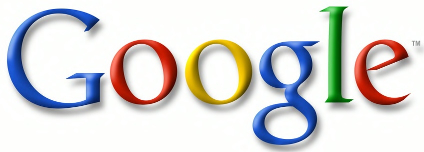
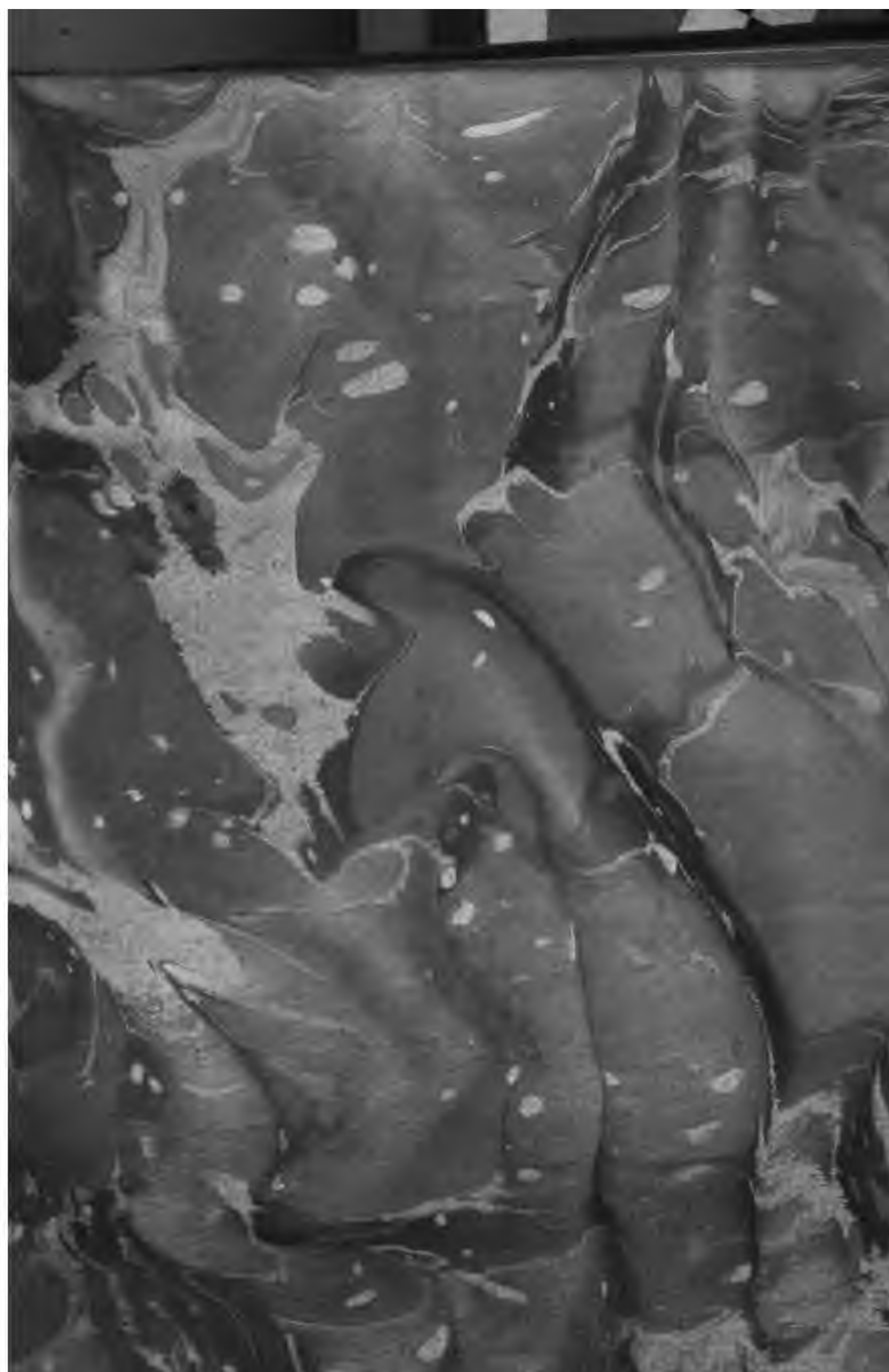

Taylor Institution.

JO. ALBERTI FABRICII
LIPSIENSIS
S. THEOLOGIÆ INTER SUOS D. ET PROF. PUBL.

BIBLIOTHECA LATINA
MEDIÆ ET INFIMÆ ÆTATIS
CUM SUPPLEMENTO

CHRISTIANI SCHOETTGENII
EDITIO PRIMA ITALICA

A P. JOANNE DOMINICO MANSI
CLERICO REGULARI CONGR. MATRIS DEI LUCENSI

E MSS. editisque Codicibus correcta, illustrata, aucta.

Accedunt in fine vetera plura monumenta tum a Fabricio olim tradita, cum hic primo adjecta.

TOMUS V.

PATAVII, Ex Typographia Seminarii. MDCCLIV.

Apud Joannem Manfrè.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

LIBRARY OF THE TAYLOR INSTITUTION
UNIVERSITY
27 MAY 1909
OF OXFORD
BIBLIOTH BODLEIANA

REVERENDO ATQUE OMNI VIRTUTIS ET ERUDITIONIS LAUDE DIGNISSIMO VIRO

JOANNI ALBERTI,

ECCLESIASTÆ HARLEMENSI CELEBRATISSIMO

S. D.

JO. ALBERTUS FABRICIUS.

On dememini, Vir egregie, ab aliquo tempore in magno ære Tuo me esse, qui superiore anno mactasti me munere & jucundissimo & honestissimo. Nam honestissimum quidem duco jure merito, quo publice edere Tibi placuit tam insignitam significationem benevolentiæ in me Tuæ, atque in ea ipsa, meum jungere Nomen Nomini Venerandi nostri VVOLFII, cujus ut virtutem, merita in Ecclesiam & litteras mirari ac suspicere, ita amorem ac benevolentiam observanter colere nunquam desinam, donec vivam. Jucundiore autem donatione, cum arrha hac nobili amicitiæ Tuæ decorari ecqua alia a Te potui, quam quæ sacri Novi Testamenti tabulis, Græcisque litteris illustrandis tam feliciter a Te impensa opera, non potest a me consuli sine fructu, ac sine magna voluptate? Ego sane, ex quo Observationes Tuas Philologicas in sacros Novi Fœderis libros evolvi, & acutam judicii vim atque eruditam modestiam Tuam cum ingeniosa diligentia conjunctam, pariter sum admiratus; Itaque & hoc novum Tuum studium glossariis sacris a Te impensum plane video esse ejusmodi, quod sacrarum Græcarumque litterarum studiosis non inficiandam allaturum sit utilitatem, effecturumque ut majus alterum opus & difficilius quod ab aliquo moliris tempore, & in quo jam desudas, tanto cupidius a Te omnes exspectent. Est illud nova, emendata & diligentissime illustrata glossarii Hesychiani editio, in quo, thesauro non libro, notum est quæ opes Græciæ lateant, quæ lux sacris etiam scriptoribus Novi Testamenti & LXX. Interpretibus in illo afferatur. Hoc igitur magnum opus & dignum ἰσομένοισι πυθέσθαι præclaraque quæ affecta habes alia, ut auspicato & rebus lætis abso-

absoluta videas, ut diu bene pergas de bonis litteris promereri, diuque laudibus Tuis præsens intersis, ita voveo ex animo, ut Te rogem, grati animi mei pignus qualecunque hoc accipias, ac pro gratissimo luculentissimoque munere Tuo, tenuis redhostimenti loco præsens Volumen, proxima mihi natum foetura, patiaris Tibi a me offerri, amorique Tuo porro habere me commendatum non desinas. Scripsi Hamb. VI. Cal. Aprilis, Anni Christiani 1736.

BIBL.

BIBLIOTHECA MEDIÆ ET INFIMÆ LATINITATIS.

LIBER XII.

MAbilius Novatus, Insuber, poeta, in quem asperiores lusus atque invectivæ Angeli Politiani in libro epigrammatum T. 3. Opp. edit. Gryphianæ p. 303. seq.

Macaber auctor *speculi morticini*, sive *speculi choreæ mortuorum*, non tamen Latine ab eo compositi sed rhythmis Germanicis, sed quos Latinis circa Ann. 1460. reddidit *Petrus Desrey Trecacius* Orator. Latinos vulgavit Goldastus ad calcem speculi omnium statuum totius Orbis terrarum, auctore *Roderico* Zamorensi. Hanov. 1613. 4. Antiquior hæc est chorea mortuorum similibus plerisque ejusdem argumenti poetarum ac pictorum lusibus, quos Paulus Christianus Hilscherus, noster cum viveret amicus descripsit in peculiari libro, jucundo lectu atque erudito Dresdæ A. 1705. 8. (*a*) Sunt autem vel imagines mortis, adpositis versibus, ære descriptæ vel ligno in libro aliquo, ut in Hartmanni Schedelii Chronico, Norimb. 1493. fol. In marginibus officiorum Eccles. quotidianorum Paris. 1515. 8. in quo figuræ LXVI. In Georgii Æmilii imaginibus mortis, Lugd. 1542. 1547. 8. Colon. 1567. 8. &c. Vel in templis, arcibus, basilicis, ut Mindæ in Westphalia A. 1383.

Lubecæ in porticu templi Mariani A. 1463. (*b*)

Annæbergæ A. 1525.

Dresdæ in arce Georgii Ducis. 1534.

(*a*) *Beschreibung des so genannten Todten-Tanzes, wie selbiger an unterschiedlichen orten sonderlich in Hertzog Georgens Schlosse in Dresden zu sehen.*

(*b*) Vide Venerandi Senioris Jacobi a Mellen *gründliche Nachricht von Lübeck* 1713. 8. pag. 84. seq. Nathanaelis Schlott, Gedanensis *lübeckischen Todten Todten-Tanz*, 1701. & Ejusd. *Poetische Blätter*. ibid. 1702. 8. pag. 57. seq.

Basileæ in Cœnobio Augustinianorum, auctore Jo. Holbeinio pictore Clarissimo A. 1543. (*a*)

Lipsiæ in aula Aurbacensi &c.

Macarius Monachus Romanus, amicus Rufini Aquilejensis, qui ejus *opuscula adversus fatum & Mathesin* laudat invectiva I. in Hieronymum, Macarioque huic apologiam suam dedicavit pro Origene. Librum *adversus Mathematicos* sive Astrologos Genethliacos in urbe Roma ab eo scriptum Gennadius cap. 28. testatur, ad quem notas, si placet, consule.

Maccæus: vide supra in *Bachiario* T. I. p. 161. seq.

Macer, inquit Sigebertus c. 13. de S. E. *scripsit metrico stilo librum de viribus herbarum*. Non dubito innui ab eo libellum quem hodie habemus, & de cujus editionibus dixi in Bibl. Latina IV. c. 12. Nam veteris Æmilii Macri Veronensis, Ovidio laudati poema hujus argumenti una cum aliis ejus ingenii monumentis pridem intercidit: hujus autem quod exstat longe raucius tinnientis quam ab Augustei ævi olore exspectes, auctorem *Odonem* in veteri Codice reperit Gaudentius Merula: & lectum ab eo hortulum *Strabi Galli*, docet ipse c. 25. ubi de ligustico. Confer clariss. Viri Jo. Baptistæ Morgagni Epistolam in Serenum Sammonicum p. 66. seq.

De *Æmilio Macro* præter Gyraldum aliosque & Onuphrium in Antiquitatibus Veronensibus lib. VI. p. 146. consulendus Brouckhusius ad Tibulli lib. 2. eleg. 6. & de eodem atque de *Licinio Macro* Vossius in Historicis & Poetis Latinis: de *Bæbio Macro* Casaubonus ad Spartianum p. 49.

Philippus Macerius, sive *de Mazzeriis* (Maseriis, de Maizieres) miles Picardiæ, (*b*) regni Cypri Cancellarius circa A. 1370. scripsit *vitam Petri Thomasii* sive *Thomæ*, Cretensis Archiepiscopi An. 1366. defuncti, editam a Bollando Tom. 2. Januar. 29. p. 995. 1022. *Officium Præsentationis B. Virginis Mariæ*, de quo Spondanus ad A. 1372. n. IX. pag. 579. sub nomine *Philothei Achillini*; somnium Viridarii, sive *libros duos dialogi* inter Clericum ac Militem *de jurisdictione Regia & Sacerdotali*. Paris. 1516. & in Goldasti Monarchia Imperii T. I. p. 58. 229.

Gerardus Machetus supra Tom. 3. p. 42.

Machutus Cambrius, aliis *Maclovius*, clarus circa A. 540. laudatur a Lelando cap. 39. qui tamen viri hujus, insigniter ut ait litterati, monumentum nullum testatur ad manus suas pervenisse. Neque *epistolas* ejus inspexerunt, qui eas memorant Baleus Centur. I. c. 56. vel Pitseus p. 69.

Macrobius Diaconus, studium S. Cypriani ingeniumque secutus: cujus *centum Capitula* ex utroque Testamento adversus versutias hæreticorum celebrata ab auctore appendicis ad Hildefonsum de S. E. c. 2.

Macrobius in Africa Presbyter, deinde Romæ occultus Episcopus Donatistarum, Optato II. 4. hist. Donatistica memoratus. Presbyter adhuc scripsit *librum ad Confessores & Virgines*, valde laudatum Gennadio c. V. de S. E. & Honorio II. 5. Trithemio c. 107. *Epistolam ad* plebem Carthaginiensem *de passione Maximiani & Isaaci Donatistarum* edidit sed non integram nactus Mabillonius T. 4. Analect. p. 119. (edit. novæ p. 185.)

De *Macrobio* Saturnalium scriptore dictum in Bibl. Latina III. 12. De *Joanne* defloratore Macrobii, supra T. IV. p. 98.

Michael Madius infra, *Michael*.

Mæonius Astyanax res si non aliorum Imperatorum, certe Macriani Tyranni scripsisse videtur, ut colligas ex Trebel-

(*a*) Icones ære descriptæ exstant curante Matthæo Meriano Francof. 1649. & 1725. 4. Versus autem adscripti Germanice, lucem jam A. 1584. Latinis elegis pridem viderunt in Casparis Laudismanni decennalibus humanæ peregrinationis.

(*b*) Qui Venetum vel Siculum faciunt, non certis testimoniis nituntur. Vide Diarium eruditorum Italiæ Tom. IX. pag. 154. Oudinum T. 3. pag. 1127.

scriptorum rerum Germanicarum pag. 359. 374. Fragmenta quædam ex Chronica Magdeburgensi Manusc. ab A. 990. ad 1000. edidit Canisius Tom. V. antiquar. Lect. Parte 2. pag. 340. (edit. novæ Basnagianæ Tom. 3. p. 64. 65.) Omitto alia de quibus Caspar Sagittarius, in Antiquitatibus Archiepiscopatus Magdeburgensis, Jen. 1684. 4. & de quibus Vir celeberrimus Urbanus Godfrid Siberus de illustrium Alemannorum meritis differens pag. 170. Constat illud tum ex antiquis Magdeburgensium Chronicis, a Pomario (*a*) & Dressero (*b*) editis, tum ex vetustis Magdeburgensium membranis, quas Augusto Bosio teste, illustris ille Magdeburgensium Consul, Otto Gverriceus, (*c*) cum Alemannorum familia arctissime conjunctus, in potentissimi Borussorum Regis Bibliothecam, Ptolemaica munificentia adornatam intulit: tum vero ex Chronico Manuscripto in tres libros distincto, & a Scriba Scabinatus Magdeburgensis Seculo XIV. ante trecentos annos confecto, quod Consultissimi Viri *Andreæ Okelii*, Scabinatus Regii Borussici in Ducatu Magdeburgico Senioris, & Consiliarii aliis honoribus functi, perque literatum orbem celebratissimi, & ab *Antonio Pagio* aliquoties jure meritoque citati, beneficio inspicere licuit.

De Chronico quod ab aliis laudatur sub nomine Annalistæ *Saxonis*, ab illustri Leibnitio editum, ab aliis *Eggehardo*, sive *Eccardo*, de quo supra Tom. 2. pag. 79. tribuitur, a quibusdam *Chronicon* vocatur *Magdeburgicum*, vide Bibliothecam Philol. Theol. Bremensem T. 7. p. 98.

De aliis Chronicis Magdeburgensibus dictum supra in *Georgio Torquato*. T. 3. p. 36. & *Eccone* Tom. 2. pag. 80.

Jura Ministerialium Magdeburgensium vide sis in nobiliss. Lunigii Corpore Juris Feudalis pag. 2022.

Seb. Besselmaieri narratio de obsidione Magdeburgensi, An. 1550. seq. Magdeb. 1552. 4. & in Sim. Schardii scriptoribus rerum German. T. 2. Confer Bælii Lexicon in *Lotichio*, & V. C. Seb. Kortholti diss. Kil. 1703. 4.

Conradus de Magenberg, supra T. 1. p. 417.

Martinus de Magistris, infra *Martinus*.

Magnetius apud Sigebertum cap. 89. cognomen *Rabani Mauri*, de quo suo loco.

Magninus Mediolanensis, Medicus circa An. 1300. *Regimen Sanitatis* quod inter *Arnoldi Villanovani* An. 1312. defuncti opera pag. 658. exstat, sibi traditur addendo & immutando nonnulla appropriasse. De aliis ejus scriptis Lindenius, Merklinus, Mangetus in Bibl. Medica. * Scripsit etiam parvum opusculum *de mysterio baptismatis*, quod an idem sit cum opusculo ejusdem tituli a Martene de antiquis Ecclesiæ Rit. T. 1. pag. 158. vulgato, illi demum agnoscent ajunt Scriptores Historiæ litterariæ Gallicæ Tom. IV. p. 427. qui forte opusculum istud a Sirmondo indicatum possident.

Hunc Magninum diversum omnino esse ab Arnoldo Villanovano probat Argelatus in Bibliotheca Mediolanensi. Opus ejus inscriptum Regimen sanitatis lucem vidit primo Lovanii An. 1482. Alia ejus opera cum nonnullis Avicennæ Lugduni 1717. in 4.

Magnonis notæ Juris sive siglæ & abbreviationes editæ in Dionysii Gothofredi auctoribus linguæ Latinæ p. 1481. & in Eliæ Putschii Grammaticis pag. 1542. 1679. ubi & alterius auctoris explanatio notarum Juridicarum p. 1666. 1683. Edidit etiam Frid. Tiliobroga sive Lindenborgius cum Valerio Probo de notis antiquis, Lugd. Bat. 1599. 8. Carolo Regi, incertum Calvone an Magno

(*a*) Jo. Pomarius 1587. 4. 1589. fol. post Andream Wernerum, 1584. 4. sed ambo Germanice.

(*b*) Matthæus Dresserus in Chron. Saxonico 1596. fol. itidem Germanice.

(*c*) Stanislai Lubieniecii Theatr. Comet. Tom. 1. pag. 245.

gno lucubrationem ſuam auctor dicavit his præmiſſis verſibus:

Hæc Juris σοφίας libens Rex accipe Carle,

Offert devotus quæ tibi Magnus tuus.

Magnus Haconis ſive Haquini F. Rex Norvvagiæ ab A. 1263. ad 1280.

Ejus teſtamentum An. 1277. ſcriptum edidit Arnas Magnæus, Haſniæ 1719. 8. Vide Acta Eruditor. T. VIII. ſupplementi pag. 320. De *legibus* ab eo emendatis, unde nomen etiam *emendatoris Legum* tulit, conſulendus Thormodus Vorſæus Tom. IV. Hiſt. Norvvagiæ pag. 349. ſeq. ubi etiam Epiſtolæ ejus quædam & Conſtitutiones.

Magnus Aurelius Caſſiodorus. Senator. ſupra *Caſſiodorus.*

Magnus Felix *Ennodius:* ſupra, *Ennodius* T. 2. p. 100.

Magnus Hund ſive *Canis*, Medicus Lipſienſis circa An. 1500. primus, ut notant, auctor figurarum ſive delineationum anatomicarum, ligno quamquam ruditer deſcriptarum, quales conſpiciuntur in ejus *anthropologio* excuſo Lipſiæ 1501. Vide J. Zachariæ Plathneri ſchediaſma de hoc Magno editum ibid. 1735. 4.

Jacobus Magnus, ſupra Tom. IV. p. 13.

Joannes Magnus (Svecice *Stor*) Lincopenſis Gothus, Hadriani VI. quem pridem Lovanii docentem audiverat, Nuncius An. 1522. in Svecia, atque inde Archiepiſcopus Upſallienſis, uſque ad A. 1527. quo multis chartis & monumentis ſecum aſportatis Romam petiit, Guſtavum I. Regem Romana Sacra abrogantem non ferens, (*a*) obiitque exul Romæ An. 1544. de quo plura Joannes Meſſenius in Chronico Epiſcoporum Svecicorum & V. C. Jo. Mollerus in hypomnematibus ad Jo. Scheferum de Svecorum ſcriptis pag. 363. ſeq. & Jo. Hubnerus noſter in Centuria VII. Bibl. hiſtoricæ Hamb. pag. 69. ſeq. Scripſit *Gothorum Sveonumque Hiſtoriam* a Magogo & primis originibus uſque ad ſua tempora *libris XXIV.* editam poſt auctoris obitum ab *Olao* ejus fratre Rom. 1554. fol. cum variis iconibus: & ſine illis Baſil. 1558. 1517. 8. Argentorat. 1607. 8. Verſio Svecica quam in carcere Orebroenſi dicitur compoſuiſſe Rex *Ericus XIV.* nunquam vidit lucem: prodiit autem verſio Interpretis Regii *Erici Schræderi* Guſtavo Adolpho Regi dicata Holmiæ 1621. fol. De ſcriptis quibus *Petrus Parvus* aliique Dani ſcriptores fidei Joannis Magni detraxere, *Joannes* vero *Meſſenius* ſub Jani Minoris nomine latens eandem aſſeruit, vide laudatum Mollerum p. 366. ſeq.

Hiſtoria Metropolitana, ſeu Epiſcoporum & Archiepiſcoporum Upſalienſium, edita ab eodem Olao fratre Rom. 1557. fol. ſubjunctis quibuſdam *Epiſtolis* auctoris. Diverſus ab hoc & longe junior *M. Jonas Magnus* Wexionenſis Svecus, qui ex Profeſſore Upſalienſi Epiſcopus Scarenſis A. 1651. diem obiit, ac præter ſynopſin Hiſtoriæ Univerſalis laudeſque Guſtavi I. & Guſtavi Adolphi elogium, varia ſcripſit, de quibus Jo. Scheferus in Svecia litterata p. 99. ſeq.

Olaus Magnus Præpoſitus Stregnenſis, Joannis frater & comes in exilio, operumque ejus editor, & poſt fratris obitum An. 1544. a Paulo III. miſſus in Concilium Tridentinum & Archiepiſcopus Upſalienſis deſignatus, ſed nunquam uſus illa dignitate, exul & ipſe Romæ defunctus, de quo & ipſo Meſſenium, Mollerum & Hubnerum juvabit conſulere. Scripſit præter *tabulam terrarum Septentrionalium & rerum mirabilium in eis & Oceano vicino*, cum variis animalium figuris, Venet. 1539.

De Gentium Septentrionalium variis conditionibus, ſtatibus & moribus libros XXII. itidem cum figuris primum editos Romæ

(*a*) Damianus a Goes in deploratione Gentis Lapponicæ: *Joannes Magnus vir optimis parentibus ac divitibus natus, ſacrarum litterarum non vulgariter peritus, probitate vitæ ſpectatiſſimus, Eccleſiæ Romanæ ita addictus, ut ejus cauſa amplifſimum Upſaliæ Archiepiſcopatum plus minus quadraginta millium aureorum in ſingulos annos, & una cum fundo paterno amiſerit: cujus dignitatis ac bonorum jactura ab fluctibus fortunæ agitatus, in Pruſſia Gedani diu tenuiter victitans latuit.*

mæ 1555. fol. Basil. 1567. fol. inde missos in compendium a *Cornelio Scribonio Graphæo* Flandro, Antvverp. 1558. & ibid. 1562. atque recusum Ambergæ 1599. Francof. 1618. 1622. Lugd. Bat. & Amst. minore forma: ut Italicam Remigii Florentini, Venet. 1561. fol. Germanicas duas, Anglicamque & Belgicam versionem operis non contemnendi prætercam.

Epitomen duplicem revelationum S. Birgittæ Svecicæ (de qua supra Tom. 1. p. 280.) Romæ in fol. publicatarum, ex Jo. Messenii fide memorat Jo. Schefferus p. 27. de Svecorum scriptis.

Magnus Richobergensis, in Bajoaria, Noricus, flamen Augustinianus sub Imp. Henrico VI. cujus Chronico usum se esse testatur libro sexto Joannes Aventinus. Constat Henricum VI. imperitasse ab An. 1190. ad 1198. *Chronicon* autem *Reichersbergense* quod ex editione rarius obvia Monachiensi Christophori Gevvoldi, 1611. 4. recusum non ita pridem in Joannis Petri Ludevvici T. 2. scriptorum de rebus Bambergensibus, Lipf. 1708. fol. illud, inquam, Chronicon incipiens ab Adamo, in An. 1194. definit. Unde perquam probabilis est conjectura præclari Vossii, qui hoc Reichersbergense Chronicon ab Aventino innui suspicatur.

Rupertus Magnus, infra *Rupertus Tuitiensis*.

Magnus Archiepiscopus Senonensis, cujus *de Baptismo* scriptum manu exaratum Cangius evoluit, Archiepiscopatum gessit ab An. 804. ad 815. Vide Sammarthanos Tom. 1. p. *619*.

Magnus Unnonis, Monachus Brigittanus & Confessor generalis Wastenensium Cœnobitarum in Svecia, defunctus A. 1470. Hunc illustris Ericus Benzelius in notis ad Jo. Vastovii vitem Aquiloniam pag. 75. testatur & libris utilissimis, eruditionis, & assiduitate in sopiendis discordiis inter Monachos ortis diligentiæ ac integritatis opinionem ac famam meruisse. Refert idem se præter Magni hujus & Cardinalis Joannis de Turrecremata *Epistolas* missas ultro citroque, evolvisse etiam ejusdem tractatum *de devoto modo vivendi in consideratione beneficiorum Dei, scilicet creationis, redemtionis & conservationis, & in discussionem conscientiæ per veram contritionem & firmum propositum emendandi & confitendi de peccatis*, *ad* Christoferum *Dei gratia Daciæ, Sveciæ, Norvegiæ, Sclavorum, Gothorumque Regem*. Diversum a libro inscripto de modo videndi hic a Fabricio indicato illum esse arbitror libellum de modo vivendi ab eodem editum authore, quem indicat Diarium Wastenense ad Annum 1451. Est enim liber ille vivendi regula a Fratribus, & Monialibus S. Birgittæ præscripta communi Fratrum illorum, & Sororum approbatione & sigillo tamquam vivendi regula ab omnibus servanda firmatus. Hæc enim lego in Diario illo: *Confessor magnus isto tempore compillavit modum vivendi & statum, quem tenerent familiares in curia, sive Fratres, & sorores; sed postea per eundem est in aliquibus punctis immutatus, & de novo sigillis conventuum approbatus*. Obitus ejus dies & annus definitur ibi 1470. Dominica infra octavam B. Laurentii Additur: *hic fuit Baccalaureus S. Theologiæ & ultra XX. annos erat confessor generalis Vazstenensis. Habuit etiam multos labores pro conservatione ordinis tam in curia Romana, quam in monasteriis nostri Ordinis. Ipse etiam procuravit nobis defensorium super revelationes cælestes Matris nostræ S. Birgittæ contra adversarios & impugnatores ipsarum revelationum. Obiit autem anno a professione sua regulari* 35.

Mago Monachus & Presbyter, ex cujus ante quinquennium tum defuncti schedis *Rudolphus* monachus Fuldensis, jussu Rabani Mauri, Abbatis sui scripsit *Vitam S. Liobæ* Virginis & Abbatissæ, editam a Surio 28. Sept.

Antiquiores sunt quam ut in præsentem censum referantur *Mago Agrimensor*, ex cujus libris fragmenta inter scriptores rei agrariæ pag. 255. seq. edit. Goe-

efianæ : & *Mago* Carthaginiensis, em *rusticationis parentem* maxime se ierari ait Columella, testatus ejus VIII. volumina ex Senatus consulin Latinum sermonem ex Punico versa fuisse. De hoc in Bibl. Latina 1. cap. 2.

Richardus de Maideston, (*Madston*, *idstone*) Anglus, cujus poema *de condia inter Regem Richardum & Cives idinenses* A. 1393. servatur Manuscr. Bibliothecis Angliæ, sicut etiam *Lexes* ejus & *Quæstiones* cum *Determionibus*. Nec non liber: *Protectorium veris*, in Codice Bodlejano 3629. vavariorum scriptorum Opuscula conmte, cui titulus: Fasciculus Zizarum Magistri Jo. Wiclefi cum triti- Nescio unde constiterit Oudino T. p. 1170. hujus fasciculi collectorem se Thomam Waldensem seu Nette- . Neque enim hoc in Catalogo Mariptorum Angliæ pag. 174. significr, in quo pag. 82. etiam memora- Maidstonii tractatus *de anulo*.

liverius Mailard, Ordinis Minor. arius Generalis, defunctus A. 1502. quo Waddingus p. 270. Auctor ille rium sermonum, quales (*a*) Milis Menoti, Gabrielis Barlette & fiium: ex minore Britannia, Theolo- Parisiensis, in quibus ut abundare ndoque se ostendunt ingenio, ita a vitate Apostolica longius passim reunt, & de misero gustatu statuque rum temporum insignitum perhibent *imonium*, ut post Henr. Stephanum *pluribus locis* Apologiæ pro Herodonotavere nuper Theologus Basileenelebris Petrus Roques in Pastore Egelico Gallice edito Basil. 1723. 4. 133. seq. & C. E. Jordanus in hiia itineris sui litterarii, itidem vul- Gallice, Hagæ Com. 1735. 8. p. . seq.

Sermones de Adventu, habiti A. 1494. templo S. Joannis de Gravia, prore Paris. 1507. & 1515. 8. cum sermonibus quatuor communibus per Adventum & Dominicalibus.

Sermones de tempore. Lugd. 1498. & Argentorat. 1506.

Quadragesimale duplex Paris. 1498. forma majore octava, subjuncto sermone *de Justitia*, ex quo excerpta quædam in Matagonis de Matagonibus (Francisci Hotomanni) monitoriali adversus Italo Galliam p. 77.

Sermones de Sanctis & communi Sanctorum. Lugd. 1507. & Argentorat. 1514.

Contemplatio diffusa in Salutationem Angelicam Paris. 1507.

Sermones XV. de stipendio peccati & Gratiæ præmio, atque sermo *in S. Annam*. Lugd. 1498. atque Argentorati: quibus quindecim sermonibus peccatum mortale docet fugiendum esse, quoniam est 1. amaricativum Conscientiæ. 2. bestialitatis introductivum. 3. dissipativum charitatis. 4. Dæmonis lætificativum. 5. excæcativum mentis. 6. fatuitatis inductivum. 7. generativum egestatis. 8. honoris annullativum. 9. indignationis Divinæ promeritivum. 10. charismatum Divinorum dissipativum. 11. libertatis destructivum. 12. maledictionis incursivum. 13. Naturæ læsivum. 14. oppugnativum meriti Christi. & 15. Pœnitentiæ sacramentalis substractivum.

Antonius Majus, cujus funebrem quandam orationem excusam in Italia Gesnerus memorat, is est patria Brixiensis, cujus Epistolam philosophicam atque historialem sive fabellam A. 1501. scriptam Veronæ de spiritibus qui apparuerant in Garda, Veronensis diœceseos villa, editamque Brixiæ memorat Vossius p. 680.

Chronica de Mailros, sive Monasterii Mailrosensis sive Melrosensis in Scotia, Ord. Bened. ab A. C. 735. ad A. 1270. non uno sed incertis auctoribus, edita in Joannis Felli collectione scriptorum rerum Anglicarum, Oxon. e theatro Sheldoniano 1684. fol. Vide Gvilelmi Ni-

(a) Menoto Maillardum & Barlettum jungit Franciscus Crucimanius pag. 327. Bibliothecæ Gal-

Nichols Bibliothecam historicorum Angliæ pag. 62. seq. & Scotiæ p. 79. seq. & in appendice pag. 347. seq. ubi exhibet notas triplices Joannis Jamesoni in illud Chronicon, primas quidem quibus probat illud esse ab Anglo & Scoticarum rerum parum perito interpolatum: secundas quibus illustratur, & tertias paucissimasque illas quibus corrigitur.

Joannes Mailros. Supra Tom. 4. pag. 139.

Gvilelmuss Major. Supra Tom. 3. pag. 162.

Joannes Major. Supra Tom. 4. pag. 98.

Hugolinu Malabranca Urbevetanus, Theologus Parisiensis, & ab A. 1368. Præpositus Generalis, Ordinis eremitarum S. Augustini, & ab A. 1371. ad 1374. Episcopus Ariminensis & Patriarcha (non CPolitanus ut Oudino Tom. 3. pag. 1141.) sed Hierosolymitanus. Vide Ughellum Tom. 2. pag. 428. & Philippum Elssium pag. 301. encomiastici Augustiniani. Scripsit Commentarium *in IV. libros Sententiarum*, *de Deo uno & Trino*, *Quodlibeta*, *Quæstiones in VIII. libros Physicorum Aristotelis*. *Commentarium in Boethium de Consolatione Philosophiæ*. *Sermones de tempore & de Sanctis*. * Præter ea, quæ de libris viri hujus docti Fabricius adnotavit, addere quædam juvat ex P. Gandolfo in dissertatione de ducentis Augustinianis. Sunt vero libri hi omnes cum cæteris in MSS. Codicibus adhuc latentes. *Quæstiones super Prædicamenta*, *& periermenias*. *De Idiomatum differentia*. *De principiis Ordinis*. *De Deo Trino*, *& uno*. *De sacris disciplinis &c.*

Malachias (Hibernis *Malmedoic O Mongair*) ex Abbate Banchorensi Episcopus Connorensis in Hibernia, atque si Alberico pag. 252. Chronici, & 274. fides, ab A. 1126. certe ab A. 1132. Archiepiscopus Armachanus, nam Annum 1134. ponunt Jac. Waræus in Hibernia sacra pag. 14. & de Hiberniæ scriptoribus pag. 54. Caveus, aliique qui & A. 1137. sponte se abdicasse, atque inde semel iterumque petiisse Romam, & in secundo itinere decessisse perhibent in Cœnobio Clarævallensi An. 1148. 2. Nov. Vide iterum Albericum pag. 316. Morienti *S. Bernardus* adfuit, & vitam (*a*) scripsit defuncti & duos in ejus memoriam sermones habuit, ut dixi supra Tom. 1. pag. 224. ubi notavi etiam Sanctis adscriptum a Clemente III. A. 1190. Reliquiæ in Hiberniam translatæ A. 1194. Ad hunc Malachiam Epistolæ Bernardi 315. 316. 317. (edit. Mabillonian. 341. 356. 357.) Scripsisse fertur sub Innocentio II. *Prophetiam de futuris Pontificibus Romanis* quales supra memoravi *Joachimi* Abbatis & *Anselmi* Marsicani, & qualis ab *Arabe* quodam de Pontificibus inde futuris quadraginta A. 1414. Imperatori Sigismundo oblata fertur in Concilio Constantiensi, atque nuper admodum cum Bulla Benedicti XIII. de habendo A. 1725. Concilio Beneventano, Germanice etiam versa A. 1725. 8. lucem vidit. Malachiæ divinatio incipit a Cælestino II. & non modo ad Pontifices nostræ ætatis progreditur, sed post præsentem *Clementem XII.* quem verbis: *Columna excelsa*, voluit notare, supersunt adhuc vaticinia sive ænigmata de aliis futuris viginti: 1. *Animal rurale*. 2. *Rosa Umbriæ*. 3. *Ursus velox*. 4. *Peregrinus Apostolicus*. 5. *Aquila rapax*. 6. *Canis & coluber*. 7. *Vir religiosus*. 8. *De balneis Etruriæ*. 9. *Crux de Cruce*. 10. *Lumen in Cœlo*. 11. *Ignis ardens*. 12. *Religio depopulata*. 13. *Fides intrepida*. 14. *Pastor angelicus*. 15. *Pastor & nauta*. 16. *Flos florum*. 17. *De medietate Lunæ*. 18. *De labore Solis*. 19. *Gloria olivæ*. 20. *In persecutione extrema S. R. Ecclesia sedebit: Petrus Romanus qui pascet oves in multis tribulationibus: quibus transactis civitas septicollis diruetur & Judex tremendus judicabit populum suum*.

(*a*) Exstat & apud Surium, V. Novembr. & in Thomæ Messinghami florilegio Sanctor. Hiberniæ pag. 352.

sum. Primus hæc vaticinia additis notis *Francisci Alphonsi Ciacconii*, Ord. Præd. ad Clementem VIII. usque edidit *Arnoldus Wion* Tom. 1. ligni Vitæ pag. 307. 311. lib. 2. cap. 20. Venet. 1595. 4. Prodiere deinde cum annotationibus *Hieronymi Joannini* Ord. Præd. Latine & Italice, ibid. 1605. 4. sæpius etiam recusa Romæ ut A. 1689. atque alibi, ut in *Thomæ Messinghami* florilegio Sanctorum Hiberniæ pag. 376. in Henrici Engelgrave Cœlesti pantheo, emblemate V. §. 1. & in Gabrielis Bucelini historia universali: etiam in prima continuatione Europæ hodie imperantis quæ Petro Ambrosio Lehmanno curante Germanice prodiit Hamb. 1697. 121. pag. 123. seq. & Italice Venet. 1689.

Quantum his tribuendam sit fidei, docebunt *Claudius Franciscus Menestrierius S. J.* in libello edito Parisiis 1689. 4. (*a*) cui titulus: *refutation des propheties faussement attribuées à S. Malachie sur les elections des Papes*: Germanice verso a *M. Christiano Wagnero*, τῷ μακαρίτῃ Lipsiæ 1691. 4. atque defenso in philosophia imaginum (*b*) ænigmaticorum Paris. 1694. 12. contra *Joannis Germani*, Cisterciensis additiones editas Neapoli 1675. 4. *Petrus Petitus* lib. 3. de Sibylla c. 10. pag. 347. seq. *Daniel Papebrochius* in propylæo ad Acta Sanctorum Maji pag. 1216. *Samuel Andreæ* diss. de successionibus Rom. Pontificum, secundum prænotionem Malachiæ Hiberno adscriptam. Marpurg. 1677. 4. *Dan. Guilelmus Mollerus* in diss. de Malachia Propheta Pontificio, Altdorf. 1706. 4. *Michael Gorgenius* in observationibus editis Gallice, Abbatis villæ 1659. 4. & *Theodorus Crugerus*, Lycei Luccaviensis Rector in commentatione historica de successione continua Pontificum Romanorum secundum vaticinia Malachiæ, a dubiis *Francisci Carriere* (in digestis Chronologiæ Pontificiæ usque ad Alexandrum VII. Colon. 1619.) *Menetrierii* & aliorum vindicata. Witteberg. 1723. 4.

Cætera Malachiæ huic tributa sunt *Vita S. Cuthberti*, post Monachum coævum Lindisfarnensem & Bedam (*c*) scripta ad Davidem Regem Scotiæ, sed nec in Actis Sanctor. Tom. 3. Martii 20. neque alibi quod sciam typis exscripta. *Epistolæ* ad S. Bernardum aliosque, *Constitutiones* communes, ac *de legibus cœlibatus* & Novarum *traditionum* liber. Neque horum quicquam editum comperi, licet memorantur a Baleo XIV. 85. atque inde a Waræo, aliisque & a Vischio pag. 236. Bibliothecæ Cisterciensis, qui etiam ex pervetusto Codice Monasterii Elnonensis laudat distichon hoc Malachiæ familiare:

Spernere Mundum, spernere sese, spernere nullum,
Spernere se sperni: quatuor hæc bona sunt.

Malachias Hibernus alter junior, Ord. Minor. circa A. 1310. cujus *Conciones* memorat Baleus XIV. 91. ac præterea *Venenum Malachiæ*, sive librum *de veneno septem peccatorum mortalium deque remediis ipsorum*, editum typis Henrici Stephani avi, Paris. 1518. 4. Vide Mich. Maittairii annales typographicos Tom. 2. pag. 312.

Ricordanus Malaspina, Patricius Florentinus scripsit Historiam antiquam Florentinam ab Urbis Originibus usque ad A. C. 1281. Sed opus Joanni Villano (*d*) aliisque ex merito laudatum scripsit Italice non Latine, quod opus post editiones Florentinas A. 1568. 4. & 1718. castigatius, adhibito Manuscripto Codice illustriss. Marchionis Giugni, Civis Florentini recudi fecit celeberrimus Muratorius in thesauro scriptorum Italiæ Mediolanensi, tomo octavo: una cum continuatione *Jacchetti Malaspinæ* ex fratre Nepotis usque ad A. 1286. (non 1296. ut est in Ephemeri-

(*a*) Acta Erud. 1691. pag. 144. 312.
(*b*) Journal des Sav. 1695. pag. 666.
(*c*) Supra Tom. 1. pag. 188.

(*d*) Vide Julium Nigrum pag. 484. hist. Scriptorum Florentinorum.

dibus erudit. Parif. A. 1733. pag. 490. edit. Amft.)

Saba (*a*) *Malafpina* Romanus, Decanus Malthenfis & Secretarius Pontificis Joannis XXI. fcripfit *rerum Siculorum ab A.* 1250. *ad* 1276. *libros fex*, (non duodecim ut legas in ephemeridibus eruditorum Parif. A. 1733. pag. 489.) editos primum a Baluzio Tom. 6. Mifcell. pag. 197. 348. Parif. 1713. 8. ex Codice in fine mutilo, qui ex Codice Vaticano emendari ac fuppleri poteft, ut notatur in Diario eruditorum Italiæ Tom. XXI. pag. 437. Baluzii editio recufa in tomo octavo thefauri Italiæ Muratoriani : & in Jo. Baptiftæ Carufii tomo fecundo Bibl. Hiftoricæ Siciliæ : ac denique in thefauro Siciliæ Burmanniano parte quinta : fubjunctis etiam continuationis loco libris VIII. *Nicolai Specialis*, de quo infra fuo loco.

Galfredus de Malaterra, fupra Tom. 3. pag. 9.

Carolus de Malateftis, Gregorii XII. Procurator ad facram unionem perficiendam in Concilio Conftantienfi. Hujus Epiftolæ A. 1415. feq. datæ in Clariffimi Hardtii Hiftoria illius Concilii Tom IV. pag. 177. 341. 346. & 380. *Nereidum cantus* ad Joannem Auftriacum, five Carmen epicum quod incipit: *Littore cum primum claffem deduxit Ibero*, in Gruteri deliciis poetarum Italorum, in limine tomi fecundi. * Epiftolam illam Anonymi ad Cardinales Pifis congregatos vulgatam apud Martene Vet. Mon. pag. 966. quam ego transferendam duxi in volumen VI. pag. 995. 8. Supplementi Conciliorum, ad Carolum Malateftam referendam duxi, ut ibidem admonui. Eft etiam ibid. apud Martene, & in Supplem. Concil. prolixa narratio actorum, & geftorum inter Carolum de Malateftis, & Cardinales Pifis exiftentes pro extinctione fchifmatis.

Pro *Sigifmundo Pandulpho Malatefta* Principe, Epiftola ante A. 1465. fcripta a *Roberto Valturrio*, Ariminenfi ad Machomet Bei, magnum Admiratum & Sultanum Turcicum, in Baluzii Mifc. Tom. IV. pag. 524.

Malchionis Presbyteri & Rhetoris Antiocheni quædam profert Petrus Diaconus libro ad Fulgentium, veteri Latina, ut videtur, ufus verfione. Malchionem enim ipfum circa A. 270. clarum, Græce non Latine fcripfiffe nemo dubitat. Vide quæ notavi ad Hieron. cap. 71. de S. E.

Nicolaus Malhermi, five *Malherbius*, Venetus Monachus S. Benedicti Ord. Camaldulenfium, *Biblia integra*, ut ipfe profitetur, *fecundum proprietatem litteræ de verbo ad verbum* tranftulit Italice, Vulgatam potius quam Hebraicos vel Græcos fontes fecutus. Poft primam editionem Venetam (*b*) A. 1471. fol. ad Laurentium, Theologum Venetum fæpius lucem vidit & ibid. 1477. & 1507. & variis in locis ut notatum Jacobo Longo in Bibliotheca Biblica; eumque fecuto Oudino Tom. 3. pag. 2664. feq.

Malleacenfe Chronicon, Abbatiæ S. Maxentii in Pictavienfi diœcefi : five excerpta ex Chronico majore ab Orbe condito ad A. C. 1140. ex *Julii Flori* floribus Hiftoriarum, aliifque edita a Labbeo Tom. 2. Bibl. novæ Manufcr. pag. 190. 221.

Malleacenfis Monachus, infra *Petrus Malleacenfis*.

Felix Malleolus, fupra Tom. 2. pag. 155. *Felix*.

Thomas Malleolus, fupra Tom. 4. p. 225. de *Kempis*.

Gvilelmus Malmesburienfis, fupra Tom. 3. pag. 152.

Malogranatum, titulus libri, fupra *Gallus* Tom. 3. pag. 14.

Malfchani nefcio cujus *Artem*, Grammaticam ut fufpicor, in Bibliothecæ San-

(*a*) Non *Salla* ut apud Balluzium T. VI. Mifc. pag. 197. & Oudinum Tom. 3. pag. 482.

(*b*) Impreffa in membranis exftat hæc editio Uratislaviæ in Bibl. celeberrima Rhedigeriana five Elifabethana. Vide Gottlob Krantzii memorabilia illius Bibl. pag. 72.

mannianæ Codice 540. Cangius
t.
mes *Malvernæus*, supra Tom. 4.
00.
ibus *Malvetius*, de quo Tom. 4.
14. ubi dictis adde, Malvecii hu-
nobilis Mutinensis *Chronicon Bri-*
m ab origine Urbis ad A. 1332.
auctor A. 1412. propter pestilen-
apud Brixienses grassantem in a-
is Benaci oras profugum se com-
se testatur, vulgavit illustris Mu-
us Tom. XIV. thesauri rerum I-
rum, (*a*) Mediolan. 1729. fol.
udianus Mamertus. Supra Tom.
g. 384.
mmothreptus, μαμμόθρεπτος, (*b*)
na sive lacte nutritus: sive a tra-
vel tractanda mamma *Mammo-*
s, vel *Mammotrectus*: titulus libri
atiam *rudium clericorum* expo-
: *ordine Biblico* voces vocumque
cationem, orthographiam, accen-
Bibliis Latinis prologisque Hie-
ii, deinde in antiphonis & re-
oriis, in hymnis: in Legendis San-
n, Homiliis & declaratione Re-
S. Francisci: cum brevi declara-
de mensibus Hebræorum, de fe-
estibus, Sacerdotibus, de inter-
us S. Scripturæ, de divinationi-
de nominibus Dei, de expositio-
qualitatibus & dimensione (*c*) S.
uræ, de comparatione testamen-
ı ad invicem & de quatuor Sy-
, de orthographia & de accenti-
Opus absolutum A. 1466. auctor
s Marchesinus, Ord. Minor. de quo
suo loco. Prodiit primum Mo-
: (*d*) 1470. fol. Venetiis 1476.
1489. 1492. 1496. 4. & 1485.
1498. 1495. 1506. 8. Habeo etiam edi-
tionem in fol. sine loco & anno, & ad
calcem vocatur *liber expositorius totius*
Bibliæ ac aliorum quæ in Ecclesia reci-
tantur. Prodiit itidem Mediolani 1481.
Argentorati (1487.) 1489. fol. 1494.
4. Norimbergæ 1489. 1494. 4. Metis
(1509.) 1511. 4. Paris. 1510. 1522. 8.

Mamutius de quo Christianus Dau-
mius Epistola ad Nic. Heinsium data
A. 1679. Tom. IV. sylloges Burmannia-
næ pag. 255. *Habeo nunc mecum ex Pau-*
lina Lipsiensium Bibliotheca membrana-
ceum grandem Codicem, in quo Mamu-
tii *nescio cujus* de virtutibus elegia *plus*
mille constans versibus, *Orosius*, *Arator*,
Rigæ & Prudentii nonnulla, *ut Psycho-*
machia, *Hamartigenia*, *Hymni*.

Manasses I. Remensis ab A. 1068. Ar-
chiepiscopus, in Concilio Augustodu-
nensi A. 1079. ob varia crimina quæ
ipsi objiciebantur damnatus, in proxi-
mo Lugdunensi Concilio A. 1080. *Apo-*
logiam obtulit Hugoni Diensi Episcopo,
Gregorii VII. in Gallias legato, quam
edidit Mabillonius Tom. 1. musei Ita-
lici parte 2. pag. 119. 127. qui de hoc
Manasse videndus pag. 117. seq. Sam-
marthani in Gallia Christiana Tom. 1.
pag. 507. seq.

Epistola ad Gregorium VII. in tomis
Concilior. Labbei X. pag. 362. Hardui-
ni VI. pag. 1569. &c. confer. Gregorii
VII. lib. sextum Epist. 2. 3.

Manasses Suessorum sive *Suessionensis*
Episcopus ab A. 1103. ad 1108. cujus
donationem Ecclesiæ monasterio Novi-
gentino factam edidit Dacherius notis ad
Guibertum Novigentinum pag. 625. seq.

Antonius Mancinellus, supra Tom. 1.
pag. 126.

ct. Er. 1730. pag. 54. Bibl. Italique Tom.

Augustinus serm. 2. in Ps. XXX. Tom. 4.
g. 120. *mammothreptus*, *quales dicuntur*
diu sugunt, *quod non decet*.
Caput de dimensione S. Scripturæ integrum
: *Scriptura sacra dimensione quadrupli-*
. *Habet enim* latitudinem *in descriptio-*
testamentorum. Longitudinem *in descri-*
temporum & ætatum. Sublimitatem *in de-*
trium hierarchiarum gradatim ordinata-
rum, *scilicet Ecclesiasticæ*, *Angelicæ & Divinæ*.
Profunditatem *in descriptione mysticarum intelli-*
gentiarum.

(*d*) Cangius præf. glossarii Lat. §. 50. Jacobus
le Long Bibl. Biblica in Marchesino pag. 845. Ou-
dinus Tom. 3. pag. 2562. Vide & Possevinum ad
Pachymerem Tom. 2. pag. 495. Antonium Reise-
rum Manuscr. Bibl. Augustanæ p. 97. Miscellanea
Lips. Tom. VII. pag. 46. seq. Diarium eruditorum
Italiæ Tom. 13. pag. 286. &c.

Dominicus Mancinus præter poema *de passione Domini* Trithemio cap. 955. laudatum, scripsit jam senex & Friderico Severinati, Episcopo Malleacensi dicatos Lipsiæ 1516. edidit elegos *de quatuor Virtutibus*, *& Officiis ad bene beateque vivendum pertinentibus*: post repetitas editiones Basil. 1543. Antvv. 1559. recudi curavit V. C. Hermannus ab Hardt Helmstad. 1691. 8. subjuncta *Martini* Braccarensis formula honestæ Vitæ. * Ejus tractatus de Passione Domini metrice descripta, cujus & Trithemius meminit, plus vice simplici lucem aspexit; prodiit enim in 4. absque loco, & anno; iterumque in 8. absque loco & anno, ac demum una cum Hieronymi Vallensis aliorumque sacris poematibus in 12. Antverpiæ 1548.

Gvilelmus Mandagotus sine de *Mandagoto*. Supra Tom. 3. pag. 154.

Joannes de Mandevilla, supra Tom. 4. pag. 100.

Joannes Mandvvithus. Tom. 4. pag. 101.

Manegaudus, *Manegaldus*, *Manegoldus* de quo Anonymus Mellicensis cap. 105. *Manegoldus Presbyter, modernorum magister magistrorum, strenuus assertor veritatis fuit, a qua nec promissis nec minis schismatici Regis* (a) *flecti potuit. Quin imo in dissensione illa quæ inter* Gregorium VII. & Henricum IV. *exorta fuit, pro tuenda justitia laboravit usque ad vincula. Exstat ad eum scripta quædam exhortatoria Ivonis Episcopi Carnotensis Epistola*, quadragesima inter Ivonianas.) *Hic* textum Esaiæ *Prophetæ paginalibus clausulis distinxit. Super* Matthæum *vero glossas continuas scribit. Scribit quoque super* Psalterium, *opus præstantissimum, super topazium & aurum obryzum pretiosum*. Hujus ut videtur opusculum pro Gregorio VII. sed jam defuncto & post A. 1080. ante A. 1101. scriptum *adversus Wolffelmarum* Coloniensem edidit laudatissimus Muratorius tomo quarto anecdotorum Latinorum, Patavii 1713. 4. Quæ autem *tra Epistolam Wenerici* scripturum se mittit, nusquam exstant. Haud c idem *Manegundus* est, quem Hen Gandavensis cap. 28. *ait ingenii sui numenta in expositione* Psalmorum & pistolarum Pauli, *posteris reliqu* Huic Manegoldo Teutoni tribui a nullis Commentarios in Psalmos, loniæ 1536. fol. editos, Miræus e Molano annotavit, quos tamen *R gii* Autissiodorensis Episcopi esse munis est persuasio. Verisimile e Clarissimo Muratorio visum de e mentionem fieri in Ptolemæi Luc Annalibus ad A. 1090. *Per idem te floruit in Teutonia quidam Philosop cui nomen Menegaldus, cujus uxor lia in Philosophia fuerunt permaxime* nonymus apud Andream du C Tom. IV. de rebus Francor. pag *Hoc tempore tam in Divina qua humana Philosophia floruerunt Lan cus Cantuariorum Episcopus*, *Langobardus*, *Maingaudus* Teuton *Bruno Remensis*, *qui postea duxit eremiticam*. Fuit hic Ma *Manegoldus de Lutenbach* inter p Canonicos & Præpositus Canonic Regularium *Murbacensium* in Al de quo Bertholdus Constantiensis i pendice ad Hermannum Contractu A. 1093. & 1098. & Auctor in ad A. 1090. apud Urstium Tom. 2 83. Diversus adeo a duobus eju temporis, *Manegoldo Abbate S.* G in Suevia quem a Monachis suis sum (b) refert idem Bertholdus a 1100. & a *Manegoldo Raitenbur Decano*, cujus librum pro defen Gregorii VII. compositum ipso vivente, tamen ab ipso non approb memorat Gerlachus præpositus Rei sbergensis apud Clariss. Pezium 2. Anecdotorum parte 2. pag. 491. fer ejusdem prolegomena ad illu mum pag. XXIX. seq. & Diariu ruditorum Italiæ Tom. XV. pag seq. * Opusculum a Muratorio ed lo

(a) Ita vocat homo Papæ, Henricum IV. Imp.

(b) Acta Sanctor. Tom. 3. Februar. pag.

longe diversi est argumenti ac censuit hic Fabricius. Totus enim in eo est ut demonstret haud ita probanda esse veterum Paganorum scripta, ut omnia indiscriminatim admittantur, cum plura in eis esse evincat, quæ dogmatibus fidei nostræ adversantur. Hæc contra Wolfelmum usque ad cap. XXIII. disputantur; tum vero duobus tantummodo capitibus de causa Gregorii VII. agitur, quæ adjecisse se in præfatione operis author profitetur eo quod sciret Wolfelmum Dominum Papam Gregorium polluto ore lacerasse; ideo ait: *aliquid de illo adnectendum duxi*.

Manegaudus Abbas S. Michaelis ad Mosam circa An. 1150. cujus diploma de renovanda memoria Ducis Volfaudi edidit Baluzius Tom. IV. Misc. pag. 463.

Alius *Manigoldus Svevus ex Abbate Gremsmünsterensi Episcopus Passaviensis* A. 1206. de quo monumenta Tegernseensia apud eundem Pezium Tom. 3. parte 3. pag. 523.

Ab his omnibus ut videtur diversus *Menegaldus* sive *Menengaldus* scriptor *Historiæ Ecclesiasticæ* Manuscriptæ in variis Bibliothecis, quæ incipit: *Assyriorum Regum potentissimus olim fuit Ninus, qui bellum finitimis inferens Regibus* &c. Judice Luca Holstenio (a) *auctor nullius judicii nec pretii, quorum centuriæ reperiuntur passim in Bibliothecis Monasteriorum, qualis Petrus Comestor, Vincentius Belluacensis, (b) aliique ejus farinæ consarcinatores, qui quum nullum suis historiis initium reperire possent, ab exordio Mundi repetebant, ut mali Poetæ Trojanum bellum gemino ordiuntur ab ovo. Forte sub finem ad particularem alicujus Gentis historiam, & ad sua tempora delabitur, quæ usui esse possent ad illorum temporum cognitionem: quod de proximo & in præsenti desperandum*.

Manettius Manettius. Supra Tom. IV. pag. 14.

Manfredus de Cruce, Decretorum Doctor, Abbas S. Ambrosii Mediolanensis, Philippi Mariæ ducis Mediolanensis ad Concilium Constantiense Legatus, cujus *Orationem ad Sigismundum Rom. Imp.* in illo Concilio A. 1415. habitam edidit Hermannus ab Hardt Tomo V. historiæ Concilii Constantiensis pag. 109. 114. * Obiit anno 1425. De illo nonnulla habet Puricellus in dissert. Ambrosiana n. 19.

Fulgentius Manfredus, Venetus Ord. Minor. junior qui A. 1606. scripsit Exceptionem per edictum Cardinalium in causa Veneta. Exstat apud Goldastum T. 2. Monarchiæ Imperii pag. 483. 485.

Manfredus Poeta & Mathematicus, cujus *carmina de computo anni* leguntur ad calcem tomi primi operum Bedæ venerabilis pag. 425. seq. & breve scriptum *de embolismorum ratione* pag. 405. 452. Idem an vero alius *Hieronymus Manfredus* Medicus & Astronomus Bononiensis circa A. 1455. cujus *Centiloquium de Medicis & infirmis* prodiit Bononiæ 1483. 4. Norimb. 1530. 8.

Manfredus de Monte Imperiali, Medicus, scriptum *de simplicibus* in Codice Regio Parif. 334. Cangius evolvit.

Manfredus Potentinus sive *Potentiæ* in Lucania Episcopus A. 1119. scripsit *vitam Gerardi* Patria Placentini, Episcopi Potentini, decessoris sui, quam vulgavit Ughellus Tom. 7. Italiæ sacræ p. 135. 138. (edit. primæ pag. 178.)

Manfredus Siciliæ Rex A. 1266. extinctus, de quo Antoninus Mongitor T. 2. Bibl. Siculæ pag. 29. seq. Ejus *Epistolas quinque* edidit Baluzius Tom. 1. Misc. pag. 475. 483. seq. Ejusdem additiones ad *Friderici II.* Imp. librum *de arte venandi cum avibus* (de quo supra Tom. 2. pag. 207.) prodiere Augustæ Vindel. 1576. 1596. 8. *Epistola* de victoria adversus exercitum Papæ Innocentii IV. apud Bzovium ad A. 1254. n. VI.

Manfredus Terdonensis Ord. Minor. Provinciæ Januensis ac custodiæ Papiensis, circa A. 1360. scriptor *Polylogii* sive

(a) Diarium eruditorum Italiæ Tom. XV. p. 29.

(b) Multis tamen aliis hic præstat.

ve expositionis vocabulorum S. Scripturæ. Vide Waddingum pag. 246.

Manfredus Vercellensis Ord. Præd. circa A. 1433. in partibus Langobardiæ nunciavit propinquum Antichristi adventum & quasi tempore suo esset futurus, induxit ad hoc suas rationes ex Scripturis, præcipue ex Apocalypsi: inde multis ad eum confluentibus auctor fuit tertii Ordinis Monachorum & Monialium de pœnitentia S. Dominici. Vide Antoninum Florentinum summæ historiarum tit. 22. cap. 7. §. 8. Tom. 3. pag. 494. seq. *Prædicabat Bernardinus* (a) *contra eum, arguens factum illud, & Manfredus contra Bernardinum, in aliquibus doctrinæ suæ eum sugillans.*

Nicolaus Maniacutius, Canonicus Ord. S. Augustini regularis, Lateranensis Basilicæ, circa A. 1180. scripsit *Catalogum Romanorum Pontificum* a Petro Apostolo ad Alexandrum III. versibus hexametris Leoninis. Incip.

Si vis Pontifices Romanæ noscere sedis,
Carminibus nostris perlectis scire valebis.

Edidit Onufrius Panvinius in annotatt. ad Platinam in vita Alexandri III. pag. 207. & Daniel Papebrochius cum notis in propylæo Act. Sanctorum Maji pagina 27. Hunc Catalogum *Nicolao Montacutio* Anglo circa A. 1466. claro præter rem tribuit Pitseus pag. 657. & ante eum Baleus VIII. 25. Vide & Oudinum Tom. 3. pag. 2696.

Anicius Manlius Torquatus Severinus Boethius Supra, *Boethius*. Tom. 1. pag. 251.

Jacobus Manlius. Supra, *Jacobus* Brigantinus Tom. IV. pag. 7.

Manlius Rallus ad quem J. Jovianus Pontanus libro 2. Hendecasyllabon:

Manli deliciæ Attici leporis
Atque idem Latiæ lepos Camœnæ,
Cantas dum teneros Lycinnæ amores
Et Coi numeris refers Philetæ &c.

Lucas Mannellus. T. IV. pag. 181.

Mansvetus Archiepiscopus Mediolanensis, qui contra Monothelitas A. 679. Synodum habuit, (b) Synodicamque ad Constantinum Pogonatum, Imp. CPolitanum misit, quæ cum Mansveti expositione fidei exstat in tomis Conciliorum ante acta sextæ Synodi A. 680. & separatim ex Codice Anglicano prodiit cum notis Geverhardi Elmenhorstii, Lugd. Bat. 1618. 4.

Gvalterus Mapes. Supra Tom. 3. pag. 117.

Maphæus Vegius ex Laude Pompeja Laudensis, Insuber, Martini V. Papæ Datarius, diem obiit Romæ A. 1458. primo anno Papæ Pii II. sepultus in capella quam ipse Vegius adductis A. 1430. Ostia reliquiis B. Monicæ, (c) S. Augustini matris ædificari fecerat. De eo Trithemius cap. 762. & scriptor Vitæ subjunctæ libris de educatione puerorum, in edit. Basil. 1541. 8. & in Bibl. Patrum iisdem præmissæ: Jovius in elogiis, Ghilinus Tom. 2. Niceronus in memoriis de vitis eruditorum Tom. 26. pag. 83. & additiones ad Naudæana pag. 194. Scripta ejus, curante Andrea Schotto in Bibliothecæ Patrum Coloniensis supplemento A. 1622. atque inde in Bibl. Patrum Lugdunensi tomo XXVI. exstant hoc ordine:

De educatione liberorum & claris eorum studiis ac moribus libri VI. pag. 633. Prodierat eximium hoc opus Mediolan. 1491. 4. Paris. 1511. 4. Basil. 1541. 8.

De perseverantia Religionis libri VI. ad Elisabeth & Monicam, sorores. pag. 639. Prodierant ex Joannis de Butrio, Monachii Clarævallensis recensione, Paris. 1511. 4.

De quatuor hominis novissimis, morte, judicio, inferno & Paradiso *meditationes*. pag. 745. Prodierant cum libris de

(a) *Bernardinus Senensis*, de quo supra Tom. 1. pag. 217. Confer Raynaldum ad Annum 1419. n. 13.

(b) Confer Pagium ad A. 679. n. IV. seq.

(c) Adde Baronium ad Martyrolog. Rom. IX. April. Acta Sanctor. Tom. 1. Maji 4. pag. 491. Tillemontii memorias H. E. tomo VIII. pag. 477.

de educatione liberorum, Basileæ.

Philalethes, seu Veritas invisa exulans, dialogus ad Eustathium fratrem pag. 755. præmissa ejusdem argumenti elegia *Cornelii Gnaphei* Alostani. Prodierat cum quibusdam Luciani dialogis, Argentorat. 1515. 4. & cum præf. Udalrici Fabri, Thorenburgensis, Viennæ 1516. 4. De Gallica versione Lugd. forma minore a D. V. Z. edita quæ hunc dialogum perperam Luciano tribuit, & de altera versibus Gallicis, Petro du Val interprete, Lugd. 1552. vide Niceronum Tom. XXVI. pag. 89.

Supplementum libri XII. Æneidos Virgilianæ pag. 759. Incipit: *Turnus ut extremo devictus Marte profudit*. Sæpius prodierat in variis Virgilii editionibus, ut notare me memini in Bibl. Latinæ lib. 1. cap. 12. ubi etiam de Gallica hujus supplementi metaphrasi a Petro de Mouchant adornata.

Astyanax, sive de morte Astyanactis, poema quod incipit: *Musa, refer quæ causa metum post diruta Trojæ*. pag. 764. prodierat curante Laurentio Abstemio, Fani 1505. cum pseudo-Pindaro Thebano & variorum epigrammatibus, quorum nonnulla omissa in secunda Francisci Polandi editione A. 1515. Vide additiones ad Naudæana pag. 198.

Velleris aurei libri IV. quorum initium: *Egregium canere Æsonidem juvenesque Pelasgos* pag. 766. Editi fuerant una cum Astyanacte Vegii a Francisco Modio Colon. 1589. 12.

Antoniados sive de vita & laudibus S. Antonii, *libri IV.* ad Eugenium IV. pag. 773. Incip. *Non hic Pegasides, non ficta & inania, Musæ*. ex editione Antverp. 1559.

Declamatio seu Disputatio *inter Solem, terram & aurum*, audiente *Deo* & homine assistente. pag. 777. Lucem viderat Paris. 1511. 4.

Præter hæc in Bibliothecis Patrum obvia, exstant *Vita S. Bernardini Senensis*, edita in Actis Sanctorum T. V. Maji 20. p. 287. *Poemata & Epigrammata* edita una cum aliis a Franchino Gafurio, Laudensi, Musicæ artis laude celebrato A. 1521. In his elegiæ *de fraudibus rusticorum* & epigrammata *contra* (*a*) *vitam rusticam* composita ab eo anno 1422. & poema cui titulus *Pompejana*, A. 1423. Ipse vero natus A. 1407. præcocibus igitur ingeniis jure suo accensendus. Quod præterea memoratur a Trithemio *de laudibus divæ Monicæ*, præter præfationem de hoc argumento libris de liberorum educatione præmissam: intellige *libros tres de vita & obitu B. Monicæ & Officium Translationis ejusdem*. Sed & hæc & in Actis Sanctor. Tom. 1. Maji pag. 491. memorata, Vitam & *Officium S. Augustini & Officium Conversionis ejusdem: & Vitam & Officium B. Nicolai Tolentinatis*, & cætera memorata Trithemio, *In Psalmos Pœnitentiales* & *de re militari*, & cum *Epistolis* multis librum *de conditione humana* quem imperfectum reliquit, nemo, quod sciam, in lucem protulit. Librum *de Verborum in jure civili significatione* quem Vincentiæ A. 1477. editum scribit Simlerus, alterius Maphæi esse mihi persuadeo. * An Maphæus iste scripserit libros tres de vita, & obitu S. Monicæ plane ignoro; illud compertum mihi est indicatum a Trithemio opus de laudibus D. Monicæ libro uno constitisse; nec forte aliud est, quam carmen quoddam ab eo editum, qua occasione statuam S. Monicæ erexit Romæ, qua de re Trithemius. Carmen vero istud prodiit excusum in collectione Veneriis edita anno 5320. cujus hic est titulus: *opusculum multarum bonarum rerum* (sic) pag. 113. Incipit:

Salve lux matrum mater sanctissima salve
Salve Augustini Monica digna parens.

Hæc ipsa carmina legi excusa in Sanctuario Papiensi Jacobi Guala impresso Papiæ an. 1505. Vide ibid. l. 4. cap. 15.

Maphæi Vegii de felicitate & miseria Dialogus extat MS. in Bibliotheca Pi-

(*a*) *Tria lustra peregi, ætatis meæ ista mea.*

Pistoriensi. Vide commentarios ejusdem Bibliothecæ p. 1. pag. 6.

Celsus Maphæus, *Veronensis* de cujus apologia pro Canonicis regularibus contra *Ambrosium* Coriolanum, Eremitarum Generalem, vide Bzovium ad A. 1484. n. 4. seq.

Paulus Maphæus, *Veronensis*, supra *Maffeus*.

Guilelmus de Mara. Supra Tom. 3. pag. 154.

Marbodus, *Merboldus*, *Marbottus*, *Marbadus*, *Mardebanus*, *Merobaudus*, *Merbodæus*, a Baleo II. 50. & a Pitseo pag. 185. Leyseroque pag. 369. de poetis Medii ævi, cognomento *Evanx* dicitur, quod Evacem de gemmis visus est carmine expressisse, ut mox sum dicturus. Natione Britannus ex Magistro Scholarum & Archidiacono Andegavensi Episcopus A. 1096. Redonensis in Britannia Armorica Galliæ usque ad A. 1123. quo Monachus ad S. Albinum Ord. Bened. Andegavi obiit ætat. 88. Multa scripsit versu & prosa, quorum nonnulla, sex Epistolæ nimirum, liber de gemmis, variaque Carmina, jussu Ivonis, Redonensis Episcopi vulgata Redonis: 1524. sed plura curante præclaro Viro D. Antonio Beaugendre, Presbytero Ord. Bened. edita ad calcem Operum Hildeberti Cenomanensis, (*a*) Paris. 1708. fol. hoc ordine, & præmissa, inter aliorum elogiorum delectum, *Monachorum & Conventus S. Albini Andegavensis Epistola encyclica* de ejus obitu, in qua *Oratorum Rex*, *Gallicanæ eloquentiæ arcem obtinuisse* traditur, atque si *Ulgerio* ejus in Scholæ magisterio successori credimus, (*b*) *cessit ei Cicero*, *cessit Maro junctus Homero*.

1. *Epistolæ* VI. pag. 1387. ex quibus *prima* ad Raynaldum Martigne, Andegavensem Episc. sæpius edita in Patrum Bibliothecis, ut Lugd. Tom. XXI. pag. 157. atque inter Hildeberti Epistolas *secunda* & *tertia* ad Ingilgerium, sive Ingungerium solitarium & Sacerdotem. *Quarta* ad Vitalem, *Quinta* parænetica ad ancillam Christi Agenoridem, & *sexta* ad Robertum Arbricellensem, oppugnata a Natali Alexandro Sec. XI. & XII. diss. V. artic. 2. Tom. VI. pag. 800. seq. Hisce ex veteri Redonensi editione Anni 1524. exhibitis & ad Manuscriptos Codices castigatis addi poterat *septima* ad Hildebertum ex Dacherii Tom. XIII. spicilegii pag. 295. (Tom. 3. edit. novæ pag. 430.)

2. *Vita S. Licinii*, Episcopi Andegavensis pag. 1418. edita in Actis Sanctorum T. 2. Febr. 13. pag. 682.

3. *De Vita S. Roberti*, Abbatis Casæ Dei libri II. pag. 1433. ex iisdem Actis Tom. 3. April. 24. pag. 317. & in Mabillonii Actis Benedictinis Sec. VI. parte 2. pag. 184.

4. *Vita S. Magnobodi*, Confessoris pag. 1490. ex Manuscr. Mabilloniano, & præmissa pag. 1463. ejusdem Magnobodi vita scripta ante Marbodum ab Anonymo.

Scripta Carmine.

5. *Historia Theophili pœnitentis*, Vicedomini Adanæ in Sicilia, pag. 1507. Incip.

Quidam magnorum Vicedomnus erat meritorum,
Theophilus nomen, tenuit quoque nominis omen.

Ex Actis Sanctor. Tom. 1. Febr. 4. pag. 487.

6. *De septem fratribus Maccabæis* pag. 1517. ex veteri edit. Redonensi A. 1524. Incip. *Antiqua Legis jus solvens jussio Regis.*

7. *De S. Laurentio*, pag. 1519. ex eadem Redonensi editione & ex Manuscr. Regio n. 274. Incip. *A Decio tentus, gladioque furente peremtus*. Scriptam metrice passionem S. Laurentii a Mar-

(*a*) Supra Tom. 3. pag. 257. Acta Erud. 1709. p. 145. Oudinus Tom. 2. pag. 946. Bibl. Latina IV. 2.

(*b*) Bulæi Hist. Academ. Paris. pag. 522. Epistola illa encyclica in Marbodi laudem & Ulgerii carmen leguntur etiam in Edmundi Martene T. 1. anecdotor. pag. 355. 357.

Marbodo testatur Sigebertus cap. 158. Ediderat Surius ad 10. August.

8. *Passio S. Victoris* ex editione Redonensi, sed castigata ad duos codices Manuscript. pag. 1527. Incip. *Cum studeat Damon sanctis inserre polemon* (πό-λεμον.)

9. *Passio S. Mauritii & Sociorum ejus*, itidem ex Redonensi editione Anni 1524. ex duobus Manuscr. emendata. Incip. *Dum cohibere parat Gallos, quos conglomerárat*. Sigebertus cap. 158. de Marbodo: *Scripsit metrice passionem Thebaeorum, quasi pedibus vadens in sententiam Eucherii Lugdunensis Episcopi, qui eam urbana prosa scripserat ad Silvium Episcopum*. Adde si placet quae de Eucherii lucubratione dixi supra Tom. 2. pag. 116. seq.

10. *Vita S. Thaisidis* ex duobus Manuscr. pag. 1541. Incip. *Vitam cujusdam mulieris carmine dicam*.

11. Passio SS. Martyrum *Felicis* & *Adaucti* pag. 1543. Incipit:

Felix fide, felix actu, Felix quidam nomine
Romae natus & nutritus & Sacerdos ordine.

12. De Vita *B. Maurilii*, Episcopi Andegavensis & Confessoris libri duo pag. 1546. Prior incipit.

Quod de Maurilio tentat mea dicere Clio.

13. Varia Carmina, preces & hymni, pag. 1555. 1582. in quibus aliqua minime contemnenda.

14. *Liber* Ruth redditus carmine p. 1582.

Judicis unius sub tempore gesta canemus. &c.

15. *De raptu Dinae* Genes. XXXIV. pag. 1585.

Discite claustra pati qui parcitis integritati.

16. Liber ad Discipulum *de ornamentis verborum*, pag. 1587. ex editione veteri Redonensi ex pluribus Manuscr. emendata & suppleta. Incipit:

Versificaturo quaedam tibi tradere curo.

17. *Liber decem capitulorum* itidem ex Redonensi editione pag. 1595. 1. de apto genere scribendi. Incip. *quae juvenis scripsi, senior dum plura retracto poenitet*. 2. de tempore & aevo, *post decies sextum currit mihi septimus annum*. 3. de meretrice, 4. de matrona, 5. de senectute, 6. de fato & genesi, 7. de voluptate, 8. de vera amicitia, 9. de bono mortis, 10. de resurrectione corporum.

18. *Carmina* (*a*) *varia* praemisso tetrasticho ad *Robertum* Lincolniensem Episcopum p. 1615.

Tot vivas annis, quot minis labitur annis,

puto legendum:

Tot vivas annis quot rivis labitur amnis.

19. *Epitaphium Caroli M.* & *Lanfranci* Archiepisc. aliaque carmina varii argumenti pag. 1625. 1634. (*b*) in his postremo loco ponuntur *Proverbia Catonis Philosophi*, quae hoc loco adscribam, quo magis pateat per similem fictionem Catoni tribui disticha de quibus supra T. 1. pag. 365.

PROVERBIA

CATONIS PHILOSOPHI.

Utilibus monitis prudens accommodet aures.
Non laeta extollant animum, non tristia frangant.
Dispar vivendi ratio est, mors omnibus una.
Grande aliquid caveas timido committere cordi.
Nunquam sanantur deformis vulnera famae. 5
Naufragium rerum est mulier malefida marito.

(*a*) Praeter illa in edit. Redonensi A. 1524. *Carmen* in laudem Hildeberti ediderat Hommeyus in *Spicilegio*. Patrum pag. 419. & aliud de tribus inimicis hominis, mulieribus, avaritia & ambitione pag. 547.

(*b*) Quod pag. 1629. tanquam ineditum profert Carmen hoc initio: *Ordo Monasticus Ecclesiae esse solebat*: priden editum [illegible] auctoris, in aliis Cod[illegible] de supra Tom. [illegible]

Tu si animo regeris, Rex es: si corpore, servus.
Proximus esto bonis, si non potes optimus esse.
Nullus tam parcus, quam prodigus ex alieno.
Audit quod non vult, qui pergit dicere quod vult.
Non placet ille mihi, quisquis placeat sibi multum.
Juri servitium defer, si liber haberis.
Vel bona contemni docet usus, vel mala ferri.
Ex igne ut fumus, sic fama ex crimine surgit.
Irridens miserum, dubium sciat omne futurum.
Quanto major eris, tanto moderatior esto.
Alta cadunt odiis, parva extolluntur amore.
Criminis indultu secura audacia crescit.
Quemlibet ignavum facit indignatio fortem.
Divitiæ trepidant, paupertas libera res est.
Tunc homo culpandus, quando est in crimine casus.
Fac quod te par sit, non alter quod mereatur.
Dissimilis cunctis vox, vultus, vita, voluntas.
Ipsum (a) te cruciat, te vindicat invidus ipse.
Semper pauperies quæstum prædivitis auget.
Magno conficitur discrimine res memoranda.
Terra hominis patria est, qua nascimur & tumulamur.
Aspera perpessu fiunt jocunda relatu.
Acrius appetimus nova, quæ jam (b) parte tenemus.
Labitur ex animo benefactum, injuria durat.
Tolle mali testes, levius mala nostra feremus.
Vir constans, quicquid cœpit, complere laborat.
Sæpe dolor siccat lacrymas, & gaudia fundunt.
Injustus qui sola putat proba quæ facit ipse.
Tristibus afficiar gravius, si læta recordor.
Omne manu factum consumit longa vetustas.
Quid cautus caveas, aliena exempla docebunt.
Haud ullum tempus vanitas simulata manebit.
Condit fercla fames, plenis insuavia cuncta.
Doctrina est fructus dulcis radicis amaræ.

20. *Liber de gemmis* qui incipit: *Evax (c) Rex Arabum legitur scripsisse Neroni*. pag. 1637. Hic primum inter Marbodi carmina prodierat Redonis 1524. deinde sub Marbodei, Galli Cenomanensis nomine vulgatus a Pictorio Villingensi: Friburgi 1531. 8. atque additis scholiis Alardi Amstelodami, Colon. 1539. 8. Hinc Janus Cornarius tanquam librum quintum subjecit Macri (d) libris IV. de herbis, hoc titulo: *Macri sive ut quædam exemplaria habent, Merboldi Episcopi, aut potius Incerti auctoris de naturis lapidum liber*. Francof. apud Christ. Egenolphum 1540. 8. Longo post tempore velut antea ineditus sub *Evacis* (e) nomine lucem vidit e Bibliotheca Henrici Rantzovii, Sereniss. Danorum Regis per Holsatiam & Dietmarsiam legati, curante Henrico Mol-

(a) f. se.
(b) f. quam quæ parte.
(c) Editiones quædam Plinii XXV. 2. *Præter hos Græci auctores medicinæ prodidere: ex his* Evax *Rex Arabum qui de simplicium effectibus ad* (Tiberium) *Neronem scripsit*. In Manuscr. verba hæc desiderari notarunt Salmasius præf. ad homonyma hyles jatricæ p. 15. & Harduinus.
(d) Liber quintus Macri vocatur etiam in Codice Bibl. Paulinæ Lipf. de quo Fellerus pag. 369.
(e) Sub *Evacis* nomine laudari ab Henrico Mediolanensi notavit Barthius pag. 704. ad Claudian. Apud Albertum Magnum; Vincentium Bellovacensem aliosque venit nomine *Lithiarii* sive *Lapidarii*: vide Tom. XIV. Bibl. Græcæ pag. 118. Ex Alberti M. de mineralibus etiam *Bruno* de Colonia *Lapidarium* collegit prosario sermone, qui Manuscr. Lipsiæ in Bibl. Paulina teste Fellero pag. 291.

Mollero. Lubecæ 1575. 8. apud Joannem Balhornium, ac recusus Lipsiæ 1585. 4. Pluribus postea quam centum annis interjectis V. C. Jacobus Gronovius ad calcem Dactyliothecæ Abrahami Gorlæi Lugd. Bat. 1695. 4. edidit expolitum a se *Marbodæi* Galli Poetæ vetusti carmen de gemmis, auctum in fine versibus XCIII. & præmissis duabus *Epistolis* una tanquam Tiberii ad Evacem (*a*) & altera Evacis ad Tiberium. Denique Beaugendrius collatis editionibus & Codicibus Manuscriptis recensito veterem Gallicam addidit metaphrasin auctoris non multo, quam Marbodeus fuit, junioris, quæ incipit:

Evax fut un multe riche Reis
Lu regne tint des Arabais.

Addidit etiam pag. 1679. Marbodi *carmina de* XII. *lapidibus pretiosis* Apocalypſ. XXI. 19. quorum initium: *Cives cælestis patriæ Regi regum concinite:* & pag. 1681. prosario sermone eorundem *lapidum pretiosorum mysticam seu moralem applicationem*.

21. Post indicem postremo loco sequitur *Metaphrasis Cantici Canticorum*: Incip.

Quem sitio votis, nunc oscula porrigat oris.

De hac Sigebertus c. 158. *Marbodus, Redonensis Episcopus, Cantica canticorum ad integrum exposuit metrico lepore & allegoriam exornans*. Laudat & Trithemius cap. 339.

Desiderantur in Beaugendrii editione *Vita S. Alexii Confessoris*, sub seculi V. initia Romæ, vel Edessæ in Syria quæ exstat in Actis Sanctor. Tom. IV. Julii 17. pag. 264. 256. Incipit:

Præstans magnatis summæ vir nobilitatis
Stemmate Romanus effulserat Eufemianus.

Vita S. Gualteri seu Gauterii, Abbatis & Canonici Stirpensis in diœcesi Lemovicensi, qui A. 1070. obiit: exstat prosario sermone a Marbodo composita in iisdem Actis Tom. 2. Maji XI. pag. 701. 706.

Vita S. Florentii Martyris, quam exspectare jubemur ad 22. Septembris.

Joannes Marchanova. Supra Tom. IV. pag. 101.

S. Marcellinus Romanus, Papa ab A. 296. 30. Jun. ad A. 304. Octobr. 24. de quo Acta Sanctor. Tom. III. 26. Aprilis pag. 412. seq. ubi thurificasse Diis, librosque sacros tradidisse in persecutione Diocletianea, sed egisse deinde pœnitentiam & Martyrium obiisse traditur. Quanquam Petrus Coustant in Epistolis Pontificum pag. 310. totum illud de lapsu Marcellini, fabulam esse a Donatistis excogitatam probat ex Augustino, & *Sinuessani* in Campania Concilii Acta de Marcellini condemnatione, quæ exhibet etiam in appendice pag. 29. supposita esse non dubitat: quæ etiam est sententia Natalis Alex. Papebrochii in propylæo ad Acta Sanctor. Maji pag. 43. Antonii Pagi ad A. 302. n. 18. seq. Tillemontii T. V. memoriar. pag. 613. & Norisii Cardinalis Tom. IV. Opp. pag. 128. seq. *Epistolæ duæ Decretales*, una *ad Salomonem Episcopum* & altera *ad Episcopos per Orientales provincias constitutos* exhibetur & fraudis convicta rejicitur a Blondello in Pseudo-Isidoro pag. 389. seq.

Ammianus Marcellinus, de quo in Bibl. Latina III. 12.

S. Marcellinus sive *Marchelmus Brigantius* Anglus Presbyter & Monachus *Eboracensis*, S. Willibrordi discipulus (*b*) in Hibernia, ac deinde Trajecti post A. 720. traditur scriptor *Vitæ S. Sviberti* Frisiorum Apostoli, quæ exstat apud Surium 1. Martii & defenditur ab Ægidio Celenio in clypeo Svibertino: sed supposita (*c*) arguitur multis argumentis ab Henschenio Tom. 1. Act. Sanctor. Martii pag. 70. seq. & Tom. 3. ubi de S. Luidgero 26. Martii pag. 638. seq. In hujus vitæ capite sexto, *Elegit ergo*, (Egbertus, Archiep. Ebo-

(*a*) In Beaugendrii editione pag. 1687.
(*b*) Vide Lelandum cap. 104. Baleum II. 19. & Pitseum pag. 152.
(*c*) Oudin. Tom. 1. pag. 1677. seq.

boracensis) *& congregavit instar duodecim Apostolorum, duodecim Apostolicos viros, in fide constantes, ex diversis Monasteriis ad prædicandum Germanis Catholicam fidem. Fuerunt autem hi missi: Willebrordus, Svibertus, Acca, Wigbertus, Wilibaldus, Winibaldus, Lebuinus, duo Evvaldi, Werenfridus, & ego minimus omnium Marcellinus, qui hanc historiam sicut & sancti Willebrordi conscripsi.* Hanc *S. Willebrordi vitam* Manuscriptam, ex Molano memorat Baronius ad Martyrolog. Rom. 7. Novembris, sed nemo adhuc in lucem protulit quod sciam: uti nec vitam *S. Willeici* Canonici Trajectensis, aut librum *de tyrannide Rabdi* Frisiæ Regis, quorum meminit Vossius II. 29. pag. 287.

Marcellinus sub Justiniano Imp. *Comes* de quo Cassiodorus libro priore institutionis Divinarum litterarum c. 17. *Marcellinus etiam IV. libros de temporum qualitatibus & positionibus locorum pulcherrima proprietate conficiens itineris sui tramitem laudabiliter percurrit: quem vobis pariter dereliqui.* & cap. 28. *Marcellinus quoque de quo jam dixi, pari cura legendus est, qui Constantinopolitanam Civitatem & urbem Hierosolymorum quatuor libellis minutissima narratione descripsit.* Hos Marcellini libros ac libellos hodie desideramus. Exstat autem Chronicon de quo idem Cassiodorus cap. 17. *Chronica vero, quæ sunt imagines historiarum, brevissimæque temporum commemorationes, scripsit Græce Eusebius, quem transtulit Hieronymus in Latinum, & usque ad tempora sua deduxit eximie. Hunc subsecutus est suprascriptus Marcellinus Illyricianus, qui adhuc patricii Justiniani fertur egisse cancellos:* (a) *sed meliore conditione* (b) *devotus, a tempore Theodosii* (c) *usque ad fores* (d) *Imperii triumphalis Augusti Justiniani opus suum Domino juvante perduxit, ut qui ante fuit in obsequio suscepto gratus, postea ipsius imperio copiose amantissimus appareret.* Hoc Marcellini Chronicon primus edidit *Antonius Schonhovius*, Paris. typis Wechelianis 1546. 8. quanquam ante Schonhovium *Joannes Cuspinianus* integrum fere suis in Cassiodorum commentariis inseruerat: sed illi demum vulgati a Nicolao Gerbelio sunt Basileæ 1553. fol.

Inde recusum Chronicon in Bibliothecis Patrum Bignæanis, Parisiensibus & Coloniensi, atque ex recensione *Onufrii Panvinii* ad calcem ejus fastorum, Heidelberg. 1588. fol. & in Eusebio Josephi Scaligeri, Lugd. Bat. 1606. fol. Denique ex Codice Tiliano integrius & emendatius hoc Chronicon vulgatum est a *Jacobo Sirmondo* cum Chronico fastisque Idacii, Paris. 1619. 8. atque ex Sirmondo in nova editione Eusebii Scaligerani Amst. 1658. fol. & inter Sirmondi opera Tom. 2. pag. 349. Paris. 1696. Venet. 1729. fol. ubi novo studio annotatæ variæ quædam lectiones & emendationes ex Codicibus Bibl. Victorinæ, Bibl. Jesuitarum Paris. & Codice Brugensi, ex quo notationes quædam *Petri Francisci Chifletii* etiam consignatæ in prolegomenis ad tomum secundum Sirmondi Operum, num. III. Addam Anonymi Mellicensis testimonium cap. 56. de S. E. *Marcellinus, natione Romanus, Chronicam scripsit, in qua sagacis sui ingenii evidens indicium dedit.*

Marcellinus Notarius & Martyr in Africa circa A. 431. a Donatistis peremtus. Vide Acta Sanctor. Tom. 1. April. 6. pag. 539. seq. Jussu Honorii & Theodosii Impp. præfuerat *Collationi Carthaginiensi* A. 411. cujus gesta, vel gestorum certe epitomen habemus. Vide si placet dicta Tom. XI. Bibl. Græcæ pag. 393. seq. dictisque adde illustrissimi Norisii Cardinalis historiam Donatistarum cap. XIII. Tom. 4. Opp. pag. 537. seq.

In-

(a) Fuisse Cancellarius.
(b) Ita recte Garetius pro dictione.
(c) Magni ab A. C. 379.
(d) Prima tempora sive usque ad Consulatum quartum Justiniani A. C. 534. Cætera enim quæ usque ad Justiniani finem sive ad A. C. 557. sequuntur, ab alio licet antiquo scriptore addita esse Sirmondus non dubitat.

Inter editiones præstat illa Stephani Baluzii, qui in notis ad S. Cyprianum pag. 609. *Utinam Harduinus voluisset sequi editionem meam gestorum, quæ certe, absit verbo invidia, multo melior est quam ille dedit.*

Marcellinus Presbyter Luciferianus circa A. 384. de quo supra in *Faustino*.

Marcellus Episcopus Africanus inter eos quorum nomine S. Cyprianus scripsit Epistolam in edit. Pamel. & Baluz. LXVIII. (Oxon. LXVII.)

S. Marcellus I. Romanus Papa ab A. 308. & Martyr. Januar. A. 310. de quo Acta Sanctor. Tom. 2. Januarii 16. pag. 3. seq. ubi & carmen in ejus laudem scriptum a S. Damaso, editum primum a Baronio ad A. 309. n. 7. atque *Acta S. Marcelli*, auctore Anonymo, aliaque pag. 9. libris duobus auctore *Ursione*, Abbate Altimontensi. *De decreto* apud Gratianum *Causa XX.* quæst. 1. cap. 10. quo pueris minori ætate oblatis monasterio, ad seculum regrediendi potestas anno ætatis decimo quinto conceditur, vide Petrum Coustant in Epistolis Pontificum pag. 314. seq. *Epistolam ad Episcopos per Antiochenam provinciam constitutos* & alteram *ad Maxentium* exhibet & falsitatis convincit Blondellus in Pseudo-Isidoro pag. 393. seq.

Marcellus II. cognomine Cervinus, Papa A. 1555. ab April. 9. ad 1. Maji de quo consules Paulum Colomesium in Italia Orientali pag. 77. seq.

Marcellus Burdegalensis, Medicus *Empiricus*, Theodosii Magni archiater, de cujus libro Medicamentorum, ejusque editionibus dixi in Bibliotheca Latina IV. 12. 3.

Marcellus quem *Marci* præfecti Urbis F. & ex Simonis Magi assecla (a) discipulum S. Petri Apostoli venditant, scriptor commentitius variorum Actorum de quibus Sigebertus cap. 1. & ex eo Trithemius cap. 4. Mentio hujus Marcelli apud Pseudo-Abdiam lib. 1. cap. ult. qui ex ejus Actis etiam nonnulla repetit αὐτολεξεί. Libellum *de mirificis actibus B. Petri & Pauli*, & *de magicis artibus Simonis magi* ad SS. Nereum & Achilleum, pro Christo in Pontiana Insula relegatos, recudendum curavi in parte tertia Codicis Apocryphi Novi Testamenti pag. 632. 653. Ex eodem Ordericus Vitalis Epistolam *de conflictu Simonis Petri & Simonis Magi* fere integram describit lib. 2. Hist. Eccles. pag. 392. seqq. (in scriptoribus Normannicis Andreæ du Chesne) laudato autore Marcello, (non Lino, ut affirmat vir doctus in diss. de Patribus Apostolicis pag. 55.) Sub Marcelli nomine idem scriptum integrum primus edidit & notis illustravit Florentinius ad Martyrolog. Hieronymianum pag. 103. 111. Fragmentum illius vulgavit ex codice Lateranensi Paulus Aringhus, Romæ subterraneæ lib. 2. cap. 5. num. 9. & ex Flaviniacensi codice Lud. Jacobus a S. Carolo ad calcem Bibl. Pontificiæ pag. 487. Integrum quoque pridem ediderat Fridericus Nausea in Passionibus Apostolorum sed sub nomine *Philaletha Eusebiani* Colon. A. 1531. 4. Epistolam Marcelli ad Nereum & Achilleum ante Lud. Jacobum a S. Carolo vulgavit Laurentius Surius ad diem 12. Maji, unde postea legitur etiam in Actis Sanctor. Tom. 3. Maji 12. pag. 9. seq. in Actis SS. Nerei & Achillei. Supposititiis adscribent quicunque attente legerint universi. Vide Joannem Hessels, Lovaniensem doctorem in censura de quibusdam sanctorum historiis cap. 6. Henschenium Tom. 3. Actorum Maji pag. 10. Tillemontium Tom. 1. memor. Hist. Eccles. pag. 498. & 781. seq. Gerh. Joannem Vossium de historicis latinis lib. 3. pag. 736. Ittigum, appendice de hæresiarch. pag. 8. seq. & diss. de patribus Apostolicis pag. 55. seq. ubi etiam memorat supposititias *Eutychis Victorini* & *Manis* ad Marcellum literas, quæ in Actis *Nerei* & *Achillei* exhibentur, de quibus Papebrochius

(a) *Ita* Pseudo-Linus, & Pseudo-Marcellus *ipse*, atque inde Sigebertus, & Martyrologium Romanum 7. Octobr.

chius Tom. 7. Act. Maji in addendis ad illa acta: *Fingunt etiam Epistolas ad istum* (Marcellum) *a Sanctis ex insula Pontia & ab hoc ad illos datas de Simonis Magi & Petri Apostoli conventione, argumentis ex Hegesippi apud Surium fragmento desumptis, quas Epistolas merito explodes*.

Reliqua Sigeberto memorata sunt, quæ omnia in eadem ad Nereum & Achilleum Epistola leguntur: *De obitu S. Petronillæ Virginis*, Filiæ B. Petri Apostoli: Confer Acta Sanctor. Tom. 7. Maji 31. pag. 420. *De Passione S. Feliculæ* Virginis & Martyris. Vide eadem Acta Tom. 2. Junii 13. pag. 666. *De passione S. Nicomedis*, presbyteri & Martyris. Vide Baronium ad Martyrolog. 15. Septembr.

Marcellus Memorialis, cui *gesta Collationis Carthaginiensis*, cum Donatistis A. 411. habitæ debemus, ut constat ex Epistola Marcelli hujus præmissa ad Severianum & Julianum, quos dilectissimos & in Christi nomine venerandos appellat. Prodiere illa primum curante Papyrio Massono Paris. 1589. 8. atque emendatiora a Petro Pithœo 1596. 8. deinde in tomis Conciliorum, Regia, Labbei, Harduiniana, & in Optato Paris. 1676. sed maxime recensita novo Stephani Baluzii studio, in ejus tomo primo Conciliorum, atque inde in Optato Dupinii & in Coleti Veneta editione Conciliorum tomo III. Diversus hic Marcellus *Memorialis* a *Marcellino notario*, de quo supra. S. Augustini breviculum hujus Collationis exstat inter præclari illius Doctoris opera Tom. IX. edit. Benedictin. Amst. pag. 371.

Marcellus Palonius, patricius Romanus interfuit prælio Ravennatensi A. C. 1512. festo resurrectionis Christi 3. Id. April. quo victoria penes Gallos stetit sed non incruenta, adversus Julii II. exercitum. De illo prælio illaque clade duos scripsit libros carmine epico, quod elegantissimum Hieronymus Rubeus apud Vossium p. 677. appellat. Prodiit Romæ 1513. Hujus Marcelli epigramma in Andream Matthæum Aquivivum exhibet Gruterus in deliciis Poetarum Italorum Tom. 2. pag. 175.

Marcellus S. Petri discipulus. Supra *Marcellus Marci F.*

Marcellus Nolanus *Presbyter* scripsit sive scriptam heroico versu a S. Paulino Nolano, prosæ sensibus explicavit & Leoni Nolano Episcopo dicavit *vitam S. Felicis* Confessoris & Presbyteri Nolani, defuncti ut videtur post A. 312. Edidit Jo. Bollandus Tom. 1. Januar. 946. 948. Leo ille Episcopus Nolanus circa A. 535. Vide Ughellum Tom. 6. pag. 253.

Marcellus Ravennas. Supra *Marcellus Palonius*.

Ulpius Marcellus ICtus Antoninorum tempore, scriptor notarum in Salvium Julianum, Pomponiumque, sed antiquior quam ut a me hoc loco memorari debeat.

Marcerius Anglus, Historicus cujus *Chronicorum opus* ex Joannis Baconthorpii prologo quarti sententiarum, quæstione decima memorat Jo. Baleus XI. 19. ex Baleo Pitseus pag. 886. aliique.

Joannes Marcheley. Supra T. IV. pag. 101.

Marchelmus. Vide supra, in *Marcellino*, Anglo. Dubito an diversus habendus quem Pitseus ad A. 772. referens S. Marcellini fratrem facit pag. 155. atque scripsisse *interpretationem somnii Ludgeri*.

Jacobus de Marchepallu, supra Tom. IV. pag. 14.

Joannes Marchesinus e Regio Lepidi, Mutinæ vicino Ord. Minor. circa A. 1450. ut recte Sixtus Senensis, non ut Waddingus & alii, 1300. nam *Mammotbreptum* suum, quo inprimis inclaruit, & de quo supra pag. 11. absolvisse se significat A. 1466. Alia ejus scripta apud Waddingum pag. 247. seq. Oudinum Tom. 3. pag. 2562. & Joannem Guasco in historia litteraria Regii Lepidi, edita Italice 1711. 4. pag. 12.

sunt

sunt *Sermones de Sanctis* & tractatus *de purgatorio & de vitiis*.

Franciscus de Marchia. Supra Tom. 2 pag. 195.

Jacobus de Marchia Picenus, ex monte Brandonis agri Asculani, Ord. Minor. S. Francisci de Observantia, defunctus A. 1436. & Beatificatus A. 1624. ab Urbano VIII. vide bullarium Laur. Cherubini T. IV. p. 19. scripsit contra Fraticellos in Italia, Manichæos in Bosnia & Croatia, Patarenos & Arianos in Hungaria: & Cruciatam prædicavit contra Turcos. Ejus *dialogum contra Fraticellos* Manuscr. habuit Waddingus ut ipse refert pag. 184. ubi etiam memorat ejus tractatum *de adoratione sanguinis Christi in triduo effusi*. Duo *Quadragesimalia*. *Adventualia* totidem: *Sermones de Sanctis*, in quibus *quatuor de S. Francisco*. Tractatum *de admirabili gloria Virginis Mariæ*. *Locos communes* divisos quinque partibus, quorum singulæ variis iterum tractatibus distinguuntur. Addit etiam *Pisanellam summam* ab eo recensitam, & Doctrinam *Scoti* redactam in tabulas: scriptaque *Quodlibeta* & Commentaria *in IV. libros Sententiarum*. Confer Oudinum Tom. 3. p. 2625. seq. * Dialogus Jacobi de Marchia contra Fraticellos an certum ejus opus fuerit, adhuc versamur in ambiguo. Est enim apud me ejusdem opusculi codex recenti manu ex vetusto alio descriptus ad Cardinalem Leandrum de Colloredo olim pertinens, qui titulum hunc eadem qua cætera manu adscriptum præfert: *Dialogus contra Fraticellos B. Jacobi de Marchia, de cujus identitate, quod ita fuerit a Beato scriptus, dicunt FF. MM. quod certe non constat*. Dialogi author totus est in defendendo Joanne XXII. definiente Christum, & Apostolos jus aliquod saltem, ut vocant, naturale in iis quibus utebantur rebus obtinuisse.

Joannes Marchinellus, supra Tom. 4. pag. 101.

Nicolaus de Marchono Italus de Civitate Caleni, Notarius, iter suscepit in Palæstinam A. 1394. cujus descriptio manu exarata in Bibl. Regis Christianissimi num. 5785. vide Oudinum Tom. 3. pag. 1269.

Joannes de Margia. Vide supra Tom. 4. pag. 101.

Marculfus, Monachus ut ajunt Parisiensis, ad Landericum (non Parisiensem A. 660. Episcopum tempore Dagoberti Regis, ut cum multis aliis putat Labbeus Tom. VI. Concil. pag. 530. formulam de privilegio & Concessionem Legis ad Privilegium ex Marculfo referens) sed ad Landericum Episcopum Meldensem, qui circa ætatem Pipini & Caroli M. floruit, (a) scripsit *de formulis* (b) *publicorum privatorumque negotiorum libros II.* Editi primum una cum aliis incertorum auctorum formulis ab Hieronymo Bignonio viro insignissimo cum notis eruditis Paris. 1613. 8. & meliore atque auctiore editione 1666. 4. recusi etiam, sed sine notis in Bibliothecis Patrum Colon. Tom. 7. Paris. Tom. 2. supplem. & Lugd. Tom. XII. Recensitis autem a laudatissimo Baluzio tomo 2. pag. 369. non Bignonii solum notæ illæ auctiores, sed etiam novæ Baluzii accessere. Paris. 1677. fol. Longe utilissimas esse hasce formulas ad Francicas & Germanicas antiquitates illustrandas, multi jam monuerunt: Salmasio autem notante, lib. de lingua Hellenistica pag. 23. *Latina & Romana illorum temporum lingua sic differunt proprie ut Divionensis & Burgundica. Et sic de aliis. Mixta porro illa quam solœcismis & barbarismis scatere dicit Isidorus*, (c) *præcipue locum habetur*. Vide Valesium ad Ammiani lib. XIV. cap. 1.

(a) Vide Jo. Launoji assertionem inquisitionis in chartam immunitatis pag. 616. seq. & inquisitionem ipsam pag. 25.

(b) *Formula* proprie est norma judicii quam Princeps vel Magistratus judici sententiam dicturo præscribit: Unde interdum & pro sententia sumitur. Vide Valesium ad Ammiani lib. XIV. cap. 1.

(c) Vide Colomesii Bibl. selectam cap. 84. Gassendo in vita Peirescii ad A. 1624. Bignonius hic vocatur *magnum bonarum litterarum & artis legum ac justitiæ apud Senatum lumen*.

habuit ac viguit Justiniano Imperante, ut constat ex multis monumentis & maxime ex illo instrumento Plenariæ securitatis, (a) quod scriptum est anno Justinianei Imperii XXXVIII. & nuper editum ex Bibl. Regia, ex qua olim id depromseramus, & ex involuto & inextricabili pæne charactere, qualis illo tempore tabellionum fuit, evolveramus. Eadem mixta scripta fuere Marculfi formulæ, sicut in Codicibus antiquis reperiuntur. Insignem Codicem harum formularum, annorum amplius DCC. servo nactus ex sectione Bibl. Gudianæ.

Marcus Romanus *Papa* A. 336. a 16. Januar. ad 7. Octobr. ad quem Epistola sub Athanasii & Ægyptiorum Episcoporum nomine, in Blondelli Pseudo-Isidoro pag. 436. una cum Marci ad eosdem *Epistola* similiter suppositítia pag. 438. de numero Capitulorum sive Canonum Concilii Nicæni. Confer Ludovici Jacobi Bibl. Pontificiam pag. 156. ubi etiam Epitaphium quod Marci memoriæ S. Damasus consecravit. De ejus *Decreto*, quo constituisse traditur ut Episcopus Ostiensis pallio utens Episcopum Urbis Romæ consecraret, vide Petrum Coustant in Epistolis Pontificum pag. 350. Tillemontium Tom. VII. Memoriarum H. E. pag. 268.

Petrus Marcus Subdiaconus, atque Innocentii III. Papæ Corrector litterarum. Vide Andream du Chesne Tom. V. rer. Francor. pag. 727.

Marcus Antonius Sabellicus. Infra, *Sabellicus*.

Marcus Aventicensis, infra *Marcus Lausanensis*.

Marcus nescio quis circa A. 115. cujus *Epistola* ad G. devotam fœminam de visione A. 1149. *Tungdali* militis Hybernienfis a se in Latinum conversa exstat in Edmundi Martene Tom. 1. anecdotorum pag. 490.

Marcus Poeta, *S. Benedicti* Casinensis circa A. 610. discipulus & familiaris, teste Sigeberto cap. 33. *vitam S. Benedicti a Gregorio Magno* (libro secundo dialogorum (b)) *descriptam defloravit heroico breviloquio & pauca* (de miraculis S. Benedicti) *superaddidit*. Prodiit in Prosperi Martinengi Brixiensis tomo tertio Poematum veterum, curante Arnoldo Wiono, Rom. 1590. 4. & in Mabillonii Sec. 1. Benedictin. pag. 28. jampridem lecta Paulo Diacono & Aldrevaldo, ut Jo. Baptista Maurus ad Petri Diaconi cap. 3. annotavit. Idem Petrus docet Marcum scripsisse *de situ & constructione Cœnobii Cassinensis*. Edidit Angelus a Nuce ad calcem Chronici Leonis Ostiensis, qui hujus carminis meminit III. 29. Exstat etiam tomo IV. thesauri Italiæ Muratoriani pag. 605. Incipit: *Cœca profanatas coleret dum turba figuras*. Vide & infra *Marcus Maximus*.

Marcus Cassinensis, idem cum superiore.

Marcus de Cottnis Bohemus Sigismundi Imp. archiater circa A. 1428. cui oblatam de infirmitate sua a Joanne Abbate Lambacensi informationem edidit Bernardus Pez in Prolegomenis ad T. 2. anecdotor. pag. XXXVIII.

Marcus Georgius, supra *Georgius*, T. 3. pag. 35.

Marcus Marulus, infra *Marulus*.

Marcus Maximus, Episcopus ut ajunt Cæsaraugustanus, scriptor commentitius *Chronici*, sive continuationis Pseudo-Dextri ab A. C. 430. ad 612. Edidit cum amplis commentariis Franciscus Bivarius Madrit. 1651. fol. & hunc Marcum eundem facit cum Marco Benedictino de quo supra. Perinde falluntur qui Marcum Benedictinum confundunt cum Marco Eremita, Græco scriptore sententiarum, de quibus in Bibl. Græcæ tomo VIII. pag. 349. seq. Marco Maximo fidei quantum sit tribuendum, pete a Nic. Antonio lib. V. Bibl. veteris Hispanæ cap. 2.

Marcus Paulus, Venetus cum fratre suo A. C. 1269. adiit regiones Orienta-

ta-

(a) Lib. IX. Origg. cap. 1.

(b) A. C. 564. vide Bibl. Latinam lib. 1. cap. 10. §. ult. & Diarium eruditorum Italiæ Tom. XVI. pag. 134.

tales, Persiam Tartariamque, & apud magnum Cham Presbyteri Joannis vi-ſorem gratioſus, per annos XVII. negotiis imperii illius, legationibuſque per diverſas terras ejuſdem obeundis dexteritatem ſuam probavit, Venetias deinde cum aliis popularibus ſuis A. 1295. reverſus, *libros tres* jucundos lectu *de regionibus Orientalibus* ſcripſit, in quo & fides & judicium auctoris, a viris præclaris celebratur. Scripſit autem Italice, non Latine: Titulus eſt: *del maraviglie del Mondo per lui vedute 1. del coſtume di varii paeſi, & dello ſtrano viver di quelli: 2. della deſcritione di diverſi animali. 3. del trovar dell' oro e dell' argento: e 4. delle pietre pretioſe*. Exſtat in collectionibus itinerariorum, ut Jo. Baptiſtæ Ramuſii Venet. 1559. fol. Sed *Latine* vertit, cujus adhuc *inedita eſt interpretatio*, *Franciſcus Pipinus* (a) Bononienſis Ord. Præd. circa A. 1320. de quo ſupra Tom. 2. pag. 198. ſeq. ubi etiam de alia verſione *Latina* ſæpius edita, & recenſita noviſſime ab Andrea Mullero Greifenhagio, Coloniæ Brandenb. ſive Berolini 1671. 4. quanquam commentarius in Paulum ab eodem promiſſus Mullero lucem nunquam vidit. Verſio *Anglica* exſtat in collectionibus hodœporicis Richardi Hakluit, Lond. 1598. fol. Samuelis Purchaſſii Lond. 1625. fol. Jo. Harriſii &c. *Belgica* in ſylloge itinerariorum ampliſſima quam XXVIII. in octavo voluminibus Lugd. Bat. 1707. 8. vulgavit Petrus von der Aa, qui *Gallicam* quoque exhibet tomo ſecundo collectionis editæ Lugd. Bat. 1719. 4. recueil des voyages &c.

Marcus Poeta, ſupra *Marcus S. Benedicti*.

Marcus de Summa ripa in ſubalpinis Sabaudiæ, Italus, Ord. Minor. Profeſſor Theologus in Conventu Taurino circa A. 1419. cujus *Bonum Quaternarium hoc eſt Quadrageſimale*, ſive ſermones in Quadrageſima habitos laudat Waddingus *p.* 248.

Marcus Toletana Eccleſiæ Canonicus, auctor Latinæ verſionis *Alcorani*, quæ cum Alcorano Muhamedis Arabice exarato elegantiſſime & auro paſſim exornato ſervatur in Biblioth. Cæſarea, teſte Lambecio Tom. 2. pag. 979. Idem fortaſſe Marcus Toletanus cujus verſionem libri *Galeno* ſuppoſiti de motibus manifeſtis & obſcuris ex Arabica Joannitii verſione, Bibliothecarum Medicarum ſcriptores memorant.

Marcus Vigerius Savonenſis Ligur, Ord. Minor. nepos *Marci Vigerii* Epiſcopi Nolani, Epiſcopus Senogallienſis & ab A. 1505. Cardinalis interfuit Concilio Lateranenſi A. 1512. & Romæ A. 1516. defunctus pro funere laudatus eſt a Camillo Porcario. Vide Ciacconium in vitis Cardinalium pag. 1374. ſeq. Waddingum pag. 248. & H. Warthonum ad Caveum. Scripſit *Decachordum Chriſtianum* de præcipuis Incarnati Verbi myſteriis ad Julium II., Fani 1507. & *de excellentia Inſtrumentorum Dominicæ Paſſionis* Rom. 1512. quæ ambo ſcripta recuſa Pariſ. 1517. Haganoæ 1517. & Duaci 1607. *Apologiam pro Julio II. adverſus Concilium Piſanum*, imperfectam ab eo relictam Julio II. mortuo, notat Ciacconius. *De dignitate ferri lanceæ Chriſti & veſtimentorum ejus* quod Manuſcr. in Vaticana Waddingus memorat, neſcio an diverſum a parte libri de excellentia Inſtrumentorum Dominicæ Paſſionis. *Dialogum de tollendis abuſibus Eccleſiæ*, ex Geſnero Simlerus memorat.

Marcus Viterbienſis Ord. Minorum Generalis & ab A. 1366. Cardinalis, defunctus A. 1369. Scripſit *Summam Caſuum Conſcientiæ* & *Sermones de tempore*. Vide G. Joſephi Eggs purpuram doctam Tom. 1. pag. 419. ubi ex Paulo Corteſio refert ab eo præſcriptam *legem certam negotiatoriæ vitæ, ex qua minus in agendo ſoleat animæ excitari morſus*.

Marcus Ulmenſis Svevus Ord. Minor. circa A. 1400. a Waddingo pag. 249. traditur *Dictionarium in univerſam ſacram*

(a) Perperam excuſum *Ripinus*, in Galeria di Minerva Tom. I. pag. 277.

cram Scripturam composuisse. Incip. *Abstinentia multipliciter sumitur*.

Marcvvardus, *Marquardus*, Abbas *Fuldensis* circa A. 1151. Vide Joannis Friderici Schannat corpus traditionum Fuldensium n. DCL. pag. 271. & Christophori Brovveri antiquitates Fuldenses lib. 3. cap. 13.

Marcvvardus Rasis, scriptor Practicæ, Simlero memoratus, junior ille est *Joannes Marquard* Medicus Viennensis, cujus practica empirica recusa morborum interiorum a capite ad calcem Spiræ A. 1583. atque inde sæpius, ut a Bibliothecæ Medicæ scriptoribus jam est notatum.

Marcvvardus de Wadsassen in Bavaria Ord. Cisterc. librum de vita contemplativa absolvit A. 1360. Præterea ejus librum *de Doctrina Evangelica*, & *Conciones morales* laudat Carolus Visch pag. 245. Bibl. Cisterciensis.

Joannes Mardelegus, *Mardeley*, *Marfeldus*, supra Tom. 4. pag. 101.

Marganensis Abbatiæ in Wallia Annales ab A. 1066. ad 1232. editi a Thoma Galeo Tom. 2. scriptorum veterum rerum Anglicarum (*a*) pag. 1. 19. Oxon. 1687. fol.

Margareta Abbatissa Vastenæ sive Vastenensis Cœnobii Virginum Ord. S. Brigittæ in Svecia circa A. 1430. tradidit *Vitam S. Brigittæ Svecicæ* (de quo supra T. 1. p. 279. seq.) editam (*b*) cum notis ab illustri Viro Erico Benzelio Upsaliæ 1711. 4. Ab hac diversa *Margaretha Pineria* Dominæ suæ *S. Principis Joannæ*, Alphonsi V. Portugalliæ Regis filiæ, Ord. S. Dominici, A. 1490. defunctæ *vitam* composuit, editam a Papebrochio in Actis Sanctor. Tom. VII. Maji 12. pag. 723. 758. Verum hæc Lusitanice scripsit, ut prior illa Svecice, neutra Latine: sed Latinam versionem veterem utriusque ab iis quibus dixi editoribus vulgatam habemus.

Joannes Margarinus supra T. 4. pag. 79.

Antonius Maria Visdominus, supra Tom. 1. pag. 128.

Joannes Maria Cataneus Tom. 1. pag. 362.

Joannes Maria Politianus sive *de Polluciis* Tom. 4. pag. 102.

Passio S. Mariæ, Tertulli Principalis ancillæ & circa A. 104. Martyris vulgata in Baluzii Miscellaneis Tom. 2. pag. 115. 123.

S. Mariæ Virginis nomini suppositæ Latino stylo *Epistolæ ad Ignatium*, *ad Messanenses* & ad *Florentinos*, de quibus abunde dictum in Codice Apocrypho Novi Test. (ubi etiam ipsæ Tom. 1. pag. 841. seq. exhibentur) & in Tom. XIV. Bibl. Græcæ pag. 276. seq.

Chronicon Monachi Cœnobii *S. Mariani* apud Altissiodorum Ord. Præmonstratensis. Vide infra *Robertus Marianus*.

Marianus Genazzanensis (Genestanensis, Zinizanensis) Italus Eremita *Augustinianus*, & post aditam bis Hierosolymam, Ordinis Augustiniani A. 1497. Generalis non diu post (*c*) Svessæ defunctus. Inter *orationes* ejus laudatur illa quam A. 1487. ad Innocentium VIII. habuit. Laudantur etiam *sermones* ejus atque *Epistolæ*. Quantum autem valuerit dicendo, age diserto Politiani stylo expressum videamus. Ita enim ille libro IV. Epist. 6. ad Tristanum Chalcum:

Scribis Marianum Genazanensem Theologiæ consultum, qui sacras istic ad populum conciones habet, tanta esse omnium admiratione apud vos, ut eorum facile fidem, quæ de ipso in Miscellaneis (*d*) *præ-*

(*a*) Bibl. universelle Tom. XI. pag. 397.

(*b*) Journal des Sav. 1711. Jul. pag. 112. Oudin. T. 3. pag. 2316.

(*c*) In appendice ab Trithemium c. 1. traditur obiisse A. 1500. Sed apud Philippum Elssium p. 465. A. 1498.

(*d*) Præf. ab Laurentium Medicem: *Quo mihi etiam videtur admirabilior deliciæ tuæ* Marianus *hic* Genazzanensis *nec in Theologia cuiquam secundus, & omnium quos in Ecclesia concionatos audivimus non prudentissimus modo sed & facundissimus, cujus neque suspecta populis ad bonam frugem tendentibus eloquentia, quoniam vitæ incredibili severitate commendatur: nec e diverso tristis aut reformidabilis austeritas, quoniam poetica delinimenta, pulcramque istam litterarum varietatem, nitorem, delicias non aspernatur*.

prædicavimus, absolverit: Iri ad hunc plenis undique viis, allici lepore verborum, suspendi sententiarum gravitate, flecti omneis orationis impetu, & viribus. Fatebor quid mihi usu venerit, cum primum hic apud nos concionari cœpit. Accessi ut audirem, sic quomodo alios consueveram, explorabundus, & pæne (ut verum dicam) contemptim. Sed ut habitum vidi hominis, & statum, quasique indolem quandam in oculis, & vultu minime vulgarem, cœpi aliquid expectare jam quod essem probaturus. Ecce tibi igitur, præfari incipit. Arrigo jam tum aures: canora vox, verba electa, grandes sententiæ. Denique agnosco incisa, video membra, sentio circumductum, capior numero: tum partiri pergit, attendo: nihil impeditum, nihil inane, nihil ibi quod caudam traheret. Texit deinde argumentorum nexus, illaqueor: retexit, expedior: inserit alicubi narratiunculas, ducor: modulatur carmen, teneor: jocatur nonnihil, rideo: premit, urgetque veris, do manus: tentat affectus mitiores, statim mihi per os lacrymæ: clamat iratus, terreor, ac venisse jam nollem. Denique pro re ipsa, quam tractat, & figuras variat, & vocis flexus, & ubique actionem gestu commendat. Mihi vero etiam (ut fatear) crescere in ipso pulpito, nec supra sui modo, sed omnino supra hominis mensuram sæpe est visus. Ac dum sic omnia, quasi singula contemplor, cessit miraculo judicium. Putabam fore tamen, ut consumpta postmodum novitate, minus in dies me caperet. Ceterum contra accidit: idem enim postridie, quasi alius audiebatur, sed illo ipso melior, qui pridie visus optimus. Nec tu illud corpusculum contempseris. Invictum, infatigabile est: ut non aliunde magis reparare vires, quam de laboribus ipsis videntur. Quis inde autem tantum vocis, tantum spiritus, tantum virium, ac laterum speraret? Adde quod & rusticatus quandoque sum, domique cum ipso familiarius egi: & quidem nihil vidi placidius, nihil tamen etiam cautius. Non ejus absterret severitas, non item corrumpit facilitas. Alii cum se magistros ecclesiarum profitentur, credunt sibi jus esse in homines vitæ, & necis: itaque sic intemperanter potestate abutuntur, ut nunquam supercilium, nunquam pædagogi vultum, & verba illa tetrica deponant. Hic autem noster sic modum tenere didicit, ut in ipso tantum pulpito censuram exerceat: cum descendit, invicem civilitas excipiat. Quare sic a me, sic a Pico item Mirandula meo (bone Deus, quo viro?) frequenter aditur, ut nullo magis quam sermone illius, & consuetudine tristitiam literati laboris discutiamus. Nam Laurentius ipse Medices, elegans ingeniorum spectator, quantum homini tribuat, non modo substructo protinus insigni S. Galli cœnobio ostendit, sed multo etiam magis assiduitate quadam, cultuque: sic ut unam cum illo ambulatiunculam omnibus ferme vitæ urbanæ discursibus anteponat. Itaque te quoque hortor, inspicias hominem (si potes) & explores, etiam de proximo, laudabis & hic Politiani tui judicium. Nec illi molestus unquam venies, nescit offendi. Non enim is est, qui lucem refugiat, & oculos: puto, quia bona conscientia testibus omnino gaudet, quamvis utique non desideret. Vale 6. Calend. April. 1489.

Liber de vita & heroicis actionibus religiosorum S. Augustini per octingentos annos, & ejusdem ordinis Constitutiones, Ordinationesque quæ fuere pertanti temporis, a Mariano digestæ interciderunt. Vide Philippi Elssii encomiasticon Augustinianum pag. 465.

Marianus Florentinus Ord. Minor. scriptor *Fasciculi Chronicorum* Ordinis sui, distincti in libros V. & adhuc inediti, qui definit in A. 1486. de quo videndus Jo. Launojus libro de auctore librorum de imitatione Christi, capite VII. & Julius Niger in Florentinorum scriptorum Historia pag. 397. ubi traditur etiam scripsisse hic Marianus *Catalogum* sive *breviorem historiam piorum fratrum Laicorum sui Ordinis*, & *vitas CLIX. mulierum Ordinis S. Claræ: Itinerarium Urbis Romæ distinctum in Capita XVIII.* & *historiam de translatione*

habitus sancti Patris Francisci a Monte acuto Florentiam, cui translationi auctor ipse interfuit A. 1504.

Marianus Scotus sive Hibernus, Monachus Ord. Bened. Coloniæ, Fuldæ, Moguntiæ, nec non Ratisbonæ, ubi Mathematicas & sacras litteras docuit, atque iterum Moguntiæ, ubi defunctus A. 1088. De hoc præter Baleum XIV. 45. Vossium pag. 384. Caveum ad A. 1059. Oudinum Tom. 2. pag. 698. Jac. Waræum de scriptoribus Hiberniæ lib. 1. pag. 50. aliosque laudatos a Labbeo Tom. 2. de S. E. pag. 52. adeunda Acta Sanctor. Tom. 2. Februar. p. 361. seq. & Georgius Makenzie in opere de vitis scriptorum Scotorum, Edinburgi 1708. fol. Anglice editis Tom. 1. pag. 99. 109. Exstant ejus *Chronicorum* Annalium *libri III.* quorum primus ἀκέφαλος & septem primoribus capitibus mancus ab hexaemero incipit tamen, tertiusque desinit in Annum Christi 1083. De continuatione *Dodechini* usque ad A. 1200. dixi Tom. 2. pag. 43. de *Florentii* Vigorniensis ad A. 1117. p. 517., & de Roberti *Folioti* excerptis p. 526. quam deflorationem Mariano ipsi prælatam scribit Wilhelmus Malmesburiensis lib. IV. de gestis Pontificum Anglor. pag. 286. Prodiit Mariani Scoti Chronicon, Joanne Heroldo curante Basil. 1559. fol. & in tomo uno Joannis Pistorii, Francof. 1613. fol. Meliorem editionem adornare molitum Joannem Hasium, Silvæducensem Jesuitam, ex Alegambio didici. Anonymi *Mertonensis calculationem de universali tempore*, Mariano oppositam, quam ajunt Manuscriptam servari Oxoniæ in Bibl. Mertonensi, nemo adhuc in lucem protulit: sicut nec duplo auctiorem Chronici Mariniani Codicem de quo ex Briano Tvvino Vossius. Locum *de Joanna Papissa* in Manuscr. Francofurtensi alia manu adscriptum reperit W. E. Tentzelius, ut ipse testatur An. 1698. dialogorum menstruorum pag. 535. Conferenda interim notata Frid. Spanhemii de Papa fœmina cap. 2. T. 2. Opp. pag. 583. Cætera Mariani scripta sunt: *Concordia Evangelistarum*, Manuscr. in Bibl. Cottoniana pag. 30. *Scholia interlinearia & marginalia in Epistolas Pauli*, αὐτόγραφον Manuscr. in Bibl. Cæsarea teste Lambecio Tom. 2. pag. 749. *De computo universali* in Mariani Chronico & *emendatione Dionysiani calculi* cui annos XXII. addidit, videndus Joannes Fordun in Scotorum historia Tom. 1. scriptorum XV. Thomæ Galei p. 689. Gvil. Malmesburiensis loco laudato, ac Sigebertus cap. 159. de S. E. Quæ ipse denique sparsim de se Marianus, illa junctim offert Miræus ad jam dictum Sigeberti caput.

Marianum Toletanum, de quo Hildefonsum consulere Cangius jubet, nullum reperio, & *Montanum* scribere Cangius voluit, de quo infra, suo loco. Est quoque commentitius *Marianus Poeta*, patria *Calagurritanus*, quem Pseudo-Haubertus Hispalensis tradit diem obiisse A. 450.

Marinus (*a*) *I.* Gallesianus Tuscus, antea Constantinus nomine: ex Archidiacono Romano, Papa ab A. 882. Decembr. 23. ad 884. Febr. 23. Ejus *privilegium Monasterio Solemniacensi* Ord. Bened. diœcesis Lemovicensis *concessum* exstat apud Sirmondum Tom. 3. Concilior. Galliæ pag. 520. atque inde in magnis Conciliorum collectionibus. De *Epistolis* ejus ad Errardum Archiepiscopum Senonensem & ad Joannem Archiepiscopum Rothomagensem mentio apud Ludovicum Jacobum p. 159. Bibl. Pontificiæ.

Marinus II. (aliis *Martinus III.*) Romanus Papa ab A. 942. Nov. 13. ad A. 946. Maji 26. Ejus *privilegium concessum Leoni Abbati monasterii S. Vincentii super Vulturni fontes*, ex *Joannis* Monachi Chronico ejusdem Monasterii edidit Baronius ad Ann. 944. n. XXIV. aliud *Gvidoni Abbati Cœnobii Vizeliacensis*, in spicilegio Dacheriano. Tom. 3. pag. 464. (edit. novæ Tom. 2. pag.

(*a*) Aliis *Martinus II.* vide Jacobum Lenfant in hist. Concilii Constantiensis pag. 537.

pag. 504.) Aliud *Danieli Abbati S. Petri Solemniacensis*, apud Ughellum in Valentino Portuensi Episcopo Tom. 1. Italiæ sacræ pag. 133. (edit. novæ pag. 113.) De *epistola* exprobratoria *ad Siconem* Episcopum Capuanum vide Leonem Ostiensem lib. 1. Chronici Casinensis cap. 57. (*60.*) & Franciscum Pagium in breviario Pontificum T. 2. p. 217. *seq.*

Marinus Barletius. Supra Tom. 1. p. 175.

Marinus Becichemius, Scodrensis Dalmata, bonas litteras docuit Brixiæ, & Leonardo Lauretano, Principi ab An. 1501. ad 1520. Veneto, Venetoque Senatui *panegyricum* dixit, qui una cum *Centuria Epistolicarum quæstionum* editus est ab Angelo Britannico, deinde auctoris ipsius cura An. *1506. fol.* additis præter easdem quæstiones, castigationibus ad *Apulejum*, *Victorinum* & *Ciceronis de Oratore*, *de inventione* & *ad Herennium*: nec non præceptionibus *de componenda Epistola*, *funebrique* & *nuptiali oratione*, *de dialogo componendo* & *de imitatione*. Secunda quæ ibidem promittitur Quæstionum centuria, dubito an lucem viderit: sed amplas ejus prælectiones *in Plinii præfationem* habeo editas Nic. Beraldi cura cum Erasmi præfatione Paris. 1519. fol. In his prolixa & vehemens invectiva in *Raphaelem* Regium, in qua se *Joannemque Calpurnium* Brixiensem, præceptorem suum tutatus, *Orationis* meminit quam habuit in ejus funere: & pagina LXXI. pollicetur eundem *se* contra *Regii* calumnias defensurum, tribusque *libris* annotationes Regii in *Plinium*, *Ovidii* Metamorphoses & *Quintilianum* confutaturum. In Patriæ suæ & majorum suorum laudes excurrit pag. LXXVI. inter elogia quibus a poetis & viris doctis suæ ætatis mactatus est Becichemus, pag. LXXXIX. hoc affert Bernardini Laurini, quo scribit eum ætatis annum XIV. vix egressum disertissima *Oratione* M. A. Maurocenum, Brixiæ prætorem tunc agentem celebrasse. Puto falli Hendreichium qui pag. 473. pandect. Brandenburg. editionem Operum Becichemii Neapolitanam commemorat, Anni 1481. fol.

Marinus Sanutus, cognomento (*a*) *Torsellus*, Patricius Venetus claruit quinque itineribus in Palæstinam atque Orientem susceptis, unde natum ipsi opus quod An. 1321. Joanni XXII. Regibusque Franciæ, Angliæ, & Siciliæ pluribusque Cardinalibus dicatum & *tribus* distinctum *libris*, *Secreta fidelium Crucis* inscribitur, editumque a Jacobo Bongarsio in gestis *Dei* per Francos, tomo posteriore, quem prope integrum complet. Francof. apud Wechel. *1611.* fol. subjunctis pag. 289. seq. ejusdem Marini *Epistolis XXII.* ad Pontificem, ad Andronicum Palæologum Imp. CPolit. aliosque Viros Principes, quos ad expeditionem in terram sanctam novis viribus suscipiendam hortatur. Vide Bongarsium in prolegom. Vossium pag. 797. & H. Warthonum ad Caveum. Tractat opus Sanuti de terræ sanctæ recuperatione & conservatione, illiusque historiam ad An. 1420. usque persequitur, cum ejusdem Palæstinæ & vicinarum provinciarum descriptione Geographica, & mappis Geographicis tribus: quarta enim de mari mediterraneo, propter defectum Codicis Manuscripti desideratur.

Marinus Sanutus, Junior, Leonardi F., itidem Patricius Venetus, adhuc post A. 1522. superstes, de quo Vossius pag. 667. & auctor appendicis ad Trithe-

(*a*) H. Warthonus ad Cavei histor. lit. S. E. ad Anno 1312. de hoc Sanuto: *Organa pneumatica quæ hodie usurpantur*, *Italis* Torselli *dicta*, *primus omnium in Ecclesiam induxit*: *inde datum ei* Torselli *nomen*. Habuit hæc Warthonus a Bongarsio, cujus *hæc* sunt verba: Torselli *non nativum sed inditum nomen docet Sansovinus lib. 6. descriptionis Venetiarum*. *In æde S. Raphaelis*, *Venetiis*, *ait instrumenti Musici cujusdam formam exstare*; *et nomen* Rigabello: *cujus in Ecclesiis usus fuerit ante* organa *illa* pneumatica, *quæ hodie usurpantur*. *Rigabello successisse aliud quod* Torsello *dictum sit*, *cujus Venetias usum induxisset homo Germanus*: *hunc quum favore Marini nostri sustentaretur*, *caussam cognomini dedisse ut* Torsellus *inde diceretur*. *Instrumenta illa qualia fuerint*, *nec nos scimus*. *Noster vero* & Torsellus *dictus est* & Torxellus & Torselli.

themium de S. E. capite VIII. Ante hos Jac. Philippus Bergomensis in Chronico ad A. 1498. *Marinus Sanutus optimi Patricii Veneti Leonardi filius : vir non solum litterarum multarum apprime eruditissimus, sed & in administranda Rep. admirabilis : per hoc tempus in dicendi facultate atque in quocunque genere doctrinarum, clarus habetur. Qui cum sit acri ingenio Vir, ac singulari doctrina insignitus, licet assidue publicis negotiis sit deditus, nunquam tamen a scribendo & componendo tractatus, desistere videtur : nam cum sit summa modestia præditus, nihil tanti facit quam librorum supellectilem habere perpulchram : & cum sit propter ipsius eminentem doctrinam inter viros doctrinis excellentes merito annumerandus, etiam illius opusculorum tituli hic ex more sunt annotandi. Scripsit itaque hic præclarissimus Patricius ingeniose & erudite, primo* de Magistratibus Venetis librum unum. De vitis Principum Venetorum omnium usque ad hæc tempora, librum unum (ab An. 421. ad 1493. quod opus eximium scriptum Italice vulgavit celeberrimus Muratorius tomo XXII. scriptorum rerum Italicarum) *Item* de bello Gallico quosdam libros, *quos Latine, vulgariterque* (Italico idiomate) *conscripsit, ut a doctis pariterque indoctis legerentur. Et alia quædam. Ejus autem summa felicitas atque voluptas est librorum tam novorum quam veterum jugis elucubratio*. Hujus Sanuti *Vitis Ducum Venetorum* ab A. C. 421. ut dixi sive ab Originibus Urbis usque ad An. 1493. descriptis præmittitur

Index Scriptorum & Monumentorum, quibus usum se in illis Vitis tradendis Sanutus profitetur :

Ad A. 726. *Paolo Diacono* delle cose de' Longobardi.
806. Una *Cronica antica Veneta*.
959. 1085. 1143. 1172. 1342. 1354. & alibi, *Andrea Dandolo*. Cronica Veneta grande.
959. 976. 991. 1096. 1102. 1172. 1207. 1224. & alibi, *Contarini* Cronica Veneta.

Ad A. 976. 1071. *Pietro Damiano*, Vita di San Romoaldo.
991. 1071. 1085. 1126. 1130. 1185. 1305. & alibi, *Pietro Dolfino* Cronica Veneta, detta Dolfina.
1085. 1372. & 1380. *Rafaele Caresino* Cronica Veneta.
1085. *Bernardo Giustiniano* Storia Veneta.
1102. 1137. 1149. 1202. 1224. 1289. 1330. & alibi, *Marcantonio Sabellico* Storia.
1102. 1155. 1177. 1181. 1282. *Chronicon Fratrum Sancti Salvatoris*.
1166. 1445. Chronicon *Bartholomæi Veronensis* Ord. S. Benedicti.
1176. Fra *Pietro di Chioggia*, Cronica.
1177. Chronicon Domini *Alexandri Papæ tertii*.
1177. *Liber Malonus* apud Sanctum Petrum de Urbe Roma.
1201. *Liber Albus* Cancellariæ Venetorum.
1202. 1330. *Biondo* Forlivese, Storia.
1282. Liber vetus translationis Sanctorum utriusque, Nicolai & Theodori.
1293. Libro *Luna*.
1293. Libro *Pilosus*.
1300. Libro *Cerbero*.

Ad A. 1305. *Zaccaria da Pozzo*, Cronica.
1308. *Dante* nell' inferno Capitol. 28.
1310. Libro, *Papyrus*.
1312. *Commemoriale primum*.
1312. & 1310. Libro, *Presbyter*.
1312. *Cronica Fiorentina*.
1316. *Libro Pactorum* il terzo.
1319. Libro, *Phronesis*.
1327. 1339. 1343. Libro, *Spiritus*.

1343.

1343. 1381. *Commemoriale octavum*.
1349. *Notatorio* quarto.
1350. *Commemoriale tertium*.
1354. *Andrea Dandolo*, *Mare Magnum*; *dell' origine delle famiglie di Venezia*.
1354. *Andrea Dandolo*, *Compendio storico di Venezia*, in Latino.
1355. 1356. 1373. Libro, *Novella*.
1358. Liber Vigesimus secundus *Consilii Venetorum de Quadraginta*.
1359. Libro secondo *de' Pregadi*.
1359. *Historia sacra Legis & Antiquitates*. Particula *de Alexandro* III. Papa.
1364. *Commemoriale Septimum*.
1364. *Francesco Petrarca* Epistola de Victoria Venetorum nella ricuperatione di Candia.
1366. *Libro segreto*, *Kappa*.
1267. *Libro H.*
Ad A. 1379. 1380. Libro trigesimo sexto *de' Pregadi*.
1381. *Notatorio*, *Rosa*.
1382. *Notatorio ottavo*.
1381. Libro trigesimo quarto, libro trigesimo terzo *Rogatorum*.
1382. Libro trigesimo settimo *de' Pregadi*. Libro trigesimo ottavo.
1387. *Notatorio Nuovo*.
1387. 1388. 1406. Libro, *Leona*.
1392. Libro quadragesimo secondo *de' Pregadi*.
1398. *Notatorio undecimo*.
1410. *Capitulare Dominorum Advocatorum Communis*.
1415. Libro, *Ursa*.
1415. *Poggio* Fiorentino della morte di *Girolamo Boemo*.
1420. *Tommaso Mocenigo*, libro degli aringhi fatti da lui.
1452. Notatorium Collegii.
1473. *Coriolano Ciprio/Dalmata*, Storia.

Marius Ecclesiæ *Aventicæ* sive *Aventicorum*, (hodie *Lausannensis*) in Helvetia Episcopus, qui A. 585. Concilio Matisconensi subscripsit, ante A. 598. defunctus: idem Auctor *Chronici* ab An. 455. ubi *Prosper* desinit, usque ad An. 581. quod cum Appendice *Anonymi* usque ad An. 624. edidit ex pervetusto Petri Francisci Chifletii Codice Andreas du Chesne Tom. 1. scriptorum rerum Francorum pag. 210. 261. Parif. 1638. fol. Vide Sam. Basnagium ad Annum 581. n. 10. Carolum le Cointe Tom. 2. Annal. Francorum p. 219. seq. 447. &c.

Marius Georgius, Venetus. Vide supra *Marcus Georgius*. Tom. 3. p. 35.

Joannes Marius. Supra Tom. 4. pag. 102.

Marius Lausannensis Episcopus, supra *Marius Aventicensis*.

Marius Maximus. De hoc præter Vossium II. 3. audiendus Casaubonus ad Spartiani Hadrianum cap. 2. *Marius Maximus Historiæ Augustæ scriptor* (post Svetonium) *inter primos e Latinis: unde pleraque constat desumpta quæ hisce continentur libris usque ad Alexandrum Severum: in quo Principe videtur Marius* (exorsus a Trajano) *scribendi fecisse finem*, *ipse ni fallor eorum temporum æqualis*. (*a*) *Opus suum in septenorum librorum tomos aliquot tribuerat*, *nam alibi* (*b*) *eum Spartianus* in primo septenario *laudat*. *Scribit Ammianus Marcellinus* (*c*) *fuisse suo seculo multos*, *qui in summo veterum omnium scriptorum fastidio hunc solum ex historicis*, *e Poetis unum Juvenalem mirarentur*, *ac studiose lectitarent*. *Qui si judicio pari Maximi historiam ac Juvenalis satyras probarunt*, *næ actum male nobiscum*, *quibus ejus viri omnia monumenta perierunt*. *Sed non omnium*

(*a*) Præfectus Urbi post Adventum, tempore Macrini Imp. ut ex Dionis lib. 78. pag. 904. Valesius bene notavit.

(*b*) In Antonio Geta cap. 2.

(*c*) Lib. XXVIII. cap. 4.

mnium de tanta Marii Maximi præstantia idem fuit judicium: nam Flavius Vopiscus (*a*) *scriptor elegantissimus longe aliter de eo pronunciat, libelli ejus initio quo Firmum & alios tres minusculos Imperatores posteris tradidit. Laudatur Marius Maximus & a veteri Juvenalis Interprete.* (Sat. IV. ad v. 53.) ubi de Palfurio Sura, Consularis viri filio.

Marius Mercator, Afer (*b*) potius, ut videtur natione quam Campanus vel Apulus, idemque Laicus potius atque ex Auditorialium Scholasticorum numero qui in Romanis judiciis pridem militaverat, (*c*) quam presbyter vel Episcopus. Hunc Augustinus in Epistola ad eum scripta (*d*) *Dominum dilectissimum & in Christi membris sincerissima charitate prædicandum filium appellat*. Pelagianorum & Nestorianorum acris adversarius, ita tamen ut neutiquam faceret cum Eutyche: (*e*) Plura collegit, ex Græco Latine vertit, nonnulla & de suo addidit Pelagianis opposita & Nestorianis. Sunt autem in prima Gerberonii editione:

1. *Commonitorium Lectori, adversum hæresin* Pelagii & Celæstii *vel etiam scripta* Juliani: *a Mario Mercatore, servo Christi*.

2. *Liber subnotationum ad* Juliani *Pelagiani capitula* ex libris ad Florum pag. 9. & ex libro tertio de quatuor ad Turbantium pag. 28.

3. *Theodori Mopsvesteni sermo a Mario Mercatore expositus & confutatus*, p. 54. cum *duabus Epistolis* Marii pag. 68. & 70. & *tractatu* Nestoriani cujusdam a Mario Mercatore translato, qui incipit: *Contumelias quidem in me hæreticorum arbitror*. p. 75.

Hæc quæ vocat *Acta Marii Mercatoris*, S. Augustini, Ecclesiæ Doctoris discipuli, primus e Manuscr. Vaticano edidit, & notis eruditis illustravi briel Gerberonius, sub Rigberii, T gi Franco-Germani latens nomine, xellis 1673. 12. ex qua edition Gerberonii notis recusus Mercat in tomo XXVII. Bibl. Patrum pag. 129. Vide & Concilia Labl 2. pag. 1512. Sub idem tempus plura Marii undique eruit & Vaticanum Bellovacensi etiam usi dice, additisque Græcis quæ Me transtulit monumentis, amplissin & Pelagianam atque Nestorianai storiam insigniter illustrantibus tationibus vulgavit *Joannes Ga* (*f*) S. Jo. Paris. 1673. fol. quæ Caveo diligenter recenseantur, hoc loco a me non est necesse. T tus autem pag. 75. Gerberonian tionis quem apud Garnerium re se potuisse negat, exstat Tom. 2. Garnerianæ pag. 34. Denique fin rem ac meliorem hujus scriptori tionem ad trium Codicum Manu dem alienis omnibus refectis dedi datissimus Vir *Stephanus Baluzius* 1684. 8. cum notis: qui etiam nem sextam Concilii Ephesini a versam Latine primus vulgavit i Conciliorum collectione Tom. 609. ex duobus Manuscr. Paris. fol. *Editionem aliam* inquit Cote Tom. 3. monument. pag. 602. *Baluzianam nihil moror, propterea qu lius adornator* (Garnerius) *vir ve dæ memoriæ, ingeniosas conjectura malo exemplo textum facere soleat*. quæ adversus Garnerium monuit dinalis Norisius, (*g*) & in censu roniana Pagius ad An. 452. num *Libros Hypognosticon* qui exstant in Augustini Opera, Mario Mercato buendos suspicantibus quibusdam temere assentiendum docet Tillem Tc

(*a*) In vita Firmi, Saturnini, Proculi & Bonosi.

(*b*) Ita Gerberonius, Caveus, Tillemontius & alii.

(*c*) Jo. Garnerius prolegom. pag. VII.

(*d*) In editione Benedictinorum primum edita Epistola XCIII. scripta A. C. 418. Sed diu etiam post S. Augustinum A. 430. defunctum superstes adhuc fuit Marius A. 450. ut a Baluzio & al notatum.

(*e*) Tillemont. Tom. XV. memoriar. pa

(*f*) Giornale de' letterati di Roma An. pag. 91. Vide etiam pag. 96. ubi de Rig editione.

(*g*) Menagiana Tom. 1. pag. 357.

Tom. XV. memoriar. p. 138.

Marius Philelphus, infra, *Philelphus*.

Marius Plotius Sacerdos, ut vocatur in Manuscr. Isaaci Vossii.; scripsit *librum de metris* ad Maximum Simplicium CL. V. Hunc ex Manuscr. Andreæ Schotti & Jo. Wovverii primus edidit Elias Putschius in Grammaticis veteribus, Hanov. 1605. 4. pag. 2623. 2663. Habuit & Manuscr. Hadrianus Junius, & refert ipse notis ad emblemata sua atque editurum se promisit in litteris ad Georgium Fabricium, inter Junii Epistolas p. 457. Voluit etiam Plotii editionem curare Josephus Scaliger, & locum ejus illustrat Jac. Cujacius XIII. 10. Observationum.

Claudius Marius Victor sive *Victorinus*. infra, *Victor*.

Joannes Markeley. Supra Tom. IV. p. 101.

Henricus de Marleburg Vicarius Ecclesiæ Ballyscadensis sive Balliscadanensis in diœcesi Hiberniæ Dublinensi. Scriptor *Chronicorum excerptorum* de medulla diversorum Chronicorum, præcipue *Ranulfi* Monachi, aliorumque, una cum quibusdam capitulis de Chronicis Hiberniæ. Incipiunt a tempore nati Christi, definuntque in anno Henrici VI. Regis duodecimo (Christi 1434.) Exstant Manuscr. in Bibl. Cottoniana. Vide ejus Catalogum pag. 97. atque Oudinum T. 3. p. 2425.

Joannes Marletinus, de *Marliano*, *Marrey*, *Marro* &c. supra Tom. IV. pag. 102.

Marquardus, supra *Marchvvardus*.

Leo Marsicanus. Supra, *Leo*.

Marsilius ab Ingen sive *Inghen*, Trajectensis diœcesis, non Anglus sed Germanus, Parisiis Heidelbergam vocatus circa A. 1386. a Ruperto Duce Bavariæ & Comite Palatino Rheni, inter primos novæ ejus Academiæ Doctores plantatoresque: idem Canonicus & Thesaurarius Ecclesiæ S. Andreæ Colon. defunctus Heidelbergæ A. 1394. 13. Calend. Septembr. Scripsit præter *Dialecticam* notabilem & *commentarios in Aristotelem*, etiam *Quæstiones in IV. libros Sententiarum*, quas manu Marsilii scriptas servari in Bibl. Heidelbergensi notavit Trithemius cap. 668. Sed hæ typis etiam exscriptæ sunt Argentorat. 1501. fol. ut jam notatum a Miræo, Labbeo aliisque. Confer Acta Franconica, *Geschichte der Gelehrten in Francken*, Sylloge tertia Norimb. 1726. 8. pag. 194. seq. ubi præfatio illius editionis & plura in Marsilii laudem, atque inter alia etiam hoc tetrastichon:

Quam superat Phœbus radiantia sidera Cœli,
Ut cedunt magno flumina parva mari:
Tantum Marsilius Sophiæ præcellit honore,
Heidelbergensis lux & origo Scholæ.

Joannes Baleus VII. 5. qui Anglis ad scriptum vocat *de Ingelne*, tribuit illi etiam librum *de religione Clericorum*. * Hunc esse Marsilium credo, cujus in MS. Codice Bibliothecæ Pistoriensis nuper descriptæ a Cl. P. Francisco Antonio Zacharia S. J. editæque Taurini 1752. extant *suppositiones Magistri Marsilii Parisiensis*. An idem sit opus cum commentariis in Aristotelem, vel ejus Dialectica dicant docti.

Marsilius Ficinus. Supra *Ficinus*, T. 2. p. 165.

Marsilius sive *Massilius Mainardinus* (*a*) de Padua sive *Patavinus* Ord. Minor. Ann. 1312. Rector Universitatis Viennensis, ut patet e diplomate apud Lambec. Tom. 2. pag. 257. defunctus A. 1328. *Impium quidem sed doctum hominem* vocat Nic. Comnenus Tom. 2. hist. Gymnasii Patavini pag. 154. nam impietas ejus hæc fuit scilicet, quod pro Domini sui Ludovici Bavari Imp. juribus a Joanne XXII. Pontifice indigna (*b*) perpessi scripsit circa A. 1324.

(*a*) *Aliis* vitiose Menandrinus.

(*b*) *Vide* continuatorem Gvilelmi de Nangis ad A. 1317. Tom. 3. spicilegii Dacheriani pag. 73. edit. novæ: atque alios scriptores illorum temporum.

Defenforem Pacis : dictiones five libros III. adversus usurpatam Romani Pontificis jurisdictionem, editos Basileæ 1522. fol. cum præf. Licentii Evangeli Sacerdotis, atque in Goldasti Monarchia Imperii T. 2. p. 154.

Tractatus *de translatione Imperii* in antilogia Papæ, a Matthia Flacio & Wolfgango Weissenburgio edita Basil. 1555. 8. & in Simonis Scardii syntagmate de jurisdictione Imperiali, Basil. 1566. Francof. 1618. fol. & apud Goldastum Tom. 2. p. 147. & in Eduardi Brovvn tomo secundo fasciculi rerum expetendarum ac fugiendarum, Lond. 1690. fol. p. 55.

De jurisdictione Imperii in causis matrimonialibus, apud Goldastum Tom. 2. pag. 1383. Eandem in sententiam Guilelmi Occami & infinitorum aliorum testimonia ac judicia adduxit defensitavitque Joannes Launoius libro cui titulus: *Regia in Matrimonium potestas*. Paris. 1674. & T. 1. Opp. Genev. 1731. fol.

Examen judiciale *Francisci* Veneti, asseclæ Massilii de Padua & *Joannis* de Janduno, A. 1328. apud Baluzium T. 1. Misc. p. 311. *Jacobi Almaini* adversus Marsilium Tom. 2. Opp. Jo. Gersonis edit. novæ p. 1039. * Ejus præfecturam in Viennensi Academia nonnisi ex hallucinatione Fabricii processisse admonet Cl. Lambacher in Not. ad Biblioth. Civicam Vindobonensem p. 156. Lambecianum enim diploma, unde Fabricius id eruit, non est quidem Academiæ Viennensis, sed Parisiensis.

Marsilius de Padua idem cum *superiore*.

Gvilelmus Martellus, supra Tom. III. p. 154.

Gargilius Martialis, ibid. p. 50.

S. Martialis Lemovicensis, Apostolorum ut ajunt discipulus, & Ap Aquitaniæ, a Gregorio Turonen primus ejus meminit lib. 1. Hist. cor. cap. 28. longe junior traditu sub Decio Imperatore, hoc est n te A. C. 249. Lemovicinis Epi destinatus fuisse. Quare audiend doctus Joannes Cordæus sive Cord Canonicus Lemovicensis, qui in lari diss. Gallice scripta (*a*) pro Martialem Lemovicum Antistiten tiquam fuisse unum ex LXX. C discipulis, multoque minus Anno dragesimo resurrectionis Dominica re inter homines desiisse in Gallia, tamen Baronius ad An. 74. com multorum errore (*b*) & Concili Lemovicensium An. 1029. 1031. viensis An. 1023. Parisiensis An. & Bituricensis A. 1531. auctorita ctus contendit : sed anno Imperi lipporum ultimo tantum, Decii mo, ipsoque & Annio Grato CO Fabriano Romæ Episcopo, scilic C. 250. in Aquitaniam & Lemov provinciam venisse.

Huic Martiali *duæ* tribuuntur *E læ*, Latine (*c*) scriptæ, una *ad E galenses*, eorumque Episcopum G tum, & altera *ad Tolosanos* : in A. 1060. vel 1100. vide Labbei Manuscriptor. Tom. 2. pag. 288. Easdem post edit. Badianam An. repetitas in micropresbytico, Ort xographis & in Patrum Biblioth seorsim cum notis edidit Geverh Elmenhorstius, Hamburgi (*d*) 16 ut alias editiones in Tom. 1. his Galliæ pag. 408. a Benedictinis n prætercam. Spurias esse docet p hos aliosque Nic. Nourritus app ad Bibl. Patrum Tom. 1. diss. I Dionysius Sammarthanus Tom. 2. liæ Christianæ. Casimirus Oudinu

2. p

(*a*) Gallice inserta est operi Carmelitæ, Bonaventuræ de S. Aimable pro Apostolatu Martialis, tribus Voluminibus in fol. Lemovici editis 1676. 1683. 1685. Tom. 1. pag. 146. Eadem dissertatio Latine versa exstat in Francisci Bosqueti Historia Ecclesiæ Gallicanæ. Tom. 2. pag. 50. & in Actis Sanctor. Tom. V. Junii pag. 535.

(*b*) Confer quæ notavi in libro de Luce gelii pag. 390. seq. & quæ de commentitiis tialis Actis supra in *Aureliano*. Tom. 1. pag

(*c*) A Gvil. Morcellio Græce editas, præte tradit cap. 18. auctarii Miræus.

(*d*) Non Helmstadii, ut apud Labbeum Dupiniumque & Oudinum.

2. pag. 66. seq. Vide & Casp. Bartii adversaria lib. XLV. capit. 7. & 21. Augustinum Varennium parte I. rationarii p. 153. seq. Tho. Ittigium diss. de Patribus Apostolicis p. 72. seq. *Unschuldige Nachrichten* A. 1705. pag. 807. seq.

Radulphus Tungrensis: *Benedictionem Episcopalem Martialis Episcopus, Apostolorum discipulus ex magisterio Apostolorum tradidit, quas probabile sequentium studium auxit, & Ambrosius dicere cœpit.* Confer Jacobum Goarum ad euchologium Græcorum p. 922.

Martiana Leges. Vide infra. *Molmuciana*.

Martianus Minutius Felix Capella. Supra *Capella* T. 1. p. 330.

Martiniana quæ a Jo. Boccacio XII. 6. Geneal. Deor. a Gvalvaneo Flamma aliisque citatur, est Chronica *Martini Poloni*, de quo suo loco.

Martinianus Monachus, cujus lucubrationem *de Monachorum laude & institutione* evolvit Cangius in Bibl. Sancti Germani de Pratis Codice 456. * Lucubratio *de Monachorum laude, & institutione* enunciatur etiam a P. Mabillon in Tom. III. Annalium, ex qua Epistolam operi præfixam directamque *J. Reverendissimo Patri* evulgavit in Appendice pag. 645. edit. Lucensis. Idem P. Mabillon ex conjectura tantummodo suspicatur Scriptorem hunc in Resbacensi Monasterio in diœcesi Meldensi sito Monachum extitisse, atque vixisse circa initia sæculi X. Vide etiam Historiam litterariam Galliæ Tom. VI. pag. 95.

S. Martinus I. Tudertinus, Papa Romanus ab A. C. 649. Jul. 1. & exul ab An. 652. & in exilio defunctus An. 654. 16. Sept. (al. A. 660.) Vide Sirmondi Opera T. 3. pag. 465. seq. Hist. Miscellam XIX. 7. & 13. & de temporum ratione Martini I. & quinque deinceps Pontificum, S. Eugenii, Vitaliani, Adeodati, Domni, & S. Agathonis, Carolum le Cointe T. 3. annal. Francor. p. 456. seq.

De Epistolis XVII. quæ in tomis Conciliorum Græce partim, partim Latine ex Anastasii Bibliothecarii (a) vel alterius veteri versione leguntur: & de *Synodo Lateranensi* An. 649. sub hoc Martino habita dixi in Bibl. Græca T. XI. pag. 465. seq.

Martinus II. Papa, supra *Marinus I.*

Martinus III. Papa, supra *Marinus II.*

Martinus IV. Gallus, antea *Simon de Bria*, Papa Romanus ab A. 1281. Febr. 22. ad A. 1285. Mart. 28. Ejus *Epistolæ V.* in tomis Conciliorum; Una ad Eduardum I. Regem Angliæ de duello inter Carolum Regem Siciliæ & Petrum Aragonum Regem prohibendo, etiam apud Agvirrium Tom. 3. Concil. Hispan. pag. 534. Processus habitus contra Regem Petrum, in Dacherii spicilegio Tom. 2. pag. 649. (Tom. 3. edit. novæ pag. 684. 689.) & ejusdem argumenti Epistola apud Andream du Chesne T. V. rer. Francorum p. 874. Plura apud Bzovium ad A. 1281. num. X. & XI. atque inde in Conciliorum tomis ut apud Harduinum Tom. VII. pag. 889. Epistolæ XIII. apud Waddingum T. 1. annal. Ord. Minor. ad A. 1281. 1285. & in appendice.

Martinus V. Papa ab Ann. 1417. 11. Nov. in Concilio Constantiensi usque ad A. 1431. Febr. 20. qui in epitaphio suo *temporum suorum felicitas* appellatur. Gentilitio nomine antea vocatus *Odo Columna*. De *Concilio Dortusano* quo Tortosæ in Hispania Clementem VIII. Antipapam abdicare se, & Cardinales qui cum ipso fecerant agnoscere se & Schismati longo finem imponere coegit, vide Bzovium ad A. 1429. num. 48. 82. Agvirrium Tom. 3. Concil. Hispan. p. 648. &c. Ejus *Epistola IV. ad Uladislaum Poloniæ Regem*, in Jo. Petri de Ludevvig reliquiis monumentorum veteris ævi Tom. V. pag. 403. 405. 408. 410. Aliæ quinque *ad Henricum Regem Angliæ*, pag. 411. 413. 414. 416. 417. Una *ad Henricum Wintoniensem* Episco-

(a) Tom. 3. Sirmondi Opp. p. 506. Bibliotheca Patrum Tom. XII. edit. Lugd. pag. 842. seq.

pum pag. 420. & *ad Valentinum Episcopum* p. 422. *Bullæ XVI.* in Laetii Cherubini bullario, Tom. 1. p. 309. seq. in quibus pag. 333. est *indictio generalis Concilii Basileensis*. Plures Bullæ, Brevia, Epistolæ ac Constitutiones in Annalibus Bzovii, Raynaldi &c. & in Conciliorum tomis, atque in Hermanni ab Hardt Actis Concilii Constantiensis Tom. 1. pag. 21. 23. 25. Tom. II. pag. 21. Tom. IV. p. 1500. 1518. 1536. seq. 1559. 1568. seq. Jacobum Lenfant pag. 737. 748. 749. 758. 766. &c. *Sermo de translatione corporis S. Monicæ B. Augustini Matris Ostia Romam*, editus (*a*) Romæ 1587. editore Augustino Fivizanio, & in Historia Augustiniana, Tolosæ 1641. pag. 473. quanquam non multum illi tribuunt Acta Sanctor. Tom. IV. Maji pag. 488. seq. *Approbatio regulæ Monachorum Hieronymianæ*, præmissa in editionibus Operum S. Hieronymi, ut novissima Jo. Marcianæi Tom. V. p. 341. Testamentum & Ceremoniale Curiæ Romanæ, quod Manuscr. in Bibl. Barberina memorat Lud. Jacobus p. 161.

B. Martinus Sabariæ natus in Pannonia, Episcopus ab An. 375. in Gallia *Turonensis*, defunctus Attico Cæsarioque COSS. (*b*) A. 397. XI. Novembr. ætatis 81. Confessor, doctrinæ & sanctitatis laude celebratissimus. Ejus vitam & laudes scripsere prosario sermone quidem *Severus Sulpitius*, *Gregorius* Turonensis, *Alcuinus*, & *Odo* Abbas Cluniacensis sermone in festum S. Martini T. V. thesauri anecdotorum Edmundi Martene pag. 618. Carmine autem *Paulinus* (non Nolanus ut Baronio persuasum ad Martyrolog. Rom. XI. Nov.) sed *Petrocorius*: *Sidonius Apollinaris* Carmine quod IV. 18. Epist. legitur: tum *Venantius Fortunatus*, *Gvibertus* Abbas Gemblacensis, de quibus singulis suo loco, & *Petrus Baroccius*, *Episcopus Bellunensis* quem laudat Petrus Delphinus Epistola XXXI. scripta Ann. 1475. in Edmundi Martene Tom. 3. monumentor. veterum pag. 976. E recentioribus præter Sammarthanos Tom. 1. Galliæ Christianæ pag. 734. de S. Martino consulendi Joannes Maan in opere de Ecclesia Turonensi Parif. 1667. fol. Tillemontius tomo decimo memoriarum; & Benedictini in hist. litteraria Galliæ Tom. 1. parte 2. p. 413. seq. ut Frid. Bechmanni dissert. Jenæ 1697. 4. editam & Jo. Christianum Fromannum in ansere Martiniano, Lipsiæ 1683. 4. similiaque scripta prætercam. De translatione Corporis S. Martini, Salisburgum ut ajunt facta, ita tractant Act. Sanctorum editores Tom. VI. Junii p. 135. seq. ut illi traditioni non multum fidei videantur tribuere. De ætate S. Martini & quorundam ejus gestorum Ordine, anno emortuali, nec non de S. Briccio illius successore, Josephi Antelmi Epistola ad Antonium Pagium lucem vidit Parif. 1693. 12. (*c*) Fertur sub S. Martini hujus nomine *Professio Fidei de S. Trinitate*, (neutiquam confundenda cum formula honestæ vitæ, quæ Martinum Dumiensem auctorem habet:) Prodiit primum ex Jodoci Clichtovei editione Parif. 1512.) tum curante Petro Pithœo una cum aliis aliorum Galliæ Theologorum opusculis 1586. 4. præterea in Bibliothecis Patrum universis: & in tomis Conciliorum: & T. 1. Sirmondi Concil. Galliæ p. 26. & cum scholiis Thomæ Beauxamis ad calcem vitæ a Severo Sulpicio scriptæ, Parif. 1571. 8. Sed & in Casparis Barthii notis ad Gallum Confessorem Francof. 1623. 8. p. 120. qui Barthius apographum ex membranis priscis Theodori Pulmanni, atque editionem Trajectinam A. 1514. contulisse se profitetur, ut Combefisius Tom. VIII. Bibl. Concionatoriæ p. 470. Manuscriptum Codicem Bibl. Mazarinianæ. Denique Christianus Daumius hancce professionem

(*a*) Vide Lud. Jacobi Bibl. Pontificiam pag. 161. 480.

(*b*) Confer Carolum le Cointe Tom. 1. Annal. Francor. pag. 203. seq.

(*c*) Journal des Sav. 1693. pag. 88. edit. Amst.

fessionem subjunxit Hieronymi Græci Theologi dialogo de SS. Trinitate & Gennadii CPolitani viæ Salutis atque aliis quibusdam monumentis in libello edito Cygneæ 1677. 8. Judice Conrado Samuele Schurzfleischio in Epistola ad Cristophorum Arnoldum pag. 756. *neque forma styli, neque doctrinæ talis Episcopi congruens est, planeque diversum auctorem prafert*. Ut Lector per se judicet, eam integram, est enim brevissima, hoc loco adjungere juvat.

B. Martini, Turonensis Episcopi, Professio fidei de Trinitate.

Clemens Trinitas est Una Divinitas. Ut autem per Sacramentum cognoscatur, unitas est ab eo qui est, & Spiritus Sanctus, a quo qui est, & Unigenitus. Sic existens Divinæ Naturæ, Lucis, Spiritus, a sese per naturam, per subsistentiam majestatis, potestatis, virtutis, Divinæ lucis. Unus in duobus, & uterque in idipsum. Pater in Filio, Filius in Patre, Uterque in Spiritu Sancto: sic tribus personis confitemur corpus præscientiæ, quod super omnia cuncta concludit. In hoc mysterium ergo credimus esse ex nullis exstantibus cuncta orta. Quod mysterium mens humana concipere non potest, nec oratoria lingua enarrare, neque diffusi sermonis Bibliothecarum volumina. Si totum mundum libri repleant (a) Divinæ scientia non possit inenarrabilis enarrari: qui est indicibilis, nullo modo possit describi, neque concludi, aut verbum aut substantia propria Divinitatis suæ, qui est fons Divinæ lucis, luminis, substantiæ, sua natura. Sileat lingua oratoria, quia deficit sermo de indicibili. Cum consummaverit mens humana de Divina majestate dicere, aut differere, tunc incipit. Quanta sit autem Divina Clementia, nemo scit, nisi qui tenuit, & nemo comperit secreta Patris, nisi is, qui per naturam, nascendi initium amisit. Omnis ergo mansuetudo & modestia peritorum convertatur ad Prophetam: de Dominica auctoritate præsumat, dicendo: Credidi propter quod locutus sum. (b) *Quod autem per mysterium, simplex sit professio, ut fundamentum Ecclesiæ solidatæ Apostolica auctoritate prædestinatio sequens præsumat, dicens*: de cætero nemo mihi molestus fit: (c) *Ego credo in Christum & hunc crucifixum, quia cum confitetur filium hominis, confitetur & Spiritum Sanctum; Quia e Spiritu Sancto & Maria Virgine Mediator nascitur. Cum confitetur primogenitum, necesse est de unigenito qui testimonium dicat, unum & solum sine origine esse, in tertiam personam Patrem confitetur existentis Divinæ naturæ, Lucis, Spiritus, ut dixi, qui secundum naturam, ut supra dixi, est unus in duobus, & uterque in idipsum; Pater in Filio, Filius in Patre, Pater in Spiritu Sancto, unum in Sancta Ecclesia, nunc & in immortalia secula seculorum, Amen.*

Martinus Abbas, Ord. Minor. Juris peritus, æqualis atque æmulus Azonis circa A. 1200. Ejus *summam Alphabeticam* Juris laudat Waddingus pag. 250.

Martinus Alphonsus de Melo, Lusitanus circa A. 1383. defunctus, scriptor *Historiæ sui temporis*. Vide Nic. Antonium IX. 7. Bibl. Vet. Hispanæ §. 332.

Martinus Alphonsi, Cordubensis, Augustinianorum Vicarius Generalis in Hispania, clarus circa A. 1470. Ejus scripta apud Philippum Elssium pag. 470. encomiastici Augustiniani: & Nic. Antonium Tom. 2. Bibl. vet. Hispan. pag. 201. *In Hexaemeron*. *In Epistolas Pauli* Commentarii & Quæstiones. *In Apocalypsin*. *Logica*. *Philosophia*. Et Hispanice, *De prospera & adversa fortuna*. *Hortus nobilium Virginum* ad Isabellam Reginam. *De laude Virginitatis* ad puellas religiosas.

Martinus Alvevicus sive de *Alvewick* Northumbriæ: Lelando c. 325. *Alaunovicanus*, Anglus Ord. Minor. defunctus Ann. 1336. Scripsit *flores temporum* sive *Chronicon*, quod ut a Martino Polono di-

(a) Joh. 21. 25.
(b) Psal. 116. 10.
(c) Galat. 6. 16.

distinguatur, *Martini Minoritæ* (a) appellari consuevit: hoc ab initio sæculi sive ab orbe condito ipse ait se auctor produxisse ad An. 1290. Primus edidit vel edidisse se putavit, (editionem enim Ulmensem A. 1486. Oudino T. 3. pag. 910. memoratam non innuit se vidisse) Jo. Georgius Eccardus Tom. 1. Corporis scriptorum medii ævi p. 1551. addita pag. 1631. ad 1640. continuatione *Hermanni* Ord. S. Gvilelmi Januensis, de qua supra Tom. 3. p. 239. Cætera Martini Alvevici scripta apud Baleum V. 26. Pitseum pag. 432. & Waddingum pag. 251. sunt: *Commentarius in IV. libros Sententiarum*, & *Disputationes Theologicæ ac Philosophicæ*.

Martinus Azpilcueta, infra *Navarrus*.

Martinus de Bosco Gvalteri Ord. Minorum Turonensium Guardianus circa A. 1415. scripsit *vitam Mariæ de Mailliaco* cujus a Confessionibus sacris fuerat, editam cum notis in Actis Sanctor. T. 3. Martii 28. pag. 737. 747.

Martinus Braccarensis. Infra *Martinus Dumiensis*.

Martinus Carsulanus. Supra Tom. 1. p. 354.

Martinus de Clivo sive *Clivius* Anglus Monachus Ord. Bened. Cantuariensis seculo XV. cujus nihil præter *Homiliarum librum* a Baleo XII. 24. & Pitseo p. 887. ex Nicolai Brigami venationibus rerum memorabilium memorari video.

Martinus Corbejus sive de *Corbenis* Tolosanus, Augustinianus, charus Bernardo de Rossergio, Archiepiscopo Tolosano circa Ann. 1452. Ejus scripta: Commentarii in *Canticum Canticorum* & in *Epistolam Pauli ad Romanos*. *In Canonem Biblicum*. *In IV. libros Sententiarum*. *De fide Catholica*. *De summa Trinitate*. *In Decretal. de celebratione Missarum*. *Sermones* ad clerum populumque. Commentarii *in Logicam* & *Physicam Aristotelis*, *librosque de Anima*. *Super artem veterem* (Grammaticam Ælii Donati.) Vide Philippi Elssii encomiasticum Augustinianum p. 469.

Martinus Cremonensis JCtus, scriptor glossarum in leges Civiles, adversarius *Bulgari*. Confer Diarium eruditorum Italiæ Tom. X. pag. 274. propinquus *Joannis Bossiani* sive *Bassiani* circa An. 1158. de quo supra Tom. 4. p. 59.

Martinus Pannonius, ex *Dumiensi* in Gallicia Abbate Archiepiscopus in Lusitania *Braccarensis*, interfuit Synodis Braccarensibus Ann. 561. & 572. (b) diemque obiit An. 580. De illo præter laudatos a Labbeo Tom. 2. de S. E. p. 60. 61. consulendus Mabillonius Tom. 1. Act. Sanctor. Ord. Bened. Sec. 1. ad A. 580. Georgius Cardosius in Hagiologio Lusitano, Tamajus Salazar in Martyrolog. Hispan. & Acta Sanctor. 20. Martii Tom. 3. pag. 86. seq. Nic. Antonius lib. IV. Bibl. vet. Hisp. cap. 3. Tom. 1. p. 215. seq.

Scripsit *nulli in litteris secundus suis temporibus habitus* teste Gregorio Turonensi V. 38. hist. Francor. librum *de differentiis quatuor virtutum*, quem legisse se testatur Isidorus Hisp. cap. 22. de S. E. & Regi Mironi dicatum ab auctore fuisse scribit Anonymus Mellicensis cap. 38. Sigebertus c. 19. Theodomiro (alii Ariamirum vocant) Regi Gallæciæ. Laudat ex Isidoro etiam Honorius III. 26. Hic est qui *Senecæ* tributus ab aliis vel *Ciceroni* etiam: & sub titulo: *formula honestæ vitæ* sæpius prodiit. Ita vocat etiam Trithemius cap. 221. de S. E. & II. 12. de illustribus Benedictinis. Cum præfatione ad Mironem (Theodomiri successorem) Regem edidit Pictavis 1544. Elias Vinetus: Præfationem illam, quia deest apud Boethium Eponem in heroicis & Ecclesiasticis quæstionibus Duaci 1581. & in aliis editionibus, tanquam ineditam vulgavit Dacherius, Tom. X. spicilegii pag. 626. (edit. novæ Tom. 3. pag.

(a) De duobus Manuscriptis Lipsiensi & Berolinensi vide Massoni hist. Criticam Reip. litterariæ Gallice editam Tom. X. pag. 188.

(b) Agvirre Tom. 2. Concil. Hispan. pag. 292. & 316.

pag. 312.) Sine illa legitur in Gilberti Cognati operibus, Basil. 1562. fol. parte 3. pag. 74. subjuncto libello *de paupertate* p. 77. *de contemtu bonorum temporalium & voluptatum* pag. 79. & *de his qui volunt esse docti sed non boni* p. 83, 84. At in Bibliothecis Patrum ut Lugdun. T. X. p. 38. illorum loco subjungitur *libellus de moribus*, quem cum Commentario ediderat Leodegarius a Quercu Paris. 1556. 4. addito libello *de paupertate*. Præter hanc formulam honestæ vitæ etiam alia Martini opuscula edidit Tamajus Salazar in Martyrologio Hispanico ad 20. Martii pag. 313. ex Bibliotheca Garsiæ de Loaysa, ut sunt *de repellenda jactantia*. *De superbia*. *Exhortatio humilitatis*. *De ira habitu & effectibus & quomodo leniatur*, ad Vitimirum Episcopum Auriensem. *De celebranda die Dominica Pascha* (nec ante XI. Kal. April. nec post XI. Kal. Majas.)

Transtulit & teste cap. 117. Sigeberto per manum Paschasii Diaconi *interrogationes & responsiones plurimas Sanctorum Ægyptiorum Patrum*, in Dumiensi Cœnobio. Hæ editæ sunt ab Heriberto Rosvveydo una cum vitis Patrum per XLIV. Capita, illiusque operis librum septimum constituunt quod Rosvveidus digessit illustravitque Antvverpiæ 1615. 1618. fol.

Capitula LXXXIV. ex Orientalium Synodis translata de Græco in Latinum, subjiciuntur in tomis Conciliorum Synodo Braccarensi An. 572. dicata Nitigisio Episcopo Lucensi. De his dictum Tom. XI. Bibl. Græcæ pag. 65. seq.

Narrat præterea Isidorus se legisse ejusdem *Volumen Epistolarum*, in quibus hortatus est Vitæ emendationem, & conversationem fidei, orationis instantiam, eleemosynarum distributionem, & super omnia culturam virtutum omnium pietatem. Has Epistolas hodie desideramus, neque videtur habuisse Trithemius, sed ex Isidoro Epistolas Martini morales commemorasse. Neque adhuc quod meminerim lucem vidit quam edere promisit ex Manuscr. Ecclesiæ Toletanæ Cardinalis Agvirrius *Epistola ad Bonifacium Episcopum*, *de trina mersione*, nec altera adversus superstitiones. Ad Martinum Epistola Venantii Fortunati præmittitur ejus libro quinto Carminum: cujus carmen ad Martinum etiam exhibet laudatus Agvirrius T. 2. Concil. Hispan. p. 324.

Denique eodem Isidoro & Honorio testibus, Martinus hic conversis in Gallæcia ab Ariana impietate ad Fidem Catholicam Svevorum populis *regulam Fidei & sanctæ Religionis* constituit, copiosaque *præcepta piæ institutionis* composuit.

Carmina quædam pauca a Sirmondo edita cum Eugenio Toletano Paris. 1619. 8. & Tom. 2. Sirmondi operum pag. 907. leguntur etiam in Bibliotheca Patrum edit. Lugd. Tom. X. p. 386.

Testamentum relectum in Concilio Toletano X. A. 656.

Epitaphium ipse sibi hoc composuit in Ecclesia S. Martini Turonensis a Theodomiro Rege constructa:

Pannoniis genitus transcendens æquora vasta
Galliciæ in gremium Divinis nutibus actus
Confessor, Martine, tua hacce dicatus in aula
Antistes, cultum instituit ritumque sacrorum:
Teque, Patrone, sequens famulus Martinus eodem
Nomine, non merito, hic in Christi pace quiesco.

Martinus Sillanianus *de Fano*, JCtus præceptor Joannis Andreæ Bononiensis clarus circa A. 1320. Ejus scripta, de quibus Marcus Mantua p. 482. *de modo studendi*, & *de negativa probanda*, nec non *de jure emphyteutico*. His ex Trithemii cap. 530. de S. E. adde *de actionibus* & *de judicio causarum*. Fallitur idem Mantua, qui Sillanianum a Fanensi distinguit.

Martinus Fuldensis, incertum an Monachus, cujus *Chronicon*, quod ille a na-

nato Christo cœperat, Joannes Georgius Eccardus editione dignum habuit ab A. 716. ad An. 1379. edidit itaque Tom. I. Corporis scriptorum medii ævi pag. 1641. 1732. repertum in Codice Ecclesiæ S. Ægidii Hanoveranæ. *Strictim enarrat memorabiliora, & candorem animi ostendit, dum insolentiam Paparum dignitati Imperatorum suo tempore insultantium graviter taxat. Idem Juris Canonici peritissimus fuit, & quæ historica in eo occurrunt, suis locis sollicite citat*. Glossas *item* in Decretum, *Hugvvitionis & aliorum diligenter evolvit. Confirmavit præterea dicta sua testimoniis* Eginhardi, Aimoini, Gotfridi Viterbiensis, Vincentii Bellovacensis *ac* Martini Poloni, *auctorum ea ætate celebrium, & nunc editorum. Ex ineditis vero provocat ad Richardum* Pictaviensem *& ad* Cusentinum Episcopum. Hæc de Martino illo laudatus Eccardus.

Martinus Gonsalvus, Conchensis post medium seculi XIV. propter varios incredibiles errores jactatos in Hispania damnatus ab Archiepiscopo Toletano, atque flammis traditus. Vide Natalem Alex. Sec. XIII. & XIV. cap. 3. artic. 16. T. VII. p. 109.

Martinus Herbipolensis, de quo Trithemius Chron. Hirsaug. ad An. 1393. T. 2. pag. 296. *Hoc ipso anno Magister* Martinus *Inquisitor hæreticæ pravitatis a Sede Apostolica deputatus venit per Sveviam in Herbipolim: ubi facta inquisitione hæreticos nonnullos ex simplicioribus & rusticanis invenit de secta* flagellantium *&* Fratricellorum, *quibus ad unitatem fidei Catholicæ reversis, pro salutari pœnitentia* Crucem contra *infidos* Turcas *imposuit, quæ illo tempore prædicabatur. Ex Herbipoli profectus Erpfordiam, simili pravitate infectos plures invenit*, Beghardos, Beguttas *& alios: quorum aliqui cremati sunt ignibus, aliqui vero pœnitentiam egerunt super erroribus suis, reliqui fugam inierunt*.

Martini Junioris Geometria Manuscr. citatur a Cangio.

Martinus Gosia, Cremonensis JCtus, discipulus Irnerii, circa A. 1158. pro Friderici I. decertavit Juribus, dicitur etiam *glossator Bononiensis*, quoniam parentes ejus a Gibellinis Bononia expulsi fuerant. Vide Gvidonem Pancirollum lib. 2. cap. 14. Hic adeo non solitus jurare in verba Magistri, ut in eo reprehendat Marcus Mantua pag. 496. quod *solus erat in opinionibus, licet totus mundus teneret contrarium*.

Martinus Garratus *Laudensis* JCtus de cujus scriptis Gesnerus in Bibl. * In Bibliothecæ Felini Codice MSS. 244. extat Martini de Laude tractatus *de Principe; item de primogenitura*, item *de conscientia; de ordinibus Ecclesiasticis, de repræsaliis*. Porro tractatus *de Primogenitura* typis vetustis expressus prodiit in fol. absque loco & anno.

Martinus de Lauduno sive *Laudunensis*, Gallus, Vallis S. Petri Carthusiæ Prior circa A. 1180. cujus *Epistolam parænetitcam* ad Novitium Carthusianum de non repetendo Ordine laxiore, edidit Theodorus Petrejus Colon. 1607. unde recusa est in Tom. XXVII. Bibl. Patrum Lugd. pag. 493. 507.

Martinus Legionensis, infra *Martinus Presbyter*.

Martinus Lutherus noster, de quo dixi in Centifolio Lutherano, multa etiam Latine scripsit, genium scholarum, in quibus institutus fuerat, longe exsuperantia: nec minorem in illis δ.ι.τ.- τ: & vim probans lectoribus suis quam in vernaculis Operibus. Optem igitur ut & Biblia (*a*) ejus Latina vir idoneus aliquis, & Epistolas, & alia non ab aliis in Latinum conversa sermonem, sed ipsius ingenio, captu, animo, stylo concepta Latine, novo collecta studio digereret, recenseret, recensitaque junctim ederet.

Martinus Magister (des Maistres) lanii

(*a*) De his nuper accurate Venerandus noster Jo. Georgius Palmius, Pastor ad S. Petri ædem meritissimus, in libro de Codicibus V. & N. T. quibus Lutherus in Versione sua Germanica usus est, pag. XLV. seq. Hamb. 1735. 8.

nii Turonensis filius; deinde Doctor Theologus Paris. & a Confessionibus atque eleemosynis Galliæ Regis Ludovici XI. defunctus A. 1482. de quo Jo. Launojus in historia Gymnasii Navarrei p. 592. seq. (Tom. IV. Opp. parte 3. lib. 2. cap. 9.) H. Warthonus ad Caveum ad A. 1473. & Oudinus Tom. 3. pag. 2641. Scripta Martini hæc sunt:

Tractatus consequentiarum in vera divaque Nominalium via, Parisiis apud Antonium Denidelum.

Expositio perutilis & necessaria *super libro Prædicabilium Porphyrii*, Parisiis anno MCCCCXCIX.

Summa quæstionum Theologicarum, Manuscr. in Bibl. S. Victoris Paris. de qua Oudinus T. 3. p. 2642.

Quæstio de Fato, quæ præfixa est compendio Alberti Magni *in octo Physicorum libros de cœlo* & mundo & de elementis, *Parisiis* apud Dionysium Roceum.

De quatuor virtutibus Cardinalibus laudatissimum Scholasticis volumen scripsisse testatur Gvagvinus in vita Ludovici XI. De Fortitudine liber unus, prodiit Parisiis anno MCCCCLXXXIX. apud Wolphangum Hopilium.

De temperantia, jejunio &c. liber unus, ibidem anno MCCCCXC.

Artificiosa contemplatio super *Salve, Regina misericordiæ*: cum expositione *in Orationem Dominicam*, & *Angelicam Salutationem*. Paris. 1521. 4. Præter rem ab aliis tributa Anselmo Lucensi.

Non vidi, inquit Launojus quæ *de Rhetorica* Martinum scripsisse notat Guaguinus Epist. 63.

Non vidi quoque *de Justitia* librum, quem illi Cranstonus ex fama tribuit præf. quæstionum libro Martini de fortitudine additarum.

Breve *Chronicon S. Martini Masciacensis* Ord. Bened. diœcef. Bituricensis: ab Ann. 732. ad 1013. in Labbei Bibl. nova Manuscr. Tom. 2. 732. 733. & Annales Francorum ab A. 726. ad 1296. ex Codice S. Martini Masciacensis id. p. 733. 736.

Martinus Mindoniensis in Hispania Episcopus, ex Pseudo-Luitprandi fide habetur a quibusdam *Martinus Dumiensis* de quo supra. Vide Nic. Antonium T. 1. Bibl. vet. Hispan. p. 218.

Martinus Minorita, supra, *Martinus Alvevicus*.

Martinus Navarrus, infra *Navarrus*.

Octavianus de Martinis infra, *Octavianus*.

Martinus de Padua, teste Joanne Gersone cap. 8. de auferibilitate Papæ, statuit *quemlibet Episcopum in sua diœcesi esse Papam*.

Martinus Pannonius supra in *S. Martino*, Archiep. Turon. & in *Martino Dumiensi*.

Martinus Strepus, Oppaviensis e Silesia, quæ regno Bohemiæ adhærebat & Poloniæ etiam computabatur, unde *Poloni* cognomen: sive quod ad primatum Poloniæ vocatus est a Nicolao III. (certe patria nec Carsulanus, nec Gallus nec Scotus) Monachus Ord. Præd. Pontificum Clementis IV. Gregorii X. Innocentii V. Joannis XXI. ac denique A. 1277. Nicolai III. major Pœnitentiarius, & anno interjecto Archiepiscopus Gnesnensis, nec diu post defunctus, de quo præter Simonem Starovolscium in Polonorum scriptorum historia c. XIII. Carolum Vischium in Bibliotheca Cisterciensium, quibus Martinum præter rem accenset, p. 238. seq. Caspar. Sagittarium introduct. in hist. Eccles. p. 68. seq. & Antiquitatt. regni Thuringici II. 11. p. 241. Morlierium, Doctorem Sorbonicum in libro: essais de Litterature Tom. 2. pag. 334. seq. Vossium p. 484. & ad observata ad eum Sandii: Labbeum Tom. 2. pag. 62. de S. E. Caveum ad An. 1277. Oudinum Tom. 3. pag. 531. &c. Lambecius T. 2. pag. 860. seq. Jacobus Echardus in Bibliotheca Dominicanor. Tom. 1. pag. 361. Niceronus Tom. XIV. memoriarum de viris eruditis editarum Gallice p. 195. seq. Martinus Hanckius de Silesiis indigenis eruditis cap. VIII. pag. 34. 61. & Jo. Georgius Eccard prolegom.

gom. ad scriptores medii ævi, T. I. n. XX.

Nihil celebrius ejus *Chronico summorum Pontificum atque Imperatorum Romanorum*, per annorum quinquagenas: cujus quidam Codices in Clemente quarto desinunt, ipse profitetur se illud produxisse usque ad A. 1277. atque collegisse ex nescio quo *Crasino* (al. apud Montfaucon. pag. 49. Diarii Ital. *Tito Livio*) *Orosio*, *Damasi* de gestis Pontificum, *Paulo Diacono*, Chronicis *Bebini* (al. Bonizzi) Sutrini Episcopi, nec non *Gilberti* (de quo supra T. 3. pag. 57.) *Richardi* Cluniacensis, *Gervasii* (non Ricobaldi sed Tilberiensis de quo Tom. 3. p. 54.) *Extodii* sive *Estodii* (al. Methodii) *Gotfridi* Viterbiensis, *Vincentii* Bellovacensis & *Decreto* ac *passionibus Sanctorum*. Cætera quæ post Annum 1277. sequuntur, addita sunt a *Ptolemæo Lucensi* usque ad An. 1249. & a *Bernardo Guidonis* ad A. 1316. Prodiit hoc Chronicon primum cum Mariano Scoto editum a Joanne Heroldo Basil. 1559. fol. Deinde separatim a Suffrido Petro Antvv. 1574. 8. sub falso *Archiepiscopi Consentini* titulo, & contra auctoris mentem tributum in *libros quatuor*. Hinc ex sinceriore Codice a Jo. Fabricio Cæsare, Canonico Gladblacensi, Ordin. Præmonstrat. Coloniæ 1616. fol. quam editionem exprimit novissima Argentoratensis 1685. fol. ad calcem Æneæ Sylvii de rebus Friderici III. De *Gallica* versione D. Verneroni, Canonici Leodiensis & Sebastiani de Mamerot, quæ cum auctario usque ad A. 1503. prodiit Parisiis, & de inedita *Germanica* Jo. Lud. Zolmanni, vide sis Jac. Echardum Tom. 1. pag. 370. Chronicon Martinianum cum XV. vel XVI. collatum Codicibus in lucem dare voluit illustris Leibnitius (*a*) cum cujus notis (*b*) & cum additamentis ex Manuscr. Codice Jenensi cum *continuatione* ex Manuscr. chartaceo Lipsiensi & duobus Hofmannicis & appendice Ratisbonensi habuit atque edere promisit Jo. Andreas Schmidius ὁ μακαρίτης. Continuationem & additamenta ab A. 1163. ad A. 1343. debemus Jo. Georgio Eccardo T. 1. Corporis scriptorum medii ævi pag. 1413. 1460. quam ipse Continuationem *Austriacam* appellat, appendicem Ratisponensem, ni fallor, vocaverat Caspar Sagittarius. Continuationem usque ad An. 1482. Manuscriptam, memorat Catalogus Bibl. Jo. Burchardi Menchenii pag. 818. Voluit edere hoc Chronicon etiam Joachimus Joannes Maderus, & post ejus fata Caspar Sagittarius.

Quoniam vero primus auctor a quibusdam habetur Martinus Polonus traditionis de Joanna Papissa, (Vide Mabillonii iter Italicum p. 27.) ideo graves in eum invectivæ Jo. Hardingi, Florim. Ryamundi & Joannis Bernartii, qui multorum & gravium errorum postulat libro de utilitate historiæ pag. 113. aliis vicissim eum strenue defendentibus ut facit Alexander Coocke dialogo de Papissa Joanna pag. 64. seq. Certe quamquam in Martini Codicibus Manuscriptis bene multis illa narratio legitur, ut docet Frid. Spanhemius Filius Tom. 2. Opp. pag. 596. 597. 598. tamen negari non potest in aliis bene antiquis & neutiquam contemnendis desiderari, ut a Lambecio T. 2. pag. 869. & apud Oudinum Tom. 3. pag. 535. seq. & a Jacobo Echardo Tom. 1. pag. 365. seq. fuit demonstratum: quorum observatis licet addere, quod in Bibl. Paulina Lipsiensi (*c*) tria exstant Chronici Martiniani exemplaria, unum membranaceum, in quo de Joanna ne γρῦ; alterum chartaceum quod his tantum verbis ejus facit mentionem: *Huic* (Leoni) *successit Joannes mulier Papa: de hoc in Chronica Ratisponensi*. In tertio denique, itidem chartaceo, tota narratio perinde ut in Suffridi Petri editione legitur. Sed vero admittendum &

(*a*) *Neuer Bücher Saal* A. 1712. parte XIV. pag. 145.

(*b*) E. Tentzelii *Monatbl. Unterredungen* An. 1694. pag. 1061.

(*c*) Acta Erud. Tom. 1. supplem. pag. 286.

& illud, quod jam ante Martinum eandem rem Anastasius, Gervasius Tilberiensis, Stephanus de Borbone & alii tradidere: sicut ejus æquales item & post Martinum alii innummerabiles.

Laudati Echardi fide notare juvat, A. 1477. 4. typis Taurinensibus prodiisse Martini Poloni Chronicon summorum Pontificum & Imperatorum ac de septem ætatibus Mundi. *At Martini nostri opus non est, sed scriptoris recentioris, alterius omnino styli, & longius productum.* Hæc Echardus Tom. 1. pag. 369.

Fuit & alius *Martinus Polonus* itidem ex celebri Prædicatorum Ordine, sed longe junior, atque inter Lutheri nostri adversarios circa An. 1534. de quo idem Echardus T. 2. p. 88.

Cætera Martini prioris scripta sunt:

Summa juris Canonici, quæ *Martiniana* vocatur, & *Margarita Decreti*, sive Concordantiæ & tabula Decretorum & Decretalium Alphabetica, post primam editionem Argentoratensem An. 1486. sæpius excusa ibidem & Venetiis, Lugduni ac Parisiis una cum Decreto & Decretalibus.

Memorabilia Romæ, sive quæ Chronico in quibusdam Codicibus præmittuntur *de quatuor majoribus regnis, & Romanæ Urbis exordio, incremento, ædificiis & regimine usque ad Imperatorem Augustum*.

Descriptio terræ sanctæ.

De schismate Ecclesiæ Græcorum.

Historia de Guelfis.

Sermones de tempore & *de Sanctis*, super Epistolas & Evangelia, cum *promtuario* exemplorum. Argentorat. 1484. 4. 1486. 1488.

De diversis miraculis, idem fortasse cum exemplorum promtuario.

Consentinis Archiepiscopis Martinum ab Ughello Tom. IX. pag. 218. præter rem accenseri, & *Cusentinum Archiepiscopum*, cujus & ipsius Chronicon a Ptolemæo Lucensi, Martino Fuldensi, Jo. Gersone de statu V. & N. Test. aliisque citatur, diversum esse a Martino Polono Chronici scriptore: alterius vero nomen ignorari, notarunt Muratorius Tom. XI. scriptorum Italiæ pag. 745. Eccardus prolegom. ad scriptores medii ævi Tom. 1. n. XXIII. Niceronius Tom. XIV. pag. 200. * Vetus est controversia, necdum plene definita, num Archiepiscopus Cusentinus, qui Chronicon Romanorum Pontificum dedit, quo Ptolemæus Lucensis usum se profitetur in Ecclesiastica historia sua contexenda, idem cum Martino authore Chronici habendus sit. Ac de Cusentino Martini Archiepiscopatu dubius hæret Ughellius, nec ego certi aliquid proferre possum. De chronico vero, quo Ptolomæus Lucensis tam sæpe provocat, aliud plane fuisse opus judico a Martiniano. Postremum enim istud usque ad annum 1277. porrigitur. Cusentinus vero historiam suam *ab Adam, usque ad tempora Friderici secundi perduxit*, quæ sunt verba Ptolomæi Hist. Eccl. lib. 18. cap. 44. Nec insuper Martinus opus suum ab Adam exorditur, sed ab initio potius regni Babylonici. Ibi pariter Cusentini opus grande volumen implere scribit: *In suis magnis historiis*. Martiniana vero historia haud magnæ molis volumen est. Ait insuper Ptolomæus ignorare se nomen Archiepiscopi Cusentini; cum vicissim Poloni nomen ad fastidium usque recantet. Denique utrumque opus eadem in periocha distinguit ita se exprimens eodem lib. 18. cap. 40. *Hæc omnia partim habentur a Richardo, partim a Cusentino, & partim a Martino.*

His igitur ita se habentibus non inani conjectura permotus suspicor ex argumenti similitudine deceptos quosdam duo distincta opera in unicum conjunxisse. Unus vero error alterum induxit; cum Martinus nomen suum chronico a se scripto præfixerit, Cusentinus vero nomen tantummodo dignitatis, ex quo factum est, ut amborum opus unum idemque censeretur; factum etiam, ut qui Martinianum opus legerint, nec alterum Cusentini habuerint

in conspectu, sed tantummodo norint ex scriptorum veterum testimonio, opinarentur, Martinum Polonum ad Cathedram Cusentinam ascendisse.

Sed quinam ille fuit Archiepiscopus Cusentinus Chronici hujus a Martiniano diversi author? Id sane me fugit. Si ex tempore, quo scribebat conjectari licet, vix alter judicandus esset a P. (forte Petro) *Cusentino Canonico* viro probo, & literato, qui in discordia a Capitulo Ecclesiæ Cusentinæ electus, æmulum passus est alterum virum potentem, & factiosum, cui cessit coactus. Vide Ughellium Tom. IX. pag. 214. novæ editionis. Hæc omnia sub Friderico II. accidisse idem Ughellius adnotat, nec ultra Fridericum II. Cusentini historiam excurrisse ex Ptolomæo Lucensi, paulo superius animadversum est.

Historiæ illæ *de quatuor majoribus Regnis: De Romanæ urbis exordio, incremento, ædificiis & regimine usque ad Imperatorem Augustum* extant in Martiniani chronici membranaceo Cod. MS. Biblioth. Can. Lucensium sæculi XIII. Ita vero sunt connexæ, immo insertæ in chronico, ut non diversum quid ab ipso referre videantur, sed in unum cum illo opus coalescant. Quare miror, cur a nonnullis codicibus avelli potuerint. Suspicio autem hæc mea aliam inducit, num scilicet eædem illæ manus, quæ e Martiniano opere portiones istas subduxerant, tollere etiam potuerint laciniam a Martino adjectam de Joanna Papissa. A Martino adjectam dixi; nam codex iste meus tam proxime ad Martini Poloni ætatem accedens fabellam hanc retinet non quidem ut in aliis codicibus margini adjectam, sed scriptioni reliquæ conjunctam & cohęrentem. Superest conjecturas exhibeam, quæ tantam Chronico antiquitatem vindicant. Desinit Codex iste in Nicolao III. cujus vita describitur, tum eadem manu nudum Martini IV. nomen legitur. Succedunt eodem ordine, & methodo reliqui Pontifices, sed manu omnino a priori diversa. Quo conjectura ista ferat, docti intelligent. Quamquam vero Martinus chronicon suum ea confecerit arte, ut ex opposito Pontifices Romani, & Romani itidem Imperatores descripti exhibeantur, author tamen nostri codicis, utrosque seorsum posuit; incipit enim ab imperatoribus, quibus absolutis tum demum ab exordio Pontificum Romanorum Chronicon repetit.

In præfatione, quæ cum excusa omnino cohæret, recitat catalogum scriptorum, ex quibus profecit, inter quos est *ex chronicis Escodii*, quod & in editis & MSS. pluribus Codd. legitur, quamquam multi corruptionem suspicantur pro *Orosii*.

Martinus Presbyter, Manuscriptus pridem Viennæ apud Wolfgangum Lazium teste Vossio pag. 783. *Chronicon* suum dicavit Innocentio III. quem constat A. 1216. rebus humanis valedixisse: itaque diversus fuit non modo a Martino Polono, sed etiam a Martino Minorita, & utrumque ætate antecessit.

Martinus Raymundi, sive *Raymundus Martini* potius, Catalanus, Ord. Præd. vir eruditus & peritus linguarum Hebraicæ, Chaldaicæ & Arabicæ ad quarum linguarum studium Raymundus alter de Pennaforti eum invitaverat. *Pugionem fidei* sive opus præclarum adversus Mauros & Judæos scripsisse se profitetur A. C. 1278. ab initio Mundi ex computo Judæorum A. 5038. Pugio ille, quo strenue in suis adversus Judæos scriptis usi sunt *Porchetus de Sylvaticis*, *Petrus Galatinus* aliique, tribus partibus dividitur, & recensitus ex Manuscriptis quatuor, & notis insignibus illustratus est a Josepho de Voisin, editusque a Philippo Jacobo Maussaco Paris. 1651. fol. atque inde a Doctore meo Jo. Benedicto Carpzovio, Theologo Lipsiensi, qui præmisit eruditam introductionem in Theologiam Judaicam & *Hermanni* Coloniensis opusculum de Conversione sua (de quo supra Tom. 3. pag. 238.) subjunxit, Lipsiæ 1687. fol. De Raymundo ipso præter laudatum

tum Carpzovium, Oudinum Tom. 3. pag. 647. Bæliique Lexicon in *Martin*, consulendus Paulus Colomesius in Hispania Orientali pag. 209. seq. Nic. Antonius Bibl. vet. Hispan. VIII. 6. Tom. 2. pag. 59. seq. & Jacobus Quetif Tom. 1. Bibl. scriptorum Dominicanorum p. 396. seq. Laudat Raymundum Nicolaus Lyranus ad Hoseæ IX.

V. C. Jo. Christophorus Wagenseilius *in* telis igneis Satanæ, inter alia vulgavit Hebraice & Latine *disputationem inter R. Nachmanidem* sive Mosen Gerundensem Judæum *& Christianos*, *Paulum* Ord. Præd. *ac Raymundum* hunc, præsente Jacobo, Tarraconensis provinciæ Rege habitam A. 1263. De Paulo illo confer Colomesii Bibl. Orientalem Hispanam pag. 209. seq. & laudatissimi nostri Wolfii Bibliothecam Hebræam T. 3. pag. *911*. *qui & Esdræ Edzardi*, de litteris *hisce* immortaliter meriti notas ad Raymundi pugionem exhibet Tom. 4. pag. 572. 638.

Ejusdem Raymundi *Capistrum Judæorum* Manuscr. Bononiæ, laudatur a Joanne Hornbeeckio prolegomenis libri de convincendis Judæis pag. 7.

Confutationem Alcorani quam memorat Possevinus, nescio an quisquam oculis usurpaverit.

Martinus Scotus, Ordinis, ut ajunt, Cisterciensis, scriptor Chronici, confictus ut videtur ex Martino Polono, & Mariano Scoto, cujus Chronicon cum Martiniano primum lucem vidit. Consule, *si placet* Vossium pag. 474. seq.

Martinus Sculthorpius Nordvolicensis Anglus, Carmelita, Theologus Cantabrigiensis circa A. 1430. Hujus *Conciones sacræ* laudantur a Lelando cap. 478. *Determinationes* etiam addunt Baleus XII. 55. Pitseus pag. 621. atque Alegrius pag. 339.

Martinus Segonius, vitiose apud Simlerum *Cegonius* & apud Vossium pag. 818. *Segovius*, Novomontanus ex Novomonto *Mysiorum* sive Serviæ ad Moravum *fluvium*, laudatur inter scriptores quibus Joannes Cuspinianus est usus, præcipue in rebus Amurathi secundi qui Novomontum cepit A. 1439. Ex eodem Segonio nonnulla de sepulchro Christi adducit Joannes Bohemus, Aubanus in libro de gentium moribus.

Martinus Sillanianus, JCtus supra *Martinus de Fano* a quo præter rem apud Marcum Mantuam distinguitur. Neque alius opinor qui apud Cangium, *Martinus de Sulmannis* vel *Silimani*.

S. Martinus Turonensis Episcopus, de quo supra p. 36. seq.

Chronicon Episcoporum *Martisburgensium*, ab A. 968. ad 1500. editum a Joanne Petro Ludevvig T. IV. reliquiarum veteris ævi pag. 329. 587. subjuncto pag. 588. *Alexandri V.* diplomate A. 1409. de Merseburgensis Episcopi Cancellariatu Academiæ Lipsiensis. Ad Chronicon istud conferendæ emendationes & supplementa ex Codice Archivi Electoralis Dresdensis, apud Jo. Burchardum Menckenium Tom. 3. scriptor. rerum Germanicar. pag. 161. 164.

Martius de Werdena, auctor *Florilegii* sive libri in quo *flores Poetarum* de virtutibus & vitiis selectos & libris X. digestos exhibet. Colon. 1505. 12. Christiani Daumii Indicem scriptorum, e quibus flores suos hic decerpsit Martius, & specimina quædam dare me memini in Bibliotheca Latina IV. 2.

Martonani, Liber ad Monachos Manuscr. laudatus Cangio.

Martyrologiorum scriptores referre me memini Bibl. Græcæ V. 32. T. IX. p. 35. seq. & in libro de luce Evangelii per totum orbem propagata c. XI. p. 210. seq. * Quamquam Cl. Fabricius fusius de Martyrologiis hic agere supervacaneum duxit, lectoribus ad Bibliothecam Græcam remissis, facile tamen veniam ab eruditis impetravero, si ea, quæ de vetusto Hieronymi Martyrologio a Florentinio nostro Lucensi vulgato, animadvertere mihi licuit post inspectum, collatumque diligenter codicem illum membranaceum Bibliothecæ Canonicorum S. Martini Lucensis, ex quo opusculum istud acceptum est, hic ex-

expressero. Florentinio quidem Codex ejusdem Martyrologii duplex præsto fuit; alter quidem bibliothecæ suæ privatæ, alius vero idem est, cujus memini sæculi, ut judicat author, XI. Scripturam præfert Codex iste Cathedralis Lucensis, sed & facile est XII. cum in ejus exordio folia sint quædam continentia chronicon quoddam adusque annum 1105. perductum eadem vel simili, ut apparet qua codex reliquus, manu delineatum. De altero Codice nihil habeo, quod hic admoneam, cum nondum viderim. In edendo vero Martyrologio illo utroque Codice ita usum credo Florentinium, ut alterutri indiscriminatim se conformaret; qua de re cum nec lectores admonuerit, nec signo aliquo adjecto unius ab altero discrimen notaverit; hinc factum est, ut excusum illud Martyrologium neutrum satis accurate repræsentet.

Marullus Calaber Poeta, Attilæ Hunnorum Regi post captum A. C. 452. Patavium, Carmen recitavit quo laudes ejus ita extulit in Cœlum, ut & ipsum Deum & Divinæ stirpis prolem appellaret: sed Attila re per interpretem cognita adulationem indignatus, carmen (*a*) jussit in ignem conjici, atque si Philippo Callimacho (*b*) fides, Poeta propemodum ipse vivus ab ipso una cum carmine exustus est.

Marcus Marulus, Patricius Spalatensis A. 1510. ad Dominicum Papalem misit versa Latine a se ex Dalmatico idiomate, *Regum Dalmatiæ & Croatiæ gesta* ab A. 538. ad 1079. Edidit Joannes Lucius ad calcem sex librorum Historiæ Dalmaticæ, quos ipse scripsit publicavitque Amst. 1666. fol. pag. 302. 309. Notæ Lucii in Marulum pag. 444. 450. Maruli breve scriptum quo *S. Hieronymum* non Italum fuisse sed Dalmatam evincit, *contra Jac. Philippum Bergomensem*. pag. 457. seq. De ejusdem *Evangelistario* de Spe, Fide, Charitate, libris VII. Colon. 1529. 1532. 8. & ejus *religiose vivendi institutione* libris exemplis e S. Scriptura petitis P 1513. 4. ac deinde sæpius, vide Ge rum: & de versione Gallica, Ger nica, Hispanica, Bælium in Lexi Exstat & Italica Remigii Florenti Venet. 1610. 4. Et *de humilitate & gloria Christi*, Venet. 1596. 4. Jos Alchaini interprete. * Anno 151c Thomam Nigrum Can. & Archi byter. Spalatensem mittit libellum rabolarum L. quem excusum habe 8. Venetiis formis Laurentii de I Tarvisini Anno incerto editionem rante Francisco Lucensi, qui omn Maruli operum editionem dedit. H re se paratum opus alterum ejus Maruli *de Imitatione Christi* idem F ciscus profitetur. Denique libri *de stitutione bene vivendi* prior editi Veneta Anni 1506. in 8. Evange rium lucem primo vidit Venetiis Jacobum Leuci An. 1516. rectam ris editionem curante Francisco de fortibus Lucensi cantore Ecclesi Marci.

Michael Marullus CPolitanus, Nic. Comnenum si audimus, Crete Græcas litteras a Zacharia Callier ve Scordyllio, Latinas a Sabellico ctus utraque lingua valuit, & sc *Epigrammatibus*, aliisque *Carminibu* iam parum piis famam consecutus jus libri IV. Epigrammatum & dem Hymnorum Latine prodiere I niæ 1504. 4. Paris. 1529. 8. 1582. Carmen de *Principum institutione* e ad calcem Belisarii Aquivivi libell Basil. 1578. 8. cum Manuelis Pal gi præceptis Regiæ educationis. E ctus est in fluvio Hetruriæ Cecina 1500. in quem obitum exstat Petri niti nænia. De hoc Marullo Jovi elogiis pag. 52. Gaddius T. 1. de ptoribus pag. 270. & Tom. 2. pag seq. & in elogiis Italice editis: V Po

(*a*) Nicolaus Olaus, Metropolita Strigoniensis in Attilæ vita cap. 15. pag. 885. Amœnitatt. litterár. Tom. IX. pag. 668.

(*b*) In vita ejusdem Attilæ pag. 861. ad finiii Ungaricor. calcem.

Poet. Latin. pag. 81. Bælius in Lexico, Morlierius in libro Essais de literature T. 2. p. 65. Memoriæ litterariæ Trevoltinæ A. 1703. p. 295. edit. Amst. Diarium eruditor. Italiæ Tom. 17. p. 326. Nic. Comnenus historia Gymnasii Patavini Tom. 2. pag. 184. Lambecius T. 6. pag. 279. ubi etiam effigies ære descripta, sicut & apud Bullartium T. 2. Academiæ scientiar. pag. 319.

Pandulphus Masca Pisanus, Rom. Ecclesiæ Presbyter Cardinalis ab A. 1182. usque ad 1202. vel amplius, scripsit *libri Pontificalis* Damasiani *supplementum* a Leone IX. ad Innocentium III. sive ab A. C. 1049. ad 1198. Prodiit Venetiis 1547. 1600. &c. ac novissime in Tomo tertio thesauri scriptorum Italiæ Muratoriani ex Manuscriptis: Vita Gregorii VII. Victoris III. *Urbani II. Paschalis II. Gelasii II. Callisti II.* Honorii II. Innocentii *II.* Cœlestini II. Lucii II. Eugenii III. Anastasii IV. Adriani IV. & Alexandri III. De hoc Cardinali G. Josephus Eggs in purpura docta Tom. 1. pag. 95. & Oudinus Tom. 2. p. 1690.

* *Pandulfus Masca* Vide infra *Pandulfus*.

Matthæus Masius, infra *Matthæus*.

Antonius Massanus, supra Tom. 1. p. 128.

Gvilelmus Massetus Tom. 3. pag. 155.

Massilius de Padua supra *Marsilius*.

Massus, post Dionysium & Massonum tertius ut ajunt Parisiensium Episcopus, a quo tradunt scripta Martyria Sanctorum Dionysii, Rustici, Eleutherii. Sed nemo illa proferre, nemo actis apud Franciscum Bosquetum Tom. 2. histor. Eccles. Gallicanæ pag. 68. obviis illam antiquitatem vel fidem asserere hactenus potuit. Vide Vossium p. 740. & Benedictinorum historiam litterariam Galliæ Tom. 1. parte 2. p. 49. seq.

Antonius a Matelica. Supra T. 1. p. 123.

Hugo *Matisconus* supra Tom. 3. pag. 295.

Matronianus, supra *Latronianus* T. 4. p. 246.

Matthæus Anglus, monachus *S. Albani*, infra *Matthæus Paris*.

Matthæus de Aqua sparta Tudertinus, ab An. 1287. Ord. Minor. Generalis & R. E. Cardinalis ab A. 1288. & Episcopus Portuensis ab Ann. 1291. ad 1302. Scripsit *in Jobum & Psalmos: in Epistolam ad Romanos: In IV. libros Sententiarum. Sententiarum Inventarium. Quæstiones Quodlibeticas. Pentiloquium de potentia Papæ* Librum *contra Nicolai cujusdam Galliæ Ministri scriptum* declarationi Regulæ Ordinis sui per Nicolaum IV. factæ oppositum & *Sermones*. Vide Antoninum Florentinum summæ histor. tit. XXIV. cap. 9. §. 10. Tom. 3. pag. 781. seq. Trithemium c. 507. Alphonsum Ciacconium de Cardinalium Vitis pag. 785. Waddingum pag. 252. Ughellum Tom. 1. Italiæ sacræ p. 139.

Matthæus Canonicus *Augustanus*, infra *Matthæus de Pappenheim*.

Matthæus Aulæ Regiæ in Bohemia Pragam prope Monachus Ord. Cisterc. post Ann. 1400. ante Concilium Constantiense cum Joanne Husso sæpius concertavit, deinde Monasterium Veteris Cellæ ingressus composuit commentarios *in tres quinquagenas Psalmorum: in Evangelium Matthæi* & *in Hymnos Ecclesiæ* atque *in quatuor libros Sententiarum*. Pleraque horum Manuscripta in Bibl. Paulina Lipsiensi. Vide Oudinum T. 2. p. 2240. * Hujus viri docti oratio habita in Concilio Constantiensi servatur in Cod. MS. Bibliothecæ Cæsareæ Vindobonensis Cod. Theologico num. 527. hoc titulo: *Sermo F. Matthæi de Aula Regia Ordinis Cisterciensis S. Theologiæ Profess. factus Dominica IV. post festum SS. Trinitatis in Concilio Constantiensi in illud: Estote misericordes*.

Matthæus Bandellus a Castro novo, Ord. Præd. a Vossio p. 677. inter Historicos Latinos memoratur propter *Orationem* An. 1513. *coram Senatu populoque Firmano habitam*, qua origo & res gestæ Firmanæ Civitatis ita luculenter exponuntur, ut Archivis Urbis digna judicata fuerit. Scripsit etiam *vitam* Patrui sui *Vincentii Bandelli*, Magistri

Ordinis, cui A. 1504. morienti adfuit. Et ex Italico Joannis Certaldei Latine vertit (non ut Possevino Vossioque visum ex Latino Italice) *Titi Romani, Egesippique Atheniensis fabulam de vera ratione amicitiæ*, ediditque Mediolani 1509. 8. De aliis ejus, & quæ Italice scripsit, Vide Jacobum Echardum de scriptoribus Dominicanis Tom. 2. pag. 155. seq. qui idem testatur in vivis adhuc fuisse Anno 1555.

Matthæus Renaud *Bapalmensis*, ex Regis Galliæ Caroli VI. Confessario Episcopus in Gallia Bononiensis sive Boloniensis ab An. 1403. ad 1414. Scripsit *Vitas Pontificum Romanorum*.

Matthæus de Bappenheim, infra *Matthæus de Pappenheim*.

Matthæus Bononiensis Italus ab Anno 1405. Generalis Ordinis Minorum, de quo Possevinus in apparatu & Alegre in paradiso Carmelitici decoris pag. 326. scripsit tres libros *in summulas Petri Hispani* & librum *Quæstionum Theologicarum*.

Matthæus Bossus de quo supra Tom. 1. p. 264. seq.

Matthæus Candidus Leontinus, scriptor de rebus Siculis ab A. C. 1435. ad 1445. Vide Antonium Mongitorem T. 2. Bibl. Siculæ p. 56.

Matthæus Auctor *Chronici Austriaci* sed fabulosi, & scripti Germanice de quo Lambecius T. 2. p. 473. 475.

Matthæus de Cracovia sive arce *Chrochove*, quem nomine Cracoviæ delusi Polonum plerique faciunt, cum Germanum fuisse, & genere Pomeranum doceant Jo. Petrus Ludevvig Tom. 2. scriptor. Bamberg. pag. 499. & Bernardus Pez præf. ad Tom. 1. anecdotor. pag. VI. ubi *Sermonem* ejus *de emendatione morum & Cleri* in Synodo Archiepiscopali Pragensi A. 1384. habitum & *librum de squalore* (al. *de praxi*) *Curiæ Romanæ* commemorat: qui editus Basil. 1551. & in Ed. Brounii fasciculo rerum expetendarum & fugiendar. Tom. 2. p. 584. Lond. 1690. fol. Praga pulsum cum aliis Teutonibus & Hussitis, deinde in Parisiensi Gymnasio litteras docuisse narrat Trithemius cap. 654. de S. E. Inde in Heidelbergensi Academia docendo laudem consecutus & Ruperti Imp. Cancellarius, R. E. Cardinalis & ab A. 1405. Episcopus Wormaciensis, defunctus A. 1410. (*a*) de quo Joannes Fridericus Schannat in historia Episcopatus Wormaciensis pag. 407. seq. Cætera ejus scripta sunt *Rationale Divinorum operum* sive *opificiorum*, dialogus Patris & Filii *de Prædestinatione*, & *quod Deus omnia bene fecerit*, libri VII. ad Henricum Episcopum Warmiensem. (*b*) *De contractibus*. *De celebratione Missæ frequentanda & intermittenda*. MS. Sander. Tom. 2. pag. 77. sive *Conflictus rationis & conscientiæ de sumendo vel abstinendo corpore Christi*, sive ut in editione Memmingensi A. 1491. inscribitur: tractatus de eo, utrum deceat Sacerdotes continuare Missas, vel Laicos frequenter communicare. *Epistolæ ad diversos*. *Sermones & Collationes* Manuscriptæ in Bibl. Cæsarea. Vide Lambecium Tom. 2. p. 776. & Oudinum T. 3. p. 1110. * In libro veteri inscripto: *Onus mundi*, sine loco & anno edito in 4. mentio quædam fit de scripto ejusdem Matthæi his verbis: *Matthæus de Cracovia in sua positione quam fecit coram Alexandro VI. in Janua* &c. Sic ibi lego; sed quomodo cohæreat Alexander VI. cum anno 1409. quo Matthæus vixit? Forte legendum pro Alexandro VI. Urbanus VI.

Matthæus S. Dionysii Abbas, a Matthæo Vindocinensi diversus. Vide infra in Matthæo Vindocinensi.

Matthæus rectius aliis *Matthias Doring* sive *Thoring*, Ord. Minor. Provinciæ Saxoniæ Minister Generalis vixit Bernæ apud Helvetios circa An. 1450. clarus scripto *Defensorio Nicolai Lyrani adversus Paulum Burgensem*, quod cum Lyrani glossis in Sacram Scripturam sæpius lucem vidit, de quibus infra in Ni-

(*a*) Non 1309. ut vitiose excusum in Trithemii libro de luminaribus Germaniæ cap. 124. pag. 147.

(*b*) Non Wormaciensem, ut ibid.

...dio. Vide Diarium Theologicum, ...richten von Alten und Neuen. An. ... p. 550. seq.

...atthæus Ebroicensis Normannus Gal... Ord. Præd. tempore Caroli VI. Re... qui ab Ann. 1380. ad 1422. Galliæ ...ritavit. De eo appendix ad Trithe...m de S. E. cap. 28. *Profundissimus ...pturarum indagator, vir utique religio...lenus ac litteris, super* Pentateuchum, *...am & alios quam plures veteris ac no... Testamenti libros egregiam fecit postil..., quæ in libraria communi Conventus ...icensis habetur. Libros ejus, cum per ...rnos dispersi essent recollegit frater* Ro...us Baigvardus, *Theologiæ Doctor & ...fessor Christianissimi Francorum Regis ...li VII.* Eadem Jacobus Quetif T. I. ... 699. Oudinus Tom. 3. pag. 1168.

...atthæus Grabon, sive *Grabeen*, Ord. ...d. Conventus Wismariensis (sive ut ...m. ab Hardt suspicatur, Vinarien... Provinciæ Saxoniæ ac Mersburgen... diœceseos Trajectensis; inde Lector Conventu Groningensi, scripsit *Con...iones contra devotarias extra congrega...em approbatam viventes*, quæ ad exa...andum oblatæ Martino V. in Con...) Constantiensi A. 1417. apud lau...um ab Hardt T. 3. pag. 106. cum ...cio Petri de Alliaco p. 112. & Jo...is Gersonis pag. 115. subjuncta Mat...i revocatione pag. 119. Eadem ob... in Jo. Gersonis operibus Tom. I. ... novæ p. 467. seq. Confer de hoc ...thæo Jacobum Quetif T. I. pag. ... seq.

...atthæus Gritus Mediolanensis Ord. ...d. circa Ann. 1262. cujus nihil nisi *...iones* de tempore & de Sanctis per ...um commemorat idem Quetifius T. ... 210.

Matthæus Herbenus Trajecti ad Mo...a Scholæ Servatianæ Rector libros ...s de *na...ra Cantus & de miraculis ...is* A. 1496. dicavit Joanni Camera... Dalburgio, Antistiti Wormaciensi: ... Manuscriptos in Bibliotheca illu... Raymundi de Kraft evolvit Ulmæ Svevorum V. C. Jo. Georgius Schelhornius Tom. 3. amœnitatt. literar. pag. 82. seq. Ejusdem Matthæi *Carmen de miraculis S. Servatii* & librum *de origine rebusque gestis Trajectensium* in illa urbe Manuscr. memorat Miræus de Scriptoribus Seculi XVI. cap. 2. Ejus *institutiones scholasticas* aliaque Svveertius in Athenis Belgicis pag. 555.

Matthæus Laudunensis. Vide supra in *Ægidio* Delphensi T. I. p. 21.

Leonardus Matthæi de Utino. Supra T. IV. p. 267.

Matthæus Mareschallus, infra *Matthæus de Pappenheim*.

Matthæus Masius Ordinis Eremitarum S. Augustini de Monte sancto in Piceno S. Mariæ in Georgio, *minimus repetitorum Grammaticæ* scripsit *vitam S. Gerii* circa A. 1270. defuncti, dicavitque Martino, Priori Ecclesiæ S. Pauli de monte Sancto, & egregio Physico, Magistro Petro de Monte Sancto. Edidit Henschenius T. VI. Act. Sanctor. Maji 25. p. 159. 161.

Matthæus de Matasselanis JCtus Bononiensis, cujus *Consilium de profectione Gregorii XII. ad Urbem Saonam* edidit Bzovius ad A. 1407. p. 270. seq. * Viri hujus docti extant impressa *singularia dicta etiam notabilia collecta, & notata per compendium* absque loco & anno impressionis. Editio est vetusta. Ita pariter & tractatus *de successoribus ab intestato* junctim editus cum Petro de Ubaldis de Perusio de Beneficiorum permutatione, Cataldino de Boncompagnis de Visso De translatione S. Concilii Basileæ ad Civitatem Ferrariæ, & de robore, effectu, importantiaque literarum, & capitulorum ejusdem, (De hoc Vid. Fabricium v. *Cataldinus*) aliisque fol. Bononiæ typis Ugonis Rugerii, & Benedicti Hectoris An. 1489. die 18. Februar. *Tractatus super electione opinionis*, tum & alius *Exstensionis*, quibus accedunt contrarietates Bartoli de Saxoferrato, quas explicuit dictus D. de Matasselanis. Prodierunt hæc omnia junctim cum aliis aliorum tractatibus

Venet. 1472. per Joannem de Colonia; & Vindelinum de Spira fol. *Repetitio L. Filium C.* de familiis hercifcund. Senis 1493. fol. *Sex dubia legalia* cum consilio quodam. Senis 1493.

Matthæus Palmerius Florentinus, Jo. Argyropuli & Pauli Cortesii discipulus, interfuit Concilio Florentino An. 1439. & Ann. 1453. pro funere laudavit Carolum Marsuppinum Aretinum Secretarium Reip. Florentinæ, deinde post summas dignitates, variasque legationes obitas cum honore ac laude, diem obiit A. 1475. pro funere laudatus ab *Alamanno Rinuccino*, qui inter alia poematis Italici, ternario carmine & tribus libris centumque capitulis ab eo scripti & Leonardo Datho, Secretario Apostolico dicati meminit his verbis: *Postremo etiam poeticam ausus tentare facultatem, hunc quem suo pectori superpositum cernitis pragrandem librum ternario carmine* (in terza rima, ad Dantis imitationem) *composuit, quem propterea* Vitæ Civitatem (Città di Vita) *nuncupavit, quod animam terrena corporis mole liberatam varia multipliciaque loca peragrantem, ad supernam tandem patriam civitatemque perducit, ubi beata vita fruatur ævo sempiterno*. In hoc poemate, quod Manuscr. in Medicea Florentina, in Ambrosiana Mediolani, & apud Carolum Thomasium, heredem Caroli Strozzii superest: In hoc, inquam, poemate Palmerius cum Origene sensisse visus fuit, erroremque ejus de animabus, tertio quodam genere angelorum, ob peccatum in corpora detrusis, comprobasse: quam ob causam illud fortasse zelo quorundam Cortonæ flammis datum est, non Palmerius ipse, de quo hoc apud Trithemium cap. 797. traditur: illum enim rebus prosperis in senio (*a*) & honore apud Florentinos suos defunctum docent Diarii eruditorum Italiæ auctores, qui de hoc Palmerio accurate ut solent atque erudite Tom. X. pag. 424. 471. & Tom. XI. pag. 289. Muratorius Tom. XIII. Thesauri rer. Italicarum: Julius Niger in Florentinorum scriptorum historia pag. 404. seq. Vossius pag. 576. Labbeus &c. Palmerius dicavit libros quatuor *de vita Civili*, dialogi more scriptos Italice, Alexandro ab Alexandro, qui prodiere Florentiæ 1529. 8. & Gallice translati Paris. 1557. 8. Sed Latinæ ejus lucubrationes præteriri a me non debent, quæ sunt:

1. *De temporibus* ad Petrum Mediceum, Cosmi F. ab Origine rerum ad A. C. 1448. Hujus operis prior pars ab Orbe condito ad Christum natum digesta in duodecim periodos, & altera a nato Christo usque ad A. C. 448. lucem non vidit, sed Manuscripta adhuc superest in variis Bibliothecis Italiæ. Nam loco illius, Chronicon Eusebii Hieronymique ac Prosperi sumens Boninus Mombrizius, Palmerianum illis subnexuit tantummodo ab A. C. 448. usque ad 1448. Mediolani circa A. 1475. fol.

Condidit Eusebius, tecumque, Hieronyme, Prosper:

Matthæi pars est ultima Palmerii.

Secuta est editio Veneta 1483. 4. in qua accessit *Matthiæ Palmerii* Pisani continuatio ab Anno 1450. ad 1481. Eadem obvia in edit. Parif. 1518. 4. apud H. Stephanum avum, ut in Basileensibus ex officina Henrici Petri 1529. 1536. fol. & ad calcem Operum Eusebii a variis versorum Latine cum præf. Jo. Jacobi Grynæi 1570. fol. ubi video subjunctam Matthiæ Palmerii continuationi *Eruditi cujusdam* temporum continuationem ab A. 1482. cum additione ad A. 1570.

2. *De captivitate Pisarum* a Florentinis expugnatarum A. 1406. ad Nerium Capponium liber editus Slesvici 1656. 8. cujus etiam Italica versio Manuscr. fuit apud Raphaelem Trichet du Fresne. Hanc historiam satis ornate compositeque scriptam laudat Bernardus Rucellaius in præf. ad suam ejusdem belli Pisani historiam. Ex Slesvicensi editio-

(*a*) Anno ætatis septuagesimo. Giornale de' letterati d' Italia Tom. XXI. pag. 391.

tione sed ad Manuscr. Codicem emendata recusus hic liber in thesauro scriptorum Italiæ Burmanniano Tom. VIII. parte 2. & in Muratoriano Tom. XIX.

3. *Vita Nicolai Acciajoli*, magni Seneschalli Siciliæ, & Hierosolymorum, ad Eduardum Acciajolum. Prodiit in tomo XIII. thesauri rerum Italicarum Muratoriani. Exstat & Italica Donati Acciajoli versio vulgata Florent. 1588. 4. ad calcem historiæ domus illustris Ubaldinorum.

4. *Historia Florentina* sive *Annales ab Anno* 1432 *ad* 1474. una cum *historia Concilii Florentini*, Manuscripta in Bibl. Strozziana.

5. *Orationes*.

6. *Epistolæ*.

In editione Basileensi an. 1536. fol. datur Matthæi Palmerii continuatio chronici Prosperi ab an. 449. usque ad totum annum 1449. Tum succedit ab anno 1450. usque ad totum annum 1481. Matthiæ Palmerii Pisani continuatio; cui eruditus quidam Germanus alteram continuationem adjecit usque ad totum annum 1501. Deinde succedit tertius alter Germanus etiam prosequens usque ad partem anni 1536. Hæc vero postrema additio cum supervenisset typographo postquam totum volumen absolverat, in quo post prius Anonymi additamentum succedebat Cassiodori, & Hermanni Contracti Chronicon, ideo folia illa, in quibus tertiam hanc continuationem dare disposuit, suo quidem loco post priorem apposuit, sed pagellarum numeros interrupit. Ita folium postremum primæ editionis signatur num. 154. quod vero dein proxime sequitur folium, numerum exhibet 208. & sic deinceps usque ad finem additionis. Tum iterum prior numerorum series resumitur 155, &c.

Matthæus Mareschallus de Bappenheim sive *Pappenheim* de Biberbach J. U. D. & Canonicus Augustanus defunctus A. 1511. cui debemus servatum *Chronicon Austriale* sive *Austriæ* antiquum ab Anno 852. ad 1343. quod minus integrum in prioribus Freherianis editionibus, integrum & locis etiam parallelis aliorum veterum Annalium & Historicorum illustratum edidit Burchardus Gotthelf Struvius in sua scriptorum Germ. Freheri editione Tom. 1. pag. 431. 491. Et *Chronici Augustensis* antiqui excerpta ab A. 973. ad 1104. pag. 493. 508. & partem *Chronici Monasterii S. Udalrici & Afræ* Ord. Bened. apud Augustam Vindelicorum ab A. 1152. ad 1265. pag. 509. 536. subjunctis pag. 536. 500. laudati Struvii notis, quibus confertur editio postremi hujus Chronici Canisiana Tom. 1. Antiquar. Lectionum pag. 229. seq. sub *Henrici Stero*nis nomine, de quo supra Tom. 3. pag. 229. seq. Excerpta ex *Chronico Elwangensis* in Svecico Circulo *Monasterii*, ab eodem Matthæo ab A. 1095. ad 1477. apud eundem Freherum edit. Struvianæ Tom. 1. pag. 675. 699. Scripsit idem Matthæus *de antiquitate & initio Civitatis Episcopatus Augustani* qua historia usus in Annalibus suis Matthæus Gasserus: & tractatum *de origine & familia Dominorum de Calatin* qui hodie sunt Domini a Pappenheim. Augustæ Vind. 1553. fol. Vide Struvium pag. 430. Hoc postremo scripto usus est Wolfg. Lazius libro VIII. de gentium migratione pag. 574.

Matthæus Paris Anglus, Monachus S. Albani, Ord. Bened. Cluniacensis, Vir egregius qui magna Henrici III. Regis Angliæ usus gratia diem obiit A. 1259. Inter historicos rerum Anglicarum, judicio, fide ac libertate nullo inferior. Ejus *Historia major* rerum Anglicarum ab initiis Gvilelmi Conquæstoris sive ab A. C. 1066. ad 1259. una cum continuatione *Gvilelmi Rishangeri* ab A. 1259. ad 1273. (de qua supra Tom. 3. p. 196.) edita primum Matthæo Parkero Archiep. Cantuariensi curante Lond. 1571. fol. & fideliter recusa, ac neutiquam, ut visum Baronio & Possevino, ab hæreticis interpolata, Tiguri 1606. fol. deinde singulari studio Wilelmi Vats, Doctoris Theologi Lond. 1640. Parif. 1644. atque iterum

Lond. 1684. fol. qui Manuscriptos Codices & *Chronicon minus*, sive Epitomen, Gvilelmi Lambardi manu exaratam circa A. 1565. & in priore parte usque ad A. 1235. contulit Chronicon *Rogeri Wendoveri*, cujus vestigiis auctorem institisse apparet, subjunxitque ineditas antea Matthæi *Vitas duorum Offarum* Merciæ Regum, patris & filii, e quibus filius Cœnobium S. Albani condidit, cujus reliquiæ recens inventæ A. 793. (*a*) & *viginti trium S. Albani Abbatum*, nec non *librum additamentorum* quem Matthæus supplendis vel illustrandis variis historiæ suæ locis composuit. Singularem quoque laudem merentur additæ a Watsio Variæ Lectiones, vocum barbararum glossarium, adversaria, indicesque. *Historiam ab Orbe condito usque ad Annum* 1066. Manuscriptam in Bibl. Sidnejana memorat Pitseus pag. 338. ex qua profecisse Matthæum Westmonasteriensem, sive potius totum expressisse notat post Caveum aliosque Gvil. Nichols in Bibl. historicorum Angliæ pag. 62. Præterea Baleus IV. 27. memorat *Descriptionem Mundi* sive tabulam geographicam rudem, præmissam historiæ in Manuscr. Regio Lond. Vide Oudinum Tom. 3. pag. 28. seq. *Historiam Hyberniensium* quæ incipit: *Magnus Patricius Hybernorum*. Confer historiam Matthæi Parif. ad A. 1152. *Vitam Eadmundi* Richii Archiepiscopi Cantuar. quam laudat etiam Lelandus cap. 249. ex *Richardo Vicanio* & *Rogero Bacone* profecisse eum testatus. *Vitam S. Guthlaci*, & *S. Wolstani* Episcopi. *Chronica majora Cœnobii S. Albani*, & *de passione S. Amphibali*. Matthæum *Paridem* hunc scriptorem vocant nonnulli, ut Joannes Picardus ad Anselmum Cantuariensem pag. 575. alii ut Matthæus Westmonasteriensis pag. 349. Parisium.

Matthæus Patavinus Augustinianus charus Clementi VI. quem Papam fuisse constat ab A. 1342. ad 1352. Ex scriptis ejus nihil a Possevino, vel Philippo Elssio pag. 478. encomiastici Augustiniani memorari video quam *Sermones*, neque editos illos sed Veronæ Manuscriptos.

Matthæus Platearius, Medicus Salernitanus, quem secutum se esse testatur Ægidius Corbejensis qui circa A. 1198. scripsit, ut dixi supra T. 1. p. 20. seq. itaque Medicarum Bibliothecarum scriptores non minus de ætate Platearii falluntur, quam de prænomine, cum vocant *Jo. Platearium*. Ita vero laudatus Ægidius præf. ad libros IV. de virtutibus & laudibus compositorum medicamentorum editus a B. Polycarpo Leysero in historia poeseos medii ævi pag. 505. *Laudes & virtutes omnium medicaminum secundum Antidotarii seriem exponamus: substramentum & materiam nostræ expositionis sumentes* glossas super antidotarium (*Nicolai*) *a Magistro Matthæo Plateario editas constituentes*. Scripsit & *librum de simplici medicina* frequenter laudatum in Vincentii Bellovacensis Speculo Naturali (vide Bibl. Gr. Tom. XIV. pag. 120.) tum *practicam* brevem *morborum curandorum*. De editionibus vide Lindenium, Merklinum, Mangetum.

Matthæus Polonus (diversus a Matthæo de Cracovia Pomeraniæ, supra pag. 48.) Cracoviensis ex Cracovia Poloniæ metropoli, defunctus A. 1410. cujus apud Possevinum atque alios memorantur *Expositio Ecclesiastæ*, *Cantici Canticorum*, *Matthæi* & *Epistolæ ad Romanos*, nec non *liber de amore charitatis*.

Matthæus de Rubeis Ursinus, Romanus, Ordinis Minorum Patronus, Cardinalis ab A. 1261. usque ad 1306. quo obiit Perusii, illoque intervallo duodecim Pontificum electioni interfuit. Ejus scripta: *Expositio in Psalmos*: *Sermones sacri*, *Epistolæ* ad diversos & *liber de auctoritate Ecclesiæ*. Vide G. Josephi Eggs purpuram doctam Tom. 1. p. 197. 200.

Matthæus Scornus, Ecclesiæ Montis S. Mar-

(*a*) Confer Acta Sanctor. 22. Junii Tom. IV.

S. Martini, Præmonstratensis Ordinis, Cameracensis diœcesis Canonicus, postea Ninovensis Monasterii, ejusdem Ordinis Abbas nonus, *scripsit* Sermones *diversos ut erat vir singularis doctrinæ ac pietatis, & Ecclesiastes disertissimus*. Item Commentarios in Davidis Psalmos & in Esaiam Prophetam. *Hic anno Domini* 1195. *abjecta Præfectura, quietis amans ad suos Montis S. Martini confratres reversus ibidem sancte obiit*. Hæc de eo Joannes le Paige in Bibliotheca Præmonstratensi p. 305.

Matthæus Sylvaticus, Mantuanus, qui Salerni versatum se testatur (*a*) A.C. 1297. reliquit nobis vastum opus per lexici modum compositum quod Pandectas Medicinæ inscripsit, dicavitque Roberto Siciliæ Regi A. 1336. Laudatur a Trithemio cap. 565. De illius editionibus Bonon. 1474. Neapol. 1474. Venet. 1478. 1480. 1489. 1498. 1523. Lugd. 1478. Taurini 1526. fol. dixi in Bibl. Latina IV. 12. Editionem Lugd. 1541. memorat Philippus Picinellus in athenæo scriptorum Mediolanensium pag. 418. ex Bibliothecarum Medicarum scriptoribus, qui monent annotationes additas a Simone Genuensi & Dominico Martini de Sospitella. Opus haud dubie præclarum atque utile, si emendate scripta & accurate exposita essent quæ in illo offeruntur. Sed cum vocabula Arabica quando sunt scripta Hebraicis vel Latinis litteris licet non vitiose, tamen multum negotii soleant facessere etiam illius linguæ peritis, ut omnes fatentur, atque ostendit Reinesius libro de lingua Punica: quantum necesse est crucem figere scripta perversissime, atque ita expressa, ut singulis propemodum non paginis sed versibus Oedipo sit opus, de quo veterem Ottonis Brunfeldii & justam querimoniam retulit Cangius præf. ad glossar. §. XLVIII. Quam peritus scriptor hic fuerit linguæ Græcæ, pro captu & more illorum temporum, innumeris prodit locis. Exemplo sit: *Obtalmia est apostema oculi, dictum ab* ob *quod est contra, &* talmon *quod est oculus, quasi contra oculum*. Vel etiam hoc: *Dia Græce, quando est una pars per se, debet scribi per jota & non per y, ut diamargariton. Dya vero quando significat duo, per y debet scribi, unde Dyalogus, id est duorum sermo. Dialectica vero per jota debet scribi, & est dictum, rationalis disciplina. Dyalektika scribitur per y ut dicit Græcus. &c.* Vix est ut Arabice multo doctiorem fuisse statuamus hunc Pandectarium, quamquam Hispanos & Arabes se consuluisse profitetur in voce *Maaleb*. Adducit quoque interdum Persica vocabula, sed rarissime, ut in voce *barsegasten*, & *sebesten*. Pleraque autem, quæ explicanda sibi sumit, Græca omnia vel Arabica Latinis utcumque expressa litteris sunt, in Latinis versionibus Medicorum Græcorum vel Arabum obvia. Alia Latina ipsa, pauciora tamen. Non dubitandum interim, eruditus si lector accesserit, posse ex hoc libro eum discere non contemnenda, atque in Medicis antiquis, præcipue vero in Latinobarbaris ejus ope intelligere, quæ alioqui obscura lectores fugere necesse erat futurum. Exempla vide sis apud doctissimum Reinesium pag. 673. & multis aliis Variarum ejus Lectionum locis, & Almelooveenium pag. 654. ad Cœlium Aurelianum. Indicem scriptorum ab hoc Matthæo laudatorum dedi Tom. XIII. Bibl. Græcæ pag. 324. seq.

Matthæus Spinellus de Juvenatio (Giovezzano, civitate Apuliæ) testatus A. 1253. se fuisse natum annos XXIII. & in castris Conradini se versatum Anno 1268. quo victus ille est a Carolo die 24. August. scripsit (sed Italice) *Ephemerides Neapolitanas* sive *Chronicon* ab Anno 1247. ad 1268. cujus *versionem Latinam* vulgavit Papebrochius parte 2. Conatus ad Catalogum Pontificum pag. * 40. 49. tomo VII. Act. Sanctor. Maji: atque inde Joannes Baptista Carusius T. 2. Bibl. historicæ regni Siciliæ p. 1089. Ita-

(*a*) In voce *bruchus*.

Italicum vero originarium Spinelli opus dialecto Apula Lud. Antonius Muratorius Tom. VII. thesauri rerum Italicarum pag. 1055. sicut articulatim discerptum dederat Jo. Antonius de Summonte in tomo secundo historiæ Neapolitanæ edito Italice Neapoli 1601. 4. Censura Joannis Bernardi Tafuri obvia in sylloge cui titulus: raccolta di opuscoli scientifici & filologici, tomo sexto p. 309. seq. Venet. 1732. 12.

Matthaeus Udalrici F. supra, *Matthæus de Pappenheim.*

Matthaeus oppido Galliæ *Vindocinensis* oriundus, laudatusque Henrico Gandavensi c. 23. qui Bartholomæo Turonensi ab A. 1177. ad 1206. (*a*) Archiepiscopo, *Tobiadem* suam sive Metaphrasin libri Tobiæ, versibus elegiacis scriptam dedicavit, necessario diversus existimandus est a Matthæo, Custode regni Galliæ sub Ludovico nono, sancto Galliæ Rege, & ab A. 1260. Abbate S. Dionysii (*b*) in quem epitaphium A. 1286. quod incipit:

Hic jacet Abbatum speculum speciale probatum,
Qui dedit Ecclesiæ magnum virtute decorem,
Archiepiscopii remane Turonensis honorem &c.

Parum credibile utique quod Oudinus Tom. 3. pag. 483. disputat, Tobiadem Bartholomæo dicatam esse pridem defuncto, licentiaque poetica a Matthæo honoratos ejus manes tanquam vivi ac spirantis. Aliud longe tinniunt verba quibus illum alloquitur hunc in modum:

Ecclesiæ Turonensis apex, ovium speculator,
Ut speculum, præsul Bartholomæe save.

& cum de Eugelbaldo præsule A. 1157. defuncto avunculo ejusdem dixisset:

Hunc tea mors rapuit, cujus dignissimus hæres
Tractas emerita sceptra paterna manu.

Porro subjungit:

Vive, vale, decus Ecclesiæ, dispone precanti
Portum, naufragium pelle, medere rati.
Suscipe Tobiæ titulos, cum fratre Decano,
Ut timidum duplex stella serenet iter.
Gaudeo luce nova vos prælucescere &c.
Vivite felices fratres, quos corpore solo
Esse duos, eadem mens probat esse duos &c.

Certe igitur diversus a Tobiæ Metaphraste *Matthæus S. Dionysii Abbas*, ad quem *Epistolæ* S. Ludovici noni A. 1270. defuncti & successoris ejus Philippi tertii, & Abbatis ad Philippum hunc, Galliæ Regem qui anno uno ante Abbatem obiit. Exstant Epistolæ illæ apud Dacherium Tom. 2. spicilegii p. 548. seq. & Tom. 3. edit. novæ pag. 663. 664. 666. 669. 670. & Petri de Condeto ad eundem Matthæum p. 667. de pace inita cum Rege Tunicensi. Auctor vero *Tobiadis*, quam male *Thebaidem* dixere nonnulli, testatus se ex latina Hieronymi translatione Metaphrasin istam suam condidisse Libri Tobiæ:

Ut sacra Hieronymi tradit translatio prosam
Qualicunque metro Vindocinensis arat.

Et aliquot versibus interpositis:

Transfert Hieronymus, exponit Beda, Matthæus
Metrificat, reprobat livor, amicus habet.

Atque in Epilogo:

- - - Has fonte beati
Hieronymi præsens urceus haurit aquas.

Memoratur Vindocinensis ab Henrico Gandavensi, libro de viris illustribus pag. 166. cap. 23. Citatur a Vincentio Bellovacensi in speculo Morali, & ab æquali ejus Thoma Walleis: Allegant eum aliquoties auctor florum Poeticorum, non Alanus quidem, ut visum Bar-

(*a*) Sammarthani Tom. 1. pag. 770. seq.
(*b*) Vide Felibienium libro V. historiæ Abbatiæ S. Dionysii: Sammarthanos Tom. 4. pag. 346. Sandium ad Vossii pag. 508.

Barthio, sed junior quidam, item Sparanus in Rosario. Laudat ipse Gvalterum scriptorem Alexandreidos, de quo supra Tom. 3. pag. 107. *Vobis Hexametrum desit* Galteridos, *uti Pentametris elegis Vindocinensis amat*. Ejusdem Matthæi *Poetica* sive *Poetria*, ut tum vocabant, quæ ignota cæteris, soluta partim, partim ligata oratione laudatur non semel ab Hieremia de Montagnone, cive Paduano, in Epitoma sapientiæ, uti docet Daumius in præfatione ad Hieronymi Græci φιλοπονίαν. Hæc Poetria uti & scriptum aliud Matthæi Vindocinensis *de æquivocis* in Bibl. Regis Galliæ & Bibliothecis Angliæ Manuscr. vide Oudini Tom. *3. pag.* 484. Non vero Poetriam a Tobia diversam Daumius Manuscriptam habuit, uti legitur in Bibliotheca curiosa Hallervordi; sed Tobiam Vindocinensis, & id ipsum fortasse Manuscr. quod a Gevartio Barthius acceperat, ex quo centum circiter versus aliquot locis emendatis inseruit lib. XXXI. Adversariorum capite ultimo: ubi integrum Vindocinensem editurum se recepit in corpore omnium Poetarum, quod seculis distinctum moliri se testatus est. Tametsi vero corpus illud Poetarum lucem non adspexit, Joannes tamen Heringius JCtus & Syndicus Bremensis, Matthæi Tobiadem ex duobus Manuscriptis edidit Bremæ Anno 1642. 8. Neque prima ista fuit Vindocinensis editio, uti existimavit Heringius, sed extat etiam Lugdunensis A. 1505. in forma quarta majore, cum comment. inter auctores octo morales, & ex eadem editione Argentoratensis A. 1510. utraque Heringiana longe, præsertim circa finem, auctior. Sed & alia Lugdunensis per Joannem Rænerium A. 1538. 8. apud Theobaldum Paganum, at sine commentario. Denique Oporiniana a Joh. Heroldo procurata A. 1563. 4. Quarum editionum notitiam Cl. Daumii diligentiæ debere me libenter profiteor. Cæterum vir Clarissimus atque doctissimus Joachimus Fellerus, pro singulari sua benevolentia ac humanitate, qua omnes bonarum literarum studiosos, dum viveret, complectebatur, A. 1690. copiam mihi fecit Vindocinensis manu exarati a docto quodam viro, in cujus Manuscripti margine passim variæ lectiones annotatæ erant. Definit ille codex in versu 1510. hoc est in fine capitis decimi Tobiæ. Ex Manusc. Gvelpherbytano Varias Lectiones quasdam offert Polycarpus Leyserus in historia poeseos medii ævi p. 766. In pericopam illam, quam a Barthio in Adversariis editam supra esse dixi, notas quasdam conscripserat Andreas Rivinus, quas itidem Manuscriptas oculis usurpare me memini. Aliquot etiam Matthæi Vindocinensis loca illustrata leges in Epistolis Reinesio Daumianis pag. 344. in quibus & passim de Bartholomæo illo agitur, cui Matthæus Tobiam suum dedicavit.

Matthæus Westmonasteriensis, Anglus Monachus Ord. Bened. scripsit *flores historiarum* ab exordio Mundi usque ad A. C. 1307. unde *Florilegi* nomen tulit: *Matthæum Parisium* secutus, in parte priore potissimum, & Rogerum Wendoverum aliosque, rerum Britannicarum diligens annotator: non diu ultra A. 1306. videtur ipse ætatem protulisse; nam falluntur viri præclari (*a*) qui *historiam* ad A. 1377. *continuatam* ei tribuunt, cum in Manuscriptis Codicibus Bibliothecarum Anglicarum exstent sane continuati hi flores historiarum, sed alio stylo, aliisque auctoribus: ut ab *Adamo Muremuthensi* (*b*) usque ad A. 1336. ab alio usque ad A. 1380. & a monacho Roffensi sive *Eadmundo de Hadenham* ad A. 1377. Vide Gvilelmi Nichols

(*a*) Balæus VI. 31. Jocelinus de Historicis Angliæ Manuscr. apud H. Warthonum, Vossius p. 536. & Pitseus pag. 519. qui cum ait additionis annorum LXX. mentionem facere Matthæum ad A. 1259. pag. 369. non est audiendus. Ad librum enim *additamentorum* provocans respicit additamenta Matthæi Parisii ad A. 1259. Idem Pitseus *historiam amplam* Matthæi editam Londini A. 1570. a *libris tribus florum Historiarum*, A. 1601. Francofurti editis perperam distinguit.

(*b*) De hoc supra Tom. 1. pag. 16. seq.

chols Bibliothecam historicorum Angliæ pag. *66*. Henricum Warthonum prolegom. ad Tom. I. Angliæ sacræ pag. XXXI. seq. atque Oudinum T. 3. pag. 700. seq. Matthæi flores Historiarum in A. 1307. desinentes, in quibus annum à festo Michaelis auspicari consuevit, prodiere curante Matthæo Parkero, Archiep. Cantuariensi Lond. 1567. fol. atque emendatiores Francof. 1601. fol. una cum *Florentio* Vigorniensi, de quo supra Tom. II. pag. 172. *Chronicon Westmonasteriense & Chronicam sani Edmundi*, quod Westmonasteriensi tribuunt Baleus & Pitseus, nemo adhuc in lucem protulit.

S. Matthiæ Apostoli Acta, quæ ab Anonymo scripta jactantur olim Hebraice, & ab interprete, Monacho Trevirensi amplificata recensuit Bollandus in Actis Sanctor. Tom. III. Febr. 24. p. 441. 454. ex quatuor MSS. & collata Wolfgangi Lazii editione ad calcem Pseudo-Abdiæ, variisque breviariis. Confer pag. 433. sq. Quam parum fidei his sit Actis tribuendum, norunt omnes & notavi in Codice apocrypho Novi Testamenti p. 782. seq. Idem dicendum *de supplemento historiæ miraculorum S. Matthiæ Apostoli*, auctore Monacho Trevirensi, quod vulgavit Bernardus Pez Tom. II. thesauri anecdotorum Parte 3. p. 7. 26.

Matthias de Beheim Saxo inclusus (*Clusener*) Hallensis, Latine quæ scripserit non mihi compertum, sed ex Latino vertit Germanice A. 1343. quatuor Evangelia: atque ut videtur An. 1355. Psalterium, Magnificat & Symbolum S. Athanasii. Utraque MSta Lipsiæ in Bibl. Paulina. Vide Joach. Felleri catalogum p. 79. & 68. seq. Oudinum T. III. p. 955.

Matthias Bohemus, idem *Matthias de Januw*, vel etiam *Matthias Parisiensis* Caroli IV. Imp. a Confessionibus sacris, sed quoniam Joannis Militii insistens vestigiis, abusus Ecclesiæ tolli vehementer suadebat, ab eodem Carolo in gratiam Innocentii VI. dimissus & exul, scripsit circa Annum 1370. librum prolixum *de Antichristo*, ex quo nonnulla excerpta leguntur apud Flacium in Catalogo testium Veritatis pag. 968. seq. edit. primæ. Scripsit & de vita Christiana, & de hypocrisi, & pro Communione sub utraque. Vide M. Georg Cunradi Riegeri, Pastoris Ecclesiæ Stutgardiensis librum de fratribus Bohemis editum Germanice pag. 78. seq. Zullighovii 1734. 8.

Matthias Doringus, supra *Matthæus Doringus*.

Matthias Farinator de Vienna Austriæ, Carmelita scripsit circa Annum 1330. jussu Joannis XXII. librum Moralitatum cui titulus *Lumen fidelis animæ*, ordine digestum Alphabetico. Prodiit 1477. duobus Voluminibus. Vide Launojum de auctore librorum de imitatione Christi pag. 94. seq. & de ejus exemplis naturarum aliisque scriptis & versionibus Possevinum atque Alegrium.

Magistri *Matthiæ Hillardi* de Legenitz, Postillæ super Epistolas Dominicales MStæ in Bibl. Paulina Lipsiensi, teste Fellero p. 170.

Matthias a Michou, sive *de Michovia* Canonicus & Medicus Cracoviensis scripsit *Chronica rerum Polonicarum*, dicata Sigismundo Regi, & desinentia in A. 1506. libris IV. Cracoviæ 1521. fol. & Italice Annibale Maggi interprete Venet. 1562. fol. Ejusdem Matthiæ *de Sarmatia Asiana & Europæa* libros duos habes in Jo. Huttichii Sylloge navigationum & itinerum Basil. 1563. fol. pag. 482. & in Jo. Pistorii corpore Historiæ Polonicæ T. I. pag. 121. 150. Basil. 1582. fol.

Matthias Monachus S. Martini Tornacensis (quod cœnobium seculo septimo conditum a S. Eligio Episcopo Noviomensi) scripsit *in Regulam S. Benedicti*.

Matthias Palmerius Pisanus, Abbreviator & Secretarius Pontificis defunctus A. 1483. die XXI. septembris. de quo Jo. Ciampinus de Abbreviatoribus

de

deParco Maiori, II. pag. XIII. & Diarium eruditorum Italiæ T. XX. pag. 121. seq. Vertit e Græco Latine [illegible] [illegible] de LXX. Interpret[illegible] quæ Paulo II. dicata prodiit primum in [illegible] Latinis excusis Romæ 1472. fol. Norimb. [illegible] fol. Parif. 1511. 4. deinde recusa sæpius ut notavi in Bibl. Græca III. cap. 11. pag. 317. Versio *Meteorologicorum Aristotelis* quæ Manuscr. in Bibl. Regia Parif. & *libri sexti Herodoti*, quam Manuscr. servat Bibliotheca Vaticana, lucem necdum vidit, sicut nec *historia belli Italici*, cujus in epitaphio ejus fit mentio. De labore quo *Chronicon Matthæi Palmerii* ab A. 1449. ad A. 1481. continuavit, quæ etiam sæpius edita fuit continuatio, dixi supra p. 5[illegible]. in *Matthæo Palmerio*.

Matthias Parisiensis, supra *Matthias Bohemus*.

Matthias Svecus, de quo supra in Brigitta Svecica Tom. 1. pag. 279.

Joannes Matthias Tiberinus. Supra T. IV. pag. 10[illegible].

Joannes Mauricii. Ibid.

Joannes Mauburnus. Ibid.

Maugantius Angl[illegible], Medicus Archiater Vortigerni Regis & Mathematicus five Genethliacus circa A. 47[illegible]. a Baleo Centur. 1. cap. 47. atque inde a Pitfeo pag. [illegible] traditur scripsisse *de Magia* [illegible] librum nescio an cuiquam visum mortalium, certe *Expositionem in Apuleium* non dubito commentitiam pronuntiare, qua tota hausta scilicet ex eo quod Maugantius a Rege suo interrogatus de *Amoroso Merlini*, num ex incubo dæmone credere[illegible] generatum, responderit [illegible] Apuleium [illegible] de [illegible] Socratis [illegible] [illegible] [illegible] non raro coire.

[illegible] Maurus. Supra Tom. [illegible] pag. [illegible]

[illegible] [illegible] five Hibernus [illegible] Hispanus [illegible] [illegible] Tom. [illegible]

Anglicanus [illegible] Collegii Navarræi [illegible] Bellovacensis Gallus, [illegible] Circa A. 1290. scripsit [illegible] per abecedarium sive alphabetum ad prædicandum utiles & in variis Bibliothecis Italiæ, Galliæ, Angliæ Manuscriptas. In fola littera A. distinctiones LXXXIX. Prima pars usque ad litteram [illegible] prodiit Venet. [illegible] Usus hac opera Petrus Berchorius in suo Dictionario, de quo infra. Postea huic Mauritio etiam commentarios *in Esaiam, Jeremiam & Baruchum* tribuit.

Mauritius Catanæ in Sicilia secundus post pulsos Saracenos Episcopus ab A. 1124. ad 1142. de quo *Antoninus Mon*[illegible] Tom. 2. Bibl. [illegible] pag. [illegible] [illegible] *Epistola de translatione* [illegible] *Agathæ Virginis in Actis Sanctorum* Tom. [illegible] V pag. 637. 643. [illegible] [illegible] Petrum *Gazetum* [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Mau[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bethlehemitan[illegible] Episcopum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Mauritius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Episcopus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Mauritius Hibernicus [illegible] supra *Mauritius Anglicus*.

[illegible] Mau

(a) Pitseus pag. 372. Possevinus [illegible] [illegible] Tom. 3. pag. 272.

(b) Nic. Anton. Tom. 2. Bibl. vet. Hispan. pag. 2[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pag. 699 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dominicanis pag. [illegible]

Mauricius Hibernicus Portu Fildæus *Flos Mundi* dictus, Ord. Minor. Theologiam docuit Patavii, & A. 1512. Concilio Lateranensi interfuit, denique Archiepiscopus in Hibernia Tuamensis obiit A. 1513. Vide Jo. Gamertem ad Solini cap. 35. Jac. Waræum de scriptoribus Hiberniæ p. 78. Hic post *Burliferum* scripsit additiones ad margines *Scoti*, atque alia quibus Scotum illustravit. Vide Possevinum, & H. Warthonum ad Caveum, sed qui Distinctionum opus & Dictionarium male ad eum referunt, quod est antiquioris Mauritii Angli, de quo supra. Dicitur & *vitam Scoti*, & *Compendium Veritatum* libris quatuor carmine leonino composuisse, præter *enchiridion fidei*, editum A. 1509.

Mauricius Hispanus. Supra in *Mauricio Anglo*.

Mauricius Morganius Cambrensis Anglus, laudatus Lelando cap. 188. scripsisse carmina vario metrorum genere & epigrammata atque Epistolas traditur clarus circa A. 1210. Vide Baleum III. 64. & Pitseum pag. 274. seq.

Mauricius Ord. Minor. Supra, *Mauricius Anglus* & *Mauricius Hibernicus Portu Fildæus*.

Mauricius Ord. Præd. Supra *Mauricius Anglus* & *Mauricius Gaufridi*.

Mauricius de Soliaco, *Parisiensis* Episcopus A. 1163. interfuit Concilio Turonensi, atque A. 1196. diem obiit supremum. Ejus *exhortationes ad Presbyteros*, & *Sermones* per totum annum tam de Dominicis quam Festis laudat Henricus Gandavensis cap. 14. & Trithemius cap. 413. De Codicibus Manuscriptis vide Oudinum Tom. 2. pag. 1585. seq.

Petrus Mauricius & *Mauricius Poeta*. Infra *Petrus Venerabilis*.

Mauricius Portu Fildæus, supra *Mauritius Hibernicus*.

Mauricius de Praga, Theologus A. 1417. in Concilio Constantiensi. Ejus *Consilium de Ecclesiastico statu emendando* in V. C. Hermanni ab Hardt historia illius Concilii Tom. 1. parte 17. pag. 860. 874. Tractatus *contra Jacol Bohemum* de communione Corporis Sanguinis Christi: id. Tom. 3. pag. 7 803. & alii libri duo ejusdem argum ti pag. 805. 826. 883. * In Vindoboni codice extat *sermo Magistri Mauritii Praga S. Theologiæ Prof. Dominica l post festum Pentecosten* in illud: *Att dite a falsis Prophetis*. Cum vero e dem codicis MS. fere omnes oratio in Concilio Constantiensi sint habi nullus dubito, quin hæc pariter ibid perorata sit. Est etiam ibidem ejusc authoris sermo alter in eodem Coi lio recitatus anno 1416. hoc propo themate: *hæc vidua erat*.

Mauricius Reganus, servus & int pres Dermitii, filii Murchardi regis geniæ in Hibernia, claruit A. 11 *Scripsit satis diligenter historiam de r in Hibernia gestis suo tempore, quam dam amicus ejus in versus Gallicos t stulit, unde Anglice etiam reddidit G gius Carevv, eques auratus, Mom Præses sub Elisabetha Regina, po Totnesiæ Comes*. Hæc Jac. Waræus j 56. seq.

Mauricus de Revalia, Livonus, C Præd. Prior circa A. 1281. de cujus riis *Epistolis* vide Jacobum Quetif T 1. pag. 411.

Mauricius ex Trecensi Archidiac Episcopus Cenomanensis ac deni *Rothomagensis* ab A. 1231. ad 1234. chiepiscopus, cujus Epistolæ quin ad Decanos Rothomagenses editæ a cherio Tom. 2. spicilegii pag. 520. dit. novæ Tom. 3. pag. 614. seq.)

Mauricius de Soliaco, supra *Ma tius Parisiensis* Episc.

Mauricius Sommerset, supra *Ma tius Fordanus*.

Mauricius de S. Victore, cujus *Se nem in Epiphania* in Sangermanensi C 648. evolvisse Cangius se testatur.

Franciscus Maurolycus, Nobilis & bas Messanensis, Mathematica erudi ne & scriptis pluribus etiam histoi clarissimus, junior tamen quam i me commemorari debeat; obiit e A. 157

A. 1575. major octogenario, de quo accurate & diligenter Antoninus Mongitor Tom. 1. Bibl. Siculæ pag. 227. seq. sed venit mihi in mentem ei locum hic dare, quoniam Baluzio visum fuit Tom. 2. Miscellaneorum pag. 323. 344. ex Manuscr. edere loca quædam insignia consilio omissa in ejus libro sexto compendii rerum Sicanicarum, editi Messanæ 1562. 4.

Franciscus Mauroy, (*a*) Monachus Claraevallensis, Ord. Cisterc. circa A. 1153. scripsit Carmine elegiaco *vitam S. Bernardi*. incipit: *Inclyta dum tenui molimus gesta susurro dicere*. Sub *Philothei* Monachi nomine exstat ad calcem Operum S. Bernardi Tom. 2. edit. ultimæ Mabillonianæ p. 1311. Brixiensem se auctor innuit pag. 1321.

Ælius Maurus laudatur a Spartiano in *Vita Severi cap. 20. Vide Vossium pag. 17.*

De *S. Mauro* Glannafoliensi apud Andegavos Abbate, S. Benedicti discipulo & Regulæ Magistri sui in Galliis commendatore, vide si placet quæ dicta supra, ubi de *S. Fausto*. Tom. 2. pag. 147. seq.

Maurus Lapius, supra Tom. 4. pag. 244.

Rabanus Maurus, infra, *Rabanus*.

Maurus Ravennatensis Archiepiscopus conatus Archiepiscopatui suo autocephaliam conciliare, & se subducere Romani Pontificis auctoritati, quamobrem & a Papa Vitaliano circa A. 668. percussus anathemate, ausus est & ipse ad se citare Papam, eique *litteras obligationis* sive excommunicationis mittere, eique potestatem Missam canendi interdicere. Vide Agnelli vitas Pontificum Ravennatensium, notis Benedicti Bacchini illustratas parte 2. pag. 275. seq. Ejus *Epistola* ad Martinum I. data *adversus Monothelitas* exstat cum Græca versione in Actis Concilii Lateranensis A. 649.

Maurus Rostius, Abbas Iburgensis, qui *Vitam S. Bennonis* a decessore suo *Norberto* Abbate Iburgensi scriptam A. 1118. prosario sermone, redegit in compendium, atque elegis non incultis est complexus, quos Norberto subjunctos edidit Jo. Georgius Eccardus Tom. 2. corporis scriptorum medii ævi p. 2195. 2196.

Maurus ex Monacho S. Martini Ord. Bened. in monte Pannoniæ, (*b*) *Quinqueecclesiensis* in Pannonia sive Hungaria Episcopus circa A. 1030. brevi narratione scripsit *vitas Zoerardi*, dicti Andreæ, & *Benedicti*, Eremitarum in Hungaria circa A. 1020. quas exhibet Surius ad 1. Maji, sed Poloni & Hungari eorum memoriam recolunt mense Julio, itaque & Actorum Sanctor. editores easdem offerunt T. IV. Julii 17. pag. 336. 337. collatis, præter Surium, Legendario Cracoviensi Joannis Dlugossi A. 1511. vulgato, & editionibus, Gononi atque Mabillonii.

Mavvornius Anglus Worgrefii discipulus & sub illo Abbate Monachus Glasconiensis, Congelli (*c*) institutum secutus: inde Episcopus circa A. 620. Scripsit *Annales Patriæ suæ*, ut ex Lelando notat Baleus X. 7. His Pitseus pag. 107. addit *Conciones*, & *Quæstiones* ex sacris Scripturis explicatas.

Joannes Maxentius, supra Tom. 4. p. 103.

Maxentius Patriarcha *Aquilejensis* circa A. 813. ad 827. Vide Ughellum T. V. pag. 38. Ejus *Epistola ad Carolum M. de ritibus Baptismi eorumque significatu* edita a V. C. Bernardo Pezio Tom. 2. thesauri Anecdotorum parte 2. pag. 7. subjunctis pag. 12. 16. ex eodem Manuscripto Codice Ratisbonensi *collectaneis* ejusdem fortasse scriptoris de eodem argumento.

Maximianus, Grammaticus, versificator, qui in Academia Parisiensi prælegi pueris solebat, vixit ante A. 1200. Hæc

H 2 Can-

(*a*) Ita recte apud Vischium pag. 112. Bibl. Cisterc. nam *Mauros* vitiose apud Leyserum in hist. poematum medii ævi pag. 418.

(*b*) Vide Vossium II. 42. pag. 358. seq.

(*c*) De hoc supra Tom. 1. pag. 409. ubi pro A. C. 53. legendum 530.

Cangius, illum, ut non dubito, Maximianum intelligens, cujus versus *in Virgilium* & in *Ciceronem* leguntur inter XII. Poetarum Scholasticorum Carmina in antiquis poematibus Petri Pithœi: & cujus *Elegiæ sex de incommodis senectutis*, toties sunt editæ sub falso Cornelii Galli, Augustei ævi poetæ nomine, ut dixi in Bibl. Latina lib. 1. cap. 14. Ejusdem *regulam metricam*, *carmen de virtute & invidia*, *de ira*, *patientia atque avaritia* memorat Labbeus Bibl. nova Manuscriptor. pag. 63. Reinesio judice meliores sunt ejus versus quam ut cum semibarbaris censeantur, ævi tamen non optimi, Epist. ad Daumium pag. 203. ubi plures Maximianos refert, & pag. 207. confinio seculi sexti & septimi suspicatus fuisse hunc Maximianum, ex Abbate monasterii S. Gregorii Romæ, Episcopum Syracusanum, carissimum Gregorio M. & familiarem litteratorem. Citantur Maximiani versus a *Jeremia*, Cive *Paduano*, Judice *Montanario* (de Montagnone sive Montanianæ, oppidi ad Lenerum amnem ditionis Venetæ) circa A. 1270. cujus *Compendium moralium notabilium* Manuscr. in Bibl. Patavina teste Tomasino pag. 23. Eandem puto *Sapientiæ epitomam* quam ad Reinesium misit Daumius pag. 205. hujusque partem, *de auctoribus scientiarum*, quam Simlerus memorat. Hujus Montanarii, qui A. 1281. Veronæ obiit, Carmen heroicum *de luna cleri* sive de clericis in choro canentibus laudat Nic. Comnenus Tom. 2. hist. Gymnasii Patavini pag. 277.

Maximilianus I. Friderici III. filius & ab A. 1494. ad 1519. Imperator, commemorandus hoc loco, quoniam *de rebus a se gestis* commentarios, exemplo Cæsaris Latine scripsisse traditur, ut ex Gerardi Roii libro historiæ Austriacæ octavo extremo notavit Miræus. Quanquam Jo. Cuspinianus eum *supra patriam linguam*, *Latine*, *Gallice & Italice eleganter locutum* testatus, addit, *ab indocto imbutum præceptore*, *castrense Latinum*, *vel*, *ut vulgus loquitur*, *militare*, *didicisse*. Sed dignior laus, quod eodem Cuspiniano teste, *Maximiliani ductu litteræ Hebraicæ*, *Græcæ ac Latinæ*, *elegantiores quoque disciplinæ quasi in Germania primum ortæ sunt*, *ac paulatim succreverunt*, *& tandem vi ac impetu quodam eruperunt*, *quia bona studia fovit*, *litteratos amavit evexitque*, *ac præmia digna largitus est*. Vide hujus Imperatoris diploma A. 1501. *de instaurandis studiis humanitatis*, editum & illustratum a Clariss. Viro Joanne Henrico van Seelen, Lubec. 1723. 4. atque in ejus selectis litterariis pag. 488. seq. *Constitutionem de Notariis* in Diario Berolinensi, Bibl. Germanique Tom. XXX. pag. 224. Omitto scripta complura quæ dictasse aliis in calamum, vide Jo. Jacobi Moseri præf. ad Josephi Grunbeckii vitas Friderici III. & Maximiliani I. editas Tubingæ 1721. 8. vel Germanice composuisse Maximilianus perhibetur apud memoratum Grunbeckium pag. 82. & Lambecium Tom. 2. pag. 970. & quæ Manuscripta in Bibl. Cæsarea asservantur. In illis poema etiam Germanicum, de Imperatoris variis gestis ac periculis, *der* Tevvrdanck, impressum Norimbergæ 1517. fol. Augustæ 1519. ac deinde minoribus typis Francof. 1553. 1564. 1598. Ulmæ 1679. 1693. fol. cujus latina metaphrasis auctore Richardo Sbrulio, Forojuliano, Manuscripta in Bibl. Cæsarea teste Lambecio Tom. 2. pag. 986. incipit:

Magnanimum canimus, rutilans quem tollit olympo
Gloria, Phœbeis redimitum tempora lauris.

Hoc poema Germanicum Maximiliano offerens Melchior Pfintzingius, Patricius Norimbergensis, in Epistola dedicatoria se auctorem ejus diserte profitetur. Confer celeberrimi Jo. Davidis Kœleri diss. de inclyto hoc poemate editam Altdorf. 1719. 4. & Jo. Hubneri nostri Bibliothecam historicam Hamb. Centuria 3. cap. 15. pag. 87. seq. Vitam

tum Maximiliani I. & obitum culto carmine elegiaco decantavit Bartholomæus Latomus, quod ex editione Augustana 1519. 4. recudi hoc ipso anno 1735. Coburgi in 4. curavit vir celeberrimus Jo. Gerhard Meuschenius in limine Tomi primi de Vitis summorum virorum: laudans præter Pfitzingium, Cuspinianumque Vitæ Maximiliani scriptores a Frehero Tom. 2. rerum Germanicarum exhibitos Conradum Celtem, Pirkheimerum, Georgium Sibutum, Pandulphum Collenutium & Michaelem Coccinium.

Maximinus Trevirensis seculo IV. adversus Arianos quædam in litteras misisse colligitur ex S. Athanasio: sed nihil ex illis tulit ætatem. De ipso Acta Sanctor. 29. Maji.

Maximus Cæsaraugustæ, Civitatis in Hispania *Episcopus* interfuit Conciliis Barcinonensi *A.* 599. Toletano A. 610. & Egarensi A. 614. ac teste Isidoro Hisp. cap. 33. de S. E. *multa versu prosaque* componere instituit. Scripsit & brevi stylo *historiam de iis quæ temporibus Gothorum in Hispaniis acta sunt*, historico & composito sermone. Historiam Gothorum vocat Honorius III. 39. *Chronicon* Maximo suppositum ab A. C. 468. ad 644. cum præmissa sub ejus nomine Epistola ad Argebatum Episcopum Portugalensem, exstat ad calcem Bibliothecæ veteris Hispanæ Nic. Antonii T. 2. pag. 279. 285. qui plura ad fidem ejus infirmandam notavit Tom. 1. pag. 212. *seq.* 239. seq. &c. Idem docet falso *Marcum Maximum* appellari, ut apud Pseudo-Luitprandum fit & in commentitio Maximi epitaphio: falso etiam venditari Benedictinum & confundi cum Marco S. Benedicti discipulo. In editione Chronici, quod sub Marci Maximi nomine commentariis ut vocat apodicticis illustratum edidit Franciscus Bivarius Madrit. 1651. fol. incipit *illud* ab A. C. 430. (ubi Pseudo-Dexter desinit scilicet) & producitur usque ad A. 612. subjunctis additionibus commentitiis, S. Braulionis, Helecanis, Tajonis & Valderedi, Episcoporum scilicet Cæsaraugustanorum.

Maximus Episcopus qui Sigeberto cap. 113. teste scripsit librum *de Ecclesiasticis ministeriis & de habitu clericorum*.

Marcus Maximus, supra in *Maximo Cæsaraugustano*.

Marius Maximus, supra *Marius*.

S. Maximi Abbatis Martyris in Gallia circa A. 625. Genealogia & Acta Martyrii apud Bollandum Tom. 1. Januar. 2. pag. 91. 94.

Pacificus Maximus Asculanus, Grammaticus & Poeta circa A. 1490. de cujus regulis Grammaticis prosa & metro: & de invectiva in Politianum & poematibus de Lucretia, de Virginia, de bello servili Spartacio, de bello Cyri Persarum Regis, de bello Syllæ & Marii, ac XX. libris elegiarum videndus Gesnerus.

Maximus Rejensis, sive Regiensis in Gallia Narbonensi ab A. 433. Episcopus subscripsit Concilio Regiensi A. 439. Arausicano Anno 441. & Epistolæ Synodicæ Leonis Papæ A. 451. Vide Sammarthanos Tom. 3. pag. 935. Vitam hujus Maximi debemus *Dynamio*, de quo supra Tom. 2. pag. 70. *Homilias* quasdam sub *Eucherii* Lugdunensis, vel *Eusebii* Emeseni, *Cæsarii*, aut *Isidori* nomine editas, Maximo Regensi tribuendas esse, vide Jo. Savaronem ad Sidonii IV. 3. pag. 232. & Bibliothecam Concionatoriam Francisci Combefisii, Tillemontiumque Tom. XV. memoriarum pag. 400. qui etiam pag. 392. seq. post Savaronem notat homiliam 34. inter Eusebianas, esse illam quam *Faustus* successor Maximi hujus, decessoris sui memoriæ consecravit.

Maximus Taurinensis Ecclesiæ Episcopus, (ut de eo Gennadius cap. 40. de S. E.) vir in Divinis Scripturis satis intentus & ad docendum ex tempore plebem sufficiens, composuit *in laudem*

Apostolorum (*a*) tractatus, & *in Joannis Baptistæ nativitatem*, (*b*) & generalem *omnium Martyrum* homiliam. (*c*) Sed & *de capitulis Evangeliorum*, (*d*) & *de Actibus Apostolorum* (*e*) multa sapienter exposuit. Fecit & duos *de S. Eusebii* (*f*) *Vercellensis Episcopi & Confessoris Vita*, tractatus: & *de SS. Cypriani* (*g*) & *Laurentii* (*h*) *martyrio*: & *de spiritali Baptismi gratia* (*i*) librum edidit. *De avaritia*, (*k*) *de hospitalitate*, (*l*) *de defectu Lunæ*, (*m*) *de eleemosynis*, (*n*) de eo quod scriptum est in Esaia I. 22. *Caupones tui miscuerunt vinum aqua*: (*o*) *De passione Domini*, (*p*) *de jejunio servorum Dei generali*, (*q*) *de jejunio speciali Quadragesimæ*, (*r*) & *quod non sit in eo jocandum*: (*s*) *de Juda traditore*, (*t*) *de Cruce Domini*: (*u*) *de sepulchro Domini*, (*x*) *de resurrectione ipsius*, (*y*) *de accusato & judicato apud Pilatum Domino*, (*z*) *de Kalendis Januariis*. (*a*) Homilias *de Natali Domini*, (*b*) Homilias *de Epiphania*, (*c*) *de Pascha* (*d*) & *Pentecoste* (*e*) multas: *de hostibus carnalibus non timendis*, (*f*) *de gratiis post cibum Deo agendis*, (*g*) *de pœnitentia Ninivitarum* (*h*) & multas alias ejus *homilias de diversis* habitas (*i*) legi, quas nec retineo. (*k*) Moritur (*l*) Honorio & Theodosio (*m*) regnantibus. *Hæc de Maximo Taurinensi Gennadius*, de quo plura in actis Sanctor. T. V. Junii 25. pag. 48. seq. & Tillemontius Tom. XVI. memoriar. pag. 31. seq.

Pro-

(*a*) In natali Apostolorum Petri & Pauli, inter editas Homilia L. LI. LII. LIII. LIV. Harum prima etiam inter Augustinianas legitur. Sic plerasque alias homilias quæ Maximo Gennadii auctoritate vindicantur, inter *Ambrosianas & Augustinianas* legi, a viris doctis annotatum est. Vide Latinum Latinium pag. 164. seq. Bibl. sacro profanæ: Labbeum Tom. 2. p. 69. seq. Caveum ad A. 422. Tillemontium Tom. XVI. memoriar. Nempe ut notat in Bibl. Concionatoria Combefisius, *quæque Ecclesia sermonum suorum manipulo eos deligebat qui ex usu magis esse viderentur, quantumvis ipse manipulus alterius, cujus plures essent aut potiores, nomen præferret*.

(*b*) Homilia XLVII. XLVIII. XLIX.

(*c*) Homil. LXIV.

(*d*) Ut Homil. LXII. ad Matth. XVIII. 1. *Quis major in regno Cælorum*: in festo S. Michaelis.

(*e*) Ut Homil. XLV. in Actor. VII. 55. in Natali S. Stephani.

(*f*) Homil. LVIII. LIX. Solemnitas hujus Eusebii Cal. Augusti.

(*g*) Homil. LX. LXI. Quinque alios Maximi in S. Cyprianum sermones exspectamus a laudatissimo Muratorio.

(*h*) Homil. LV. LVI. LVII.

(*i*) Homilia XVI. de Baptismo Christi & XVII. & XVIII. qui de gratia Baptismi inscribitur, non liber sed sermo brevis.

(*k*) Homil. LXVIII. & LXIX.

(*l*) Homil. LXXII.

(*m*) Homil. LXXIII. adde sextam e Mabillonianis.

(*n*) Homil. LXX. LXXI.

(*o*) Homil. LXXIV. adde e Mabillonianis undecimam.

(*p*) Homil. XXVIII.

(*q*) Homilia XIX.

(*r*) Homilia XX.

(*s*) Hanc inter editas non reperio, nisi sit XIX. in die Cinerum ad Matth. VI. 16. *Cum jejunatis, non eritis sicut hypocritæ* &c.

(*t*) Homilia XXVII.

(*u*) Hom. XXIX.

(*x*) Hom. XXX. XXXI. adde e Mabillonianis duodecimam.

(*y*) Homil. XXXIX.

(*z*) Homil. XXV. quæ & inter Augustinianas, & XXVI.

(*a*) Homil. X. adde quintam & VII. VIII. IX. ex illis duodecim quas Mabillonius edidit.

(*b*) Homilia III. IV. V. VI. VII. VIII. IX.

(*c*) Homilia XI. XII. XIII. XIV. XV.

(*d*) Hom. XXXVI. XXXVII. XXXVIII. XXXIX. XL.

(*e*) Hom. XLII. XLIII. XLIV.

(*f*) Homilia LXVI. adde primas tres vulgatas a Mabillonio.

(*g*) Hom. LXVII.

(*h*) Homil. XLI. adde quartam a Mabillonio editam.

(*i*) Inter illas fuerit Homil. I. & II. de Adventu: XXIV. in ramis Palmarum: XXVII. de Juda traditore: XXXII. XXXIII. XXXIV. XXXV. de sancto latrone, pœnitentia Petri & ostiaria ancilla. In natali S. Agnetis. LXIII. in Natali SS. Taurinensium Octavii, Aventitii & Salvatoris. LXV. in traditione Symboli.

(*k*) Non memini, non teneo memoria.

(*l*) Ita Codices Manuscripti atque editi ante Miræum. Sed Miræus Baronium secutus, *floruit*.

(*m*) Trithem. cap. 123. *sub Theodorico claruit*. Ubi iterum Miræus pro Theodorico ex Gennadii codicibus reponit Theodosium. Sed ex Honorio Vossius pag. 216. conjiciebat emendandum potius Gennadium & apud eum legi oportere *Moritur Odoacro & Theodorico regnantibus*, hoc est ante A. 490. Certe interfuit adhuc Concilio Romano Maximus A. 465. cum jam rebus humanis valedixisset Theodosius A. 450. Vide Ughellum Tom. IV. pag. 1022.

Prodierunt S. Maximi homiliæ LXXIV. de quibus hactenus ad Gennadii locum dixi, primum cum nonnullis S. Chrysostomi Latine versis, apud Gymnicum Colon. 1535. 8. & cum Salviano, Paciano, Sulpicio Severo, Dorotheo Tyrio & Haymonis hist. Eccles. edente Petro Galesinio Rom. 1564. fol. & Paris. apud Mich. Sonnium: & cum Leone I. Chrysologo &c. Paris. 1614. 1623. fol. & in Theophili Raynaudi heptade Præsulum Christianorum, cum Leone I. Chrysologo, Fulgentio Ruspensi, Valeriano Cemeliensi, Amedeo & Asterio Amaseno Lugd. 1633. fol. Paris. 1661. 1671. fol. & cum homiliis Chrysologi, Colon. 1678. 4. & in Bibliotheca Patrum Coloniensi in tomi quinti, & Lugdunensi, in tomi sexti limine. Recensuit etiam sparsim insertas Bibliothecæ suæ Concionatoriæ Franciscus Combefisius: sicut XVII. ex illis leguntur in veteri Homiliario, de quo infra in *Paulo* Diacono.

Si quis novam homiliarum S. Maximi editionem adornare velit, quas dignas meliore luce pridem pronunciavit Jo. Mabillonius, illis adjunget primo loco has *duodecim* quas eidem Mabillonio debemus, in limine partis secundæ tomi I. Musei Italici, Paris. 1687. 4. I. II. III. *De Barbaris non timendis ei qui Deum timet, & de S. Helisæo*. IV. *de Ninivitis*. V. *de Kalendis Januariis*. VI. *de defectu Lunæ*. VII. *ante Natale Domini*. VIII. *de Natali & IX. post Natale Domini Salvatoris*. X. *de hæreticis peccata vendentibus*. XI. *quod non debent Clerici negotiari*. XII. *Præfatio de Corpore Domini*. Habuit & alias undecim Homilias ex iisdem antiquis Codicibus Mabillonius, sed quas edere cunctatus est, quod Maximo illas deberi non satis haberet exploratum. Ex illis sunt Homiliæ *sex*, quas ex ejus schedis vulgavit Edmundus Martene Tom. IX. veterum monumentorum pag. 133. seq. I. *de hospitalitate*. II. & III. *de eo quod scriptum est* Es. LVIII. 1. *sicut tuba exalta vocem tuam*. IV. V. VI. *de Zachæo* ad Luc. 19. Et quas Muratorius dedit T. IV. anecdotor. Latinorum.

Sermonem *in Annunciationem S. Mariæ*, e Codice Pratensi edidit Combefisius in Bibl. Concionatoria. Alium *in Assumtionem B. Virginis* laudat Octavius Cajetanus in Opusculo de ejus Conceptione.

Quinque sermones ineditos *in S. Cyprianum* ex Bibl. Ambrosiana editurum se recepit celeberrimus Muratorius T. 1. anecdot. Latin. p. 16.

Denique *libellos sex de Sacramentis* qui S. Ambrosio a Lanfranco atque in editis ejus Operibus tribuuntur, Mabillonius in antiquissimo S. Galli Codice reperit inter sermones S. Maximi, atque ita quidem, ut singuli sex libri singulos sermones constituant pro totidem hebdomadæ diebus, septimus autem sermo incipiat ab extrema parte libri sexti, a verbis: T. 2. edit. Benedictin. p. 385. Aliud: *Psalmorum David licet unus libellus sit*.

De viro perfecto prolixior Epistola ad amicum ægrotum, quem pag. 70. 71. dilectissimum filium appellat, & in qua inter alia defendit miracula reliquiarum Gervasii & Protasii quæ tempore S. Ambrosii facta dicuntur. Exstat inter S. Hieronymi opera Tom. V. edit. novæ Marcianæi p. 52. 71. Incip. *Ecce iterum ad te scribo*. * Nescio an operum S. Maximi antiquior alia data sit editio, quam Veneta anni 1508. in qua tamen non opera ipsa S. Maximi, sed ejus tantummodo sermo de laudibus B. Mariæ Virginis; *pro festo Conceptionis vel sanctificationis ejus*; nempe Annunciationis. Incipit: *Licet omnium Sanctorum*. Vix dubito eumdem esse sermonem, quem dein Combefisius in suam Bibliothecam Concionatoriam transtulit. Veneta illa editio hanc S. Maximi Orationem inter multas S. Zenonis & S. Cæsarii continet.

Animadvertere etiam juvat Sermonum S. Maximi geminos reperisse me in MS. Codice Bibliothecæ Canonico-

rum

rum majoris Ecclesiæ Lucensis, quos non prodiisse ratus mihi describendos curavi suo demum tempore evulgandos. Prior est de jejunio quadragesimæ; incipit: *Sæpe intimatum est*. Altera vero de die natali Domini; incipit: *sanctam & desiderabilem*.

Maximus Victorinus, Grammaticus. Infra, *Victorinus*.

Franciscus de Mayronis, supra Tom. 2. pag. 195.

Jo. Caspar de Mayslstain Doctor Decretorum & multis annis Rector & quodammodo fundator Scholæ Juristarum studii Viennensis, laudatus a Joanne de Spira, Priore Ord. Bened. circa A. 1430. in tractatu: num liceat Abbati non exemto absolvere suos Monachos ab excommunicatione majori in Casibus Papæ non reservatis.

Philippus de Mazeriis, supra, *Macerius*.

Joannes Mearus, Supra Tom. 4. pag. 103.

De *Mechtilde* sive *Machtilde* Germana, Sanctimoniali, mira & pugnantia a scriptoribus traduntur, ita ut de diversis illos ejusdem nominis virginibus loqui non sit dubitaturus qui *Engelhardum* de quo supra Tom. 2. pag. 98. Acta Sanctor. Tom. 3. Febr. pag. 485. & 626. Possevinum, Miræum cap. 466. auctarii, Caveum ad A. 1280. Oudinum Tom. 3. pag. 240. aliosque evolverit: Mihi quidem Mechtildis, cujus Visiones sive *spiritualis Gratiæ libros V.* habemus, illa videtur de qua Trithemius in Chronico Spanheimensi ad A. 1154. *Anno Craftonis* Abbatis *tertio obiit* Machthildis *sanctimonialis Virgo*, *soror quondam Bernhelmi Abbatis*, *hic juxta monasterium nostrum in principio suæ institutionis* (ab A. 1125.) *reclusa: obiit in inclusorio suo IV. Cal. Martii*, *in cujus transitu Angelorum concentus & laudes auditæ*, *ac* Visiones *quædam ostensæ ferebantur*. *Sepulta est in choro fratrum ante gradus presbyterii*, *non sine opinione sanctitatis*. *Reliquit post se in eadem cella quinque* sorores *Virgines Christo consecratas atque devotas*, *quarum ista sunt nomina:* Sophia, *quæ cum ea de S. Albano venerat*, *quæ & eodem anno prid. Cal. Maji obiit:* Gerlindis, Demodis, Luitgardis & Gertrudis, *quæ Domino in sanctæ Virginitatis proposito usque ad vitæ terminum servierunt*. Idem confirmat Trithemius in Hirsaugensi Chronico ad eundem A. 1154. pag. 136. seq. edit. Freherianæ, ubi addit Mechtildi adhuc in carne viventi testimonium sanctitatis perhibitum a *S. Hildegardi*. Quinque libri Visionum scripti a Mechtilde sunt primum Germanice, sed vetus Latina versio edita Paris. 1513. fol. apud H. Stephanum avum, una cum S. Hermæ Pastore, *Wettini* Monachi visione, & Revelationibus *S. Hildegardis*, fratrisque *Roberti*, & *S. Elisabethæ:* de quibus singulis, sicut *Gertrude* quoque quæ Mechtildis defunctæ meminit, dictum est suo loco. Exstant & editiones Mechtildis visionum Lipsiæ & in Belgio & cum Evangelio Nicodemi, Lentuli Epistola, Visione Isaiæ Prophetæ, S. Alberti Episcopi Agrippinensis & Sibyllæ Erythrææ vaticinio Venet. 1522. 8. tum Colon. 1536. Venet. 1558. 1568. &c. atque ex Italica versione, Mantuanis typis teste Possevino, & Venet. 1589. * De editionibus Operum Virginis hujus sanctæ nihil hic addendum succurrit. Quæ tamen ait Fabricius de conscripto a S. Mechtilde *spiritualis gratiæ* libello; hæc mihi quidem non probantur. Ita enim lego in postremo capite libri II. *Iste liber fere totus a persona illi familiari*, *cui secreta sua revelare consueverat*, *ita conscriptus est*, *ut hæc Dei ancilla ignoraret; sed dum a quodam didicisset*, *in tantum contristata est*, *ut omnino consolari non posset*. In lib. V. cap. XXI. *Sufficere jam volumus .... licet multa possemus addere &c. Hæc autem ad Dei solius gloriam*, *& proximorum utilitatem protulimus: & quia indignum putavimus*, *si utilia non tantum nobis*, *sed & futuris silentio tegerentur*. *Si ipsius venerandæ personæ vitam*, *& conversationem venerabilem &c.* Hæc sane

ne

ac verba libri hujus a Mechtilde diversam demonstrant.

Mecklenburgicorum sive *Megapolitanorum* scriptorum Historicorum Bibliothecam exspectamus a Viro clarissimo *Davide Richtero*, Lycei Gustroviensis Rectore.

Chronicon *S. Medardi* Suessionensis, Auctore Monacho ejusdem Cœnobii Ord. Bened. ab A. C. 497. ad 1260. edidit Dacherius Tom. 2. spicilegii pag. 781. (edit. novæ Tom. 2. pag. 486. 492.) Locum unum alterumque illustrat Hadr. Valesius in Valesianis pag. 81. seq.

Medelocensium sive *Mediolacensium* in Comitatu Hollandiæ Monachorum, *Vitam & miracula S. Adalberti* Diaconi seculo octavo clari Egmondani edidit Laur. Surius ad 25. *Jun. Sinceriora* atque *integriora cum notis* Henschenii Tom. *V. in Actis* Sanctor. Junii p. 97. 103. additis per Egmondanos Monachos aliis miraculis post A. 1332. pag. 104. 109.

Joannes Meder, supra Tom. 4. pag. 203.

Ludovicus Mediarota, Patavinus, Patriarcha Aquilejensis & Cardinalis defunctus A. 1465. cujus laudantur *Epistolæ ad Franciscum Barbarum*. Vide Oudin. Tom. 3. pag. 2442. * Ex epistolis Ludovici hujus ad Barbarum geminæ leguntur excusæ in collectione epistolarum Francisci Barbari ab Em. Quirino adornata. Vide epistolam 186. & 187. ejusdem collectionis.

Medibardus, *Medivvardus*, Vitam S. *Walpurgis* A. 780. 25. Febr. defunctæ quam prosa Wolfardus presbyter tradiderat, rhythmo condidit post A. 1150. *Prosam Wolfardus*, *rhythmum fecit Medivvardus*. Utramque edidit Bollandus T. 3. Febr. 25. Wolfardi pag. 523. & Medibardi pag. 551. 553.

Medingaudus, supra, *Medibardus*.

Mediolanense Chronicon, supra, *Arnulfus* Tom. 1. pag. 143. Annales ab A. 1230. ad 1302. Capita CLXIV. in celeberr. *Muratorii* thesauro Scriptorum Italiæ Tom. XVI. pag. 641. 840. Vide etiam quæ de Mediolanensi Civitate atque in S. Ambrosium, in ejusdem thesauri Tom. II. parte 2. pag. 688. 689. De thesauro illo qui & ipse Mediolani excuditur, & cujus jam XXIV. tomi prodiere, dixi in Conspectu thesauri litterarii Italiæ, Hamb. 1730. 8. Andream Alciatum, Tristanum Chalcum, & alios de rebus Mediolanensibus scriptores exhibuit elegantissimus *Grævius* tomo secundo & tertio Antiquitatum Italiæ, ut notatum in eodem Conspectu pag. 82. seq. in quo pag. 293. seq. præterea laudantur qui historiam litterariam Mediolanensem illustrandam sibi sumsere. His addes *Bartholomæi Corte* sive Curtii notitias historicas de Medicis scriptoribus Mediolanensibus, Mediolan. 1718. 4. & *Josephi Antonii Saxii*, eruditissimi viri de studiis litterariis Mediolanensium antiquis & novis prodromum ad historiam litterario-typographicam Mediolanensem 1729. 8. Præter hanc historiam, quam optamus quam primum in dias luminis auras proferri, exspectare etiam jubemur *Jo. Casparis Berettæ*, Monachi Casinensis, & Doctoris in Gymnasio Ticinensi publici Historiam litterariam Senatus Mediolanensis. * Quæ hic Fabricius tantis votis exoptat, nunc tandem obtinuimus; nam Cl. Saxius produxit tandem historiam typographico-literariam Mediolanensem, cujus fidem dederat in Prodromo hic a Fabricio indicato. Lucem publicam aspexit laudatissimum opus Mediolani an. 1745. & a cœpta Mediolani typographia idest ab anno 1465. vel 1469. ad annum usque 1500. perducitur. Accedunt appendicis loco in fine epistolæ duæ, quarum prior est Cardinalis Quirini ad Saxium de Brixiensium suorum in re typographica meritis; altera Saxii, qua illi respondet. Integram etiam scriptorum Mediolanensium Bibliothecam habemus traditam a Cl. Philippo Argelati, excusam Mediolani an. 1745. Vol. 4. in fol.

Joannes Meerhout. Supra Tom. IV. pag. 103.

Meffreth, Germanus, Presbyter Misnensis Ecclesiæ circa A. 1443. sub Joanne Episcopo Misnensi, & superstes adhuc A. 1476. Ejus *Hortulus Reginæ*, sive Sermones de Sanctis & Dominicales per annum integrum prodiere in fol. sine loco & anno, tum Norimb. 1487. fol. Basil. 1488. fol. sed & Monachii 1615. B. Virginem immunem ab originali labe fuisse negat Meffrethus, quod reprenditur ab editoribus, atque *Joannes a Lapide* Carthusianus in præmonitione ad Basileensem editionem non dubitat hæreseos arguere eum, quicunque post promulgatam ab Academia Parisiensi, Concilio Basileensi & Sixto IV. Pontifice definitionem contrariam, idem cum Maffretho affirmare non dubitat. Vide H. Warthonum ad Caveum, & Jo. Godfridum Olearium in Bibl. scriptorum Ecclef. pag. 481.

Megenfredus sive *Meginfridus*, ex Fuldensi Monacho Ord. Bened. ubi scholarum regimen A. 986. susceptum per annos XXIV. gessit, Magister Parthenopolitanus sive Præpositus Magdeburgensis, inter Historicos eximium locum promeritus circa A. 1010. Vide Trithemii Epistolam apud Lambecium Tom. 3. pag. 342. & quæ idem Trithemius in Chronico Hirsaugiensi: Tom. 1. pag. 128. seq. allatisque a Vossio pag. 360. seq. & Christoph. Brovvero antiquitatt. Fuldens. lib. 1. cap. 14. adde hæc Jo. Latomi apud Menckenium τὸν μακαρίτην T. 3. scriptorum rer. Germanicar. pag. 440. *Sed in contrarium ut ego sentiam*, Meginfridi, *solidissimæ authoritatis viri me compellit ad amussim exquisita diligentia, qui temporibus Ottonis secundi & tertii Imperatorum monachus Fuldæ vivens in humanis*, libros XXIV. historiarum de temporibus Gratiæ *composuit*, *in quibus aliter multo sensit ac scripsit quam auctores incerti omnes memorati*. Hos libros nemo adhuc, quod sciam protulit in lucem, neque satis mihi constat sit ne ab Chronico hocce diversa *historia Fuldensis monasterii* quam idem Trithemius ait Meginfridum *inter cætera ingenii sui opuscula* complexum diligenter, Abbates singulos secundum ordinem temporis sibi adinvicem succedentes inseruisse, & unius cujusque gesta breviter annotavisse: *eorum quoque Cænobiorum, quibus vel Monachos ex Fuldensi missos novit, vel Abbates, pari ratione meminit quorum & successiones Abbatum, & memorabilia facta interserendo compendiose descripsit*. Vitam *quoque* S. Bonifacii Martyris *ex monacho primi Moguntinensis Ecclesiæ Archiepiscopi Merginfridus, carmine descripsit heroico, libros duos:* Vitam St. Sturmii, *primi Abbatis Fuldensis metrice composuit*: Vitam *seu gesta* S. Rabani, *ex quarto Abbate Fuldensis Cænobii, sexti Archiepiscopi Moguntini, prosaice composuit*. Vitam & passionem, S. Sonderoldi, *ex Monacho Fuldensis Cænobii Moguntinensium noni Archiepiscopi*. Vitam St. Hildeberti, *ex Abbate Fuldensis Monasterii Moguntinensium Ecclesiæ XII. Archiepiscopi*. *Alia insuper multa composuit* &c. Hæc Trithemius Tom. 1. Chronici Hirsaug. ad A. 986. p. 129. Mirum non memorari ab eo librum *de Vita & virtutibus B. Emmerammi*, quem sub Meginfridi Magdeburgensis Præpositi nomine edidit Canisius in limine tomi secundi Lectionum antiquar. (edit. novæ Basnagianæ Tom. 3. pag. 88.) De *Arnoldo* sive *Arnolfo*, altero scriptore vitæ ejusdem Emmerammi, Episcopi Pictaviensis, qui A. 652. obiit, dictum supra Tom. 1. pag. 140.

Meginhardus, Monachus Fuldensis Ord. Bened. scripsit circa A. 880. opusculum seu sermonem *de Actis & translatione corporis S. Ferrucii Martyris*, editum a Surio ad 28. Octobr. Vide Vossium pag. 322. Oudinum Tom. 2. pag. 338.

Meginhardus sive *Meinhardus*, Herbipolitanus Episcopus (primus ut puto hoc nomine qui præfuit ab A. 1018. ad 1033. nam fuit & Mainhardus II. Comes de Rottenburg ab A. 1085. ad 1088.)

) scripsit *explanationem in Cantica corum*, quam opus eximium vocat ıymus Mellicensis cap. CXI.

a Meinvverci Episcopi ab A. 1009. ›36. Paterbrunnensis sive Paderbors, qui ex stirpe magni Ducis Widi duxit originem, edita primum a Christophoro Brovvero in Sideri-Germaniæ, Mogunt. 1616. 4. de- integrior cum notis ab Adolpho rium viro erudito, Neuhusii 1681. denique ab illustri Leibnitio Tom. riptorum rer. Brunsvvic. pag. 517. subjuncta pag. 565. 575. Vita B. aeradi, de quo supra in *Egberto*, . pag. 108.

gismundi Meisterlini, exarationem m gestarum inclytæ Civitatis Nevıbergensium, sive *Chronicon Noriber-* ab A. 1360. ad 1480. primus edi- *so. Petrus de Ludevvig* tomo octa- *eliquiarum* veteris ævi pag. 1. 149. le auctore hæc præfatur: *Vixit Meinus circa A.* 1480. *Principio Antistes templi quod in Urbe Sebaldo sacrum. de spartam obiit eandem in Cœnobio dlachensi, in Urbis vicinia. Scripsit oribergensi Senatu conductus, Patro- Ruperto Hallero & Nicolao Kressio*

nnes Melber auctor *Variloqui*, edi- rgentorat. 1488.

tonius Melius supra Tom. 1. p. 129.

urentius Mellifluus, supra Tom. IV. 150.

Melchiades sive *Miltiades* Episcopus ıanus ab A. 311. 2. Jul. ad A. 314. ınuar. Confer Petri Coustant Epis Romanorum Pontificum p. 322. Ei tributam *Epistolam* de primiti- Ecclesia & munificentia Constantini ni Imp. erga eandem, exhibet, & ositam esse probat Blondellus in lo-Isidoro pag. 422. seq. sicut etiam *andem* ad Marinum, Benedictum, tium & cæteros Hispaniarum Episcopos pag. 426. quam perinde ut Biın notis genuinam tamen contenisse Agvirrius Cardinalis Tom. 2. il. Hispan. pag. 74. seq. Vide Baluzium ad Lupi Ferrariensis Epistolam CXXX. De *Decretis* Melchiadi solitis tribui videndus idem Coustant pag. 335. seq. & de actis cum eo in causa *Donatistarum* pag. 323. seq.

Gvilelmus de Melitona, supra Tom. III. pag. 155. seq.

Melchinus Melchinus sive *Mevinus Avalonius* (de *Elvano* Avalonio supra T. 2. pag. 94.) Camber Britannus, Astrologus & Historicus circa A. C. 550. Bardorum studiis impendio adhæsisse traditur a Lelando cap. 25. Ejus librum *de rebus Britannicis*, & alium *de Arthuri mensa rotunda* & *Antiquitates suæ* gentis memorat Baleus Centur. 1. cap. 57. ex Baleo Pitseus pag. 97. Vossius pag. 243. seq.

Mellicensis sive *Medlicensis* Monasterii in Austria inferiore Ord. Bened. *Chronicon* a nato Christo incipiens sed scribi cœptum A. 1123. & a variis continuatum usque ad A. 1564. edidit V. C. Hieronymus Pez, Monachus Mellicensis Tom. 1. scriptorum rerum Austriacarum pag. 166. 288. addita etiam pag. 297. Historia fundationis Cœnobii Mellicensis circa A. 1000. pag. 297. 301. & Necrologium Mellicense pag. 304. 312. Historiam fundationis etiam ediderat Lambecius Tom. 2. pag. 627. 633.

Anonymus Mellicensis de Scriptoribus Ecclesiasticis CXVII. duodecimi scriptor seculi. Luci datus ab Hieronymi fratre Bernardo Pezio, Bibliothecario Mellicensi ad calcem Bibliothecæ Benedictinæ, Augustæ Vindel. 1716. 8. unde ei locum dedi in Bibliotheca Ecclesiastica Hamb. 1718. fol. Pezii autem & hoc aliisque, de quibus in *Agnete*, in *Eynvvico*, *Pothonne*, *Trudeberto*: & præclaro tetratevcho Anecdotorum Opere, & undecim Bibl. asceticæ voluminibus præclarissime promeriti de hisce litteris, non possum meminisse quin ejus hoc ipso A. 1735. extincti obitum vehementer doleam: doleamque fata intercessisse *Bibliothecæ* ejus *Mellicensi*, tribus in fol. proferendæ Voluminibus

I 2 quo-

quorum primo notitiam locupletem ducentorum Codicum Manuscriptorum dare voluit qui in Bibliotheca Mellicensi adservantur: secundo Catalogum Manuscriptorum totius Austriæ cum Criticis observationibus: & tertio inedita veteris ævi monumenta. De *Annalibus Mellicensibus* P. Anselmi Schramb in Abbate quinquagesimo secundo qui A. 1700. electus est desinentibus, editisque Viennæ Austriæ 1702. fol. vide Acta Erud. Tom. V. supplementi pag. 253.

Melito Asianus, Episcopus Sardensis in Lydia, inter secundi seculi scriptores Græcos laudatus, de cujus lucubrationibus dixi Bibl. Gr. lib. V. cap. 1. pag. 148. seq. & præter Caveum aliosque dixere Tillemontius Tom. 2. memoriar. pag. 408. seq. & Halloixius Tom. 2. scriptorum Orientalium pag. 827. seq. A. Cangio in nomenclatore scriptorum quibus ad Glossarium mediæ & infimæ Latinitatis usus est, memoratur, non ob commentitium librum *de transitu B. Virginis* qui sub Melitonis nomine in Bibliothecis Patrum exstat Latine: sed quoniam ejus *Clavis* ex veteri Latina versione exstat Parisiis in Bibliotheca Collegii Jesuitarum Claromontani, continens ut notat Labbeus Tom. 2. de S. E. pag. 87. *explicationem variarum S. Scripturæ Vocum*, ad eum fere modum quo in S. Eucherii formulis spiritualis intelligentiæ leguntur. Pretiosum hocce Antiquitatis monumentum cum emendationibus Sirmondi editurum se promisit, a quo tam multa alia præclara exspectamus, Magnus Crusius, Theologus hodie Goettingensis in continuatione spicilegii Patrum a Jo. Ernesto Grabio continuati. Vide ejus diss. Epistolicam A. 1728. editam Lips. 4. pag. 13.

Mellifluus cognomen *S. Bernardi Claraevallensis* tum alibi tum in editione sermonum Norimbergensi A. 1495. fol.

Mellitus Laodicenus Episcopus, sub cujus nomine Latine exstat liber commentitius de passione S. Joannis Evangelistæ, de quo dictum in Codice Apocrypho Novi Test.

Mellitus de quo Antonius Pagius ad A. C. 567. n. 7. *Exstat in Bibliotheca Colbertina* Melliti brevis temporum expositio *Manuscripta, cujus initio profitetur Auctor se in medium adducere quæ ab antiquioribus Scriptoribus accepit, & temporum summam ab exordio Mundi usque ad Augusti Heraclii annum quintum, vel Sisebuti Regis quartum* (A. C. 614.) *breviter notare*.

Melrossense Chronicon. Supra, *Mailros*.

Melusinus nescio quis cujus Chronica Manuscripta in Bibl. Gvalteri Copi extitisse notavit Vossius p. 714.

Marcellus Memorialis. Supra, *Marcellus*.

Blasius Menalesius, Ordinis Vallis Umbrosæ Generalis scripsit *Vitam S. Joannis Gvalberti*, Ordinis illius conditoris, defuncti A. 1073. Certe ejus nomen Surius incerta conjectura putavit præfigendum Vitæ quam edidit ad XII. Julii ex Manuscr. Codice nullum auctoris nomen præ se ferente. Sed in Actis Sanctorum Tom. 3. Jul. 12. alii duo antiquiores ejusdem Gvalberti vitæ scriptores exhibentur *Andreas* de Strumis, patria Parmensis pag. 343. & *Atto* Abbas Vallumbrosanus, postea Episcopus Pistoriensis pag. 365. Præterea *Hieronymi* Radiolensis, Monachi Vallumbrosani libri III. de Gvalberti hujus miraculis ad Laurentium Medicem qui A. 1492. obiit pag. 382. 453. De illa Suriana autem pag. 315. indefinitum relinquitur, ut fit etiam a Vossio pag. 462. sitne ejus auctor Menalesius iste, an vero, ut Possevino potius visum Jacobus Fornerius qui postea Benedictus XII.

Menengaldus sive *Menengardus* nescio quis, cujus Historiam Ecclesiasticam ineditam memorat Labbeus pag. 386. Bibl. novæ MSS.

Mengotus sive *Megingotus* Trajectensis, non mihi notus nisi ex Udalrici Babenbergensis Codice Epistolari apud Jo.

Jo. Georg. Eccardum Tom. 2. Corporis scriptorum medii ævi, in quo pag. 313. 328. leguntur quæ vel scripsit ipse vel ab aliis scripta aut rescripta in unum libelli corpusculum redegit, de ea quæstione, utrum fas sit arctioris vitæ proposito obligatum renunciare atque ad dimissa resilire, quod districte ab eo negatur.

Michael Menotus, Gallus Doctor Parisiensis Ord. Minor. circa A. 1500. *Lingua aurea* dictus suæ ætati, in cujus sermonibus tamen perinde ut *Maillardi* & *Gabrielis Barlettæ* plura inepta & sacro loco atque argumento indigna leguntur, quorum nonnulla ridet & ridenda lectoribus suis propinat H. Stephanus in Apologia pro Herodoto cap. 15. pag. 339. seq. cap. 29. 31. &c. adde Petri Roques Pastorem Evangelicum pag. 133. & Andreæ Riveti Opera Tom. 2. pag. 329. 939. Tom. 3. pag. 37. Sermones ejus Quadragesimales Turoni habiti prodiere Paris. 1525. Præterea ejus tractatum de fœdere & pace ineunda per mediam pœnitentiam tanquam oratricem ibid. 1526. editum memorat Waddingus pag. 261.

Joannes de Meppis, supra Tom. IV. pag. 104.

Marius Mercator. Supra, *Marius*.

Isidorus Mercator. Supra, *Isidorus*.

Antonius de Mercede, Alphonsi Aragoniæ Regis ad Concilium Constantiense Legatus, cujus Parentatio in exequiis Ferdinandi Regis Aragoniæ A. 1416. 30. April. habita exstat apud Hermannum ab Hardt in Historia illius Concilii pag. 129. 138. Inter alia Regem pag. 134. laudat his verbis: *Fuit magnanimus ut* Alexander, *prudens ut* Brutus, *animosus ut* Hector *&* *fortis velut alius* Machabæus. *Fuit abstinens ut* Fabricius, *constans ut* Xenocrates, *obliviosus injuriarum ut* Julius. *Fuit clemens ut* Titus, *justissimus ut* Traianus, *liberalis ut* secundus Tiberius: *generaliter, in omnibus temperatus*. *Templorum Dei fundator & Patronus ut* Constantinus: *ut* Justinianus, *æquissimus*: *totus gratus ut* Theodosius: *victoriosus ut* Heraclius, *felix ut* Carolus Magnus: *Ecclesiæ defensator ut* Otto, *& pro pestifero Ecclesiæ schismate exstirpando nostri invictissimi Cæsaris* Sigismundi, *comes individuus & socius dilectissimus indefessus*.

Joannes Mercius, sive *Mercianus*, ibid.

Joannes de Mercuria, Ord. Cisterc. cujus errores damnati Parisiis A. 1347. Vide Bulæi historiam Academiæ Paris. Tom. IV. pag. 298. & Bibliothecam Patrum Tom. XXVI. edit. Lugd. pag. 483.

Passionis S. Mercurii sub Decio Martyris, Acta edita ab Edmundo Martene T. VI. monumentor. pag. 743. 750. & Acta translationis pag. 751. 756.

Antonius Mericutius, infra *Mincuccius*.

Ambrosius Merlinus Camber, quem Merlino Caledonio familiarem & in fastigio cognitionis rerum naturalium eminentem laudat Lelandus c. 27. Eundem cap. 26. ubi de eo pluribus disserit, ingenio, arte & industria rebus præpolluisse omnibus, & Mathematicarum peritissimum fuisse testatur. Claruisse traditur circa A. 480. & Britannis prædixisse excidium ac clades inferendas per Saxones, Danos ac Neustrios: & Regibus fortunam variam ut Vortigerno ignem, Aurelio, apud quem gratia plurimum valuit & Utherio venena, Arthuro exitum dubium, quæ eventus comprobavit. Scripta ei apud Baleum Centur. 1. cap. 48. tribuuntur: *Super arce Vortigerni*, & *Epitaphium sexti Regis*, tum *contra Vortigerni Magos* & *super quodam Cometa*. Videntur autem hæ particulæ ejus *prophetiarum*, quas cum expositione sive glossa Manuscriptas servari Cantabrigiæ in Collegio S. Petri testatur pag. 90. etiam *tres libros Vaticinalis historiæ* memorans, Latine Manuscriptos Oxoniæ in Collegio Mertonensi, & Cantabrigiæ, Gallice vero in Collegiis S. Petri & S. Benedicti. Nonnulla Merlini vaticinia Chronico suo inseruit *Galfredus* Monemur-

muthensis, de quo supra Tom. 3. pag. 10. In Bibl. Cottoniana pag. 76. Manuscriptæ Prophetiæ quædam de Anglia & Scotia, Merlini, Sibyllæ & de Aquila, versibus confictæ: & Egerlini de asino coronato &c. prosa. Citatur prophetia Merlini in Chronico Alberici ad A. 1136. pag. 278. & ad A. 1139. pag. 286. Nic. Triveti pag. 237. 253. &c. & ab Orderico Vitali lib. XII. ad A. 1127. pag. 887. ubi ait ejus vaticinia per sexcentos annos in pluribus manifeste completa fuisse.

Merlinus Caledonius, sive Silvestris, Scotus, Thelesini Helii vatis discipulus, Merlino autem Cambro ætate suppar, etiam ipse *prophetias* consignasse traditur. Vide Lelandum cap. 27. Baleum Centur. 1. cap. 65. & Pitseum pag. 101. Versus sexaginta divinatorios hexametros de rebus Italicis, in Estensi Bibl. sub Merlini nomine reperit vulgavitque illustris Muratorius ad calcem tomi octavi scriptorum Italiæ.

Addam & tertium *Merlinum Coccajum*, Mantuanum, licet paullo juniorem, & cujus verum nomen *Theophilus Folengus*. Monachus is Casinensis fuit Ord. Bened. & rebus humanis valedixit A. 1544. cujus effigiem, vitam, scripta & laudes reperire licet in Jac. Philippi Thomasini elogiis Patav. 1644. 4. editis pag. 71. Hujus inprimis innotuit opus *phantasiarum Macaronicarum*, (*a*) in XXV. distributarum partes, sive poema Latinum ludicrum, quod Italicis & Etruscis vocibus, interdum rusticis mixtum ac variatum, non neglecta metri harmonia nec poetico destitutum ingenio aut lepore, facta & mores hominum jocose perstringit, præmissa simili joculari scribendi genere *Zanitonella*, de Tonelli erga Zaninam amoribus, & subjunctis libris tribus *Moschea*, de bello muscarum ac formicarum: nec non libello Epistolarum atque Epigrammatum. Prodiit Venet. 1581. 8. 1613. 8. Franciscus Vavassor libro quem ludicræ dictionis usui opposuit p. 453. *Tantum dico, Merlinum Coccajum in Italia, & Antonium de Arena in Gallia, qui semilatinæ scriptionis ludicræ auctores vel primi fuerunt vel præcipui, non admodum sibi a multiplici spurcitie rerum & verborum cavisse*. Citatur hic Merlinus a Francisco Rabelæsio non dissimilis viro ingenii pluribus locis, sed ut Menagio probe observatum, *libri de patria diabolorum*, memorati lib. 3. cap. 11. nihil aliud sunt quam macaronicæ tres postremæ, quibus inferi a Merlino ad exemplum Dantis describuntur. * Antiquior operis Coccaji editio producta est Venetiis an. 1517. in 8. Probatissima est editio ejusdem operis Amsteledamensis anno 1692. in 8. Ejusdem auctoris est alterum opus de Passione Domini hexametro versu, quod utrum lucem aspexerit ignoro. Italice etiam scripsit il *Tri per uno* tum *Il libro della Gatta*; & *il Giano*.

Merobaudes Gallus, supra *Marbodus*.

Merobaudes Hispanus Scholasticus cui in Poetis Christianis Georgii Fabricii pag. 763. tribuitur Carmen versuum undetriginta quod incipit:

Proles vera Dei cunctis antiquior annis.

Incertum idemne de quo Idacius Chronico ad A. C. 427. *Merobaudes natu nobilis, & eloquentiæ merito, vel maxime in poematis studio veteribus comparandus, testimonio etiam provectus statuarum*. Vide Nic. Antonium lib. 3. Bib. vet. Hispan. cap. 3.

Meropius Pontius Anicius Paulinus, infra, *Paulinus*.

Bartholomæus Merula, Mantuanus, Protonotarius Apostolicus, scripsit ad Marcum Georgii Cornelii, Senatoris Ve-

(*a*) Folengius ipse in apologia poematum suorum Macaronicorum: *Ars ista poetica nuncupatur ars macaronica, a macaronibus derivata; qui macarones sunt quoddam pulmentum farina, caseo, butyro compaginatum, grossum, rude & rusticanum. Ideo Macaronica nil nisi grassedinem, ruditatem, & vocabulazzos debet in se continere*. Conferendus Octavius Ferrarius in Originibus Italicis, & Ægidius Menagius in Italicis, Gallicisque, in voce *macarons*.

Veneti, Reginæ Cypri fratris filium circa Annum 1499. commentarios *in Ovidii libros de amoribus:* Deinde ad eundem M. Cornelium jam Cardinalem & Patriarcham CPolitanum, quem eloquentiæ præceptis imbuerat, enarrationes *in Ovidium de Tristibus*, & A. 1497. in libros *de Ponto*, & ad Franciscum Georgii Cornelii equitis & decemviri filium in libros *de arte amandi & de remedio amoris*. Mediolan. 1510. fol. ut recentiores editiones prætercam.

Bernardini Merulæ commentarios *in Vitruvium*, quos per plagium sibi vendicare voluerit Gaudentius Merula, laudat Antonius Majoragius in Apologia contra Gaudentium pag. 29. & Annotationes in Vitruvium inter Gaudentii Merulæ scripta refert Simlerus.

Gaudentius Merula Novariensis sub eadem fere tempora inclarescere cœpit, cujus libri tres *de antiquitate & origine Gallorum cisalpinorum* prodiere Lugd. 1536. atque cum *querela apologetica* A. 1537. Mediolani scripta, recusi Bergomi 1592. 8. inde in Andreæ Schotti Italia illustrata, Francof. 1600. fol. & in Grævii thesauro Antiquitatum Italiæ T. 1. Lugd. Bat. 1704. fol. Ejusdem Merulæ *memorabilium libri quinque* Lugd. 1556. De alius illius scriptis vide, si placet Simlerum. Apologia quam dixi Majoragii in Gaudentium Merulam, una cum ejus Oratione de auro prodiit Ultrajecti 1660. 4. qua declarat a se minime relegatum esse Ciceronem ac Terentium, ut ille finxerat in dialogo: & centum amplius ejus errores notat contra usitatam Ciceroni ac Terentio locutionem.

Georgius Merula, Alexandrinus Statielensis in ditione Mediolanensi, Francisci Philephi, sed parum gratus, discipulus, præceptor Tristani Chalci, quem non magis gratum fuit expertus. Humaniores litteras cum laude per multos annos docuit Venetiis, & ab A. 1482. Mediolani, diemque obiit A. 1494. major septuagenario. De eo præter Politianum libro Epistolarum undecimo, Jovium, Vossiumque ac Ghilinum consuli possunt auctores eruditi Diarii eruditorum Italiæ T. XVII. p. 291. seq. & T. XVIII. p. 334. Jo. Hubnerus noster in Bibl. historica Hamburgensi Centur. VI. pag. 26. & Niceronus tomo VII. memoriarum de viris eruditis pag. 86. seq. ubi scripta etiam & scriptorum editiones accurate referuntur. Ea strictim a me memorari satis fuerit, atque inprimis celebranda opera quam in veterum scriptis emendandis atque illustrandis posuit, in *Plauto*, *scriptoribus rei rusticæ*, Virgilio Plinioque: *Ciceronis libris de finibus*, *Declamationibus Quintiliani*, *Ausonio*, & quos ex Bibliotheca Bobiensi eruit, *Velio Longo* de Orthographia, & *Terentiano Mauro*: Tum commentariis in *Ciceronis Orationem pro Ligario* & *Epistolam ad Lentulum* lib. 1. Epist. 9. in *Statium* item, & quibus iniquiorem se Domitio Calderino præbuit, *in Juvenalem* ac *Martialem*. Animadversionibus denique in *Galeoti* Martii libros de homine, de quibus supra Tom. 3. pag. 5. Vertit etiam ex *Xiphilino* Vitam Imperatorum Hadriani, Nervæ, & Trajani: & descriptionem Montisferrati & conflagrationem Vesevi montis. Sed præcipuam ingenii laudem tulit scriptis eleganter *libris X. Antiquitatis Vicecomitum Mediolanensium*, ab origine Urbis usque ad A. 1323. qui post editiones duas Mediolanenses & duas Parisienses prodiere in tomo tertio thesauri Antiquitatum Italiæ Græviani Lugd. Bat. 1704. fol. omissa quam prima editio exhibet Merulæ præfatione ad Ducem Lud. Mariam Sforziam. *Bellum Scodrense* de Scodra a Turcis obsessa & a Venetis fortiter defensitata mense Majo Anni 1474. Prodiit Venetiis in 4. dicatum Jacobo Merulæ & Francisco Gambarino. Voluit etiam edere Allatius libro συμμίκτων quarto, quem cum aliis septem adhuc desideramus. Contra Cornelium Vitellium Merulæ obtrectatorem legenda Pauli Romulejensis pro Georgio apologia Venet. 1482. 4. * Totam illam Vossii narratiun-

tiunculam de Philelpho adeo acerbe ferente invectivam in se scriptam a Merula, ut ex animi ægritudine contracto morbo vitam intra triduum absolverit, tanquam futilem, & nullo innixam fundamento rejicit Niceronius Tom. 7. Illam tamen asserit Cornelius Vitellius in libello contra Georgium Merulam, cujus præfationem ad Hermolaum Barbarum scripsit, hæc in ea narrans: *qui discipuli* (Georgii) *ingratitudine commotus, ut par erat, octogenarius senex, tanto dolore conflictatus est, ut triduo vitam exhalaverit*. Merulæ *antiquitates Vicecomitum Mediolanensium* nondum integræ prodierant, quo tempore Fabricius scribebat, cum prior tantum decas lucem aspexerit; secundam nemo hucusque detexerat. Prodiit tandem in Tom. XXV. Rer. Ital. nuper an. 1751. excuso, quamquam non integra, cum imperfectum opus auctor reliquerit. Librum quartum, & annum 1342. non superat.

Liceat his *Paulum Merulam* Gvilelmi, Secretarii Dordraceni F. adjungere, licet juniorem: saltim ut a prioribus tanto rectius distinguatur. Inter Doctores publicos Leidensis Academiæ Justi Lipsii successor inclytus, diem obiit Rostochii, quo valetudinis causa se contulerat A. 1607. nondum quinquagenarius: de quo præter Bibl. Belgicæ scriptores Valerium Andream, Svveertiumque & Meursium Athen. Belg. pag. 159. seq. Jo. Kirchmannus Oratione de vita & obitu Pauli Merulæ, Rostoch. 1607. 4. & Lugd. Bat. 1672. 12. & in Henningi Wittenii memoriis Philosophor. Tom. 2. pag. 8. Thomas Crenius Tom. 2. animadverf. pag. 110. seq. Adolphus Clarmundus Tom. VII. vitarum pag. 91. Hieron. Ghilinus Tom. 2. theatri sui p. 209. & Niceronus in limine tomi XXVI. memoriarum de eruditor. vitis. Ex scriptis ejus primo loco referam narrationem rerum adversus *Angelum Merulam* tragice gestarum ab Inquisitoribus, quorum sententia Montibus propter Religionem A. 1557. 27. Jul. vivus est combustus. Lugd. Bat. 1604. 4. Tum Historiam Ecclesiasticam ac Politicam 1200. annorum, quam *Gvilelmus Merula* Pauli F. additis annis quadringentis ad A. 1614. perduxit. Lugd. Bat. 1615. fol. Cætera sunt *Willerami* editio Lugd. Bat. 1598. 8. de quo infra suo loco, fragmenta *Annalium Ennii* cum notis, ibid. 1595. 4. *Eutropius* cum *Paulo Diacono*. Lugd. Bat. 1592. 8. Lugd. Bat. 1594. 8. Vita Erasmi & libri duo Epistolarum. 1607. 4. Vita Francisci Junii 1595. 4. utraque ab ipso Erasmo consignata & Junio. Urbis Romæ descriptio. 1599. Cosmographia generalis libris III. & Geographia Europæ in genere, tum Hispania, Gallia, Italia libris IV. Amst. 1605. 4. 1621. 1636. Diatriba de statu Reip. Batavicæ, edente Joach. Morsio. Lugd. B. 1618. 4. Cynegetica, Belgice: & praxis Civilis Curiæ provincialis apud Batavos, itidem Belgice. 1592. 4. De historia ejus Belgica vide Baudii Epistolas pag. 250. 254. Dissertatio de oceano & maribus, Lugd. Bat. 1633. 8. Opera alia postuma Lugd. Bat. 1684. 4. de quibus acta Erud. 1685. p. 28.

Joannes Merylinch, Monachus Anglus Glastoniensis, cujus *Historiam* rerum in Anglia speciatim & Hibernia gestarum primis novem annis Joannis XXII. Pontificis (A. C. 1316. ad 1325.) edere instituit paullo ante obitum suum hoc ipso anno 1735. Vir meritissimus de bonis literis & de patriæ suæ historia Thomas Hearne.

Messianus Presbyter, cum Cypriano Tolonensi & Stephano Diacono scriptor *vitæ* Magistri sui *Cæsarii Arelatensis* (qui A. 542. diem obiit) ad sororem ejus Cæsariam Abbatissam. Exstat apud Vincentium Barralim in Chronologia Lerinensi Lugd. Bat. 1613. 4. & Mabillonium Tom. 1. Act. Sanctor. Ord. Bened. pag. 669. Partem ediderat Surius ad 27. August. Vide supra in Cæsario Tom. 1. p. 865. & Cypriano pag. 1260. Vossium p. 243. * Extat etiam Messiani

ni

ni hujus epistola ad Viventium ex MS. codice Arelatensi a Mabillonio Annalium Tom. I. in appendice vulgata in qua cæleste visum per noctem objectum S. Cæsario narrat. Extat etiam supplex libellus a Messiano secretario oblatus Symmacho Papæ pro juribus Ecclesiæ Arelatensis asserendis. Vide Conciliorum Tom. 4. pag. 1310. edit. Parisiensis.

Historiam liberationis *Messinæ* in Sicilia a Saracenorum dominatu A. 1063. per Comitem Rogerium Normannum factæ, scriptam A. 1160. vulgavit Baluzius tomo sexto Miscellaneorum pag. 174. 196.

Metellus Tegernseensis in confinibus montium Tyrolis Monachus S. Quirini Ord. Bened. non circa A. 1060. sed 1160. ut recte Casp. Bruschius ex Cod. Manuscr. *Tegorino sive Tegernseensi*, Oudinus *Tom. 2. p.* 780. Acta Sanctor. Tom. 3. Martii pag. 545. & Jacobus Basnagius: ac nuper ostensum in A. C. Augustiniani Arnolfo sive defensione Arnolphi Bavariæ Ducis, Monachii 1735. 4. pag. 29. Scripsit Horatiano carminum genere & metro Lyrico *Quirinalia* sive *gesta S. Quirini* circa A. 269. Martyris. *Quinque* primis *odis* de Philippo canit Imperatore celebratisque ab eo ludis secularibus (Confer Petrum Tassinum de anno seculari cap. 8. Tom. VIII. thesauri Græviani pag. 508. 617.) Tum eodem Philippo A. C. 249. cum filio itidem Philippo occiso, illiusque ex Severa filium ac hujus fratrem facit Quirinum, quem post necem patris puerum septennem, ac tum cum matre baptizatum refert, viginti deinde annis elapsis sub Claudio II. palma martyrii decoratum, quæ aliis *quinque odis* persequitur. Sequuntur dein *octo odæ* quibus continetur historia translationis sacri corporis Roma post A. 746. ad Cœnobium Tegernseanum. Inde *Odæ sex & quadraginta*, quibus patrata intercessione S. Quirini miracula celebrantur. Denique opus concluditur *decem eclogis* bucolicorum Quirinalium, quo iterum varia recensentur miracula, potissimum in rusticis punitis, quia vota solvere neglexerunt. Edidit ex M. Velseri apographo Henricus Canisius in appendice tomi primi Antiquarum Lectionum (T. 3. edit. novæ Basnagianæ parte 2. pag. 117. 196.) atque inde partem Mabillonius Tom. 3. Act. Sanctor. Benedictin. pag. 663. Non Metellum sed Acta antiquiora ejusdem argumenti, prosario scripta sermone, qualia secutus & carmine expressisse Metellus videri potest, edidit Henschenius Tom. 3. Act. Sanctor. 25. Martii pag. 545. 553. Conferre etiam licebit tres vetustas de S. Quirino Sequentias, quas ex Manuscripto Tegernseensi edidit Bernardus Pez Tom. 3. anecdotorum parte 3. pag. 590. 594.

Hugo Metellus, supra Tom. 3. pag. 296.

Metensium Episcoporum Chronicon ab Apostolorum temporibus usque ad A. 1260. editum a Dacherio Tom. VI. pag. 661. (edit. novæ Tom. 2. pag. 224. 233.) *Tres*, inquit Dacherius, *Chronici hujus scriptores observavimus. Primus quæ retulit, ab historiæ Metensium Episcoporum auctore Paulo, Diacono Aquilejensi magna ex parte mutuatus est, & ad Poponem Episcopum* (A. 1120.) *pervenit. secundus stylum duxit usque ad Bertrannum* (A. 1200. circiter:) *tertius denique finem fecit in Jacobo LIX. Episcopo, anno videlicet* 1260.

Chronicon breve *S. Vincentii Metensis* ab Ann. 511. ad 1279. vulgatum a Labbeo Tom. 1. Bibl. novæ Manuscriptor. p. 344. 347.

Anonymus Metensis Ord. Præd. scriptor *Chronici* circa A. 1274.

Jodocus Metzlerus Cœnobita Sangallensis junior quidem est, scripsit enim An. 1606. sed hoc loco a me refertur quoniam ejus *libros duos de Viris illustribus Monasterii S. Galli* edidit Bernardus Pez Tom. 1. anecdotorum parte 3. p. 357. 626. Confer, si placet, ejus dissert. Isagogicam tomo illi præmissam p. LXXXIX.

Michael Angelus, de cujus vaticiniis sub Sixto IV. editis, Epistola Petri Delphini A. 1495. data exstat apud Edmundum Martene Tom. 3. collectionis vett. monumentorum p. 1153.

Michael Anglicus (Langlois) Francus Bellimontensis, Juris utriusque Professor & Poeta circa Ann. 1550. de cujus scriptis videndus Simlerus, & liber superiore Anno 1734. editus Parisiis, singularitez historiques & litteraires pag. 278. seq. Alius *Michael Anglicus*, infra *Michael Magister*.

Michael Angrianus, aliis *Ancrianus*, *Aignanus*, rectius *de Aygvanis* Bononiensis, Carmelitarum ab A. 1381. Generalis, Vitam produxit ad An. 1396. sive ut Petrum Lucium secutus Alegrius, An. 1416. Creditur hic verus auctor Commentarii non contemnendi *in quinque libros Psalmorum*, qui sæpius lucem vidit sub *Incogniti* nomine, & ab aliis refertur ad *Petrum Berchorium*, (*a*) sed a Joanne a S. Angelo, (*b*) aliisque Michaeli vindicatur. Prodiit incogniti nomen præferens Mediolan. 1510. Compluti 1524. Lugd. 1581. 1588. 1602. Paris. 1613. & præfixo Michaelis nomine Venet. 1603. 1623. Lugd. 1652. 1673. Memorantur præterea ejus Lectura *in Psalmos Pœnitentiales*, & Commentaria *in Michæam*, & *in quatuor Evangelistas*. *In IV. libros Sententiarum*. *De Conceptione B. Mariæ*. *Quadragesimale*. *Lexicon inchoatum Theologicum* ad litteram C. usque. Tabulæ sivæ Indices in Decretum, in Gregorii Moralia, Commentarii in Aristotelis Ethica, in Valerium Max. &c. Vide Lud. Jacobum in Bibl. Carmelitana.

Michael de Baculeto, vix notus nisi ex Sanderi Bibl. Belgica Manuscriptor. parte 2. pag. 70. ubi memoratur tractatus sive *sermo de Sacramento Altaris*, auctore M. Michaele de Baculeto, S. Theologiæ Professore in Universitate Coloniensi, Monacho S. Bavonis, Gandavi A. 1372. Incipit: *Memento mirabilium ejus quæ fecit*.

S. Michaelis Bambergensis Cœnobii Antiquitates sive diplomata XXX. illud spectantia juris publici fecit V. C. Joannes Fridericus Schannat in collectione prima Vindemiæ litterariæ, Lips. 1733. fol. p. 41. 50.

Michael de Blaubein, sive *Blaupain*, infra, *Michael Magister*.

Michael Cæsenas, Italus Ord. Minor. Generalis de quo supra Tom. 1. pag. 319.

Michaelis Carrariensis, qui Vossio p. 600. aliisque memoratur, integrum nomen est *Jo. Michael Albertus Carrara*, sive *de Carrara* Bergomensis Historicus, Philosophus, Poeta, Medicus qui obiit in Patria sua A. 1490. Hic præter *tutelam* sive apologiam *vitamque Gvidonis Carraræ*, parentis sui Philosophi ac Medici, defuncti An. 1457. scripsit *Historiarum Italicarum libros XL*. *De bello Veneto* per Jacobum Antonium Marcellum in Italia gesto poema heroicum. *De B. Clara* de monte Falco Ord. Eremitar. S. Augustini libros IV. *De Ursulæ Patavinæ præconiis*, *Admiranda*, *acta ludis Megalensibus*, Calixto III. Sacerdote maximo, Frederico IV. Cæsare & Francisco Foscaro Venetorum Duce. *Orationem in funere Bartholomæi Coleonii*. *De regimine sanitatis* libros VII. *De causa errorum in medicinis*. *De pestilentia* ad Franciscum Diedum. *In Aphorismos Hippocratis*. *Isagogarum* librum sive *introductionem Medici*. *De fato & fortuna*, *Stromata* ad Dominicum Georgium. *De origine omnium scientiarum*. *De uxoribus non ducendis*. Commentaria in *Aristotelis* libros de anima, nec non Physicos atque Metaphysicos In *Commentatorem*, de natura ac cognitione simplicium.

De

(*a*) *Michaelis Ximenii Baranconis* Incognitus per se cognitus, sive dissertatio comparativa, in qua Petrum Berchorium verum esse auctorem commentarii in Psalmos disputat. Madrit. 1720. 8. Ejusdem Incognitus apertius cognitus, ibid. 1722. 8. & Conclusio allegationis in lite super certitudine Autoris Incogniti in Psalmos, sive supplementum duplicis tractatus pro Petro Berchorio ibid. 1728. 8.

(*b*) Jo. a S. Angelo in diss. apologetica pro Incognito per se cognito. Madrit. 1721. 4. Acta Erud. Tom. X. supplem. pag. 281.

De Incarnatione Domini nostri Jesu Christi. De ejusdem passione, in quo Vetus & Novum Testamentum conjungit. Bucolicum carmen ad Petrum Ponzonum, Cremonensem. *Orationes*, atque lingua Italica Comœdias, triumphos aliaque poemata. Vide Jo. Philippi Bergomensis Chronicon in extremo libri decimi, Donatum Calvum in scena litteraria scriptorum Bergomensium, & Diarium eruditorum Italiæ Tom. XIX. p. 446. seq.

Michael de Charcano, sive *Carcano*, Mediolanensis Ord. Minor. circa Ann. 1480. Ejus *Quadragesimale* sermones XI. *in Decalogum* prodiere Venet. 1492. *Quadragesimale de pœnitentia* & ejus partibus. Venet. 1487. *Quatuor novissima*, Colon. 1492. *De commendatione virtutum & reprobatione vitiorum*, Mediolani 1495. *Confessionale*, Venet. 1513. 8. De peccato in genere. De tribus præcipuis peccatis, superbia, avaritia, luxuria. De quatuor reliquis peccatis capitalibus invidia, ira, acedia, gula, & earum filiabus: per Adventum & Quadragesimam Venet. 1476. 4. *De fide Christiana liber* Basil. 1479. Vide Trithemium cap. 865. Waddingum p. 259. H. Warthonum ad Caveum: & Reiseri indicem Manuscriptorum Bibl. Augustanæ p. 99. 104.

Michael de Duren, infra, *Michael Herbrand*.

Michael Franciscus, Insulensis Flander Ord. Præd. Philippi Austriæ Archiducis a Confessionibus, obiit in Patria Ann. 1502. de quo Jacobus Echardus T. 2. p. 7. seq. scripsit Quodlibetum *de veritate fraternitatis Rosarii* seu Psalterii B. Virginis, Colon. 1476. 4. ac deinde sæpius. Decisionem Quodlibeticam *super septem principalibus B. Virginis doloribus* una cum *Officio de compassione S. Mariæ*. Antvv. 1494. 4. Determinationem *de tempore adventus Antichristi*, ejusque ingressu in Mundum, progressu & egressu, & de novitatibus quæ jam de eo currunt. Colon. 1478. 4. *De abusibus aulicorum*. *Quadragesimale* & *Adventuale* de arte moriendi, quod *Mortis cellarium* nuncupatur. *In Antiphonam: Salve Regina*.

Michael de Furno Insulensis etiam ipse & Ord. Præd. Magister in Theologia Paris. circa Ann. 1340. Scripsit *in Cantica*, *Danielem*, *Matthæum*, *Lucam*, *Joannem* & *Collationes* sive *Sermones de Sanctis*. Vide iterum Jac. Echardum T. 1. p. 596. seq.

Michael de Gyrio, infra, *Michael Pragensis*.

Michael Herbrand de Duren, Prior Carmelitarum, Conventus Crucennacensis diæceseos Moguntinæ circa Ann. 1410. de quo Trithemius de S. E. cap. 713. & de luminaribus Germaniæ cap. 149. Scripta ejus, præter *Sermones de tempore* & de Sanctis, *Commentarii in libros Ethicorum Aristotelis*. Collationes Synodales multas addit Alegrius pag. 331.

Michael de Hombasio non notus mihi nisi e Cangio, qui ejus scriptum *de modo significandi* evolvit in Bibl. Sangermanensi, Codice 530. infra *Mich. de Morbosio*.

Michael, Ord. Minor. *Inquisitor* hæreticæ pravitatis in Arelatensi, Aquensi, Ebredunensi & Viennensi provinciis, cujus Sententiam contra quatuor Minoritas combustos in Massilia Ann. 1318. edidit Baluzius Tom. 1. Misc. p. 198. & 272. seq. Epistola Joannis XXII. ad hunc Michaelem, ibid. pag. 195.

Michael Lochmaier, Canonicus non Patavinus in Italia, sed Pataviensis, sive Passaviensis in Bavaria, Theologiæ & Juris Canonici Doctor circa Ann. 1496. Hujus est *Parochiale Curatorum*, post editiones Lips. 1497. Haganoensem 1498. & Paris. 1513. recensitum a Gvilelmo Neseno, Anaxipolitano, Basil. 1514. 4. divisum in tractatus decem: 1. de jure parochiali quid sit & in quibus consistat. 2. de decimis & primitiis. 3. de oblationibus. 4. de pœnitentiis recipiendis. 5. de Missis audiendis. 6. de sepulturis & remediis animarum. 7. de Canonica portione. 8.

de benedictione nubentium . 9. de collatione Sacramentorum & 10. de redditibus qualitercunque Curato provenientibus. *Sermones de Sanctis* sive promtuarium sermonum in Evangelia festivalia totius anni, nec non in Ecclesiarum dedicationes & primæ Missæ celebrationem, Haganoæ 1497. 1500. 1512. 1516. 4. cum sermonibus Pauli de Waau. Vide Robertum Gerum ad Caveum, & Tobiæ Eckardi notitiam Manuscriptor. Bibl. Quedlimburgensis p. 54.

Michael Blaupain, cognomento *Magister*, patria Cornubiensis, Anglus circa A. 1420. Poeta & scriptor *Historiæ Normanniæ* quam memorat Vossius p. 474. ex Pitsei pag. 322. Non diversus hic a *Michaele Tregorio* primo Academiæ Cadomensis doctore, ac denique Archiepiscopo Dublinensi, de quo idem Pitseus p. 662. Huetius Origg. Dadomens. cap. 18. Waræus Hiberniæ S. p. 116. & ex Lelandi c. 527. Baleus VIII. 14. ubi & Lecturam *in IV. libros Sententiarum*, & *Quæstiones Ordinarias*, & librum de Origine Studii sive Academiæ Cadomensis. Ejus aculeatum carmen contra Henricum Abrincatensem sive Abrincensem memorat Lelandus c. 200. Incip. *Archipoeta vide quod non sit*. Alia ejus carmina & Epistolas Baleus IV. 10. Hunc esse quem Michaelem Anglicum Jo. Ravisius Textor in Cornucopiæ appellat, eidem Pitseo notatum: est autem Textoris Cornucopiæ libellus cum Officina ejus editus, in quo referens ordine alphabetico res omnis generis, annotat quibus in locis reperiantur & frequentissimæ, & suo in genere meliores.

Michael Magister, infra, *Michael Scotus*.

Marcus Antonius Michael, Patricius Venetus A. 1516. composuit *descriptionem agri & urbis Bergomatis*, quæ cum Francisci Bellafini de origine & temporibus sive fatis Urbis Bergomi prodiit Venet. 1532. 4. atque inde in thesauro Scriptorum Italiæ Burmanniano, Tom. IX.

Michael de Massa, Ord. Eremit S. Augustini, defunctus Parisiis A. de quo Trithemius cap. 923. Posse &c. Scripta ejus: *Vita Christi* quæ nuscripta Lipsiæ in Paulina, teste lero p. 162. *In Esaiam*. *In quatu vangelistas*. *De passione Domini quatuor Virtutibus*. *Sermones*. * sit e vita Ann. 1337. Scrip *quatuor libros sententiarum*; *in bros omnes Vet. Testamenti Comment de tribus virtutibus Divinis*; *de n & efficacia bonorum operum*; *not quoque ac quæstiones*; & reliquos c libros hic a Fabricio indicatos. V Gandolfo in Dissertatione de 200. gustinianis.

Michael Mediolanensis, supra, *chael de Charcano*.

Michael de Morbosio, Grammati cujus liber inscriptus: *Modi signif* Manuscriptus in Bibliothecis Belg ste Sandero p. 105.

Ex Necrologio Abbatiæ *S. Mic* Ulterioris Portus sub Archiep. R magensi, excerpta apud Dacheriu notis ad Gviberti Novigentini Op 633. seq.

Michael Ord. Minor. Supra, *M Inquisitor*.

Michael de Platea, sive *Platien* culus Ord. Minor. Historicus clari ca A. 1370. *Historiam Siculam* N Specialis, desinentem in A. 1337. tinuavit ab excessu Friderici II. A nii Siciliæ Regis usque ad Ann. more computandi Siculo (1362. Romano) Vide Antonini Mong Bibl. Siculam Tom. 2. pag. 78. I rum se recepit ex Codice Manu Friderici de Vigintimiliis, Equit normitani, Antonius de Amico I nensis, inter alios rerum Sicul scriptores quos retuli in Conspectu sauri litterarii Italiæ p. 161. seq.

Michael Pragensis, Carthusiæ Gyriacensis & Agsbacensis, defunc 1401. Ejus dialogus *de Custodia V tatis* in duos divisus libros exstat bl. ascetica V. C. Bernardi Pezii

2.]

2. pag. 97. 170. Liber *de regimine principum* ad Rupertum Bavariæ Ducem laudatus a Bohuslao Balbino Misc. histor. Bohem. decad. 1. lib. 7. p. 124. nondum lucem vidit quod sciam.

Michael (a) *Ritius* Patricius Neapolitanus, Jurisconsultus, & Ludovici XII. Galliarum regis a consiliis, ejusque ad Julium II. Orator edidit Romæ anno CIƆIƆV. libros tres *de Regibus Francorum*; eosque Gvidoni, regni Cancellario, dedicavit. Idem libros tres fecit *de Regibus Hispaniæ*; quos perducit usque ad Philippum, Caroli V. parentem. Adhæc composuit librum unum *de Regibus Hierosolymorum*. *Deque Regibus Neapolis, & Siciliæ*, libros IV. Item *de Regibus Hungariæ* libros II. qui ex Bonfinii tribus primis decadibus contracti cum Bonfinii historia conjunguntur. Stylus purus est, ac tersus; ut in Epistola operibus præmissa judicat Janus Parrhasius, ac Vasæus in Chron. Hisp. c. IV. Post Mediolanensem, & Basil. 1517. 4. aliasque tres sexta editio horum Ritii scriptorum lucem vidit Neapoli 1645. 4. In Nicolai Toppi Bibl. Neapolitana pag. 216. memoratur ejus Oratio coram Julio II. habita editaque Romæ in 4.

Michael Rubertus Zenobii F. Florentinus scriptor Historiæ ab Orbe condito ad sua tempora, non A. 1430. floruit, ut Poccianto, Vossio, Cangio persuasum, sed Ann. 1530. Vide Diarium eruditorum Italiæ Tom. IX. pag. 188. & Julii Nigri historiam scriptorum Florentinorum p. 416.

Michael Savonarola, aliis *Joannes Michael* Patavinus, Ordinis Militaris S. Joannis Hierosolymitani Medicus docuit inde Patavii, non ante An. 1440. defunctus. Vide Nic. Comnenum To. 1. historiæ Gymnasii Patavini pag. 286. Scardeonium pag. 210. Portenarium p. 271. &c. Scripsit *Speculum Physiognomiæ* quod Theodorus Gaza ex Latino Græcum reddidit. Librum *de balneis* ac speciatim Italiæ & aquis calidis Aponensibus aliaque plurima quæ apud Scardeonium, & in Bibliotheca Medica Merkliniana pag. 643. & Mangeti Tom. 4. p. 161. possunt videri.

Michael cognomento *Scotus*, patria Anglus, Dunelmensis, Mathematicus insignis atque inter Philosophos quos Magiæ reos peragere non dubitavit hominum sive inscitia sive invidia. Diem obiit An. 291. de quo consulendi præter Lelandum c. 232. Baleum IV. 67. & XIV. 52. Pitseum pag. 374. Naudæi apologiam pro Magis p. 495. seq. Leonardus Nicodemus in additionibus ad Bibl. Neapolitanam Nic. Toppi p. 174. seq. & Georgius Mackenzie T. 1. de vitis Scotorum p. 197. 214. Scripta ejus sunt: liber *de secretis Naturæ* sive *de procreatione hominis & Physionomia* ad Fredericum II. Imp. (quem librum *Alberto* Magno alii tribuunt. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. de scriptis Dominicanorum p. 183.) *De chiromantia*. *In sphæram Joannis de Sacro Bosco*. *In Aristotelis* pleraque, speciatim *in Meteora contra Averroem*, & aliud in eadem Meteora quod incipit: *Tibi Stephane depromo hoc opus*. *De constitutione Mundi*. *De substantia Orbis*. *Astrologorum dogmata*. *Imagines Astronomicæ*. *De signis planetarum*. Quæstio curiosa *de natura Solis & Lunæ*, in tomo quinto theatri Chymici. *Mensa Philosophica*. *Abbreviationes Avicennæ*. Inter libros Manuscriptos Caroli de Montchal, Labbeus pag. 203. Bibl. novæ Manuscriptor. libros XIX. *Aristotelis* (X. Græce tantum habemus) *de historia animalium* ex Arabico in Latinum translatos a Michaele Scoto, quem ob hanc ipsam operam in libris Philosophi positam laudat Rogerus Baco libro de linguarum utilitate.

Michael Tregorius, supra, *Michael Magister*.

Michaelis de Ungaria, Doctoris Theologi Sermones prodiere Coloniæ 1496. 8. apud Hermannum Baumgart de Ketvvich. Nulla hujus Michaelis mentio in Da-

(a) Voss. hist. Latin. pag. 667.

Davidis Czvvittingeri specimine Hungariæ litteratæ.

Michas Madius de Barbazanis de Spalato cujus *Chronicon de gestis Pontificum & Imperatorum* non integrum sed pars secundæ partis ab An. 1290. ad 1330. in lucem data a Joanne Lucio in historia Dalmatica p. 370. 380.

Michelinus de Casena, supra, *Michael Casenas*.

Mico Levita, cujus notitiam debeo V. C. Jo. Lodovico Hockero, qui in Catalogo Manuscriptorum Bibliothecæ Heidelbergensis p. 24. Flores Augustini sive expositionem ex S. Augustino collectam memorans *in fine voluminis primi*, inquit, *adparet Alphabetum vocabulorum CLIII. ad cognoscendam syllabarum quantitatem, a* Micone Levita (*a*) *e poetis, una cum versibus, quibus inserta sunt, paginis duabus excerptorum: quo de labore, qualem & Smetius deinde suscepit, ipse Auctor ita præfatur*:

Omnibus amatoribus sapientiæ, Mico levita parvum totum quod est. *Notum sit omnibus, quia cum degerem vobiscum ephipata* (*b*) *cœpi reprehendere pueros verba lectionum nostrarum non tantum de litteris quantum de correptione vel productione quorundam bannitarum.* (*c*) *Qua de re commotus & zelo utilitatis accensus cœpi diligentius perscrutari monimenta poetarum, atque de singulis quæ varietatem patiebantur verborum exempla affigere auctorum: ita ut prius verbum præfigerem, deinde exemplum veræ ostentationis ipsius, post hæc nomen auctoris vel libri. Quod opus parvum ut cuique placuerit, memor esse Miconis dignetur: qui non typho hoc elationis, sed utilitate cunctorum opus aggressus sum. Currit autem commode per alfabetum, ut facilius inveniatur quod ab amante requiritur. Incipit*:

Alfabetum. *Hoc discant omnes ante alfa & beta puella*. Juvenalis.

Accidit. *Accidit hæc fessis etiam fortuna Latinis*. Virgilius.

Finit: Venetus. *Hic Venetus stagnante Pado, fususque Britannus*. Lucretius.

Micrologus de Ecclesiasticis Observationibus, ex quo de Officio Missæ, capita XXII. vulgata a Joanne Cochleo in speculo antiquæ devotionis Colon. 1549. fol. ad quæ pag. 196. præfatus, *Cum pius* inquit, *& eruditus Vir* D. Michael Westermannus, *antiquitatum eximie studiosus perscrutator, fecerit mihi copiam vetustorum aliquot librorum videndorum ex Bibl. Cathedrali* Wormaciensi, *inter quos* duo Micrologi titulum *habebant: visum est mihi* saltem partem quandam *ex iis breviter excerpere* &c. Eandem partem pluribus Manuscriptis usus recensuit Georgius Cassander, in cujus operibus ex edit. Colon. 1561. emendatior recensa legitur pag. 121. 135. testati editionem Cochleanam *ita mendosam esse, nonnunquam etiam mutilam, ut merito non edita dici possit*. Integrum Micrologum primus cum studiosis antiquitatis communicavit Jacobus Pamelius, Antwerpiæ 1560. 8. constantem capitibus LXII. Pamelii editionem secutus, servata etiam Pamelii præfatione Melchior Hittorpius in sylloge de Divinis Catholicæ Ecclesiæ officiis ac mysteriis, Colon. 1568. fol. pag. 434. inde separatim Venet. 1572. 8. atque iterum in sylloge scriptorum ejusdem argumenti Paris. 1610. fol. & in editionibus Bibliothecæ Patrum omnibus Paris. 1575. T. IV. & 1589. T. VI. & 1610. 1624. 1644. T. X. & in novissima Lugdunensi T. XVIII. p. 469. Tempus scriptoris magis constare videtur quam nomen. Pamelius in Codice suo *Rabani* nomen reperit: Mabillonius in suis *Joannis* vel *Joannis Episcopi*, incertus cujus, nisi quod Gallum potius quam Germanum esse disputat, commentario prævio in Ordine Rom. Tom. 2. musei Italici p. V. Cassander ait invenisse se tributum *Bernoldo* Presbytero Constantiensi: Alii re-

(*a*) Hic videtur Myco Diaconus & Monachus, cujus versus elegos in festum S. Richarii refert auctor Chronici Centulensis apud Dacherium Tom. 2. spicileg. edit. novæ pag. 300. b.

(*b*) Epistata, Magister, ὁ ἐπιστάτης.

(*c*) Syllabarum. Vide Cangium.

runt ad *Bernonem* Augiensem, alii
ique ad *Gvidonem* Aretinum, erro-
nanifestario. Sed verum auctorem
Ivonem, ab A. 1098. Carnotensem
scopum, ex auctoritate antiquis-
Codicis Lambethani, fidem facit H.
rthonus (*a*) ætas scriptoris sane pul-
: convenit. Post Gregorium VII.
1085. defunctum, quem reverendæ
moriæ Papam vocat Micrologus, in-
t se scripsisse cap. 14. 17. 24. 50.
tamen ut per ipsum vivum ac spi-
tem accepisse se quædam profitea-
. Similiter cap. 17. post Anselmum
ensem extinctum A. 1068. & post
icilium Moguntinum Ann. 1080.
25. cujus auctoritatem rejicit. Li-
n Comitis sive Lectionarium S.
onymi laudat eodem c. 25. & Or-
m Romanum pluribus *locis*. Albi-
. sive Alcuinum cap. 60.

Micrologus, de vita Caroli Magni, Au-
librorum trium illius argumenti
nuscriptor. in Bibl. Cæsarea, & scri-
um ab Anonymo post Ann. 1165.
s hæc sunt verba in prologo (*b*)
n edidit Lambecius Tom. 2. pag.
seq. & Bollandus Tom. 2. Act.
ctor. Januarii 28. p. 875. *Egregia
e Caroli gesta & triumphalem bellorum
historiam aliis relinquimus, qui in
logo virorum fortium & in Chronicis
lem multifariam reperitur, & nos of-
fa sedulitate alias* Micrologum *con-
fimus*. Vide supra Tom. 1. p. 348.
n *Herimberto* Tom. 3. p. 236.

Micrologus Musicus auctore *Guidone* A-
o circa A. 1030. de quo supra T.
g. 128.

mnes Miletus, supra Tom. IV. p.

mnes Militius sive *Militz*. ibid.

ilo Crispinus, Cantor Beccensis Cœ-
in Normannia Ord. Benedict. cir-
. 1150. scripsit *Vitam Lanfranci* Ar-
iscopi ab A. 1070. ad 1089. Cantua-
sis, editam a Dacherio cum Lanfran-
peribus Paris. 1646. fol. & in Actis
Sanctor. T. 6. Maji 28. p. 832. 847. cum
notis Henschenii, & in Mabillonii Sec.
VI. parte 2. p. 340. Ad calcem Lanfran-
ci Dacheriani exstant etiam scriptæ ab
eodem Milone *vitæ* sive compendia Vi-
tarum Abbatum quatuor Beccensium,
qui Herluino Abbati primo & Ansel-
mo secundo, Anno 1109. extincto suc-
cesserunt, *Gvilelmi de Bellomonte*, *Bo-
sonis*, *Theobaldi* qui ab A. 1137. & *Le-
tardi* qui ab An. 1139. ad 1149. præ-
fuit. Vide de his Abbatibus Sammar-
thanos T. 4. Galliæ Christianæ p. 139.
seq. De vita Herluini quam *Gilbertus*
Crispinus scripsit, dixi Tom. 3. pag.
56. & de *Eadmero* scriptore Vitæ An-
selmi, Tom. 2. pag. 210. Hoc Ansel-
mo archipræsule narrante quædam se
audivisse profitetur in Lanfranci vitam.
54. adeoque cum eo versatus ante An.
1109. Vitis Abbatum Beccensium Milo
subjungit brevem notitiam *de nobili ge-
nere Crispinorum* cui ipse scilicet, ut
Gilbertus, vitæ Herluini scriptor ori-
ginem debebat.

Milo Monachus S. Amandi sive A-
mandopolitanus ad fluvium Elnonem,
in Belgio, in diœcesi Tornacensi, Ord.
Bened. scientia litterarum clarus circa
A. 840. & deinceps usque ad 871. quo
diem obiit. Scripsit adhuc juvenis *Vitam
S. Amandi* Trajectensis Episcopi defun-
cti A. C. 684. versibus hexametris (e
vita quam prosario sermone *Baudemun-
dus* (*c*) composuerat) ad Haiminum,
Monachum Vedastinum, libris IV. E-
didit Henschenius in Actis Sanctor. T.
1. Febr. pag. 873. 888. cum notis: &
Mabillonius Sec. 2. Act. Sanctor. Be-
ned. pag. 719. seq. Incipit. præmissa e-
legia: *Festa propinquabant nostri veneran-
da Patroni*. *Liber* 1. *Arbiter Omnipotens
hominum rerumque Creator*.

*Sermonem de translatione corporis S. A-
mandi*, *ejusque ordinatione & dedicatio-
ne templi* in Actis Sanctor. T. 1. Febr.
pag. 889. 891. & alterum *de elevatione
Corporis S. Amandi*. p. 891. 893. & in
Ope-

(*a*) Vide supra in *Ivone* Tom. 4. pag. 206. seq.
(*b*) Respicit Sanderus Bibl. Belg. Manuscriptor.
14.

(*c*) Supra Tom. 1. pag. 184.

Operibus *Philippi Havdengi* Parif. & Duaci 1621. fol.

Sermonem de S. Principio fratre B. Remigii Remenfis, Epifcopo An. 506. defuncto Sveffionenfi, editum a Surio 27. Septembris.

Libros II. *de laude pudicitiæ & fobrietatis* Manufcriptos in Bibl. Cantabrigienfi: qui initio manci in Bibl. Leidenfi. Meminit Sigebertus c. 105. Incip. *Gloriofo Regi Carolo* (Calvo) *Milo fupplex. Principibus prifcis vatum placuiffe Camœnas*. Prologum vulgavit Magnus Crufius in diff. Epiftolica p. 42. feq.

Conflictum veris & hyemis. Incip. *Conveniunt fubito cuncti de montibus altis*. Edidit Oudinus Tom. 2. p. 326. 328.

De S. Cruce Carmen hexametrum duplex, in modum fphæræ ingeniofiffime compofitum Manufc. Elnone ad S. Amandum, tefte Miræo ad Sigeberti c.105.

Carmina *de laude parcitatis*, eidem Calvo Regi poft Milonis obitum obtulit *Hucbaldus* propinquus ejus ac difcipulus, verfibus quos edidit Edmundus Martene T. 1. anecdotor. p. 46.

Milo poeta tuus, nofter didafcalus idem,
Ingenium cujus hoc bene prodit opus.
Carmine qui quondam vitam *defcripfit* Amandi,
Præfulis eximii, detulit atque tibi.
Hunc quoque confcriptum veftro fub honore libellum
Dum cuperet votum concelebrare fuum,
Occidit humanę perfolvens debita vitę &c.

De arte metrica librum memorat Valerius Andreas Bibl. Belg. p. 676.

Epiftolas ad diverfos Trithemius cap. 283. de S. E. & de illuftribus Benedictinis II. 50. Epitaphium Milonis in Actis Sanctor. Tom. 3. Jun. 16. p. 16. ab Hucbaldo ut fufpicor ei pofitum:

Milo Poeta, Sophus, cubat hoc fub marmore claufus
Carmine dulciloquus, qui librum Sobrietatis
Edidit, & fanctum pulchre depinxit Amandum,
Floribus exornans, metro profaque venuftans,
Tanti Pontificis palmam, caput (a) *atque Coronam.*

Alius *Milo* Archiepifcopus *Beneventanus*. A. 1074 de quo Edmundus Martene T. VI. monumentor. pag. 1057. atque Ughellus Tom. VIII. pag. 88. ubi Synodica ejus in Synodo Beneventana A. 1075.

Milo Abbas *Luxovienfis* circa A. 1000. vide Mabillonii Analecta p. 218. edit. novæ.

Milo nuncius Henrici *Remenfis* Archiep. ad Alexandrum III. cujus mentio in Alexandri Epiftolis apud Edm. Martene Tom. 2. novæ collectionis p. 742. 816. 248. 966. Alius tamen ut videtur *Milo de Thebio* id. p. 751.

Milo Epifcopus Morinorum *Teruanenfis* de quo Albericus ad A. 1155. *In Norberto fides, in Bernardo charitas, in Milone refloruit humilitas*. Robertus de Monte ad A. 1139. *Florebat hoc tempore Gallicana Ecclefia per viros religione ac fapientia illuftres, Milonem Morinenfem Epifcopum, humilitatis virtute præcipuum*. Ejus diploma Ann. 1142. apud Miræum in Codice donationum T. 1. p. 389. edit. novæ.

Gvilelmus de Miltona, fupra T. III. p. 155. feq.

Joannes Milvernæus fupra T. IV. p. 100.

Joannes Milverodunus. Supra T. IV. p. 104.

Gvido de Mimo. Supra *Gvido S. Germani* T. 3. p. 132.

Gvilelmus Minardi. Supra T. 3. pag. 155.

Mindenfis Ecclefiæ *Chronicon* Auctore Anonymo ab A. 780. ad 1474. editum ab Henrico Meibomio Tom. 1. fcriptorum rerum Germanicar. pag. 550. 573. referuntur rhythmi de fundatione illius Ecclefiæ:

Annis Chrifti octingentis
Sed bis decem ex his demtis
Templum primum conditur
Petri Cephæ ad honorem &c.

Chro-

(a) Val. Andreas & Oudinus *capit*.

nicon breve Episcoporum Minden- ab A. 780. per annos octingentos :rat Jo. Pistorius ad calcem magni nici Belgici Francof. 1607. 1654. p. 723. una cum triginta ejus Ec- e privilegiis pag. 734. illorumque arolo V. Imp. confirmatione pag.

nes Minius. Supra Tom. IV. pag.

ntonius Mincuccius (Erico Mauritio *icutius*) de Prato veteri, Jurifcon- is Bononienfis, cujus *libros sex de s* five de ufibus feudorum, Fride- III. Imp. juffu compofitos & An. l. abfolutos, infcriptofque Sigifmun- Imp. primus ex Bibl. Regia Pari- i vulgavit vir celeberrimus Joannes lterus, ad calcem Codicis Juris A- annici Feudalis, in Comitiis Nori- A. 1280. promulgati, editique Ar- orat. 1696. 4. & 1728. fol. Vide i Mauritii differtationes pag. 117. & Acta Erud. 1697. p. 161. * Eft n ejufdem Antonii *repertorium super bus Bartoli de Saxoferrato cum additio- ;, & suppletionibus sine loco & anno m in fol.* Confilium ejus quod- reperi excufum in Bibliotheca Fe- in eodem compactum volumine e I. Confiliorum Barbaciæ Medio- An. 1490. five cum eodem opere fum, five feorfum loco & anno i- is. Denique in Cod. 427. MS. ex- membranaceum volumen eleganter ptum auro & picturis ornatum, in continetur materia feudorum e fcri- Feudalibus Oberti de Orto, & Ghe- i Cacapifci in 6. libros diftributa Antonio Minuccio de Prato veteri gloffis Jacobi Columbini Bononien- (non Regienfis ut in Pancirolo a- e lego) In fine eft privilegium a rico I. Imperatore & Henrico e- filio datum civitatibus focietatis bardiæ cum gloffis Godofredi Jurif- lti Bononienfis. An opus iftud o- fui parte editum fit viderint do- Profecto in Actis Eruditorum An. 1697. de gloffis Jacobi Columbini nihil lego.

Minutius Felix. Supra, *Felix*.

Joannes Miræus. Supra Tom. IV. p. 104.

Hugo de Miro Mari. Tom. III. pag. 296.

Mifnenfis terræ *Chronica* definentia in A. 1486. edidit V. C. Burchard Gotthelf Struvius Tom. 2. actor. litterar. fafcic. 7. Jen. 1720. 8. una cum annalibus Ve- tero Cellenfibus *Hiftoriam Mifniæ Mar- chionum* ufque ad A. 1375. complexis. Utraque non fine auctario in Jo. Bur- chardi Menckenii T. 2. rerum Germa- nicar. pag. 313. 377. adde Tom. 3. p. 165. feq. & aliud *Mifnenfe Chronicon* ab An. 1301. ad 1497. ibid. Tom. 3. pag. 55. 64.

Ægidius Gvilelmus Miffalius fupra in *Ægidio* T. 1. p. 22.

Joannes Mifthelburg. T. IV. p. 104.

Raymundus Mithridates Romanus, cir- ca A. 1495. [illegible]rus linguarum Hebraicæ & Chaldaicæ peritia, fcripfit de tropis Hebraicis, atque interpretatus eft Elea- zari junioris (*Eliefcris* parvi) libros feu Capita XIV. rerum Divinarum, five myfteria arcana Cabbaliftica. Vi- de Colomefii Italiam Orientalem pag. 16. & celeberrimi Wolfii noftri Bibl. Hebraicam T. 1. p. 190. & T. 3. pag. 114. feq.

Mixtatus, fupra in *Albertino Muffato* T. 1. p. 39.

Mochimus, Mefopotamius Presbyter apud Antiochiam, quem Gennadius c. 71. ait contra Eutychen fcripfiffe: & *Modeftus* cujus opus adverfus Marcio- nem ab Eufebio XV. 25. Hift. & Hie- ronymo cap. 32. de S. E. una cum a- liis ei tributis fyntagmatibus memora- tur, neque exftant hodie, neque Lati- ne fed Græce videntur fcripfiffe, itaque præteriri a me hoc loco debent.

Modeftus Polentonus, infra *Polento- nus*.

Modoinus five *Motuinus* Æduenfis fi- ve Augufti montis (*a*) (Auguftodu- nen-

(a) Veteri Gallorum lingua *dunum*, montem fignificat.

nensis) Episcopus , Concilio ad Theodonis villant An. 835. (*a*) interfuit , eumque laudant Florus Lugdunensis , Strabo Augiensis & Theodulfus Aurelianensis in suis carminibus atque Epistolis : & Ludovici Pii diploma ei datum pro Augustodunensis Ecclesiæ libertate exstat apud Sammarthanos T. 2. Galliæ Christianæ p. 35. seq. Modoini *Epistolam ad Theodulfum Aurelianensem* scriptam versibus elegis, quæ incipit: *Ludere nemo potest versu sine lege polito* , cum Theodulfi carminibus ad Modoinum & Aigulfum de suo exilio scriptis edidit Canisius T. V. antiquar. Lect. parte 2. (edit. novæ Tom. 2. parte 2. pag. 69.) inde exstat in Theodulfo Sirmondi ad calcem libri quarti ejus carminum T. 2. Opp. Sirmondi p. 1090. & in Bibliotheca Patrum T. XIV. edit. Lugd. p. 48.

Moguntinas res medii & recentioris ævi præclare illuminatas accepimus a duumviris clarissimis Georgio Christiano Joannis, & Valerio Ferdinando Gudeno . Ac Joannes quidem rerum Moguntiacarum tria hactenus Volumina (*b*) in lucem dedit, quorum *primo* exhibetur opus præcipuum *Nic. Serarii* S. J. rerum Moguntinarum libri V. pridem editi Moguntiæ 1604. 4. Colon. 1624. 4. sed præsenti editione nova annotationibus & schematibus Genealogicis emendati illustratique una cum supplemento ad præsens usque tempus, & indicibus locupletissimis.

Tomo *secundo* exstant Jesuitarum Antverpiensium, a quibus Acta Sanctorum eduntur, & Joannis Mabillonii, ex Actis ejus Benedictinis Commentarii historici de Sanctis Moguntinensibus, *Crescente* , *Aureo* & *Justina* , *Albano* , *Lullo*, *Rabano* & *Bardone*.

Anonymi narratio de cæde *Arnoldi* Archiepiscopi Moguntini A. 1160. perpetrata , Latine conversa ab editore ex Chronico Germanico Manuscr. Augustinianorum Moguntinensium . *Conradi*, sive *Christiani* secundi potius , Archiepiscopi Moguntini Chronicon de quo dictum supra T. 1. pag. 42. Prodierat illud (*c*) Basileæ 1532. 1537. fol. & 1555. 8. & ex Petri Pithœi editione cum Othone Frisingensi & aliis 1569. fol. & Tomo 1. Urstisii pag. 565. & in Reuberi sylloge pag. 450. ac denique ex Georgii Helvvichii recensione cum ejus notis Frf. 1630. 8. quam novus editor est secutus.

Georgii Helvvichii , Moguntinæ Ecclesiæ vicarii , narratio de Moguntia occasione dissidii inter duos Archiepiscopos Dietherum & Adolphum Nassovium devicta An. 1462. ex edit. Francof. 1626. 8.

Jacobi Manlii (Mennel) Friburgensis, Maximiliani I. a Consiliis , historia collatæ An. 1518. Cardinalitiæ dignitatis a Leone X. in Albertum Moguntinum , ex Freheri tomo secundo rerum German. pag. 397. (edit. novæ 709.)

Georgii Helvvichii elenchus *nobilitatis Moguntinæ* , ex edit. Mogunt. 1623. 4. Syllabus *Prælatorum* ac *Canonicorum* , *Suffraganeorum* & *Vicariorum* Moguntinensium recens confectus & ad præsens usque tempus perductus.

Ecclesiarum Collegialium Moguntin. *S. Petri* , *S. Stephani* , (ubi etiam de capite *S. Annæ* huic Ecclesiæ furtim subtracto) *S. Victoris* , *B. Mariæ Virginis ad gradus* , *S. Crucis* , *S. Joannis* , *S. Mauricii* & *S. Gangolfi* Chronica recens continuata.

Georgii Helvvichii Chronicon Monasterii , jam Collegiatæ Equestris ad S. Albanum , ab editore illustratum notis & perductum ad præsens tempus. *Joannis Antonii Wittichii* Catalogus Abbatum *Monasterii D. Jacobi in monte specioso* , cum notis & continuatione editoris.

Ejusdem editoris breves dissertationes de

(*a*) Non 853. ut bis excusum in Basnagii Canisio Tom. 2. parte 2. pag. 60.

(*b*) Act. Er. 1723. pag. 434.

(*c*) Jo. Hubneri Bibl. hist. Hamb. Centur. 1. pag. 226.

de origine, fatis, ſtatuque Cœnobii *Carthuſianorum*, *Carmelitarum*, *Auguſtinianorum*, *Dominicanorum*, *Franciſcanorum* & *Capucinorum*, extra & intra mœnia Moguntina, & Parthenonum in Urbe, *albarum Dominarum*, *D. Claræ*, *D. Agnetis*, *Sororum de tertia S. Franciſci regula*, & *Congregationis B. Mariæ Virginis*.

Additiones ad G. Helvvichii & alia pleraque in hoc ſecundo Volumine ſcripta.

Scriptorum Hiſtoriæ Moguntinenſi cum maxime inſervientium tomus *novus* ſive *tertius* Francof. 1727. fol. luci datus, in quo hæc continentur:

1. *Georgii Helvvichii* Moguntini Vicarii, defuncti A. 1632. antiquitates Cœnobii Laurishamenſis, ex edit. Francof. 1631. 4. p. 1. cum aliquot tabularum veterum appendice recens adjecta pag. 109.

2. *Jo. Mauricii Gudeni*, hiſtoria Erfurtenſis libris V. pag. 121. Duderſtad. 1675. Auctor Conſiliarius Moguntinus obiit A. 1688.

3. *Jo. Andreæ Schmidii*, de Conciliis Moguntinis diſſertatio auctior editione Helmſt. 1137. 4. cum notis pag. 281. adde T. 2. introduct. Sagittarianæ in H. E. p. 1188. 1204.

4. *Joannis Huttichii*, A. 1544. defuncti collectanea Antiquitatum in urbe atque agro Moguntino repertarum pag. 315. ex edit. Mogunt. 1520. & ad calcem vett. Inſcriptionum Petri Apiani, Ingolſtad. 1534. fol. cum tribus additamentis, de mole glandiformi ex W. E. Tentzelii dialogis A. 1698. p. 669. Pyramide Druſi in agro Moguntino. Inſcriptionibus quibuſdam. Adde Chriſtiani Gotthelf Blumbergii *Eichelſtein oder* Neronis Claudii Druſi monumentum deſcriptum Germanice, Chemnit. 1698. 12. & 1700. ex Latino 1690.

5. Monumenta ſepulchralia A. 1714. Moguntiæ eruta, cum ſcholiis *Caroli Guſtavi Heræi* p. 345. ex editione Anni 1721. 8. poſt ejus poemata Germanica recuſa A. 1733.

6. *Wilh. Erneſti Tentzelii* Moguntinenſium moduli majoris aliorumque cum veterum tum recentiorum nummorum brevis deſignatio pag. 355. ex Germanico, Gothæ *1696*. fol. *Entvvurf etlicher Chur-Mayntziſcher* medaillen, cum appendice quatuor nummorum pag. 371. ſeq.

7. *Nic. Seelanderi* ſylloge bracteatorum ſive cavorum nummorum Moguntinenſium, ex Germanico A. 1725. Latine, pag. 373. cui ſupplementa quædam addita in præfat.)( )(ſeq.

8. *Caroli Guſtavi Heræi* ſeries Archiepiſcoporum Moguntinenſium, monumentis numiſmatum Cæſarianorum poſteris ſervata, & ab editore in tabulas redacta. pag. 389. ex edit. Viennenſi in folio patenti, tabulis V. cum appendice trium nummorum memorialium p. 392.

9. *Theodorici Greſemundi* de Meſchede, junioris, hiſtoria & carmen de S. Cruce prope Moguntiam violata, pag. 393. edit. Argentorat. A. 1514.

10. *Joannis Arnoldi Bergellani* de chalcographiæ inventione poema encomiaſticum pag. 421. ex. edit. Moguntina An. 1541. exſtat & ad calcem Anton. Verdierii ſupplementi Bibl. Geſnerianæ, & in Tentzelii Bibl. curioſa An. 1704. p. *986*.

11. S. Sedis Moguntinæ, Collegiique Metropolitani facies ſub initium Ann. 1568. p. 445. ex *Ægidii Periandri* Bruxellenſis Nobilitate Moguntinæ Diœceſis, Metropolitanæquæ Eccleſiæ, carmine deſcripta elegiaco. Mogunt. 1568. 8. Archiepiſcopus, Præpoſitus, Decanus, Cuſtos, Scholaſticus, Cantor, Canonici XX. Domicellares XVII.

12. Georgii Chriſtiani Joannis de Patriciorum veterum Moguntinenſium familiis, diſcrimine, juribus, contentionibus & fatis commentariolum. pag. 449. 464.

Val. Fred. de Gudenus, Cameræ Imperialis Aſſeſſor & ex immediato Ordine Equeſtri Imperii, circuli Rhenani

ſuperioris, ſylloge 1. (a) Variorum Diplomatum, monumentorumque veterum antea ineditorum & res Germanicas, imprimis vero Moguntinas inſigniter illuſtrantium & ab editore illuſtratorum Francof. 1728. 8. addita notitia Codicum antiquorum rariorum, Moguntiæ in Capituli Metropolitani Bibliotheca latitantium, & elencho Cancellariorum Electoralium Moguntinorum ab A. 1093. ad 1728.

Vita S. Bilihildis, Duciſſæ Franciæ Orientalis & primæ Abbatiſſæ veteris Monaſterii Moguntiæ ſub Clodoveo I. edita & illuſtrata a P. Ignatio Gropp, Benedictino. Wirceburg 1731. 4.

De Epiſcopis & Archiepiſcopis Moguntinis *Sammarthani* Tom. 1. Galliæ Chriſtianæ pag. 344. ſeq. atque editionis novæ Tomo V. *Joannis Latomi* Catalogus uſque ad Ann. 1582. cum notis *Hermanni Ulrici de Lingen*, Tom. 3. rerum Germ. Menckenii p. 407.

De *Joannis Gamanſii* S. J. Metropoli Moguntina inedita atque ineditis ad Serarium acceſſionibus vide Leibnitiana pag. 156. & G. Chriſtianum Joannis præf. ad T. 1. rerum Moguntinar.

Georgii Helvvichii de nobilitate Eccleſiæ Moguntinæ ejuſque Canonicorum. Francof. 1614. 4.

Ejuſd. Icones Electorum XIII. Moguntinenſum 1624. fol.

Idem promiſit Antiquitates Moguntinas, & Catalogum Prælatorum & Canonicorum Eccleſiæ Moguntinæ.

Hermanni Conringii aſſertio Juris Moguntini in coronandis Regibus Romanorum, Francof. 1656. 4. iteratæque vindiciæ ejuſdem Juris, & caſtigatio anti-Conringianæ defenſionis Juris Colonienſis. ibid. 1664. 4. & T. primo Operum Conringii junctim editorum curante Jo. Wilhelmo Goebelio. Brunſvigæ 1730. fol.

Moiſſiacenſe Chronicon, ſive ex illo Chronico excerpta ab initio Regni Francorum uſque ad A. C. 819. in Andreæ du Cheſne T. 3. rerum Francoru 130. 148. Quoniam ex *Bedæ* libr ſex Mundi ætatibus auctor quædan ſcripſerat, hinc in Codice Moiſſi ſis Cœnobii, liber Chronicorum *B* presbyteri inſcribitur. Patrum em to apographo uſum Ducheſnium, & tiquum Codicem exſtare in Colber notavit Baluzius ad Marcam Hiſ cam p. 230. Præterea *Chronologiam ſeriem Regum Gothorum* qui tam in thia Gallica quam in Hiſpaniis re runt, uſque ad Caroli Martelli [illegible] corum Principis tempora, ex C Moyſſiacenſis Cœnobii, apud eu du Cheſnium, Tom. 1. pag. 818. Moyſſiacum Monaſterium celebre ceſeos Cadurcenſis in Gallia Ord. ned. de quo Sammarthani Tom. I 679.

Joannes de Molendinis, ſupra *Jo* Morlandinus, T. IV. p. 106.

Joannes Molines, ſupra Tom. I 105. ſeq.

Guiardus Molinæus. Tom. III. 123.

Conradus Molitor, ſupra Tom. I. 417.

Georgius Molitoris, Nuenburge (non Nurenburgenſis, ut apud Si rum) Theologiam docuit Erf diemque obiit A. 1484. de quo Tr mius in luminaribus Germaniæ c. ſcripſit *in quatuor libros Sententiarum paſſione Domini*. *Sermones* & *Qu nes*.

D. Ulricus Molitor, Conſtantie Doctor Decretorum Studii Papien Curiæ Conſtantienſis cauſarum P nus, ſcripſit Dialogum *de Lamii Pythonicis mulieribus* ad Sigiſmu Imp. exſtat cum Jac. Sprengeri m maleficarum in edit. Francof. 158 Tom. 1. p. 664. 716.

Molmutinæ Leges & *Marcianæ* in tannia, de quibus ex Gaufredo R phus Higdenus in Polychronico li in XV. ſcriptoribus Thomæ Gale

2

(a) Vide Acta Erud. 1729. pag. 130. & Chriſtiani Gottlieb Buderi Bibliothecam ſcriptoru manicorum pag. 98.

214. ad Annum Urbis Romæ conditæ 285. *Circa hæc tempora* Dumvvallo *Molmucius*, *filius Ducis Cornubiæ cœpit regnare apud Britannos*, *qui interfectis Regibus Lœgriæ*, *Cambriæ & Albaniæ*, *Insulam solus obtinuit*, *Diadema ex auro sibi fecit*, Leges *quæ Molmutinæ appellantur composuit*, *quas postmodum Gildas in Latinum*, *deinde Rex Alvredus de Latino transtulit in Anglicum*. Et ad An. 406. *Circa hæc tempora regnavit apud Britannos Gvitelinus*, *filius Gurguncii*, *cujus uxor Marcia cunctis artibus pæne imbuta* Legem *edidit Marcianam*.

Boninus Mombritius, Patricius (*a*) Mediolanensis præclaram operam posuit sub tempora nascentis typographiæ in publicandis bonis scriptis: sed quæ editiones rarissime hodie reperiuntur. Sunt illa Chronica Eusebii, Hieronymi, *Prosperi* & Matthæi Palmerii usque ad A. 1448. (*b*) Mediolan. 1475. fol. Scriptores historiæ Augustæ, 1475. (*c*) fol. Papiæ glossarium, 1476. (*d*) 12. Decembr. fol. Sanctuarium sive Vitæ Sanctorum collectæ ex Codicibus Manuscriptis & dedicatæ Cicho Simonetæ, Ducum Mediolanensium Secretario, duobus in fol. Voluminibus, sine anni nota. Valuit idem Mombritius carmine; nam non modo editionibus suis epigrammata quædam breviaque carmina præmisit, sed etiam carmine heroico scripsit libros sex *de passione Dominica*, quos respiciens Daumius pag. 28. Epist. ad Reines. *Mombritium de passione Domini*, *quem habeo*, *novi inventu esse rarissimum*. Prodiit Lipsiæ 1499. 4. *Hesiodi Theogoniam* Latinis expressam versibus, & Borso Estensi, primo Ferrariensium Duci dicatam, editamque in quibusdam Hesiodi editionibus Basileæ & Lipsiæ, memorat Gyraldus lib. 1. de poetis sui temporis pag. 28. De priore opere Julius Cæsar Scaliger in hypercritico pag. 729. *Mombritius generosioribus utitur dicendi legibus : & quum multa admittit*, *constat sibi tamen*, *neque dejicitur de animi commotione*. Ejusdem inedita apud Labbeum laudata in Bibl. nova Manuscriptorum p. 319. *de varietate fortunæ* ad Galeatium Sfortiam, Mediolani Ducem & p. 325. *Bucolica* ad Galeatium Mariam Vicecomitem & pag. 333. *de nuptiis Tristani Vicecomitis*.

Monachus Florentinus, Archiepiscopus Acconensis sive Ptolemaidis in Phænicia, de recuperata A. 1191. Ptolemaide, editus a Basilio Joanne Heroldo Basil. 1564. fol. cum *Gvilelmo* Tyrio.

Joannes Monachus, Cardinalis. Supra T. IV. p. 105. Oudinus T. 3. p. 690.

Monaldus Justinopolitanus, Dalmata Ord. Minor. defunctus circa A. 1340. Scripsit *Summam Casuum Conscientiæ* sive *Summam Juris Canonici*, idem enim opus est, quæ ab ipso *Monaldina* atque *aurea* consuevit appellari. Prodiit Lugdun. 1516. 8. Quæstiones *in IV. libros sententiarum*, & *Sermones* Varios. Vide Trithemium cap. 576. Labbeum T. 2. de S. E. p. 95.

Monaldus de Ancona, Ord. Minor. Religionis Christianæ prædicator fortis & constans inter Saracenos ac Martyr An. 1288. de quo Waddingus ad illum annum & Oudinus Tom. 3. p. 874.

Monaldus de Monaldescis, Urbevetanus, Archiepiscopus Beneventanus ab An. 1303. ad 1332. Vide Ughellum T. VIII. edit. novæ pag. 143. seq.

Monaldus de Rosariis Carmelita, Doctor. Paris. defunctus Burdigalæ Ann. 1508. Ejus libros tres de partibus pœnitentiæ & Sermones Quadragesimales memorat Miræus Auctarii c. 421.

Antonius Monelianus. Supra Tom. 1. p. 129.

Mo-

(*a*) Ita vocant Gesnerus in appendice Bibl. Simlerus aliique.

(*b*) Diarium eruditorum Italiæ Tom. X. pag. 446.

(*c*) Salmasius eumque secuti, ut Illustris Josephus Antonius Saxius de studiis literariis Mediolan. pag. 130. ad Annum 1465. nominant. Sed A. 1475. veriorem puto, Vide Catalogum Bibliothecæ Cardinalis du Bois pag. 354.

(*d*) Hanc Papiæ editionem Mediolanensem ipse possideo. Oudinus Tom. 3. pag. 2660. memorat Venetam 1496. 19. April. sed eam ab ipso Mombritio non putem curatam esse.

Monetus sive *Moneta*, Cremonensis Professor Artium Bononiæ, atque inde inter primos S. Dominici discipulos, circa A. 1225. scripsit *Summam contra Catharos & Waldenses*, libris V. Opus Manuscr. Venetiis, Neapoli, Bononiæ & Parisiis in variis Bibliothecis. Vide Oudinum T. 3. pag. 91. Editurum se promiserat Gretserus ad Reinerum, T. 25. Bibl. Patrum Lugd. pag. 277. * De ætate sancti hujus scriptoris nihil habeo certi, quod proferam; de scriptis vero admonendi sunt Eruditi Summam illam adversus Catharos & Valdenses, quæ multis sæculis omnino jacuit in pluteis Bibliothecarum sepulta, productam fuisse tandem in lucem publicam Romæ An. 1743. operam hanc utilem publico præstante P. Fr. Thoma Augustino Ricchinio Sacri Indicis a secretis meritissimo, qua de re publico nomine viro eruditissimo meritas gratias agimus, nobisque adgratulamur, quod votis nostris adeo egregie sit satisfactum; nam operi illi Ricchinius præmisit de vita, & scriptis P. Monetæ discussionem diligentem, ac de Catharis & Valdensibus justum commentarium, ne quid dixerim de adnotationibus hinc inde sparsis, quibus totum opus illustrat, & ornat. Ex eodem P. Ricchinio discimus eidem Monetæ auctori deberi etiam *commentarios in Aristotelis Logicam*; & *summam casuum conscientiæ*.

Andreas Mongayus Colomesio p. 20. Italiæ Orientalis, sed Nic. Comneno p. 293. hist. Gymnasii Patavini *Bongaius Alpagus*, Bellunensis, Philosophus & Medicus Orientales litteras circa Ann. 1506. docuit Patavii, & versionem Avicennæ sive Ebensina, factam a Gerardo Cremonensi emendavit. Vertit & Serapionem atque alia Arabum, etiam Syrorum doctorum scripta: & de vitis atque artibus Philosophorum & Medicorum Arabum ac Græcorum commentatus esse traditur.

Joannes Monsterbergius, Monachus Chemnicensis, auctor vel continuator Chronici Chemnicensis, cujus fragmentum ab A. 1408. ad 1516. ex Codice Petri Albini, hodie Archivi sive Tabularii Dresdensis vulgavit celeberrimus Menckenius T. 3. scriptor. rerum Germanicar. p. 157. 159.

Joannes Monstreletus. Supra T. IV. p. 105.

Nicolaus Montacutius, Historicus Anglus circa A. 1466. quem Baleus VIII. 25. Pitseus pag. 657. ac Vossius p. 633. notant scripsisse scalam temporum a Christo nato, & de Regibus atque Episcopis Angliæ, nec non carmina atque epigrammata: sed male ad eum referunt Catalogum Pontificum Rom. de quo supra in *Muniacutio*.

Adamus de Montaldo, Genuensis Ord. Eremitarum S. Augustini circa Ann. 1480. Scripsit *de laudibus familiæ de Auria*, quod scriptum Tomo XXIII. thesauri rerum Italicarum (a) publici juris nuper fecit illustris Muratorius. Hujus Montaldi carmen heroicum *de passione Christi* Manusc. servatur in Bibl. Paulina Lipsiensi, ut jam dicere me memini supra Tom. 1. pag. 10. * Longe plura scripsit, quam quæ hic a Fabricio indicantur; dedit enim *ad Callixtum III. de clara vita Divi Alphonsi Regis*. *Cohortatorium ad eundem Papam pro Constantinopoli metrice*. *Ad eumdem Pontificem de clara vita excellentissimi Arnoldi Rogerii Alexandriæ Patriarchæ oratio*. *De laudibus Summi Pontificis Sixti IV. oratio*. *Ad Sixtum Pontificem carmen*. *De passione Domini carmen* impressum absque anno, & loco. *Tractatus de familia Cybo Genuensi*. *in ortographiam Joannis Aretini proœmium*. *De laudibus B. Christinæ de Vicecomitibus* apud Bollandistas in T. 2. Februarii. *De dolore B. Mariæ Virginis in Passione*. Ejus pariter sunt *Carmina contra Antonium Raudensem acrem Lactantii Firmiani censorem*; quæ carmina sæpius excusa lucem primum vidisse credo in editione Lactantii Romana A. 1468. Vide P. Gandolfo in Dissertat. de ducentis Augustinianis.

Mon-

(a) Acta Erud. 1733. pag. 450.

Montenarius, Vide supra in *Maximiano*.

Montanus primæ sedis provinciæ Carthaginis *Toletanus* Episcopus præfuit Concilio II. Toletano An. 527. (al. 531. Miræo 524.) cujus Canonibus in Conciliorum tomis & apud Agvirrium T. 2. pag. 296. seq. notis etiam illustratæ subjiciuntur *Epistolæ duæ*, una ad fratres filiosque territorii Palentini, & altera ad Theoribium, sive Turibium Monachum, a Turibio Episcopo, Priscillianistarum oppugnatore diversum. Videndus Hildefonsus libro de S. E. c. 3. & Martyrologium Hispanum Febr. 23.

Montanus hæreticus, auctor Montanistarum, Ecclesiam turbare cœpit ab A. C. 172. nulla autem ejus scripta ad nos pervenerunt, neque Latine scripsisse videtur sed Græce.

Antonius de Monte Falcone. Supra T. 1. p. 129.

Conradus de Monte Puellarum, supra T. 1. p. 417.

Guido de Monte Rocheri, supra Tom. III. p. 133.

Guilelmus de Monte, Tom. III. pag. 156.

Guilelmus de Monte Serrato. T. III. p. 155.

Joannes de Monte. Tom. IV. p. 105.

Petrum Jacobum Montefalchium Vossius p. 664. ait clarum An. 1497. reliquisse opus de Vicentinis, deinde scripsisse de cognominibus Deorum ac de sacris celebrantibus. Libellus de cognominibus Deorum prodiit Perusiæ 1525.

Petrus de Monte, Venetus, pro Eugenio IV. scripsit circa Ann. 1432. in Concilio Basileensi librum cui titulus *Monarchia* excusum Romæ 1537. & in tractatu tractatuum sive Oceano Juris Tom. 13. pag. 144. Vide Oudin. Tom. 3. pag. 2378.

* *Petrus de Monte* non alius est ab eo Petro de Monte, de quo Fabricius infra disserit. Vide ibidem adnotationem meam.

Philippus de Janua sive *de Monte Calerio* in subalpinis, Ordin. Minor. Papæ Benedicti XI. circa A. 1336. Pœnitentiarius, scripsit Commentaria *in Genesin* & alias quasdam S. Scripturæ partes: in *Postillam super Evangelia Dominicalia totius anni*, in compendium missam a Janselmo Canova, Ord. Minor. Lugd. 1510. 1515. 1541. tum *Quadragesimale*, & Conciones *de Eucharistia*, *Sermones de Sanctis*. Vide Waddingum p. 294. & Oudinum T. 3. p. 896.

Joannes Montesonius. Supra *Joannes* T. IV. p. 105.

Nicolaus Montignius, ex Canonico Viconiensis Ecclesiæ in Hannonia, Præmonstratensis Ordinis, factus Abbas Monasterii de Castello S. Martini ad Scarpum fluvium prope Montigneam, Tornacensis diœcesis, scripsit *Annales* ejusdem *Monasterii Viconiensis* & *Historiam martyrii & translationis sanctarum undecim millium Virginum*. *De miraculis S. Blasii*. *Memoriale reliquiarum Viconiensis Ecclesiæ*, & alia quæ Viconiæ adservantur. Hæc Joannes le Paige in Bibliotheca Præmonstratensis Ordinis p. 307. Valerius Andreas p. 692. qui A. 1308. eum floruisse testatur. Addit Vossius pag. 791. elogium illius præclarum apud Anonymum qui Viconienses Annales supplevit. * Monasterii Viconiensis historiam non integram quidem Montignius scripsit; sed supplementum tantummodo ab Anno 1217. usque ad sua tempora; tum etiam in præcedenti historia ab aliis scripta interpolationes quasdam adjecit. Vulgavit hæc omnia P. Martene Vet. Monum. Tom. IX. pag. 296.

Montis Sereni Chronicon, supra *Conradus Lauterbergensis* Tom. 1. p. 415.

Petrus de Mora, Beneventanus, Cardinalis Diaconus ab A. 1205. ad 1216. scripsit *Alphabetum* sive Dictionarium *in Arte Sermocinandi*, Manuscriptum in variis Bibliothecis. Vide Oudinum T. 2. p. 1721. seq. & de libro *Decretalium Innocentii III.* per Moranum collecto G. Josephum Eggs in purpura docta T. 1. p. 122.

Be-

Benedictus Morandus. Supra T. I. p. 106. seq.

Gvilelmus di Morbeka, Brabantinus Ord. Præd. Clementis IV. & Gregorii X. Pœnitentiarius, & deinde Archiepiscopus Corinthi A. 1280. (*a*) linguarum Græcæ & Arabicæ peritus, & Philosophus, cui *Witelo* sive *Vitellio* dicans perspectivam suam, sive libros decem Optices, *Veritatis amatorem & universalium entium amore studioso devinctum* illum nuncupat. In gratiam Thomæ Aquinatis A. 1273. omnes libros *Aristotelis* de Græco in Latinum, verbum e verbo transtulisse traditur, *qua translatione Scholares adhuc hodierna die utuntur in Scholis*, (*b*) inquit auctor Chronici Slavici ad An. 1279. Vertit & *Simplicium* in Aristotelis IV. libros de Cœlo, qui ex *Gvilelmi Morbeti* hoc est Morbekæ nostri interpretatione editi exstant Venetiis 1540. fol. Deinde Simplicium in prædicamenta Aristotelis: tum *Galeni*, libros tres de alimentis ad Rosellum de Aretio, Medicum præcipuum: & *Hippocratem* de prognosticationibus ægritudinum secundum motum Lunæ. *Procli* etiam Platonici Philosophi de Providentia & eo quod in nobis, vulgatum a me T. VIII. Bibl. Græcæ pag. 465. ex Codice Holsteniano: & librum de decem dubitationibus circa Providentiam, & alium de malorum subsistentia. Utriusque excerpta dedi ibid. pag. 498. 502. seq. Etiam elementationem Procli Theologicam a Gvilelmo de Morbeka Latine versam notat illustris Leibnitius T. I. Epistolarum pag. 421. atque in Bibliothecis Galliæ, Angliæ & Germaniæ adhuc servari illam versionem notavit Oudinus T. 3. pag. 469. & Jacobus Quetif Tom. I. p. 390. qui etiam tractatum Gvilelmi ineditum *de arte & scientia Geomantiæ* commemorat.

Joannes Morellus, Canonicus Regularis S. Dionysii Remensis, scriptor *Vitæ S. Erminiæ* varias visiones & apparitiones A. 1395. illi factas referens. Joannis Gersonis de illa judicium ac censura legitur Tom. I. Opp. edit. novæ pag. 83. atque ideo Morelli hoc loco mentionem facere volui, quamquam Gallice ille non Latine scripserit.

Otho Morena, Lotharii III. & Conradi II. Regis Legatus scripsit *Historiam rerum Laudensium* (in Ducatu Mediolanensi) cui ultimam manum addidit filius, *Acerbus Morena*. In hac historia illustrantur res gestæ a Friderico I. Imperatore ab A. 1153. ad 1168. Hanc primus edidit atque eruditis notis illustravit Felix Osius, Mediolanensis, Professor Patavinus, Venet. 1639. fol. Cum iisdem recusa legitur in tomo tertio thesauri Antiquitatum Italiæ Græviani, & sine illis notis in tomo primo scriptorum Brunsvicensium illustris Leibnitii pag. 806. Denique diversa in multis ex Codd. Bibliothecæ Ambrosianæ, cum editione Osiana ex adverso posita, & in Osii notarum locum adjunctis novis celeberrimi Josephi Antonii Saxii, Bibl. Ambrosianæ præfecti, & Anonymi Ord. Benedict. Monachi (Domni Casparis Barettæ) in tomo sexto Scriptorum Italiæ thesauri Muratoriani.

David Morganius, supra Tom. 2. pag. 16.

B. Mor apud Vossium p. 680. & 819. scriptor *Vitæ B. Jacobi de Mevania*, de quo supra Tom. IV. pag. 6. edidit Leander Albertus libro de Viris illustribus Ord. Præd. Bononiæ 1517. fol. pag. 255. Integrum nomen *Bartholomæus Mortarius*, Italus, ejusd. Ordinis, de quo Jacobus Echardus Tom. 2. pag. 86. ubi etiam *Orationes* illius memorantur.

Morigniacense Chronicon sive Mauriniacensis Monasterii in diœcesi Senonensi (*c*) auctoribus *Theulfo* & aliis Monachis ab A. 1108. ad 1147. libris II. editum in Duchesnii Tom. IV. rerum Francor. pag. 359. 389. * Dominus de la Curne de S. Palaye Commentarium scripsit in istud Chronicon insertum in opere *Memoires de litterature* Tom.

(*a*) Jacobus Quetif de scriptoribus Dominicanis T. I. pag. 389.

(*b*) In Erpoldi Lindenbrogii scriptoribus Septentrionalibus pag. 206. edit. a me curatæ.

(*c*) Sammarthan. Tom. IV. Galliæ Christianæ pag. 668. seq.

Tom. XV. Monet ibi Lectores suos non satis accurate inscribi in titulo Chronicon &c. ab An. Christi 1108. usque ad Annum 1147. Non enim desinit in reditu Ludovici VII. qui Anno illo reversus est, sed ulterius excurrit usque ad obitum Thevini Abbatis Morigniacensis, quem ultra triennium vitam prorogasse author commentarii hujus arbitratus est.

Morimundensis Cœnobii, Ord. Cisterc. a Papiensibus desolati A. 1237. Historiam a synchrono scriptam edidit Ughellus Tom. IV. ubi de Archiepiscopo Mediolanensi Gvilelmo Ruzolio p. 183. 196.

Joannes Morlandinus, supra Tom. IV. pag. 106.

Daniel Morlaye. Tom. II. p. 12.

Thomas de la Moor, sive *Morus*, Miles sive nobilis Anglus, cujus commentarii *de vita & nece Eduardi II. Angliæ Regis ab A.* 1307. ad 1326. exstant inter scriptores rerum Anglicarum a Cambdeno editos Francof. 1602. fol. sed exstant ex veteri Latina versione Walteri Bakeri; nam Morus Gallice, non Latine scripsit. Vide Oudinum T. 3. pag. 799. & Gvilelmum Nichols in Bibliotheca Historicorum Angliæ pag. 79. seq.

Alius *Thomas Morus*, natus Londini A. 1480. Vir ingenio & meritis præstans & Cancellarius Angliæ, notas ob causas Regis Henrici VIII. jussu securi percussus A. 1535. cujus vitam præter *Thomam Stapletonum* (*a*) *Henricumque Hodderdonum* (*b*) scripsit gener *Gvilelmus Roperus*, (*c*) vulgatam a Thoma Hearne Oxon. 1716. 8. & *Thomas Morus* abnepos (*d*) post auctorem Romæ A. 1625. extinctum editam Lond. 1627. 4. & nuper A. 1726. 8. ibidem recusam: quibus addi possunt Auctor expositionis fidelis de morte Thomæ Mori, (*e*) & Georgius Lilius Britannus (*f*) in Mori elogio: Antonius Wood, (*g*) Jo. Jacobus Boissardus (*h*) Isaacus Bullartus (*i*) Adolphus Clarmundus (*k*) ac præter Jovium aliosque innumerabiles Niceronus Tom. XXV. memoriarum de viris eruditis pag. 216. Opera Mori Basil. 1563. Lovanii 1566. & novissime Francofurti 1689. fol. Latine prodierunt, *Historia Richardi III. Angliæ Regis*. *Ad Lutherum responsio* An. 1522. pro Rege Henrico VIII. quam sub *Gvilelmi Rossei* nomine ediderat. *Expositio passionis Christi*, scripta in Carcere. *Quod pro fide mors fugienda non sit*. *Imploratio Divini auxilii*, ex Psalmis. *Utopia* sive de Optimo Reip. statu libri duo, (toties recusa & in alias versa linguas, ut dixi in Bibliographia Antiquaria cap. 14. §. 16. ubi de aliis aliorum similis argumenti atque instituti scriptis.) *Poemata* Mori atque *Epigrammata* ingeniosa & amœna separatim edita a Beato Rhenano, & Pirkaimero dicata Basil. 1520. 4. Dialogi *Luciani* e Græco versi, & Declamatio qua *Luciani Tyrannicidæ* respondetur. *Epistola* ad diversos cum Erasmi ad Morum Epistolis & ad Huttenium de Mori vita, & Gvilelmi Corvini Nucerini ad Philippum Montanum ejusdem argumenti. Denique, Opera Mori Anglice viderunt lucem Lond. 1557. 4.

Mosomensis Monasterii Ord. Bened. in diœcesi Remensi *Chronicon* ab A. 971. ad 1033. editum a Dacherio Tom. VII. spicilegii pag. 623. cum appendice ad A. 1212. (edit. novæ Tom. 2. pag. 561. 573.)

Joannes Moven. Supra, Tom. IV. p. 106.

(*a*) Libro de tribus Thomis, Duaci 1588. Colon. 1599. 1612. 8. & inter Stapletoni opera Paris. 1620. fol. & ante opera Thomæ Mori.

(*b*) Lond. 1662.

(*c*) Acta Erud. 1718. pag. 475. Bibl. raisonnée T. VI. pag. 470.

(*d*) Acta Erud. 1727. pag. 31. Journal des Sav. 1726. Jul. p. 422.

(*e*) Paris. 1535. & in V. C. Frid. Jac. Beyschlagii sylloge opusculorum pag. 243. 257.

(*f*) Ibid. pag. 238. 242. ex edit. Bal. 1571. 8.

(*g*) Antiquitatt. Oxon. Tom. 2. pag. 358. seq.

(*h*) Tom. 2. imag. 48. pag. 120.

(*i*) Tom. 1. Academiæ scientiar. p. 45.

(*k*) T. 3. vitarum p. 32.

Ægidius Movisius (*Muisius*, *Mucidus* &c.) Abbas S. Martini Tornacensis, Ord. Bened. ab A. 1331. ad 1353. quo ætat. 83. diem obiit supremum. Scripsit *Chronicon de rebus gestis Comitum Flandrensium* ab A. 972. ad 1348. & de rebus gestis Annorum 1349. ad 1352. ubi prolixa de destructione Judæorum & de secta flagellantium narratio. Præterea Valerius Andreas p. 27. Bibl. Belg. memorat tractatum *de his quæ* temporibus suis ante & post promotionem suam *in Cœnobio Martiniano acciderunt*, & *de Consuetudinibus* in illo solitis observari: & *Catalogum Abbatum Cœnobii sui* ad sua usque tempora, rhythmo Latino & Gallico: ut librum lamentationum aliaque rhythmo scripta Gallico prætercam. Supra in *Ægidio Mucido* T. 1. pag. 23.

Gviardus de Moulins. Supra Tom. 3. pag. 123.

Moyssiacense Chronicon supra *Moissiacense*.

Mucianus, infra *Mutianus*.

Ægidius Mucidus supra Tom. 1. pag. 23. & paullo ante, *Movisius*.

Walterius de Muda, Monachus B. Mariæ de Thosan (Doest) in Flandria, circa A. 1284. cujus *Compendium Vitæ B. Thorphimi* sive *Thorfinni*, Episcopi Hammariæ in Norvvagia, defuncti in exilio, scriptum versibus hexametris, edidit Carolus Visch Bibl. Cisterc. pag. 316. 317. Incip.

Spirat odore nimis flos hac in humo (a) *tumulatus*.

Joannes de Muhlbach, *Muhlberg*. *Joannes Multonus*. Supra Tom. IV. p. 106.

Mundinus de Lentiis, Florentinus, Medicus & Anatomicus celebris, cujus *Anatome omnium humani corporis interiorum membrorum* sæpius vulgata post primam editionem Papiensem Anno 1478. Vide Bibliothecas Medicas Lindenii, Merklini, Mangeti quibus addenda editio A. 1550. inspecta Cangio, in cujus pag. 170. vixisse se testatur A. 1315. In iisdem Bibliothecis & *Canones* Mundini *super Mesuen*, cum Joannis Mesuæ operibus sæpius editi memorantur. Floruit Mesue inter Medicos Arabes celebris, versus medium seculum nonum. Ab hoc Mundino alii Mundinum Medicum Bononiensem distinguunt, eique Anatomiam malunt adscribere: alii tertium quoque Mundinum inducunt Forojuliensem, cui *Synonyma Medica* tribuunt. Sed ego nihil explorati de illis potui reperire. * MS. Codex Bibliothecæ Cæsenatensis, scriptus, ut ego conjicio, sæculo XIV. non ambiguum præbet argumentum distinguendi Mundinum alterum a Florentino ejusdem nominis plane diversum; Tum & errorem arguit eorum, qui synonima medica Mundino attribuunt. En igitur illud, quod mihi inspiciendum occurrit eandem bibliothecam visenti in pluteo 14. *Synonima Magistri Simonis de Janua cum additionibus Magistri Mundini de Forojulio*.

Joannes Mundratus. Supra Tom. IV. pag. 106.

Mucius, *Mucianus*, infra, *Mut*.

Munio sive *Martinus*, Mindoniensis sive Vallobricensis in Hispania Episcopus circa Ann. 1130. ut docet Nic. Antonius VII. 4. Bibl. veteris Hispanæ T. 2. p. 13. Quanquam Cangius eum cum altero confundens Munione, ait diem obiisse An. 1299. citans Vasæum Chronici Hispaniæ cap. 4. cujus locum etiam attulit Vossius p. 402. In eo nihil de illo anno, sed cum laude mentio *historiæ Compostellanæ*, quam cum *Hugone* Gallo, Portulacensi Antistite composuit de primordiis, successibus & incrementis Ecclesiæ Compostellanæ continuatam deinde a *Gerardo* Canonico Compostellano. Utut laudata à multis, tamen a nemine adhuc in lucem publicam prolata est hæc historia quod sciam.

Munio itidem Hispanus Ord. Præd. Generalis, qui inde Episcopus Palentinus atque illa quoque dejectus dignitate, Romæ A. 1299. in Cœnobio S. Sabi-

(a) Non *Humo* ut Leyserus pag. 1010. hist. poeseos Latinæ medii ævi.

binæ rebus humanis valedixit. Hic Munio in vita S. Catharinæ Senensis cap. 4. T. 3. Act. Sanctor. April. 30. pag. 872. traditur Sororibus de pœnitentia S. Dominici Regulam sive *modum vivendi redegisse in scriptis*.

Joannes Munsingerus sive *Muntzingerus* Rector Scholæ Ulmensis A. 1384. oratione habita & scriptis deinde emissis contendit corpus Christi in sacra Cœna non esse *Deum*, atque ideo nec adorandum adoratione latriæ. Inde inter testes Veritatis relatus a Flacio p. 907. edit. primæ, & Joanne Wolfio lectionum memorabilium Tom. 1. pag. 691. Conferendum Judicium *Magistrorum Academiæ Pragensis* de propositionibus quibusdam Jo. Munsingeri editum a V. C. Jo. Georgio Schelhornio Tom. VIII. amœnitatum litterariar. p. 511. & *Magistrorum Viennensis Academiæ* Tom. XI. p. 222.

Conradus a Mure, supra Tom. 1. pag. 417.

Murensis Cœnobii in Helvetia Ord. Bened. Origines circa A. 1130. & Acta fundationis in tomo secundo scriptorum de rebus Bambergensibus, illustris Jo. Petri de Ludevvig pag. 399. seq. Frf. 1718. fol.

Joannes de Muris, *de Muro Vallium*, *Joannes Murrbonus*. Supra T. IV. pag. 107.

Musæus, Massiliensis Ecclesiæ Presbyter qui ante An. 461. obiit, excerpsit hortatu Venerii Episcopi Massiliensis *Lectiones* totius anni festivis diebus aptas, *responsoria* etiam Psalmorum, capitula temporibus & Lectionibus congruentia. Deinde ad Eustachium Episcopum, Venerii successorem, scripsit *Sacramentorum* egregium & non parvum Volumen, & *Homilias*. Hæc de eo Gennadius c. 79. ex Gennadio Honorius II. 78. Trithemius cap. 172. aliique. Non dubium est ex Lectionibus hisce & responsoriis atque Sacramentorum libro plura hodie superesse. Vide Mabillonium lib. 1. de liturgia Gallicana cap. IV. Josephum Mariam Thomasium præf. ad Codices Sacramentorum, editos Rom. 1680. 4. & Jo. Pinium diss. de Liturgia Mosarabum p. 28. seq. ante Tom. VI. Act. Sanctor. Julii.

Mussatus, supra *Albertinus* T. 1. pag. 39.

Joannes de Mussis. Supra Tom. IV. p. 107.

Mutianus Scholasticus, hoc est vir idoneus causis agendis in foro, Cassiodori tempore, hoc est circa A. C. 550. utriusque linguæ peritia clarus, in gratiam ejus Latine vertit *S. Chrysostomi homilias XXXIV. in Epistolam ad Hebræos*. Hæc versio viri, ut ab eodem Cassiodoro cap. VIII. Divinar. Lectionum appellatur, disertissimi, doctique Henrico Savilio judice ac diligentis interpretis, etiamnum exstat excusa Coloniæ 1487. fol. cum prologo editoris Lilii Tifernatis ad Nicolaum V. & homiliis Chrysostomi de Jobo & patientia per Joannem Koelhoef de Lubek. Prodiit & Colon. 1530. 8. apud Joannem Gymnicum, atque inde Latinis Chrysostomi editionibus inserta ex Wolfgangi Musculi & Philippi Montani recognitione, ubi quandoque perperam *Mutius* pro Mutiano appellatur, quemadmodum & in Huetii libro de claris interpretibus. Consulendum & Volumen duodecimum editionis Græco-Latinæ Montfauconianæ. Codicem Manuscr. Heilsbrunnensem, in quo multa ab editis diversa reperit, memorat Jo. Ludevvig Hockerus in Bibliotheca Heilsbronnensi pag. 25. Magna est hujus Muciani auctoritas apud Gabrielem Danielem (a) auctorem diss. de judiciis Criticorum & nuperi interpretis Gallici super loco Chrysostomi homilia 3. in Epist. ad Hebræos, Paris. 1691. 4. Nescio unde hauserit Sirmondus ad Facundum, eumque secutus Colomesius Observatt. sacr. pag. 227. quod scripsit versum a Mutiano etiam *Chrysostomum in Epistolam ad Philemonem*. Translatum ab eo fuisse librum *Gaudentii de*

M 2 *Mu-*

(a) Recueil de diverses ouvrages, Parif. 1724. 4. Tom. 3. pag. 681.

Musica, Cassiodorus libro de Musica testatum reliquit. Illa Mutiani versio hodie non exstat, exstat autem Gaudentii liber Græce & Latine vulgatus inter Musicos veteres a Marco Meibomio, Amst. 1652. 4. de quo dictum in Bibl. Græca III. 10. p. 264. seq. Liber *Facundi* Hermiannensis contra hunc Mucianum, sive ut subinde appellat *Mocianum*, qui adversus Occidentales Episcopos cum damnatoribus trium capitulorum communicare nolentes scripserat, sæpius prodiit in Facundi editionibus Parisf. 1629. 8. & cum Optato, ibid. 1675. fol. & in Sirmondi Operibus T. 2. p. 825. Parisf. 1696. & Venet. 1729. fol.

Mutinenses Annales ab An. 1131. ad 1336. in thesauro scriptorum Italiæ Muratoriano T. XI. pag. 53. quibus adde *Mutinensis urbis descriptionem* subjunctam vitæ S. Geminiani, Episcopi Mutinensis, auctore Anonymo qui circa A. 910. floruit. In ejusdem thesauri T. 2. parte 2. p. 691.

Huldricus Mutius Professor Basileensis, cujus Chronicon ex probatioribus Germanicis scriptoribus in Latinam linguam translatum atque XXXI. libris Germanorum origines, mores, instituta, leges & memorabilia pace belloque gesta usque ad mensem Augustum An. 1539. persequens edidit Pistorius T. 2. scriptor. Germaniæ Frf. 1584. 1613. & Ratisbonæ 1726. fol. secutus editionem Basileensem Anni 1539. de aliis ejus scriptis vide si placet Simlerum.

Mycon Diaconus, supra *Mico*.

Joannes de Mylis, *Joannes Mylvertonus*, supra T. IV. p. 107.

Myrsontius sive *Mysrontius*. Inter scriptores rei agrimensoriæ p. 254. & 255. edit. Goesianæ *Latinus & Mysrontius togati Augustorum, de locis suburbanis vel diversis itineribus, pergentium in suas regiones*. De scriptoribus hujus argumenti dictum in Bibl. Latina IV. 11.

Joannes de Myza. Supra Tom. IV. p. 107.

LIBER XIII.

JOannes *Nalduyk* sive de *Nalduyco* Eques Hollandus defunctus A. 1489. Scriptor *Chronici Hollandiæ & Scelandiæ* a Theodorico Comite primo ad A. 1460. Sed nescio an Latine legatur; nam Belgice Manuscr. exstat in Cottoniana p. 25. & prodiit Goudæ An. 1478. & ex Petri Scriverii recensione Amst. 1663. 4. Vide Oudinum T. 3. p. 2729.

Nagoldus sive *Nalgodus*, vitiose *Nalgendus*, Monachus Cluniacensis, circa An. 1090. (a) scriptor *vitæ S. Odonis* Abbatis ab A. 926. ad 944. Cluniacensis. Vide Andreæ du Chesne Bibliothecam Cluniacensem p. 1633. Exstat apud Mabillonium T. V. Sanctor. Benedict. pag. 186. & *Vita S. Majoli* Abbatis Cluniacensis An. 994. defuncti in Actis Sanctor. Tom. 2. Maji pag. 658. 668.

Naldus Naldius, Florentinus circa A. 1470. Historicus & Poeta: amicus Marsilii Ficini, qui eum *Phœbi delicias* appellat lib. 1. Epist. Tom. 1. Opp. pag. 620. Scripsit *vitam Jannotii Manetti* editam a celeb. Muratorio Tom. XVIII. thesauri rerum Italicarum & in Tom. IX. thesauri Burmanniani. De illa Diarium eruditorum Italiæ Tom. XI. pag. 340. seq. *Elegos* ejus laudat Hugolinus Verinus, lib. 2. de illustratione Florentiæ pag. 36. *notus & est elegis Naldus*. Et Politianus Epigrammate p. 297.

Dum celebrat Medicem Naldus, dum laudat amicum
Et pariter gemino raptus amore canit,
Tam lepidum unanimes illi ornavere libellum
Phœbus, Amor, Pallas, Gratia, Musa, Fides.

Ejus *Hastiludium*, ad Julianum Medicem, *Bucolica* ad Laurentium Medicem, & *Miracula in templo S. Annunciatæ de Florentia* memorat Julius Niger,

(a) Oudin. Tom. 2. pag. 867.

in historia scriptorum Florentino-
p. 418.
Naldi Florentini. Carmen in laudem
aciæ Siculi J. U. Consultissimi exstat
essum in fronte operis ejusdem An-
Barbaciæ *de Verborum obligationibus*
Bononiæ 1497.
angii Chronicon. Supra *Gvilelmus*
Iangis, sive *de Nangiaco*. T. 3. p. 156.
Janno Stavriensis, Friso Philosophus,
a. A. 880. (non 1380. ut apud Kœ-
um) a quo Radbodum Episcopum
Trajectinum in septem artibus
llenter imbutum scribit Joannes de
in Chronico Trajectino pag. 22.
psisse traditur in *Platonem* de Legi-
& Rep. atque *Aristotelis* libros de
o & Mundo atque Ethicam uni-
am illustrasse. Vide Suffridum Pe-
Valerium Andream Svveertium.
annes Naso sive *Nasus*, supra T.
p. 107.
etrus de Natalibus Venetus, Episco-
Equilinus (*a*) sive Jesulanus (aliis
lanus, Ausolanus) sub Patriarcha
lensi, antea Plebanus exiltens (*b*)
Apostolorum Venetiarum diœcesis
ellensis A. 1396. scribere inchoavit
logum Sanctorum cum illorum Vitis
ro mensium numero divisum in li-
XII. quem jam Episcopus absolvit
1372. Jacobo de Viragine (de quo
Tom. 4. pag. 20.) & multis a-
diligentia & delectu præferendus.
diit primum (*c*) Vicentiæ 1493.
cum nonnullis *Sanctorum nuperrime*
onizatorum gestis, subjectis ab *Anto-*
Verle, Nobili Vicentino: Hinc Ar-
inæ 1502. Lugd. 1508. 1514. & ex
ndatione *Alberti Castellani*, Veneti,
Præd. qui & ipse Vitas plures ad-
, Venet. 1516. 4. Denique Lugd.
fol. * Catalogus Sanctorum au-
Petro de Natalibus Episcopo E-
ino prodiit equidem primum Vi-
anno hic adnotato curante An-
Verle. Additamentum vero ab
m Verle confectum est non de San-
ctis tantummodo nuperrime *canonizatis*;
id enim nullibi legitur in eadem addi-
tione, sed de aliis nonnullis sanctis in-
discriminatim, quamquam fateor duos
vel tres ibi reperiri Sanctos tum recens
in Divorum catalogum adlectos. Nec
vera scribit Fabricius, divisos nempe
libros ab authore suo pro numero men-
sium; nam totum opus concluditur un-
decim libris; in duodecimum vero con-
tulit author omnium Sanctorum, de
quibus in superioribus egerat, indicem
alphabeticum.

Est autem apud me editio ejusdem
operis Veneta Anni 1616. a F. Alber-
to Castellano curata, in qua nihil lego
de vitis Sanctorum a Verlio adjectis.
Vicissim autem Castellanus nihil de suo
ibi dedit, nisi vitam S. Rochi Confesso-
ris.

Martinus de Aspilcueta Navarrus Ca-
nonici & Civilis Juris Consultissimus,
natus Ann. 1491. Hic Salmanticæ pri-
mum, deinde Conimbricæ Jus Pontifi-
cum docuit, hinc Romam profectus
Pio V. Gregorio XIII. & Sixto V. cha-
rus fuit obiitque Romæ A. 1586. æta-
tis nonagesimo quinto. De quo Panci-
rollus de claris Legum interpretibus III.
55. Tomasinus in elogiis A. 1630. edi-
tis pag. 79. Janus Nicius Erythræus in
limine pinacothecæ primæ: Isaacus Bul-
lartius T. 2. Academiæ scientiar. pag.
30. Ghilinus Tom. 1. p. 168. Andreas
Saussayus in Bellarmino continuato p.
30. Dupinius Bibl. Ecclesiast. Tom. 16.
pag. 135. Sed inprimis Nic. Antonius
Tom. 2. Bibl. novæ Hisp. pag. 74. seq.
& Niceronus Tom. V. memoriarum,
editarum Gallice de eruditorum vitis,
sub init. Scripta Navarri junctim edi-
ta Rom. 1590. Lugd. 1597. & Romæ
ac Venetiis, quæ auctior est editio com-
mentarios aliquot post auctoris obitum
repertos & 1594. 4. vulgatos simul com-
plexa, 1602. fol. Tomus quintus &
sextus, Consiliorum seu Responsorum
libros quinque exhibet, editos etiam
Lugd.

) Diarium eruditorum Italiæ Tom. XVI. pag.
eq.

(*b*) Id. pag. 459.
(*c*) Id. pag. 466.

Lugd. 1591. 4. duobus Vol. Manuale sive Enchiridion Confessariorum ad Gregorium XIII. Rom. 1584. 4. Cætera recensentur distincte a Possevino, Bellarmino & Nicerono.

Omitto *Petrum Navarrum*, Ducem Hispanum, qui primus per cuniculos tormentario pulvere repletos propugnacula disjicere, arcesque evertere docuit circa A. 1503.

Joannes Nauclerus supra T. IV. p. 107.

Nazariani Annales breves de rebus Francicis ab A. 707. ad 790. scripti in Cœnobio Laurishamensi ad Rhenum, in quo S. Nazarii corpus collocatum traditur: editi a Frehero in Corpore historiæ Francicæ: inde a Duchesnio T. 2. rerum Francorum pag. 3. 6. & ex alio pleniore Codice Gvelferbytano a Burchardo Gotthelf Struvio inter annales Fuldenses & Chronicon Laurishamense in nova editione rerum Germanicarum Freheri T. 1. p. 79. 82.

Nazarius Auctor *Panegyrici*, tertiis quinquennalibus dicti Constantino M. A. 321. & fortasse alterius etiam, habiti Treveris A. 313. Vide quæ in Bibl. Latina II. 22.

Nebridius (*Nifridius*, & vitiose *Tigridius* Episcopus in Hispania Egarensis, aliis perperam Agathensis, aliis Barcinocensis) frater Justi Urgelitani, Justiniani Valentini atque Elpidii, pluribus Synodis interfuit ab Ann. 516. ad 546. scripsisse etiam quædam testatur Isidorus Hispalensis c. 21. de S. E. nullum tamen scriptum nominans de titulo. Vide Nic. Antonium lib. IV. Bibl. veteris Hispanæ cap. 1.

Ælius Antonius (*a*) *Nebrissensis*, (*de Lebrixa*) inter primos litterarum instauratores in Hispania, docuit Salmanticæ ac denique Compluti, Ximenio Mæcenate usus: atque cum in omni genere scientiarum scriptorumque versatus & peritus linguarum potuisset pro varia & late patente eruditione sua quodcunque nomen aliud eruditæ artis ac doctrinæ cum laude & suffragio doctorum sibi usurpare, nihil tamen, Vive (*b*) teste, dici & haberi maluit quam Grammaticus, quanquam decoratus deinde non modo Grammatici & Rhetoris, sed etiam Chronographi sive Historici Regii titulo ac dignitate. Diem obiit Compluti apoplexia correptus A. 1522. 2. Jul. annos natus LXXVII. De hoc Viro præter alios consulendus Nicolaus Antonius T. 1. Bibl. novæ Hispanæ pag. 104. 109. cui jungi potest Colomesii Hispania] Orientalis p. 223. ubi Jovii aliorumque multorum præclara testimonia: & Jacobus Gaddius Tom. 2. de scriptoribus pag. 91. seq. Dupinii Bibl. Eccles. Tom. XIV. pag. 120. (*c*) Clarmundus Tom. VII. vitarum p. 37. Jo. Hubnerus Centur. VIII. Bibl. historic. Hamb. p. 55. seq. Ghilinus T. 2. p. 71. Acta Erud. A. 1683. pag. 225. &c. Sed ecce tibi ejus scripta:

Ars Grammatica contexta versibus, sæpius excusa ac pueris ediscenda tradita in Hispania, Catholicorum Regum privilegio, ut notatum Valerio Andreæ in Catalogo scriptorum Hispaniæ pag. 14. seq. versa etiam Hispanice ab auctore in gratiam Elisabethæ Reginæ.

Introductiones in Latinam Grammaticam, seu *de sermone Latino* libri V. cum commentariis tum Antonii ipsius, tum aliorum, etiam Fabiani filii frequenter editæ, de quibus videndus Nic. Antonius Tom. 1. Bibl. novæ Hispanæ pag. 106. seq. additum etiam *parvum vocabularium* vocum scholasticis magnis necessariarum.

Repetitiones sive Lectiones *decem*, Salmanticæ A. 1507. seq. editæ Grammatici pleræque argumenti & sexta, septima & octava de mensuris, ponderibus & numeris.

In-

(*a*) Cognomen ejus ignorare se non diffitetur Naudæus in libro *Mascurat* pag. 97. negatque se illud usquam potuisse reperire, perinde ut nec Roberti Sorbonici, Petri Aponensis, Gentilis de Fulgineo, Petri Alliacensis, Nicolai de Clemangis, Ambrosii Calepini, Petri Marsi, Antonii Minturni & Andreæ Alciati.

(*b*) Vives 2. de causis corruptarum artium p. 72.

(*c*) Acta Erud. 1703. pag. 256.

itutiones linguæ Græcæ apud Cantaneronii editæ, teste Andrea Resenio.
mmatica linguæ Castellanæ. Salman-492. 4. Compluti 1517. 4.
tionarium in quatuor tributum parquarum prima voces Latinas cum nica versione exhibet: secunda, num, urbium, montium, fluminomina propria. Tertia recentiores vulgares eorundem appellatio-. Quarta denique voces Hispanicas Latina interpretatione. Hoc Diarium plus simplici vice, & plus decies mille vocabulis auctum issensis ipse vulgavit, editionibus n pluribus post illius mortem reis & a Nic. Antonio pag. 107. oratis addenda melior, expressa Madritensi, & variis non contenadis locupletata accessionibus, in n data Lugduni 1683. fol. de quo Erud. illius anni pag. 225. Tiro magis quam provectioribus utile Lexicon notat Vives lib. 3. de tra-is disciplinis pag. 296. pro illa taætate de industria & doctrina auctoestari satis potest.
asse, Latine & Hispanice, ad Ethamm Reginam.
Sestertiis.
Digitorum supputatione. Granatæ
egancias Romanzadas, ex Stephani Synonymis. Antiquariæ 1586. 4. Nic. Antonio.
xicon Latino-Gallicum Paris. 1523.
ionarium trilingue. Gadd.
e liberis educandis.
llationes Antiquitatum ad Joannem onseca, Palentinum Episcopum, Hispali.
ymologicon, non editum ut videtur.
tis Rhetoricæ compendiosa coaptaAristotele, Cicerone & Quinti: Compluti 1529. 8. Granatæ 1583.
dex verborum veterum & raro uorum apud Terentium, ordine Aletico, una cum dictionario, cui n juncta præter Valerium Probum de notis antiquarum litterarum, Verba Legum XII. Tabularum ex Aymari Rivallii Allobrogis historia Juris Civilis.

Ecphrases in Virgilium, ad usus tironum. Granatæ 1546. 4.

In Persium Paris. 1527. 8. apud Rob. Stephanum & Lucronii 1529. 8.

In Juvenalem, in obscuriora Plinii, in Aratorem, necdum, ut puto, edita.

In Prudentii hymnos sive librum καθημερινῶν, & in Psychomachiam, Lucronii 1512. 4. & Jo. Sychardo recensente Basil. 1540. 8. & in Prudentio Joannis Weitzii, Hanov. 1613. 8.

Sedulii opus Paschale & in illud enarrationes. Compluti 1524. 4. & Basil. 1541. 8. cum Juvenco.

Segmenta ex Epistolis Pauli, Petri, Jacobi, Joannis & ex Prophetis legenda per anni circulum. Orationes sive preces, & Hymni cum expositione, Homiliæ diversorum Auctorum in Evangelia per annum. Granatæ 1541. 4.

Sanctorum Acta, sive Vitæ quædam cum additionibus marginalibus. Lucronii 1527.

Homiliæ tres ad Juvenes de vinea spirituali, exstant in Orthodoxographis Basil. 1569. fol. p. 1934.

De litteris Hebraicis.

Quinquagenas tres locorum sacræ Scripturæ non vulgariter enarratorum composuit Nebrissensis, cum a Cardinali Ximenio (a) cooptatus esset inter eos qui Bibliis Complutensibus in lucem edendis operam suam addixissent cum Demetrio Luca Cretensi, Didaco Lopide Stunica, Ferdinando Nonio Pinciano, aliisque: sed quinquagena tertia tantum lucem vidit, voces Sacrarum litterarum quinquaginta erudite illustrans ordine Alphabetico. Paris. 1520. 4. Basil. 1543. 8. & cum Angeli Caninii locis Hebraicis Novi Test. Antvverpiæ 1600. 8. recensente Gaspare Bellero, qui & Gasparis Varrerii dissertationem de Ophira regione adjunxit. Recusa est hæc quinquagena, sicut Caninii & Varrerii jam dictæ lucubrationes quoque in Criticis sa-

(a) Alvarus Gomesius de vita Ximenii lib. 2. p. 43.

sacris Anglis Londini, Francofurti & Amstelodami excusis, tomo octavo. Quinquagena prima & secunda suppressa est per censuram Didaci Dexæ, Dominicani, Episcopi Palentini, qui tunc Inquisitorem hæreticæ pravitatis in Hispania agebat, postea Arciepiscopus Hispalensis. Siquidem ut a Nebrissensi in *apologia ad Ximenium* (*a*) scriptum est, *bonus ille Præsul in tota quæstione sua nihil magis laborabat, quam ut duarum linguarum* (Hebraicæ & Græcæ) *ex quibus religio nostra pendet, neque ullum vestigium relinqueretur, per quod ad dignoscendam in rebus dubiis certitudinem pervenire possemus. Apologiam autem hanc scripsimus, quo tempore apud* Quæstorem Maximum hæreticæ impietatis *accusabamur, quod ignari sacrarum litterarum ausi sumus sola Grammaticæ artis fiducia incognitum opus attrectare*.

Rerum a Ferdinando Catholico & Elisabetha, Hispaniarum Regibus gestarum decades duæ sive potius *decadis* primæ libri primores septem (*b*) & *decadis secundæ libri quatuor primores* sive tres cum quarti parte, desinente in Anno 1485. nec non *belli Navaricensis* sive *Navarrensis* de occupata An. 1512. Navarra superiore *libri duo*, una cum Roderici Archiepiscopi Chronicis prodierunt edente filio Xanto JCto, Granatæ, 1545. fol. & in rerum Hispanicarum scriptoribus variis a Rob. Belo collectis Francof. 1579. tomo secundo: nec non in Andreæ Schotti Hispania illustrata tomo 1. Francof. 1603. Exstant & Gallice versi hi libri Francof. 1573. & Hispanice Vallisoleti sive Pinciæ 1565. fol. Nebrissensem vero a Ferdinando Pulgari, qui Hispanice res Ferdinandi scripsit, argumentum Decadum suarum sumsisse, recte negant Vasæus ac Sepulveda, cum Nebrissensis ipse in prologo ad Ferdinandum, scripto An. 1509. profiteatur se iis quæ tradit interfuisse, vel illa accepisse ab iis qui præsentes interfuere. Majori diligentia & fide q dictionis elegantia scripsisse, Jo. M næ est judicium lib. XXVI. hist. span. cap. 5.

Cosmographia ad D. Joannem St cam, Archiepiscopum Hispalensem que *introductorium in Cosmographicos bros*.

Vafre dicta Philosophorum, carmin Latinis reddita. *Epithalamium* in ptiis clarissimorum Lusitaniæ Principi *Alphonsi & Elisabethæ*. *Salutationes* quæ ad Patriam, & Carmen *de p ctione Regum ad Compostellam*. Gra 1534. 4. & Antiquariæ 1577. 4.

Lexicon juris Civilis, contra infi quosdam Accursii errores. Antw 1527. 8. Lugd. 1537. Paris. 1549. 1 Venet. 1606. 1612. 8.

Lexicon Artis Medicamentariæ, C pluti 1518. & interpretatio vocum *scoridis*.

Alexander Neckam. Supra T. 1. 66.

Nellus de S. Geminiano, Florenti JCtus celebris circa An. 1420. scri tractatum *de Bannitis*, & alium *d stibus*. Vide Julii Nigri historiam ptorum Florentinorum p. 419. * ctatum Nelli *de reprobatione testium* pressum vetustis typis, sed loco & no incertis, cum adjuncto alphabe indice manu Felini servat ejusdem lini Bibliotheca Codd. 166. Tract de Bannitis absolutus A. 1423. pr Pisciæ A. 1486. fol.

De *Nennio*, sive *Ninno* uno an bus, juniorisque familiari *Samuele* tanno, & de *Elboto* sive *Elvodugo* ceptore ita obscura & incerta sun mnia, ut definire aliquid vix ac ne quidem liceat. Ajunt vetustiorem *nium*, Audacem cognomine Luddi gis, Cassibellanique, manu Julii C ris neci dati fratrem (*c*) ex Bardo cantionibus & Flaminum scriptis rum Britannicarum historiam patric m

(*a*) Nic. Antonius p. 109. Imbonatus Bibl. Latino Hebr. p. 315.

(*b*) Culpæ plagiariorum defectum illum tribuit Vossius pag. 658.

(*c*) Gvil. Nicholson Bibl. historicorum A p. 33. Baleus Centur. 1. c. 20.

omposuisse. Eam Latine versam a *Nennio* juniore, Bannochorenlobii Monacho primum, postea circa A. 620. Hunc alii eundem *ilda Hibernico* (*a*) faciunt circa (de quo supra T. 3. p. 61.) fundunt cum *Dinotho* (*b*) circa L. (de quo supra Tom. 2. pag. oannes Lelandus cap. 47. narrat ibliotheca quadam Nennium *de Britanniæ* vidisse, sed deprehendisthesauro carbones, & scriptum splendidis mendaciis, anilibus fat prodigiosa confusum barbarie. inde Bibliothecis incidisse in *duo ria plane antiquissima, ex quibus adi non incorruptam auctoris histo-Multa illic de Britannorum origine alogiis ac urbibus, tum de Arturio onum tyrannide. Liquet eum Brifuisse ex multis vocabulis, quæ in-, Britannicis, studuisse quoque ilfinibus Scotorum Hiberniensium: um rebus gestis pauca, sed antiqua Inciderat Henricus Venatodunensis adringentis ab hinc annis in Nenloriam, sed nomine ignotam: id maxime liquet loco, quo fortia bella recitat*. Hoc est *Eulogium niæ* sive *Historia Britonum* capitiXV. (*d*) auctore Nennio, quam scriptores XV. edidit Thomas GaTom. 1. p. 93. 115. una cum apce duplici pag. 116. 118. & Vationes Codicum Cantabrigiensium, nianorum, aliorumque, quoalii *Gildæ*, aliii nomen Nennii præ: p. 119. 133. Jungendus & Leib, qui Tom. 1. scriptorum Brunsium pag. 32. 40. cum notis suis a excerpta ex Nennio de Anglouum introitu in Britanniam. In ulogio omnia reperiuntur, quæ x librorum titulos Nennio tri-Baleus Centur. I. cap. 74. eumque m. V. secuti Pitseus pag. 106. Vossius p. 263. & alii: *De origine Britannorum, de urbibus eorundem, Eulogium Britanniæ, apologia quædam, Cosmographia historiæ Mundi* & *additiones Gildæ*. Addit Pitseus in Morvvicensi Carmelitarum Bibliotheca servatam quandam historiam Nennii, ad quam annotationes scripserit *Samuel* Britannus. Non magna est Nennii auctoritas apud Henricum Mauritium (*e*) in defensione Episcopatus diœcesani p. 153. seq.

S. Neotus Adulphus (sive Adulphi Ethelvvolphi) filius Reguli Cantiorum, Ecberti Regis Visisaxonum nepos: Harinstocensis in Anglia Monachus, defunctus A. 883. prid. Cal. Aug. quo memoria ejus recolitur. Duos de hujus Neoti vita libros Manuscriptos vidisse se narrat Lelandus cap. 113. Ejus *exhortationes ad Regem Ælfredum* pro Gymnasio Oxoniensi condendo A. 873. & *ad Martinum II.* pro ejusdem confirmatione, memorat Baleus II. 23. & Pitseus pag. 167. seq. S. Neoti *Chronicon*. Vide supra, *Asserius*.

Nerius Capponius, nobilis Florentinus, *Cini Capponii filius*, qui monumenta historica *de rebus Florentinorum*, quæ Pater ab A. 1378. ad 1419. deduxerat, continuavit usque ad A. 1465. Utriusque lucubrationes vulgatæ a celeberrimo Muratorio Tomo XVIII. thesauri rerum Italicarum, (*f*) & in Tomo XX. Vita Nerii Capponii scripta a *Bartholomæo* Platinensi. Vide & Julii Nigri historiam scriptorum Florentinorum pag. 237. & 419.

Nerius Donati filius, cujus & Patris *Annales Senenses* ab A. 1352. ad 1381. sed Italice scriptos eidem laudato Muratorio debemus, qui illos tomo decimo quinto (*g*) thesauri inseruit.

Nesheimense Chronicon.

Nestor Dionysius, Novariensis Advo-

Oudinus Tom. 2. pag. 73.
Vide Caveum ad A. 620.
Henricus de Soliaco, Wintoniensis Episcoquo supra Tom. 3. pag. 229. seq.
In Manuscr. Parkerian. pag. 18. cap. LXXV.

(*e*) Acta Erud. 1692. pag. 395.
(*f*) Acta Erud. 1732. pag. 564. seq. & A. 1733. pag. 396.
(*g*) Acta Erud. A. 1730. pag. 395.

catus (*a*) Ord. Minor. (*b*) scripsit & Duci Ludovico Sfortiæ dedicavit *Lexicon* pro illa ætate non penitus (*c*) adspernandum, post Gasparinum *Barzizum*, Georgium Merulam, Domitium Calderinum, Tortellium, Nic. de Lyra *Vallæque* elegantiarum libros & post *Mammotreptum*, *Papiam*, *Britonem*, *Ugutionem* & *Catholicon Joannis de Balbis* &c. de quibus suo loco, & quos laudat de nomine ac subinde etiam redarguit, Ugutionem somniantem præcipue. Lexicon illud post editiones primam in Italia, & secundam Anni 1488. (*d*) & Parisiensem Anni 1496. & *quartam* Argentor. 1502. quam laudat Cangius §. 51. præf. habeo recensitum a Joanne Tacuino & quintum editum Argentorat. 1507. fol. subjunctum exhibens ejusdem Nestoris *de octo partibus Orationis*, *de compositione eleganti*, & *notandis quibusdam* nec non librum *de syllabarum quantitate*. * Auctoris hujus olim mihi occurrit editio secunda, quæ Venetiis prodiit Ann. 1488. atque in ea plures parum nobis notos scriptores ab eodem Nestore sive laudatos, sive expensos offendi. Nonnullos mihi tunc exscripsi, quos hic exhibeo, ut olim festinanter adnotavi, Albinus, Alexander, Alexander Nekam, Acrom, Aufidius, Apulegius, & Apulejus, Aufustius, Claudius Quadrigarius, Hofalius, Julianus, Tedicus, Nisus, Parmeniscus, Macer de Herbis, Pronapides, Petrus Riga, Serenus Lyricus, Serenus Physicus, Titinius, Tyrianus, Tobias, Valgius, Usbicus, Ugannius, Visellus. Ceteros ut magis notos nihil moror. Ex his nonnullos hic habes a Fabricio illustratos, sive a me expensos, de cæteris ne nomen quidem novi.

Nestorius hæresiarches A. 439. ctus de quo Gennadius cap. 53. a in Bibl. Græca Tom. IX. p. 282 a me laudati, sua Græce non scripsit: de quorundam tamen Latina versione dictum supra in *Mercatore*.

Ægidius Nettelet, supra Tom. 23.

Thomas Netterus Vallidenus sive *densis* (*e*) ex vico Walden in agr gliæ Essexiensi, Carmelita, apud ricum IV. V. & VI. Angliæ Reg tiosus, Conciliis Pisano & Consta si interfuit, obiitque Rothomagi 1430. de quo Lelandus cap. 532. VII. 84. Bzovius ad An. 1430. Pitseus pag. 616. seq. Algerius p. & Oudinus Tom. 3. pag. 2214. sc jus scripta: *Doctrinale Antiquitatu dei Ecclesiæ Catholicæ* adversus Wic & Hussitas tripartitum (*f*) ad nium V. Paris. 1532. fol. Salma 1556. & Venet. 1571. fol. Liber *hæreses Joannis Wicklefi* & *Joannis castel*. *Rationes & motiva & repr ones XLV. articulorum Wiclefi* & *ris Joannis Huss*, Manuscriptæ i bliothecis Angliæ. Memorantur rea apud Lelandum: Commenta *Genesin*, *Exodum*, *Leviticum*, *Pro Salomonis*, (*g*) *Acta Apostolorum*, *stolas Pauli* & *Canonicam Petri lam*. *In IV. libros Sententiarum*. *sorium Pacis*. (*h*) *De Evangelica tate*. *De fide*, *per dialogos VII. Q num ordinariarum* liber, & alius *minationum*. *De religione perfect De corpore Christi*. *De paupertate sti*. *De præscientia & prædestina De indulgentiis*. (*i*) *De Divina* (*k*) *Sacræ Conciones*. *Epistolæ*. (

(*a*) Laz. Augustinus Cotta in Museo Novariensi p. 234.

(*b*) Waddingus Bibl. Ord. Minor. pag. 262.

(*c*) Paulus Merula ad Ennium pag. 549. glossas Nestoris negat manibus terendas esse rudium vel indoctorum.

(*d*) Diarium eruditorum Italiæ Tom. X. pag. 250.

(*e*) Neutiquam a secta. vide Diarium eruditorum Italiæ Tom. XIV. pag. 28.

(*f*) Pars secunda *de Sacramentis*, tertia *cramentalibus*.

(*g*) Baleo *in Sapientiam Philonis*, Pit *lomonis*.

(*h*) *Libri duo*. Pitseus pag. 619.

(*i*) Idem Pitseus tractatum *de Indulgenti juniis* &c. habet pro *parte quarta Doctrinal*.

(*k*) *Ad Principes*. Id.

(*l*) *Epistolæ CLXIV. ad diversos*. Baleus seus.

es ad Principes. De re Grammati- Commentarii in Isagogen Porphyrii. ristotelis Prædicamenta & de Sophi- Elenchis. In Physica, de Cœlo & lo, Meteororum libros, & de ani- libros Metaphysicorum, Ethicorumque. luctio ad Naturalia, & liber Natu- n Quæstionum. Addit Baleus: Res- : in Concilio Pisano. Ad Clerum in n Concilio. Coram Sigismundo Rege. Constantiense Concilium. Propositiones Principes. Gravamina Fratrum contra ienses. In remediarium conversorum. Sermones in funere Regis. Collatio- olennes. Sermones coram Rege. Ser- s ad Clerum Oxoniensem. Summulas ales. Pitseus Lecturas & Ambasiata. eodem collectus fasciculus Zizanio- Magistri Joannis Wicklefi cum triti- sive opusculorum XXXIX. varii ar- enti, quæ recensentur in Catalogo uscriptorum Bibl. Bodlejanæ num. . p. 174. & apud Oudinum T. 3. 216.

eubrigensis. Supra, Gvilelmus Litle . p. 156.

evelonis, Corbejensis Monachi, va- Patrum loca in Bibl. Sangerman- e Codice 394. lecta in Cangio. Scripsit pariter Martyrologium Si- & Necrologium in quo nomina m apparent, qui Abbatiam Cor- sem suis largitionibus ditarunt. tyrologium vero nihil esse aliud m epitomen amplioris Martyrologii nis Viennensis affirmant ii, quibus ulere in MS. Codice opus illud da- fuit. Vide authores Historiæ lite- : Gallicæ Tom. VIII. p. 591. qui oment vixisse Nevelonem circa A. .

nbrosius Nicander Toletanus com- itius Poeta noni ut fingunt seculi & scriptor martyrii S. Cyriaci de quo Nic. Antonius in Bibl. nova Hispana T. 1. p. pag. 53. seq. & veteris Tom. 1. p. 372. seq. ubi hecatostichon illi tributum, de æde Lauretina.

Nicasius de Voerd, sive *Vordanus* Mechliniensis Brabantinus, inter cœcos eruditos memorabilis, Sacerdos & Theologiæ ac juris Canonici Doctor defunctus Coloniæ An. 1492. De eo Trithemius cap. 876. de S. E. & de luminaribus Germaniæ cap. 234. Valerius Andreas p. 678. Sveertius p. 571. &c. Ejus *casus* & *commentarii in IV. libros Institutionum*, quos Coloniæ centum amplius auditores ex ejus ore excepere, prodierunt Colon. 1493. Lipsiæ 1541. Lugdun. 1566. fol. Idem Lovanii explicavit *IV. libros Sententiarum*, & *Quæstiones varias* disputavit in Scholis, variosque *Sermones* sacros habuit. *Arbor Consanguinitatis*, *affinitatis*, *consanguinitatisque spiritualis* cum apostillationibus *Mag. Joannis Stehelin*, prodiit Colon. 1508. 4. & sine anno ac loco, præmissum auctoris epitaphium habens a *Rudolpho Langio*. Scripsit & ad me, inquit Trithemius, quasdam non inelegantes Epistolas, in quarum una satis copiosa omnem historiam fortunæ suæ contexuit, & si prædicta opuscula fecisset, interrogatus pridem a me, humiliter confessus fuit.

Niceas, (b) *Romacianæ* (c) *Civitatis Episcopus*, *composuit simplici & nitido sermone* competentibus ad Baptismum (d) Instructionis libellos sex: *in quibus continet* primus *qualiter se debeant habere Competentes qui ad Baptismi gratiam cupiunt pervenire*. Secundus *est de Gentilitatis erroribus: in quo dicit suo pæne tempore* Melodium (e) *quendam patrem familias ob liberalitatem*, & Gadarium *rusticum ob fortitudinem ab Ethni-* cis

N 2

) Pitseus: *conversorium*, rectius ut videtur.

) Paulino & aliis, etiam in nonnullis Gennadicibus rectius *Nicetas*. Vide Tillemontium m. memoriar. pag. 621. seq. Acta Sanctor. 4. Jun. 22. pag. 243.

) Romacianam Daciæ mediterraneæ intelli- cujus ut & Daciæ Ripensis Episcopus Nicetas . interfuit condemnationi Bonosi. Vide Tillium pag. 622. & Pagium ad A. 369. VI. seq.

(d) *Competentes* ex Catechumenis atque Audientibus dicebantur, qui post instructionem Fidei jam erant Baptismi Candidati. Vide Cangium & Josephi Vicecomitis de ritibus Baptismi lib. 3. cap. 1. seq. Nicetæ libelli hodie non exstant: habemus autem ejusdem argumenti Catecheses Cyrilli Hierosol. & Joannis Chrysostomi.

(e) Al. *Melchidium*, *Melgidium*, *Meladium*.

ris esse inter Deos translatos. Tertius *liber de fide unica Majestatis*. Quartus *adversus Genethlologiam*. Quintus *de Symbolo*. (*a*) Sextus de agni Paschalis *victima*. *Edidit & ad lapsam* virginem *libellum* (*b*) *pene omnibus labentibus*, *emendationis incentivum*. Hæc de Nicea Gennadius c. 22. atque ex eo Honorius II. 22. & Trithemius c. 118.

Nicetas Aquilejensis Episcopus, ad quem Epistola LXXVII. Leonis Magni data A. 458. vide Quesnellum ad Leonem, & Norisii hist. Pelagianam lib. 2. c. 12. p. 166.

Nicetas Dacianus, idem cum *Nicea* de quo supra.

Nicetas Episcopus, cujus scripta quędam manu exarata in Codice Pomposiani Monasterii complexo S. Ambrosii & Fulgentii de SS. Trinitate & Fulgentii de creaturis a *Deo* de nihilo creatis. Scripta illa Nicetæ in Epistola Henrici clerici ex illo Monasterio ad Stephanum Philosophiæ fonte decenter imbutum A. 1093. data & a celeberrimo Montfaucono vulgata in Diario Italico p. 84. hæc sunt: *De ratione Fidei*. *De Spiritus S. potentia*. *De diversis appellationibus Domino nostro Jesu Christo convenientibus*.

Niceti Episcopi *librum de Fide* commendat Cassiodorus cap. 16. Institutionum Divinarum. Incertum an eundem cum libro quinto *Nicea* de quo supra.

Nicetium Trajectensem circa A. 536. quem memorat Cangius Episcopum, nullum reperio, neque meminit citato loco Dacherius: qui etiam *Nicetii* Lugdunensis, qui eadem vixit tempestate ait nihil exstare, quod eum auctorem opusculorum sub Nicetii Trevirensis nomine editorum possit suadere.

S. Nicetius Trevirensis ab A. 527. ad 566. Episcopus, de quo Baronius ad Martyrolog. Rom. V. Decemb marthani T. 1. Galliæ Christia 717. seq. & Oudinus Tom. 1. p seq. Nicetii Episcopi tractatus *d liis* perperam tributus *S. Hieron* que inter ejus scripta editus, ctori suo restitutus a Dacherio spicilegii (edit. novæ T. 1. pag. ubi inscribitur *de vigiliis servoru* nec tamen de Monachorum sed corum vigiliis agitur, nec Abb sermo est ad Monachos, sed E populum alloquentis, ut bene c vit Valesius ad Sozomeni VIII. 162. Subjunxit Dacherius Sermo *Psalmodiæ bono*, quem una cum su ad Nicetium sive Nicetam Dacoru scopum (hoc est *Niceam* de quo retulere Codices Manuscripti insp beo p. 26. Bibl. novæ Manuscrip Exstant & ejus *Epistolæ duæ* a S do primum T. 1. Concilior. G 310. 322. & a Carolo Cointio Annal. Francor. p. 80. & 25. at de in tomis Conciliorum vulgar *ad Justinianum Imp.* qua eum e ætate in hæresin Phantasiastarum phthardocetarum prolabi visum cat ab errore: & altera *ad C vindam* (Gregorio Turonensi IV 35. Glotsindam) Reginam Lang rum, ut Alboinum Regem s suum ab errore Arianorum ad Catholicam adducat.

S. Nicolaus I. cognomento (*c*) Romanus patria, & Papa mus ab A. 858. 25. Mart. ad Nov. 12. cujus *Epistolæ* centum exstant junctim editæ in tomis liorum Binii Tom. VI. sive to tii parte I. & Regia Tom. XX bei Tom. VIII. Harduini Tom maxime Coleti Veneta Tom. appendix etiam tertia ex Baluzi

V.

(*a*) Videntur falsi qui hunc putant esse librum de Symbolo, qui legitur in appendice ad tomum secundum Operum S. Ambrosii pag. 321. edit. Benedictin.

(*b*) Libellus hujus argumenti exstat inter S. Hieronymi Opera & S. Ambrosii Tom. 2. pag. 305. Sed Hieronymi esse ille non potest, cum auctor se prodat Episcopum. S. Ambrosium nihil eodem argumento scripsisse, uti fecit etia filius. Omitto quod Novatianismi argui auctor libelli a Possevino & aliis. Vide O 1. pag. 1249. 1250.

(*c*) Gonzalo Illescas Tom. I. pag. 2 beus Tom. 2. de S. E. p. 127.

V. Miscellan. pag. 479. 485. 487. & Dacherii Tom. 12. spicileg. pag. 42. (Tom. 1. edit. novæ p. 596.) Earum omnium notitiam tradidi Tom. XI. Bibl. Græcæ pag. 530. seq. Ex his Epistolas sexdecim causam Photii spectantes & in iisdem illam *ad Michaelem Imperator.* quam ab ipso scriptam notavit Anastasius Bibl. & *Decreta* ex Gratiano in unum collecta & sub XX. titulis digesta edidit Jo. Cochleus, Lipsiæ 1536. 4. Inde Romæ 1542. fol. Coloniæ atque alibi recusa notavit Lud. Jacobus Bibl. *Pontificia* pag. 163. Alias Epistolas quasdam Jo. Cordesius edidit cum Hincmari Remensis Epistolis Paris. 1615. 4. Longe plures ex iisdem Epistolæ obviæ in tomo tertio Conciliorum Galliæ, recensente Sirmondo, & apud Baronium Tom. X. Annal. *Responsa ad Consulta Bulgarorum*, Capita LVI. vulgavit Franciscus Turrianus cum Constitutionibus Apostolicis ex Græco, Canonibusque Nicænis LXXX. ex Arabico Latine versis, Antverp. 1578. fol. inde Baronius ad A. 866. num. 7. De *Salomone* Rege Martyre in Britannia Aremorica, ad cujus legationem capita responsionum Nicolai I. Papæ publicavit Sirmondus T. 3. p. 275. consulenda Acta Sanctorum T. VI. Junii 25. pag. 248. seq. Præter Epistolas laudatas a Sigeberto c. 102. Durandus IV. 21. de Officiis & Trithemius c. 277. Nicolao I. tribuunt *Sequentiarum* usum in Ecclesiis Gallicanis ad Missas cantandarum, Notgero Abbate S. Galli procurante. Confirmationem fundationis Monasterii Vizeliacensis dedit Dacherius ad Gvibertum Novigentinum p. 655. seq. * Pontificis hujus Epistolas, quæ ad hanc diem sine Ordine, & confuse datæ fuerant a Collectoribus, nunc mea opera in Chronologicum Ordinem digestæ sunt; quam Chronotaxim vide in Supplemento meorum Conciliorum T. I. pag. 965. Decreta etiam nonnulla ejusdem Pontificis, quæ olim reperi in MS. Codice Lucensi, ibidem adjeci cum Epistolis aliis ejusdem huc illuc palantibus. Vide ibid.

Nicolaus II. antea dictus *Gerardus de Burgundia*, ex Episcopo Florentino Papa Romanus ab A. 1059. Jan. 31. ad A. 1061. Jun. 24. Ejus *Epistolæ IX.* in tomis Conciliorum, de quibus Tom. XI. Bibl. Græcæ pag. 582. Lud. Jacobus etiam laudat Papyrium Massonum in sua Epistolarum Pontificiarum collectione, Paris. 1611. edita. *Decreta*, apud Ivonem, Gratianum &c. atque in Baluzii Tom. VII. Misc. pag. 67. 68. *Bulla* A. 1060. data in ejusdem Baluzii appendice ad Marcam Hispanicam pag. 1145. *Decretum de electione Romani Pontificis* apud Jo. Georg. Eccardum Tom. 2. Corporis Scriptorum medii ævi pag. 21.

Nicolaus III. antea *Joannes Cajetanus Ursinus*, Romanus, ob morum honestatem *Compositus* dictus teste *Volaterrano:* fuit Papa ab A. 1277. Nov. 25. ad A. 1280. August. 23. *Super Regulam S. Francisci* expositionem edidit, quam inter alias Decretales de Verborum significationibus inseri ordinavit, teste Nic. Triveto ad A. 1277. Ludovicus Jacobus pag. 165. testatur *Regesti* ejus sive *Epistolarum* duo Volumina in Bibl. Vaticana asservari, ex quibus in tomis Conciliorum nullas reperio, paucas apud Bzovium, plures vero apud Raynaldum in Annalbus ad illos annos: & in Laur. Cherubini Bullario Tom. 1. pag. 181. duas Constitutiones. Idem Lud. Jacobus Nicolao III. etiam tribuit librum *de electione dignitatum*. Epistola *ad Philippum III. Francorum Regem* edita a Dacherio Tom. XI. pag. 381. (edit. novæ Tom. 3. pag. 683.) alia a Baluzio T. VI. Misc. p. 440.

Nicolaus IV. Picenus, Asculanus, antea dictus *Hieronymus*, Ord. Minor. ex Episcopo Prænestino Papa Romanus ab A. 1288. Febr. 22. ad A. 1292. April. 14. Hujus *Constitutiones VI.* exstant in Bullario Cherubini Tom. I. pag. 185. seq. atque in his etiam illa pro Benedictinis, Congregationis Cluniacensis, quam Paris. 1619. 8. editam Caveus memorat ex Lud. Jacobo, qui etiam tria hujus Nicolai volumina *Epi-*

pistolarum in Vaticana servari pag. *166.* est testatus. Ex his Epistolis centenæ fere publicatæ a Waddingo in Annalibus Ord. Minorum, appendice ad Tomum secundum: a Raynaldo etiam paucæ quædam, & plures a Bzovio ad illos annos quibus Nicolaus præfuit. A Trithemio cap. 510. traditur etiam scripsisse: *In aliquot libros S. Scripturæ. In libros IV. Magistri Sententiarum. Sermones* de Sanctis & de tempore. *Summas* varias addit Lud. Jacobus: sed quod pag. *165.* ei quoque tribuit librum ad Patres Congregatos in Conciliis Generalibus Patavii, emendandum est ex Waddingi Bibliotheca Ord. Minor. pag. 173. ubi laudat ejus *Epistolam egregiam ad Patres Capituli Generalis Patavini.*

Nicolaus V. Lucensis, antea dictus *Thomas Lucanus Sarzanus*, ex Episcopo Bononiensi Papa ab A. 1447. Mart. *6.* ad 1455. Mart. 25. instaurandis litteris præclarus eruditorum Mæcenas atque ἐργοδιώκτης, cujus vitam a *Jannotio Manetto* (*a*) libris quatuor traditam exspectamus ab illustri Muratorio. Orationem Æneæ Sylvii de morte Eugenii IV. & creatione Nicolai V. edidit Baluzius Tom. VII. Misc. pag. 525. *Constitutiones quatuor* Nicolai V. exstant in Bullario Laertii Cherubini Tom. 1. pag. 374. quarum prima est A. 1447. de *Concordatis* (*b*) cum Friderico III. & Principibus Germaniæ, quæ obvia est etiam apud Bzovium ad A. 1448. n. 1. *Epistolas XII.* ad Carolum VII. Regem Francorum, ad Gvilelmum Franciæ Cancellarium & ad Franciscum Sforziam, Ducem Mediolan. edidit Dacherius T. IV. spicileg. pag. 334. (edit. novæ Tom. 3. pag. 767. 774. 776. 777. 779. 784. 790. 794.) repetitas etiam una cum avisamentis de extinguendo schismate, in recentioribus Conciliorum editionibus (ut dixi Tom. XI. Bibl. Græcæ pag. 684.) & in novissima Coleti, tomo XIX. Plures Epistolæ obviæ apud Raynaldum, Bzoviumq tomo quinto Annalium Wadding pistolam ad Palæologum Imp. Cpo cum Græca versione Theodori memorat Lud. Jacobus pag. *167.* Pontificiæ: & aliam datam ad (nicos Belnenses. Privilegium M Monasterio S. Martini Turon. d edidit Dacherius ad Gvibertum] gentinum pag. 593. seq.

Nicolaus V. antea Petrus de Co Rainalluccius, Ord. Minor. *Antip* A. 1328. 12. Maj. ad A. 1330. A 25. Ejus *Confessio* qua Papatui i nus Joannis XXII. Avenione ren vit, legitur tum alibi tum in B Papis Avenionensibus Tom. 1. pa cujus Baluzii de hoc Nicolao con dæ notæ sunt pag. 702. seq. & Conferendus etiam *tenor conver abjurationis & reconciliationis* in Ed di Martene Tom. 2. anecdotorum 807. 815. atque ibidem plura ad Antipapam spectantia, in Joann pæ XXII. processu adversus Ludo Bavarum Imper. Plura etiam apud naldum, Bzovium, Spondanum tomo quarto breviarii Pontificum tonii Pagi, pag. 90. seq.

Glossulam super Christi imitation Nicolao tribuit Baleus XIII. 39. ex eo Simlerus & Ludovicus Ja pag. 236. Bibl. Pontificiæ. Idem I vitiose Remalutium vocat pro R luccio.

Nicolaus Abbas, infra, *Nicolau descus.*

Nicolaus Acciajolus. Supra To pag. 3.

Nicolaus Anglus, Monachus S *bani* Ord. Bened. cujus est *Epistola* Epistolas Petri Cellensis IX. 9. sequitur perinde dentata Petri r sio. Fallitur Lelandus c. 156. eu secuti Baleus II. 79. & Pitseus, qui ajunt Nicolaum Abbatem S Albani librum sive ut Baleus & se

(*a*) Supra Tom. 4. pag. 24.

(*b*) Confer. Jo. Schilteri notas ad calcem Francisci Duareni librorum VIII. de sacris Ecclesiæ ministeriis & beneficiis. Jen. 1699. 8. Branden collectanea 1694. 8. Jac. Frid. (de gravaminibus nationis Germanicæ p. 23

ſeus, libros duos *de Conceptione B. Virginis* ſcripſiſſe ad Hugonem Abbatem ſani Remigii. Nam ut ex illis Epiſtolis videre eſt, ſcripſit de eo argumento ad Petrum, ex Cellenſi Abbatem S. Remigii Remenſis, & poſtea ab A. 1182. Carnotenſem Epiſcopum.

Nicolaus Albergatus ſive *de Albergatis* Bononienſis, Ordinis Carthuſiani gloria, Legatus ad Concilium Baſileenſe, Ferrariam item & Florentiam: Epiſcopus ab A. 1417. Bononienſis & ab A. 1426. R. E. Cardinalis Presbyter, defunctus Senis, cum Eugenium IV. comitaretur A. 1444. Vide Ughellum Tom. 2. pag. 31. ſeq. qui præter Orationem in funere ejus habitam a Poggio Florentino, (a) laudat vitæ ſcriptores Jacobum Zenonem, Epiſcopum Feltrenſem, Joannem Leonem Romanum Ord. Præd. in opere Manuſcr. de Concilio Baſileenſi, alioſque multos, quibus adde G. Joſephum Eggs purpuræ doctæ libro 3. n. XIV. Tom. 2. pag. 66. ſeq. & ejuſdem novum ſupplementum pag. 568. ubi de recentiore ejuſdem familiæ ornamento *Nicolao Albergato* ab A. 1644. ad 1686. Cardinali differens, etiam alios ſenioris Albergati vitæ & virtutum prædicatores celebrat, Bonaventuram Caballum ab Amantea Ord. Minor. & Ludovicum Donium Attichium, Epiſcopum Eduenſem. Scripta ejus ab Iſmaele Bumaldo pag. 172. de doctis Bononienſibus, ab Ughello aliiſque memorantur: *Recollecta* multæ lectionis de inexcuſabili peccatoris nequitia: *Orationes* ad Venetos & ad Philippum Ducem Mediol. pro pace: *Sermones* multi atque *Epiſtolæ*.

Nicolaus de Albertinis de Prato, Hetruſcus, Ord. Præd. ex Epiſcopo Spoletano Cardinalis Epiſcopus Oſtienſis ab A. 1303. ad 1321. Ejus *Acta Legationum* ſub Bonifacio VIII. Benedicto XI. Clemente V. & Joanne XXII. in archivis Romanis ſervari non dubitat Jacobus Quetif Tom. 1. Bibl. Dominicanor. pag. 547. ubi etiam ejus tractatum *de paradiſo*, atque alium *de Comitiorum Pontificalium habendorum ratione* commemorat.

Nicolaus de Alexandria Statiellorum Liguriæ (a Nicolao Alexandrino Myrepſo, Græco Medico longe diverſus) Ord. Præd. circa A. 1433. ſcripſit *in IV. libros Sententiarum*. id. Tom. 1. p. 782.

Nicolaus de Alſentia, infra, *Nicolaus Crutzenacenſis*.

Nicolaus Amatus, Scholaſticus circa A. 1397. cujus Commentarium in priora & poſteriora Analytica Ariſtotelis Cangius evolvit in Bibliotheca S. Germani de Pratis, Cod. 806.

Nicolaus Ambianenſis, cujus librum *de fide Catholica*, Manuſcriptum memorat Sanderus pag. 361. Idem etiam *Chronicon* compoſuit, quod in Codice Puteano 125. Cangius evolvit, & Labbeus p. 14. Bibl. novæ MSS.

Nicolaus de Vercellis Abbas *S. Andreæ* de Sexta prope Januam ſive Genuam Ord. Ciſterc. circa A. 1290. cujus *Sermones* de feſtis Sanctorum, Manuſcriptos evolvit Oudinus Tom. 3. pag. 656.

Nicolaus de Aneſiaco Aruernus Ord. Præd. circa A. 1320. ſcriptor *tabulæ ſuper Decretales*. Vide Jacobum Quetif T. 1. pag. 549.

Nicolaus Anglicus, Supra, *Hadrianus IV.* Tom. 3. pag. 178.

Nicolaus ab Aquapendente Hetruriæ, Auguſtinianorum Provincialis Romanus defunctus A. 1456. cujus laudantur Tractatus *de peccato originali*, itemque alius *de Baptiſmo* & *Quadrageſimale* & *Sermones de Sanctis*. Vide Philippi Elſſii encomiaſticon Auguſtinianorum p. 501.

Nicolaus ab Aquavilla Ord. Minor. circa A. 1317. cujus *Sermones* de Nativitate, de Sanctis & de tempore per anni circulum a Waddingo pag. 262. ſeq. memorantur.

Nicolaus Kempht *de Argentina*, diſcipu-

(a) Poggi Orationem cum vita Albergati a Jacobo Zeno & Carolo Sigonio ſcripta edidit Georgius Garnefelt, Carthuſianus. Colon. 1618. 4.

pulus Nicolai de Dinkelspuhel, Magister Viennensis, Monachus Carthusianus ab A. 1440. & ab A. 1451. Prior Carthusiæ Gemnicensis in Austria, defunctus centenarius A. 1497. Ejus dialogum tripartitum *de recto studiorum fine ac ordine & fugiendis vitæ vanitatibus* edidit Bernardus Pez Tom. IV. Bibl. asceticæ pag. 257. 492. Ejusdem librum *de discretione*, præcipue in Religiosis sive Monachis, id. Tom. IX. pag. 381. 532. Cætera ejus scripta ex laudati Pezii prolegomenis ad Tom. IV. referre juvat; sunt enim hæc: *Regulæ Grammaticales*. *Disputata super libris Posteriorum Aristotelis*. *Alphabetarium Divini amoris*, quod Gersoni alii, alii Joanni Nidero maluerunt tribuere. *De proponentibus Religionis ingressum*. *Memoriale primorum principiorum in Scholis Virtutum*, sive *Modus vivendi in Ordine*, *præcipue Carthusiensi*. *De charitate sive amicitia vera & ficta*. *De peccatis Charitati contrariis*. *Documenta SS. Patrum* contra prædicta vitia. *De suspicionibus*. *De tendentia ad perfectionem*. *De modo confitendi venialia peccata*. *De affectibus formandis in Horis*, sive in Officio Divino. *Expositio Canonis & totius Missæ*. *De modo tenendi se in Capitulo*, sive de Capitulo Religiosorum. *De colloquio*. *Super statuta Ordinis Carthusiensis*. *De stabilitate*. *De tribus essentialibus omnis Religionis*. *De sollicitudine Superiorum habenda erga subditorum Salutem*. *De confirmatione & Regula approbata Ordinis Carthusiensis*. *De regno Dei*. *De ostensione regni Dei*. *Tres gradus ascendendi in triplici triclinio mentis*. Tractatus quinquepartitus *de Mystica Theologia*. *Expositionis Cantici Canticorum*, *libri VIII*. *De modo perveniendi ad perfectam Dei & proximi dilectionem*. *Collationes* seu sermones breves super Evangelia Dominicalia de sensu anagogico perducente ad unionem mentis cum *Deo*. *Sermones in Evangelia Dominicalia* ad reformandos Religiosorum mores. *Appendix de quibusdam festis* ad jam dictas Collationes. *Liber Sermonum super Epistolas & Evangelia totius anni*. *Sermones in festa Sanctorum*.

Nicolaus de Arimino, Ord. Minor. & S. Theol. Professor circa A. 1413. scripsit vitam & *gesta Raynaldi Concoregii* ex Episcopo Vicentino Archiepiscopi ab A. 1303. ad 1321. Ravennatis. Edidit Ughellus Tom. 2. Italiæ sacræ pag. 382. 387. edit. novæ.

Nicolaus Astonus, Anglus Theologus & A. 1360. Cancellarius (*a*) Oxoniensis, cujus Lecturas Ordinarias & Quæstiones super Magistrum Sententiarum memorat Pitseus pag. 888. ex Balei XII. 18.

Nicolaus Augusta, Venetus, Ord. Præd. defunctus A. 1446. scripsit *concordantias antilogiarum Aristotelis*. Commentaria in libros ejus Logicos: & Postillas super libros Biblicos plerosque. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 806.

Nicolaus de Auximo, sive *Auximanus*, Picenus, Ord. Minor. familiaris Bernardini Senensis circa A. 1427. Palæstinam jussu Martini V. adiit, ibique Vicariatu Provinciæ S. Angeli & locorum sanctorum functus est: atque Hierosolymis redux in Cœnobio Aræ Cœli diem obiit supremum. De eo præter Possevinum, Waddingus Tom. V. Annalium & Bibliothec. Ord. Minor. pag. 263. & H. Warthonus ad Caveum. Ejus scripta: *Summa Casuum Conscientiæ*, Venet. 1494. *Supplementum ad Summam Pisanellam*, Mediolan. 1484. Venet. 1489. 4. *Interrogatorium Confessorum* Venet. 1489. 8. *Liber legis Canonicæ*, sive librorum Juris Canonici epitome. *Sermones*, *Quadragesimale*, atque Italice: *Commentarius in regulam Ord. Minorum*.

* Sunt apud me editiones duæ supplementi ad summam Pasinellam authore Nicolao de Auximo, quarum, ut apparet, vetustissima in fine mutila est, ut locus & tempus editionis desideretur. Alter vero codex signatur Venetiis anno 1477. (non ergo 1489. ut hic) Postremum vero hoc in fine adjun-

(*a*) Anton. Wood Antiquitatt. Oxon. Tom. 2. pag. 117.

juncta exhibet consilia Alexandri de Nevo negantis fas esse vocari Judæos, ut fœnerationem exerceant.

Nicolai de *Auximo* Tractatus de Vanitatibus extat in MS. codice Latino 776. Bibliothecæ Taurinensis. Ejusdem *Spiritualis Quadriga* extat in MS. cod. Felini; qui forte liber nihil est aliud, quam Quadragesimale hic a Fabricio indicatum.

Nicolaus Bagnatorius, Brixianus Ord. Præd. circa A. 1516. scripsit *Vitam Conradini Bornada*, Brixiani ex eodem Ordine, defuncti Bononiæ A. 1429. Edidit Leander Albertus in opere de illustribus Viris Ord. Prædicatorii pag. 249. Laudant Vossius pag. 816. & Jacobus Echardus Tom. 2. Bibl. Dominicanor. pag. 34.

Nicolaus Baleo VII. 52. *Bayarde*, *Bajardus* Pitseo pag. 588. aliis *de Briacho Briatho*, rectius *da Byard*, (de Biardo, de Viardo:) non Anglus sed Gallus, nec ad A. 1410. sed ad A. 1250. referendus. Vide eandem Bibl. Dominicanorum Tom. 1. pag. 123. seq. Scripsit *Summam de abstinentia*, tum *Distinctiones* Theologicas, sive conceptus prædicabiles: Placita Theologica & Lectiones, Sermonesque de tempore, Quadragesimales & de Sanctis.

Nicolaus Barianus (vitiose *Barsanus*) Placentinus, Augustinianus circa A. 1490. scripsit *Causam Vitalianam* de præcedentia Augustinianorum præ Franciscanis. Cremonæ 1500. Tractatum *de Monte impietatis*, sive contra usuras mensarum quæ montes pietatis vocantur, Cremonæ 1496. & cum Dorothei Asciani sive Matthiæ Zimmermanni libro de montibus pietatis Romanensis & *Francisci Papafavæ* JCti Patavini decisione contra montes pietatis Lipſ. 1670. 4. *Quadragesimale*. *Quodlibeticum LXXVII. quæstionum prædicabilium*, Bonon. 1501. 4. Vide Possevinum, Elssium & H. Warthonum ad Caveum. * Vixisse certo constat usque ad annum 1501. an vero ulterius ignoratur. Præter libros hic a Fabricio indicatos scripsit etiam *distinctionum Theologicarum* librum unum, ac *placita Theologica* cum *sermonibus de Sanctis*. Hæc P. Gandolfo in differt. de ducentis Augustinianis.

Nicolaus de Bibera sive *Bibrach*, Thuringiæ oppido, Teutonicus, Gymnasii Erfordensis Magister circa A. 1290. Scripsit teste Trithemio cap. 504. tam metro quam prosa non pauca opuscula: præter *Epistolas* tamen nihil aliud commemorat quam *de cavendo malo* librum, cui titulus est, *occultus*, quem carmine & soluta oratione composuit Erfordiæ. Nec plura refert Trithemius libro de luminaribus Germaniæ cap. 93. Ex illo libro quem Manuscriptum evolvit Flacius (impressum enim Erfordiæ noli Hendreichio credere) nonnulla affert in Catalogo testium Veritatis pag. 865. seq. editionis primæ. Ex Flacio Jo. Wolfius Tom. 1. lection. memorabilium pag. 564.

Nicolaus e Bitonto, sive potius *Bittonio* (al. Brittonio) Umber Ord. Minor. circa A. 1413. cujus nihil nisi *Sermones Quadragesimales* a Waddingo memorari video.

Nicolaus Bituntinus Episcopus, infra *Nicolaus Buthroti*.

S. Nicolaus Boccasinus, Tarvisinus, supra *Benedictus XI.* Papa, T. 1. p. 196.

Nicolaus Bonetus Hispanus Ord. Minor. circa A. 1480. Hujus *Postilla in Genesin & Commentarius in IV. libros Sententiarum* a Waddingo pag. 263. memoratur: *Commentarius in Metaphysica Aristotelis* prodiit Barcinone 1493. & Venet. 1505. His adde tractatum *de Conceptione B. Virginis*, jussu Clementis V. scriptum & *formalitates e doctrina Scoti*. De monstroso ejus errore supra in *Andrea Boucher* Tom. 1. pag. 92. & in *Eymerico* T. 2. p. 131.

Nicolaus Borghesius sive *Burgensius*, Eques & Senator Senensis, circa A. 1483. scriptor *vitæ S. Francisci Senensis* Ord. Servor. B. Mariæ Virginis, de qua Vossius pag. 714. *Vita B. Peregrini Latiosi*, Ordinis Servorum, Forolivii in Æmi-

Æmilia defuncti post A. 1330. quæ exstat in Actis Sanctor. Tom. 3. April. 30. pag. 837. 839. *Vitæ S. Catharinæ Senensis*, editæ Venet. 1501. ex qua in iisdem Actis pag. 977. quædam afferuntur. Denique *Vitæ Joachimi Senensis*, adhuc, quod sciam, ineditæ, & *Vitæ Jacobi Philippi* Presbyteri, Ord. Servor. defuncti Faventiæ in Æmilia, quæ prodiit in Archangeli Gianii, Florentini centuria tertia Annalium illius Ordinis, editorum Bononiæ 1622. fol. atque inde in Actis Sanctor. T. VI. Maji 25. pag. 167. 169. * Vita Joachimi Picolominei Senensis, & Francisci Patritii itidem Senensis prodiit Lucæ anno 1725. in Appendice ad Vitas Italicas eorundem Joachimi, & Francisci, quas vulgavit P. Benedictus Angelus Maria Canali Ord. Servor. Adjecit in fine vitam S. Peregrini Latiosi ab eodem Burghesio scriptam, quam Bollandistæ conquisitam nullibi repererant.

Nicolaus Boteleshamus Anglus, Carmelita, Parisiis inter Sorbonicos ac deinde Cantabrigiæ Theologiam docuit, obiitque A. 1435. Vide Lelandum cap. 544. qui ei tribuit *Commentarios in Petrum Langobardum* & librum *Theologicarum Quæstionum*. Addit Baleus VII. 94. *Tabulare studentium*, *Concionesque* & *Lecturas* & *in Cantica Ridevallis*. Baleum sequuntur Pitseus pag. 625. Possevinus, Simlerus, Alegrius pag. 342. Hendreichius pag. 970. pandect. Brandenburg. Ridevallum intellige *Adilredum* Abbatem *Riedvallensem* de quo supra T. 1. p. 11. seq.

Nicolaus Botrontinensis. Infra, *Nicolaus Buthroti*.

Nicolaus de Braia post obitum Ludovici VIII. Francorum Regis qui ab A. 1223. ad 1226. præfuit, scripsit ejus gesta carmine heroico, illudque dedicavit Episcopo ab A. 1228. ad 1248. Parisiensi, Gvilelmo Aruerno. Incipit:

Magnanimi Regis Ludovici fortia gesta
Quam probus extiterit, quæ bellica Gallia vidit &c.

Editum est a Francisco du Chesne Tom. V. rerum Francorum pag. 290. 322.

Nicolaus Breakspeare, supra *Hadrianus* IV. T. 3. p. 178.

Nicolaum Brechendolum sive *Brehemdalum* Grammaticum Anglum Cangius laudat ex Pitseo, qui pag. 889. ejus librum *de verbis deponentibus*; atque alium *de verborum significationibus* memorat. Baleo XII. 85. *Breckendale* appellari video.

Nicolaus Brigamus, Anglus JCtus, scripsit *Venationes rerum memorabilium*, & *rerum quotidianarum libros XII.* Sed junior est; nam a Baleo IX. 48. traditur claruisse A. 1550. *Poemata* etiam illius memorat Pitseus pag. 750.

Nicolaus Brunfeldus Pitseo pag. 389. laudatus Historiographus Anglus, scriptor Chronicorum, maxime de rebus patriæ suæ. Apud alios altum de hoc silentium.

Nicolaus Bungeius sive *de Bungey* Anglus Norfolciensis, Sacellanus Episcopi Londinensis circa A. 1440. Scripsit *adnotationes Chronicorum*, ut Gvil. Botonero teste (non Nicolao Brigamo, ut legas apud Vossium pag. 633.) referunt Baleus XI. 45. & Pitseus p. 628.

Nicolaus Burgensius, supra *Nicolaus Borghesius*.

Nicolaus natione Germanus, Ord. Præd. Episcopus *Buthroti*, sive *Botrontinensis* in Albania, scripsit ad Clementem V. *relationem de itinere Henrici VII. Italico & de rebus ab A.* 1310. *ad* 1313. quibus ipse vixit. Edidit Baluzius Tom. 2. Paparum Avenionensium pag. 1143. 1230. & post Baluzium Muratorius T. IX. thesauri rerum Italicarum. Vide Oudinum Tom. 3. pag. 736. & Jacobum Quetif, Tom. 1. pag. 522. qui notat vitiose hunc Nicolaum a quibusdam *Bituntinum*, *Botudinensem*, *Bondinensem* vel *Bomdomitinum* appellari.

Nicolaus Cantolupus (Cantilovve) Anglus, Carmelitarum Prior (non Episcopus ut vocatur apud Alegrium pag. 345.) diem obiit Northamtoniæ Anno 1441. Ejus *historiam de Antiquitate & Ori-*

Origine Universitatis Cantabrigiensis edidit cum Thomæ Sprotti Chronico Thomas Hearne, Lond. 1719. 8. Scripsit præterea *in primum librum Sententiarum*, & *de laude sui Ordinis*, teste Lelando c. 547. Addit Baleus VIII. 5. (cui male *Cantilepus* dicitur) *Chronicon epitomen* a rerum originibus, *Historiarum appendices*, a temporibus Innocentii III. & *Quadragesimales Conciones*. Eadem Pitseus pag. 635. Encomium Ordinis sui, sive partem ejus priorem vidisse se refert Brianus Tvvyne in apologia Academiæ Oxoniensis, sed omnia repleta ait miris ac stupendis fabulis, ut Vossio pag. 560. jam notatum.

Nicolaus Canonicus regularis Cœnobii *Cantipratani*, circa A. 1240. scripsit supplementum *Vitæ S. Mariæ Oigniacensis* compositæ a *Jacobo de Vitriaco*. *Prodiit in Actis Sanctorum* Tom. IV. *Junii 22. pag. 666. 676.*

Nicolaus Canussinus, Cividalensis sive Forojuliensis circa A. 1516. scripsit res Cividalenses in libro *de patriæ restitutione* adversus Sabellicum. Non notus est mihi hic scriptor adhuc ineditus nisi ex Vossio, quem si placet vide pag. 682.

Nicolaus Capoccius sive *Capocienus* Romanus, Honorii IV. Pontificis abnepos, Cardinalis Episcopus Tusculanus diem obiit A. 1378. Collegium Perusinum, *la Sapienza vecchia*, fundavit ac *Regulas* pro illa scripsit, quibus Juvenum mores instruerentur ad doctrinam & pietatem. Exstat teste Oldoino pag. 499. Athenæi Romani, ejus *Volumen litterarum negotialium ad diversos*. Exstat in Bibliotheca, videlicet Vaticana, in qua etiam alia ad Jurisprudentiam pertinentia hujus Nicolai scripta, si fides G. Josepho Eggs, Tom. 1. purpuræ doctæ pag. 386.

Nicolaus Miscinus (Misquinus, Moschinus) *Caracciolus* Neapolitanus, Ord. Præd. ex Messanensi Episcopo Cardinalis defunctus A. 1389. scripsit *Summam de Pœnitentia*, & *tractatum de Incarnatione Verbi*. Præterea *depositionem de vera Canonica electione Urbani VI. Acta trium* ejus *legationum ad Perusinos, Venetos & Carolum III. Siciliæ Regem*. Vide Jac. Quetif Tom. 1. pag. 696. & Baluzii Papas Avenionenses Tom. 1. pag. 1242.

Nicolaus Germanus, *Cardinalis* Presbyter S. Laurentii in Damaso, & Romanæ Ecclesiæ Bibliothecarius a Lucio II. creatus A. 1144. Peritus Hebrææ, Græcæque Linguæ, cujus *de S. Scripturæ emendatione* commentarium laudat Baronius ad A. 1145. n. 1. Argumentosum opus vocant Augustinus Oldoinus in Athenæo Romano pag. 505. & G. Josephus Eggs in supplemento purpuræ doctæ p. 67.

Nicolaus Gallus, Narbonensis, *Carmelitarum* Ordinis Prior Generalis ab A. 1266. ad 1272. Scriptor *Sagittæ igneæ*, de laudibus Carmelitici Ordinis, & Antiquæ Carmeli religionis deploratio. Vide Trithemium cap. 506. & Alegrium pag. 263. sed & Flacium, qui huic Nicolao locum tribuit in suo Testium Veritatis Catalogo pag. 864. edit. primæ, ut ex Flacio Jo. Wolfius lection. memorabil. Tom. 1. pag. 543. Hanc sagittam elegantissimis characteribus impressam, notavit ex Lucio Possevinus. De Manuscripto Cottoniano vide Oudinum T. 3. p. 465.

Nicolaus Vischel, *Cisterciensis* Monachus Cœnobii S. Crucis in Austria, Germanus circa A. 1410. Hujus *Sermones* & libros III. de laudibus B. Virginis quos *Imaginem S. Mariæ* inscripsit, laudat Trithemius cap. 708. & in luminaribus Germaniæ cap. 161. Vide sis & infra, *Paltramus*.

Nicolaus Monachus ex *Cluniacensi Claravallensis*, hoc est *e nigro*, *albus*, (*a*) S. Bernardi ab Epistolis, deinde falsarius deprehensus (*b*) atque profugus in Italiam, ejusdem Bernardi adversarius de quo Angelus Manriquez, Vischio pag. 249. laudatur in Annalibus Cisterciensibus tomo secundo ad A. 1145. 1148.

(*a*) Petrus Cellensis IV. 1. pag. 155.

(*b*) Adde S. Bernardi Epist. 84. & 98.

1148. 1151. 1171. Ejus *Epistolæ LV.* cum Jo. Picardi notis, editæ primum in auctario Bibl. Patrum Parif. A. 1610. deinde in Coloniensi ac recentioribus Parisiensibus, ac denique in Lugdunensi Tom. XXI. pag. 517. 553. Petri Cellensis ad hunc Nicolaum Epistolæ libro quarto exstant, in cujus secunda pag. 160. mentio *Sermonis* Nicolai *de S. Victore*. Atque *sermones XIX.* inter Petri *Damiani* opera Tom. 2. reperiri, a Jo. Picardo jam notatum: reperiuntur etiam in *S. Bernardi* operibus, Volumine V. vide supra Tom. 1. pag. 225. seq. & Tom. 2. pag. 8. Exstat & *liber Sermonum* ad Henricum Campaniæ Comitem, in Bertrandi Tissier Bibliotheca Cisterciensi tomo 3. pag. 193. Bono fonte 1669. fol. *Epistolam* ad eundem Henricum, qua ei ait mittere se Epistolas Papæ, & Cancellarii aliorumque *personatorum* virorum, scriptas per biennium, edidit Baluzius Tom. 2. Misc. pag. 234. & aliam deprecatoriam ad Wilhelmum ab Anno 1175. Archiep. Remensem pag. 237.

Nicolaus de Clemangis, supra Tom. 1. pag. 390.

Nicolaus de Crutzenach, Teutonicus ex Comitatu Spanhemensi, diœceseos Moguntinæ, Theologus Viennensis defunctus Viennæ A. 1491. de quo Trithemius cap. 874. de S. E. & de luminaribus Germaniæ cap. 232. Ejus scripta: Commentarius *in IV. libros Sententiarum*, Liber *de purissima Conceptione B. Mariæ semper virginis*: *Sermones* de tempore & de Sanctis. *Orationes* multæ & variæ *Quæstiones* in Scholis disputatæ.

Nicolaus de Alsentia, Carmelita Conventus *Crutzenacensis* superstes adhuc A. 1495. teste eodem Trithemio in luminaribus Ecclesiæ cap. 286. Scripsit *in Exodum*. *In Apocalypsin*. *In Officium Missæ & Canonis* prolixum Volumen, & *sermones* de tempore & de Sanctis.

Nicolaus S. Crucis in Austria, supra, *Nicolaus Cisterciensis*.

Nicolaus de Curbie Ord. Minor. postea Episcopus Assisinatensis, scripsit *Vitam Innocentii IV.* ab A. 1243. ad 1254. Papæ, quam edidit Baluzius Tom. VII. Miscell. pag. 353. 405.

Nicolaus de Cusa, supra, *Cusanus* Tom. 1. pag. 438.

Nicolaus de Dacia, Hungarus Ord. Præd. Theologus Astronomiæ & artis Medicæ peritus circa A. 1464. de cujus Manuscr. congerie anaglypharum astronomicæ facultatis, adeundus Jacobus Quetif Tom. 1. pag. 827.

Nicolaus Dathus. Supra Tom. 2. pag. 14.

Nicolaus Dinckelspuhel, Doctor Viennensis, patria Svevus. Supra T. 2. p. 29.

Nicolaus Dionysii, Waddingo pag. 267. *de Nyse*, Ord. Minor. Provincialis defunctus Rothomagi A. 1509. Præter *Gemmam prædicantium* tribus libris, *ædificatorio*, *destructorio* & *reparatorio*: sive sermones quam plurimos, Rothomagi, Basileæ, Argentinæ, Parisiis & Brixiæ editos, scripsit *Speculum mortalium* sive de quatuor novissimis, Parif. 1518. & *Resolutionem Theologorum*, sive *Commentarium in IV. libros Sententiarum* Rothomag. & Venet. 1568. 1574.

Nicolaus Donis, Germanus Ord. Bened. Monasterii ut ferunt Reichenbacensis, laudatus Trithemio cap. 836. de S. E. & illustr. Benedictin. II. 143. & in luminaribus Germaniæ cap. 206. quo teste emisit opus mirandum *in Cosmographiam Ptolemæi* cum picturis novisque tabulis elegantissime ordinatis & diligentissime correctis dicatum Paulo II. Pontifici, quem constat mense Julio A. 1471. rebus humanis valedixisse. Idem opus præter Trithemium laudat Marsilius Ficinus scribens ad Federicum Urbinatium Ducem: memorans quoque (*a*) *Francisci Berlingherii*, Nicolai F. Cosmographiam cum universi Orbis terreni figura oblatam eidem Duci Federico. Donisii opus an typis editum sit, dubitat Vossius de scriptoribus Mathem.

(*a*) Lib. VII. Epist. Tom. 1. Opp. 824. b.

ı. cap. 70. §. 11. pag. 413. Sed non tandum esse docet Beughemius p. incunab. typograph. ubi memora- etiam Nicolai Germani *tractatus de ac mirabilibus Mundi* cum ejus Pto- :o , laudatus a Trithemio atque ıs Ulmæ 1486. fol. nec dubium est re vetustiores editiones, ut Ulmen- A. 1482. *Opus Donni Nicolai Ger- secundum Ptolemæum*. (*a*) vel Ro- am ejusdem anni, de qua IV. 14. Græcæ pag. 413. Denique *Episto-* jus ad diversos ex Trithemio lau- Gesnerus, Simlerus &c.

icolaus *Donati*, Lucensis, itidem dictinus, sed paullo junior, cui hi- ım de rebus gestis Senensium & li- duos de bello Hetrusco inter Ca- m V. Imp. & Henricum II. me- ıt Arnoldus Wion Tom. 1. ligni Vi- ag. 443.

icolaus *Dorbellus*, sive *de Orbellis* :gavensis provinciæ, Turonensis ıs, Ord. Minor. Theologiam do- in Gymnasio Pictaviensi. De illo omensis ad A. 1454. Trithemius 815. Waddingus pag. 268. H. War- us ad Caveum, & Oudinus Tom. ıg. 2546. Scripsit *in IV. libros sen- ırum* ex sententia Joannis Scoti, noæ 1503. 4. Paris. 1511. 1517. 8. . 8. *Logicam* secundum eundem ım, Parmæ 1483. & *in Summulam* i *Hispani* libros VII. Venet. 1516. :ommentarios *in Aristotelis* Physica, aphysica, Ethica & de anima: Basil. . una cum libro *de scientia Mathe- æ*, qui prodierat Bonon. 1483. *Ser-* in Epistolas Quadragesimales. Lugd. 1491.

:olaus *Dorbin*, infra, *Nicolaus Dur-*

:olaus Monachus Anglus *Dunel-* :, Ord. Bened. Cluniacensis, scri- *Vitæ S. Godrici* Eremitæ, quam [?]us Paris notat ex Godrici dictantis ore eum excepisse. Exstat vita hæc in variis Angliæ Bibliothecis ut notavit Oudinus Tom. 2. pag. 1503. De Godrico vide supra T. 3. p. 73. ubi notavi diem obiisse A. C. 1170. De alia ejusdem vita scripta a *Galfrido* & in Actis Sanctor. 21. Maj. edita ibid. pag. 10.

Nicolaus Durham, sive ut apud Lelandum cap. 406. *Duramus*, Dunelmi sive Durhami natus, Thrithemio cap. 633. vitiose & Alegrio pag. 335. *Dorbin*, Anglus, Novicastrensis Cœnobii Carmelita, Philosophus & Theologus Oxoniensis circa A. 1360. Scripsit *determinationes Quæstionum*, & *in Longobardi IV. libros Sententiarum*. Addunt Baleus VI. 40. & Pitseus ad A. 1370. pag. 507. librum *contra Wiclefi articulos*, nescio quæ *Doctorum Originalia*, missaque in compendium scripta longiora *Sententiariorum*.

Nicolaus Eimericus, sive Eymericus, supra T. 2. p. 131.

Nicolaus Euboicus, sive Euripontinus, (di Negroponte) non Saguntinus (*c*) patria, neque Saguntinus in Hispania Episcopus, (*d*) sed Sagudineus (Segundinus, Secundinus) proprio nomine, de quo accurate auctores Diarii eruditorum Italiæ Tom. XXIV. pag. 375. seq. Hic est e Matthæo Palmerio ad A. 1439. *Latinæ & Græcæ Linguæ atque elegantiæ princeps laudatissimus, qui frequenti Concilio* (Florentino) *medius assistens, multis & eruditis viris audientibus, me quoque teste visente audienteque, disputantium verba atque sententias tum Græce tum Latine prolatas, mira celeritate ultro citroque in utramque linguam fidelissime & summo ornatu reddebat*. Græcorum *Confessionem de verbis consecrationis & transsubstantiationis* a *Bessarione* in illo Concilio propositam ex Latina Nicolai Euripontini versione edidit Mabillonius Tom. 1. Musei Italici pag. 243.

Amœnitatt. litterar. Tom. 3. pag. 134. Frid. [?]yschlagii sylloge pag. 224.
Vide Gesneri Bibl. pag. 522. b.
Ita Nic. Antonius Tom. 2. Bibl. Hispan. veter. p. 194. §. 580.

(*d*) Ita Vossius pag. 601. (cui vitiose *Joannes Nicolaus Buboicus*.) Caveus ad A. 1439. in hist. lit. Scriptorum Ecclesiasticorum.

243. professus pag. 246. nescire se num idem ille sit cum Nicolao Euboico, de quo non est dubitandum : perinde uti constat hunc esse Nicolaum ἑρμηνέα τῶν Γενικῶν, cujus versionem Græcam dissertationis *Juliani*, Cardinalis S. Angeli de quæstione illa *an liceat Symbolo Fidei aliquid addere etiam si verum*, Manuscriptam in Bibl. Cæsarea memorat Lambecius Tom. V. pag. 153. Laudatur ab Ænea Sylvio in Cosmographia pag. 452. & pag. 307. quo posteriore loco etiam mentio libri *de origine & familia Ottomannorum*, quem Æneæ dedicavit laudatum Jovio ac Cuspiniano, (*a*) atque luci datum Lovanii edente Jo. Ramo A. 1553. 8. & cum Laonico Chalcondyla Basileæ 1566. fol. Vide laudatum Diarium eruditorum Italiæ Tom. 18. pag. 419. Ineditam autem *de expugnatione Constantinopolitana* narrationem, quæ fuisse apud Franciscum Sansovinum traditur in eodem Diario Tom. XIV. pag. 384. *Nicolao* Fulginati tribuit Allatius, qui eam edere voluit libro συμμίκτων quarto. Nondum etiam lucem vidit, si unquam exstitit versio librorum septem *Arriani* de Alexandri M. rebus gestis, Segundino auctore, qui Bartholomæo Facio eosdem libros vertenti non defuit. Neque quisquam in lucem hactenus protulit *Epistolam ad Andronicum Callistum Philosophum* Labbeo (*b*) memoratam ac Sylburgio (*c*) de Michaelis Apostolii adversus Theodorum Gazam libello Viterbii scripto A. 1462. stylo satis eleganti de Aristotele & Platone. Neque *Consolationem* ad Jacobum Antonium Marcellum, Patricium Venetum de obitu Valerii filii: neque *Orationem* Neapoli A. 1433. ad Regem Aragonum Alphonsum habitam de potentia Teucri (Imperatoris Turcorum Muhamedis II.) & ejus persona, moribus, intellectu & sapientia. Sed iterum iterumque lucem vidit Latina libri *Onosandri* de Optimo Imperat. versio ad Alphonsum Regem neтiis cum Vegetio, & Basileæ 1558. 1570. 8. Nec non *Plutarc* Civili institutione, ad Marcum I tum, Patricium Venetum: Brixiæ 8. Exstat etiam in Latino Plutarc Stephani Tom. 3. moralium pa; * Non ante multos annos prodiit cem Nicolai hujus Sagundini (sic se appellat) epistola data Venetii: Kal. septemb. ad Cardinalem Tu num, in qua fuse describit hist naufragii sui, quod passus fuit hau cul a Veneto portu, dum in Ca: pergeret. Vid. Tom. II. *Miscellan Varie operette* Venetiis 1740. quo ir re altera adjuncta est Petri Par Ariminensis consolatoria ad eun Sagundinum naufragium illud p sum.

Nicolaus Fachineamus sive *Fak* Nordfolciensis Anglus, Ord. M Magister Provincialis, Theologus niensis obiit A. 1407. Ejus script *fraternitate Christiana : de schism Ecclesiæ : super unione Ecclesiæ*. Et tra Wiclefitas *de valore Missæ*, *d fragiis viatorum* & *de Oratione*. Bzovium ad A. 1415. n. ult. pag seq. Baleum VII. 29. & Pitseum 583. seq. Waddingum pag. 263. seq diversus mihi videtur *Nicolaus nius* quem Lelandus cap. 385. ci dem tempus scribit fuisse Promagi sive Protomagistrum chordigerorur gliæ, & scripsisse *de unitate Eccle* bellum schismatis tunc late grassan medium præsentissimum.

Nicolaus Falco, cujus Codex M scriptus Oxonii in Bibl. Mertonen memoratus Vossio pag. 495. hac graphe : *Liber historiarum partium tis*, *quem ego* Nicolaus Falcon *primum Gallico idiomate*, *& de* (*transtuli A.* 1307. Vide supra in . *no*, T. 1. pag. 34.

Nicolaus Falcuccius, Florentinu:

(*a*) Vide Vossium pag. 594.
(*b*) Bibl. Manuscriptorum pag. 101.
(*c*) Pag. 40. catalogo Manuscriptorum Bibl. Palatin. Adde Diarium eruditor. Italiæ To pag. 387. & Tom. 15. pag. 303.

s, defunctus A. 1412. & a Nico-Nicolio, de quo infra, probe di-uendus. Ejus *sermones VII. Medici-* prodiere Venet. 1491. & 1533. quatuor Volum. Ex his sermo se-us recusus in Opere Veneto de fe-is. Præterea Julius Niger in histo-scriptorum Florentinor. pag. 424. iorat Commentarium ejus *in Apho-s Hippocratis* a Jo. Baptista in Theo-o Parmensi vulgatum Bononiæ 1522. ec non *Antidotarium*, & Opus bi-itum Manuscr. in Bibl. Regia Pa-& Florentina S. Marci, *de subjecto icinæ* & *de dispositionibus febrium:* icolao Nicolio exactissime emenda-.

icolaus Farinula, rectius de *Freau-* Gallus Nestrius, Ord. Præd. Phi-i Pulchri, Regis Francorum a sa-Confessionibus, atque inde Cardi-defunctus A. 1324. de quo Jaco-Quetif Tom. 1. pag. 555. seq. & zius in Papis Avenionensibus Tom. jus scripta, præter *Sermones* & *li-rituales* prisca disciplina rudius di-i sunt *Acta legationis Gallicæ*, *E-la* ad Patres Ordinis in Comitiis eralibus Lugduni A. 1318. congre-s, *Instrumenta duo* de manerio suo prædio Rothomagensi, & de pro-tore qui illud irrevocabiliter possi-lum traderet Conventui Dominica-um. Denique *testamentum*.

Nicolaus de Ferneham sive *Ferenhamus* glus, bonis artibus & Medicinæ ope-i dedit Oxonii, Parisiis, Bononiæ, Henrici III. aulæ Medicus, ac que Episcopus Dunelmensis sive holmensis A. 1241. De eo Mat-s Paris ad A. 1229. pag. 244. & ad um 1241. pag. 382. & 388. Mat-s Westmonasteriensis ad A. 1241. 304. Lelandus cap. 263. Baleus IV. ui *practicas Medicinæ*, & librum *de iis herbarum* ait scripsisse, ut ex Ba-Pitseus pag. 313. Abdicasse se Epi-atu A. 1249. & A. 1259. de vita essisse notavit Franc Goodvvinus de ulibus Angliæ II. pag. 122.

Nicolaum de Flii, Episcopum & ipsum Dunelmensem circa A. 1201. ex Pitseo p. 889. Cangius memorat. Sed apud Goodvvinum aliosque, inter Dunelmenses præsules nullum Nicolaum Filium reperio. Historicum tamen Anglum Pitseus appellat, qui juvenis ad historias scribendas appulerit animum, atque inter alia retulerit Simonem Thurvaium, virum electissimum, repente omnium rerum captum oblivione & repuerascere cœpisse.

Nicolaus de Florentia, Medicus defunctus A. 1012. scriptor *antidotarii* memorati a Sandero p. 195. Biblioth. Belgicæ Manuscriptæ.

Nicolaus de Florentia Ord. Minor. scriptor *Speculi Confessionis* quod a Sacra Congregatione indici prohibitorum librorum insertum notat Julius Niger p. 424. historiæ Scriptorum Florentinorum.

Nicolaus Florentinus, magistro usus Ludovico Marsilio, Augustiniano, civibus suis auctor fuit ut Manuelem Chrysoloram ad docendas Græcas litteras arcesserent, & deinde Gvarinum, Jo. Aurispam, Franciscum Philelphum: mortique vicinus Bibliothecam suam DCCC. insignibus Codicibus refertam publicis studiosorum usibus consecravit. Elogium dictum a Poggio in ejus funere edidit præterito auctoris nomine Edmundus Martene Tom. 3. monumentorum p. 727. junctis pag. 737. 739. 741. Ambrosii Camaldulensis, Thomæ Pontani & Poggii Florentini Epistolis quibus luctum communem super ejus obitu testantur. Confer quæ infra in *Nicolao Nicolio*.

Nicolaus de Fractura, Abbas S. Vincentii ad Vulturnum, circa A. 1299. Ejus commentarium *in Regulam S. Benedicti* Cangius evolvit in Bibl. S. Germani de Pratis, Codice 806.

Nicolai Fulginatis, de expugnatione Constantinopolitana A. 1453. facta edere voluit Allatius libro συμμίκτων quarto. Incipit: *Gothos evertisse Romam, & insævisse adversus cives*. Vide quæ supra in *Nicolao Euboico*.

Ni-

Nicolaus Gallicus, ſupra *Nicolaus Carmelitarum* Generalis.

Nicolaus Gallus, Monachus Sveſſionenſis S. Medardi, congregationis Cluniacenſis, circa A. 1110. ſcripſit Vitam S. Godfridi Epiſcopi ab A. 1104. ad 1118. in Gallia Ambianenſis, quam exhibet Surius 8. Novembr. Vide Arnoldum Wion Tom. 1. ligni Vitæ pag. 443.

Nicolaus Gallus, ſive Hahn, priore longe junior, natus Cothenis A. 1516. atque A. 1570. extinctus. Docuit Mansfeldæ, Ratisbonæ, Witebergæ, Magdeburgi, ac Ratisbonæ iterum: Theologus doctrina & Zelo clariſſimus, amicus Flacii quem etiam in adornandis Centuriis Magdeburgenſibus, atque in diſſuadenda adiaphororum temeraria ſuſceptione adjuvit: animans etiam poſtremis annis conſilio ac doctrina ſua naſcentes in Auſtria Stiriaque Eccleſias Evangelicas. De eo Joſua Opitius in Oratione funebri: Melchior Adamus pag. 156. ac cæteri laudati in Diario Theologico *Sammlung von Alten und Neuen*, Anno 1733. p. 213. 214. atque Clariſſimus Jo. Henricus van Seelen in philocalia Epiſtolica pag. 28. ſeq.

Nicolaus Gelantius, Andegavis natus & ibidem Pontificatus: Epiſcopus in Gallia Andegavenſis ab A. 1260. ad 1290. Vide Sammarthanos Tom. 2. Galliæ Chriſtianæ pag. 137. ſeq. Ejus ſtatuta Synodalia in Synodis XXV. ab A. 1261. ad 1282. publicata edidit Dacherius Tom. XI. ſpicilegii pag. 201. (edit. novæ T. 1. pag. 726. 734.) ſubjunctis ſucceſſoris ejus in Epiſcopatu, *Gvilelmi Majoris* (le Maire) ſtatutis per Synodos XVII. ab A. 1291. ad A. 1314. pag. 735. 747.

Nicolaus Gorraus, ſive *Gorhamus*, unus enim eſt idemque, ſupra Tom. 3. pag. 76. & 77.

Nicolaus Græcus Albanenſis, clarus in Anglia circa A. 1249. qui Roberto Lincolnienſi traditur operam ſuam præſtitiſſe in transferendis ſcriptoribus Græcis, de quibus infra in *Roberto*. Vide Lelandum cap. 240.

Nicolaus de Hanapis, ſupra Tor
pag. 187.

Fratris *Nicolai de Hangvevilla* Se
nes Manuſcriptos memorat Sander
270. Bibl. Belgicæ.

Nicolaus de Harcileg, ſive *Harci*
Friburgenſis Ord. Præd. circa A. 1
ſcripſiſſe traditur Commentarium
Epiſtolam Judæ. Vide Jacobum Q
T. 1. pag. 641. Tractatum *de abu*
bus Clauſtri, addes ex Poſſevino: a
ubi de *Nicolao Teutonico* differit (
ab hoc non eſt diverſus) Comm
rium in Cantica Canticorum, &
brum de aſſenſu Cordis, atque a
de arte prædicandi.

Nicolaus Harlemius, infra *Nicolau*
monis.

Nicolaus Haſtifragus ſive *Breakſp*
Supra, *Hadrianus IV.* Tom. 3.
178.

Nicolaus Hoſtreshamus, Medicus
glus circa A. 1443. ſcripſit teſte B
VIII. 8. & Pitſeo pag. 636. *Pract*
Medicinæ, & *Antidotarium*, tum *M*
conficiendi & diſpenſandi, *de febr*
contra dolorem renum, & *Viaticorum*
ceſſariorum libros VIII.

Nicolaus Hydruntinus, Magiſter
druſſæ, Græce quidem ſcripſit pler
contra Latinos ſub ſeculi XIII. in
tamen utriuſque Linguæ peritus
nulla Latine quoque ſive compoſu
ve ex Græcis ſuis aliorumque ve
ut notatum Allatio cap. XIII.
conſenſu utriuſque Eccleſiæ pag.
Caveo ad A. 1201. & Oudino T
3. pag. 13.

Nicolaus de Jamſilla, Gibelline
addictus partibus, ſcriptor *Hiſtori*
rebus geſtis Friderici II. Imp. & fili
Conradi & Manfredi, Apuliæ &
liæ Regum ab A. 1210. ad 1258.
in lucem edita eſt ab Ughello T
8. p. 752. (edit. novæ Tom. X.
562.) Jo. Georg. Eccardo Tom
Corporis medii ævi pag. 1025. Ca
Tom. 2. Bibl. Siculæ pag. 675. la
etiam quibuſdam e Codice Meſſa
ſuppletis: & melior denique &
gri

a Muratorio (a) Tom. VIII. the-
rerum Italicarum pag. 489. qui
n auctoris etiam restituit, docui-
supplementum de rebus gestis ejus-
Manfredi, Caroli Andegavensis &
adimi Regum ab A. 1258. ad 1265.
i Sabæ *Malaspinæ* scriptori Gvel-
rum partium, de cujus VI. libris
a Sicularum supra pag. 10.
colaus Jaquerius Divionensis Gallus
. obiit Gandavi A. 1472. de quo
Quetif 1431. in Bibliotheca
inicanorum T. 1. p. 847. seq. In-
it Concilio Basileensi, A. 1431. in
habiti ab eodem *Sermones* duo,
ıscripti in Bibl. Cæsarea. Cætera
scripta sunt: *Dialogus* cum Joanne
cano *de communione unius Sacramen-*
ontra Hussitas, Tornaci 1466. *Fla-*
n hæreticorum fascinariorum (Wal-
um) Francof. 1581. 8. Tractatus
dcatione Dæmonum. *Excerpta quæ*
ex tractatibus quorundam tempo-
oncilii Basileensis *adversus sectam*
orum, & speciatim ex libro Ma-
Joannis de Turrecremata, Cardina-
In MS. codice Aquicinctensi, de
Martene Itiner. Liter. II. pag. 80.
icolai tres sunt orationes in con-
Basileensi dictæ. *Collatio in Domi-*
I. in Quadragesima. *In Dominica*
post octavam Paschæ per F. Nico-
In Dominica post Epiphaniam per
icolaum.
icolaus de Javvir, ex cujus gravi
ione in Concilio Constantiensi A.
. habita adducit nonnulla V. C.
annus ab Hardt, prolegom. ad
. V. p. 27.
colaus Insulensis de Furno Sermo-
Manuscripti memorantur a San-
parte 2. Bibl. Belgic. p. 135.
colaus Kenton, supra Tom. IV.
223.
colaus Kus, Sacerdos Rostochien-
Magister & Baccalaureus formatus
ogiæ: inter testes Veritatis refer-
Joanne Wolfio ad A. 1511. To-
. lectionum memorabilium pag.

27. ubi refert eum Rostochio pulsum, Westmariam primum sive Wismariam, deinde in Livoniam concessisse, ibique diem obiisse. Scripsit *harmoniam Evangeliorum*, & Saxonica lingua librum prolixum quem inscripsit de triplici funiculo, ex quo testimonia quædam a Wolfio afferuntur.

Nicolaus de Laine, Abbas S. Gerardi, Ord. Bened. in Comitatu Namurcensi, defunctus A. 1448. Ex ejus scriptis nihil video memorari a Valerio Andrea & Svveertio, nisi tractatum *de translatione salutiferæ Crucis*.

Nicolai Lackemanni, Commentarium in librum primum Sententiarum Manuscriptum in Bibl. Monasterii Benedicto Burani notavit Bernardus Pez T. 3. anecdotor. parte 3. pag. 629. Vide infra *Nicolaus Lockmann*.

Nicolaus Lanckmann de Falckenstein, Cappellanus Cæsareus & Orator in Portugalliam, cujus *historia desponsationis Friderici III.* facta A. 1451. *cum Eleonora Lusitanica* prodiit Augustæ Vindel. 1503. 8. atque inde in Freheri Tom. 2. rerum Germanicarum pag. 51. Adde edicta supra in Falckensteinio, Tom. 2. p. 142.

Nicolaus S. Mariæ & S. Lamberti *Leodiensis* sive *Leodicensis* Canonicus, circa A. 1120. ac deinceps: scripsit ad Wedericum, Abbatem Letiensis Ecclesiæ, *gesta S. Lamberti* Pontificis sive Episcopi ab A. 656. ad 696. Leodiensis, & Martyris, cujus memoria 17. Septembr. recolitur, edita cum Godeschalci, Stephani & Reneri de eodem Lamberto lucubrationibus a Joanne Chapeavillo Tom. 1. gestor. Pontificum Tungrensium pag. 371. 490. Leodii 1612. 4. *Triumphum* reliquiarum *S. Lamberti Martyris de castro Bullonio* in expeditione Bulliensi A. 1141. contra Rainaldum I. Comitem Barrensem. Exstat in eodem Opere Tom. 2. pag. 577. 602. *Algeri* Scholastici Leodiensis *elogium*, in Analectis Mabillonii Tom. 1. pag. 303. (edit. novæ in fol. p. 129. 130.)

(a) Acta Erud. 1727. pag. 209. Journal des Sav. 1733. pag. 485. Bibl. Italique Tom. 16. pag. 223.

130.) De hoc *Algerio* ejusque scriptis supra Tom. 1. pag. 69. seq.

Nicolaus Leonicenus. Supra Tom. IV. pag. 267.

Nicolaus Leonicus Thomaus. ibid.

Nicolaus de Linna sive *Linensis* de Norfolciensi suburbio Anglus, Carmelita circa A. 1357. Mathematicarum rerum peritus & laudatus Gothofrido Chaucero in libro de Astrolabio & Joanni Somæ, Carmelitæ & ipsi, atque Mathematico. Vide Lelandum cap. 370. qui Nicolai hujus laudat *Canones Tabularum*, & librum *de Zodiaci natura*, & *de Planetarum domibus*. Longe plura addunt Baleus VI. 25. Pitseus pag. 505. & ex eo Algerius pag. 307. quos secutus Cangius ad A. 1370. refert hunc Nicolaum. Sunt autem illa: *De astrorum judiciis*. *De eclipsi Solis*. *De usu astrolabii*. *de Mundi revolutione*. *Astrologorum dogmata*. *De sphæra judiciali*. *De figuris & signis*. *De variis genituris*. *Pro ægrotantibus liber*, & *pro Ordine Carmelitano*.

Nicolaus de Lira sive *Lyra*, neutiquam Anglus, ut multis (*a*) visum, nec Flander sive Brabantinus, (*b*) sed Normannus, Lyræ in diœcesi Ebroicensi natus, ut plures (*c*) ex ejus epitaphio jam docuere, quod etiam infra apponam. Judæis natum parentibus (*d*) atque ex Judæo Christianum factum, non certo constat, nisi *Nicolaus* exjudæus, antea *Donim* sive *Mabin* dictus fuerit cujus cum Jechiele Judæo disputationem a Wagenseilio (*e*) editam habemus, idemque hic sit cum Lyrano nostro, ut Clariss. Hardtio persuasum, qui etiam notat Judæos post finitam illam disputationem Anno 1306. a Rege Philippo expulsos Gallia fuisse. Certe Lyranum Judæis mature dedisse operam, ut Hebraicarum litterarum peritiam sibi compararet, scripta ejus testantur (*f*) Inter Franciscanos nomen professus suum circa A. 1291. (*g*) in Cœnobio Normanniæ Vernoliensi, postea Parisiis Theologiam docuit, *Doctor planus & utilis*, Judæorum fortis adversarius, & sacrarum litterarum interpres non pœnitendus. Quanta fuerit auctoritate, constare inter alia potest ex eo, quod Joanna Philippi V. conjux, Franciæ Regina (*h*) Burgundiæ Comes, A. 1325. codicillis testamenti sui executores nominavit Petrum Bertrandi, Episcopum Æduensem: Thomam de Sabaudia, Petrum de Palude, & fratrem Nicolaum de Lira, Ord. Minor. in Burgundia Provincialem. Sed maximam laudem meruit commentariis suis, & valde senex diem obiit Parisiis A. 1340. Epitaphium ejus genuinum ita se habet:

Ne meme ignores, properans dum plurima lustras,

Qui

(*a*) Trithemio cap. 553. Baleo V. 12. Thomæ Fullero, in opere: the vvorthies of England, Tom. 2. pag. 217.

(*b*) Ita Antonius Julianus apud Valerium Andream Bibl. Belg. pag. 690. ex epitaphio supposititio quod incipit: *Stemmata majorum* &c.

(*c*) Jo. Mabillonius des etudes Monastiques pag. 673. Rich. Simon. Bibl. Critique Tom. IV. cap. 29.

(*d*) Ita Bergomensis ad A. 1319. *ajunt hunc primum Judæorum doctorem fuisse & præterea ipsorum linguam optime agnovisse*. Sixtus Senensis, Bellarminus de S. E. Jo. Buxtorfius de punctorum antiquitate pag. 155. laudans Abarbanelem ad Es. XXXV. (ubi non de Lyrano sed Paulo Burgensi hoc legitur) Jac. Heilbrunnerus *fernere Entdeckung des Pabstthums* Tom. 1. pag. 89. Bulæus Tom. IV. Acad. Paris. pag. 976. Waddingus pag. 265. H. Warthon ad Caveum: Hermannus ab Hardt, Jac. Basnage aliique infiniti.

(*e*) In telis igneis Satanæ.

(*f*) Jo. Saubertum vide in palæstra diss. pag. 29. & laudatissimi Wolfii Bibl. Hebr. Tom. 1. p. 912. & Tom. 3. pag. 838. M. V. la Crose entretiens pag. 229. Imbonatum pag. 167. Bibl. Latino-Hebr. & qui de Lyrano diligentissime, Mich. Henr. Reinhardum in pentade conatuum sacrorum pag. 149. & in Diario Theologico *Sammlung von Alten und Neuen* A. 1720. pag. 229. 246. 379. 549. Georgium Serpilium de scriptoribus Biblicis tomo VII. parte 2. pag. 293. seq. Henricum Scharbau in Judaismo detecto pag. 80. Nic. Staphorstum Hist. Eccles. Hamb. Tom. 3. pag. 302. adde laudatum Wolfium Tom. 3. p. 838. 431. & Tom. IV. pag. 718.

(*g*) Waddingus Tom. 2. Annal. Minor.

(*h*) Labbeus Tom. 2. de S. E. pag. 120. De aliis octo curatoribus testamenti Reginæ constitutis vide Launoji historiam Gymnasii Navarrei pag. 21.

Qui sum, ex his nosces, qui pede busta teris.

Lyra *brevis vicus Normanna in gente celebris*

Prima mihi vitæ Janua sorsque fuit.

Nulla diu mundi tenuit vesania natum.

Protinus evasi Relligione Minor.

Vernolium *admisit currentem ad Sacra tyronem,*

Et Christi docuit me domitare jugo.

Ut tamen ad mores legis documenta beatæ

Abdita planaret simplicitatis iter,

Artibus ipse piis, & Christi Dogmate fretus

Parisiis cæpi Sacra Magisterii.

Et mox quæque vetus, & quæque recentior affert

Pagina Christicolis, *splendidiora dedi.*

Littera nempe nimis quæ quondam obscura jacebat,

Omnis per partes clara labore meo est.

Et quos sæpe locos occidens litera tradit,

Hos typice humanis actibus exhibui.

Exstat in Hebræos *firmissima condita turris*

Nostrum opus, haud ullis comminuenda petris.

Insuper & nostri releguntur sæpe libelli,

Quos in sensa Petri (*a*) *quattuor arte tuli.*

Est quoque quodlibetis *non irrita gloria nostris,*

In qua (*b*) *tu justus arbiter esse potes.*

Non tulit hæc ultra vitam proferre merendo

Omnipotens Dominus, quo sumus & morimur.

A Cruce tu cujus numeres si mille trecentos,

Adjungens uni quattuor & decadas,

Illo me rapuit mors omnibus æmula cyclo

Cum micat Octobris terna vigena (*c*) *dies.*

I jam quo tendis Nicolai illectus amore,

Quo doctore tibi Lex reserata patet.

Ex scriptis Lyrani præcipuum sunt *Postillæ perpetuæ*, *sive brevia Commentaria in universa Biblia*, quæ A. 1292. cœpta cum A. 1330. absolvisset, hac clausula gratias egit Deo, quam ex Codice Colbertino edidit Baluzius Tom. 1. Paparum Avenionens. p. 808.

Explicit postilla super secundum librum Esdræ & super libros non canonicos, Magistri Nicolai de Lyra, ordinis fratrum Minorum, qui & Deo gratiaram actiones in fine totius libri seu operis reddit in hunc modum: Ego igitur gratias ago Deo, qui dedit mihi gratiam scribendi secundum modulum ingenii mei, super omnes libros in Biblia contentos, primo super illos, qui sunt in Canone, incipiendo a Genesi, & percurrendo usque ad finem Apocalypsis: postea super libros illos, qui non sunt de Canone, incipiendo a libro Tobiæ, & terminando in libro, qui dicitur secundus Esdræ: ut sic per hanc distinctionem librorum & ordinationem appareat simplicibus, qui libri sint canonici & qui non, & qui majoris autoritatis & qui minoris. Et quoniam probabiliter timeo defecisse, tum propter magnitudinem operis, tum propter scientiæ meæ parvitatem, ideo de defectibus veniam postulo, & de aliis ad laudandum Deum mecum legentes invito, deprecans humiliter, & devote, ut apud Deum me velint suis orationibus adjuvare.

In hanc *Postillam*, libris LXXXV. comprehensam hoc exstat Sixti Senensis decastichon ad calcem libri tertii Bibliothecæ Sanctæ:

Historiam Hebræis, & Græcis fontibus haustam

Hieronymo *disces duce.*

Allegorias, Anagogenque recludent

Origenes, Ambrosius.

Exponent sensus formandis moribus aptos

Chrysostomus, Gregorius.

In dubiis, altaque locis caligine mersis

Aurelius *lucem feret.*

P 2 At

(*a*) Petri Lombardi. (*b*) Al. *in qua.* (*c*) Al. *novena.*

At brevis, & facilis non est spernenda tyroni
Lyrensis *expositio*.

Prima editio Romana 1471. fol. quinque Voluminibus.

Hanc secutæ Colon. 1478.

Venet. 1483. 1488.

Noribergæ 1487. ex qua editione excerpta quædam a Marco Eschero selecta offeruntur in Bibl. Hist. Theologica Bremensi Tom. 2. pag. 389.

Et cum additionibus *Pauli* Burgensis & replicis *Doeringii*, (de quibus supra p. 48. & T. 2. p. 44.) Norimb. 1492. 1497. Confer Theophili Sinceri *Nachrichten von lauter alten und raren Büchern* V. *Stück* pag. 259. seq.

Atque additis glossulis tam marginalibus *Anselmi* Laudun. quam interlinearibus ordinariis *Hugonis* a S. Caro & Walafridi *Strabi*: ac præter Lyrani *Moralitates* in Biblia, ejusdem *libello trium quæstionum Judaicam perfidiam in Catholica fide improbantium*. Basil. 1498. sex Vol. & 1501. 1509. seq.

Parif. 1520.

Lugd. 1529.

Venet. 1588.

Ex meliore editione Francisci Fevardentii, Jo. Dadrei & Jacobi de Cuilli, Lugd. & Parif. 1590. fol. sex Voluminibus.

Eandem secutæ.

Veneta.

Duacensis 1617. cura Theologorum Duacensium.

Antvverpiensis 1634. ex recensione D. Leandri a S. Martino, Benedictini: & in Bibliis maximis Joannis de la Haye, Parif. 1660.

Repertorium sive Index in Nicolaum Lyranum super Biblia. Memmingæ 1490. fol.

De *Diegi* sive *Didaci Dezæ* defensorio pro Thoma Aquinate adversus Lyranum, dixi supra Tom. 2. pag. 27.

Biblia cum Lyrani glossis, Germanice dialecto Saxonica, Lubec. 1494. fol.

Postillæ *in Psalmos*, separatim editæ Parif. 1483. 4. & sine loci notatione 1497. fol. Parif. 1500. Lugd. 1509. & *Gallice* Parif. 2. Vol. 4. regnant[e Ca]rolo VIII. & *Germanice*.

Glossæ *in Apocalypsin*, redditæ [...]ce per Fredericum Venetianum [...]tæque circa A. 1480.

Moralitates in IV. Evangelia, [ma]nuscriptæ in Bibl. templi Petrini [...] Urbis Hamburgensis.

Rerum Judaicarum peritus, [...] *Salomonis Isaaci* sui sectator dili[gens] in Veteris Testamenti expositione [lon]ge supra alios temporis sui interp[retes] sapuit, in Novum Testamentum [...] est longe minus operæ pretium fe[cit,] ut notavit Rich. Simon III. 33. [Hist.] Criticæ Novi Test. pag. 477. [...]e diu ante Simonem monuerat Lut[herus] noster ad ultima verba Davidis [...] VIII. Opp. Altenburg. pag. 305. [...] Lyranum quoque sensui litterali [dili]gentius insistentem laudat in Gen[esin] II. 9. id. Tom. IX. pag. 44.

Cætera Lyræ opuscula sunt:

Tractatus de Messia, sive *Probati[o ad]ventus Christi per Scripturas a Judæi[s ac]ceptas:* una cum responsione ad [...] argumenta XIV. contra veritate[m E]vangeliorum. Prodiit Francofurti [...] in 8. cum libro Hieronymi de S[ancta] Fide, de quo supra Tom. 3. pag. [...]

Disputatio contra perfidiam Judæo[rum] quæ una cum ejusdem Præcepte[...] Lugduni & Parisiis edita fuisse a [...] traditur. Certe prodiit Venetiis [...] & Noribergæ 1493. ad calcem Pos[tillarum] in Biblia, hoc titulo: *Incip[it li]bellus editus per Magistrum Nicola[um de] Lyra, ordinis minorum, Theologiæ [pro]fessorem, in quo sunt pulcherrimæ q[uæstio]nes Judaicam perfidiam in catholica [fide] improbantes*.

Quæstio de Incarnatione Verbi, [adver]*sus Judæos*.

Libellus contra Judæum quendam [ex] *ipsis verbis Evangelii sec. Matthæum* [Chri]*sti Divinitatem ejusque doctrinam i[mpu]gnantem*. Prodiit una cum præced[enti] opusculo, ad calcem Postillæ, L[ugdu]ni 1529. Nescio hoccine an aliud [ma]nusc[...]

mscr. in Bibl. Uffenbachiana: *Reprobatio cujusdam Judæi tractantis & sonantis contra Evangelium infinita*, in oppido *Duderstadt A.* 1324.

Præceptorium, *s. Expositio in Decalogum legis Divinæ* trivaria, Lutetiæ, in ipsis fere artis Typographicæ initiis, literis Gothicis editum, sine anni mentione. in 8. & Colon. 1497. 8. Vide supra in *Henrico de Vrimaria* Tom. 3. pag. 232.

Tractatus de idoneo ministrante & suscipiente SS. Altaris sacramentum. Prodiit una cum *S. Thomæ* libello de mirabilis quidditate & efficacia Venerabilis Sacramenti, & *Incerti* expositione Dominicæ Orationis, in Germania in 4. sine loci vel temporis mentione.

Contemplatio de Vita & Gestis S. Francisci, a Luca Waddingo, una cum opusculis S. Francisci edita Antverp. 1623. 4.

Tractatus de differentia nostræ Translationis ab Hebraica littera in Vetere Testamento, scriptus A. 1333. editusque Rothomagi in 8. in ipsis fere typographiæ incunabulis. De illo rarius obvio libro videndus Rich. Simon in censura Bibl. Eccles. Dupinianæ Tom. 1. pag. 354. seq. & falluntur qui ajunt illum insertum esse Bibliis maximis Joannis de la Haye.

Quæstiones V. & N. Testamenti, sive *Liber Differentiarum Novi & Veteris Testamenti una cum explicatione nominum Hebræorum*. Editionem antiquam sine loco & anno laudat Jacobus le Long pag. 879. Bibl. exegeticæ. Etiam Manuscriptus in Bibliotheca Ducali Urbini.

De corpore Christi liber unus, memoratus Waddingo pag. 266. Bibliothecæ Franciscanorum, ex Balei V. 12. & Trithemii cap. 553.

Commentarii in quatuor libros Sententiarum, sed omnium optimi in tertium.

Plura *Quodlibeta Theologica*, ut de Christi adventu, de impletione Legalium: de Virginali privilegio. Horum & superiorum Commentariorum in Epitaphio mentio.

Tractatus de Animæ claustro. Extat Manuscr. Oxonii in Bibliotheca Bodlejana Classſ. Laud. c. XI. 3.

De Visione Divinæ Essentiæ ab animabus sanctis a corpore separatis, contra Joannem XXII. Incipit: *qui elucidant me*. Inter alia Opuscula Manuscr. in Bibl. Colleg. Merton. Oxon. N. CLXXXVII. & cum aliis ejusdem Operibus in Cod. Colbertino 149. teste Baluzio: item in Bibliotheca Minorum, Toleti Manuscr.

Collationes quædam Baleo memoratæ.

Sermones de Sanctis, *liber unus*. Incipit: *In baculo meo transivi Jordanem*.

Sermones de tempore lib. I. Incipit: *Hora est jam*, *nos de somno surgere*. Uterque hic sermonum liber Manuscriptus habetur in Bibliotheca Minorum Toleti, litera X. num. 109.

Postillæ in Epistolas & Evangelia Quadragesimalia Venet. 1500. 1516. & 1588. 8. cum quæstionibus Antonii Botontini.

Meminit & Labbeus.

Jam dicta de Lyrano concludere juvat ejus elogio, quod ex veteri Codice laudatus Reinhardus vulgavit:

Gloria Francorum, decus Ecclesiæque Minorum
Splendida lux: clarus interpres erat Nicolaus.
De Lyra dictus: sit in æternum benedictus.
Plantula Francisci: fuit ut rosa florida Christi
Vineto fructum faciendo multiplicatum.
Hic opus egregium pro commoditate studentum
Fecit: Postillas componens textibus aptas.
Hic vetus atque novum Testamentum prius atrum,
Exposuit, clarum reddens quasi luce coruscum,
Aptum Latinis illud faciens & Hebræis.
Sic duo sincere munuscula cum muliere
Paupere donavit: Templum quibus ædificavit

My-

Mystice concessum nolens inhumare talentum.
Adventum Christi, partum quoque Virginis almum,
Ex libris vatum dudum probat esse repletum.
Omnes Judaeos contraria verba locutos
Reprobat: errores confundens funditus omnes.
Sed quidam Paulus *nuper conversus Hebraeus,*
Plurima postillis qui sub specie pietatis
Addidit, ornando cum verbis, sed reprobando
Mente tenus, tanti confundens dogma magistri.
Quem tamen eximius Matthias *voce* (a) Turingus.
Nomine condictus: Doctor multum venerandus,
Summi Pontificis mandato vicit, apertis
Scripturis Sanctis, rationibus insuper aptis,
Confundens totum quod erat sic ficte locutum:
Dictus namque pater Doctor fuit atque Minister
Saxoniae, fratrum nuper sub veste minorum,
Hunc vivum novi, sua dogmata saepe notavi,
Ego patris tanti nova per metra magnificavi.
Laudes eximias speciali carmine dignas,
Quando pater dictus fuit in Kyritz tumulatus.
Quem, pie Christe, tuis digneris jungere sanctis,
Ut queat aeternam Doctorum ferre coronam.
Digressum feci: Nunc ad laudes Nicolai
De Lyra redeam: breviterque singula claudam.
O celebris Lyra, tua concrepat en lyra mira
Carmina, dulcisonis Mundo resonantia plectris.

(a) Supra pag. 40.

O dulcis Lyricen, diversum nol men
Promsisti vivens & adhuc resor pultus
Non cessas, sonum facis hic & locorum:
Est Tua postilla veneranda stua apta
Prae cunctis glossis, quas totus orbis,
Es quia mellifluus verbis, sensu fundus:
Vox Tua non urbe solum sed ve be
Personat in toto, celebris Pate valeto.

Nicolaus Lockmann sive *Lack* Teutonicus Ord. Minor. in Saxon gister Provincialis, circa A. 144 ter *Sermonum* de tempore librum de Sanctis, aliumque *Quaestionum* rum, scripsit *in IV. libros Sentent* Vide Trithemium de S. E. cap & de luminaribus Germaniae cap Waddingum pag. 265.

Nicolaus Maniacutius, supra p ibique dictis adde, in Catalogo scriptor. Bibl. Cottonianae p. 6 merari versus Nicolai Manuaci incorrupta Pontificum nomina vanda, ne videlicet dicamus El rium pro Eleuthero, & Hilarium Hilaro, & ad sciendum qui sint quiores. Incip.

Primo Papatus Petrus est in catus,
Qui consederunt, Linus Cletusq runt.

* *Nicolaus Maniacutius* Can Reg. Lateranensis Basilicae. Al hoc est Nicolaus Maniacorius di tit. S. Damasi, cujus *Suffragane bliotheca* inscriptum opusculum e cod. 289. latino Venetae Biblioth Marci, de quo sic scribit doct Zanettus in commentariis ejusde bliothecae Tom. 2. pag. 128. *Nicol nicoris diaconi tituli Damasi Sa neus Bibliotheca. Praemittitur epist*

rum Basilica S. Petri Canonicum, cu- initium: Cum corruptum Regum vo- en in vestro reperissetis armario, au- pracipue versatur in aliquibus sacro- librorum Veteris Testamenti locis ad m lectionem redigendis, agitque sub ium de modis, quibus solent scriptu- m exemplaria depravari. Cardinalis florebat sub Lucio II. Pontifice. colaus vero Canonicus Lateranensis Alexandro III. vivebat.

Nicolaus Marianus sive *de Marianis*, ntuanus; non Ord. Minorum ut ca- i errore est apud Cangium, sed dicatorum, vixit circa A. 1313. ne- ex scriptis ejus aliud commemora- quam tractatus *de quarta funera-* s. Vide Jacob Quetif T. 1. p. 519.

Nicolaus a S. Martino, agri Mantua- oppido, Ord. Præd. circa A. 1312. alius ut videtur a superiore, quan- m apud Possevinum aliosque distin- ur, *Sermones* ejus memorantibus.

Nicolaus Martini de Prato, supra, *olaus de Albertinis*.

Nicolaus Maugerius Siculus, circa A. 4. Latine ex Græco vertit historiam *Arcadio Imp. in urbe Thessalonica ob-* : & *historiam Comitis Rogerii* in Si- . Utrumque Manuscr. in Biblio- a Principis Melitelli, memorat oninus Mongitor Tom. 2. Bibl. Si- pag. 93.

Nicolaus Minorita, infra, *Nicolaus* *alis*.

Nicolaus Abbas *Monacensis*, infra, *laus de Tudescis*.

Nicolaus Montacutius, Anglus cum *lao Maniacutio* de quo supra pag. & 118. non confundendus, vixit A. 1466. scripsitque *de Regibus* *rum*. *De Anglorum Episcopis*. *Sca- temporum a Christo nato*. & *Epi- stolas* quædam. Vide Baleum VIII. eum pag. 657. & Vossium pag. quæ de Pontificibus Romanis scripta tradunt versibus Hexa- illa Maniacutio tribuenda esse .

Nicolaus Montignius Supra *Montignius*.

Nicolaus Mutinensis, JCtus laudatus a Bergomensi ad A. 1334. & a Trithe- mio cap. 586. scripsit Lecturas *in Di- gesta* & *Codicem* Justinianeum.

Nicolaus Mutius Venetus, Ord. Mi- nor. circa A. 1238. Ex ejus scriptis Waddingus pag. 267. laudat Opera *S. Gregorii Magni* per materias sive locos communes ab illo disposita.

Nicolaus Narbonensis, scriptor Sagit- tæ igneæ. Supra *Nicolaus Carmelitarum* Prior Generalis.

Nicolaus de Neapoli, JCtus circa A. 1300. cujus nulla scripta memorantur a Nicolao Toppio in Bibl. Neapolita- na pag. 222. Scripsit tamen in Institu- ta, Pandectas & Codicem. Vide Ges- nerum. * Doctor iste non tantum scri- psit quædam, ut optime hic notat Fa- britius, sed & ejus commentarii in li- bros codicis prodierunt Papiæ an. 1491. fol.

Nicolaus Nicolius, nobilis Florentinus (cum Medico Nicolao, cognomine Falcuccio, de quo supra, non confun- dendus) Poccianto *Cosmographus*, *hi- storicus*, *Philosophus insignis* dicitur, un- de Vossius pag. 544. eum ait *opuscula quædam reliquisse ad Cosmographiam*, *Philosophiam & Antiquitatem pertinen- tia*. Sed verius est nihil scripsisse qui- dem (vide Julium Nigrum p. 429. hist. scriptorum Florentin.) sed fautorem fuisse litterarum maximum, atque Chrysoloram, Gvarinum & Joannem Aurispam Siculum non pepulisse Flo- rentia (ut Philelfi criminationem se- cutus scribit idem Vossius) sed ut Flo- rentiam vocarentur etiam Philelfus i- pse, auctorem fuisse. Vide quæ supra (idem enim est) in *Nicolao Florenti- no*, & Diarium eruditorum Italiæ Tom. IX. pag. 161. seq. Quanto autem stu- dio flagraverit bonos scriptores perve- stigandi aliorumque consecrandi usibus, intelligere licet ex Oratione Poggii ha- bita in ejus funere (obiit A. 1436. æ- tatis 73.) ex qua hæc pauca adscri- bam, uti leguntur apud Edm. Marte- ne Tom. 3. monument. pag. 730.

Hæc

Hac ratione vitæ imbutus, duas res, quæ fere ab omnibus summo studio expetuntur, aperte contempsit, divitias videlicet & honorum cupiditatem. Cum enim esset philosophiæ præceptis, non tam legendo quam agendo eruditus, eam normam vivendi optimam judicavit, quæ otio litterarum vacaret, neque opibus inserviret, neque ambitioni. Igitur bonarum artium curæ deditus, ac suo contentus, quidquid temporis dabatur a privatis rebus, aut legendo, aut scribendo, aut amicorum negociis impertiendo accommodabat. Solertissimus omnium fuit in emendis ac comparandis libris, fructuosissima ac pulcherrima negotiatione, quos adeo multos atque egregios tum Latinos tum Græcos, ab extremis usque Europæ finibus conquisivit, ut omnes Italos, pace reliquorum dixerim, superarit librorum copia optimorum. In quo beneficentiam suam liberalitatemque attendite. Communes erant libri sui omnibus, etiam ignotis, præsto aderant, aut legere volentibus aut transcribere, neque ulli omnino recusabantur, qui aut doctus esse videretur aut vellet doceri, ut publica quædam bibliotheca & ingeniorum sustentaculum domus ejus existimaretur. Etenim eos, qui libros suos occultarent, neque cum ceteris participarent, cum essent editi ad communem viventium utilitatem, quodammodo abhorrebat, affirmans hujusmodi homines teneri crimine expilatæ hæreditatis. Quod autem egregiam laudem meretur, summam operam curamque adhibuit ad pervestigandos auctores, qui culpa temporum perierant; qua in re vere possum dicere omnes fere libros, qui noviter tum ab aliis reperti sunt, tum a me ipso, qui integrum Quintilianum, *plures* Ciceronis *nostri orationes*, Silium Italicum, Nonium Marcellum, Lucretii *partem, multosque præterea e Germanorum Gallorumque ergastulis mea diligentia eripui, atque in lucem extuli, Nicolai suasu, impulsu, exhortatione, & pene verborum molestia esse Latinis litteris restitutos.*

Nicolai Nisseni Sermonem de Venerabili Sacramento corporis Christi citat Bzovius ad A. C. 1414. n. 26. pag. 374. Vide supra *Nicolaum Dionysii*.

Nicolaus Notarius S. Bernardi. Supra, *Nicolaus Claravallensis*.

Nicolaus Nus, cujus carmina de primitivo Congregationis Affliginiensis, Ord. Bened. fervore & Angelis etiam admiranda sanctitate, memorat Sanderus in Bibliotheca Belgica Manuscr. parte 2. pag. 151. ubi ait auctorem vixisse videri circa A. 1130.

Nicolaus Occamus, Anglus Ord. Minor. circa A. 1320. de quo Lelandus c. 326. ubi de *Gvilelmo* Occamo de quo supra Tom. 3. pag. 157. & de *Joanne* Occamo, scriptore Quodlibetorum. Hunc vero Nicolaum ait scripsisse libellum *de latitudine Oppositionum*, ingeniosi *indicium* Astrologi; ita enim ibi legendum, non ut ab Antonio Hallo editum est, atque ut legerunt Baleus, Pitseus & Waddingus, proprium inde alterius scripti titulum configentes, *judicium*. Addit deinde ab aliis memoratum Opus *de Verbo* Divino: & commentarios *in Petri Longobardi IV. libros Sententiarum*. Addunt Pitseus pag. 410. & Waddingus pag. 267. *Quodlibeta Scholastica*, quæ Baleo V. 17. *Sophistica* appellantur.

Nicolaus Orbellus, sive *de Orbellis*. Supra *Nicolaus Dorbellus*.

Nicolaus Oremus sive *Oresmius* Normannus, vir doctus & cordatus, peritus etiam Mathematicarum litterarum cui Joannes Galliæ Rex magnanimus & eruditionis amans filium suum, Caroli V. Sapientis nomine deinde clarum, instituendum commisit. Theologus Parisiensis Gymnasium Navarreum regendum suscepit A. 1356. & Episcopus ab Anno 1377. Lexoviensis, defunctus est A. 1382. De eo præter Sammarthanos Tom. 2. Galliæ Christianæ pag. 650. & Launojum in historia Gymnasii Navarrei parte 3. pag. 455. seq. adeundus Huetius in Originibus Cadomensibus cap. 24. Mihi satis fuerit notitiam scriptorum ex Launojo, observationibus quibusdam meis locuple-

plectatam cum lectore communicare.

Edita:

Liber de *de mutatione Monetæ*, a bono Principe non permittenda. Exstat in Bibl. sanctorum Patrum, Parif. Tom. IX. 1589. 1644. Colon. Tom. XIV. & Lugd. Tom. XXVI. pag. 226. Prodiit & in appendice Operum Joannis Gersonis (ut notat Gesnerus, qui male refert ad Gvil. Oremum fratrem) ac sæpe separatim, & Joanne a Fuchte curante, Helmstad. 1622. 4. & in Dav. Thomani ab Hagelstein Actis publicis monetariis Tom. 1. pag. 247. Augustæ 1692. fol.

Juxta est Salus mea ut veniat, Sermo A. 1364. coram Urbano V. & Cardinalibus habitus, qui ab Flacio Illyrico Centuriatore in Catalogum testium veritatis relatus est, pag. 878. edit. primæ & in Tom. 1. lectionum memorabilium Jo. Wolfii pag. 648. separatim quoque editus a Sal. Gesnero Witteb. 1604.

Epistola Luciferi ad Prælatos *Ecclesiæ*, edita a Flacio. Magdeb. 1549. 8. & in Jo. Wolfii Lect. memorabil. Tom. 1. pag. 654.

Tractatus *de Antichristo*, ejus Ministris, adventu, signis propinquis & remotis, & S. Scriptura, editus ab Edmundo Martene Tom. IX. monumentorum pag. 1274.

Aristotelis Politica & *Œconomica* cum Glossematibus Gallice versa, Lutetiæ in fol. anno MCCCCLXXXVI. apud Antonium Verardum.

Decem libri *Ethicorum Aristotelis*, & plures libri *Ciceronis* & aliorum auctorum Gallice versi, Lutetiæ anno MCCCCLXXXVIII. apud eundem, fol.

Francisci Petrarchæ de remediis utriusque fortunæ liber Gallice versus, editus Lutetiæ anno MDXXXIV.

Tractatus *de Sphæra* Gallice versus, L. capita continens, Lutetiæ anno 1546. apud Simonem Lignanum.

Inedita:

Tractatus *de Communicatione Idiomatum*, in Bibliotheca Vaticana Navvar, & alibi.

Tractatus *de Dici de omni in Divinis*, in Bibliotheca Victorina, de quo Possevinus.

Tractatus *de Divinationibus contra Judiciarios Astronomos*, & Principes in talibus se occupantes: sive utrum res futuræ possint præsciri per Astrologiam. in eadem Bibliotheca, cujus meminerunt Thomas Lexoviensis & Joannes Picus Mirandulanus.

Tractatus *de proportionibus proportionum*, ibidem, cujus meminit Joannes Picus Mirandulanus.

Tractatus *de Latitudine Formarum*, ibidem & in Bibliotheca Navarrica.

Tractatus *de Arte Prædicandi*, in Bibliotheca Sancti Victoris.

Tractatus *de Malis venturis super Ecclesiam*, ibidem.

Rationes & causæ plurium Mirabilium in Natura, ibidem.

Plura *Quodlibeta* & diversæ *Quæstiones*, ibidem.

Tractatus *de Configuratione Qualitatum*, ibidem.

Scriptum *contra Mendicationem*, ibidem.

Tractatus *de Uniformitate & Difformitate Intentionum*, ibidem.

Decisio Quæstionis, *Utrum oporteat in omni casu judicem judicare secundum allegata & probata*, ibidem.

Tractatus *de Proportione Velocitatum in motibus*, in Bibliotheca Navarrici Collegii, & Augustinianorum Parisiensium ad Pontem Novum.

Tractatus *de Instantibus*, ibidem.

Sacræ Conciones in unum volumen redactæ, numero *centum & quindecim*, in Bibliotheca Augustinianorum Parisiensium. Horum sermonum tituli & argumenta apud Launojum pag. 459. seq. videantur.

Nicolaus Panormitanus in Sicilia Episcopus, infra, *Nicolaus de Tudescis*.

Nicolaus de Pennaforti, auctor summæ Theologicæ, quam Cangius evolvisse se innuit in Bibliotheca Sanger-

mannensi, Codice 525. Notior S. Raymundus de Pennaforti, de cujus Raymundina summa aliisque scriptis, infra, *Raymundus*.

Nicolaus Perottus Francisci F. extinctus An. 1480. 13. Decembr. bene noscetur ex hoc ipsius epitaphio apud Bzovium ad eundem annum n. 50. *D. O. M. Nicolao Perotto Saxoferratensi ob reconditam eruditionem, linguarum principum peritiam, singularemque facundiam, nec non illustria rei litterariæ monumenta, Bessarioni (a) inprimis Cardinali sapientiss. eximie charo: tum Friderico III. Imperatori Augusto a Consiliis, & ab eodem Poetica laurea (b) Bononiæ ornato, inde Eugenio IV. Nicolao V. Callisto III. & Pio II. Max. Pontificibus, præcipue ob egregie in Orientali Ecclesia cum Romana tempore Ferrariensis & Florentini Concilii unienda navatam operam longe charissimo, Umbriæ Tusciæque Præsidi* Archiepiscopo Sipontino, (c) *de Christiana Rep. universa Italia, patriaque optime merito, cujus ista majoribus, tyrannide extincta libertatem ac felicitatem debet, Torquatus Perottus, Urbani PP. VIII. a cubiculo intimo* (postea Episcopus Amerinus) *Gentili suo L. M. P. Anno Domini MDCXXIII.* Plura de hoc Nicolao præter Jovium, Bergomensem, Trithemium c. 840. Volaterranum, Vossium, Anton. Varillasium lib. IV. anecdotor. Florentinor. Clarmundum T. VI. vitarum pag. 66. Jacobillum in Bibliotheca Umbriæ, Antonium Brunum in tribus Gratiis, in Thalia: Thomam Pope Blount in censura Scriptorum: Augustus Oldoinus de scriptoribus Perusinis pag. 252. seq. Pompejus Sarnelli in Chronologia Archiepiscoporum Sipontinor. pag. 305. Ughellus T. Italiæ S. pag. 557. Leonardus N mus p. 182. seq. additionum ad Toppi paginam 223. Bibl. Neap næ: Bælii Lex. *Perot*, sed præcip ctores Diarii Eruditorum Italiæ XIII. pag. 439. 468. atque inde ronus in memoriis eruditorum T p. 374. seq. Mihi scripta Perotti ctim referre satis fuerit, atque inprimis, tum inedita.

Latine vertit e Græco elegantius fidelius (d)

Polybii libros V. primores, ad laum V. editos primum Romæ fol. ac deinde sæpius ut dixi II. Bibl. Græcæ pag. 757. etiam apu dum, Venetiis in fol. & 1521. Florentiæ apud Juntas 1522. 8. vero Jovius scribit fuisse qui di versionem antiquam a Perotto in ptam sibique vindicatam per plag id H. Stephano ridiculum visun 116. de infidis Græcæ linguæ Mag nec credibile Diarii eruditorum autoribus T. 13. p. 452.

Hippocratis Jusjurandum editum Alex. Benedicti, Medici Vero quinque libris Anatomiæ. Paris. 4. & Argentor. 1528. 8.

S. Basilii Orationem de invidia calcem Censorini, ex Philippi Be recensione, circa A. 1500. 4.

Scripsit ipse:

Cornu copiæ, sive commentar linguæ Latinæ opus ad Frederi Urbini Ducem, & Ecclesiastici citus Imperatorem *in* Epigran CXLVII. sive totum *librum Spect rum & librum Epigrammatum Mar* edente Pyrrho Perotto (e) a

(a) Perottus Bessarionis Card. contubernalis in Conclavi post Pauli II. obitum (non Pii II. ut Menagius p. 10. lectionum in Carmen VII. Petrarchæ) tres Cardinales Bessarionem de suffragio suo offerendo allocuturos repulit, caussatus ab eo studiis intento neminem admitti. Electo deinde Sixto IV. Bessarion, Hem, inquit, Perotte, intempestivo officio tuo hodie tu mihi tiaram, tibi galerum ademisti. Vide Menagiana Tom. 2. pag. 128. Tom. 4. pag. 117. edit. Amst.

(b) Gratias Imperatori Perottus extemplo præsens egit hisce versibus:

Cinxisti viridi, Cæsar, mea tempora l.
Ecce meas ornat sacra corona comas.
Non mea me virtus tali nunc munere
Sed dulce effecit Principis ingenium.

(c) Ab A. 1458.

(d) Certe iniquius est judicium Jani P qui in vertendo Polybio *infantissimum* P appellat Epist. 37.

(e) *Nihil fere de meo addidi*, inquit I

propinquo Venet. 1492. 1494. & apud Aldum 1499. & Parif. 1500. typis luculentis, & Venet. 1504. cum Benedicti Brugnoli additionibus & Argent. 1506. Parif. 1510. atque iterum ex autographo auctoris emendatius Venet. apud Aldum 1513. 1517. 1526. & Basil. 1521. 1526. & 1536. fol. & Tusculani 1522. 4. Index locuples operi præmissus facit ut pro Lexico hoc opus habitum fuerit a multis, qui ut Calepinus strenue illo uti non dubitarunt.

Epistola ad Franciscum Sipontinum de locis *Plinii* senioris XXII. in ejus proœmio ad Hist. naturalem emendandis in edit. Romana A. 1470. Exstat ad calcem cornucopiæ p. 1033. 1049. editionis Aldinæ, ut alias jam prætéream, subjuncta *Cornelii Vitelli* Corithii sive Cortonensis, Epistola ad Parthenium Benacensem, qua Perottus reprehenditur.

Rudimenta Grammatices ad Pyrrhum nepotem suum Venet. 1476. primo Tarvisii n. 1476. Neap. 1478. 1483. fol. Parif. 1479. fol. Colon. 1522. 4. Lugd. 1541. 8. Venet. 1564. 8.

De metris ad Jacobum Schioppium, Veronensem. Venet. 1497. 4. & cum Diomede atque aliis Grammaticis 1522. fol.

De generibus metrorum quibus *Horatius* Flaccus & Severinus *Boethius* usi sunt, ad Helium Perottum fratrem. Venetiis ante editiones quasdam Horatii Aldinas.

Oratio nomine Communitatis Bononiensis habita A. 1452. pro jucunda receptione *Frederici tertii* Regis Romanorum prodiit Rom. 1475. fol. inter alia variorum scripta collecta ab Alberto de Eyb. Hanc octavam esse inter Perotti Orationes XXX. notat Jacobus Gaddius Tom. 2. de scriptoribus pag. 242.

Inedita Perotti sunt 1. versa e Græco: Monodiæ *Aristidis*, *Libanii*, *Bessarionis*.

Aristotelis libellus de Virtutibus & Vitiis, ad Federicum Feltrium, Urbini Ducem.

Enchiridion *Epicteti* Philosophi, ad Nicolaum V. Pontificem.

Plutarchi libellus de fortuna Romanorum.

Hæc habuit, atque ut vulgaret rogatus fuit Torquartus Perottus a Leone Allatio pag. 246. apum Urbanarum.

Pleraque *Bessarionis*, de quibus T. X. Bibl. Græcæ p. 402. seq.

Oraculum de Isthmo, de quo Franciscus Philelphus in Epistola data ad Perottum A. 1463. *Apollinis oraculum quoddam, quod dicitur* περὶ τὸν Ἰσθμὸν *e Græco abs te nuper, Pater humanissime, traductum luculentissimis perpolitisque versibus divertit ad me perinde atque ad hospitem amantissimum tui. Excepi id sane, utut fuerat, liberaliter honorificeque, sumque non minus ejus eloquentia quam prædictione futurorum delectatus, miratusque quod Græce & natum & educatum, tam apte tamque eleganter Latinam Linguam didicisset. Nec enim intelligo fieri posse, ut Græco sermone aut pulchrius loquatur, aut eruditius, quam a te Latine loqui edoctum sit.* Conferenda ab iis, quibus ad manus est, Bessarionis sive etiam Georgii Gemisti descriptio Isthmi.

2. Ab ipso composita:

In *P. Papinii Statii* sylvas, expositio.

Scholia in *Martialem*.

Oratio habita *in Conventu Mantuano* tempore Pii II.

Epistolæ ad *Nicolaum V.* ad *Alphonsum* Aragonum Regem, & ad alios. Ad *Bessarionem* in laudem libri *Bessarionis*, qui *defensio Platonis* inscribitur.

In Georgium Trapezuntium, qui Tur-

præterquam loca quædam, quæ Nicolaus, quoniam impuritate quadam, atque obscœnitate verborum castis ac pudicis auribus execrabilia viderentur, cursim breviterque tetigerat, ipse latius exposui, nihil tam fœdum esse existimans, quod non turpissimum sit ignorare. Verecundiorem Nicolaum quam iniquum præ studio Pyrrhum lector pudens ac sanus magis probabit.

cos omnibus Imperatoribus præstantiores esse voluit. Etiam hæc habuit Manuscripta Torquatus Perottus, atque in lucem dare voluit, teste Allatio quem de inimicitiis Perotti & Trapezuntii vide libro de Georgiis p. 380. seq.

Orationes aliæ ineditæ XXVIII.

Epistolæ Romanæ, *Perusinæ* & *Recuperationes Fesulanæ*. Epistolis Perotti *nihil* esse *jucundius* judicium est Floridi Sabini: *nihil gravius*, Sabellico judice, nisi quod in simultates & aperta convicia interdum descivit.

In *Poggium* Florentinum pro Laurentio Valla.

In Domitium Calderinum.

Commentarius in Horatii Odas, teste Antonio Bruno Epist. ad Jo. Franc. Lauredanum, apud Allatium in apibus Urbanis p. 247.

De conscribendis Epistolis.

De puerorum eruditione.

Vita Cardinalis Bessarionis.

Commentarii rerum suæ Patriæ & *elogia illustrium Saxoferratensium*.

Fabellas se scripsisse adolescentem, & ex *Avieno* quasdam transtulisse jambico carmine, testatur Perottus ad Epigramma Martialis 77. atque deinde versus affert, quos *Phædri* esse constat, unde plagii eum arguerunt viri docti. Sed ut bene notatum a V. C. Petro Burmanno præf. ad Phædrum novis & pulcherrimis curis ab eo expolitum editumque Leidæ 1727. 4. adhuc exstat Manuscripta apud Italos Perotti *epitoma fabularum Æsopi*, *Avieni & Phædri* ad Pyrrhum Perottum fratris filium, cujus primi versiculi & titulus ipse a furti crimine facile eum absolvunt. Ita vero epitome illa incipit:

Non sunt hi mei, quos putas, versiculi,
Sed Æsopi (a) sunt, & Avieni, & Phædri:
Quos collegi, ut essent, Pyrrhe, ι tibi,
Tuaque causa legeret posteritas,
Quas edidissent viri docti fabulas,
Honori & meritis dicavi illas tui.
Sæpe versiculos interponens meos,
Quasdam tuis quasi insidias auribı
Solet quippe juvare ista varietas ι

Obiit ut dixi Perottus A. 148c nex apud Sentinum, sive Saxoferra in villa viridariis & fontibus pera na, quam a pingui otio *Fugicur* teste Jovio, veluti *Pausilypum* \ Pollionis appellaverat. * Inter c Perotti omissa hic sunt gemina hæ puscula; *Simplicii in Politica Arist* *versio*, ac denique *Tatiani orati* *Græcos* ab eodem versa, quæ inc & expendit Zeno in Dissertat. Vc nis T. I. p. 256.

Nicolaus Polonus, Episcopi Posnaı sis Sacellanus, cujus *Sermones* per num, Staravolscius ad cap 41. I tontadis sive centuriæ suæ scripto Polonorum celebrat, cum *Nicolao* ro itidem *Polono* circa An. 1430. Possevino & Roberto Gero vitiose *colaus de Plove*, sive *Plovius*; aliis *veus* vel *Plonius*, Staravolscio *de* *nie* oppido Masoviæ, quinque a Vı via milliaribus. Hic Decretorum ctor & in Plocensi primum, deinc Posnianiensi Ecclesia functus Prædi ris munere, denique Episcopus Pc niensis, scripsit præter *Conceptus 7* *logicos* sive *Sermones* de tempore & ctis, Argentorat. 1498. alia varia editionem Argentorat. 1493. recus Oceano Juris, sive tractatu tractat Venet. 1584. in Tomo XIV. qu *de interdicto Ecclesiastico* p. 333. *de communicatione* pag. 363. *de irregula te*, pag. 400. *de Sacramentis & e administratione* p. 77. *de Sacrificio 1* sive de Divinis Officiis pag. 91. e dit. Parif. 1514. Tomi XV. autem

(a) Æsopum intelligit Perottus non Græcum fabularum scriptorem, sed *Accium* cujus fabulæ elegis scriptæ versibus laudantur sub Æsopi nomine a Florilego, ab Eberhardo Bethuniensi, aliisque. De Accio illo vide Julium Cæsarem Sc rum lib. IV. poetices pag. 729. & Biblioth Latinam lib. 2. cap. 3.

te 2. *de horis Canonicis* pag. 664. Præterea exstat Thomæ Aquinatis *Confessionali* adjunctum Opus de Sacramentis & Censuris Ecclesiasticis, Parif. 1551. 8. & 1586. Lugd. 1565.

Nicolaus Pontius, Theologus Oxoniensis, Wiclefistarum adversarius circa An. 1410. de quo Lelandus c. 460. & qui *Determinationes* ejus atque opus *contra Wiclefistas* memorant Baleus VII. 35. & Pitseus p. 588.

Nicolaus a Prato. Supra *Nicolaus de Albertinis*.

Nicolaus Radclifus, (vitiose *Radelif*) Lelando cap. 453. *Radoclivus*, Anglus, Monachus atque Archidiaconus ad S. Albanum, Ord. Bened. circa A. 1390. adde Baleum VI. 80. & Pitseum pag. 544. seq. Scripsit *Viaticum animæ salubre* libris duobus contra Joannem Wiclefum, qui in dialogis suis Nicolaum sub canis nigri, Petrum Carmelitam sub albani canis nomine perstringit. Tum librum *pro imaginum cultu*, aliumque *quæstionum diversarum*. Traditurque apud Bzovium ad A. 1415. n. LVIII. pag. 489. Wiclefum in privatis colloquiis, in domesticis exhortationibus, in scholasticis disputationibus & in publicis insectatus concionibus, donec tandem scriptis quoque libris eum oppugnavit.

Nicolaus Ristonus, Lelando cap. 489. *Riscodunus*, Anglus circa Ann. 1410. librum scripsit *de tollendo schismate*. Vide Baleum VII. 57. & Pitseum pag. 592. qui etiam *Sermones* ejus memorat.

Nicolaus Ritzonis, non Tolosanus ut Trithemio cap. 665. visum, aliisque, sed Catanensis Carmelitarum Prior Provincialis in regno Siciliæ circa Ann. 1372. scripsit *Quadragesimale* duplex & *Sermones* de tempore, de Sanctis & de B. Virgine in præcipuis ejus festivitatibus. Vide Antoninum Mongitorem T. 2. Bibl. Siculæ pag. 95. qui præterea pag. 94. alium inducit *Nicolaum Riccium* sive de *Rizzo*, Saccensem, Carmelitam & ipsum, & Siculæ Provinciæ Priorem Definitoremque, qui An. 1411. *librum Sententiarum* explicuit Bononiæ, scriptor etiam *Sermonum Quadragesimalium* in eadem Urbe habitorum. Alii ut Alegrius pag. 307. paradisi Carmelitici decoris, hunc cum superiore confundunt, unumque & eundem esse non dubitant.

Nicolaus Rosselli, non Tarraconensis sed Majoricensis, ex Balearium insularum metropoli Ord. Præd. Magister in Theologia & Lector in Conventu Barcinonensi, & mox ab A. 1351. Inquisitor in Aragonia generalis & ab An. 1356. ad 1362. Cardinalis, de quo Nic. Antonius Tom. 2. Bibl. vet. Hispanæ lib. IX. cap. 6. §. 286. seq. Jacobus Quetif in Bibliotheca Dominicanorum Tom. 1. pag. 649. seq. & Baluzius in Papis Avenionensibus T. 1. pag. 941. Ejus scripta: *Commentarius in Matthæi Evangelium*. *Romanorum Pontificum gesta*, prægrandi volumine, cum appendice *de quadruplici Jurisdictione Romanæ Ecclesiæ in regnum utriusque Siciliæ*, *Acta ut Inquisitoris in Aragonia generalis*, (in quibus & processus A. 1351. contra *Franciscum Baiuli*, Ord. Minor. qui sanguinem Christi in passione effusum prædicaverat fuisse sejunctum a Divinitate, atque ideo in triduo mortis non fuisse adorandum cultu latriæ, qua de controversia dixi supra in *Joanne Morlandino* Tom. IV. pag. 106. *Historia Ordinis sui*, sive Prædicatorum: *Epistolæ*. *Testamentum*.

* Ex Chronicis aliisque libris & chartis Apostolici archivi collegit excerpta, ex quibus desumptæ sunt vitæ Romanorum Pontificum, sed non omnium. Illi enim quorum vitam digessit, sunt Leo IX. Stephanus IX. Nicolaus II. Alexander III. Gregorius VII. Tum omisit Victorem III. Urbanum II. Resumpsit vitas Paschalis II. Gelasii II. Callixti II. Honorii Papæ, Innocentii II. Cælestini II. Lucii II. Eugenii III. Anastasii IV. Adriani III. Alexandri III. Omisit dein reliquas usque ad Gregorium IX. in quo sistit. Omnes hasce

Ro-

Romanorum Pontificum vitas ex Cardinali Aragonio vulgavit Muratorius Rer. Ital. Tom. 3. pag. 274. Cave tamen credas nihil tetigisse Aragonium Cardinalem in suis excerptis de præcedentium, & reliquorum Pontificum historiis; nam præter vitas illas a Muratorio vulgatas, iterum argumentum illud resumpsisse ex Codice MS. quem servat Bibliotheca Canonicorum Majoris Ecclesiæ Lucensis disco. Semel enim de singulis agit incipiens a S. Petro usque ad Innocentium II. Iterum vero singulorum gesta tangit, ea vero tantummodo quibus utriusque gladii potestatem exercuerunt. Incipit a Felice II. quem ait excommunicasse Constantium Imperatorem Arianum, & desinit in Clemente VI. qui diris devovit *Dominum de Mediolano Ecclesiæ & Clericorum hostem & inimicum manifestum*.

Eorumdem excerptorum portio est tractatus de jure Ecclesiæ in Siciliam, cujus tamen titulus mendose hucusque relatus est; non enim agitur in eo de quadruplici jurisdictione Ecclesiæ Romanæ Ecclesiæ; sed titulus ita enunciatur: *Tractatus de jurisdictione Ecclesiæ super Regnum Apuliæ & Siciliæ, in quo ostenditur quadrupliciter ad ipsam solam Ecclesiam pertinere*. An vero opusculum istud Nicolaum auctorem habuerit non satis constare arbitror; multa enim in excerptis illis ab alio, quam a se composita collegit Aragonius; cujus rei gratia titulum his præfecit: *cumulatio F. Nicolai Cardinalis Aragoniæ ex diversis registris, & libris Cameræ Apostolicæ & aliis diversis libris & chronicis* &c.

Quoniam vero Excerpta Cardinalis Aragonii satis nota sunt nomine; rem vero pauci norunt, quod integra in lucem nondum prodierint; juvat indiculum rerum, quæ in illis continentur, exhibere, allata singulorum inscriptione ab eodem Cardinali præfixa prout legitur in MS. eorum Codice Lucæ in Bibliotheca Canonicorum majoris Ecclesiæ servato.

Excerpta ex variis libris Romana
riæ per Nicolaum Cardinale
Aragoniensem.

I. Est primo Bulla Clementis a rolum Regem Siciliæ Filium Lud Regis Franciæ. Bulla investituræ dem regni incipit: *Clemens Epi* &c. *Constituti* &c. Continentur in pariter literæ Annibaldi; & Jo Card. ad eumdem Carolum ea de sa datæ. Incipiunt: *Excellentissim Quoniam ad substinentiam*. Datæ literæ illæ Pontificis Perusii per m Mag. Michaelis de Tolosa Vicecа larium S. R. E. 11. non. Novemb dict. IX. 1265. Pontificatus Clem IV. Anno I. Indicantur atque exce tur literæ istæ Annibaldi, & Jo a Raynaldo ad An. 1265. num. 1

II. Sequitur *modus faciendi hom D. Papæ de Regno Siciliæ, quand fertur Regi*. Incipit: *Notandum modus* &c.

III. Literæ Cardinalis ad eum Clementem *super exactione solutioni sus debiti, per quas appareat, quod sus iste cessare non debeat, etsi Re ciliæ, & omnes ejus partes ad plenu possideant*. Incipiunt: *Sanctissimo Carolus* &c. *Vestræ literas Sancti* Recitantur integræ literæ *Papæ a rolum*. Incipiunt: *Habet hoc hun* Literæ regis signantur Anno 12 Septembris indict. X. Regni Anno

IV. Responsio *Bonifacii VIII. fa Carolo in Sicilia Regi super succ dicti regni: Carissimo* &c. *Habuit consultationis* &c. Datum Romæ a Petrum VI. cal. Martii, Pontifi Anno III.

V. Literæ *Caroli Siciliæ Regis a gorium super solutione census pro reg ciliæ: Charissimo* &c. *Diu est clem sime* &c. Datum Neapoli 1275. die Julii indictione III. regni X. Su Raynaldo ad An. 1275. num. 54.

VI. Tractatus de jurisdictione E siæ *super regnum Apuliæ & Siciliæ*

quo ostenditur quadrupliciter ad ipsam solam Ecclesiam pertinere. Incipit: *Quæstio movetur* &c. Laudantur ibi historiam Cosentini, Martini, & Richardi.

VII. *Forma Confirmationis factæ per Bonifatium super tractatu pacis habito inter DD. Carolum de Francia Robertum primogenitum Regis Siciliæ, & Regem Ferdinandum ex altera super insula & regno Siciliæ, & jure quod habet Ecclesia: Bonifacius* &c. *Rex pacificus* &c. Datum Anagniæ 12. Kal. Jun. Pontificatus An. IX. Apud Raynal. sed ibi signantur XI. Kal. Junii.

VIII. *Infeudatio Bonifacii VIII. de regno Sardiniæ, & Corsicæ, Jacobo Aragoniæ Regi: Bonifacius* &c. *Super Reges, & regna* &c. Datum Romæ apud S. Petrum prid. non. April. Pontificatus An. *3*. Dat sed non integras has literas Rayn. *A. 1297*. num. *1*.

IX. *Donatio facta Innocentio III. & Romanæ Ecclesiæ per Joannem Regem Angliæ de toto regno Angliæ, & insulæ Hiberniæ, quæ deinde duo Rex & sui successores tenebunt in feudum ab Ecclesia Romana, cujus erant vassalli, & feudatarii sub censu annuo mille marchorum sterlingorum, quæ faciunt quatuor millia Florenorum, quæ donatio facta fuit per modum satisfactionis & emendæ concordi consilio omnium Baronum, & nobilium Angliæ, & Hiberniæ in Londonis apud S. Paulum* 3. Octobris 1213. regni Joannis 14. Joannes &c. Universati vestræ &c.

X. *Copia instrumenti, quod magister Siricius Cameræ D. Papæ Clericus Nuncius Sedis Apostolicæ in Anglia ad curiam adportavit*. Incipit, *Lex quæ Anglice Delenaye vocata est, latine vero lex Danorum. Denarius B. Petri prædictus per hunc modum colligitur in Anglia. Ex Cantuariensi Diœcesi lib. 7. & 18. B.* &c.

De prædicto denario B. Petri ita legitur in Chronicis cap. de Leone Papa IV. qui cœpit An. 846.

Adaulphus Rex &c.

De valore diversarum monetarum: Quia in hoc libro frequenter &c. *Unus morabatinus valet unum Florenum* &c.

XI. Statutum Nicolai IV. ferens *ut ex omnibus, quæ recipit Romana Ecclesia, fiant duæ partes æquales, quarum una sit D. Papæ, & altera signetur Sacro Collegio Card. inter eos ex æquo dividenda: Nicolaus* &c. *Cœlestis altitudo* &c.

XII. Instrumentum donationis *factæ sacro Collegio Cardinalium per Benedictum XII. Ann.* 1324. *de medietate omnium censuum visitationum* &c. *debitarum Collegio Card. pro tempore vitæ Benedicti*. Incipit *Anno a nativitate* &c. *die* 24. *Decembris Avinioni in Palatio Apostolico* &c.

XIII. Incipit *revocatio Gregorii Papæ X. de consuetudine, quod Sedis Ribaldis dabatur eleemosyna in Palatio Papæ in festo carnisprivii, & statuit quod hæc erogarentur pauperibus aliis communiter etiam ipsis Ribaldis, qui ad Papam venerint in festo carnisprivii circa horam vesperarum*. Incipit: *Quia dicebatur esse* &c.

XIV. *Quod proventus Capelli debeat dividi Cardinalibus absentibus, exceptis legatis ex constitutione Clementis V.* Incipit: *Item Dominus* &c.

XV. *Quod Camerarius sive Clerici sacri Collegii debent interesse computo de receptis, & administratis ex Constitut. Benedicti XIII. An.* 1334. *die* 23. *Decembris*.

XVI. *Quod Camerarius sacri Collegii debet habere copiam libri censualis ex constitutione ejusdem Benedicti*.

XVII. *Quod Camerarii sacri Palatii habent procedere contra Prælatos non solventes commune servitium ex Decreto Camerariorum & sacri Collegii Anni* 1324. *die* 25. *Aprilis*.

XVIII. *Quod priores, qui fiunt per electiones ad commune servitium teneantur, idque continetur in eodem Decreto*.

Quod Ecclesia vacans bis in Anno teneatur tantum unum commune servitium solvere ex Declaratione facta Anno 1331. *die* 4. *Septembris*.

XIX.

XIX. *Quod Prælati habent ad solvendum commune Servitium pro primo termino 9. menses, & pro secundo totidem ex Declaratione An.* 1350. *die* 20. *Decembris*.

XX. Sequuntur *Donationes & largitiones factæ ab Imperatoribus aliisque Romanæ Ecclesiæ. I. est Donatio Constantini. Sequitur Donatio Ludovici Imperatoris tempore Paschalis Papæ, Henrici I. Imperatoris, Henrici IV. Imperatoris*.

XXI. Gregorii Papæ VII. litteræ *ex quibus apparet Ecclesiam habere unum denarium in regno Franciæ a quolibet annuatim solvendum*. Succedunt aliæ literæ ejusdem, *ex quibus pariter dignoscitur Romanam Ecclesiam retrahere quædam ex Hungaria, & Hispania*. Literæ etiam Alexandri (forte IV.) ad Guillelmum Regem Anglorum memorantes *deditionem Regni factam a Joanne Rege Romanæ Ecclesiæ. Alexander* &c. *Guillelmo Regi* &c. *Novit prudentia tua* &c. Item ejusdem Alexandri ad Regem Danorum pro re simili, fragmentum est epistolæ incipiens: *Quapropter*. Extat apud Muratorium in loco de quo infra.

XXII. Gregorii VII. literæ Demetrio Regi Cuscorum, & Reginæ quod regnum illud ad Romanam Ecclesiam pertineat. Incipiunt: *Filius vester limina*. Literæ aliæ Gregorii VII. in quibus agitur de Synodo habita in Dalmatia a Geizone SS. Bonifatii; & Alexii Abbate, & a Folvino Forosempronii Episcopo An. D. Incarnat. 1076. *Ego Demetrius* &c. Utramque istam epistolam affert Cencius in libro Censuum S. R. E. vulgato a Muratorio in Antiquitatibus Medii Ævi Tom. V. pag. 639.

XXIII. *Regnum Aragoniæ fuit Romanæ sub certo censu. Petrus Rex* &c.

XXIV. Aliæ similes literæ similem subjectionem aliorum regnorum ferunt.

XXV. Post hæc succedit brevis tractatio de Pontificibus, qui jura Ecclesiæ strenue defenderunt etiam contra Reges, & Imperatores.

XXVI. Succedunt aliæ formu cramentorum præstandorum ab ratoribus, Regibus, Episcopis, tibus.

XXVII. Sequitur *de mirabilib vitatis Romæ*. Incipit *Murus ci Romæ habet turres* 361. *castella*, *id rulos* 6900. &c.

XXVIII. *De historia Ecclesia quare Cyrus Rex Persarum vocatus Christus, & de* 70. *annis captivitati bylonicæ expositis historice & allegor*

XXIX. Succedunt *ordinationes*, *sta summorum Pontificum usque ad centium II.*

XXX. Sequentia sunt de Italia licet de ejus nomine, situ, & pr ciis; & sunt excerpta de histori clesiastica.

XXXI. Liber locorum sanct Terræ Jerusalem Fretelli Archidia

De divisione totius orbis, qua cerunt tres filii Noe, & d triarchis.

De Machometo, ejusque prol successione.

XXXII. Gesta Romanorum Pc cum a Leone Papa IX. & deincep ut in Fabricio commemoratum e

XXXIII. Post gesta Paparum tur privilegium Friderici II. qu tuitu Innocentii III. abolet usu *tromittendi se in electionibus prælat & possessionibus Ecclesiæ, & cæter ritualibus. In nomine* &c. *regnum n tunc* &c. Datum apud Egram 1213. indict. I. Regni Romani I. liæ XVI. die 4. id. Jul.

XXXIV. Aliud ejusdem Fri spondentis auxilium pro recupe terris Ecclesiæ Honorio III. *In n* &c. *Ego Fridericus II.* &c. Datu genovæ 1219. mense Sept. indict.

XXXV. Ejusdem *cassatio stat contra Ecclesiasticam libertatem*. Fi cus &c. *Cum divæ memoriæ* &c. I apud S. Leonem in castris 1220. i 9. VIII. Cal. Octobris.

XXXVI. Ejusdem in solemni Capuana pro resignandis in man

Papæ privilegiis. *Prædilecto* &c. *enit ad nos* &c. Datum apud Tra-
3. Martii Indict. IX.

XXVII. Ejusdem *concessio facta In-* *tio III. de Comitatu Fundano* &c. *obitum R. Comitis Fundani : San-* *no* &c. *De gratia vestra* &c. Da- Romæ 1212. Aprili mense indict.

XXVIII. Ejusdem spondentis Pa- è deducturum milites in subsidium æ Sanctæ : *Fridericus* &c. *per præ-* *scriptum* &c. Datum apud S. Ger- um An. 1225. mense Jul. indict.

XXIX. *Innocentii Papæ donatio facta* *nnocentio Papa Episcopo Maglonensi* *Comitatu Melgoni sive Montisferrati* certo censu. Datum Laterani 4. Aprilis Pontificatus An. 18.

L. Pacta concordiæ inter Clemen- III. & senatores, populumque Ro- um *Sanctissimo* &c. *Dignitas Sena-* *populique* &c. Actum quadragesimo o anno Senatus indict. 6. die ult.

.I. Concordia Eugenii III. cum rico I. Imperatore : *Venerabili in* *o. Regiæ majestatis dignitas* &c. n Constantiæ 1152. die X. cal. . indict. 15.

.II. Clemens IV. admittit in gra- Galvanum, & Fridericum Lan- *n nomine* &c. *Universis* &c. *F. Franci-* *Tarracinensis* Ep. &c. *Nuper a SS.* *everendiss.* &c. Actum in domo Tou- le Frasso An. 1267. ind. 10. Pon- us Clementis 2. Febr. die V.

III. Citatio ejusdem Friderici co- Papa Clemente IV. *Clemens* &c. *ultu gloriosi* &c. Datum Viterbii al. Nov. An. 3.

IV. Literæ Caroli I. Siciliæ regis rum Aragoniæ &c. qui venerat ulam Siciliæ cum classe, appli- e Trapanam die 29. Augusti A. quod illam vellet sibi acquirere Constantiæ Uxoris suæ, filiæ Man- Regis. *Carolus* &c. *si de sana men-* Datum &c.

XLV. Literæ Petri ad eundem : *Pe-* *trus* &c. *De tua magna arrogantia* &c. Datum &c. *Carolus jam fere tota insula* *expoliatus literas sequentes dedit ad victo-* *rem : Carolus* &c. *Petro* &c. *De spelunca* *quam inhabitas* &c.

XLVI. Literæ Petri ad eumdem. *Petrus* &c. *De spelunca, quam dicis* &c.

Literæ Caroli primogeniti ejusdem Caroli captivi Regis Aragoniæ, quam captivitatem subivit in pugna ante civitatem Neapolitanam commissa ad Petrum Regem. *Serenissimo Principi* &c. *Inopinati eventus casus fortuiti* &c.

XLVII. Literæ Eduardi Regis Angliæ ad Clementem VI. ut moderetur *exactiones pecuniarum pro Beneficiis, &* *juspatronatus restituantur suis Dominis*. Datum apud Vasco Septembri mense An. 1343. regni Franciæ 4. Angliæ 17.

XLVIII. Jura Ecclesiæ Romanæ in Regno Poloniæ pro denario S. Petri, & aliis *Sanctissimo in Christo* &c. *Joanni Summo Pontifici Henricus Rex Elesiæ hæres regni Poloniæ* &c. *Ad agendas gratiarum debitas actiones* &c. Datum Colgoriæ in vigilia S. Joannis Baptistæ A. 1323.

XLIX. Aliæ literæ regis Poloniæ cum transumptis diversorum instrumentorum, ut *Summus Pontifex sibi provideat de subsidiis contra Tartaros : Sanctissimo* &c. *Joanni* &c. *Uladislaus Rex* &c. *Cum constet*. Datum Cracoviæ in vigilia SS. Trinitatis 12. Kal. Junii.

L. Instrumentum publicum protestationis, *videlicet ne per acquisitionem Wratislaviensis terræ per Joannem Regem Bohemiæ factam præjudicium Ecclesiæ Romanæ causaretur factæ per P. de Alverna nuncium Apostolicum in partibus Poloniæ in præsentia dicti Regis, quam protestationem idem Rex gratam habuit, & obtulit se paratum obedire Sedi Apostolicæ. Datum in civitate Wratislaviensi A. D.* 1327. *die VII. mensis Aprilis*.

LI. Item sunt *duæ epistolæ ejusdem tenoris diversis sigillis sigillatæ continentes finantiam per cives & incolas Culmen. ac Pomeraniæ Wratislaviensis diœcesis de de-*

nario B. Petri pro arregariis Romanæ Ecclesiæ debitis.

LII. Item *qualiter scripsit D. Joannes Papa XXII. Episcopo Wratislaviensi, qui compositionem, & finantiam factam inter incolas & cives Culmen. & Pomeraniæ de denario B. Petri solvendo per ipsos gratas & ratas habuit, & habet dans eidem Episcopo potestatem eos absolvendi a sententiis, quas incurrerant ex retardatione solutionis denarii antedicti; & constituerant procuratores suos dicti incolæ, & cives, qui juraverunt in animas eorum perpetuis temporibus solvere præfatum denarium B. Petri cameræ Apostolicæ in Quadragesima*. Actum anno Domini 1334. Pontificatus dicti D. Joannis Papæ Anno 19.

LIII. Item *transumptum unius instrumenti septem sigillis sigillatum super solutione ejusdem census*. Datum XIII. Cal. Maji A. D. 1335. Pontificatus D. Joannis XXII. 19.

LIV. Item quædam literæ patentes *Comitatus Cracoviæ directæ D. Benedicto Papæ XII. in quibus Consules dictæ civitatis se debere fatentur certas granas seu granatus auri, & nonnull. eorum cives etiam singulariter alias granas hic expressatas*. Datum Cracoviæ 25. die Maji An. D. 1336.

LV. Item *aliud instrumentum publicum continens copiam literarum, & processuum contra Uratislaviensem, occasione census denarii B. Petri factum in præsentia Nuntiorum Apostolicorum in partibus Poloniæ destinatorum sub An. D. 1329. die 1. Novembris Pontificatus D. Benedicti Papæ XII. An. 5.*

LVI. Item unum *aliud instrumentum continens quomodo Ainestes Ep. Tragen. auctoritate Sedis Apostolicæ de civibus seu habitatoribus Wratislaviens. Regni Poloniæ recepit solemnem obligationem super solutione denarii B. Petri, ut videlicet a quolibet humano capite recipiatur unus denarius singulis annis solvendus in quadragesima, & quomodo amovit a dicto loco sententiam interdicti A. D. 1343. die 17. Decembris*.

LVII. Item est *quædam alia* [illegible] *litera D. C. Papæ VI. missa per E*[illegible] *pum Pragensem notificando eidem c*[illegible] *diam, & ea quæ continentur in su*[illegible] *cto instrumento*. Actum An. D. die XVIII. Decembris.

LVIII. Item est quædam alia p[illegible] litera *Ducis de Evvidincz diœcesis* [illegible] *tislaviensis super ordinatione solutioni*[illegible] *sus denarii B. Petri deinceps in* [illegible] *tuum annuatim pro quolibet corpore* [illegible] *no cameræ Apostolicæ solvendo, ex* [illegible] *Clericis & nobilibus cum aliis civit*[illegible] *illius districtus de eodem negotio, ad* [illegible] *solutionem census futuri cum aliis c*[illegible] *tibus illius districtus de consensu dict*[illegible] *cis concesserunt posse compelli per* [illegible] *ram Ecclesiasticam deinceps; de præ*[illegible] *vero censibus non solutis concordaver*[illegible] *forma certa hic expressa. Actum A*[illegible] *dicz An. D. 1352. X. Calend. M*[illegible]

LIX. Item aliæ *literæ cum sigil*[illegible] *vitatum Ducatus Evvindicz super* [illegible] *denarii B. Petri in diœcesi Wratisla*[illegible] *cum aliis super eodem negocio*. A[illegible] Evvindicz. A. D. 1352. X. Cal. [illegible] tii.

LX. litteræ *testimoniales D. Caro*[illegible] *peratoris Romanorum, in quibus c*[illegible] *tur quod denarius B. Petri E. R.* [illegible] *debet in certis terminis hic express*[illegible] *solvi per præsentes literas præcepit*. [illegible] tum Pragæ A. 1357. XVI. Cal. [illegible] Imperii sui anno 3.

LXI. Item *quinque instrumenta* [illegible] *ca, in quibus Nuntius Apostolicus collector in partibus Poloniæ confite*[illegible] *recepisse a Prælatis hic expressis tu*[illegible] *lectoribus denarii B. Petri Ecclesi*[illegible] *manæ debiti certas marchas & p*[illegible] *argenti hic contentas, & per eum r*[illegible] *A. D. 1358. die X. Maji Ponti*[illegible] *D. Innocentii Papæ VI. Anno VI.*

LXII. Item *quædam literæ Reg*[illegible] *loniæ apertæ a tergo sigillatæ confit*[illegible] *& Regnum suum esse in obedienti*[illegible] *subjectione S. R. E. & in signum* [illegible] *modi solvitur ibidem census, qui* [illegible] *denarius B. Petri R. E. & est s*[illegible] *sigillatæ a tergo in cera alba*.

LX

LXIII. Item *quædam aliæ literæ clausæ, quas misit Ep. Pragensis significans quod in civitate Wratislaviensi, ubi recepit mandatum Apostolicum super denariis B. Petri, processit cum maturitate, & magna deliberatione, & finaliter recepta a civibus obligatione, quod de quolibet humano capite recipiatur unus denarius monetæ ibi currentis, qui denarius non mutatur in pondere. Et interdicti sententias contra ipsos dudum latas relaxavit, seu amovit. De tempore autem ipso cessaverunt videlicet per X. & VII. Annos, quomodo possint æstimari sunt opiniones; secundum magis rationabiles videtur, quod recurratur ad registrum Sedis Apostolicæ ad sciendum quantum singulis Annis ante tempus rebellionis consuevit haberi; & cum ipse haberet copiam registri, repertum est, quod ascendit pro quolibet Anno ad 8. marchas & 64. scotos ponderis Polonici; & non est data nisi dumtaxat die XX. mensis Decembris.*

Nicolaus Sagundinus, *Saguntinus*, *Secundinus*, *Segundinus*: vide supra in *Nicolao Euboico*.

Nicolaus Salconus, vitiose pro *Falcone* qui jussu Clementis V. librum *Aithoni* Armeni ex ore ejus Gallice exceptum vertit Latine, Pictavis A. 1307. Vide supra T. 1. p. 34. & Oudinum T. 3. p. 630. seq.

Nicolaus Siculus, infra *Nicolaus de Tudescis*.

Nicolaus Simonis, Harlemensis Batavus Prior Carmelitarum, defunctus A. 1495. (al. 1511.) Scripsit *Vademecum* sive Sermones de tempore & de Sanctis. *Consultationes*, *Repetitiones* & *Disputationes*. Venet. 1487. 1497. *De potestate Papæ*, *Imperatoris & Concilii* libris IV. in lib. 2. Decretal. de foro competenti, c. si quis contra Clericum. Mediolan. 1495. 1510. *Chronicon temporum*, *Historiam Ordinis sui*. *Vitas SS. Patrum* & *de sacris mulieribus*. *Farraginem fragmentorum*. *Vitam S. Cyrilli* Carmelitæ, *Vitam S. Annæ*. *Consiliorum* (non Conciliorum, ut excusum apud Possevinum) duo Volumina. Vide Trithemium de Carmelit. Simlerum, Valerium Andream, Svveertium, Alegrium, H. Warthonum.

Nicolaus Smeregus, Notarius Vicentinus de Burgo Bericæ, scriptor *Chronici Vicentini* ab Ann. 1200. ad 1279. quod cum continuatione *Anonymi* ad A. 1312. editum ex Felicis Osii recensione cum Albertino Mussato aliisque, curante Laur. Pignorio Venet. 1636. fol. Hanc editionem expressit thesaurus scriptorum Italiæ Burmannianus tomo VI. Lugd. Bat. 1732. fol. & ex duobus Codicibus Bibl. Ambrosianæ castigatam V. C. Josephi Antonii Saxii studio, exhibet tomus octavus thesauri scriptorum Italiæ Muratoriani, Mediolan. 1726. fol.

Nicolaus Specialis, Netinus, Senior, Friderici II. Regis Siciliæ ad Benedictum XII. Papam Legatus. Ejus *Historiæ Siculæ libri VIII.* historiam bellorum inter Reges Siciliæ & Aragoniæ ab A. C. 1282. ad 1337. gestorum persequentes, vulgati sunt a Stephano Baluzio in appendice ad Marcam Hispanicam Petri de Marca, Paris. 1688. fol. pag. 597. & in tomo thesauri Muratoriani undecimo, Mediolan. 1727. fol. & in Burmanniano thesauro Antiquitatum Siciliæ parte V. Lugd. Bat. 1722. fol. nec non in tomo secundo Bibliothecæ historicæ regni Siciliæ, quam Panormi 1723. fol. in lucem dedit Jo. Baptista Carusius. Promisit etiam ex duobus Manuscriptis Codicibus emendatiores edere Antonius de Amico, Messanensis, in Corpore quod molitus jam pridem est scriptorum rerum Siculorum, in quo etiam exhibere voluit *Michaelis de Platea* sive *Placia* Siculi, Ord. Minor. cujus fragmentum Rochus Pyrrhus dederat, historiam ab excessu Friderici Aragonii, secundi hujus nominis, Regis Siciliæ, usque ad Ann. 1361. (more computandi Siculo, & 1362. more Romano) ex Codice Manuscr. D. Friderici de Vintimigliis, Equitis Panormitani, Marchionis Hieracii fratris. Ex isto Nicolao Speciali,

tunc necdum edito, quem *Nicolaum Minoritam* vocat, produxerat nonnulla laudatus Baluzius in notis ad Papas Avenionenses. Vide Oudinum Tom. 3. pag. 957. seq. & quæ supra in *Malaspina*, *Michaele de Platea*, atque in *Nicolao Jamsilla*.

Nicolaus Stanfordus, Lelando c. 360. *Stenofordus*, Vischio *Stafardus*, Anglus, Monachus Bernardinus sive Cisterciensis circa An. 1310. Ejus *Moralitates in Genesin* idem Lelandus memorans, testatur se admiratum, quod homo ejus ætatis tam argute, tam solide, tam significanter potuisset scribere. *Conciones* aliquot addunt Baleus IV. 87. Pitseus pag. 399. & Vischius p. 251.

Nicolaus Svafhamus, Anglus, Carmelitarum Prior, Theologus Cantabrigensis & Cancellarius, defunctus An. 1449. Ejus *libellos duos de rebus Theologicis* innotuisse sibi refert Lelandus cap. 454. quorum tituli apud Baleum XI. 76. Pitseum pag. 641. & Alegrium p. 349. sunt *Ordinarium Lectionum*, & *Determinationes*.

Nicolaus Suessionensis. Supra, *Nicolaus Gallicus*.

Nicolaus de Susato Westphalus, Teuto, Gymnasii Heidelbergensis decus & columna, interfuit Concilio Constantiensi A. 1417. Ex ejus scriptis laudantur *Quæstiones* tum aliæ tum in Sententiarum libros, & *Sermones* multi. Vide Jo. Trithemium cap. 777. de S. E. & de luminaribus Germaniæ c. 169.

Nicolaus de Syghen, Professor Erfurtensis, circa A. 1470. auctor continuationis Chronici *Lamberti Schafnaburgensis* ab A. 1068. ad 1352. Vide supra, T. IV. p. 237.

Nicolaus Taborita, cujus dialogum cum Ænea Sylvio exhibet Bzovius ad A 1451. n. IX.

Nicolaus Tarvisinus. Supra in *Benedicto XI*.

* *Nicolaus Tegrimius* J. U. D. patricia Lucensi familia natus post varias functas nomine Reipublicæ suæ legationes ad summos Pontifices, aliosque I-tasiæ principes Clericali tandem tiæ adscriptus Cathedralis Ecclesia censis Archidiaconum egit, orator mus scripsit vitam Castruccii Cast ni Lucensis urbis Domini, vel si vis, tyranni. Prodiit An. 1496. Mutinæ, recusa Parisiis 1546. ir inserta a Cl. Muratorio T. XI. Ital. demum una cum Etrusca v ne Georgii Dati Florentini Lucæ quam editionem curavit vir Cl. nes Tegrimius ex eadem, qua laus, familia prognatus. Hanc e nem præcedit vita Tegrimii a P. xandro Pompejo Berti Congregat meæ viro erudito diligenter cor pta: Ego vero adnotationes meas sim Historiæ huic Castrucii adjeci

Scripsit etiam orationem nomin censium a se habitam coram Ale dro VI. An. 1492. obsequium rel sum illi nomine ejusdem Reipul præstiturus. Excusa est vetustis sine loco & anno. Tum & alian ram Pio III. & aliam denique c Julio II. recitatam excusas absqu co & anno. Exstant aliæ plures in MS. quem servat Bibliotheca Cl. cisci Mariæ Florentini, in quo pa extat ejusdem Tegrimi nondum historia belli Florentini contra Lu ses ab A. 1431. ad A. 1438. Scri etiam fertur de rebus suis comme rium ignoto mihi in loco servat Obiit A. 1527.

Cum pariter juris scientia clare plura insignium Jurisconsultorum pta typis evulganda curavit tum cæ, cum Nuptiani ubi rusticabatu

Nicolaus Teutonicus Ord. Præd. q Cangius hoc loco memorat & ait vixisse, idem est cum *Nicolao cilego*, de quo supra.

Nicolaus Thomæus supra *Leonicus*

* *Nicolaus de Tinkelspil* Baccala in Theologia in universitate Vien si, quem floruisse colligo Ann. Scripsit opusculum *de tentatione* *sti a Diabolo* quod me offendisse su rit in Codice MS. Viennensi Bil

th

thecæ Benedictinorum Abbatiæ S. Mariæ Scotorum.

Nicolaus Trajectensis, cujus commentario *in Boethium* de Consolatione nullum meliorem ait se reperisse Antoninus Florentinus parte 3. histor. lib. 23. cap. 11. Tom. 3. pag. 681. & *Nicolaus Treverth* cujus commentarium Manuscriptum in Senecæ Tragœdias evolvit Cangius, neuter videtur diversus a *Nicolao Trivetto*, de quo mox: quamquam laudatus Cangius scribit Trevetrethum vixisse circa A. 1360.

Nicolaus Trivettus (*de Treveth*, *Traveth*, sive *Triveth*) Thomæ Trivetti Justitiarii Militis sive Equitis Angli filius, (*a*) Ord. Præd. in conventu Dominicanarum Londinensi Prior, diem obiit anno Eduardi III. Angliæ Regis secundo sive A. C. 1328. proximus septuagenario: Grammaticus, Poeta, Rhetor, Historicus, Mathematicus, Philosophus, & Theologus. Præter *Chronicon generale* (*b*) ab Orbe condito per quinque ætates ad natum Christum usque & aliud Gallice scriptum a nato Christo ad Henrici II. tempora, & *Catalogum Regum Anglosaxonum* durante heptarchia necdum quod sciam, edita, Latine composuit, Gvil. Malmesburiensem continuaturus, opus eximium, *Historiam Plantagenistarum* sive *sex Regum Angliæ*, a Comitibus Andegavensibus originem ducentium *Stephani*, *Henrici II. Richardi I. Joannis*, *Henrici III.* & *Edvvardi I. Annales*, ab An. 1136. ad 1307. in quibus gesta Anglicana potissimum persequitur, ita tamen ut Pontificum, & Imperatorum res, Regumque Galliæ plerumque conferat. Primus edidit ex Codice Bigotiano per Hadrianum Valesium emendato Dacherius Tom. VIII. spicilegii (edit. novæ T. 3. p. 143. 231.) Castigatiores deinde separatim ex Codice Glastoniensi & Mertonensi, recensente V. C. Antonio Hallo, (*c*) Oxon. 1719. 8. cui nitidæ editioni testimonia virorum doctorum de Trivetto ampla & copiosa præmittuntur. His merito adjunges Jacobum Quetif Tom. 1. Bibl. Ordinis Præd. p. 561. seq. qui de hoc scriptore ut solet diligenter & accurate est commentatus. Sed laudato Hallo debemus etiam veteris *Anonymi* scriptoris *Continuationem Trivetti Annalium* ad Ann. 1336. editam una cum Adamo Murimuthensi aliisque Oxon. 1722. 8. de qua dixi supra T. 1. p. 106.

Cætera Trivetti scripta sunt: Commentaria *in Genesin*, *Exodum*, *Leviticum*, *Paralipomena*, *Psalterium*, & in alios quosdam Sacræ Scripturæ libros, *dicta SS. Patrum concatenando*, ut est apud Pitseum.

In Epistolas S. Pauli ad Senecam & Senecæ ad S. Paulum.

Quodlibeta Theologica. *Quæstiones variæ*. *De perfectione Justitiæ*. *De Missa & ejus partibus libri VII. De officio Missæ* sive *Ordo Missæ*, *Speculum Sacerdotale*. Manuscr. in variis Angliæ Bibliothecis teste H. Warthono.

De peccatis. *De virtutibus*. *De fato*. *Scutum Veritatis contra impugnantes statum perfectionis*.

In S. Augustinum de Civitate Dei, adjutore Thoma Walleis. Tolosæ 1488. Venet. 1489. Friburgi 1494.

Expositio historiarum externarum, *quarum fit mentio apud S. Augustinum*.

Flores in Regulam S. Augustini.

In Boethium de Consolatione Philosophiæ. *In librum de disciplina Scholarium*.

In Valerii ad Rufinum libellum de uxore non ducenda, qui legitur inter S. Hieronimi Opera.

De computo Hebræorum, Manusc. in Bibl. Collegii Mertonensis. *De Astronomia*. *Canones de conjunctionibus*, *oppositionibus & eclipsibus Solis & Lunæ*.

In Aristotelis problemata.

In Titum Livium. *In Declamationes Senecæ* Patris.

In

(*a*) Vide ejus Chronicon ad A. 1272. apud Dacherium Tom. 8. pag. 626. (edit. novæ Tom. 3. pag. 230.

(*b*) Jac. Quetif Tom. 1. pag. 564.

(*c*) Acta Erud. 1722. pag. 105.

In Senecæ Philosophi opuscula. In tragœdias Senecæ.

In transformationes Ovidii.

In Juvenalem.

Vide Lelandum cap. 332. Baleum V. 24. Pitseum pag. 420. H. Warthonum ad Caveum. * Quid sit operis labor Trivetti in Declamationes Senecæ, intelligimus ex titulo ejusdem operis in Bibliotheca Episcopi Pistoriensis servati, de quo amicissimus P. Zacharia in sua Bibliotheca Pistoriensi nuper Ann. 1752. vulgata Taurini. En titulum hunc: *Declamationes Senecæ bene & pulchre moralizatæ.*

Nicolaus de Tudesco, Catanensis Siculus, discipulus Zabarellæ, Abbas Panormitanus, Ord. Bened. *Juris* Pontificii *Lucerna*: docuit Catanæ, Senis, Parmæ & Bononiæ: etiam Romanæ Rotæ auditor, creatus dehinc A. 1434. Panormitanus Archiepiscopus, ab Alphonso Aragoniæ Rege missus ad Concilium Basileense (*a*) & A. 1440. ab Antipapa Felice factus Cardinalis, diem obiit A. 1445. de quo diligenter Antoninus Mongitor Tom. 2. Bibl. Siculæ p. 98. Ejus scripta:

In quinque Decretalium libros Commentaria, Venet. 1492. ac deinde sæpius & inter opera, novem (*b*) tomis junctim edita Venet. 1617. fol. prioribus *tomis septem*. Adde Hieronymi Fantoni de Ferrariis, Ord. Præd. Compendium universæ Lecturæ Abbatis Panormitani super Decretales, Venet. 1564. 4.

Commentaria in Epistolas Clementinas & earum glossas. Paris. 1516. 8. atque inter opera, quorum *tomi septimi* partem posteriorem absolvit.

Consilia CCXXV. (non CXVIII. ut Labbeus Tom. 2. pag. 113. de S. E. & ex eo alii) Lugd. 1537. fol. atque in *tomo octavo* Operum.

Quæstiones VII. & Lugduni cum Consiliis, & *tomo* Operum *octavo*.

Repetitio in cap. 9. Per tuas, *de arbitris* tit. 43. lib. 1. Decretalium Gregorii IX. una cum *Quæstione* in Parmensi Gymnasio disputata. Lugd. 1587. & *tomo octavo* Operum.

Processus Judiciarius, sive *Practica in omnibus fere Curiis observari solita*. ibid.

Thesaurus singularium in jure Canonico decisorum, conscriptus in Concilio Basileensi, & secundum Ordinem alphabeticum pro faciliori usu dispositus. Tomo Operum *nono*, una cum additionibus Jacobi Anelli de Bottis ad Commentaria, Consilia & Quæstiones: nec non Gvalvarii Bononiensis repertorio, & tractatu de differentia Legum Canonumque.

In operibus Nicolai omissus est liber *pro Concilio Basileensi*, memoratus Trithemio cap. 781. de S. E. & II. 139. illustr. Benedictin. & libris prohibitis in Romano Indice adscriptus: Sed vulgatus plus simplici vice, & a Gerbasio, versus Gallice editusque Parisiis 1697. (*c*) proxime etiam ex editione veteri Lugdunensi Ann. 1518. iterum vulgandus (*d*) cura V. C. Georg. Ludovici Oederi.

Omitto alias ejus *Disputationes*, *Decisiones Rotæ Romanæ*, *Conclusiones* glossarum Clementinarum, *Commentarium inchoatum in Decretum*. * Editio commentarii ab hoc Nicolao conscripti multo antiquior est, quam quæ hic indicatur a Fabricio; nam inter Codices Felini MSS. occurrit Cod. 149. *Abbatis super tertio libro Decretalium lectura impressa Romæ per Magistrum Georgium Laur. de Herbipoli sub An.* 1480. Item Cod. 151. *Nicolai Abbatis prima pars super secundo Decretalium, Venetiis per Joannem de Colonia, & Jo. Manthen de Gheretzem An.* 1473. Cod. 151. *eodem Abbatis super tertio Decretalium per Joannem Vindelinum An.* 1472. Codice 152.

(*a*) Jac. l'Enfant hist. Belli Hussitici & Concilii Basil. T. 2. p. 176.

(*b*) Hanc editionem recenset Labbeus. Priorem Venetam 1592. octo tomis, Bellarminus. De antiquioribus Possevinum licebit consulere.

(*c*) Laudat & argumentum hujus libri exponit Dupinius Tom. XII. Bibl. Eccles. p. 98.

(*d*) Bibl. Germanique Tom. LXXVIII. p. 156.

152. *Abbatis secunda pars super secundo Decretalium impressa per Joannem de Colonia, & Joannem Manthem de Gheeretzem An.* 1479. Item *Abbatis tertia pars secundi Decretalium Venetiis per Joannem de Colonia sociumque ejus Jo. Manthem An.* 1476. Item Cod. 153. *Abbatis secunda pars in secundum Decretalium An.* 1471. *sine nota impressoris & loci*. Item Cod. 154. *In tertium librum Decretalium Venetiis per Jo. de Colonia, & Jo. Manthen An.* 1478. Item Cod. 157. *Ejusdem super quartum & quintum Decretalium Venetiis per Jo. de Colonia, & Jo. Manthem An.* 1477. Item Cod. 158. *Idem opus Romæ per Magistrum Georgium Laur. de Herbipoli An.* 1475. Item Cod. 160. MS. *Est repetitio in cap. Ecclesia Sanctæ per me Nicolaum Abbatem Maniacensem An. Dom.* 1425. *in civitate Senarum*. Altera *repetitio in cap. Per tuos facta* ab eodem in studio Bononiensi A. 1432. (hanc indicavit Fabricius) Item *repetitio in cap. Si quis; per me Nicolaum de Sicilia Decretorum Doctorem in almo studio Senensi An.* 1419. Item *repetitio* ejusdem *super stante statuto*. Item ejusdem *repetitio* in materia juramenti. Item Cod. 161. edita *consilia & allegationes ejusdem An. D.* 1425. *cum tabula composita per D. Philippum Bolognium Ferrariæ per Mag. Petrum de Arancio A.* 1475.

In eodem MS. Codice 160. præter Repetitiones illas superius indicatas est & altera in cap. *Cum esses*. Sunt pariter ejusdem authoris orationes duæ. Altera jam sæpius excusa pro Concilio Basileensi, cujus hic Fabricius meminit. Hunc vero titulum in MS. præfert: *Sermo de superioritate Concilii ad Papam editus & compositus a RR. in Christo Patre & Domino Domino Nicolao de Sicilia tit. SS. XII. Apostolorum S. R. E. Presbytero Cardinali* (a Felice V. antipapa renunciato) *dignissimo vulgariter nuncupato Panormitano, in jure canonico monarcha jure merito uno ex legatorum* (*sic*) *de latere pro S. Concilio Basileensi pro SS. D. N. Felice divina providentia Papa V. misso ad regiam majestatem Regis Romanorum Fridericum ad Francfordiam pro pace & unione Ecclesiæ fiendis sub An.* 1442. *de mense Junii, & coram auditoribus præfati Serenissimi Regis*. Altera vero, quam codex offert Panormitani oratio scribitur: *Sermo D. Nicolai Siculi Archiepiscopi Panormitani habitas in Concilio per eum Basiliense pro honore & conservatione Concilii ad probandum, quod congregatio ipsa dissolvi non deberet infectis arduis incumbentibus non obstantibus rationibus* Legati *Papæ Eugenii desiderantis & petentis concilium jussu suo dissolvi*. Incipit: *Maximum onus*. Orationem hanc nondum editam ego primus ex hoc Codice evulgavi in meo Concil. Suppl. Tom. 4. p. 1352. Post hæc Vindobonam, bono aspirante numine profectus in Bibliotheca Cæsarea nonnulla reperi, quæ orationi huic causam & argumentum præbuerunt. Tumultus Basiliensium cernens Julianus Card. Legatus abstinendum censuit a congregatione in qua norat aliquid decernendum esse contra Pontificem, nisi recederet a consilio dissolvendæ Synodi. Causas absentiæ suæ per literas Patribus illum invitantibus exposuit, easque literas ibidem nactus sum. Respondit hisce Archiepiscopus Panormitanus omniaque refutavit, quæ pro Pontifice legatus adduxerat. Tum legatus longa oratione coram Patribus habita factum suum & justitiam Pontificis defendit, eamque pariter orationem cum superioribus omnibus mihi descripsi in Concil. Suppl. T. VI. a me vulgata. Non quievit Panormitanus, Conciliumque ea oratione defendit, cujus hic memini, incipientem. *Maximum onus*. Neque hæc pariter deest in MS. Cæsareo.

Nicolaus Tuscus. Supra, *Nicolaus de Albertinis*.

* *Nicolaus Ubaldus Perusinus*, quem ipsum esse credo Nicolaum Baldi alterius a celebri Jurisconsulto sed ejus filium, ut disco ex Pancirolo l. 2. c. 72. Auditorem sacri Palatii egit, scripsitque tractatum de Successionibus ab intestato, & alterum tractatum de Successionibus ab inte-

te-

testato Clericorum regularium & sæcularium ; utroque jam edito , priori quidem Romæ An. 1471. altero vero ibidem an. 1473. Priori legimus in margine adjectam hanc adnotationem manu Fellini Sandei : *Suspensus* (Nicolaus) *ab officio per Sixtum , mortuus est præ dolore . Causa suspensionis fuit quod stans ad fenestram dixit : Dicite Cardinali vestro , me non emisse Auditoratum* (Palatii Apostolici) *prout ipse Pileum* .

Nicolaus Vischel . Supra *Nicolaus Cisterciensis* .

Nicolaus de Ultricuria A. 1348. Parisiis revocare coactus LXI. articulos a Papa Clemente VI. damnatos , libellis ejus & Epistolis igni traditis , quibus illi continebantur . Propositiones illæ damnatæ sæpius prodiere in Bibliothecis Patrum , ut in novissima Lugdunensi Tom. XXVI. pag. 483. Confer supra *Joannes de Mercuria* .

Nideraltahensis in Bojaria Monachus Benedictinus , scriptor *vitæ S. Alrunæ* , Marchionis Chambensis , quam edidit Bernardus Pex T. 2. anecdotorum parte 3. p. 253. 265.

Nicolaus Voigelt sive *Wigeli* , Germanus , Friburgi vixit circa A. 1438. Hujus *commentariolum de indulgentiis* , ex Eysengreinio memorat Possevinus .

Nicolaus Uptonus sive *Uppodunus* , Anglus , castra primum secutus sub Duce Thoma de Monte acuto , Comite Sarisburiensi : deinde Ecclesiæ Vellensis & Sarisburiensis circa A. 1430. Canonicus , missus A. 1452. ad Nicolaum V. ut Osmundum Episcopum inter Sanctos referret . Ejus *libros quatuor de studio & officio militari* ad Humfridum Ducem Glocestriæ , quorum quartus de diversis signis in armis depictis sive de insignibus Anglorum Nobilium curiose disputat , primus Joanni Seldeno dicatos vulgavit notisque eruditis illustravit Edoardus Bissæus , addito *Joannis de Bado aureo* (de quo supra T. IV. pag. 53.) tractatu de armis , quem & ipsum Uptoni esse non satis certa conjectura editor suspicatur , & Henrici Speelmanni aspilogia . Lond. fol. Vide Lelandum c. 536. & B VII. 98. cujus exemplo Pitseus p seq. ex uno Uptoni opere quater bis effingit : *Leges speciales* . *De militari* , *Delineationes armorum colorum insigniis* .

Nicolaus de Wachenheim . (vitios ckenheim apud Possevinum) Te cus , cum in Heidelbergensi Gyn per annos ferme quinquaginta Pl phiam & Theologiam docuisset , A. 1480. de quo Trithemius cap. de S. E. & de luminaribus G niæ cap. 222. Ejus scripta : *Qua Sententiarum* , pluresque *Sermones lationes* & *orationes* .

Nicolaus Walkingtonus , Anglus nachus Kirkehamensis Ord. fratru gularium : non Cisterc. ut ipse f Vischius pag. 252. Bibl. Cisterc. A. 1193. præter librum *de virtuti vitiis* , etiam scripsit *historiam* de *Waltero Espec* quem virum magn potentem vocat Joannes Hagustal ad An. 1132. Vide Baleum III. Pitseum pag. 260. seq. Elogium dem Walteri & Orationem An. ad milites habitam exhibet Ethel Rievallensis de bello Standardii p 339. seq.

Nicolosa Sanuta pro restitutior namentorum Matronarum , Ma memoratur a Sandero in Bibl. B parte 2. p. 221.

Niconis Grammatica inter Codice nuscriptos qui A. 1250. fuere in nasterio Benedictoburano in Au memoratur apud Bernardum P Tom. 3. Anecdotorum parte 3. 622.

Joannes Nider . Supra Tom. 4 108.

Nideraltahensis . Supra p. 136.

Theodorus de Niem sive *Nihem* , phalus Germanus , per triginta s annos & ultra , curiam Romana ctatus sub quinque Pontificibus , gorio IX. Urbano VI. Bonifacio Innocentio VII. & Gregorio XI

clerico Lucensi & litterarum Apostolicarum abbreviatore Episcopus electus Verdensis contra Ottonem, Magni, Ducis Brunsvicensis filium: quo prævalente Romam reversus & Episcopatus Cameracensis dignitate ornatus diem obiit in Concilio Constantiensi, non ante A. 1417. Scripsit

Tres libros de schismate, quibus res ab An. 1378. ad 1410. laudato studio persequitur. Prodiere Norimbergæ 1532. fol. atque cura Simonis Schardii, Basil. 1560. fol. addito *libro quarto*, diviso in sex partes, cui titulum *Nemus* (a) *Unionis* auctor indidit. Libros priores in multis locis pleniores, in pluribus variantes ab editis habere se testatus est Henricus Meibomius nepos T. 1. pag. 3. Ex libro primo de schismate, excerpta *de gestis Ottonis Tarentini, Ducis Brunsvicensis* exhibet illustris Leibnitius T. 2. scriptor. Brunsvicens. p. 50. 56. Ex libro tertio excerpta *de Potestate Pontificis atque Imperatoris, & an Imperator in temporalibus subsit Pontifici*, apud Goldastum T. 2. de Monarchia Imperii pag. 1376. 1379. cum Epistola *Joannis Leodiensis* Episcopi & Cardinalis ad Theodoricum a Niem, Protonotarium Ecclesiæ Rom. quatenus Papæ sit obediendum. Libri quatuor recusi Basil. 1566. fol. Norimb. 1592. Argentorat. 1608. & 1629. cum Zabarella & Jo. Mario Belga.

De necessitate reformationis Ecclesiæ in capite & membris, V. C. Hermannus ab Hardt Tom. 1. Concilii Constantiensis parte 7. edidit sub nomine *Petri de Alliaco*: sed Niemii esse ipse deinde deprehendit, illique auctori restituit p. 28. prolegomenon.

Exhortatio ad Rupertum, Regem Romanorum, ut a diuturno somno excitatus Pontificum schisma exstirpet & Imperii jura reformet, exstat apud Goldastum Tom. 2. de Monarchia Imperii pag. 1381. b. 1384. b. Idem fortasse liber Niemii *de reformatione Ecclesiæ Romanæ*, quem Manuscr. in Bibl. Cæsarea Gesnerus pridem memoravit.

Privilegia sive Jura Imperii circa investituras Episcopatuum & Abbatiarum, restitutas per Papas Imperatoribus Romanis, & simul variæ historiæ ad eorum illustrationem utiles, in Simonis Schardii sylloge de jurisdictione Imperiali, Basil. 1566. fol. pag. 785. 859. Argent. 1609. 1618. 4.

Vitas Pontificum Romanorum a Nicolao IV. usque ad Urbanum V. una cum continuatione Anonymi ad An. 1418. additis Imperatorum gestis. In Jo. Georgii Eccardi Corpore scriptorum medii ævi T. 1. p. 1461. 1550.

Historiam & Vitam Joannis XXIII. Papæ primus edidit Henricus Meibomius avus, Francof. 1620. 4. inde familiam ducit in tomo primo scriptorum rerum Germanicarum, quos præclaro studio recensuit Henricus Meibomius nepos, Helmst. 1688. fol. p. 5. 50. * Geminos distinguendos esse Niemios sub eodem Theodori nomine, vel forte alterum quidem sub Joannis, alterum sub Theodori nomine demonstrasse mihi visus sum in nota ad An. 1400. Annalium Raynaldi. Eccardus in corpore Histor. medii ævi Tom. I. Chronicon quoddam Pontificium evulgavit nomine Theodorici, vel Theodorici vel Theodori Niemii, in cujus calce hæc legebatur adnotatio: *finis Chronici Theodorici Niem famosissimi literarum Apostolicarum fundatoris Hospitalis Alimannorum in urbe, qui obiit & sepultus est Trajecti Leodicensis Diœcesis in Ecclesia S. Gervasii, in qua erat Canonicus An. D.* 1400. Theodoricus iste quicunque tandem is fuerit, alius profecto censendus est a Theodoro *librorum de schismate* auctore, qui & post Annum 1410. vel 1417. ut hic Fabricius monet, decessit, & Episcopum Cameracensem, non Canonicum S. Gervasii Leodiensis egit. Forte tamen Theodoricus iste Eccardianus Joannes appellandus erat, ut legit Codex Tridentinus ejusdem Eccardiani Chronici ab eodem Eccardo in Præ-

(a) Non *Niemus*, ut excusum apud Oudinum Tom. 3. pag. 1256.

Præfatione ad Tom. I. indicatus. Cum vero Anonymus Vaticanus, quem sæpe laudat Raynaldus in Annalibus, & auctor Anonymus vitæ Innocentii VI. a Baluzio vulgatæ cum Chronico isto ita conveniant, ut ne verbis quidem discrepent, unus idemque Joannes seu Theodoricus Niemius horum omnium auctor censendus est. Juvat insuper animadvertere ex ejusdem Eccardi testimonio Engelhusium in Chronico opus illud Niemii de schismate designare sub nomine Chronici Theodorici Niemii *minoris*; ex quo non obscure indicentur Theodorici Niemii duo, quorum alter senior; alter, nempe auctor *de schismate*, junior extiterit.

Ermoldus Nigellus. Supra T. 2. p. 108.

Nigellus Wirekerus, Monachus & Præcentor Cantuariensis, Regum temporibus Henrici II. Richardi I. & Joannis circa An. 1280. ad 1200. De illo præter Lelandum c. 202. Baleum III. 50. & Pitseum pag. 270. Flacius in Catalogo testium Veritatis, & Jacobus Thomasius ὁ μακαρίτης, singulari de hoc Nigello dissertatione Lips. 1679. 4. Scripta ejus apud Lelandum: *Distinctiones super Novum & Vetus Testamentum*: atque Excerptiones ex *Gvarnerio Gregoriano super Moralia in Jobum*, de quo Gvarnerio (Homiliario aliis nuncupato) dixi T. 3. pag. 121. De Nigelli *Brunello* sive *speculo stultorum* illiusque editionibus dictum supra Tom. 1. pag. 285. Vide & Tom. IV. pag. 133. Ab hoc speculo diversus liber eidem Lelando memoratus *de abusu rerum Ecclesiasticarum*, qui incipit: *Sincere & sine simulatione*, quanquam dedicatus eidem Gvilelmo, Eliensi Episcopo, cui Brunellum Nigellus consecravit: sicut etiam versus continentes *Monita Moralia*, de virtutibus & vitiis rebusque sacris, miscellaneisque aliis, Manuscriptos in Bibl. Cottoniana. Cætera apud Baleum & Pitseum sunt: ad eundem Gvilelmum *Epistola de eruditione Prælatorum*: *Commentarii Numerorum*, hoc est, ut intelligo, in Numerorum librum, *De vitiis Curatorū* Incip. *Sentite de Domino in bonitā* *Monita ad Amicum*. Incip. *Postq* *tristis hiems Zephyro*. *Contra barbari* Incip. *Si mihi credideris linguam* *c* *bebis*. Cum horum aliquibus comı ne aliquid habere videntur quæ exſt in Bibl. Cottoniana, in qua & alii quibus apud Pitseum silentium: & tata ab Oudino Tom. 2. p. 1654. Versus ad Honorium, Priorem C tuariensem *de ligno dulci*, *de Monac.* *Epistola parænetica*. *De S. Cathar* *Epitaphium Emmæ* &c. *Miracula S. M.* *Genitricis Dei libris III.* ubi *de S. Dun* *no*, *de Juliano Apostata interfecto*, *d.* *Ildefonso* & aliis. Versus *de vita &* *tutibus Monachorum*. Incip.

Quid deceat Monachum vel qualis
beat esse,
Quid jubet ut dicam, porrigat
manum.

Passio S. Laurentii Martiris, Incip.

Palma triumphalis roseo redimita c
re
Divitiis cunctis digno præcellit hon

Vita S. Pauli, *primi Eremitæ*, Inci

Jussit adorari Decius simulacra *l*
rum,
Vir sitiens pœnas & cædem Cath
rum.

Versus rhythmici *contra flagitiosos* *porum mores*. &c.

Ex *Nigelli Fratris de Regali loco* cerptis Manuscriptis nonnulla de dæis in Anglia affert Antonius W in Antiquitatibus Oxoniensibus ad 1143. T. 1. p. 51.

Franciscus Niger, de quo pauca pra T. 2. p. 197. Venetus Doctor jus integrum nomen *Pescennius F* *ciscus Niger* Matheseos peritus, c libellus *de ratione Epistolas scribend* cusus Venet. 1488. 4. Friburgi 1 4. Daventriæ 1501. 4. *Grammaticæ* *XIV.* ad Leonardum Bottam, equ Mediolanensem.

Epistolæ, ex quibus una ad Jaco Comitem Purliliarum A. 1492. de supra T. 4. p. 17. Alia præmissa l

Astr

Astrologicis Julii Firmici, editis apud Aldum 1499. fol.

Præterea alios hoc nomine juniores, *Franciscum Nigrum*, Bassanensem circa Annum 1540. ac deinceps: cujus sunt liber de situ & moribus Rhetorum, & Regulæ elegantiarum, & tragœdia: *liberum arbitrium*, aliaque quæ possunt apud Simlerum videri.

Franciscum Nigrum Cyriacum, cujus exstant libri tres Controversiarum forensium & disquisitio atque allegationes de jure successionis in Ducatum Mantuæ. Francof. A. 1628. 1629.

Franciscum Petrejum Nigrum, cujus libros tres Nuptiarum Britannicarum excusos Mediolani 1559. 8. habet Bibliotheca Barberiniana.

Franciscum Nigrum, auctorem Lexici Italico-Latini plus simplici vice editi, & divisi in libros X. ordineque rerum vocabula & locutiones Dantis, Petrarchæ, Boccacii, Bembi aliorumque primæ classis in lingua Italica scriptorum digerentis. Mihi ad manus est editio Veneta 1568. fol. præferens nomen auctoris *di M. Francesco Alunno da Ferrara*. Titulus priorum editionum: *le ricchezze della lingua volgare* A. 1551. 1556. 1557. Sed posteriorum A. 1562. 1568. 1575. *della fabbrica del Mondo*.

Jo. Francisci Nigri, Bononiensis filios duos *Alexandrum Nigrum*, Canonicum, cujus historico mystica lectio Maniliani Bononiensis monumenti laudatur in Bibliotheca Aprosiana pag. 42. & *Blancum Nigrum* pictorem eximium, cujus sylloge, Bononiæ 1658. fol. edita inscribitur: Prima Cruciata, sive societas armorum Christianorum, Cruce insignium.

Julium Nigrum Ferrariensem S. J. defunctum Ann. 1720. Æt. 72. cujus historia postuma de Scriptoribus Florentinis, qua passim usus sum in hoc opere, prodiit Ferrariæ 1722. fol. De hoc Nigro consuli potest Hieronymi Baruffaldi Epistola inserta Tom. XXXIV. Diarii eruditorum Italiæ p. 276. seq.

Nicolaum Nigrum Venetum, Poetam Italum, qui octonis rhythmicis versibus bellum inter muscas, cimices & formicas gestum cecinit, eodemque metri genere D. Nicolai res gestas, comœdiam Candidam & aliud drama Animæ felicis nomine. Vide Erythræi pinacothecam 1. p. 248. seq. &c.

Petrus Niger, (*Schwvart*) Germanus, Ord. Præd. Hebraicas litteras a Judæis edoctus in Hispania apud Salmaticenses, atque Theologiæ studio operatus in Galliæ Academia Montispessulana; & deinde in Germaniæ Friburgensi atque Ingolstadiensi: denique Herbipoli, ubi docuit, evocatusque Budam a Matthia Hungariæ Rege, ibi post A. 1481. diem obiit. Scripsit opus eximium *contra perfidos Judæos de conditione veri Messiæ* ad Psalm. CXVIII. 22. *Lapidem quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in caput anguli*. Opus dicatum Episcopo Ratisbonensi Henrico III. de Absperg, editumque primum Eslingæ 1475. 4. *imo in fol.* apud Conradum Fyne Loca veteris Test. citare solet Hebraice, litteris Latinis descripta cum interlineari Latina versione. Recusum deinde Norimbergæ 1477. Neque aliud est quam liberior versio Germanica superioris operis, atque uberius explicata & undecim distributa libris, quæ inscribitur כוכב משיח *stella Messiæ*, & Germanice prodiit Eslingæ 1477. 4. Vide de hac Germanica editione laudatissimum Wolfium nostrum Tom. IV. Bibl. Hebr. pag. 525. seq. & de Latina Tom. 2. p. 1037. & 1110. seq. & Jacobum Quetif de scriptoribus Dominicanis Tom. 1. pag. 861. seq. Scripsit præterea hic Niger & Matthiæ Regi dedicavit *Clypeum Thomistarum adversus omnes Doctoris Angelici obtrectatores*. Venet. 1481. 1504. fol. Neque diversus ab hoc Nigro est *Petrus Teuto* cujus tractatus *contra Indos* memoratur apud eundem Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 855. Neque enim legendum *contra Indos*, sed *contra Judæos*.

Radulphus Niger, cujus Chronicon

Manuscriptum laudat Antonius Wood in Antiquitatibus Oxoniensibus ad A. 1170. Tom. 1. pag. 55. atque alibi.

Syllanus de Nigris, Papiensis Medicus cujus expositio in Rhasis librum nonum ad Almansorem prodiit Venetiis 1483.

Joannes de Nigro Monte, Juris Canonici Doctor, cujus Disputatio A. 1436. in Concilio Basileensi habita, qua B. Virginem in peccato originis conceptam fuisse negavit, Manuscripta Basileæ. Vide Oudinum T. 3. p. 2391.

Ninianus Monachus Cantuariensis, Ord. Bened. scriptor *Eulogii* sive *Chronici* in quinque libros divisi ab Orbe condito usque ad A. C. 1367. Manuscr. Oxonii, de quo idem Oudinus T. 3. p. 1089.

Augustinus Niphus, Jopolitanus Calaber jam *Eutychii* vel *Philothei* jam *de Medices* vel *Magni* cognominatus appellatione Philosophus Peripateticus celeberrimus docuit Patavii, Pisis, aliisque Italiæ locis, denique obiit major septuagenario Svessæ in terra Laboris post A. 1545. quo expositiones suas in Aristotelis Historiam animalium dicavit Paullo III. Vide Cornelium Tollium de litteratorum infelicitate pag. 426. edit. Menckenianæ. Scripsit quam plurima, ex quibus primum Venetiis Anno 1492. fol. lucem viderunt libri sex de Intellectu & de Dæmonibus, recusi Venet. 1503. 1527. Cætera illius a Nicolao Toppio in Bibl. Neapolitana pag. 4. seq. sed plenius & accuratius recensentur a Gabriele Naudæo in judicio de Niphi scriptis, edito Parif. 1645. 4. cum opusculis ejus moralibus ac politicis: atque inde a Leonardo Nicodemo in addendis ad Toppium p. 3. seq. & a Nicerono in memoriis Gallice editis de viris eruditis T. XVIII. pag. 63. seq. Præter hos de Nipho consulendi Jovius in elogiis pag. 171. Bælius in Lexico & C. A. Heumannus in Actis Philosophor. parte XVII. pag. 764. seq. Opera Philosophica Niphi sex Voluminibus in fol. junctim edita Venetiis A. 1559. exstant in Bibl. publica Leidensi.

Nithardus S. Angilberti filius, Caroli M. nepos ex Bertha filia, Abbas S. Richarii Ord. Bened. in Gallia diœceseos Ambianensis, atque in prælio adversus Danos extinctus An. 853. Vide Sammarthanos Tom. IV. p. 787. ubi de Angilberto, & pag. 788. Paulum Petavium in syntagmate de Nithardo, edito Parif. 1616. 4. & in tomo secundo Andreæ du Chesne de rebus Francorum pag. 351. Vossium II. 34. Baluzium ad Lupi Epist. 55. & Casp. Barthium XLVI. 9. Adversar. quo judice *cordatus hic scriptor & prudens, proque iis temporibus egregie disertus, qualem sane decuit virum tanto genere oriundum, tanta rerum experientia subnixum, nam & legationibus inter filios Ludovici Pii functus est, & turmis nonnullis a partibus Caroli Calvi præfuit hic Nithardus, satis cætera laudatus, modo odio in Lotharium minus indulgeret suo.*

Scripsit ad fratrem Lotharii, (Carolum Calvum ut videtur) *de dissensionibus filiorum Ludovici Pii* ab A. C. 814. quo Carolus M. obiit, ad annum usque 843. libros IV. editos primum a Petro Pithœo inter scriptores coætaneos duodecim Parif. 1588. Francof. 1594. 8. p. 433. 488. Inde in Andreæ du Chesne T. 2. de rebus Francor. p. 359. emendatiore; ex Manuscr. Alexandri Petavii: denique in Jo. Georgii Kulpisii scriptoribus rerum Germanicarum, quos Æneæ Sylvio de rebus Friderici III. subjicit, Argentorat. 1685. & 1702. fol. p. 83. Bonaventuræ Vulcanii Excerpta ex historiarum Nithardi libro tertio, in ejus sylloge de litteris & lingua Getarum Lugd. Bat. 1597. 8. pag. 67. continent repetitam ex Nithardo *formulam fœderis* inter Ludovicum, Ludovici Pii filium & Carolum Calvum *lingua utraque, Theotisca & Romana*, de qua formula dixi supra T. IV. pag. 287. * Authores Historiæ Literariæ Gallicæ T. V. p. 204. censent insignem hunc Gallicum scriptorem Mona-

am professionem nequaquam exer-
; quod enim Monachus extiterit,
alia conjectura Scriptores Gallici
lim persuaserunt, nisi quod ejus
er eamdem cum Angilberto patre
ıbbate S. Richarii sepulturam ha-
:; cum tamen ex vulnere in bel-
:epto obiisse constet, multo pro-
us hinc suspicantur iidem Histo-
ıterariæ Gallicæ Scriptores T. V.
105. militem egisse, atque obiisse,
empore Normanni Neustriam, &
auensem tractum hostiliter excur-
t An. 858. vel 859.

amus Nizardus, supra Tom. I.
.

zo Abbas Mediolacensis, ad Sara-
fluvium in diœcesi Trevirensi *vi-*
S. *Basini* seculo VII. extremo Ar-
ıiscopi Trevirensis, non ante secu-
decimum videtur scripsisse, quæ
notis exstat in Actis Sanctor. T.
artii 4. p. 315. 320.

boas sive *Roboas*, Diaconus Casi-
ı circa Ann. 1120. quem Petrus
ınus cap. 42. ait præter *sermones*
tius anni festivitatibus, scripsisse
: S. Confessoris Christi *Leonardi*.
t, sed interpolata apud Surium 6.
mbr.

nardus de Nogarola, Protonotarius
olicus, cujus liber *de beatitudine*
it Vicentiæ 1485. fol. & alter *de*
li æternitate ibid. 1486. & Bono-
1481. Idem traditur jubente Sixto
consignasse *Officium Conceptionis B.*
æ Virginis. * De hoc viro, quem
Claros Vicentinos recenset Petrus
ıntis Catarensis in Dalmatia Epi-
s in Epistola ad Oliverium Arzi-
sem, cujus memini V. *Oliverius*;
ıabet idem Petrus in hac ipsa E-
ı: Fuit *Leonardus Nogarolus sum-*
heologus. Venerandus Pater ille il-
ıde veritatis causa SS. PP. scriptis
ıonibus quampluribus Benedictæ Vir-
conceptionem adeo illustravit, ut in
m ab aliquo impugnatum iri videam
minime .... ob quam rem celeberrimum,
ut ita dixerim, officium a Sixto Pontifi-
ce Maximo perlectum fuit summopere ap-
probatum.

Ludovicus Nogarola (*a*) Comes Ve-
ronensis, junior quam ut de eo referre
debeam, & de quo consuli potest Ni-
ceronus Tom. 12. memoriar. pag. 305.
& Diarium eruditorum Italiæ Tom. 9.
pag. 118. seq. ubi etiam exspectare ju-
bemur Octavii Alecchi opus de scri-
ptoribus Veronensibus. Præter alia scri-
psit hic Nogarola Timotheum dialo-
gum *de Nili incremento*. Venet. 1552.
4. Mediolan. 1626. 4. Vertitque *Plu-*
tarchi Platonicas quæstiones, & *Jo. Da-*
masceni libellum de his qui in fide dor-
mierunt. Veronæ 1532. 4. *Ocellum Lu-*
canum de natura Universi, Venet. 1559.
4. De aliis ejus editionibus dixi lib. 2.
Bibl. Græcæ cap. 13. *Epistolam* vero ad
Adamum Fumanum, Canonicum Ve-
ronensem, *de illustribus Italis qui Græ-*
ce scripserunt, quam Nogarola Ocello
subjunxit, & inde Tho. Galeus, Can-
tabrigiæ 1671. 8. ego recudendam cu-
ravi Hamb. 1709. 8. cum variorum
supplementis ad Vossium de Historicis
Græcis Latinisque.

Nonnitus post Joannem Biclariensem
Episcopus in Hispania Gerundensis,
laudatur ab Hildefonso Toletano cap.
10. de S. E. sed nullum ejus scriptum
memorante. Interfuit Concilio Tole-
tano IV. A. C. 633. Vide Nic. Anto-
nii Bibl. veterem Hispanam IV. 5. T.
I. p. 228.

S. Norbertus Clivensis, Ann. 1120.
Præmonstrati in diœcesi Laudunensi con-
didit Ordinem observantem regulæ S.
Augustini, & A. 1125. confirmatum a
Papa Honorio II. inde Archiepiscopus
ab A. 1127. ad 1134. Magdeburgensis,
& Sanctis adscriptus A. 1215. de quo
supra in *Hugone* discipulo, Tom. 3. p.
298. Jo. Chrysostomus von der Sterre
in Vita S. Norberti, Antvverp. 1656.
8. Præcipue Papebrochius in Actis San-
ctor.

De fœminis eruditis hujus gentis Nogarolarum Angela, Genevra, Antonia & Isota consulendus
ı T. 2. pag. 106.

ctor. T. 1. Junii 6. pag. 804. seq. & Janningus Tom. 6. pag. 21. seq. & 30. seq. ubi contra Philippum Mullerum: Ludovicus Hugo in vita A. 1704. edita Gallice, atque in Annalibus Ordinis Præmonstratensis. Joannes Paige in Bibliotheca Præmonstratensi pag. 395. seq. Casp. Sagittarius in historia S. Norberti, Jen. 1683. 4. Jo. Georgius Leukfeld in antiquitatibus Præmonstratensibus: Philippus Mullerus in vindiciis Norbertinis de reliquiis S. Norberti e Cœnobio B. Virginis Magdeburgensi Pragam nunquam translatis, Jen. 1683. 4. Jo. Christophorus Olearius in diss. Epistolica de numo S. Norberti, Arnstad. 1704. 4. Samuelis Waltheri diss. Norbertum male consecratum coli. Magdeburg. 1728. 4. &c.

Hujus Norberti unicus exstat *Sermo* exhortatorius ad Instituti sui alumnos, sæpius editus, etiam in Bibl. Præmonstratensi pag. 402. & in Bibl. Patrum Lugd. T. XXI. pag. 118. De cæteris ejus scriptis ita laudatus Paige p. 304. *Sanctus Patriarcha noster Norbertus, qui multos interpretatus est Sacræ Scripturæ libros, qui extant Manuscripti in Bibliotheca Cappenbergensis Monasterii in Westphalia. Scripsit quoque de Visionibus ac Revelationibus sibi Coloniæ & alibi factis libros tres; Item Sermones de obitu Sanctorum ad populum, ut testatur Guilelmus Eisengrenius in Catalogo testium veritatis orthodoxæ Ecclesiæ Doctorum. Scripsit præterea luculenter & doctissime de brevitate & caducitate vitæ humanæ; De suavissimo Christi Jugo; de restitutione regularis vitæ ac disciplinæ, & præclarum opus pro defensione Innocentii Papæ secundi, contra Petrum, Leonis filium Pseudopapam; Quæ bellorum strage perierunt.*

Norbertus Abbas secundus *Iburgensis*, Ord. Bened. scripsit circa A. 1118. *Vitam Bennonis* Episcopi Osnabrugensis A. 1088. defuncti, qui primus ejusdem Cœnobii Iburgensis fundator, pri[illegible] que Abbas fuerat. Edidit Jo. Geor[illegible] Eccardus Tom. 2. Corporis medii [illegible] p. 2161. 2194. Vide & supra *Ma[illegible] Rost*.

Nothebertus qui Vossio p. 278. i[illegible] Lelando c. 98. Baleo II. 8. & Pi[illegible] pag. 141. rectius *Nothelmus* Londi[illegible]sis. Etiam a Beda, qui ei quæstic[illegible] in libros Regum dedicavit, T. 4. C[illegible] pag. 333. *Nothelmus* appellatur. S[illegible]pta quæ ei a Baleo & Pitseo atribu[illegible]tur, nusquam exstant.

Antiquitatum Nordgaviensium C[illegible] Diplomaticus, sive Diplomata CCCC[illegible] quibus res Episcopatus Aureatensi[illegible]ve Eichstettensis in Franconia Ger[illegible]niæ ab octavo usque seculo quo c[illegible] illum contigit, præclare illustrant[illegible] prodiit Francof. 1733. fol. editore i[illegible]stri viro *Joanne Henrico de Falckenst[illegible]* (*a*) Consiliario & Nobili aulico E[illegible]stettensi, qui & notas historicas, [illegible]nealogicas & geographicas, & map[illegible] veteris Nordegaviæ Geographicam junxit, ac præter hodœporicon *[illegible]baldinum*, & anonymum vitæ Wili[illegible]di scriptorem addidit statuta diœc[illegible]na Episcopatus Eichstettensis. Ei[illegible] laudato Falckensteinio debemus [illegible] duplex, editum Germanice quorum [illegible]num *Antiquitates Nordgavienses*, originesque Episcopatus & successi[illegible] Episcoporum Eichstettensium perse[illegible]tur, editum Francof. 1733. fol. *A[illegible]rum de memorabilibus universæ Nor[illegible]viæ* (*c*) ab ultimis temporibus, de [illegible] vinciis Principibusque. Svobaci 17[illegible] fol. duobus Volum. Sub idem tem[illegible] *antiquitates Ethnicismi Nordgaviensis* tidem Germanice juris publici fecit C. *Jo. Alexander Dœderlinus* (*d*) L[illegible] Weissenburgensis Rector, Ratisb[illegible] 1734. 4.

Normannica Gens, inquit Order[illegible] Vitalis ad A. 1135. lib. XIII. p. [illegible] *si secundum Legem Dei viveret, &* [illegible]

(*a*) Acta Erud. A. 1733. pag. 484. *Arbeit der Gelehrten im Reich* 2. *Stück* pag. 175.

(*b*) Acta Erud. A. 1734. pag. 252.

(*c*) Id. pag. 458.

(*d*) Id. pag. 461.

Principe unanimis esset, *Chaldais Nabuchodonosore*, *& Persis ac Me- sub Cyro & Dario*, *& Macedonibus Alexandro par*, *invincibilis esset*, *ut Anglia & Apulia*, *Syriaque frequens ria testimonium illis perhibet*. *Caete- quia discordia ipsos ab invicem se- nt*, *& in sua viscera lethaliter ar-* , *exterorum victores a sese superantur*, *vicinis hostibus cum ludibrio spectanti-* , *mutuis ictibus immisericorditer ju- ntur*, *unde suae matris oculi crebro la- antur*.

ormannicarum Legum Codex ex Ma- r. Pithoeano editus in Jo. Petri wvig reliquiis veterum monumen- m Tom. VII. pag. 149. 418. In- retem Legum, longe antiquiorum , non ante Ann. 1250. versionem n condidisse, editor disputat in egomenis p. 50.

ormannicarum rerum scriptores, su- T. 1. p. 102.

evoldus Northovius supra, *Levoldus*, IV. p. 270.

eculum *Notariorum*, tabellionum cribarum, in quo XXIII. quaestio- circa eorum officia & praxim re- ntur. Oppenheimii 1514. 4.

otgerus, *Nothegerus*, *Notkerus* natus vevia, Episcopus XLVI. ab Ann. ad 1008. (*a*) *Leodiensis*, apud O- em III. Imperatorem, quem co- ione attingebat, gratiosus in Epi- ad Werinfridum Abbatem Stabu- em, *vitae S. Remacli*, apud Surium eptembr. & gestis Pontificum Tun- sium, Trajectensium, Leodiensium hapeavillo praemissa profitetur se *hujus Remacli modo sed & caeterorum sedis Pontificum tempora & gesta*, *undecunque potuere corradi*, *ad sua tempora collegisse*. Gesta autem il- imorum Episcoporum XXVII. non Notgeri sed sub *Harigeri* Abbatis ensis nomine edita sunt a Joanne Chapeavillo, T. 1. sylloges suae de E- piscopis Leodiensibus 1612. 4. ut dixi supra T. 3. pag. 189. & Harigero au- ctori tribuuntur a Sigeberto cap. 138. Verisimile tamen videtur, non diver- sum opus fuisse quod a Notgero susce- ptum, & ab Harigero Notgeri amico aliisque conjuncta opera perfectum est, ut non absurde suspicatur Oudinus T. 2. pag. 484. Atque in *vita S. Remacli* apud Surium & apud Chapeavillum T. 1. pag. 82. seq. multa ad verbum ea- dem. Exhibet autem Surius ad 3. Se- ptembris sub Notgeri nomine & *vitam S. Remacli*, vigesimi septimi ab Ann. 650. ad 653. Episcopi Leodiensis, & *libros duos de ejus miraculis*, in quorum secundo monasterium Stabulense a Da- nis A. 883. exustum ita refertur, ut auctor illo se nuncio consternatum te- stetur: *& ecce perfertur ad nos tristissi- mus* &c. Itaque antiquioris scriptoris verba haec sunt, (*b*) neque tamen i- deo de Notgero aliquo seniore horum librorum auctore cogitandum. *Vita S. Landoaldi* Archipresbyteri Sec. VII. Rot- gani sociorumque Amantii Diaconi, A- driani Martyris, Juliani, Vencianae & Adeltrudis libris II. scripta jussu Not- geri ab eodem Harigero, atque Notgero auctori inde tributa cujus etiam Epistola A. 980. ad Womarum Abbatem Gau- densem data praemittitur: exstat apud Surium 19. Martii, & cum Henschе- nii notis in Actis Sanctor. Tom. 3. Martii pag. 35. 41. *Vitam S. Hadelini* Presbyteri circa A. 690. in Belgio, ea- dem Acta sub Nodgeri nomine offerunt Tom. 1. Febr. 3. p. 372. 376. & Ma- billonius Sec. 2. Benedictin. p. 1013.

Notgerus Balbulus, discipulus Isonis & Marci sive Marcelli Scotigenae: Mo- nachus Sangallensis Ord. Bened. & Pres- byter defunctus A. 912. Sanctis etiam adscriptus An. 1514. de quo vitae ejus scriptor Ekkehardus Minimus junior De-

(*a*) Anselmus & Aegidius in Notgeri vita Tom. peavilli pag. 201. seq. Jo. Bollandus Tom. nuar. pag. 368. seq. Sammarthani Tom. 2. Christianae pag. 640. Carolus le Cointe T. al. Francor. p. 191. seq. Alius Nocherus, si Anonymo Mellicensi cap. 65. credimus Abbas Au- giensis. Infra, *Notgerus Balbulus*.

(*b*) Adde Vossium II. 38. pag. 332. & II. 41. pag. 353.

Decanus S. Galli apud Goldastum T. 1. rerum Alemannicarum p. 226. 247. Canisium Tom. VI. antiquar. lect. p. 934. (Tom. 3. edit. novæ p. 552.) & Henschenium T. 1. Act. Sanctor. April. 6. p. 579. Joannem Mabillonium Tom. V. Actor. Benedictin. Vide & Gundlingiana XXVI. 6. &c.

Ejus librum *de interpretibus Divinarum Scripturarum* edidit Bernardus Pez in limine tomi 1. Anecdotorum, una cum *Sequentiarum* libro 1. p. 17. 41.

Hunc Notkerum Ekkehardus cap. 9. refert ritum modulandi in Ecclesia correxisse ad melodias moris Romani, & Gregorii Magni antiphonarium: Deinde cap. 16. ait eum socios docuisse disciplinam Angelicam *in jubilis Sequentiarum* agendam, probatis Nicolao I. Papæ. Et cap. 20. exemplasse sive descripsisse Epistolas Canonicas Græcas a Luitvvardo Vercellensi sibi præstitas: Denique (*a*) subjungit: *transtulit idem sanctus vir Psalterium de Latina in Barbaricam* (Theotiscam) *linguam*, *sicut hodie est in armario*. Hoc Ekkehardi testimonio adducti viri quidam eruditi versionem Psalmorum Notkero Balbulo tribuerunt, quam Notkero Labbeoni rectius adscribi mox videbimus. In prologo ad Luitvvardum, Vercellensem Episcopum, cujus meminit & Anonymus Mellicensis cap. 65. quemque integriorem edidit Mabillonius Sec. V. Benedictin. Notkerus ait se pertinaciter insistere elaborando metro *de vita S. Galli*. Hi sunt libri tres quos hexametris scriptos versibus extare Manuscriptos notavit Vadianus. Vitam S. Galli, dialogi scriptam more vidisse se Goldastus retulit. Nonnulla Notkeri *carmina* sacra exstant inter epigrammata & hymnos sacros illustrium virorum Monasterii S. Galli apud Canisium T. V. parte 2. antiquar. Lect. pag. 728. seq. (edit. novæ Basnagianæ Tom. 2. parte 3. p. 190. seq.) & in Bibl. Patrum Lugd. Tom. 27. pag. 508. seq. In his pag. 513. etiam occurrunt ver-

sus ad Regem Christum suscipiend
quos ex Antiphonario Manusc. Bi
th. Helmstadiensis edidit Polycarpus
serus in historia poeseos medii æ
274. Incip. *Ave beati germinis*. A
lud autem breve scriptum, quod
eundem Canisium legitur, & in T
27. Bibl. Patrum p. 511. dicatum I
berto fratri, & *significationem lit*
rum alphabeti Cantilenis superscript
explicans, ad illud, inquam, scri
referenda sunt non modo quæ hab
gebertus c. 108. sed etiam hæc I
hardi, in Balbuli vita cap. IX. *I*
quoque primus ille (Romanus Mete
litteras Alphabeti significativas nott
quibus visum est, *susum aut jusum*
aut retro assignati excogitavit, *quas*
cuidam Lamperto *amice quærenti B.*
kerus Balbulus dilucidavit, *cum &*
cianus, *quem de nuptiis miramur*,
tes earum scribere molitus sit.

Usus Notkerus antiquioribus M
rologiis Adonis, Rhabani &c.

Martyrologium vulgatum ab e
Canisio Tomo VI. pag. 761. exst
nova editione Basnagiana T. 2.
3. p. 89.

Idem Notkerus Balbulus putatur
gallensis ille auctor *librorum duor*
vita Caroli Magni, ad Carolum
sum quos post Canisium T. 1. p. 96
dit. novæ T. 2. parte 3. pag. 57
Andream du Chesne Tom. 2. r
Francorum pag. 107. emendatior
dit Sim. Frid. Hahnius, ut dixi
1. pag. 346. Vide & Oudinum
2. pag. 323. Gundlingiana XXVI
93. Dupinium Tom. 8. Bibl. Ecc
56. Barthium XLVI. 8. adversar
* Omisit Fabricius Notkeri huj
pistolam ad F. Rutpertum, in q
de obtrectationis crimine purgat,
vulgavit P. Pez, & Heuberus in
Diplomatico pag. 108.

Cum in Officina libraria pro
libros geminos ab Hahnio editos
dissem, legissemque in operis pra
ne dari ibi Monachi Sangallensis

(*a*) Edit. Henschenianæ cap. 37.

Caroli Magni multo quam quæ ex Canisio prodierit, correctiorem, avide libros mihi poposci. At facta cum Canisiano illo collatione vana spe deceptum me statim intellexi; nam præter quam raro duo ista inter se discrepant, in illis in quibus dissentiunt interdum vulgata editio præferenda est novæ. Canisianus Codex integrior est altero, qui desinit in cap. XXX. Canisiano. Depravatæ lectionis exempla unum alterumve accipe: Cap. I. edit. Canis. *Unum eorum, nomine Clementem, in Gallia residere præcepit ..... Alterum vero nomine Albinum in Italiam direxit*. Codex Hahnii Cap. I. *Unum eorum in Gallia residere præcepit.... alterum vero nomine in Italiam direxit*. Canisius Cap. V. *Tum ille tali auctoritate roboratus Responsorium intonuit*. Hahnius: *Tunc ille tali auctoritate roboratus imposuit*. Fatendum est tamen & eximias interdum Codicem illum offerre lectiones, ac periodos quasdam hiulcas sanare; cum tamen rariora hæc sint, ut vix unam & alteram pagellam impleant, præstabat, meo quidem judicio; paucas hasce variantes dare quam opusculum totum recudere.

Notkerus Doctor, Pictor & *Medicus* sive Physicus & artis Theoricæ Magister, idem qui pro severitate disciplinarum *Piperis granum* cognominatus fuit, clarus & ipse post sæculi decimi medium in Sangallensi monasterio. De hoc Eckardus alter, libro de casibus Monasterii S. Galli cap. 13. T. 1. Goldasti Alemannicor. p. 55. seq. Peritiam ejus in arte Medica & pictoria pluribus celebrans, nullum tamen ejus scriptum nominat, tantum ait eum fecisse Othmaro Abbati decoras *antiphonas*, & hymnum: *Rector æterni metuende sedi*, & hymnum *de una virgine non martyre*, Eckehardo seniori, Decano circa An. 970. Notkeri Medici doctoris *hymnus de S. Othmaro* exstat inter Sangallensia a Canisio edita, atque inde in Bibl. Patrum Lugd. T. 27. p. 516.

Notkerus Monachus Sangallensis tertius, studio & doctrina laudatissimus cognomento *Labeo*, defunctus Anno 1022. Hunc Labeonem, ut recte Jo. Metzlerus lib. 1. cap. 44. de illustribus Sangallensibus, non vero Otfridum, ut visum Lambecio (*a*) nec Notkerum Balbulum ut quibusdam aliis persuasum fuit, (*b*) auctorem esse veteris *Theotisca* quam habemus versionis atque expositionis *Psalmorum* Davidis & cæterorum *Canticorum Biblicorum*, *symbolique Apostolici atque Athanasiani*, erudite demonstratum est a Bibliothecario Sangallensi clarissimo Bernardo Franckio, (*c*) & a præclaris Viris (*d*) qui Lipsiæ laudatissimo studio & conjuncta opera hoc jam agunt, ut non minus linguæ Teutonicæ veteris origines & antiquitates clarissime pateant atque illustrentur, quam præsentis Germanici idiomatis purioris cultura ac nitor majore semper pulchritudine & gratia sese commendet intelligentibus. Editionem hujus præclari monumenti Notkeriani debemus illustribus Viris Simoni de la Louvere, qui illud ex Codice Sangallensi curavit describendum: & Joanni Schiltero, qui Latine versum illustratumque notis prælo destinavit, & nobilissimo denique Jo. Georgio Scherzio qui post Schilteri fata illud recensuit, vulgavitque in tomo primo thesauri Antiquitatum Teutonicarum, Ulm. 1727. fol.

Vertit etiam idem Notkerus simili lingua Theotisca *librum Jobi* & in eum *Gregorii M. moralia*: & quæ in Bibl. Sangallensi servari Manuscripta laudatus

(*a*) T. 2. Bibl. Vindol. p. 459. seq. & 757. seq. Lambecium secuti, Mabillonius, Hertius, & ex parte Schilterus, qui Otfridi laborem a Notkero interpolatum fuisse sibi persuasit.

(*b*) Eckehardo minimo cap. 20. vitæ Balbuli, eumque secutis Vadiano, Dupinio, Jac. Basnagio, aliisque.

(*c*) In diss. historico critica, Notkeri psalterio præmissa in tomo I. thesauri Schilteriani.

(*d*) *Beytrage zur critischen Historie der deutschen Sprache von einigen Mitgliedern der deutschen Gesellschafft in Leipzig, achtes Stuck*, T. 2. p. 576. seq.

tus Franckius pag. x. testatur, *Boethium* de Consolatione Philosophiæ, *Martianum Capellam* de nuptiis Mercurii & Philologiæ, atque Organum *Aristotelis*.

De glossis *Keronis*, quem cum Notkero eundem facere voluerunt viri doctissimi, dixi T. IV. p. 224.

Notkerus Abbas Sangallensis ab Anno 968. ad 975. cujus avunculum Notkerum Medicum (de quo jam dixi) fuisse docet Eckehardus Junior, quem historiographum Sangallenses appellant, apud Goldastum Tom. 1. rerum Alemannicarum pag. 58. ubi plura de Notkero Abbate, nullorum tamen ejus ingenii monumentorum mentio. Fallitur itaque Eckehardus minimus, qui in vita Notkeri Balbuli, cap. 4. ibid. pag. 228. Notkerum physicum a Piperis grano distinguit, eundemque postea Abbatem factum fuisse tradit.

Nothelmus, supra *Notbertus*.

Notingus Constantiensis Episcopus ab A. 919. ad 934. Ejus additiones ad *Remedii* Curiensis Episcopi Canones pro Ecclesiis Alemannicis collectos videtur memorare Goldastus Tom. 2. Alemannic. pag. 154. (132.) furto sibi abreptos cum bona Remedii parte conquestus. Scripsisse in Evangelia notant Sammarthani T. 2. p. 544.

Notkerus, supra, *Notgerus*.

Gvilelmus Nottingamus, supra T. 3. pag. 157.

Novalliciensis Monasterii (*la Novalesa*) Ord. Bened. ad radices montis Cimisii in Segusina Italiæ valle (*a*) *Chronicon* scriptum circa A. 1060. ex quo fragmentum de expeditione Caroli M. adversus Langobardos, & aliis ejusdem in Italia gestis, & de obitu ejus ac sepulchro per Ottonem III. Imp. visitato exhibet Andreas du Chesne Tom. 2. rerum Francor. pag. 223. 229. atque alia fragmenta ex libro quarto, quinto, sexto ab A. 906. ad 1024. pag. 635. 653. Integriora cum emend nibus celeberrimi Muratorii in T 2. scriptorum Italiæ, parte 2. p.

Novatianus Presbyter Romanus, ctor schismatis adversus Corneli Romanum Episcopum cujus Cathe invadere ausus est A. C. 251. Hic Novato recusavit apostatas sive per tionis tempore lapsos, quamlibet nitentes recipere. Scripta ejus rec Hieronymus c. 70. Catalogi, ad notata pridem, nolo repetere: ta addo librum Novatiani *de S. Tri* inter scripta Tertulliani ac Cyp frequentius vulgatum, separata a editione tanquam Arianismi præc rem commendatum a Wilhelmo stono Lond. 1709. 8. ab eo temp lustratum, Catholicæque sententiæ dicatum esse a duobus novis editc Edmundo Welchmanno (*b*) Lond. 8. & a Joanne Jackson. 1728. 8. *stola cleri Romani nomine scripta* schisma *ad S. Cyprianum* inter Cy nicas est trigesima edit. Oxon. & gesima prima apud Pamelium, ziumque: atque hic ipse videtur *lus* quem *de negatoribus recipiendi* Novatiano cum adhuc in Eccles geret scriptum fuisse testatur Pac Epistola 3. Epistola *de cibis Jud* & scriptum *de vera circumcisione*, inter S. Hieronymi scripta sæpius diere, Novatianum habere auc videntur. Confer Oudinum To pag. 283. Cætera quæ adhuc de mus scripta, Hieronymo mem sunt: *de Pascha* (*c*) *de Sabbatho* *Sacerdote*, *de Oratione*, *de Instantia* phronius: περὶ τῶν ἐνεστώτων) & *de* (Pergameno Martyre, cujus mem Ecclesia 2. Junii celebrat.)

Novatus Presbyter Carthagini (*d*) tempore S. Cypriani Episcopi ipse Episcopus (*e*) auctor dog quod ab eo nomen habet Novati

(*a*) Jo. Jac. Chifletius pag. 191. Opp. Historic.

(*b*) Nevv memoires of litterature T. 2. p. 122. seq.

(*c*) Ita veteres Pascha *Paschæ*, pro Pascha Paschatis. Vide Baluzium ad Epist. Cypriani XX. p. 72.

(*d*) Hieronymus cap. 70. de S. E. *Nov* *priani Presbyter*.

(*e*) Vide Pearson. annal. Cypriani A. XXI. Baluzium ad Cypriani Epist. 49. pag

recipiendis lapsis bigamisque. Hic
tiano Romano favit adversus Cor-
m, & Novatianum habuit dogma-
ui approbatorem. Scripta autem
iti nulla extant.
vati Catholici *sententia* sive *homi-*
fratres de humilitate & obedien-
t calcanda superbia, occurrit in
bus Patrum Bibliothecis, ut in to-
III. edit. Paris. 1575. & in tomo
ugd. 1672. pag. 1082. Exstat et-
in Holstenii appendice Codicis Re-
um pag. 78.
vilius Novianus Vossii, aliis *No-*
s vel *Numanus*, rectius *Nonianus*,
ntiquior quam ut a me referri hoc
debeat, fuit enim inter eos quos
iis audivit Quintilianus. Vide Ca-
onum ad Sveton. in Persii vitam,
Burmannum ad Institutt. Orator.
. pag. 914.
vientensis Historia a Monacho quo-
Cœnobii Novienti sive Apri Mo-
rii (*Ebersmünster*) in Alsatia Ord.
d. scripta circa A. 1235. antiquio-
subinde verbis res gestas referens
A. C. Augustiniano in defensione
lphi Bavariæ Ducis quam edidit
chii 1735. 4. p. 153.
vus Magister de quo Jo. Trithe-
in Chronico Hirsaugiensi ad A.
. pag. 112. edit. Freherianæ: *Ma-*
hæreticorum numerus fuit in Austria,
& terris vicinis. Nam sicut qui-
ex eis Viennæ crematus, nomine No-
Magister, *confitebatur, fuerunt eorum*
ustria, Bohemia & in confinibus e-
usquam octoginta millia (a) homi-
omnes in eam sectam jurati & pro-
præter eos qui in aliis terris erant.
mannus Comes *Nuenarius* sive *de*
are, Neaetius, (*de nova aquila*)
anonicus primum tum Præposi-
mi templi Coloniensis, eruditis
um instauratoribus, Mæcenati-
meritus accenseri, diem obiit
A. 1530. in Comitiis Augustanis, ut
ab Henningesio aliisque est notatum.
Vitam ejus a nobilissimo Viro Jacobo
Burckhardo jampridem exspectamus,
quam promisit parte 2. de linguæ La-
tinæ fatis pag. 480. & parte 3. vitæ
Ulrici Hutteni pag. 68. atque alibi, &
de quo idem præclara quædam monuit
in parte prima vitæ ejusdem Hutteni
pag. 148. seq. & in Commentario de
Latinæ Linguæ fatis parte 1. pag. 331.
seq. Consulendæ & celeberrimi Viri,
Jo. Frid. Christii, Noctes Academicæ
Observ. XIX. pag. 248. seq. Primam
editionem *Eginhardi de vita Caroli Ma-*
gni huic Nuenario debemus, vulgatam
cum *Annalibus* Anonymi ab A. 714.
ad 829. Colon. 1521. 4. De insecutis
editionibus dixi Tom. II. pag. 84.
seq. & 87. de Annalibus illis pag. 87.
& Tom. IV. pag. 251. Præter lectu di-
gnam *ad Carolum V. Epistolam* adjuncta
etiam Nuenarii *brevis narratio de origine*
& sedibus Francorum in Gallia Belgi-
ca, quæ in editt. Eginhardi, Colon.
1561. Francof. 1617. & Trajecti ad
Rhen. 1711. 4. deinde recusa (*c*) et-
iam in collectione scriptorum Germ.
Hegvagiana Basil. 1532. fol. & cum
Pirkaimeri descriptione Germaniæ Basil.
1585. 8. Jen. 1684. 8. & in Andreæ
du Chesne Tom. 1. scriptorum de re-
bus Francor. pag. 172. 175.
Oratio pro Carolo V. electo Rom. Im-
peratore A. 1519. & ad electum Re-
gem gratulatio, utraque Francofurti
in Comitiis habita, utraque edita ibi-
dem in 4. una cum Oratione Legato-
rum Gallicorum pro suo Rege, & Ja-
cobi Sobii, Legum Doctoris exhortatio-
ne ad Carolum Augustum jam designa-
tum. Exstat etiam utraque Tom. III.
Freheri scriptorum Germanicorum, edit.
novæ Struvianæ p. 173. 181. una cum
ejusdem Nuenarii Comitis *Epigramma-*
tibus tribus in Caroli V. electionem

(a) In Chronico Hirsaugiensi Trithemiano edit. ... 1690. fol. Tom. 2. pag. 140. octo mil-

... sive *Arn*, aquila. Vide Jo. Georgii ...ri glossarium Germanicum p. 81. seq. Jo.

Frid. Christii noctes Academ. p. 248. & Frid. Jac. Beyschlagii syllogen pag. 896.

(c) Christii noct. Academ. p. 252. Jacobi Longi Bibl. Historicorum Galliæ n. 6450.

pag. 180. obviis etiam T. 2. Schardii p. 850.

Psalmi CIII. CIV. XLI. XXXVII. XCVII. CXXXVII. XC. CXLIII. carmine pulchro heroico expressi, & carmine elegiaco *Canticum Regis Ezechiæ* apud Esaiam cap. XXXVIII. & *Psalmus II.* tum *Passio Christi in septem horas digesta*. Haganoæ 1532. Vide laudati Christii noctes pag. 253. seq. Illa de passione Christi carmina exstant etiam cum hymnis Georgii Fabricii, Lipsiæ 1552. 8.

Libellus *de febri sudatoria* sive ὑδροπυρετῷ Britannico, Colon. 1529. 4. atque deinde sæpius, ut in Bibliothecis Medicis est annotatum.

Annotationes aliquot herbarum, & *quo pacto in explicandis illarum descriptionibus procedere oporteat*, in tomo secundo herbarii Ottonis Brunsfelsii, Argentorat. 1537. fol.

Recensuit etiam *Octaviani Horatiani*, veteris Medici Latini libros quatuor de re Medica, quos a patruo suo emendatos post ejus obitum cum *Albucasis* Chirurgi Arabis libris tribus versis Latine edidit Gvilelmi fratris filius Heremannus Comes de Nevenare junior, dicavitque Heremanno Archiepiscopo Coloniensi, Argentorat. 1532. fol.

Denique *Epistolas* ejus multas, atque ex his aliquas inter Reuchlinianas lucem vidisse Gesnerus annotat. Inde etiam quæ in Jo. Henrici Maji vita Reuchlini pag. 458. seq. & apud clariss. Burchardum in parte 1. historiæ Lat. linguæ pag. 337. seq.

Petrus a Numagen, Trevirensis, Canonicus Tigurinus circa Annum 1483. & ultra A. 1500. Præter varios Codices ejus manu descriptos, Tigurini servant illius narrationem *de Nicolao Subsylvano* Helvetio, qui longo tempore solitarius sine cibo vixisse creditur: & tractatum *de spirituum apparitionibus & phantasmatibus*. *Examen XXIV. errorum quos Græcis Latini tribuunt*. *Locos communes* &c. Vide Oudinum Tom. 3. pag. 2731.

Nuno Sancius, Dominus Ru
A. 1217. cujus edictum de p
tregua servanda exstat apud Da
Tom. VIII. spicilegii pag. 368.
novæ T. III. p. 587.)

LIBER XI

OBucinus sive *Obicinus*, Obac
Monachus Lemovicensis d
Ord. Cisterc. scripsit libros tre
ta S. Stephani, *Abbatis Obacin*
1159. defuncti. Vide Vischium

Obbertus, infra *Olbertus*.

Obbo sive *Osso*, aliis *Ouvo*, *Ob*
byter Ravennatensis sub initia
XIII. scriptor *Historiæ univers*
temporis, quem cum Annalibus
conspirantem in rebus Alexan
Pontificis & Friderici I. Barbar
qui se profitetur Sabellicus, E
IX. libro V. Tom. 2. Opp. p
720. Loca ex ejus operis adhuc
libro septimo & *octavo* produxere
nymus Bardus, Florentinus & F
tus Olmus sive Ulmus Casiner
ex utrisque Thomas Reinesius
LVII. ad Rupertum pag. 517. se
fer Jo. Hubneri nostri Bibli
Hamburgensem Centur. X. p. 1
Nec plura de hoc Obbone qui
ribus dissertationibus discussere t
nem de Alexandro III. calc
1177. collum Friderici, & pron
te dictum Davidicum Ps. XCI.
Gerhardus præf. ad Tom. 2. C
nis Catholicæ, Jo. Daniel Arn
Jo. Burchardus Majus, Christo
gustus Heumannus, aliique.

Albertus Monachus *Oberhalt*
Ord. Benedict. in Bojaria, scri
tam S. Alberti sive *Adalberti* N
in Oberaltaich, defuncti A. 13
Exstat in Bernardi Pezii the
necdotorum Tom. 1. parte 3. p
554.

Obertus aliis *Umbertus* vel *A*
Episcopus Gemuensis circa A. 10
ptor *vitæ S. Syri* post A. 330.

pi Genuensis & Confessoris. Editam a Mombritio, offerunt Acta Sanctor. T. V. Junii 29. pag. 481. seq. Syri diem festum ab Ecclesia Genuensi celebrari VI. Julii notavit Ughellus Tom. 4. pag. 839. qui pag. 844. ex Archivo Genuensi exhibet *donationem* ab hoc Oberto A. 1052. factam Ecclesiæ S. Syri Confessoris Genuensis.

Obertus ab Orto sive *Horto* JCtus cujus crebra in libris Feudorum mentio, quos etiam dispersos in ordinem redegisse traditur, ut notavit Jacobus Alvarottus procemio lecturæ in usus Feudorum. Claruit temporibus Friderici I. circa A. 1158. Vide Gvidonem Pancirollum II. 14. de claris Juris interpretibus.

* *Obertus* ab *Horto* Mediolanensis, vel saltem in aula Mediolanensi causarum patronus. Una cum Gherardo Cacapisci *de re feudali scripsit*; sed cum opus illorum nullo digestum esset ordine; ideo Antonius Mencuccius de Prato veteri indigestam hanc struem distribuit in suas partes & capita adjectis ad opportuna loca adnotationibus Jacobi Columbini, quem Pancirolus Regiensem dixit, in codice vero, de quo inferius, lego Bononiensem. Opus istud in sex libros distribuitur, ex quibus priores quinque rem feudalem jam olim a Roberto socio traditam digerunt, sextum vero ex constitutionibus Friderici I. idem Antonius compegit & adjecit.

Confectum ab Antonio Mincuccio opus in Bibliothecæ Felini membranaceo, egregioque codice sæculi XV. nactus sum, & ex illo ea quæ hic tradidi, accepta sunt. Vide superius V. *Mincucius*.

Julius Obsequens, de quo Bibl. Latinæ lib. III. cap. 4.

Gvilelmus Occam, supra T. 3. pag. 157.

Nicolaus Occam, supra pag. 120.

Occo Scharlensis, ex pago Scarle, Frisius tempore Othonis primi sive Magni Imp. fertur fuisse scriptor *Originum Frisicarum* quas sequi se profitentur Bernardus Furmerius, Leovardiensis, & Martinus Hamconius: laudant Suffridus Petri, & teste Svveertio pag. 587. Occonis historiam Joannes Ulieterpius (qui A. 1370. obiit) vertit in linguam Belgicam, Andreas vero Cornelius continuavit. Sed Valerius Andreas pag. 704. antiquos Frisiorum rhythmos in vulgarem linguam (Belgicam) ab Occone tradit translatos esse, ac perinde fabulosum in plerisque agnoscit scriptorem, ac Cappidum Stavriensem vel Alvinum Snecanum. Exigua etiam hujus Occonis auctoritas apud Ubbonem Emmium, Vossiumque.

Ochesenhusanus Monachus in Svevia, scriptor *Vitæ* nobilis Viri *Henrici* Svivaldensis (*a Zvvifaltach*, sive *Zvvifalten*) Prioris ante A. 1084. Ochesenhusani. Exstat apud Canisium Tom. V. 2. pag. 670. (Tom. 3. edit. novæ Basnagianæ pag. 331. seq.)

Bernardus Ocricularius Florentinus, circa A. 1500. hic est aliis *Oricellarius*, Julio Nigro p. 106. historiæ scriptorum Florentinorum *Bernardus Rucellai*. De ejus *historia* dixi Tom. 1. pag. 233. De eodem Erasmus: *Hujus historias si legisses, dixisses alterum Sallustium, aut certe Sallustii temporibus scriptas: Nunquam tamen ab homine impetrare licuit, ut mecum Latine loqueretur*.

Octavenus JCtus, sed Hadriani temporibus, itaque antiquior quam ut a me referri debeat.

Octavianus de S. Gelasio Episcopus in Gallia Engolismensis ab A. 1492. ad 1502. de quo Sammarthani Tom. 2. Galliæ Christianæ pag. 584. Latine nescio an multa scripsit, sed ex Latino Gallicis versibus transtulit Æneidem *Virgilii*, & *Ovidii* Epistolas (non A. 1446. ut excusum apud Labbeum Bibl. Manuscript. p. 319. sed A. 1496.) & Gallice vertit *Bonifacii Simonettæ* librum de persecutione Ecclesiæ, ut omittam librum Gallice ab eo editum de quo idem Labbeus pag. 351. le Verger d'honneur de l'entreprise du voyage de Naples de Charle VIII. Confer Bibliothecas Gallicas Antonii Verdierii, & Francisci Grudei Crucimanii, cujus dolendum

est

est non exstare ad quam pag. 529. atque alibi provocat Bibliothecam Latinam scriptorum Gallorum quinquies vel sexies mille.

Octavianus de Martinis Sinuessanus, (*a*) tempore Sixti IV. Advocatus Consistorialis, (*b*) cujus *Oratio de Vita & meritis Bonaventuræ Cardinalis* Sanctis adscribendi A. 1482. habita, prodiit & cum S. Bonaventuræ operibus & apud Surium 14. Jul. & Tom. 3. Act. Sanctor. Julii pag. 824.

Octavianus sive *Octavius Ubaldinus*, Florentinus, ex Episcopo Bononiensi Cardinalis ab A. 1244. ad 1272. inter scriptores Latinos mediæ ætatis laudatur a Cangio, quamquam scripta ejus, præter Carmina Italica Crescimbenio memorata, referri nulla meminerim. Vide Julii Nigri historiam scriptorum Florentinorum pag. 438. seq.

Octavius Cleophilus, vero prænomine *Franciscus*, Octavii filius Phanensis sive Fanensis, Poeta & Litterator, extinctus Centumcellis in Italia A. 1490. quo anno lucem Romæ vidit ejus *Faneis* sive de bello Fanensi libri III. heroico carmine. De vita ejus Franciscus Polyardus, Fanensis. De scriptis etiam Vossius lib. III. de Historicis Latinis pag. 810. seq. cui adde quod Octavii Epistolas amorum ad Juliam sub *Bernardi Cillenii* nomine edidit Goldastus inter Catalecta Ovidii. Francof. 1610. 8. & sub genuino nomine *Francisci Octavii* Gruterus Tom. 2. delic. Poetar. Italor. pag. 136. 145.

Octavius Horatianus Medicus, circa A. 390. de quo Bibl. Latin. IV. 12. & supra in *Nucnario*.

Oddo, infra *Odo*.

Odelricus, infra *Uldaricus*.

Odendunus, (*c*) *ut ego accepi*, inquit cap. 310. Lelandus, *Monachus Eoveshamensis* (*d*) *fuit*, *idemque Philosophus ac Mathematicus inprimis illustris*. *Scripsit* librum de motibus planetarum, *qui & theoricam refert*, *ac* Almanac *reversionis eorum*: *quo opere &* Profacium *Judæum* (*e*) *secutus est*. Bertholetus (*f*) *Medicus dixit mihi*, *se aliquando legisse Odenduni elegantem* de mutatione aeris *libellum*.

Odericus sive *Odoricus*, *Ordericus* de Forojulio sive e portu Naonis oppido Fori Julii, Ord. Minor. defunctus Utini A. 1331. de quo præter Waddingum Bollandus in Actis Sanctor. Tom. 1. Januarii 14. pag. 983. seq. scriptor hic *Historiæ peregrinationis suæ* ut vocat Trithem. cap. 560. sive *Itinerarii* sexdecim annorum *per partes sive regiones Infidelium*, ut inscribitur in Codice Cottoniano pag. 74. Ab aliis idem scriptum vocatur liber *de mirabilibus Mundi*, vel etiam *de diversis ritibus & conditionibus hujus Mundi*. Vide Vossium pag. 510. Exstat in Lucæ Waddingi annalibus Minorum tomo tertio ad A. 1331. num. 11. & in Bollandi Actis Sanctor. T. 1. Januar. pag. 986. 991. additis etiam notis: & Tom. 1. April. 1. pag. 52. seq. Etiam Gallice hoc itinerarium exstat in Bibl. Cottoniana pag. 75. Joanne Longo interprete. A Waddingo autem præter *Sermones* diversos atque *Epistolas* multas traditur itidem scripsisse *Chronica compendiosa* a Mundi exordio, ad finem ferme Pontificatus Joannis XXII. ex illisque Chronicis loca quædam in Annalibus Minorum hinc inde producuntur etiam a Baluzio ex Codice Colbertino num. 5496. in notis ad Papas Avenionenses pag. 1412. 1417. sed hic negat Odoricum habere auctorem, Franciscanum tamen scriptorem con-

(*a*) Non Suessanus, ut apud Vossium pag. 607. Oudin. Tom. 3. pag. 2606.

(*b*) Carolus Cartarius in Syllabo Advocatorum sacri Consistorii pag. 56.

(*c*) Baleo X. 73. *Odingtonus*, circa A. 1280.

(*d*) *Eveshamensis*, Ord. Bened. Confer Pitseum pag. 360.

(*e*) *Profacium Judæum Anglicum*, circa A. 1280. cujus tabulas motus octavæ sphæræ idem Baleus memorat X. 74. & ex eo Pitseus pag. 342. Hujus Profacii tabulas, quibus usi etiam Alphonsinarum tabularum auctores, edere voluit inter Mathematicos veteres Eduardus Bernardus. De aliis ejus scriptis vide Venerandi nostri Wolfii Bibl. Hebræam n. 1846. Tom. 1. pag. 983. & Tom. III. pag. 944.

(*f*) *Bartholetus*.

etur, illorumque æqualem tem- a, sed qui narrationem suam con- verit usque ad Benedictum XII. st ultra A. 1334.

ricus sive *Oldericus*, *Odelricus*, *O- is*, *Odelerius*, *Ordericus*, *Vitalio*, rii F. scriptor eximius, hæc de e in extremo libri XIII. sive ul- *Ecce senio & infirmitate fatigatus hunc finire cupio, & hoc ut fiat, us ex causis manifesta exposcit ra- Jam sexagesimum septimum (a) æta- ea annum in cultu Domini mei Christi perago: & dum Optimates Seculi, gravibus infortuniis sibique contrariis comprimi video, gratia roboratus securitate subjectionis & rtatis tripudio. En* Stephanus *Rex rum in carcere* a Mathilde An- vensi Comitissa) *gemens detinetur* udovicus *Rex Francorum expeditio- gens contra* Gothos & Gvascones, *us curis crebro anxiatur. En præsu- unclo (b)* Luxoviensis *Cathedra ca- piscopo, & quando vel qualem ha- sit pontificem nescio. Quid amplius ? Inter hæc, omnipotens Deus, col- m meum ad Te converto, & cle- m Tuam, ut mei miserearis, du- r exoro. Tibi gratias ago, summe qui me gratis fecisti, & annos meos beneplacitam voluntatem Tuam isti. Tu es enim Rex meus & meus, & ego sum servus Tuus Tuæ filius, qui pro posse meo Tibi vita mea servivi diebus. Sabbato Paschæ (c) apud* Attin- m *baptizatus sum, qui vicus in An- est super* Sabrinam, *ingentem m. Ibi per ministerium* Ordrici *Presbyteri ex aqua & Spiritu Sancto me regenerasti, & mihi ejusdem Sacerdotis, patrini scilicet mei, nomen indidisti. Deinde cum quinque essem annorum, apud urbem* Scrobesburiam *(d) Scholæ traditus sum, & prima tibi servitia Clericatus obtuli in basilica Sanctorum Petri & Pauli, Apostolorum. Illic* Siguardus, *insignis Presbyter per quinque annos Carmentis Nicostratæ litteras (e) docuit me, ac Psalmis & Hymnis, aliisque necessariis instructionibus mancipavit me. Interea prædictam basilicam super* Molam *flumen sitam, quæ patris mei erat, sublimasti & per piam devotionem* Rogerii *Comitis (f) venerabile Cœnobium construxisti. Non tibi placuit ut illic diutius militarem, ne inter* parentes, *qui servis tuis multoties oneri sunt & impedimento, paterer inquietudinem, vel aliquod detrimentum in observatione Legis Tuæ, per* parentum *carnalem affectum incurrerem. Idcirco, gloriose Deus, qui Abraham de terra, patrisque domo & cognatione egredi jussisti,* Odelerium *(g)* patrem meum *aspirasti, ut me sibi penitus abdicaret, & Tibi omnimodo subjugaret.* Rainaldo *igitur* Monacho *plorans plorantem me (h) tradidit, & pro amore Tuo in exilium destinavit, nec me unquam postea vidit. Decennis itaque Britannicum mare transfretavi, exul in* Normanniam *veni, cunctis ignotus neminem cognovi. Linguam, ut Joseph in Ægypto, quam non noveram, audivi: suffragante tamen Gratia Tua, inter exteros omnem mansuetudinem & familiaritatem reperi. A venerabili* Mainerio *Abbate in monasterio* Uticensi, *(i) undecimo ætatis meæ anno ad* monachatum *susceptus sum, undecimo-*

A. C. 1142. Idem in limine libri XI. pag. 802. *istorum Regumque senex nunc scriptito gesta, minus ego pueris ea do manifesta.*

Joanne Episcopo Lexoviensi qui obiit A. III. Cal. Junii. Vide Sammarthanos Tom. 642.

A. 1075. *apud Ettingesham, in Ecclesia S. Confessoris.* Vide lib. V. pag. 548.

A. 1079. adde Andreæ Duchesnii præf. ad pt. Normannicos.

Latinas litteras significat, ex noto versicu- mi Toletani; *Quas Latini scriptitamus [illegible] Nicostrata.* Vide Codicem [illegible]

Veteris Test. pag. 343.

(f) Charta donationis Rogerii, Comitis Scrobesburiensis, apud Ordericum lib. V. pag. 579. ad A. 1082.

(g) Odelerium Constantium, Aurelianensem, Rogerii a Consiliis. Vide lib. V. pag. 561. Oudinum Tom. 2. pag. 1259.

(h) A. 1084.

(i) S. Ebrulfi, (S. Euroul) in diœcesi Galliæ Lexoviensi, Ord. Bened. Vide Sammarthanos Tom. [illegible] Galliæ Christianæ pag. [illegible] seq. ubi [illegible] Abbatibus, [illegible] Ordericus [illegible]

moque Kal. Octobris, Dominico clericali ritu tonsuratus *sum. Nomen quoque Vitalis pro Anglico vocamine, quod Normannis absonum censebatur, mihi impositum est, quod ab uno sodalium* S. Mauricii (a) *cujus tunc Martyrium celebratur, mutuatum est. In præfato Cœnobio LVI. annis Te favente conversatus sum, & a cunctis* fratribus & contubernalibus multo plus quam *merui, amatus & honoratus sum. Sex Abbates, quia Tui fuerunt vicarii, ut patres & magistros reveritus sum*, Mainerum & Serlonem, Rogerium & Gvarinum, Ricardum & Rannulfum. *Idibus Martii cum XVI. essem annorum, jussu* Serlonis *electi*, Gislebertus *Luxoviensis Antistes mihi stolam imposuit* Diaconi: *in quo gradu XV. annis Tibi libenter ministravi. Denique XXXIII. ætatis meæ anno* (b) Gvilelmus *Archiepiscopus Rotomagi XII. Kal. Januarii oneravit me* Sacerdotio. *Eodem vero die CCXLIV. Diaconos & CXX. (c) consecravit Sacerdotes cum quibus ad sanctum Altare Tuum in Spiritu S. devotus accessi, jamque XXXIV. annis cum alacritate mentis Tibi sacra ministeria fideliter persolvi.* Hæc Ordericus, qui præcepto Rogerii Abbatis sui rogatum a sociis, *annualem historiam* simpliciter recitare se ait libro XIII. p. 898. respiciens opus illud quod ætatem tulisse gaudemus, & cujus editionem promiserat Franciscus a Cruce Cenomena Bibl. Gallicæ pag. 252. sed primus ex Codice Joannis Bigotii aliisque duobus vulgavit Andreas du Chesne in Historiæ Normannorum scriptoribus antiquis Parif. 1619. fol. pag. 319. 925. Est autem opus Historiæ Ecclesiasticæ, sive ut in fine libri septimi vocat, *Uticensis historiæ* tripartitum, divisum in libros XIII. quorum duo primi partem *primam* constituunt, & res a Christo nato describunt usque ad A. 1140. Pars *secunda* libris tertio ad sextum usque persequuntur bellicos Normannorum eventus in Francia, Anglia, Apulia: Monasteriorum f tiones, Episcoporum & Abbatun tius pæne Neustriæ seriem ac plurimasque alias res memorabiles, cipue sub Gvilelmo II. Duce cogi ne notho luculenter exponuntur. te *tertia* denique, sive libro septi ultimum tertiumdecimum usque referuntur de morte Gvilelmi Re 1087. tribusque ejus filiis Robe Gvilelmo & Henrico: itinere Hierosolymitano A. 1097. & va liis illorum temporum eventibus tonius Pagi ad A. 1141. n. 7. *Ex rici Historia multa ad supplendos les Ecclesiasticos mutuati sumus; n cet hic Auctor non raro in Chronol peccet, multa tamen scitu dignissi medium profert, & sincere narrat. stimo eum ante mortem Opus suum sisse; librum enim primum finien tunc* Lotharium *dominari Alema* Ludovicum *Francis*, Stephanum & Ranimirum *Monachum Hispan tamen* Lotharius Imp. *anno MCXX obiit, eodemque anno* Ranimirus *Aragoniæ dimisit, & in suum M rium reversus est. Præterea librum XIII. in Stephani Regis captivita solvit. Nullum neque in Bibliothe gia, neque in aliis Parisiensibus Historiæ exemplar Manuscriptum su cujus ope errores aliqui, qui in c repsere, emendari possent, & in tiones, si quæ forte sint, dignosci.*

* *Odericus* alter Canonicus E Senensis scripsit *ordinem officior nensis Ecclesiæ*, quem in MS. co Huberto Benvoglientio olim sibi municatum testatur Muratorius i tiqu. Medii Ævi tom. V. pag. 7 biit Odericus an. 1225. Ind. I IX. Cal. Februarii, ut ex vetust authoritate monet Muratorius.

Oderisius Abbas Casinensis & nalis Presbyter ab A. 1087. ad 1 Petro Diacono cap. 28. de viris i bus Casinensibus *versificator mirab*

(a) De S. Mauricii passione supra in *Eucherio* Lugdunensi. Tom. 2. pag. 116.

(b) A. 1107.

(c) Idem narrat Ordericus libro XI. I

lebratur. Addit idem scripsisse nonnullas, *quæ*, inquit, *quia præ manibus habentur, omitto referre*. Neque Jo. Baptista Marus in notis nominat nisi *Epistolam ad Monachos Floriacenses*, editam a Matthæo Laureto de existentia Corporis S. Benedicti in monasterio Casinensi cap. 26. pag. 122. Oderisii maxima per litteras usum esse amicitia Alexium Comnenum Imp. CPolit. ab eodem Maro traditur, sed ubi exstent illæ litteræ non docet. *Librum Sermonum ad festa totius anni* memorat Possevinus ex Arnoldo Wiono.

Odilbertus, infra *Olbertus*.

S. Odilo Abbas Cluniacensis quintus Silviniaci in Gallia ab A. 994. defunctus A. 1049. æt. 87. de quo *Jostaldus* sive *Jostaldus* & Petrus *Damiani* in vita, de quibus supra: Trithemius cap. 314. de *S. E.* & *illustr.* Benedictin. II. 75. Labbeus Tom. 2. de S. E. pag. 127. & Ruinartus seculo sexto Act. Sanctorum Ordinis Benedictini. Vitam scriptaque exhibet Andreas du Chesne in Bibl. Cluniacensi, edita Paris. 1614. fol. Ac scripta quidem hæc sunt:

Vita S. Majoli Abbatis, decessoris sui, p. 279. Bibl. Cluniacens. & apud Surium XI. Maji & in Actis Sanctor. T. 2. Maji p. 684. Vide supra in *Nagoldo*, a quo & ipso vitam S. Majoli scriptam habemus.

Hymni quatuor de eodem S. Majolo. pag. 291. Bibl. Cluniacens.

Epistolæ aliquot S. Odilonis ad Fulbertum, & Fulberti, atque aliorum ad Odilonem, col. 349.

Vita S. Adheleidis (*a*) *Imperatricis* cui morienti S. Odilo adfuit: *& liber de ejusdem miraculis*, col. 353. ex antiquæ Lectionis Henrici Canisii Tomo. V. parte 2. pag. 398. (edit. novæ Tom. 3. pag. 73.) Exstat & apud Surium 16. Dec. atque in illustris Leibnitii Tom. 1. scriptor. Brunsvic. pag. 262. Hæc autem primum Lotharii, Regis Italiæ uxor, ex quo Emmam, Francorum Reginam peperit; deinde Othoni I. Germaniæ Regi ac deinde Imperatori nupta, Othonis II. mater Othonis III. avia extitit, vixitque usque ad diem 16. Decembris anni 999.

Sermones (*b*) *XIV. de Festis Domini, B. Virginis ac Sanctorum* cum hymnis de assumtione & nativitate S. Mariæ pag. 371. & in Bibl. Patrum Colon. Tom. X. & Lugd. Tom. XVII. pag. 654.

Statutum ejusdem S. Odilonis Abbatis *de defunctis*, exstat in Bibl. Clun. p. 338.

Credulitas sive Symbolum, & *Oratio in Crucem adorandam* p. 370. & in Bibl. Patrum Colon. & Lugd.

Præter hæc Odilonis a Duchesnio vulgata, *Sermonem de Nativitate S. Mariæ* & alterum *de S. Cruce* edidit Edmundus Martene Tom. V. thesauri anecdotorum pag. 622. seq. & *Epistolas III.* una cum Joannis XX. Epistola ad Odilonem, Dacherius Tom. 2. spicilegii pag. 286. (edit. novæ Tom. 3. pag. 381.)

Odilo Monachus S. Medardi apud Suessionenses in Gallia Ord. Bened. circa A. 930. scripsit ad Ingrannum Cœnobii sui Decanum, postea Anno 932. Episcopum Laudunensem: *de translatione reliquiarum S. Sebastiani Martyris & Gregorii M. Papæ* in Suessionense S. Medardi A. 926. facta, (*c*) quod sine nomine auctoris edidit Bollandus Tom. 2. Januarii 20. pag. 278. 295. sed Auctori restitutum suo & præfatione ejusdem locupletatum Mabillonius Sec. IV. Benedictin. pag. 383. Verum Epistolam ad eundem Ingrannum *de adventu & susceptione corporum SS. Martyrum Tiburtii Marcellini, & Petri, Marcelliani & Marci, Probi & Hyacinthi, Marii & Marthæ, Audifax & Abacum, Abdonis & Sennis*, editam ab eodem Mabillonio pag. 411. supposititiam & nullius fidei esse disputat Papebrochius in Actis Sanctorum T. 1. Junii 2. pag. 206. seq.

(*a*) Vide Vossium pag. 371. (*b*) Odilonis *exhortationes* laudat Petrus Blæsensis Epist. 123.
(*c*) Confer Pagium ad A. 826. n. 3.

ſeq. * Præter hæc ſcripta a Fabricio indicata Scriptores Hiſtoriæ Literariæ Gallicæ memorant ejuſdem epiſtolam a P. Martene vulgatam ad Hucbaldum Monachum S. Amandi, ſicut & eidem vindicandos cenſent ſermones tres, quos ſine nomine auctoris vulgatos legimus in Bibliotheca Floriacenſi Tom. 2. pag. 136. Vide Hiſtoriam illam ibidem Tom. VI. pag. 175.

Odingtonus ſupra, *Odendunus*.

Odo Abbas Anglus, infra *Odo Cantianus*.

Odo Abbas, ſcriptor *vitæ Gregorii Turonenſis*. Infra in Odone Cluniacenſi.

Odo ſive *Oddo Aſtenſis* in Liguria Monachus Benedictinus circa A. 1120. ſcriptor expoſitionis per contemplationem exaratæ *in Pſalmos* ad Brunonem Epiſcopum in Campania Romana Signinum, ſive Signienſem de quo dictum Tom. 1. pag. 287. ſeq. Exſtat in Pſalmos pleroſque ad calcem operum Brunonis Venet. 1651. fol. & in Bibliotheca Patrum Lugdunenſi Tom. XX. pag. 1816. 1871.

Odo ſive *Odoardus* ex Scholaſtico *Aurelianenſi*, Abbas S. Martini Tornacenſis, Ord. Bened. & ab A. 1105. Epiſcopus Cameracenſis, ſed defunctus Aquicincti in exilio A. 1113. De illo Amandus de Caſtello ex Priore Aquicinctienſi Abbas Marchianenſis in Epiſtola prolixa de ejus vita & obitu, Manuſcripta in Bibl. S. Martini Tornacenſi, teſte Sandero pag. 108. Henricus Gandavenſis cap. 4. & ibi Aub. Miræus: Trithemius cap. 371. de S. E. & illuſtr. Benedictin. I. 118. Labbeus T. 2. de S. E. pag. 128. Sammarthani Tom. 1. pag. 237. Ejus hæc Manuſcripta Tornaci in Bibl. S. Martini exſtant teſte Sandero p. 107. *Super Canones Evangeliorum*, (Jacobo Longo pag. 883. Bibl. Biblicæ: de Concordia Evangeliſtarum libri duo). *De originali peccato* libri III. *De Canone Altaris*, ad Vulbodonum, dilectum filium. Diſputatio *contra Judæum, nomine Leonem*, de adventu Chriſti, Filii Dei, dialogus dicatus Acardo, Phidemenſi Monacho, ... ctatus, *quid ſit blaſphemia S. Spi*... Homilia in Lucæ XVI. *de villic*... *quitatis*. *Expoſitio Canonis in ho*... *S. Trinitatis*. In Eccleſia Jacobæa ... thedrali Tom. 2. Catalogi Manuſcr... rum Angliæ pag. 244. habetur Odo ... meracenſis de Canone miſſæ, & ... Canonem Evangelii. Idem *in Pſa*... Ex his *expoſitio Canonis Miſſæ* div... quatuor diſtinctiones ad Odonem ... Vulbodonum quem *dilectum filium* *ſub venerabili Abbate Haſligineſi* *gentio Dominicis caſtris militantem* ... pellat, edita a Franciſco Titelma... Antvverp. 1523. Lugd. 1556. in... Bibliothecis Patrum Pariſ. 1575. ... 4. & 1589. 1624. 1644. tomo V... Colon. tomo XII. & Lugd. T. ... pag. 221. ubi deinde ſequuntur eju... Odonis opuſcula ſacra, quæ pr... Andreas Schottus in tomo decimo... to Bibliothecæ Patrum Colonienſi 1622. vulgaverat: *De peccato orig*... libri III. pag. 227. *Dialogus cum* ... *Judæo, de adventu Chriſti Filii Dei* 241. *De blaſphemia in Spiritum S.* 245. *In Canones Evangeliorum* pag. ... *Homilia de villico iniquitatis* Luc. ... pag. 249. 251. *Collationum librum* & ... *rabolas*, quæ Manuſcripta memorat ... ræus, nemo adhuc in lucem prot... uti nec Odonis Aurelianenſis *Ca*... quæ Manuſcripta evolvit Cang... * Authores Hiſtoriæ litterariæ G... præter hæc omnia ſcripta Odonis ... dunt opuſcula alia quædam Dial... velut illud, quod inſcribitur *Soph*... aliud quod eſt *Complexionum*, ac ... que tertium in quo diſputat *de* ... *eſſe* an idem ſint.

Odo Bellenſis. Infra, *Odo Canti*... & *Odo Morimundenſis*.

Odo I. Belluacenſis ex Abbate ... bejenſi Epiſcopus ab Anno 866. ad ... Vide Sammarthanos Tom. 2. pag. ... ſeq. ubi etiam ejus Decretum de ... nonicis quinquaginta S. Petri Bel... cenſis.

Scripſit *vitam S. Luciani* Epiſ...

niani Presbyteri, & *Juliani* Dia-
quos ferunt Apostolos Bellovacen-
& socios Dionysii Parisiensis. Ex-
a Actis Sanctor. Tom. 1. Januarii
pag. 461. 466. Confer Tillemon-
Tom. IV. memoriar. pag. 537.

idem Odonis *responsiones ad decem*
Graecorum (Photii) quas perin-
Hincmarus, & quorum scripta
us Bertramus Corbejensis atque
Parisiensis Episcoporum Galliae
u consignasse traditur, (*a*) in-
erunt. De Ænea dictum Tom. 1.
7. de Bertramo pag. 243. * Hujus
r Odonis esse censetur collectio
num IX. Concilii Pontigonensis
76. habiti: quam legas apud Lab-
Tom. XI. Venetae editionis pag.
sunt qui hos Canones pro Conci-
ctos & approbatos censeant; alii
malunt insciis Patribus prodiisse;
de re vide Authores Histor. Gal-
x Litterariae Tom. V. pag. 533.
t notant obiisse hunc Praesulem
31. die, ut Necrologia ferunt, 28.
irii.

o *Cameracensis*, supra, *Odo Aure-*
sis.

Canonicus Regularis circa A. 1160.
Epistolas VII. edidit Dacherius
Spicileg. pag. 225. (Tom. 3. edit.
pag. 529.) plenas praeceptis at-
monitis de observantia Canonicae
ssionis recte praestanda.

o Severus, (*b*) Anglus e Danis
tdus Archiepiscopus *Cantuariensis*
. 933. ad 958. cujus *Constitutiones*
ore Regis Angliae Edmundi latae
ficio Regis, Magistratuum & Cle-
de juribus Ecclesiae rite conferen-
Capitula X. una cum *Epistola Sy-*
ad Episcopos suffraganeos, ex-
in Speelmanni Tom. 1. Concilio-
V. Angliae p. 415. 418. & in Con-
um tomis, ac novissima Veneta
i editione, tomo XI. Ejusdem E-
am praemissam *vitae Wifredi* Eboracensis ab A. 803. ad 829. Archiepiscopi metrice scriptae a *Fridegodo* edidit Henr. Warthonus Tom. 2. Angliae sacrae pag. 50. Fridegodum sine illa Epistola vulgaverat Mabillonius Sec. V. Benedictin. p. 283.

Odo patria lingua *Wode* sive Sylva, *Cantianus* sive *Cantuariensis* Monachus & ex Priore Cantuariensi, Abbas A. 1175. S. Martini de Bello, in Anglia Ord. Bened. Hic Prior, post necem Thomae Becketi Cantuariensis Archiepiscopi, quae A. 1170. accidit, fortiter decertavit pro jure liberae electionis Archiepiscopi Cantuariensis, contra aulicorum conatus asserendo. Confer Oudinum T. 2. pag. 1512. seq.

Ejus scripta; *Commentarii in Pentateuchum* Manuscripti Cantabrigiae in Bibl. S. Bened. quos cum veterum monumentis fere pares facere se testatus est Episcopus Londinensis Stocholegus apud Lelandum, cap. 180.

Moralia super Psalmos MSS. Oxonii in Bibl. Balliolensi.

Homiliae *in aliquot onera Esaiae*. Vide Possevinum in Odone Abbate Anglo.

Commentarii *in IV. Evangelia* MSS. ibid.

In Epistolas Pauli.

Sermones super Evangelia Dominicalia & festa Sanctorum Manuscripti in Bibl. Bodlejana. Conciones *super Epistolas* etiam ex Balei II. 97. Pitseus pag. 227. memorat.

Liber *de inventione S. Milburgae*. Vide tamen infra in *Odone Castillioneo*.

Libri III. *de Vitiis & virtutibus animae*.

De moribus Ecclesiasticis.

De libro vitae, memorat Baleus II. 97.

De onere Philistim.

Ex *Epistolis* quas non infeliciter ab eo scriptas Lelandus praedicat, speciatim ad Adamum fratrem, Monachum Cisterc. Igniacensem, tractus Remensis in

Vide Dupinium Tom. 7. Bibl. Ecclesiae pag. 109.
cap. 180.

(*b*) Vide Vossium p. 345. Le-

in Gallia, unam edidit Mabillonius T. 1. Analect. pag. 349. (edit. novæ pag. 477.) Alteram præmissam *V. libris miraculorum fere 400. S. Thomæ Cantuariensis Archi-Episcopi & Martyris* vidisse se MS. in Cisterciensium Gallorum Bibliothecis testatur Oudinus Tom. 2. pag. 1510. & 1513.

Odo sive Ato, Otho *Castillioneus*, sive de Castro Rodulphi, Svessionensis Gallus, Abbas Ursicampi Ord. Cisterc. inde Episcopus Cardinalis ab Anno 1244. ad 1273. & legationibus in Galliam Angliamque nobilis. Scripsit *summam Quæstionum* Theologicarum & moralium. *Sermones* de tempore & de Sanctis aliosque CXXXI. de diversis materiis, quorum primus in unctione Caroli in Regem Siciliæ A. 1266. & ultimus in funere Clementis IV. A. 1268. Vide Oudinum Tom. 3. pag. 201. Idem a quibusdam traditur scripsisse de inventione *corporis S. Milburgæ* Virginis Wenlochiæ in Anglia defunctæ A. 722. Vide Acta Sanctor. Tom. 3. Febr. 23. pag. 391. Sed illa lucubratio rectius refertur ad *Odonem Cantianum* de quo supra.

Odo, de Ceritona, infra *Odo Shirton*.

Odonis de Cicestre, cujus Summam de Pœnitentia, in Bibl. Sangermmaniensi Cod. 323. evolvit Cangius, idem fortasse cum Odone Morimundensi.

Odo Cisterciensis, vide *Odo Castillioneus*, *Odo Morimundi* & *Odo Shirton*.

S. Odo (*a*) *Cluniacensis*, de quo audire juvat Labbeum Tom. 2. de S. E. pag. 129. cui observationes meas adjunxi. Odo, Musicus, ex Canonico & Archi-Cantore S. Martini Turonensis, Monachus, ac deinde Cluniacensis secundus Abbas, Bernonis Abbatis primi successor ab anno 927. usque ad annum 942. quo (*b*) obiit apud Turone 18. Novembris, & in Ecclesia S liani sepultus est. De eo præter *M dum* de quo supra pag. 92. & *Joa* (*c*) Italum, Cluniacenses Mon Odonis discipulos, qui vitam ma sui diversis libris descripsere, vi Floardus in Chronico ad annum Glaber Radulfus, & Ademarus G nensis, Sigebertus in Chronico a nos 912. & 937. & Catalogi de S c. 124. ubi eleganti ingenio prædit *in homiliis scribendis, & declama ac maxime in componendis in ho Sanctorum cantibus*, prædicat; A nus libro 2. de Miraculis S. Bene aliique præsertim recentiores, Jo themius de S. E. cap. 292. & II illustr. Benedictin., qui Remigii A siodorensis Monachi auditorem fuiss morat, Baronius ad Martyrolog. 18. Nov. & Possevinus; qui mult more ex variis congerens, ex uno Odones facit Abbates Cluniacens & II. At Duchesnius collatis c cum Martino Marrier in Clunia Bibliotheca anno 1614. fol. Parisii cusa, post varia elogia S. Odonis dam opuscula edidit. Hæc dum occurrunt, recusa etiam in Bibl trum Colon. Tom. X. Lugd. XVII.

Vita S. Geraldi Aurelianensis C libri quatuor ad Aymonem Abbatem bl. Cluniacens. pag. 65. & Gallice trando de Compaigne interprete, rillaci 1715. 8.

Tractatus (*d*) *de Reversione B. tini Turonensis a Burgundia*, cui mittuntur epistola Fulconis Boni, degavorum Comitis ad Odonem A tem & ejusdem ad Fulconem re sum, pag. 113.

T

(*a*) In Bibl. Cluniacensi pag. 123. *Beati* Adæ, *alias* Odonis. Anonymo Mellicensi cap. 75. *Otto venerabilis Abbas Cluniacensium, qui Monachorum gemma, discipulorum suorum gloria fuit*.

(*b*) Paulo ante obitum designatus Abbas *Floriacensis*. Vide Caveum, & Bibl. Floriacensem Joannis a Bosco.

(*c*) Supra Tom. 4. pag. 65. Prologum in Vitam S. Odonis ad Hugonem Abbatem S. Petri e Edm. Martene & Ursinus Durant in itinere rario quod prodiit Gallice Paris. 1717. 4. T pag. 173.

(*d*) Suppositum contendunt Claudius M tus & Guido Alexius Lobineau diss. 3. sur l vance de Bretagne, assentientibus etiam a bus Memoriar. lit. Trevoltin. A. 1712. pag.

Tractatus ejusdem Odonis, quod Beatus Martinus par dicitur Apostolis pag. 123. Hic & præcedens jam fuerant excudente Jodoco Clichtoveo una cum Sulpitio Severo de vita Martini & Gregorio Tur. Parif. 1511. 4. atque in Bibl. Vet. Patrum, Parif. 1589. 1624. Tom. VII.

Sermones quatuor I. In Cathedra S. Petri, si tamen est Odonis, cum sit consutus ex duobus S. Leonis sermonibus, tertio scilicet in die anniversario suæ assumtionis, & primo in natali S. Petri pag. 127. II. In veneratione sanctæ Mariæ Magdalenæ (a) pag. 131. III. de S. Benedicto Abbate pag. 138. IV. de combustione basilicæ B. Martini Turonensis. A. 903. pag. 145.

Collationum seu Occupationum libri III. ad Turpionem Episcopum Lemovicensem. pag. 159. a celeb. Jacobo Sirmondo Societatis Jesu communicati. Monachis utilissimos vocat Anonymus Mellicensis cap. 75.

Antiphonæ VII. *de beato Martino* Turonorum Archiepiscopo. p. 262.

Ejusdem versus & Hymni, de Sacramento Corporis & Sanguinis Domini, de Maria Magdalena & de eodem S. Martino. pag. 263.

Ejusdem S. Odonis II. Cluniacensium Abbatis libri XXXV. Moralium S. Gregorii Papæ in Job excerpta studio & diligentia ejusdem Domini Martini Marrier, Monasterii S. Martini de Campis S. Lutetiæ Parisiorum Professi e vetere Manuscr. eruti ac in lucem post Bibliothecæ Cluniacensis editionem emissi sunt ex officina Nivelliana sumptibus Sebastiani Cramoisy anno 1617. in 8. & in Bibl. Patrum Colon. Tom. X. & Lugd. Tom. XVII. Nec latet nos, inquit Andreas Quercetanus, alia multa scripsisse Patrem hunc, nempe librum *de Translatione S. Benedicti*, cujus meminit Aymoinus Monachus, alterum *de Contemptu Mundi*, sicut testantur Gesta Pontificum Lemovicensium, *sermonesque* plures ac *Hymnos* ut est apud Trithemium: sed nullum adhuc invenire licuit qui vel aliquem eorum publici juris facere aut posset aut vellet. Sermonem in festo S. Martini edidit Edmundus Martene Tom. V. thesauri anecdotor. pag. 618. Incip. *Sacra hæc hodierna solennitas*. Dialogum *de arte Musica* laudat Anonymus Mellicensis cap. 75. *Chronicon succinctum* Manuscript. servatum Cantabrigiæ in Bibl. Collegii S. Benedicti Caveus memorat, & ante Caveum Vossius pag. 342. qui addit etiam *Vitam S. Mauri* Manuscr. in Bibl. Vaticana. Sed illa est Odonis Glannofoliensis, de quo mox. De *vita Gregorii Turonensis*, vide supra Tom. 3. pag. 101. * Præter hymnum in laudem S. Martini, qui legitur in Bibliotheca Patrum Lugdunensi, alter etiam de eodem Sancto ab Odone editus est, legendus apud Mabillonium Annal. Tom. III. in append. pag. 659. edit. Lucens.

Tractatus *de reversione B. Martini* ab auctoribus Historiæ litterariæ Gallicanæ abjudicatur Odoni, quod scilicet nec stylum ejus sapiat, nec satis congruat dignitati Fulconis Comitis Andegavensis, (qui S. Odonem educavit) ut Monachum illum ita alloquatur: *condescendat parvitati meæ vestra sublimitas*. Ita pariter & tractatus quod *B. Martinus dicatur par Apostolis*, judicibus iisdem scriptoribus fœtus est S. Odonis non sincerus. Quin & Adam Abbati Persennæ vindicandus est ut ex collectione epistolarum ejusdem Adami vulgata a P. Martene Anecd. Tom. 1. pag. 738. &c. agnoscimus. Insuper Chronicon succinctum Thomæ Lachensi vindicandum esse docet Chronicon Comitum Andegavensium apud D' Achery Spicileg. Tom. X. pag. 400. Vide hæc omnia in eadem historia litteraria tom. VI. pag. 251. Reliqua opera S. Odonis tum deperdita cum supposititia satis accurate ibi recensentur.

Odo Danicus, sive qui e Dania duxit originem, Lelando cap. 180. memoratus,

(a) Exstat & in Joannis a Bosco Bibl. Floriacensi & in Actis Sanctor. Tom. V. Julii 22. pag. 218.

tus, idem cum Odone Cantuariensi Archiep. de quo supra.

Odo de Deogilo (de Ducil) Gallus ex Abbate S. Cornelii Compendiensis A. 1153. ad 1168. Abbas *S. Dionysii*. Vide Sammarthanos Tom. IV. Galliæ Christianæ pag. 335. Ejus libri septem quos Monachus adhuc & comes itineris Regis & a sacris & secretis scripsit *de profectione Ludovici VII. Regis Francorum in Orientem* vulgati sunt a Petro Francisco Chiffletio, S. J. in Sylloge cui titulus: S. Bernardi Claravallensis Abbatis illustre genus assertum. Divione 1660. 4. Vide Pagium ad A. 1147. Oudinum T. 2. pag. 1443. & Jacobum Longum n. 6996. Bibl. hist. Francor.

Odo de Duaco, Theologus Sorbonicus, errorum accusatus, de quibus damnari eum contigit ab Alexandro IV. Anno 1256.

Odo Episcopus, supra in *Odone Bellovacensi*.

Odo Floriacensis Abbas. Supra in *Odone Cluniacensi*.

Odo Monachus *Fossatensis*, scripsit anno 1058. vitam *Domni Burchardi* Comitis Melodunensis, qui apud Hugonem Capetum & Robertum ejus filium gratiosus, diem obiit A. 1012. Exstat in Brolii sive Jacobi du Breul, Benedictini supplemento Antiquitatum Parisiensium, Paris. 1614. 4. & in Andreæ du Chesne T. IV. scriptorum de rebus Francorum p. 115. 114. & Gallice Sebastiano Roulliardo interprete, in ejus historia Civitatis Melodunensis. Paris. 1628. 4. * Sub hujus scriptoris nomine legimus indicata apud Montfaucon Bibliothecarum pag. 1278. *Vitam S. Mauri* metro & prosa scriptam, quam in nescio qua (neque enim indicat) Gallica Bibliotheca extare dicit. Scriptores Historiæ litterariæ Gall. Tom. VII. pag. 494. censent vitam illam S. Mauri prosa scriptam aliam non esse ab ea, quæ jam olim ante Odonem prodierat, forte tamen ab hoc ipso Odone recensitam. Alteram vero metro scriptam facile huic ipsi (tribui posse censent. Monent in ex Mabillonio in Actis SS. Bene norum Tom. 2. pag. 596. calamo dem Odonis deberi Responsoria i norem S. Barolini primi Abbatis satensis, quæ olim in officio festi dem Sancti apud Cœnobitas illo nebantur.

Odo Canonicus Regularis S. ris, & Prior, atque inde Abbas *novefæ* Parisiensis diem obiit Anno cum A. 1165. Philippum Aug Regem Galliæ de fonte Baptismi pisset, quem ritum veteribus n mentis expressum licet videre in nis Ciampini dissertatione inserta sco Minervæ Venetæ T. 2. p. 78 & in Mabillonii itinere Italico Ejus *Epistolæ VII.* editæ a Dacher 2. pag. 525. (edit. novæ Tom. 529.) *Sermones VIII.* Manuscrip Codice Abbatiæ S. Victoris, de q Oudinus T. 2. p. 1256.

Gerardus Odonis. supra Tom. 3. pa

Odo Abbas *Glannofoliensis* S. ad Ligerim Ord. Bened. A. 86 gratiam Almodi sive Adelmodi, diaconi Cenomanensis scripsit *Hist translationis S. Mauri* Abbatis A. ætatis 92. defuncti, quæ edita Actis Sanctorum Tom. 1. Januar XV. p. 1051. 1060. cum Jo. Bo notis. Et in Mabillonii Sec. IV Benedictin. parte 2. pag. 165. (rendæ etiam Claudii Chastellain ad Martyrologium Rom. 15. Ja præterea de *Vita* ejusdem *Mauri*, a *Fausto* scriptam & interpolata Odone memoravi supra Tom. 2. 148. & veracissimam appellat L stiensis. Confer Carolum le Cointe 1. Annal. Francor. pag. 608.

Gvilelmus Odo. Supra T. 3. p.

Jacobus Odo sive de *Oddis*. Supra IV. p. 15.

Magister Odo. Infra, *Odo Shirt*

Odo interpolator Vitæ *S. Mauri* pra, *Odo Glannofoliensis*.

(*) Non Februarii, ut excusum in Longi Bibl. Hist. Galliæ quam vide n. 5028. 5029.

ex Abbate Belliprati Abbas *Mo-lensis* in diœcesi Galliæ Lingonensi, Cisterc. defunctus A. 1161. testi-immarthanis Tom. IV. pag. 674. puscula ejus quædam a Philippo io in Bibl. Manuscriptor. recen-otant. Illa sunt memorata etiam o pag. 254. Bibl. Cisterc. *De si-tionibus numerorum*. *De numero-guris*. *De liberis appellationibus*. *ysteriis figurarum*. *De regulis gene-rum*. *De cognitionibus & interpreta-s numerorum*. *De significationibus s*. *De relationibus & earum myste-* Lelando cap. 180. pag. 213. hic *luremundensis*, ubi refert librum e *analyticis ternarii*, servatum in Corinienſi, sive Cirencestrensi. III. 19. præterea huic Odoni tri-de quo dubitaverat Lelandus, *Dialogum de religione Christiana & a*, Leone & Odone interlocutori-præterea *Chronicon* quod rectius re-ad Othonem Frisingensem: atque *ica numerorum*, quæ a libello de sive ternario distinguens Jacobus præf. ad Euclidem, Odonem hunc ematicum peritum celebrat. Liber *bus hierarchiis & de tribus gradi-ibus per eas pervenitur ad Salutem: ichiridion* seu *dialogus inter Magi-& discipulum cum Micrologo artis is*, Manuscripta teste Labbeo, qui-dde tractatum *de translatione reli-m S. Benedicti* ad monasterium icense. In Felleri Catologo Ma-ipt. Bibl. Paulinæ Lipsiensis pag. emoratur Odo Morimutensis abbas *sitı Bernardi*. Apud Labbeum pag. Bibl. Manuscript. *Sermones* Odo-Morimundo, Ord. Cisterc. Ex nnulli obvii in Combefisii Bibl. onatoria.

Musicus. Supra *Odo Cluniacensis*, *rimundensis*.

ex Cantore Bituricensi *Parisiensis* pus, ab A. 1197. ad 1208. (*b*) Petrus Blæsensis Epist. 126. & notarum ad illas Epistolas in Tom. XXIV. Bibl. Patrum Lugd. pag. 1351. seq. Sammarthani Tom. 1. Galliæ Christianæ pag. 437. seq. Hujus Odonis Constitutiones Synodicæ, sub titulis IX. digestæ leguntur in tomis Conciliorum Binii Tom. VII. sive Tom. 3. parte 2. Regia Tom. 28. Labbei Tom. X. Harduini T. 6. parte 2. & in novissima Veneta Coleti Tom. XIII.

Odonis Ramesegani libellum de pœnitudine memorat Lelandus cap. 180.

Odo sive Oddo Abbas S. Remigii *Remensis*, cujus Epistola ad Thomam Comitem scripta circa A. 1135. de quodam miraculo Thomæ Apostoli apud Indos, edita a Mabillonio Tom. 1. Analect. p. 334. (edit. novæ pag. 464.)

Odo Severus, supra in *Odone Cantuariensi* Archi-Episcopo.

Odo Shirton sive *de Sheritona* Anglus Ord. Cisterc. Lelando p. 213. c. 180. *Shirodunensis*, ubi multarum *Concionum* non infelicem scriptorem appellat, Baleo III. 18. *de Ceritona* & Pitseo pag. 245. *Ceritonensis*, clarus circa A. 1180. quem in Theologia Magistrum suum laudat Joannes Sarisberiensis Epist. 268.

Ejus *libri duo LX. Parabolarum* in laudem ejus qui est Alpha & Omega, præter rem tributi ab aliis *Gaufrido Claræval.* vel *Odoni Cantuar.* Manuscripti in Bibliothecis Angliæ. Vide Oudinum T. 2. pag. 1498. & 1513. & 1623. seq. ubi & de ejus *Summa de pœnitentia*, & *homiliis de tempore* editis Parif. 1520. & sermonibus *de Sanctis*. Baleus nescio quod *Partium opus* commemorat, & *Bestiarium* sive *Brutarium* in quo Æsopi fabulas ex Græco Latine expressas exposuit: tum *Narrationes*. Eadem ex Baleo Pitseus, & pag. 252. Vischius Bibl. Cisterc.

Odo Suessionensis, ex Cancellario Parisiensi Monachus in Grandisylva Ord. Cisterciens. & ex Abbate Ursicampi in diœcesi Noviomensi Episcopus Cardinalis Tusculanus ab Anno 1244. Vide Ughellum Tom. 1. pag. 235. seq. qui pag.

ipra pag. 154. in Odone Aurel.

(*b*) Albericus pag. 447. Chron.

pag. 197. inter Prænestinos Epiſcopos perperam Odonem notat appellari, pro *Cono* ſive *Conone*. Hujus Odonis Tuſculani, quem rectius ſub Innocentio IV. quam ſub Eugenio III. vixiſſe dixiſſet, *Commentarium ſuper Jeremiam* memorat Labbeus Bibl. nova Manuſcript. pag. 369. & *Quæſtiones* pag. 25. Poſſevinus duo grandia Volumina *Sermonum* Manuſcripta in Bibl. Vaticana.

Odo Tuſculanenſis Epiſcopus, cujus Epiſtola ad Innocentium IV. Papam de geſtis A. 1249. Inſula Cypro contra Infideles ab exercitu Chriſtiano, exſtat T. VII. (*a*) ſpicilegii Dacheriani pag. 213. (edit. novæ Tom. 3. pag. 624.) Idem hic cum ſuperiore.

Odo de Varcemani, ſupra in *S. Germani* T. 3. p. 133.

Odo Abbas Urſicampi, ſupra, *Odo Sueſſionenſis*.

Odobonus ſive *Odo* Medicus, ſi Gaudentio Merulæ credimus, auctor poematis hexametri de virtutibus herbarum, de quo ſupra, in *Macro*. Vide Tom. XIII. Bibl. Græcæ pag. 39. Omitto *Oddum de Oddis* Medicum Patavinum qui A. 1558. diem obiit, *Galeni anima* prædicari ſolitus, de cujus ſcriptis Nicolaus Comnenus in hiſtoria Gymnaſii Patavini Tom. 1. pag. 313.

Odoceus Monachus, doctrinæ & pietatis nobile plane exemplar, laudatus Lelando cap. 30. Epiſcopus poſt Telinum Landavenſis, Franciſco Godvvino de præſulibus Angliæ pag. 619. *Oudoceus*. De ſcriptis ejus nihil comperi.

Odofredus ſive *Ottofredus* Beneventanus, Bergomenſi ad A. 1199. & Trithemio cap. 425. *Rofredus* Juriſconſultus, qui ſcripſit *Quæſtiones Juris Civilis*. *Quæſtiones Juris Canonici*, & *Summam Juris*.

Odofredus Beneventanus, junior, inter Azonis diſcipulos celebratiſſimus, docuit Jus Civile Bononiæ, obiitque A. 1265. De hoc Trithemius cap. 444. Bergomenſis ad A. 1240. & Guido Pancirollus II. 35. de claris Legum Interpretibus. Ejus ſcripta: *De arte n… tus*. *De libellorum formatione* ſive … mulis actionum quarum uſus eſt i… diciis. *De ordine Judiciario*. Con… taria *in Pandectas* & *Codicem*, … mendata inprimis a perſpicuitate … *dorum compendium*. *De Curatore bon… do*. *De reſtitutione dotis*. *De percuſſio… De poſitionibus & interrogationibus*. … ſæ *ad ſummam Azonis*, Præcep… in tit. *de pace Conſtantiæ*. De … mo & ſecundo Decreto &c. * I… dice membranaceo Bibliothecæ … extant Friderici I. conſtitutiones i… ptæ *de Pace conſtantiæ* cum no… perpetuis commentariis Odofredi I… Quia vero commentarii iſti ſubd… compendio Feudorum ab Antonio … cuccio de Prato veteri confecto, … hoc ipſo codice intelligo; ideo … nonnullis obrepſit, ut *Feudorum co… dium* Odofredo tribuerent.

Odorannus Monachus S. Petri … Senonenſis Ord. Bened. A. 1045. … pſit *Chronicon* ab A. 675. ad 1032. … edidit Andreas du Cheſne Tom. … rum Francorum pag. 636. 641. … mentum dederat Petrus Pithœus … XII. ſcriptores coætaneos pag. 214 … Baronius ad A. 875. n. 7. ſeq.

Odoricus, *Oldericus*, ſupra *Od…*

Henricus de Oerſchet in Bethleen… ta Lovanium Auguſtinianus, cuj… ſtoria *de cladibus Leodienſium* A. … a Carolo Audace, Burgundiæ Du… latis Manuſcripti in Bibl. Cott… pag. 131.

Oetbertus cui *vitam S. Friderici* … piſcopi Ultrajectini in Belgio … 838. Martyris tribuunt Acta Sa… Tom. IV. Julii 18. pag. 460.

Offellus cujus verſum laudat J… risberienſis Epiſtola 192. *Qui coara… pi, ſulcos variare neceſſe eſt*.

Offo. Supra, *Obbo*. Alius *Off…* glicus circa A. 610. de quo Baleus … 52. ex Seb. Munſteri Coſmograph…

Ofilius Sergianus, infra *Ovidius…*

Ogerius Alferius, infra Gvil. *Ve…*

(*a*) Non tomo III. ut excuſum in Longi Bibl. Hiſt. Gall. n. 7112.

rius Lucedii Abbas, cujus Sermo-
liti sunt inter S. Bernardi opera,
ci Tom. 1. pag. 226. Tractatum
scr. *de laudibus Deiparæ* memorat
ius Tom. 2. pag. 1417. * Ex tra-
ejus de laudibus S. Dei genitricis,
xtat MS. in cod. 761. Bibliothecæ
rsitatis Taurinensis integram præ-
sem evulgarunt viri doctissimi,
commentarios ejusdem Bibliothecæ
erunt tom. 11. pag. 240.

bertus de Oilandia. Supra T. 3.
57. *Gilbertus de Hoylandia*.

cus Olai. Supra Tom. 2. pag. 107.

ertus sive *Obbertus* aliis *Albertus*
a T. 1. p. 44.) auditor Harigeri
is Laubiensis, & Fulaerti Episco-
rnotensis: ex Laubiensi Monacho
Gemblacensis A. 1012. ac deni-
Jacobi Leodiensis, ubi diem obiit
48. Ex *vitis Sanctorum* quas scri-
eum testatur Sigebertus cap. 142.
ætatem tulit *historia inventionis*,
lorumque & translationis S. Veroni
ssoris, de stirpe Carolidarum, ad
tem Hannoniæ Raginerium, edita
tis illustrata a Georgio Galopino,
sterii in cella S. Gisleni monacho
ictino. Montibus 1636. atque
ab Henschenio in Actis Sanctor.
3. Martii 30. pag. 845. 850. Et-
antus in honorem Sanctorum com-
se Olbertum Sigebertus annotat:
urchardum (*a*) Episcopum Wor-
nsem ejus provectum Magisterio,
e illud Canonum volumen edidis-
uod inter Olberti scripta perperam
Svveertius p. 588. Athen. Belg.
iam veteris & novi Test. memo-
præter Svveertium Valerius An-
pag. 706. Bibl. Belg. & ad Sige-
n, Miræus; Sed Valerium ex li-
geberti de gestis Abbatum Gem-
sium hausisse, quæ de Olberto
, neutiquam crediderim Oudino
firmanti Tom. 2. pag. 539.

rtus, *Odelbertus*, *Odelpertus*, *Odo-*
, *Alibertus*, *Alepertus*, *Odilbertus*,
rtus, *Olibertus*, *Oldibertus*, *Oldo-*
bertus, Archiepiscopus ab A. 805. ad
814. Mediolanensis, de quo Ughellus
Tom. 4. Italiæ sacræ pag. 75. Ejus *Epi-
stolam* ad Carolum M. cum indice ca-
pitum XXII. libri adhuc inediti *de ba-
ptismo* & Manuscripti in Bibl. Augiensi
prope Constantiam, vulgavit Mabillo-
nius Tom. 4. Analect. pag. 317. (edit.
novæ pag. 76. seq.) Ejus *chartam do-
nationis* edidit Ughellus loco laudato.

S. Oldegarius sive *Ollegarius*, ex Epi-
scopo Barcinonensi Archiepiscopus Tar-
raconensis defunctus A. 1136. Vita ejus
ab Anonymo, Gerundensi Canonico
scripta exstat in Actis Sanctorum Tom.
1. Martii 6. pag. 482. 498. *Epistolam*
ad Innocentium II. edidit Cardinalis
Agvirrius Tom. 3. Concil. Hispan. pag.
342. una cum altera ad Raymundum,
Ausonensem Episcopum. Adde Nic.
Antonii Bibl. vet. Hispanam lib. VII.
cap. 5. Tom. 2. pag. 14.

Oldenburgense Chronicon. Supra *Joan-
nes Schiphovver*.

Oldibertus, supra *Olbertus*.

Oldonius Vossii, Cangiique, infra *Or-
donius*.

Oldradus sive *Olradus Bisdominus*, Se-
nensis Ord. Præd. Jacobo Quetif Tom.
1. Bibl. Dominicanor. pag. 403. *Odoar-
dus Visdomini*, circa A. 1287. scripsit
jussu Honorii IV. *Vitam B. Ambrosii
Sansedonii*, Senensis Ord. Præd. A. 1285.
defuncti, adjutus in illo labore a tri-
bus ejusdem Ordinis fratribus Gisberto
Alexandrino, Recuperato de Petra ma-
la, & Aldobrandino Papparono. Exstat
in Actis Sanctor. Tom. 3. Martii 20.
pag. 181. 200.

Oldradus de Ponte, Laudensis Italus,
Dini auditor, amicus Joannis Andreæ,
Juris utriusque consultissimus docuit Bo-
noniæ, inde Patavii, & Advocatus
Consistorialis defunctus est Avenione A.
1335. Ex ejus scriptis sola *Consilia* lau-
dat Trithemius cap. 577. quæ etiam
edita sunt Venetiis, atque Manuscripta
in Patavinis (*b*) aliisque Italiæ Biblio-
thecis: *Responsorum* Volumen appellat

Confer Vossium pag. 369. seq.

(*b*) Vide Tomasinum pag. 4. b.

Gvido Pancirollus, qui de hoc Oldrado videri potest, lib. 2. de Legum interpretibus cap. 52. testatus plura scripsisse quæ interierunt, & præclara in Jus Civile commentaria edidisse, quæ Gazalupus pag. 505. vocat Lecturas, aitque earum raram copiam reperiri. * Oldradi hujus consilia in Bibliotheca Felini cod. 295. edita sunt Romæ apud S. Marcum anno 1476.

Olivarius five *Oliverius* Westphalus, ex Canonico Paderbornensi Scholasticus *Coloniensis* & ab A. 1223. Paderbornensis Episcopus, denique ab A. 1226. Episcopus Sabinensis & Cardinalis: de quo Nic. Schatenius in annalibus Paderbornensibus, & Jo. Georgius Eccardus in prolegomenis ad tomum secundum scriptorum medii ævi num. VI. Hujus Oliverii *Epistola* ad Engelbertum Archi-Episcopum Colon. *de captione Damiatæ* & de iis quæ vidit in Oriente gesta A. 1218. 1219. exstat in Jacobi Gretseri horto Crucis, atque inde in Jac. Bongarsii gestis Dei per Francos pag. 1185. 1192. Casp. Barthii ad Oliverium notæ in Jo. Petri Ludevvig reliquiis monumentorum veteris ævi Tom. 3. pag. 554. seq. *Historia Regum terræ sanctæ*, ab A. 1095. ad 1212. in laudati Eccardi Corpore scriptorum medii ævi Tom. 2. pag. 1355. 1395. Quæ deinde ab eodem Eccardo pag. 1397. 1450. subjicitur *Historia Damiatina*, divisa capitibus XLV. & usque ad A. 1222. producta partem a capite XI. ad XIX. eadem est cum Epistola quam a Bongarsio editam dixi: partem usque ad cap. 27. etiam inserta historiæ Hierosolymitanæ Jacobi de Vitriaco: & usque ad caput XXIV. a Tho. Galeo in historiæ Anglicanæ scriptoribus quinque, Oxon. 1687. fol. pag. 435. seq. repetita, utrobiqne non appellato Oliverii nomine. Conferendus etiam Jacobi de Vitriaco liber tertius historiæ Orientalis ab antea editis diversus, quem ex Codice Bigotiano, nunc Bibl. Regiæ vulgavit Edmundus Martene Tom. 3. thesauri anecdotorum pag. 268. seq. Ab hac Oliverii histori miatina non diversus est liber *de ditione Hierosolymitanæ* quem Ma Lovanii ad S. Martinum servari vit Svveertius pag. 588. Athen. & Vossius pag. 715. atque sub e titulo etiam habetur (capitibus c priñoribus integrior editione Bc siana) in Codice Manuscr. Gr 303. sed in quo capita ab Eccard ta postrema de Damiata A. 122(rum amissa, desiderantur. Vide logum Bibl. Gudianæ pag. 568 atque Oudinum Tom. 3. pag. 3:

. Junior est *Petrus Joannes Olivariu* lentinus Hispanus cujus *summa in Ciceronis Philosophiam moralen* cum scholiis in *Somnium Scipioni:* diere primum Pictavis 1535. 4. I notis *in Melam* Paris. 1536. & c sæpius editis, & de iis quæ ad (*nis libros de finibus*, *librum sec Plinii*, scripsit, dixi in Bibl. La Etiam *Porphyrii* Isagogen, Prædica ta *Aristotelis*, librum de enuncia & priora resolutoria castigasse e que Wechelio dedisse Parisiis G annotat ex Gesnero Nic. Antonius de hoc Olivario consulendus Tc Bibl. Hispanæ novæ pag. 164. S tamen Olivarii in Solinum quæ memorat, ex male intellectis C aut Simleri verbis, exstare usqua bito. Titulos Capitum XVIII. li *Prophetia & Spiritu Prophetico* 1543. 4. editi recenset Gesneru 550. Bibl.

Oliverius Arzignanensis, cujus mentarius in Valerium Maximu pius cum Valerio lucem vidit po tionem Mediolanensem 1508. fol. xi in Bibl. Latina lib. 2. c. 5. * editio operis Oliverii hujus Medio sem a Fabricio hic indicatam anni longe superat; prodiit enim V typis Gulielmi Tridentini cogno Animamia an. 1491. fol. An ver anni 1491. altera etiam antiquic neta anni 1488. præcesserit, cu nondum viderim, ignoro. Lauda

I

men a Fabricio Bibl. Lat. lib. 2. cap. 5.

Oliverius de Langhe sive Longus, Prior ad *S. Bavonem* Ord. Benedict. juxta Gandavum circa A. 1450. scripsit teste Valerio Andrea pag. 706. & Swveertio pag. 588. hæc quæ in Bibliothecis Lovaniensibus & Gandavensibus inedita asservantur: *De Sacramento Eucharistiæ* & *de tenendis ac credendis circa Eucharistiæ sacramentum*. *De defectibus circa Missam*. *De reditibus ad Vitam*. *De vitio Simoniæ in Religione*. Vitam *B. Coletæ* Virginis, Reformatricis Ordinis S. Claræ A. 1447. defunctæ, ex Latino *Stephani* Juliani transtulit in linguam Belgicam seu Flandricam, de qua vide Acta Sanctorum Tom. 1. Martii 6. pag. 533.

Oliverius, Vincentio Bellovacensi *Elmerus*, aliis *Egelmerus*, Malmesburiensis Anglus Ord. Bened. defunctus Anno 1060. de quo Baleus II. 51. & Pitseus pag. 187. Mathematicarum disciplinarum non imperitus scripsit: *De signis planetarum*. *De Astrologorum dogmatibus*. *De Geomantia*, ita enim legendum etiam apud Pitseum, ubi *de Geometria* excusum legitur.

Oliverius Longus, supra *Oliverius S. Bavonis*.

Oliverius Maillardus. Supra pag. 7.

Oliverius Saxo Cangii, & *Oliverius Scholasticus* non diversus ab *Oliverio Coloniensi*, de quo supra.

Lupus de Oliveto, rectius *de Olmeto*, supra T. IV. p. 294.

Petrus Joannes Olivus, e castro S. Mariæ Seignani oppidi Gallus, Ord. Minor. initia dedisse visus sectæ *Begardorum* seu *Begvinorum* & *Fratricellorum* Fratrumque de pœnitentia de tertio ordine B. Francisci. Vide Odorici Raynaldi Annales ad A. 1312. Tom. XV. pag. 101. seq. Abr. Bzovium ad A. 1199. num. 39. Henr. Spondanum ad A. 1278. num. 20. & ad 1297. n. 7. Lucam Waddingum in annalibus Minorum, tomo secundo, Oudinum Tom. 3. pag. 584. seq. & Jo. Georgii Schelhornii amœnitates litterarias Tom. IX. pag. 678. seq. Diem obiit Narbonæ A. 1297. 6. Martii. Ejus *professionem Fidei* habes apud Bulæum in historia Academiæ Paris. Tom. 3. pag. 535. Ex ejus *Postilla* sive *Commentarius in Apocalypsin*, qui Manuscripti servantur Venetiis atque in aliis Italiæ & Galliæ Bibliothecis, nonnullæ de Ecclesiæ fatis & Pontificum tyrannide Divinationes exstant apud Steph. Baluzium Tom. 1. Misc. pag. 213. seq. 283. 287. & cum Gallica versione ac notis Isaaci Larrey, ipso inscio editis Amst. 1790. 8. Vide & Natalem Alex. Tom. VII. Hist. Eccles. edit. in fol. pag. 97. seq. & Novellas litterarias Gallice editas tomo decimo Amst. 1719. 8. pag. 471. *Postillæ super Genesin* Manuscriptæ Venetiis teste Thomasino pag. 105. *In XII. Prophetas Minores* in Bibl. Colbertina Cod. 2056. notante Jacobo Longo p. 885. Bibl. exegeticæ, ubi perperam tradit Olivum claruisse A. 1325. *Super quatuor Evangelia*, ibidem Manuscripti Venetiis. Scripsit etiam *in Epistolas Canonicas* commentarios quos cum postillis in Matthæum & Apocalypsin flammis adjudicatos fuisse notat laudatus Schelhornius pag. 679. Cætera Olivi scripta apud Baluzium notis ad Papas Avenionenses pag. 752. & Waddingum pag. 284. Bibl. Franciscanorum memorata hæc sunt: *Confessiones* & *litteræ aliquot ad Magistros Parisienses*, qui condemnaverant dicta sua. Tractatus *de Sacramentis*, & tractatus *emtionum & venditionum*, & *de usuris*, & quædam *Quæstiones & tractatus Logicales*. *Postillæ ad omnem ferme sacram Scripturam*. Postilla *super librum B. Dionysii de Angelica Hierarchia*. Opus cui titulus *Miles armatus*. Aliud quod *Exercens* inscribitur. *Expositio regulæ Fratrum Minorum*. *Quæstiones disputatæ*, atque inter alias *de Papæ & Concilii auctoritate*, nec non *de paupere rerum usu* sive *de paupertate*. *Allegationes super articulis tractatis per Dominum Papam* (Joannem XXII.) *de postilla super Apocalypsin*. Liber *de laudibus & excellentia B. Vir-*

ginis, in quo modum excessisse visus est, teste Waddingo, etiam præcipuis Ordinis Franciscani Patribus.

Joannes Olnay. Supra Tom. IV. pag. 111.

Olympius natione Hispanus, Episcopus scripsit librum fidei *adversus eos* (Priscillianistas, ut videtur) *qui naturam & non arbitrium in culpam vocant, ostendens non creatione sed inobedientia insertum naturæ malum*. Hæc de eo Gennadius ante A. 495. libro de S. E. cap. 23. De eodem S. Augustinus lib. 1. contra Julianum Pelag. cap. 3. *Olympius Hispanus Episcopus vir magnæ in Ecclesia & in Christo gloriæ, in quodam sermone Ecclesiastico*: Si fides *inquit*, unquam in terris incorrupta mansisset, ac vestigia defixa tenuisset, quæ signata deseruit: nunquam protoplasti mortifera transgressione mortiferum vitium sparsissent in germine, ut peccatum cum homine nasceretur. Idem repetit cap. 7. *Sanctus Olympius dicit* &c. atque rursus eum laudat cum Irenæo, Cypriano, Reticio, Hilario, Gregorio, Basilio & Ambrosio II. nlt. & III. 17. Incertum idemne hic Olympius Episcopus, quem statim post Concilium Romanum A. 320. Carthaginem missum narrat Optatus lib. 1. de schismate Donatistarum c. 26. licet hoc verisimile visum Tillemontio T. VI. memoriar. p. 60. Verisimilius aliis idem visus Olympius de quo ad Pammachium (*a*) S. Paulinus Epist. 37. quemque *Lampium*, vocans, ab eo apud Barcilonam in Hispania sacratum se scribit Epist. 47. ad Alypium. Commenta Pseudo-Dextri & Pseudo-Juliani de Gennadii Olympio, variasque Hispanorum scriptorum hallucinationes, Olympium Æni Thraciæ Episcopum, (*b*) quem Ariani sede sua pepulere, cum Hispano confundentium, diluit Nic. Antonius lib. 2. Bibl. veteris Hispanæ cap. 7.

Joannes de S. Omero. Supra Tom. p. 111.

Omnibonus de quo Albericus in Cl ad A. 1156. *Eodem anno, id est F rici Imperatoris quinto, quidam Ma egregius* Omnibonus *nomine, libru* concordia discordantium Canonun *ligentissime ordinavit in duas partes. mam partem in XXVI. Distinctiones cundam in Causas XXXVII. per qu nes diversas artificiose propositas. H ber a nomine auctoris*, Omnebonum *hunc secutus est tempore Alexandri (Papæ Gratianus Cardinalis, qui addidit, ita quod de XXVI. Disti nibus centum Distinctiones fecit, se ipsum ista doctrina facta est magis au tica*.

Omnibonus Leonicenus, propinquu colai Leoniceni, de quo supra T IV. pag. 267: Vicentinus patria & netiis auditor Emanuelis Chrysol Græcæ ipse & Latinæ linguæ peri ac Jo. Trithemii judicio cap. 753. losophus & Rhetor celeberrimus. I obiit A. 1524. si credimus Ant Orlando Origin. typographiæ pag. *Quintiliani* institutiones ex ejus e datione excudit nitide Nicolaus J Gallicus, Venetis 1471. fol. de qua tione vide Christiani Gottlieb Sch tii indicem librorum Seculo XV pressorum pag. 65. seq. *Valerius mus* cum Omniboni expositione, editiones Venetam 1482. & Med nensem 1487. fol. prodiit etiam a sicut itidem quæ scripsit in *Cicer de Oratore*, una cum Oratione de dibus eloquentiæ prodiit Vicentiæ fol. Scripsit & in Tullii *Lælium* *Officiis*, nec non in *Sallustium*, in *cani* Pharsaliam, Venet. 1475. B 1486. de quibus dixi in Bibl. La & in Græca de iis quæ ex Græc tine transtulit, ut præter Æsopica bulas nonnullas, libellum Xenoph de venatione, atque S. Athanasii

cc

(*a*) Verba Paulini sunt: *Scripsis sancti Viri, fratris nostri, Episcopi Olympii, communis unanimi, accepi, tam inopinatum mihi quam inopinatum tui mœroris indicium*, extincta Pamma xore Paulina.

(*b*) Vide Acta Sanctor. Tom. 2. Junii 12. pa

contra Gentes & hæreticos, qua versione singularem laudem tulisse notat Gesnerus p. 527. Memorantur & ejus Orationes: tum scansiones sive libellus de arte metrica Venet. 1491. 4. * Præter hæc omnia viri hujus opera a Fabricio indicata extant etiam quædam ejus epistolæ in collectione epistolarum Francisci Barbari ab Em. Cardinali Angelo Maria Quirino adornata. Ex epistola 126. ibidem legenda ab Omnibono ex Tarvisio data an. 1441. discimus virum hunc tunc juvenem studiorum suorum tyrocinium posuisse in Æsopicis fabellis edendis. Cum vero an. 1441. id ætatis egerit, ut posset Æsopicas fabellas ex Græco dare, vix credo vitam producere potuisse usque ad an. 1524. tunc enim vitam plus nimis longius, quam posset credi, prorogasset.

Dedit insuper Omnibonus *Grammatices rudimenta*, quæ junctim cum *libello de arte metrica* habeo impressa Vicentiæ an. 1506. ex recensione Francisci Vitalis Bodiani alias Frucantiani.

Omnium Sanctorum Monasterii, Ord. Præmonstratensis in diœcesi Argentoratensi, *documenta* vetera XXII. vulgavit V. C. Jo. Fridericus Schannat in Vindemiis litterariis, collectione prima pag. 142. 151.

Malachias Omongair. Supra *Malachias*.

Onesimus scriptor Vitæ Probi Imperatoris ab A. 276. ad 282. Latine scripserit an Græce non est plane exploratum, quamquam Latinis Historicis a Vossio pag. 184. accensetur. Sæpe laudatur a Vopisco in Proculo cap. 13. in Bonoso cap. 14. in Caro, ubi diligentissime vitam Probi ait scripsisse cap. 4. & 7. in Carino c. 1. & 19.

Ongarellum qui ante annos trecentos scripserit, edere voluit illustris Leibnitius in Volumine rerum Italicarum, scriptorum bonam partem ineditorum aut auctiorum. Vide ejus Epistolas ad diversos a Clariss. Christiano Kortholto nepote editas, Tom. 1. pag. 393.

Onithon, Sutrinus Episcopus scriptor *Chronici Pontificum Rom.* in Lud. Jacobi Bibl. Pontificia pag. 408. & apud Vossium pag. 715. e Lelando memoratur. Sed nullus apud Ughellum Onithus T. 1. Italiæ sacræ inter Sutrinos Episcopos pag. 1273. seq. * Quis profecto adeo hebeti est ingenio, ut non intelligat sub hac nominis larva delitescere Bonitonem seu Bonizonem Sutrinum Episcopum, cujus chronicon Pontificum Romanorum vel præcessit, vel insertum est canonum collectioni ab eo confectæ? Vide supra *Bonizo*.

Onno, infra *Ouvo*.

Onofrius Steccutus de Visdominis Florentinus, Augustinianus, ex Volaterrano ab A. 1384. Episcopo Episcopus Florentinus ab A. 1390. ad 1400. Denique Episcopus designatus Comacliensis obiit A. 1403. De eo Ughellus Tom. 3. pag. 160. seq. Tom. 1. pag. 1457. & T. 2. pag. 484. seq. edit. novæ, Julius Niger in historia scriptorum Florentinor. pag. 435. Et auctor Chronici Oldenburgensis apud Meibomium Tom. 2. scriptor. Germ. pag. 167. qui notat *multa eum digna confecisse opuscula*, *Acta Apostolorum interpretatum esse*, *super Evangeliis fecisse commentarios*, & *innumeros edidisse tam ad populum quam ad Clerum sermones*. Hisce *harmoniam Evangelistarum* & *Commentarios in librum primum sententiarum* addit Philippus Elssius pag. 537. encomiasti Augustiniani.

Huic Onufrio subjungere liceat, juniorem quidem, sed quem nolim indictum hoc loco prætermittere, *Onufrium Panvinium*, Veronensem, Eremitam Augustinianum. Hunc Isaacus Casaubonus *Patrem historiæ Romanæ*, Josephus Scaliger & Justus Lipsius *Patrem omnis historiæ* jure merito celebravere. Hic Thuano judice *vir ad omnes & Romanas & Ecclesiasticas antiquitates eruendas natus*, & Paulo Manutio *antiquarum helluo historiarum*, Lazari Bonamici discipulus fuit (a) & Theologi

(a) Nic. Comnenus Tom. 2. hist. Gymnasii Patavin. pag. 220.

gi Patavini Hieronymi Girelli, Brixienfis: Deinde Romæ Antonii Augustini, Rotæ auditoris usus Bibliotheca (a) & apud Marcellum Cardinalem Cervinum, mox Pontificem, & apud Pium IV. & maxime apud Cardinalem Farnesium gratiosus, hunc Patronum suum in Siciliam dum prosequitur, obiit Panormi 18. Kal. April. A. C. 1568. cum annum ætatis tantummodo undequadragesimum attigisset. *Effigies* ejus ante libros antiquitatum Veronensium conspicitur, & in Isaacii Bullartii Academia scientiarum Tom. 1. p. 157. nec non apud Cornelium Curtium pag. 146. aliosque ubi & symbolum ejus, bos junctus aratro & ad altare prospiciens cum lemmate: *in utrumque paratus*. *Elogia* præmissa libris de ludis Circensibus & de triumpho in tomo nono thesauri Græviani: tum collecta a Martino Hanckio de Rom. rerum scriptoribus & a Thoma Pope Blount pag. 515.

Scripta Onufrii recensentur a multis, ac ne memorem Hieron. Ghilinum, Paulum Freherum aliosque, præter Onufrium ipsum in Antiquitatibus Veronensibus p. 163. seq. operam in ea parte posuere Possevinus in apparatu: Antonius Teisserius in elogiis Thuaneis T. 2. pag. 306. Franciscus Arisius in Cremona litterata T. 2. pag. 312. Comnenus Tom. 2. hist. Gymnasii Patavini pag. 220. præcipue Philippus Elssius in encomiastico Augustiniano pag. 537. Dupinius To. XVI. Bibl. Eccles. pag. 96. de illis potissimum quæ ad Ecclesiasticas antiquitates faciunt disserens: Dan. Gvil. Mollerus diss. de Onufrio §. 14. seq. Altdorf. 1697. 4. Martinus Hanckius de Rom. rerum scriptoribus T. 1. & 2. capite 59. Christianus Henrici in vitis eruditissimorum in re litteraria virorum, editis Francof. 1713. 8. Dominicus Adolphus Gadolfius in diss. historica de ducentis celebrioribus Augustinianis scriptoribus p. 274. & Niceronus in memoriis virorum illustrium editis Gallice XVI. pag. 332. Spero tamen non ne actum me acturum si & ips nufrii lucubrationes breviter hic lero.

Augustiniani Ordinis Chronicon p norum seriem digestum a S. nostro Augustino ad annum CI & ad creationem Julii Papæ III. excusus est Romæ apud Antoniun dum in 4.

Chronicon Romanorum Pontificum Petro usque ad sua tempora, e sæpius cum Platina.

Romanorum Pontificum & Cardin S. R. E. ab eisdem a Leone Pap ad Paulum Papam IV. per quing posteriores a Christi natali annos torum *Chronicon* sive *Epitome* im Venetiis apud Michaelem Tramez ex Museo Jacobi Stradæ 1557. f auctior emendatiorque Venet. 15 1573. fol. Lovan. 1572. fol. C 1574. fol. Colon. 1624. 4. ut omi editionem interpolatam in Jo. Gv sive Jani Gruteri T. 1. Chronici C corum Ecclesiastici p. 189. Francof. 8. *Ego sane scio*, inquit Baluzius de Papis Avenionensibus p. 751. *phrium sæpe errasse in opere suo de ficibus Romanis & Cardinalibus*. *men non facile ab ejus opinionibus do, quando mihi testimonia non sup adversus ea quæ ab illo traduntur. enim deberi magnam Viro doctissimo rentiam.*

De Episcopatibus, titulis & Di Cardinalium liber, una cum sup Epitome Venet. 1567. 4. & Par 4. & in laudato Chronico Chronic Ecclesiastico T. 1. p. 707. 741.

Chronicon Ecclesiasticum a Julii ris temporibus usque ad Imp. milianum II. Colon. 1568. fol. 1573. fol. & Italice Venet. 1674

Platina *de vitis Pontificum* rest cum sexaginta ad eas adnotation & additione Pontificum a Sixt usque ad Pium IV. Venet. 15 15

(a) Casp. Sagittarius introduct. in Hist. Eccles. pag. 120.

4. Lovan. 1572. fol. Colon. 1574.
olon. 1611. 4. 1626. 4. & Itali-
giunte al Platina delle Vite de' Pa-
net. 1563. 4. 1613. 4.
primatu Petri & Apostolicæ sedis
: contra Centuriarum Magdebur-
n auctores, libri III. Veronæ
4. Venet. 1591. 4. & in Joannis
e Rocaberti Bibliotheca maxima
cia, tomo XVII. Prima tantum
ijus Operis tribus libris constans
vidit: de secunda quæ fuit a-
ntonium Columnam, Cardina-
. de tertia vix inchoata ab au-
vide Dupinii T. 16. Bibl. Ec-
97. edit. Amst.
Bibl. Vaticanæ initiis, Bibliotheca-
& custodum Catalogus, cum Jo.
æ Cardonæ Episcopi Dertosani
) de Bibliotheca Escurialensi,
: diptychis, & expungendis hæ-
um nominibus. Tarracone 1587.
n Joachimi Joannis Maderi syn-
e de Bibliothecis. Helmst. 1666.
2. 4. p. 83.
ia & imagines XXVII. sum-
1 Pontificum. Rom. 1568. fol.
erp. 1572. fol. Imagines Impera-
XXIV. a Julio Cæsare Rom.
ol.
Magistratuum libris V. a Ro-
lege usque ad Imperatorem Cæ-
Ferdinandum I. Augustum, cum
entariis, Venet. apud V. Val-
, 1558. 1573. fol. & cum iis-
commentariis, Heidelberg. 1588.
nferre cum his juvabit alios fa-
scriptores de quibus dixi in Bi-
phiæ antiquariæ cap. XIV. §.

rum appendix, in qua sex Fasto-
onsularium auctores emendatius
ectius excusi sunt, ibid. Fasti
ati ab Onufrio, M. Verrii Flac-
sularia & triumphalia fragmen-
Aurelii Cassiodori, Prosperi A-
:i, Incerti auctoris & Marcel-
mitis Chronica.
dis secularibus liber, & secun-
Sibyllis & carminibus Sibyllinis:
tertiusque de antiquis Romanorum nomi-
nibus & familiis. subjuncti Fastis in e-
ditt. Venet. & Heidelberg. Primus & se-
cundus exstant etiam in Gaudentii Ro-
berti miscellaneis Italicis eruditis T. I.
Primus in tomo nono thesauri Grævia-
ni & tertius in secundo. Liber de Si-
byllis ex edit. Venet. 1567. 8. excusus
ante Sibyllina Græce & Latine edita
Paris. 1599. 1607. 8. & ad calcem Da-
nielis Clasenii de oraculis Gentilium.
Helmst. 1673. 4.

Resp. Romana, id est Urbis, Civita-
tis & Imperii commentariorum libri
III. Venet. 1558. 8. Paris. 1588. 8.
& in Jo. Jac. Boissardi antiquitatibus
& topographia Romanæ Urbis, Tomo
I. Francof. 1597. 1627. fol. & in the-
sauro Græviano liber I. Tomo 3. pag.
203. & liber II. & III. in Tomo I.
p. 193. 343.

Eorum quorum maxima in Italia Im-
peria fuere, sive de Imperatoribus Ro-
manis, Græcis & Latinis, deque Go-
this, Longobardis, Francis, Germa-
nis, Hispanis & aliis nationibus,
cum eorum genealogiis & arboribus a
Cæsare Dictatore usque ad Ferdinan-
dum Imp. libri III. excusi Basileæ a-
pud Oporinum 1558. fol.

De Comitiis Imperii & potestate Im-
peratoris liber I. excusus Basileæ 1558.
fol. & inter scriptores de Imperatorum
inauguratione Hanov. 1613. & separa-
tim Frid. Horteldero curante Argento-
rat. 1613. 8.

De Antiquis Christianorum in Urbe
basilicis, ædibus & templis sive de se-
ptem Ecclesiis liber Rom. 1570. 8. Co-
lon. 1584. 8.

De urbis Romæ stationibus sive solen-
nibus ad diversa templa processionibus
libellus, ad calcem Platinæ, Lovan.
1572. fol. Colon. 1574. fol. 1600. 1611.
1626. 4. una cum *interpretatione vocum*
quarundam obscuriorum Ecclesiasticarum,
sive libello *de officiis Ecclesiasticis* qui
etiam cum Chronico Ecclesiastico pro-
diit Colon. 1568. fol.

Antiquitatum Veronensium libri VII.
qui-

quibus octavi libri loco Inscriptionum antiquarum Veronensium sylloge subjicitur, prodiere Veronæ 1647. fol. Ex hoc opere decerptus liber sextus de Urbis Veronæ Viris doctrina & bellica virtute illustribus prodierat Veronæ 1621. 4.

De ludis Circensibus libri duo, quibus universa fere Romanorum Veterum sacra ritusque declarantur. Antverp. 1596. Venet. 1600. Paris. 1601. Et cum notis Joannis Argoli, atque additamento Nic. Pinelli, Patav. 1641. fol. & ex Patavina editione in tomo nono thesauri Græviani.

De triumpho liber cum libris de ludis Circensibus sæpius editus, & separatim illustratus a Joachimo Jo. Madero, Helmst. 1676. 4. ex qua editione recusus tomo nono laudati thesauri Græviani Confer Commentarium in lib. V. Fastorum pag. 338. 346. edit. Commelinianæ.

Descriptio triumphi Romanorum amplissimi ex lapidum monumentis desumti. Antvv. 1556. 4.

De ritu sepeliendi mortuos apud veteres Christianos & de eorum Cœmeteriis, una cum Cronico Ecclesiastico Colon. 1568. fol. & cum Pontificum vitis Lovan. 1572. 8. Colon. 1174. fol. & separatim Rom. 1581. 8. atque Gallice Paris. 1613. 8.

De baptismate Paschali, origine & ritu consecrandi Agnos Dei liber. Rom. 1560. 4. 1630. 8.

Inedita Onufrii:

Annalium Ecclesiasticorum Volumina duo, sive Centurias duas primores delineasse & primam eorum graphidem posuisse traditur, quas deinde perfecit atque elaboravit Cæsar Baronius. Onufrii autographon in Bibl. Vaticana evolvisse innuit Emanuel Schelstratenus.

Vitæ Patriarcharum quatuor primarum sedium, quas editas Romæ ait Draudius, atque inter edita Onufrii refert Nic. Comnenus T. 1. hist. Gy[mn.] Patavini pag. 220. nunquam, ut lucem viderunt, sicut nec *Vitæ Episcoporum & primatum prima[rum] Ecclesiarum Occidentis*, vel quoru[m] minit Antonius Verdierius, *de a[ntiqua] apud Gentes Religione sive potius [super]stitione, de sacrificiis, auguriis, a[us]cinis, sortibus, sacris epulis, ludis [scenicis], gladiatoriis, & feriis libri XI*. libri quinque *de varia creatione [sive] Pontificum Romanorum*. Non [prætermit]tendum autem quod idem Com[nenus] pag. 221. narrat inedita Onufrii fuisse apud Allatium, quæ ille [...] detur ex Vaticanis Codicibus [...] psit. *Exstabant*, inquit *duobus tom[is ...] gentibus in cimeliis biblicis Leonis [Alla]tii, ubi ea vidimus, & qua licuit [tem]pus annorum, quod parabamus, ex[cerpsi]mus. Ea nos hercule non tanti ha[benda] censuimus, quanti edita: in quibus [...] vis non omnia recentiori Criticæ & [...] ctæ naris hominum judicio respond[ent], sunt attamen multa maximi faciend[a ...] dicantque ac plane comprobant, sum[mi] Panvinii ac venerabilem posteris er[uditio]nem*.

Ipse Onufrius p. 164. antiqui[t.] Veronens. inter lucubrationes sua[s] excusas refert *antiquarum totius te[rrarum] Orbis Inscriptionum librum*. (*a*) C[hroni]con *universale ab Orbe condito ad [annum] MDLX. De origine sacrorum Or[dinum] libros II. De origine Cardinalium. [De an]tiquis institutis Romanæ Ecclesiæ. [De an]tiquis ejusdem* (*b*) *Officiis & Ma[gistra]tibus*. Et *Bibliothecæ libros VI*. H[is] Philippo Elssio brevem *collectionem* [Conci]*liorum Generalium ac Provincialium* adjungere, & *historias familiarum*, [Fran]gipaniæ, Sabellæ, Maximorum, [...]ciorum, Matthæorumque.

*Magnum ritualium veterum opu[s] ma*nuscr. Romæ in Bibl. Pontificia [...] na & apud Parisios in Regia, e[t] præfationem Onufrii vulgavit M[...]

(*a*) Apud Philip. Elssium pag. 540. *De porticibus, una cum tribus millibus Inscriptionum Romanarum*.

(*b*) Ecclesiæ Romanæ, non Urbis Ro[manæ ...] gas apud Elssium loco citato.

T. 2. Musei Italici p. 165.

onicon vetus *Onufrianum*, ex quo ota dedit Onufrius in Commentarii fastos Consulares, de quibus su-

sus, supra in *Everhelmo*.

Ecclesiæ, liber *Joannis Chiemen-* e quo supra Tom. IV. pag. 64.

elmus de Oona. Supra Tom. 3.

bus Opitius, cujus sermones Doles editi Argent. 1484. & de phorum & Poetarum informi fiorimb. 1477. fol.

ilius Optatianus Porphyrius, de Hieronymus in Chronico ad A. Constantini Magni 23. *Porphyisso ad Constantinum insigni voluexilio liberatur*. Volumen istud i tulit, præmissas habens Porad Constantinum, & Constanl Porphyrium litteras: varioque is & difficillimæ structuræ geneudes & *panegyricum* texens *Con-Magno*, non modo per acrosti- & telesticides, sed multis aliis is numero posituque litterarum bus, jam figuras varias ut carm. ris, 12. fistulæ & 24. seq. orgaraulici; (*a*) jam sensus varios, mine XI. nomen proprium litdiversicoloribus per medios verrentibus (*b*) offerens. Ante Cri- A. C. 324. interfectum scripsisse Velserus, quia illius sic memi-*Crispe avis melior*. Etiam Chrii fuisse Porphyrium hunc, non a de arte metrica arguit, & asr Tillemontius (*c*) paganum realiger & Velserus observarunt. Carmen IX. in quo hæc verba: *atque Pater, & Sanctus Spiritus, faveas votis*. Hoc poema reperiennæ a Joanne Stabio, editumm. V. que inter poemata vetera Petri Pithoei Parif. 1590. 12. & Genev. ac Lugd. 1596. 8. & cum interpretatione Marci Velseri, Augustæ Vindel. 1595. fol. & ad calcem operum Velseri Norimb. 1682. fol. addito spicilegio Critico Christiani Daumii, quo Velseriana editio inprimis cum Pithœana diligenter confertur. *Epigrammata* hujus Porphyrii citantur a Fulgentio lib. 2. Mytholog. & in expositione Virgilianæ continentiæ. Citatur etiam ab Amalario Epist. ad Jeremiam Senonensem Archiep. T. 3. spicilegii Dacheriani edit. novæ p. 330. & a Milone Elnonensi apud Edmundum Martene Tom. 1. anecdotor. pag. 45. sed qui ambo eum cum Porphyrio Philosopho confundunt, quod etiam deinde factum est a Baronio sed qui ad An. 325. hunc errorem diserte retractavit. Porro facile assentior Tillemontio, qui in historia Imperatorum Tom. IV. pag. 364. non diversum putat Optatianum Porphyrium a Publilio Optatiano, qui præfecturam Romæ per paucos dies gessit A. 329. atque iterum A. 333. ut refert vetus scriptor libelli de præfectis Urbis apud Ægidium Bucherium in doctrina temporum pag. 239. Neque omittendum quod Constantinus in Epistola libello Optatiani præmissa eum *fratrem charissimum* appellat.

Svetonius Optatianus, non notus nisi ex Flavio Vopisco, qui *vitam Taciti* Imp. ab eo traditam refert cap. XI.

S. Optatus, Milevitanus (*d*) in Numidia Africæ, Episcopus circa A. C. 370. scripsit adversus *Parmeniani*, Donatistarum Carthagine Episcopi *tractatus* Catholicis oppositos, VII. libros illos celebratissimos *de schismate Donatistarum*.

Prima editio parum emendata *Jo. Cochlei* ex Bibl. Cusana prope Trevi-

Y rim

onfer Fortunii Liceti commentarium in aram Pythiam Patav. 1630. 4. de orraulico, Augusti Buchneri notas ad Vertunati hymnum de resurrectione Christi

ic *spargere litteras* vocat Rabanus, qui a Porphyrio hoc didicisse se profitetur in similis artificii poemate de quo infra in Rabano.

(*c*) Tom. IV. hist. Cæsarum pag. 609.

(*d*) Acta Sanctor. Tom. 1. Junii IV. pag. 396. seq. Tillemont. Tom. 6. memor. Hist. Eccles. pag. 142. seq.

rim Mogunt. 1549. fol. ad calcem librorum Conradi Bruni de hæreticis, tantum *sex libros* exhibet, septimo omisso, quem tempore interjecto additum ab auctore (*a*) probabile est, siquidem libro primo c. 7. tantum sex libros Optatus promittit, nec plures memorat Hieronymus in Catalogo c. 110. Honorius lib. 1. cap. CXI. Trithemius c. 76.

Eosdem emendatiores ex Manuscripto Espencæi vulgavit illustravitque *Franciscus Balduinus*, vir egregius Paris. 1563. addito etiam minutioribus typis *libro septimo*: atque iterum collatis aliis duobus Manuscriptis Tiliano & Maceræano ibid. 1569. Ex priore Balduini editione expressa versio Gallica *Petri Vieli*, Theologi Parisiensis, 1564. 8. cujus meminit Crucimanius, pag. 420. Bibl. Gallicæ. Posterior Balduiniana recusa Heidelbergæ (*b*) apud Commelinum A. 1599. & Paris. 1603. atque in Patrum Bibliothecis universis. Nic. Rigaltium novam Optati editionem molitum testatus est Launojus pag. 31. diss. de Victorinis, sed illa nunquam lucem vidit. Prodiit autem An. 1631. Optatus bis, semel Parisiis in fol. cum observationibus Balduini ac *Gabrielis Albaspinæi*, nuper tunc extincti Episcopi Aurelianensis: atque iterum Londini in 8. curante *Merico Casaubono*, qui & notas eruditas addidit. Parisiensi editioni, quam curavit *Carolus Paulinus*, S. J. adjuncta sunt varia vetera monumenta ad historiam Donatistarum spectantia, quæ a Labbeo T. 2. de S. E. p. 136. seq. enumerantur. *Philippus* inde *Priorius* omne punctum tulit vulgato Paris. 1679. fol. Optato nitide cum observationibus, paginæ cuivis statim substratis, Balduini, Albaspinæi, Merici Casauboni, *Casp. Barthii*, propriisque: subjuncta itidem veterum monumentorum ad Donatistas spectantium sylloge. Denique vir meritissimus de antiquitate Ecclesi *Lud. Ellies du Pin* collatis qu Codd. Manuscriptis Optatum de gro recensuit & pluribus restitui cis, ac præter historiam Donatist & gesta Collationis Carthaginien liaque ad historiam illam spectanti tera monumenta & Geographiam scopalem Africæ, notas suas, int que aliorum adjunxit Paris. 170 (*c*) Hæc editio repetita Amstel est, licet Lutetiam Parisiorum psa præferens 1702. fol. quæ nota gulis paginis subjectas exhibet, Parisiensis ad calcem voluminis das offerebat.

Alius *Optatus* junior *Episcopu* quem circa A. 418. S. Augustini stola 157. (edit. novæ 190.) cam de *Optato Gildoniano*, Epi Tamugadensi, favente Donatistis quo Tillemontius T. VI. memor 180. seq. aut de *Optato Aurelianen* piscopo Sec. VI. cujus memori Augusti colitur, de quo Acta Sa Tom. 1. Junii p. 397.

Oranius sive *Uranius* (vitiose *Os* Presbyter scripsit ad Pacatum (p. 224. Paratum) *Epistolam de ob Paulini* Episcopi Nolani cui mo præsens adfuit Ann. 431. Exstat Surium ad Jun. 22. & cum not pebrochii in Actis Sanctor. Tom Junii pag. 198. Conferendus etia trus Franciscus Chifletius in P illustrato.

Nicolaus de Orbellis, sive *Orbelli* pra in *Nicolao*.

Ordericus Vitalis. supra, *Oderic*

Ordo Cameracensis & Atrebatens clesiæ, qualiter diebus Dominici festivitatibus Sanctorum agendum stat ad calcem Codicis Canonur clesiæ Romanæ, ex Bibl. Pithoea diti Paris. 1687. fol. pag. 368. 3

Ordo Officii secundum B. Hi mum & alios SS. Ecclesiæ Doct

(*a*) Confer Tillemontium Tom. VI. memor. hist. Eccles. pag. 715. 716.

(*b*) Non Witebergæ, ut apud Possevinum legitur.

(*c*) Acta Erud. 1701. pag. 193. Hist. vrages des Sav. 1700. Septembr. pag. 409 nus Tom. pag. 581.

us circa A. 1200. & revisus per *Nicolaum Tegrimum* Archid. Ann. Manuscr. Lucæ in Bibl. S. Marut notatum in Diario eruditorum T. 27. pag. 307. * Liber iste, adhuc servat Bibliotheca Canoum S. Martini Lucensis, nihil est præterquam Ordo Officii in Ec- Majori Lucana recitandi pro mosdem Ecclesiæ, seu juxta constiin ea disciplinam. Codicem hunc ivit Nicolaus Tegrimius, de quo *icolaus Tegrimius*; in qua tamen sione nihil de suo adjecit, vel imvit contentus legisse, & nomen in calce scripsisse. Codex iste post m Sæculi XIII. descriptus est.

lo Romanus de officio Missæ sive Orcclesiastici Ministerii Romanæ Ec-, vel qualiter Missa celebretur, nte Caroli M. tempora (*a*) nober *Ecclesiasticus*, sed ut solet in s fieri, temporum & locorum ate vehementer alteratus, qua de endus J. Mabillonius commentario o in Ordinem Romanum. Primus em Romanum quadruplicem edi*eorgius Cassander* Colon. 1561. 8. m inde inter Cassandri opera p. 03. 108. 113. 120. Parif. 1616. inter scriptores de Divinis Ofcurante *Mel. Hittorpio*, Colon. fol. & Parif. 1610. fol. Sed apud rpium sequitur pag. 19. 160. *Ormanus antiquus de reliquis anni toofficiis ac ministeriis*. Non sine cau*sephus Maria Thomasius* has editioestatus est se habere pro farragine forum rituum secundum varias etudines. Editum a Cassandro Or- secundum, quem cæteris antim judicat, amplius quam media integriorem ex Codice Abbatiæ lli in lucem protulit *Mabillonius* 1689. 4. in tomo secundo Mualici, in quo post Commentarium prævium Mabillonii succedunt Ordines Romani quindecim, Cassandrinus secundus, hinc primus ac quartus: Deinde 4. fragmentum veteris Ordinis Romani de Missa Pontificali pag. 61. 5. de Missa Episcopali, Ordo primus pag. 64. & 6. secundus p. 70. qui est tertius apud Cassandrum p. 103. Ordo processionis si quando Episcopus festivis diebus Missam celebrare voluerit, & apud Hittorpium p. 6. 7. Ordo scrutinii ad electos (baptizandos) qualiter debeat celebrari, pag. 77. ex editione Josephi Mariæ Thomasii, (*b*) collata cum pervetusto Codice Colbertino. 8. de Ordinatione sacrorum Ministrorum pag. 85. 9. de gradibus Romanæ Ecclesiæ p. 89. 10. Qualiter agendum sit quinta feria in Cœna Domini p. 97. 11. *Benedicti*, B. Petri Canonici liber de Ecclesiastico Ordine totius anni, scriptus ante An. 1143. ad Guidonem de Castello, postea Papam Cælestinum II. pag. 118. 12. Cardinalis *Cencii de Sabellis* (*c*) postea *Honorii III.* Papæ de Consuetudinibus & observantiis Presbyterio vel Scholari & aliis Ecclesiæ Romanæ in præcipuis solennitatibus p. 167. 13. Cærimoniale Romanum *Gregorii X.* jussu editum. p. 221. 14. Ordinarium *Jacobi Cajetani* sive *Gajetani* (*d*) Cardinalis p. 243. 15. *Petri Amelii*, Episcopi Senegalensis liber post A. 1397. scriptus de cærimoniis Romanæ Ecclesiæ p. 448. 16. Index sollemnium Collectarum & stationum Ecclesiæ Romanæ pag. 544. Subjuncta appendix in qua ecloga *Amalarii* Abbatis in Ordinem Romanum pag. 549. *Joannis* Diaconi liber de Sancto Sanctorum sive de Ecclesia Lateranensi pag. 560. *Constitutiones Lateranenses* pag. 576. *Augustini Patricii Piccolominei*, Episcopi Pientini Epistola ad Innocentium VIII. p. 584. Excerptum ex Diario *Paridis de Crassis* A. 1517. p. 587. (*e*) His denique jungen-

Y 2 dus

Confer Carolum le Cointe Tom. V. Anclef. Francor. pag. 602. Caveum ad Ann. ngii glossarium, voce *Ordo*. Inter plures Ordine illo digerendo elaborarunt, fuit & s Constantiensis, de quo supra T. 1. p. 227.

(*b*) In Codicibus Sacramentorum, 900. annis vetustioribus in quibus libri tres Sacramentorum Romanæ Ecclesiæ Rom. 1680. 4.

(*c*) Supra Tom. 1. pag. 207.

(*d*) Id. p. 367. (*e*) Supra Tom. IV. pag. 8.

dus *Ordo* Romanus scriptus imperitantibus Ludovico & Lothario, quem ex Codice antiquo Veronensi vulgavit *Franciscus Blanchinus* in tomo tertio vitarum Pontificum Anastasii Bibliothecarii, Rom. 1728. fol.

Ordinum variorum veteribus, præcipue in Occidente, usitatorum Christianis locupletissima collectio ex variis Bibliothecis magno conquisita studio exstat in celeberrimi Viri Edmundi Martene libris quatuor de antiquis Ecclesiæ ritibus, Rotomagi 1700. seq. quos studiosus Lector, ubi placuerit, consulet.

Sacrarum *Ordinationum* rituales libros, sicut Orientalis Ecclesiæ, ita Latinæ quoque diligenter ex Bibliothecis Galliæ & Italiæ collegit, vulgavitque Joannes Morinus in opere erudito de sacris Ecclesiæ Ordinationibus, parte secunda Parif. 1655. & Amst. 1695. fol.

Ordonius, Vossio pag. 460. *Oldonius*, Hispanus Monachus & Prior monasterii Cellæ novæ, in Gallæcia, Congregationis Cluniacensis. Scripsit *Exomologeses*, Ambrosius Morales titulum edit *Expomonogeron* aitque esse instar *Rationalis Divinorum Officiorum*, cui præfixi versiculi Annum 1227. æræ Hispanæ (Christi 1189.) denotant:

Ordonius librum per Christum condidit istum
Bis denis annis septem supra mille ducentis.

Tradidit & *miracula S. Rodesindi* sive *Rudesindi*, Episcopi Dumiensis, & Cellæ novæ fundatoris A. 977. defuncti, quæ instar libri tertii Vitæ ejusdem Rodesindi a *Stephano* Monacho & Priore scriptæ subjicit Henschenius in Actis Sanctor. Tom. 1. Martii 1. pag. 115. Confer Ambrosium Moralem XVI. 36. Chronici Hispanici & Nic. Antonium VII. 6. Bibl. vet. Hispan. §. 100. seq.

Orentius, infra *Orientius*.

Oresiesis, *Oriesius*, *Oriesiesis*, *Or* &c. vide Rosvveidum ad vitas Pat pag. 110. monachus & Abbas Ægy apud Tabennenses in Thebaide: P mii (*a*) qui A. 349. obiit success Theodori qui A. 368. Collega: sc & vice testamenti prope diem o sui Patribus obtulit librum, ut Ge dius cap. 9. & ex eo Honorius I & Trithemius cap. 110. *Divino* *tum sale totiusque monasticæ disciplin strumentis constructum*. Hæc est O Doctrina de institutione Monachor ex Ægyptiaco vel Græco sermone dem versa Latine, quæ antiqua v exstat in Holstenii Codice regul parte I. pag. 67. 88. Eadem ex e ne veteri Coloniensi A. 1538. 8. tita in Bibliothecis Patrum Paris bus, Coloniensi & Lugdunensi IV. Non diversus ut videtur *O* Abbas, licet juniorem Caveus sus tur, cujus libellus *de sex Cogitatio* ex veteri Latina versione exstat in nisii Tom. V. Antiquarum Lectio parte 2. pag. 951. (edit. novæ B gianæ Tom. 1. pag. 168.) Sex illa gitationes sunt: de Deo, de pas Christi, de hora transitus, de di dicii, de Inferno & de vita ætern

Oresius Tarraconensis, amicus nii Apollinaris, cujus ad eum Ep duodecima libri noni A. 484. exa cujus hoc est initium: *Venit in n a te profecta pagina manus, quæ multam similitudinem de sale Hispa jugis cæso Tarraconensibus. Nam senti lucida & salsa est, nec tamen pter hoc ipsum mellea minus, sermo cis & propositionibus acer. Sic eni blectat eloquio quod turbat imperio, pe quæ parum metiens quid ordinis a carmina a nobis nunc nova petat* &c

Nicolaus Oresmius. Supra p. 10:

Orientius Episcopus *Auxitanus*, ab Auscienfibus (*b*) in Vasconia stolus & Patronus tutelaris coli

P

(*a*) Vide vitam Pachomii cap. IX. & X. Tom. 3. Act. Sanctor. Maji 14.

(*b*) Male inde Oscam in Hispania alii ... Vide Acta Sanctor. Maji Tom. 7. pa

quinti seculi traditur xixisse ini-
Vide Sammarthanos T. 1. Galliæ
tianæ pag. 97. seq. De eo scriptor
nescio an dignus fide per omnia,
n. 438. gestas ab illo referens in
s sive parte vitæ S. Orientii E-
i & Confessoris, editus a Labeo
2. Bibl. novæ Manuscriptorum
569. & Godfrido Henschenio in
Sanctor. Calendis Maji pag. 60.
*simus Orientius mundanæ lubricita-
valore deposito se totum casta mente
æ Majestati devovit & tradidit,
ioribus honoribus adeptis Pontifica-
uxio Civitate Cathedræ dignitatem
dit. Qui Ecclesiasticis dogmatibus
us commissum sibi populum sacro ser-
correxit, paganorumque perversitatem
xit, & ita plenissime doctus, tanta
ua eos erudivit, ut spreta idolorum
te Auctorem suum cognoscerent, &
ı ejus Baptismatis Gratia accipien-
concederent.*

ientius, *Orentius*, *Orontius*, Epi-
s in Hispania Illiberitanus qui A.
subscripsit Concilio Tarraconensi
. 517. Gerundensi.

ientius ab horum utroque (*a*) ut
persuadeo diversus, natione Gal-
auctor *Commonitorii* fidelium, qui
ıum se fuisse non diffitetur his ver-
in deprecandi cantico, apud Ed-
lum Martene collectionis novæ A.
p. 37.

*Et nos a fæce Ethnicorum emersi-
mus,*
*Eamque tandem rupimus caliginem
Dum spiritales exaudimus angelos.*

que clades Galliæ per Gothos me-
eculo quinto illatas dolens ait:

*Mors, dolor, excidium, strages, incen-
dia, luctus,*
Uno fumavit Gallia tota rogo.

Neque de Episcopatu ejus apud Sige-
bertum sive alium quenquam veterum,
aut in Codicibus Manuscriptis carmi-
num ejus mentio, sed Sigebertus cap.
34. *Orentius Commonitorium scripsit me-
tro heroico* (*b*) (immo elegis) *ut mul-
ceat legentem suavi breviloquio*. Venan-
tius Fortunatus, qui medio seculo sex-
to scripsit in Gallia, lib. 1. de vita
Martini vers. 17. Juvenco eum jungens
Sedulioque ac Prudentio, Paulino, A-
ratori atque Alcimo:

*Paucaque perstrinxit florente Orien-
tius ore.*

Commonitorii fidelium *librum priorem*
e membranis Aquicinctensibus, quarum
apographum ab Heriberto Rosvveido
acceperat, edidit notisque illustravit
Martinus Antonius Delrio (*c*) S. I.
Antvverp. 1600. 12. deinde Ramiresius
de Prado cum Delrionis notis edi cu-
rasse traditur Salmanticæ. Iterum ite-
rumque hinc Delrionis editio recusa in
Patrum Bibliothecis, Colon. Tom. V.
& Lugd. Tom. VIII. Andreas quoque
Rivinus recensuit Lipsiæ & cum notis
suis ac variorum Delrii, Barthii &c.
vulgavit Anno 1651. 8. Denique Ed-
mundus Martene in limine novæ col-
lectionis veterum munumentorum, Ro-
thomag. 1700. 4. *alterum* commonitorii
Orientii *librum* eo usque ineditum ad-
junxit e pervetusto Codice Ecclesiæ S.
Martini Turonensis, ab annis circiter
800. exarato, una cum aliis ejusdem
Orientii versibus Heroicis *de nativitate
Domini*, & Decasticho elegiaco *de epi-
the-*

Pro Auxitano pugnant Edmundus Martene
ad novam Collectionem A. 1700. & Tom.
:dotorum pag. 119. & Oudinus Tom. 1.
168. seq. Pro Illiberitano præter Delrionem
ntonius lib. IV. Bibl. Hispanæ veteris cap.
ı. 1. pag. 206. seq. Jacobus Basnage ad Ca-
ect. antiqu. Tom. 1. pag. 166. Caveus ad
. H. L. Scurtzfleischius in præf. & Polycar-
yserus in historia poetarum Latinor. medii
ı. 77. seq.

Non erat hic Sigeberti error satis causæ,
ı Commonitorium quod exstat pro supposi-
titio haberet Barthius XVIII. 7. Adversar. & pag.
801. seq. ad Claudianum.

(*c*) Labbeus Bibl. Manuscriptorum p. 63. me-
morat Orientium editum illustratumque ab Anto-
nio Delrio, Salmanticæ 1599. At Salmanticensem
Orientii editionem Ramiresio ab aliis tribui vi-
deo. Miræus quoque editi a Ramiresio Orientii
meminit. Sed annum alii ponunt 1604. 1614. a-
lii, Caveus 1644. Nemini horum visum credibile
est, neque vidisse se Ramiresianam editionem pro-
fitetur Nic. Antonius, ex sola fide illam referens
Miræi.

thetis sive nominibus *Salvatoris :* Carmine hexametro *de Trinitate* atque alio quo *explanatio Nominum Domini* continetur : & quos e XXIV. illius *precationibus* & *hymnis* jambico versu scriptis solos *duos* reperit . Marteneanam editionem de integro recensuit, variisque locis castigavit & virorum doctorum addidit animadversiones & copiosa prolegomena præmisit Nobilissimus Henricus Leonardus Schurtzfleischius Witebergæ 1706. 4.

Addidit idem deinde supplementum excusum Vinariæ 1716. 4. in quo Variæ Lectiones ex Codice Anglicano , notæque novæ & priorum editionum præfationes , annotationesque ex edit. Riviniana . Denique laudatus Edmundus Martene Orientium iterum dedit additis notis & castigationibus , in thesauri anecdotorum tomo quinto sive ultimo pag. 19. Paris. 1717. fol. In Orientium castigationes & animadversiones *Jo. Commirii* S. J. occurrunt in memoriis literariis Trevoltinis A. 1701. p. 112. seq. & parte 2. pag. 332. seq. *Joannis* vero *Georgii Eccarti in Monathlichen Ausfzug aus Büchern* An. 1701. mense Octobri p. 27. seq.

Alius *Orentius* Abbas in monte Sina , cujus apud Jo. Moschum in prato spirituali mentio . Alius itidem *Orientius* Regali intimus aulæ , cujus Epitaphium apud Venantium Fortunatum lib. 3. carm. 24. T. X. Bibl. Patrum edit. Lugd. p. 550.

Bernardus Oricellarius sive *Rucellarius* , (Rucellai) Florentinus qui Leonem X. attigit cognatione , JCtus & Philosophus clarus circa A. 1490. præter *Historiam de rebus in Italia gestis* ab An. 1483. sive *ab adventu Caroli VIII. Galliæ Regis in Italiam* de cujus editione dixi T. 1. pag. 233. scripsit & *Histo-*

riam Florentinam & *Commentari* *Urbe Roma* , laudatos Petro Crinit 9. de honesta disciplina : & *Bellu* *sanum* . Vide Julii Nigri historiam ptorum Florentinor. pag. 106. ut mium poema de apibus Italice e Venet. 1539. Florent. 1590. & notis Rob. Titii Flörent. 1560. & tav. 1718. 4. perperam huic pr Bernardo tribuit quod An. 1524 compositum Romæ a filio Bernar *anne Oricellario* , Pallantis & Cosi ricellariorum fratre præfecto cast Angeli . Vide Diarium eruditorun liæ Tom. 23. pag. 268. seq. & 2 Jo. Mariam Crescimbenium in ria Poeseos Italicæ .

Oriesis . Supra *Oresiesis* .

Oronius cum *Gilda* & *Plemmyd* ter Poetas a Gyraldo in limine d 2. atque inde a Lelando cap. 10. bratur . *Britanni* , inquit Gyraldu *metsi penitus , ut ait Poeta , nostri divisi , poetas semper amaverunt , inter eos Plemmydius , Oronius & das celebrati fuerunt* .

Paulus Orosius gente Hispanus , byter Tarraconensis , (*a*) ab Hi scriptoribus (*b*) præter rem adsc Eremitis Augustinianis , vel Epi Legionensibus . A. C. 413. legat S. Augustinum in Africam (*c*) Priscillanistarum erroribus in Hi gliscentibus eum moniturus , *vir el & historiarum* (*d*) *cognitor* ipso si te *scripsit adversum querulos & inf tes Christiani nominis* , *qui dicebant ctum Romanæ Reip.* (*e*) *Christi de invectum* , libros septem ; in *quibus* datis a Gennadio cap. 39. de S. demque S. Augustino dedicatis) *totius Mundi tempora* , (ab Orbe to usque ad A. C. 417.) *calamit miserias ac bellorum inquietudines*

c

(*a*) *Tarraconem nostram ad consolationem miseriæ recentis ostendimus* . Oros. VII. 22.

(*b*) Hos refellit Nic. Antonius lib. III. Bibl. Hispan. veteris cap. 1. & Bælius in Lexico .

(*c*) Vide Orosii Commonitorium , de quo infra .

(*d*) Orosius historiographus citatur a S. Prospero de promissionibus pag. 76. & 100. Qua rosio , utili alioqui scriptore a viris doctis tur , vide si placet apud Vossium II. 14. Lat.

(*e*) Confer Christiani Kortholti obtrec paganum lib. 2. cap. 15.

ostendit magis Christianæ observa-
esse, quod contra meritum suum res
a adhuc duraret, & pace culturæ
vacatum retineret Imperium. Idem
entum e Græcis scriptoribus Ju-
qu. CXXVI. ad Orthodoxos at-
, & e Latinis Tertullianus, (*a*)
nus, (*b*) Arnobius, (*c*) Am-
, (*d*) Prudentius (*e*) & Augu-
ipse libris primoribus de Civita-
ad Marcellinum: (*f*) Sed dili-
s cæteris persecutus est Orosius in
pere per inductionem omnium
rum demonstrans meram hanc ca-
m Paganorum esse illius ætatis,
us *nomen Christi tanquam lues a-*
illorum temporum prolvis gravaba-
g)
tio Historiarum Orosii Augusta-
1571. per Jo. Schusler, fol. ob-
Bibl. Heilsbronnensi. Vicentina
per Hermannum de Colonia.
. 1483. fol. opera & expensis O-
ii Scoti Modoetiensis fuit in Bi-
ohendorfiana pag. 90. & in Bi-
ca Joannis Mori, Episcopi E-
Eandem inspexi apud Rev. no-
Wolfium. Hæc ita non secuta
h) sed perinde ut Venetæ duæ
n. 1484. per Erhardum Ratdolt
ensem & 1499. per Christopho-
Pensis, antecessit Venetam quam
s Bernardini Veneti de Vitalibus
m laudat Barthius XXXVI. 17.
ar. nam hæc A. 1500. cum dux
Augustinus Barbadicus, lucem
Cave igitur credas Dan. Gvil.
o, qui Hittorpianam editionem
ima venditat in diss. de Orosio,
1689. §. 23. Ab Hittorpiana
diversam puto Basileensem sine
notatione fol. apud Leonardum
nsem, ab *Ænea* quodam recen-
cujus hallucinationes quasdam
castigat Jo. Clericus parte 3. artis Cri-
ticæ pag. 201. seq. testatus eam prodi-
isse diu ante finem Seculi XV. eamque
habere se collatam a patruo suo Davi-
de Clerico cum Manuscr. Genevensi.
Versus ad calcem Voluminis:

Ut ipse titulus margine in primo docet,
Orosio mihi nomen est.
Librariorum quidquid erroris fuit
Exemit Æneas mihi;
Meque imprimendum tradidit non alteri,
Leonarde, quam soli tibi;
Leonarde nomen hujus artis & decus,
Tuaque laus Basileæ.
Quod si situm orbis, sique nostra ad tempora,
Ab orbis ipsa origine,
Quisquam tumultus, bellaque & cædes velit,
Cladesque nosse, me legat.

In Biblioth. Leidensi exstant plures Codices Manuscripti Orosii, inter alios unus scriptus ab Everardo de Novongio, cui titulus *de cladibus & miseriis antiquorum*, sive *de antiquis miseriis Mundi*. Non visæ mihi quas idem Mollerus laudat editiones Cornelii Gvalteri, Antonii Schonhovii & Roberti Stephani, quanquam a Gvaltero Hegesippum, a Schonhovio & Stephano Eutropium vulgatum memini. Verum exstant & editiones Parisiensis 1510. 4. quam ex legato Perizoniano servat Bibl. Leidensis, & 1517. 4. cum præf. *Ludovici Thiboust*, Parisiensis ad Lud. & Andream Gvillardum, argumentisque capitum atque indice: & 1524. fol. apud Joannem Parvum: & typis Petri Vidovæi edente Sebastiano Mengino, cujus præfatio ad Nic. Menginum fratrem præmittitur. Recusa hæc ibidem A. 1534.

Colonienses 1526. fol. apud Eucharium

pologetici cap. 40. seq. & lib. 1. ad Na-
ap. 9.
d Demetrianum. Confer Baluzii notas
Baronium ad A. 256. num. 21. seq. &
m pag. 42. & Justinum Martyrem.
nobius lib. 1. sub init.
ontra Symmachum, Epist. 31. ad Valen-
Imp.

(*e*) Lib. 2. vers. 916. seq. contra Symmachum.
(*f*) Confer Augustini retractationes lib. 2. cap. 43. & Epistolam ad Marcellinum V. (edit. novæ CXXXVIII.) cap. 16.
(*g*) Orosius lib. VII. cap. 37.
(*h*) Secutam scribit Nic. Antonius pag. 181. Tom. 1. Bibl. Hispanicæ veteris.

rium Cervicornum, cum præfat. Gerardi Bolſvinge, Rechelinchuſenſis, qui Hiſtorpianam ex tribus Manuſcriptis Codicibus emendavit: & ex recenſione Jo. Cæſarii 1536. 8. & apud Gaſparem Genepæum 1524. 8. & cum notis Franciſci Fabricii, Marcodurani 1561. 1574. 1582. 8. quem nimis ſibi in Oroſio indulſiſſe notat Barthius XXXVI. 17. Adverſar.

Omitto Oroſium ſæpius editum in Bibliothecis Patrum, nec non in Renati Laurentii de la Barre Hiſtoria veterum Patrum Chriſtiana Pariſ. 1583. fol. & in Joannis Philippi Vorburgii Volumine tertio Hiſtoriarum p. 491. Francof. 1650. fol.

Præſtantiſſima editio Moguntina 1615. 8. ubi caput primum libri primi auctius e Manuſcripto Genevenſi, & præter Franc. Fabricii notas, & emendationes Andreæ Schotti, habentur etiam præmiſſæ volumini caſtigationes Lud. Lautii, (*a*) presbyteri Gandenſis.

Verſio *Germanica* Hieronymi Boneri, Francof. 1576. 1581. fol.

Gallica Philippi Nigri, ſive le Noir, Pariſ. 1526. fol.

Italica auctore M. A. Bonaccivoli, Venet. 1528. 4. Vide Dan. Gvil. Molleri diſſ. de Oroſio, §. 25. Alia per Jo. Gverium de Lanciſa. Venet. 1539. 8. Verſionis Manuſcr. auctore anonymo Florentino, mentio apud Julium Nigrum p. 539. hiſtoriæ ſcriptorum Florentinorum.

Hiſpanica Manuſcr. Didaci a Jepes, Toletani memoratur a Nic. Antonio T. 1. Bibl. vet. Hiſpan. p. 182.

Verſionem liberiorem *Angloſaxonicam*, cui auctore Ælfredo Rege, navigationes quædam ſeptentrionales inſertæ ſunt: a Wilhelmo Elſtob exſpectare nos juſſit Georgius Hickeſius diſſ. Epiſtolica fol. 98. Confer & ejuſdem Catalogum Manuſcriptorum. Angloſaxonicorum p. 85.

Viros celeberrimos *Gerhardum von Maſtricht*, Bremæ & *Joannem Clericum* ſtelodami de adornanda nova Orc ditione cogitaſſe notant memoriæ rariæ Trevoltinæ A. 1712. pag. Sed Maſtrichtius quidem jam A. 9. Cal. Februar. annum agens 82 tis extinctus eſt, & Clericum al fallor graviores curæ ab hoc inſl detinuere.

Vocabulum *Hormeſta*, quod C quidam Oroſii (*b*) præferunt, (*d meſta Mundi contra Paganos*) vir tiſſ. Jo. Georgius Eccardus in diſ ſerta Tomo primo Bibl. hiſtorico-logicæ Bremenſis A. 1718. 8. To faſcic. 3. pag. 325. derivat ab G *armen*, miſereri, velut *armvviſt ormiſt*, miſeria: uti Balthaſar B cius (*c*) illud corruptum putat cabulis *orbis mæſtitia*: J. L. Friſchi Miſcellaneis Berolinenſibus Tom. 311. *Horoſii mæſta*. Nic. Hieron. lingius in Gundlingianis XXV. 440. *Oreſtes*, veluti longa trag quæ propius accedunt ad titu quem in vetuſtiſſimo Codice Bong reperit, *de miſeria hominum*, qua Jo. Diecmanni τῆ μακαρίτȣ *harmoſt* bl. Hiſtorico-Theolog. Bremenſ. p. 546. a Græco vocabulo ἁρμόζει re: vel ab ὅρμα quod viſionem cat, unde Græcobarbaram vocer *meſtam* compoſuiſſe Afros perſuaſ vir doctus Jo. Schilterus Obſerv ad Chronicon Argentoratenſe K hœvenii p. 455. ſeq. Vel ab ὁρμὴ denotat motum, impetum, agi nem, unde illud nomen ded Cotelerius in notis ad Tom. 2. mentorum Eccleſiæ Græcæ pag vel Voſſii poſtea ipſi II. 14. de Lat. improbatus ὁρμαθὸς veluti rerum ac catena, aut Barthii X 17. adverſar. *omnis hiſtoria*: vel *ſtra*, quam nuncupationem St Vinando Pighio in Hercule Prod 112. & Voſſio 3. de vitiis ſerm. probatam amplectitur Andreas Sc

(*a*) Perperam Lantii excuſum in Tom. 1. Bibl. Latinæ.

(*b*) Cangii Gloſſar. in *Hormeſta* & *Ormeſta*.

(*c*) Boniſac. de ſcriptoribus Rom. hiſto dis cap. 31.

ad editionem Orosii Moguntí-
& in Bibl. Hisp. pag. 206. Tho.
sius III. 3. Var. Lect. pag. 386.
. Juretus ad Symmachum p. 73.
ulus Colomesius ad Catalogum
scriptorum Is. Vossii p. 867. vel
ae Christoph. August. Heumanni
quae Vossio etiam aliquo tempo-
mentem venit hariolatio nomen
utanti esse scriptoris, ut dictus
Paulus Hormisdas Orosius, vel
s *Orosius Hormisdas Mundus* sive
ius. Altera enim, ut fit *Hormla*
Historia miscella, quo titulo alia
: historica συναγωγὴ (*b*) fertur,
; etiam videri potest verisimilis.
tera Orosii scripta sunt: *Apologe-*
contra Pelagianos de arbitrii liber-
ad Palaestinos Sacerdotes, de quo
consulendi Vossius lib. 1. hist. Pe-
iae cap. 17. Tom. 1. Opp. p. 571.
cus de Noris lib. 1. cap. 7. &
arnerius diss. 6. de scriptis adver-
aeresin Pelagianam cap. 3. T. 1.
Mercatoris pag. 354. seq. Pro-
rimum Jo. Costerii studio Lovan.
& cum Fausto de Gratia Dei,
1559. 8. atque in supplemento
thecae Patrum Coloniensi A. 1622.
1. pag. 800. & in supplemento
ensi Morelliano An. 1639. & in
sexto Bibl. Patrum Lugd. 1677.
8. Sed & ad calcem historiarum
i, Colon. 1572. 1574. 1582. 8.
unt. 1615. 8. Falluntur Cornelius
nius libro primo Augustini sui,
. seq. & Petrus Wastelius in Vin-
Joannis Hierosol. pag. 568. seq.
unc libellum Orosii esse negarunt,
ati a Natali Alexandro Sec. IV.
14. praecipue a Jo. Garnerio. Vi-
Nic. Antonium Tom. 1. Bibl.
nae veteris pag. 182. & Dan. Pa-
chium tractat. praeliminari ad T.
I. Sanctor. Maji pag. XXI. Huic
scripto, incertum a qua manu,
i esse capita ferme septemdecim
om. V.

ex *Augustini* libro de Natura & Gratia Tom. X. edit. Benedictin. p. 86. Amst. a tertio capite ad undevigesimum, primus demonstravit Vossius de Historicis Latinis p. 218. Itaque *libri ad Marcellinum*, ad quos ibi provocatur, non Orosii sunt, sed Augustini libri tres de peccatorum meritis & remissione, ut eidem Vossio observatum. Exstant hi limine tomi X. edit. Benedictin.

Consultatio sive *Commonitorium* ad S. Augustinum, de erroribus Pricillianistarum & Origenistarum, praemitti solitum libro Augustini adversus Priscillianistas, quem ab Orosio circa Ann. 415. monitus composuit. Exstat inter Augustini Opera T. VIII. edit. Benedict. pag. 431.. Amst. Meminit Augustinus lib. 2. retractationum capite 44.

Gennadius cap. 39. *Hic est Orosius, qui ab Augustino* pro discenda animae ratione *ad Hieronymum missus*, *rediens* reliquias B. Stephani, *primi Martyris, tunc nuper* (A. 1415.) *inventas*, *primus intulit Orienti*. De harum reliquiarum inventione praeter ea quae supra T. 1. p. 153. in *Avito* Braccarensi dixi, vetus Chronicon a Theodorico Ruinarto editum in historia persecutionis Vandalicae p. 113. ubi etiam Orosii mentio. Ex isto autem Gennadii loco, repetito apud Honorium II. 30. *librum de ratione animae* Orosio tribuit Trithemius c. 121. initium etiam illius apponens: *Cum apud vos coelestis*. Itaque miror Nic. Antonio lib. 3. cap. 1. §. 21. Bibl. vet. Hisp. Tom. 1. pag. 182. non divisum esse a Commonitorio.

Epistolae plures ad Augustinum aliosque diversos, Trithemio memoratae interciderunt. Commentarius *in Cantica Canticorum* quem Orosio tribuit idem Trithemius, Honorii est, sicut etiam *de Viris illustribus liber*, de quo Thomas Jamesius. Atque vereor ne aliud etiam nomen reponendum, aut alius longe junior (*c*) Orosius intelligendus

Programmate edito Goettingae 1732. 4. &
Tom. X. supplem. pag. 263.
Supra in *Landulfo* Sagace.

(*c*) De pluribus Orosiis, sed Hispanorum quorundam ingenio confictis Nic. Antonius Tom. 1. pag. 183.

fit apud Anonymum Mellicensem ubi cap. 69. legitur : *Orosius venerabilis ut putatur Episcopus scribit inter alia Commentum in librum duodecim Prophetarum*.

Inter S. Augustini opera Tom. VI. edit. Benedictin. in appendice p. 487. Amst. legitur *Dialogus LXV. quæstionum* Orosii percontantis & Augustini respondentis, quem neutri tamen tanquam auctori adscribendum viri docti judicant. Tribui etiam Orosio solent, *Quæstiones de Trinitate & aliis S. Scripturæ locis, ad Augustinum*, cum hujus responsione editæ Paris. 1533. apud Mich. Mascosanum. Incip. *Licet multi & probatissimi Viri*. Etiam, ut notavit Nic. Antonius, *Orationis de situ antiquæ Babylonis & Carthaginis* Manuscr. in membranis annorum 200. apud Anton. Augustinum mentio, nisi, quis putet respici pauca illa quæ de Babylone & Carthagine in historiarum libris traduntur: quam conjecturam recte etiam referas ad librum Orosii *de Adamo*, quem apud Antonium laudat Franciscus Ximenius in libro *de les dones* Valentina sive Hispanica lingua scripto. * Ea quæ de Basileensi Orosii editione admonet hic Fabricius, vetustus Codex MS. membranaceus Vindobonensis, explicat & exponit. Vicentinam enim editionem manu tamen exaratam volumen illud repræsentat, sive quod ad illam exactum fuerit a quopiam, sive quod typis fuerit Vicentino impressori datus ad excudendum. In fine leguntur versus illi, quos ex Basileensi editione Fabricius hic recitat. In ipsa operis fronte majoribus literis scribitur : *Æneas Vulpes Vicentinus Prior S. Crucis, adjutore Laurentio Brixiensi, Historiam Pauli Orosii, quæ continetur in hoc codice quam accuratissime potuit, castigavit*. Tandem manus recentior adjecit : *Vicenza* 1475. Ad hanc igitur Vicentinam editionem formis Hermanni de Colonia expressam Leonardus Basileensis typographus suam adornavit ; & cum versus prioris editionis minime sibi convenire inte ret reformandos illos, sibique apta censuit. Ideo cum Vicentina ferr

Meque imprimendum tradidit non ri,

Hermanne, quam tibi soli

Basileensis sublato *Hermanne* subst *Leonarde* ; ita pariter & pro *C* posuit *Basilea*. Ex collatione ha scimus Basileensem editionem ex sam esse ad Vicentinam ; & qui sit Æneas non ultra ignoramus.

Osbernus sive *Osburnus* Anglus, nachus Claudianus sive Claudiocest sis (Glocestriensis) Ord. Benedict. A. 1140. de quo Lelandus c. 151. B II. 78. & Pitseus p. 207. Scripsit pe logos *in Genesin*, *in Exodum*, *in N ros* & *in Deuteronomium*. Præterea tinuo sermone, *in librum Judicu* bros VI. ad Gilbertum Foliot, e bate Glocestriensi Episcopum tun A. 1149. Herefordensem, postea a 1161. Londinensem : *Pannormiam* (si Vocabularium, inquit Pitseus gens opus ad Abbatem suum Ha num. Incip. *Cum in nocte hyemal Incarnatione Domini*. *De Nativitat mini*. *De sacramentis Passionis Ch De Resurrectione Domini*.

Osbernus, Trithemio cap. 313. 66. illustr. Benedictin. *Osbertus* M chus præcentor ac Subprior Dur nensis sive Cantuariensis apud La cum ab An. 1070. ad 1089. Arc scopum gratiosus, a quo comm sibi prædicationis munus testatur. De illo Lelandus cap. 144. Bale 54. Pitseus p. 189. H. Warthonus legom. ad Tom. 2. Angliæ sacræ seq. Oudinus Tom. 2. pag. 756 Præter *librum de Musica*, quo illa te primam palmam visus est tu scripsit laudatam Gvilelmo Malm riensi II. 8. de Regibus Anglor. *Vitam S. Dunstani*, Archiep. ab 959. ad 988. Cantuariensis *libris bus*, quorum alter est de miraculi ejus mortem factis. Utrumque off

(a) In vita S. Dunstani II. 20. Acta Sanctor. Tom. IV. Maji pag. 383.

: 19. Maji, Acta Sanctor. Tom. Maji p. 359. & Mabillonius San- Benedictin. Sec. V. p. 654. Prio- librum solum H. Warthonus T. gliæ sacræ pag. 88. 120. Liber *de & translatione S. Elphegi* Archie- i Cantuar. ab A. 1006. ad 1012. .us eidem Gvilelmo Malmesbur. Eadmero, editus est in Actis or. Tom. 2. April. 19. pag. 631. integrior ab H. Warthono Tom. gliæ S. pag. 122. 147. *Vita S. O-* qui ab A. 933. ad 958. Cantua- m Archiepiscopatum gessit, lecta n Gvilelmo Malmesburiensi, di- fuit ab ea quam Osberni sub no- vulgarunt Mabillonius Sec. V. A- SS. Benedictin. p. 283. Jo. Pinius ctis Sanctor. T. 2. Jul. IV. p. 67. . Warthonus Tom. 2. Angliæ S. 78. 87. nam illa, ut ipse deinde ionus observavit, in antiquissimo : rectius refertur inter scripta ri de quibus supra Tom. 2. pag. militer *Vitam S. Bregevvini* Ar- scopi Cantuar. ab Ann. 759. ad quam dedit idem Warthonus T. 75. 77. postea agnovit non Os- esse, sed ex ejusdem *Eadmeri* nentario de Bregevvini Vita ab- tam in Sanctilogio *Joannis* Tin- ensis. *Vita S. Elphegi* quam *car-* scripserat atque in Ecclesia can- m teste Eadmero commendave- nondum vidit lucem. Incipit: *ut omne melos*, Manuscr. Pitseo te- antabrigiæ in Collegio S. Bene- *Epistolas familiares* & *librum de consonantiis* præterea inter scri- ijus Osberni memorant Baleus & :, sed pannormiam recte Pitseus , quæ est alterius Osberni Glo- nsis. Similiter de vita S. Marti- lilonis, Majolæ & aliorum nihil ri quæ memorantur apud Oudi- T. 2. p. 758.

rtus Claranus sive *Clarentinus* Sto- laranæ (de Stockeclare) in Co- t Angliæ Suffolciensi, Monachus or S. Petri Londinensis Ord. Be- ned. circa A. 1136. De quo Lelandus c. 158. Baleus II. 75. ex Bostono Bu- riensi, & Pitseus pag. 204. Vossius pag. 409. de Hist. Lat. atque Oudi- nus Tom. 2. pag. 1121. Ejus scripta: *Vita S. Eduardi III.* qui Ethelberti F. post fratrem Alfredum, Angliæ impe- ritavit ab A. 1043. usque ad 1066. ad Albericum Innocentii II. Legatum. De *Vita & passione Ethelberti* Martyris. In- cip. *Gloriosus Orientalium Anglorum Rex*. Manuscr. in Cottoniana & in aliis An- gliæ Bibliothecis *Vita divæ Edburgæ*, Virginis, ad fideles in Christo sorores.

Miracula Regis & martyris Eadmundi. Incip. *Cum laureatus Dei martyr Ead- mundus*. *Epistolarum* ad diversos, reli- giosarum & familiarium duo Volumi- na. Ex his memoratur una ad D. A- delidem Berkingensis Cœnobii Abbatis- sam de armatura Castitatis: & alia ad Henricum Wintoniensem Episcopum, Apostolicæ sedis Legatum de canoni- zando Rege Eduardo, quem sanctis de- mum adscriptum constat A. 1161. Vi- de Laur. Surium & Acta Sanctor. V. Januar. Laurentii Cherubini bullarium Tom. 1. pag. 67. Alexandri III. Epi- stolam tertiam in Conciliorum tomis: & in appendice tertia Epistolam 17.

Osbertus sive *Otbertus*, natione An- glus, Theologus Parisiensis, Carmeli- ta, a Cangio refertur ad A. 1340. quo- niam Trithemius cap. 599. illum me- morat inter scriptores qui illo tempo- re vixerunt. Accuratius autem tempus si requiras, An. 1330. sepultus fuit a- pud Carmelitas Londini. Ab Alegrio p. 373. paradis. Carmelitici decoris p. 373. præter rem traditur floruisse An. 1496. Nam idem iste fuit cum *Osberto Pichonamo* sive *Pickinghamo*, de quo tanquam diverso idem Alegrius p. 285. Sed ut ætas & nomen patriaque & pro- fessio, ita scripta etiam eadem sunt. Suo enim Trithemius tribuit: *Commen- tarios in IV. libros Sententiarum*, *Deter- minationes* varias, & *Sermones*. Simili- ter de Osberto Pichonamo Lelandus c. 349. *Scripsit Quodlibeta*, *Replicationes*,

Quæstiones, *Determinationes*, *De conceptione B. Virginis*, *Sermones*: denique & in Sententias, *elaboratum opus*; Adduntur apud Baleum V. 16. & Pitseum p. 422. *Postillæ* sive *commentarii Bibliorum* (in Biblia) & *de clara Dei visione*.

Osbertus Westmonasteriensis, Scriptor Vitæ S. Dunstani in Actis Sanctor. T. 2. Jul. 4. pag. 67. Vide supra, *Osbernus*. Durovernensis.

Osburnus, supra *Osbernus*.

Osfertus, infra *Ostforus*.

Osius sive *Hosius*, Cordubensis in Hispania per annos fere septuaginta Episcopus, magna apud Constantinum M. gratia & auctoritate, cui etiam amplectendorum Christianorum sacrorum suasor primus (*a*) fuisse traditur, & memoriam Osii recolunt Ecclesiæ Orientales die V. Novembris. Diem obiit centenario major circa Ann. 361. Non est hujus loci referre quæ de Osio falsa vel suspecta feruntur in adversariis Luitprandi pag. 487. 490. in Faustini & Marcellini libello precum pag. 14. seq. & apud Isidorum cap. 1. de S. E. vel quæ veris propiora traduntur in Annalibus Ecclesiasticis, atque ab Arianæ hæreseos historicis, sed & a Tillemontio tomo septimo memoriarum H. E. pag. 300. seq. & a Nicolao Antonio lib. 2. Bibl. veteris Hispanæ cap. 1. Pluribus Conciliis interfuit Osius: Illiberitano, Romano, A. 341. &c. Nicæno autem Ann. 325. & Sardicensi A. 347. etiam præfuit, auctor *sententiarum* ut vocat Isidorus, sive Canonum in eo conditorum. Idem creditur auctor *Epistolæ* Constantini M. nomine An. 324. scriptæ ad Arium, (*b*) quæ exstat apud Gelasium III. 1. hist. Concilii Nicæni, & ex Petri Morini versione apud Baronium ad Ann. 319. §. VI. & formulæ *Symboli Nicæni*. (*c*) Idem Sardicensis Synodi Ann. 347. testimonio (*d*) propter ætatem & Confessionem A. 304. sub Maximiano

Herculeo, & tanti temporis prob
fidem commendatur: postea tame
rianis cessit ad horam, ut non d
tur Athanasius de fuga sua Tom.
704. Arianamque formulam duri
tæsus exilii An. 352. vel compos
pse, vel ei certe subscripsit, quæ
tur apud S. Hilarium libro de Sy
p. 1156. *Exemplum blasphemiæ apud*
mium per Osium & Potamium co
pta. Ad Catholicos deinde nihilon
rediit iterum, atque ex hac vit
scessurus in illorum se commur
mori testatus est, ut præter alios
ples est testis laudatus Athanasius
in Epistola ad solitarios etiam ser
ex Osii Epistolis eximiam illam &
tem ad *Constantium* Augustum. (
ra ejus scripta, cæteræque Epistol
quam Isidorus ait scriptam ab eo
se ad sororem *de laude virginitatis*
chro ac diserto comparatam eloq
& opus *de interpretatione vestium*,
dotalium quæ sunt in veteri Testam
hodie desideramus. Fuerit ne ide
sius cui Timæum suam Chalcidiu
dicavit, non plane exploratum e
xistimo.

Osmundus Astoricensis, (*Astor*
regno Legionis Hispan.) Episcopu
ca A. 1059. scripsit *Epistolam* ad
Eustachii Comitis Bononiensis in
Lenensi, pagi Atrebatensis, Con
de reliquiis capillorum S. Mariæ,
edidit Mabillonius Tom. 1. Anal
287. (edit. novæ p. 431.)

Osmundus Sarisberiensis, in Angl
piscopus defunctus circa An. 10
Dec. & a Callisto III. Sanctis a
ptus, scriptor *vitæ S. Althelmi* si
dhelmi Episcopi Schireburnensis qu
no 709. obiit. Hæc nondum edit
cet aliam a Wilhelmo Malmesbu
si, itemque aliam Anonymi, in
Osmundi p. 93. mentio, vulgavit
schenius Tom. VI. Act. Sanctor.
25. pag. 79. 84. Idem Osmundus

(*a*) Vide Baron. ad A. 324. n. 17. Nic. Antonium lib. 2. Bibl. vet. Hispanæ pag. 103.

(*b*) Tillemont. Tom. VI. memorar. hist. Eccles. pag. 263.

(*c*) Id. Tom. VII. pag. 311.

(*d*) Apud S. Hilarium in fragmentis p. edit. Benedictin.

preces & Divinum Officium per
a temporis in Anglia frequenta-
gessisse traditur . Vide Vossium
. seq.

brugense Chronicon : supra , *Erdv-*
f. 2. p. 105.

ysis Summa , supra *Henricus* a
.

borus , *Ostforus* , *Ostfertus* , ex Mo-
Pharensi Episcopus Vigorniensis
as A. 704. de quo Lelandus c.
eus I. 85. & Pitseus pag. 115.
nilias ejus sed nunquam editas
ant.

ues Ostrovodus . Supra Tom. IV.

aldus Anglicus Prior Carthusia-
ca A. 1450. amicus Joannis Ger-
cujus & nonnulla ex Gallico
Latine . Ipse a Baleo VIII. *16.*
se traditur præter Epistolas tum
s tum ad laudatum Gersonem ,
tiones solitarias & librum de re-
tentationum . Hisce Pitseus p.
ddit Portiforium , notatque li-
illum Manuscr. servari Canta-
in Collegio S. Benedicti .

aldus Odonius , Anglus , ex mo-
Floriacensi Ord. Bened. Episco-
A. *962.* Wintoniensis atque in-
A. *979.* ad *992.* Eboracensis Ar-
copus , cujus vitam scripsit Osv-
de quo mox , Vigorniensis . A-
leum II. 40. & Pitseum p. 180.
is præter Epistolas ad Abbonem
censem , ad Odonem avunculum
piscopum Cantuar. ad Sanctos
fet Floriaci , perhibetur promul-
atuta Synodalia .

ldus sive *Osvvoldus* circa Ann.
nonachus *Vigorniensis* Ord. Be-
te Lelando cap. 138. scripsit li-
acrarum precationum partim car-
partim soluta oratione . Et *de*
dis Epistolis opusculum instar
: . Nec non ad *Constantinum* Mo-
Floriacensem , Grammaticum
n , qui Epistolam versibus ele-
l eum scripserat . Confer Ba-
. 43. & Pitseum pag. 181. seq.

Vita Osvvaldi Odonii ab eo composita , servatur Manuscripta in Bibl. Cottoniana . Vide Oudinum Tom. 2. pag. 523.

Otbertus Anglus Carmelita , supra *Osbertus* .

Otbertus Dux Bullonii , Episcopus Leodiensis ab A. 1091. ad 1119. Ejus *Epistola de vita & obitu Henrici IV. Imp. & Ducis Bavariæ* edita a Goldasto in apologia pro Henrico IV. Hanov. *1611.* 4. pag. 204. 207. De hoc Otberto Joannes Chapeavillus in gestis Pontificum Leodiensium T. 2. p. 40. *56.*

Otfridus Monachus Wizanburgensis sive Weissenburgensis in Alsatia , Ord. Bened. & Presbyter qui Rabani Mauri se profitetur discipulum , haud prætereundus mihi est hoc loco , non quod Latine ab eo scripta multa ætatem tulerunt , sed quod insignem ætate sua operam ipse præstitit Ecclesiis Germaniæ , libros sacros & Cantica in linguam Theotiscam ex Latina transferendo atque metaphrasi metrica Teutonicis auribus commendando , clarus medio seculo nono , circa Lotharii & Ludovici secundi tempora , de quo præter Trithemium cap. 290. Flacium Schilterumque in præf. & loca editioni Schilterianæ præmissa Beati Rhenani , Velseri , Brovveri , Serarii , Morrhofii & G. Hickesii , consuli poterunt Lambecius T. 2. Dietericus von Stade in specimine lectionum Otfridianarum : Mabillonius T. 3. Annal. Benedictin. p. 128. Usserius & H. Warthonus de Scripturis vernaculis p. 120. & *369.* Oudinus Tom. 2. p. 312. seq. Jo. Christ. Hofmannus ab Hofmans vvaldau præf. ad poemata sua quibus omne punctum tulit Germanica : atque inprimis David Hofmannus alter in erudita de Otfrido diatriba , Helmst. 1717. 4.

Exstat ejus *Liber Evangeliorum* sive *Harmonia Evangelica* , in qua *inter quatuor Evangelistas medium* se ait incedere , Libris quinque ad numerum totidem sensuum digesta , atque rhythmis ex-

pres-

pressa Theotiscis, editaque primum licet minus integra minusque emendata a *Flacio* Basileæ 1571. 8. Manuscr. Codex quo usus Flacius ejusque typographus fuit, servatus est Ulmæ in Bibliotheca illustris Raymundi de Kraft, ut notatum V. C. Jo. Georgio Schelhornio Tom. 3. amœnitatum litterariarum p. 19. Varias lectiones e Codice alio Manuscr. & ex Germanica crisi sua emendationes consignavit *Marquardus Freherus*, quæ post ejus obitum editæ Wormaciæ 1631. De Codice Frisingensi, initio mutilo, quem inspexerunt B. Rhenanus, Wolfg. Laxius, & Wiguleus, vide Lambecium Tom. 2. p. 456. seq. De Codice Bibl. Cæsareæ antiquissimo, Otfridi exarato ætate, ex quo Flacii editio insigniter & emendari possit & suppleri, præclare Lambecius Tom. 2. pag. 415. seq. Illo Codice Cæsareo usus vir egregius *Dietericus van Stade* novam Otfridi editionem molitus est, quam ad præla etiam paratam una cum Grammatica Theotisca & glossario Francico sive Theotisco heredes ejus servant. (*a*) Nam spirante illo tantum lucem vidit *specimen lectionum antiquarum Francicarum* ex Otfrido & aliis Ecclesiæ Germanicæ veteris monumentis collectum, cum versione Latina, Stadæ 1708. 4. de quo consuli possunt Acta Erud. T. IV. supplem. pag. 184. Ex eodem Codice Cæsareo Varias Lectiones vulgavit vir celeberrimus *Jo. Georgius Eccardus*, ad calcem Legum Salicarum, A. 1723. fol. De accentibus, pronunciationis indicibus qui exstant in illo Codice, & quos optaverim ab editoribus non omissos, notavi in libro de propagatione Lucis Evangelicæ pag. 437. ubi etiam pag. 433. desiderium & consilium de addenda Otfrido & aliis antiquis Theotiscis monumentis versione Germanica constante ex meris, quantum res fert, vocabulis ejusmodi quæ respondentia veteribus illis Theotiscis sive Franco Saxonicis ab hodierni adhuc sermonis Germanici usu agnoscuntur. Denique in laudatissimi JCti Argentoratensis *Jo. Schilteri* thesauro Antiquitatum Teutonicarum tomo primo Ulm. 1727. fol. familiam ducit Otfridus, ita ut Theotiscis Latina semper versio ejusdem Schilteri & emendationes, annotationesque adjectæ Jo. Georgii Schertzii, qui & Codice quo Flacius, & Freherianis emendationibus & illustris Viri Friderici Rostgaardi decerptis ex Codice Vaticano usum se profitetur. Alium Codicem servat Bibliotheca publica Francofurti ad Mœnum (*b*) & Bibliotheca Bodlejana inter libros Junianos apographum Francisci Junii, qui illud ad præla destinaverat. Porro in Schilteriana editione libro Evangeliorum præmittitur 1. Epistola Otfridi *ad Ludovicum* Orientalium regnorum Regem (Ludovicum II. Imp. German. ab A. 856. ad 871.) rhythmis Theotiscis, cum nova Latina versione. 2. Epistola Latine ab Otfrido scripta *ad Liutbertum* Archiepiscopum Moguntinum (ab A. 863. ad 889.) 3. Epistola *ad Salomonem* Episcopum (Constantiensem I. ab Anno 864. ad 873.) itidem Theotiscis rhythmis cum nova versione Latina. Denique ad quinque librorum calcem p. 389. 400. exstat. 4. Epistola similibus rhythmis Theotiscis additam Latinam interpretationem habentibus, quorum hæc est Acrostichis: *Otfridus Wizanburgensis Monachus*, Hartmunte & Werinberto *Sancti Galli Monasterii Monachis*. Apparet hinc, unde Trithemius titulos scriptorum Otfridi hauserit, & Trithemii error cum titulum libro Evangeliorum præpositum laudat *Gratiam Theotistæ*, cum in Codice Cæsareo (*c*) majusculis litteris legatur hunc in modum: *Incipit liber Evangeliorum, Domini* (Ludovici II. Imp.) *gratia Theotisce conscriptus*. Ex his etiam Goldasti refellitur error, qui Monachum Sangallensem Otfridum facit.

Quam

(*a*) Jo. Henr. von Seelen. memoria Stadeniana cap. IV. pag. 138.

(*b*) Jo. Gottfrid. Olearius Bibl. scriptorum Eccles. Tom. 2. pag. 50. W. E. Tentzelius in dialogis vernaculis menstruis A. 1691. pag. 721.

(*c*) Lambec. Tom. 2. pag. 419.

ı vero *paraphrasin Psalterii* Tri-
ıum secutus illi tribuit Lambe-
eam *Notkero Labeoni* supra pag.
vindicare me memini . Librum
licio extremo , memoratum eidem
emio , aliumque *de gaudiis regni*
s , & *Carmina* diversi generis &
las ad diversos , nescio an quis-
oculis usurpaverit . Fragmenta
ım ex *homiliis* Otfridi Theotiscis,
amore erga Deum & proximum ,
viduarum speciali protectione Divi-
Manuscripta in Bibl. Cæsarea te-
ambecio Tom. 2. pag. 757. 759.

elgrimus Astidensis sive Werthinen-
onachus Ord. Benedictin. diœcesis
ı. ipse Friso natione, discipulus *S.*
eri, primi Mimigardeardensis sive
steriensis Episcopi defuncti Ann.
raditur ejus *Vitam* scripsisse libris
ıs: quam sine nomine auctoris ex
ıscr. Guldensi edidit Christopho-
Brovverus in sideribus Germa-
Mogunt. 1616. 4. & ex Brovveri
ne Mabillonius Sec. IV. Act. SS.
ıicti. parte 1. sub initium . Alia
ıam dedit Surius 26. Martii : a-
ıam quam *Alfrido* & quam *Uffin-*
ıctore exhibent Acta Sanctorum
3. Martii 26. pag. 642. & 659.
quam miracula nonnulla ex libro
lo Vitæ e Brovvero editæ exhibet
655. auctorem non Othelgrimum
lans sed Anonymum Frisonem ,
o vide sis etiam disputata a Pa-
chio p. 629. ubi auctorem quis-
ıit post An. 795. scripsisse adeo-
que ex Ludgeri familiaribus fuis-
et , *Othelgrimum* etiam sive *Odil-*
s , diligenter distinguendum ab
rimo Lutgeri fratre, Catalaunen-
Gallia Episcopo , de quo in-

mus Presbyter & Monachus Cœ-
Ratisbonensis ad S. Emmerammum
Ordinis Bened. in quo cum per trigin-
ta annos versatus, scholis etiam præfe-
ctus fuisset , & Decaniam administras-
set, *Fuldam* A. 1062. se contulit, quo
ipso anno Cœnobium illud Ratisbonæ
conflagravit , ut ipse narrat in libello
de ipsius tentationibus , *varia fortuna &*
scriptis, quem vulgavit Mabillonius T.
IV. Analector. pag. 404. (edit. novæ
pag. 108. 119.) Diligenter de hoc O-
thlono V. C. Bernardus Pez in Diss.
Isagog. ad tomum primum Anecdoto-
rum pag. X. seq. Sed Othlonum ipsum
de scriptis suis differentem audiamus .

Libellum primum scribere cœpi metrico
scilicet stilo, *quo maxime in seculari vita*
positus me exercebam : (*a*) *ponens in eo va-*
rias spiritualis doctrinæ sententias, *qui-*
bus me solummodo contra tentationes im-
minentes instruens roboravi : ut pravita-
tis meæ quantitatem , quam cum ceteris
Clericis communiter in mundo exercebam ,
pertinaciamque quam specialiter præ mul-
tis ibidem retinebam , magis attenderem ,
atque litteris expositam majori pœnitentia
diluendam agnoscerem . Inserui in eodem
etiam libello sermonem quemdam lamenta-
bili stilo editum , prius quidem disputans
de diversa clericorum negligentia , nec non
avaritia : deinde narrans de miserabili
improbitatis meæ vindicta , tam spiritua-
liter , quam corporaliter patrata .

Librum *vero* visionum (*b*) *licet post*
duos scripserim , in ordine tamen secun-
dum ideo posui , ut illa doctrina quæ in
priori libello variis prolata est sententiis ,
in hoc quoque variis corroboraretur exem-
plis : eaque tenacius præmissa animo in-
hæreant verba quæ majori testimonio tam
pietatis , quam severitatis Divinæ in sub-
sequentibus commendantur , in morem vi-
delicet lautioris cibi , qui primo aqua pu-
ra coctus , deinde aliqua aceti vel etiam
piperis adjectione accuratius præparatur .

Tertius *dialogus de tribus quæstioni-*
bus , de Divinæ pietatis agnitione
ju-

ıic est quem vulgavit Bernardus Pez Tom.
lotor. parte 2. pag. 431. 482. Incip. *O*
ı cupis cognoscere dicta salutis . Vide et-
t 50. dialogi de tribus quæstionibus ibid.

(*b*) Exstat apud laudatum Pezium pag. 547. 612.
atque inscribitur *liber visionum suarum & aliorum*
Incip. pag. 594. *S. Bonifacii Epistola de dictis*
& visis cujusdam Monachi redivivi.

judiciorumque Divinorum diversitate, nec non de varia bene agendi facultate, ad Henricum Monachum Augiensem. Hunc dialogum in lucem dedit laudatus Bernardus Pezius, tomo 3. thesauri anecdotor. parte 2. p. 143. 250. Epilogi loco subjiciuntur Moralia metra, & Sententiæ, & summa dictorum de mysteriis numeri ternarii.

Cum igitur persecutionem quam in monasterio nostro (ut supra dictum est) passus eram, fugiens ad Fuldense monasterium venirem, ibique per annos quatuor cum tranquillitate magna commoratus viderer: dictandi scribendique studium frequentare postulabar a quibusdam ejusdem monasterii fratribus; ut sancti Bonifacii vitam, *difficili stilo editam, aliquid facilius ederem: quam petitionem, licet diu denegarem* (*a*) *postremo tamen compulsus importunis precibus, ut potui, quod petitus eram implevi*.

Hi sunt *libri* illi *duo de vita S. Bonifacii* Archiepiscopi ab Anno 745. ad 754. Moguntini, *ad fratres Fuldenses*, illustrandæ *Willibaldi* de eodem S. Bonifacii narrationi destinati, insertis Epistolis etiam Bonifacianis ab ipso & ad ipsum scriptis pluribus, cum jam apud Leonem IX. qui A. 1054. diem obiit, de Bonifacio sanctis adscribendo agi cœpisset. Ediderat hos libros ut solet interpolatos (Epistolis tamen integris servatis) Surius ad Junii V. sed sine auctoris nomine, qui delitescere etiam suo tempore malebat: itaque auctori restitutos suo, atque sinceriores ex Codice monasterii Rebdorfensis vulgavit eosdem *Canisius* Tom. IV. 2. antiquar. Lection. pag. 493. (edit. novæ Tom. 3. p. 337. 368.) Post Canisium & ultima operis Suriani editio A. 1618. eosdem exhibet & *Nic. Serarius* libro tertio rerum Moguntinarum, additis etiam notis, Mogunt. 1604. Colon. 1624. 4. & in nova Georg. Christiani Joannis editione p. 205. Francof. 1722. fol. tum *Joannes Mabillonius* Sec. III. parte 2. Sanctor. Benedictin. statim in limine: nam in Actis Sanctorum T. 1. Junii V. Henschenius *Willibaldo* prælato Othlonum omisit. Neque in Christophori Brovveri sideribus Germaniæ, Mogunt. 1616. 4. editis Vitam Bonifacii ab Othlono scriptam reperio, sed *vitam S. Pyrmini* ex S. Mauri Andegav. Abbate Episcopi in castello Meltis (*b*) ad Lindolfum Trevirensem ab An. 999. ad 1008. Episcopum. Quanquam eundem esse hunc Othlonum cum Vitæ S. Bonifacii scriptore, nec ætas nec scribendi genius suadere videtur viris doctis. Neque ipse ejus meminit ubi lucubrationes suas recenset scriptor Vitæ S. Bonifacii. Memoria Pyrmini recolitur in Martyrologiis 3. Novembris. Alius etiam Pyrminus Abbas Augiensis, de cujus vitæ scriptoribus dictum in *Henrico a Kalben* & *Warmanno*.

Alium quoque libellum quem appellavi Manualem, pro ammonitione clericorum & laicorum (*c*) *scriptum ibidem positus edidi. Item* libellum proverbiorum, (*d*) *in eodem monasterio positus scribere cœpi*.

Continuoque stylo accepto scribere cœpi in modum sermonis, sumens exordium de Psalmistæ dictis: Dominus de cœlo prospicit super filios hominum, *quæ nimirum dicta, quantum potui, similitudinum argumentis roboravi, credens per hæc aliquos ædificari, cui videlicet operi titulum imposui*, (*e*) quomodo legendum sit in Rebus Visibilibus.

Ex petitione namque fratrum nostrorum, vitam Sancti Nicolai, nec non Sancti Wolfgangi (*f*) *emendans, sicut in utriusque vitæ prologo intimatur, scripsi*, an-

(*a*) V. C. Jacobus Basnage ad Canisium Tom. 3. pag. 335. 336. disputat vitam S. Bonifacii scriptam post Concilium Erphordiense A. 1073. & post Egbertum Abbatem, extinctum Anno 1078.

(*b*) Meldensem alii, alii Metensem faciunt. Vide Brovverum pag. 26. Theodoricus IV. cujus tempore Episcopatum illum Pyrminius obtinuit, regnavit in Gallia ab A. 721. ad 731.

(*c*) Hunc etiam edidit celeberr. Petzius Tom. 3. anecdot. parte 2. pag. 403. 428.

(*d*) Liber Proverbiorum exstat ibid. p. 485.

(*e*) Hic liber sive sermo adhuc desideratur.

(*f*) *Vita S. VVolfgangi* Episcopi Ratisbonensis ibid. pag. 613. 624. rhythmis & oratione prosaria,

m proficiscerer ad monasterium Ful-
Sed & vitam Sancti Altonis, n-
quibusdam carminibus ad eumdem
pertinentibus. Postquam vero re-
itam Sancti Magni scripsi, com-
fratrum duorum precibus intimis
luis, Wilhelmi scilicet ex congre-
nostra, & alterius qui ad nos di-
causa ex monasterio sancti Magni
Adalham dictus, quique nunc in
Afra cœnobio Abbas est constitutus.
hæc autem cum viderem simul &
s undique Christianæ religionis de-
tem, Rectorum & Principum ne-
am in subditos, tam in spiritua-
n sæculari vita positos, doleremque
pro talibus, cogitare cœpi, ut quia
lignaretur me audire communi ser-
quentem, pro miseriaque tanta con-
n, vel scribendo aliqua sacræ Scri-
erba proferrem, unde aliquos ædi-
ossem. Hac igitur causa scripsi li-
es quoque operis novissimum, cui
imposui de cursu Spirituali. (a)
videlicet libro quantum per sacræ
a, maximeque per Psalterii &
lii campum currere potui, scriben-
ili. Inter hæc & sermones quos-
b) nec non Epistolas pro commu-
tate scripsi: quas si quis forte le-
luerit, apud nos invenire poterit.
etiam ante plures annos librum de
one actuum meorum, (c) ut si
firmitas vel subitanea mors me in
s impediret a debita Confessione,
per scripta patefacerem, quis ex
pso, quis ex Dei gratia essem.
c proferre libet duarum Oratio-
rba. Attendens enim sæpius, quia
r exemplis pravis seduxi, talia O-
m. V. rationis verba scribere studui, in quibus
unusquisque satis doceri potest, quomodo
pro se & pro aliis orare debeat: quæ sci-
licet Orationes cum a quibusdam jam ha-
beantur, in hoc opusculo describere nolui.
Hæ autem Orationes, aliaque superius de
dictandi dono prolata, tanto magis pietati
Divinæ constat referenda, quanto amplius
notum est me vitiis plurimis quondam de-
ditum nihil horum meruisse. Ideo autem
hæc protuli, ut juxta hoc quod ipse Domi-
nus in Evangelio cuidam dæmoniaco a se
liberato præcepit dicens, Vade in domum
tuam, & narra quanta fecerit tibi Deus;
ego quoque narrarem, quanta mihi benefi-
cia Deus exhibuerit.

Othonum Imperatorum, *primi* sive magni ab A. 938. ad 974. *secundi* ab A. 974. ad 984. & *tertii* ab A. 984. ad An. 1003. Diplomata quædam in illustris Besselii Chronico Gotvvicensi p. 159. seq. 193. 209. Othonis primi etiam apud Henricum Meibomium T. 3. rerum German. p. 739. 754.

Pro *Othone IV.* qui ab An. 1208. ad 1212. imperitavit, exstat Apologia Henrici, Meibomii avi adversus Urspergensem Cuspinianum, Seb. Munsterum aliosque edita Helmst. 1624. 4. & in Henr. Meibomii nepotis Tom. 3. rerum German. p. 111. seq. subjunctis & Diplomatibus p. 158. seq.

Othonis, Apostoli Pomeranorum atque Episcopi Bambergensis An. 1138. vel 1139. defuncti Vita ab Anonymo apud Surium 2. Jul. atque ab Anonymo synchrono (qui *Seifridum* Othonis notarium ante oculos habuit) libris III. edita a Canisio Tom. 2. antiquar. Lect. pag. 235. (edit. novæ T.

lerat sed sine Othloni præfatione Mabil-
c. V. Benedictin. pag. 712. Vita *S. Ni-*
ensis adhuc desideratur. Sicut Vita *S.*
oque. *Vita S. Altonis* Abbatis in Bava-
ore qui A. 760. diem obiit, illa ipsa vi-
e exstat sine auctoris nomine in Actis
Tom. 2. Febr. 9. pag. 359. & in Mabil-
III. 2. Benedictin. p. 217.
brum *de cursu spirituali* edidit laudatus
m. 3. anecdotor. parte 2. pag. 359. 400.
itur pag. 398. narratio de Comite per
um judicium diffamato super equi rapi-
na, atque a reatu liberato, & fragmentum *de translatione corporis S. Dionysii* e Francia in Germaniam ad Monasterium S. Emmerammi.

(b) Ex his eidem Pezio debemus *Epistolam de permissionis bonorum & malorum causis* pag. 253. 256. & *sermonem in Natali Apostolorum* pag. 539. 544. Nec non *precationem peccatoris*, Theodisco idiomate, Tom. 1. anecdotor. pag. 417. cum Latina Othloni versione p. 421. Incip. *Trohtin almahtiger.*

(c) Hic ipse videtur quem Mabillonius in Analectis edidit.

3. parte 2. pag. 40.) & emendatior in Actis Sanctor. T. 1. Julii 2. pag. 371. Vide supra in *Andrea S. Michaelis Abbate*, T. 1. pag. 95. *Ebbone* Tom. 2. pag. 261. & in *Imbricone* Tom. 4. p. 32. Hujus Othonis quædam in *diplomatibus* Bambergensibus pag. 1112. 1124. Jo. Petri Ludevvig. scriptorum Bamberg. T. 1. De *Sermonibus* ejus XXXVIII. Manuscriptis vide Acta Sanctor. T. 1. Julii p. 378.

Otho de S. Blasio, supra T. 1. pag. 248. seq.

Otho Candidus, de Alerano ex Marchionibus Montisferrati, & S. Nicolai in Carcere Tulliano Diaconus Cardinalis a Gregorio IX. legatus in Germaniam Angliamque, defunctus A. 1251. Vide Georgii Josephi Eggs purpuram doctam Tom. 1. pag. 150. Ex scriptis ejus nihil nisi opuscula de Astrologia memorari video. * Longe majoris momenti scriptum ex Othone isto habemus, Constitutiones scilicet a se editas, dum Anglicana legatione fungeretur. Sunt illæ apud me subjectæ Anglicanæ Ecclesiæ Constitutionibus Londini editis per Richardum Pynson anno incerto. Exstant etiam ex edit. Gul. Lyndvvood Oxon. 1679. & ex hac editione apud Wilkins Concil. Britan. T. 1. p. 649.

Otho de Castro Rudulphi Rodulphæus, ex Cancellario Parisiensi Monachus Ord. Cisterc. & Episcopus Tusculanus Cardinalis defunctus A. 1273. Vide supra pag. 156. *Odo* Castillioneus.

Otto Henrici IV. Imp. nepos, filius S. Leopoldi Marchionis Austriæ & Agnetis quæ Henrici V. Imp. Soror fuit, nuptaque Friderico Svevorum Duci ex eo Fridericum patrem Friderici I. Imp. & Conradum peperit Germaniæ Regem: ipse Conradi III. Imp. frater uterinus, patruus Friderici I. Barbarossæ, Episcopus ab A. C. 1138. *Frisingensis* & fratris in Palæstinam expeditioni A. 1148. comes fuit: ex qua redux abdicato post A. 1556. munere Episcopali Monachus Cisterciensis, in Cœnobio Burgundiæ Morimundensi Abbas diem obiit Ann. 1158. Ejus laudes celebrat Radevicus lib. 2. cap. 11. & mortem luget Gualtherus lib. IX. Ligurini v. 90. seq. Epitaphium ejus quia in illo Chronographiæ Ottonis fit mentio, afferre placet:

Quicquid in orbe beat, præclaros & meliores
Præsulis Ottonis mire cumulavit honores.
Si Proavi vel Avi probitas, sanguis, Ordo, potestas
Deberent mortis furias cohibere molestas,
Non moriturus erat præclare praeditus illis.
Heu talem communibus accessisse favillis!
Quam facunda Viri vox, qualis Philosophia,
Hortatu Regum docet edita Chronographia.
Luxit eum patria, propria comitata ruina.
Propitietur ei Deus & pia Virgo Maria.

Ejus *Chronicon* rerum ab initio Mundi usque ad A. C. 1146. (*b*) gestarum *libri VII.* ad Singrimum, subjuncto *octavo* de fine Mundi, Antichristi persecutione, resurrectione mortuorum, judicio finali, gloria beatorum atque suppliciis damnatorum. Libri septimi capite undecimo, (*c*) *Hucusque*, inquit

(*a*) Lambecius Tom. 2. pag. 470. Pagi ad A. C. 1159. n. 15. Sammarthani Tom. 4. Galliæ Christ. pag. 674. Wigulejus Hund in metropoli Salisburg. pag. 105. Carolus Meichelbeck in Historia Frisingensi: Jo. Petrus Puricellus monument. Mediolanens. in tomo quarto thesauri Italiæ pag. 458. seq. Hugo Menardus in martyrologio Monastico 22. Sept. Chrysostomus Henriquez in Menologio Cisterciensi 7. Sept. & in Annalibus Cisterc. ad A. 1159. cap. 5. Labbe Tom. 2. de S. E. pag. 149. Carolus Visch in Bibl. Cisterciensi pag. 255. Augustinus Sartorius in Cistertio bistertio &c.

(*b*) Albericus ad A. 1146. pag. 313. *Hucusque pertingit narratio Episcopi Ottonis, qui fuit vir nobilis & Monachus Morimundi, & una die electus in Abbatem ejusdem loci, sequenti die factus est in Bavaria Episcopus Frisingensis, cum esset frater Imperatoris ex matre, filius videlicet Leopoldi Austriæ.*

(*c*) Casp. Sagittarius Tom. 1. introductionis in Hist. Eccles. pag. 60.

Otto, *tam ex Orosii quam Eusebii rum qui post ipsos usque ad nos scri-t libris, lecta posuimus. Ceterum equuntur* (ab A. 1106. quo Hen-V. patrem exuit Imperio) *qua is memoriæ sunt, a probabilibus vi-dita, vel a nobis ipsis visa & au-onemus*. Hoc Chronicon una cum m *Libris II. de gestis Friderici I. ressæ* usque ad A. 1157. & appen-*Radevici* itidem in duos distribu-ros usque ad A. 1160. in mona-quodam Viennensi repertum pri-ulgavit *Jo. Cuspinianus* Argentora-:5. fol. Post Cuspinianum Basileen-m Gunthero, præmissa præfatio-*lelanchthonis* 1569. fol. atque eo-anno inter scriptores a *Petro Pi-* recensitos. Denique *Christianus ius* tomo primo scriptorum, Ba-584. Francof. 1670. fol. qui etiam iico continuationem alterius *O-*, *Abbatis de S. Blasio* Ord. Bene-in diœcesi Constantiensi, capitibus onstantem usque ad An. 1212. & rico appendicem Anonymi un-i annorum, & Epistolam de A-i Friderici Barbarossæ expeditione rram sanctam, obituque 10. Jun. 190. adjunxit. Non omittendum Eneæ Sylvii de Ottonis fide testi-um, qui in historia Friderici III. Boecleri notis edita pag. 10. pro-r eum licet hostibus Pontificum arcto nexu junctum, tamen histo-legem ita servasse, *ut neque co-* *veritati*, *nec cognationi veri-ficeret*. Ex Codice Manuscr. Cæ-Viennensi locum Chronici emen-ambecius Tom. 2. pag. 4. Wilh. tus Tentzelius in dialogis Men-Germanice editis Ann. 1692. 694. laudat Codicem Chronici Ot-ii Manuscriptum in Bibl. Jenen-cum Chronico Anonymi quod Alberto I. incipit atque deinde ab continuatum fuit.

...oria domus Austriacæ quæ memo-a Barnaba de Montalbo aliisque itur fuisse apud Wolfgangum La-zium, nondum a quoquam in dias lu-minis auras protracta est.

Otho Kultzing, Ord. Præmonstr. Præ-positus in Hilgenthal A. 1423. de fun-datione & translatione Monasterii sui in Luneburg, exstat T. 2. scriptorum Brunsvvic. illustris Leibnitii p. 383.

Otho Mindensis Episcopus scripsit *iti-nerarium* suum *Hierosolymitanum*, obiit-que A. 1324. Hæc de eo Cangius, ad Chronicon Mindense provocans. Sed in Chronicis Mindensibus tum *Hermanni de Lerbeke* Tom. 2. Leibnitii, & *Bus-sonis Watenstedii* apud Paulinum: tum in Anonymis Pistoriano & Meibomia-no, hunc non reperio, licet quatuor Ottones Episcopos Mindenses referant, sed nec illa ætate, nec itinerarii scri-ptorem.

Otho de Morena. Supra p. 88. *Morena*.

Thomas Otterburnus Anglus, Ord. Mi-nor. cujus *Chronicon Regum Angliæ* in A. 1420. definens, Manuscr. in Cotto-niana & aliis Angliæ Bibliothecis. Vi-de Oudinum Tom. 3. pag. 2334. Luci publicæ exposuit V. C. Thomas Hear-ne una cum *Joannis Frumentarii* sive Wethampstede historia rerum Anglica-rum usque ad Eduardum IV. Oxon. 1734. 8.

Ovidii nomine, celebratissimi aurea ætate Poetæ, plura carmina in lucem data sunt, quæ medio vel infimo et-iam ævo deberi nemo humanior, qui legerit, dubitabit. Ejusmodi sunt *libri tres de vetula*, *de quatuor humoribus & de ludo latrunculorum*, de quibus dixi lib. 1. Bibl. Latinæ cap. 15. ubi etiam de *Elegia de Philomela*, quam sub *Alphii Ovidii Juventini* nomine vulgavit Gol-dastus Francof. 1610. 8. & alia *de pu-lice* cui *Ofilii Sergiani* nomen idem Gol-dastus maluit præfigere, & quæ sine lo-ci & anni nota prodiit in 4. sub tem-pus natæ typographiæ, una cum *libro trium puellarum*, qui incipit: *Ibam for-te viam quandam nullo comitante*: & cum carmine leonino *de sagaci nuncio*, cujus initium: *Summi victoris fierem cum vi-ctor amoris*; adjunctis *Pamphili Mauri-*

liani amoribus ſive carminibus eroticis. In hac editione quædam emendatiora legi quam in elegia de publice apud Goldaſtum, oſtendit Polycarpus Leyſerus in hiſtoria poetarum medii ævi p. 2070. Eundem pag. 2086. vide de elegia de Philomela, quam nuper recudendam dedi in ſpecimine ſylloges, cui titulus: *Philomelæ vox*, *centum diſertorum hominum ſtylo commendata*, & quod præmiſi Nobiliſſ. Alberti Jacobi Zellii poematibus vernaculis (*a*) editis Hamburgi 1735. 8.

Oudardus ſive *Oudarius*, de quo Geſnerus in appendice Bibl. & ex eo Simlerus: *Oudarius ſemilatinus auctor*, *ſcripſit hiſtorias*, *in quibus Aventici* (Helvetiorum hodie oppidi non procul Friburgo, olim amplæ & opulentæ Civitatis) *ab Alemannis vaſtati mentionem facit*. *Quem in hiſtoria ſua Paulus Æmilius inter primos ſecutus eſt*.

Ouvo, ſive *Onno*, Friſius, Monachus Fontanellenſis traditur circa Ann. 710. ſcripſiſſe de viſione Radbodi Friſiæ Regis a Pipino A. 692. 697. victi, & de horrenda ejus morte. Vide Suffridum Petri, Poſſevinum & Voſſium II. 26. p. 274.

Joannes de Oxenedes Anglus Monachus S. Benedicti de Hulmo ſive Ulmo cujus Chronica ab adventu Horſæ & Hengiſti Saxonum in Britanniam ad A. C. 1293. multis de fundatione & dotatione iſtius Monaſterii exſtat Manuſcr. in Bibl. Cottoniana, ut jam notatum Oudino T. 3. p. 969.

Joannes Oxraccus. Supra Tom. IV. p. 111.

Henricus Oyta, ſupra Tom. 3. pag. 225.

LIBER XV.

G*Vilelmus de Pachentonis* ſive *Packingtonus*, ſupra T. 3. p. 158.

Pachinus JCtus Perufinus, ad quem Epiſtola Gviniforti Barzizii A. 1438. data p. 120.

Propter veteres Latinas quæ exſtant & ſcriptorum ejus & Vitæ verſiones non omittendus mihi *S. Pachomius*, cujus Monachorum in Thebaide Ægypti Tabbenenſium auctoris præcipui (*b*) & medio ſæculo quarto defuncti vitam, ab auctore incerto, ſed qui illis temporibus vixiſſe ſe profitetur, traditam exhibet Bollandus Tom. 3. Act. Sanctor. Maji, Græce quidem in appendice ad calcem illius Voluminis e Manuſcriptis Florentino, Vaticano & Ambroſiano pag. 25. & 51. Latine autem ex verſione Danielis Cardoni S.I. p. 295. & 334. Ammonis quoque Epiſcopi Epiſtolam περὶ βίου μετανοίας καὶ πολιτείας Παχωμίου καὶ Θεοδώρου, e Manuſcr. Florentino Græce ad Calcem Volum. pag. 63. & Latine pag. 347. Cui præmiſſa quædam ἐκ τῶν ἐντολῶν τοῦ Παχωμίου, cujus generis ſunt *monita ſpiritalia* Pachomii ex Manuſcr. Aldino Latine edita a Gerhardo Voſſio in appendice ad Gregorium Thaumaturgum p. 130. Mogunt. 1604. 4. Incipiunt: *Honora Deum*, *& valebis*. Tabulam æneam inſtituti Monaſtici regulas complectentem Pachomio traditam ab Angelo narrat Palladius in Lauſiaca cap. 38. & argumentum ejus refert. Eam Angelo dictante didiciſſe Pachomius traditur ſimiliter in Martyrologio Rom. 14. Maj. Prodiit etiam ſæpius *Pachomii Regula* uberior Latine, quam ab auctore primum ſcriptam Ægyptiaco ſermone, deinde verſam Græce, & e Græco ad Silvani Monachi preces Latine redditam a Sancto Hieronymo, nolim inficiari. Primus edidit Achilles Statius Romæ 1575. deinde Petrus Ciacconus ibid. 1588. Hinc Bibliothecæ Patrum collectores, atque editores Operum Joannis Caſſiani. Non hanc modo Regulam cum Hieronymi præfatione, ſed et-

(*a*) *Ervveckte nachfolge zum irdiſchen Vergnügen in Gott*.

(*b*) Vide Palladii Lauſiacam pag. 90. ſeq.

ι *Pachomii Epistolas* quas Gennamemorat, & plures etiam illi non ɔratas Latine ex interpretatione :m Hieronymi servavit Benedictus ıensis, qui sæculo IX. claruit, in ordia sive Codice Regularum, qui ıcæ Holstenii editione prodiit Rom. 4. recusus Paris. 1663. 4. Plura ıchomio Rosvveidus in vitis Pa- pag. 81. seq. præludio ad *vitam* Pachomii a Dionysio Exiguo Laversam, & Tillemontius T. VII. ius junioris Monachi Pachomii inn sermonem ad eos qui Divinam dentiam accusabant quod Saraceɛrmitteret Christianos cladibus af-, λόγ·ν ὑπερκπολογητικὸν τε καὶ ἠθικὸν ἰς δυσανασχετᾶντας πρὸς τὰς ἐκ τῶν ἐθνῶν ι.ένας θλίψεις καὶ τὴν θεῖαν πρόνοιαν λοιες, Græce & Latine edidit Rev. D. Ernestus Lœscherus in appendice ·omatea dissertationum, Witeberg. 4. p. 122. 169. Incipit Ι ησῦ κ·ρί·ν μά·ν κελεύοντος. Seculo septimo scrieditor celebratissimus verisimiliter :it, scripsisseque in Ægypto vel Syria. *Paciano* audiendus S. Hieronymus : 106. de S. E. cui notas meas ıxi.

ianus a) *in Pyrenæi jugis Barci- :piscopus, castitate & eloquentia, n vita quam sermone clarus scripsit ·opuscula, de quibus est Cervus, & contra Novatianos*. c) *Sub losio Principe, jam ultima senectute, us est*. d)

De hoc Paciano, defuncto circa . 380. ad cujus filium Flavium um, Hieronymus hunc librum ris illustribus A. C. 392. scripsit, xter vicissim Hieronymo omnin suam Historiam dedicavit, aı Acta Sanctor. ad IX. Martii 2. pag. 44. Nic. Antonius lib. l. vet. Hispan. cap. 7. & Tilleus Tom. VIII. memor. p. 537. ro Paciano Codices quidam *Paca-* :, Honorius *Pacatium*, vitiose. Pacianum vocat præter Freculodex antiquissimus Reginæ Christianæ, annorum 800. Paciani Barcinonensis opuscula continens de quo Mabillonius Tom. 1. musei Ital. pag. 54. Barcinonem Hieronymi ævo Barcilonem dictam probat Nic. Antonius T. 1. Bibl. vet. Hispan. pag. 148. licet longe a Pyrenæi jugis in ora maris sitam.

b) Verisimile est Pacianum libro suo, qui hodie non exstat, titulum fecisse *Cervum*, sive *Cervulum*, in quo perstrinxit ineptum morem quorundam Christianorum in Hispania, qui Calendis Januariis se in cervorum vel aliarum ferarum habitum commutabant. Hoc idem Pacianus vocat *cervulum facere* sub initium parænetici: *Hoc enim puto proxime cervulus ille profecit, ut eo diligentior fieret, quo impressius notabatur: Et tota illa reprehendendi dedecoris expressi ac sæpe repetiti non compressisse videatur sed erudiisse luxuriam. Me miserum! Quod ego facinoris admisi! Puto nescierant cervulum facere, nisi illis reprehendendo monstrassem*. Confer Sirmondi antirrheticum secundum cap. 2. Colomesium ad Gyraldum de Poetarum historia pag. 91. Martinum Lipenium in Historia strenarum Tom. 12. thesauri antiquitatt. Rom. p. 468. Cangii glossarium Latinum in *cervula* & Græcum in κεβέκολος. Jo. Possinum ad Nili Epist. LXXXI. Ægidium Menagium Orig. linguæ Gallicæ in *Biche* & *charivari*. Joannem Reiskium in differt. de vecolo & cervolo, edita A. 1679. ad Can. 1. Concilii Antissiodorensis An. 578.

c) Paciani tres *Epistolæ* contra *Sempronianum* Novatianum, una cum ejus *Parænetico* sive exhortatorio *ad Pœnitentiam* & libello *de Baptismo* ad Catechumenos edidit Jo. Tilius Paris. 1518. 4. deinde Petrus Galesinius typis Pauli Manutii Rom. 1546. fol. cum Salviano, Maximo, Sulpicio Severo & aliis. Exstant etiam in Bibliothecis Patrum, & cum novis Josephi Saenz Cardinalis de Aguirre, in Tomo II. Conciliorum Hispaniæ pag. 79. seq. Paræ-

ne-

neticum ad Hermæ Pastoris calcem recudi curavit Caspar Barthius, Cygneæ 1655. 8. Cum illo libro utile fuerit conferre Tertulliani librum de Pœnitentia, nec non quæ ad illum observarunt tum Barthius in adversar. tum Jo. Frid. Gronovius capite XVIII. monobibli observationum Ecclesiasticarum. Non pauca etiam Paciani illustrantur in Latini Latinii Bibliotheca sacro profana pag. 165. Librum *contra Donatistas* præter rem tribui Paciano a Stephano Salazario Carthusiano, notavit Nic. Antonius pag. 150.

d) Chronicon Pseudo-Dextri ad A. 391. *Paciano Barcinonensi Episcopo parenti meo succedit Lampius*.

Pacificus Maximus, Asculanus. Supra p. 61.

Pacifica Summa, a *Pacifico* Novariensi, Ord. Minor. Latine scripta circa A. 1470. & Italice versa a Francisco Tarvisino Carmelita editaque Venet. 1574. 1580. Vide Labbeum T. 2. de S. E. p. 152.

Antonius Pacinus, Anglus *vitam Marii* conscripsit, quæ Manuscripta Oxonii superest in Collegio S. Mariæ Magdalenæ. Hæc de eo Vossius pag. 696. quis ille Pacinus, vel cujus Marii, non addit. Acta Marii Persæ & sociorum, tempore Claudii II. Imp. circa A. C. 379. Martyrum, scriptore Anonymo exstant in Actis Sanctorum T. 1. Januar. 19. p. 216.

Monachus Paduanus, Benedictinus: supra, *S. Justinæ* Tom. IV. p. 207.

S. Antonius de Padua Monachus Franciscanus, supra Tom. 1. p. 129.

Pæstanus Vibonensis, sive *Urbanus Pæstonensis*, perperam inter scriptores relatus, ex corrupto Macrobii loco VI. 4. Saturnal. Vide Lud. Carrionem lib. 1. emendatt. cap. 15. Tom. 3. Lampadis Gruterianæ pag. 118. Vossium pag. 827. seq. & Grævii notas in Cic. XVI. 6. ad Atticum.

Gvilelmus de Pagula, Anglus, V rius Winfeldensis, circa A. 1350. ptor *Summæ summorum*, sive *repe Juris Canonici* libris V. *Speculi Re sorum*, *speculi Prælatorum* ad Regem gliæ Eduardum III. *Oculi Sacerdo* dextri & sinistri. Vide Pitseum 476. Oudinum Tom. 3. pag. 867.

Alius *Gvilelmus Paghamus*, *Pa rus* sive *de Pagula*, supra Tom. 158.

Jo. Baptista Paiarinus (*Pagliar* nobilis Vicentinus, superstes adhuc An. 1471. ad Patres Reip. scripsit *storiæ Vicentinæ libros VI.* ab Urbis ginibus usque ad A. C. 1435. L nunquam prodierunt, sed ex It versione An. 1663. alterata tame multis locis. Vide Vossium pag. & Diarium eruditorum Italiæ T. pag. 471. seq.

Vincentius Palæotus, nobilis Bonon sis, clarus circa A. 1440. Jus in tria ac Ferrariæ docuit, pater ips avus (*a*) celebrium JCtorum, si que Philippi Beroaldi, qui elogiu jus heptalogo suo, sive libello de ptem sapientibus inseruit, testatus tumulo illatum Bononiæ anno 7 tatis, filiis octo feretrum ejus sub tibus. Ex *responsis* ejus nonnulla stant, ut *de dote* in tractatu tractat Juris Tom. IX. pag. 404. Adi G nem Pancirollum lib. 2. cap. 149.

Palea, sive Cardinalis hoc nom sive *Palea* (*b*) Gratiani discipulus quo *Paleas* in Decreto Gratiani a latas esse volunt. Gvido Pancir III. 2. de claris Juris interpretibus: *Gratianus librum Eugenio III. Pon offerendum Romam detulisset*, *Card Pocopalex*, *viro alioqui erudito*, *sed bitioso cujus opera ad Pontificem intr volebat*, *legendum tradidisse fertur alienam laudem in se transferre cupi volumini quædam a Gratiano omissa ruit*, *seque operis auctorem esse ja* b

(*a*) Inter nepotes clarissimus *Gabriel Palæotus* Alexandri F. ex JCto Bononiensi & Auditore Rotæ Romanæ Cardinalis qui A. 1597. octogenarius Romæ obiit. Hujus vitam ab Augustino Bruno traditam edidit Edmundus Martene T. VI. mentorum pag. 1386. seq.

(*b*) Confer Albericum Gentilem de libris Canonici pag. 34. seq. Cangium in Glossario

Monachus, *hominis fraude intelle-* *dditiones illas* paleas *esse respondit*, *qua grano alibi condito inanes red-* *ur*; Paleam *enim veteres Theologi* *s fructu carentem*, *vel sterile opus* *nt*. (*b*) *Itaque capita illa postea* *pro paleis sunt inscripta*. (*c*) *A-* *leas ab eodem Cardinali Pocapalea* *ato*, *quo nomine etiam hodie oppi-* *Subalpinis*, *& familia vocatur*, *fuisse censent*. *Nonnulli a* Palea *discipulo* (*d*) *qui diversas ejus* *scriptiones quandoque etiam impro-* *fecit*, (*e*) *paleas nominatas fuisse* *ant*. *Neque desunt*, *qui hac fabulo-* *timantes*, *Decreta quadam novissi-* *jecta*, *velut suspecta*, *& fide ca-* , *paleas* (*f*) *appellatas fuisse cre-* *opus*, *quod patrum Pontificumque* *is scateat*, *Decretum inscriptum*

urius sive *Palphurius Sura*, aliis *Calpurnius*, scripsit ephemeridas allieni Imp. suppar illorum tem- , laudatus Trebellio Pollioni in allieni cap. ult. Imperitavit Gal- , Valeriani F. ab A. C. 253. ad lius ut videtur, licet ætate ea- Palfurius potentissimus latro, quo atque interfecto omnem Isauriam it Probus Imperator circa A. 279. opisco in Probi vita cap. 16. A- rte & antiquior Palfurius Sura atoribus coronatus, quem Consu- pulsum Senatu a Vespasiano quod iabarum partium fuisset, restitue- uit Domitianus, teste Svetonio 3. Idem tamen a Scholiaste Ju- IV. 53. traditur *transivisse ad* *sectam*, *in qua cum prævaleret e-* *ia & artis poeticæ gloria*, *abusus* *ritate Domitiani*, *acerbissime par-* *tionis exercuit*, *quo interfecto*, *Se-* *cusante damnatus est*.

Domitius Palladius Soranus, cujus poemata edita Venet. 1498. 4. per Jo. Baptistam Sessam, Mediolanensem.

Palladius Fuscus sive *Niger*, Patavinus. Supra Tom. 2. pag. 226.

Palladius Patavinus, supra Tom. 2. pag. 226. in Palladio Fusco.

Palladius Rhetor Latinus, cujus declamationem memorat Symmachus lib. 1. Epist. 9. Ad eundem scribit lib. IX. Epist. 1. & fratrem suum appellat, spectatum bonis omnibus facundiæ atque eruditionis: lib. 1. Epist. 88. Ejusdem pompam cum acrimonia Quintiliani celebrat Sidonius Apollinaris Lib. V. Epist. 10. De eodem Symmachus III. 50. *Si quid præterea scitu opus est*, *meus Palladius indicabit*, *quem ego non minus doleo abductum a juventute Romana*, *quam gratulor in spem sui honoris accitum*. Jo. Sarisberiensis lib. 3. Metalogici cap. 10. *Est autem*, *ut ait Palladius*, *magna pars prudentiæ*, *ejus cum quo agitur æstimare personam*.

Palladius a Cælestino I. Papa missus in Scotiam, idemque primus Scotorum Episcopus circa A. C. 431. Vide vitam S. Patricii cap. 25. Usserii Antiquitates Britannicas cap. 16. Antonium Pagi ad A. 429. num. 11. seq. & 431. num. 51. Acta Sanctor. Tom. 2. Julii VI. pag. 286. seq. Hunc cum Palladio, Helenopolitano in Bithynia Episcopo, Græco Vitæ S. Chrysostomi scriptore confundunt Trithemius cap. 133. & Baleus XIV. 6. tribuens ei præterea librum contra Pelagianos, & Homilias plures & Epistolas ad Cælestinum. De Helenopolitano aliisque Palladiis dixi lib. V. cap. 32. Bibl. Græcæ in limine Voluminis IX.

Joannes Palmer. supra T. IV. p. 111.

Thomas Palmeranus, infra *Thomas Hibernicus*.

Mat-

anquam nullius pretii, ut apud Alberi- Stron. pag. 32.
Galenus opes & sanctio Justiniana.
Ilis paleas, *ex istis colligo grana*.
heophylact. in Naum Prophet. cap. 3.
po in tract. de cognitione librorum Ju-

(*d*) Imol. in R. de verb. oblig. sub n. 6.
(*e*) Speculator in tit. de disputat. & allegat. §. ult. in fin. Cæpo in d. tract. n. 14. Præpos. Alex. in proœm. decret. Jas. in rubr. de action. n. 12.
(*f*) Est etiam qui velit παλαιὰς, tanquam antiquatas.

Matthæus Palmerius Florentinus. Supra hoc præsenti Volumine pag. 50.

Matthias Palmerius Pisanus. Supra p. 50. De versione Latina libri *Aristeæ* de LXX. Interpretibus dictum lib. 3. Bibl. Græcæ c. 11. §. 2. Omitto alios plerosque juniores, ut Antonium atque Eduardum & Jeffreum sive Gothofredum & Thomam Palmerium Anglos, Franc. Palmerium Romanum, Julianum & Antonium atque Jac. Palmerium a Grentemesnil, Janum Mellerum Palmerium, Brugensem: Nicolaum Palmerium patria Siculum Episcopum Hortanum, defunctum A. 1467. cujus Sermones & Quæstiones illustris Fontaninus celebrat: Palmerium Vicentinum &c.

Marcellus Palonius, supra p. 22.

Palponista, vide in *Bernardo Geystensi* T. 1. p. 230. seq.

Paltrami sive *Vatzonis*, Consulis Viennensis Chronicon Austriacum a nato Christo ad A. 1301. inde a *Nicolao Vischel*, Cœnobita Sancrucensi Ord. Cisterc. in Austria inferiore continuatum ad An. 1310. & ab Anonymo ad An. 1454. exstat in Hieronymi Pezii scriptoribus Austriacis T. 1. p. 707. 738. Cæteræ Vischelii lucubrationes, teste eodem Pezio p. 706. in Bibl. Sancrucensi Manuscriptæ sunt *libri XII. de laudibus S. Mariæ* Virginis, & diversus ab illis tractatus qui *Imago B. Virginis* inscribitur. Liber *de incarnatione Verbi*, contra *Catharos hæreticos*. Tractatus *de sex operibus Abigail*. Tractatus *de Eucharistia*, fratri Ernesto Vischel, priori & Lectori in Baden dedicatus. Tractatus *contra perfidos Judæos*.

Petrus de Palude sive *Paludanus* (*de la Palu*). Burgundus Ord. Præd. Diffinitor Provinciæ, Magister in Theologia; Paris. & a Papa Joanne XXII. Nuncius missus in Flandriam. Confer Raynaldum ad A. 1318. num. 20. & Acta Inquisitionis apud Baluzium T. 1. Misc. pag. 163. seq. Inde A. 1329. creatus Patriarcha Hierosol. diem obiit An. 1342. Vide Jacobum Quetif pag. 603. seq. & Oudinum Tor pag. 896. seq. Scripsit Commen *in universa Biblia*, cum *Præfat* libro amplissimo. *In IV. libros S tiarum* Paris. 1530. fol. 2. Volum. *libeta*. Tractatum *de causa imm Ecclesiasticæ potestatis*, divisum ir tes VI. & Paris. 1506. editum. Labbeum Tom. 2. De S. E. pag XXIII. *articulis Censuram de Joan Poliaco* Doctore Paris. Socio Na co, qui summi Pontificis auctori convellere instituerat. Confer Jac. tif Tom. 2. pag. 820. *Sermones* tl ri novi de tempore & de Sanctis Quadragesimale, sæpius editos sine nomine auctoris, quorum pa iam aliis auctoribus videtur tribu Vide Jacobum Quetif T. 1. pag seq. *Tabulam alphabeticam super das Sanctorum Jacobi de Voragine*, alii *Nicolao de Hanapis* malunt a bere. *Librum Historiarum*, sive *Bellorum Domini*. Tractatum *de p tate Christi & Apostolorum* contra M lem Cæsenatem de quo supra Tc pag. 319. *Epistolam* ad Magistrur dinis F. Hugonem de Vauceman, panum, responsivum ad Consulta *modo Fratres Prædicatores possint red anniversaria retinere*. A. 1332. ad ditionem Philippi Valesii Gall Regis in Palæstinam, *Directorium Sanctæ*, quod Gallice An. 1454. Sebastianus Mamerot Cantor E Trecensis. Præcipuus etiam auct *determinationis* Facultatis Paris. *sione beatifica* contra Joannem quæ exstat in Launoji historia G sii Navarrei p. 61. Boulæum h cademiæ Paris. Tom. IV. pag. 2 Nic. Cœffetellum adversus Morn sterium Iniquitatis pag. 1040.

Angelus Philippus de Pandulp Florentinus, defunctus A. 1446 dialogum œconomicum cum fil nepotibus laudat Julius Niger in ria scriptorum Florentinor. p. 4

Pandulphus Masca *de Alatro*,

s, Pisanus ex Ostiario Lateran- Ecclesiæ, Cardinalis Presbyter ℞us A. 1198. Gelasii II. ab An. 21. Jan. ad 1119. 29. Jan. Papæ scripsit, e Manuscr. editam a rochio, propylæo ad Acta San- Maji pag. * 9. II. Vulgaverat notasque addiderat Constantinus anus Rom. 1638. 4. Apud Ludo- i Jacobum Bibl. Pontificiæ pag. reperio consignasse hunc Pandul- *Vitas Romanorum Pontificum a S. usque ad Innocentium III.* Venet. & 1600.* Pandulfus ille, qui Vi- liquot Romanorum Pontificum, e Gregorii VII. & ceterorum dein- que ad Alexandrum III. cum quo t, evulgavit, alter est a Pandul- asca Cardinali Presbytero, qui Anno 1198. ut probat Pagius ad m 1121. num. IX. Uterque ta- Patria fuit Pisanus, sed prior Ho- is tantummodo Lateranensis Ec- fuit, alter vero Cardinalis. Por- ndulfus iste biogaraphus Romano- 'ontificum vitas non dedit omnes, : mox dixi a Gregorio VII. tan- iodo usque ad Alexandrum III. ex isto accepit Constantinus Ca- is Vitam Gelasii II. recudit Mura- una cum Notis ejusdem Cajetani m. III. Par. I. Rer. Italic.

ndulphus Anglus scriptor, librorum *atibus terræ*, de quibus Simlerus mine animæ Matthiæ Farinatoris A. 1477.

ndulphus Capuanus, Presbyter, in sub Desiderio Abb. Monachus , Divina sæcularique literatura us, scripsit ad Petrum Salernita- Abbatem librum *de Calculatione*. s *de termino Paschæ Hebræorum ; ulo solari ad concurrentes invenien- de Cyclo lunari , de feria Paschæ orum invenienda ; ad annos Domi- eniendos : qualiter sint inveniendæ nes. De Luna cujusque diei inve- absque Embolismorum contrarieta- uomodo fallunt qui se scire putant , ris , vel punctis luna in unaqua- que nocte luceat. Quibus modis cursus so- lis dividatur : quomodo efficiatur bissextus ad ferias Kalendarum inveniendas : Qua- liter vel unde regulæ ad ferias mensium inveniendas præcedant . Quomodo regula terminorum Hebræorum* (Paschæ) *ex cur- su Solis inveniatur : ad feriam unius cu- jusque diei inveniendam . De quatuor tem- poribus, in quibus datariis solstitia vera- citer esse debeant : ubi æquinoctia veraci- ter credantur esse . Quomodo Adventus Domini sit inveniendus . Ut litera hebdo- madarum per totum annum memoriter in- veniatur . Quomodo Christus sit passus in tertio Kalendas Aprilis . Quomodo anni ab origine mundi omnes fallunt : Qualiter Luna quintadecima non potest ad illam diem , qua facta fuit , pertinere . De as- sumtione Sanctæ Mariæ . De Agnete Im- peratrice* . Fuit autem temporibus Mi- chaelis (Ducæ, qui An. 1078. obiit) & Alexii (Comneni qui A. 1081. cœ- pit præesse) Imperatorum.

Hæc de Pandulpho Petrus Diaconus de viris illustribus Casinensibus c. 26. Ex Pandulphi scriptis & *Canonibus Mathe- maticis* qui in Bibl. Casinensi servari traduntur, nihil quod sciam editum ex- stat.

Pandulphus Casinensis, Monachus at- que inde R. E. *Cardinalis*, Episcopus Ostiensis defunctus A. 1134. quem ce- lebrans idem Petrus Diaconus cap. 25. *Sermones* ejus de totius anni festivitati- bus, & *Rhythmum* in laudem S. Mariæ memorat.

Pandulphus Collenutius. Supra T. I. p. 399.

Pandulphus Ostiensis, idem cum alte- ro Casinensi.

Pandulphus Pisanus, idem cum Ale- trino.

Pandulphus Theanensis in regno Nea- pol. Episcopus, cui Petrus Diaconus librum de Viris illustribus Casinensibus jussu ejus scriptum dedicavit.

Panormitanus. Vide *Antonius*, Tom. I. pag. 130. & *Panormitanus* Abbas & Episcopus, in *Nicolao de Tudescis*, su- pra in hoc volumine p. 134. Hic e- nim

nim intelligitur apud Hermannum ab Hardt Tom. *6.* Concilii Constantiensis prolegom. pag. *16.* ubi affertur locus ex Panormitani prægrandi opere Manuscr. pro auctoritate Concilii Basil. contra Eugenium Papam.

Pantaleon Medicus, cujus summa de confluentia lacticiniorum, & tractatus varii de butyro, de caseorum variarum gentium differentia & facultate prodierunt Taurini 1477. fol.

Pantheon, supra in *Godfrido* Viterbiensi T. *3.* p. *69.*

* *Joannes Antonius Panthous* Sacerdos Venetus edidit & Andreæ Gritti Venetorum Principi dicavit libellum de arte, & Theoria transmutationis metallicæ sub titulo *Voarchadumia contra Alchimiam; ars distincta ab Alchimia, & Sophia cum additionibus, proportionibus, numeris, & figuris opportunis*. Venetiis 1530. in 4. & ibidem 1550. in 8. Extat etiam in volumine 2. Theatri Chemici editi Argentorati 1613. in 8.

Onufrius Panvinius. Supra in *Onufrio*.

Papias Grammaticus non ineruditus, Lombardus patria, scriptor *Lexici* sive *Elementarii*, a quo Vocabulistæ nomen tulit, editi primum Mediolani 1476. fol. ac deinde sæpius Venetiis, de quo non repetam quæ dixi lib. IV. Bibl. Latinæ c. 7. Papiam in glossario Manuscr. laudat Geverh. Elmenhorstius notis ad Epistolam Mansueti, Episcopi Mediol. Sed quæ ex illo affert, in Papia edito leguntur. De Aquicinctensi & Leidensi Codicibus Papiæ MSS. vide Oudinum T. 2. p. 621. Citatur Papias etiam a Joanne Gersone T. 1. Opp. edit. Dupinianæ pag. 233. & a Boccacio III. 13. geneal. Deorum atque alibi. In Lexico eruditorum Germanice vulgato Lipsiæ, præter rem traditur Papiæ glossarium in Putschii Grammaticis reperiri. Sed exstant in illis p. 1639. ad 1666. *explicationes notarum veterum* ex Papiæ glossario excerptæ. *Epistolas* a Trithemio memoratas nemo in lucem protulit.

Chronicon Regia Monachorum [Co]loniensium *S. Pantaleonis*. Ord. I[...] ab Orbe condito post primum [...] ctorem, qui tempore Ottonum [...] X. scripsit, continuata usque a[...] *1162.* atque edita a Jo. Georgio I[...] do Tom. 1. scriptorum medii æv[...] *683.-944.* qui etiam versionem ve[...] Germanicam ejusdem Chronici, ab [...] rico Aucupe usque ad captum A. [...] Mediolanum subjunxit pag. 945. *Godefridus* Monachus Pantaleonit[...] tinuavit hoc Chronicon ab A. 11[...] 1237. de qua continuatione vul[...] Frehero Tom. 1. scriptor. rerum [...] dixi supra Tom. 3. pag. *68.* * Bibl[...] ca Majoris Ecclesiæ Lucensis co[...] insignem servat Elementarii Papiæ [...] branaceum, quem olim Eccles[...] dono dederat Guillelmus ex Car[...] Primicerio Lucanus Episcopus ab [...] circiter 1175. ab eo uti facile [...] vel saltem in exordio sæculi XI[...] scriptum. Utramque præfationem [...] tuli cum editione vetustissima M[...] lanensi an. *1476.* & variantes has[...] duxi. In editis est: *Papias dilect[...] liis salutem*, quod deest in codic[...] reliqua variantia.

Edit.	MS.
Filii utique carissimi	*Fili uterq[...] rissime*
Disciplinæ elementa	*Quædam el[...] ad vestra eru[...] ta invenire* [...]
Dicente spiritu	*Dogmatiza[...] ritu*
Scripturis	*Scripturas [...] ctum*
Cum charitate	*Quam char[...]*
Edit.	MS.
Jam vero de hujus artis &c.	Desunt h[...] mnia & eo[...] co hæc lego dice: *Jam v[...] finitionibus* [...] *cundum regul[...] tationibus*; [...] *tiis quoque*, [...]

tis id genus superadditis altius, atque apertius Elementarium doctrinæ erudimentum nominari poterit; nec enim parva erit similitudo sicut illius. Deest tota periocha ab illo. *Jam vero de hujus* usque ad illud: *Jam vero definitionibus*.

Altera præfatio.

Sua propria significatione	*Sua proprietate*
Per aspiratione cum diphthongo.	Deest *cum diphthongo.*
Perscribentur. Isidorus.	*Perscribentur.* Tum subditur: *istis pro verbis &c.* quæ in editis leguntur in fine præfationis. Statim vero succedunt nomina.
Horatius.	Deest.
Martiales.	*Martiani.*

Pappoli Carnotensis Episcopi libellus Synodo Parisiensi A. C. 573. oblatus exstat in Conciliorum tomis & in Ruinarti Gregorio Turonensi p. 1340.

Paratus, aliis *Pacatus*, qui Paulini Nolani vitam versibus instituit tradere, & cui Epistolam de ejusdem obitu, cui A. 431. interfuit, dicavit Oranius de quo supra pag. 170.

Parati nomine Sermones, cujus prima homilia incipit a Verbis: *Paratus est judicare vivos & mortuos*, de tempore & de Sanctis, lucem sæpius viderunt, ut Argentinæ 1487. Norimb. 1500.

Henricus Parchenus, Anglus, Carmelita in Monasterio Dunocastrensi circa A. 1464. præter *Orationem de paupertate Christi*, & *Conciones* sacras, scripsit Commentaria in libros Meteororum Aristotelis, memorata Lelando cap. 552.

Dialogum divitis & pauperis addit Pitseus pag. 660.

Pardulus Episcopus circa A. 847. Laudunensis, cujus Epistola ad Hincmarum Remensem Tom. 2. Opp. pag. 838. Incipit: *Gloria in excelsis Deo, per quem mihi sanitatem vestram omnibus profuturam redditam gaudeo.* De Synodis quibus Pardulus hic interfuit, vide Caveum.

Gvido de Pare sive de *Pareto*, Generalis Ord. Cisterc. & R. E. Cardinalis defunctus A. 1202. De quo supra Tom. 3. pag. 131. De ejus *summa Theologiæ* Manuscr. in Bibl. Victorina, Oudinus Tom. 2. pag. 1687. Incipit: *Contestare populum, ne forte* &c.

Joannes Paris. Supra Tom. 4. pag. 112. seq.

Julius Paris. ibid. pag. 202.

Matthæus Paris. Hoc præsenti Volum. pag. 51.

Paris de Crassis sive *Grassis*, Bononiensis Magister ab A. 1513. cerimoniarum Ecclesiæ Rom. & Episcopus Pisauriensis ab A. 1513. ad 1528. Confer Ughellum Tom. 2. pag. 863. & Christ. Godofredi Hofmanni, cum magna harum litterarum jactura superiore anno 1735. extincti, novam Scriptorum syllogen Tom. 1. pag. 467. seq. Hujus *Commentarii rerum Romanarum sub Pontificatu Julii II.* sub A. 1503. ad 1513. Manuscripti fuere in Bibl. Baluziana. Excerptum ex ejus Diario A. 1517. exstat inter Mabillonii Ordines Romanos Tom. 2. musei Italici pag. 587. Vide supra pag. 172. Ampliora excerpta ab A. 1518. ad obitum Leonis X. A. 1521. in laudatæ sylloges illustris Hoffmanni tomo primo (a) Lipf. 1731. 4.

Parisiensis de Virtutibus & Vitiis. Vide *Gualterus Hunte*.

Parisius de Cereta scriptor Chronici Veronensis ab A. C. 1117. ad 1278. quod cum continuatione nescio cujus ad A. 1375. ex Manuscr. Codice vulgavit eruditissimus Muratorius (b) tomo thesauri scriptorum Italiæ octavo.

(a) Acta Erud. 1731. pag. 417. (b) Journal des Sav. A. 1733. p. 48.

Parmenianus Donatistarum Episcopus Carthagine & successor Donati circa A. 370. pro secta sua scripsit tractatus quos ab *Optato* confutatos dixi supra pag. 170. Eundem Parmenianum *Tychonii* Afri libris tribus de bello intestino & expositionibus diversarum causarum respondere conatum, oppugnavit *S. Augustinus* libris tribus contra Epistolam Parmeniani, qui exstant tomo IX. edit. Benedictin. Confer Tillemontium Tom. VI. memoriar. pag. 141. seq. Henrici Norisii Opera T. 4. p. 382. seq.

Parmense Diarium ab A. 1477. ad 1482. editum in laudati Muratorii Tom. XXII. thesauri Italiæ pag. 247. 398. & Chronicon Parmense ab A. 1038. ad 1039. T. IX. p. 755.

Parochiale Curatorum. Supra in *Michaele Lochmaiero*.

Parsevaldus Belligenius Brugensis, cœcus natus, symbolo utebatur verbis Davidis Psalm. CXLV. 8. *Dominus illuminat cæcos*. Hic præstans eruditione humaniores litteras docuit Parisiis sub sæculi XVI. initia. Ex scriptis ejus nihil memorari comperi nisi scholia ad Quintiliani declamationem primam pro cœco contra novercam. Eorum autem nullam ab editoribus Quintiliani habitam rationem esse video.

Æmilius Parthenianus ex uno notus Vulcatio Gallicano in vita Avidii Cassii cap. 5. *De hoc multa gravia contra militum licentiam facta inveniuntur apud* Æmilium Parthenianum, *qui affectatores tyrannidis jam inde a veteribus historiæ tradidit*. Æmilium Paternianum vocat Gesnerus in appendice Bibl.

Antonius Parthenius Lasicius Veronensis, cujus Commentarii in Catullum sæpius editi post primam editionem Venetam 1487. fol.

Paschalis I. Romanus ex Ord. Bened. Papa ab A. 817. Jan. 28. ad A. 824. Maji 14. de quo Acta Sanctor. Tom. 3. Maji p. 391. seq. Ex ejus *Epistolis* quas in Vaticana Bibl. servari notat Lud. Jacobus pag. 168. Bibl. Pontificiæ, non plures exstant in Conciliorum tomis quam *tres*, 1. de con tione privilegiorum Ravennatens clesiæ, ex Ughelli Tom. 2. Italiæ s 2. de inventione reliquiarum S. Cæ ex Baronio ad A. 821. num. 4. 3. ad nardum Viennensem Archiepiscop Baronio ad A. 817. n. 19. * Ivo i creto p. 2. cap. 84. quædam affe decretis Paschalis Papæ, quorum dium est: *Æternæ mortis crimen* . fere omnia transtulit Gerohus in mentarium in Psalm. XXV. qu Gratianus in Can. *si quis objece* quæst. 3. Hæc ipsa ego nactus fu codice MS. Lucensi Sæculi XI. i perinde hæc exhibentur, tamqu esset epistola *Paschalis ad Archie pum Mediolanensem*. Ex hoc igitu dice integram illam epistolam de supplemento Concil. T. 1. pag. 80: super Paschalis *ad Petronacium A piscopum Ravennatem epistola*, qua dit Labbeus emendatiorem, & ad i Paschalis autographum Mediolani vatum exactam dedit Muratori Tom. III. Rer. Ital. & ex hac i sione ego in meo Conciliorum sup Tom. 1. pag. 799.

Paschalis II. antea *Rainerius* siv *gingerius* Bledanus, ex Abbate Bened. Cardinalis atque inde Pa A. 1099. August. 12. ad A. 1118 18. Ejus vitam nuper traditam mus a V. C. Jo. Adolpho Here no, Marpurg. 1728. 8. *Epistolas que* ad Hispanos exhibet Agvirrius 3. Concil. Hispan. pag. 314. seq. & *tam* pag. 330. Longe plures Pascha cundi Epistolæ, *centum & septe* stant in tomis Conciliorum, una fragmentis *Decretorum* e Gratiano . fer Tom. XI. Bibl. Græcæ pag. Epistolas aliquot hujus Pontificis vit Eadmerus libro tertio, qu quintoque historiæ, ad quem vi Seldeni notæ pag. 132. & Wilh Malmesburiensis pag. 273. 274. 27 liæ exstant apud Baluzium in ap ce ad Marcam Hispanicam pag. & in appendice ad Reginonem

atque in tomo VII. Miscellaneo-
pag. 131. seq. ubi Epistolæ quin-
& Tom. 2. pag. 174. 182. 183.
92. 213. ubi sex. & Tom. V. pag.
277. seq. & aliæ quatuor in Ed-
i Martene Tom. 1. anecdotorum
336. seq. vide & Jo. Georgii Ec-
Corpus scriptorum medii ævi
2. pag. 233. seq. 258. seq. 270. seq.
ıcherium ad Gvibertum Novigen-
ı pag. 588. * Epistolarum Pascha-
ıronologicam syntaxim ego in meo
iliorum Supplem. Tom. 2. exhi-
Spicilegium pariter epistolarum
:m adjeci, quas desumpsi ex Mar-
ex Gallia Christiana, ex codice
·ici Bambergensis. Denique frag-
um tractatus de Canonicorum or-
, quem exhibet Gerohus in Expo-
e Psalmi LXIV. ex eodem Gero-
idem retuli.

'chalis III. antea Gvido, Cremen-
ve Cremanus (*a*) an Cremonen-
b) Antipapa adversus Alexandrum
ab A. 1167. Aug. Ejus *Epistolas*
ıdovicum VII. cognomento Junio-
Francorum Regem edita a Fran-
lu Chesne Tom. IV. rerum Fran-
ɔag. 729.

'chales Epistolæ, sicut in Oriente
ɔiscopis Alexandrinis ad Ecclesias
: missæ olim quotannis ad solenne
atis tempus indicendum, ex de-
Synodi Nicænæ (*c*) ut Epistolæ
ysii, Lucii, Theophili, Proterii,
nasii & Cyrilli Alexandrinorum
oporum testantur, de quibus in
Græca (*d*) dicere me memini:
iter in Hispania metropolitani de
ıtis celebrandi tempore litteris in-
ı se inquirere jussi sunt in Conci-
'. Toletani Canone V. A. C. 633.
: Ecclesiarum Occidentis non minorem curam Paschatis definiendi fuisse, Victorii Aquitani, Paschasini, Dionysii Exigui, Isidori, Ceolfridi, Bedæ aliorumque scripta testantur. Confer Anonymi (*e*) eruditas observationes in veterum Patrum & Pontificum Prologos & Epistolas Paschales, aliosque antiquos de ratione Paschali scriptores. Amst. 1734. 4.

Paschasinus Siciliensis Lilybetanus in Sicilia Episcopus, qui Concilio Chalcedonensi A. 451. Leonis M. nomine interfuit, unde Acta illius Concilii ei tribuit Trithemius. Exstat ejus laudata, Isidoro cap. XI. de Scriptor. Eccles. & cap. 24. de Viris illustribus, *Epistola de Paschatis observatione* ad Leonem M. quæ sæpius inter Leonis M. Epistolas & in Quesnelliana editione p. 412. & in Conciliorum tomis & in Bucherii doctrina temporum lucem vidit. Confer Quesnelli notas pag. 263. 326. 797. seq. edit. primæ. Ex hac Epistola alii *duas de Paschate*, & *de fontis miraculo* & *de captivitate Vandalica* (*f*) Epistolas induxerunt. Vide Mongitorem Tom. 2. Bibl. Siculæ pag. 119. *Epistola* altera, & sententia *de damnatione Dioscori Alexandrini* occurrit in Actione 3. Synodi Chalcedonensis, in iisdem Conciliorum tomis T. 2. Harduin. pag. 343. Confer Tillemontium Tom. XV. memoriar. pag. 662.

Paschasius Diaconus Ecclesiæ Rom. clarus ab Anno 492. ad annum circiter 512. de quo Acta Sanctorum, Tom. VII. Maji 31. pag. 438. seq. Exstat ejus *Epistola ad Eugippium* vitæ S. Severini scriptorem, de cujus editionibus dixi Tom. 2. pag. 122. *Libros* Paschasii *de Spiritu S.* rectissimos & luculentos celebrat Gregorius Magnus dialogor. IV. 40.

Ptolemæo Lucensi ad A. 1161. Petro Blæ-
ıist. 48. Ughello aliisque. Giornale de' let-
' Italia Tom. X. pag. 275.
Bergomensi ad A. 1160. Auctori annalium
. ad A. 1165. Francisco Arisio, Cremonæ
: Tom. 1. pag. 78. seq.
Leo M. Epist. 94. (al. 64.) ad Marianum,
ı Alex. in prologo Cycli apud Bucherium
ı.

(*d*) Lib. V. cap. 27. Tom. 8. pag. 566.
(*e*) Acta Erud. 1735. pag. 456.
(*f*) Chronicon breve apud Ruinartum pag. 113. hist. persecutionis Vandalicæ: *Quo tempore Vandali capta Carthagine Siciliam quoque deleverunt, cujus captivitatem* Paschasinus *Lilybetanus antistes in Epistola, quam de ratione Paschali Papæ Leoni scripsit, meminit.*

40. hos vero *duos* qui exſtant ſub Paſchaſii nomine, Oudinus Tom. 1. pag. 1339. ſeq. & 1304. ſeq. non contemnendis rationibus diſputat *Fauſto* Rejenſi tribuendos eſſe. Prodiere Colon. 1539. 8. & Joanne a Fuchte curante, Helmſt. 1613. 8. & in Bibliothecis Patrum, ac noviſſima Lugdunenſi Tom. 8. pag. 806.

Paſchaſius Diaconus, a ſuperiore diverſus, qui S. Martino Presbytero adhuc, & *Dumienſi* Abbati, deinde ab A. 560. Bracarenſi Epiſcopo dicavit verſas e Græco juſſu illius *Vitas Patrum*, quæ in Roſvveidi Vitis Patrum Antvverp. 1615. Lugd. 1617. atque Antvv. 1628. fol. librum ſeptimum occupant. Vide Oudinum Tom. 1. pag. 1471. Voſſium pag. 242. & quæ de Roſvveidiano opere dixi Volum. IX. Bibl. Græcæ pag. 27. ſeq.

Paſchaſius Rathbertus Abbas Ord. Bened. Cœnobii S. Petri Corbejenſis ad Samonam in diœceſi Galliæ Ambianenſi ab A. 844. ad 851. de quo *Engelmodus*, & Jacobus Sirmondus in vita præmiſſa Operibus Paſchaſii & Tom. IV. Sirmondi Operum pag. 622. & in Patrum Bibl. Tom. XIV. edit. Lugd. p. 352. & in Actis Sanctor. Tom. 3. April. 26. pag. 4. Ejus Opera a laudato Sirmondo Pariſ. 1618. fol. junctim edita atque inde recuſa in Bibliothecis Patrum Colon. tomo IX. & Lugd. Tom. XIV. præmiſſo privilegio quod Corbejenſis Monaſterii Abbati conceſſit Synodus Pariſienſis A. 846.

Commentaria ampla & docta *in Evangelium Matthæi libri XII.* ad Guntlandum, Monachum Monaſterii S. Richarii Confeſſoris & ad ſanctiſſimos in Chriſto fratres (*a*) in quibus cum Ammonii canonibus ſequi ſe profitetur SS. Hieronymum, Hilarium, Ambroſium, Auguſtinum, Gregorium, Chryſoſtomum & Bedam, queſtuſque præ Græcorum facundia Latinam paupertatem egere documentis, negat ſe *Fortunatiani* & *Victorini* in Matthæum opuſcula reperire potuiſſe. Confer Rich. Simonis Hiſt. Criticam Novi Teſtament 3. cap. 27. pag. 383. ſeq. Dupi Tom. VII. Bibl. Eccleſ. pag. 79

Expoſitio in Pſalmum XLIV. E vit cor meum Verbum bonum, *III.* ad ſacras Virgines Sveſſione Mariæ Monaſterio degentes.

In lamentationes Jeremiæ Prop quas a nemine Latinorum expla ait ſe legiſſe, *libro V. Paſchaſius R tus Monachorum omnium peripſema* Odilmanno *plurimam & ſempitern lutem*. Prodierant Baſil. 1502. 8. & lon. 1532. 8. ſed auctiores ediderı mondus & in Bibl. Patrum Colo Andreas Schottus.

De Corpore & Sanguine Chriſti tempore exilii Walæ Abbatis Cort ſis a Monacho adhuc circa A. 831. ptus ad *Placidum ſuum*. (Warinun batem) quem *votorum filium* app Prodiit primum Haganoæ 1528. 4 rante Jobo Gaſtio, qui in præfa ad Jo. Brentium, quem præcept ſuum appellat, teſtatur hunc in lil ſe incidiſſe apud Jo. Secerium typ phum. Perperam vero legas ſtati limine: *Paſchaſius Ruperto Placido* pro *Paſchaſius Ratbertus Placido* Titulus ambitioſus, a Gaſtio præfi hic: *Ex vetuſtiſſimis orthodoxorum* trum, Cypriani, Ambroſii, Augu Hieronymi, Iſichii & Paſchaſii *nuino Euchariſtiæ negotii intellectu libellus, ex Divinis Scripturis ab dexterrime conflatus, contra omnes Sacramentario ſpiritu vertiginoſos cum ipſi Patrum opinionibus pertinac innitantur, plane Achilleum telum, ex vetuſto exemplari bonis avibus naticorum omnium interniciem deprom* Prodiit deinde cum *Lanfranci* di Anno 1540. per Gvil. Ratum 154 ſub *Rabani Mauri* nomine, (c Manuſcriptis codicibus quibuſdan buitur) ad Calcem *Bertrami* (de ſupra Tom. 1. pag. 242.) Colon. 8. edente Nic. Mamerano. Sed Pa ſi

(*a*) Vide prologos libri V. & XI. ubi Paſchaſius Ratbertus ſe vocat *Monachorum omnium p ma & Levitarum ultimum*.

vero auctori restitutus edente Jo.
nerio, Lovan. 1561. 8. prodiit
um *Algero* aliisque de eodem ar-
ato. Inde in Bibliothecis Patrum
ous, ubi non omittendum quod
dicibus ad Parisiensem A. 1589.
us ex Codice Frontonis Ducæi
iit *duo fragmenta* a Gastio præte-
Inde recensitum a se vulgavit se-
m Joannes a Fuchte, Helmst.
8. una cum Paschasii jam senis
la ad Frudegardum sive Fredugar-
Frithudagum Monachum *de Cor-
r sanguine Domini*, subjuncta *ex-
ne* in illud: *Cœnantibus autem iis*,
schasii Commentario in Matthæi
XXVI. 26. & Barvvardi Rhesii
la contra editorem Bertrami Bre-
m. Post Sirmondianas denique
nes in recentioribus Bibliothecis
n repetitas Edmundus Martene
librum secundis auctoris Ratberti
Abbatis curis expolitum exhibuit
IX. monumentorum veterum pag.
470. præmissis versibus & Epistola
rolum Calvum Regem, versibus-
liis qui incipiunt: *Regis adire sa-
k* quorum acrostichis: *Radbertus*
. Paris. 1733. fol. Quæ de ætate
sententia hujus scriptoris longe
e disputantur a Cardinali Perro-
libris de S. Eucharistia, a Lud.
io in historia Gotheschalchi, a
Cointio Tom. VIII. annalium
or. ad A. 818. 826. & ad A. 831.
92. seq. Mabillonio præf. ad Sec.
enedictin. partem 2. a Blondello
o de S. Eucharistia edito Gallice
. seq. atque Edmundo Aubertino
. seq. aliisque, ea discutere ab
co & ab instituto meo alienum

S. *Adelhardi*, Abbatis Corbejen-
via etiam apud Surium, 2. Ja-
c in Actis Sanctor. Tom. 1. Jan.
5. & in Mabillonii Sec. IV. Be-
arte 1.
o Sanctorum *Rufini & Valeriani*
lerii Martyrum Svessionensium
ocletiano, quam comtiore stylo
Paschasius perpolivit & longis amplificationibus deduxit, unde omissa illa Paschasiana lucubratione, antiquioribus Actis & brevioribus locus datus est in Actis Sanctor. Tom. 2. Junii 14. p. 796. seq.

Post Sirmondianam editionem Operum Paschasii, lucem viderunt: 1. *Epitaphium Arsenii*, alterius temporum suorum Jeremiæ, sive *Vita S. Walæ* Abbatis post fratrem Adelhardum Corbejensis, vulgata a Mabillonio Sec. IV. Benedictin. parte 1. pag. 453. 2. *De partu Virginis* libri II. ad Matronam & Virgines Svessionenses, Bertramo oppositi, quos *Hildefonso* Toletano adscriptos a Fevardentio, Dacherius ex fide duorum Codicum Corbejensium Paschasio vindicavit, subjunctoque *Bertrami* libro edidit Tom. 12. spicilegii pag. 1. (edit. novæ Tom. 1. pag. 44. 52.) Fragmentum vulgaverat Dacherius pag. 561. seq. ad Gvibertum Novigentium. 3. *De Fide, Spe & Charitate* ad Warinum novæ Corbejæ Abbatem & Archimandritam libri III. quos acceptos ab illustri Leibnitio ad editionem paravit Jo. Frid. Hodannus, Scholæ Winsensis Rector, sed communicatos a Jo. Georgio Eccarto primus edidit Bernardus Pez Tom. 1. thesauri anecdotorum, Augustæ Vindel. 1721. fol. parte 2. pag. 1. Denique emendatiores Edmundus Martene Tom. IX. monumentorum veterum pag. 471. 578. Etiam his præmittuntur versus quorum acrostichis *Radbertus Levita*, & quorum initium: *Rumpe Camœna moras*. * Præteriisse pigeret id quod ego ex collatione præfationis adstrictæ metro, quam vulgavit P. Martene, & ejusdem præfationis, quam recitat Gezo Abbas Derthonensis in libello de Corpore & Sanguine Christi vulgato a Muratorio Anecd. Tom. 3. pag. 250. deprehendi. Carmina enim a Gezone relata præterquam quod variantia nonnulla ab edito Martenis exhibent multo plura sunt numero, quam quæ in Martene. Nam in Gezone sunt versus LXXXII. cum in præfa-

fatione apud Martene XV. non superent. Si quis novam operum S. Paschasii editionem moliatur illorum carminum a Gezone relatorum meminisse oportet, ut plenior sit operis hujus tanti utique momenti ad dogma de Eucharistia, editio.

Denique Paschasii *commentaria in Apocalypsim*, & *expositio in actus Apostolorum* extare feruntur in Cod. MS. abbatiæ de Cuissy in diœcesi Laudunensi Ord. Præmonstrat. Vide Histor. liter. Gall. tom. VIII. pag. 14. præfat.

Petrus Passerinus notarius circa A. 1500. Utinensis, ab Antonio Bellone, Vossio, Cangio aliisque traditur scriptor *diarii* inediti *rerum Forojuliensium* ab A. 1258. ad 1356. sive potius ut ex Codice Manuscripto illustris Fontanini notatum in Diario eruditorum Italiæ T. IX. pag. 157. ab A. 1252. ad 1384. Ex eodem discimus verum auctoris nomen esse *Julianum* Canonicum Civitatensem, qui ita de se ad A. 1293. *In die sancti Thomæ Apostoli post Missam in Capitulo Civitatensis Ecclesiæ, data fuit mihi* Juliano *præbenda ipsius Domini Jacobi*. Omitto quod ibidem memoratur Compendium familiarum nobilium Utinensium Manuscr. apud laudatum Fontaninum, compositumque a Passerino, sed Italice, non Latine.

Passionalia vocari consueverunt libri vitas & martyria Sanctorum complectentes, ordine festorum anni quibus memoria eorum celebrari consuevit: cujusmodi Latinum Manuscr. in Bibl. Petrina hujus Urbis, recensetur a Nic. Staphorstio Tom. 3. Hist. Eccles. Hamb. pag. 182. Plura extant hujusmodi & hoc titulo typis etiam exscripta Germanice ut Lubec. 1492. 1499. 1507. Basil. 1511. 1517. fol. divisa in partem æstivam & hyemalem: *Passionael, efte dat levent der hylligen to dudo uth dem latino mit velen nygen historien unde leren* &c. Adde eundem Stapho[rstium] Tom. 2. p. 677. Recte Jacobellu[s] de Communione sub utraque, [apud] Clariss. Hardtium T. 3. Concili[i Con]stantiensis p. 495. *Omnia namque [in le]ge Domini posita sunt vera & j[usta,] in Passionalibus vero non ita secur[e,] licet multa vera sint & conformia [legi] Dei, & exemplaria ad nostræ vita[e emen]dationem: tamen in talibus legendi[s mul]ta falsa sunt inserta quæ sub specie [pietatis] quæstum. Et hæc, cupiditas Pseud[o...] ut æstimo, est operata*.

Pastoris Liber, supra in *S. H[ermas]*

Pastor de Albernaco, aliis *de* [...] *Scuderio* Gallus, Ord. Minor. ex [Epi]scopo Assisiate & Ebrodunensi A[rchie]piscopo R. E. Cardinalis ab A. [...] ad 1354. Ejus de gestis suo temp[ore in] Ecclesia memorabilibus omnes [...]rant, Eisengrenius, Ciacconius, [Wad]dingus, Vossius aliique: nemo u[bi edi]tum fuerit illud opus, vel ubi [...] scriptum delitescat annotavit. Id [di]cendum de multis ejus, quorum [Ciac]conius facit mentionem, comme[ntariis] in libros sacros profanosque.

Pastor de Curatorum miseriis [...] apud Meibom. T. 2. rer. Germ[an.] 11.

Pastor Episcopus (a) *composuit l[ibellum] in modum* Symboli *parvum, tota[m] Ecclesiasticam credulitatem* (b) *p[er sen]tentias continentem. In quo inter [cæteras] dissensionum pravitates, quas præt[ermisit] authorum vocabulis anathematizat* [Pri]scillianos *cum Episcopo* (c) *auth[ore no]mine damnat*. Hæc Gennadius c[ap. ...] & ex eo Honorius lib. 2. cap. 7[...]

Pastor Gallus. Supra, *Pastor* [de Al]*bernaco*.

Pastor Presb. Rom. sub cujus [nomine] *Epistola* ad Timotheum Presb. circa A. 151. de *Actis Praxedis* [& Pu]*dentianæ* sororis missa per Eu[...] Diaconum exstat Tom. IV. A[...]

(a) Hispanus fortasse, circa A. C. 400.

(b) *Fidem, Christianam*: quo sensu voce illa præter Cyprianum aliosque Cangio laudatos utitur Commodianus.

(c) Priscilliano Abulæ in Hispania [...] qui A. 384 Treviris capitis damnatus e[st ...] busdam Codd. est *cum ipso*.

Maji 19. pag. 299. cum *Timothei* fione. De Praxede conferre lice-
om. V. Julii 21. pag. 130. seq.
Pastorali Gregorii M. dictum su-
om. 3. pag. 86. Exstaut & alia alia juniora, ut quod ad manus est *Pastorale Romanum* pro usu is *Osnabrugensis*, jussu Francisci mi Episcopi editum Osnabrugi 4. Sic Gandavense & Tornacense 25. Mechliniense A. 1589. 1607. undense A. 1599. & Salisburgen- 1627. in Bibl. Telleriana, quæ S. Genovefanæ accessit, Parisiis utur.

rviensium sive *Passaviensium* Præ- indiculi ab A. 722. ad 1148. & obvii in Hieronymi Pezii Tom. ptorum Austriacorum, cui junge ri Viri Raymundi Duellii Mi- ea lib. 2. pag. 297. seq. Marci ii tomum primum Germaniæ sa- Hundii metropolin Salisburgen- Tom. 1. pag. 190. seq. &c.

ıcifcus Patavinus, supra, *Jo. Fran- Pavinus* & Tom. 2. pag. 200.

rius Romanæ Ecclesiæ notarius & icerius, colligens omnia Divinæ scri- estimonia, per quæ Gregorius *ob- uæ expositionis dilucidavit*, tres li- *didit. Duos de testimoniis veteris nti, & unum de testimoniis novi nti, ipsumque codicem appellavit* ı testimoniorum. Hæc de Paterio rtus cap. 43. de S. E. In Chro- Fontanellensi apud Dacherium T. :. novæ pag. 280. inter libros il- œnobii video memorari: *Tagii arum Volumen unum. Excerptionum de Veteri ac Novo Testamento usculis B. Gregorii Papæ librum Evipi* (lege *Eugipii*) *ex opuscu- Augustini similiter Volumen unum.* lem *Alulfus* Monachus S. Marti- nacensis circa A. 1096. in pro- regorialis sui: *Quia igitur* Pate- *B. Gregorii* (qui A. 604. obiit) *um ejusdem jussu Præsulis, opus fecisse cognoveram, cujus quidem um* super Genesin *libenter lege- ram, sequentes autem libros nequaquam invenire poteram, gratanter & ardentius Abbatis mei* (*Odonis*) *hortamentum & imperium suscepi* &c. Colligas inde Paterii ipsius opus maximam partem intercidisse, quod jam suo tempore reperire Alulfus non potuit, quod autem Rom. 1553. prodiit & quod in Gregorii M. Operibus exstat opus simile, deberi *Alulfo* huic, de quo Tom. 1. pag. 77. vel *Brunoni* Monacho circa A. 1100. de quo pag. 288. Confer etiam Oudinum Tom. 1. pag. 1574. seq. & dicta supra in *Gregorio* Tom. 3. pag. 83. * Sinceram Paterii collectionem excerptorum ex operibus S. Gregorii tandem prodiisse constat. Cum enim Benedictini Patres e congregatione S. Mauri in 2. parte IV. voluminis editionis suæ Oper. S. Hier. ad recudendum Paterii opus devenissent, intelligerentque sub Paterii nomine opus antea typis editum Alulphi monachi Tornacensis fœtum esse, e MSS. codicibus sinceram collectionem Paterii repetendam censuerunt. Ex his ergo tres Pateriani operis partes, quot scilicet distinxit Paterius, evulgarunt, ac miror editionem illam Fabricium nostrum non consuluisse; didicisset enim ex ea, nec integram Paterianam collectionem ætate nostra deesse, neque sincerum opus Paterii in MSS. Codicibus adhuc latere.

m. V.

Petrus de Paternis, Augustinianus circa A. 1350. scriptor libri *contra Judæos* & alterius *de necessitate & sufficientia vitæ humanæ*, qui ambo Manuscripti in Bibl. Colbertina, teste Dupinio Tom. XI. pag. 79. & Oudino Tom. 3. pag. 971.

S. Patiens Episcopus Lugdunensis, ab A. 470. ad 491. de quo Baronius ad Martyrolog. XI. Sept. & viri docti ad Sidonium, Sammarthani Tom. 1. pag. 294. seq. & Tillemontius T. XVI. memoriar. p. 97. auctor fuit *Constantio* Presbytero scribendæ vitæ S. Germani Autissiodorensis Episcopi, atque in Concilio Lugdunensi A. 475. librum Eccle-

 sia-

ſiaſticorum dogmatum protuliſſe traditur. Sunt qui ei tribuunt homiliam in S. Geneſium Arelatenſem, quam alii malunt ad Eucherium Lugdunenſem referre, vel ad Euſebium Emeſenum, inter cujus homilias quinquageſima legitur.

S. Patricius, a Cæleſtino Pontifice miſſus traditur Evangelicæ prædicationis cauſa in Hiberniam circa (*a*) A. 430. laudatus ab omnibus *Hibernorum Apoſtolus*, defunctus A. 492. ætatis 120. de quo ſcriptores Vitæ, *Probus* Hibernus inter S. Bedæ opera, (vide ſupra Tom. 1. pag. 187.) & *Jocelinus*, de quo Tom. IV. pag. 30. Jo. Colganus & Thomas Meſſinghamus in Actis Sanctorum Hiberniæ: Uſſerius Antiquitatt. Britannic. c. XVII. Franciſcus Porterus, Ord. Minor. compendio Annalium Eccleſ. Hiberniæ Rom. 1690. 4. Acta Sanctor. Tom. 2. Martii 17. pag. 517. ſeq. Tillemontius Tom. XVI. memoriar. p. 452. ſeq. Jacobus Waræus in Hibernia ſacra, & ad *Opuſcula S. Patricio adſcripta*, cumque notis hiſtoricis edita Lond. 1656. 8. in quo volumine continentur: *Confeſſio Patricii* (*b*) in Epiſtola ad Hibernos, de Vita & Converſatione ſua. Incip. *Ego Patricius peccator, ruſticiſſimus & minimus omnium fidelium*. pag. 1. 2. *Epiſtola ad Coroticum* (*c*) ſive *Cereticum*, regulum Cambrobritannicum, de ejus tyrannide.

Incip. *Patricius peccator, indoctu*
cet, Hiberione conſtitutum Epiſcopu
eſſe fateor. pag. 24. 3. *Synodus Pa*
(*d*) capitibus XXXI. quorum pr
eſt *de habitatione cum fratribus pec*
bus. pag. 31. 4. Alii *Canones I*
tricio adſcripti, (*e*) quorum p
de judicio Clericorum, ut non ſit
iniquos, aut apud infideles. pag.
Synodus Epiſcoporum (*f*) Patricii
xilii & Iſſernini, Inſtituta ſive
nes XXXIV. pag. 42. 6. *Canon*
III. S. Patricio attributi, (*g*) d
tate ſubditorum. De furto in E
peracto, & de veris viduis pag.
Proverbia XI. (*h*) quales judice
cleſiaſtici eſſe debeant. pag. 49.
ber *de tribus habitaculis*, (*i*) Cœl
regno, Mundo præſenti & inferno
51. 9. *Charta* (*K*) S. Patricio adſ
de antiquitate Avalonica ex Gvil.
mesburienſis libro de antiquitate
ſiæ Glaſtonienſis. pag. 65. 10. *D*
ſionibus ſeculi (*l*) earumque duo
gradibus, qui ſunt: 1. Doctus
cator ſine bonis operibus. 2. Sen
religione. 3. Adoleſcens ſine obedi
4. Dives ſine eleemoſyna. 5. Fo
ſine pudicitia. 6. Dominus ſine
te. 7. Chriſtianus contentioſus. 8
per ſuperbus. 9. Rex iniquus. 1
ſcopus negligens. 11. Plebs ſine di
na, & 12. Populus ſine Lege.

Sermo S. Patricii ad Hibernos

(*a*) In charta S. Patricio adſcripta pag. 65. exprimitur Annus 425. Confer Jacobum Ceratinum in S. Patricii vita, edita Bononiæ 1686. 4.

(*b*) Exſtat hæc confeſſio etiam in Actis Sanctor. T. 2. Martii pag. 532. cum notis Henſchenii. Baleo ac Pitſeo *itinerarium Confeſſionis*.

(*c*) Hæc Epiſtola quoque, ibid. 538.

(*d*) In Henrici Speelmanni Conciliis Britanniæ T. 1. pag. 55. adde Tillemont. Tom. XV. memor. pag. 466. ſeq.

(*e*) Hos primus Waræus in lucem protuliſſe ſe profitetur ex Manuſcripto Codice Bibl. Cottonianæ.

(*f*) In laudati Speelmanni Conciliis. Britann. p. 51.

(*g*) Ex eodem Speelmanno pag. 54.

(*h*) Ex Codice Bibl. Cottonianæ.

(*i*) Hic liber inter *S. Auguſtini* opera ſæpius editus & noviſſime in appendice ad tomum VI. edit. Benedictin. pag. 639. Amſt.

(*K*) Ex Gvil. Malmesburienſis libro ad
dito de antiquitate Eccleſiæ Glaſtonienſis
hujus chartæ ediderat ad calcem Gregorii
maturgi Mogunt. 1604. 4. Gerardus Voſſi
titulo *Legationis S. Patricii*, recuſam in
thecis Patrum, ut noviſſima Lugdunenſ
VIII. pag. 875.

(*l*) Etiam hic liber inter *S. Auguſtin*
legitur in Appendice ad Tomum VI. edit
dictin. p. 691. Amſt. & in quibuſdam *S.*
editionibus lucem vidit: in Codicibus alii
tur neſcio cui *Ebrardo*. Alius fuit liber
die deſideratur *Hincmari* Remenſis, quem
decim abuſivis ad inſtructionem Regis
ptum notavit Flodoardus III. 18. nam
Hincmarus ſanctorum dicta Patrum & p
rum conſtitutiones Regum collegerat, R
de promiſſione ſua verbo ac ſcripto antequ
conſecraretur, primatibus ac Epiſcopis
monuerat.

: *Si quis intraret ad ergastulum*.
t in Tomæ Messinghami florilegio
orum Hiberniæ pag. 437. 440. &
ræo omissus est, quoniam a Ri-
o Stanihurstio, Hiberno confictus
genio videtur, ex cujus libro se-
vitæ Patricii, Antvv. 1587. 4.
Messinghamus eum repetiit.
purgatorio S. Patricii dicere me
ui supra in *Henrico* Salteriensi
3. pag. 226. seq. De *Prophetiis* vide
Sanctor. Tom. 2. Martii pag. 586.
e *Secundini* hymno in S. Patri-
compofito, videndus Jocelinus
ta S. Patricii capite XVIII. Ex
mi Malmesburiensis libris duobus
a ejusdem (tertium enim negat
uisse reperire) nonnulla notavit
dus cap. 23. Inter scripta S. Pa-
apud Baleum Centur. 1. cap. 44.
seum pag. 91. memorantur nescio
lbjectoria 366. tum *Historia Hiber-*
t Ruano nescio quo: *Hodœporicon*
niæ. *Sermones* contra Gentilium
titiones. *Epistolæ* ad Hibernenses
sias, ad Avalonios incolas, ad suos
nos, & liber *de futura electorum*

ricii Hiberni rebus multas admix-
isse fabulas ut neutiquam nega-
, ita incredibile prorsus videri
quod erudito Theologo Anglo,
co Mauritio (*a*) in mentem ve-
picari, Patricium Hibernum fuis-
lum, sed totum confictum a Mo-
ex Patricio Aruerno vel ex Pa-
Hispano. Imo ex Joannis Sava-
bservatione credibilius est Aruer-
s fuisse confictum ex Hiberno,
dies vigiliæ pro die depositionis
s, locum novo Patricio dedit
Jsuardum & in quibusdam Mar-
giis. Neque de Patricio Hispano
onstat, quam Episcopum Mala-
n in Bætica interfuisse A. 305.
3. Concilio Illiberitano. Vide
anctorum Martii T. 2. pag. 417.
stinus Patricius, defunctus Anno

efensione Episcopatus diœcesani contra Dav. Clarksonium. Lond. 1691. 8. pag. 155. Acta
92. pag. 396.

1496. Supra Tom. 1. pag. 151. seq.

Jo. Franciscus Pavinius sive *de Pavinis*, Patavinus sive Passaviensis JCtus clarus circa A. 1480. & Advocatus Consistorialis, auctor *relationis* ad Sixtum IV. *pro canonizatione S. Bonaventuræ*, Anno 1274. defuncti, quæ exstat post S. Bonaventuræ Opera, tomo ultimo pag. 802. 820. sed in Actis Sanctorum Tom. III. Julii 14. est omissa, ubi vicissim exhibentur *Octaviani a Martinis* Sinuessani Oratio de vita S. Bonaventuræ & miraculis ad eundem Sixtum IV. pag. 824. Sixti IV. diploma canonizationis Anno 1482. pag. 830. Sixti V. Decretales litteræ A. 1587. pag. 832. & Vita S. Bonaventuræ scripta a Petro Galesinio pag. 838. 860. cum notis Jo. Baptistæ Solerii. Cætera Pavinii scripta sunt: Glossa ad Extravagantem Joannis XXII. *de officio & potestate Capituli, sede vacante* T. 13. tractatus tractatuum Juris parte 2. p. 407. post editiones Venet. 1496. 4. Parif. 1512. &c. 2. *Baculus pastoralis* sive *de visitationibus Episcoporum*, in eodem tractatu tractatuum Tom. 14. pag. 178. ex edit. Parif. 1514. 4. 3. Oratio *de vita & moribus S. Leopoldi* Austriæ Marchionis & Confessoris, Florent. 1579. 4. & apud Surium ad 15. Novembr. & in Hieronymi Pez Tom. 1. scriptorum rerum Austriacar. pag 577. una cum summario Canonizationis pag. 593. & bulla ab Innocentio VIII. A. 1484. publicata. pag. 673. Adde his Oudinum Tom. 3. pag. 2695.

* *Jo. Franciscus* de *Pavinis* de Padua J. U. & Sacræ Theologiæ Doctor, sacrique Palatii auditor. *Tractatus Visitationum* prodiit vetustissima editione, sed absque adnotatione loci, & temporis. *Consilia* Romæ 1478. fol. *De officio & potest. Capituli sede vacante* Romæ 1481. Repetitio Rubricæ & cap. 1. de Probation. Pisciæ 1490. Glossa Guillelmi de Monte Lauduno in tres extr. Joannis XXII. cum quibusdam additionibus D.

Joannis Francisci de Pavinis: Editum est hoc opusculum Romæ an. Jubilæi 1475. per Georgium Laur. Herbipolensem. Huic Codici adnotationes suas MS. nec raras adjecit Felinus Sandeus, quæ in ejus Bibliotheca servantur.

Theodoricus Pauli Franconis, Presbyter Canonicus Regularis Gorcomensis in Belgio, scripsit *de miraculo S. Barbaræ*, quod A. 1448. fertur accidisse, exstatque apud Surium 4. Dec. & *Chronicon Universale* scriptum circa A. 1480. ex quo Bollandus Tom. 2. Januar. 29. pag. 994. ait se producere *Vitam S. Petri Thomæ* sive *Thomasii*, Carmelitæ, Cretensis Archiep. & Patriarchæ Constantinopol. A. 1366. scriptam a Philippo *Macerio* de quo supra p. 2. Denique de clade Leodiensibus A. 1468. illata per Carolum Audacem.

Paulinus Forojuliensis sive *Aquilejensis* Episcopus & Patriarcha ad quem Alcuini Epistolæ, & qui Felicem Orgelitanum & Elipandum Toletanum oppugnavit, defunctus A. C. 804. de eo Bollandus in actis Sanctor. ad XI. Januar. Tom. 1. pag. 713. seq. Vide & Sirmondi Opera Tom. 4. pag. 641. Labbeum Tom. 2. de S. E. pag. 159. Caveumque. Hujus Paulini *sacrosyllabus* sive scriptus A. 793. libellus *de SS. Trinitate* prodiit ad calcem Synodi Parisf. de imaginibus A. 824. atque in Conciliorum tomis & in Bibliothecis Patrum & ad calcem Operum Alcuini pag. 1873. ubi & pag. 1770. *libri tres contra Felicem*, una cum *Epistola ad Carolum M.* pag. 1765. & *Regula Fidei* metro exarata pag. 1869. *De salutaribus documentis* sive *liber exhortationis* ad quendam Comitem, in appendice Tom. VI. Augustini pag. 673. edit. Amst. *Epistola ad Leonem* Patriarcham. Baluz. Tom. 4. Misc. pag. 412. Alia *de Heistulpho* in tomis Concilior. ad Annum 794. atque alia *Synodalis* ad Carolum M. ex Synodo Altinensi, Forojuliensis diœcesis ante A. 800. ad A. 802. & Baluz. Tom. 7. miscell. pag. 6. Fragmenta *Epistolarum* ad Carolum M. apud Baluz. Tom. 1. Misc. pag. 362. 365. *Hymni Missis* Walafrido Straboni cap rebus Ecclesiasticis laudati i runt. * Joannes Franciscus M Utinensis Cong. Oratorii Pres pera omnia S. Paulini Patria quilejensis collegit, notis & di nibus illustravit addita duplici veterum appendice, quam coll vulgavit Venetiis 1737. ex typ Pitteriana in Fol. In hac editi mo occurrit Præfatio generali vita viri Sancti excerpta e p MS. vita a Marco Antonio adornata, quæ in MSS. Codic vabatur. Insuper aliam vitam lini dedit Cl. Editor, in qua ri sancti omnia persequitur, a fine oratione habita die V. bruar. an. 1734. *in repositione sol liquiarum S. Paulini in sacello Basilicæ Majoris civitatis Aust* hæc succedit libellus: *Sacrosyll tra Elipandum* cum notis edito

2. *Epistola S. Paulini ad H* cum notis.

3. *Liber de salutaribus docu Henricum Comitem*.

4. *Concilii Forojuliensis acta* cu

5. *Contra Elipandum* lib. 3.

6. *Carmina S. Paulini de Reg cum Apologia authoris pro suo ca*

7. Hymni varii: de Cathed tri, in natali SS. Apostolorum surrectione Domini, de S. M vangelista, de Dedicatione de Nativitate Domini. Hymn ex edito Cassandri dantur; Hy Marci ex MS.

8. Fragmenta epistolarum ex

9. Epistola ad Carolum Ma gestis Synodi Altinensis ex Bal scellaneis 10. Dissertationes qu

11. Appendix quædam acto terum.

In hac viri doctissimi collec sideratur, utpote postquam il vit, vulgatus *Versus de Herico rojuliensi* quo S. Paulinus amic nus luxit, editus a Le Beuf in

istoire Ecclesiastique & Civile de 'om. 1. pag. 426. Jambicum est novenariis quatuordecim con-

nus Biterrensis, (*Beziers*) in Episcopus, clarus sub quinti sæ-tia . Ejus *Epistolam* Idatio Le-in Chronico memoratam *de si-ificis* apud Baronium ad A. 418. cribit Clariss. Oudinus T. 1. p. l nec illo loco neque alibi ho-a exstat quod sciam . Eidem , non plane certa tamen con-a Viris quibusdam doctis tri-*Homilia in S. Genesium Arelaten-* iæ exstat & inter Paulini No-era & apud Surium ad 25. Au-

lictus Paulinus Burdegalensis, ad cripsit Faustus Rejensis . Vide Tom. 2. pag. 149. & quem cum videtur confundere S. Avitus

nus Forojuliensis. Supra *Aquile-*

nus Mediolanensis Presbyter , qui Magistri sui *S. Ambrosii* Medio-Episcopi petente S. Augustino . Vide Vossium pag. 214. seq. illa apud Surium 4. April. & Romanæ operum S. Ambrosii a Baronio . Vide Possevinum . ad Codices Manuscriptos reco-i appendice ad Tom. 2. edit. S. ii Benedictinor. Idem qui teste Hisp. cap. 4. de S. E. *Benedi-Patriarcharum* libello triplicis in-tiæ explicuit , cujus argumenti habemus a *Rufino* Aquilejensi . ilius Paulinus qui ut Diaconus Cælestium Pelagianum Carthagi-ignavit . Vide Concilia Lab-2. pag. 1578. Baron. ad A. num. 25. & 418. num. 11. seq. octissimus D. Joannes Ambro-marellius Canonicus Regularis S. Salvatoris Bononiæ haud ante multos annos vulgavit commentationem quamdam de *Benedictionibus Patriarcharum* nondum alibi excusam , eamque unam tribuendam esse contendit , cui & vetus codex adscribit , Paulino Mediolanensi , quem de hoc argumento scripsisse tradit Isidorus de scriptoribus Ecclesiasticis. Ex quo fit , ut cum opus istud plane diversum sit ab eo , quod Rufino Aquilejensi a viris doctissimis jamdudum vendicatum est , duo sint scriptores , qui de uno eodemque argumento disseruerunt. Opusculum istud extat inter Veterum Patrum Latinorum opuscula vulgata a PP. Canon. Regularibus S. Salvatoris Bononiæ 1751. in 4.

Meropius Pontius Anicius Paulinus Aquitanicus, amicus Ausonii, Episcopus *Nolanus* in Campania Italica A. C. 431. defunctus: doctrinæ & eloquentiæ laude , poeticæ quoque facultatis gloria clarissimus , de quo præter editores & Tillemontium tomo XIV. memoriar. & Vossium pag. 211. Oudinum Tom. 1. pag. 1288. Acta Sanctorum Tom. IV. Jun. 22. pag. 193. seq. Operibus ejus a Ducæo, Rosvveido, Chifletio, & Jo. Baptista Bruno (*a*) illustratis addenda quæ in lucem protulit πολυμαθέστατος Muratorius in anecdotis Latinis Tom. 1. Mediolan. 1697. 4. de quibus jam dixi in Bibl. Latin. IV. 3. Caroli Perraulti poema Gallicum de hoc Paulino prodiit Paris. 1686. 8. Videndus & Miræus ad Gennadii cap. 48. Labbeus T. 2. de S. E. pag. 161. &c. De *S. Amando* Burdegalensi Episcopo , ad quem Paulinus scripsit, vide Acta Sanctor. T. 3. Junii 18. pag. 587. seq.

Quæ de duobus junioribus *Paulinis* Episcopis Nolanis disputantur in Actis Sanctor. Tom. IV. Junii pag. 228. seq. quorum unus obierit A. 442. alter Wandalicam servitutem servierit Seculo sexto:

(*a*) ...ilini opera a Brunio expolita & illu-ierunt Paris. 1685. 4. Vide Acta Erud. p. 482. atque ephemeridas Eruditorum . 117. De editione Rosvveidiana Antverp. 1622. 8. Labbeus Tom. 2. p. 162. seq. Petri Franc. Chifletii Paulinus illustratus lucem vidit Divione 1662. 4.

to: illa tanquam nondum satis explorata omitto.

Paulinus junior *Pellæus* Burdegalensis, Ausonii nepos, cujus *eucharisticon de vita sua* quod carmine Heroico (non versibus elegiacis ut legas apud Labbeum pag. 63. Bibl. Manuscriptor.) scripsit, octogenario major A. 456. exstat ad calcem Paulini Petrocorii pag. 150. de quo infra. Confer Tillemontium T. XVI. p. 416. seq.

Paulinus cujus tractatus *de initio quadragesimæ*, *de die Dominico Paschæ*, *de obedientia*, *de pœnitentia*, *de Neophytis* memorat Gennadius de S. E. cap. 68. & ex eo Honorius II. 67.

Paulinus Presbyter, discipulus S. Ephræmi, de quo idem Gennadius cap. 3. infra *Paulonas*.

Benedictus Paulinus Petrocorius, sive *Petricoriæ*, Aquitanus qui *libros sex de vita S. Martini* scriptos carmine Heroico dedicavit Perpetuo Turonensi Episcopo, quem Patronum suum appellat. Is Perpetuus Concilio Turonensi præsedit A. C. 401. adde Oudinum Tom. 1. pag. 1288. Hujus Paulini editionem meliorem cum Francisci Jureti, Casp. Barthii & Jo. Frid. Gronovii notis debemus Christiano Daumio τῷ μακαρίτῃ, Lipsiæ 1681. 8. Libris de Vita Martini quos sub nomine Paulini Nolani priores editiones, præter rem ac perperam exhibebant, subjicitur *carmen ad nepotulum*, & *Epigramma* basilicæ Martini apud Turones inscriptum.

* *Paulinus Puteolanus*. Vir doctissimus P. Hieronymus Tartarotti in dissertatione, quæ rejecta est in calcem vastissimi operis Rer. Ital. differens de opere Historico Paulini cujusdam Episcopi, cujus sæpe testimonium Dandulus in Historia Veneta producit, suspicatur num forte idem sit Paulinus Puteolanus cujus historia legitur in codice MS. Bibliothecæ Cæsenatensis Malatestarum. Viri celebris conjecturam mihi datum esse novo argumento fulcire ex ejusdem codicis inspectione gaudeo. In Præfatione scribit author se historiæ filum ad usque tempora Henrici VII. Imperatoris prorogare; quo tempore se in vivis agere significat. Belle omnia congruunt; F. Paulinus ex ordine Minorum assumptus an. 1324. Puteolanam Ecclesiam regere cœpit; nempe haud multo post obitum Henrici VII. quem imperium auspicatum constat anno 1309. Potuit ergo Paulinus iste Puteolanus sub Henrico VII. scripsisse, antequam scilicet curas episcopales suscepisset; atque ita valet Tartarotti conjectura, qui Paulinum Episcopum Danduli, cum Paulino Puteolano codicis Cæsenatensis conjungit. Animadvertisse tamen juvat Cæsenatensem codicem mancum esse avulsis postremis foliis sive incuria sive injuria alicujus nescio. Definit in capite XII. ubi de victoria Constantini contra Maxentium.

Paulonas Presbyter, in quibusdam Gennadii Codicibus cap. 3. *Paulinus*, sed in aliis & apud Honorium II. 3. rectius *Paulonas*, S. Ephraimi discipulus, Græce potius scripsisse videtur quam Latine, etsi Latinis scriptoribus a Cangio accensetur. *Vivente Magistro, clarus in Doctoribus Ecclesiasticis fuit & maxime ex tempore declamator, post illius autem obitum, amore primatus & nominis, separans se ab Ecclesia, scripsit contraria fidei multa*. Hic *Bardesanes novellus* ab eodem Ephræmo appellari consuevit.

Robertus Paululus (aliis *Pullus*) Presbyter & familiaris Episcopi Ambiensis, auctor in Codice Manuscr. Sangermanensi perhibetur *librorum trium de cerimoniis, sacramentis & officiis Ecclesiasticis*, quos tomo tertio operum *Hugonis* Victorini editos dixi supra T. 3. pag. 302. Confer Mabillonii præf. ad Sec. III. Benedictin. & Oudinum Tom. 2. pag. 1569.

Paulus I. Romanus, Papa ab A. 757. Maji 28. ad A. 767. Jun. 29. de quo Acta Sanctor. Tom. V. Junii 28. pag. 378. seq. Ejus *Epistolas XXXI.* ad Pipinum Regem edidit Franciscus Du

Chef-

T. 3. rerum Francorum pag.
. Inde & argumenta earundem
nio etiam obvia apud Sirmon-
om. 2. Concilior. Galliæ pag.
e in Conciliorum Tomis : ubi
Pauli Papæ *constitutum* de Eccle-
Monasteriis a se erectis, cum
tionibus Episcoporum XXIII.
yterorum Cardinalium XIX.
n Baronio ad A. 761. & *Epi-*
ad Pipinum etiam apud Sir-
i Tom. 2. Concil. Galliæ pag.
8. 50. 51. 53. 55. 58. atque una
lum Carolomannum, Pipini fi-
5. aliaque ad Francos universos
Præterea in Conciliorum tomis
pro immunitate monasterii S.
Galiatensis, sub Ravennate Ec-
ositi. Adde sis Lud. Jacobi Bibl.
am pag. 170.

r II. Petrus Barbus, Venetus,
A. 1464. August. 30. ad A.
l. 25. Ejus *Constitutio* de rebus
non alienandis, & *Epistola ad*
Lugdunensem de bulla excom-
ionis in die Cœnæ Domini con-
ticos & speciatim *Georgium* de
t, Hussitarum defensorem ob-
Conciliorum tomis. *Epistola ad*
eodiensem de controversiis cum
tu & Civitate Leodiensi, in
unigii Tom. 2. spicilegii Ec-
. 526. De aliis hujus Constitu-
Ecclesiasticis, Regulis Cancel-
ue Epistolis, Lud. Jacobus pag.
n cod. 292. MS. Felini extant
Cancellariæ editæ a *SS. Papa*
. an. Dom. 1464. Ind. XII. E-
n scripsit Michael Canesius,
mentaria historica de gestis Pau-
cod. 5626. Bibliothecæ Vatica-
e monet P. Montfaucon Bi-
MSS. pag. 122.

III. Alexander Farnesius, Ro-
Papa ab A. 1534. Octobr. 13.
49. Novembr. 10. De hoc præ-
Jacobum & ab eo pag. 172.
ntificiæ laudatos, Ludovicus
om. 1543. 4.

Paulus IV. Jo. Petrus Caraffa, Neapolitanus, Papa ab A. 1555. Mai. 23. ad A. 1559. August. 18. de quo præter Jo. Baptistam Castaldam Rom. 1615. 4. laudatosque a Toppio pag. 237. Bibl. Neapolitanæ, Colomesius in Italia Orientali pag. 95. Collectanea historica de vita Pauli IV. edita ab Antonio Caracciolo Colon. 1612. 4.

Paulus V. Camillus Borghesius, Romanus, Papa ab A. 1605. Maji 16. ad A. 1621. Jan. 28. Vita ab Abrahamo Bzovio scripta editaque Rom. 1626. 4.

Paulus sive ut ipse præ modestia se appellat, *Paululus*, sub extremum seculi undecimi: idem fortasse cum Paulo Berneriedensi, scriptor librorum duorum *de vita S. Erhardi*, Episcopi post seculi septimi medium Ratisbonensis, ad Heilikam Abbatissam, quos vulgavit Bollandus in Actis Sanctor. Tom. 1. Januarii 8. pag. 535.

Paulus Æmilius Veronensis, supra T. 1. pag. 26.

Paulus de Altavilla Monachus Casinensis, sed junior quam ut hoc loco referatur, clarus circa A. 1580. de quo Placidus Romanus cap. 17. supplementi ad Petrum Diaconum, ubi virum Græcis, Hebraicis & Latinis litteris doctissimum, memoria tenacem, vivacem ingenio celebrat.

Paulus Anglicus Decretorum Doctor A. 1404. scripsit *speculum aureum Papæ, ejus Curiæ, Prælatorum & aliorum Spiritualium super plenitudine potestatis Papalis*, sive Dialogum Petri & Pauli, divisum in partes tres, insolentiis & erroribus Romanæ Curiæ, Simoniacisque abusibus oppositum, qui exstat in Goldasti T. 2. Monarchiæ Imperii pag. 1527. 1558. & in Eduardi Brovvn appendice ad Orthuini Gratii fasciculum rerum expetendarum & fugiendarum. Lond. 1690. fol.

* *Paulus Aquilejensis*, infra, *Paulus Diaconus*.

Paulus Atavantius (a) Florentinus, Theologiæ & Juris Doctor Ord. Servorum

(a) ... d Jul. Nigrum vitiose *Attavanti*.

rum B. Mariæ, obiit Anno 1499. ætat. 73. (*a*) de quo Julius Niger, in historia scriptorum Florentinor. pag. 444. Ejus scripta: Commentarii in XII. Prophetas & Apocalypsin. *Thesaurus Concionatorius* sive *Quadragesimale prius*, editum Mediolani 1479. & *Quadragesimale posterius* sive *Paulina* ad Antonium Alabanthem, Generalem Ordinis Servorum, cui operi auctor immortuus ipsumque imperfectum relictum est, in quo thema primo comprobat auctoritatibus Gentilium, Sanctorum Veteris Testamenti & Doctorum Novæ Legis: secundo confirmat rationibus, tertio exemplis. Dialogus *de origine & progressu Ordinis Servorum*, ad Petrum Medicem, Cosmi senioris filium. Vulgatus est Veter. Monu. Tom. IX. pag. 567. Confer Diarium eruditorum Italiæ Tom. XXVIII. pag. 107. seq. *Vita* Beatorum *Joachimi* Senensis ad Christophorum Ord. Servorum Generalem, edita in Actis Sanctor. Tom. 2. April. 16. p. 455. *nec non Francisci Senensis*, Ordin. Servor. ad Pium II. Ad eundem *Vita S. Catharinæ Senensis*. Opusculum *in laudem S. Philippi Benitii*, Ord. Servorum instauratoris. *Breviarium Decreti*, *Decretalium*, *Sexti & Clementinarum*. *Sermones de Sanctis*. Omitto quæ commentatus est Italice in Psalmos septem pœnitentiales & Orationem Dominicam, in Litanias, in Dantem item & Petrarcham: historiam & ac miracula sanctissimæ imaginis Annunciatæ Florentinæ. Vide Attavantus.

Paulus ex Canonico Ratisbonensi, exul ab Henrico IV. Imp. inde ab Anno 1120. *Bernfriedensis* (*b*) sive *Bernrietensis* in diœcesi Augustana Canonicus Regularis ac Presbyter circa A. 1131. scripsit *vitam Gregorii VII.* & circa A. 1150. *Vitam B. Herlucæ* Vi Boicæ. Utramque edidit Jacobus serus, una cum apologia pro Ba contra Goldastum, Ingolstad. 16 Utraque recusa tomo sexto Grets perum. Vita Herlucæ etiam in Sanctorum Tom. 2. April. 18. p. & Vita Gregorii septimi, T. VI. 25. pag. 113.

Paulus Bonetus, vitiose *Ponetus*, bonensis Gallus Carmelita circa num 1410. præter *Conciones* ad lum scripsit *Viridarium Mundi* s ortu, frugibus & floribus religiosa Heliadum (*c*) militiæ, hoc est melitarum libros tres. Vide A paradisum Carmelitici decoris pag

Paulus Burgensis, sive de *Burgo* Judæos antea dictus *Salomon Levi*, inde lectione scriptorum Thomæ natis, prima secundæ qu. 93. 10 Legibus & Legis novæ compara cum Veteri professus se permotu cum filiis tribus A. 1390. Christ men daret, factus A. 1402. Cart nensis in Hispania, & ab A. 1415. *gensis* Episcopus, & Archicancell (*e*) Regis Castellæ & Legionis, s A. 1431. anno octogesimo secundo tis *scrutinium Scripturarum*, sive *gum Sauli & Pauli* contra Judæo visum partibus duabus: quarum distinctionibus X. & posterior disti nibus sex dispescitur, editum M 1475. fol. deinde Romæ apud U cum Gallum, nec non Parisiis fol anni nota & Burgis 1591. 159 ex recensione Christophori Sanct Burgensis Augustiniani Vicarii Ge lis, qui præludium dissertatione de origine hæreticorum, & vitam li (*f*) præmisit, in qua inter alia rat multa millia Judæorum Maur

(*a*) Al. 80.

(*b*) Vide Hundii metropolin Salisburg. Tom. 2. p. 102. seq.

(*c*) Ab Elia Propheta.

(*d*) Abarbanel ad Esaiæ XXXIV. pag. 53. b.

(*e*) Trithem. cap. 760.

(*f*) De eodem conferendus Mariana XIX. 8. de rebus Hispan. Bzovius ad A. 1398. num. 12. Rev. Wolfius noster Bibl. Hebr. Tom. 1. 963. Tom. 3. pag. 897. seq. 950. Tom. 4. pa & ad Hispaniam Orientalem Colomesii pa seq. Thomam de Pinedo ad Stephanum B 363. seq. Nic. Antonii Bibl. veterem His 5. Tom. 2. pag. 157. seq. Miræum in cap. 449. Hotnbeckium de convincendis pag. 8. &c.

eo ad Christum adducta esse,
e ipsum obiisse A. 1435. 29.
Ejusdem Pauli sunt compositæ
9. ad filium suum Alphonsum
es ad Nicolai Lyræ (a) postillas
cripturam, de quibus sicut & de
: Doringii replicis dictum supra
4. In illis additionibus Paulus
lis placita non raro exagitat, Ju-
e oppugnat, ut ad Esaiæ XXXIV.
æ V. & passim alibi. Confer
imonis hist. Criticam Novi Te-
II. 33. pag. 483. seq. *Quæstiones*
'e nomine Tetragrammato desum-
additionibus ad cap. tertium E-
& recusæ ad calcem libri Jo.
de tetragrammato, cum ejus-
holiis, Franequ. 1604. 8. atque
icis sacris Anglicanis, & in Ha-
Relandi decade exercitationum
gicarum de vera pronunciatione
is *Jehova*, Trajecti ad Rhen.
. pag. 121. De ejusdem *dispu-*
cum Boneto, ben Goren Judæo,
apud laudatum Wolfium Tom.
. Hebr. pag. 950.
us de Carthagena, idem cum su-
. Ejus filii tres, 1. *Alfonsus* ex
Segobiensi Episcopus & ipse
sis, successor Patris, cujus *anace-*
s de Regibus Hispaniæ laudat
a. 2. *Gonsalvus*, Episcopus Pla-
s & 3. *Alvarus Garsius* scriptor
ntariorum de rebus a Joanne
stellæ Rege gestis. Vide Mi-
ictarium cap. 449. ex Marianæ
8. de rebus Hisp.
us de Castro oppido Faliscorum,
elebris, qui Senis, Florentiæ &
docuit, obiitque diem non ante
8. (*b*) Trithemius cap. 768.
Commentarios ad Instituta, Di-
Codicis Justinianei libros IX.
onsilia celebrat, ex quibus
n. V.

418. apud Bzovium ad A. 1407. pag. 266. seq. *Avenionicæ prælectiones in titulos quam plures* memorantur a Nic. Comneno, qui de hoc Paulo consulendus Tom. 1. hist. Gymnasii Patavini pag. 213. 214.

Paulus Diaconus Neapolitanæ Ecclesiæ teste Sigeberto cap. *69.* transtulit de Græco in Latinum *vitam S. Mariæ Ægyptiacæ*, sive qualiter sua pœnitendo peccata in eremo cursum explerit vitæ. Versio illa exstat apud Surium 9. April. præmissam habens hanc Epistolam:

Domino gloriosissimo ac præstantissimo regi Carolo. (*c*)

Sciens gloriosissimam majestatem vestram tam Divinis eloquiis, quamque sanctorum præcedentium exemplis valde delectari, cum jam dudum libellum conversionis Mariæ Ægyptiacæ cum tomulo de cujusdam Vicedomini (*d*) pœnitentia, *domino meo obtulerim: quia ille ipse casu quodam deperiit, nunc interim jussui vestro in eodem restaurando devotus obedivi. Obsequii quoque & devotionis meæ fuit, ut non simplicem tantum memoratæ rei textum exhiberem, sed & alia quæsitu digna superadjicerem, de venerandis scilicet Constitutis & Gestis Præsulum Romanæ Ecclesiæ: quorum sanctionibus quam reverenter Ecclesia utatur, majestas vestra optime novit. Hoc autem brevitatis Compendium servus vester ideo sumpsit, ut serenitas vestra, quam Reipubl. fascibus valde oneratam attendo, cui sparsim diversa non vacat percurrere scriptorum volumina, quasdam consuetudines Ecclesiasticas in brevi, quasi in quodam Enchiridio inclusas tenere possit: Et quia secundum regalem industriam, studium domini mei in hoc fervere didici, ut facta dictave vestra juxta authoritatem irrefra-*

uschuldige Nachrichten A. 1720. pag. 378. seq.
ii A. 1420. 1435. 1437. alii 1457.
sius Carolum Magnum intelligit, Hen-
om. 1. Act. Sanctor. Febr. pag. 482. ve-
Carolum Calvum.

(*d*) Theophili pœnitentis, Vicedomini Adanæ in Cilicia, quam narrationem ex Græco *Eutychiani* a Paulo Diacono Neapoleos Latine versam ex tribus MSS. edidit Henschenius Tom. 1. Febr. IV. pag. 483.

gabilem dirigere , & quid erga cultum Divinum tenendum , quidve rejiciendum sit , solicite disquirere & perscrutari , elucubrationis sit assiduæ : qualiter ejus Divinitatis ope muniti , prosperis successibus ad omnia currere mereamini .

Græca quæ Sophronio Hierosol. ab aliis tribuuntur, alteri scriptori adscribuntur a Papebrochio , qui edidit ad calcem Act. Sanctor. Tom. 1. April. 2. pag. XIII. & omissa Pauli versione aliam Latinam interpretationem in eodem tomo pag. *96.* & metricam *Hildeberti* Cenomanensis metaphrasin pag. 83. exhibet . Anglice ex Gallico Arnaldi Andillii prodiit separatim Lond. 1726. Sophronium præferens auctorem . Mariæ illius obitum Papebrochius ad A. 421. revocat.

Paulus Winfridus, Warnefridi F. Forojuliensis sive Aquilejensis Patriarchii *Diaconus*, Desiderii, ultimi Langobardorum Regis notarius sive Cancellarius, & post eum a Carolo M. A. 774. captum, captivus & ipse, inde ob fidem atque amorem constantem erga Desiderium invisus & exul , mox Monachus Cassinensis & propter ingenium atque doctrinam Carolo M. etiam dilectus & honoratus, ut carmina Caroli ad Paulum servata a Leone Ostiense lib. 1. Chronici Casinensis, cap. 15. & supra Tom. 1. pag. 345. seq. obvia satis superque testantur. De hoc Paulo præter Leonem consulendus Petrus Diaconus libro de Viris illustribus Casinensibus cap. 8. eruditis Jo. Baptistæ Mari notis illustratus, atque e recentioribus Dan. Gvil. Mollerus diss. de Paulo Diacono, Altdorf. 1686. 4. Jo. Hubnerus noster Centuria secunda Bibl. Historicæ Hamb.

pag. *63*. seq. ut tanquam notiores
sium , Labbeum Tom. 2. p. 170. &
seq. Caveum aliosque prætercam .
pta Pauli sunt: *Epitoma librorum*
Verrii Flacci, nobilis veteris Grar
tici (*a*) *de verborum significatiom*
Sexto Pompejo Festo jam in brevi
formam redactorum . Hanc epito
Carolo M. dicavit præmissa Epis
cujus hæc est inscriptio: *Largitatis*
nere , sapientia potentiaque præfulgid
mino Regi Carolo , Regum sublimis
Paulus ultimus servulus . De editio
hujus epitomes , reliquiarumque
& Verrii, non repetere est animu
dixi lib. IV. Bibl. Latinæ cap. *6.*
nymus Mellicensis de S. E. cap.
Paulus Vir doctus scribit inter alia l
utilissimum , qui inscribitur de sign
tione verborum .

Magnam quoque sui partem (*b*
storia Miscella huic Paulo debet .
priores undecim libri sunt iidem a
cem libri *Eutropii* , nisi quod a
subinde de suo Paulus addat : E
pium exinde continuat Paulus ,
sunt libri quinque sequentes, a te
re Juliani Apostatæ usque ad ten
primi Justiniani . (*c*) Cæteri , n
decimus septimus & qui consequ
a *Landulpho* Sagace additi sunt ,
simum ex Theophane, sive ex *An*
Bibliothecario qui Theophanem ex
co Latine vertit . De Historiæ M
læ editionibus , quæ ex Canisii
sione etiam exstat T. XIII. Bib
trum Lugd. pag. 201. seq. dixi in
Latina lib. III. cap. *9.* & de Land
atque Anastasio supra, suo loco .

Homiliarius (*d*) præter rem *A*
(*e*) adscriptus a nonnullis , Paul

(*a*) Sveton. de Grammatiois cap. 17. ubi eum Augusti nepotibus præceptorem electum fuisse indicat.

(*b*) Miræus ad Sigebert. cap. 80. de S. E.

(*c*) Leo Ostiensis lib. 1. cap. 15. ubi *duo* pro quinque libellis Paulo tribuuntur.

(*d*) Vide Cangium in hac voce .

(*e*) Ut in versione Hispanica quæ lucem vidit Valentiæ 1552. fol. *Homiliario recopilado por Alcuino*.

(*f*) Sigebertus Gemblacensis , in Chron
non Albericus , trium fontium Monachus
C. 807. pag. 152. Tom. 2. accession. histo
illustris Leibnitii : *Karolus Imperator per*
Pauli Diaconi decerpens optima quæque de
Catholicorum Patrum , lectiones unicuique fe
ti convenientes per circulum anni in Ecclesi
das compilari fecit . Florus , Diaconus Lugd
in librum homiliarum totius anni ex div
Patrum tractatibus ordinatum : in thesaur

um opus ex probatorum Ec-
doctorum lucubrationibus jussu
M. in Ecclesiarum usus selectis
um homilias in Evangelia Do-
a atque anniversaria; Tulit
viditque lucem variis in locis
1482. Basileæ 1493. 1505. Col.
525. 1530. 1539. Lugd. 1520.
ris. 1537. 1569. fol. Neque di-
opus puto quod in Bibliotheca
urensi invenisse se referunt do-
scriptores itinerarii litterarii,
A. 1717. 4. vulgati, Edmundus
& Ursinus Durandus pag. 56.
im *Ebrardi* nomen Codex ille
. homiliarii Patrum, Caroli
ussu digesti præferat, tamen li-
llum potius, quam collectoris
iderim.

it hunc librum Domino, Germane,
ibique

ardus *supplex, supplicis esto me-*
or.

t hoc nullus, cujus præcordia
hristus

idet, iratum ne patiatur eum.

tum fratris munus votumque pro-
mulo

let parili quicquid amore valet.
petit in cœtu fratrum solenniter
um

audem Domini nocte dieque legi.

torum quorum homiliæ in hac
peri leguntur, hæc sunt:
ius, cujus libri tres de fide ex-
g. 118. seq edit. Basil. separa-
im excusi deinde Francof. 1555.
Opera.
nus, sæpius.
us Tom. 2. pag. 36. b.
inus sæpius.

Joannes Chrysostomus.
Fulgentius Carthag. pag. 21. b. T.
2. pag. 53. b. 67.
Gregorius Magnus, sæpius.
Haymo pag. 31. b. T. 2. pag. 43. b.
68. b. 73. b.
Henricus (*a*) pag. 20. b. 57. b. 126.
b. 133. b. 140. b. 142. b. 145. 147. b.
152. 160. b. 163. b. Tom. 2. pag. 21.
b.
Hieronymus, sæpius.
Hilarius Tom. 2. pag. 60.
Joannes Chrysostomus, sæpius.
Isidorus pag. 17. b.
Leo magnus, sæpius.
Maximus, sæpius.
S. Severianus Gabalensis. pag. 27.

Jo. Mabillonius lib. 1. de re diplomatica capite XI. §. 15. *In scribendis diplomatibus, tum libris, post auream ætatem, qui singula vocabula singulis punctis distinguebant, nulla fere verborum distinctio a notariis facta est usque* ad Carolum Magnum, *qui procurante* Alcuino (*b*) *punctorum distinctiones vel subdistinctiones restituit. Hoc in negotio Princeps piissimus adhibuit* Paulum Warnefridi *&* Alcuinum, *Diaconos peritissimos, in quibus ille* homilias per annum legi solitas, *&* aliquot Augustini Epistolas; *hic vero* librum qui *Comes* appellatur, *interpunctionibus illustrarunt. Interpunctionum tamen ille usus serius in diplomatibus obtinuit* &c.

Per cola distinguant proprios & commata versus,
Et punctos ponant ordine quosque suo.

Historia Winilorum (al. Vinnulorum) qui postea dicti sunt *Longobardi*, usque ad excidium illius regni A. 773. opus

mundi Martene & Ursini Durand Tom.
+
t *Lector, vitæ cui cura perennis,*
esentem studioso pectore librum &c.
ie opere & veteri Theotisca ejus versio-
o. Henricus a Seelen in selectis litterar.
eq. Jo. Dav. Kœler de Bibliotheca Ca-
dorf. 1727. 4. §. 6. Simile opus in le-
istolicas diebus Dominicis & festis in
cepta ex antiquis Ecclesiæ Doctoribus
ditque *Laur. Surius* Colon. 1596. fol.

(*a*) Hic est *Ericus* Autissiodoriensis qui vitam S. Germani Antissiodorensis ad Carolum Calvum scripsit metrico stylo sex libellis intra A. C. 875. & 877. cujus homilias post Pauli Diaconi tempora oportet insertas esse, sicut Haymonis quoque, cujus & Lupi Ferrariensis discipulus iste Ericus fuit. Vide Carolum le Cointe ad A. C. 839. n. XIX. Tom. 8. Annal. Francor. pag. 586. & Acta Sanctor. Tom. quarto Junii 25. pag. 829. seq.

(*b*) Alcuinus Epist. 15.

eximium libris VI. post editiones veteres, Ascensianam, Augustanam Anni 1515. cum Jornande, & Basileensem Sigismundi Gelenii A. 1532. cum Svetonio & aliis in lucem datas, singulari studio recensitum a *Bonav. Vulcanio* cum Jornande & aliis rerum Gothicarum scriptoribus (*a*) Lugd. Bat. 1597. 1618. 8. tum ab *Hugone Grotio* (*b*) Amst. 1655. 8. & a *Jano Grutero* in scriptoribus Latinis historiæ Augustæ minoribus, Hanov. 1611. fol. Circa idem tempus *Fridericus Lindenbrogius* Pauli libros hosce ad Manuscriptos Codices recognitos etiam notis illustravit, addito supplemento insigni capitum postremorum libri sexti, LIX. LX. LXI. quod deinde in Freheri scriptoribus Francicis ex Manuscr. Palatino & in Bibliotheca Patrum edit. Lugd. Tom. XIII. in qua pag. 161. illi libri exstant pag. 332. recusum legitur. Præclara editio Lindenbrogiana lucem vidit Hamburgi 1611. 4. hoc titulo: *Diversarum Gentium historiæ antiquæ scriptores tres*, *Jornandes* Episcopus *de regnorum ac temporum successionibus*. Ejusdem *historia de origine Gothorum*: *Isidorus* Hispalensis de *Gothis*, *Wandalis & Svevis*. Ejusdem *Chronicon Regum Wisigothorum*. *Pauli* Warnefridi F. Diaconi de *gestis Longobardorum libri VI*. Denique hosce Pauli libros cum variis lectionibus Codicum Ambrosiani & Modoitiensis, & notis clarissimi Viri *Horatii Blanci* exhibuit laudatissimus Muratorius Tom. 1. thesauri scriptorum Italiæ pag. 395. Mediolan. 1723. fol. De *Erchemberto* Historiæ Pauli continuatore dictum supra Tom. 2. pag. 104.

Vita S. Gregorii I. Papæ, libris IV. laudata Sigeberto, atque edita a Jo. Mabillonio Sec. 1. Benedictin. pag. 385. atque inde in novissima Operum S. Gregorii editione tomo IV. Parif. 1706. fol. ut dixi supra Tom. 3. pag. 83. 88. Vide & laudati Mabillonii Analecta edit. novæ pag. 498. seq. nit Paulus ipse lib. 3. de gestis bardorum c. 24.

Libellus de numero sive ordir *scoporum* qui sibi ab ipso prædic exordio in Civitate *Metensi* succ usque ad A. 777. flagitante scrip *gilramno* Episcopo. Exstat in Corpore historiæ Francicæ pag. in Bibl. Patrum edit. Lugd. To pag. 329. & novissime in Augusti meti historia Civili & Ecclesiasti tharingiæ, edita Gallice Nanceji fol. Ex hoc libello fragmentum *roli M. majoribus & liberis*, in du Chesne Tom. 2. scriptorum bus Francorum pag. 201. & *de Arnulfo*, Pappoli successore, ir Pithœi duodecim scriptoribus pa Meminit Paulus ipse VI. 16. d Longobardor. & Sigebertus cap. *gesta Pontificum Metensium* appell hoc libello petitum *Epitaphium* (al. Anchisi) Principis Beneven vium in Peregrini historia Pri Longobardorum, apud celeb. M rium Tom. 1. thesauri scriptoru liæ pag. 395. & *Epitaphium S. gardis* Tom. 3. Act. Sanctor. pag. 789. quod *Alcuino* Baronius rem tribuerat.

Miracula S. Arnulphi, qui prin jor domus Regis Francorum, Metensium Episcopus, eremitic tam, notante Sigeberto expetiit que obiit A. 632. Edita tomo Operum *Bedæ* Venerabilis, ut dix 1. pag. 153. & deinde Paulo vindicata a Surio 24. Augusti. nit Paulus ipse VI. 15. histor. bard.

Martyrium S. Cypriani Cartha sis, editum in Cypriano Jacobi lii, in Oxoniensi autem Joanni aliisque editionibus, & in R Actis selectis Martyrium omissun lemontio (*c*) etiam judice,

(*a*) Confer si placet quæ in Bibliotheca Latina lib. 3. cap. 17.

(*b*) Illustris Sparvenfeldius teste Leibnitio in Leibnitianis pag. 167. edere voluit Crises exterorum de Gothis, velut supplementum syll tianæ.

(*c*) Tom. IV. memoriar. H. E. pag. Parif.

, qui tempore Caroli Calvi scri-
, tribuendum videtur.

S. Benedicti qui A. 543. & *S.* qui A. 584. *S. Scholasticæ Virgi-* . Benedicti sororis, quæ circa A. biit, prodierunt Romæ 1590. 4. te tertia poematum T. Prosperi iengi, & apud Mabillonium se- . Benedictin. Sed in Actis San- Tom. 3. Martii 21. pag. 275. & 1. Januar. 15. pag. 1039. & Tom. ruar. 10. pag. 393. omissas illas deo. *Veracem & insignem historio-m* res S. Benedicti narrantem vo- eo Ostiensis II. 44. Versus autem reciproci de S. Benedicti miracu- i quibus prius hemistichium hexa- , posteriore hemistichio pentame- petitur, eidem Leoni lib. 1. cap. iemorati, quorum initium: *Or- nde tuos sacer o Benedicte trium-* exstant in Pauli lib. 1. de gestis bardor. cap. 26. & in Aimoini ae de S. Benedicto in Bibl. Flo- si pag. 284. Versus similes reci- *in S. Scholasticam* apud Arnol- Wion libro tertio ligni Vitæ ad bruar. Tom. 2. pag. 47. inci- : *O Benedicta soror Benedicti nomine* , *eximiique patris o benedicta so-* n hoc carmine testatur Paulus se o etiam carmine ejusdem Virgi- ades cecinisse:

ibus heroicis alias, castissima, laudes

cripsimus ecce tibi versibus heroicis.

s verisimilis sententia Baronii, . *Berthario* tribuit: nec *Bedam* em mihi persuaserim, quamlibet æ operibus, distichis octo etiam a leguntur tomo VII. pag. 350.

Epistolis ejus pluribus *Epistola de S. Benedicti*, *ad Carolum M.* cripta nomine *Theodamari*, Abba- sinensis exstat apud Angelum a Nuce, in notis ad Leonis Ostiensis lib. 7. cap. 12. Idem Angelus testatur, sub Pauli nomine legisse se *expositionem Regulæ S. Benedicti*, quam tamen ejus esse negat: quamquam expositam a Paulo illam regulam fuisse testatur Leo lib. 1. cap. 15. & *Ruthardo* Monacho, Rabani ac Strabi auditori, tribuere maluit Hugo Menardus.

Epitaphium in Venantium Fortunatum exstat lib. 2. de gestis Longobardorum cap. 23.

Sermo de assumtione S. Mariæ, in Edmundi Martene Tom. IX. veterum monumentorum pag. 266.

Hymnus in S. Joannem Baptistam, qui incipit: *Ut queant laxis*, in Breviario Romano 24. Junii, & passim alibi.

Universas fere *annalis computi lectiunculas* rhythmice composuisse, legas apud Leonem Ostiensem lib. 1. cap. 15. sive ut est apud Petrum Diaconum cap. 8. de illustribus Casinensibus: *universas lectiunculas a principio Mundi usque ad suam ætatem, una cum annali computo rhythmice composuisse.*

Addit Petrus, scriptos fuisse ab eo versus *ad Carolum Imperatorem*, *& ad Arichem Beneventanum Principem*, generum Desiderii Regis Longobardorum ultimi. Hi ad Arichem exstant in Camilli Peregrini historia Principum Longobardorum, Neap. 1643. 4. pag. 235.

Ex *homiliis* ejus *quinquaginta* eidem Petro memoratis, nonnulli teste Jo. Baptista Maro Manuscripti in Bibl. Medicea & Casinensi. Unus etiam typis exscriptus inter Opuscula SS. aliquot Patrum Lugd. 1615. pag. 450. in illud Matth. XVIII. 23. *Simile est regnum Cœlorum homini Regi*. Incip. *præsens S. Evangelii lectio.*

Syllogen chronologicam cum quadam historiola sub titulo *ignoti Casinensis* ab A. 840. ad 875. edita a Camillo Peregrino in historia Principum Longobar-

Fragmenta Epistolarum ad Carolum M. dit Baluzius Tom. 1. Misc. pag. 362. seq. ili Diaconi sunt, sed *Paulini Aquilejensis* i. Itaque hoc in præstantissimi Cavei historia litteraria emendandum. Neque Pauli versus de miraculis S. Benedicti, de quorum editionibus supra, sunt: deperditis adscribendi.

bardorum, & recusa tomo secundo thesauri Muratoriani, & Burmanniani nono, ad Paulum auctorem nonnulli referunt.

Librum *de gestis Episcoporum Papiensium*, quem se vidisse testatus est Galesinius, nemo adhuc in lucem protulit.

Hymnus de passione S. Mercurii cujus Martyris memoria 25. Nov. recolitur, editus a Petro Piperno, Beneventano lib. V. de effectibus Magicis cap. 20. Neapoli 1647. 4. Alterum *de translatione corporis S. Mercurii Beneventum*, sive nullum reperit, sive repertum omisit.

Hymnus in festo assumtæ S. Virginis 15. Augusti, qui incipit: *Quis possit amplo famine præpotens*, in breviario Beneventano.

Vita S. Mauri versibus reciprocis, quorum initium:

Dux, via, vita tuis, decus & laus, gloria, virtus,
Jesu Lux Lucis, Dux, via, vita tuis.

Vide Jo. Baptistæ Mari notas ad Petrum Diaconum pag. 168. qui *aliqua insuper*, inquit, *fragmenta Manuscripta sub nomine Pauli Diaconi, mutila tamen & hiulca nos custodimus, videlicet* vitam Germani, sanctissimi Constantinopol. Patriarchæ. *Orationem* in transitu Petri Damiani, de dimittendo Episcopatu, *in qua fit mentio de S. Arnulpho, Metensi Episcopo*. Vitam S. Petri Damasceni Episcopi, *nec non alterius* Petri *pariter* Martyris.

Teste Petro Diacono cap. 9. *Hildericus ejusdem Pauli auditor de origine præceptoris sui, vita, institutione, doctrina, religione, habitu lucidissimos versus composuit*. Hoc ipsum est quod e Bibl. Casinensi sub titulo *Epitaphii*, laudatus Marus notis ad cap. 8. edidit. Constat versibus XLI. hoc initio:

Perspicua clarum nimium tua fama per ævum.

* *Paulus Diaconus* Præter sermonem de Assumptione S. M. dedit etiam homiliam in illud: *Intravit Jesus in quoddam castellum;* quam junctim cum ... mone de Assumptione edidit P. M... ne Vet. Mon. tom. IX. pag. 270.

Versus seu epitaphium ab Aild... Paulo huic positum, ex MS. c... Casinensi multo emendatius qua... Miræo factum sit, edidit P. Ga... Hist. Casin. tom. I. par. I. pag... En ejus initium.

Perspicua clarum nimium cum (tu... ræus) fama per orbem.

D. Abbas le Beuf in Dissert. ... *Histoire Ecclesiast. & Civile de* ... Tom. I. pag. 411. &c. versus no... los Pauli hujus vulgavit, nempe 411. carmen hexametron ad Petrun... sanum Caroli Magni in Gramm... doctorem. Incipit: *Candide Lumb...* Pag. 412. *Versus Pauli missi ad Re...* Incipit: *Cinthius occiduas* &c. pag. ... extat supplex libellus carmine exp... Pauli ad Carolum libertatem pro f... suo in bello capto, & septemnio c... vo implorantis. Tum sequitur ejus... Pauli epistola ad Theudemarum A... tem Casinensem, qua ardenti se t... desiderio significat ab aula sese expe... di, & Casinensi cœtui sese conjunge...

Paulus Diaconus *Emeritensis* in ... pania, seculo septimo, a Paulo I... ritensi Episcopo, quem ipse cap. ... celebrat, diversus, scripsit libru... *vita & miraculis Patrum Emerite...* editum a Barnaba Moreno de Va... Madrit. 1633. 4. & cum notis T... Tamajo de Vargas, Antvverp. ... 4. Vide auctarium Miræi cap. 17 ... Nic. Antonium Bibl. veteris Hispa... 5. T. 1. pag. 277. seq. Etiam *Confessi... Catholicam* hujus Pauli Ambrosius ... rales memorat. Easdem Episcop... Emeritensium res gestas Franciscu... varius, non una serie tamen, se... partes inseruit notis suis in Chro... pseudo-Maximi, Madrit. 1651. fol 515. 521. 532. 534. pag. 585. 590 645. seq. 653. pag. 661. 664. 668 713. Ex iisdem gestis repetita *V... Renovati*, Episcopi Emeritensis in ... Sanctor. Tom. 3. Martii 31. pag.

's, Episcopi Emeritensis *Vita* Tom. I. Februarii 7. pag. 64.
Emeseni Episcopi, qui Concilio A. 431. interfuit, *Epistola ad n* Militiæ præfectum exstat ex veteri versione inter Epistolas s a Christiano Lupo & Jo. Garitas num. CVII. Nam Paulus Græce scripsit, cujus libellus de homiliæ duæ quas Alexandriæ obviæ sunt in parte quarta Concilii Ephesini.
: (in quibusdam Codicibus Genp. 31. *Paulinus*, sed in aliis ud Honorium II. 31. *Paulus*) , scripsit *de pœnitentia* libel*n quo dedit legem pœnitentibus, re dolere de peccatis, ne supra n tristitiæ, immensitate desperatioantur*.
s Florentinus, cujus Quadragesireditu peccatoris ad *Deum* proiolani 1479. & ad quem Marni Epistola libro decimo: Vide *Paulus Attavantius*.
Florus quo usus Cuspinianus. pra Tom. 2. pag. 172. ex Nic. io ad Procopii anecdota.
Genuensis Ligur, Monachus is ab infantia privatus oculoine, Grammaticus tamen, Phi& Theologus circa A. 1100. ita ut alter Didymus haberePetro Diacono cap. 36. de il Casinensibus. Scriptor plurilucubrationum, ut Commenta*in Esaiam, Hieremiam* & reli*phetas*, in *Psalterium, in MatMarcum, Lucam, Joannem, EPauli* & *Apocalypsin*. His acce*tercatione Græcorum & Romano*onstantinopoli facta sub Alexio . *Vita S. Ebizonis* sive *Gebi*olonia oriundi, Monachi Cab Desiderio Abbate. * Prætera opera, quæ Paulo huic asetrus Cassinensis scripsit etiam *em in canticum*, ut ex Joanne Episcopo in vita S. Berardi . *Vitam S. Gebizonis* ex Regesto MS. S. Placidi circa an. 1140. exarato edidit P. Gattula in historia Abbatiæ Cassinensis tom. I. pag. 174. eamdemque ad verbum affert Petrus Diaconus in libello de ortu & vita Cassinensium.

Paulus Gerardus, Florentinus, Mathematicus medio sæculo XIV. scriptor libri de arte calculandi, qui Manuscr. fuit Florentiæ in Bibl. Gaddiana. Non diversus, ut mihi videtur a *Paulo Geometra*, cujus hoc Epitaphium Florentiæ in Ecclesia SS. Trinitatis:

Qui numeros omnes terræque marisque profundi
Per longos tractus dudum, sedemque Tonantis
Signa poli, Solisque vias, Lunæque reflexus,
Stellarum cursus & fixos ætheris ignes
Et quicquid Natura potens concesserit astris,
Volverat ingenio vivens, hoc marmore tectus
Æternum recubat Paulus Geometra sepultus.
Fama tenet clarum nomen, longumque tenebit,
Ac civem sumsisse suum testatur Olympus.

Vide Julii Nigri historiam scriptor. Florentinor. p. 446. seq.

Paulus Grammaticus, supra, *Paulus Genuensis*.

Paulus Gualduccius de Pilastris Florentinus Ord. Præd. A. 1311. Vicarius Generalis, inde A. 1313. Patriarcha Gradensis, & eodem anno haud diu post defunctus. Vide Ughellum Tom. V. Italiæ sacræ p. 1146. Jacobum Quetif de scriptoribus Dominicanis Tom. I. pag. 521. & Julium Nigrum in hist. scriptorum Florentin. pag. 447. Scripta ejus memorantur: Annotationes *in Novum Testamentum*, & Commentaria *in philosophiam Aristotelis*.

Paulus de Heredia, Hispanus, ex Judæo Christianus, circa A. 1464. ad A. 1485. vixit in Italia, scripsitque editum in Italia librum de mysteriis fidei,

dei, atque R. Nechaniæ ben Kana Epiſtolam ſecretorum cum ſcholiis ſuis edidit. Meminit Geſnerus in Bibl. & Colomeſius in Hiſpania Orientali p. 217. Nic. Antonius in Bibl. Hiſpan. &c. Conſulendus inprimis venerandus noſter Wolfius Biblioth. Hebrææ Tom. 1. pag. 964. & Tom. 3. pag. 824. 825.

Hieronymus Paulus, ſupra Tom. 4. pag. 251.

Paulus JCtus, infra *Paulus de Peruſio*, *Paulus de Caſtro* & *Paulus de Liazariis*.

Paulus Interpres A. 1051. legatorum Eccleſiæ Romanæ ad Græcos, qui ſcripta *Humberti* Cardinalis (de quibus ſupra Tom. 3. pag. 306.) Græce tranſtulit. Vide Sigebertum cap. 151. de S. E.

Paulus Judæus, Fuldenſis Monachus *vitam S. Erhardi* Ratisbonenſis (Seculo VIII.) Epiſcopi: ſed & *de Converſione S. Pauli Apoſtoli* compoſuit proſam, quam vulgo dicunt ſequentiam, cujus hoc eſt exordium: *dixit Dominus ex Baſan*. Hæc de illo Anonymus Mellicenſis cap. 64. De S. Erhardi vita dixi ſupra in *Paululo*; idem enim eſt, qui per modeſtiam *Paululum* ſe pro *Paulo* nuncupavit.

Paulus Langius. Supra Tom. 4. pag. 242.

Paulus de Liazariis (*Leazariis*, *Lyazariis*) JCtus, Joannis Andreæ Bononienſis auditor & Joannis Calderini condiſcipulus, claruit circa A. 1340. Ejus commentarium ſuper Clementinis laudat Trithemius cap. 584. Alia ejuſdem Geſnerus in Bibl. * Pauli hujus conſilia quædam ſervantur in MS. codice 372. Bibliothecæ Felini; commentarii ejus in Decretales prodierunt Venetiis 1496.

Paulus e Liguria. Supra, *Paulus Genuenſis*.

Paulus Lulmas ſive *Lulmius*, (*Ulmius*, *Lumeus*) Bergomenſis, ex Profeſſore Canonum & Canonico Bergomenſi Auguſtinianus Prior Dertonenſis, Brixienſis, Bergomenſis, Alexandrinus, Januenſis & Romæ Conv S. Mariæ de populo, & poſtea rius Generalis Congregationis Lon dicæ, defunctus Cremonæ Anno de quo præter Voſſium pag. 601. ſules Philippum Elſium in Encom co Auguſtiniano pag. 552. ſeq. D tum Calvum, in ſcena litterata ptorum Bergomenſium pag. 431. memoriis hiſtorici Ordinis Augu ni pag. 99. Dominicum Antonium dolfium in diſſ. hiſtorica de du ſcriptoribus Auguſtinianis pag. 28 diarium eruditorum Italiæ Tom. p. 471. ſeq. Scripta ejus hæc co morari video:

De ſpirituali adſcenſu in Deum,

De laudibus præſentis vitæ, L. 1.

De norma, & regula Pœniten L. 1.

Spirituale Viridarium Sponſarum ſti, L. 1.

De floribus Eremiticis, L. 1.

De vita, & miraculis B. Ma Genua, L. 1.

De vita, & miraculis B. Ma Albericis e Como, L. 1. Rom. 14 in Actis Sanctor. Tom. 3. Maji 13 253.

B. Auguſtini de Ancona librum poteſtate Eccleſiaſtica, Librariorum ria corruptum, reſtituit, ediditq mæ 1479.

Apologiam Ordinis Auguſtiniani, lelmo Rothomagenſi Cardinali tam, L. 1.

De vita S. Monicæ, Joanni S Epiſcopo Meſſano, & Sacriſtæ Six dicata, L. 1. Rom. 1479. 4.

De vita & miraculis B. Helenæ tino, L. 1. ad Paulum II. Pont Max.

Sermones quoque varios, L. 1.

Paulus de S. Maria, ſupra, *Burgenſis*.

Paulus Prior ad *S. Mariam de lo*, infra, *Paulus de Roma*.

Paulus Middelburgenſis, Zeelan ſito Lovanii tirocinio litterarum taque *Epiſtola de Paſchate obſer*

die Paſſionis, ad Univerſitatem ienſem: nec non *Prognoſtico ad nilianum Auſtriacum* ſive practica vis conſtellationibus: profectus in n, Medicus Ducis Urbinatium 84. Urbini contra Joannem Bar- edidit *defenſionem Prognoſtici*, *at- vectivam in ſuperſtitioſum Vatem:* que inde Epiſcopus Foroſempro- s, & Pontificibus Julio II. & Leo- charus interfuit Concilio Late- ſi A. 1513. rebuſque humanis va- : Romæ A. 1534. ætat. 89. Vir ſimus rei Mathematicæ idemque ſſimus, *quem* teſte apud Valerium am pag. 716. Noviomago *ipſa I- quæ vult videri Latiniſſima*, *pero- magna cum admiratione ſæpe au-* Scripſit *de Paſchatis obſervatione* nem X. *libros quatuordecim*, quod Summa *Paulina de recta Paſchæ tione* inſcribitur. Prodiit Foro- onii 1513. 4. una cum *libris XIX. paſſionis Dominicæ*, ad Maximi- n Cæſarem. Non aliud eſt quod nero *de emendatione Calendarii* in- volumen appellatur. *Prognoſticon ns Anno Domini* 1524. *nullum ne- iverſale neque particulare diluvium n*, vulgatum Foroſempronii 1523. Labbeum Tom. 2. de S. E. pag. Viri hujus opus de Paſchate, & le Paſſione Domini, unum ſunt m; cujus operis pars prior agit ſchate, ſeu de Calendarii corre- ; alteram vero partem conficit tio de die, qua Chriſtus Cruci s eſt. His tribus, & triginta li- quorum 14. ſunt de Paſchate; i 19. de Paſſione, author libera- ncupatum a ſe votum ſcribendi *triginta tres ad vineam & agrum i pertingentes*, ut ipſe teſtatur in epilogo. Prodiit opus in fol. in 4. ut Fabricius ſcribit) Fo- ronii an. 1513. Hunc virum A- iæ ætate ſua principem appellat de Burgo S. Sepulchri in ſua A- tica, quam grandi volumine I- edidit Venetiis an. 1494. Vide e- m. V. jus præfationem ad Guidum Ubaldum Urbini Ducem.

Paulus Monachus, a quo, & collega *Stephano Regulam Monachorum* ſcriptam tradit Anonymus Mellicenſis cap. 57. Benedicto Aniano in Concordia Regu- larum, & Smaragdo in expoſitione Re- gulæ S. Benedicti, Paulus hic & Ste- phanus Abbates appellantur. Eorum *Regula*, XLI. capitibus conſtans, vul- gata eſt ab Holſtenio in Codice regu- larum parte 2. pag. 46. 52.

Paulus Diaconus *Neapolitanus*, ſupra in *Paulo Diacono* p. 204.

Paulus Nivis (*Schnee-Bogel*) hu- maniores litteras pro captu ſuorum temporum docuit Lipſiæ, ſuperſtes ad- huc A. 1494. de quo Trithemius de S. E. cap. 945. & de luminaribus Germa- niæ c. 284. Ejus ſcripta: *Epiſtolæ for- males* ſive formulæ ſcribendarum Epi- ſtolarum breviorum, mediocrium, lon- giorumque. *De inſtitutione latinizandi*. *Dialogus in idiotam beanum & doctum Gymnoſophiſtam*. *Colores artis Rhetori- ces*. *Viſio cujuſdam eremitæ*.

Paulus Oroſius, ſupra p. 174. *Oroſius*.

Paulus Pannonius, Presbyter, ſcripſit libros duos *de Virginitate ſervanda & contemtu Mundi*, *ac vitæ inſtitutione* ad Conſtantiam virginem. In illis pridem deperditis reprehendit inter alia Jovi- nianum, teſte Gennadio cap. 75. ad- verſus quem ſcripſit S. Hieronymus. In quibuſdam Gennadii Codicibus, ſi- cut apud Honorium quoque II. 94. pro Paulo, hunc *Petrum Pannonium* vocari videas. Trithemius cap. 146. ætatem e- jus refert ad A. C. 430.

Paulina de Paſchate. Supra in *Paulo Middelburgenſi*.

Paulus de Paulo, Patricius Jadrenſis, cujus *Memoriale* ab A. 1371. ad 1401. edidit Jo. Lucius in ſua Dalmatia pag. 423. 438.

Paulus Perſa, in Schola Syrorum Ni- ſibenſi edoctus, cujus regulas ad S. Scri- pturam intelligendam laudat Junilius Afer præf. ad libros de partibus Divi- næ Legis: teſtatus ſe eum Epiſtolam

ad Romanos interpretantem audivisse. De Junilio qui circa A. 550. claruit in Africa vide supra Tom. 1. V. pag. 222.

Paulus Saluccius *de Perusio*, JCtus & Magister Bibliothecæ Ruperti Regis Siciliæ circa A. 1350. quem memorans Trithemius cap. 634. ejus laudat volumen insigne *Collectionum*, in quo multa ait esse jucunda & utilia de Diis gentilium, argumentisque aliis. Ex hoc opere Jo. Boccacius fassus est profecisse se in opere de Genealogia Deorum. Augustinus vero Oldoinus in Athenæo Augusto pag. 272. etiam *res a Perusinis gestas* tradere instituisse & *statuta patriæ Urbis* ordinasse Paulum perhibet.

Paulus Monachus *S. Petri in Valle* juxta Carnotum, Ord. Bened. Sec. XIII. scripsit historiam illius Cœnobii & librum sub titulo *Haganonis*, Carnotensis circa A. 920. Episcopi. Vide Jo. Lironi Bibliothecam Carnotensem pag. 81. & Sammarthanos Tom. IV. pag. 720. seq. edit. primæ. * Crebri Fabricii lapsus hic corrigendi sunt ex historia literaria Gallicana To. VIII. pag. 254. &c. Paulus iste Sæculum XIII. attigisse nequaquam potuit, cum anno 1029. jam Monachum ageret. Liber Haganonis nihil est aliud quam qui hic inscribitur: *Historia S. Petri in Valle*. Neque insuper historia ista aliud est quam plurium chartarum ejusdem Cænobii collectio ab hoc Monacho confecta, cui historica quædam intermiscuit. Opus istud in libros distinxit duos, quorum priorem inscripsit: *Liber Hagani*, quod scilicet omnes contineat largitiones ab Haganone Episcopo Carnotensi Monasterio Carthusiensi præstitas. Alterius titulus est. *Liber Ragenfredi*, continetque similes largitiones ab Ep. Carnotensi ejus nominis factas monasterio. Vixit usque ad exitum Sæculi XI.

Paulus Pilonus, vir elegantis doctrinæ Sæculo XV. qui præter Ora in laudes *Antonii Lusci*, Vicenti instituit bella Romana poemate illustrare gloriam nomini com rus suo

Si cœptum finisset opus, quo
summo
Romuleas acies & bella ingent
psit.

Vide Vossium pag. 797.

Paulus Presbyter. Supra *Paulu nonius*.

Paulus Diaconus *Romanus* & nalis cujus se historia usum M Polonus indicat, non alius utiq a *Paulo Aquilejensi* de quo sup 207. & quem ab aliis etiam, q præter rem, titulo Cardinalis patum memini.

Paulus de Roma, Augustinian quo Joannes Schiphoverus, Aug nus & ipse, in Chronico archi tum Oldenburgensium ad A. 1 pud Meibomium Tom. 2. pag *Magister* Paulus de Roma, *Prio dam ad S. Mariam de populo*, *T & Juris Pontificii Doctor egregiu vini verbi præco excellentissimus*, *nostri Papæ* (*b*) *pœnitentiarius*, usu & exercitio clavium *opus q magnum & excellentissimum com* Apologiam nostri ordinis, & *sanctissimæ matronæ* Monicæ *per egregie descripsit. Multos item egre ctatus edidit: innumeros etiam se tum ad Collegium reverendissimoru dinalium, coram summis Ponti tum ad clerum, tum ad populum dem elegantissimos habuit*. Hæc S verus, cui ex Elssii encomiasti gustiniano licet adjungere *Conf librum*, & *de Ecclesiastica pensio* tractatus Juris editos Romæ A.

Paulus Scordillus, Doctor I rum, Præpositus Ravennatensis siæ, cujus continuationem libri

(*a*) Hujus inquisitio sive *notæ in Orationes XI.* Ciceronis prodiere in editione Veneta A. 1477. fol. ac deinde sæpius etiam alibi. Ejus *Domum pudicitiæ* exstare notavit Kœnigius in Bibl.

(*b*) Pii II. A. 1464. cujus etiam Co ordinarius fuit, *quo in munere ita se g* narrat Elssius pag. 550. *ut redivivus S. ceretur*. Superstes adhuc A. 1474.

: Archiepiscoporum Ravennaten- ab *Agnello* cœpti & ab Anonymo : ad A. 1286. deducti, desinentem . 1410. edidit Benedictus Bacchi- in appendice ad Agnellum pag. 138. Mutinæ 1708. 4.

ulus Scriptoris, de quo Melchior nus in vita Conradi Pellicani pag. *Anno* millesimo, quadringentesi- ionagesimo sexto, *mense Martio*, *r Walerus*, *Provincialis Ord. Mi-* 'ubingam *Pellicanum studiorum cau- sit*, *Guardiano*, *& Lectori vero do- o probissimoque Paulo Scriptoris com- vit*, *qui* Wilæ *Svevorum & ipse fuit*. *Hic suo Marte didicerat ar- ierales omnes*, *ut eas quoque præle- doctioribus de Universitate*, *quibus niraculo ob ingenium*. *Erat acutissi-* Scotista, *auditor olim* Stephani Bru-, *Parisiensis Doctoris*. *Habebat quo- auditores*, *non solum ex secularibus 'ris multos*, *inter quos ingeniosissimus* 'homas Vuitenbach, *Helvetius Bie-*, *postea Doctor*, *& Evangelii præ- tunc* Suicerus *dictus*, *&* Paulus ius *monachus* Schutteranus, *qui e- ucullo*, Argentorati *Evangelium do-* Joannes Mantel *Augustinianus*, *Doctor plurima passus*, *tandem Evan- : prædicator in ditione Tigurina obiit* viæ *anno* millesimo quingentesimo mo. *Quin & totius monasterii Au- ani fratres docti*, *quotidie* Tubin- *miebant ad audiendum Scotum a*, *quibus præerat prior* Joannes Stau-, *postea Doctor*, *& Lutheri Mæce- Sed & Cosmographiam* Ptolemæi *ns*, *omnes fere doctores & cæteros ros habuit auditores*, *& fratres do- ultos*, *cum quibus non parum* Pel- *s profecit*. *Docuit quoque Monachos* husii *compositionem Astrolabii*, *Pel- socio assumpto*, *ut ipse quoque præ ac in parte profecerit*. *Postea ta- lagistros & Fratres omnes*, *usum Astrolabii docuit*. *Anno* millesimo ngentesimo nonagesimo septimo *t quoque familiariter quatuor vel quinque libros* Euclidis. *Scripsit tum quo- que* explicationem Scoti *in primum sen- tentiarum*, *quæ postea impressa fuit : e- xempla scripsit Pellicanus sua manu*, *ipso dictante*. *Erat is vir dextro ingenio & liberali*, *& satis audaci ad veritatis con- fessionem*, *eximius prædicator*, *non tamen ordinatus*, *quia Guardianus : verum evo- cabatur crebro a doctis sacerdotibus*, *qui tunc erant in* Rutlingen, *ubi in magnis solemnitatibus prædicabat sic quoque in op- pido* Horvva ; *ubi vehementer pro istis temporibus prædicans*, *quosdam articulos asseverabat*, *& Scripturis firmiter proba- bat*, *veluti* de sacramentis, indulgen- tiis, votis, *& aliis qui postea dicti sunt* Lutherani, *propter quod & fama perve- niens ad Theologos Tubingenses*, *tam in- visum eum reddidit Universitati*, *ut de- liberarent de inquisitore hæreticæ pravita- tis accersendo contra eum*, *unde & accu- satus apud Provincialem*, *& fratribus subditis exosus*, *tandem ab officio remotus est Lectoratus & Guardianatus*.

Paulus Barbus, *Soncinatis* notior no- mine a Patria Soncini Cisalpinæ Galliæ oppido Ordin. Præd. defunctus A. 1494. Scripsit *in Metaphysica* Aristotelis & in libros *Prædicabilium Prædicamentorum- que :* in *Physica* quoque & in *Veterem Artem* Aristotelis. Præcipue celebrata *epitoma quæstionum in IV. libros senten- tiarum*, *a principe Thomistarum Joanne Capreolo* (*a*) *disputatarum*. Papiæ 1522. 8. Lugd. 1528. 8. & 1580. 4. Vide Ja- cobum Quetif Tom. 1. pag. 879. seq.

Paulus de Vareschis, Patavinus, Me- dicus Venetus circa A. 1491. quo pro- diit liber in cujus calce leguntur hæc verba : *Hic finitur* Mesue *cum* Mundi- no *super canonibus generalibus* Christo- faro *super Antidotario*. *Ac* Petrus A- ponensis *&* Franciscus de Pedemontium *cum Nicolao commentato per* Platearium *&* Servitore *ac cum* Saladino *sigillante dictum volumen*. *Quæ omnia visa & cor- recta fuere per clarissimum physicum D. Magistrum Paulum de Vareschis Patavi- num Medicum in alma Urbe Venetiarum fa-*

(a) Vide supra Tom. 1. pag. 332.

famosum: & impressa Venetiis per Pelegrinum de Pasqualibus de Bononia sub anno Domini 1491. *fol.*

Marcus Paulus, *Venetus*. Supra in *Marco* pag. 24.

Paulus de Venetiis, quia in illa urbe educatus, quanquam Utinensis patria, Augustinianus, Philosophus ac Theologus celebris, defunctus Patavii Anno 1428. Ejus scripta apud Trithemium cap. 703. præter *Sermones* de tempore, Sanctis & Quadragesima, Commentariosque *in Logica*, *Physica* lib. *de anima &* Metaphysica *Aristotelis*, sunt: *Summa de Naturalibus*, *Summa Philosophiæ:* liber *contra Judæos*, *super consequentiis Radulphi Strodi* acuti Philosophi. Hisce apud Elssium multa adjiciuntur: *In IV. libros Sententiarum*; Compendium explicationum *Joannis de Ripa* in primum Sententiarum. *De notitia Dei*. *De excellentia Verbi Dei*. *De incarnatione Dei*. *De conceptione Virginis*. *De condendo Christiano testamento*. *De ortu & progressu Augustiniani Ordinis*. *De compositione Mundi*, qui liber *Astronomiæ janua* nuncupari potest. *De circulis componendis*. *Quadratura circuli*. *Logica parva & magna*. Explicatio *Dantis Aligerii*, Poetæ Florentini. * Est apud me ex editione Veneta an. 1493. Liber Pauli Veneti de Sophismatibus emendatus per Magistrum secundum Venetum Contarellium professorem Theologiæ & F. Baptistam de Modoctia ejusdem ordinis.

Petrus Paulus Vergerius, infra, *Vergerius*.

Paulus scriptor vitæ Magistri sui *S. Hilari*, Abbatis Galeatensis in Italia Seculo VI. in Actis Sanctor. T. 3. Maji 15. p. 473. Alius *Paulus* qui scripsit *Vitam S. Gregorii* Episcopi Svelli in Sardinia A. 1117. T. 3. April. 23. p. 215. seq.

Paulus Volademirus, de Cracovia, Decretorum Doctor, Cracoviensis Canonicus, Academiæ Cracoviensis Rector, Regis Poloniæ Ladislai ad Constantiense Concilium Legatus. Ej *monstratio* A. 1415. publice in illo cilio opposita Cruciferis de Prussia Ordini Teutonico, probans *infidel mis & bello non esse ad Christian dem convertendos*, *nec eorum bona denda*, *aut illo nomine occupanda*, apud V. C. Hermannum ab Har 3. p. 9. 27.

Paulus Uvan Pataviensis sive viensis Presbyter scripsit *sermon tempore* & *de septem vitiis capita* testatus se fuisse in Zvvickau A. aliquot annis ante quam sermones haberet. Consule Jo. Launojum i pendice ad scriptum de auctore rum de imitatione Christi pag. seq.

Paulus Warnefridus, supra p. 2

Pegaviense Chronicon, supra in (*do* Lauterbergensi T. 1. p. 415.

Pelagius I. Romanus Papa ab . 556. April. 13. ad A. 561. Ma Præter Epistolam ad Vigilium, batam a Blondello pag. 609. seq. e in tomis Conciliorum Epistolæ ali nuinæ XV. una cum fragmentis ca Holstenio editis in Tom. 1. ctionis Romanæ pag. 219. seq. D dixi Tom. XI. Bibl. Græcæ pag ubi etiam de Epistola & Fide ad Chilbertum Regem Franc quam dederat Sirmondus Tom. 1 cilior. Galliæ p. 310. & extrema auctiorem offert Jo. Garnerius ctario Operum Theodoreti pag. Fragmenta Epistolarum quinque Baluzium Tom. V. Misc. pag. 466. In ejus epitaphio apud Lu cobum pag. 176. Biblioth. Ponti

Rector Apostolicæ fidei, *venera*
texit
Dogmata, *quæ clare constitue*
tres.
Eloquio curans errorem schism
psos,
Ut veram teneant corda plac
dem &c.

Pelagius II. Romanus ab A.

(*a*) Itaque apud Elssium pag. 554. pro *Cretensi* malim Utinensem legere.

26. ad A. 590. Febr. 4. Ei supe Epistolæ 1. ad Benignum (*a*) i-Episcopum, 2. ad Episcopos Came & Italiæ: 3. ad Episcopos vone Joannis Constantinopolit. Epi ad Synodum Constantinopolit. enientes, & 4. ad Episcopos Gerarum ac Galliarum, exhibentur & s arguuntur a Blondello in Pseudoro pag. 623. seq. De cæteris ejus olis ac Decretis quæ in tomis Conum exstant, dixi Tom. XI. Bih. Græcæ p. 455. seq. Epistola ad charium, Episcopum Antissiodom obvia etiam in Sirmondi Con Galliæ Tom. 1. pag. 375. Fraga Epistolarum quatuor apud Bam Tom. V. Misc. pag. 467. 468.

lagius Alvarus, supra in *Alvaro*, . p. 76.

lagius Gothus, *Cantabriæ*, & Astu Rex, sub cujus nomine Oratio s *de bello contra Saracenos perseło*, A. C. 717. velut ad principes agistratus sui Regni habita, e Cœugustini Curionis Historiæ Saraceibro primo, exstat in Nic. Reri Volumine tertio sylloges Oratio& Consultationum de bello Turparte 2. p. 88. 91.

lagius Diaconus, de quo Sigebertus 115. *Pelagius, diaconus Romanæ Ec-* (*b*) *transtulit de Græco in Latinum ita & doctrina, & de perfectione orum Patrum libros sexdecim*; (*c*) *et de profectu monachorum librum u-; de quiete unum, de compunctione , de continentia unum, contra fortionem unum: quod monachus nihil t possidere, unum; quod nihil per ostentationem fieri debeat, unum: de patientia & fortitudine unum; quod non oporteat judicare quemquam, unum; quod oportet sobrie vivere, unum; quod sine intermissione & sobrie oportet orare, unum; de humilitate unum; de pœnitentia unum; de charitate unum; de providentia sive contemplatione unum*.

Pelagius Eremita ex territorio *Januensium*, infimis pauperrimisque Parentibus ortus, literis sese applicans, nullo patrimonio aut suffragio suorum adjutus, in virum evasit doctissimum. Cum autem post annos ætatis virilis faceret miranda, operatione *magiæ naturalis*, invidiam & suspicionem multorum, ut fieri solet, incurrit, qua ipse motus, ab indoctorum caterva recessit, & in *Africam* transiit. Inde post *annos septem* reversus, navigio in *Majoricam* insulam delatus, in regno quodam famoso, (*ut Libanius* discipulus ejus (*d*) *loquitur*) solus nulli cognitus, *eremitarium* ingressus, habitavit ibi annos *quinquaginta*, religiosæ & sanctæ conversationis vitam agens, ad mortem, quæ ei in *Majorica* die *XIV. Julii* Anno 1480. contigisse dicitur.

Inter varia ejus opera commemorat Libanius Discipulus:

Unum *de principiis magiæ naturalis*.

Alium. *de Magia omnimoda*.

Alium: *de qualitate cœlestis vitæ beatorum post hanc vitam, de purgatorio, de inferno, de statu animarum separatarum a corporibus*.

Tabulam præterea *Veritatis*, quam & *Circulum* dicunt. Nec non *de proprio Angelo librum*. Nobis ad manus sunt, inquit laudatus Arpius:

Pro

(*a*) Tanquam genuinam offert ac tuetur Franc. us notis ad Chronicon Pseudo-Maximi p.

(*b*) Circa A. C. 550. idem fortasse qui deinde s. Pelagius I. Papa.

(*c*) Sunt hæc capita sive libelli sexdecim, opeod in capita XXI. tributum Græce legit s Codice 198. Ve sio Pelagii *librum quintum* is Patrum Heriberti Rosvveidi occupat: fi*er sextus* exhibet versionem capitum XVII. . XIX. XX. interprete *Joanne Subdiacono* io, eodem fortasse qui deinde Papa Joannes III. A. 560. de qua Sigebertus cap. 116. & dicta supra Tom. 4. pag. 148. Caput XXI. denique ex *Paschasii* versione Latine apud Rosvveidum pag. 520. & Græce p. 521. Confer quæ de isto opere ac similibus Cotelerius Tom. 1. monumentor. pag. 795. seq.

(*d*) Libanius Pelagii discipulus in Epistola de vita, moribus & libris Pelagii Magistri sui, scriptis ejus præmissa, & apud nobilissimum Petrum Fridericum Arpium in feriis æstivalibus pag. 115. seq. Alius ab hoc Pelagio Pelagius Chemicus Græcus, de quo in Bibl. Græca.

Pro anacriſcos operatione cum Sancto Nomine proprio libri II.

De prænotationibus & anacriſibus hypnoticis Libri III. Manuſcripti.

His præmittitur, præter *Libanii* epiſtolam a nobis recenſitam, *altera*, de his *ſcriptis*, ad *Melanium* triandrum *Philoſophum*, quem in partem hæreditatis venire volebat, ſcripta *Pariſiis d.* 1. *Maji* 1509.

Hujus *Melanii* epiſtolion, ad *Megalopium Regem*, ſuper interpretationem *Pelagii*.

Nec non *Melanii* Præfatio, in librum *Sanctorum ſomnialium*, quam *compendii* inſtar exſcriberem, ſi hæc ſcribendi ratio, voto annueret. Quis hic *Melanius*, mihi non magis quam quodvis incertum conſtat, aut quis *Megalopius* Rex *Articorum:* quem *Jaimielem* vocat, virum ſapientiſſimum, *Trithemius* Polygraphiæ lib. VI. pag. 603. Ficta eſſe nomina & myſtica nemo non videt, præcurſores quaſi *fratrum Roſeæ crucis*.

Ipſi libri a lectione curioſorum *juramenti fide* muniti, magnam vitæ integritatem præ ſe ferunt, adeoque in hoc genere ſcribendi, reliquos longe antevertunt.

Juramentum, quod operi præmittitur tale eſt. *Ego indignus ſervus Jeſu Chriſti, ſpontanea voluntate* juro & promitto *omnipotenti Deo, Patri & Filio & Spiritui S. & tibi Præceptori meo, quod hanc ſacro ſanctam* ἀνακρίσεως *ſcientiam, ſemper tenebo ſecretam, quam diu vixero, nec eam revelabo alicui*, niſi quem certis & manifeſtis indiciis dignum credam & in gratia Dei conſtitutum. *Inſuper* juro & promitto, *quod non abutar hac ipſa doctrina, in rebus* vanis, levibus, vel Divinæ juſtitiæ contrariis, *ſed in his tantum, quæ mihi & meis conducunt, ad ſalutem animarum & rum, rerum & honoris.*

Sic me Deus adjuvet & ſacra] gelia Chriſti. *Amen.*

Reginaldus Pavo (Anglice *Pea* Aſaphenſis primum, deinde Ciceſ Epiſcopus, ex Wiclefi adverſariis A. 1450. de cujus doctrina & ſc non habeo quæ addam induſtria doctiſſimi Henrici Warthoni ad Ca Anno 1444. quem ſequitur Oudi 3. pag. 2587. ſeq. video etiam nem hunc pleraque omnia non l ſcripſiſſe ſed Anglice. Quod vero in Chronico auctor eſt Peacoc Anglice vertendis S. Scripturæ per multos annos inſudaſſe, hoc i bium vocatur ab eodem Wartho auctario ad Uſſerium de ſacris Sc ris vernaculis pag. 444. ſeq.

Joannes Peccam, ſupra Tom. IV 114.

Pelagius Britto (*a*) *hæreſiarcha, quam proderetur hæreticus, ſcripſit ſis viris neceſſarios* tres de fide Tr tis libros (*b*) *& pro actuali conve ne*, Eulogiarum (*c*) ex Divinis pturis librum unum, *capitulorum ciis in modum S. Cypriani Martyri præſignatum. Poſt, hæreticus publi* (*c*) *ſcripſit hæreſi ſuæ faventia*. H Pelagio Rufini Syri diſcipulo, C Magiſtro Gennadius cap. 42. Mon ille inter Laicos ſemper ſubſtiti auctor præterea traditur libri *de ra*, cujus fragmenta collegit Garn T. 1. ad Mercatorem pag. 373. ſ librorum IV. *de libero arbitrio* pag ſeq.

Libellus fidei quem Pelagius ad centium I. Papam miſit, ſed quer priore A. 416. defunctum reperit, S. Hieronymi opera ſæpe editus ſub titulo *: Symboli explanatio a*

(*a*) Ita Manuſcr. Corbej. Adde Lelandum cap. 22. & Baleum I. 38. Uſſerium in Eccleſiar. Britannicarum antiquitatibus cap. 8.

(*b*) Hi pridem videntur intercidiſſe.

(*c*) Eulogiæ ſive eclogæ, electa, ſelectæ ex ſacris litteris ſententiæ. Confer Wilhelmi Wallii hiſtoriam pædobaptiſmi Anglice editam pag. 201. Etiam hæc Pelagii lucubratio hodie deſid Fragmenta ab Hieronymo & Auguſtino ſerv legit Garnerius ad Mercatorem T. 1. pag. :

(*d*) In libris tribus teſtimoniorum ad num.

(*e*) A. 416. ſeq.

(*f*) Garnerius Tom. 1. pag. 133. ſeq.

, Hieronymo tributus jam olim
ıſtat ex Caroli Magni III. 1. de
ıibus, & ex Codice antiquo Pſal-
ıureis exarato litteris, quem ad
anum Papam Carolus M. miſit,
o Lambecius Tom. 2. pag. 274.
nde Alcuinus etiam illa Confeſ-
uti non dubitavit. Confer Mabil-
n Tom. 1. Analect. pag. 189.
. novæ pag. 492.) Nec *Hierony-*
.utem, nec *Auguſtinum* (ut viſum
) ſed Pelagium habere auctorem,
ari ſcripto probavit Launojus Tom.
p. parte 2. pag. 302. Quem vide
ſis in diſſ. de auctore librorum
itatione Chriſti pag. 136. & An-
Reiſeri Launojum Confeſſorem pag.
eq. Hunc libellum fidei Anglice
n, eruditiſque notis illuſtratum
t Wilhelmus Wallius in hiſtoria
aptiſmi Anglice edita pag. 200.
Epiſtolæ Pelagii cum libello Fidei
nocentium I. Papam miſſæ major
ervata ab Auguſtino de lib. Gra-
riſti c. 30. ſeq. adde Garnerium
ercatorem Tom. 1. pag. 380.
ſcholiis *Epiſtolas Pauli* (excepta
ıb Hebræos) illuſtrantibus atque
S. Hieronymi Opera ſæpius edi-
præter Uſſerium apud Caveum,
lus Rich. Simon lib. 3. hiſt. Cri-
Novi Teſt. cap. 16. Pelagii illa
on dubitandum videtur, licet a
loro vel alio quodam locis quibuſ-
interpolata : *Hieronymo* certe non
tribuenda quam *Gelaſio*, *Prima-*
. Confer Voſſii hiſt. Pelagianam
1. ſeq. Garnerium ad Marium
torem T. 1. pag. 367. ſeq. &
lagianum auctorem eſſe diſputat,
rii notas ad Patres Apoſtolicos
pag. 89. ſeq.
Epiſtola ad Demetriadem de Virgi-
A. 413. ſcripta quæ itidem inter
ronymi opera ſed & S. Auguſti-
itur, verum hominis *Pelagiani* eſ-
leda in Cantica Canticorum ob-
um eſt, Pelagio ipſi certioribus
teſtimoniis vindicatur, vide quæ
in *Juliano* Pelagiano T. IV. pag.
197. ſeq. & Garnerium T. 1. p. 378.

De *Epiſtolis* Pelagii, quæ intercide-runt teſtimonia veterum & ex iis frag-menta collegit laudatus Garnerius, 1. *ad Paulinum Nolanum Epiſcopum* Tom. 1. pag. 371. ſeq. *Ad Conſtantium Epiſco-pum* p. 372. *Ad viduam* Livianam (al. Julianam) librum conſolatorium atque exhortatorium pag. 372. 373. *Ad Auguſti-num* prima pag. 377. & ſecunda, ſeu *char-tula purgationis* miſſa per Carum Diaco-num pag. 379. *Ad amicum quendam Pres-byterum* poſt Synodum A. 415. Dioſpo-litanam pag. 379.

Librum *de moribus Clericorum*, quem Baleus Centur. I. cap. 38. inter Pela-gii ſcripta refert, nemo veterum me-moravit, nemo uſurpavit oculis.

Hiſtoriam motuum quos Pelagiana hæreſis in Eccleſia concitavit, præter Annalium Scriptores, traditam habe-mus a viris eruditiſſimis, *Jac. Uſſerio* in Britannicarum Eccleſiarum antiqui-tatibus : *Gerardo Joanne Voſſio*, tomo VI. Opp. *Henrico Noriſio* T. 1. Opp. & in addendis emendandiſque T. IV. p. 733. ſeq. *Jo. Garnerio* T. 1. ad Marium Mercatorem, *Dionyſio Petavio* in Theol. dogmatum tomo tertio, & libro XIII. de incarnatione : *Tillemontio* T. XIII. memoriar. Hiſt. Eccleſ. *Natali Alex.* Sec. V. *Benedictinis* ad S. Auguſtini Operum tomum decimum, & *Chriſtia-no Lupo* de antiquis Eccleſiæ ac Reip. in Pelagianam hæreſin decretis, Opp. poſtum. pag. 403. ſeq. Bruxell. 1690. 4. &c.

Pelagius, *Ovetenſis* in Hiſpania Epi-ſcopus qui A. 1115. Concilio Ovetenſi interfuit, ſuperſtes adhuc A. 1124. ſcri-ptor ſive *continuator Chronici* quod poſt *Idatium*, *Iſidorus* Pacenſis, *Sebaſtianus* Salmanticenſis & *Sampirus* Aſturicenſis produxerant uſque ad Ranimirum III. defunctum A. 982. Pelagius quidem per-texuit uſque ad Alphonſum VI. qui præfuit ab A. 1072. ad 1109. Vide Nic. Antonium T. 2. Bibl. vet. Hiſpanæ lib. VII. c. 3. pag. 8. ſeq. Vulgavit Prudentius Sandovallius, Pampelonæ 1615.

1615. 1634. fol. Editionem quam promisit eruditiss. Aguirrius pag. 363. notit. Concilior. Hispaniæ, adhuc desideramus, sicut etiam librum Pelagii *de præcipuis Hispaniæ urbibus*, de quo vide Nic. Antonium T. 2. pag. 10.

Pelagius, *Tyrassonensis* Ecclesiæ in Hispania Archidiaconus, scripsit *Vitam S. Prudentii* patrui sui, Episcopi Tyrassonensis editam a Francisco Bivario ad Chronicon Pseudo-Maximi ad A. 572. p. 549. 552. Madrit. 1651. fol.

Pelbartus sive *Pelvvarthus Osvvaldus ac Themesvvar*, oppido Hungariæ Ordin. S. Francisci, Concionator Sec. XVI. non incelebris; cujus Pomœrium *Sermonum de tempore* prodiit Hagenoviæ 1498. 1502. fol. Paris. 1517. & Pomœrium *Sermonum de Sanctis*, in duas partes divisum, ibid. & Lugd. 1514. fol. *Quadragesimale triplex* de pœnitentia, de vitiis, de præceptis Decalogi. Hagenov. 1475. 1499. 1502. Paris. 1517. Venet. *Stellarium Coronæ B. Virginis*, sive Pomœrium sermonum de B. Maria Virgine. Haganoæ 1508. & Paris. 8. duobus Volum. Vide Waddingum pag. 274. ubi etiam de *aureo* ejus *sacræ Theologiæ Rosario juxta quatuor Sententiarum libros quadripartito*, ex doctrina Doctoris subtilis & D. Bonaventuræ atque aliorum sacrorum Doctorum. Quartum librum supplevit *Osvvaldus a Lasco*, Ordin. Minor. Provinciæ Hungariæ, Pelbarti alumnus. Prodiit Haganoæ 1504. fol. Venet. 1586. 1589. 4. & Brixiæ 1594. *Expositio Psalterii* cum libro Hymnorum, libro Soliloquiorum, Canticisque Vet. & Novi Test. & Symb. Athanasiano. Haganoæ 1504. fol. * Sermonum æstivalium de sanctis a Pelbarto editorum omnium quotquot hic a Fabricio dantur, editionem antiquissimam judico Lugdunensem per Joannem Cleyn adornatam, cujus ego editionis partem æstivam possideo, in qua tamen nulla anni, quo adornata est mentio proditur. In fine exhibet vitam S. Joannis Eleemosynarii ab eodem Pelbarto una alterave pagella descriptam.

Gvilelmus Pellicerius Doctor i que Jure & ab A. 1317. primus Grandimontensis, diœcesis in Cadurcensis, defunctus A. 133 psit Ordini suo librum *de Doctri* vitiorum & *Constitutiones ac rati ficii Divini in Ordine Grandim* de quibus videndus Oudinus T. 805. qui etiam *annotationes* ejus *quot libros Plinii* Manuscriptas blia Regia Parisiensi vidisse se morat.

Pembogullus, *Penbugillus*, (cap. 497. *Penbichillus*) Philosoph niensis Sec. XV. cujus libellus c sione Entis in Prædicamenta, versalia Logicalia memorantur apud Baleum XI. 25. & Pitse 890.

Henricus Penia. Supra Tom. 225.

Nicolaus de Pennaforti, *Pen* (vitiose aliis *Rupefort*) supra p

Raymundus de Pennaforti, e bus Aragonum ducens originem cinonensis, tertius Ord. Præd. lis & Gregorii IX. Pœnitentiari etiam suasit constituere in Hispa bunal parum humanum Inqu adversus hæreticos: laudandus quod idem auctor fuit seminarii gno Aragoniæ linguarum Orie ex quo prodiere viri insignes R dus *Martini*, Alphonsus Bonus Paulus Christiani, aliique: i Thomam etiam impulit ut pra illam adversus Gentes summam ret. Defunctum Raymundum A propiorem centenario, Sanctis adscripsit Clemens VIII. A. 16 de Vitam ejus a vetusto scripto breviter collectam & a Franci nia, Rotæ auditore notis illustr duobus libellis auctam, Rom. 1 Surium 7. Januar. & Bolandun 1. Actor. Sanctor. Januar. pa seq. ubi etiam vita ejus scripta dro Alberto: Natalem Alex. To pag. 144. seq. Jacobum Quetif ptoribus Dominicanis Tom. 1. p

lic. Antonium Bibl. vet. Hispan.
4. Tom. 2. pag. 46. seq. & La-
ı (*a*) in prolegomenis ad Ray-
i Summam , Lugduni nuper ite-
:ditam . Scripta ejus sunt:
ri V. extravagantium Decretalium,
;orio IX. (*b*) approbati A. 1230.
Juris Canonici, in cujus Corpore
edi , atque a variis viris doctis
èri & illustrari eos contigit.
sma de Pœnitentia & Matrimonio,
libris IV. & S. Antonio Floren-
in Summa majore ac Vincentio
r. in speculo doctrinali frequenter
ta, divisa in *libros quatuor*, quo-
1. de peccatis adversus Deum, 2.
sus proximum, 3. de Ecclesiasti-
a· delictis, officiis & juribus , &
Matrimonio tractat. Prodiit Lo-
1480. fo . Colon. 1595. Paris.
4.
paratus sive glossæ ad Summam
undinam sub *Joannis Lectoris* seu
riburgo , Ord. Præd. nomine ab
ribus Summæ Romanis 1603. (*c*)
& Bonon. 1613. atque Avenione
. 4. (*d*) vulgatæ, & jam lectæ ac
tæ a S. Thoma, verum auctorem
it *Gvilelmum Redonensem*, (vitiose
nensem aliis) ex eodem Ordine,
m A. 1250. ut docet Jacobus Que-
om. 1. pag. 131. 109.
smula Raymundi sive compendium
næ versibus hexametris ab *Adamo*
am, cum commentario. Incipit:
mula de summa Raymundi prodiit
Colon. 1498. (*e*) 1502. 4. Venet.
. 8.
nique meliorem summæ Raymun-
editionem debemus Lageto (*f*)
Præd. textu sacrorum Canonum,
laudat Raymundus, locupletatam
l veterum Codicum fidem reco-
m emendatamque , additis etiam
vationibus & ad disciplinam Con-
cilii Tridentini Raymundum moderantibus. Lugduni 1718. fol.

Inedita feruntur quæ in lucem proferre idem Lagetus (*g*) libenter voluit: *Dubitabilia*, *cum responsionibus ad quædam capita missa ad Pontificem*, Gregorium IX.

Summa quando pœnitens remitti debeat ad superiorem.

Tractatus de bello & duello.

De ratione visitandæ diœcesis & curandæ subditorum Salutis.

Modus juste negotiandi in gratiam mercatorum.

Epistolæ plures, *præsertim Encyclicæ ad totum Ordinem*.

Non omittendum quod ab hoc Raymundo etiam *Constitutiones Ordinis Prædicatorum ad meliorem formam redactæ* & sub duabus Distinctionibus concinnatæ sunt, acceptatæque ab Ordine per modum inchoationis Paris. 1239. & approbationis Bononiæ 1240. ac confirmationis denique Paris. 1241.

Bonaventura Baduarius a Peraga. Supra Tom. 1. pag. 281.

Gvilelmus Peraldus. Supra T. 3. p. 161.

Perdix Mathematicus de quo Sidonii & Alani loca attuli supra in Claudiano Mamerto Tom. 1. pag. 1076. 1077.

Perdix, Prophetiæ titulus de qua Lelandus c. 9. de scriptoribus Britannicis.

Peregrinus Abbas septimus Ecclesiæ B. Mariæ de Fontanis: diœcesis Turonensis Ordin. Cisterc. scripsit historiam Prælatorum & Possessionum illius Abbatiæ editam a Dacherio Tom. V. spicilegii pag. 105. (edit. novæ Tom. 2. pag. 573. 580.) In parte prima pag. 577. ait se illa scripsisse A. 1200. inde parte secunda pag. 577. mentio gestorum A. 1221. & pag. 579. A. 1227.

Peregrinus Bononiensis Ord. Minor. circa Ann. 1310. scriptor *Chronicorum* Ordinis sui de rebus notabilibus Genera-

Tom. V. Ff

Nouvelles litteraires Tom. X. pag. 208.
mst. 1719. 8.
Vincentius Bellov. lib. VII. speculi doctri-
p. 40.
Quædam exempla hujus editionis Annum
præferunt.

(*d*) Journal des Sav. 1716. Novembr. pag. 536.
(*e*) Beughemius incunab. typograph. pag. 117. Jac. Quetif Tom. 1. pag. 109. Nic. Antonius Tom. 2. pag. 48.
(*f*) Nouvelles litteraires Tom. X. p. 202.
(*g*) Memoires de Trevoux 1717. Mars p. 510.

ralium, qui Gondisalvum, cui opus dicatum est, præcesserunt. Hæc *Chronica Peregrini*. Vide Waddingum ad Annum 1305. n. 12.

Constantinus Peregrinus, supra T. 1. p. 423.

Peregrinus sive *Pelegrimus Episcopus* Laureacensis (*Lorch*, in Norico, Germaniæ) circa A. 970. scriptor brevis *Symboli Fidei*, quod in Orthodoxographis utrisque & in Bibliothecis Patrum frequenter lucem vidit, novissime in Lugdunensi Tom. XVII. p. 456. Hoc est quod *Propugnaculum Fidei adversus hæreses* Cangius appellat. infra, *Pilgrimus*.

Peregrinus Monachus *Germanus*, scriptor speculi Virginum quod in Bibl. Sangermanensi Cod. 367. evolvit Cangius, sive dialogorum inter Peregrinum presbyterum & Theodoram Virginem. Vide supra in *Conrado Hirsaugiensi* T. 1. p. 415. Trithemium II. 103. illustr. Benedictin. & in Chronico Hirsaugiensi ad A. 1131. T. 1. pag. 393. seq. ubi ait eum sub *Peregrini* nomine multa præclara opuscula nomen suum ex humilitate occultantem vulgasse, atque obiisse majorem octogenario (circa A. 1190.)

Peregrini Sermones, de tempore & de Sanctis per anni circulum, editi Anno 1481. 1493. 1495. Auctor Dominicanus, superiore multum eloquio inferior & tempore quoque posterior, notante eodem Trithemio cap. 384. de S. E. Hic est *Peregrinus Polonus* circa A. 1322. de quo Staravolscius in Centuriæ suæ c. 75. & Jacobus Quetif Tom. 1. pag. 551. seq.

Peregrinus pro Catholicæ Fidei antiquitate & Universitate *adversus hæreticos*. Paris. 1586. 4. cum Phœbadio contra Constantiii edictum, Martino Turonensi de SS. Trinitate, aliisque. Infra *Vincentius Lerinensis*. Vide Vincentii Placii Pseudonymos num. 2061. p. 490. seq.

Peregrinus Laureacensis, infra, *Pilgrimus*.

Testamentum quotidianum Per[...] auctor *Joannes Gerson*, in cujus [...]bus exstat T. 3. p. 762. 765.

Passio S. Peregrini Antissiodor[...] primi Episcopi & Martyris, in [...]pi Labbei T. 1. Bibliothecæ nov[...] nuscriptorum pag. 526. 528. & [...]ctis Sanctorum T. 3. Maji 16. [...] seq. Confer quæ de eodem Pe[...] quem circa A. 259. ajunt Ant[...]rum venisse, in gestis Episcoporu[...] tissiodorensium apud eundem La[...] p. 411. seq.

Peregrinus Simplicius, supra T. 3

Jacobus Perex sive *Peretsius*, Colomesius p. 417. Hispaniæ O[...]lis. Vide supra *Jacobus de Vale*[...] IV. p. 20.

Perpetuus Episcopus ab A. 46[...]ronensis, cujus *Testamentum* edi[...]cherius T. V. spicileg. pag. 10[...] III. edit. novæ pag. 303.) ind[...]sum in Actis Sanctorum Tom[...]prilis 8. ubi plura hoc de perpe[...] notata lector reperiet. Vide & Sidonium Apollinarem & ad Gre[...] Turonensem Viri docti, & Sa[...]thanos Tom. 1. pag. 736. & Fr[...] Jureti notas ad Paulinum Petro[...] de vita Martini Turonens. lib[...] versum 28.

Christophorus Persona, supra T[...] 377.

Gobelinus Persona T. 3. p. 66[...]

Anonymus Perusinus circa An[...] Monachus Ordin. Bened. scrip[...]ctorum & Miraculorum *S. H*[...] sive *Herculiani* Episcopi Per[...] Martyris. Exstant illa in Act[...]ctorum Tom. 1. Martii 1. pag. in Tractatu præliminari ad T[...] Julii cap. 1. atque integriora [...]nardi Pezii anecdotis T. 2. par[...] 125. 144

Felix Petancius. Supra Tom[...] 159.

Petavianum Chronicon ab A. [...] ad 1115. ex Manuscr. Alexand[...]vii editum ab Andrea du Chesn[...] Francor. p. 349. 354.

iannus Etteninus, auctor Chro-
.vetici An. 1507. ex quo non-
iaunes Wolfius T. 2. lection.
bilium p. 12.
inus, promachus Donatistarum,
nsis sive Constantiensis in Nu-
piscopus, magna pars Collatio-
baginiensis A. C. 411. Ejus li-
; *unico baptismo*, singulari scri-
ugustinus, & alio *Epistolam* e-
utavit Tom. IX. Opp. Augu-
it. Benedictin. Vide si placet
ntium T. VI. 185.
mus Petitus. Vide *Gvilelmus*
ensis.
s Petitus. Vide *Joannes* Saris-
;.
s Petitus sive *Parvus* de quo
. IV. p. 113.
iscus Petrarcha ex parentibus
nis natus Aretii A. 1304. in-
uo & industria Latinas atque
as litteras mirifice illustravit
bus, *Rhetor & Poeta celeberri-*
i humaniores disciplinas post lon-
a mortuas, *ab inferis revocavit*
is, *non minus sancta conversatio-*
scientia clarus emicuit: quod
im elogium ex Trithemii cap.
etitum præ sexcentis aliis suf-
ltimo. Ann. 1341. qui ætatis
, Petrarcha in Capitolio Ro-
a) a gubernatoribus Urbis he-
yrto & laurea poetica honori-
aci meruit. Copiam laurea-
sive diploma illius honori tri-
exhibet Cornelius Zantfliet in
o Tom. V. monumentorum Ed-
Martene pag. 226. ubi etiam
Romana donatus pag. 228. tra-
Post conditum A. 1370. in ur-
ina testamentum, diem Ann.
c 18. Julii obiit Arquæ in Ca-
vini territorii, ubi monumen-
inscriptum hoc ab ipso consi-
epitaphium:
sida Francisci lapis hic tegit os-
Petrarcæ,
Suscipe, *Virgo parens*, *animam*, *sa-*
te Virgine, *parce*,
Fessaque jam terris, *Cœli requiescat*
in arce.

De Petrarcha tam multa & a tam mul-
tis missa sunt in litteras, pugnantia et-
iam quædam & minus accurata, ut
vel nomina scriptorum referre sit la-
bor: ipse etiam de se in testamento
suo Petrarcha & libro XVIII. Episto-
larum senilium & lib. XV. 5. ad Ge-
rardum fratrem germanum, nec non
XVI. 1. ubi de studiis suis & de Pa-
tre: & lib. 1. Epistolarum carmine
scriptarum ad Jacobum de Columna &
ad seipsum. Alii, præter interpretes
Italicorum Petrarchæ poematum, Pla-
cidum Catanusium, Bernardinum Da-
niellum, Philippum Gesualdum, An-
tonium de Tempore & Alexandrum
Velutellum: qui mihi innotuere hi
sunt, ordine descripti litterarum.

Leonardus Aretinus, Perusiæ 1671. 12.
Florent. 1672. 12. & apud Tomasinum
p. 207. *Ludovicus Beccadellus* Archiep.
Ragusanus apud eundem Tomasinum
pag. 213. seq.

Jo. Jacobus Boissardus parte 1. ima-
ginum pag. 78.

Isaacus Bullartius Tom. 2. Academiæ
scientiarum pag. 311.

Nic. Comnenus Papadopoli hist. Gy-
mnasii Patavini Tom. 1. pag. 280.

Jo. Marius Crescimbenius lib. 2. hist.
poeseos Italicæ pag. 290. seq.

Auctores *Diarii eruditorum Italiæ* T.
IX. pag. 133. seq. Tom. XV. pag. 274.
seq.

Josephus Alexander Furiettus præf. ad
Barziziorum opera pag. X. seq.

Jac. Gaddius de scriptoribus non Ec-
clesf.

Martinus Hanckius de Romanarum
rerum scriptoribus lib. 1. & 2. cap. 42.

Paulus Jovius in elogiis doctorum
pag. 12.

Jannotius Manettus apud Tomasinum
pag. 195.

scolanze d' Egidio Menagio pag. 294. Privilegium laureæ Petrarchæ etiam in ejus Operibus
ientum legitur.

Jo. Papyrius Masso parte 2. elogiorum pag. 31. seq.

Lud. Antonius Muratorius in vita Petrarchæ, præmissa ejus poematibus Italicis, editis A. 1711.

Niceronus Barnabita tomo XXVIII. memoriarum de Viris eruditis pag. 366. seq.

Julius Niger in historia scriptorum Florentinor. pag. 209. seq.

Casimirus Oudinus Tom. 3. Commentarior. pag. 946. seq.

Michael Poccianтus in Catalogo scriptorum Florentinorum.

Andreas Schrœdern in Petrarchæ vita.

Hieronymus Sqvartzafichus, Alexandrinus in vita Petrarchæ ad Petrum Contarenum, edita A. 1494. & sæpius præfixa operibus, & separatim nuper vulgata a Jo. Henrico Ackero, 8.

Jo. Philippus Tomasinus in Petrarcha redivivo, Patav. 1650. 4.

Petrus Paulus Vergerius apud Tomasinum p. 175.

Xicco Polentonus, sub incerti nomine A. 1463. apud Tomasinum p. 185.

Scripta Petrarchæ plenius & accuratius a Nicerono, utut nimis acerbo censore annotata reperio, qui in Vita ejus, laudatissimum Muratorium tanquam accuratiorem secutum se esse profitetur. Notitiam scriptorum hoc loco subjicere, paucis observationibus meis adjunctis, ab instituto meo non alienum esse duxi. Sunt igitur illa, Latine quidem, (magnam partem excusa junctim Venet. 1496. Basil. 1496. Venet. 1501. per Simonem de Loere & Basil. 1554. 1581. & Lugd. 1601. fol.)

1. *De remediis utriusque fortunæ, libri II.* ad Azonem, dialogis CCLIV. editi etiam separatim ut Lugd. 1577. 12. Genev. 1613. 12. Roterd. 1649. 8. ac preter versionem Italicam, Gallicasque quatuor, de quibus Niceronus T. 28. p. 384. editi etiam Germanice, 1620. fol. *Trost-Spiegel in Glück und Unglück*.

2. *De vita solitaria*, libri II. ad Philippum, Cavallicensem Episcopum.

3. *De otio Religiosorum* liber ac
cem Christi familiam.

4. *De vera sapientia*, dialogi I
diotæ & Oratoris.

5. *Secretum suum*, sive *de con*
Mundi: Colloquia tria totidem di
inter Augustinum & Petrarcham
stant & separatim sub titulo qu
etiam apud Trithemium, *de secre*
rarum conflictu, Regii Lepidi 1501

6. *Septem Psalmi Pœnitentiales*
Davidici illi, sed prosa proprie
positi a Petrarcha.

7. 8. *De Republica optime admin*
da & *de officio & virtutibus Imp*
ris. Recusa junctim Bernæ 1602.

9. *Rerum memorandarum* libri I
Valerii Maximi imitationem scr
quorum *primus* de otio studioque
rorum Virorum: *secundus* de vi
bus prudentiæ, memoria, intel
tia, ingenio eloquentiaque, dica
& facetiis. *Tertius* de solertia, a
sive calliditate, tum de sapien
virtute in factis dictisque: & Q
denique de conjecturis providisqu
filiis, de oraculis, & de naturali
natione, maxime quæ somniis co
creditur: de vaticiniis furentiu
morientium præsagiis ac divina
bus, de haruspicio & augurio,
minibus ac portentis: & de strata
tibus. Hos libros separatim edide
nenses A. 1604. 12. Gallica versio
dun. 1531. 8. inscribitur: les par
yeuses & dits memorables &c.

His libris in editione operum
ta A. 1501. fol. subjectum vide
men in monstrum bicorpor, nat
comitatu Florentino, quod lecto
gratiam hic apponere juvat:

Hac Petrus Paulusque uno sub
bini
Fabrica naturæ mira jacemus
Cuique suum fuit & manuum,
ris, opusque
Vesicæ: ast unum ventris
fuit.
Junxere extremæ partes nos corpo
bos

Quas neuter simul & dicat uterque suas.
Neutra ex parte pedes: capita ex utraque fuerunt
Bina: sed e medio corpore planta fuit.
Una fuit medio qua corpore planta deorsum
Pendebat: sursum quinta erat una manus.
Non vero nobis unus somnusque cibusque:
Nec risus nobis, fletus & unus erat.
Somno membra dabat unus: ridebat & alter.
Lugebatque unus: flens quoque & alter erat.
In Florentina natos nos fluminis Arni
Valle dedit patriæ nos pia cura patris:
Inde alti: & sacro pariter de fonte levati
Viximus ambo decem bis totidemque dies.
Quid nunc Neptunum? quid nunc Janumque bifrontem
Miraris? stygii terna quid ora canis?
Et quid Geryonis tria corpora? scilicet unum
Nos corpus: binas nos animasque lege.

10. *Epitoma Virorum illustrium* XIV. Franciscum de Carraria, Patavin Ducem: 1. Romuli, 2. Numæ, Tullii Hostilii, 4. Anci Marcii, 5. ii Bruti, 6. Horatii Coclitis, 7. L. ntii Cincinnati, 8. Furii Camilli, M. Valerii Corvini, 10. T. Manlii quati, 11. P. Decii, 12. L. Papy-Cursoris, 13. M. Curii Dentati & L. Fabricii. Huic libro cum imtuus Petrarcha fuisset, *Supplemen-* addidit & eidem Patavino Duci cavit *Lorbardus de Siricho* Patavi-, quod capitibus XXI. absolvitur, 1. de Alexandro M. 2. Pyrrho Rege Epirotarum, 3. Hannibale Pœnorum Duce, 4. Q. Fabio Maximo, Cunctatore. 5. M. Claudio Marcello. 6. Claudio Nerone & Livio Salinatore. 7. P. Scipione Cornelio Africano majore. 8. M. Porcio Catone Censorio, 9. Cornelio Scipione Nasica, 10. T. Quinto Flaminio. 11. L. Scipione Africano. 12. Paulo Æmilio Macedonico. 13. Cæcilio Metello Macedonico. 14. Cornelio Scipione Æmiliano Africano posteriore. 15. C. Mario. 16. Cn. Magno Pompejo. 17. C. Julio Cæsare 18. Augusto Cæsare Octaviano. 19. Flavio Vespasiano. 20. Tito Flavio Cæsare. 21. Ulpio Trajano. Exstant cum scriptoribus aliis de exemplis Virtutum & Vitiorum, Basil. 1563. fol.

11. *De pacificanda Italia*, exhortatio.

12. 13. *Ad veteres Romanæ Reip. defensores*, Oratio: & alia *de libertate* capescenda.

14. *Historia Griselidis*, sive *de obedientia & fide uxoria*, Joannis Boccacii novella relatio postrema, ex Italico versa Latine.

15. *De avaritia vitanda*, Oratio.

16. *Itinerarium Syriacum* ad quendam Mediolanensem, in gratiam eorum, qui loca illa adire voluerint. Exstat etiam in Nicol. Reusneri hodœporicis Basil. 1580. 8.

17. *Propositum factum coram Rege Hungariæ.*

17. 18. 19. 20. 21. *Epistolarum* de rebus familiaribus libri VIII. & Epistolæ V. ad quosdam ex illustribus antiquis, quasi sui contemporanei forent, Ciceronem, Senecam, Livium, Varronem, cum Epistolari ad Socratem suum præfatione. Liber Epistolarum XXII. sine titulo. Epistolæ CXXVIII. de rebus senilibus digestæ libris XVIII. (ex quibus decimus liber scriptus est *ad Sagramorum de Pomeriis*, (a) ex equite armatæ militiæ Monachum Cisterciensem.) Epistolarum variarum LVII.

(a) Hinc emendandum, quod apud Bergomen- in Chronico, Trithemiumque cap. 622. Gesnerum & alios inter Petrarchæ scripta refertur *De pomeriis ad Sagemor.*

LVII. ad Andream Dandulum aliosque liber unus. Hæ collectiones omnes Epistolarum Petrarchæ recusæ junctim Genev. 1609. 12. *Ad Cæsarem Carolum IV.* ut Italicis rebus maturius provideat, & de excellentia Urbis Romæ. Hæc una cum aliis Petrarchæ Epistolis XIV. de juribus Imperii Romani & injuriis Papæ exstat etiam in Goldasti Monarchia Imperii Tom. 3. p. 1345. seq. ubi Petrarcha vocatur Canonicus Cathedralis Ecclesiæ Senensis.

22. *De sui ipsius & multorum ignorantia* liber ad *Donatum* Apeninigenam, Grammaticum, separatim etiam editus Genev. 1609. 12.

23. *Contra Gallum* Ordin. Cisterc. qui maledixerat Italiæ, invectiva ad Ugutionem de Thiems, Decretorum Doctorem, nuncium Apostolicæ Sedis. Epistola Galli illius præmittitur, quæ incipit: *Homo quidam descendebat ab Hierusalem*.

24. Ad Clementem VI. *Medicorum turbam fugiendam* hortantis Petrarchæ Epistola, cum *libris quatuor invectivarum in Medicum objurgantem*.

25. Epistolæ V. *de sumenda atque recepta laurea*.

26. *Bucolicorum eclogæ XII.* Incip. *Monice tranquillo solus tibi conditus antro*.

27. *Africa* sive de bello Punico & gestis Scipionis Africani libri IX. ad Rupertum Regem Siciliæ, Poema heroicum, quod præcipue auctorem suum lauro dignum suæ ætati demonstravit.

28. *Epistolarum libri tres* scripti carmine. Incip. *Si mihi sæva pium servassent sidera Rege*.

29. *Testamentum*, quod cum *donatione Bibliothecæ suæ*, Reip. Venetæ facta etiam subjunctum legitur novissimæ editioni Carminum Petrarchæ Hetruscorum Patav. 1722. 8. * Opus ejus inscriptum *Epitoma virorum illustrium* ita hucusque parum notum fuit etsi sæpius excusum, ut nemo mihi dicam struxerit, si fusiorem de illo commentationem instituerim. Est mihi ad manus Codex Chartaceus vetustate quidem minus spectabilis, sed ab editis discrepans, ut mentem ad se lecto convertat. Primo igitur occurrit lo titulus cum procemio, quorum aliquantulum ab edito differt, hoc ro illic quidem, non vero in edit gitur. Titulus ista effertur: *Fra Petrarchæ laureati quorumdam illus virorum, & clarissimorum heroum a nerosissimum Patavii Dominum F scum de Carraria, Epitoma*. Procem *Illustres quosdam viros*. Tum sub vita Romuli, Numæ, Tullii Hos Anci Marcii, Junii Bruti, Ho Coclitis, L. Quintii Cincinnati, milli, T. Manlii Torquati, M. rii Corvini, P. Decii, L. Pa Cursoris, M. Curii Dentati, Fabricii. Hucusque progreditur in editis, dein succedit a Si confectum supplementum. In MS ro plane aliter; nulla enim inte supplementi admonitione, statim tur vita Alexandri Macedonis, Pyrrhi, Annibalis, Fabii Max Claudii Marcelli, Claudii Neror M. Livii simul, P. Corn. Scipio post hanc Marci Portii Catonis sorii. Post hæc sequitur sine tit quamquam relicta est charta pura ad titulum illum minio pingend Tum datur præfatio incipiens: *I haud profecto videtur*, quæ sane tio Sirichii est, ut ex toto conte quet, ad Patavinum Dominum cta, atque hæc in editis non app Secundum hæc legitur vita T. Flaminii, tunc L. Cornelii Sci Asiatici, dein Scipionis Nasicæ, Æmilii, Q. Cæcilii Metelli, Sci Æmiliani, Caji Marii, Cn. Pon Cæsaris Augusti, Vespasiani, Titi jani, nec ultra excurritur.

Quod autem animadversione di est, vitæ omnes, tum illæ quæ s trarchæ auspicio militant, tum supplemento dantur multo fusi scriptæ sunt, quam edita exhib Interdum tamen, sed raro, sem tum & iterum cum editis fere mnia congruunt.

d hæc dixeris, lector ? num
llud Petrarchæ plus vice sim-
lgatum compendium est ma-
is a Petrarcha confecti & in
ostro repræsentati ? Tibi judi-
nquo. Mihi satis fuit summa
rem tibi veluti sub oculis
.

tiam adjecisse juvat supple-
thorem adoptasse commentum
Trajani anima ex inferno car-
ibus S. Gregorii eruta. In cu-
stimonium vocat, ac recitat
ex Hugone Etheriano, cujus
verba: *Nolite, quæso, dicere*
s vestris hoc falsum esse, aut fi-
od omnis testatur Ecclesia. Ines-
tim nostri Redemptoris misericor-
issimum nostræ salutis argumen-
simis precibus SS. Pontificis o-
ato afferre, & voluisse, & po-
s dubitat? Et præcipue innocen-
o, cujus clementissima maximo-
m merita prudentia, justitia,
licitia, fortitudo, pietas tempe-
nirum loco baptismi supplere po-

eundum nequaquam duco id
nemine huc usque indicatum
, nimirum carmen illud E-
Petrarchæ de B. Virgine inci-

ne bella, che di Sol vestita.
ata di Stelle, al sommo Sole
esti sì, che &c.
versibus redditum esse a M.
ti Evangelistario, legiturque
opere impresso Venetiis An.
ipit:
æstans facie Virgo quam clara
onant
a quæ radiis Solis amicta ni-
&c.
nevenuti de Rambaldis *libello*
, qui Petrarchæ scriptis solet
ictum supra Tom. 1. p. 209.

: Epistolæ & opuscula Petrar-

chæ, quorum in lucem proferendorum celeberrimi viri Bernardus Montfauconus (*a*) & Anselmus Bandurius (*b*) spem fecisse visi sunt, nec dum vulgata exstant quod sciam.

Longe maximam ingenii laudem Hetruscis suis poematibus atque lucubrationibus Italice editis Petrarcha tulit, ita ut inter classicos auctores illius linguæ principem locum jam pridem teneat. Carmina (*le rime, canzoni, trionfi e sonetti*) primum typis exscripta Venetiis 1473. fol. quæ editio in sectione publica Biblioth. illustris Fayi, Parisiis venisse dicitur libris Gallicis 241. Alias editiones atque interpretes, qui exstant quam plurimi, præter Niceronum Tom. XXVIII. p. 389. seq. refert Nic. Franciscus Haym, Romanus in notitia librorum rariorum linguæ Italicæ, Lond. 1726. 8. pag. 124. 128. & 212. 215. sed præcipue qui hęc carmina ad meliores editiones & Codicem insignem Manuscr. novissime recensuit Patavii 1722. 8. (*c*) illisque præmisit Catalogum editionum plusquam CXXX. illustratum notis Jo. Mariæ Crescimbenii.

Chronica delle Vite de' Pontefici & Imperatori Romani, in fino a' suoi tempi. Veron. 1476. Florent. 1478. fol. Venet. 1534. 8. Mirandulæ 1624. 4. Genev. 1625. 4.

Petrina de Balma, Ordinis reformati S. Claræ Religiosa circa A. 1450. scripsit *Vitam B. Colettæ* Ordinis S. Claræ Reformatricis, sed Gallice, unde Latine versa exstat in Actis Sanctor. Tom. 1. Martii 6. p. 601. 619.

Andreas de Petra, Supra T. 1. pag. 96.

Hermannus Petri, Carthus. & *Hermannus de Petra*, Cisterc. Supra T. 3. p. 240.

Fridericus Petruccius, supra Tom. 2. p. 209. *Fridericus de Senis*.

S. Petrocus Corinus sive Cornubiensis Camber circa A. 564. a Baleo Centur.

1. litt. de Trevoux A. 1703. p. 381.
703. Septembr. pag. 238.

(*c*) Acta Erud. Tom. 8. supplem. pag. 512.

tur. I. c. 98. traditur ſcripſiſſe *librum de vita ſolitaria*. Totos viginti annos in lectione bonorum auctorum exegiſſe legas apud Lelandum cap. 35.

Petronius præfectus prætorii circa A. 410. *eloquentiſſimus vir & eruditiſſimus in ſecularibus litteris*, cui apud Gennadium cap. 41. de S. E. tribuitur liber *de ordinatione Epiſcopi*, pridem deperditus, quem alii ad filium ejus Petronium, Epiſcopum Bononienſem putarunt referendum eſſe.

Petronius ſuperioris filius, Epiſcopus *Bononienſis*, defunctus Theodoſio juniore & Valentiniano III. regnantibus hoc eſt non poſt A. C. 450. De illo Gennadius cap. 41. de S. E. atque ibi Miræus: Surius & Baronius ad Octobr. 4. & præ cæteris Tillemontius Tom. XV. memoriar. pag. 30. ſeq. ubi docet *Vitas Patrum Monachorum Ægypti*, quas ab eo ſcriptas memorat Gennadius, eſſe librum ſecundum inter Vitas Patrum a Roſvveido editas, ſcriptas nomine Petronii a *Rufino* Aquilejenſi. Diverſum opus Petronii ineditum *de ſelectis SS. Patrum apophthegmatibus*, ex quo Manuſcripto Alphonſus Ciacconius quædam produxit in libello de S. Hieronymi Cardinalatu, quæ etiam Miræus ex eo repetit. Petrus de Natalibus in Catalogo Sanctorum menſis Auguſti cap. 20. multa de hoc Petronio referens digna fide & indigna, addit etiam Gennadio auctore laudato ſcri-

pſiſſe & *homilias Evangeliorum* pl
quod tamen in Gennadio non le
Petri Abælardi notitiam a Lu
Jacobo mutuari liceat, cui ann
nes meas adjungam. Ita vero ill
III. de ſcriptoribus Cabilonenſi
139. *Petrus Abælardus* ſive *Ab*
cognomento *Dialecticus* (*a*) n
Armoricus. Theologicæ Scholæ
riſiis rector Philoſophus & T
gus toto orbe celeberrimus, ſci
rum tam Divinarum quam hu
rum ſingulare prodigium, aliq
vitam parum honeſtam (*b*) cum
loiſſa Monmorantiana genere & er
ne nulli ſecunda egit. Sed pœ
re paullo poſt, illaque Monialis,
de An. 1130. Peracleti Monaſteri
din. S. Benedicti, diœceſis Tr
Antiſtita facta eſt, hic vero Mo
Sandionyſianus prope Pariſios,
Abbas Ruyenſis conſtitutus. Va
erroribus implicavit, unde in C
lio Sveſſionenſi A. 1121. (*c*) &
nenſi A. 1140. a ſanctiſſimis Viri
nardo Abbate Claræventi &
Venerabili Abbate Cluniacenſi
mnatus fuit: ſed reſipiſcens (*d*
gnum vitæ Monaſticæ ornament
monaſterio Cluniacenſi, uſque ad
extremum (*e*) extitit. Scripſit
quam plurima in unum Volume
ta (*f*) labore & ſtudio illuſtriſſi
ri, *Franciſci Amboeſii*, Equitis,
in ſanctiori Conſiſtorio Conſiliarii

(*a*) Bergomenſi *Baliardus*, Alciato *Baylardus*, Bernardo Epiſt. 180. velut *Abeillardus*, dictus *apis de Francia*. Joanni Sariſberienſi *Peripateticus Palatinus* a loco natali ubi A. 1079. in lucem editus, *Palais*, oppido in Britannia minore:) non a palatio Regio ut videtur innui in obſervationibus ſelectis Hallenſibus Tom. 6. Obſ. 20. Præceptor ejus in Dialecticis, *Roſcellinus*, in Philoſophia *Gvilelmus de Campellis*: in Logicis *Anſelmus* Laudunenſis anteſignanus Nominalium: diſcipulus *Arnoldus de Brixia* &c.

(*b*) Filium ex furtivis amoribus conceptum vocavit *Aſtralabum*, ipſe a Fulberto Heloiſſæ tutore ac propinquo ex indignatione poſtea factus eunuchus, dormituriens nihilque tale cogitans. Vide Edmundi Martene Anecdota Tom. V. pag. 1140. ſeq. Bælii Lexicon, in *Abelard*, & Vitæ ſcriptores Jacobum Thomaſium, in filii Chriſtiani Thomaſii hiſt. ſapientiæ & ſtultitiæ Tom. 1.
ſeq. Stephanum Paſquierium in opere pr
recherches de France lib. VI. cap. 17. &
ſium in vita Abælardi, diligentiore ſtudi
bris tradita Gallice Pariſ. 1720. 12. duob
minibus. Acta Erud. 1721. pag. 263.
Trevoux 1721. pag. 941. Journal litera
XI. pag. 255. C. A. Heumanni Acta Phi
rum parte XVI. pag. 529. ſeq.

(*c*) Vide Pagium ad A. 1121. num. 1

(*d*) Etiam injuriam ſibi factam a ſerv
adverſariis, ſcripta Apologia, teſtatus.
Amboeſii prolegomena ad Opera Abælardi
cetanum in notis ad hiſt. calamitatum A
& laudatum Gervaſium.

(*e*) Obiit Cabilone A. 1142.

(*f*) Pariſ. 1616. 4.

ronis Chartræ &c. in quibus continentur:

Epistolæ (*a*) *Petri Abælardi & Heloisæ*, quarum aliquæ historiam calamitatum Abælardi complectuntur pag. 3. aliquæ originem religionis Sanctimonialium pag. 94. & institutionem seu Regulam earundem p. 130.

Epistola Fulconis, *Prioris de Diogillo ad Petrum Abælardum*, p. 217.

Epistola Abælardi *adversus eos qui ex auctoritate* Bedæ *presbyteri arguere conantur* Dionysium Areopagitam *fuisse* Dionysium, Corinthiorum *Episcopum*, *& non magis fuisse* Atheniensem *Episcopum*. p. 224.

Epist. contra quendam Canonicum regularem, *qui Monasticum Ordinem deprimebat*, *& suum illi anteferebat*, p. 228.

Invectiva in quendam ignarum Dialecticae, *qui tamen ejus studium reprehendebat*, *& omnia ejus dogmata putabat sophismata & deceptiones* pag. 238.

Elegia Hilarii, *Abælardi discipuli*, *qua plangit recessum ejus ex Paraclito*. p. 243.

Epistola Abælardi *ad S. Bernardum*, Abbatem Claravallensem p. 244.

Exhortatio ad studium litterarum pag. 251.

De laude S. Stephani Martyris. p. 263.

Epistolæ aliquot S. Bernardi ad Cardinales & Innocentium II. Papam, *contra Petrum Abelardum* p. 270.

Rescripta Innocentii II. Papæ contra eundem pag. 299. 301.

Berengarii Pictaviensis, *Abelardi discipuli*, *apologeticus contra B. Bernardum Claraevallensem Abbatem & alios qui condemnaverant Praeceptorem suum*. p. 302.

Epistola ejusdem *Berengarii ad Episcopum Mimatensem*. p. 320.

Invectiva contra Carthusienses. p. 325.

P. Abælardi *Apologia* seu *Confessio Fidei* pag. 330. In hac inter alia: *scripsi forte aliqua per errorem*, *quæ non oportuit*: *sed Deum testem & judicem in animam meam invoco*, *quia in his*, *de quibus accusor*, *nil per malitiam aut superbiam præsumsi*.

Epistola ad Girbertum Parisiensem Episcopum. p. 330.

Petri Venerabilis, Abbatis Cluniacensis, *Epistola ad Innocentium II. Papam*, (*b*) pro Petro Abælardo p. 335. Ejusdem *ad Heloisam* (*c*) Paracliti Abbatissam p. 337.

Epitaphium P. Abælardi (*d*) a Petro Venerabili scriptum p. 342.

Epistola *Heloisæ* (*e*) ad Petrum Abbatem Cluniac. p. 343.

Petri Cluniacensis ad Heloisam (*f*) p. 344.

Absolutio Petri Abælardi p. 345.

Rescripta quædam summorum Pontificum ad Heloisam p. 346.

P. Abælardi *expositio in Orationem Dominicam* p. 359.

Expositio Symboli Apostolorum p. 368.

(*a*) *Heloisa*, ingenio & litteris nobilis, Fulberti Canonici Parisiensis neptis, ex Abælardi discipula, amasia & uxore, Sanctimonialis Argentoliensis, ac denique ex Priorissa illius Cœnobii, Ordin. Bened. Abbatissa Oratorii Paracliti quod in Trecensi sive Tricassinæ diœceseos pago Abælardus condiderat, probanteque Innocentio II. ei donaverat. Obiit Heloisa Græcarum, Hebræar. & Latinarum litterarum perita, Anno 1162. Vide Quercetani notas ad Bibl. Cluniacensem pag. 146 seq. & Miræum ad Henrici Gandavens. cap. 16. de S. E. Præ liberioribus Metaphrasibus Gallicis Epistolarum mutuarum Heloisæ & Abailardi, quas vel Bussius Rabutinus Colon. 1695. vel P. F. G. de Beauchamps dedit Paris. 1714. & 1721. 12. laudandum Gervasii studium, qui Paris. 1723. 12. duobus Voluminibus Latine cum adjuncta prosaria Gallica versione & adspersis subinde notis historicis vulgavit Heloisæ Epistolas ad Abailardum III. & Abailardi ad Heloisam IV. quarum tertia amplas Ordinis Monialium sexusque fœminei laudes complectitur Tom. 2. p. 209. quarta Regulam Sanctimonialium præscribit pag. 212. 595. De latina emendatiore editione Epistolarum harumce per Richardum Ravvlinson, Lond. 1718. 4. Vide Journal literaire T. 4. p. 375. Bibl. ancienne & moderne Tom. 9. pag. 348. Journal des Sav. 1718. Novembr. pag. 239.

(*b*) Exstat inter Petri Venerabilis Epistolas lib. IV. 4. in Bibliotheca Cluniacensi Andreæ du Chesne pag. 816.

(*c*) Id. IV. 24. pag. 850.

(*d*) Id. pag. 1354. Incipit: *Gallorum Socrates* &c.

(*e*) Id. VI. 21. pag. 919.

(*f*) Id. VI. 22. pag. 920. ubi ad eam mittit Abælardi absolutionem: additque: *Astrolabo vestro*, *vestrique causa nostro*, *mox ut facultas data fuerit*, *in aliqua nobilium Ecclesiarum*, *Præbendam libens adquirere laborabo*.

Expositio fidei in Symbolum Athanasii p. 381.

Heloisæ Paraclitensis Abbatissæ *problemata XLII. cum Abælardi solutionibus*. p. 384.

P. Abælardi *adversus hæreses liber*. p. 452. Confer de hæresibus, Abælardi tempore, Edmundi Martene Tom. V. Anecdotor. p. 1314. 1315.

Commentarius *super Epistolam S. Pauli ad Romanos* in V. libros divisus p. 491.

Sermones XXXII. in festis per annum legendi p. 729.

De fide S. Trinitatis, sive *Introductio* ad *Theologiam* in III. libros divisa p. 973.

Prosa de B. Virgine p. 1136.

Notæ *Andreæ Quercetani* sive *Duchesnii* ad Historiam calamitatum Abælardi p. 1141.

In editione operum Parisiensi desiderantur:

Libri quinque Theologiæ Christianæ, vulgati primum ab Edmundo Martene Tom. V. anecdotorum p. 1156. 1360. Paris. 1717. fol. quibus erudita prolegomena de Abælardo ejusque erroribus (*a*) & adversariis præmisit. Multa eadem in hoc opere cum libris de fide S. Trinitatis, neque diffiteri potuit Joannes Cornubiensis, (*b*) Petrum Lombardum Magistrum suum in celebri sententiarum opere frequenter hos libros præ oculis habuisse ac secutum esse.

Commentarius in Hexaemeron ad Heloysam: in eodem quinto anecdotorum Martenii tomo p. 1363. 1416.

Rhythmi de SS. Trinitate, quorum
initium: *Alpha & O magne Deu*
li, *Heli*, *Deus meus*. in laudati
tenii collectione veterum monu
rum Tom. IX. pag. 1092. 1097.
1733. fol. Sed eosdem sub *Hil*
Cenomanensis nomine ediderat J
Hommey in spicilegio Patrum p
Paris. 1684. 8.

Theologia Morum sive *Ethica*,
inscriptus: *Scito teipsum*, repreh
S. Bernardo, quamquam ajunt (
Abælardo non pro genuino suo
agnitum. Prodiit in C. V. Be
Pezii anecdotis Tom. 3. parte :
927. 688.

Elucidarium, quod in veteri
Manusc. Monasterii B. Mariæ de
tanis in diœcesi Turonensi, nom
bælardi præfert, in Codice Cl
lensi *Angeldo Montis Leonis* trib
teste Martenio Tom. V. anecdo
pag. 1362. ubi etiam observat
esse inter spuria *S. Anselmi* C
riensis. Vide supra T. 1. p. 11

Nondum lucem vidit Petri Al
Logica sive *Dialectica*, quam
turum se promisit Andreas du
p. 1160. Nec *Liber Sententiar*
& Non, Manuscr. in Bibliothec
gliæ: nisi idem ille sit (*d*) cu
troductione ad Theologiam, qu
pra inter edita commemoravi:
hymni quos metrico stylo comp
in monasterio quod vocatur Par
decantandos. (*e*) Neque m
Caveo *expositiones in Genesin* (
sas intelligat a Commentario in
meron) vel *in Psalterium*, aut i
li Epistolas, cum solus in Epistol
Romanos commentarius in editi

(*a*) Adversarii Abælardi, Gvilelmus Abbas S. Theodorici (supra Tom. 3. pag. 168.) Anonymus (Galfredus Monachus Claraevall. de quo supra T. 3. pag. 6. & 8.) Gvalterus Laudunensis & S. Victoris: præ ceteris vero S. Bernardus. Videatur Joannis Caramelis a Lobkovvitz *S. Bernardus Petrum Abailardum triumphans*. Lovan. 1644. 4. Jo. Mabillonius ad Bernardi capitula hæresium Abælardinarum &c. Voyage litteraire des deux Benedictins Tom. 1. parte 2. pag. 213.

(*b*) In eulogio ad Alex. III. Papam. Vide Andreæ du Chesne notas ad Abailardum pag. 1159.
Pagium ad A. 1113. num. 13.

(*c*) Caveus in hist. lit. Eccles. ad A.

(*d*) Ita visum Jo. Mabillonio in itin
manico pag. 64. edit. a me curatæ, u
se in Codice Monasterii S. Emmerani rep
jolardi Sententias capitulis triginta sep
prehensas, additque eam esse Abælardi
ctionem in Theologiam. Similiter Trithe
381. Theologiam Abælardi *volumen di*
scuritate subumbratum, *multis* Sententi
appellat.

(*e*) Appendix ad Henr. Gandavens. &

tur: nec *glossæ in Ezechielem*. Neque denique *Versus elegiaci ad Astralabum filium suum, de moribus & vita pia & proba*, Manuscripti in Biblioth. Cottoniana pag. 86. Librum de Unitate & Trinitate ipse flammis dare jussus est Abælardus in Synodo Svessionensi An. 1121.

Tria ejus epitaphia reperio, quæ cum bona Lectoris venia hic apponam. Unum a Petro Venerabili consecratum ejus memoriæ, ita se habet:

Gallorum Socrates, Plato maximus Hesperiarum,
Noster Aristoteles, Logicis, quicunque fuerunt,
Aut par aut melior: studiorum cognitus Orbi
Princeps, ingenio varius, subtilis & acer,
Omnia vi superans rationis & arte loquendi,
Abeillardus erat, sed tunc (a) magis omnia vicit,
Cum Cluniacensem monachum, moremque professus
Ad Christi veram transivit Philosophiam,
In qua longævæ bene complens ultima vitæ,
Philosophis quandoque bonis se connumerandum
Spem dedit, undenas Majo renovante Calendas.

Alterum nescio an eodem auctore:

Petrus in hac petra (b) latitat, quem Mundus Homerum
Clamabat, sed jam sidera sidus habent.
Sol erat hic Gallis sed eum jam fata tulerunt,
Ergo caret regio Gallica (c) sole suo.
Ille sciens quicquid fuit ulli (d) scibile, vicit
Artifices, artes absque docente docens.
Undecimæ Maji Petrum rapuere Calendæ,
Privantes Logices atria Rege suo.
Est satis, in tumulo Petrus hic jacet Abeillardus
Cui (e) soli patuit scibile quicquid erat.

Tertium denique ex antiquo Codice Petrensi a laudato Bernardo Pezio proditum hoc est:

Petrus amor Cleri, Petrus inquisitio veri,
Lingua salutaris, turbæque Lucerna scholaris,
Argumentandi sollertia, copia fandi.
Post mundi bella, nova fulget in æthere stella,
De mundo fragili sub mense vocatur Aprili.
Eloquii flos, Consilii ros, ingenii cos:
Grammaticæ fons, Rhetoricæ pons, ac Logicæ mons;
Ecclesiæ lux, Justitiæ dux inter iniquos,
Gymnasii fax, discipuli pax, justus & insons,
Hinc abiit, sed non obiit, nec desiit esse:
Præteriit, sed non periit, transivit ad esse.
Aspera gens violenter agens super hunc fabricavit,
Christus eum super æthereum jubar exhilaravit.

Addit idem, se in Tegernseensi Codice hanc notam reperisse: *Petrus qui Abælardus a plerisque* Bajolardus (f) *dicitur, natione Anglicus* (g) *primum* Gram-

(a) Ita Bibl. Cluniacensis pag. 1354. & Baronius ad A. 1140. n. 12. & Bern. Pezius in præf. Tom. 3. anecdotor. pag. XXI. rectius quam ... Lud. Jacobum, *nunc*.

(b) Quercetanus notis ad Bibl. Cluniacens. p. ... *in hac urna*.

(c) Lud. Jacobus de claris Cabilonensibus pag. ... *regio Gallia*.

(d) Id. minus bene, *illi*.

(e) Quercetanus: *Huic*.

(f) Aliis vitiose etiam *Beliardus*, *Baliardus*, *Biliardus*. Vide Dan. Zvvickeri novam confirmationem Irenici Irenicorum pag. 502. Alberico p. 296. *Abulardus*. Ptolemæo Lucensi ad A. 1134. *Baalardus*.

(g) Non Anglicum natione sed Gallum ipse se Abailardus profitetur, & a vitæ ejus scriptoribus demonstratum est.

Grammaticæ & Dialecticæ, *hinc Divinitati operam dedit . Sed cum esset inæstimandæ subtilitatis , inauditæ memoriæ , capacitatis supra humanum modum , auditer aliquando Magistri* Roscii (*a*) *cœpit eum cum exsestucatione* (*b*) *quadam sensuum illius audire . Attamen imperavit sibi , ut per annum lectionibus ipsius interesset . Mox ergo socios habere , & Parisiis palam Dialecticæ atque Divinitatis lectiones dare cœpit , & facile omnes Franciæ Magistros in brevi supervenit . Qui cum de Quadruvio* (*c*) *nihil audisset , clam Magistro* Tirrico (*d*) *in quasdam Mathematicas lectiones , aures dabat , in quibus supra quam æstimaret , obtentu difficultatis intellectus resiliebat audientis . Cui semel afflicto & indignanti , per jocum Magister Tirricus ait : quid canis plenus nisi lardum bajare consuevit ?* Bajare *autem lingere est . Exinde* Bajolardus *appellari cœpit . Quod nomen tanquam ex defectu quodam sibi impositum cum abdicaret , sub litteratura non dissimili* Habelardum *se nominari fecit , quasi qui haberet artium apud se summam & adipem .* * Inter inedita pariter accensendum est opusculum *de sacramento Altaris* , quod servat MS. Codex Latinus 884. Bibliothecæ Universitatis Taurinensis.

Petrus de Abano , infra *Petrus Aponensis* .

Petrus de Adria , infra *Petrus Viloaquensis* .

Petrus Alberti , Major Prior Cluniacensis circa A. 1426. tempore Oddonis II. Abbatis , *Decretorum Doctor famosissimus ; nam conscripsit libellum sive tractatum* de decimis novalibus , *qui apud nos est* . Hæc de eo auctor Chronici Cluniacensis p. 1676.

Petrus Weiss , Latine *Albinus* , Nivemontius sive Schneebergensis , sedulus indagator rerum Germanicarum , Misnensium præcipue : clarus post sæculi XVI. initia , cujus plures exstant (nici libri Germanice editi , de q Hendreichius in pandectis Branden pag. 90. & lexicon eruditorum G nice editum A. 1715. 1726. 1733 loco tantum memorare juvat A hujus brevem commentationem d *bus Carinthiacis* , editam a Jo. Ludevvig T. X. reliquiarum vete vi pag. 542. 566. & *Genealogiam* (*tum Leisnicensium* in Tom. 3. scr rum rerum Germanicarum illustris ckenii pag. 833. 952. cum erudit pendice V. C. Christiani Gottlieb vartzii p. 953. seq.

Petrus Alectensis , infra , *Petrus lii* .

Petrus de Alliaco , (Ailli) A. natus Compendii ad Isaram (C fluvium in Piccardia Galliæ , e chididascalo Collei Navarrei Pa sis , & Episcopo Vellarensi , sive ciensi creatus Cardinalis Came A. 1411. Pisano Concilio A. 14 A. 1414. seq. Constantiensi int diemque obiit Cameraci An. 142 *quila Franciæ & malleus a veritat rantium indefessus* . Hujus se discip profitetur Joannes Gerson , Can rius Parisiensis , qui plura ei s sua dedicavit , ut librum de vit rituali animæ , in limine tomi II de & T. 2. edit. novæ pag. 74 659. & T. 3. p. 186. 429. 430 & 471. De hoc Petro præter e de Cardinalibus scripsere , Ciacco Jo. Josephum Eggs , aliosque , de scriptoribus Ecclesiasticis , T mium cap. 729. Labbeum Tom. 179. Caveum ad Ann. 1396. He chium Pandect. Brandenb. p. 13 sulendus Jo. Launojus in histori mnasii Navvarrei pag. 467. seq. bus Lenfant in historia Concilii T. 2. p. 56. ubi etiam iconem e re nitide expressam exhibet , &

n

(*a*) Legendum *Rostelini* , sive *Rucelini* .

(*b*) Veluti festucas in oculo doctrinæ ejus notare atque improbare . Vide Cangium in *festuca* .

(*c*) *Quadrivium* , quatuor disciplinæ Mathematicæ Arithmetica , Geometria , Astronomia ca ; ut *Trivium* , Grammatica , Logica , rica .

(*d*) Theodorico .

us ab Hardt tomo primo histo-
oncilii Constantiensis p. 450. seq.
scripta Petri referre quantum li-
, fatis fuerit.
Commentarii breves in IV. libros
ntiarum 1500. 4. & Argentinæ
ubi juncta habentur scripta hæc
ue: 1. *Quatuor principia in IV. li-*
ntentiarum. 2. *Recommendatio* (*a*)
ipturæ, ad Matth. XVI. 18. *Su-*
nc petram ædificabo Ecclesiam me-
3. *Principium* (*b*) *in cursum Bi-*
, præsertim in Evangelium Mar-
. *Quæstio Vesperiarum*, (*c*) *utrum*
Ecclesia lege reguletur. & 5. *Quæ-*
resumta, (*d*) *utrum Petri Eccle-*
e reguletur, *fide confirmetur & ju-*
inetur.
Tractatus & sermones junctim e-
rgentorat. 1490. fol. 1. *Speculum*
erationis, capitibus XII. conten-
2. *Compendium contemplationis*,
actatus complectens, *) ex do-
S. Thomæ in secunda secundæ,
im capitibus conflatum, β) de
ali genealogia Jacob, & de figu-
exemplis ad contemplationem
ntibus & γ) de spiritualibus sen-
ominis ad contemplationis per-
m pertingentibus. 3. *de quatuor*
s scalæ spiritualis, ex dictis *B.*
li. 4. *Verbum abbreviatum super*
salmorum 5. Devota meditatio *su-*
lmum XXX. In Te, Domine, spe-
confundar in æternum. 6. *Su-*
XLII. Judica me Deus &
causam meam, composita Basi-
m erat ibi Legatus a latere An.
7. Septem gradus schalæ pœni-
super septem Psalmos pœnitentia-
stat etiam in Orthodoxographis
A. 1555. & 1569. pag. 1085.
editationibus in Psalmum XXX.
I. pag. 1110. 1119. & Gallice
544. forma minore, Antonio
Belardo interprete. 8. *Tractatus de O-*
ratione Dominica. 9. Super *Ave Ma-*
ria, & *Cantica* B. Mariæ, Zachariæ,
Simonis, cum *epilogo de quadruplici e-*
xercitio spirituali. Expositio *in Cantica*
Canticorum Salomonis. 10. Tractatus *de*
honoribus Sancti Joseph, recusus Duaci
1634. 8. cum novem scriptis priori-
bus. 11. Tractatus *de anima*, recusus
Paris. 1494. & 1505. 12. *Sermones XXII.*
e quibus 12. est de modo seu forma e-
ligendi Pontificem. 13. de S. Trinita-
te & 14. Constitutio Benedicti XIII.
Anno 1405. *de festo SS. Trinitatis* per
totam Ecclesiam celebrando (*e*) ex oc-
casione prædicti Sermonis publicata.
15. de S. Chrisogono Martyre, 16. &
17. de S. Ludovico, Tolosano Episco-
po. 18. 19. Sermones facti in Synodo
Cameracensi. 20. Sermo habitus in Sy-
nodo super illud Evangelii Luc. X. 1.
Designavit Dominus alios LXXII. 21.
de S. Dominico & 22. de S. Franci-
sco, factus A. 1382. Claudit hoc vo-
lumen 23. liber *de sacramentis Eccle-*
siæ.

III. *Vita S. Petri de Murrone*, Ere-
mitæ de Aprutio, postea *Cælestini V.*
Pontificis Maximi, Ordin. Cælestino-
rum institutoris, a Dionysio Fabro e-
dita Paris. 1539. 4. obviaque apud Su-
rium 19. Maji & Papebrochium Tom.
IV. Maji p. 485. 497.

IV. Junctim edita sine loco & an-
no, fol. Tractatus *de imagine Mundi*.
Epilogus Mappæ Mundi. *De correctione*
Calendarii. *De vero cyclo lunari*. *Tra-*
ctatus duo Cosmographiæ. *Vigintiloquium*
de concordantia Astronomicæ veritatis cum
Theologia. Tractatus *de concordia Astro-*
nomicæ veritatis cum Theologia. Tracta-
tus *de concordia Astronomicæ Veritatis &*
narrationis historicæ, scriptus Basileæ A.
1418. *Tractatus elucidarius Astronomicæ*
Concordiæ cum Theologia & cum histori-
ca

stat etiam in Dupiniana editione Jo. Ger-
rum Tom. 1. pag. 605.
id. pag. 610.
id. pag. 662.
id. pag. 673. Conferenda quoque *Petri*
Doctoris Complutensis excerpta *de Ec-*
clesiæ infallibilitate ex hac quæstione repetita atque
illustrata, insertaque Actis Eruditorum A. 1710.
pag. 359. 372.
(*e*) Confer Bellarminum III. 15. de beatitudi-
ne & cultu Sanctorum, Belii Lexicon in *Ailli*.

ea narratione. *Apologetica defensio duplex Astronomicæ veritatis*, composita Coloniæ A. 1418. & *Tractatus de concordia discordantium Astronomorum*.

V. Scripta a Clarissimo Dupinio ex Bibl. Collegii Navarrei edita Tom. 1. Operum Jo. Gersonis Amst. 1706. fol. 1. in illud Matth. VII. *attendite a falsis Prophetis* tractatus duo pag. 409. & 501. quorum posteriore adversus vanam Astrologiæ superstitionem fuse disserit. 2. *Quæstio utrum Trinitas personarum in una Natura creaturæ sit communicabilis*. p. 618. & ad eandem Quæstionem in Sorbona propositam *de tribus suppositis in una natura*, responsio p. 626. 3. *Utrum libertas creaturæ rationalis ante & post lapsum intrinsece sit æqualis* p. 630. 4. *Quæstio utrum Conscientia erronea excuset a culpa*. pag. 637. 5. Quæstio *de legitimo dominio* p. 642. 6. *Utrum indoctus in Jure Divino, possit juste præesse* pag. 646. 7. *Propositiones damnatæ Joannis* de *Montesono*, (a) Dominicani pag. 693. cum Epistola Universitatis Paris. pag. 694. & Petri de Alliaco sermone coram Papa Clemente VII. Avenione habito p. 697. ac Propositione altera pag. 702. & apologia circa Joannis de Montesono damnationem pag. 709. 8. Adversus Cancellarium Parisiensem (Jo. Gersonem) *quod nihil liceat exigere pro Gradu Licentiæ docendi*, tractatus duo pag. 723. 745. 9. *De Legibus & sectis*, *contra superstitiosos Astronomos*, tractatus scriptus An. 1416. p. 778.

Epistola ad Benedictum XIII. scripta Genua A. 1402. Tom. 2. Operum Jo. Gersonis pag. 105. Aliæ duæ *ad Joannem XXIII.* de præcipuis Reformationis Ecclesiæ capitibus pag. 882. & electione summi Pontificis spectante ad Collegium Cardinalium pag. 883. Tractatus *de Ecclesiæ, Concilii Generalis, Romani Pontificis & Cardinalium auctoritate* scriptus A. 1417. p. 925.

VI. *Processus* An. 1411. factus *adversus Guilelmum* de *Hildernissen* Carmelitam (de quo Spondanus ad A. 1411. n. V.) & *errores Sectæ Hominum Intelligentiæ*, editus a Baluzio Tom. 2. Misc. p. 272. 297.

VII. *Sacramentale*, editum Lovanii 1487.

VIII. *De difficultate Reformationis in Concilio Universali* ad Jo. Gersonem A. 1410. scriptus liber, ex Manuscr. Helmstadiensi editus est a V. C. Hermanno ab Hardt T. 1. Concilii Constantiensis parte VI. p. 255. atque inde in editione Operum Gersonis Dupiniana T. 2. p. 867. *Canones de emendatione* sive *Reformatione Ecclesiæ* in Constantiensi Concilio suscipiendæ, totius Corporis, tum Capitis, Prælatorum, Religiosorum, Ecclesiasticorum & Laicorum qui tanquam ab Alliacensi A. 1415. Concilio Constantiensi oblatus, prodiit in Ortuini Gratii fasciculo rerum expetendarum & fugiendarum Colon. 1535. fol. pag. 203. 6. 208. & Lond. 1690. fol. & in Jo. Wolphii T. 1. lection. memorabil. pag. 756. & cum tractatu de squaloribus Curiæ Romanæ Basil. 1551. 8. & in Hermanni ab Hardt T. 1. Concilii Constantiensis parte VIII. pag. 409. & in Tom. 2. Opp. Gerson. pag. 903. una cum *Oratione* An. 1417. in Concilio habita *de Officio Imperatoris*, *Papæ*, *reliquorumque Concilii membrorum* ex edit. Argentor. 1490. apud laudatum Hardtium pag. 436. & T. 2. Gerson. p. 917. Sed *monita de necessitate Reformationis Ecclesiasticæ in Capite & in membris*, quæ idem parte VII. pag. 277. seq. & Dupinius T. 2. Opp. Gersonianor. pag. 885. exhibet, auctorem habent potius *Theodoricum de Niem*, ut ipse Clariss. Hardtius p. 484. & in prolegomenis pag. 28. 46. agnoscit. *De potestate Ecclesiastica*. *De Concilio generali*. *Tractatus de interdicto*. *De permutatione Beneficiorum*.

IX. *Conceptus* & *exponibilia*.

X. *Quæstiones in Hexaemeron*, in quibus

(a) De *Joannis de Montesono* XIV. propositionibus vide Natalem Alex. Sec. XIII. & XIV. artic. 23. Tom. 7. pag. 128. seq.

rologiæ nimium tribuit, & Di-
atque Nativitatem Christi ex
rænosci potuisse contendit, re-
ius eo nomine a Sixto Senensi
nctæ lib. V. annotat. 81. & lib.
not. 10.
Quæstiones in sphæram Mundi
de Sacrobosco, cum Petri Cir-
ommentario, Darocensis Hispa-
ris. 1498. Compluti 1521. fol.
Tractatus super libros *Meteoro-
ristotelis* de impressionibus aeris,
iis quæ in prima, secunda &
regionibus aeris fiunt, deque ge-
infra terram. Argentinæ 1504.
nnæ Austriæ 1509.
I. *Inedita* de quibus Launojus p.
Tractatus *super Boethium de Con-
ie Philosophiæ*, cum præfatione
icipit: *Reverendissimi Patres, Ma-
ac Domini carissimi. Mihi ardua
e volenti*. Descriptio *imaginariæ
de horto Scripturæ*, in principio
Cantica Ann. 1374. cum longa
one, quæ in expositione super
a Argent. 1490. desideratur.
itio facta coram Papa adversus
llarium Paris. quæ incipit: *Do-
im patior*. Quæstio de repreben-
Petri a Paulo facta: *Quærit a me
s vestra*. Responsio in aula Epi-
*utrum Christi dono gerens potesta-
imuetur*. *Invectiva Ezechielis con-
sendo-prædicatores*. *Sermones* varii,
vinea Domini Matth. XX. ex
nonnulla laudatus Hardtius Tom.
403. In verba *lætare Hierusalem*,
ig. 404. In festo *S. Ludovici, Ca-
legis Siciliæ filii* pag. 434. Sermo
pitulo Navarræ: *veritas de terra
t*: & alius: *Ipsorum est regnum
um*. Sermo *de S. Bernardo, dedit
ad præcepta*. Sermo in Synodo
ensi factus cum erat Subdiaconus,
lotes tui induantur justitiam. Sermo
nodo Ecclesiæ Paris. *Hic jam quæ-
*. * Quamquam indiculus scripto-
viri hujus docti diligenter contex-
t, adhuc tamen supplenda sunt
m ex MS. Codice, quem legi in
Bibliot. Cæsar. Vindobonensi, in quo o-
rationes quædam in Concilio Constan-
tiensi habitæ servantur. Est igitur ibi
opusculum inscriptum: *Sermo B. Fran-
cisci*. Incipit: *Quicumque hanc regulam
sequuti fuerint, pax super illos. Verba
hæc RR. PP. sunt* Apostoli *Pauli hodie
in persona B. Francisci* &c. Quamquam
Oratio ista auctorem suum in titulo
non enunciat, non alterum tamen a
Petro Cameracensi ferre docent verba,
quæ circa finem leguntur: *Sermonem
super verbis Apostoli: Quicunque hanc
regulam secuti fuerint* &c. *dudum circa
principium schismatis coram alma univer-
sitate studii Pisensis edidimus, quem nunc
in hoc sacro Concilio denuo publicæ utili-
tati dedimus* &c. *Quamobrem & quem-
dam tractatulum de reformatione Ecclesiæ
nuper publicavimus*. Profecto tractatum
hunc *de reformatione Ecclesiæ* sincerum
esse Cameracensis fœtum nemo ambi-
git. Demum est ibi *sermo* Petri hujus *de
omnibus Sanctis* habitus in Concilio Con-
stantiensi in illud *signum magnum*, quem
pariter Fabricius hic inter cæteros non
recenset.

Petrus Alphonsi, ex-Judæus de quo
Albericus ad An. 1106. pag. 206. scri-
ptor *dialogorum XII. cum Moyse Judæo*,
editorum Colon. 1516. 8. de quibus
supra Tom. 1. pag. 74. seq. Idem au-
ctor libri cui titulus *Disciplina Cleri-
calis*, quem Manuscr. memorat Sande-
rus pag. 192. sicut alterum pag. 205.
*de abundantia in Sermonibus ad omnem
materiam*. Vide & Trithemium cap.
356.

Petrus de Alvernia Galliæ sive *Aruer-
nia* Canonicus S. Mariæ Paris. & An.
1275. Rector Universitatis, scriptor
summæ Quæstionum Quodlibeticarum. Vi-
de Oudinum T. 3. p. 527.

Petrus de Alvernia, alter, Ord. Præd.
S. Thomæ discipulus, incertum an Cla-
romontanus etiam Episcopus, clarus
circa A. 1300. de quo Oudinus Tom.
3. pag. 593. & Jacobus Quetif T. 1.
pag. 489. Scripsit *supplementum partis
tertiæ summæ Theologiæ S. Thomæ*, cum

Thomæ summa sæpius editum (*a*) & ex commentario in quartum Sententiarum excerptum. *Supplementum* Commentarii *S. Thomæ in librum tertium Aristotelis de Cœlo & Mundo*, & *commentarium in quartum*. *Quæstiones super IV. libros de Cœlo & Mundo*. Super IV. libros meteororum, de somno & vigilia, de longitudine & brevitate vitæ, de Juventute & Senectute, de respiratione & inspiratione, de morte & vita, de motibus animalium. In XII. libros Metaphysicorum. Super totam Logicam veterem. Ejus aut superioris *Quodlibeta* sive sex Quæstiones de quolibet disputatas, Manuscriptas memorat Sanderus p. 200. & p. 205. *de varia significatione verborum*. *Doctrinale cum glossis*, Jacobus Quetif pag. 490. Libellum *de bona fortuna* memorans Tomasinus in Manuscriptis Patavinis pag. 37. addit inter ejus opera Venetiis 1507. edita illum non enumerari.

Petrus Amelii de Brenaco Gallus Electensis, sive Alectensis, ex eremita Augustiniano Urbani V. Sacrista, deinde Gregorii XI. Pœnitentiarius ac Bibliothecarius, postea Senogalliensis Episcopus Archiepiscopus Tarentinus, tum Patriarcha Gradensis & Alexandrinus atque Ecclesiæ Aquensis administrator. Sedit ut Patriarcha inter Cardinales Episcopos primum A. 1391. & in vivis adhuc fuit A. 1398. Vide Jo. Mabillonium Tom. 2. musei Italici pag. 443. ubi edidit ejus librum *de Ceremoniis Ecclesiæ Romanæ* p. 448. 544. constantem Capitibus CLXVII. & aliorum additionibus quandoque interpolatum. Ejusdem *Itinerarium Gregorii XI.* quasi versibus, scriptum Avenione Romam, edidere Bzovius ad A. 1376. num. 31. & ad Ann. 1377. & Massonus atque Ciacconius in vita Gregorii XI.

Petrus de Ancharano (*b*) Farnesiorum castello, Baldi Ann. 1400. defuncti discipulus, JCtus celebris Bononiensis, scriptor Commentariorum in Decretales, Sextum & Clementinas, C rum aliarumque lucubrationum Trithemium c. 75. Forsterum in Juris Civilis pag. 664. Gvidone cirollum III. 26. qui & Collegi perum Studiosorum ab eo Bonc stitutum celebrat: Labbeum T de S. E. pag. 183. Warthon Caveum, Oudinum Tom. 3. p &c. * Jurisconsulti hujus præte plura sunt opuscula in Codicibu quorum aliqua, quæ MSS. Cod clesiæ Majoris Lucensis servan indicare operæ pretium judico.

In regulas sexti commentaria lissima. Incipiunt *solent Jurisconsi* fine primæ præfationis legitur: *tum fuit istud caput per me Pet Ancharano minimum Juris utriusq ctorem in hac felicissima civitate studiorum matre* 1397. *die* 3. *Jan*

Ejusdem repetitio altera Incip *catum non dimittitur*. In fine: *eam repetii Pisis ubi erat jam Concilium congregatum*, & *in scri stea Bononiæ redegi* 1412. *die* 3.

Tum sequuntur prælectiones easdem regulas. Prælectio ejus legem 1. ff. de pœnis, ubi late argumentum de mixtione fori l Ecclesiastici. In fine prioris pr nis, quæ incipit: *Laicus quidam* leguntur: *disputata fuit dicta per Petrum de Ancharano J. U alma civitate Bononiensi studiorum matre, in qua publice ad utramq tem omnibus arguentibus respondit scientiæ, & subtilis ingenii vir colaus monachus SS. Quatuor, qu riam præbuit disputandi dictorum rum latius, quam per alios factum niebatur An.* 1412. *die* 23. *mensis*.

Famosissima, & solemnis repe Petri de Ancharano in materi torum.

Consilia illius num. 432. pl versa ab editis continet volum MS. in Bibliotheca Felina.

(*a*) Bibl. Jo. Fabricii, Theologi Helmst. Tom. 2. pag. 86.

(*b*) *Ancora Juris* inde dictus in Epit nonis in templo S. Dominici.

r *de Andlo*, Ecclesiæ Columba-
seu Colmariensis, Canonicus,
rum Doctor, ad Fridericum III.
ii ab An. 1440. ad 1494. præ-
ibros duos de Imperio Romano,
: Augusti creatione, inaugura-
idministratione, officio & pote-
ectorum, aliisque Imperii par-
uribus, ritibus & ceremoniis.
Marquardus Freherus Argent.
& Tobias Oelhafen in sylloge
Norimb. 1657. 4. Confer Hen-
pandectas Brandenburg. pag.

s *Andreas de Castaneis* Florenti-
rmelita sacræ Theologiæ Profes-
a Ann. 1460. scripsit *Vitam S.*
Corsini Carmelitæ, Episcopi
i defuncti An. 1373. quam ex
Vaticano edidit notisque illu-
Dominicus a Jesu, Carmelita in
e Actis Canonizationis S. An-
atque inde Bollandus Tom. 2.
30. p. 1064. 1073. In eodem
Vaticano fuit etiam *Vita* alio-
orum heroum Ordinis Carme-
. *Angeli Hierosolymitæ* & Mar-
nec non *Alberti Siculi* & Con-

s *de Andria*, Apulus Ord. Præd.
S. Thomæ Aquinatis, ex cujus
m Lecturam *super Matthæum* &
ones *de decem præceptis* dicitur
e, clarus circa A. 1316. Ex i-
criptis tractatum *de vita spiri-*
emorat Jacobus Quetif T. 1. p.

s *Anglicus* ex eodem Prædicato-
dine, circa A. 1340. cujus lau-
ibula notabilis super glossam Or-
s. Vide Baleum XI. 22. ex Phi-
olfii vitis peritorum virorum.
o Pitseus pag. 440. & Jacobus
T. 1. p. 603.

s *Anselmus* supra Tom. 1. pag.

s *Antonius*, Finariensis clarus
. 1460. scripsit librum sive Dia-
de dignitate Principum ad Fride-
primum Palatinum Electorem
n. *V.*

victoriosum qui A. 1477. diem obiit. Editus est a Frehero cum Jo. Trithemii de eodem Friderico vita, Heidelberg. 1602. 4. & recusus in laudati Freheri tomo secundo scriptorum de rebus Germ. p. 372. 382. * Diversus ab hoc Petro Antonio est alter Petrus Antonii civis & Canonicus Senensis, qui repetitioni cuidam Abbatis Panormitani super illud *stante statuto* respondit opposita repetitione A. 1421. quod scriptum servat Codex 160. MS. Bibliothecæ Felinianæ.

Petrus Apollonius Collatius. Supra T. 1. p. 132.

Petrus de Apono sive *Abano*, vico agri Patavini, *Aponensis*, natus A. 1253. ut ipse differentia XLIX. testatur, Medicus & Philosophus, cujus An. 1316. æt. 66. defuncti statuæ lapideæ, in una portarum Prætorii Patavini, Procerum consensu hæc subscripta leguntur: *Petrus Aponus Patavinus, Philosophiæ Medicinæque scientissimus ob idque* Conciliatoris *cognomen adeptus: Astrologiæ vero adeo peritus ut in magiæ suspicionem inciderit, falsoque de hæresi postulatus absolutus fuit*. De eo præter Trithemium c. 556. Bibliothecarum Medicarum scriptores, & Hendreichium Pandect. Brandenb. p. 4. Jac. Philippus Tomasinus in elogiis A. 1630. editis p. 21. ubi & effigies viri nitide in æs insculpta occurrit: Portenarius p. 272. Scardeonius lib. 2. class. 9. pag. 200. Nic. Comnenus in historia Gymnasii Patavini Tom. 1. pag. 278. Christoph. Aug. Heumannus in Actis Philosophorum VII. pag. 69. seq. XV. pag. 374. seq. & Niceronus in memoriis Gallice editis de viris eruditis Tom. XXVI. p. 313. Ejus scripta: *Conciliator* 210. *differentiarum Philosophorum & præcipue Medicorum*, de omnimoda Medicina ad Joannem XXII. opus scriptum Ann. 1303. ut auctor differentia IX. testatur. Prodiit Venet. 1471. 1483. fol. Papiæ 1490. fol. & cum ejus *libello de Venenis & eorum remediis* Venet. 1496. fol. 1504. 1520. 1548. 1555. 1565. 1590.

Hic separatim etiam prodiit Mantuæ 1473. 4. recusus Basil. 1531. 8. Marpurg. 1537. 12. Venet. 1550. 8. & cum Hermanni a Nuenare & Jo. Schilleri de Sudore Britannico & Gvil. Grataroli de præservatione a venenis, 8. Argentorat. 1566. Conciliator etiam prodiit Basil. 1535. fol. cum paradoxis Medicis Leonardi Fuchsii : & compendium, Gregorii Horstii *Conciliator enucleatus*, Giessæ 1615. 4.

Quæstiones de febribus, in sylloge Veneta variorum scriptorum de febribus 1576. fol. p. 218. & *de balneis* in sylloge Veneta de Balneis 1553. fol. pag. 222. utraque ex Conciliatore excerpta.

Expositio problematum Aristotelis, Patav. 1482. Venet. 1482. 1505. 1519. fol. Paris. 1520. fol. *In Joannis Mesue* de morbis internis & librum secundum compendii secretorum, *supplementum* de curatione morborum a membris nutritionis ad cor. Venet. 1484. 1575. 1589. 1623. fol. Ludgd. 1551. 8. Vide Mercklinum p. 640.

Astrolabium planum in tabulis ascendens, continens qualibet hora atque minuto æquationes domorum Cœli, significationes imaginum, moram nati in utero matris, cum *tractatu Nativitatum*, nec non horas inæquales pro quolibet Climate Mundi. Venet. 1502. 4.

Effinxit plusquam quadringentas imagines diversarum rerum, artium operumque, sitas sub duodecim signis Zodiaci & Planetis septem ac duodecim Mensibus, eaque omnia pingenda curavit in foro seu aula maxima Juris, ædificio Patavii celeberrimo quo nihil tota Italia magnificentius exstare scribit Nic. Gomnenus Tom. 1. pag. 279.

Vertisse traditur ex Græco an ex Arabico *Hippocratis* libellum de Astrologia, *Galenum* de cholera nigra & de regimine Sanitatis. *Abrahami* Judæi & *Abrami Avenzaræ* quædam opuscula.

Omitto ejus *Physiognomiam* Italice editam Patav. 1474. 8. & Latine 1548. 8. *Geomantiam* Latine Venet. 1549. 1586. 8. & Tricasso Mantuano interpr talice 1556. 8. *Heptameron*, Paris. 8. cum *elucidario Necromantico* & *mentis Magicis* & *libro experimen mirabilium de anulis*, *secundum X mansiones Lunæ*: tum *Opera artis* li Chemicum & libellum cui titulu *lex* sive *Index*. * Non ambigens certo sciens scribo Petrum de A vertisse *libellum luminarium* Abral venzare, cui opusculo interpres lum indidit de cognitione causæ Impressum est typis vetustis in 4 & anno incertis.

Petrus Aquensis Archiepiscopus fra, *Petrus Aureolus*.

Petrus de Aquila, sive *Aquil* Ord. Minor. & Episcopus S. Ang regno Neapol. *Doctor sufficiens* ap tus, auctor *Scotelli* sive libri in non solum Scoti doctrina comp exponitur, sed etiam via sternit S. Thomæ & aliorum Scholastic dogmata facilius intelligenda. P post vetustiores editiones recen Claudio Stephano Novelletio, 1585. 8. Scripsit præterea *Compe super Magistrum Sententiarum*, & *stiones in IV. libros Sententiarum Scoti doctrinam* Spiræ primum 148 inde cura Constantii Cardinalis S ni editas Venet. 1484. Denique mentaria *in libros Aristotelis de a* Incip. *Anima nascitur sicut tabula* Vide Possevinum, Waddingum p Jubet & Cangius inspicere Co Manuscr. 321. Bibl. S. Germani d tis Paris.

Petri I. Aragonum Regis const adversus hæreticos Waldenses, ve ter Sabatatos & Pauperes de Lu An. 1197. publicata exstat in B appendice ad Marcam Hispanica 1384. Aliæ ejus constitutiones us Ann. 1210. pag. 1386. 1388. 1399.

Petrus Archidiaconus, incertum ne cum *Petro* Diacono quem coll tem in Dialogis suis inducit Gre Magnus. Ab Edmundo Martene q

T

X. monumentor. pag. 277. 294. habemus *librum de diversis quæ- in Danielem Prophetam cum rebus suis*, quem jussit Dominus rolus transcribere ex authenti- i Archidiaconi.

s de Argentina, Augustinianus uit; nam pro Petro quem ad m provocans Cangius nominat, eri Bibl. Manuscriptorum Bel- e 2. p. 246. Thomas de Argen- Eremita Augustinianus memo- de quo infra, suo loco.

r Argentoratensis, Carmelita cir- 220. scriptor historiæ belli Ar- :ensis sub Gualtero Episcopo qui 260. fuit ad 1263. Laudat Pos- & ex Possevino Alegrius, Can- liique.

s de Arvernia, Canonicus Pari- criptor *Quodlibetorum* sive *Quæ- Quodlibeticarum*, quæ Manuscri- netiis teste Tomasino pag. 25. bbatia Alnensi Ord. Cisterc. di- .eodiensis teste Sandero Tom. 2. i. Vide supra p. 239. *Petrus de r*.

de Aubusson, (vitiose *Danbus- Danbusson*) Rhodiorum mili- agistri Epistola ad Fridericum victoria adversus Turcas Ann. r. Jul. reportata exstat in Fre- m. 2. rerum German. pag. 306. Præter epistolam hic a Fabricio m alia est ejusdem encyclica ad ordinis sui, qua mandat ut Rhodum se conferant ad tuen- mmunem ordinis sedem adver- :arum insultus. Data est illa An. 1477. legiturque in codice tico Melitensi, quem vulgavit : An. 1737. P. Sebastianus Pau- le literis ac de congregatione leque me pariter egregie meri- m per hos dies a nobis imma- rte præreptum lugemus. A- am ejusdem Aubussonis scri- tat ibidem pag. 166. Nihil mo- cas quasdam ejusdem Epistolas ter legendas. Sed prætereundum haudquaquam duco in appendice ejusdem Codicis pag. 419. legi prolixum & curiosum scriptum varia continens documenta spectantia ad Zizimum Magni Turcæ Filium, qui ad Christianos, transfugerat. Sunt autem illa Græco vulgari, & latino exarata.

Petrus Aureoli (Oriol) natus Verberiæ ad Isaram sive Oesiam (Oyse) in Gallia, Ord. Minor. sive Vallis Scholarium potius, Theologus Parisiensis clarus An. 1316. Archiepiscopum An. 1321. in secunda Narbonensi Aquensem (*Aix*) fuisse post Trithemium c. 544. recentiores omnes ajunt, negat Oudinus T. 3. pag. 850. seq. cujus rationes non contemnendæ videntur. Cardinalem fuisse negant quoque Sammarthani Tom. 1. Galliæ Christianæ pag. 17. *Doctoris facundi* cognomen tulit teste Labbeo T. 2. de S. E. p. 184. Scripsit *breviarium Bibliorum* sive Epitomen S. Scripturæ juxta sensum litteralem, Incipit: *Venite ascendamus ad montem Domini*. Paris. 1508. 1565. 1613. 8. Venet. 1508. 1571. 4. & Argentorati 1514. 4. & cura Claudii Stephan. Novelletii, Theologi Paris. repurgatum & auctum tabulis analyticis Paris. 1585. 1610. 8. Rothomagi 1596. 1649. Lovanii 1647. Vide Waddingum pag. 276. & Jacobum Longum p. 620. Bibl. exegeticæ, ubi perperam excusum *Novellerius* pro Novelletio, & *Paris.* 1685. pro 1585. *Commentaria in quatuor libros Sententiarum*, ad quam Lecturam An. 1316. electum fuisse testatur S. Antoninus summæ historiar. tit. 24. §. 15. Tom. 3. pag. 784. edita in librum 1. Romæ 1595. fol. & Clementi VIII. Papæ dicata a Constantio Sarnano, Cardinale: & in lib. 2. 3. 4. una cum *Quodlibetis variis*, ibid. 1605. fol. Hæc Commentaria in suis ad easdem Sententias Commentariis sæpius excussit exagitavitque Joannes Capreolus, Dominicanus, ut a Labbeo annotatum video. Cætera ejus scripta memorantur, nescio an edita: *Compendium sacræ Theologiæ*, in octo libros partitum. *De Con-*

ceptione immaculata B. Virginis. *De decem præceptis*. Liber qui inscribitur: *Rosæ distinctiones*. *Sermones de tempore*. Tractatus *de paupertate*, *& usu paupere rerum*.

Petrus Canonicus Regularis *S. Auberti*, Cameracensis, jussu Gvidonis Episcopi ab A. 1296. ad 1302. Cameracensis vertit ex vulgari idiomate Belgico in Latinum *Vitam SS. Dymnæ Virginis & Gereberni Sacerdotis*, Sec. VII. Martyrum Gelæ in Brabantia. Hanc (post interpolatam minusque integram editionem Surii ad 15. Maji) sinceram e Manuscriptis Codicibus, integramque vulgavit Henschenius in Actis Sanctorum Tom. IV. Maji pag. 479. 498.

Petrus Azarius Jacobi F. notarius Novariensis, clarus circa A. 1360. scriptor *Chronici de gestis in Lombardia Principum Vicecomitum & Dominorum Mediolani* ab A. 1250. ad 1362. Edidit illustris Muratorius Tom. 16. thesauri Italiæ pag. 297. una cum ejusdem Petri *de Bello Canapiciano* A. 1339. seq. *& Comitatu Masini* p. 425. Quod posterius scriptum ex Ambrosii de Roccacontrata recensione A. 1404. facta, & Gaudentii Roberti, Carmelitæ Parmensis, miscellaneis eruditis ineditis, sed minus sincerum prodierat in tomo secundo Musei Minervæ Venetæ (la Galleria di Minerva) Tom. 2. p. 401. 412. Venet. 1697. fol.

Petrus Babyon, Anglus Orator & Poeta circa A. 1317. quem ex Bostono Buriensi laudat Baleus VI. 23. & ex Baleo Possevinus & Pitseus pag. 406. a quo præterea in eo celebratur:

> *Ingenium felix, inventio, lucidus ordo,*
> *Gratia, majestas, ad rem bene congrua verba.*

Ejus scripta: *Expositio in Matthæum* edita inter *Anselmi* Cantuariensis Opera, ut dixi Tom. 1. p. 114. *Sermones LXX.* & *Homiliæ*. *De officio Missæ*. *Carmina varia*, *Comœdia* cujus initium: *Me dolor infestat foris, intus.*

Petrus Bajocensis Gallus Neu Ord. Præd. scriptor *Chronici sui ris* ab A. 1350. ad 1392. editi a dæo de Argentina, Basil. 1512. de Jac. Quetif T. 1. p. 703.

Petrus e Balneo, Theologus A nianus circa 1390. scriptor tract *Virtutibus* & Summæ *de planctu siæ*. Vide Josephi Pamphili Chr Ordinis Augustiniani p. 67.

Petrus Barcinonensis Ord. Præd ptor pugionis fidei contra Jud alterius contra Saracenos nullus sed totus confictus ex Raymund tini, vero pugionis fidei auctor quo supra p. 44. seq. Vide Ja Quetif T. 1. p. 397.

Petrus de Barreria. Supra T 175.

Petrus Bassetus, Anglus Hi quem ex Balei VII. 80. & Pits 615. Cangius refert, scripsit cir num 1430. *Acta Regis Henrici* jus cubicularius fuerat: non Lat tem scripsit verum Anglice. Ad lelmi Nicolsoni Bibl. Historicar glicanam p. 82. ubi etiam de mo quem idem Pitseus pag. 8 Henrici V. historiam scripsisse 8 casse Henrico VI.

Petrus de Bella pertica sive de *Belleperche* super fluvium Ligeri Decano Ecclesiæ Paris. Episcopu 1306. Antissiodorensis & Canc Regni, defunctus Ann. 1308. Sammarthani Tom. 2. pag. 3 Cæsar Egassius Bulæus in histori versitatis Paris. Tom. IV. p. *peritissimus*, *præsertim in Jure in quo citra montes* Pater *habeba* ritorum. *Hujus enim labor & fuit versari in dubiorum obscurit Juris Civilis elucidatione, ut pat bro appellationis hujus*: Glossariu *delicet* super libris IX. Codici nianei, *& quam plurimorum alio ptorum suorum* (ut sunt Variæ tiones in Jus Civile, Quæstione visiones aureæ, Disputationes & de acquirenda, conservand

mittenda possessione, & de feudis (*a*) *secundum quæ in studiis Generalibus Regni, & potissime apud Aureliam informantur, qui erudiri cupiunt perfecte. Habuit præceptorem, famosissimum illum Magistrum* D. Jacobum de Ravignejo, (*b*) *qui similiter scripsit super Digesto Veteri: quem Magistrum sedulo secutus, similis eidem in Magisterio est effectus. Ita legitur in historia Episcoporum Antissiodorensium. Fundavit quatuor Præbendas in Ecclesia villæ novæ prope Bellam perticam pro remedio animæ suæ. Jacet autem Antissiodori prope Aquilam in choro Ecclesiæ Cathedralis, in qua fuerat Decanus cum hoc Epitaphio:*

Hac jacet in cella Petrus cognomine Bella
Pertica, perlucidus (c) verbis, factis quoque fidus,
Mitis, veridicus, prudens, humilisque, pudicus:
Legalis, planus, velut alter Justinianus.
Summus doctorum, certissima regula morum,
Parisinorum Decanus Canonicorum,
Antissiodorica digna sumta sibi sede
Tempora post media clarus (d) successit ab æde
Annis sub mille ter C septem simul ille
Sulpitii festo (e) migravit ab orbe molesto.

Det sibi solamen Spiritus almus. Amen.

Petrus Beneventanus. Infra *Petrus Subdiaconus.*

Petrus Berchorius al. *Berctorius* sive *Bertorii*, Pictaviensis Gallus, Monachus Benedictinus, Prior S. Eligii Parisiensis defunctus A. 1362. de quo Jac. Philippus Bergomensis in Chronico ad Annum 1355. *Vir in Divinis Scripturis valde eruditus & studiosus ac declamator Verbi Divini valde insignis hac tempestate multa Volumina scripsit. Et potissimum ad* Joannem de Prato *Prænestinum Episcopum & S. Ecclesiæ Romanæ Cardinalem, magnum & egregium opus in tribus* voluminibus *distinctum, quod* Repertorium morale (*f*) *inscripsit, libris tribus. Incipit*: Reverendo in Christo Patri & Domino. *Item* reductorium morale *in libris quatuor, cujus principium est*: Videte quoniam non solum. Inductorium morale *libris tribus. Incip. Considerans historiæ.* Breviarium historiarum Bibliæ (*g*) *librum I. item* Cosmographiæ *librum I.* Sermonum *etiam scripsit libros duos: & alia quædam.* Titum Livium, (*h*) *magni laboris opus ad instantiam supra dicti Joannis & Joannis II.* (*i*) *Francorum Regis in idiomate* Gallico *vulgarizavit.* Eadem Trithemius cap. 643. de S. E. & lib. 2. cap. 131. de illustribus Benedictinis, qui addit ferri ejus ad di-

(*a*) Vide Pancirollum II. 46. de interpretibus Juris, Oudinum Tom. 3. pag. 654. Hendreichii Pandectas Brandenburg. pag. 491.

(*b*) De Ravanis.

(*c*) *Perplacidus.*

(*d*) *Al. carus.*

(*e*) 17. Januar.

(*f*) Ad manus mihi sunt Petri Berchorii Opera tribus distincta voluminibus, post editiones A. 1620. 1631. 1650. vulgata Colon. 1669. fol. in quibus familiam ducit *Reductorium morale* super tota Biblia, libris XXXIV. ordine librorum Bibliorum veteris & novi Testamenti editum primum Argentorat. 1473. fol deinde sequitur pars secunda reductorii in libros XIV. divisa, & *Deum* universumque naturam & res naturales moralibus considerationibus conata in sacrum usum vertere. Libro XIV. puto contineri quam *Cosmographiam* Berchorio Trithemius & Bergomensis tribuunt. *Repertorium morale*, ordine alphabetico dictionarium morale amplum & copiosum sistit. Plura in operibus Berchorii junctim editis non reperio. Repertorium autem non inane bonæ frugis, post primas editiones Colon. 1477. & Norimbergensem 1489. frequenter recusum Basil. 1515. Lugd. 1517. 1536. Paris. 1521. Venet. 1585. Antw. 1609. fol. Exstat & editio Operum Colon. 1712. fol.

(*g*) Manuscr. in Bibl. Sangermannensi Codice 687. needum editum quod sciam, sicut nec *Inductorium morale*, nec *Reductorii* liber XV. de Poetarum fabulis, nec XVI. de figuris S. Scripturarum. Confer Gregorii Serpilii vitas scriptorum Biblicorum Tom. VII. parte 2. pag. 44. seq.

(*h*) Joannes II. Rex Galliæ fuit ab A. 1350. ad 1364.

(*i*) Parisiis in Bibl. Collegii Sorbonici exstat insignis Codex T. Livii ante aliquot sæcula Gallice translati duobus Voluminibus in folio, ubi in fronte cujusque libri variæ miniaturæ & pulcherrimæ picturæ apparent, teste V. C. Daniele Maichelio de Bibliothecis Parisiensibus pag. 79.

diversos *Epistolas*, & parvos sed multos *tractatus*. De *expositione in Psalmos* sub *Incogniti* edita nomine & tributa a nonnullis Berchorio, dixi supra pag. 74. in *Michaele de Ayguanis*.

Petrus de Bergomo, Ord. Præd. cujus tabula in Opera S. Thomæ Aquinatis prodiit Basil. 1478. fol.

Petrus Bertrandus, Senior cum Jus utrumque Avenione, in Monte Pessulo, Aureliæ & Parisiis docuisset, ex Episcopo Nivernensi atque Æduensi sive Augustodunensi Cardinalis ab An. 1331. ad 1349. De eo Labbeus Tom. 2. pag. 185. Warthonus ad Caveum &c. Ejus scripta: Libellus An. 1329. *contra Petrum de Cugneris, Consiliarium Regium super facto Prælatorum Ecclesiæ Gallicanæ pro ejusdem Ecclesiæ libertate* Parif. 1495. 4. 1589. 1594. 1610. & apud Goldastum Tom. 2. Monarchiæ Imperii p. 1361. Tractatus *de Origine & usu Jurisdictionum* sive de spirituali & temporali potestate, in IV. quæstiones distributus: in Oceano Juris sive tractatu tractatuum Tom. III. pag. 29. & T. XII. pag. 408. Utrumque scriptum in Bibliothecis Patrum, Parif. Tom. IV. Colon. Tom. V. & novissima Lugdun. Tom. XXVI. pag. 109. 127. In Miræi auctario c. 419. legas Opera Bertrandi varia, multis voluminibus comprehensa, & diu Parisiis instar thesauri asservata A. 1575. plagio periisse. In his *Responsorum* plures libri fuerunt, quos ab aliis memorari video. Præfatio ad *Scrinium Juris* edita a Frizonio in Gallia purpurata p. 326.

Petrus Bertrandus junior, *de Columbario* Episcopus Ostiensis & Cardinalis, cujus *iter ad Coronationem Caroli IV.* Imperatoris Romani A. 1356. editum a Labbeo T. 1. Bibl. novæ Manuscriptorum p. 354. 358. *Testamentum* ejus inter probationes Historiæ Cardinalium Gallorum a Frizonio in Gallia purpurata. Plura de hoc Petro Baluzius ad Papas Avenionenses T. 1. p. 870. seq.

Petrus Bibliothecarius scriptor riæ Francorum abbreviatæ ab A ad A. 898. quam vulgavit Fran du Chesne T. 3. p. 540. 543.

Petrus Bibliothecarius Ecclesiæ I næ, cum *Petro Gvilelmo* non co dendus, scripsit *Vitam Gregorii* de quo Baronius ad A. 1073. nu Oudinus ad A. 1080. Tom. 2. p. seq.

Quem *Petrum Bladunium* voca leus X. 45. & Pitseus ad A. 1130. de eo Gvilelmus Malmesburiensi 2. de gestis Pontificum Anglorum 253. *Emicuit præcipue nostris temp Abbas Faricius (a) in meliorand bus: Tuscus genere, arte medicus, Aretinus, noster profecto Monachus jus laudes effigiare, quia successit a non quod ipse comminiscar, sed mei Petri Monachi versus apponam bus & laudati hujus Abbatis virtu tescet, & si quis hæc lectione dign versificatoris inprimis egregii lepore madvertet. Erit ergo hic experimen loquentiæ duntaxat exiguum, cæteru alias in pluribus assecutus est famam ris gloriæ.*

Vir probus & prudens, vir ve
filiorum
Extera ditavit, curavit &
morum.
Omnibus instructus quos tradit
ra fructus
Ad decus Ecclesiæ vertit nom
Sophiæ.
Omnibus imbutus quas monstrat
fica leges
Ipsos demeruit medicandi mune
ges &c.

Petrus a natali Galliæ ad Ligeri pido *Blæsensis*, Canonicus Carn ad quem alterius *Petri Blæsensis* brioris, de quo mox dicturus su pistola LXXVI. & LXXVII. in eum socium suum vocat, monet *omissis inanibus cantilenis, scrib Theologicam sapiant gravitatem*,

(a) Vitiose apud Baleum Fauciur. Nomen Anglicum Gyffard. Pitseo Faritius Tyscus, Al bindonensis.

'm *fructificent*, *&* *ædificent ad*
: & librum suum *de præstigiis*
, cujus priorem partem a Ma-
Vuilelmo Blæsensi (*a*) fratre re-
, censendum ei offert. Confer
hoc Petro Joannes Liron Bibl.
. des auteurs de France, Paris.
p. 82.
s Blæsensis alter, priore notior,
quivocationem etiam illi gratu-
pistola 77. non dubitans de per-
la famæ suæ immortalitate. *No-*
m scripta, inquit, *quæ se diffun-*
publicant circumquaque, *nec i-*
, *nec incendium*, *nec ruina*, *nec*
x seculorum excursus poterit abole-
Canonico Gallico Bituricensi,
iensis in Anglia atque inde Lon-
s Archidiaconus & Cancellarius
piscopi Cantuariensis, Regis-
rocancellarius celebris ab Ann.
ıd 1200. quo diem creditur su-
n obiisse. De illo Jo. Busæus &
de Gussanvilla in Petri vita præ-
jus operibus: Joannes Liron p.
. Georg. Serpilius in Vitis scri-
Biblicorum Tom. VII. parte
63. seq.
onem primam Operum Petri
s debemus Jacobo Merlino, Pa-
9. fol. Alteram Joanni Busæo,
rlinianam non vidit, & post e-
tri opera cum notis Mogunt.
4. vulgavit etiam appendicem
id. 1605. 8. Busæana editio a
no & diligentius a Labbeo Tom.
. E. pag. 187. recensetur, repe-
Biblioth. Patrum Coloniensi T.
Tertiam pleniorem & notis iti-
lustratam dedit Petrus de Gus-
Paris. 1667. fol. quæ recusa est
. Patrum edit. Lugd. T. XXIV.

Eam a Caveo & Oudino Tom. 2. p. 1647. recensitam studiosus Lector reperiet.

Codicem MSS. *Epistolarum CXXXV.* in Bibl. Petrina hujus Urbis cum editis contulit noster Staphorstius Tom. 3. Histor. Eccles. Hamburgensis p. 203. seq. 425. Sed quas ex eodem putavit se dare septem ineditas, video inter vulgatas exstare: ut I. pag. 212. est inter editas 94. & III. pag. 216. est 134. & IV. pag. 221. Instructio Fidei ad Soldanum nomine Alexandri III. exstat Tom. 24. Bibl. Patrum Lugd. p. 221. & VII. p. 228. inter editas est 14. Epistolæ V. ad Siculos apud Jo. Baptistam Carusium Tom. 1. Bibl. historicę Regni Siciliæ sunt inter editas 10. 46. 66. 90. 92. Duas vero ineditas vulgavit Edmundus Martene Tom. 1. anecdotor. pag. 639. Prior in persona Archiepiscopi An. 1191. scripta incipit: *Silere decreram*, *ne insolentiæ*. Posterior ad C. Moguntinum Archiep. *Quia quandoque in scholaribus castris militavimus*. Fragmentum Epistolæ de silentio servando exstat Tom. 24. Bibl. Patrum Lugd. p. 1267. Ipse quidem Petrus Epistola 92. ait *se exemplo Julii Cæsaris* (*c*) *quartam simul Epistolam & dictare & scribere*. Ibidem defendit se contra Zoilum, qui vitio dederat quod historiarum exemplis & Scripturæ sacræ aut aliorum auctorum dictis confirmat quę scribit. Epistola 140. *Trassubstantiationis* vocabulo utitur, quod ante eum Stephanus Augustodunensis (*d*) aliique adhibuisse noscuntur. Obitum Henrici II. Angliæ Regis A. 1189. deplorat Epist. 167. & obitum Friderici Barbarossæ Imperatoris Ann. 1190. Epistola 127.

Ser-

ie est de quo Epist. 76. *Illud nobile inge-*
ris mei Magistri Gvilelmi, *quandoque in*
Comœdiis & Tragœdiis quadam occupa-
ili degenerans, *salutaribus monitis ab il-*
ria vanitate retraxi: *qui in brevi præmi-*
tercitio Doctrinæ Cœlestis fructuosa prædi-
nstantia perditi jacturam temporis plenis-
ravit. Epist. 93. ad eundem Gvilelmum:
strum diuturniore memoria quam quatuor
Abbatiæ *commendabile reddent Tragœdia vestra de Flaura & Marco*, *versus de pulice & musca*, *Comœdia vestra de Aida*, *Sermones vestri & cætera Theologicæ facultatis opera*, *quæ utinam diffusius essent ac celebrius publicata*.

(*b*) Confer Ittigium de Bibliothecis Patrum p. 672.

(*c*) Vide Plinium lib. VII. Hist. cap. 25.

(*d*) Supra Tom. 3. pag. 182. 261.

Sermones quosdam a Busæo vulgatos, Gussanvillæus comperit *Petri Comestoris* esse, itaque in sua editione prætermisit.

Librum *de præstigiis fortunæ*, cujus Epist. 77. (*a*) mentio, Manuscriptum se vidisse testatur Oudinus. Fragmentum exstat Tom. 24. Bibliothecæ Patrum Lugd. p. 1267. seq. ab aliis *Anselmo* Cantuariensi, a Barthio *Petro Anselmo* tribuitur ut dixi Tom. 1. p. 116. Tractatus *quales sunt*, p. 1248. de malis Episcopis querimoniam gravem complectitur. *De Eucharistia*, carmen metro hexametro rhythmico pag. 1270. 1278. Liber *de amicitia Christiana* pag. 1209. integrior quam inter *Cassiodori* Opera, cum tractatu *de Charitate Dei & proximi dilectione* pag. 1218. In *invectiva in depravatorem operum suorum* pag. 1185. plurium lucubrationum suarum meminit: In *compendio* meo *super Job*, *in Epistolis meis*, *in libro exhortationum mearum*, *in dialogo meo ad Regem Henricum*, *in tractatu meo de Hierosolymitana peregrinatione*, *in libro meo de præstigiis fortunæ*, *& in opere meo novello*, *de assertione Fidei*, *in libro contra perfidiam Judæorum*, *in libro de Confessione & pœnitentia*, *& in eo qui Canon Episcopalis inscribitur*, *& in quamplurimis aliis scriptis meis Regem vestrum & alios terræ Magnates*, *ubi materia se offert*, *plena libertate redarguo* &c.

De continuatione *Ingulfi* (*b*) *historia Abbatiæ Croylandensis* ab An. 1091. ad 1118. quæ ab editoribus operum Petri desiderata prodiit Oxoniæ 1684. fol. dixi supra T. IV. p. 32.

Petrus Bloumenuenna, infra *Petrus Leidensis*.

Petrus Boerius sive *Boherius* Narbonensis Gallus, Decretorum Doctor & ex Abbate S. Aviani S. Pontii Tomeriarum diœcesis, Ord. S. Benedicti, Episcopus Urbevetanus (Orvieto) ab A. 1364. ad 1378. de quo præter Trithemium cap. 640. de S. E. & Benedictin. II. 134. & Possevin apparatu, Arnoldus Wion Tom gni Vitæ pag. 373. & Ughellus 1. Italiæ sacræ pag. 1474. seq scripta inedita adhuc pleraque Biblioth. Sangermanensi Cod. 4 664. aliisque obvia: *In speculum nachorum*. *In Regulam S. Benedi plicatio duplex*, in quibus sent dogmata, verba, consilia & pr confert cum Jure Pontificio & tiis sanctorum Patrum. *In Be nam* Benedicti Papæ XIII. *In S Monachorum*. *De signis locutionum* Hendreichius addit *notas in Dama tificale*, laudatas Georgio Cass. * Petri hujus Glossas ad Chronic masi habeo in MS. Codice char ex alio antiquiori descripto, q olim D. Marci Episcopi Prænes R. E. Cardinalis, qui circa an. florebat. Sunt autem Glossæ inf rum, quæ Clementinis adscrib in quibus identidem Romana mordetur. Damasi Chronicon non tantummodo Pontificalis libe Anastasii vulgo dicitur, sed & tium Pontificum subjuncta a Pan Pisano historia, quæ cum Calli concluditur. Opus suum Glossa dicat *Carolo* (VIII.) *Francorum* Augent Codicis hujus Lucensis (net enim ad Bibliothecam Ca rum majoris Ecclesiæ Lucensis tium raræ quædam adnotationes tremo pagellarum quarumdam ne descriptæ ex ipsa Pii III. huc Cardinalis manu, quod Codicis hujus olim possessor sedi monuit ante unam aliquam ex il bens: *Postila manu propria F. Ca nensis*. His in glossis historica q interserit author, ut illud de IV. *qui concessit Cardinalibus med proventuum Rom. Ecclesiæ*, *& d licentiam utendi capellis rubeis*. sa ad vit. Leon. III. pag. 200.

(*a*) *Ego in libro de præstigiis fortunæ*, *actus Domini Regis Angliæ Henrici secundi pro mea per-vitate magnifice* &c.

(*b*) Nouvell. rep. lettr. A. 1688. pag.

hoc Boerii definit in Honorio II.

Petrus Bonageta Ordin. Minor. in Aragonia dogmata quædam cum Transubstantiatione non concilianda disseminans gravem censuram incurrit Clementis XI. quam vide apud Bzovium ad A. 1371. num. XIII.

Petrus Bonomus Tergestinus, Imperialis aulæ protonotarius, superstes adhuc A. 1494. teste Trithemio cap. 923. ubi ejus *libros Epigrammaton* atque *Epistolas* celebrat.

Petrus Brunichellus sive e *Bruniquello*; Gallus Augustinianus, Episcopus Civitatis Novæ in Latio A. 1311. ad 1328. de quo Ughellus Tom. X. pag. 68. atque Elssius in encomiastico Augustiniano pag. 562. qui præter Commentarium *in Proverbia*, *Ecclesiasten*, & *Cantica Canticorum*, librosque alios plerosque S. Scripturæ (*Lecturas Scholasticas*, sibi non visas tamen vocat Sixtus Senensis lib. 4. Bibl. S. pag. 361. *in totam Bibliam*) & *in IV. libros Sententiarum* testatur scripsisse in gratiam Cardinalis de Rengaxio, *Lexicon Biblicum*.

Petrus Brutus Venetus, Episcopus Catharensis in Dalmatia, scripsit librum Victoriæ *adversus Judæos* editum Vicentiæ 1489. fol. *imo in* 4. Laudat Trithemius cap. 891. Vide & Colomesii Italiam Orientalem pag. 7. seq.

* *Petrus* de *Brutis* (non *Brutus*) ut ipse se appellat in epistola ad Oliverium Arzignanensem præfixa Commentariis ejusdem Oliverii in Valerium Maximum in editione Veneta an. 1491. eidem ab Authore dicatis; scripsit præter epistolam illam, qua Oliverio respondet, opusculum *de virtute amplectenda*, cujus ipse in eadem epistola meminit.

Petrus de Bruxellis, cujus Orationem de periculis corrupti Cleri, *quod Clerus patietur notabiliter*, edidit Clariss. Hermannus ab Hardt tomo I. hist. Concilii Constantiensis, non diversus mihi videtur a *Petro Pistoris*, de quo infra. Alius Petrus Crockart de Bruxellis, & junior, Ord. Præd. defunctus Machliniæ A. 1514. de quo Jac. Echardus Tom. 2. pag. 29. seq.

Petrus de Bruye, Narbonensis Gallus jam ante A. 1119. cœpit dogmata spargere ob quæ per viginti fere annos sata & aucta, rogo apud S. Ægidium impositus est teste Petro Mauritio Epistola contra Petrobrusianos pag. 1119. Bibl. Cluniacens. & Tom. XXII. Bibl. Patrum Lugd. pag. 1034. De illo præter Annalium conditores, scriptoresque de hæresibus, consulendus Mabillonius prolegom. ad S. Bernardi Opera §. 67. seq. & Mag. Henricus Cornelius Hecker, Hamburgensis in diss. de Petrobrusianis & Henricianis, testibus Veritatis, edita Lipsiæ 1721. 4.

Petrus de Buclanico, notus ex *Roberti* de Sancto Valentino, Ordin. Præd. Inquisitoris Generalis Actis adversus quendam Petrum de Buclanico, Archipresbyterum relapsum circa A. 1308. Vide Jacobum Quetif T. 1. p. 539.

Petrus Burrus Brugensis, Canonicus Ambianus defunctus A. 1507. æt. 75. Poeta lyricus eximius, de quo appendix ad Trithemium de S. E. cap. 14. Valerius Andreas pag. 726. seq. Possevinus, Swertius pag. 604. Hendreichius pag. 802. pandect. Brandenburg. Robertus Gerius ad Caveum.

Petrus Cælestinus. Vide supra in *Cælestino V.* Papa Tom. 1. pag. 316. atque Acta Sanctor. Tom. IV. Maji 19.

Petrus Calo sive *Calotius* de fossa Clodia (Chioggia) sive Clodiensis in Veneta ditione, Ord. Præd. scripsit Vitas Sanctorum prætermissas a Jacobo de Viragine, de quo supra Tom. 1. pag. 325. clarus circa A. 1310. Mirum est Franciscanis adscribi a Possevino, Georgium Wicelium laudante auctorem, cum Wicelii verba Vossio pag. 499. etiam laudata contrarium testentur. *Petrus Calotius*, *Ordinis Prædicatorum Monachus admodum exacte ingentia duo Volumina de vitis Divorum scripsit*, *quæ in Bibl. Dominicana Bononiæ servantur*.

Petrus Caroli loci Abbas Ord. Cisterc.

Sec. XIII. cui tribuitur *Vita S. Gvilelmi* Archiepiscopi Bituricensis, defuncti A. 1209. Eam tamen sub titulo *Auctoris coætanei Anonymi* edidit Bollandus T. 1. Januar. X. pag. 628. 638.

Petrus Cameracensis. Supra *Petrus de Alliaco*, & *Petrus S. Autberti*.

Petrus de Candia. Supra, *Alexander V.* Papa.

Petrus Candidus December, supra Tom. 2. pag. 17.

Petrus Canonicus S. Autberti Cameracensis, scriptor martyrii S. Dympnæ, filiæ Regis Hiberniæ. Vide supra, *Petrus S. Autberti*.

Petrus Canonicus & Archidiaconus Londinensis, clarus circa A. 1230. scriptor dialogorum Petri & Simonis libris III. ad Simonem Logodunum, Archidiaconum Cantuariensem, *de reparatione lapsi* sive *de Messiæ adventu*, contra Judæos. Idem teste Lelando cap. 225. auctor *Pantheologi*, sive Lexici S. Scripturæ & rerum Theologicarum ad Godefridum Lucium Episcopum Simenorum sive Wintoniensem libris 52. De Manuscriptis Codicibus hujus Operis vide Oudinum Tom. 3. pag. 115. His Baleus III. 90. & Pitseus pag. 306. addunt libros VI. *de Virtutibus*, & totidem *contra peccata*, tum *Remediarium vitiorum* libris II. & *Remediarium conversorum* ad Richardum Londinensem *Sermonesque* & librum nescio cujus *de terra Palæstinæ*, ex Gallica translatum in Linguam Latinam.

Petrus Canonicus S. Victoris Paris. infra mox *Petrus Cantor*.

Petrus Pictaviensis, cum Remensi non confundendus Canonicus S. Victoris & Scholæ Theologicæ Rector *Cantorque* Parisiensis sua ætate egregius, vitaque ac scientia clarus, denique Episcopatum Tornacensem fugiens in Cœnobio quod Longus pons dicitur, Ord. Cisterc. in diœcesi Svessionensi diem obiit A. 1197. Vide Pagium ad illum annum num. VI. & de scriptis Petri, Carolum Vischium pag. 263. seq. Bibl. Cisterc. atque Oudinum Tom. 2. pag. 1662. seq. Ex lucubratio ejus vidit lucem *Summa* de fugil ne vitiorum & commendatione v tum, quæ *Verbum abbreviatum* solet nuncupari, quia incipit a v Rom. IX. 28. *Verbum abbreviatun ciet Dominus super terram*. Prodiit tibus Hannoniæ, cum notis Gr Galopini 1639. 4. Ex eodem pet opusculum *contra Monachos propriet* editum Parisiis una cum aliis eju argumenti. Loca quædam ex Petri *nitentiali*, quod emendatum a Ma *Jacobo* S. Victoris Canonico fuit Alex. Petavium, vulgavit Jacobu titus ad calcem Pœnitentialis Th ri Archiep. Cantuariensis, Paris. 4. pag. 341. 342. Cætera inedita *Allegoriæ*, *annotationes & brevia mentaria in totum Vetus & Novun stamentum*. Tractatus *de contrar Scripturæ*, seu *de contrarietatibus logicis*, *de contrarietatum solutionibus pi & phrases S. Scripturæ*, sive ut rico Gandavensi cap. 16. *Gram Theologorum*. *Summa Abel* sive *D ctiones* secundum ordinem alpha quarum initium: *Abel dicitur p pium Ecclesiæ*. *Magna Summa de mentis & animæ Consiliis*. His ad Alberici Chronico pag. 411. *m summam de Conciliis & rebus Ec sticis: Unum ex quatuor innova*

* Præterire hic pigeret epitaphiu ri hujus pii sepulchro olim impo quod servarunt nobis itineris lit secundi authores PP. Martene & rand pag. 9.

Hoc jacet in loculo Petrus Vene ille
Egregius Cantor, Parisiense d

Pro veteri isto nunc aliud imp est in hanc sententiam.

D. O. M.

Hic jacet Petrus Cantor Parisien ctor celeberrimus, qui in Episcopu nacensem electus humiliter declina suis auditoribus scientiæ, ac norm rum existens assumpto in hoc mo

si habitu vitam beato fine com-
IV. Calendas Junii an. 1180.
us emortuum mirificum, ac sua-
odorem exhalavit.
Canusinus & Barensis in Apu-
episcopus, jussu Leonis Papæ
isse traditur *Vitam & obitum*
Episcopi Canusini defuncti circ-
566. quam ex Manuscr. Ca-
lidit Ughellus ubi de Barensi-
opis differit, Tom. VII. Ita-
pag. 338. (edit. novæ pag.
) Edidit etiam Bononiæ 1623.
ceus, Præpositus Canusii. Sed
Sanctor. Tom. 2. Februarii 9.
a Bollando ex tribus Manu-
cripta ab *Anonymo* seculi octa-
se ex *Petro* Episcopo, quæ di-
t, accepisse profitetur. Inter
scopos autem Barenses duo Pe-
Ughellum reperiuntur, unus
lter A. 950.
Capuanus, Amalphitanus Dia-
deinde Presbyter Cardinalis,
Sicula & ad Philippum II. Gal-
199. obita, aliisque gestis cla-
i obiit A. 1209. Præter ejus
ria in jus Pontificium, cele-
us *Oratio* qua Angliæ & Gal-
ad deponenda mutua odia &
n pro recuperanda Palæstina
um adducti esse traduntur. Vi-
sephi Eggs purpuram doctam
pag. 112. * Scripsit etiam Le-
ctionatorium, quod extat MS.
th. Cassin. Montfaucon Biblio-
S. Tom. 1. pag. 226.
Carnotensis Cantor & Cancel-
discipulus Fulberti de quo su-
t. 2. pag. 213. clarus circa A.
s *Speculum Ecclesiæ* sive *ma-*
teriorum Ecclesiæ Manuscr. in
Victoris Parif. In aliis Biblio-
ossa in librum Job. Et para-
Psalmos quæ citatur a Joan-
io. Vide Oudinum Tom. 3.
& Joannis Lironi Bibl. gene-
iptorum Gallorum, Gallice
9.4. edita Tom. 1. pag. 20.seq.
Carnotensis Episcopus, infra
Petrus Cellensis.

Petrus de Casa, Alegrio pag. 285. *de Cesis* Lemovicensis, Carmelitarum ab A. 1330. Generalis, inde Episcopus Basionensis sive Bassionensis & Patriarcha Hierosolymitanus. Præter *Sermones*, scripsisse traditur *in IV. libros Sententiarum* teste Trithemio cap. 596. Alegrius addit etiam *in Politica Aristotelis*. Videndum diversus ne sit *Petrus* Hierosol. Patriarcha & Episcopus Rutenensis, sedis Apostolicæ Legatus in partibus ultramarinis in negotio terræ sanctæ, cujus litteras hortatorias ad transmarinam expeditionem edidit Dacherius Tom. VIII. spicilegii pag. 276. (edit. novæ Tom. 3. pag. 708.)

Petrus Casinensis Diaconus, laudatus Baronio scriptor *Vitæ S. Athanasii*, Episcopi Neapolitani ab A. 850. ad 872. ex qua plura ipse ad illos annos & ad A. 861. In Actis Sanctorum autem Tom. 4. Julii XV. pag. 77. 84. post *Joannem* Neapolitanum, de quo supra Tom. 4. pag. 108. cum notis vita illa exhibetur non sub Petri nomine, sed Auctoris *Anonymi* coævi. Et pag. 74. profitentur editores se nescire unde Petrum Diaconum Casinensem, seculi noni scriptorem Baronius eruerit.

Petrus Monachus & Bibliothecarius Casinensis, Diaconus Ostiensis & apud Lotharium II. gratiosus circa A. 1137. de quo Mandosius in Bibl. Romana pag. 213. seq. & Jo. Baptista Marus ad cap. 47. libri *de Viris illustribus Casinensibus* quem cum *Placidi* supplemento atque eruditis notis edidit Rom. 1655. 8. recusum Parif. 1666. 8. & in Bibl. Patrum edit. Lugd. 1677. T. XXI. p. 347. necnon in Bibliotheca Ecclesiastica quam edidi Hamb. 1718. fol. & in thesauri scriptorum Italiæ Muratoriani T. VI. & Burmanniani T. IX. p. 329. Præter hunc librum Petro debemus continuationem *Chronici Casinensis* ab A. 1086. usque ad A. 1140. de qua supra in *Leone* Ostiensi T. 4. pag. 261. Et *Disciplinam Casinensem*, inter scriptores Veteris disciplinæ Monasticæ Parif.

1726. 4. nuper vulgatam p. 2. 4. ex ejus clausula brevi *Commentationis in Regulam S. Benedicti*, adhuc inedita. *Historicam relationem de corpore S. Benedicti, Casini*, in Actis Sanctorum Tom. 3. Martii p. 288. 298. Libellum ad Conradum III. Imperatorem *de notis* sive siglis *Romanorum*, Venet. 1525. 4. curante Nicolao Erythræo, atque inter Grammaticos Latinos Putschii pag. 1579. 1638. *Vitam SS. Guinizonis & Januarii*, in Actis Sanctor. Tom. VI. Maji pag. 456. *Vitam S. Placidi*, discipuli S. Benedicti, cujus Prologum dedit Mabillonius Sec. 1. Benedictin. una cum prologo *libri de locis Sanctis*, ad Guibaldum Casinensem & Stabulensem Abbatem, & argumentis capitum libri *de ortu & vita Justorum Cœnobii Casinensis*. Hæc tria ex Mabillonio reddidit etiam Edmundus Martene Tom. VI. Veterum monumentorum pag. 785. 789. 791. Deperdita ejus vel inedita quæ a Petro ipso sive eo qui caput ultimum libro ejus de illustribus Casinensibus addidit, & a Maro in notis ad illum librum, tum a Petro in continuatione Chronici Leonis Ostiensis, pleraque etiam apud Possevinum, Vossium, & Caveum memorantur, plura sunt ibique obvia, ut a me illa hoc loco repeti non sit necesse.

Petrus Cassiodori F. Italus an Anglus circa A. 1300. cujus exstat Epistola *Ecclesia nobili Anglicanæ in luto & latere ancillatæ, Petrus filius Cassiodori, miles Catholicus, pugil Christi devotus salutem & captivitatis jugum abjicere ac bravium accipere libertatis*. In Flacii Catalogo testium Veritatis & in Jo. Wolfii Tom. 1. lectionum memorabilium p. 534. & apud Goldastum Tom. 1. monarchiæ Imperii pag. 11.

Petrus de Castellione Italus, Ord. Minor. docuit in Academia Conimbricensi, ibique absolvit brevem lecturam *in libros Sententiarum*, & *Quodlibeta* pro Cursu suo A. 1453. Vide Waddingum pag. 278.

Petrus de Cessona Monachus & Abbas Claraevallensis Ord. Cistei A. 1350. Præter *Commentariu tium & quartum Sententiarum* brum *de auctoritate summi Ponti* ditur scripsisse A. 1353. *Episl Christi* divisam in capita centi Innocentium VI. sive *Centilogi* Christi contra *Epistolam Lu Mundanos* de non Apostolicis dam moribus, qui Apostolorum cum successisse gloriantur: scri eodem Petro A. 1351. editámq Wolfii lectionibus memorabili p. 654. *Confessionale Petri* ad I Claraevallis Abbatem. Librun *mnio, super definitione, contra* Conciones, Epistolas. Vide V p. 266. atque Oudinum T. 3. p Staphorstium nostrum Tom. 3. cles. Hamb. pag. 248.

Petrus Cellensis Abbas Ordin in suburbio Trecensi, inde ab S. Remigii Remensis, denique in Episcopatu Carnotensi succ annis Sarisberiensis, defunctus Ad eum Alexandri III. S. B Joannis Sarisberiensis & Nico ræavallensis exstant Epistolæ, a colao Epist. 25. ad Henricum pum Trecensem, mactatur elo etiam hoc loco velim exstare *Cellensis vir religiosus ac timen homo bonus & testimonium bonu a bonis: vita & litteratura co nobis quoque tanta familiaritat ctus, ut non sit unus de cæteris, cæteris unus. Omnia nostra sua* Scripta ejus post Labbeum To S. E. pag. 190. Caveum ad atque Oudinum T. 3. pag. 15 referre operæ pretium duxi. S tur:

Epistolarum libri novem. It xandri Papæ III. ad eundem Cellensem & alios Epistolæ notis Celeberr. *Jacobi Sirmondi* su ejusdemque elegantissima ad sianos Montis Dei epistola nu ria prodierunt Parisiis A. 16 ac deinde tomo tertio Sirmon

rum, Parif. 1696. & Venet. 1729. ficut in Bibl. Patrum Lugd. T. 23. p. 823. omiſſis tamen Alexandri III. Epiſtolis. Petri Cellenſis Epiſtolæ exſtant itidem in Bibl. Patrum Pariſ. & Colonienſi in quibus occurrunt etiam hæc Petri opuſcula quæ jam ab Anno 1600. fuerant in 8. excuſa in eadem urbe Pariſienſi ex Bibliotheca V. C. *Nicolai Fabri*.

Liber de Panibus, ad Joannem Sariſberienſem, poſtea Epiſcopum Carnotenſem. in Biblioth. Patrum edit. Lugd. Tom. 23. pag. 745.

Moſaici Tabernaculi myſticæ & moralis expoſitionis libri duo. ibid. pag. 789.

Liber de Conſcientia, ad Alcherum Monachum pag. 802. Hæc omnia repetita in nova Operum Petri Cellenſis editione, curante *Ambroſio Januario* Monacho Benedictino Pariſ. 1671. & Tom. XXIII. Bibl. Patrum Lugd. pag. 636. ſeq. ubi etiam exſtat *liber de diſciplina clauſtrali* ſecundum regulas SS. Benedicti & Auguſtini, ad Henricum Campaniæ Comitem pag. 507. vulgatus pridem a Dacherio Tom. 3. ſpicileg. pag. 42. (edit. novæ Tom. 1. pag. 452.) *Sermones XCI.* pag. 683. in quibus etiam *IX. in Synodis habiti* pag. 731. ſeq. & unus in Commune Confeſſorum pag. 730. & de S. Benedicto pag. 662. ac bini de S. Nicolao p. 727. & S. Bernardo pag. 725. & Sermo ultimus pag. 744. *de tribus legibus*, Naturali quam quaſi *diætam univerſalem* ait eſſe: Lege Moyſis, quæ fuerit quaſi *helleborum*: & Lege Evangelii, *nihil habente amaritudinis*, *nihil acredinis*. His adde Sermonem *de meditatione mortis* in Combefiſii Bibl. concionatoria ad feſtum commemorationis animarum.

Spem quoque fecerat V. C. *Nicolaus Camuzatius*, Eccleſiæ Trecenſis Canonicus, plura, quæ adhuc lucem expectant, e tenebris ſe eruturum, ſed non puto præſtitiſſe: ſaltem nihil me vidiſſe aut audiviſſe recordor. *Commentarium in librum Ruth* Manuſcr. in Bibl. Claræ|vallenſi ſervari teſtatur Joannes Liron libro ſupra laudato pag. 78. *Epiſtolæ duæ* ad Wilhelmum, Petrum, Widonem, ne Ciſtercienſium ordinem defererent, ſpicilegii Dacheriani Tom. 2. pag. 447. (edit. novæ Tom. 3. pag. 544.)

Vocabula Latino-barbara Petro Cellenſi uſurpata excerpſit Jo. Lud. de la Cerda Adverſar. ſacr. cap. 180. & 183.

Petrus Cerebroſus, Monachus inter primos medio ſeculo XV. qui flagellationes ſpontaneas ac profuſas reprehendere eſt auſus, cujus objectionibus reſpondere inſtituit Petrus Damiani libro VI. Epiſtola 27. Confer Jacobi Boileau hiſtoriam flagellantium pag. 190. ſeq. Ad eundem Petrum Epiſtola Damiani 28. in qua eum chariſſimum fratrem & dilectiſſimum filium appellat.

Petrus de Charitate Ord. Præd. circa A. 1350. Ejus *Chronicon* a principio Mundi memoratur apud Jacobum Quetif T. 1. pag. 633.

Petrinum Chronicon, ſupra, Erfurtenſe.

Petrus Chryſolanus. Supra in *Criſolano* Tom. 1. pag. 436.

Petrus Chyſologus. Supra Tom. 1. pag. 379. * Non eſt, cur hic prætercam recentiſſimam operum Chryſologi editionem, quam ſub ipſo anno ſuo emortuali evulgavit vir Cl. P. Sebaſtianus Pauli Congregat. Matris Dei Lucenſis ſodalis meus dilectiſſimus & amicus dum viveret in primis chariſſimus. Prodiit illa typis Venetis an. 1750. Tom. 1. fol. Præter ea, quæ in præcedentibus editionibus patuerunt, adjecit ſermones ſeptem de oratione Domini deſumptos ex Dacherii Spicilegio Tom. VII. pag. 120. Veteris editionis; geminos etiam alios ex appendice ſermonum S. Auguſtini editionis Maurinianorum. Recenſuit totum opus ad veteres MSS. Codices; notas a Dominico Mita olim adornatas retinuit, quibus & ſuas adjecit nec paucas, nec, ut vera fatear, indoctas.

Quamquam vero laborem hunc viri eximii probo; multum tamen longiſſime abeſſe credo, ut editio Operum Chry-

Chryſologi ſic tandem omnibus numeris abſoluta reputetur. Admonet vir eximius ex orationibus hiſce nonnullas Severiano cuidam in vetuſtis Codicibus adſcribi, qua ego præmonitione edoctus nactuſque in veteri homiliario codice reperto in Bibliotheca Canonicorum Majoris Eccleſiæ Lucenſis, nec meo judicio ſæculo 12. recentiore homilias quaſdam Severiani nomine præfixas, unam aliquam ex illis conferendam aſſumpſi cum homilia Chryſologi, quæ inter editas eſt CII. Utramque conſentientem reperi; ſimul tamen agnovi hiulca eſſe quædam in edito, quæ egregie ſupplebantur a codice illo. Unam alteramve lectionem variantem proferam, ut lectores de cæteris judicium capiant. In edito legimus: *Cum audiſſet de Jeſu, miſit ad eos ſeniores Judæorum. Gentilis Judæum ad Chriſtum mittit; & in lege poſitis, qui ſine lege erat, legis demonſtrat auctorem. Nemo ergo miretur, ſi Gentilis hoc eſt Chriſtianus aut vocat, aut ducit, aut perducit ad Chriſtum.* MS. codex ita legit. *Cum audiſſet de Jeſu. Niſi præceſſiſſet auditus fidei, ſalus corporis non veniſſet. Ergo miſit ad eum ſeniores Judæorum. Gentilis Judæum ad Chriſtum mittit; ergo & nobis, quia fidei præceſſit auditus, vita corporis mox ſequitur. Miſit autem ad eum ſeniores Judæorum & in lege poſitus, qui ſine lege erat legis demonſtrat auctorem. Nemo ergo miretur, ſi Gentilis hoc eſt Chriſtianus Judæum advocat, aut perducit ad Chriſtum.*

Rurſus editi ferunt. *In morte manentes arguens ſic Judæos: Amen dico vobis, nec in Iſrael tantam fidem inveni.* Codex meus legit: *Imo remanentes ſic arguens Judæos: Numquid in Iſrael tantam fidem invenimus?*

Petrus Abbas *Claræ vallenſis*, circa A. 1162. cujus *Epiſtolæ* editæ a Bertrando Tiſſier Tom. 3. Bibl. Ciſtercienſ. pag. 264. adde Oudinum Tom. 2. pag. 1561.

Petrus Abbas *Claravall.* circa A. 1350. ſupra *Petrus de Ceſſona*.

Petrus de Clauſia apud S. Antoninum ſummæ hiſtoriar. tit. 23. cap. XI. T. 3. pag. 681. non alius ac *Petru. lo* de quo ſupra pag. 249. Idem q *Petrus Clodienſis* apud Voſſium pag ex Volaterrano.

Petrus Mauricius Monboiſerius c mento *Venerabilis* Ord. Bened. nonus *Cluniacenſis* ab A. 1122. ad Ejus vita ſcripta a *Radulfo* Mo ejus diſcipulo, ad Stephanum Abb Cluniacenſem prodiit in Edmundi tene tomo ſexto monumentorum 1187. 1201. In Andreæ autem du ne Bibl. Cluniacenſi Pariſ. 1614 occurrit pag. 589. ejuſdem vita e teri Chronico.

Vita Petri Abbatis, ex Chronico niacenſi, & pag. 602. Veterum teſtimonia, S. Bernardi Epiſt. 27 283. Roberti de Monte, Matthæi ſii, Henrici de Gandavo cap. 29 colai de Clamengis, Joannis T mii, cap. 418. de S. E. & II. 12 luſtrium Benedictin. & aliorum, pag. 607. *Petri Pictavienſis* Mo Epiſtola ad Mauritium, Paneg verſibus elegis dictus in primo a tu Petri Abbatis in Aquitaniam dam, & invectiva in Calumnia pag. 616. & Tom. 22. Bibl. P Lugd. pag. 820. Epiſtola altera ad dem Petrum, pag. 618. (Lugd. 825.) qua eum ad ingenii ſui menta publicanda hortatus inte celebrat his verbis: *Nam, ut de nis litteris taceam, quas utrumqu ſtamentum memoriter retinendo, in ptu ſemper habetis: quis unquam ſubtilius, quis Ariſtoteles argumen quis Cicero pulchrius aut copioſiu quando quicquam diſſeruit? Quis maticus inſtructior, quis Rhetoricu tior, quis Dialecticus fortior, q rithmeticus numeroſior, quis Geom regularior, quis Muſicus cantile quis Aſtronomicus perſpicacior ex Sed & ſi de Sanctis Patribus dicere audeamus, vos ab unoquoqu tuor fluminum Paradiſi, qua poſt Evangeliſtas totum orbem irrigant*

ile reportastis: quia cum Hiero-
'ox, cum Augustino profusus, cum
profundus, cum Gregorio clarus

im Mauritii, editionem plenio-
iendatioremque & notis etiam
am ejusdem Bibliothecæ Clu-
s Curatoribus debemus, reperi-
Biblioth. Patrum Lugd. Tom.
in quibus familiam ducunt pag.
Lugd. pag. 826.) *Epistolarum li-*
(vulgati pridem a Petro de
Martyrum Parif. 1522. fol.)
tis pag. 959. (Lugd. pag. 967.)
s octo Petri sive ad Petrum quæ
ri editione desiderabantur. Epi-
istoricas VI. ex vulgatis excer-
que in scriptoribus rerum Fran-
recensuit Franciscus du Chesne
IV. pag. 458. 491.
ola ad Petrum de sancto Joanne
os qui dicunt: Christum num-
e in Evangelio aperte Deum di-
ag. 966. (Lugd. pag. 970.)
atus adversus Judæorum invetera-
itiem, pag. 983. (Lugd. p. 977.)
Ingolstad. 1546.
ola ad S. Bernardum, *Abbatem*
llensem, de translatione sua, qua
nsferri ex Arabico in Latinum
tam sive hæresim Saracenorum
143. cum summula brevi con-
eses & sectam diabolicæ fraudis
orum, sive Ismaelitarum, &c.
109. (Lugd. pag. 1030.) cum
Retinensis præfatione in librum
ni a se translatum pag. 1116.
1033.) Adde sis quæ notavi in
argumentorum pro veritate Fi-
g. 264. seq. atque infra in *Ro-*

ola, sive *Tractatus adversus Pe-*
nos hæreticos, pag. 1128. (Lugd.
33) ex editione Ingolstad. 1546.
a cum S. Bernardi quibusdam
ibus & Epistolis curaverat Jo.
sterus.
ransfiguratione D. N. J. C. ser-
1231. (Lugd. pag. 1080.) &
in Bibl. Concionatoria Combefisii. Incip. *Hodie, dilectissimi, solito serenior nobis dies illuxit.*

De miraculis sui temporis, *libri duo*, p. 1247. (Lugd. pag. 1087.) sæpius etiam seorsum excusi, ut Duaci 1595. 12.

Rhythmi, *Prosa*, *Versus & Hymni*, p. 1338. (Lugd. pag. 1125.) In his primo loco occurrit Carmen Elegiacum *contra Calumniatores carminum Petri Pictaviensis*, in quo plures laudat in Ecclesia Latina scriptis & poematibus inclytos. *In laudem Salvatoris* Rhythmus Incipit: *A Patre mittitur, in terris nascitur Deus de Virgine: Humana patitur, docet & moritur libens pro homine.* Habes hic etiam hymnum utrumque *de S. Benedicto* & *de translatione S. Benedicti* quem exhibent etiam Arnoldus Wion Tom. 2. ligni Vitæ pag. 102. & Joannes a Bosco in Biblioth. Floriacensi pag. 376. nec non *Petri Abælardi Epitaphium* quod incipit: *Gallorum Socrates*. Nam alterum, cujus initium: *Petrus in hac petra latitat*, in Biblioth. Cluniacensi & Biblioth. Petrum Lugd. non reperio, habet vero Ludovicus Jacobus de scriptoribus Cabilonensibus pag. 142.

Statuta Congregationis Cluniacensis cum diplomatibus & chartis, LXXVI. & præfatione satisfactionali sive apologetica &c. p. 1354. (Lugd. p. 1132.)

Totam ipsam Alcorani translationem (*b*) inquit Andreas du Chesne pag. 1118. *hic attexere, superfluum. Confutavit eam & ipse Petrus Venerabilis libris quinque, quos quia necdum, licet diligenter quæsiti, reperiri potuerunt, Lector hic etiam desiderabit.* Ex his quos *quatuor*, non *quinque* Mauricius scripserat, libros duos primores *adversus nefandam sectam Saracenorum* ex Manuscr. Codice Aquicinctensi, auctoris ævo exarato edidit Edmundus Martene Tom. 2. monumentor. 1121. præmissa Epistola *Petri Pictaviensis*, & argumentis capitulorum libri non modo primi & secundi,

onfer Alberici Chron. pag. 301.

(*b*) De hac infra in *Roberto Retinensi*.

di, sed tertii quoque & quarti, quos nemo adhuc in lucem protulit. Profitetur Pictaviensis se in transferendo Alcorano socium fuisse *Petri Toletani* & *Roberti* Archidiaconi postea Pampilinensis.

Sermones III. de laude sepulchri Domini, de S. Marcello Papa & Martyre, & de veneratione reliquiarum, eidem Edmundo Martene in acceptis referimus Tom. V. thesauri anecdotorum pag. 1419. Et *Epistolas quinque* Tom. 1. anecdotor. pag. 406. seq. 416. sicut alias *duas* Mabillonio Tom. 3. Analect. pag. 481. (edit. novæ pag. 159.) *Carmen de virtute* quod incipit: *Destituit terras decus Orbis, gloria rerum Virtus.* Manuscr. in Biblioth. Paulina Lipsiensi, teste Joach. Fellero pag. 299. Carmen *de ritibus missæ* quod sub nomine Mauricii subjunxi primæ editioni Bibliographiæ antiquariæ Hamb. 1713. 4. postea satis comperi auctorem habere *Hildebertum* Cenomanensem, ut in præf. ad tomum sextum Bibl. Græcæ sum professus. Petri Cluniacensis *nucleus de sacrificio Missæ* post Hildebertum & Rupertum Tuitiensem editus est in editione Romana librorum de Catholicæ Ecclesiæ officiis ac ministeriis, 1591. fol. & in tomo decimo Biblioth. Patrum Parif. 1644.

Petrus Clodiensis, supra *Petrus Calo*.

Petrus Apollonius Callatius, Supra Tom. 1. pag. 132.

Petrus de Colle Teutonicus, Ordin. Minor. qui Concilio Basileensi A. 1440. interfuit, & cum in eo multa disputasset, denique pro auctoritate Concilii concludit. Vide Trithemium de sideribus Germaniæ cap. 177. & de scriptoribus Eccles. cap. 791. ubi & Quæstiones ejus in libros Sententiarum, & Sermones varii memorantur. Nec plura Waddingus pag. 279.

Petrus de Columbario supra, p. 246. *Petrus Bertrandus* Junior.

Petrus Comestor, supra Tom. 1. pag. 404.

Petrus de Condeto Canonicus ir nasterio B. Mariæ de Cagia, dioe Meldensis A. 1250. idem fortass Archidiaconus deinde Svessionensi Regis Francorum Cappellanus sive ricus A. 1294. 1298. Ejus *Epistol* Priorem de Argentolio edidit Dacl Tom. 2. spicilegii pag. 551. (edi væ Tom. 3. pag. 664.)

Petrus Coral Abbas Lemovicensi cujus *Chronica S. Martini Lemov* ad A. 1266. nonnulla producit zius T. VI. Misc. pag. 369. 370.

Petrus de Corbolio, Parisiis Tl giam docuit, ubi inter auditores habuit (*a*) Lotharium Anagnium postea Innocentius III. Papa: E: risiensi B. Mariæ Canonico & de to Cameracensi Episcopo, inde A. 1200. Archiepiscopus Senon diem obiit A. 1222. *Totum Apo* sive omnes Apostoli Pauli Epistol *posuit subtiliter & copiose, appositi Patrum sententiis, locis singulis* *nientibus*, ut testis Henricus Gand sis cap. 33. Etiam Manuscripti f tur in variis Galliæ Bibliothecis (mentarii ejus *in Psalterium*, & *Q* *nes Scholares* ex quibus aliqua p Jo. Launojus de scholis celebri pag. 229. & de unctione infirm pag. 26.

Magister *Petrus de Corbuith*, ap bericum pag. 415. (rectius de *Co* Pag. 419.) *vir suo tempore nomin mus*, idem cum superiore, qui T Cantipratano dicitur M. *Petrus d boel*. Vincentio Bellovacensi *vir* *mabilis litteraturæ*.

Petrus Corsinus sive *de Corsinis* cretorum Doctor & ex Volate Florentinus urbis patriæ ab A. Episcopus & Cardinalis Portuen S. Rufinæ, qui cum Clemente anti-Papa fecit contra Urbanun diemque obiit A. 1405. Vide Bal ad Papas Avenionenses Tom. 1 1040. seq. & Diarium eruditorun liæ Tom. IX. pag. 147. Præter l

(*a*) Miræus ad Henr. Gandavensem cap. 33. Oudinus Tom. 3. pag. 33.

lis ex quibus brevem ad Gubernatores Civitatis Senarum, publicavit Ughellus Tom. 3. pag. 154. scripsit vitas aliquot Pontificum & Cardinalium, sed adhuc quantum memini ineditas. Relationem de electione Urbani VI. ad Principes Christianos pro terminando schismate. Sermones sacros. Confer Julium Nigrum in Historia scriptorum Florentinor. pag. 461. seq.

Petrus de Crescentiis Philosophus & Medicus Bononiensis, testatur se per triginta annos diversas per provincias cum eorum rectoribus circumivisse, multosque libros novorum & antiquorum prudentum perlegisse, & varias, ac diversas operationes colentium rura vidisse. Hujus *XII. libri ruralium commodorum* cum Epistola ad Carolum II. Hierosolymæ & Siciliæ Regem (qui Patri Carolo I. A. 1285. successit) primum typis exscripti prodiere per Joannem Schusler Augustæ Vindel. 1471. fol. (*a*) deinde Argentinæ 1486. Basil. 1538. fol. atque aliis locis sæpius, ut jam notare me memini supra Tom. 1. pag. 433. etiam Germanice 1493. fol. De Gallica versione Anonymi Galli, Ord. Præd. circa A. 1370. confer Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 666.

Petrus Crinitus, supra Tom. 1. pag. 435.

Petrus Cunerius sive *de Cugneriis*. Vide supra in *Petro Bertrando*, Seniore, & Francisci de Cruce Cenomana Biblioth. Gallicam pag. 391. Bzovium ad A. 1327. num. 8.

Petrus de Cyperia Infra, *Petrus de Limoges*.

Petri Cyrnei, historia de rebus Corsicis ad A. 1505. Manuscr. in Codice Regio Parif. 922. teste Labbeo p. 13. Bibl. MSS.

* *Petrus Cyrnæus*, nempe Corsus cum olim Corsica *Cyrne* appellaretur; humili loco natus in Dœcesi Aleriensi professione sacerdos, apud Venetos typographos corrigendis typorum speciminibus operam suam pretio locavit. Scripsit Belli Ferrariensis a Venetis habiti ab anno 1482. usque ad annum 1484. Commentarios, ex codice Estensi a Cl. Muratorio vulgatos Rer. Italic. tom. XXI. pag. 1194. Scripsit & *de Rebus Corsicis* usque ad annum 1506. historiam e MS. codice Regio Parisiensi non ante multos annos a Muratorio Rer. Ital. tom. XXIV. vulgatam.

Petrus de Dacia sive *Dania*, Ord. Præd. scriptor Actorum *Vitæ Christinæ Stumbulensis* Virginis Ord. Præd. in Diœcesi Doloniensi, defunctæ A. 1312. quæ desinens in A. 1286. exstat in Actis Sanctor. Tom. IV. Junii 22. *libri III.* pag. 175. 344. & *liber VI.* pag. 429. 454. Liber *quartus* Petro dicatus, additusque a Magistro Scholarium Stumbelensium *Joanne*, pag. 944. 408. una cum libro *quinto* qui Epistolas complectitur pag. 408. 429. Ex his Actis vitam Petri persequitur Jacobus Quetif Tom. 1. de scriptoribus Dominicanis pag. 408. seq. Idem ut videtur Petrus de Dacia quem Divinarum Scripturarum & Græci sermonis non ignarum fuisse Trithemius cap. 523. celebrat, opuscula ejus in astronomia, & arte calculatoria memorans, tabulas & Calendarium & de calculo seu computo.

Patrus Damianus, supra T. 2. p. 7.

Petrus Daventriensis. Infra, *Gerlacus Petri*.

Petrus Candidus December, supra Tom. 2. pag. 17.

Petrus Delphinus nobilis Venetus, sacri eremi Prior, & Ordinis Camaldulensis Præpositus generalis, adhuc superstes circa A. 1514. Ejus *Epistolarum libri XII.* cum Oratione funebri, ab *Eusebio Prioli* habita, Abbate Carcerum Ord. Camaldulensis, antea monacho S. Michaelis de Muriano, prodiere Venet. 1524. fol. curante Delphini discipulo Jacobo Brixiano, Priore S. Martini de Opitegrio: opus raro obvium, quod in auctione publica Parisiis licitantes pe-

(*a*) Vide Christiani Gottlieb Schwartzii indicem librorum Sec. XV. impressorum pag. 86. & Biblioth. Vilenbrouckianam pag. 48.

perit pretio mille librarum Gallicarum. Sed alias adhuc *Epistolas CCXLII.* ex Manuscriptis Camaldulensibus eruit Mabillonius scriptas ab A. 1462. ad 1514. quas vulgavit Edmundus Martene Tom. 3. novæ collectionis pag. 915. seq. subjuncta pag. 1211. *Oratione* Petri Delphini *ad Leonem X.* atque pag. 1215. *Eusebii Prioli* Oratione dicta in Delphini funere. De scriptis ejus hanc facit mentionem pag. 1231. *Præter quatuor* Epistolarum *volumina, quas post initum Generalatus officium pro Religione, pro amicis, ad quodcumque hominum genus ornate scripserat, præterquam plurimas* Orationes *elegantissime habitas, insignes quoque* in Hieronymum Savonarolam *edidit* Dialogos. In Ciceronis Orationes *memoranda descripsit* argumenta. *Perplura nec non* orthodoxorum Patrum apophthegmata *breviariis pulchro ordine digestis conciliavit. Accedebat ad tantum ipsius ornatum, mira quædam ipsius in scribendis litterariis characteribus & suavitas & pulchritudo, ut disertæ ipsius editiones tam præclara littera descriptæ, viderentur cyclade auro texta ac immensis monilibus ornatæ.* His *Chronicon Venetiarum* apud Possevinum addi video.

Petrus Diaconus scriptor libri *de Incarnatione & Gratia ac libero arbitrio*, ad S. Fulgentium & alios Africæ Episcopos circa A. C. 520. Hic inventus in Cœnobio Ord. Præmonstratensis (*a*) in agro Lovaniensi, sæpiusque editus in Bibliothecis Patrum, & inter S. Augustini scripta, & Fulgentii Ruspensis ut dixi supra Tom. 2. pag. 221.

Petrus Diaconus Ostiensis. Supra in *Petro Casinensi*.

Petrus Dominicus de Baono, Episcopus ab A. 1360. Tarvisinus scripsit *vitam B. Henrici* ex Tirolensi Comitatu Baucenensis, defuncti A. 1315. Tarvisii in editione Veneta, editam in Actis Sanctorum T. 2. Junii 10. pag. 371. 375. cum notis Danielis Papebrochii.

Petrus Dorlandus, supra Tom. 2. pag. 60.

Petrus Dresdensis, ludi moderator in patria, deinde Chemnitii & Zvviccaviæ, (*b*) Professoribus Lipsiensibus præter rem accensitus a Varillasio: (*c*) Patria pulsus quod cum Waldensibus videretur facere, Pragam quam A. 1409. reliquerat, repetiit, ibique puerorum docendorum curam accepit, Joannis Hussi amicus & socius cum Jacobo de Misa sive Jacobello, Hieronymo Pragensi, Joanne Gesnitio, Stephano Paletio, Matthia Engerano, & Petro Lunensi. Ac primum fuisse Petrum, qui contra illorum temporum abusus sub utraque specie Dominicum corpus administrandum esse profiteretur, Æneæ Sylvii & Bonfinii testimonio docet Jacobus Thomasius diss. erudita de Petro Dresdensi, Lips. 1678. 4. §. 46. & 74. Idem Petrus conditor variorum hymnorum, ut in Natali Domini, cujus initium: *gaudent omnes Angeli*, & cujus loca quædam interpretatus est Hieronymus Wellerus, *eine Auslegung über ein alt Weyhnacht Lied* Tom. 2. Operum Welleri Germanicor. pag. 192. seq. nec non hymni: *Quem pastores laudavere*. Et qui in Ecclesiis nostris etiam [illegible] decantatur: *Puer natus in Bethle*[illegible] & Latinis verbis Germanica admis[illegible]tis, *In dulci Jubilo, Nun singet seyd froh*, ut Latinarum plebi non [illegible]tellectarum loco, vernaculis canti[illegible]bus sensim in sacris publicis via [illegible]deretur. Vide laudatum Thomasium [illegible] 104. seq.

Petrus Ducis sive *le Duc*, Abbas [illegible] Victoris Paris. Licentiatus in Theolo[illegible]gia A. 1386. cum Joanne de Monteso[illegible]no & Nicolao de Lingonis & Oliverio Maillard, Prædicatoribus: Joanne de Villanova Cisterciensi, Gvilelmo Barault, Priore de Calvo Monte: Joanne Salesio, Carmelita. Scripsit *in libros* *Sen-*

(*a*) Vide Possevinum Tom. 2. apparatus pag. 252.

(*b*) Vide Tobiam Schmidium in Chronico Zvviccav. & Georgium Fabricium Annal. Misn. ad A. 1410.

(*c*) Vide Acta Erud. A. 1688. pag. 251.

iarum, & quosdam *Sermones*, criptos in Biblioth. San-Victoribiit 19. Junii A. 1400. vide Samnos Tom. IV. pag. 927. & Bu- Tom. IV. seculo VI. Academiæ pag. 982. qui ambo etiam epitaejus referunt.

us Dugiensis ex Simlero notus, fert eum scripsisse *Summam super* in usum Ecclesiæ: eamque Lonlanuscriptam asservari.

us de Dusburg, scripsit *Historiam atque Ordinis Teutonici* cujus ipse ac Sacerdos fuit, ab institutione s A. 1190. ad 1326. dicavitque Vernero de Orselen, qui, Teutom Equitum Magister fuit ab A. ad 1330. Hanc cum continuationonymi usque ad A. 1435. additis atque dissertationibus XIX. uitates Prussicas illustrantibus e- Christophorus Hartknochius, de ia Prussica tot aliis monumentis ssime promeritus, Jen. 1679. 4. mper tuto stari fide hujus Dus-, docet idem Hartknochius in cui titulus: *Alt und neu Preussen* 31. & superstitionibus suæ ætatis n indulsisse notat in hist. Eccles. Germanice edita pag. 189. 203. Pontificio homine judice, Mattrykovio Ossostevicio, Canonico itensi lib. 7. histor. Lithuaniæ, Polonice cap. 2. pag. 287. seq. rtasse non opus est talia notare, ribus illorum temporum propen communia, & Lectori, cui cor facile per se observanda.

us de Ebano scriptor expositionis *blemata Aristotelis*, quam Manemorat Sanderus Tom. 2. Bibl. e pag. 155.

trus de *Ebano* seu *Petrus* de *Abaius* gesta librosque editos, ac inecensitos legas inter opuscula P. ra tom. XXIII. pag. 1. & seq. Ex- Problematum sæpius excusa est, um prodiit Mantuæ Anno 1475. Max. Vide supra *Petrus de Apono*.

Petrus Electensis, Vide supra, *Petrus Amelius*.

Petrus Falacha, (corrupte Ferracia, Foracha, Farracha) de Janua sive Genuensis) Ligur Ord. Præd. Diffinitor Lombardiæ superioris, diem obiit A. 1326. Scriptor *Compendii donorum vel bonorum* sive summæ copiosæ ad omnes materias per alphabetum. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 559.

Petrus de Falco, scriptor quæstionum disputatarum in Sententiarum libros, quas Manuscriptas memorat Sanderus in Bibl. Belgica Tom. 1. pag. 169.

Petrus Ferdinandi sive *Fernandez* (aliis *Ferrandus*) Patria Gallæcus Hispanus Ord. Præd. post sæculi XIII. medium, scripsit *Vitam S. Dominici*, & *Chronicam Ordinis*, incipiendo a Patre Dominico usque ad vitam Generalis Magistri Ordinis, Humberti. Neutra adhuc lucem vidit, nec fortasse Chronica diversa a Vita S. Dominici quæ incipit: *B. Dominicus adhuc puerulus sub nutricis custodia constitutus*. Vide Jacobum Quetif T. 1. pag. 127. & Nic. Antonium T. 2. Bibl. Hispanicæ veteris pag. 46.

Petrus Flandrinus Vivariensis, Doctor Decretorum, Decanus Bajocensis, inde auditor sacri Palatii & ab A. 1371. Cardinalis S. Eustachii, defunctus Avenione 1381. 23. Jan. de quo ut solet accurate Baluzius in notis ad vitas Paparum Avenionensium, præcipue pag. 1104. seq. Scripsit A. 1378. (*a*) tractatum *de Papatu*, sive *de facto schismatis & impressionis*, pro Clemente VII. adversus electionem Urbani VI. id. pag. 1292. 1108. 1110. *Responsionem ad objectiones Petri Archiepiscopi Toletani* ib. pag. 1111.

Petrus Ferracha, supra, *Petrus Falacha*.

Petrus Galatinus, supra Tom. 3. pag. 4. seq.

Petrus Gallus, infra *Petrus Malleacensis*.

Petrus Garnengius, Armoricus Brito

Kk 2 Car-

(a) Non 1381. ut per errorem calami supra T. 1. pag. 168.

Carmelitarum apud Turonenses Provincialis, defunctus si Possevinum & Vossium p. 807. audiamus, A. 1471. si Alegrium pag. 376. A. 1499. Scripta ejus memorata Possevino sunt: Ordinis sui deinde & Ecclesiæ historia: Censura Constitutionum. Conciones ad Clerum.

* *Petrus Garsias* Valentinas S. Theologiæ Magister Parisiensis Episcopus Ussellensis, in Sardinia. *Ad SS. Patrem, & dominum Innocentium Papam VIII. Determinationes magistrales contra conclusiones Apologales Jo. Pici Mirandulani Concordiæ Comitis impressæ Romæ per Eucharium Silber alias Franch natione Alemannum ab anno nostræ Salutis* 1489.

Gerlacus Petri, Daventriensis, Canonicus Windsemiensis prope Svvollam in Belgio, defunctus A. 1411. æt. 33. scriptor *Soliloquii igniti*, divisi in capita XXXII. qui liber asceticus, tanquam alter Thomas a Kempis, plus simplici vice datus prælo, etiam recusus est Coloniæ 1615. 16. Vide Diarium Theologicum editum Germanice, (*a*) Witteb. 1708. 8. pag. 13. seq.

Petrus Gvillermus Cardinalis Bibliothecarius, quem Cangius ait vixisse circa A. 1073. & vitas Pontificum scriptas ab *Anastasio* Bibliothecario, persecutum esse usque ad Paschalem II. Vide supra Tom. 3. pag. 140. in *Gvilelmo* Bibliothecario.

Petrus Hasnoniensis, Monachus de S. Gylida. Non notus hic mihi nisi ex laudato Cangio.

Petrus Helias, vide supra Tom. 2. pag. 90.

Petrus Henhamus, supra Tom. 3. pag. 206.

Petrus Herenthalius, ibid. pag. 235.

Petrus Herp. supra Tom. 3. pag. 242.

Petrus Hieremias sive *Hieremiæ*, nobilis Panormitanus, Ordin. Prædicatorum, (non Minorum ut vitiose excusum apud Cangium) defunctus A. 1452. sicut ex ejus epitaphio constat. De eo Acta Sanctor. Tom. 1. Martii 3. pag. 294. aliique laudati ab Antonino Mongitore T. 2. Bibl. Siculæ pag. 144. & Jacobus Quetif Tom. 1. pag. 810. Præter *Sermones* varios plurimosque, Brixiæ 1502. Haganoæ 1514. & 1552. 8. & Lugd. 1512. 4. editos, in quibus etiam *Sanctuarium*, sive sermones de VII. doloribus B. Virginis, & de ejus festivitatibus: scripsit præterea *repertorium* sive *dictionarium morale*, complexum silvam rerum Legalium, Canonicarum & Theologicarum.

Petrus Hispanus, Vide supra Tom. IV. pag. 44. in Papa *Joanne XXI.* ibique dictis adde, *Dialecticam Petri Hispani* Græce exstare Manuscr. in Biblioth. Cæsarea, interprete Georgio Scholario. (*b*) Ejusdem *regimen Sanitatis* Manuscr. in Codice Regio Parisiensi 1925. quod evolvit Cangius. Nec omittendum quod hic Papa constitutionem Gregorii X. de Cardinalibus, cum sunt electuri Pontificem, conclavi includendis, factam in Concilio Lugdunensi A. 1274. & ab Hadriano V. A. 1276. suspensam revocavit sive ratam esse jussit A. 1277. Vide Ptolemæum Lucensem Tom. XXV. Bibl. Patrum Lugd. pag. 965. 966.

Petrus Honestus sive *de Honestis*, scriptor *Regulæ* cum *Petro Damiani* & fratre ejus *Honesto* non confundendus. Vide supra Tom. 2. pag. 7. & 10. & Oudinum Tom. 2. pag. 1012. seq.

Petrus Jacobi de Aureliano, scriptor *Practicæ*. * Felinus Sandeus in fronte libri inscripti: *Practica judicialis Joannis Petri de Ferrariis de Papia* editi Venetiis an. 1473. hæc manu sua adnotavit: *Bartholomæus Cepolla Veronensis in tractatu servitut. Urbanar. cap. 4. p. 2. dicit quod Petrus Jacobi composuit summam libellorum A. D. 1347. ex qua in plurimum sumpta est ista practica Joannis* Pe-

(*a*) *Altes und Neues aus dem Schatz der Theologischen Wissenschafften*. Pierre Roques, vray pietisme pag. 198. seq. Oudin. Tom. 3. pag. 2229.

(*b*) Lambec. Tom. VIII. pag. 385. Nessel. Tom. V. pag. 178.

: *Papia*; *licet de dicta summa men-*
ion faciat. Ex his libri titulum,
ctoris ætatem discas.
us Jeremiæ, supra *Petrus Hiere-*

us Ikeham, *Icham* sive *de Ycke-*
ritiose *Jokeham*, Monachus Can-
sis, Anglus a W. Nicolsono pag.
d. historicorum Angliæ, scripto-
minorum gentium accensitus.
Chronica de Regibus Angliæ suc-
regnantibus a tempore Bruti usque
num Christi 1301. Manuscr. in
Cottoniana teste Thoma Smitho
33. Alii tantum ad A. 1265. Pe-
nunt, & continuationem etiam
ad A. 1283. ad alterum referunt
m. De hoc Jokehamo & Genea-
Regum Angliæ, Gallice ab eo,
Parisiis versaretur scripta, Baleus
3. Pitseus pag. 355. Vossius pag.

us Ilerdensis Hispaniarum Eccle-
scopus, *edidit diversis solemnita-*
congruentes Orationes, *& Missas*
sensu & aperto sermone. Hæc de
tor appendicis ad Isidorum Hisp.
E. capite XII. Nec plura Nic.
o observata.
us de Insula, sive Insulensis Flan-
Ordin. Minor. dictus *Doctor No-*
symbolo usus: *altiora te ne quæ-*
scripsit: Commentarium in Psal-
n IV. libros Sententiarum, Ser-
de tempore & Sanctis. Hæc ex
Sanzeo Valerius Andreas, Svveer-
Waddingus.
us Joannis, diœcesis Biranensis,
Ordin. Minor. *Joachimi Abbatis*
s vestigiis in Commentariis ad
lium & *Apocalypsin Joannis* ea
t propter quæ hæreticus pronun-
& post mortem ejus corpus ef-
exustumque est. Vide Bzovium
1199. n. XXXIX. ex Gabrielis
i elencho hæresium lib. XIV.
o. seq. Non diversus hic a Pe-
anne Olivi de quo supra pag.
262. licet ætas videatur differre, sed quæ apud Bzovium eo loco perperam assignata est.

Petrus Joannes Olivi, Gallus Provincialis (*b*) e Castro S. Mariæ Serignani oppidi, Ordin. Minor. Vide supra pag. 262. seq. & quæ de processu contra doctrinam Petri facto Antoninus Florentinus summæ historiar. tit. 24. Tom. 3. pag. 772. b. 783. b.

Petrus Jokehamus, supra, *Petrus Jkeham*.

Julianus Petri. Supra Tom. 4. pag. 200.

Petrus Langtoftus Anglus scriptor Chronici a *Roberto* Brunne illustrati, a morte Cadvvalderi ad Edvvardum I. Edidit e Manusc. Codice Thomas Hearne cum glossario &c. Oxon. 1725. 8.

Petrus Laodicensis, cujus *expositio in Orationem Dominicam* edita primum a Petro Morello Parif. 1568. 8. sæpius deinde prodiit Latine in Bibliothecis Patrum Parisiensibus, Coloniensi & postrema Lugdunensi Tom. XI. pag. 322. Græce non Latine scripsit: neque de ætate ejus accurate constat, quamquam a Jodoco Coccio refertur ad sæculum septimum.

Petrus Episcopus in *Latio* novæ Civitatis, supra *Petrus Bruniquelli*.

Petrus de Laude Domini S. Mariæ trans Tiberim, cujus expositio moralis Epistolarum & Evangeliorum Dominicalium Sec. XIII. Manuscr. in Biblioth. Petrina hujus Urbis. Vide Staphorsti Tom. 3. histor. Eccles. Hamb. pag. 416.

Petrus Blomevenna *Leidensis* ab A. 1489. Carthusianus Coloniensis, defunctus A. 1536. De ejus scriptis Theodorus Petrejus Biblioth. Carthus. & in Bibliothecis Belgicis Valerius Andreas Svveertiusque. Illa sunt: *De Bonitate Divina libri IV. De auctoritate Ecclesiæ. De effusione Cordis. Directorium parvum contemplari cupientium. Enchiridion Sacerdotum. Assertio purgatorii. Contra Ana-*
ba-

a Flacius in Catalogo testium veritatis.

(*b*) Bzovio ad A. 1325. num. 8. dicitur *Petrus Joannes* [illegible] diœcesis.

baptistas. *Candela Evangelica*. *Expositio in Psalmum CXXVI. Vita S. Brunonis*, & de eodem *Sermo*.

Petrus Leonis, ex Cardinali Antipapa *Anacletus*, ab A. 1140. Febr. 17. ad A. 1138. 7. Januar. Vide Ptolemæum Lucensem ad A. 1113. seq. Ejus *Epistolæ duæ* in Jo. Georgii Eccardi Corpore scriptorum medii ævi T. 2. p. 351. *Epistolæ XXXVIII.* vulgatæ a Christiano Lupo ad calcem Epistolarum ad Concilium Ephesinum spectantium pag. 491. 520. Filius hic *Petri Leonis* viri præcipuæ nobilitatis & auctoritatis, cujus Epitaphium exstat in Aringhi Roma subterranea Tom. 1. pag. 255. & apud Baronium ad A. 1144. num. 8. De eodem Sirmondus ad Godfridum Vindocinensem lib. 1. Epist. 9. Fratrum etiam Anacleti maximam in urbe Roma auctoritatem fuisse testatur Ordericus Vitalis lib. XIII. pag. 915. Diversus ab his *Petrus Leonis* Spoletanus, Medicus & Astrologus Laurentio Medici, falsa spe injecta valetudinis, auctor mortis, atque inde præceps datus in puteum & ipse acerbo extinctus fato, de quo Jovius pag. 67. elog.

Petrus de Limoges, al. de Cyperia, diœcesis Lemovicensis non notus mihi nisi ex Cangio. * Authores Historiæ literariæ Gallicanæ Tom. VIII. pag. 504. scripsisse authorem hunc circa exitum Sæculi XI. probabilibus conjecturis deducunt. Inter ejus opera accensent versionem metricam actuum S. Martialis inscriptam: *codex Petri scolastici de Apostolo Christi sanctissimo viro Martiale, rebusque ad ipsum pertinentibus*.

Petrus Episcopus in Languedocio inferiore Galliæ *Ladovensis*, scriptor *Chronici Simonis Comitis Montisfortis*, sive libri cui titulus: *Præclara Francorum facinora variaque ipsorum certamina pluribus in locis tam contra orthodoxa quam ipsius Franciæ gentes non gesta ab Anno Domini* 1201. *u[sque] Annum* 1312. Post veterem mi[...] curatam editionem, emendatio[...] diit in Gvilelmi Catelli histor[...] mitum Tolosæ Parif. 1623. fol[...] tomo V. scriptorum de rebus Fr[...] Duchesnianorum Paris. 1649. fo[...] 764. 792.

Petrus Lombardus (*a*) ex oppid[...] variæ vicino, quod *Lumen omni[...]* ctum Jovius, aliique testantur: [...] Scholæ Theologicæ sive Scholasti[...] ris. atque inde ex Canonico [...] tensi Episcopus ab A. 1159. Par[...] defunctus Anno 1164. 20. Jul. [...] Vincentius Bellovac. speculi hist. [...] 1. Antoninus Florentinus summ[...] storiar. tit. 18. cap. 6. & 7. ac[...] Labbeum, Caveum aliosque, [...] tingerum parte 3. hist. Eccles. p[...] seq. Sammarthani Tom. 1. pa[...] Lazarus Augustinus Cotta in [...] Novariensi &c.

Nihil celebrius est Lombardi [...] *bris sententiarum*: inde ipse etia[...] Scholasticos Doctores cognomine [...] *stri Sententiarum* est notissimus. [...] nent hi libri summam Theolo[...] Patrum selectam scriptis, & m[...] scholastica digestam ita, ut libr[...] per distinctiones XLVIII. doct[...] Deo uno & trino exponatur. [...] *secundo* capita de creatione, an[...] homine lapso, per distinctiones [...] Libro *tertio* de Incarnatione V[...] de Charitate Dei ac proximi, [...] stinctiones XL. Libro *quarto de* [...] mentis (*b*) & de quatuor nov[...] per distinctiones quinquaginta. [...] incredibile Lombardum sicut e[...] ita profecisse etiam ex *Joannis D[...] ni* (*c*) libris de Orthodoxa fide, [...] tum e Græco versis, nec non [...]

(*a*) Eodem tempore fuit *Lombardus* quidam, familiaris S. Thomæ, & Romanæ Ecclesiæ Diaconus, cujus Epistola ad Alexandrum III. Vide Pagium ad A. 1167. num. 22.

(*b*) Hoc est *magnum de Sacramentis* Volumen, de quo appendix ad Henricum Gandave[...] 11.

(*c*) Adam Tribechovius de doctoribu[...] sticis pag. 285.

oris sui *Petri Abelardi* (*a*) aut
etiam ex Magistri *Bandini* (*b*)
Theologica sive sententiarum
;icar. libris IV. editis deinde
1519. tamen plagii ideo neuti-
rguendus mihi videtur, præci-
n de Bandino non sit adeo ex-
m num ante Lombardum scri-
sed epitomen potius quandam
arum Lombardi referre potest vi-
uanquam non eum putemus eun-
m *Bandino* juniore, de quo su-
n. 1. pag. *169*. & quæ audacior
ra Oudini est Tom. 2. pag.

numerum inire editionum, nec
itariorum hujus Operis, qui
numerabiles, notitiam distinctam
et: cum enim per plura secula
in Scholis (*c*) obtinuerit, Sco-
n minus quam Thomistis pro-
non mirum est tot editores, tot
tes habuisse, quorum centurias
Bibliotheca offert, in indice
s, ut illis recensendis facile ali-
m diligens fatigari possit. E-
vetustiores celebrari video No-
474. 1478. 1499. fol.
t. 1477. 1480. fol. & 1507. 4.
erpretatione Nicolai de Orbel-
m conclusionibus Henrici Go-
& Thomæ problematibus Basil.
492. 1498. 1502. 1513. fol. additis erroribus quibusdam Parisiis Anno 1277. condemnatis, & *Articulis* (*d*) *in quibus Magister communiter in Sententiis non tenetur*. Hi XXVI. sunt, cum in Antonini Florentini summa Theologica parte IV. tit. 11. cap. 8. tantum rejiciantur XIV.

Paris. 1528. 8. 1536. 8.

Per Joannem Aleaume Lovan. 1546. fol. Paris. 1550. 4. 1564. 8. Lovan. 1546. 1568. 4.

Venet. 1570. 8. a Barthol. Gravio & aliis viris doctis recogniti.

Colon. 1566. 1576. 8. ex recognitione Antonii Monchiaceni Democharis, Ressonnæi, Doctoris Sorbonici. Lugd. 1594. 8. 1618. 8.

Cum brevi expositione litteræ, & quæstionibus quæ circa ipsam moveri possunt, per Joannem Martinez de Ripalda, S. I. Lugd. 1636. 8.

Liber primus cum commentario Lamberti Danæi triplici. Genev. 1580. 8. &c.

Commentarii *in Psalterium* sive glossa Magistralis (major glossatura) ex selectis & orthodoxis auctoribus. Norimb. 1478. fol. Basil. 1486. & recogniti per F. Richardum Cenomanum, Franciscanum Paris. 1541. fol. Franciscus Pithœus Pithœanis pag. 20. *Je vous prie de m' acheter Petrus Lombardus in Psalmos: c' est un tres bon livre.*
Tout

ipta pag. 234. Jac. Thomasius de docto-
olasticis §. IX.
l. de plagio litterario §. 493. seq.
rasmus in Matthæi I. 19. *Haud aspernan-*
agus Petrus Longobardus, ῥαψῳδὸς *ejus*
t vocant Sententiarum, *quem arbitror*
probum fuisse Virum, *&* *ut illa ferebat*
um. Atque utinam illius labor tam feli-
et Orbi Christiano, quam ab illo susce-
s studio. Siquidem apparet illum hoc e-
semel collectis quæ ad rem pertinebant,
omnes excluderet. Sed ea res in diversum
mus enim ex eo opere nunquam finienda-
num non examina, sed maria prorupis-

annes Launojus de varia Aristotelis for-
71. *Ad Petrum autem Lombardum quod*
lius sententiæ ventilatæ sunt in Concilio
(*A.* 1179.) *quod* Alexander III. *ba-*
& de certis quibusdam Lombardi proposi-
l Guilelmum Senonensem Archiepiscopum *& Legatum rescripsit.* (*obvium in tomis Concilior. ad A.* 1170.) *Hæc altercatio ad plures annos duravit. Tunc* Joachimus *Abbas Florensis cœnobii, in Lombardum, ejusque Sententias paullo atrocius invasit, sed Innocentius III. impetum tandem repressit in Lateranensi Concilio, cui Anno M. CC. XV. præfuit. Ut ut sit,* Galtherus *Prior, &* Joachimus *Abbas, vel alii certe, id demum consecuti sunt, ut ex Sententiis Lombardi postea fieret indiculus nonnullarum, quæ minime docerentur. Hæ ad calcem Sententiarum designantur hoc modo:* Articuli, in quibus Magister Sententiarum communiter non tenetur. Confer quæ de Concilio Turonensi A. 1163. & Parisiensi A. 1170. Edmund. Martene Tom. V. anecdotor. pag. 1655. 1657. & novæ Collectionis Tom. 2. pag. 844. & Tom. 1. anecdotor. pag. 517. supra in *Joanne Cornubiensi* Tom. 4. pag. 67. seq. in *Joachimo* pag. 41. *Gualtero* Priore S. Victoris Paris. Tom. 3. pag. 118. Oudinum Tom. 2. p. 1223. seq. &c.

Tout ce qu' a fait Lombard est excellent. Il ètoit fort homme de bien &c.

Glossas *in Jobum*, adhuc ineditas ex Biblioth. Savinianensi laudat Jacobus le Long pag. 901. Biblioth. Biblicæ exegeticæ.

Collectanea *in omnes Epistolas Pauli* ex SS. Patribus, Ambrosio, Hieronymo, Augustino aliisque Paris. 1535. fol. & 1537. fol. 1541. 1543. 1555. 8. Vide Rich. Simonis historiam Criticam Novi Test. III. 33.

Sermones de diversis solennitatibus ab eo scriptos memorat Henricus Gandavensis cap. 31. nondum ut puto editos.

In Biblioth. Paulina Lipsiensi Manuscripta teste Fellero pag. 182. *Epistola Arnoldi Metensis Ecclesiæ Præpositi ad Petrum Lombardum, & Lombardi* Epistolæ duæ *ad Philippum Archiepiscopum Remensem*. * Diu est, ex quo suspicio in hunc scriptorem creata est de expilato opere Magistri Bandini inscripto *Summa Theologica*, in quo de sacramentis ita eodemque ordine differitur, quo & in quarto libro suo Lombardus. Uter igitur ex altero acceperit, ambigendi jure meritoque dabatur locus. Donec tandem contra Bandinum litem absolvit P. Pezius in Dissertatione isagogica in priorem tomum Anecdotor. pag. XLV. reperisse enim se ait in monasterio quodam Bavariæ codicem sæculo XIII. scriptum hunc operis Bandiniani titulum præferentem: *Abbreviatio Magistri Bandini de libro sacramentorum Magistri Petri Parisiensis*.

Petrus Londinensis, supra *Petrus Canonicus*.

Petrus Longus, fortasse pro *Petro Longobardo* sive *Lombardo* apud Sanderum pag. 173. Biblioth. Belgicæ, ubi ejus Sententiarum libros IV. commemorat.

Petrus Lucensis S. Frigdiani canonicus, vir plane sanctissimus, Theologus, & Philosophus insignis, vitæ Apostolicæ sedulus æmulator, & Prædicator per omnem Italiam magna in veneratione habitus: cui Cardinales, Episcopi, Principes, propter illius sanctitatem, omnes assurgebant, spiritu quoque prophetiæ clarus, libello... dam Spiritu Dei plenos edidit, qu... tum ille in Dei amore profecisset, ... ter indicant, inter quos recensentu...

De arte recte cogitandi, & m... di D. N. Jesu Christi passionem.

De imitatione Christi, tractat...

De modo bene moriendi. lib.

Documenta triginta vitæ spiri... lib. 1.

De humilitate. lib. 1.

De munditia cordis. lib. 1. & alia nonnulla. Obiit Bononi... no 1522. monasterii Prior sanct... Hæc de eo Gabriel Pennottus in... ria sacri Ordinis Clericorum Ca... rum. pag. 817.

* *Petrus Lucensis* vir mihi satis ... de quo nec satis accurate Penn... nec satis ex eo diligenter Fab... nam Pennottus opuscula quæda... omisit, ut *de Veritate* opusculum ... recudi curavit religionis meæ de... mium P. Cæsar Franciotti. O... vero illa, quæ Pennottus & F... enumerant, prodierunt Bononiæ ... 1515. usque ad 1520. cæterum ... est auctor ab hac bibliotheca lat... scriptorum; nihil enim scripsit ... nacula lingua.

Petrus Ordin. Præd. Episcopu... *sis*, quem in Concilio Lugdun... 1274. obiisse notavit Ptolemæus ... sis in Chronico, Tom. 25. B... Patrum Lugd. pag. 965.

Petrus de Luna ex Aragonia ... nus, inter Antipapas *Benedict...* de quo dictis supra Tom. 1. pa... adde Hermanni ab Hardt hi... Constantiensis Concilii T. 2. ... XVIII. & Tom. 4. parte X. p... 1171. 1243. Edmundi Marten... 9. monumentor. p. 1456. & Jo... nis opera Tom. 2. pag. 843. 85... enim hic de quo Bernardus Lut... gus in Catalogo hæreticorum: ... *de Luna probatur esse hæreticus, ... ticus, temerarius, scandalosus, ... notorie & publice errasse contra ... cam & Evangelicam veritatem,*

ꝑ auctoritate Ecclesiæ. Et Joanson fecit duos libros, in quibus generales & speciales dicti Petri, & vipera nuncupatur.

s de Luna, oppido Bohemiæ, unensibus ad quos Epistola Joanssi Tom. 1. Operum pag. 100. Jac. Thomasium diss. de Petro si §. 30. seq.

s a Luthra Monasterii Lutrensis, eyserlautrem, Præmonstratensis or-Vormatiensis Diœcesis, Canonicus r præclarus, vir in Divinis scriregie eruditus, & sæcularis litenon ignarus, Philosophus & Jutus clarissimus, ingenio subtilis, io Scholasticus, scripsit in quaros Sententiarum Petri Lombar-. Evangelium Joannis librum u-De prærogativis Ecclesiæ Trevilibrum unum ad Balduinum Arpum Trevirensem. Septenarium m candelabrorum, de summi is eminentia libros quatuor. (a) is Michaelem (b) quendam ejusclas, sanctum Pontificem impu-De formula nuptiarum librum Ad Cardinalem Columnam, de iis mysticis librum unum. De Sa-o altaris librum unum. Epistod diversos, librum unum. Servarios de tempore, & de Sanctis circulum libros duos. Reliquit præclara ingenii sui monimenta; et Trithemius in Catalogo virostrium Germaniæ cap. 105. Citaa Genebrardo, Canisio, & plealiis Petrus quidam Præmonstraquem alium ab isto esse non existi-) citatur quoque & quoddam ejus cum quod Joannes Palæonydorus ri Biblia pauperum. Floruit A. 1330. Hæc Joannes le Paige in . Præmonstratensi pag. 307.

s Mainanus Mediolanensis, Aunus circa Annum 1340. cujus Sermones de tempore laudari vim. V.

deo apud Philippum Elssium pag. 578. encomiastici Augustiniani. * Imo Petrus Maynecius scripsit prædicationes festivas, quas MS. servat Bibliotheca Cœnobii S. Marcii Mediolanensis, ubi sunt pariter & Prædicationes ejus Dominicales, & Oratio dicta Populo Mediolanensi. De eo agunt Thomas de Errera, Possevinus in Apparatu Tom. III. Puccinellus in Atheneo pagina 462. & Argelatus in Biblioth. Mediolan. pagina 887.

Petrus Malleacensis Monachus Gallus Ordin. Bened. scripsit libros duos de antiquitate & commutatione in melius Malleacensis Insulæ, & translatione corporis S. Rigomeri: ad Goderannum Abbatem. Edidit postrema parte mutilos Labbeus Tom. 2. Biblioth. novæ Manuscriptorum p. 222. 238. Goderannus Abbas fuit ab A. 1070. ad 1074. Vide Sammarthanos Tom. IV. Galliæ Christianæ pag. 594.

Petrus Mallius Canonicus S. Petri Romæ, ex cujus libro ad Alexandrum III. capita quædam de festivitatibus in quibus Dominus Papa coronabatur, exhibet Mabillonius Tom. 2. musei Italici pag. 158. 164. Laudat & Bzovius ad Annum 1216. de Basilicæ Vaticanæ reliquiis *Jacobi Grimaldi* relationem exhibens. Alexandrum III. constat præfuisse ab A. 1159. ad 1181.

Petrus Mammoardus, cujus de triplici Imperio lucubrationem Manuscr. memorat Sanderus in Biblioth. Belgica parte 2. p. 5.

Petrus de Mantua, cujus de suppositione, Manuscr. Venetiis exstat teste Tomasino p. 27. * Ad supplenda & illustranda ea, quæ de hoc Petro Fabricius scripsit, juvat integrum titulum exhibere libri typis jamdiu vulgati, iis adjunctis, quæ ad calcem leguntur. *Viri præclarissimi, ac subtilissimi Logici Magistri Petri Mantuani Logica incipit feliciter. Explicit Logica subtilissimi Logici*

pud Trithemium libros III.
lich. Cæsenatem Ordin. Minor. de quo m. I. pag. 319.

(c) Alium tamen Chronici auctorem putant Miræus in Chronico Præmonstr. & Vossius pag. 716.

Magistri Petri Mantuani accuratissime emendata per eximium artium Doctorem Magistrum Joannem Mariam Mapellum Vincentinum. Inferius in eadem pagella additur: *Illustris Philosophi, & Medici Apollinaris Offredi Cremonensis de primo, & ultimo instanti in defensionem communis opinionis adversus Petrum Mantuanum feliciter incipit. Explicit scriptum de instanti Illustris Philosophi, & Medici Magistri Apollinaris Offredi cum suppositionibus ejusdem accuratissime emendatum per eximium artium Doctorem Magistrum Joannem Mariam Mapellum Vincentinum. Impressum Venetiis per Simonem alias Bevilacqua Papiensem* 1492. *die primo Decembris*.

Petrus Marcellus Antonii F. Venetus scriptor libri *de vitis Principum & gestis Venetorum* a primo Paulutio Anafesto usque ad obitum Ducis LXXIV. Augustini Barbadici Ann. 1502. Vide Vossium p. 666. Prodiit Venet. 1554. 8. Francof. 1674. 8. & in Jani Gruteri Chronico Chronicorum politico T. 1. Francof. 1514. 8. p. 581. 728. subjunctis Vitis Principum Venetorum quatuor Leonardi Lauretani, Antonii Grimani, Antonii Gritti, & Petri Laudi per *Sylvestrum Girellum*, Urbinatem p. 729. 791.

Petrus Marsus A. 1512. Romæ Canonicus S. Laurentii in Damaso æt. 70. obiit. Ejus in Silium Italicum Venet. 1483. 1492. Parif. 1512. fol. Ejusdem in Ciceronis de natura Deorum ad Ludovicum XII. Galliæ Regem, Parif. & deinde Basil. 1544. & de Officiis, amicitia, senectute & paradoxa Venet. 1487. fol. 1506. Lugd. 1514. In Terentium cum Paulo Malleolo. Argent. 1519. 4. Ejusdem Marsi Panegyricum Innocentio VIII. dictum & alias quasdam Orationes memorat Nicolaus Toppius pag. 248. Biblioth. Neapolitanæ. Sub idem tempus fuit *Paulus Marsus*, Piscinas, cujus commentarii in Ovidii Fastos sæpius lucem viderunt, ut dixi lib. 1. Biblioth. Latinæ cap. 15 ratio ejus dicta in die S. Stepha tomartyris vetustis excusa typis i sore Argyrio Euchario absque lc fine legitur probata & laudata ptista Mantuano celebri poeta (litano. Est autem Oratio ista diversa ab alia in laudem S. St ab eodem dicta & impressa vetu pis sine loco & anno. Prior in *Horrendus ille tenebrarum princeps* tera vero: *plura mihi Patres ampl* Altera ejus oratio in funere Illu mi Hieronymi Foro-Cornelienſi Foroliviensis Comitis in 4. fine l anno.

De Paulo vero Marso, cujus i ipso paragrapho meminit Fabri adjicienda succurrit habita ab i ratio die, qua pro solemni tunc more Romæ natalitia a sodalitat raria celebrata sunt, Romæ An. die dominica XX. Aprilis. Vide bi Volaterrani Diar. ad eumdem num.

Petrus Martyr, ab Angleria, (*a* diolanensis, Protonotarius Aposto Prior Archiepiscopatus Granatens que a Consiliis rerum Indicaru spanicis Regum Ferdinandi & E thæ, & liberorum Regiorum ster, cujus *Epistolarum libri XX* scripti ab A. 1488. ad 1525. C ti viderunt lucem 1530. fol. & liore editione Elzeviriana Amst. fol. subjunctis *Ferdinandi de Pul* pistolis sub eadem tempora scrip tine vel Hispanice cum notis *J Magoni*, & libri itidem Hispan eodem Pulgario ad Reginam E tham de claris Hispaniæ Viris. rum varietate & dictionis cultu tore se commendant Petri Episto cut & libri ejus octoginta sive *L octo de rebus Oceanicis & Orbe no* rif. 1536. fol. & 1587. 4. ut ed decadum trium priorum sæpius tas præteream, ex quibus no

(*a*) Vide Petri Martyris Epist. 248. & 722. Fratris sui Jo. Baptistæ obitum A. 1517. pistola 581.

junctum habent librum *de insulis nuper inventis & incolarum moribus*. Basil. 1533. fol. Colon. 1574. 8. *Libri tres de legatione Babylonica* ex urbe Granata ad Soldanum Babylonicum, prodiere primum Hispali 1500. fol. cum rerum Oceanicarum prima decade, & carminibus, quæ sunt *Janus*, *Inachus*, *Pluto furens*, *hymni* & *epigrammata* curante Ælio Antonio Nebrissensi. Italica versio Legationis Babylonicæ, Carolo Passo interprete Venet. 1564. 8. inscribitur: *delle cose notabili dell' Egitto*. Carmen extemporale *in bellantes ex imperandi cupidine*, legitur Epistola 556. Alia Epist. 581. & 611. De hoc Petro & ejus scriptis diligentius præ cæteris tractavit Niceronus Tom. 23. memoriarum de Viris eruditis p. 202. seq. Possunt etiam consuli Jovius pag. 206. elog. Nicolaus Antonius Tom. 2. Biblioth. Hispan. pag. 362. seq. Vossius pag. 671. Morlierius in libro cui titulus: Essais de litterature T. 2. pag. 228. seq. Philippus Picinellus in theatro eruditorum Mediolanensium vulgato Italice, Chevræana Tom. 1. p. 40. &c.

Petrus Martyr Vermilius, natus Florentiæ A. 1500. magno studio incubuit in linguas Latinam, Græcam & Hebraicam, atque Augustinianis nomen cum dedisset, docuit Patavii, Neapoli, aliisque in locis: mox lectione (a) scriptorum Zvvinglii, Buceri & Erasmi permotus magnum inter Reformatos Doctores Theologos nomen fuit, Argentorati primum deinde Oxonii, denique Tiguri, ubi diem obiit A. 1562. Vitam ejus scripsit Josias Simlerus, præter quem adire juvabit imprimis, laudatum Niceronum Tom. 23. pag. 216. seq. de scriptis etiam hujus Petri accuratius commentantem p. 232. seq. Nec deest magnus numerus aliorum qui de hoc viro tradiderunt, Thuanus ad Ann. 1562. & ad ejus elogia Antonius Teisserius: Melchior Adami in vitis Theologorum, Jacobus Verheyden in effigiebus præstantium Theologorum, Nic. Reusnerus in iconibus pag. 246. seq. p. 165. Christianus Junckerus *im Güldenen und Silbernen Ehren-Gedächtnis*. Lutheri pag. 177. seq. Paulus Freherus in theatro clarorum virorum pag. 191. Nicolaus Comnenus Papadopoli Tom. 2. hist. Gymnasii Patavini p. 211. Paulus Colomesius in Italia Orientali pag. 96. Thomas Fullerus in Abele redivivo p. 205. Antonius Wood Tom. 1. Athenarum Oxon. pag. 138. Lexicon eruditorum, & Lexica historica, Thomas Popeblount &c. Florimundus Ræmundus libro 3. historiæ hæresium c. 5. Dupinius in Bibliotheca scriptorum hæreticorum, & de Commentariis Petri Martyris in libros Biblicos Richardus Simon libro III. histor. Criticæ in Veteris Test. p. 66.

Palæstinorum, *Tyriorum & Sidoniorum historiam* editam Tiguri 1592. 4. non dubium est Vermilio auctori deberi, falsique eos qui Anglerio tribuunt. Fuere etiam, sed juniores:

Petrus Martyr Festus sive *Festa* Lombardus Urceanus Ord. Præd. circa Annum 1612. cujus summarium Constitutionum pro regimine Ordinis Prædicatorum atque alia scripta edita atque inedita refert Jac. Echardus T. 2. p. 83.

Petrus Martyr Lusitanus, itidem Ordin. Præd. qui circa Annum 1615. Conimbricæ docuit, & cujus Commentaria in tertiam partem Summæ S. Thomæ memorat Jacobus Echardus Tom. 2. pag. 410. Omitto plures ex eodem Dominicanorum Ordine, de quibus idem laudatus Echardus consulendus: Petrum Martyrem *Baccionum* sive *Bucionium* T. 2. pag. 329. *de Bona Casa*, pag. 735. *Fresciantem* seu *Frosciantem* pag. 636. *De Sancto Gervasio* pag. 132. *Locatellum*, p. 442. Petrum Martyrem *de Mevania*, p. 329. *Moralem* sive *Morallum* (Possevino *Morellum*) scriptorem Collyrii mentis, pag. 234. *Moxetum* p. 564. *Naldinum* pag. 607. *Romanium* p. 550.

(a) Confer Val. Ernesti Loescheri historiam motuum Tom. 2. pag. 13. 137. seq.

550. *Scandanatum* p. 761. & *Volcarum* p. 700. His ex Possevino addere licebit Petrum Martyrem Hispanum, Episcopum *Cluensem* in regno Cataloniæ circa An. 1575. scriptorem Directorii Curatorum &c.

Petrus Martyr Tronus Novariensis Medicus, cujus libri IV. de vulneribus & ulceribus capitis viderunt lucem Ticini 1584. 4.

Petrus Matthæus Carrantus Latine ex Italico vertit *vitam Francisci Sfortiæ* primi Mediolanensium & Genuensium Ducis, scriptam a Marco Attento. Prodiit Latina versio Bononiæ 1526. De aliis vitæ Francisci Sfortiæ scriptoribus vide illustrem Muratorium Tomo XIX. thesauri rerum Italicarum.

Petrus Martyr Ferrarius Jurisconsultus, defunctus A. 1527. de quo Franciscus Arisius Tom. 1. Cremonæ litteratæ p. 399. seq. dissertationes ejus legales celebrans.

Petrus Mauricius, supra, *Petrus Cluniacensis*.

Petrus Maurocenus Patricius Venetus & Episcopus Cardinalis ab An. 1408. qui Concilio Constantiensi Ann. 1418. interfuit, atque deinde diem obiit propior nonagenario Anno 1424. 11. Augusti. de quo Trithemius cap. 737. & Ciacconius in Cardinalium Vitis pag. 1073. G. Josephus Eggs in purpura docta Tom. 1. pag. 516. aliique. Laudantur ejus Variæ *determinationes*, *Consilia*, atque insigne volumen *super sextum Decretalium*.

Petrus de Vercellis, ex Episcopo Digniensi in Provincia *Meldensis* A. 1439. Episcopus defunctus A. 1446. Post legationem in Græciam susceptam, quam Eugenius IV. ei injunxerat, interfuit Concilio Basileensi, in eoque totius Cleri nomine peroravit. Legatus etiam Ludovici III. Regis Hierusalem, Comitis Provinciæ, tum etiam in Synodo Florentina. Vide Sammarthanos T. 3. pag. 704. De ejus legatione, Caroli VII. nomine gesta ad Eugenium IV. Florentiæ agentem Odoricus Raynaldus ad A. 1441. & Jacobus Benign suetus defensione declarationis Cl licani lib. X. cap. 16. Tom. 2. seq.

Petrus Monachus, cujus, notan gio, habetur præfatio in librum quem S. Methodii Patarensis i Episcopi, in Bibl. Sangerman dice 281. De Methodio ejusque abunde dictum ab Allatio de diis, & lib. V. Biblioth. Græc p. 255. seq.

Petrus de Monte, Venetus, Doctor & Jurisconsultissimus, pus ab A. 1442. ad A. 1457. sis de quo Ughellus Tom. 4. p & Leonardus Cozzandus part. blioth. Brixiens. p. 291. Ejus *rium* lucem vidit Romæ 1476

* Dedit præter *Repertorium* las nonnullas, e quibus tres lectione Epistolarum Francisc bari sese offerunt legendæ. Scr iam opusculum *de Summi Pon universalis Concilii; nec non de toriæ majestatis origine*. Hic titulus operis, prout legitur Codice Felini Sandæi in Bib Canonicorum majoris Ecclesia sis asservato. Ex hoc Felini C ditis ex eodem Felino itidem tionibus vulgatum est sub ad & ab eodem Felino rejecto ti *Monarchia*. Prodiit hoc titulo An. 1512. in 8. adjectis adn bus Nicolai Chalmot in Pictav cademia Juris professoris, & cum Felini adnotationibus tan mæ An. 1537. in 16. iterum Felino itidem in Tractatu Tra Tom. XIII. p. 1. Venet. 158 hoc opus in nonnullis Codicib ni de Capistrano; sed mendo notavit Felinus in suo codice Philippum Jacobum Lambach bliotheca Vindobonensi civica pag. 157. ubi plura de hoc t & Chalmoti adnotationibus n · Ex Petri de Monte invectiv sus ridiculum quemdam Orat

rorum doctorum osorem excerpta quędam dedit Em. Cardinalis Quirinius in Diatriba præliminari ad collectionem Epistolarum Francisci Barbari p. 186.

Hic est ipse Petrus de Monte, quem tanquam ab hoc nostro diversum Fabricius supra pag. 78. jam attulerat, ubi & libri *de Monarchia* meminit, sed præterquam verus libri titulus alius est, antiquissimam ejus editionem omisit.

Ejusdem Petri de Monte est liber contra *impugnantes Sedis Apostolicæ auctoritatem ad Beatissimum Patrem, & clementissimum Principem Eugenium Pont. IV.* Incipit: *Majores nostri, Beatissime Pater*. Servatur in Cod. MS. 204. Biblioth. Felini *Petri de Monte oratio, dum existeret Protonotarius, & Orator Eugenii IV. apud Regem Angliæ* In Biblioth. Vaticana, Montfaucon Bibl. MSS. pag. 88. In collectione Epistolarum Francisci Barbari, quam a Cl. Card. Quirino adornatam sæpius dixi, geminæ Petri hujus Epistolæ ad eundem Franciscum datæ leguntur, quarum altera est num. 218. alia num. 220.

Petrus Jacobus *Montefalchius*, clarus circa A. 1497. opus reliquit *de Vicentinis*: tum etiam *de cognominibus Deorum* egit libro edito Perusiæ 1525. atque item *de sacris celebritatibus*. Habuit eum scriptorem Laur. Pignorius teste Vossio p. 664.

Petrus de Mora, Beneventanus, ab A. 1205. Cardinalis, scriptor Dictionarii sive *Alphabeti artis sermocinandi*, Manuscr. in variis Bibliothecis. Vide Oudinum Tom. 2. pag. 1721. seq.

Petrus Natalis sive *de Natalibus*, supra p. 93.

Petrus Neapolitanæ sive Parthenopensis Ecclesiæ Subdiaconus circa A. 890. scripsit librum *de miraculis S. Agnelli Abbatis*, Neapolitanorum Patroni qui A. 590. obiit. Ex eo quædam versu scripta (liber ipse enim prosa est compositus) excerpsit ediditque Ughellus Tom. VI. Italiæ sacræ pag. 76. (edit. novæ p. 54.) Vide & Tom. IV. pag. 878.

Petrus Niger, supra p. 139.

Cœnobii *S. Petri in Nigra Sylva* dotationes editæ a Joanne Friderico Schannat in collectione prima Vindemiarum litterariarum, Fuldæ 1723. fol. pagina 160. 164.

Petrus e Nongento Normannus Gallus, Theologus Paris. circa An. 1404. Scripsit in Magistrum Sententiarum: Scholastica Quodlibeta. Quæstiones Ordinarias libris II. Sermonum libros III. Vide Possevinum, Alegrium p. 325.

Petrus Augustinianus *Novæ Civitatis* in Latio Episcopus circa A. 1410. supra *Petrus Bruniquelli*.

Petrus Novariensis de quo Ptolomæus Lucensis ad A. 1184. *Eodem anno & tempore floruit Magister Petrus Novariensis, qui fuit Parisiensis Episcopus, scriptor* sententiarum Theologiæ, *in quibus continetur tota profunditas Scripturæ sacræ*. Hic est *Petrus Lombardus* de quo supra pag. 262.

Perus Olai, Monasterii Alvastra Ord. Cisterc. in Ostrogothia Prior, *Revelationes S. Brigittæ*, ex Svecico vertit Latine. Vide Bzovium ad A. 1378. n. 41. & quæ supra Tom. 1. p. 280.

Petrus de Osma, *Oxomensis*, infra, *Uxamensis*.

Petrus Ostiensis, cujus lucubrationem in Codice Regio Paris. 895. obviam memorat Cangius, non diversus, ut puto, a continuatore Chronici Leonis Ostiensis, Petro Monacho Casinensi & Ostiensi Diacono, de quo supra, pag. 351. seq.

Petrus Padubanensis, corrupte pro *Aponensi*.

Petrus Paludanus, Ordin. Prædicat. defunctus A. 1342. de quo S. Antoninus Tom. 3. summæ histor. pag. 681. Trithemius cap. 582. Natalis Alex. T. 7. pag. 155. seq. Henricus Warthonus ad Caveum A. 1330. &c. Vide supra p. 192.

Petrus Pannonius, qui *Paulus* aliis, vide supra p. 217.

Petrus Parens, Marci F. nobilis Florentinus & inter Magiſtratus ab Ann. 1482. ad A. 1501. Latine quæ ſcripſerit non comperi : ſed *Memorias* ejus *Hiſtoricas* ab A. 1476. Italica lingua compoſitas & manu auctoris exaratas duobus Voluminibus in Bibliotheca Strozziana , laudari video in Diario Eruditorum Italiæ T. XXVIII. p. 228.

Petrus Pariſelli , Monachus S. Germani de Pratis , cujus *Sermones* in Bibliothecæ Sangermanenſis Codice 396. evolvit Cangius.

Petrus Parochia ſive *Parochianus* Gymnaſiarcha Grammaticorum in Collegio Navarrico Pariſienſi ab An. 1395. ad 1406. cujus tractatum *de Conſtitutione Nominum & Verborum* Manuſcr. in Biblioth. Cœnobii S. Victoris Pariſ. memorat Jo. Launojus in hiſtoria Gymnaſii Navarrei p. 462.

Petrus Paſſerinus Utinenſis ſcripſiſſe apud Voſſium pag. 531. Cangiumque traditur *diarium rerum Forojulienſium* ab A. 1258. ad 1356. (1348.) Manuſcr. apud illuſtrem Fontaninum. Sed verus auctor *Julianus* Canonicus Civitatenſis. Vide diarium eruditorum Italiæ T. IX. p. 157. * Vir doctiſſimus , de cujus amicitia glorior , P. Franciſcus Bernardus de Rubeis Chronicon iſtud rerum Forojulienſium vulgavit in appendice veterum monumentorum ad commentarium Eccleſiæ Aquilejenſis n. 8. ſuoque demum auctori opus reſtituit, rejecto Petro Paſſerino ab Antonio Belloni tabellione olim obtruſo. Igitur operis auctor fuit Julianus, de quo hic Fabricius, ſed & iſte coadjutorem habuit in eodem ſcribendo , vel forte addendo Joannem alterum fratrem ſuum , qui ad Annum 1293. in eodem Chronico adnotavit : *ego Joannes celebravi primo miſſam nono die Majo currente Dominica per C an. Domini* 1294. Cum vero Joannes iſte anno eodem Miſſam primam celebraverit , non ita facile credo Chronicon ſuum producere potuiſſe uſque ad Annum 1364. multoque etiam minus ad Annum 1384. ut hic Fabricius indicat . Chronico[n] que a P. de Rubeis vulgatum A[n] 1364. non ſuperat, ex quo fit, ut mentitia ſit prorogatio uſque ad Fontanini apud Fabricium hic . cum poſt Annum 1331. in Chr[onico] Patris de Rubeis novus legatur t[...] in hanc ſententiam : *In libretto* [...] *ni Joannis Jacobi de Venuſtis* : tu[nc] ſumatur Chronicon, ſed cum int[erru]ptione uſque ad Annum 1345. inde ducatur uſque ad 1364. non ni conjectura judico eſſe hoc a[ug]mentum alterius authoris , cum [præ]ſertim epitome Chronici Juliani [a] dem P. de Rubeis vulgata ibide[m] 9. ultra annum 1331. excurrat.

Idem Juliani Chronicon ex [...] Capituli Forojulienſis deſcriptum [vul]gavit Muratorius Rer. Ital. T. X[...] p. 1193. ſed in multis ab eo que[...] dit P. De Rubeis , diverſum . In [pra]fatione vero ad hoc ipſum Chro[nicon] teſtatur Muratorius , ſchedas illa[s Ca]pituli vetuſtate corroſas eſſe mul[tis] locis , & tantæ antiquitatis ut e[...] videri poſſint expreſſi reliqui ej[uſdem] operis Codices in Bibliothecis pr[...] rum ſervati . Deſinit Codex iſte [...] 1315. ex quo illud conſequi vide[tur ...] ſet Julianum eique ſuccenturiatu[m Jo]annem non ultra hunc Annum [...] riſſe . Quare ea quæ ultra hun[c An]num offert codex P. de Rubeis a[...] eſſe additamenta merito ſuſpica[ri ...] Præſertim cum lacinia P. de Ru[beis ab] An. 1315. uſque ad 31. eadem [...] no ſit cum excerptis, quæ ex lib[ris anni]verſariorum Capituli Civitatenſis [Mura]torius ibidem p. 1227. exhibuit.

Petrus Pateshullus Anglus A[...] nianus, Theologus Oxonienſis cir[ca an]num 1390. Wiclefi ſecutus parte[s ſcri]pſit *Poſtillationes S. Scripturæ*. *Su*[*per*] *libros Sententiarum* . *Contra hæ*[...] *Determinationes Theologicas*. *Serm*[*ones ad*] Clerum, Populumque. Vide Lel[andum] cap. 437. Pitſeum pag. 555. Elſſ[ium p.] 580. ſed & Baleum VII. 2. qui [at]tribuit lucubrationes alias ſiamm[...]

ditas, *Vitam fratrum mendicantium* sive acerbissimum opus super Hildegardis Prophetia, contra fratres mendicantes. *Defensorium Armachani*, sive Defensorii Curatorum a *Richardo* Radulphi F. Archiepiscopo Armachano mendicantibus oppositi: *Novam cantilenam*. *Lamentationes fratrum*. *Ritus natalitios*. *De flagitiis Augustinensium*. *De nequitiis Dominicanorum*. *Mandata Legis Euangelicæ*. *De desolatione Ecclesiæ*.

Petrus de Paulo, Patricius Jadrensis in Dalmatia, de cujus *Memoriali* supra pag. 217. ubi vitiose *Paulus de Paulo* excusum.

Paulus Monachus *S. Petri in Valle*, supra p. 217.

Petrus Paulus Vergerius. Duo hoc nomine. Infra *Vergerius*.

Petrus de Pennis Aprutinus, Ordinis Prædicatorum, scriptor libri inter Codices Baluzianos in Regia Parif. cui titulus: (*a*) *Memoria continens modum recuperandi terram sanctam*, *scripta post electionem Gregorii X.* dividitur capitibus XXII. quibus comprehendi potest terra sancta & videri quare deperdita fuerit, & qualiter recuperari possit. Gregorius X. electis A. 1271. Palæstina amissa A. 1268. Constat igitur de Petri hujus ætate, quem præter rem ad A. 1330. alii, alii ad An. 1531. referunt, propius vero qui cum Toppio ad A. 1242. Cætera ejus scripta sunt: (*b*) *Liber contra Judæos*, *nomine Thalmoth* (Talmudis assertores) divisus in XV. capita & tractatus *contra Alcoranum & Machometum*, capitibus itidem XV. uterque partis octavæ instar additus *Petri Suberti* operi de visitatione Episcopali, seu de cultu vineæ. Tractatus *de notitia Verbi incarnati*, capitibus XXV.

Petrus de Perpiniano dictus *de Riu* sive *de Rivo* Catalanus, Carmelita sub initia seculi XIV. scripsit *in Psalmos Davidis*. *In IV. libros Sententiarum*. *Quæstiones Sententiarum* libris II. *Sermones* varios. Vide Trithemium c. 559. Nic. Antonium lib. 9. Biblioth. veteris Hispanæ cap. 2. T. 2. p. 80. Alegrium &c.

Petrus de S. Joanne, *Pictaviensis*, Monachus & Prior major claustralis monasterii SS. Petri & Pauli Cluniacensis, de cujus scriptis quibusdam, versu & prosa in laudem Magistri sui, qui A. 1156. diem obiit, *Petri Mauricii* Abbatis Cluniacensis dictum supra pag. 254. 255. 756. Exstant præterea in Andreæ du Chesne Biblioth. Cluniacensi p. 615. carmen elegiacum in laude triumphi ejusdem Abbatis Romæ habiti contra *Pontium* & *Pontianos*, qui eum Abbatiali dignitate extrudere moliebantur & pag. 615. aliud breve, quando ad Ajam Insulam transfretavit. Et tria alia, pagina 617. seq. versibus hexametris: Adversus Barbarum. Epitaphium *Gelasii Papæ II.* defuncti Ann. 1119. & Epitaphium *Adefonsi* Episcopi Salmanticensis qui eodem anno ex Concilio Remensi redux diem obiit. De *summa Historica Bibliæ* quam Huldricus Zvvinglius junior, (*c*) Novi Testamenti in Schola Tigurina Professor edidit Tiguri 1591. fol. cum libro de justificatione per fidem, ad Hebræos IX. & continuatione summæ illius a Julii Cæsaris imperio ad sua producta tempora libris IV. Vide Oudinum T. 2. p. 1274.

Petrus Pictaviensis, Petri Lombardi discipulus, propter subtilitatem ingenii cum eodem Lombardo, Abælardo, & Gilberto Porretano quatuor Galliæ labyrinthis (*d*) accensitus: Lombardi successor per annos fere quadraginta Theologiam docuit Parisiis, & ex Cancellario post Petrum Comestorem Parisien-

(*a*) Jacobus Echardus Tom. 2. de scriptis Dominicanor. pag. 337.

(*b*) Id. Tom. 1. pag. 369.

(*c*) Filius hic Huldrici Zvvinglii Pastoris ad Prædicatores Tiguri ab A. 1568. ad 1571. quo apoplexia obiit; Huldrici vero Zvvinglii, Reformatoris A. 1531. ætat. 49. defuncti nepos. Vide Hottingeri scholam Tigurinam pag. 190. ubi *Petrus* ille præter rem *Pictaviensis Episcopus* appellatur.

(*d*) Vide supra in *Gualteri S. Victoris*, Tom. 3. pag. 118.

risiensi senex denique Archiepiscopus ab A. 1201. Ebredunensis, diem obiit A. 1205. De quo præter Claudium Hemeræum de Academia Parif. p. 115. Bulæus Tom. 2. pag. 767. atque Oudinus Tom. 2 pag. 1499. seq. Scripsit *quinque libros Sententiarum* ad Gvilelmum Senonensem & postea An. 1175. Remensem Archiepiscopum. Prodiere Paris. 1655. fol. edente Hugone Mathoud Benedictino S. Mauri. Ab his diversus *Commentarius* adhuc ineditus *in Magistrum sententiarum* de quo Oudinus T. 2. pag. 1501. Albericus in Chronico p. 441. memorat etiam ejus *Sermones*, *Distinctiones* & *Postillas*: additque eum *pauperibus consulentem Clericis excogitasse arbores historiarum Veteris Testamenti in pellibus depingere, & de vitiis & virtutibus similiter disponere. De distinctionibus in Psalterium* & *allegoriis super Vetus & Novum Testamentum*, *Sermonibusque per anni Circulum*, & notulis excerptis ex ejus Sermonibus, & *Summa de mysteriis incarnationis Christi*, laudatum Oudinum consulere juvabit.

Petrus Pictaviensis, Canonicus S. Victoris Paris. & Cantor, defunctus Anno 1197. de cujus *Pœnitentiali* atque aliis scriptis supra p. 250. * Muratorius Antiquitat. Medii ævi Tom. III. pag. 917. tradit in Codice MS. Ambrosiano superesse Chronicon F. Jacobi de Aquis Ord. Præd. inscriptum: *Imago mundi*, in quo nonnulla e Chronico Magistri Petri Pictaviensis delibata leguntur. Vix dubitarem hunc ipsum esse Petrum Cantorem; nisi me aliquantulum suspensum veterum scriptorum de hoc opere a Petro digesto testimonia retinerent. Porro Jacobum de Aquis usque ad Annum 1296. Chronicon suum perduxisse idem Muratorius admonuit.

Forte tamen opus istud vindicandum est alteri Petro de S. Joanne Pictaviensi, de quo Fabricius; nec aliud est forte Chronicon istud quam continuati[o] *mæ historialis Biblicæ* ab eodem scriptæ editæque Tiguri, ut hic cius ait. Continuationem hanc tur ibi dedisse Huldricus Zuingl[ius] formatoris nepos. Sed forte re[ctius] hic author nihil aliud de suo pr[æstitit] nisi continuationem ex eo educta[m] pore, quo Chronicon suum Petr[us] duxerat.

Quis vero iste sit Jacobus de [Aquis] cujus meminit etiam Benvenut[us] Georgio in Historia Montisferrat[i] ne ignoro.

Petrus Pictor Canonicus S. Au[domari] in Artesia circa A. 1200. cuj[us] *de Sacramento Altaris* versibus l[eoninis] compositus exstat Manusc. in Bi[bl.] San Germanensi Cod. 658. Inci[pit]:

Omnibus in factis, conceptis [...]
actis
Debet præponi Deus humana[...]
&c.

Cap. 1. *Panis in altari Verbi vi[...]*
cratus
Fit Divina Caro nostri medici[...]
tus &c.

Vide Oudinum Tom. 2. pag. [...] seq.

Petrus de Pilichdorf sive *Pilic[...]* Germanus, Doctor & Magister, [Theo]logiæ Professor A. 1444. scripsit [...]*tiones S. Scripturæ*, *contra errores [...]sium*: inter alia testatus (*a*) m[...] plius ex illis infra spatium duo[rum an]norum ad Catholicam fidem fu[isse con]versos: & librum *contra Pau[peres] Lugduno*. Priores integras, & p[oste]ris fragmentum edidit Jac. G[retserus] cum Luca Tudensi contra Albi[genses] Reineroque & Anonymo contra V[alden]ses. Ingolstad. 1612. 4. und[e] Tom. XXV. Biblioth. Patrum [...] 277. 299. & inter Gretseri o[pera] XII. parte 2.

Petrus Pirchenvvart, clarus sæc[...]

(*a*) Cap. XV. *Quare non perstitisti cum Ovibus in Thuringia, Marchia, Bohemia, Moravia, ubi ex Dei gratia jam infra spatium duorum annorum citra mille personas heretici VValdenses ad fidem Catholicam sunt conversi? Quare non venis ad Austriam, & Ungariam, ubi spes est In[quisitoribus] hereticæ pravitatis plures item quam mil[le] tuorum credentium fore de faucibus Lev[iathan] trahendos?*

in Univerſitate Wiennenſi. Di-
ts opuſcula in Auſtriæ Biblio-
lanuſcripta exſtare teſtis eſt V.
ardus Pez Tom. 3. anecdotor.
pag. 630. plura de illis dictu-
, niſi mors ſuperiore anno cum
harum litterarum jactura eum
manis abſtuliſſet. Ex Codicibus
ii Benedictoburani ibidem me-
ractatum ſive Sermonem *de Cor-*
ini. Incip. *De venerando Eucha-*
cramento & ejus digna ſumtione.
Piſanus, ſcriptor *Vitæ Paſcha-*
Papæ A. 1118. defuncti, cujus
emporibus, editæ a Papebrochio
læo ad Acta Sanctorum Maji
. 207.
rus Grammaticus Piſanus Caro-
ni præceptor in re Grammati-
ijus meminit Eginardus in vita
Magni. Exſtant ejus verſus qui-
MS. Codice vulgati ab Abbate
f in diſſert. ſur l' hiſtoire Ec-
& civile de Pariſ. pag. 404.
primum carmen miſſum eſt ad
Varnefridum ſub nomine Ca-
gni. Titulus in MS. Codice
ſus Petri Grammatici Incipit.
dicamus Chriſto laudem.
tur hoc Paulum ut doceat cle-
ecas literas & comitari valeant
a filiam ſuam Caroli ſcilicet
generatam Conſtantino Græco-
peratori. Pag. 409. legitur a-
en Petri ad Paulum, quo il-
poſito ænigmate tentat. Sunt
omnes verſus hexametri. Inci-
tera hæc oratio:
te purpureo dum Sol perſunderet
g. 419. legitur carmen panegy-
etri ad Regem:
mine ſi Regum dudum cecidere
oeta.
Piſtoris, Canonicus Regularis
ianus in Viridi Valle prope
m, defunctus An. 1440. non
ut videtur a *Petro* Bruxellen-
io ſupra pag. 249. Scripta quæ
alerium Andream p. 752. Pe-
oris tribuuntur, ſunt: *de plu-*
m. V
ralitate Confeſſariorum in regimine Mo-
nialium non admittenda. *De differentia*
venialium peccatorum & mortalium. *De*
triplici via ad Deum.

Magiſter *Petrus de Ponte*, cœcus, Brugenſis, ſub typographiæ initia in 12. edidit libellum Grammaticarum Obſervationum, & exceptionum a regulis Grammaticis quem inſcripſit *de regulis congruitatum & earum limitibus*.

Petrus ordinis *Prædicatorum*, Provincialis Franciæ ſcripſit *Sermones:* de Dominicis & feſtivitatibus fere per totum annum, quibus multi utuntur uſque hodie. Hæc de eo Henricus Gandavenſis cap. 41. cujus Petri Sermones, perperam confuſi a nonnullis cum *Petro de Riga*, adhuc ſupereſſe Manuſcriptos in variis Bibliothecis teſtatur Jacobus Quetif Tom. 1. pag. 117. differens de *Petro Remenſi*, ad A. 1245.

Petrus Præmonſtratenſis, ſupra, *Petrus de Lutra*.

Frater *Petrus* de Umezovv, *Pragenſis*, Theologiæ Profeſſor. Prædicator Monaſterii S. Clementis. Hujus *revocatio*, *recognitio & proteſtatio* facta Pragæ A. 1417. Sabbato ante Dominicam Oculi, in Collegio Caroli, coram tota Univerſitate Studii Pragenſis, & in præſentia Scabinorum & Conſulum ac Communitatum omnium Civitatum Pragenſium exſtat inter Joannis Huſſi Opera Tom. 2. p. 365. ſeq.

Petrus Prior S. Joannis Senonenſis ſub Ludovico VI. Galliæ Rege circa Ann. 1118. cui Cangius tribuit hiſtoriam Francorum abbreviatam, quam ſupra p. 246. ſub *Petro* Bibliothecario referre me memini.

Petrus Remenſis *Prior* Provincialis fratrum Prædicatorum Franciæ ſeculo XIII. vergente, ſcriptor *Sermonum* de tempore & de Sanctis, laudatus Trithemio cap. 471. idem ut videtur de quo ſupra p. 273. Sermones illos Manuſcriptos memorat Sanderus p. 128. Biblioth. Belgic. & parte 2. pag. 166. ubi perperam excuſum *Petri Remenarii ſermones de feſtis*.

minit ipse Ranzanus operis mox recensendi T. VIII. lib. XLI. ubi plures hujus carminis versus refert. Addit Mongitorius Ranzanum poetica claruisse gloria, & aliquot ejus elegias identidem inter ejus Annales mox laudandos occurrere, ac etiam in commentario supra num. 5. indicato de origine Panormi, quædam etiam ejus carmina haberi apud Pirrum notit. Eccles. Panorm. & apud Vincentium Littaram de rebus Nettinis p. 34.

9. *Opus grande Annalium omnium temporum*. Opus, inquit Mongitorius, egregium & multa eruditione refertum in octo permagna volumina Manuscripta in fol. distributum. Continet libros sexaginta & unum, in quibus nationum omnium ac temporum historiæ describuntur. Ex his suas multi scriptores historias locupletarunt, huicque auctori multum se debere agnoscit Leander Albertus, plurimumque luminis in descriptione regionum Italiæ & vicinarum accepisse, quem adeas in *Puglia piana fra terra Apuglia Daunia nella Capitaniata*. De his Annalibus sic censet Thomas Fazellus in Historia Sicil. Decadis 1. lib. VIII. circa finem: *Scripsit Ranzanus Annales omnium temporum, quod opus morte præventus non complevit, quod his ejus verbis in libro* XL. *constat*, ,, Gerborum, inquit, in-
,, sulam pons quidam lapide structus,
,, turribus altis munitus continenter
,, conjungebat. Fuisse vero eum pon-
,, tem structum a Siculis constat, quo
,, tempore eorum illi incliti reges a
,, Normandorum sanguine ducti Tuni-
,, sienses reges variis cladibus afficie-
,, bant, Aphricæque partem posside-
,, bant. ,, *Et paulo post:* ,, In Arago-
,, nia, inquit, & in Sicilia atque in
,, cæteris regnis, quorum sum mentio-
,, nem facturus. ,, *Hæc ille, & cum in decem aliis, quos postea tantum scripsit, libris, neque Hispanorum neque Siculorum regum, nec earum provinciarum meminerit, opus eum non perfecisse constantissimum est. Scripsit etiam de ædificatione Panormi opusculum quod e*
Hactenus Fazellus, qui in opere
zani quinquaginta tantum libros
visse videtur. Verum hæc a F
nimis præcipiti judicio prolata c
dit Mongitorius, qui octo gra
Ranzani volumina in Bibliothe
nobii S. Dominici, Panormi f
pluries vidit & evolvit, & in i
quinquaginta libros tantum, sed
ginta & unum contineri asserit,
remque historiam revera ad umb
perduxisse: quam scilicet in prin
lumine ab origine mundi exord
& in sequentibus ad octavum
continuata annorum serie ad a
MCCCCXLVIII. deducit, in q
pus complevit. Ex quibus Caveu
Histor. litter. & eum excipientem
rium in Bibl. Script. Litter. Ecc
mendabis, qui sex libris opus Ra
coarctari putarunt.

Non omittendi *Libri Chorales Divini juxta ritum Ordinis Pra rum elegantissimi*, quos in usum
siæ suæ Lucerinæ scribi jusserat
suis clericis, ut ritum Dominica
querentur, persuasisset: hos ver
juxta concilii Tridentini decreta
Romanum assumsit illa Ecclesia
pitulo Lucerino emerunt Dom
Venusini, quibus & etiamnum
tur teste Altamura ad A. 1492.
Ranzano. De eo præter citatos
iam Toppius in Bibl. Neapol.
dens etsi Panormo oriundum,
tamen Neapoli: at reluctatur
lum Leander Albertus suppar,
asserens Panormi primam lucem
se, sed & Antonius Mongitore
blioth. Sicil. fassus tantum adoles
Neapolim missum, ubi in arte
rica Thomam Pontanum, Ma
audivit, ut ipse Ranzanus testa
nalium Tom. VIII. lib. XLI.
habet: *Thomas Pontanus per id pus in eadem urbe publico cond lario in magna frequentia magn mnium favore rhetoricam docuit biennio ipse institutus sum.* Hacte

Quetif. * Liber inscriptus *commen- le antiquitate*, *primordiis & pro- rbis Panormi*, anno demum, ut ris in exordio libri impressis, prodiit, & quantum conjectura r, Panormi in 4. opera Anto- ngitoris, quamquam ejus nomen orimitur. Est vero opusculum i- rtio majoris operis ab eo com- Annalium scilicet, quorum hic us meminit, quamque portio- se per se Ranzanus ex opere ex t.

is Remensis Ordin. Præd. in Gal- A. 1224. Provincialis atque in- 1242. Episcopus Aginnensis sub oli Burdegalensi. Vide laudatum Tom. 1115. seq. Scripsit *glossas Bibliam totam* compendiosum o- & *Sermones* de Dominicis & fe- ibus fere per totum annum.

is de Riga, cum superiore & tro Comestore neutiquam con- lus, Cantor & Canonicus Re- ab An. circiter 1170. defunctus 1209. Vide Alberici Chronicon 50. & Bulæum histor. Academ. Tom. 3. pag. 52. Hujus sunt *li- lici* historico allegoricoque sen- propemodum omnes *carmine red-* xametro alii eoque rhythmico, *icum Canticorum*, *Lamentationes* , *liber Jobi* & *Actus Apostolo-* teri elegiaco. (*b*) Opus hocce *turoram* auctor inscripsit, maxi- artem adhuc ineditum, sed Ma- superest in variis Bibliothecis iæ, Angliæ, Galliæ, Italiæ ut in prolegomenis ad librum To- g. 27. seq. atque monuit Poly- Leyserus qui de hoc opere præ consulendus in historia poeseos evi pag. 692. seq. Editionem e- itis Caspari Barthio, Christiano , Andreæ Rivino, & Casimi- no, fata intercessere. Exstat au- tem Manuscripta hæc metaphrasis in Bibliothecis duplex, una qualis a Petro ipso profecta fuit: alia qualis superstite adhuc Petro sed ætate provectiore interpolata est ab *Ægidio Parisiensi*, de quo dicere me memini supra T. 1. pag. 21. Solam primum *Genesin* Petrus petitionibus amicorum illustrandam sibi sumserat, ut constat ex ejus præfatione, quam ex MS. Heilsbronnensi vulgavit V. C. Jo. Lud. Hockerus in notitia MSS. illius Bibl. p. 3. *Frequens sodalium meorum petitio, cum quibus conversando florem infantiæ exegi, ut librum Geneseos stilo metrico depingerem, & inde aliquas Allegorias elicerem, instanter persuasit. Ad hanc fateor suasionem animus meus in dubio pependit, incertus an scriberet an obmutesceret. Vires enim ingenii tanto operi minime sufficere considerabam. Sed alia de parte petitioni sodalium obviare formidabam. Neque enim fas erat offendere illos, cum quibus in scholis ab infantia conversatus sum, cum quibus Grammaticæ libros percurri, & Ciceronis aureos flores legi, & elegi, & Labyrinthum Aristotelis non filo Dædali sed Filio Dei duce introivi aliquantulum, inspexi, sed non penitus introivi. Assidua ergo sociorum prece vel potius fraterna charitate devictus, opus injunctum arripui, cogitans historiam Genesis versibus texere, studensque de ipsa aliquas allegorias elicere, tanquam nucleum de testa, granum de palea, mel de cera, ignem de fumo, medullam de ordeo, vinum de azymo. In quo opere ita studui desudare, ut videas quadam consonantia sibimet concordare, s. Christi margaritam cum Moysi adamante, flores Ecclesiæ cum herbis Synagogæ, aurum Christianorum cum ferro Judæorum, legem novam cum lege antiqua, molam cum mola, rotam cum rota. Porro visum est etiam huic libello juxta operis tenorem hoc nomen congruenter*

nr. Gandavensis cap. 22. Trithemius

ielmus Brito præf. Philippidos:
ii, Petre Riga, *vitium non esse putavi*
Ubere de Legis occultos sugere sensus,
Quos facis ut levibus verbis elegia cantet,
Fortia facta virum numero breviore coarctans
Quæ potius pede Mæonio referenda fuerunt &c.

ter imponere: Aurora. Nec immerito. Sicut enim Aurora terminum nocti imponit; principiumque Diei adesse testatur; Sic & libellus iste tenebras umbrarum & veteris legis obscuritates discutiens veritatis fulgore & allegoriarum scintillulis micantibus totus resulgeat. Vel ideo certe tam clari nominis majestate hanc paginam insignivi, quia sicut angelus, teste historia quam percurro, post luctamen nocturnum locutus est ad Jacob; dimitte me: Aurora est, *sic & ego post luctamen & laborem, quem in hoc opere exercui, quodammodo libellum meum ejusdem verbo allocutus sum*, dimitte me, aurora est, *quasi dicatur, finem impono huic operi, quia figuras & umbras explicui, & veritatis fulgor patenter illuxit.* Alios prologos a laudato Leysero in lucem datos prætereo, apud quem pag. 697. seq. etiam Variæ lectiones ex Codicibus Helmstadiensibus habentur ad metaphrasin *libri Estheris* quam dederat Barthius XXXI. 15. Adversariorum; atque pag. 727. seq. singularia quædam ex apocryphis traditionibus a Petro adjecta. Sed laudandus idem quod p. 705. 727. edidit memoratam quoque Trithemio *recapitulationem utriusque Testamenti*, versibus elegis 526. per distinctiones XXII. λειπογράμματα, ita ut in prima nullum occurrat A. in altera nullum B. sicut in Fulgentio sine litteris, de quo dixi supra Tom. 2. pag. 218. Qualis sit liber *de Grammatica*, de quo Trithemius, vel *Speculum Ecclesiæ* scriptum carmine, quod manu exaratum exstat in Angliæ Bibliothecis, dicet qui viderit & volverit.

Hujus *Petri de Riga* celebris in historia literaria liber est, de quo plures agunt. Quæstio vero est anceps an totam scripturam metrice exposuerit, sive portionem tantummodo; reliqua vero Petrus Ægidius suppleverit. Philippus Jacobus Lambacher V. Cl. in sua Bibliotheca antiqua Vindobonen. civica pag. 63. adnotat in Codice ejusdem Bibliothecæ pertingere authorem usque ad librum Ruth; dein succedere in laudem B. M. V
men elegans. Tum novi Test
historiam tantummodo evangelic
jungi; ex quo inferre se posse n
probabili conjectura censet, in
fines Petrum sese continuisse, q
confirmat authoritate Henrici (
vensis de scriptor. Eccl. cap. 2
dentis Petrum scripsisse in He
chum, duos Regum & Evangelia
bo vero & Codex & Henricus e
cum Petro sæculi sunt. Carmi
Beata Virgine nemo alius men
quin & deesse ait in septem MS
dicibus ejusdem operis qui in C
Vindobonensi Bibliotheca asserva
Ejusdem carminis prologum ibid
citat.

In Codice 688. latino Taurin
culi XIII. extat pariter opus ist
tri de Riga, sed longe auctius,
sit in Codice Germanico; nam
librum Ruth extat ibi pariter lib
biæ, Danielis, Judith, Esther i
libri fine sic scribitur: *Liber sex
gum explicit*. Tum dantur Mac
qui clauduntur hac admonitione.
cit vetus Testamentum. Secundu
post præfationem subjunguntur c
Evangelia carmine adstricta. F
quitur: *Passio D. N. J. C. s
quatuor Evangelistas*. In fine:
novum Testamentum. Continuo a
*Incipiunt recapitulationes totius li
primo sine A.* Qua absoluta epi
duntur *Actus Apostolorum*. Ex h
dice conjectura haud incongrua
retur Ægidium nonnisi *recapitu
& Actus Apostolorum* dedisse;
nim hæc additamenta sunt pri
peris, quæ auctori illi tribuunt

Petrus Ripponensis Canonicus
gro Eboracensi circa A. 1190. a
fredum Eboracensem Archiepi
scripsit *de vita & miraculis S.*
Archiepiscopi Eboracensis, defu
711. & Ripponæ in monasterio
ipse condiderat, sepultus. Vi
leum III. 33. Pitseum p. 257.

Petrus Rogerius, supra *Clem*

. 1. p. 395. & *Gregorius XI.*
97.
de Rosenhaym, *Monachus Mel-*
qui Bibliam metrice composuit,
. traditur diem obiisse in ne-
monasterii B. Mariæ Virgi-
go ad Scotos Viennæ Austriæ,
. Hieronymi Pez T. 1. scri-
rerum Austriacarum pag. 699.
hoc Petro, Priore Mellicensi
ria Ordin. Bened. dicturus fuit
r celeberrimus Bernardus Pez,
uperiore Anno 1735. hisce lit-
ptum vehementer dolemus, in
eca quam paravit Benedictina.
om. 2. Biblioth. asceticæ pag.
edidit *sermonem* ejus circa An.
abitum *de statu vitæ monasticæ*
oris, neque plures ex sermoni-
us variis Trithemio cap. 739.
. & II. 537. Illustr. Benedictin.
minaribus Germaniæ cap. 160.
profitetur se in Bibliothecis si-
ricis sive Austriacis potuisse re-
Cætera quæ Trithemius me-
etri scripta sunt: *Opus metri-*
colao Dunckelspule rogante scri-
Dominum Brandam Cardina-
Clementis, Legatum Apostoli-
Austria, super totius Bibliæ
Roseum memoriale Divinorum.
stripotens cœlum terram. Dein-
ria temporum notabilis. * Ea
scriptore isto memoriæ homi-
proditurum spopondit P. Ber-
Pez, eo importuno fato subla-
avit P. Martinus Krops in Bi-
a Benedictino-Mellicensi, quam
Viennæ An. 1748. in 4. Obiis-
torem hunc ex conjectura cen-
o ante Annum 1440. scripsisse
plura, quæ in Codd. Melli-
MSS. adhuc supersunt; nempe
ntias quatuor evangeliorum;
m earum Codex non amplius
l commemoratur a P. Stepha-
ardo Mellicensi in suo catalo-
Codicum MS. Mellicensium.
cibus vero illis extat vita S.
i leoninis versibus exposita.

Summa metrica totius regulæ S. Benedicti cum præfatione soluta oratione scripta, ad Leonardum Abbatem. De duodecim gradibus humilitatis. Metrum heroicum breve de septem gradibus disciplinæ. Metrum breve de his quibus institutio regularis continetur. Carmen in laudem Andreæ Medici. Aliud in laudem Leonardi Episcopi Pataviensis. Epitaphium Martini Papæ V.

Magister *Petrus de Rubeis* de Senis, Augustinianus *vir magnæ sanctitatis atque doctrinæ*, *qui & Logicam & Philosophiam & Sacram paginam interpretatus est optime*, *Super* de Civitate Dei & *aliis pluribus* B. Augustini *operibus commentarios egit*. Super totam Bibliam *expositionem dignissimam confecit*. Super IV. libros Sententiarum *scripsit*. *Gratis pro Deo libenter docebat*, *imo pauperibus Studentibus de suo subveniebat patrimonio*, *Divinis operibus semper intentus*. Hæc ad A. 1456. auctor Chronici Oldenburgensium Archicomitum apud Meibom. Tom. 2. pag. 178. Vide & infra, *Petrus Russus*.

Petrus Russellus Anglus, Theologus Oxon. chordigerorum sive Ord. Minor. in Anglia Primas circa A. 1410. cujus Commentarios *in utramque Epistolam Petri* laudant Lelandus cap. 510. Baleus XI. 30. Pitseus pag. 590. Waddingus pag. 289.

Petrus Russus Senensis, Philosophus insignis, auctor continuationis *historiæ Senensis* a *Joanne* Bandino de Bartholomæis ab A. 1402. productæ usque ad A. 1422. & a *Francisco* Thomasio ejus pronepote peractæ usque ad A. 1468. Edidit celeberrimus Muratorius in limine tomi XX. thesauri scriptorum Italiæ: Mediolan. 1731. fol. Hunc Russum autem, de quo Hubertus Benvoglientus Patricius Senensis præf. ad ejusdem thesauri Tomum XV. non diversum putabis a *Petro de Rubeis*, de quo paullo ante.

Petrus Salpinus infra, *Petrus Vasatensis*.

Petrus Sanctofidensis sive *de Sancta Fi-*
de

de Anglus Doctor Paris. atque redux in Angliam Carmelita alumnus Nordovicensis cœnobii defunctus 8. Nov. A. 1452. Ejus scripta : Commentarii *in priorem S. Petri Epistolam*, *Concionum*, *Determinationum* , & *Quæstionum* libri. Vide Lelandum cap. 398. His apud Baleum adjunguntur *in posteriorem Petri* lectiones XXXVIII. *Breviarium Sententiarum*, *Præconia Petri Lombardi* . *Alphabetum Theologiæ* . *Placita Theologica* . *Pro sua inceptione* . *Sermones capitulares* . Pitseus pag. 648. addit etiam *Commentarios in omnes Epistolas Pauli* . Ex Pitseo Alegrius pag. 353.

Petrus Sarnensis , sive Vallis Sarnaji seu Cernaji (*des Vaux de Cernay*) Monachus Ord. Cist. in finibus diœcesis Carnotens. & Parisiensis, (*a*) scriptor *historiæ Albigensium* & *belli sacri contra eos* A. 1209. *suscepti* Duce & Principe Simone de Monteforti, quam auctor dicavit Innocentio III. Edidit primum Nicolaus Camusatus , Canonicus Trecensis, Trecis 1615. 8. deinde collatam cum Manuscr. Martini Marierii , Monachi S. Martini Parisiensis, Franciscus du Chesne Tom. V. scriptor. Francor. pag. 554. 665. sed & Bertrandus Tissier in limine tomi VII. Biblioth. Cisterc. editi A. 1669. Confer Bzovium ad A. 1199. num. 34. Oudinum Tom. 3. pag. 25. & Carolum Vischium pag. 276. Biblioth. Cisterc. qui Gallicæ versionis facit mentionem , vulgatæ Parisiis 1569. interprete Arnoldo Sorbino , Episcopo postea Nivernensi .

Petrus Saxo sive *de Saxonia* Germanus , Ordin. Minor. Decretorum Doctor circa seculi XIV. initia, scriptor *summæ casuum Conscientiæ* , & *Sermonum* de tempore & de Sanctis . Vide Trithemium cap. 542. de S. E. de luminaribus Ecclesiæ cap. 100. Gvil. Eysengrenium pag. 32. Waddingum pag. 289. * In cod. membranaceo bibliothecæ Felini signato n. 207. extat lectura Petri de Saxonia super Decretalibus . Hanc vero nullibi adhuc prodiisse credo . Meminit hujus doctoris Marcus
in epitome virorum illustriur
Nihil tamen se de illo rescire
ter nomen , quod didicit ex
l. Regula in §. 1. in fi. ff.
fact. ignor. Ego vix alium es
Petro , de quo hic Fabricius .
in Felini Bibliotheca ejusdem I
viarium ad omnes materias in
nonico inveniendas .

Petrus Scaliger sive *della S*
ronensis ab A. 1290. Episco
Præd. defunctus Anno 1295. s
stillam Scholasticam in Matthæum
nem & in alios libros Biblicos
nes de tempore & de Sancti
Altamuram pag. 19. & *Jacobu*
Tom. 1. pag. 417. * Cave c
trum expositionem suam in J
vangelium dedisse . Cum Sixtu
sis in Bibliotheca sac. ex qu
omnes didicerunt , reperisse se d
nuæ in Biblioth. Minor. codi
Postillarum Petri de Scala in J
quibus verbis designasse cens
ejus expositionem in Apocalyps
nis ; quam pariter in codice
bliothecæ civicæ Vindobonensi
statur Cl. Lambacher in cat
rum quorumdam veterum Bib
lius pag. 46.

Ex hoc libro inedito elegia
men , quo illum concludit , id
bacherus ibidem recitat .

Petrus Scotus sive *Schottus*
ratensis, Juris Utriusque Doct
cerdos & Canonicus S. Petri ,
XXXI. annos natus diem obiit
non 1499. ut Miræo cap. 495.
traditum . De ejus vita , moribu
genio Jacobus Wimphelingius .
pistolæ & *poemata* e cusa Arg
1498. una cum *Quæstionibus*
rebus ad Conscientiam pertinenti
ter poemata eminet elegiacum
ctis *Joanne Baptista* , *Evangelista*
sostomo . Tum laudes *Joannis*
Cancellarii Paris. Vide Trithem
S. E. cap. 875. & de luminari

(*a*) Sammarthani Tom. IV. pag. 901.

cap. 233. Henr. Pantaleonem
.. de viris illustribus Germaniæ
8. Vossium pag. 811. H. War-
ad Caveum &c.
rus de Scotia. Scriptor anony-
rum Danicarum vulgatus a Lu-
Tom. IX. Reliqui. n. 9. ad an.
ıc scribit: *eodem anno promotus*
Doctoratum Theologiæ magister Pe-
Scotia per nobilem virum doctorem
s decanum Hafnienfem tunc uni-
s vicecancellarium præsente ibidem
rno Regis (Daniæ) filio Joannis
nito. Ex quo discas falli eos,
ibunt virum hunc doctum obiis-
1491. ac vera tradere Miræum,
am ejus prorogat usque ad an-
499. Nam anonymus iste scriptor
is definat in annum 1555. adhuc
ex æqualibus scriptoribus sua
desumpsisse, ea præsertim, quæ
ocul erant ab ætate sua persua-
ihi est, cum circumstantias o-
emporum, rerumque accuratis-
signet. Idem scriptor ad annum
adnotat: *in profesto feriarum Ja-*
astniæ mortuus est vir eximia pro-
adeoque longa vita dignissimus
r Petrus de Scotia sacræ Theologiæ
Quadraginta duabus annis præfuit
siæ Hafnienfi. Utrum iste sit Pe-
obtus, de quo hic Fabricius, vi-
eruditi.
us Sebastenus in Cappadocia Epi-
, SS. Basilii & Gregorii Nysseni
Nazianzeni) frater, non Latine
ræce scripsit, de quo Acta San-
a T. 1. Januarii IX. pag. 588. &
s ad A. C. 370.
us Rogerius *Senonensis* Archiepi-
A. 1329. mox Rothomagensis &
rdinali, *Clemens VI.* Papa de quo
Tom. 1. pag. 395. & Sammar-
Tom. 1. pag. 643. seq. Huic Tri-
ıs cap. 426. tribuit commentarios
stolas omnes Pauli Apostoli, tum
es. Video & laudari *Chronicon*
neditum, quod nemo adhuc in
protulit.
om. VI.
Pitseo Holcothi.

Petrus de Sezaria Gallicus, Prior & Lector in Ord. Præd. circa A. 1230. cujus relationem *de conversione cujusdam Saraceni* Antoninus Florentinus inseruit summæ suæ Historiarum tit. 23. cap. 10. §. 2. T. 3. pag. 673. seq.

Petrus de Spira Germanus, Augustinianus circa seculi XV. initia: præter *Sermones* de tempore & de Sanctis scripsit in libros Ethicorum Aristotelis. Vide Trithemium cap. 714. de S. E. & de luminaribus Germaniæ cap. 150.

Petrus Stockes seu *Stoccus* Anglus Carmelita Norvolciensis, Theologus Oxoniensis ab A. 1382. obiit in Cœnobio Norvolciensi Anno 1399. 28. Jul. Scripsit *Præconia S. Scripturæ*. *Commentarios Bibliorum*. *Lecturas Scholasticas*, *Replicationes Lectionum*. *Lecturam Sententiarum* in quatuor libros Petri Lombardi. *Ordinarias Quæstiones*. *Conclusiones LIV.* *Collationes varias*. Contra *Wiclefi* articulos. Defensorium *Occami*. (*a*) Contra *Philippum Repingtonum*. Contra *Nicolaum Herfordium*. *De superioritate Cleri*. Vide Baleum VI. 81. Pitseum pag. 565. seq. Alegrium pag. 322.

Petrus Studebodus, infra *Petrus Tudebodus*.

Petrus Beneventanus, *Subdiaconus* Romanus & Innocentii III. notarius, Anno duodecimo ejusdem Pontificis, Christi 1209. primam publica auctoritate *Epistolarum Decretalium* Pontificum *collectionem* post Gratianum composuit, editam cum aliis collectionibus illustratamque ab Antonio Augustino, Ilerdæ in Hispania 1576. fol. & Parisiis a Carolo Labbeo 1610. fol. Vide Tom. XI. Biblioth. Græcæ pag. 20. seq. atque Oudinum Tom. 2. pagina ultima.

Petrus Subdiaconus Romanus & Monachus Casinensis circa Annum 1120. rogatu Petri Diaconi & Bibliothecarii *passionem B. Marci* versibus adornavit, ut hic ipse testatur cap. 43. libri de scriptoribus Casinensibus.

Petrus Sulpinus, *infra Petrus Vasatensis*.

Petrus Svvaningtonus, Lelando cap. 309. *Svanendunus* Anglus, Carmelita, primus ex ordine Heliadum sive Carmelitarum Theologiæ Doctor Oxoniensis. Scripsit *in IV. libros Sententiarum* clarus circa A. 1270. atque Baleo IV. 31. teste, etiam *Lectiones Scripturarum*, & *Quodlibeta* XLVII. & *Ordinarias Quæstiones*. Eadem Pitseus pag. 346. Alegrius pag. 266.

Petrus Bilsvvardiensis Augustinianus in Thabor, Frisiæ Monasterio, unde Vossio p. 716. aliisque *Thaborita* sive *Taboraeus*: peritus rei Mathematicæ, scriptor *Chronici Brabantiæ Frisiæque* ab A. 1281. ad 1550. e quo profecisse se fatetur Christianus Massæus. Vide Valerium Andream pag. 725. Svveertium pag. 603. seq.

Petrus de Tarentasia de quo supra in *Innocentio V.* Petrus Frizon in Gallia purpurata pag. 41. seq. &c.

Petrus Salpinus sive *Sulpinus*, Tolosanus, Ord. Minor. Episcopus in Gallia circa A. 1406. (a) *Vasatensis*, Dionysium imitatus scripsit de hierarchia Angelica, de hierarchia Ecclesiastica, de Divinis nominibus, & de mystica Theologia. Vide Waddingum pag. 289.

Petrus Theanensis circa A. 1100. Monachus Casinensis, quem institutorem suum & declamatorem insignem vocat Petrus Diaconus cap. 39. libri de scriptoribus Casinensibus, laudans ejus Sermones de Septuagesima, de dedicatione Ecclesiæ, de Nativitate Domini, de Epiphania, aliosque quam plurimos.

S. Petrus Thomas, Gallus Vasco, Carmelita ex Episcopo Pacensi & Cretensi Archiepiscopo Patriarcha Constantinopolitanus ab Urbano V. A. 1368. pronunciatus diem obiit in Cypro Insula A. 1366. 23. Januar. Vitam ejus edidit Lucas Waddingus Lugd. 1637. 8. Scripsit librum *de Virginis Mariæ conceptione ejusque excellentiis*. Vide Alegrium pag. 305.

Petrus de Thymo, thesaurarius & Canonicus S. Gudilæ Bruxellensis, ex cujus *Chronico Brabantiæ* Manuscr[…] affert J. Jacobus Chifletius libr[…] tulus: le faux Childebrand pa[…]

Petrus Titebodus. infra mo[…] *Tudebodus*.

Petrus Trecensis idem cum [Co]*mestore* de quo Tom. 1. pag. 4[…]

Petrus Tudebodus Gallus Presb[…] vriacensis (*Civray*) sive Sivria[…] diœcesi Pictaviensi, circa Annu[m] auctor Operis de prima exp[editione] Hierosolymitana, cui ipse præse[ns] fuit ab A. 1095. ad 1099. præci[…] quo excerpti sive abbreviati si[…] VI. quos nullo præfixo scripto[ris no]mine Bongarsius familiam duce[…] in gestis Dei per Francos, T[om. I.] pag. 1. 29. præferentes titulum [Gesta] *Francorum & aliorum Hierosol[ymitano]rum*. Opus ipsum distinctum i[n libros] V. atque inscriptum: Petri T[…] *Historia de Hierosolymitano itin[ere]* Codice Manuscr. Joannis Besly[…] nis, prodiit in tomo IV. Fran[cisci du] Chesne de rebus Francorum p[ag.] 815. Cum eadem conferenda *Hi[storia de]* *via Hierosolymis* quam sine nom[ine au]ctoris vulgavit Mabillonius T[om. I.] musei Italici p. 131. 236. Ad[…] dium ad Vossii paginam 771. […] Longum in Bibl. historicorum […] num. 6927. seq. W. E. Tentze[l …] dialogis menstruis vernaculis […] pag. 346. Caspar Barthius in […] editionem hujus scriptoris Bo[…] nam, in Jo. Petri Ludevvig. […] omnis ævi Tom. 3. pag. 21. vo[cat scri]*ptorem barbarum, sed veridicum […] que æstimationis, ut ex brevi ej[us com]mentariolo L. aliqvot sequentes […] multorum Librorum seriem ded[…] Tantam rem videlicet, ut captus […] legitimam historiam redacturi*.

Petrus Vallis Sarnensis sive […]*bus*. Supra *Petrus Sarnensis*.

Petrus Vallis viridis. Supra *P[etrus …]storis*.

Petrus Monachus *S. Udalrici* […] Augustæ Vindel. circa A. 1[…]

(a) Sammarthani Tom. 3. pag. 1131.

1490. scriptor *historiæ Ordinis S. Benedicti*, Manuscriptæ in Biblioth. Paulina Lipsiensi. Titulus apud Fellerum pag. 312. ita se habet: *Fratris* Petri *cujusdam liber Abbati* Joanni (*a*) *inscriptus de ordinibus Monachorum* (*b*) *& speciatim de ordine S. Benedicti, & de illis, qui ex hoc ordine Pontifices, Martyres, Patriarchæ & Archiepiscopi, Cardinales, Legati sive Apostolici nuncii, Episcopi, clari scriptores sunt facti; Item de Imperatoribus, Regibus, Ducibus & Principibus, Comitibus & Nobilibus, qui Benedictini sunt facti, item de Abbatibus hujus ordinis & Monachis sanctis, & denique de Imperatricibus & Reginis, quæ Abbatissæ & monachæ ex hoc ordine fuerunt*. De *Joannis Griesheremi* Monachi continuatione vide Lambecium Tom. 2. pag. 933. De simili opere *Andreæ* Monachi *S. Michaelis* Bambergensis, supra Tom. 1. pag. 99. Oudinus Tom. 3. pag. 2721. Acta Sanctor. Tom. 1. Junii pag. 348. 352. seq.

Petrus Venerabilis, supra *Petrus Cantor*, & *Petrus Mauritius*.

Petrus de Vercellis. Supra, *Petrus Meldensis*.

Petrus de Versailles Monachus S. Dionysii & in sacra pagina Professor, cujus *Epistola* de calamitatibus Franciæ earumque remediis ad Joannem Jouvenel, Christianissimi Regis Francorum & Domini Delphini Consiliarium prodiit in Edmundi Martene Tom. 1. anecdotorum pag. 1723. 1737.

Petrus a Vallibus sive Remis, Confessarius *B. Coletæ* Reformatricis Ordin. S. Claræ Gandavi in Flandria A. 1447. defunctæ, *Vitam* ejus non Latine scripsit sed Gallice, unde Latina versio *Stephani Juliaci* Doctoris Sorbonici Ord. Francisci edita in Actis Sanctor. T. 1. Martii 6. pag. 539. 587. similiter *Petrina* de Balma ibid. pag. 601. 619.

Petrus de Ubaldis, Perusinus, JCtus, *Baldi* celebris Jurisconsulti, qui A. 1400. Ticini obiit, ab aliis ut a Cangio frater traditur: ab aliis, quos & ipse sum Tom. 1. pag. 44. secutus, Baldus ipse Petri venit prænomine, ut etiam apud Claudium Sincerum Tom. 3. Vit. JCtorum pag. 114. Aliis ut Joanni Fichardo Pater Baldi, audit Petrus de Ubaldis, nobilis Perusinus, Artium & Medicinæ Doctor, pater trium filiorum, Baldi, Angeli & Petri. Ab aliis ut a Nic. Hieron. Gundlingio, qui de Baldo diligenter disserit Tom. 2. histor. eruditionis pag. 1930. seq. patrem ejus Franciscum Ubaldum video nuncupari: neque habeo quibus lites illas componam ita ut provocationi locus non sit, itaque totas omittendas esse satius duco.

Petrus Venerabilis, supra *Petrus Mauritius* pag. 268.

Petrus de Verberia, supra, *Petrus Aureoli*, pag. 243.

Petrus, *Viconiensis* in Gallia Cœnobii Ordinis Præmonstratensis Canonicus & Doctor Theologus circa A. 1323. scripsit *Introductionem in Theologiam*, quam adhuc ineditam laudat Joannes le Paige lib. 1. Bibliothecæ Præmonstratensis pag. 307.

Petrus de Adria sive de Andria, Apulus, Ordin. Prædicat. *Viconquensis* (Vici Æquensis) in regno Neapol. ab Anno 1306. (*c*) Episcopus, discipulus S. Thomæ Aquinatis, ex cujus ore plura idem excepisse traditur, quæ sub Thomæ etiam nomine ferri contigit. Nicolaus Trivetus annal. ad A. 1274. pag. 244. ubi de scriptis S. Thomæ: *Alia quidem inveniuntur sibi attributa, quæ tamen ipse non scripsit; sed post eum legentem vel prædicantem ab aliis sunt collecta; ut puta Lectura super Epistolam ad* Corinthios, *ab undecimo Capitulo usque ad finem, & Expositio super primum de Anima; quas Frater Reginaldus, ejusdem socius, recollegit. Iterum Lectura super* Joannem *& super* tertium Nocturnum

Nn 2 num

(*a*) *Joanni de Giltingen*, Abbati S. Udalrici ab A. 1481. Vide Oudinum Tom. 3. pag. 2720.

(*b*) Petri Benedictini Monachi *Historiam Monasticam* vocat Vossius pag. 556.

(*c*) Ughellus Tom. 6. pag. 632.

num Psalterii, *Collationes* de Oratione Dominica & Symbolo. *Item* Collationes Dominicales & Festivæ. *Item Collationes* de decem Præceptis, *quas collegit Frater Petrus* de Adria. *Item Lectura super* Matthæum *incompleta*, *quam partim idem Frater*, *partim Sæcularis quidam recollegit*, *ejus studio delectatus*. Confer Oudinum Tom. 3. pag. 582. seq. & Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 532.

Petrum de Vineis *Joannes Trithemius*, *in libro de Scriptoribus Ecclesiasticis*, (*a*) *Teuthonicum fuisse scribit: adductus forte ratione cognominis*, *quod a Vineæ celebri Sueviæ monasterio*, *non procul a Ravenspurgo sito*, *illi impositum esse videtur*. *Alii vero*, & *mea quidem sententia*, *rectius*, *Italum* (*b*) & *quidem Capuanum fuisse sentiunt: moti authoritate Epistolæ* 45. (*c*) *quæ de laude ipsius*, *libro Epistolarum tertio continetur*. *Sed sive Germanus sive Italus fuerit*, *vir doctrina*, *ingenio ac eloquentia*, *sua ætate*, *omnium scriptorum testimonio*, *præstantissimus fuit*. *Quare* Fridericus, *ejus nominis* secundus, *eo* (*d*) *Cancellario electo*, *in rebus difficillimis atque gravissimis ejus opera est usus: eique muneri dum præfuit*, *hos* sex libros Epistolarum *ex persona sui Imperatoris conscripsit*: & Apologeticum de potestate Imperatoris & Papæ, *quem Innocentius Tertius* (*e*) *refutasse scribitur*, *edidit*: & *Friderico a Gregorio Nono Pontifice excommunicato*, orationem de Anathemate & de Romana Ecclesia, *in die gloriosæ resurrectionis Domini nostri Jesu Christi*, *Patavii habuit*. (*f*) *Ceterum cum totum fere terrarum orbem nominis sui fama complevisset*, *Friderico in Victoriæ obsidione a Parmensibus victo*, (*g*) *proditionis in dominum agitatæ*, *ut Collenutius scribit*, (*h*) *insimulatus*, *vitæ exitum tristissimum*, *planeque tragicum sortitus est*. *Comprehenso siquidem Imperator Miriati* (*i*) *oculos erui jussit*. *Unde ipse sibimetipsi mortem* (*k*) *in publico omnium conspectu conscivit*: *hoc fine suo insigne imbecillitatis humanæ naturæ exemplum præbens*. Hæc de Petro Simon Schardius. *Epistolarum* Petri de Vineis duas hodie meliores editiones a Viris clarissimis exspectamus, unam ab eruditissimo Eginhardi editore *Hermanno Schminckio*, quem jam ab aliquot annis (*l*) hoc saxum volvere comperi: & alteram a dignissimo Gymnasii equestris Luneburgensis Præfecto, *Joanne Georgio Werenbergio*. Libri primi Epistolæ XXXIII. primum viderunt lucem, hunc præ se titulum ferentes: *Querimonia Friderici II. Imperat. qua se a Romano Pontifice & Cardinalibus immerito persecutum & Imperio dejectum esse ostendit*: *a doctissimo Viro D. Petro de Vineis*, *ejusdem Friderici II. Cancellario A.* 1230. *conscripta*. Hagenoæ apud Jo. Secerium 1529. 8. Hinc *Simon Schardius* sex libros primus luce donavit Basileæ 1566. 8. per Paulum Quecum, præmissa formula depositionis Friderici II. factæ per Innocentium IV. integrior quam sexto Decretalium libro legitur & Epistola Gregorii IX. ad Fridericum II. vitaque ejusdem Friderici ex Collenutii libro IV. quam Latine ex Italico-Latine Schardius convertit, additque etiam hypomnema de fide amici-

(*a*) Cap. 434.

(*b*) Confer Christoph. Landinum ad Dantis Infernum, cant. 13. Oudin. Tom. 3. pag. 108. Nic. Toppium pag. 250. Bibl. Neapol.

(*c*) *O felix Vinea quæ felicem Capuam tam suavis fructus ubertatis reficiens*, *terram Laboris irradians* &c. *ex te namque prodiit hic Petrus* &c. & Epist. 43. *ut jam non Petrus a Capua*, *sed a Petro Capua latius agnoscatur*.

(*d*) Ab A. 1226.

(*e*) Innocentius Quartus. Adde Trithemium cap. 447.

(*f*) A. 1239.

(*g*) A. 1246. post sententiam adversus Fridericum latam in Concilio Lugd. Anno 1245. cui Petrus de Vineis pro Friderico interfuerat. Vide Bzovium ad A. 1245. n. 7.

(*h*) Pandulfus Collenutius in historia Neapolitana lib. IV.

(*i*) Miniati (San Miniato al Tedesco) in agro Florentino.

(*k*) Capite, ut ajunt, ad columnam alliso 1249. Vide Spondanum ad A. 1249.

(*l*) Bibl. Historico-Theol. Bremens. Tom. [illegible] A. 1722. pag. 194. *Auserlesene Theologische Bi[illegible]* Tom. VI. pag. 615.

. observantia Pontificum Roma-
erga Imperatores Germanicos.
e recusa Schardii editio collata
aganoensi, recognitaque & au-
lossario illustrata & indice per
um Philalethen. Ambergæ 1609.
octava minori, adjuncto etiam
:i II. Consilio de Archiducatu
co mutando in Regnum. Con-
:. Hieron. Gundlingium in hi-
Imperii pag. 593. Bene autem
n ab Oudino (*a*) est *in sex li-*
te Epistolarum quas ex Friderici
persona scripsisse Petrus de Vineis
ur, non paucas etiam contineri,
ipse nequaquam auctor esse potuit:
solum post ipsius Petri de Vineis,
etiam post ipsius Friderici mortem
fredo (*b*) *aliisque exaratas esse*
, *quarum nonnullus edidit in Mi-*
's Stephanus Baluzius. Vide &
m de Christianarum Ecclesiarum
one & statu cap. IX. pag. 335.
na M. Petri de Vineis, Canta-
Manuscripta servari notavit Ca-
quæ laudato Oudino verisimiliter
cum Epistolis esse judicantur:
Friderici II. *Constitutiones regni*
quas per Magistrum de Veneis
m, magnæ nostræ Curiæ Judicem
m nostrum, mandavimus compila-
e Toppium pag. 250. Libellum
solatione quem Boëthii exemplo
: Petrum tradit Volaterranus,
dhuc in lucem protulit. * Ul-
omnes epistolas Petri de Vineis
rdio vulgatas additamentum a-
codice MS. Bibliothecæ Reginæ
, quæ modo transiit in Vatica-
scripsit sibi P. Mabillon, eas-
epistolas dein vulgavit P. Mar-
t. Mon. to. II. Insuper Schar-
ectionem ex editione Basileensi
9. repetita dedit an. 1740. Joan-
dolfus Iselius J. C. prodiitque
ud Basileæ an. 1740. Tom. 2.
ontulit totum opus ad MS. co-
dicem Bibliothecæ Bernensis, mendosum tamen illum & pretii oppido mediocris. Per istos annos cum Viennæ agerem, vir doctissimus Nicolaus a Forlosia custos primarius Bibliothecæ Vindobonensis ostendit mihi Schardii collectionem passim a se exactam ad Vindobonenses codices, ex quibus variantes plures margini adjecerat. Insuper epistolas longe plures, quas in codicibus illis nactus est in Schardio frustra quærendas in fine ejus collectionis descripsit. An illæ accessoriæ epistolæ eædem omnino sint cum illis, quas ex Mabillonio vulgavit Martenius in ea temporis angustia investigare non potui.

Petri Viri disertissimi *exceptiones Legum Romanarum, ad Odilonem*, Manuscriptæ in Biblioth. Regia Paris. Codice 1817. teste Cangio.

Petrus Visselbecius. Vide *Huxariense Chronicon* supra Tom. 3. pag. 309.

Petrus de Unzola Bononiensis Jurisconsultus præter *Consultationes* varias scripsit *Auroram novissimam* in usum tabellionum & scribarum super continuatione quinti, sexti & septimi capitulorum Rolaredini de Romaniciis A. 1284. defuncti JCti Bononiensis. Vide Trithemium cap. 816.

Petrus de Osmo, Oxamensis sive *Uxamensis* Hispanus Professor Theologiæ & Canonicus Salmanticensis scripsit Anno 1479. (*c*) *librum de Confessione*, in quo contendit Confessionem Sacramentalem non a Christo institutam, sed Sacramentum Naturæ invectum ab hominibus, peccataque mortalia una cordis contritione, pravas cogitationes sola displicentia deleri. Nec esse absolvendos pœnitentes nisi peracta prius pœnitentia eis injuncta: nec Papam posse indulgere alicui vivo pœnam purgatorii, aut dispensare in statutis universalis Ecclesiæ. Oppugnavit eum singulari volumine *Joannes Prexanus*: Archi-Episcopus ve-

m. 3. pag. 109.
pra pag. 13.
italis Alexander Tom. 8. Histor. Eccles. pag. 99. seq. Bzovius ad A. 1479. num. IX. pag. 159. Nic. Antonius Tom. 2. Biblioth. Hispanæ veteris X. 12. pag. 203. seq.

vero Toletanus in Synodo Complutensi jussu Pontificis ipsum anathemati & librum ejus flammis addixit, unde ipse permoveri se passus est, & capita objecta ejurare, ut ex formula a Barthol. Carranza in summa Conciliorum relata patet.

Abjuratio Magistri Petri Oxomensis in forma canonum. *Quoniam ego Magister Petrus Oxomensis composueram librum confessionis, continentem nonnullas propositiones, quas tunc credebam veras, & determinationi sanctæ matris Ecclesiæ & communi opinioni doctorum consonas, sed quia primum ex libro illo orta sunt maxima scandala in cordibus fidelium, maxime in partibus horum regnorum, adeo quod reverendissimus in Domino pater ac Dominus Archiepiscopus Toletanus* (*Alphonsus Carillius*) *authoritate Apostolica* (*Sixti IV.*) *accersitis qua plurimis Magistris & sacræ Theologiæ doctoribus, & aliis viris eruditissimis, maturo consilio ac deliberatione pronunciavit & declaravit dictum librum continere nonnullas propositiones falsas, hæreticas, scandalosas, male sonantes & erroneas, & ideo comburendum, prout in sententia latius continetur. Quapropter ego præfatus Magister desiderans salutem animæ meæ, ac proprium recognoscens errorem & culpam, dico & confiteor me graviter errasse in compositione dicti libelli, utpote continentis propositiones falsas, erroneas, scandalosas, hæreticas, & male sonantes. Quas ut tales confiteor & declaro: summittoque me determinationi sanctæ matris Ecclesiæ, & determinationi & sententiæ præfatæ & prolatæ per dictum reverendissimum Dominum, cui ego ex nunc & specialiter & expresse assentior, & cognoscens veram fidem, anathematizo omnem hæresim, maxime eam de qua hactenus sum infamatus, & consentio sanctæ matri Ecclesiæ Romanæ & sedi Apostolicæ, & ore ac corde confiteor sacramenta Ecclesiæ, & illam fidem tenere, quam Dominus Sixtus Papa modernus authoritate Apostolica & Evangelica tenet: & per hæc Sancta Dei Evangelia omnes qui contra hanc fidem venerint, cum suis doctrinis dignos æterna damnatione pronuncio.*

Scripsit præterea *de comparatione Deitatis, proprietatis & personæ disputationem seu repetitionem:* tum *in libros Metaphysicorum* Aristotelis, & *in sex libros Ethicorum* ejusdem, Salmanticæ 1496. Quam fuerit autem Vir minime contemnendus, ex hoc Antonii Nebrissensis testimonio cognoscere juvat: *Quanto ingenio & eruditione fuerit Magister Petrus Oxomensis* (in *Apologia* inquit *earum rerum, quæ sibi objicerentur*) *nemo est qui ignoret, cum post Tostatum illum, omnium judicio apud nos fuerit, nostra ætate in omni genere doctrinæ facile princeps. Is fuit ex portione beneficiarius in Ecclesia Salmanticensi* (non ergo Canonicus, sed portionarius, contra id quod aliorum fidem sequuti diximus) *cui ex decani & capituli decreto delegata fuit provincia libros Ecclesiasticos emendandi, proposita illa mercede laboris, ut pro quinis quotidie chartis emendandis mereretur quas appellant distributiones quotidianas, tametsi rei Divinæ non interesset. Est in ea Ecclesia utriusque Testamenti codex pervetustus, qui mihi sæpe fuit usui ad eam rem, de qua nunc agitur. Ab eo castigationum suarum initium, Oxonensis fecit conferens illum, opinor, ad aliquem e recentioribus libris, atque dispungens vera & inducens falsa, distorsit a prototypo exemplari plusquam sexcentos locos, quos tibi Pater clementissime* (ad Franciscum Ximenium Toletanum antistitem loquitur) *ostendi, cum illic esset curia.*

Abbatiæ *S. Petri* Viri Senonensis Ordin. Bened. *Chronicon*. Supra *Clarius* T. 1. pag. 384.

Conradus Peutingerus, supra Tom. 1 pag. 418.

Aymericus de Peraco ibid. pag. 16[illegible]

Pharetra Doctorum sive Dictionarium vocabulorum ad explicationem Doctrinæ Christinæ pertinentium, secundum Alphabeti ordinem. Manuscr. in Bib[illegible] Augustana. * Opus illud anonymum Pharetra inscriptum, & per literas elementares digestum typis expressum pro-

prodiit; quam editionem longe vetustissimam & in folio maximo absque expresso loco & tempore impressionis offendi in Bibliotheca PP. Benedictinorum Viennensium S. Mariæ ad Scotos.

Pharphense Chronicon. Supra *Farfense* Tom. 2. pag. 144.

S. Philastrius, sive ut in Actis Concilii Aquilejensis A. 381. dicitur, *Philaster* Episcopus Brixiensis ab A. C. 380. ad 388. De quo Gaudentius ejus successor (vide supra Tom. 3. pag. 23.) & alii veteres, quorum testimonia præmisi editioni novæ *libri* ejus *de hæresibus* quem notis & indicibus illustratum in lucem emisi Hamb. 1721. 8. E recentioribus præter laudatos ibi a me, consulenda Acta Sanctorum Tom. IV. Julii 18. pag. 383. seq. Bernardus Faynus ad Martyrolog. Brixiense 18. Jul. Sandius ad Vossium, Ittigius de hæresiarchis pag. 4. Labbeus Tom. 2. pag. 211. Caveus ad A. 380. Casp. Sagittarius introduct. ad Histor. Eccles. pag. 387. &c. Notavit nonnulla in Philastrio Index expurgatorius Brasichellanus, repetita etiam a Clarissimo Viro Theodoro Crusio. (*a*) Sed novam Philastrii editionem exspectamus ab eruditissimo Gaudentii editore *Paulo Galeardo*, ad quem illustrissimus Scipio Marchio Maffejus in litteris datis A. 1730. (*b*) *Philastrii tibi Codices perquirere, ut enixe rogasti, non destiti, sed hactenus operam perdidi. In instructissima tamen Benedictinorum S. Germani Bibliotheca Cod. 625. Philastrium haberi intellexi nuper*. Priores editiones sunt Basil. 1528. 8. 1539. 8. atque in Bibliothecis Patrum universis, Parisiensibus, Coloniensi, & Lugdunensi novissima Tomo IV. atque iterum separatim ex recensione Joannis a Fuchte Helmst. 1611. 4. & 1621. 4. cum supplemento recentioris scriptoris, ex editionibus Basileensibus.

Præter libellum de hæresibus Philastrio tribuitur latina Epistolæ *S. Barnabæ* interpretatio, quæ Philastri nomen præfert in Manuscr. Codice Corbejensi, pro quo in Actis Sanctorum ad XI. Junii T. 2. pag. 460. & 457. male excusum *Philostorgii*. Philastro etiam sunt qui adscribunt *acta SS. Faustini & Jovitæ* apud Surium & Bollandum 15. Februar. nec non *Acta S. Afræ* Virginis & Martyris Brixiensis, in Actis Sanctor. 24. Maji. Sed utraque hæc longe alterius ac multo recentioris esse scriptoris, attentus & peritus lector haud dubitabit.

Nomen origine latinum qui volunt, non diversum putant a *filiastro* quod pro privigno positum, sed recentiore ætate notarunt Cangius & ad Codicem legum antiquarum Fridericus Lindenbrogius pag. 1400. Jac. Sponius, recherche des antiquitez & curiositez de la Ville de Lion pag. 46. seq. Fulbertus Carnotensis Epistola 33. *Si quis filiastrum aut filiastram suam ante Episcopum ad confirmationem tenuerit, separetur ab uxore & alteram non accipiat*. At Græcis auribus Philastrius pulchrius & verius sonat amantem siderum, quo nomine fuit etiam Philastrius Monachus Studita, a quo circa A. C. 1340. institutum Constantinum Harmenopulum refert Nic. Comnenus Papadopoli in prælusionibus Mystagogicis pag. 143. Gvilelmus Philasterius Cardinalis, apud Clariss. Hardtium Tom. 2. Concilii Constantiensis p. 209. 227. Jacobum l'Enfant histoire du Concile de Pise pag. 142. * Editio illa a Cl. Petro Galeardo adornata jam tandem prodiit, & priorem locum obtinet inter veterum Brixiæ Episcoporum opuscula in unum collecta, quæ sane collectio producta est Brixiæ an. 1738. jussu Em. Card. Quirini sacrorum studiorum promotoris intentissimi. Dedit illam Galeardus cum variantibus codicis Corbejensis, qui nunc in Bibliothecam S. Germani a Pratis transivit; ex eoque sex capita adjecta sunt opusculo Philastrii de Hæreticis. Consultus autem diligenter codex iste olim

(*a*) *Vergnugung mussiger Stunden* parte IX. pag. 26. 28.

(*b*) Antiquitatt. Galliæ pag. 76.

olim Corbejensis de versione latina epistolæ S. Barnabæ a Philastrio confecta, ne minimam quidem conjecturam affert, quamvis ex una hujus codicis authoritate hæc opinio invaluit. Est quidem in eodem codice epistola S. Barnabæ ex antiqua versione, cujus tamen auctorem non indicat; qui vero frequenter MSS. codices versant, illi continuo intelligent non ideo quia duo diversa opuscula in eodem codice contineantur, continuo uni eidemque auctori deberi.

Franciscus Philelphus eximium locum promeritus inter eos qui in illo diluculo renascentium litterarum, Græcis & Latinis ornandis ac restituendis non contemnendam operam præstitere. Natus A. 1398. 8. Kal. Aug. (*a*) apud Tolentinates, qui memoriam ejus decorarunt statua illi posita in Curia. (*b*) Patavii Gasparinum Barzizam audivit, Constantinopoli Georgium Chrysococcem. Prima illi uxor Theodora, filia Joannis Chrysoloræ, Manuelis Chrysoloræ neptis. Cum elegantiores litteras docuisset (*c*) Bononiæ, Romæ, Mediolani, Florentiæ, Patavii, & Mantuæ, denique rebus humanis valedixit Florentiæ prid. Kal. August. Anno 1480. æt. 82. (*d*) Dignitatis militaris insignibus regiis & laurea poetica donatus est a Rege Neapolitano Alphonso A. 1454. *Quinque omnino*, inquit (*e*) *extant opera mea versibus elucubrata*, satirarum *libri X. versibus* 10000. Carminum *libri V. versibus* 5000. *Alteri libri quoque partim scripti sunt non editi*, *partim ne scripti quidem*. *Opus* Sfortiados (*f*) *libris VIII. versibus* 6400. De jocis & seriis *libri X.* Epigrammatum, *versibus* 10000. *Quintum opus totum* versibus Græcis (*g*) *constat*, *libri III. versibus* 2400. His addendus ejus *Nicolaus*, sive libri duo carmine Sapphico atque Adonico de vita & laudibus Nicolai V. Pontificis, apud quem valde gratiosum se fuisse testatur, invitatum etiam amplo stipendio ad Homerum Latinis donandum auribus. Vide Epist. XXVI. 1. & XXIV. 5. Plura de se ipse XX. 27. Epist. & de stylo suo XXII. 18. Cætera ejus scripta prosario sermone, vel e Græco versa sunt, ut *Lysiæ Oratoris*, *Aristotelis*, *Xenophontis*, *Hippocratis* & *Plutarchi* nonnulla, de quibus vide Niceroni memorias de Viris eruditis Tom. VI. pag. 83. Vel ex ingenio ejus composita ut *Conviviorum* libri II. *Commentationum Florentinarum* libri III. de exilio, de infamia, & de paupertate. *De Morali disciplina* libri V. *De vita & rebus gestis Francisci Sfortiæ* liber singularis & diversus a Sfortiados opere. *Orationes*, inter quas etiam Legum apud veteres scriptores commemoratarum una cum aliis opusculis legitur. Denique *Epistolarum* libri XXXVII. non injucundi lectu & e quibus, sicut & ex ejus Satiris varia ad historiam litterariam illorum temporum annotare licet. Venet. 1502. fol. Harum, cum rarius sint obviæ, Epistolarum novam editionem jam parari libenter intellexi Altdorfii a Viro Clarissimo Jac. Wilhelmo Feverlino. Ex iisdem Epistolis maxime, Jo. Henrichus Foppius (*h*) Vitam Philelphi collectam edidit in tomo quinto Miscellaneorum Lipsiensium, 1717. 8. pag. 322. 354. Foppii labore usus Niceronus Tom. VI. memoriarum de Viris eruditis pag. 71. qui diligenter de Philelpho ejusque scriptis commentatur. His jungendum Diarium eruditorum Italiæ Tom. XIV. pag. 317. seq. & Bernardus Moneta Tom. 4. Menagianorum pag. 23 seq. & ad Bailleti Judicia Tom. 2. pag. 357. seq. Notiores, qui de eodem possu[nt] consuli, prætereo, ut Trithemium ca[p.] 855. Jovium in elogiis, Gaddium Tom. 2. pag. 254. Vossium de Historicis [&] Poetis Latinis, Thomæ Pope Blount censuram scriptorum, Isaaci Bullar[t] Aca-

(*a*) Philelf. lib. XXXVI. Epist. 1.
(*b*) Jo. Breval, remarks pag. 229. Acta Erud. 1727. pag. 101.
(*c*) Philelf. lib. XXVI. Epist. 1.
(*d*) Diarium eruditorum Italiæ Tom. 14. pag. 347. Tom. 15. pag. 297. & Tom. 17. pag. 332.
(*e*) Lib. XXVI. Epist. 1. pag. 179.
(*f*) Contra Galeoti censuram, Sfortiadem [tuetur] tuetur lib. XXIV. Epist. 1. (*g*) XXV. 28.
(*h*) Perperam *Toppius* apud Niceronum.

ıiam scientiarum Tom. 1. pag. .c. De filio *Mario Philelpho* (*a*) 'rithemium cap. 856. * Eruditoirorum vota efflagitantium dari epistolarum Philelphicarum ediadimplere nisus est vir Cl. Ni- Stanislaus Meuccius Florentinus, ante annos hos fere decem sci- 45. Florentiæ priori volumine e- um Philelphicarum adjecta de suo :ulenta tantummodo præfatione, ad loca opportuna annotationia appendice epistolarum quarumıeditarum, quamquam gloriolæ ıptor uberem hanc appendicem icare quidem voluit. Contuli e- m istam cum Veneta an. 1502. :ri in posteriori hac deesse ab e- 8. libri IV. usque ad 17. ejusibri. Vicissim autem in hac reeditione nescio quo casu excidit ı prima ad Albertum Zanchalata Mediolani tertio idus Janua- 41. incipiens: *Non te præterit*. : prius hoc volumen in epistola eronymum Bellanti data pridie as Aprilis (ita legit ipse, cum ıeta editione sit Idibus Aprilis) ista ultra volumen I. libros quapriores epistolarum complexum :currit. In cod. MS. Felini ge- Philelphi epistolas nondum ediisque prolixas nactus sum, quintificem Sixtum IV. castigat pro Florentinis illato, nec abstinet a ıdo Pontifice quasi conjurationis ·dicæos participe & authore.

rigendus est etiam annus emor- Philelphi a Fabricio adnotatus; enim ut admonuit Foncius in ibus an. 1481. die pridie Kal. ti Florentiæ anno ætatis quarto ɔgesimo.

ippinus de Pergamo Prior mona-). Mariæ de Tressonibus de Parca A. 1380. scripsit & Galeato ımiti, Mediolani, Papiæ, Pergaarumque urbium Vicario Imperiali dicavit *Speculum regiminis* sive comentarios copiosos *in Ethicam Catonis*, editos A. 1474. Vide Clarissimi Viri, Christiani Gottlieb Schvvartzii indicem librorum sæculo XV. impressorum pag. 110.

Philippus I. Francorum Rex, cujus diploma A. C. 1066. regni septimo datum exstat apud Dacherium pag. 637. ad Gvibertum Novigentinum.

Philippi II. Augusti Testamentum apud Duchesnium Tom. V. pag. 261.

Philippus Abbas Cisterc. infra, *Philippus de Eleemosyna*.

Philippus Aichstadiensis. Infra *Philippus Eichstetensis*.

Philippi de Levis, *Arelatensis* ab A. 1462. ad 1475. (*b*) Archiepiscopi Epistolam ad Capitulum Ecclesiæ Arelatensis A. 1463. datam vulgavit Baluzius Tom. IV. Misc. pag. 522.

Philippus Aubinus Anglus, medio Seculo XV. Philosophus & Mathematicus Oxoniensis, cujus *Canones tabularum Astronomicarum*, Alphonsi Regis exemplo conditarum laudant Lelandus cap. 502. Baleus XII. 92. Pitseus pag. 891.

Arelius Philippus, scriptor *Vitæ Alexandri Severi*, quem etiam libertus patris in prima pueritia instituit, teste Lampridio cap. 3. adde Wossium pag. 177.

Philippus de Barberiis, Siciliensis Syracusanus, Ordin. Præd. scriptor *Chronici* editi A. 1475. 4. ad Joannem Alphonsum Ecclesiæ Hispalensis Canonicum & Bacularium Acroniensem. Ejusdem est *tractatus solennis* Rom. 1481. editus in 4. in quo continentur imprimis *Discordantiæ nonnullæ inter Sanctos Eusebium, Hieronymum & Aurel. Augustinum Sanctæ Ecclesiæ Doctores, circa quas plurimas Doctorum aliorum opiniones adducit. II. Duodecim Sibyllarum vaticinia, quæ de Christo ediderunt. III. Carmina Probæ. IV. D. Athanasii Symbolum cum D. Thomæ Aquinatis expositione. V. Dominica Oratio per eundem D. Tho-*

Oo

(*a*) Integrum nomen Jo. Jacobus Marius Phi- ı, quem increpat pater Epist. XXXII. ult. XXXVI. 16.

(*b*) Vide Sammarthanos Tom. 1. pag. 66.

Thomam. *VI. Angelica Salutatio per eundem*. *VII. Hymnus Te Deum laudamus, cum expositione per eundem D. Thomam composita*. *Angelicus Hymnus, Gloria in excelsis Deo, per eundem B. Thomam Divinitus explicatus*. *Donatus Theologus, quo Theologicæ quæstiones Grammatica arte solvuntur*. Alia etiam sunt quæ ipse tradit se scripsisse, nescio an edita:

De Immortalitate Animorum libros tres, ad Honoratum Gaitanum Militem ac Fundorum Comitem. Lucubrationem doctam ac merito legendam vocat Jacobus Quetif Tom. 1. pag. 873.

De Divina Providentia, & Hominum Prædestinatione libros duos.

De Inventoribus Scientiarum, & Artium Mechanicarum libros tres.

Sermonum Quadragesimalium volumen pergrande.

Dominicarum, ac Sanctorum prædicationum egregium.

Opus sui itinerarii.

Vide Antonini Mongitoris Biblioth. Siculam Tom. 2. pag. 168. & Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 873.

Philippus Bastonus, infra *Philippus Bostonus*.

Philippus de Bergomo, supra *Philippinus*.

Jacobus Philippus Bergomensis, scriptor supplementi Chronicorum, de quo supra Tom. IV, pag. 15. seq. Hic ad A. 1355. alterius antiquioris circa Annum 1350. meminit his verbis: *Philippus Monachus S. Benedicti, patria* Bergomensis, *Vir in Divinis Scripturis admodum studiosus & doctus, ac Aristotelicæ Philosophiæ non ignarus: his temporibus cum esset ingenio præstans scripsit nonnulla doctrinæ suæ opuscula, quibus nomen suum cum gloria posteris significavit, e quibus exstat opus magnum* super Ethicam Cathonis *libris multis*. *Incipit*: ad gloriam & laudem Domini. Sermones *etiam dicitur scripsisse multos*. Confer Trithemium cap. 620. de S. E. & illustr. Benedictin. II. 129. qui Priorem S. Mariæ de Avantia in Padua fuisse testatur.

Philippus Beroaldus, Vir me lis & ipse inter eos qui renas litteris industria & ingenio suo momentum addidere. Natus A. 1450. 13. Novembr. Medici losophus, Orator, humaniores docuit Parmæ, Lutetiæ, & Bon patria ubi diem obiit suprem 1505. 17. Jul. Vitæ scriptores n *Joannem Pinum*, *Tolosanum*, dis suum, Bonon. 1505. 4. & *maeum Blanchinum*, Bononiensem lucubratio Camillo Palæotto Beroaldi Svetonio in editionibu 1506. recusis præmittitur. Ex fecisse se non diffitetur Clariss. nus, cujus memorias de Viris e Gallice editas adire imprimis pretium est Tom. XXV. p. 3 Consuli etiam possunt Jovius in pag. 102. Gaddius qui famam tuetur adversus Floridum Sa Tom. 1. pag. 57. Bailleti judici ea Bernardi Monetæ animadv Tom. 2. pag. 406. seq. Alphons mundus Tom. 3. vitarum pa Censuræ Thomæ Pope Blount scriptis ejus idem Niceronus dili sunt autem vel Veteres scripto recensiti illustratique notis, *Pl* storia naturalis, *Propertius*, *Se* Virgilium, quem acerbius in judice Gifanio (*a*) quam Bupal ponax olim, aut infidum Lyc Archilochus. Scriptores de re *Columella*, *Varro*, *Cato*, & *Pa* Virgilii Bucolica & Georgica juniores Epistolæ & Panegyricus *ronis* Tusculanæ Quæstiones, it Orationes, Bonon. 1499. fol. Oratione contra M. Valerium, gnita prius & Ciceroni supposita *tonius*, *Apuleji* asinus aureus. *P Cæsar*, *Sextus Aurelius* de Vitis rum: *Lucanus*, & *Juvenalis*. V ipse elucubravit, *Heptalogos* sive Sapientum dicta: *Declamationes* sophi, Medici, & Oratoris, quis p & ebriosi, scortatoris, aleatoris

(*a*) Apologia pro Latinis Poetis pag. 505.

ſtabilior. Libellus *de optimo ſta-* *incipe*. *De felicitate* Opuſculum. *le terræ motu & peſtilentia*. *Ora-* *verbialis* ſive ex meris contexta *iis* eorumque ſenſum illuſtrans. *tio de nomine Imperatorio*. *Ora-* *præfationes*, *prælectiones*, & *quæ-* *ithyca hiſtoria*, *Opuſcula*, cum *matis*. In hac ſylloge inter alia nt *Oratio habita in enarratione* *um Ciceronis*.

in enarratione Georgici Carmi- *iliani*, *atque Tranquilli*, *qua laus* *ſtica continetur*.

in principio enarrationis Proper- *tinens laudes Amoris*.

in enarratione Titi Livii, *ac* *ilici*, *continens Hiſtoriæ laudatio-*

o in enarratione Epiſtolarum Cice- *Lucani*, *continens laudem Poe-*

in enarratione Rhetoricorum ad *um*, *continens laudationem Elo-* *atque Ciceronis*.

in enarratione Juvenalis atque

rratione Quæſtionum Tuſculana- *Horatii Flacci*, *Oratio continens* *Muſices*.

rratione Perſii Poetæ, *Oratio*.

habita apud Rectorem Scholaſtici *r*, *ineuntem Scholaſticam Præfe-*

habita, *dum Rector Scholaſticus* *Magiſtratus inſignia*.

ribunos Plebis Oratio.

la & Panegyricus ad Ludovicum *m*.

rtholomæum Chalcum Epiſtola.

iptiàs Bentivolorum, *Oratio*.

alia Nuptialis.

a ad Minum Roſcium, *Senato-* *onienſem*; *cum duabus Hiſtoriis*

m lugubre *de Dominicæ paſſio-* quod Gallica etiam metaphraſi t Clemens Marotus & Claudius oux. Extant præterea *Symbola* *Pythagoræ* a Beroaldo moraliter explicata, & *de ſcribendis Epiſtolis* libellus in appendice Margaritæ Philoſophicæ: tum *Epiſtolæ* quædam inter Epiſtolas Politiani, Jo. Franciſci Pici &c.

Philippus Beroaldus junior, ſuperioris non filius ſed gentilis ſive propinquus, (*a*) Bononienſis & ipſe, ubi ab A. 1498. docuit, ac deinde Romæ poſt Thomam Phædrum Bibliothecæ præfuit Vaticanæ obiitque A. 1518. Huic debemus primam editionem librorum V. primorum Annalium Taciti, quos Leoni X. dicatos edidit Romæ 1515. fol. Vertit Latine ex Græco *Iſocratis* Orationem ad Demonicum, ſcripſitque faventibus Muſis libros tres Odarum atque epigrammatum, poſt ejus obitum luci datos Romæ 1530. 4. ut Epiſtolas quaſdam cum Reuchlinianis & cum Urcei Codri opuſculis editas prætercam. Vide laudatum Niceronum Tom. XXV. pag. 394. ſeq. Pierium Valerianum de infelicitate litteratorum, Jovii elogia, Voſſium pag. 668. &c.

Omitto dicere de junioribus *Matthæo Beroaldo* Pariſienſi, qui Hebraicas litteras Aureliæ docuit A. 1565. Sedani poſtea Hiſtoriam, & Genevæ ſacras litteras, ſcriptor *Chronologiæ* A. 1575. editæ, non diu poſt defunctus, de quo Colomeſius in Gallia Orientali pag. 45. Belius in Lexico, & Bernardus Moneta Tom. 4. Menagianor. pag. 427. qui etiam ambo de *Franciſco Beroaldo*, Domino de Verville, Matthæi filio, & de ejus ſomnio Polyphili, Menagiana Tom. 4. pag. 248. ſeq. & de ſcripto cui titulus: le moyen de parvenir, pagina 419. De aliis ingenii ejus monimentis Crucimanius in Bibl. Gallica p. 91. ſeq.

Philippus Beverlaius, Anglus, Monachus Glaſconienſis, cujus Quæſtiones in Ariſtotelem περὶ ἑρμηνείας, & in ſex principia Gilberti Porretani memorant Baleus XII. 14. & Pitſeus pag. 891.

Philippus Biken Miles, ſcriptor *itinerarii terræ ſanctæ* impreſſi Spiræ A. 1490.

rnardus Moneta ad Bailleti judicia Tom. 2. pag. 408. & Tom. 3. Menagianor. pag. 347.

teste Hendreichio pag. 574. Pandectarum Brandenburgensium.

Philippus de Harveng, Abbas secundus *Bonæ Spei* Ordinis Præmonstratensis in Hannonia Cameracensis diœcesis, dictus ab Eleemosyna sive Eleemosynarius, cujus vita ex ejus Epistolis & aliis lucubrationibus descripta exstat in Joannis le Paige Biblioth. Præmonstratensi pag. 508. 513. clarus ab A. 1159. & qui inter alia Epitaphium panxit Urbano III. defuncto A. 1187. Scripta ejus junctim edita a Nicolao Chamart (*a*) Bonæ Spei Abbate, Duaci 1621. fol. Sunt autem: *Epistolæ XXI.* (*b*) quarum decima objurgatoria ad S. Bernardum Claraevallensem. Commentarius mysticus *in Cantica Canticorum* pag. 101. Moralitates in eadem Cantica pag. 286. *De somnio Nabuchodonosoris* pag. 340. *De salute primi hominis* pag. 344. *De damnatione Salomonis* pag. 361. *De institutione Clericorum* tractatus VI. 1. de Clericorum dignitate, 2. scientia, 3. justitia, 4. continentia, 5. obedientia & 6. silentio.

Vita Sancti Augustini, Hipponensis Episcopi. pag. 691.

Vita Sancti Amandi Abbatis & Episcopi Trajectensis pag. 707. & in Actis Sanctor. Tom. 1. Februar. 6. pag. 857. 872.

Passio Sanctorum Cyrici & Julittæ pag. 745.

Passio Sancti Salvii Martyris. pag. 752.

Vita Sancti Foillani. pag. 759.

Vita Sancti Gisleni Confessoris & Abbatis. pag. 767. Confer Carolum le Cointe ad A. 651. Tom. 3. pag. 303. seq.

Vita Sancti Landelini Abbatis Crispinensis in Hannonia pag. 773.

Vita Sanctæ Odæ Virginis. pag. 779. & in Actis Sanctor. Tom. 2. Aprilis 20. pag. 773. 780.

Vita Sanctæ Waldetrudis Virginis. pag. 778.

Passio Sanctæ Agnetis Virginis & *Mar-tyris, Carmine elegiaco*. pag. 79[illegible]

Varia Carmina, Epitaphia, & [illegible] *gryphi*. pag. 798. Ex epitaphiis i[illegible] Ivonem habetur etiam in Acti[illegible] ctor. T. V. Maji 20. p. 248. [illegible] sunt in Anselmum Cantuar. [illegible] Abælardum, Evilelmum de C[illegible] Bernardum Claraevall. Urbanu[illegible] &c.

Philippus Bonacursius, supra T[illegible] pag. 324.

Philippus Bostonus, Baleo *Basto*[illegible] berti poetæ frater, Carmelita N[illegible] mensis circa Annum 1320. Ejus [illegible] *las* & *Conciones* memorat Baleus [illegible] Pitseus pag. 411. Alegrius pag. [illegible]

Philippus Brusserius, Ordinis [illegible] rum, Ligur, nobilis Savonensis [illegible] colai Lyrani socius, summis P[illegible] bus Clementi V. & Joanni XX[illegible] quam charus & familiaris, Lec[illegible] risiensis, Nuncius Apostolicus [illegible] tanum Babyloniæ, scripsit *Com*[illegible] *historiarum Ordinis Minorum, &* [illegible] *giorum eidem concessorum*. Flor[illegible] 1340. Hæc de eo Waddingus p[illegible]

Philippus Callimachus Experien[illegible] pra Tom. 1. pag. 324.

Philippus de Greve, *Cancella*[illegible] risiensis, Theologicæ scholæ P[illegible] gloriose præfuit, scripsitque *de* [illegible] *Psalmis sermones duos vel tres*, [illegible] *usque hodie multi utuntur qui pr*[illegible] *nis officio vacare voluerint*, inqu[illegible] ricus Gandavensis c. 50. Hi s[illegible] mones CCCXXX. editi Parif. [illegible] & Brixiæ 1600. 8. *Summam T*[illegible] addit Jo. Trithemius cap. 46[illegible] phium ejus exstat in magno C[illegible] Belgico ad A. 1234. pag. 234. [illegible] mentariis *in Jobum* atque *in E*[illegible] videsis infra in *Philippo Pr*[illegible] Idem cum paucis pro beneficior[illegible] ralitate in cœtu Theologorum [illegible] discutiendam coacto certavit, [illegible] etiam *optimam narrationem de S.*[illegible]

(*a*) His addenda *Epistola* qua A. 1159. *Alexandro tertio* gratulatur evecto ad Papalem dignitatem: edita a Dacherio Tom. 2. spicileg. pag. 453. (Tom. 3. edit. novæ pag. 527.)

(*b*) Confer Oudinum Tom. 2. pag. [illegible]

N. Jesu Christi) *jam olim apud* *ysium deperditi inventione*, teste) in chronico ad an. 1233. obiit is iste an. 1237. Vid. addit. ad Histor. Eccl. Parisiensis p. 345.

ppus Castellio, supra T. 3. p.

ppus Cominæus. Supra Tom. 1. 5.

ppus Corneus (aliis *Petrus Phi-* Perusinus, Jo. Petrutii Perusini us, JCtus docuit *Doctor subtilis* nos circiter quinquaginta Perusis, Ferrariæ, Pisauri, diemque t est apud Jo. Fichardum pag. Gesnerum A. 1462. æt. 77. ud Augustinum Oldoinum Athegusti pag. 279. A. 1472. 1492. tatis 73.) Scripta ejus: Comia *in libros Codicis*. *Consiliorum* *esponsorum* Volumina quatuor. uidum Pancirolum de claris Ju- pretibus II. 95.

rus Philippus de Nobilibus de *Super sextum codicis* commentaressa Perusiæ per Joannem Vy- Alamanum 1477. die 14. Jun. in Biblioth. Felini cod. 388. ones in materia matrimonii in MS. Felini. Consilia edita Pe- in fol. voluminibus an. 1501... e societate & soccita, quæ cum fiunt, edita vetustis typis sine anno.

ppus Decius, JCtus & ipse cele quo supra Tom. 2. pag. 18.

ppus Rodhamsusanus Alsatus, Theologus Paris. & ex Abbate i Cistercienfium Parisiensi in Basileensi, *Eichstadiensis*, (Aius, Eystetensis) in Germania 305. ad 1322. Episcopus. Scri- *Wolfhardum* de quo infra, ad Hungariæ Reginam, filiam Al- gis Romanorum, *vitam S. Wal-* Virginis circa Anno 780. Abbatissæ Heidenheimensis, editam a Canisio Tom. 4. lect. antiquar. parte 2. pag. 563. 605. 628. (edit. novæ Tom. IV. p. 238.) & in Actis Sanctorum Tom. 3. Februar. 25. pag. 553. 563. & a Gretsero cum ejusdem Philippi commentario notis & observationibus illustrato *de Ecclesiæ Eystetensis Divis tutelaribus*, SS. Richardo, Willibaldo, & Walpurga. Ingolstad. 1617. 4. & inter Gretseri opera Tom. X. Hujus Philippi tractatus, sive ut ipse vocat editio *de postulando Deum*, & alia *in Psalmum quartum* & *super Pater noster*, cum homilia super Evangelium: *&* *intravit Jesus in castellum*, ad Episcopum Tridentinum (*a*) Manuscripta in Bibl. Heilbronnensi, vide Jo. Lud. Hockeri Catalogum illius Biblioth. pag. 10. seq.

Philippus ex Episcopo Tarentino Prior Clarævallensis, & ab A. 1156. Abbas *de Eleemosyna* Ordin. Cisterc. in diœcesi Carnotensi. Ejus *Epistolas XXV.* edidit Carolus Visch pag. 336. Biblioth. Cisterc. quarum vigesima secunda pag. 351. est ad *Philippum* Præmonstratensem. *Epistolæ XL.* in Bertrandi Tissierii Bibl. Cisterc. Confer Oudinum Tom. 2. pag. 1254. Ex his Epistolas quinque vel sex Philippi hujus esse negat Joannes Lironius, quem vide pag. 68. Biblioth. generale des auteurs de France Tom. 1. Paris. 1719. 4.

Philippus de Eleemosyna Abbas Præmonstratensis, S. Bernardi familiaris, auctor *Legendæ famosæ de S. Augustino*. Vide Jacobi Hommey supplementum Patrum pag. 640. & supra pag. 292.

Philippus Elnonensis Abbas in Hannonia, Vossio scriptor *Vitæ S. Amandi* quam supra in *Philippo Bonæ Spei* Abbate memoravi. Vide Acta Sanctor. Tom. 1. Februar. 6. pag. 895. Verba Philippi de Cœnobii Elnonensis situ afferri a Jacobo Meiero in Annalibus Flan-

verendissimo Patri Fratri ac Domino Dn. *nitatis, fratri multæ caritatis, patri* *statis Domino H. Dei gratia Tridentino* *quondam aulæ Imperialis cancellario Fra-* *us, Dei gratia Eystetten. Episcopus sive* *Domino jubente sive permittente, ipse scit qui nihil* *ignorat. Suus fidelis devotus & humilis quicquid* *potest obsequiis reverentiæ & honoris, cum salute* *ejus qui venit salvare nos.*

Flandricis ad A. 661. (non 1161. ut apud Cangium) eidem Vossio jam notatum.

Philippus Episcopus, cujus Epistola *de tempore Paschatis celebrandi* sive de ordinatione feriarum Paschalium, secundum Concilium Cæsariense A. C. 296. habitum exstat inter Bedæ opera Tom. 2. p. 232. sine auctoris nomine: atque Philippo tributum in Bucherii doctrina temporum p. 469.

Philippus Eystetensis, supra *Philippus Eichstadianus*.

Philippus Ferrariensis, Tolosanus si Trithemium cap. 675. de S. E. audimus, sive Calatanissectensis potius, ut idem libro de illustribus Carmelitis, atque probat Antoninus Mongitor Tom. 2. Bibl. Siculæ pag. 169. Episcopus Pacensis in Hispania circa A. 1396. ex cujus scriptis etiam apud Alegrium pag. 320. nihil nisi *Sermo* de tempore & de Sanctis memorari comperio.

Philippus Florentinus Ultranensis, Ord. Minor. Theologiæ Doctor Paris. circa A. 1313. præter *Conclusiones collectas e libris Physicorum Aristotelis*, laudantur ejus *Methodus componendi Sermones sive Collationes*: *Sermones* pro diebus festivis ac ferialibus totius anni. Vide Julii Nigri historiam scriptorum Florentinorum p. 171. seq. qui nullam mentionem facit *Chronici Ordinis Servorum* (forte leg. *Suorum* scil. Franciscanorum) quod ab eo compositum & a nescio quo illi surreptum tradit Waddingus pag. 289.

Philippus Grevius, supra *Philippus Cancellarius*.

Philippus Gvalterus scriptor Alexandreidos. Supra in *Gvaltero de Castellione* Tom. 3. pag. 112.

Philippus Harvengius, supra *Philippus Bonæ Spei* Abbas.

Philippus de Leidis, nobilis Batavus, idem Decretorum Doctor ab A. 1396. per aliquod temporis Jus Pontificium docuit Parisiis, ac denique Canonicus Trajectinus obiit Anno 1380. Scripsit tractatum *de Reip. cura & Sorte Prin-*

cipantis, Leidæ 1516. fol. Vide rium Andream pag. 775. Etiam *ram* ejus *in lib. III. Decretalium* n rat Svveertius pag. 664.

Joannes Philippus de Lignamine, sanensis, Eques Siculus, & typogr Romanus apud Sixtum IV. grat continuavit compilationem Chron cam *Ricobaldi* Ferrariensis ab A. ad 1469. libro excuso Romæ A. sed emendatius una cum Ricoba Joannis Georgii Eccardi Corpore ptorum medii ævi T. 1. p. 1299. * Unum docere te volo, lector, ha que diligentiæ meæ gratias. Distir di sunt diligenter inter se Jo. Phi de Lignamine, & Pilippus de mine; quamquam enim Siculi era bo, & conterranei, professionis tamen longe diversæ. Joannes Philippus equestris erat ordinis, ter typographos merebat. Philipp ro sacro Prædicatorum ordini en scriptus. Postremi hujus opuscul dit Joannes Philippus, qui præfati de suo adjecit ad Sixtum IV. & edere se admonet *celeberrima opu quæ clarissimus artium, & Theologiæ pres magister Philippus ex ord. Præ terraneus & affinis meus edidit*, i *bus ante omnia tractatus est de disc tiis inter Eusebium, Hieronymum Aurelium Augustinum* (opusculum tate illa eruditum, in quo omn ligit sententias, de quibus inter i que doctorem non convenit) *app Sybillarum & Prophetarum dictis omniumque gentilium & Philosoph veterum Poetarum, qui de Christo nati sunt, atque aliqua prædixerunt*. *de commentarii super symbolum Ath orationem Dominicam, & salut Angelicam: mox explanatio super T & Gloria in excelsis Deo*. *Demum tus Theologus, quo Theologicæ qu grammatica arte solvuntur*. Huj Philippi, non vero Joannis Phil pographi est continuatio ad ch giam Ricobaldi, quam absolvi Papæ IV. anno tertio; nam opu

ı ab Eccardo nomen præfert
, non vero Joannis Philippi.
pra Philippus de Barberiis.
ppus de Mantua cognomento Lom-
Augustinianus, Theologiæ Do-
us *Lectura iu Apocalypsin* prodiit
1516. Venet. 1519. 4. * Cor-
hic venit Fabricius, qui ope-
lippi hujus iu apocalypsin edi-
secundam laudat Venetam an.
9 4. Scribendum enim erat jux-
idmonet Gandolpho in dissert.
ntis scriptoribus Augustinianis,
n chalcographia Francisci Bin-
& Maffei Pasini. Verum hanc
ditionem, quæ mihi præsto est,
excutiens quamquam in operis
una cum expositione Joachimi
calypsim adnotatam lego *Lectu-*
Apocalypsin R. Magistri Philippi
ntua, adhuc tamen totum opus
nihilque de Philippo occurrit.
te dixerimus totum opus in duo
i volumina, quorum prius Joa-
xpositionem, alterum vero Phi-
ntineat; mihi vero unum præ-
non alterum. Hujus tamen Ope-
io Paduana anni 1516. & Vene-
i 1519. laudatur a P. le Long
ı. Sacr. Tom. II. pag. 904.
ppus de Mazeriis: sive *Macerius*.
ag. 2.
ppus Monachus Trithemio cap.
Presbyter, infra *Philippus Pres-*

ppus e Monte Calerio supra pag.

ppus ex Canonico Coloniensi Ab-
erbergensis, diœcesis Wormacien-
din. Cisterc. natione Teutonicus
.. 1400. scripsit *in Cantica Can-*
commentarium, typis exscri-
irca tempora nascentis typogra-
nec non *Sermones* de tempore &
ctis, & *Epistolas* ad diversos.
Trithemium cap. 697. de S. E.
minaribus Ecclesiæ cap. 85. Vis-

chii Bibl. Cisterc. pag. 279. seq. atque Oudinum Tom. 3. pag. 1176.

Philipus de Pera, suburbio Constantinopolitano; parentibus Genuensibus, Ordinis Prædicatorum Anno 1358. testatus se jam XXV. annos solidos Græcis ad Romanam Ecclesiam adducendis insudasse. Ejus liber sive Epistola *contra Græcos* quæ incipit: *Magnitudinis tuæ litterarum*, Manuscr. Venetiis teste Tomasino pag. 26. Alium contra Græcos *de processione Spiritus S.* & tertium *de obedientia Ecclesiæ Romanæ debita* memorat Jacobus Quetif Tom. 1. pag. 646.

Philippus Perusinus Tusciæ Minister Provincialis Ordin. Minor. apud Nicolaum III. gratiosus, scriptor *Historiæ Ordinis Minorum*, & *præsertim eorumque quæ suo tempore contigerunt*. Vide Waddingi scriptores Ordin. Minor. pag. 294. & Annales ad A. 1279. num. 9.

Philippus Presbyter, *optimus auditor Hieronymi*, *commentatus* in Job, *edidit sermone simplici librum*. *Legi ejus* & *familiares Epistolas*, & *valde salsas*, & *maxime ad paupertatis* & *dolorum tolerantiam exhortatorias*. *Moritur Mariano* & *Avito regnantibus*. (*a*) Hæc de Philippo Gennadius cap. 62. ex quo Honorius II. 61. & Trithemius cap. 144. Commentarius sive mystica expositio *in Jobum* libris tribus distincta dicataque Nectario Episcopo prodiit sub Philippi nomine Basileæ 1527. 4. & fol. cui etiam perspicuo Bedæ (*b*) & Codicum Manuscriptorum Sangermannensis 61. de quo Cangius, aliorumque testimonio (*c*) vindicatur. Excusus præterea legitur inter S. Hieronymi & inter Bedæ opera Tom. IV. *Epistolæ* interciderunt. * Inscriptum Philippi Presbyteri nomine commentarium in Jobum prodiisse non dubito; sed & admonendi erant Lectores illum, qui inter opera Bedæ Tom. 4. legitur non plane cohærere illi, qui in collectione Operum S. Hieronymi lucem semel iterumque as-

oe est Ante A. C. 557.
ibro de ratione unciarum, supra Tom.
ixtus Senensis lib. IV. Biblioth. sanctæ
pag. 364.
(*c*) Confer Oudinum Tom. 1. pag. 1165.

aſpexit. Conveniunt eruditi ſcriptum iſtud Bedæ operibus adjectum interpolationes multas ab ipſo Beda pro more conſueto tuliſſe; viciſſim illud quod inter opera S. Hieronymi collocatum eſt, ſincerum eſſe Philippi Presbyteri fœtum arbitrantur. Verum & de hac commentarii poſterioris ſinceritate ambiguos nos efficiunt excerpta operis Philippi Presbyteri ex cod. Ambroſiano 1000. annorum a Muratorio Antiquit. Tom. 3. pag. 845. & a Vallarſio in edit. Oper. S. Hieronymi Veronenſi pag. 829. vulgata; illa enim cum Beda, & Philippo vulgato collata, quamvis interdum conveniunt, ſæpe tamen diſcrepant, & non raro ſenſum eumdem verbis diverſis exprimunt. Quare ſincerum umquam prodiiſſe opus Philippi Presbyteri vix ac ne vix quidem credo.

Alius *Philippus Presbyter* Agyrii in Sicilia, de quo Acta Sanctor. Tom. 5. Maji 12. pag. 26. ſeq. ubi Acta ejus e Græco Latine verſa a Jacobo Sirmondo.

Philippus Repingtonus ſive *Repindonus*, Lelando cap. 476. *Rhependunus*, ex Abbate Canonicorum S. Auguſtini regularium Leyceſtrienſium Epiſcopus A. 1405. Lincolnienſis & A. 1408. Cardinalis, ſuperſtes adhuc A. 1420. quo ſe Epiſcopatu abdicavit. Vide Franc. Goodvvinum de præſulibus Angliæ pag. 356. *Defenſorium Wiclefi* primum ſcripſiſſe & Moralem ejus doctrinam ſingulari aſſeruiſſe lucubratione, ſed deinde ceciniſſe palinodiam tradit Baleus VI. 90. Eodem pertinet quod a Pitſeo pag. 586. perhibetur erronea ſcripſiſſe juvenis, deinde Catholica jam ſenior ac maturior. *De ſæculari dominio*. *Quæſtiones diſputatas*. *Homilias per annum* & *in Evangelia Dominicalia*. Alium & antiquiorem oportet eſſe Philippum Rhependunum in quem hoc fertur diſtichon Alexandri Nechami (*a*) qui A. 1225. diem obiit.

Phi, nota fœtoris, lippus malus omnibus horis,
Phi fœtor lippus, ſemper malu[s]
Philippus.

Ac Philippi reſponſio:

Es niger & nequam dictus cog[...]
Necham:
Nigrior eſſe potes, nequior e[...]
quis.

Philippus Ribotus Gerundenſis [...]nus, Magiſter in ſacra pagina & [Car]melitarum Prior Provincialis, P[rovin]ciæ Cataloniæ, defunctus A. 1391 [...]pſit *Speculum Ordinis* ſui, ſive de [insti]tutione & geſtis Carmelitarum pe[...]ribus, libros X. editos Venet. [...]tum *de viris illuſtribus Carmeli[tis]* librum ſingularem, *Epiſtolarum* ite[m li]bros II. & *Sermones*. Vide Nic. [Anto]nium IX. 7. Biblioth. vet. Hiſpa[n. Tom.] 2. p. 117. & de Anglica verſione [...]culi, a Toma Scrope, ſive Bradl[ey E]piſcopo in Hibernia Dromorienſi [...] A. 1434. Voſſium pag. 631. & Wa[rtho]num ad Caveum.

Philippus Schurgius Canonicus [ad S.] Bartholomæum, de rebus Cleropol[itanis] Francofurtenſium ab A. 1340. ad S[æcu]li XVI. initia, laudator a Gol[daſto] aliiſque.

Philippus Tarentinus, Supra *Phil[ippus] de Eleemoſyna* Ciſterc.

Philippus Wielandus, Gandav[ensis] vir nobilis & variis dignitatibus [...]ctus diem obiit Anno 1519. De eo [Voſ]ſius pag. 639. & Antonius Sander[us lib.] 3. de eruditis Gandavenſibus pag. [...] *Scripſit* Practicam civilem, *de novo* [*An*]*vverpiæ Anno* 1537. *impreſſam*, [...] *Antonio Sexagio J. C. recognitam*. [Li]brum item alium quo jura feudal[ia] Flandriæ curiis obſervata continet [...] *præter hæc* conſuetudines Generales [Flan]driæ in juſtos titulos ac claſſes [rede]git, *qui liber typis nec dum prodiit*, *nec* tractatus Ordinis Judiciarii in [cau]ſis criminalibus *ab ipſo etiam compo[ſitus]*. Hiſtoriam ipſius manuſcriptam c[...]bus Flandricis Latinam, hiſtoria[m] Brabantiæ ac Cameracenſium P[rinci]pum, Epiſcoporumque olim Hard[...] co

(*a*) Supra Tom. 1. pag. 103.

avit Gvido Laurinus Water-
*Hujus meminit Meyerus in vi-
eta Maleana ad annum* 1381.
*aliis locis. Certum est denique
insignem industriam plurimum
Meyero, Oudegeersio ac Marchan-
Flandr. historicis*. Hactenus

us Achillinus, supra pag. 2.
Macerius.
us Monachus, cujus exstat Car-
miasticum in S. Bernardum.
metaphrasin nuper in lucem
o Cassanus, Cisterciensis Mo-
Cremæ 1720. 8.
sive *Focas*, Grammaticus, su-
. 2. pag. 173.
Phocas qui loca sancta A.
ravit, cujusque descriptionem
Syriæ, Phœniciæ & Palæstinæ
, non Latine sed Græce scri-
quo dictum in Biblioth. Græ-
6. pag. 705.
dius (*Sœbadius* aliis vel *Phæ-
gadius*, *Feudarius*, *Phitadius*,
sive *Fiari*) Gallus, Agenni
ania secunda Episcopus, de
a Sanctorum Tom. 3. April.
365. & Tom. 1. Januar. pag.
amarthani Tom. 2 Galliæ
, 69. Tillemontius Tom. VI.
r. histor. Eccles. pag. 427. seq.
Concilio Ariminensi Anno 359.
erstes A. 392. cum Hierony-
gum suum absolveret. Vide
que notavi ad illius cap. 108.
Hosio Cordubensi adhuc super-
jam fere nonagenario, ut ipse
ultimis libelli sui testatur.
ellum *contra Arianos* & formu-
ensi Anno 358. ad Gallos mis-
ut est in editione Pithœana,
sive Edicto sub nomine Con-
nper. emisso in Synodo Medio-
ppositum, primus edidit *Theo-
za*, cum libris V. Athanasio
de S. Trinitate, S. Basilii IV.
ntra Eunomianos, & Anastasii
, *V.*

ac Cyrilli professione fidei, Genev. 1570. 8. Deinde idem lucem vidit in Bibliothecis Patrum omnibus, ac novissima Lugd. Tom. IV. pag. 300. nec non *Petro Pithœo* curante cum aliis quibusdam Theologorum Gallorum (*a*) scriptis 1586. 4. atque separatim, additis annotationibus *Casparis Barchii* Francof. 1623. 8. Alia multa scripsisse Phœbadium tradit Honorius lib. 1. cap. 109. ex Hieronymo *: dicuntur & ejus alia esse opuscula, quæ necdum legi*. Græcus interpres : οἷς οὔπω ἐνέτυχον. Tractatum *de Fide contra Arianos* fuere qui incerta conjectura ad Phœbadium auctorem retulerunt, illum qui sub Rufini, Nazianzeni, Ambrosii fertur nomine & ab aliis Tigilio Tapsensi vel Gregorio Bætico adscriptus fuit. Vide Tillemont. Tom. VI. pag. 427. seq. Tom. 7. pag. 767. Tom. 9. pag. 727. Tom. 16. pag. 801. & Bibl. Græc. Tom. VII. pag. 520. seq.

Joannes Phreas. Supra T. 4. pag. 115.

Physiologus, vide *Florinus* & *Theobaldus*.

Pibonis Tullensis ab A. 1073. ad 1095. Episcopi Epistola apud Baluz. Tom. 4. Misc. pag. 448. De hoc Pibone seu Popone Sammarthani Tom. 3. pag. 1097.

Jacobus de Marchia, seu *Picenus* Ordin. Minor. clarus circa A. 1460. ac deinceps: defunctusque Neapoli A. 1476. Scripsit *Dialogum contra Fratricellos*. *de Opinione*. Tractatum *de sanguine Christi*. *Quadragesimalia* duo. *Adventualia* duo. Varios *de Sanctis* Sermones, atque inter illos quatuor *de S. Francisco*. Tractatum *de admirabili gloria S. Virginis Mariæ*. *Locos communes* in quinque partes distinctos, quorum unaquæque parvos continet tractatus. Vide Waddingum pag. 184. Oudinum Tom. 3. pag. 2625. Vide supra pag. 23.

Jacobus Piccolomineus, supra Tom. 4. pag. 15.

Joannes Picus Mirandulanus & *Jo. Franciscus Picus*, & *Joannes Picus* sive

nfer Ittigium de Bibliothecis Patrum Sed fallitur Labbeus qui Tom. 2. pag. 222. primum a Pithœo luci datum putat librum Phœbadii.

Pyke, Anglus, supra T. 4. p. 116. 118. 119.

Pileus Archiepiscopus *Januensis* sive *Genuensis*, qui Concilio Constantiensi A. 1414. haberi cœpto cum magna auctoritate interfuit, vide Hermanni ab Hardt Historiam. Tom. IV. pag. 143. 153. & Tom. 1. parte XV. ubi exhibet ejus *paræneſin ad Sigiſmundum Imp. de reformatione Ecclesiæ in Concilio proſequenda*.

Pileus Medicensis JCtus, & utriusque Juris Professor: teste Catelliano Cotta cum Bulgaro & Hugone docuit Bononiæ regnante Friderico Barbarossa quem ab A. 1152. ad 1190. imperitasse constat. Ex scriptis ejus a Trithemio cap. 420. laudatur *Summa de ordine Judiciorum*. Cotta etiam *glossas in feudorum librum* consignasse, perinde ut Bulgarum Pisanum annotat.

Pileus de Prata, Forojuliensis, ex Patavino Episcopo Archiepiscopus A. 1370. Ravennatensis & ab A. 1378. ad 1401. Cardinalis, de quo Ughellus Tom. 2. pag. 388. Ejus *Epistola* pro electione Urbani VI. ad Ludovicum Comitem Flandriæ A. 1378. data exstat in Dacherii Tom. 4. spicilegii pag. 301. (edit. novæ Tom. 3. pag. 743.)

Pilgrimus sive *Peregrinus*, *Pelegrinus*, *Piligrinus* Laureacensis in Germania Episcopus ab A. 971. ad 992. de quo Chronicon Gotvvicense Tom. 1. pag. 130. & Marcus Hansizius Tom. 1. Germaniæ sacræ. Ejus *Epistolam ad Benedictum VII.* in qua petit pallium & privilegiorum confirmationem, & *Confessionem* edit *fidei*, primus vulgavit Wolfgangus Lazius lib. XII. de Rep. Romana sect. VII. cap. 5. pag. 1286. seq. Inde in tomis Conciliorum recusam præmissa Benedicti VII. Epistola, emendatiorem dedit Lambecius Tom. 2. Biblioth. Vindob. pag. 641. subjuncta Epistola Benedicti VII. p. 645. *Confessionem Fidei* ex hac Epistola habes etiam in Biblioth. Patrum Tom. XVII. edit. Lugd. pag. 456.

Pilichdorfius, supra p. 272. *Petrus de Pilicdorf*.

Matthæus Pillard, Wari Flander, ex Abbate belli Pr tui Maris Abbas Claravallei no 1415. ad 1428. scriptor *s tationis & depressionis Ordinis sis*, annotavit etiam reditu diversis Regibus & Principib tos proferendis oneribus & e cessariis tempore Capituli Ger batum Cisterciensis Ordinis, instrumentis singularum Doi Vide Vischii Biblioth. Cisterc & Ondinum Tom. 3. pag. 2

Pindari Thebani nomine i pridem *epitome Iliados* Home mine scripta hexametro, a in lucem data a Laurentio ut Vossius annotavit. Hæc antiqua Florentina in 4. memo ni Cinello, Biblioth. volant sive tomo VII. pag. 66. su *Homerus de bello Trojano*. pro de cum Darete & Vincentii & Nic. Vallæ metaphrasi Ili 1541. 8. & cum Homero Spo fil. 1583. fol. ut Haganoensen editiones prætercam. In Ma blioth. Annæbergensis inscribi *merus per Pindarum insignem de Græco in Latinum traducti* Christiani Gotthold Willich Biblioth. Annæbergensis pag Manuscr. Felicis Osii, teste V 819. de hist. Lat. *Pindarus Th destructione Trojæ*. Versus ex tur, sed non nominato Pinda re, in scholiis ad Statii Theb 120. Adde Lindenbrogium pa Barthium Tom. 3. pag. 393. auctorem vetustum & boni in pellat LVIII. 14. & LIX. 1 Adversar. ubi integrum rec dubitat præferre Josepho Iscar nio.

Joannes Pinus, Tolosanus, sive Rivensis in Languedocio (Rieux) Episcopus floruit circa ac præter librum *de vita aulica* ctatum *de claris fœminis* editi junt Paris. 1521. fol. apud C

scripsit *Catharina Senensis*. (in ... anctor. 30. April. de industria ... am :) Item vitam Doctoris sui Beroaldi, Senioris. Utraque ... prodiit, anno 1505. in quar... iam hujs Epistolæ & Epigram... ædam *de laudibus Antonii Codri* ... na cum Codri operibus Basil. ... edita sunt. Ad eum Jac. Sa... Cardinalis Epistola duodevigesi... i quarti. De eodem sic Eras... Ciceroniano suo: *Posset Joannes* ... *ter hujus laudis* (de Ciceronia... onis laude loquitur) *competito*... *rari*, *nisi & hunc negotiorum tu*... *& Ecclesiastica dignitas a studiis* ... *nt*. *Olim certe praclarum sui spe*... *edit*, *cum Bononiæ Musarum sa*... *ret*. *Nunc Episcopum audio fa*... *ieri potest*, *ut plus accesserit eru*... , *quam dignitatis*. Hæc ex Vos... 661. Sammarthanis Tom. 3. ... aliisque.

lomaus Pincernus de Monte Ar... Donationem Constantini Magni ... vertit de Græco, & Julio II. ... quæ cum Laur. Vallæ, Nic. ... & Antonini Florentini judiciis ... curante Ulrico Hutteno Basil. ... & Leoni X. dicata addito *Hie*... *Pauli*, Catalani, Canonici Bar... is, Cubicularii Alexandri VI. ... io ex ejus practica Cancellariæ ...

... *ini* Ducis & Majoris Domus ... sub Clothario, Dagoberto, & ... exstat in Andreæ du Chesne ... Scriptor. Francor. p. 594. & ... Sanctorum T. 3. Februar. 21.

..., infra *Ugutio*.

...nius Abbas, vel etiam Episco... Chorepiscopus, celebris Mo... ... conditor circa Annum 768. *llum paræneticum de singulis li*... *micis* scarapsum, (*a*) hoc est ... rso sacro Codice collectum e... abillonius Tom. IV. Analect. (edit. novæ pag. 65. 73.) notans in eo disciplinam illorum temporum repræsentari, præsertim usum ac necessitatem Confessionis & pœnitentiæ ante sacram Communionem. * Annus quo vixit S. Pirminius non satis accurate exprimitur hic a Fabricio ; obiisse enim illum circa An. 758. adnotavit Mabillonius, & ex eo authores Historiæ litterariæ Gallicæ Tom. IV. p. 125.

Pirnensis Monachus, scriptor Chronici Saxonici defunctus circa A. 1530. Vide Struvii Acta lit. Tom. 2. p. 162. seq. 165.

Pisana gesta triumphalia adversus Saracenos exstant apud Ughellum Tom. X. edit. novæ pag. 91. & Chronicon breve Pisanum ab A. C. 688. ad 1136. pag. 97. & ab An. 971. ad 1176. pag. 99. & ab A. 1101. ad 1268. pag. 121. 126.

Christina de Pisan quæ Ann. 1404. absolvit opus *de vita & rebus gestis Caroli V. Galliæ Regis*, & multa alia composuit, dignis laudibus celebratur ab Oudino T. 3. p. 2219. sed Gallice scripsit non Latine.

Piscariensis Monasterii Historia apud Ughellum Italiæ Sacræ Tom. VI. atque edit. novæ Tom. X. p. 393.

Piso Monachus scriptor *Vitæ S. Hucberti* Monachi Britanniacensis in Suessionensi Galliæ diœcesi, defuncti circa A. 712. Exstat in Actis Sanctorum T. 7. Maji 30. p. 272. 279.

Petrus Pistoris, supra *Petrus*.

Anonymus Pistorianus, Compilatio Chronologica ab Orbe condito ad A. C. 1474. *In hac compilatione quæ de diversis excerpta est*, *videlicet de Jure Canonico*, *de Ecclesiastica Historia*, *de Orosio*, *de Chronicis Eusebii*, *Hieronymi*, *& aliorum*, *de libro qui dicitur Gemma animæ*, *de Opusculo quod vocatur Ordo Romanus* ; *ostenduntur legere volentibus aliqua de gestis sive statutis Romanorum Pontificum*, *& de statu bonorum vel malorum Imperatorum* ; *insuper quibus qui successerint tam in sede Apostolica*, *quam*

... *Schaar*, acies, multitudo.

etiam in Romana Republica ; præterea quibus qui memorati Principes contemporanei fuerint , a beato Petro Apostolo & Cæsare Augusto, usque ad annum Domini M. CCCC. LXXIV. exstat in tomo scriptorum Pistorii rerum Germanicarum , pag. 705. 754. & Tom. 3. Leibnitii scriptorum Brunsvic. p. 558. 600. sub titulo *Chronicorum S. Ægidii in Brunsvviga* . Vide illustris Leibnitii prolegomena p. 19. fol.

Pithoeani Annales Francorum emendati ex Manusc. in Joannis Friderici Christii noctibus Academicis, Halæ Sax. 1728. 8. pag. 190. seq. De his Annalibus supra, *Fuldenses* T. 2. p. 216.

S. Pius Rufini F. Aquilejensis , Frater Hermæ (*a*) Pastoris, inter Episcopos Romanos primus hoc nomine , si Baronium audias ab A. C. 158. Si Pearsonium & Dodvvellum ab A. 127. ad 142. De eo Acta Sanctor. Tom. 3. Julii XI. pag. 178. seq. & Tillemontius Tom. 2. memoriar. H. E. p. 285. seq. Sub ejus nomine exstant *Epistolæ IV.* 1. ad omnes Ecclesias , 2. ad Italicos fratres & 3. 4. ad Justum Episcopum Viennensem. Has exhibet & νοθείας arguit Blondellus in Pseudo-Isidoro, pag. 194. seq. duas priores maxime , ex Isidori Mercatoris Officina male fidei profectas. Sed & duas posteriores, quę Isidoro, Gratiano, aliisque ignoratæ exstant in Orthodoxographis, Bibliothecis Patrum , Conciliorum tomis & apud Baronium ad A. 146. num. 1. & 3. & in Joannis a Bosco Bibliotheca Floriacensi parte 2. pag. 22. 24. sed & in Petri Coustant appendice ad tomum primum Epistolarum Rom. Pontificum pag. 19. præmissis argumentis ob quæ merito sunt supposititiis accensendæ . De *decretis* Pio adscriptis quæ laudat Ludovicus Jacobus Bibl. Pontificiæ p. 186. seq. accurate idem Coustantius disputat in opere ipso p. 66. seq.

Pius II. Papa ab A. 1458. 19. gust. (*b*) ad Annum 1464. 14. A antea *Æneas Sylvius* de Piccolo bus , Senensis de quo supra in Tom. 1. p. 27. seq. ubi dictis cet adde quod Anno 1442. Poetic rea ornatus fuit a Friderico Imp re , ut constat ex diplomate quo stat apud Clariss. Menckenium 3. scriptor. de rebus German. p. Plura ipse de se Æneas lib. 1. 188. p. 756. seq. Opp. & *Joanne. belinus*, de quo supra, suo loco. Basileæ 1571. fol. junctim edita sentur in diario eruditorum Ital XIV. p. 359. seq. De aliis editio Lud. Jacobus pag. 187. seq. Bib Pontificiæ. *Epistolæ* ad diversos qu novam editionem ab illustri Jo. Ludevvig exspectamus, prodieran van. 1483. Norimb. 1481. 1486. 4. cum *Oratione Mantuana & defe ne Viennensi* . *Orationem* de obitu *nii IV.* Papæ A. 1447. & coron *Nicolai V.* dedit Baluzius T. Mi 525. 562. *Orationes duas* responsor Oratores Regis Francorum , Dac spicileg. Tom. IX. pag. 310. & VIII. pag. 292. (edit. novæ To pag. 807. 811.) *Epistolas* ad Ca VII. Regem Francorum Tom. 7 311. & Tom. 4. pag. 460. seq. (novæ Tom. 3. pag. 806. 822.) tem ad alios Tom. 7. pag. 305. 312. Tom. 8. pag. 325. (edit. Tom. 3. pag. 788. 823. 824.) *riam Gothorum* sive epitomen Jor ante Jo. Carolum Nevvenum pr verat vir præclarissimus Raym Duellius (*c*) in biga librorum riorum , Lips. 1730. fol. *De pu educatione* ad Regem Bohemiæ laum , in 4. vetus editio sine anno . Liber *de miseriis curialiu* dem in 4. cum historia de duo mantibus . Præfationem ad hif

(*a*) Pseudo-Tertull. Poeta contra Marcion. III. adde Tillemont. T. 2. memoriar. H. E. p. 286.

(*b*) Vide Gviniforti Barzizii Epistolas pag. 144. seq. ubi novo Pontifici gratulatur & historiam creationis Pii II. in celeb. Jo. Gerhardi M cerimoniali electionis & coronationis Rom. Francof. 1732. 4. pag. 411. 421.

(*c*) Acta Erud. 1730. pag. 367.

mo & *Thisbe* ex Manuscr. Helmsi vulgavit Polycarpus Leyserus oria Poetarum medii ævi p. 2086. is elegiacis. Historia ipsa hexapartim, partim elegiacis scripta icæ Sylvio tributa in Manuscr. aiensi, (*a*) incipit: *Narratur n urbs dicta duos aluisse*. Denique m *amorum Euryali & Lucretiæ*, anam narrationem illorum quæ i Schlickio Senis acciderunt, vulV. C. Simon Frid. Hahnius Tocollectionis monumentorum, ic. 1724. 8. sed vulgavit Gernon Latine.

III. antea *Franciscus Piccolomi-* enensis, Papa An. 1503. ab 21. ibr. ad ejusdem anni 18. Octobr. Epitaphium (*b*) hoc loco referat: *Pius III. Pontifex Max. a I. avunculo duos & viginti annos n Cardinalium Collegium adscitus, c Piceni legatione integerrime fun-A Paulo II. ad Fridericum III. , ut Germanorum arma in Turcas et, Conventum frequentissimum is morte dissolutum habuit. Sub tio VIII. Umbros dissidentes paca-Carolo Gallorum Rege Italiam ir-e ab Alexandro VI. sero admodum Eo mortuo, duodequadraginta Pa-ffragiis Pontifex creatus, dum de ida in pristinam majestatem Chri-Republ. ac Urbe agit, 6. & 20. tanta expectatione rerum publico o-lectu decessit: eloquio, prudentia, e, innocentia, & gravitate domi e insignis, in dicendis in Senatu iis liber & gravissimus. Vixit . mens. 5. d. 10. Obiit anno sa-03. 15. Kal. Novembris. obus & Andreas fratri sanctissi-mo posuere.*

Epistolæ nonnullæ extant vulter Epistolas Jacobi Amannati, ci Philelphi; nonnullas etiam pud me e Felini Codicibus de. Denique Pontifex renunciatus Bullam dedit ad Canonicos Majoris Ecclesiæ Lucensis pro conservatione Bibliothecæ Felini Sandei, quæ ex supremis ejus tabulis ad Canonicos illos transierat. vide v. *Felinus*. Hunc virum *inter singulari laude dignos* accensendum judicavit Franciscus Philelphus in Epistola ad Leodrisium Cribellum Epistolarum l. 26. Ep. 1.

Pius IV. ante *Joannes Angelus de Medicis*, Mediolanensis, Papa ab A. 1559. Decembr. 26. ad An. 1565. Decembr. 28. Ejus *Constitutiones CVI.* in tomo secundo bullarii magni Cherubiniani. Ecloge bullarum & motupropriorum Pii IV. Pii V. & Gregorii XIII. Lugd. 1582. 8. Flaviobrigæ 1583. 4. Quæ in tomis Conciliorum obvia. Vide sis Tom. XI. Biblioth. Græcæ pag. 709. seq.

Pius V. antea *Michael Ghislerius*, Alexandrinus de Palea, Ordinis Prædicatorum Papa ab A. 1566. Jan. 7. ad 1572. Maji 1. Beatis eum adscripsit A. 1672. 1. Maji Clemens X. & Sanctis Clemens XI. 7. August. A. 1712. Scriptores refert Jacobus Echardus Tom. 2. Bibliothecæ Dominicanorum p. 220. seq. in quibus eminent *Epistolarum libri V.* a Francisco Gobau editi Antvv. 1640. 4. In bullario Laur. Cherubini T. 2. exstant *Constitutiones CLI.* Praxis procedendi in Officio Inquisitionis circa causas Fidei, nescio an edita. Bulla de confirmatione *Concilii Tridentini*, cum Canonibus & Decretis Concilii sæpius lucem vidit. Indulgentia plenaria pro sacro generali Concilio Trid. prosequendo Rom. 1568. 4. & cum Flacii præfatione, vide *unschuldige Nachrichten von Theologischen sachen*. A. 1711. p. 792.

Albertus Pius, Carporum Princeps, supra T. 1. p. 48.

Joannes Baptista Pius Bononiensis, vir doctus clarusque ex Beroaldi disciplina: de quo Jovius, Gaddius Tom. 2. pag. 191. &c. plures veteres scriptores

res

ie notitiam Bibliothecæ Thoruniensis De alia historia de Pyramo & Thisbe, scripta leoninis versibus, idem Leyserus pag. 2088.

(*b*) Lud. Jacobus pag. 192. Biblioth. Pontificiæ.

res illustravit sub sæculi XVI. initia, ut testantur ejus

Commentarias in Plautum, Ven. 1511. fol.

In Lucretium, Bononiæ, & Paris. 1514. fol. cum *retractatione* editionum suarum, Plauti, Fulgentii, Sidonii & Hortensii Ciceroniani. Vide Gesneri Bibl. pag. 388.

Comm. in Horatium.

Comm. in Valerii Flacci Argonautica, & *supplementum*, libri IV. V. VI. 1619.

Versio, & *Notæ ad Orphei*, & *Apollonii Argonautica*.

In Ciceronis ad Atticum Epistolas.

Comm. in Epistolas Sidonii. Basil. 1542. 4.

In Metamorphosin Ovidii.

In Fulgentii Mythologiam commentarii secundis curis meliores.

Annotationes priores & posteriores in varia auctorum loca, Paris. 1511. fol. cui castigationibus in *Ciceronis Hortensium*, & *in Thesauro Critico Gruteri* tomo I.

Carmina Inter Delicias Poetarum Italorum & *inter illustres Poetas Italos* T. 2. * Non ante multos hos dies occurrit mihi libellus Joannis Baptistæ Pii continens adnotationes ejus in Sidonium, & in Panegyricum Minoriano, & socero ejus dictum typis Venetis A. 1498. excusum. Hæc profecto editio & Basileensem hic adnotatam ætate plurimum superat, indicatque opusculum in Panegyricum a Fabricio hic omissum.

Quamquam vera scribit Bibliothecarius noster, dum Pii adnotationes priores & posteriores editas Parisiis 1511. designat, hæc tamen admittenda sunt de adnotationibus prioribus simul & posterioribus conjunctim. Priores enim absque posterioribus in lucem jam productæ fuerant Venetiis una cum aliis virorum doctorum scriptis An. 1508. in fol.

Pius Lottherius, junior quam qui referri a me debeat, Neapolitanus, Monachus Casinensis & ex Priore S. Severini Neapolitano Episcopus An. Fundanus defunctus Casini A. 15 quo Placidus Diaconus de illu Casinensibus c. 23.

Placentinus Italus Jus utrumq Monte pessulano docuit, claru A. 1200. scripsitque in Codicer Summam Judiciorum. Vide mium cap. 424.

Placidus Actor, de cujus libris cinarum supra T. 1. p. 5.

Placidus Cœnobii *Nonantulani* Bened. Prior, postea ignotæ Sed scopus scripsit circa Ann. 1070. *Investituras* & *potestatem Henri* Imperatoris, ut notavit Ano Mellicensis cap. 115. respiciens ejus *de honore Ecclesiæ*, constant pitibus CLXXI. quem primus v Bernardus Pez Tom. 2. anecd parte 2. p. 75. 180.

Placidus Legerius. Monachus mani de Pratis, cujus *Sermones* bl. Sangermanensi Cod. 309. C testatur se evolvisse.

Placidus Romanus S. Benedicti pulus, Martyr Messanæ in Sic C. 539. de cujus Actis Martyrii nius ad Martyrolog. v. Octobr. vinus &c. De illorum fide Theo Ruinartus (*a*) in apologia miss Mauri. Vita a Petro Diacono exstat in Edmundi Martene T. numentor. p. 786.

Placidus junior Romanus, M & Diaconus Cassinensis, Ordin. post An. 1584. composuit sup tum libri *Petri* Diaconi de Vi stribus Cassinensibus, cum eo s ditum, ut dixi supra, pag. 25 dem historiam Monasterii Casin prima ejus fundatione ad A. 15 sevinus memorat.

Planctus Ecclesiæ. Supra *Alva lagius*.

Franciscus de Plateu, supra 197.

Joanes a S. Paulo Platearius, Medicus Salernitanus cujus *P*

(*a*) Acta Erud. 1703. pag. 441. Memoires lit. de Trevoux A. 1703. Jul. pag. 57.

& librum *de simplici Medici-*
e Medicamentis simplicibus, &
arios *in Antidotarium Nicolai*
ini. Vide Merklinum p. 662.
iblioth. Medicæ scriptores. O-
mplicibus frequenter citatur a
o Bellovacensi in speculo na-
i circa A. 1250. scripsit: ut
ı Biblioth. Græca Tom. XIV.

a sive potius *Radulphus Bar-*
vel certe *Bartholomæus Plati-*
ria Piadena, vico ditionis Cre-
dici voluit, cum nomine pro-
bus diceretur.
ıgenii laude commendatus Car-
ssarioni, atque sub Pio II. ab-
ris functus munere, post iras Pau-
ıpud Sixtum IV. gratiosus atque
. præfectus Bibliothecæ Vatica-
m, obiit A. 1481. æt. 60. Epi-
ejus: (b) *Quisquis es, si pius,*
& suos ne vexes. Anguste ja-
soli volunt esse. Laudatores na-
quam plurimos, qui notitiam
ejus & scriptis uberiorem tra-
e quibus memorare juvet:
scum Arisium in Cremona lit-
. 1. p. 310. seq.
n Bælium in Lexico. Thomam
unt p. 339. seq. censuræ scri-
ssardi imagines Tom. 1. pag.
ıcum Bullartium Tom. 1. A-
scientiar. p. 130.
em Ciampinum de abbreviato-
Parco majori parte 2. p. VIII.

res Diarii eruditorum Italiæ T.
90. seq. atque inprimis Tom.
ag. 418. seq. ubi præclaræ ad
observationes.
em Hubnerum nostrum Bibl.
: Hamburgensis Tomo IV.
m Jovium in elogiis.
Ottonem Menckenium de mi-
ruditis p. 345. seq.
Wilhelm. Mollerum differt. de
, Altdorfii edita, 1694. 4.
onum Tom. VIII. memoriar.

de viris eruditis pag. 218. seq.
Casimirum Oudinum T. 3. pagina 2683. seq.
Theophili Sinceri *Neue Sammlung von lauter alten und raren Büchern* V. *Stuck* p. 410. seq.
Burchard Gotthelf Struvium Tom. 1. act. litterar. fasciculo IV.
Antonium Varillasium libro IV. anecdotor. Florentinor. Vossium de Histor. Latin. p. 588. seq. &c.

Mihi scripta Platinæ succincte referre satis fuerit. Sunt itaque:

Vita Pontificum Romanorum jussu Sixti IV. scriptæ a Petro Apostolo usque ad Paulum II. editæque Rom. Venet. Basil. Colon. 1479. Norimb. 1481. fol. ac deinde sæpius, de cujus operis editionibus, versionibus & continuationibus, diligenter, Hubnerus p. 23. seq. & Theophilus Sincerus. Thomas Crenius parte XIX. animadverf. pag. 20. seq. Bibliotheca Jo. Fabricii Helmst. T. 3. p. 421. seq. De versionibus Gallicis, Italicis, Germanicis Niceronus p. 228. seq.

Historia inclytæ urbis Mantuæ usque ad A. 1464. *& serenissimæ familiæ Gonzagæ*, libris VI. Viennæ Austriæ cum notis Petri Lambecii, sed præter spem interruptis 1675. 4. & in thesauro scriptorum Italiæ Burmanniano, T. IV. Lugd. Batav. 1722. fol.

Dialogi III. de falso & vero bono, ad Sixtum IV. Pontificem: dialogus *contra amores*, ad Ludovicum Stellam, Mantuanum: *de vera nobilitate* ad amplissimum Joannem Ursinum, Archiepiscopum Tranensem: & *de optimo Cive*, dialogi II. cum Laurentio Medice & Cosmo. Panegyricus in laudem *Bessarionis* Cardinalis. Oratio *de pace Italiæ confirmanda & bello Turcis inferendo*.

De obsoniis ac de honesta voluptate & valetudine. (al. *de ratione victus & modo vivendi*, sive ut in Gryphiana editione inscribuntur: *de tuenda valetudine, natura rerum & popina scientia*,) li-

ısfer Octavii Ferrarii prolusionem IX.

(b) Mabillon. Tom. 1. musei Ital. pag. 86.

libri X. scripti ante vitas Pontificum, unde a Bernardo Moneta (*a*) reprehenditur Sannazarius, cujus hoc fertur tetrastichon ad Platinam:

Ingenium & mores vitasque obitusque notasse
Pontificum, argutæ lex fuit historiæ.
Tu tamen hinc laute tractas pulmenta culinæ,
Hoc, Platina, est ipsos pascere Pontifices.

Non tamen editi videntur nisi post Pontificum Vitas, quoniam antiquissimam illorum editionem memini laudari Forojuliensem 1480. 4. De Gallica versione vide Niceronum p. 232.

Vita Nerii Capponii in Tomo XX. thesauri scriptorum Italiæ Muratoriani. Confer Acta Ernd. A. 1733. pag. 396.

De bono principe, libri III. ab Alex. Saulio, Patricio Genuensi editi, Genuæ 1637. 12. post editionem Francof. 1608. 8.

De flosculis quibusdam linguæ Latinæ ad Lælium. Dialogus ad Ludovicum Agnellum *de amore*. Venet. 1480. Mediolan. 1481. 12.

Inventarium Bibliothecæ Sixti IV. in Burch. Gotthelf Struvii Tom. 1. Act. litterar. fasciculo IV. Confer nova litteraria Germaniæ Ann. 1706. pag. 341.

De laudibus pacis ad Rodericum Calagurritanum, & alterum *de laudibus belli*, Manuscr. memorant auctores diarii eruditorum Italiæ Tom. 13. pag. 437. seq. * Opus aliud viri hujus docti nequaquam prætereundum arbitror, quod referre hic malo verbis Hieronymi Pauli in ejus practica Cancellariæ Apostolicæ edita Romæ Ann. 1514. in 4. ubi hæc lego. *Vide collecta novissime per Dominum Bartholomæum de Platina Bibliothecarium, qui omnia instrumenta pertinentia ad statum Ecclesiæ in temporalibus præsertim circa acquisitionem terrarum, & aliorum jurium, & censuum collegit valde magno volumine; ad cujus collectionem etiam operam præbuimus in revidendo.*

Scripsit etiam *orationem de* bonarum artium, & vitam *Joan. dinalis Melini*, quæ servat Bib Riccardiana. Vide Catalogum Bibliothecæ pag. 61. ubi & leg pistola Platinæ ad Celsum M Cardinalis ex fratre nepotem vitæ ejusdem Cardinalis præfixı

Historiam Mantuanam iteru duxit Muratorius Rer. Ital. T. 609. &c.

Alia quædam Platinæ opuscu cat Zeno in dissert. Vossian. T pag. 255. eaque contineri ait ir ce MS. Antonii Vaccari Gioja Ferrariensis. Sunt autem orati *laudibus pacis & de laudibus bel.*

Pleguinus & linguarum cognitio tarum, & reconditis naturæ mysteri ta juxta ac expedita advigilabat tia: Proinde si quid obscuri, luxa parum lucide interpretati occurrere dicio eruditorum maturo prudenter usus est. Et quoniam Bedæ inprin suram magni faciebat, apud eun de sex ætatibus Mundi *quæstion litteras accurate egit, ut accurat sponderet in causa hærenti. Beda lita sua humanitate, candore quo facilitate, justa rem omnem cum explicuit libello, qui & adhuc s inter Bedæ epistolas locum occu inglorium.* Hæc Lelandus cap. quo Baleus II. 9. qui Pleguinum tabrium sive Northumbrensem refertque ad A. C. 740. sicut Pitseus pag. 143.

Plinius Valerianus Medicus E cus, de quo dixi in Centuria riorum A. 1689. Lipsiæ vulgata & in Biblioth. Latina II. 13.

Nicolaus Plovius Posnaniensis nus, Theologus & Consultus Ju nonici circa A. 1430. ac deince rus, scripsit Opuscula excusa A rati 1493. & in Oceano Juris obvia, de Sacramentis & eorum

(*a*) Menagiana Tom. 3. pag. 61.

ne T. XIV. pag. 77. De ſacrifi-
æ p. 91. De *Interdicto Eccleſia-*
. 333. *De excommunicatione* p.
irregularitate pag. 400. & *de*
monicis Tom. XV. parte 2. p.
rmones item de tempore & de
Argentorat. 1495. Vide Oudi-
3. p. 2368. ſeq.
irenſis ſive *Padolironenſis* prope
m. Ordin. Benedict. Monachus
Simonis Armeni, Monachi &
e Sec. XI. exſtat in Actis San-
. 6. Julii 26. p. 324. 337.
ius Podiebradius (*Podiebracius*,
scius) Bohemiæ A. 1458. Rex.
piſtolam apologeticam ad gene-
um, Matthiam Corvinum, Hun-
Regem An. 1468. datam edidit
ius T. 4. ſpicilegii p. 403. (e-
ovæ Tom. 3. pag. 830. De va-
ntificum Rom. Actis contra hunc
, Oudinus T. 3. pag. 2576. ex
ius Biblioth. Paulinæ Lipſ. de
Joach. Fellerus pag. 191. 205.
]. 398. 403. ſeq.
us Guccius (Ugutio) *Braccio-*
itus Ann. 1380. Terræ novæ in
Florentina, magnum nomen
tus lepido ingenio & meritis
iciandis in litteras: diſcipulus
Ravennatis, Manuelis Chryſo-
Colutii Salutati: ab A. 1404.
ſtolis Innocentii VII. & Ann.
Joannis XXIII. quem comita-
in, Concilium Conſtantienſe, &
a deinceps ſex Pontificum, do-
mo 1453. æt. 72. Roma relicta
iam repetens, ibi Leonardo &
Aretino ſucceſſit in munere ho-
no Cancellarii Reip. diemque o-
1459. 30. Octobr. In memoria
poſteris commendanda præter Jo-
Boiſſardum I. imag. pag. 108.
m T. 2. pag. 213. ſeq. Martin.
um lib. 2. de Rom. rerum ſcri-
m. V.

ptoribus c. 10. Clarmundum T. 3. p. 98. plures noſtra inprimis ætate præclari viri cum laude verſati ſunt, Jo. Baptiſta inprimis Recanatus, Patritius Florentinus in vita præmiſſa ejus hiſtoriæ Florentinæ: (*a*) tum Jacobus Lenfant in Poggianis Gallice editis Amſt. 1720. 8. (*b*) Idem Recanatus in Obſervationibus Criticis ad Poggiana, (*c*) quæ lucem viderunt Italice Venet. 1721. 8. Auctores Diarii eruditorum Italiæ in obſervationibus ad Voſſium Tom. IX. p. 167. ſeq. Juſtus Chriſtophorus Thorſchmidius diſſert. de Poggio, Witeberg. 1713. 4. Albertus Henricus Sallengrius (*d*) in tomo ſecundo libri qui inſcribitur: Memoires de litterature, Hagæ Comitis 1717. 8. Bernardus Moneta obſervationibus ad Poggiana, vulgatis Gallice 1722. 12. Oudinus Tom. 3. p. 2381. Julius Niger in hiſtoria ſcriptorum Florentinorum pag. 473. ſeq. & cujus ſtudium circa ſcripta Poggii commendari ſingulariter debet, Niceronus in memoriis eruditorum Gallice editis Tom. IX. pag. 128. 165. Effigiem dabunt etiam Acta Concilii Conſtantienſis Hardtiana T. 3. p. 65.

Scriptores veteres Latini a Poggio reperti & magnam partem reſtituti ſunt: *Ammianus Marcellinus*, *Aſconius Pedianus*, *Caper* Grammaticus, *Ciceronis* de finibus & de Legibus & Orationes octo: *Columellæ* pars: *Frontinus* de aquæductibus, *Lucretius*, *Manilius*, *Probus* Grammaticus, *Quinctilianus*, Pſeudo-*Dares*, *Eutychus* Grammaticus, *Silius Italicus*, *Tertullianus* & libri tres primores *Valerii Flacci*. De ſingulis in Bibl. Latina.

Monumenta ipſius ingenii quæ referre licet, hæc ſunt:

Hiſtoriæ Florentinæ a primis initiis Urbis & ſpeciatim ab Ann. 1350. ad 1455. ſcripti juſſu & auctoritate Reip.

cta Erud. Tom. 6. ſupplem. pag. 337.
eruditorum Italiæ Tom. XXIII. pag. 412.
nal des Sav. 1717. pag. 216.
cta Erud. 1720. pag. 267. Journal des
o. Tom. 2. pag. 301.
cta Erud. 1723. pag. 116. Memoires hiſt. & Critiques A. 1722. menſe Jun. pag. 67.

(*d*) Journal des Sav. 1717. pag. 216. Vide & Diarium eruditorum Italiæ Tom. 34. pag. 225. Memorias litterarias Trevoltinas A. 1723. pag. 2068. 2277. Biblioth. Germanique Tom. 1. pag. 240. Tom. 2. pag. 173. & Tom. 4. pag. 70.

libri VIII. primum editi notisque & auctoris vita illustrati a Jo. Baptista Recanato, Florent. 1715. 4. atque inde recusi in thesauro scriptorum Italiæ Burmanniano, tomo VIII. & Muratoriano. Tomo XX. (*a*) Italica versio quam ipse adornavit Poggius prodierat Venet. 1476. fol. Florent. 1492. fol. atque emendatior 1598. 4.

Libri de varietate fortunæ, & *Epistolæ LVII.* edente Joanne Oliva, Rhodigino, cum præfatione Dominici Georgii, Parif. 1723. 4. (*b*) Confer Acta Erud. A. 1725. pag. 229. & An. 1726. pag. 220. & Clarissimi Heumanni pœcilen tomo 2. lib. 1. ubi emendationes ex Manuscr. Codice Barnstorfiano.

Operum volumen in duas distributum partes, a Thoma Aucupario, poeta laureato A. 1511. dicatum Sebastiano Brandt, J. U. Doctori & S. P. Q. Argentinensis Cancellario, editumque Argentorati 1513. fol. In hoc continentur:

Historia convivalis disceptativa *de* duabus pestibus vitæ humanæ *avaritia & luxuria* & de fratre *Bernardino*, aliisque Concionatoribus. p. 1.

Historia tripartita, sive *tres historiæ disceptativæ convivales* 1. uter alteri gratias debeat pro convivio, qui vocatur, an qui vocat. pag. 14. 2. utra artium, Medicinæ an Juris civilis præstet pag. 15. & 3. utrum priscis Romanis Latina lingua omnibus communis fuerit, an alia quædam doctorum virorum, alia plebis & vulgi p. 20. b.

De nobilitate liber, ad Gerardum Cumanum. p. 25. Confer quæ de Lauri Quirini & Leonardi de Chio apologia pro Venetis contra Poggium, Niceronus p. 148.

De miseria Conditionis humanæ ad Principem Sigismundum Malatestam *libri duo* scripti cum jam annum ætatis septuagesimum secundum auctor exegisset pag. 34. præmisso prologo & argumento ab Henrico Bebelio, Justingensi.

De fortuna (*c*) *varietate* ...
& de ruina ejusdem descript...
liber recusus nuper in tomo
vi thesauri Antiquitatum A...
de Sallengre p. 497. Hagæ (...
fol.

Lucii Syri sive *Luciani asin*...
co Latine versus p. 52.

Invectivarum liber 1. in F...
antipapam (antea Amadeu...
Sabaudiæ) & Concilium B...
59. 2. in Franciscum Philel...
ctivæ tres pro Nicolao Nico...
b. & quarta excusatoria ac...
toria p. 71. 3. in Laurenti...
invectiva I. II. III. & V. p...
Quartam quæ in editis defic...
nuscriptam servat illustris Fc...

Orationes quinque 1. in fun...
cisci Zabarellæ Cardinalis F...
p. 95. b. 2. Albergati Nicola...
nalis S. Crucis p. 99. 3. N...
colii, civis Florentini, p. ...
Laurentii de Medicis pag. ...
summum Pontificem, Nicol...

Epistolæ & opuscula præm...
dio Henrici Bebelii de laudib...
tate pagorum, ruris & silva...
Cosmum de Medicis, de la...
sive de re rustica pag. 112. ...
colaum, de Balneis prope ...
sitis pag. 113. 3. *Hieronymi*...
obitus & supplicii descriptio...
nardum Aretinum. pag. 114.
Epistolæ ad varios: Æneam...
Cardin. Senensem: Albertum...
lum Justinianum, Antonium...
nensem, Antonium Panormi...
lum, Carolum Aretinum, L...
Aretinum, Bildestinum Archi...
Cæsaraugustanum Episcopum...
rium Corarium Sedis Apostoli...
notarium, Cosmam de Medic...
ciscum Barbarum, Francisc...
scalcum Ferrariensem, Gvari...
ronensem, Jacobum Foscarun...
nem Lamolam, Joannem Pr...
Joannem Spelmibergensem,

(*a*) Acta Erud. 1733. pag. 394.
(*b*) Diarium Eruditorum Italiæ T. 36. p. 309.

(*c*) Pleniorem editionem retuli sup...

alem S. Angeli, legatum per
niam: Leonellum Estensem, ad
(Innocentium VII.) ad Philip-
Philippum Mariam Anglum,
Mediolanensem: Scipionem Fer-
em: Cancellarium Senensem, &
fretum Rhodi commorantem. In
am trigesima *Philippi Mariæ* Du-
diolanensis, & undequadragesi-
tonii Panormitæ ad Poggium. Et
æ postremæ contra Gvarinum,
esarem Scipioni prætulerat.
ogus *de infelicitate Principum* ad
am virum clarissimum p. 146.
tiæ p. 157. 184. ob quarum li-
em atque sparsam hinc inde ob-
atem male apud multos audiit
s: ipse vero invectiva secunda in
Vallam pag. 82. b. *Invehit in
onfabulationes, ut spurcas & bono
dignas, homo austerus & severus
: ut alterum Zenonem Stoicum cre-
ut Catonem tertium, non bestiarum
m bubulcum, omni plenum rustici-
Sed quid mirum, facetias meas,
bus liber constat; non placere homi-
mano, vasto, stupido, agresti, de-
barbaro, rusticano? At ab reliquis
o quam tu doctioribus probantur,
r, & in ore & manibus habentur,
nolis, rumpantur licet tibi Co-
, diffusæ sint per universam Ita-
& ad Gallos usque, Hispanos,
os, Britannos, cæterasque nationes
grarint, quæ sciant loqui latine.
enim & mihi Valleam jactantiam
dis habenti paululum gloriari.*
er hæc in volumine Argentora-
collecta opuscula Poggius etiam
suit Latinam versionem, *libro-
imorum quinque Diodori Siculi*,
colaum V. quorum primum in
ivisit, unde *sex libri* in ejus ver-
umerantur. Post primam editio-
Venet. 1476. sæpius lucem vidit
rsio: Neque impedit quod *Joan-
brea* Anglus Londini eundem la-
in se suscepit: nam & *Cyropæ-
diam Xenophontis* a Poggio versam ser-
vant Italorum Bibliothecæ, licet ean-
dem Franciscus Philelphus & alii simi-
liter interpretati fuere. Atque Italicam
versionem Cyropædiæ ex Latina paren-
tis sui vulgavit Jacobus Poggius filius,
Tibure 1539. 8. De versione *Aristote-
lis*, cujus inter Poggii scripta ex Ugo-
lino Verino meminit Gaddius T. 2. p.
218. nihil præterea comperi.

Orationem in funere Leonardi Aretini
A. 1443. dictam Florentiæ edidit Ba-
luzius Tom. 3. Misc. pag. 248. unde
recusa est tomo octavo thesauri scri-
ptorum Italiæ Burmanniani pag. 215.
& ante Aretini Epistolas me curante
prælo iterum datas Hamb. 1715. 8. I-
dem officium funeri ac memoriæ præ-
ceptoris sui *Ambrosii Camaldulensis*, A.
1439. præstitisse Poggium jam notavi
supra Tom. 1. pag. 45. Omitto alias
ejus Orationes, Epistolas ad Petrum
Donatum & alios: scriptaque inedita,
ut contra hypocritas dialogum, & O-
rationem oppositam Calumniatoribus,
dissertationemque ad Cosmum Medi-
cem, utrum seni uxor sit ducenda. In-
vectivam in Nicol. Perottum &c.

Epistola de Schola Epicureæ factio-
nis, non differt a Balneorum Baden-
sium prope Thuregum descriptione de
qua supra pag. 306. & quæ recusa et-
iam exstat in opere Veneto de balneis
p. 291. b. & in Jo. Jacobi Scheuchzeri hi-
storia naturali Helvetiæ (*a*) T. V. p. 407.

Magnum numerum Epistolarum &
aliarum lucubrationum Poggii se habe-
re testatus est Baluzius in Epistola ad
Frid. Benedictum Carpzovium, Tom.
VIII. amœnitatum literar. V. C. Jo.
Georg. Schelhornii pag. 626. Sed vita
Cardinalis Firmani Capranicæ apud
eundem Baluzium Tom. 3. Misc. pag.
263. 266. non Poggium patrem sed fi-
lium Joannem Baptistam habet aucto-
rem, ut notavit Julius Niger in histo-
ria scriptorum Florentinorum p. 474.
Quinque autem Poggio fuere filii, (*b*)

Schweitzerische Natur-Geschichte.

(*b*) Vide Niceroni memorias T. IX. p. 135. seq.

ingenio valentes omnes ac conſpicui, ex quorum numero nomen interdum alicujus, interdum ſcriptum Patri a viris doctis tribui videmus. Petrus Paulus, Ordin. Præd. Jo. Baptiſta, Philippus, Jacobus, & Joannes Franciſcus, Canonicus Florentinus. * Cl. Zeno in ſuis diſſertationibus Woſſianis T. I. monet, & emendat erratum hoc Fabricii cenſentis Guccium nomen eſſe Poggii, cum hæc appellatio fuerit patris ejuſdem Poggii. Scribendum ergo uerat Poggius Guccii, ſive Arriguccii filius. Opera ejus non moror, cum nec operæ pretium duxerit Cl. Zenius illorum catalogum texere.

NOTATIO NOTKERI

DE

ILLUSTRIBUS VIRIS,

Qui ex intentione ſacras Scripturas exponebant, aut ex occaſione quaſdam ſententias Divinæ auctoritatis explanabant: *ſcripta ad Salomonem, diſcipulum ſuum, poſtea Conſtantienſis Eccleſiæ Epiſcopum.*

CUm prudens ſis, & prudentis nomen (*a*) hæredites: miror te res ineptas appetere, quod tibi quia diſſuadere nequeo, quod hortaris aggrediar, prius improperando commonens; quia, ſi me audiſſes, omnes authores noſtros notiſſimos haberes. In hoc autem & meæ ſtultitiæ, & tuæ verecundiæ conſulendum putavi; ut, cum ego utilia poſſim ſcribere, & tu optima ſis dignus accipere, in talibus ineptiis nomen utriuſque ſub clauſura ſilentii premeretur. Vide, diffamare velis viliſſime.

CAPUT I.

De iis, qui in Geneſim, E[...] viticum, Numeros, Deu[...] mium &c. ſcripſerun[...]

Si ſcire deſideras, quid [...] Hiſtorica Geneſeos explanati[...] tiant) ſcrutare librum *Hier[...]* intitulatur *Hebraicarum quæſ[...]* ta Septuaginta duntaxat I[...] translationem. Si vero mora[...] quiris: *Origeni* intende. Si [...] nem; *Auguſtini* duodecim [...] peragrare non laſſeris. Si d[...] Creatoris, & antiquorum P[...] tra blaſphemias calumniator[...] ejudem *Auguſtini* libros du[...] *verſus Manichæos*, & alios [...] *Fauſtum*, (*d*) & undecimu[...] cimum tertium, decimum [...] pſius *de Civitate Dei*, prop[...] ritu conſcriptos. Si creatu[...] critudine delectaris; *Exame[...] ſii*, ut jocularis es, pro lu[...] conſueſcas. Si medulla eju[...] dulciſſima paſci volueris, 8[...] tione veritatis jocundari cu[...] *dam* (*e*) tenaciſſima memo[...] labora. Quod ſi excerptu[...] (*f*) quod de libris beati G[...] ordinem ſingulorum libroru[...] do confecit, unquam repe[...] ris, illud tibi ad omnimod[...] ſapientiam. In Exodum & [...] eum *homilias Origenis* mire [...] ediſcere labora. In totum [...] (*g*) ſeptem *Auguſtini quæſti[...]* tios ſex (*h*) *locutionum de d[...] terpretum*. Et quod præ om[...] tibi puto acquirere, *Eugip[...]*

(*a*) Salomonis.
(*b*) De Geneſi ad Litteram, in tria prima Geneſeos capita. Tom. 3. Operum.
(*c*) De Geneſi, contra Manichæos. Tom. 1. Operum.
(*d*) Contra Adverſarium Legis & Prophetarum.
(*e*) Supra Tom. 1. pag. 189.
(*f*) Supra hoc Volumine. pag. [...]
(*g*) Quæſtiones in Heptateuchum[...]
(*h*) Septem, T. 3. Operum: [...] merat Auguſtinus ipſe II. 45. retra[...]
(*i*) Supra Tom. 2. pag. 122. ſeq[...]

omnibus libris profundissimi & bilissimi ejusdem *Augustini* in o-anctoritatem Scripturæ utilissi- & valde necessarium volumen , in quo multa mysteria de Ge- : Exodo, de Levitico , de Nu- de Deuteronomii, Josuæ, & Ju- , Samuele , & Malachim , (*a*) ›hetis reserata reperies *: Licet* *'s Prophetas* laborantissimus & tissimus studioso lectori sufficiat *mus* , cujus si volueris esse di- ;, fastidium , quod tibi de libro- :dio coaluit , reticere debebis , ntissima lectio ferventi congruat o . Hæc de Lege & Prophetis .

CAPUT II.

, qui Psalterium, Proverbia, Ec- 'sten , & Cantica Canticorum exposuerunt .

giographis vero in sequenti do- : quorum primum est Psalte- ıxta circumcisionem . Apud nos opter Christum ex eo natum , :st caput omnium Prophetarum . s librum plurima multi sense- De quibus primus & præcipuus *enes* apud Græcos , *Augustinus* ›s , ex cujus libris *Prosper* , ut us, Aquitanus Episcopus utilis- volumen studiosis excerpsit, cui le aliorum opusculis intexuit ; m in principio præfationem de :'Sancti *Basilii* posuerit . In eun- rum & *Arnobius* Rhetor sui no- nii monumentum reliquit . In & *Hilarius* Pictaviensis Episco- ipsit . In cujus explanationem *us Senator* , cum multa disse- . in hoc tantum videtur nobis juod omnem sæcularem sapien-tiam, id est, Schematum & Troporum dulcissimam varietatem in eo latere manifestat . Super omnia vero ad intellectum hujus prophetiæ juvat, si quis Psalterium, quod beatus *Hieronymus* de Hebraico in Latinum vertit , memoriæ commendare voluerit . In Proverbia Salomonis *Hieronymus* breves sententias dereliquit , quæ quasi paucissima grana , causa segetum fuere maximarum ; quas *Beda* noster demessuit , & collegit . Scripsit idem *Hieronymus* in Ecclesiasten juxta traditionem septuaginta translatorum , hoc est, vulgatam interpretationem . Hebræi enim dicunt , (*b*) eos non amplius interpretatos fuisse quam Moysis quinque libros . Huic ergo expositioni acutissime debes intendere ; ut eam ad intellectum modernæ lectionis possis derivare *:* quia nihil aliud apud Latinorum aliquem super eundem librum reperies , nisi tantum pauca testimonia in libris beati *Gregorii*, cum expositione posita . In Cantica Canticorum interpretatur Sanctus *Hieronymus* duas homilias *Adamantii*, (*c*) in quarum præfatione hoc præmisit : *Origenes, cum in ceteris alios vicerit , in Canticis Canticorum se ipsum vicit*. Quam interpretationem , quia ipse mortæ præventus , nobis transferre non potuit ; hanc tibi vicissitudinem nostri laboris & multimodæ servitutis impono : ut si aliquando sumptibus abundaveris, & alicujus hominis Latina & Græca lingua eruditi, amicitia usus fueris , ab eo extorqueas , ut explanationes Latinis , & Barbaris pro maximo munere , vel præda famosissima transferre non gravetur . Interim lege libellum *Justi Lugdunensis Episcopi* (*d*) in Epithalamium , brevem quidem verbis , sed spiritualibus plenum sententiis . Quod si Romana facundia barbaro-

gum libris .
de Biblioth. Græc. III. 12. 4. Tom. 2.

igenis .
ıjus Justi ex Viennensi Diacono Antistinensis qui Anno 374. Concilio Valentinno 381. Aquilejensi interfuit , lucubrationem intercidisse dolendum est . Pro Lugdunensi *Viennensem* Archiepiscopum vocat Anonymus Mellicensis cap. 42. aitque scripsisse ad Sergium Papam , qui fuit ab Anno 688. Sed ad Sergium Tarraconensem Episcopum scripsit Justus Episcopus *Urgelitanus*, de cujus mystica expositione in Canticum dixi Tom. 4. pag. 211.

rorum hominum ſcripta contempſerit, nobis barbaris expoſitio *Bedæ* in eundem librum ſufficere debebit. Quem naturarum diſpoſitor *Deus*, qui quarta die mundanæ creationis Solem ab Oriente produxit, in ſexta ætate ſæculi novum ſolem ab Occidente ad illuminationem totius orbis direxit. Si vero Romanarum etiam delitiarum opipari convivio delectaris, quicquid *Gregorius* Papa dulce ſuper hoc reſperſum latiſſime reliquit; idem *Beda* in breviſſimo ferculo avidis glutiendum compoſuit.

CAPUT III.

De interpretibus Libri Sapientiæ, Jeſu filii Sirach, Job, Tobiæ, Eſdræ, Judith, Eſther, Paralipomenon, & Machabæorum.

De libro, qui Sapientia Salomonis inſcribitur, nullius authoris expoſitionem, niſi tantum per occaſionem aliorum librorum pauca teſtimonia explanata cognovi; quippe qui ab Hebræis penitus reſpuitur, & apud noſtros quaſi incertus habetur: tamen quia priores noſtri eum propter utilitatem doctrinæ legere conſueverunt, & Judæi eundem non habent, Eccleſiaſticus (*a*) etiam apud nos appellatur. Quod de hoc, id etiam de libro Jeſu filii Sirach ſentias, oportet, niſi quod is ab Hebræis (*b*) & habetur & legitur. Difficillimum librum beati Job Prophetæ, ab omnibus Magiſtris anterioribus intactum Apoſtolicus noſter *Gregorius* ita expoſuit, ut ſuper hiſtoriæ fundamentum, moralitatis conſtrueret ædificium, & anagoges impoſuerit culmen præſtantiſſimum. Cui libro tam multa de omnibus Divinæ authoritatis ſcriptis teſtimonia intexuit, & intexta diſſolvit; ut hujus occaſione vetus & novum Teſtamentum videatur expoſuiſſe. Quod ſi propter inopiam rei familiaris, vel ſæcularium rerum occupationem, vel etiam palatii aſſiduitatem, & militiæ laborem tibi aſpirare non ſuppetit, aut vacare, excerptum *Ladkeni* (*c*) *Hibernienſis*, inquire, & poſt explanationem teſtimoniorum in medium adductorum, nihil tibi invenies ad plenum intellectum deeſſe. In diverſis etiam locis diverſa tum collecta, tum excerpta de hoc, & aliis ſcriptis, ſi requiſieris, invenire poteris, de quibus poſtea dicetur. In librum Tobiæ & Eſdræ *Beda* presbyter aliqua ſcripſit magis jucunda, quam neceſſaria, quippe qui ſimplicem hiſtoriam vertere conatus eſt in allegoriam. De libro Judith & Eſther, & Paralipomenon quid dicam, a quibus, vel qualiter exponantur, cum etiam ipſa in eis littera non pro auctoritate, (*d*) ſed tantum pro memoria & admiratione habeatur? Idem de libris Machabæorum ſuſpicari poteris.

CAPUT IV.

Quinam novi Teſtamenti libros ex profeſſo interpretati ſint.

De novo autem Teſtamento ſcire debebis, quia licet remotis litteræ groſſioris integumentis lucidum cunctis ad intelligendum videatur: nuſquam tam periculoſius erratur, niſi reverentiſſima humilitate diſcatur. Ergo in Matthæum *Hieronymus* tibi ſufficiat; Marcum, pediſſequum Matthæi, *Be*[da] pediſſequus Hieronymi, in Lucam [...] ligradum Beda latigradus, adeo, ut [o]mne, quod ipſum reperit Evangelium volumen compingeret in unum. Joannem

(*a*) Mirum eſt a Notgero diſtingui Eccleſiaſticum a Sirachidis libro. nam Sapientiam Salomonis, Eccleſiaſtici nomine veniſſe minus conſtat.

(*b*) Vide Biblioth. Græc. III. 29. 1. Tom. 2. pag. 729. ſeq.

(*c*) De hoc Ladkeno altum apud alios ſilentium.

(*d*) Neſcio quomodo hoc potuerit affirmare N[ot]gerus contra uſum veteris omnis Eccleſiæ, libros Paralipomenon atque Eſtheris inter Divinos c[om]putantis & ad illorum provocantis teſtimonia.

ælipetam nubivolus *Augustinus* alis insecutus est. Præter hæc Augustini *de Sermone Domini*, secundum Matthæum. Alius *m in totum Evangelium*. Insu- *Eugippi Collectarium*. Præterea *Joannis Chrysostomi*, *Origenis*, *i*, *Gregorii*, *Maximi*, *Leonis*, *t Responsiones Hieronymi ad in- mes Algasiæ & Denobiæ*: (*a*) si nox Sacerdos futurus, dignaris ibros ad eruditionem fœmina- ectos. Sed tu juvenculus non is legere, quod Hieronymus se- natus est scribere. In Epistolam anos multa & mira scripsit *O-* quibus adversarii ejusdem pra- dam inseruerunt: (*b*) quorum, sicut nuper tibi in aurem dif- ipse in eodem volumine acerri- demnat. *Ambrosius* Mediolanen- copus in Evangelium secundum, & in omnes Epistolas Pauli, Commentarios reliquit: sed ex- nem ad Hebræos Epistolæ ejus i insertam, non eum scripsisse ontendunt, quod & veritas com-. Item *Pelagius* breves Senten- a easdem scripsit epistolas. *Hie-* latissimos Tractatus ad Gala- Titum, ad Philemonem dere- Idemque *Hieronymus*, & *Augu-* piscopus, prout interrogati fue- de diversis in Apostolum quæ- s valde proficuas conscripserunt ir. Super Actus Apostolorum le- am presbyterum. In Epistolam, *Augustinum*, in qua explana- qui fit Christianus, agnosces. em Epistolas (quæ dicuntur Ca-) interpretationem *Bedæ* presby- uire, & ejusdem dilucidationem ssimæ visionis potius, quam re- is beati Joannis; cujus tamen onis *Augustinum*, *Hieronymum*, *gorium* seminaria esse noveris; em *Beda* sæpissime *Tychonii* Do- se dicat explanationem suo vo- lumini inseruisse; in quo multa quoque *Primasii*, Discipuli Sancti Augustini, dicta posuit, ut facile potuerit advertere, qui eosdem tractatores curaverit recitare. Si Glossulas volueris in totam Scripturam Divinam, sufficit *Rabanus Mogonciacensis* Archiepiscopus.

CAPUT V.

De iis, qui ex occasione disputationis propriæ, quasdam sententias Divinæ auctoritatis explanaverunt.

Hactenus de his Scriptoribus dixisse sufficiat, qui ex intentione Sacras Scripturas elucidare conati sunt. Nunc autem de his doceberis, qui ex occasione disputationis propriæ, quasdam sententias Divinæ auctoritatis explanaverunt. *Augustinus* in libris innumeris, quos conscripsit, prout se locorum & rerum obtulit occasio, omnem pæne, imo vere, sanctam Scripturam exposuit. Cujus rei probamenta sunt libri *Confessionum* ejus numero tredecim. Liber optimus *de bono naturæ*. *De utilitate credendi*. *Quæstiones de Proverbiis Salomonis*, & cæteris Scripturis. Item *de gratia*, *de libero arbitrio*, & *Enchiridion*, hoc est: de fide, spe, & charitate, in quibus vel maxime intellectus Scripturarum elucet, ut in aliis mille libris ipsius, sicut ante nos dictum est: *si Augustinus adest, sufficit ipse tibi*. *Speculum* ejus require. Quid dicam de *Cassiano?* Si tamen aliquando Monachos fastidire desieris, qui *in viginti quatuor libris Collationum*, quos totidem Senioribus Apocalypseos Joannis (*c*) comparat, ita & propter *octo principalium vitiorum* occasionem de lege & Prophetis disputat, ut eum omnia tractanda suscepisse, non dubites. Qualiter vero Evangelia & Apostolorum scripta disseruerit, nullus credere poterit, nisi qui lectioni earumdem Collationum stu-

nobiæ.
uetii Origeniana pag. 243. 253. seq.

(*c*) IV. 4. 10. V. 8. 14. XI. 16. XIX. 4.

ſtudioſus inſtiterit. Quam tamen doctrinam profeſſionis ſuæ memor, Patrum ſanctitati, non ſuæ ſcribit induſtriæ. Libri *Iſidori* Hiſpanienſis Epiſcopi, *Etymologiarum* nomine titulati, omnimoda te perficiunt ſcientia. Item *ſententiarum* ejus utiliſſimus liber occurrit. Item alius *de Patribus veteris & novi Teſtamenti*. Item alius *de officiis*, & *Ordinibus Eccleſiaſticis*, qui tibi mox *Dei* gratia futuro Sacerdoti maxime ſunt neceſſarii, in quibus omnem rationem, & nomina ſingularum feſtivitatum, & jejuniorum reperies, ut præco Dei populis futuras ſtationes prænunciare poſſis in Keriki; (*a*) quia ſi non annunciaveris populo; qui ſpeculatoris officium deſideras, veneritque gladius, & tulerit eum, (*b*) ipſe iniquitate ſua morietur, ſanguis autem ejus de manu tua requiretur.

CAPUT VI.

De Libris ornando Sacerdotio neceſſariis, Epiſtolographis &c.

Ergo quia ſeſe obtulit occaſio, ut in hoc loco de miniſterio, quod ſubiturus es, te attentius inſtruere debeam, & me imparem tantæ rei agnoſco, qui nec vitam propriam cuſtodire, nec, quæ aliquantum ſentio, idonee valeo proferre; mitto te ad librum beati *Gregorii Papæ*, qui appellatur *Regula Paſtoralis*, ſed meo, imo ut credo, ejus & omnium ſapientium judicio melius & verius *Speculum* nuncupari potuiſſet; in quo omnis homo ſe ipſum inveniet quaſi depictum, & præcipue Epiſcopi & Presbyteri, ita ut omnis homo non ſolum ſermones, & opera, ſed & cogitationes & affectus, quos quiſque vel antea, vel in ipſo Sacer-

dotio conceperit, quaſi v
ambulantes, oſtenderit. I
tam multa de novo & v
mento poſuit, & expoſuit
memoriæ commendaveris,
brorum ſcientia refertus eſ
Ex hoc ergo trutinari debe
minari, utrum ob animæ t
Sacerdotium declinare, &
riculum, quos corrigere
fugere; vel propter tui
quia miniſterium ipſum vi
jacere prohibet, & eorum,
vertere poteris, lucrum ſub
vel ambire; licet hoc verb
loſiſſimum ſit & fœdiſſimum
etiam in efficientiam apud
veniat, & maxime Sacerdo
Eucherium, neſcio utrum ip
beatiſſimus *Auguſtinus* presb
Hiſpania veteri morbo calc
tem, per ſanctiſſimum Ste
libro vigeſimo ſecundo (*c*)
te Dei narrat curatum; a
piſcopum vel Doctorem, qu
utiliſſimas interpretationes
gias, & Anagoges ſacrarum
rum propoſuit, & diſſolvit.
dicam de *Albino*, Magiſtro
peratoris? qui ut tu ipſe fa
es, nulli ſecundus eſſe volu
gentilibus & ſacris litteris
rare contendit. Ille talem
cam (*e*) condidit; ut *Don*
machus, *Doſitheus*, & noſter
in ejus comparatione nihil
tur. Sed tibi ſtulto idem d
ca, Fide, & Spe, & Chari
diſputavit, adeo ut etiam
lium Joannis manum mitt
meret. Scripſit enim ad am
ma, præcipue ad Vitonem.
ſtolæ vero ejus tibi puerulo
cilio ſcriptæ videntur. Se
non ſentio; quia illa juxta

(*a*) In Eccleſia.
(*b*) Ezech. XXXIII. 6.
(*c*) Cap. 8. §. 12. ubi *Eucharius* in editis appellatur.
(*d*) Eucherius Lugd. Epiſc. de cujus libris Inſtructionum ſupra Tom. 2. pag. 123.
(*e*) Inter Alcuini Opera pag. 125
(*f*) Widonem Comitem, ad quem
tutibus & vitiis pag. 1216.

am (qua omnes post Regem pomum præcellebat) & locutus . vixit, & scripsit. Commendo *us Hieronymi*, non illius Græci agani idololatræ, sed nostri Eici cultoris veri Dei; in quibus i serietatem, miram joculatio- Scripturarum sacrarum explana- , virginitatis & viduitatis exonem, lapsorum sublevationem, orum & Monachorum ac Virgiimo & fornicariarum modernansectationem tam vehementem s, ut, si te ipsum Clericum esnineris, non sit, quod Monachis ctimonialibus objicere possis. Sed illam ætati, progenitoribus, & iis, indoli, & ministerio tuo ientissimam commendo *epistolam potianum*, cognatum Heliodori E- i, qui futurus post avunculum sperabatur Episcopus, & subita præreptus est: ut secundum tatitutionem, quali eum instruxit, studeas, & non post matris tuæ rinum (*b*) anhelare ad Episco- , sed timere & præparare te faad conspectum Dei, quia, sicut us, incerta est tibi hora exitus

CAPUT VII.

Metrorum, *Hymnorum*, *Epigrammatumque conditoribus*.

vero etiam metra requisieris, non tibi necessariæ Gentilium fabulæ, ibes in Christianitate prudentissi- *Prudentium* de Mundi exordio, artyribus, de laudibus Dei, de

Tom. V.

Hieronymum Rhodium, discipulum Arividetur innuere, cujus Epistolæ a Laertio næo allegantur.

Salomonem II. Episcopum Constantiensem. mmarthanos Tom. 2. pag. 544.

Ita legendum pro Alcuinus.

Libris V. de spiritualis historiæ gestis ad im Apollinarem.

Heptateuchum. Vide Sirmondi Opera T. 264.

Patribus novi & veteris Testamenti dulcissime modulantem, virtutum & vitiorum inter se conflictus tropologica dulcedine suavissime proferentem, contra hæreticos & paganos acerrime pugnantem. *Alcimus* (*c*) vero nomine *Avitus*, licet *historiam Geneseos* (*d*) quasi solam assumpserit, tamen omnia nostra (*e*) dulcissimo carmine decantavit, & pulcherrimum librum *de virginitate* ad sororem suam (*f*) descripsit, & alium *de institutione mortalium*, (*g*) pro quo tu legisti *Catonianum*; (*h*) sed quantocyus facito tuum esse. *Juvencum* & *Sedulium* Oratorem, *Hymnosque Ambrosianos*, scio, quia jam memoriæ commendasti. Quod si Scriptores Ecclesiasticos nosse desideras, inani labore tabescis, cum hodieque & usque in finem sæculi non desint, qui utilia scribere possint. Si tamen antiquos Authores nosse volueris, lege librum *beati Hieronymi de illustribus Viris* a Sancto Petro usque ad se ipsum, & *Gennadii Toletani Episcopi* (*i*) ab Ambrosio (*k*) usque ad eundem Gennadium. Vale, & aliquando tibi satis sit exhausti. Sed quid tibi aviditatem tuam imputo, cum meam socordiam ipse reprehendo? Modo Deus, qui omnia tibi prosperat, *Prosperum* mihi perduxit ad memoriam, cujus *Epigrammata*, licet invitus, habes in corde descripta. *Libros* autem ejus *de vita activa & contemplativa* nescis adhuc: quos, si didiceris, & observaveris (ut tandem aliquando aperiam, quid jugiter Sacerdotii nomine significem) Episcopatu dignissimus eris. Eheu: sed mihi tum quam molliter ossa quiescent! Iterum iterumque valeto.

Rr CAP.

(*f*) Fuscinam.

(*g*) Al. *moralium*. Hoc Aviti poema, quantum memini, hodie non exstat.

(*h*) Carmina Catonis de Moribus.

(*i*) Infra cap. XI.

(*k*) Gennadii liber non ab Ambrosio sed a Jacobo Nisibeno incipit. De Ambrosio Hieronymus cap. 124.

CAPUT VIII.

De Libro Consensus Evangelistarum , & de Fide ad Petrum S. Augustini .

Lernææ paludi, Hydrino capiti, seu certe rogo flagranti te comparaverim , quorum singula aliud, quo crebrius obturatur , sæpius erumpit . Aliud succiso uno mille capitibus pullulascit ; alius, quo plura ligna voraverit, amplius voranda desiderat : Ita & tu , cum in uno tibi satisfecero, alia & alia nova & impossibilia debilissimæ cervici subeunda non exhorrescis , non times , non expavescis , non saltem misericordia motus desinis imponere . Apto ergo infirmos humeros gravi sarcinæ : pii provisoris mei est , hac me quandocumque relevare . Quod tamen ita dictum noveris ante Deum , ut si quæ mihi fraterne injungere, & non imperatorie volueris imponere , quoad vivam, ad voluntatem tuam cupio promtissimus esse. Ordinatione Dei (ut credo) non humana voluntate factum est, quod libros Sancti *Augustini de Symphonia* , (*a*) ut ipse illis nomen imposuit, vel *Anaphonia Evangelistarum* , ut adversarii garriunt, incommemoratos reliqui, quatenus de his modo latius aliquid instruere te occasionem capiam . Primus itaque ex eis non de sui materia , sed de sequentibus nomen accepit ; ipse enim, quodcunque ei vocabulum imposueris , omnia supergreditur . Quod si enim galeam vel thoracem veteris ac novi Testamenti nuncupare volueris , hoc nomen ipsi minus idoneum reperies, cum eum contra Hæreticos & omnes idololatras , sed & falsos fratres clypeum æreum , clavis aureis compactum , & argento purissimo vestitum esse , seu nimium ignitum contra ligna arida , fœnum , stipulamque didiceris : vel armamentarium omnimodi generis telorum adversus humanæ spiritualisque nequitiæ cœtum , oculis & experimento probaveris . De sequentibus autem quid loquar ? qui ita veritatis ipsius ratione subnixi sunt , ut si eos memoriæ commendaveris , omnibus semper & ubique Evangelii contradictoribus ipse jam Filius Evangelii contradicere possis : in quibus & multas sententias cum lucidissimis explanationibus positas invenies . Est etiam alius liber ejusdem *Augustini de Fide* (*b*) *ad Petrum Diaconum* ita dispositus , ut si eum firmiter comprehenderis , invictum te adversus omnes hæreses , quæ hactenus exortæ , vel post orituræ sunt, reddat, victoremque constituat .

CAPUT IX.

De Libris S. Prosperi Aquitani .

Pulcherrimo operi *Prosperi de promissis & prædictis Dei* operam impende ; quod ipsum noveris regulam omnium Divinarum Scripturarum, quid in his tantum historice factum , quid historice quidem factum, sed quomodo moraliter , vel juxta Anagogen sit factum , quid tantummodo futurum, & quid in hoc tempore, quid sub Antichristo, vel post ejus perditionem, quid in futuro sæculo reprobis & electis communiter prædictum, quid solis electis specialiter sit promissum . In quo volumine multa vera etiam ex libris Ethnicorum de consummatione sæculi & commutabilium translatione utiliter inserta reperies . Item libris ejusdem *de gratia & libero arbitrio* acutissime intende , quos ille ex innumeris Sancti *Augustini* , & aliorum Patrum libris quasi in brevissima tabula quamdam , vel potius veram Cosmographiam depinxit : quia videlicet homo non juxta Philosophos minor est mundo , sed major ; cum non homo propter mundum , sed mundus propter hominem sit factus .

CA-

(*a*) Libri IV. de consensu Evangelistarum.

(*b*) Fulgentii Ruspensis.

CAPUT X.

s, qui vitas & passiones Apo-
orum, ac Martyrum conscri-
pserunt.

rea debes agones & victorias
um Martyrum diligentissime per-
; ut eorum exemplo non tan-
ebras mundi respuere, sed &
pro Christo ponere, & cru-
orporis pro nihilo ducere, Dei
& Sancti Spiritus inhabitatio-
uescas; primumque præcipuo-
ostolorum Petri & Pauli, An-
Jacobi fratris, Joannis, sed &
ratris Domini. *Historiis* vero,
it *de Andrea & Joanne*, sed &
bus reliquorum Apostolorum, (*a*)
atem derogat Ecclesia. Qua-
nen passionum *Bartholomæi* (*b*)
llimam, seu certe veracissimam
. Historia vero *de Petro & Pau-*
orum discipulis (*c*) *Processo &*
mo carcerariis, *Nicomede* pres-
d) *Nereo & Achilleo*, *Marone*,
, *Euticete*, (*e*) *Marcello*, *Pe-*
, (*f*) *Felicula*, *Domitilla*, *Po-*
Euphrosyna, pro omnium ædi-
legitur. Sed & liber *Hermæ*,
or inscribitur. Liber autem sub
Clementis, respuitur. Post A-
sequitur *passio de Sancto Cle-*
g) Dehinc mirabilis liber (*h*)
Alexandro, *Eventio & Theo-*
ermete, *Quirino*, & cæteris.

CAPUT XI.

De Chronographis Ecclesiasticis & Bibliothecariis.

Est & historia, quæ dicitur Ecclesiastica *Eusebii* Episcopi Cæsariensis, & *Hieronymi* nostri a Nativitate Domini, non solum omnimodas per orbem terrarum Sanctorum passiones continens; sed & alia quæcunque memoria digna videbantur, usque ad ipsum *Hieronymum*, qui, quod mihi injunxisti, de paucis, ipse scripsit *librum de illustribus viris* omnium a se ipso usque ad Sanctum Petrum, commemorans quid singuli scriptum reliquerunt. Post quem *Gennadius Toletanus Episcopus* (*i*) alium non dissimilem usque ad semetipsum composuit. Est & alia *historia*, quæ *Tripartita* nuncupatur pro eo, quod *Cassiodorus Senator* Romanus de tribus scriptoribus, *Socrate* videlicet, *Sozomeno*, & *Theodoreto*, quæ præcipua videbantur, in unum volumen compegit. *Passionem Sancti Laurentii* (*k*) si integram & non particulatim reperire quiveris, quanta bella, & quot victorias Martyrum invenies? *Polychronii* (*l*) videlicet Babylonii Episcopi de Perside cum Presbyteris & Diaconibus, Regulorum quoque *Abdon* & *Sennen*, quando etiam non persecutione, sed vastitate per Decium facta Cæsarem, abolita est in illis partibus Religio Christiana. Qui Romam regressus ibi omnes Christianos, quos invenire posset, diversis pœnis interemit: Sed quod moliebatur, Christianum nomen auferre, tanta cæde non potuit; quin etiam in Perside, licet multo post tempore Christianitatis cultus per *Cyria-*

Rr 2 *cum*

afer, si placet, Codicem Apocryphum
menti.
a. IX. Bibl. Græc. pag. 61.
Acta Sanctorum 2. Jul. & quam pa-
ribuendum sit fidei, Tillemont. Tom. 1.

ibert. cap. 1. de S. E.
yche.

(*f*) Acta Sanctor. Tom. 7. Maji 31.
(*g*) Cotelerius Tom. 1. Patrum Apostol. Surius ad 23. Novembr.
(*h*) Acta Sanctor. Tom. 1. Maji 3.
(*i*) Supra cap. 7.
(*k*) Surius & Acta Sanctor. 10. August.
(*l*) Acta Sanctor. 17. Febr.

cum (*a*) Diaconum Romanum est recuperatus, temporibus scilicet Diocletiani Cæsaris, & Filiorum ejus, Maximini scilicet in Oriente, & Maximiniani in Occidente, qui super omnes nostræ fidei fuere persecutores. Sed Ecclesiam super firmitatem fundatam petræ, licet concutere, tamen, quod præcipue cupierunt, dejicere nequiverunt; sicut neque post eos detestandus Apostata Julianus. Quo cœlitus interempto, quasi post rigidissimam hyemem verni flores in terra nostra apparere cœperunt, qui prius quasi in theca vel cortice clausi tenebantur. *Basilius* scilicet Cappadocum Episcopus & fratres ejus mirabiles, *Gregorius*, (*b*) *Athanasius* Alexandrinus Episcopus, *Joannes*, (*c*) *Constantinopolitanus Episcopus*. Deserta quoque omnia novos fructus edidere. *Paulos* quoque & *Antonios*, *Macarios* utique & *Serapionas*, & *viginti quatuor Seniores* (*d*) cum infinita multitudine sub eorum umbraculo germinantium.

CAPUT XII.

Ecclesiam Occidentalem Sanctorum multitudine Orientali nequaquam inferiorem esse docet. Commendat lectionem Prisciani, Josephi, & Hegesippi.

Occidens etiam ipse, licet sero, tandem tamen aliquando in germen erupit. *Martinum* Pannoniis ortum, & non solum Germaniam, vel Italiam, seu Gallias sua præsentia illuminantem, sed etiam omnes Orientales, ipsis testibus, claritate luminis superantem. Quos etiam magister ejus *Hilarius* corporaliter illustrandos adiit. Deo gra-

(*a*) Acta Sanctor. 8. August.
(*b*) Nyssenus.
(*c*) Chrysostomus.
(*d*) Supra cap. V.
(*e*) Supra Tom. I. pag. 409.
(*f*) Hunc locum fateor me non intelligere, nisi per quintum illum notetur Gregorius Magnus. Chrysostomi quatuor apud Græcos sunt: Dio Bithynus Sophista, Joannes Constantinopolitanus.

tias. Credo, quia æquiparaver
tarditas eorum prioratum, cum
Ambrosium, *Hieronymum*, *Augus*
ventem nostrum, defunctum r
ne sterilis Africa de tanta fœc
se audeat jactitare, *Maximum*,
Simplicianum, *Eusebium*, *Aurel*
verum, *Severinum*, *Briccium*,
Treverensem, & *Nolanum*, quas
mul procedentes, & circa fine
alios multo plures, quorum e
mira virtutum sunt præsaga:
los (*e*) scilicet, qui interpretat
sti; *Columbas*, *Columbanos*, *Gal*
gorium (*f*) quintum, nomen C
mi Græcis auferentem: *Benedi*
noratos, *Libertinos*, *Othmaros*,
& Belgicum. Cæterum, si
lium authores nosse desideras,
num (*g*) lege. *Josephi* vero Ju
storias, & *Hegesippi* nostri leg
Et finem libello impono. Am
plicit.

VETUSTISSIMI VER

Qui olim in Bibliotheca S.
Hispalensis Episcopi legeba

I*Sidori Hispalensis Episco*
versus titulis Biblioth

Sunt heic plura sacra,
mundialia plura,
Ex his, si qua placent
tolle, lege.
Prata vides plena spinis,
floris;
5 Si non vis spinas sumere
rosas.
Heic gemmæ radiant vener
lumina Legis,

Severianus Gabalorum, & Antiochus
Episcopi.
(*g*) Priscianum fuisse Ethnicum, n
ploratum videtur, ut monui in Bibli
na. Et supra cap. 6. & *noster Prisci*
iam Latini Grammatici Donati mem
rat. Sed potest etiam esse sensus, Ge
ptis intelligendis, singulariter condu
num.

Condita sunt pariter heic nova cum veteri.
Ille *Origenes* ego Doctor verissimus olim,
Præreptus subito lingua nocente fui.
Condere, si credis, studui tot millia libros,
Quot legio missos ducit in arma viros.
Nulla meos umquam tetigit blasphemia sensus,
Sed vigil, & prudens tutus ab hoste fui.
Sola mihi casum *Periarchum* dicta dederunt,
His me conjectum impia tela premunt.
Gallia me genitum, me Pictavis ore tonanti
Doctorem *Hilarium* misit alumna suum.
Ambrosius Doctor signis insignis, & Hymnis,
Enitet heic titulis, enitet eloquiis.
Mentitur, qui te totum legisse fatetur,
Aut quis cuncta tua Lector habere potest?
Namque voluminibus mille *Augustine* refulges;
Testantur libri, quod loquor ipse, tui.
Quamvis multorum placeant volumina libris,
Si Augustinus adest, sufficit ipse tibi.
Hieronyme Interpres variis doctissime linguis
. . . .
Te Bethlem celebrat, totus te personat orbis,
Te quoque nostra tuis Bibliotheca libris.
Nomine *Joannes Chrysostomus* inde vocatur,
Aurea quod nostrum lingua coruscat opus.
Constantinopolis me præceptore refulget,
Et celebror libris Doctor ubique meis.
Composui mores, virtutum prælia dixi,
Et docui miseros crimina flere reos.
Clarior eloquio cunctis *Cypriane* refulges,
Tu modo Doctor eras, tu modo Martyr ades.
Si Maro, si Flaccus, si Naso, & Persius horret,
Lucanus si te, Papiniusque tedet;
Par eat eximio dulcis *Prudentius* ore,
Carminibus variis nobilis ille satis.
Perlege facundi studiosum carmen *Aviti*.
Ecce *Juvencus* adest, *Seduliusque* tibi.
Ambo lingua pares, florentes versibus ambo
Fonte Evangelico pocula larga ferunt.
Desine Gentilibus ergo inservire Poetis.
Dum bona tanta potes, quid tibi Calliroen?
Historias rerum, & transacti tempora secli
Condita membranis hæc simul arca gerit.
Quantum *Augustino* clares tu Ippone magistro,
Tantum Roma suo Præsule *Gregorio*.
Non satis antiquis Doctoribus impar haberis
Leander vates. Hoc tua dicta docent.
Conditur heic juris series amplissima legum,
Veridico Latium quæ regit ore forum.
Non fucos, libros gestant hæc scrinia nostra;
Qui cupis, ecce lege, si tua vota libent.
Tolle heic segnitiem, pone fastidia mentis;

Cre-

Crede mihi, frater, doctior inde redit.
An dicis forte, Quid jam mihi ista necesse est,
Quod meditem studii non superesse mei?
Explicui Historias: percurrique omnia Legis:
Vere hoc si dicis, jam nihil ipse sapis.
Quos claros orbe celebrat medicina magistros,
Hos præsens pictos signat imago viros.
Sunt medico dona, quam diu quisque laborat,
Aeger jam surgit, nulla lagœna venit.
Quæ debes medico, redde æger, ne mala rursus
Occurrant, curret denuo nemo tibi.
Pauperis attendat medicus censum, atque potentis,
Dispar conditio dispari habenda modo est.
Si fuerit dives, sit justa occasio lucri;
Si pauper, merces sufficit una tibi.
Quidquid Arabs aris, quidquid fert Indus odoris,
Quidquid & Jonii pervehit unda maris,
Cinnamomum, myrrham, folium, casiamque nitentem,
Balsama, thus, calamum, ciumque crocum;
Hæc possunt magnorum pigu Regum,
Et domus immensis profi ciis.
Nos vilibus fruimur pratori minis herbis,
Quas humiles valles, & ju ferunt.
Sacri ergo Hesperidum mon rura valete,
Nam multis curis muner valent.
Heic odorata jacent, heic cynnama, thura,
Quæque opulentus Arabs, Sabæa ferent.
Unguenti genera dum sint gr plura,
Nil rosa, nil viola gratius est.
Cedet Elinus, cedet Amara lis,
Cedet & heic Cyprium qu ne venit.
Unguenta heic cernis vari Græcia misit,
Plurima & Hesperia de re mus.
Vascula concreta fragilis de cretæ
Pigmenta gerimus, pocul damus.

FINIS TOMI V.

JO. ALBERTI FABRICII
LIPSIENSIS
S. THEOLOGIÆ INTER SUOS D. ET PROF. PUBL.

BLIOTHECA LATINA
MEDIÆ ET INFIMÆ ÆTATIS

CUM SUPPLEMENTO
HRISTIANI SCHOETTGENII

EDITIO PRIMA ITALICA
. P. JOANNE DOMINICO MANSI
CLERICO REGULARI CONGR. MATRIS DEI LUCENSI
: MSS. editisque Codicibus correcta, illustrata, aucta.

edunt in fine vetera plura monumenta tum a Fabricio olim tradita, cum hic primo adjecta.

TOMUS VI.

.TAVII, Ex Typographia Seminarii. MDCCLIV.
Apud Joannem Manfrè.
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

.ECTORI BENEVOLO

S. P. D.

CHRISTIANUS SCHOETTGENIUS.

Nnus currebat hujus seculi trigesimus octavus, quum valetudinis caussa iter ad nos suscepisset Vir multis in rem Theologicam & literariam meritis Celeberrimus, JO. CRISTOPH. WOLFIUS, adscito comite, JO. CHRISTIANO, fratre, Viro non minus Celeberrimo. Quam jucunda illius temporis recordatio mihi, & aliis, qui Dresdæ bonas literas amant, existat, verbis effari haud possum. Ut paucis expediam, rogabat me, pro amicitia vetere, VVolfius ὁ μακαρίτης ut il- humeris meis negotium libenter imponi paterer, atque *Bibliothecam La- n Scriptorum medii & inferioris ævi*, quam JO. ALB. FABRICIUS, supra laudes meas positus, affectam reliquerat, supplerem, colophona la- additurus. Quamvis autem non eram nescius, quam duram in me susci- m provinciam, dedi tamen illud precibus Viri Summi, & quum magnum iino tempus ætatis, volvendis medii ævi scriptoribus, trivissem, promisi, l rogaverat. Accingo me igitur labori, omne scriptorum genus, quod a ricio adhibitum vidi, consulens, & rerum mearum, quantum vires tule- , fideliter satagens. Hinc natum est hoc *Volumen ultimum*, quod nunc u- ; Tuis, Lector Benevole, exhibeo. Si non passibus æquis sequor Fabri- ı, cogita, paucos reperiri, qui FABRICIO paria præstare queant, & us esse, prodire tenus, quam nihil omnino agere. Non soleo de labo- mei vel difficultate vel magnitudine conqueri; quum tamen Fabricius ni- ad hunc laborem finiendum collegerit, nisi paucas quasdam schedas, a riss. ejusdem genero REIMARO mecum communicatas, omne scriptorum us denuo mihi pervolvendum fuit, perinde ac si totum opus a me a ca- ad calcem fuisset perficiendum. Facilis tamen est illa temporis jactura, lo aliquid effingere licuerit, quod commodo rei literariæ non prorsus inu- existat. Hoc igitur labore meo qualicunque, Lector, utere ac fruere. a Te non volebam, sed his ipsis diebus, quibus de hoc præfandi labore tabam, incidi in Diarium Erud. Paris. * quod narrat, Jo. Bapt. Zanno- , typogr. ac bibliop. Florent. Progr. in publicum edidisse, quo nuncia- eruditis, se hanc Bibl. Fabric. denuo typis subditurum. LAUR. ME- S, Abbas, meritis in hoc litterarum genus non incelebris, curam operis :bit, & supplementa quoque addet, una cum continuatione, quam Fabri- dare non potuit. Addit, se plura ex Codd. manu exaratis prolaturum,

qua-

Journal de Sçavans, Sept. 1745. p. 532.

qualium apud nos tanta non habetur copia , quam quidem in Italia & aliis regionibus . Interea persuasus sum, hunc meum laborem Abbati laudato non omnino nulli fore utilitati . Quod si igitur editio ipsius lucem adspexerit, ipse Supplementa ipsius , & quæcunque ad opus hoc locupletandum post fata Fabricii vel inedita prodierunt , vel typis repetita , vel denique alias annotata sunt , singulari volumine , Tecum , L. B. communicare non omittam. Quod superest, si quid ab operis commissum fuerit, quod sequius est, id absentiæ meæ velim condones. Vale. Scrib. Dresdæ, in Schola Cruciana, d. XV. Martii, anno 1746.

BIBL-

BIBLIOTHECA EDIÆ ET INFIMÆ LATINITATIS.

LIBER XVI.

Olemius Silvius, Bollandus P. *Annejum* vocare mavult, Episcopus Octoduranus (hodie est *Martignac* ad Rhodanum in Comitatu Helvetiollisimo) vixit seculo V. amiierii Lugdunensis, cui *Latercu-*cavit, qui singulis mensibus festianorum & Gentilium inditem ejus, mensem scilicet Ja-, & Excerpta ex aliis, edidit s in præfatione generali tom. ›. 44. Continuatores autem ilnplar plenum nacti ediderunt I. Jun. p. 178. Vide Caveum . Hist. literaire de la France p. 294. * Admonuisse hic jumii *laterculum* non ita dari a toribus Bollandi tom. VII. Ju-178. ut per omnia respondeat a Bollando vulgatis tom. 1. præfationis. Præterquam enim in volumine illo Junii resecta est tota illa præfatio ad Eucherium Episcopum, quæ comparet in Bollando; nonnulla etiam aliter legit Bollandus ac continuatores ejus legerunt. Unum alterumve exemplum proferam. Bollandus: *Non. Julii Ancillarum Syriæ, quarum celebritas instituta est &c.* Continuatores: *Ancillarum feriæ*; & inferius ibidem *somno sopitus Volyrius posse superari facta victoria sic*. Bollandus: *somno sopitos & obrutos facta victoria sit*. Insuper monet Bollandus post Augustum mensem subjici breviarium temporum, cujus breviarii postremum fragmentum refert. Hoc autem fragmentum non legitur in continuatoribus; quamquam ejus in præfatione meminerunt.

Xicco Polentonus, Patavinus, vergente seculo XIV. natus, a Joanne Ravennate, communi tunc Italiæ præce-

ptore, bonis literis imbutus, a Patre Bartholomæo historiam; a Cajetano Thienæo philosophiam, a Cando de Cando astrologiam didicit. Fuit primum Imperiali auctoritate Notarius, deinde ab a. 1405. Cancellarius urbis Patavinæ. Quum a. 1413. sepulcrum Titi Livii aperiretur, is animum gratum in tantum civem satis superque exhibuit. Obiit post fœcundum matrimonium a. 1461. Brevissimis hæc exponimus, Lectorem ablegantes ad eruditam dissertationem V. C. Jo. Erhardi Kappii, Professoris Lips. quæ vitam Polentoni a. 1733. copiose satis exposuit. Ad scripta ejus pergimus enarranda.

1. *Liber statutorum & legum municipalium reip. Patavinæ* opera illius restitutus est.

2. *Epistola ad Nicolaum Nicolum, Florentinum, de inventione sepulcri Liviani*, edita est a Laur. Pignorio in Originibus Patavinis c. 17. & Kappio p. 19.

3. *Argumenta aliquot orationum Ciceronis*, Jacobo de Alvarotis a. 1413. dedicata, post Venet. 1477. fol. cum Asconio Pediano, Georgii Trapezuntii artificio Ciceronianæ orationis pro Q. Ligario, & Antonii Luschi inquisitione super XI. orationes Ciceronis, edita, & Lugd. 1554. fol. repetita. Dedicationem ad Alvarotum exhibet Kappius pag. 39.

4. *De illustribus scriptoribus Linguæ Latinæ, libr. XVIII.* huc usque nondum editi, sed tamen in variis bibliothecis latitantes. Adsunt enim in Vaticana, Cardinalis Ottoboni & Patavina. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 110. 190. 485. Ex eo *vitam Petrarchæ* edidit Jac. Phil. Tomasinus in Petrarcha redivivo p. 185. *vitam Albertini Mussati* Muratorius tomo X. scriptorum rerum Italicarum. Totum opus vero ex Codice Schœnbergiano promisit Kappius: dubium, an promissis stare queat. Ego mallem, notatu digna ex eodem excerpi, ne de scri-

ptoribus notissimis crambe vel c cocta recoquatur, sed potius mu qui magnitudine voluminum lab aliquo magno malo liberetur.

5. *Sex libri Exemplorum mem lium*, MS. in Bibl. Patavina.

6. *Liber contra lusores.*

7. *Dialogus de lusu ridiculo ebrio* al. *Hebræorum.*

8. *De miraculis Antonii Patavin*

9. *Vita B. Helenæ Enselminæ.*

10. *Tractatus de confessione.* Hi S deonio & Papadopolo visi sunt. illum Antiqu. Patav. II. 10. pag. hunc vero tomo II. Hist. Gymnasii tavini p. 169. * V. C. Apostolus Z in epistola de meditationibus phil phicis Bernardi Trivisani scribit in l sæo Trivisaneo servari codicem ptum anno 1475. in quo sunt *On nes Xicconis:* additque *carmina* qua Latina haberi apud V. C. Hieronym Baruffaldi Ferrariensem eodem aut Xiccone.

Modestus Polentonus, Xicconis fili a. 1435. Patavii Jurium Doctor re ciatus ibidem per annos complure risprudentiam civilem docuit. (scripsit *Responsa juris*, ad quæ Ca la & alii provocant: item *de sep illustrium virorum, quæ Patavii v tur*, opus a Scardeonio laudatum, tiqu. Patav. II. 8. p. 183. Kappius sert. cit. §. 22. Nic. Comneni Pap poli Hist. Gymnasii Patavini lib. sect. 1. c. 13.

Martinus Pollichius, Mellerstadiu Mellerstadio, Franconiæ urbe, fic ctus, Magister Lipsiensis, D. Thon ibi per annos fere viginti interpret est, post ad Medicinam animum plicuit, & Friderici III. Electoris xoniæ Archiater factus cum ipso Terram Sanctam peregrinatum al Redux primus Academiæ Witteber sis Rector constitutus est. De m Gallico controversiam Lipsiæ hab de qua Leichii origines typographiæ psiensis p. 78.

Ejus nota sunt sequentia:

La

ismus tumultuarius, contra Wim-
Leichius p. 106. 107.
Physicus & Logicus. Lipf. 1514.
cus folus. ibid. 1512. fol.
nplexione, fine anno & loco, 4.
tus in Wimpinianas offensiones.
1506.
itiones Astrologicæ 15. *cum suis*
us. Lipf. 1482. 4.
a ad Georgium Saxoniæ Ducem,
Bibl. Paullina. Fellerus Catal.

a duæ de Actis inter Fridericum
Carolum Ducem Burgundiæ,
lem, p. 383.
in Metaphysicam, *Regimen pe-*
Quæstiones disputatæ, *Carmina*
legia in mortem Ernesti Electo-
lia. Vide Centur. Maderianam
ræter ea quæ hic de Pollichio
ır, addere juvat, egregiam o-
ræstitisse illum Electori Saxo-
ım Wittembergensem scholam
nolienti, quæ tandem erecta
1501. Obiit anno 1514. Præ-
a hic indicata extat ejus: *Re-*
errores Simonis Pistoris de Ma-
. Lipsiæ 1501. in 4.
us Vergilius, Urbinas, Bono-
s litteras didicit & docuit, ab
o VI. Pontifice in Angliam
:, ut ibi Quæstorem ageret,
co VIII. Rege Archidiaconus
constitutus in Anglia mansit,
senium ætate vergente Urbi-
ersus, ibidemque a. 1555. fato
us est. Vide Bælium.
ipsius monumenta sunt hæc:
biorum Libellus, Venet. per
istoph. de Pensis, 1498. 4. A-
opus recognitum & locuple-
asil. apud Frobenium, 1521.

entoribus rerum libri III. Ve-
eundem, 1499. 8. Argent. ex
churerianis, 1516. 4. Basil.
Paris. apud Rob. Stephanum,
1537. 4. Libros hos, ait Mi-
retici corruperunt; sed pur-
ierunt Romæ 1575. & 1585.
Germanice vertit Marcus Fatius Alpinus. Aug. Vind. 1537. fol.

Historiæ Anglicæ libri XXVI. Basil. apud Bebelium, 1534. fol. apud Thomam Guerinum, 1570. fol.

Dialogorum de patientia & ejus fructu libri III. De vita perfecta liber unus. De veritate & mendacio liber I. De prodigiis libri III. Basil. 1545. 8.

D. Chrysostomi Comparatio regii potentatus, divitiarum ac præstantiæ ad Monachum in verissima Christi Philosophia acquiescentem. Basil. 1533. 8.

De prodigiis libri III. Basil. apud Bebelium, 1531.

Commentariolus in Dominicam precem, cum libro de inventoribus. ibid. apud eundem, 1536.

Emendationes Gildæ, libri II. Gesnerus memorat.

De Præsulibus Angliæ commentatus est. *Opus nunquam prodiit, nunquam forsan prodire dignum, inter exules Anglos asservatum. Vix enim alia præter nuda nomina atque tempora complecti videtur. Notitiam ejus Stapletonus dedit* (Princ. Doctr. l. 13. c. 7.) *hisce verbis*: Habemus omnium Episcoporum, quos annis pene mille Anglia habuit, paratum catalogum & ordinem, a Polydoro Virgilio descriptum. Hæc Whartonus Præfat. tomi I. Angliæ sacræ p. 14.

Pomerius, vide *Julianus Pomerius*, lib. IX. p. 579.

Sermones Pomerii de Sanctis per Fr. Pelvvartum de Themesvvar, Haganoæ per Henr. Gran. 1499. 4. De Auctore vide lib. XV. *Pomerium* vero idem ac *Pomarium*, h. e. hortus pomorum: & titulus est metaphoricus libro inditus.

Pompejanus, Poeta incognitus, cujus quædam leguntur Catalecta inter Epigrammata & Poematia vetera a Pithœo edita.

Pompejus, S. Syri Episcopi Ticinensis discipulus, sec. II. *Vitam* Magistri sui scripsisse dicitur, sic ut Paulus Diaconus, qui eandem vitam scripsit, ex illo profecerit. An vero illa sit, quam Boninus Mombritius & Surius ad d. 9.

Dec. ediderunt, nondum constat. Vide Bollandum tom. II. Febr. p. 153.

Pauli Pompilii Liber. L. Annæi Senecæ Vita ad Joannem Lopim, Decanum Valentinum, prodiit Romæ per Eucharium Silber, 1480. 4. Maittaire tom. I. p. 406. edit. poster.

Petrus Pomponatius, Mantuæ d. 16. Sept. 1462. natus, Patavii Philosophiam didicit a Petro Trapolino, ibidemque & Bononiæ docuit, mortuus anno ætatis LXIV. De vita illius evolve Niceronum tomo XXV. Bælium in Lexico, & singularem dissertationem Jo. Gottlieb Olearii, Jenæ 1709. 4. Naudæana p. 31. & Additiones p. 161. s. Altamura Bibl. Dominicana p. 249.

Scripta ejus hæc sunt:

1. *Tractatus, in quo disputatur penes quid intensio & remissio formarum attendantur, nec minus parvitas & magnitudo*. Bonon. apud Hieron. Platonidem, 1514.

2. *Tractatus de Reactione*, cum *Quæstione de actione reali*. Bonon. 1515. fol.

3. *De immortalitate animæ*. ibid. 1516. 8. Basil. 1634. 12. Adest etiam editio typis recentissimis excusa in 12. annum tamen 1534. præferens.

4. *Apologia adversus Contarenum*. Bonon. 1517. 8.

5. *Defensorium adv. Augustinum Niphum*. Bonon. 1519. fol.

6. *Tractatus de nutritione & augmentatione*. Bonon. apud Hieron. de Benedictis, 1521. fol.

7. *De naturalium effectuum admirandorum causis, sive de Incantationibus Opus, a Guil. Gratarolo editum*. Basil. 1556. 8. 1569. 8.

8. *Idem liber, cum libris V. de Fato, Libero arbitrio, Prædestinatione, Providentia Dei, per eundem Gratarolum*. Basil. 1567. 8.

9. *Dubitationes in quartum Meteorologicorum Aristotelis* Venet. 1563. fol.

Opera ejus prima collectione prodierunt Venet. 1525. fol. qua continentur ea, quæ usque ad num. 6. a nobis memorata sunt. Adduntur vero post n. 4. *Contradictoris* (Niphi) *Tracta ctissimus*: & post n. 5. *Approbati tionum Defensorii per Fratrem Cl mum Theologum Ordinis Prædicat*

Julius Pomponius Lætus, vide

Joannes Jovianus Pontanus, C nus ex agro Spoletano, a. 1426. *Joviani* nomen ex more illorum porum Neapoli assumsit, ubi ap dinandum I. Regem gratia mult luit, cui primum a secretis fui filii Alphonsi II. Inspector & secretis: obiit a. 1503. ætatis LX De vita ejus evolve Niceronum VIII. pag. 265. seqq. Giornale c terati d' Italia tom. XX. p. 109 ut alios taceam.

Opera ejus edita sunt Venet. p nardinum Vercellensem, 1501. pera poetica prodierunt Florent Phil. de Giunta, 1514. 8. & ap des illius. 1520. 8. part. VI. V 1533. 8. Prosaica ibid. apud Al Andream Focerum, 1518. 4. Basil. 1538. 4. 3. vol. Omnia ve junctim Basil. 1538. 8. 4. vol. singula enarrabimus.

Tomo I.

De Obedientia libri IV. Neapo Mathiam Moravum, 1490. 4.

De Fortitudine libri II.

De Principe, ad Alphonsum briæ Ducem, a. 1578. Italice sus a Pyrrho Pedirocco, cujus a phum servat Apostolus Zenus.

De Liberalitate.

De Beneficentia.

De Magnificentia.

De Splendore.

De Convenientia.

De Prudentia libri V.

De Magnanimitate libri II.

De Fortuna libri III.

De Immanitate.

Tomo II.

De Aspiratione libri duo. Bri Bernardinum Misintam, Papi 1497. 4.

i: *Charon*, *Antonius*, *Actius*,
, *Asinus*.
rmone libri IV.
quod Ferdinandus Senior, *Nea-*
um Rex, *cum Joanne Andega-*
uce gessit, *libri VI.* Venet. 1519.
Barth. Facio de rebus ab Al-
[. gestis. Basil. 1566. 8.
Italica Anonymi prodiit Ve-
524. ap. Mich. Tramezzinum
Jacobi Mauri, Neap. 1590. 4.
us postea est Thesauro Historiæ
Burmanniano tomo IX. part.
tionem Dordracenam 1618. 8.
t Fabricius noster libro III.
p. 1120.

Tomo III.

n Ptolemæi sententiæ in Latinum
i traductæ & Commentario illu-
Basil. 1531. 4.
bus cœlestibus libri XIV. Basil.

una, *liber imperfectus*.

Tomo IV.

, *sive de Stellis*, *libri V.*
orum liber unus. Witt. 1524. 8.
1539. 8. cum interpretatione
erbachii. Arg. 1545. 8.
rtis Hesperidum libri II.
les Pompæ VII.
a, *Meliſæus*, *Mæon & Acon*.
m libri II.
nore conjugali libri III.
rum libri II.
inis laudibus.
asyllaborum sive Bajarum libri

Versus.
i libri II.
mmata, *Umbra*, *& Epigramma-*
n prodierunt cum Publii Gre-
ferni Opusculis, Venet. per
num Venetum, 1498. 4. *Ni-*
ander Adimarus versibus Ita-
essit, quorum exemplar posse-
Magliabeccus, teste Nicodemo
ionibus ad Toppium p. 133.

Scripsisse quoque dicitur, teste Jacobillo in Bibl. Umbriæ p. 167. *de origine Umbrorum*; sed liber neque excusus, neque MS. invenitur. Ajunt quoque *Vitam Jacobi Picinini* scripsisse, nisi forte historiam belli Neapolitani indigitent, in quo de rebus illius contra Ferdinandum Regem agitur. *Commentarios in Catullum* memorat Petrus Summontius, qui scripta ejus conjunctim ediderat. Pontano quoque debetur *Tiberius Donatus in AEneida Virgilii*, ex cujus Codice primum impressus est Neapoli per Jo. Sulzbachium & Matthiam Cancer, 1535. fol. Hæc ultima ex Diario Italico. Ad Donatum vero quod spectat, hæc editio memorata non est prima, quum Adamus Petrus Basileensis in præfatione ad Rhemnium Palæmonem & alios Grammaticos minores a. 1527. scripta jam testetur, *illum a Joviano Pontano e situ prolatum esse*.

Pontianus, Episcop. Africanus Sec. VI. scripsit *Epistolam* ad Justinianum Imp. in qua adfirmat mortuos non esse damnat. Edita est tom. I. Conciliorum Binii, & a Baronio ad a. 546. n. 52. 53.

Pontianus, patria Romanus, Episcopus Romanus sub Imper. Alexandro, scripsit *Epistolas Decretales* duas, quæ habentur tomo I. Conciliorum Harduini p. 115. & cum Clementis Recognitionibus per Sichardum Basil. 1526. *Decreta* apud Ivonem, Gratianum & alios. Martyrium passus est sub Maximino in Sardinia a. 237. d. 19. Nov. Mandosii Bibl. Romana Cent. I. 44. Lud. Jac. a S. Carolo Bibl. Pontificia p. 196. Oldoini Athenæum Romanum p. 570. 571.

Ponticus Virunius, cujus prænomen in baptismo acceptum nos latet, quum & Andreas Ubaldus, qui vitam ejus (*a*) descripsit, illud omiserit. *Pontici* nomen habet, quia ex illustri familia *da Ponte*, quæ Belluni floruit, prognatus est: *Virunii* vero, quia patriam suam Bellunum olim Virunum dictam fuisse

a est illa vita per Ovidium Montalbanum, Bononiæ litteris Jacobi Monti, 1655. 4.

fuisse credidit. Tarvisium vulgo patriam fuisse statuunt: perperam. Parens ejus nobilis fuit & Venetis militavit: mater Catinia, Radichii, Macedoniæ Principis filia. Noster circa a. 1467. natus est, patre nonagenario, matre annos LIV. nata. Mater ipsum in lingua Græca, Georgius Valla, Bapt. Guarinus & alii in reliquis studiis instruxerunt. Docuit in multis civitatibus, præcipue Arimini, Ferrariæ, Regii, Forolivii. Deinde Regii a. 1506. typographiam instruxit, quamvis libri, qui ex eadem prodierunt, admodum sint rari, quia inimici ejus post breve tempus illam dissipaverunt. Mortuum dicunt Bononiæ a. 1520.

Scripta ejus longa serie recenset laudatus Ubaldus, non autem addit, quænam ex illis impressa fuerint, sicuti nec Simlerus. Enumerabimus autem in Classes aliquot digesta:

1. *Commentarii in Sallustium*, *Metamorphosin Ovidii*, *Statium*, *Horatium*, *Claudianum*, *Virgilium*.

2. *Comment. in Hesiodum*, *Callimachum*, *Orphea de gemmis*, *Anthologiæ librum IV.*

3. *Versiones e græco Pindari*, *Homeri*, *Hesiodi*, *Apollonii*, *Theocriti*, *Musæi*, *Phocylidæ*, *trium Tragœdiarum Euripidis*, *quatuor Sophoclis*, *quarundam Comœdiarum Aristophanis*, *multorum Dialogorum Luciani*, *Ptolemæi & Plutarchi de Musica*, *Helenæ Demetrii Moschi*, *unius libri ex Zonara*, *Theophili de pulsibus & urinis*, *Pauli AEginetæ*, *Aetii*, *Magni & Melampi Medicorum*.

4. *De Grammatica libri III. Explicatio Erotematum Manuelis Chrysoloræ*. Hunc librum Ferrariæ 1509. 8. editum per Joannem Mazochum, rariorem utpote, pluribus verbis recenset Niceronus in Addendis ad Memoriarum tom. VIII. p. 253. Adde Annales typographicos Mich. Maittaire tom. II. p. 202. 203.

5. Historica. *Historia Italiæ recondita*, *libri XI. vita Emanuelis Chrysoloræ*: *De laudibus Beatricis*, *uxoris Ludovici Sforciæ*, *Ducis Mediolanensis*: *Historiæ Britannicæ libri V.* Est compendium historiæ Galfredi Monumetensis, impressum Augustæ Vindelicorum 1534. 8. per Alex. Weissenhorn, Heidelbergæ apud Hier. Comelinum 1587. fol. Londini 1585. 8. ex recensione Dav. Porelli.

6. Prosaica. *De admirandis secretis Callopismi*: *De nominibus corruptis*: *Orationes funebres & nuptiales*: *Comment. in Sphæram Jo. de Sacrobosco*: *De arte divinatrice antiquorum libri XVI. De Fato*: *Invectivæ*: *Dialogus ad Robertum Malatestam*: hic impressus in fine hæc verba ostendit: *Ex Rhegio Ligustico Ponticus Virunius impensa & torcularibus suis*. 1508. 4. Respondit quoque *Plinianæ defensioni* Pandulphi Collenutii, contra Nicolai Leoniceni & aliorum Medicorum errores a. 1491. quod testatur Fabricius noster libro III. p. 399. qui expresse Bellunensem vocat.

7. Poetica. *De miseria literarum lib. II. Elegiarum & Epigrammatum gr. lat. libri IV. Epistolæ græcæ & latinæ ad diversos*.

Debentur hæc omnia Diario Italico Veneto tomo XXIV. pag. 235. seqq. cui adde Simlerum & Whartoni Appendicem ad Caveum. Niceronum tomo VIII. p. 33. Appendicem Trithemii, c. 11. * Ex libris viri hujus docti habeo apud me omissum hic a Bibliothecario *Libanium de modo epistolandi*; ex Græco in Latinum per excellentissimum Virum Dominum Ponticum Virunium, impressum Papiæ per Jacob de Paucis drapis de Burgo Franco an. 1504. die 15. Martii in 4. Versionis hujus meminit Niceronius sed Venetæ editionis an. 1625. quam vero hic ego indicavi priorem esse constat, & ab ipso auctore curatam.

Pontiniacensis monasterii, diœcesis Antissiodorensis, Historia edita est in Thesauro novo Anecdotorum Edm. Martene & Ursini Durand tomo III. pag. 1221.

M. Pontius de *S. AEgidio*, nescio quis

quis sed professione Medicus, cujus libellus *de curis omnium ægritudinum* Lipsiæ MS. in Bibl. Paullina. Vide Catalogum Felleri pag. 275.

Pontius, Afer procul dubio, Diaconus Carthaginiensis, Cypriani comes assiduus, in ipso quoque exilio & martyrio. Scripsit *Vitam Cypriani*, quæ habetur apud Surium d. 14. Sept. & operibus Cypriani adjungi solet. Confer Acta SS. Martii tom. I. pag. 750. Caveum & alios.

Pontius de Baladuno scripsit *historiam Francorum, qui ceperunt Jerusalem*. MS. in Bibl. Regia Parisina. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSt. p. 1013.

Pontius de Balmeto, Ecclesiæ Lugdunensis Magister, Pœnitentiarius & Canonicus, a. 1116. Cartusiam Majorevi fundavit, post a. 1140. Episcopus Bellicensis, ante vero & post infulam ibidem monachus: scripsit *de æternitate*, *de vitandis schismaticis*, *de pace conciliandа*, *de contemtu vanitatis seculi*. Car. Jos. Morotii Theatrum Chronol. ordinis Cartusiani p. 70. 230.

Pontius Carbonellus, vide supra lib. III. p. 333. & adde, quæ de ipso habent Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. VIII. 6. n. 244. Willot in Athenis sodalitii Franciscani pag. 312.

Pontius, ex monacho Cisterciensi Abbas primum Grandisilvæ, postea Claræ vallis, tandem Episcopus *Claromontanus*, circa a. 1172. obiit post a. 1197. Exstat ejus *Epistola* notabilis ad Mauritium Episcopum Parisiensem, inter Epistolas Stephani Tornacensis numero 3. Car. de Visch Bibl. Ord. Cisterciensis p. 281.

Pontius, Abbas de Melgueil, filius Petri Merguliensis Comitis *Cluniacensis*, ab anno 1109. 1125. Duæ ejus *Epistolæ* & *Statuta* edidit Baluzius Miscell. lib. VI. p. 497. Vide de ipso Galliam Christianam tomo IV. p. 1134.

Pontius, Abbas S. Rufi in Gallia, circa a. 1124. scripsit *Epistolam* ad Abbatem & conventum Calmosiacensem, in qua ad quæstiones ab ipsis propositas respondet de quotidiano jejunio, de silentio continuo, de vini abstinentia, deque laneis vestibus Canonicorum, cœnobii Calmasiacensis. Exstat apud Martene & Durand. Thes. novo Anecdotorum tom. I. p. 359.

Pontius, Abbas *Savintacensis*, ab anno 1121. 1135. cui Mabillonius tom. II. Annal. Bened. p. 385. tribuit Chronicon breve Abbatiæ Saviniacensis ab anno 809. 827. quod conservavit Claudius Stephanotius in Antiquitatibus Ord. S. Benedicti diœcesis Lugdunensis. Opus hoc MS. habetur in Bibl. S. Germani de Pratis. Le Long Bibl. historique de la France p. 257. 911. Adde Galliam Christianam tom. IV. p. 264.

Porcarius, Abbas Lirinensis, circa a. 485. qui Cæsarium post Episcopum Arelatensem in monasterium suum recepit, unde frequens ipsius in vita Cæsarii mentio. Ejus prostat *Epistola* ad monachos, (*Monitæ* dicuntur in Codice Bibl. Regiæ Parisinæ, teste Montfauconio Bibl. MSS. p. 1038.) primum edita in Opusculis quorundam Patrum per Thomam Galletum, Lugd. 1615. post in Supplemento Bibl. PP. tom. I. p. 832. & inde in Bibl. Coloniensi & Lugdunensi repetita. Ætas Auctoris & Epistolæ huc usque inter incertos posita est, donec Anonymus Mellicensis de script. Eccles. c. 58. utrumque detexit. Adde Hist. literaire de la France tom. II. p. 687. & Galliam Christianam tom. III. p. 1192.

Alius Porcarius circa finem sec. VI. Abbas S. Hilarii Pictaviensis. Mabillonius sec. I. Bened. p. 97. Gallia Christiana tomo II. p. 1224.

Tertius fuit itidem Abbas Lirinensis, a Saracenis a. 730. cum suis interfectus, de quo Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 592. Gallia Christiana tom. III. p. 1194.

Porcellus, vel potius *Porcellius*, Neapolitanus, quamvis ipse Romanus potius dici voluit, Poeta & Alphonsi I. utriuf-

utriusque Siciliæ Regis Scriba sive Secretarius, a quo a. 1452. fervente bello inter Venetos & Mediolanenses in castra Venetorum missus est, ut singula, quæ ibi gererentur, nunciaret. (*a*) Descripsit igitur hoc bellum, sequenti titulo: *Commentaria Comitis Jacobi Picinini vocati Scipionis AEmiliani, edita & missa Alphonso Regi Aragonum*. Exstat libellus in Script. rerum Italicarum Muratorii tom. XX. p. 65. Veronæ adservari ait idem *Commentarios secundi anni de gestis Scipionis Pichinini, ad Franciscum Foscari, Venetorum Ducem*. Illo bello non admodum multa gesta sunt, sed Porcellius tamen eleganter omnia descripsit. *Elegiæ* & *Epigrammata* illius nondum videntur lucem publicam conspexisse, quæ vero Volaterranus & Gyraldus non magni pretii esse judicant. In Bibliotheca Ducum Urbinatium Porcellii Opera quatuor voluminibus exstiterunt, quæ procul omni dubio iu Vaticanam perlata sunt. Hæc omnia debentur Muratorio in præfatione. Porcellii, Basilii & Trebanii (non Thebani, ut est apud Gesnerum) opuscula s. poemata, diligentia Christophori Preudhomme Barroducani edita sunt, Parisiis apud Simonem Colinæum, 1539. 8. ut est apud Maittairium. Illud poema Porcellii, quod ibi editum est, alias etiam *Isottæus* dicitur, quia continet Carmina in *Isottam*, Sigismundi Pandulphi Malatestæ, Arimini Domini, amasiam. Prosper Mandosius Bibl. Romanæ Centur. V. 29. addit, ipsum *de virtutibus Sigismundi Malatestæ* Epistolas XII. egregio carmine edidisse: Fredericum quoque Urbini Ducem res suas ab eo celebrari voluisse. Aliud carmen, quod *Deploratio Italiæ* inscribitur, memorat. Titulus integer est: *Deploratio Italiæ poscentis pacem a Divo Paulo II. P. M. Triumphus Alfonsi Regis Aragonei devicta Neapoli*, exstat MSt. in Bibl. Dominicanorum Florentiæ. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MS. p. 425.

Carmen in laudem Francisci Sfo Bibl. Regia Parisina. ibid. p. 7 de Diarium Venetum, Giorn Letterati d' Italia tom. IX. seqq. * Porcelli (sic enim lego stolas geminas dedit Em. Quiri Collectione Epistolarum Franci bari. In iis vero postquam com ravit scriptos a se commenta Scipione Imperatore, quorum minit hic Fabricius; adjicit ve ad celebrandam versiculis familia barorum. *Lege itaque*, ait, ad scum Barbarum, *primum de co proavorum tuorum versiculos &c.*

Scripsit præterea *septem volu felicitate temporum Pii II.* ut ip cellius testatur in epistola ad M Fuscarenum, ex qua adhuc inedi ba quædam dedit Cl. Angelus Quirinus Cardinalis in Diatriba minari ad Epistolas supra laudat 91. Hoc facile opus idem est, qu MS. codice Vaticano contineri l Bibliotheca MSS. P. Montfaucon 1. pag. 105. hoc titulo: *Porcelli donii Poematum libri VIII.* (forte pro VII.) *ad Pium II. P cem*. Superiori anno in volumine Rer. Italicar. prodierunt ejus co tarii *secundi anni Scipionis* (ide cobi) *exercitus Venetorum Impera*

Porcelli hujus epigramma occu tor epigrammata Jani Pannonii quecclesiensis Episcopi ex editione beriana pag. 98. Incipit.

Sume pater divine tui munuscula
Quæ veniunt patriis aurea ma
cis.

Cætera Porcelli opuscula in MSS dicibus adhuc latentia discas e Zeno in dissertationibus Vossianis pag. 15. Epigrammata quædam & giam in Hieronymum Urbinaten vat MS. Codex Riccardianus. Carnii Catalogum ejusdem Biblio pag. 327.

Porchetus Salvaticus, *Salvagum* Ubertus Folieta in Elogiis clar

(*a*) Perperam Vossius duos ex uno Porcellios facit, quorum prior Petrarchæ temporibus flo

, (qui tamen præter nudum nihil de eo memoratu dignum) *Salvaticensem* & *de Sylvati-* us Colomesius in Italia orien- *de Sylvaticis* Wolfius in Bibl. m. II. p. 1001. Patria fuit Ge- professione monachus Carthu- Vixit sub initium sec. XIV. olfius ex ipso auctore docet, 16. col. 4. operis laudandi ait, e *Christianis computantibus nunc atione Domini annum* 1303. Ca- Chartophylace longe recentio- t, & sub finem seculi XV. tradiderat, quia paullo an- us impressionis vixisse conje- Et certe difficile erat ætatem cte & accurate ponere, quia scriptorum illam memorave-

it librum, quem inscripsit: *Vi- i) adversus impios Hebræos, in ex sacris literis, tum ex dictis ac Cabbalistarum, & aliorum o- uthorum, quos Hebræi recipiunt, r veritas Catholicæ fidei*. Edidit us Justinianus, Episcopus Ne- Paris. 1520. 4. majori forma. gnam in Hebræorum lectione m habuerit, dubium est, quip- ræfatione docet, se omnia ex do Martini petiisse. Ut igitur nue fassus est, per quem pro- sic totum fere exscripsit Gala- de qua re judicium Wolfii ad- p. 1128. *Qui Galatinum legerit, m se evolvisse credat*. Scripsit *e Sanctissima Virgine Maria*, & librum *de Entibus trinis & u-* lura de ipso præter jam citatos Waddingus de Scriptoribus or- linorum p. 280. Sopranus de ibus Liguribus pag. 244. Oldoi- thenæo Ligustico p. 478. Theod. in Bibl. Cartusiana p. 269. Car. rotius in Theatro Chronol. ord. nsis p. 72.

rcius Poeta, cujus est *Pugna por- er P. Porcium Poetam*, Paris. a- pud Nic. Bouffet. 1543. 8. Procul dubio nomen fictum.

Publilius Optatianus Porphyrius, vide supra libro XIV. p. 169.

Alanus Porretanus, alias *Hermes Trismegistus*.

Regulæ cœlestis juris MSS. sunt in Bibl. Basileensi: *Liber de Virtutibus* in Bibl. Regis Angliæ. Bern. de Montfaucon Bibliotheca Bibliothecarum MSS. pag. 608. 629.

Possessor, Episcopus Afer, a. 520. scripsit *Relationem* ad Hormisdam Episc. Romanum *de libro Fausti Episcopi Regiensis*, quæ cum responsione Hormisdæ legitur tom. II. Conciliorum Harduini p. 1037. 1038.

Possidius, Afer, per annos fere XL. familiaris S. Augustini, & Episcopus Calamensis in Numidia, scripsit *vitam S. Augustini*, & *Indiculum librorum ejus*, quos studiose collegit & conservavit. Eduntur hæc cum operibus Augustini, & a Surio d. 28. Aug. Utrumque Opusculum a Benedictinis e Codicibus MSt. emendatum editum in calce tomi X. Operum Augustini, Paris. 1690. *Vita Augustini* per D. Joannem de Salinas Neapolitanum, cum dissertat. de Vita Possidii, Romæ 1731. 8. Vide Acta Eruditorum Lips. 1734. p. 18. *Sermones ad fratres in eremo* ipsi suppositi sunt. ib. p. 21. Nonnulli *Possidonium* vocant, quum tamen diversi sint, in Concilio Milevitano simul occurrentes. In Bibl. monasterii Heilsbrunnensis Codex adest MS. membranaceus, qui ab editis multum differt teste Hockero p. 52. Vide Isidorum & Trithemium de Script. Eccles. c. 8. & 127. Item Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 592. Vitam ejus ex Augustini operibus & vita collegit Innocentius Keferloherus Can. Reg. Diessensis in Bavaria Abbatiæ Decanus, quæ exstat in Actis Sanctorum tom. IV. Maji p. 29. ubi confer Commentarium prævium Dan. Papebrochii p. 27. * Indiculum librorum S. Augustini, quem

m. *VI*. B Pos-

ide *Victorium Porchetum* ridiculo errore vocat Reimmannus in Introd. ad Theol. Judaicam p. 455.

Possidius texit, multo pleniorem quam ferant edita ex MS. Veronensi Codice Vetustissimo legas excusum Venetiis una cum duplici S. Augustini Epistola recens in Godvvicensi Austriæ Abbatia reperta Venetiis anno 1735.

Postumianus, Monachus, Severo Sulpitio in vita S. Martini memoratus, cui vitæ aliquæ (haud diversæ ab editis apud Rosvveidum libro secundo) tribuuntur in quibusdam MSS. teste eodem Rosvveido. Hæc Fabricius Bibl. Græcæ tom. IX. p. 33.

Potamius, Episcopus Ulyssiponensis, primum Catholicus, post Arianus, de cujus rebus vide Caveum. Exstat ejus *Epistola ad Athanasium* tom. II. Spicilegii Dacheriani, edit. novæ tom. III. p. 299. Potamius *contra perfidiam Arrii* MSt. exstat in Bibl. monasterii S. Vedasti Atrebatensis, teste Ant. Sandero in Bibl. Belgica manuscripta p. 63.

Potho, Presbyter & Monachus monasterii Prunveningensis, nunc Priflingensis, prope Ratisbonam, Ordinis S. Benedicti, qui Seculo XII. claruit. Scripsit *Librum de miraculis Sanctæ Dei Genitricis Mariæ*, quæ una cum Anonymi Minoritæ Viennensis *Vita Agnetis Blanbeckin*, Viennæ a. 1731. sumtibus Petri Conradi Monathii, edidit Rev. Bernardus Pez, Benedictinus & Bibliothecarius Mellicensis. Liber vero statim rarioribus adnumeratus fuit, quia auctoritate Illustris Comitis Sinzendorffii, & Consilio Pii Nicolai Garellii Bibliothecæ Cæsareæ Præfecti prohibitus, & exempla omnia bibliopolæ sunt ablata. Varia enim in utroque libro adsunt, quæ ipsos quoque Pontifices læderent. Cap. 36. Potho narrat de quadam Abbatissa impraegnata, quam vero poenitentem duo Angeli a Maria missi, obstetricis munus in se recipiendo, ab onere graviditatis liberarunt, puerumque eremitæ nutriendum tradiderunt. In vita vero Agnetis de præputio Christi non putida solum & superstitiosa, sed & prorsus impia habentur. De qua re consulat Lector *Hadriani Pontii* Epistolam ad Amicum, qua hi[...] bri hujus rarioris exponitur, & Lipsiæ, ut titulus præfert, duabus plagulis editam. Sub fi[...] nectuntur Pezii Epistola ad Ga[...] quæ de hoc negotio conqueriti[...] non responsio Garellii, cum ju[...] laborata, quæ ipsum saniora [...] Adde Relationes innocuas a. 317.

Ejus etiam sunt libri V. *de* [...] *mus Dei* & unicus *de domo* [...] quos huc usque nomine Poth[...] batis Prumiensis in dioecesi Tr[...] prodiderunt primum Haganoæ 15[...] in Bibliothecis Patrum aliquoti[...] tierunt.

Fortasse illius quoque sunt A[...] Pruflingensis *de S. Erminoldo* [...] *Prüflingensi* libri duo, quos [...] edidit tom. II. Antiqu. Lect. e[...] novæ.

Prædestinatus, vid. *Primasius*.

Præpositivus, natione Lombar[...] Alberico (ad a. 1217.) dicitur [...] *rabilis*, fecisse *optimos Sermones* [...] *dam Postillas Sententiarum*. Prin[...] Odoni Episcopo Parisino jurav[...] statutum, quod de residentia C[...] rii fecerat, observaturum. Fuit [...] Cancellarius a. 1207. Hæc Bu[...] Histor. Univers. Parisiensis to[...] p. 706. Eadem fere habet Cla[...] meræus de Academia Paris. p[...] *Summa Theologica Scholastica* e[...] *SS. Patrum*, MS. exstat in Bi[...] nasterii Dunensis in Flandria, te[...] Sandero in Bibl. Belgica MSt. I. [...] & allegatur in Catalogo Doct[...] qui Mariam in originali peccat[...] ceptam statuunt, apud Pezium [...] berum Cod. diplom. III. p. 322 [...] judice Hemeræo, eadem est cum [...] *la Sententiarum*. Magistri Præ[...] *Liber Officiorum de Divino O*[...] *diurno*, qui incipit: *Ecce nunc acceptabile & dies salutis dicitur gratiæ* &c. manu seculi circiter scriptus habetur Saltzburgi in [...] theca monasterii S. Petri, quo[...]

r. Bern. Pezius Differt. Isagogi-
mum I. Thesauri Anecdotorum
ni p. 7. *Sermones* sunt in Biblio-
Galliæ. Adde Oudinum tomo
31.
slaus Pogarella, Silesius, Habers-
in Ducatu Munsterbergensi in
editus, in Academia Bononiensi
iteris operam dedit, post Cano-
Vratislaviensis, a. 1341. Episco-
dem, Joannis Bohemiæ Regis
rius, & Caroli IV. Imp. Vice-
arius, obiit a. 1352. Scripsit
r aliquot, quas recenset Han-
: Silesiis indigenis eruditis p. 89.
librum vernaculum Theodori
, *Vergnügung müssiger Stunden*,

dbertus, nomen abbreviatum
i Radberti, quod docet Histoire
: la France tom. V. p. 305.
es Prexanus: vide de hoc Fa-
a supra libro XV. p. 839. nam
nihi de illo non occurrerunt.
nus Capocius, Lilybætanus Sicu-
U. Doctor, & Fisci Regii Pa-
a. 1517. a plebe per tumultum
tus est. Ejus est *Fridericeis* f.
de rebus Friderici Admorsi,
onis Misnensis, Lipf. 1488. 4.
etiam *Regis Lusitaniæ Opus de
tia*. Vid. Ant. Mongitor Bibl.
Tom. II. p. 192.
inius Priamus, Lucensis, quædam
tomi in Latinum sermonem con-
in Bibl. Coisliniana. Bern. de
ucon Bibl. Bibliothecarum MSt.

asius, discipulus S. Augustini,
ntinus Episcopus in provincia
a, & Ecclesiarum Africanarum
m Constantinopolitanam lega-
ca a. 550.
at *Collectanea in omnes Divi Pau-
las*, ex Ambrosii, Hieronymi,
ni & aliorum Patrum scriptis,
543. Colon. apud Gymnicum,
43. 8. cum præfat. Jo. Gagneii,
Parisini. Gallice per Jo. de Gai-
stat in Bibliotheca Regia, te-
ste Montfauconio in Bibl. MS. p. 789.

Comment. in Acta Apostolorum. Basil. 1544. 8.

Contra hæreses lib. III. in supplementum Augustini, ad Fortunatum Episcopum, periit, quod Oudinus probat tom. I. p. 1433.

In Apocalypsin lib. III. ad Castorium. Basil. apud Rob. Winter, 1544.

Cæterum librum, qui *Prædestinatus* dicitur, Primasio jam vindicant Eruditi, de quo vide Caveum, Norisium, & Ittigium de Bibliothecis Patrum p. 259.

Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 594. Possevini Apparatus II. pag. 297. Jo. Caspar Loescherus de Patrum Africanorum meritis, p. 181.

Primnius, Abbas, vid. *Priminius*.

Primus, Episcopus Afer, auctor Epistolæ 4. & 12. apud Cyprianum, una cum aliquot Coepiscopis. Gesnerus.

Priscianus, Cæsareensis Grammaticus, de quo copiose satis Fabricius noster in Bibl. Latina. Hic tantum Spicilegium aliquod editionum antiquarum additur. Prodiit autem Venetiis per Jo. de Colonia & Jo. Manthen. 1476. fol. & eodem anno ibidem impensis Marci de Comitibus, fol. ibid. impensis M. Michaelis Mazzolini de Parma, 1481. fol. cum Comment. Jo. de Aingre, Venet. per Georg. Arrivabenum 1488. fol. Lipf. per Wolfg. Molitorem, 1496. fol. cum Comm. Jo. de Aingre & Dan. Cajetani. Venet. 1500. 1509. fol. & Mediolani apud Alex. Minutianum, 1511. fol. Basil. 1545. 8. Venet. in ædibus Aldi & Andreæ Soceri, 1527. 8.

Libellus de Accentibus. Parif. ap. Rob. Stephanum 1526. 8.

Carmen Prisciani *de Astronomia* exstat in Operibus Bedæ tomo I. p. 434.

Tractatus in duodecim primos versus XII. librorum Æneidos, id est, in primum versum cujusque libri; exstat MS. in Biblioth. Elnonensi, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica MS. I. p. 57.

Priscianus major est in Bibl. Paullina

Lipsiensi : *minor* in Bibl. SS. Sergii & Bacchi in Gallia. Bern. de Montfaucon Bibl. MS. p. 597. 1219. Posterius auguror esse compendium operis majoris.

Peregrinus Priscianus, Ferrariensis, Jurium Doctor, Historicus & Philosophus, Astronomiam docuit Ferrariæ, clarus circa a. 1495. Scripsit *de Antiquitate Ferrariæ*, opus insigne, IX. voluminibus constans, ex pluribus Archivis contextum, sed adhuc ineditum. Primum est in Bibl. Regia Dresdensi, teste Goetzio vol. I. p. 437.

Priscillianus, Episcopus Abilæ, Treviris a Maximo tyranno cæsus sec. V. Ejus *Canones Epistolarum Pauli* sunt in Bibl. Paullina Lipsiensi, teste Catalogo Felleriano p. 63. & Montfauconio p. 594. *Opuscula quædam* scripsit, quæ Hieronymus memorat de Script. Eccl. c. 121. Vitam vero pluribus tangere nolumus.

Priscus, Episcopus Afer, una cum aliquot aliis Coepiscopis auctor Epistolæ 2. apud Cyprianum de rebaptizandis hæreticis.

Cajus Titus Probus, qui *Epitomen in X. libros Valerii Maximi* scripsit, in editionibus hujus antiquioribus occurrit. Ex his memoro Basileensem 1540. 8. Adde Fabricii Bibl. Latinam II. 5.

Mellanius Probus, Hibernus, monachus S. Albani Moguntiæ, qui testibus Annalibus Fuldensibus a. 859. obiisse dicitur. Si modo hic est, quod asserit Mabillonius & Auctores de l' hist. literaire de la France tom. V. p. 209. Dedit *Vitam S. Patricii libr. II.* quæ edita est tom. II. Operum Bedæ p. 225. (cui falso tribuebatur) in Triade Thaumaturga Hiberniæ Jo. Colgani p. 51. & in Actis Sanctorum tom. III. Martii pag. 97. Ipse auctor sub finem libri II. nomen suum his verbis prodidit: *Ecce habes, frater Pauline, a me humili* Probo *postulatum nostræ fraternitatis judicium*. Intelligitur autem Paulinus Episcopus Hiberniæ Septentrionalis & Abbas Indensis, qui a. 920. obiit.
Waræum de Scriptoribus Hiberı
6. p. 49. Acta SS. tom. II. Maı
520. 521. Colganum l. c. p. 61
Baronii Martyrologium d. 17. M
Baluzium annot. ad Servati Lupi
20.

Probus de ratione temporum N
Bibl. Pontiniacensi. Bernard. de
faucon Bibl. Bibliothecarum M
1334.

Probi Grammatici *Instituta*
primo loco in Collectione Gramm
rum, Mediol. apud Jo. Angelum
zenzeler, 1504. fol. Probi *Instit*
tium & Catholica, cum aliis Gra
ticis minoribus, Veicetiæ, 150
per Henricum & Jo. Mariam
lium Librarios. Parrhasius in pr
ne docet, hunc Probum a Cellio
nato, Servio & Prisciano alle
fuisse, qui auctoritate illius li
usi sunt. Pisauri impr. Hieron
nus 1511. fol.

Procopius Rufus, primum mona
post Hussitarum antesignanus, d
plura Historici, quæ huc non
nent. Ejus & aliorum Hussitarun
stola ad Bohemos exstat in Mart
Durand Collect. amplissi. VIII.
(*a*) *Epistola ad Sigismundum Imp*
hujus responsione, ibid. p. 133.
Propositio Concilio Basiliensi facta
riculo bellorum, ibid. p. 602.

Profacius, aliis *Præfacius*, natio
dæus, patria Massiliensis, quamv
Montepessulanum vocant, Math
cus insignis circa a. 1350. Scrip
typis expressa non habentur, se
tum in Bibliothecis illustribus l
Sic Liber *de Quadrante*, qui etia
novi Quadrantis & *de compositione*
drantis inscribitur, ter exstat in
Vaticana, semel in Bibl. Domin
rum Florentiæ. Bern. de Mont
Bibl. Bibliothecarum MSt. p.
111. 428. *Canones & Tabulæ*
mica in Vaticana, ibid p. 108.

(*a*) Eadem cum responsione Bohemorum habetur in Bibl. Heilsbrunnensi, prout testatur Hockerus in Catalogo p. 139.

nach incipiens ab a. 1300. in Archivo S. Petri Romæ, ibid. p. 158. *Canones Astrologici* in Bibl. Regia Parisina, ibid. p. 987. *de utraque Eclipsi Solis & Lunæ;* item *Tabula motus octavæ sphæræ*, in Bibliothecis Angliæ. Plura dabit Celeb. Wolfius Bibl. Hebraicæ tom.I.p.988. Male autem Pitseus de illustr. Angliæ scriptoribus ipsum Anglum nationetradit.

Propertius Maggius, Medicus magni nominis & Archiater Cremonensis circa a. 1348. Scripsit *de ratione ordinandi medicamenta*, *de humido radicali*, *de morbis muliebribus*, *de urinis*, *de doloribus colicis*. Arisii Cremona literata tom. I. p. 167. 168.

Prosdocimus de Beldemando vel *Beldimendo*, Patavinus, scripsit a. 1424. *de Musica*, item *Canones* sive *Tabulas Astronomicas*, quæ in Bibl. Dominicanorum Florentiæ bis asservantur. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSt. p. 428. Adde Tomasinus Catal. MSS. Patavinorum p. 438.

Prosdocimus Comes, vel *de Comitibus*, quod nomen familiæ est, non dignitatis, Patavinus, JCtus & sanctionum Pontificiarum Doct. publicus sec. XIV. Scripsit *Tractatum differentiarum Juris civilis & canonici*, item *de consanguinitate & affinitate*, qui libri sunt impressi: *de Dominiis Legum & Canonum*, in Oceano Juris tomo I. p. 190. *Comm. in sextum Decretalium*. Bern. Scardeonii Antiqu. Patav. II. 8. p. 173. 174. Possevini Apparatus II. p. 302. Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini lib. III. sect. I. cap. 8.

Prosper Aquitanicus, ex Aquitania scilicet oriundus, quo nomine inde ab antiquis temporibus appellatur, ut scilicet ab aliis ipsi cognominibus distinguatur. (*a*) De vita ejus multa narrari nequeunt. Male agunt omnes, qui ipsum Episcopum Regiensem vel in Italia, vel in Gallia faciunt, id quod solide refutatur in Vita Prosperi, quæ editioni ejus Parisinæ a. 1711. præfixa c. 10. Ado Viennensis ad a. 458. ipsum *Leonis Magni Notarium* vocat: ulterius a nemine aliquid observatum est, unde appareat, Prosperum fuisse gradu aut ordine laicis aut monachis superiorem. Potissimam vitæ suæ partem transegit controversiis contra Semipelagianos in Gallia tractatis, & defensione Augustini suscepta. Iter quoque ad Cœlestinum Pontificem ejus rei caussa Romam direxit. Mortuus est anno circiter 463.

Scripta ejus (*b*) ordine chronologico digessit Jo. Salinas; sed ego potissimum Editionem ultimam Parisinam, & Auctores Hist. literariæ Gallicæ sequor, qui ea in certas classes distinxerunt, sequenti ordine:

I. Ge-

(*a*) Adducimus hac occasione verba Jo. Salinas ex annotatione prima ad vitam Prosperi ab Anonymo conscriptam, quæ in compendium contracta sunt ex Jac. Basnagii Observatione Chronico Prosperi nostri præmissa: *Sex vel septem fuisse Prosperos ex quinti ac sexti seculi historia constat: quorum gesta vel Opera ob nominis similitudinem permiscenda non sunt.*

Primus fuit Afer, Carthaginensis Ecclesiæ Clericus, auctor Operis de promissionibus & prædictionibus Dei, qui a. 395. interfuit dedicationi templi Cœlestis ac ibi permansit, usque ad a. 434. quo feliciter pugnatum est adversus Genserieum. Nimirum Aurelianus Episc. Carthaginensis, templum, quod Gentiles Deæ Cœlesti sacraverant, Deo vero & in usus Christianorum dedicavit.

Secundus fuit Aurelianensis Præsul, & a. 455. vivebat, petiitque a Sidonio sui decessoris Aniani vitam, & historiam obsidionis Aurelianensis sub Attila. Epistola Sidonii est VIII. 15. Libros *de vocatione gentium* ipsi tribuit Vossius in Histor. Pelagiana: verum is nihil edidit.

Tertius fuit incertæ sedis Episcopus, suppar Leoni Magno & alteri Prospero Regii Lepidi in Æmilia Præsuli, qui inter Prosperos quartus est enumerandus. Dubius etiam est ille Regiensis Prosper, ut patet ea consideranti, quæ Auctor Vitæ Prosperi c. 10. ex variis scriptoribus congessit. Notitia vero de vita illius brevissima, quam in annotatione ad eandem Jo. Salinas Neapolitanus, multa fabulositatis indicia exhibet, & aperte conficta est.

His addere licet Prosperum ab hæresi Manichæorum ad fidem Catholicam conversum, cujus anathematismi adversus ejuratores inserti a Sirmondo sunt Conciliorum editioni, vixitque ad finem quinti labentis seculi: & alterum, cui Tironis nomen fuit, Prosperiani chronici interpolatorem.

(*b*) De his conferendæ Jos. Antelmii dissertationes de veris operibus SS. Patrum Leonis Magni & Prosperi Aquitani. Paris. 1689. 4. Quæ vero ad usus nostros ex iisdem monenda sunt, ea jam excerpsit Fabricius noster libro XI. p. 255. 256.

I. Genuina.

1. *Epistola ad Augustinum*, apud quem conqueritur de ausibus Semipelagianorum in Gallia. Epistolis Augustini inserta est loco 225. Gallice vertit Jo. Launojus in libro: *Veritable tradition de l'Eglise sur la predestination & la grace*, *chap.* 5. Opp. tom. I. p. 1074.

2. *Epistola ad Rufinum*, nescio quem, *de gratia & libero arbitrio*, scripta circiter a. 429. Gallice vertit idem Launojus l. c. p. 1078.

3. *Carmen de ingratis*, h. e. de illis, qui sunt sine gratia, quique gratiæ in initio bonæ voluntatis & fidei nullum locum concedunt. Editum est a Matthia Flacio cum libris Prosperi *de peccato originis* & *libero arbitrio*, 1560. 8. Paris. 1647. 4. cum versione le Maitre de Saci, quam authentico comparandam judicant. Editio Lovaniensis 1703. quam Benedictini proferunt, revera edita est Amstel. in *Appendice Augustiniana*, ubi hoc Carmen primo loco habetur cum annot. Martini Steyaert, Professoris Regii, quæ in editione Parisina sunt repetitæ. Versio Gallica denuo prodiit Paris. 1717. 12. Belgicam dedit Andr. van der Schuren Memoires de Trevoux 1711. p. 2042.

4. Sub finem hujus Carminis adduntur *Epigrammata tria*, ex quibus duo priora sunt *contra obtrectatores Augustini*, tertium est *Epitaphium Nestorianæ & Pelagianæ hæreseon*.

5. *Epigrammata CVI.* ex tot sententiis Augustini, cujus verba adduntur, expressa. In editionibus antiquioribus pauciora numeris offendes. Edita sunt primum Augustæ Taurinorum, sub finem sec. XV. 4. cum Comm. Anonymi, & quidem hoc mirabili titulo præmisso: *Tractatus de vita contemplativa & humana quoad septem virtutes*, ex quibus tres sunt theologicæ, quatuor vero cardinales. Sequitur editio Moguntina 1494. 4. Aldina 1501. 4. cum Prudentio, Jo. Susenbethi lib. I. Scholæ Christianæ, Basil. 1539. 1541. 8. Westhemeri, Basil. 8. cum Sedulii Ope
schali denique in Anthologia Saci
Billii, Genevæ apud Chouetum,
16.

Omnia hæc Poemata cum Pauli
lani & aliorum Carminibus edidit
Pulmannus, typis Plantinianis,
16. Georgius Fabricius in Corpor
tarum Christianorum, excepto l
providentia Dei, nec non Geneve
editionibus Corporis Poetarum I
rum. Et hic quidem secuti pler
sumus Daumium in Indice Poe
Christianorum.

6. *Responsiones ad capitula Gal*

7. *Responsiones ad objectiones*
tianas. In præfatione testatur, se
Catholicam adversus Pelagianos e
stolicæ sedis auctoritate defender

8. *Responsiones ad excerpta G*
sium. (a) Hæc tria scripta su
doctrina Augustini de gratia,
huc pertinent. Quis ille Vincent
rit, dubium est. Lirinensem
statuerunt, quia Commonitoriu
proprio, sed Peregrini nomine
rat, in quo Augustinum confixu
præter rem, crediderunt. Alii
terum Gallum, auctorem Com
rii in Psalmos, de quo Genna
80. huc accersunt. Tutius est i
tiam hic confiteri, quia in Galli
plures utique fuerunt Vincentii
hodie ignoti. Ad objectiones C
sium quod attinet, credibile est
dam Clericos excerpta quædam
ribus Augustini, a malevolis astu
ministrata, bona fide ipsi missi
bus solide respondet, & id pler
monet, decerpta ea quidem esse
ribus S. Patris, sed tamen non
deliter, & a suo contextu disru

9. *Contra Collatorem*, *de grat*
& libero arbitrio. Collator ille e
nes Cassianus, qui non solum
monibus intra privatos pariete
etiam Collatione XIII. doctri
Augustini suggillaverat. Hoc
lum Prosperi cum Operibus

(a) Male L. Ellies du Pin hic *Genevam* ponit.

imi. Prodiit Moguntiæ in Schœffer 1523. 4. Lugd. Bat. bat. 1628. & in Hæreseolo-i.

mentarii in Psalmos, *a C.* *L.* Ad Psalmum CVII. alle-nentarios in Psalmum LVI. unde constat ipsum totum illustrasse, quod & suo tem-: superfuisse testatur Notke-us de Interpr. Script. c. 2.

entiæ ex Operibus Augustini Numerus earum in variis edi-t diversus, dum quædam bis liæ omissæ deprehenduntur. : separatim Helmstadii per ite, 1613. 8.

nicon ab orbe condito ad mor-tiniani III. & Romam a Gen-tam, h. e. a. C. 455. Prospe-itanicum edidisse Chronicon ennadius, qui eodem ævo vi-r Aquitanus (in præf. ad Ca-*schalem*) & Isidorus Hispa-rum fidem in dubium voca-sto. Verum, inquis, duplex nicon Prosperi nomen habens, in quorum altero verba *de estinatorum ab Augustino inventa*, quæ contra omnem vitam Prosperi loquuntur. Respon-terum illud, quod minus vo-multa quidem e Prospero de-& nomen ejus mentiri, reve-ipsius non esse. (*a*) Editum imum est a Petro Pithœo in Parif. 1585. & 1609. 4. edi-131. repetitum a Canisio Lect. I. p. 313. editionibus Basna-dem tamen Canisius p. 306. que illius exemplum ex Co-stano prodidit. Bibl. PP. ma-gdunensis tria exemplaria de-VIII. pag. 194. 197. 200. In-nporibus Gratiani, & pertin-: ad captam a Vandalis Ro-minum autem Chronicon Pros-peri & integrum, quod ab orbe con-dito incipit, editum est primum a Ca-nisio tom. I. p. 252. post ex alio Co-dice a Phil. Labbeo tom. I. Bibl. novæ MSt. p. 16. & in Thesauro Græviano tom. XI. p. 269. Vide pluribus aucto-res vitæ Prosperi, & observationem præviam Jac. Basnagii. (*b*)

Errores quosdam hujus Chronici ex Baronio adfert Possevinus in Apparatu tom. II. p. 302.

II. Dubia.

Huc referuntur 1. *Confessio*, quam sub nomine Prosperi primum edidit Jac. Sirmondus cum poematibus Eugenii & Dracontii, Parif. 1629. 8. repetiit Bibl. PP. Coloniensis in Supplemento (ubi editio Pithœi Parisina memoratur) Bi-bl. PP. Parif. tom. XV. pag. 814. & editio novissima Operum Sirmondi tom. II. In ea auctor de juventute male transacta dolet, inter alia dicit se tem-pore irruptionis barbarorum patriam suam reliquisse, id quod in Prosperum non quadrat, sicut nec stilus omnibus idem videtur.

2. *Carmen ad uxorem*, quam exhorta-tur ad vitam cœlibem ducendam, ut Deo melius vacare posset. Incipit gene-re Anacreontico:

Age jam, precor, mearum
Comes irremota rerum.

deinceps post aliquot hujusmodi versus sequuntur disticha LXIII. circiter. Et-iam Paulino Nolano adscribitur: de Prospero autem dubitatur, quia de con-jugio illius non constat.

3. *Carmen de providentia divina*, quod jam olim Hincmarus nomine Prosperi citavit, non vult viris doctis se pro-bare, ut Prospero adjudicari queat, quamvis quædam illius phrases cum Prospero conveniant. Nam doctrinam Pelagianorum, contra quam ille pu-gnaverat, statuminat. Quapropter for-tasse ab ipsis hæreticis statim post Car-men de ingratis insertum est, ut do-ctri-

iones has optime discernit Caveus, ferendus.
onicon illud Jo. Garnerius Lucentio

tribuere mavult, de quo Noster supra libro XI. p. 282.

ctrinam contrariam sub nomine Prosperi gratiorem facerent. Videtur autem ab alio quodam circa a. 416. confectum esse. Narrat enim abhinc annis decem Galliam a Vandalis & Getis esse vastatam, v. 33. vites quoque cum oleis periisse, v. 30. quod in Provinciam melius, quam Aquitaniam cadit. Jam vero Prosper a. 416. vix 18. aut 20. annos natus esse potuit. Benedictini Galli Auctorem hujus Carminis anonymum faciunt, Prospero anteriorem, eique simul Confessionem modo memoratam tribuunt. Vide tom. II. Historiæ lit. Gallicæ p. 76.

4. *De vocatione gentium libri II.* quos Codices MSS. Ambrosio, Vossius Hilario, Erasmus Eucherio Lugdunensi, alii Prospero Aurelianensi, alii Afro cuidam, Quesnellus denique Leoni M. tribuunt. Prosperi non esse ajunt, quia neque stilus convenit, qui cultior est, quam Prosperi, neque dogmata. Vide auctorem vitæ & Bibl. hist. Galliæ. Sed mihi hæc Critica nimium arguta esse videtur. Quid si enim Prosper hæc junior scripsisset? Tum sane de stilo magis laborare potuit, & tunc systema Augustinianum de gratia, & quæ huc spectant, nondum tam accurate habuit cognitum. Notum est, multos sententias, quas juvenilibus annis elegerant, postea deseruisse. Vossius Prosperum quendam Aurelianensem protulit, cujus Sidonius Apollinaris Epist. VIII. 15. meminit, quique duobus Conciliis interfuit. Respondet autem Quesnellus diss. ad Opera Leonis p. 363. hunc Prosperum non fuisse tam doctum ac facundum, utpote qui Sidonii Apollinaris stilum emendicare coactus est ad vitam S. Aniani describendam.

5. *Epistola ad Demetriadem virginem*, quæ est *Exhortatio ad humilitatem*. Stilus cum libris de vocatione gentium convenit. *Prosperi* esse contendit Antelmius, *Leonis M.* Quesnellus Diss. 1. p. 250. & Diss. IV.

6. *Auctoritates Pontificum de gr Dei & libero arbitrio*. In editioni prioribus non habentur. Adde Fal cium Bibl. Græcæ Vol. XI. p. 397.

7. *Epistola ad Flavianum Episc.* Cl Leonis M. est, sed a quibusdam Pr pero adscribitur. Vide supra libro p. 254. & Tillemontium tom. XVI. 25. seqq.

8. *Epistola ad Augustinum* de reliqu Pelagianæ hæreseos, in operibus Cassi dri p. 640.

III. Supposititia.

1. *De vita contemplativa*, quod ja seculo IX. Ansegisus & Chrodegang tanquam opus Prosperi nostri adducun Sirmondus autem testimoniis Isidori Gennadii adductus Juliano Pomerio t buit. Vide Fabricium nostrum sup lib. XI. p. 197. Prodiit sine mentio loci 1496. & rursum 1487. it. Tau ni, sine mentione anni, 4.

2. *De promissis & prædictionibus D* Hoc opus Cassiodorus Instit. divin. 1. sub nomine Prosperi citat, quo sec. X. sequitur Notkerus, (*a*) & men nolunt Prosperi esse, quia sti ab Afro profectum ostendat.

3. *Chronicon Tironis Prosperi non editum*, de quo jam superius dict est.

4. Huc pertinent etiam illa, Trithemius, & ante illum nemo, Pr pero adscribit, *Epistola ad diversos, viris illustribus, & de Roma capta*.

Opera Prosperi non simul statim s edita, sed successive. Collectio pri prodiit Paris. 1533. 16. quæ tant Epistolam ad Rufinum, & Respons nem ad objecta Genuensium contin Altera Parisina 1538. 8. præter super ra exhibet opus contra Collatore Epigrammata, Epistolas Aurelii C thaginiensis & Cœlestini Papæ, nec r Auctoritates Pontificum. Lugduni 15 fol. Seb. Gryphius addidit Carmen co tra ingratos, Responsiones ad object nes Gallorum & Vincentii, Comme in

(*a*) Is librum hunc valde commendat c. 9. libelli de Viris illustribus, supra lib. XV. a Fabr editi, p. 314.

; , sententias ex Augustino. s 1536. 1538. 1540. 8. ad- s de prædictionibus & de vita :iva. Jo. Sotellus Theologus s, Lovanii 1565. 4. addidit E- ugustini de Semipelagianis, li- :atione gentium, Epistolam ad em, & Canones Concilii II. . In editione Duacensi 1577. on accesserunt, sicut nec in s Colon. 1609. 1630. 8. Ro- Lugd. 1639. Ex recensione rii in Bibl. PP. Coloniensi & Lugdunensi Tom. VIII. ribus Leonis & aliorum per Raynaudum, Paris. 1671. fol. : plenissima usque fuit editio 711. fol. ad Codices manuscri- fita & annotationibus illustra- Huic accedunt Confessio & ı Prosperi, & alia quædam ım Semipelagianorum facien- mquodque opus præmissam ha- vationem præviam, sed ex :io petitam, cujus tomus XVI. nno sequenti prodiit. Editor ı oculis ante ipsam editionem . Vita ipsi præmissa ex co- :montio in Latinum sermo- ersa est.

ne prodierunt Sanctorum Pros- tani & Honorati Massiliensis notis observationibusque illu-). Joanne Salinas, Neapolita- Reg. Lat. ac S. Theol. Lect. Clementem XII. Pont. Max. 32. 8. forma majore. Sed ca- , aut omnia, aut certe ge- era Prosperi hic haberi, ve- tummodo sequentia insunt. cationem & præfationem oc- ta Prosperi ex editione Pari- annotationibus Editoris non ndis, quippe qui Codicibus non infeliciter usus est. Se- nopsis Chronologica operum m S. Prosperi Aquitani, Pros- larii Epistolæ ad Augustinum, *VI.*

Prosperi Carmen de ingratis cum annot. tum propriis, tum Doctoris Lovaniensis & Editoris Parisini, tria Epigrammata, & tandem Honorati Massiliensis Vita Hilarii Arelatensis Episcopi ad MSt. Codices & insigniores editiones recognita notisque illustrata. * Sancti hujus viri epigrammatum ex S. Augustini libris metro expressis codicem MS. offendi in Bibliotheca olim viri clarissimi Francisci Mariæ Florentinii scriptum ut ex vera conjectura judico sæculo XIII. Est vero illud satis diligenter curatum fertque adjunctas adnotationes aliquas eadem qua cætera manu descriptas interlineares, ut vocant. Porro in his adnotationibus bonæ frugis pauca vel nulla sunt; scriptum illud Prosperi satis emendatum, & fere congruens cum optimis illis codicibus, quos novissimi operum S. Prosperi editores consuluerunt. In fine absque novo titulo habet integrum carmen ad uxorem non ea tantummodo parte, quæ anacreontica est, sed & altera pariter, quæ elegiaco carmine scribitur. Nihil ineditum in eo mihi occurrit nisi pauca hæc carmina, quæ in exordio epigrammatum ab alio quopiam adjecta constat, hic vero cum nullibi obvia sint, danda censeo.

Hæc Augustini sacris epigrammata dictis,
Dulcisono rethor componens carmine Prosper
Versibus exametris depinxit pentametrisque,
Floribus ex variis ceu fulget nexa corona;
Unde ego te lector relegis qui hæc sedulus, oro
Intentas adhibere sonis cælestibus aures;
Istic nam invenies animum, si cura subintrat,
Maxime quæ doceant sacræ modulamina legis

C Ob-

nal des Savans 1712. p. 284. Mem. de Trevoux 1712. p. 1855. Acta Erud. 1713. p. 243. ta Erud. tom. I. p. 986.

Observare homines, vel quod sibi
maxime vitent,
Si demum cœli cupiunt qui scandere
regnum.

Prosper, Notarius B. Leonis Papæ & Episcopus *Hispalensis*. Ejus est *liber responsionum ad excepta, quæ de Genuensi civitate sunt missa*, MS. in Bibl. Claraevallensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1367.

Prosperi Hispani liber *de factis & dictis S. Augustini* MS. in Bibl. Ambrosiana Mediolanensi. Montfaucon l. c. p. 522.

Prosper Podianus scripsit *de motibus regni Cypri Commentaria*. MSS. in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 140.

Prosper de Regio, ord. S. Augustini, provinciæ Romandiolæ alumnus, Theologiæ Doctor Parisinus, in Comitiis generalibus Ariminensibus studentium in Italia Examinator constitutus. Scripsit *Quæstionem de sensibus interioribus sumtam ex Quæstionibus ab eo Parisiis disputatis super prologum librorum Sententiarum*, impr. Bonon. 1503. 4. & Cæsenæ 1626. Vide Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 596. Gandolfum de ducentis Augustinianis Scriptoribus p. 306.

Prosper Tiro, vel etiam *Tiro Prosper*, Orator & Rhetor, teste Beda de metris, auctor est *Carminis mariti ad uxorem*, de quo supra inter dubia Prosperi Aquitanici scripta n. 2. actum est. Auctor illud scripsit, ut apparet, a. 407. adeoque Prospero Aquitanico senior est, alias nobili genere natus, & bonis sat multis instructus. Hinc Auctores Hist. literariæ Gallicæ tom. II. p. 325. illum a priore Prospero distinguunt, eique simul *Confessionem*, de qua ibidem, tribuunt. Nos rem in medio relinquendam esse censemus.

Prosper Urbinas scripsit *Summulam resolutionum Alexandri*, sive Compendium Summæ Theologicæ Alexandri ab Ales, Possevino laudatam. Hæc Fabricius supra libro I. p. 64.

Prosperi ex Manichæo conversi thematismi XXI. contra Manichæ errores, editi sunt a Sirmondo I. Conciliorum Galliæ, repetiti in ciliis Labbei tomo IV. & Har tom. II.

Provinciæ Comitum, ex familia mitum Barcinonensium, brevis Hi exstat apud Labbeum in Bibl. tom. I. pag. 353.

Aurelius Prudentius Clemens, H nus, Poeta Christianus. Ejus noti pleniorem jam dedit Celeb. noster bricius Bibl. Latina IV. 2. adhi Supplementis, & Lyserus in Hi Poetarum medii ævi, p. 4. De edi nibus vide Daumii Syllabum Poetar Christianorum, qui Paullino Petr rio præmissus est. Nunc exiguum quod spicilegium adnectimus.

Vitam Prudentii dedit Jo. Petrus dovicus, Witteb. 1692. 4. diss. dua plagularum, quæ postea in Opusc illius apparet, & Clericus in Bibl. lecta.

De nævis Prudentii Theologicis q dam collegit Bælius in Lexico.

De ipso Poeta & Commentator accurate judicat Barthius ad Clar num Mamertum p. 305. 307. sed omnes ejus phrases, ritus & allusi ingentibus Commentariis obrui po quam illustrari optat.

Opera edita sunt Daventriæ 147 Librum Cathemerinon Petrus Mo nus edidit Lips. 8. ex officina Ni Fabri. Præfatio ad Matthiam Me rum, Liberalium artium Magistri Illustrissimi Saxoniæ Ducis ad Niv Montem decimarum præfectum, data est Nonis Novembris a. 1522 ipso titulo hæc verba adjiciuntur: *Leonardi Quercini ineptum de pienti poeta judicium nihil moramur*. Qui ille Prudentiomastix fuerit, quem Fabricius in edit. Weiziana p. *Quercetanum*, eumque *viri obscuri* gio mactat, fateor me adhuc igno Sub finem additur Acrostichis Sed C

(a) Hujus nomen in Christiani Meltzeri Historia Schnebergensi renovata frustra requires.

nerinon hymni sex priores cum
o notarum editi sunt a Jo.
Rectore Budissinensi, Gorlicii
.
ntio adjungi solent *Amœni Di-*
sive *Enchiridion utriusque Testa-*
quod *Manuale amœnum* vetus
intitulavit, uti exstat in titulo
nchiridii, Lipsiæ per Jac. Than-
99. 4. Editum est post alios ab
Rivino inter Auctores de lau-
omini. Prudentium vero aucto-
ıoscere negat Rivetus in Criti-
. III. 26.
ntius Tricassinus sive *Trecensis*,
fuit Hispanus, ubi nomen ei
lum fuit *Galindo*, quod est no-
elinde. Fuit Trecarum in Gal-
copus, qui a. 846. Synodo Pa-
a. 849. Concilio Turonensi IV.
3. Suessionensi II. interfuit. In-
si elogium tribuit Auctor vitæ
erti c. 2. in Actis Sanctorum
Januar. pag. 511. Obiit a. 871.
.nnalibus Bertinianis constat.
a ejus sunt hæc:
prædestinatione contra Joannem
seu *liber Jo. Scoti correctus a*
o. Editus est a Nic. Camuzato
quitatibus Tricassinis, Gilberto
io inter Scriptores de prædesti-
& gratia tom. I. part. I. p.
de J. Jac. Hottingeri diss. de
ıæresi Prædestinatiana & Gode-
Tiguri 1710.) sect. 2. p. 54.
ι igitur est unus & idem liber
repanio Floro, de quo Noster
ɔ. IV. p. 65. circumspici vo-

llectaneum de tribus Epistolis ad
um Remensem & Pardulum Lau-
Episcopos, prodiit sub finem
Godeschalci Ludov. Cellotii:
vero jam a Mauguino tom. I.
p. 6. edita fuerat.
istola tractoria (non *tractatoria*,
iose expresserunt in Caveo,)
quatuor Capitula Conventiculi
nsis, exstat l. c. Mauguini p.
hæc tria Opuscula habentur in
Bibl. PP. Lugdunensi tom. XV. p. 468.

4. *Carmina varia* edidit Nicolaus Camuzatus in Antiquitatibus Trecensibus, Augustæ Trecarum 1610. 8. editis, p. 163. b. ex quibus illud, quod Codici Evangeliorum a se comparato præfixum erat, repetiit Barthius Adverſ. XVIII. 11. Ibi vitam suam hoc disticho describit:

Hesperia genitus, Celtas deductus & altus,
Pontificis trabeis officioque datus.

5. *Epistola brevis ad quendam Episcopum* exstat apud Mabillonium Analect. IV. p. 324. edit. post. p. 418.

6. *Annales gestorum regum Francorum* scripsisse testatur Hincmarus in Epistola ad Egilonem, tomo II. Opp. p. 292. Quum vero verba ab Hincmaro ex iisdem citata in Annalibus Bertinianis occurrant, Eccardus rerum Francicarum XXXI. 79. concludit, partem illorum Annalium a Prudentio nostro esse conscriptam. Rationes alias confer apud Eundem. Idem ostendendum sibi sumsit Abbas le Boeuf in *Critica Annalium Bertinianorum*, tom. I. Dissertationum lingua Gallica & ad historiam Francicam illustrandam conscriptarum. Adde Memoires de Trevoux 1742. Jan. p. 63. 97.

7. *Hymnos Ecclesiasticos* ei tribuit Lyserus in historia Poetarum medii ævi, ex quibus Excerpta quædam dedit Abbas le Boeuf sub finem tomi I. modo citati.

8. *Vita beatæ Mauræ virginis Trecensis*, quæ d. 21. Sept. colitur, apud Camuzatum. Illustratur & explicatur a Barthio Adverſ. XLIV. 9.

9. *Collectanea ex Psalmis* MSS. in Bibliotheca Regis Galliarum occurrere testatur Labbeus in Biblioth. MSS. p. 308.

Plura de illo dabit Nic. Antonius in Bibl. Hispana Vetere VI. 11. Bulæus Hist. Academiæ Parisinæ tom. I. p. 629. Acta Sanctorum tom. I. April. p. 531. Hist. literaire de la France tom. V. p. 240.

Tractatus super Ædificium Prudentii MS. est in Bibl. S. Martini Sagiensis

(de Secz.) Eſt autem deſcriptio domus Dei in Apocalypſi propoſitæ, & Commentarius in Poema, cui Prudentius, neſcio quis, titulum Ædificii præfixerat. Vide Bernardi de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1333.

Prudentii cujuſdam liber *de ſeptem peccatis mortalibus, & virtutibus ſeptem oppoſitis*, qui inter MSS. Quedlinburgenſes Eckharti occurrit p. 30. videtur opus ſcriptoris recentioris.

Prumienſis monaſterii juxta Treverim Diplomata exhibent Martene & Durand Collect. ampliſſ. p. 28. ſeqq. Breve Chronicon iidem tomo IV. p. 517.

Ptolemæus de Hiſpania, ætatis incertæ, librum reliquiſſe dicitur *Argerzelli* (fortaſſe, *Algazel*) *introductorium*, ut docet Alphonſus Ciacconius. Nic. Antonius Bibl. Hiſpana vetere tom. II. p. 271.

Ptolemæus de *Fiadonibus*, patria *Lucenſis*, vero nomine *Bartholomæus*, quod nomen Itali in Tolomæum abbreviare ſolent: natus a. 1236. obiit a. 1327. In patria ſe ordini Dominicanorum adjunxit, & Thomæ Aquinatis diſcipulus fuit: Prior aliquoties in conventu Lucenſi & Florentino, poſtea Definitor Capituli Generalis. Ajunt quoque ipſum Joanni XXII. Pontifici a ſacris Concionibus & Bibliotheca fuiſſe. Tandem Epiſcopus Torcellienſis in dominio Veneto creatus eſt. De ipſo vide Bibl. Dominicanas Altamuræ p. 102. & Quetifii p. 541. Jo. Ant. Saxii Epiſt. ad Muratorium, & ipſius Muratorii Prolegomena ad Hiſtoriam Eccleſ. Ptolemæi noſtri tomo XI. S. R. Ital. p. 743. 748. Ughellum tomo V. p. 1396.

Scripſit 1. *Annales ab anno* 1060. 1303. Lugduni typis Jac. Rouſſain 1619. 8. deinde in Bibliotheca Patrum maxima tomo XXV. p. 949. tandem tomo XI. Muratorii p. 1245. Editionem illam Lugdunenſem mancam eſſe obſervat Launojus Epiſt. VI. 14. n. 418. quia a Baronio & Bzovio quædam ex Codicibus Vaticanis adducuntur, quæ in impreſſis non habentur. Henricus Whartonus in Appendice ad Caveum ait, c
nalibus ſimul *Chronicon Pontificu*
Imperatorum Lugduni prodiiſſe,
in Bibliotheca PP. repetitos eſſe
riores non item. Quum igitur
nem Lugdunenſem oculis uſurp
licuerit, hoc tamen dubium
neque Quetifium, neque Mur
ejus mentionem injicere, imo
ſium tantum *Catalogi Imperatoru*
tionem injicere, neſcire tamen,
quam impreſſus ſit.

2. *Hiſtoriam Eccleſiaſticam* a nat
ſto uſque ad a. 1312. cum addi
duorum Continuatorum edita eſ
ratorio S. R. Ital. tomo XI.
Codices ejus MSS. enarrat Q
542. In hoc opere unus ex prim
qui fabulam de Joanna Papiſſa
runt, prout docet Antonius Pa
853. §. 14. & poſt eum Heu
diſſert. de hac Papiſſa, Gotting
§. 11. Ex illo *Excerptum de G*
Roberti Guiſcardi, & eorum Pri
qui Siciliæ regnum adepti ſunt,
per Hieron. Suritam, Cæſara
1578. fol. in Hiſpania illuſtra
III. p. 373. & in Grævii Theſ
ciliæ part. V. Aliud *Excerptu*
Genealogia Caroli Regis Siciliæ
tomo V. Scriptorum Francicoru
du Cheſne p. 816. 893. Que
543. a. dicit hoc Excerptum eſ
culam ex *Catalogo rerum Franciæ*
ipſe in Hiſtoria Eccleſ. VII. 1
get: Sed totum illud in Hiſt
cleſiaſtica, de qua nobis jam ſer
invenies. *Vita Clementis Papæ* I
Baluzii Vitis Paparum Avenio
p. 23. Reliquorum Pontificum
Continuatore illius dederunt P
chius in Propylæo parte II. p. 7
& Baluzius, ex hoc autem Mu
S. R. Ital. tom. III. part. 2.
ſeqq.

3. *Annales Lucenſes* memorat
rius tomo XI. p. 743.

4. *Hiſtoriam Tripartitam*, S
749. Pignorio (*Pignonium* ſem
cat Quetif) citatam, quæ ve

ı reperitur . Ipse Hist. Eccles.
s mentionem injicit.
regimine --- forte *principum;*
:e S. Victoris : in Bibl. Medi-
:ibitur *Liber de Rege & regno*.
: Montfaucon Bibl. MSS. p.
t opusculum 20. D. Thomæ,
› illo imperfectum relictum a
libri II. a Ptolemæo continua-
: . Narrantur enim quædam,
ıporibus Thomæ non contige-
/ersio ejus libri Italica in Co-
mano etiam Ptolemæo tribui-
etif p. *336*. & 543.
ıhemeron memorat Pignon, sed
ıihil ultra constat.
:ro *Concionem* habuit Mantuæ
us noster, in qua Christum non
› Virginis, verum juxta cor
tribus sanguinis guttis conce-
ulit. Contra quem Bapt. Man-
Tractatum *de parte corporis*, *in
ptus est Christus*, edidit, qui
›era ejus habetur. Hæc Rober-
us in Appendice ad Caveum.
ıdem *Additiones ad Martinum*
inde ab a. 1277. nostro tribu-
Fabricio supra lib. XII. p.
vero tale quid nec in duabus
us Martini, quæ ad manum
:c in quoquam alio Auctore
veni.
ales Ptolemæi hujus Lucensis
ısibus typis excusos decurta-
ix credo. Hucusque integros
m prodiisse sat scio. Hiatus
ı infrequentes exhibent, quos
› nova Muratorii implet. Hos
ıcensem scriptorem decet: en
meo MS. codice. Pag. 1205.
›m. XI. post: *efficitur*, adde:
ıta. Ibid. post: *quia*; adde
ia. Post: *quia*, adde *delectat*.
ost: *Martini*, adde: *ordinis*
g. 1251. post: *infra*, adde:
unt sine. Ibid. post: *præfati*,
Romam venit contra. Pag.
: *Europa*, adde: *loquor*. Pag.
t: *Mediolani*, adde: *obtenta*.
ab. scribe: *abbate*. Ibid. post

illud: *qua*, defectus est in edito, nec suppletur in MS. Pag. *1269*. *Communi* &c. MS. *Communi Lucensi Roccam Guidingam de illis* &c. Ibid. *De Astano;* MS. *de Astiano*. Ibid. *Fibio;* MS. *fidio ejusdem Gaiferi*. Ibidem *Chatanias*, MS. *Chatanis*. Ibidem 8. *Kal. Jan.* MS. *VIII. balistas* Januæ. Pag. 1270. *populus;* MS. *populus renitentibus inimicis in contrarium ut in eorum gestis continetur*, in manu. Pag. 1271. *Florentini*; MS. *Florentini cœperunt*. Pag. 1278. *passagium;* MS. *passagium puerorum ultra mare deceptorum*. Pag. 1283. *quod;* MS. *quod collo homines vexilli*. Ibid. *Guidone*, *de;* MS. *de Corrigia*. Pag. *1286*. *Ad Pontem tectum;* MS. *ad Pontem Auseris*. Pag. 1288. & codex pariter meus hiulcus est. Pag. 1287. *devicti sunt Lucenses;* MS. *devicti Senenses*. Pag. 1289. *cujusdam;* MS. *cujusdam nautæ*, *quem*. Pag. 1295. *Epidemia de;* MS. *Ephitima de christianis*. Pag. 1296. *Magistrum infirmorum;* MS. *magistrum infirmum*, *sed isto*. Pag. *1296*. hiatus nullus apparet in MS. Pag. 1300. *non;* MS. *non denegaret* (sic)

Quoad Annales Lucenses certum apud me fixumque est nullos dedisse Ptolemæum ab Annalibus suis diversos. Cum vero in Annales hosce posteriores frequenter Lucensium res invexerit; ideo forte accidit ut Lucenses annales vocarentur. Horum vero Annalium Lugdunensis editio anni *1619*. puros & solos annales continet; de *chronico* vero *Pontificio atque Imperatorum* ne syllaba quidem. Falli vero Launojum constat cum Annales Ptolemæi Lugduni excusos mancos esse arguit, quod Baronius & Bzovius quædam ex Annalibus illis excerpserint frustra in excusis quærenda. Excerpta enim hæc ex historia Ecclesiastica Ptolemæi, non vero ex Annalibus petita sunt.

Ptolemæus sive *P. Annæus Sylvius*, a. 449. ad Eucherium Episcopum Lugdunensem *Laterculum* sive Calendarium misit, de quo vide nostrum supra lib. V. p. 118.

Pu-

Publius Faustus Andrelinus, Foroliviensis, Poeticam, Rhetoricam & Sphæram docuit in Academia Parisiensi, & Psalmos quoque Davidicos explicuit, mortuus a. 1518. Confer Dictionarium Bælianum.

1. *Epistolæ morales & proverbiales*. Argent. 1517. Basil. 1519. In eas commentatus Jo. Arboreus, Theologus Parisinus.

2. *Poemata* cum Comm. Jod. Badii Ascensii. Lugd. apud Paganum, & in Deliciis Poetarum Italorum. Gallice versa a Jo. Prive, Par. 1604. Ipse Andrelinus Ecloga XVIII. fatetur, se a Carolo VIII. Rege, cum Poema de Neapoli capta recitasset, saccum pecuniæ accepisse.

Hecatodistichon. Paris. 1525.

De captivitate Ludovici Sfortiæ, & *de secunda victoria Neapolitana*. Gesnerus impressa esse dicit, quæ a me visa non sunt.

Livia, quo nomine amasiam suam celebrat, libris IV. prodiit Paris. 1490.

Elegiarum libri III. Paris. 1493.

Publius Vigilantius, *Arbilla* cognomine, vel etiam *Axungia*, utrumque enim cognomen usurpavit, patria Argentoratensis. Auguror, nomen ipsius Germanicum fuisse *Schmeerlin*, quod pro more seculi mutavit in *Arbilla*, diminutivum ab *arvina*, deinde in *Axungiam*. In Marchia sedem fortunarum suarum invenit, ubi præsens fuit Joachimo I. ludos hasticos Ruppini celebranti a. 1500. Post in Academia Francofurtensi primus omnium Professor constitutus Eloquentiam docuit, in inauguratione quoque illius sermonem habuit. A. 1512. in Italiam iter molitus est, ut Græcas inde literas ad Germanos referret, sed inter urbem Wimpinam & arcem Ravensburgum telo a vespillonibus trajectus occubuit. Ejus prostant

1. *Epigrammatum & Carminum lib. I.*

2. *Bellica Progymnastica, a Divo Joachimo I. S. R. Imp. Septemviro, Marchione Brandenburgensi, & Henrico Ma-gnopolitano Duce, Novi Rupini cele[...] ta*. 1512. 4. recusa curante Jac. Pa[...] Gundlingio, Berol. 1718. 12. Hun[...] brum Jo. Schragius Electori a Sec[...] & Judex Aulæ vernaculo sermone [...] scripserat, quem Vigilantius La[...] sermone loqui voluit. Habemus ed[...] nem vernaculam Operis Berolini [...] excusam.

3. *Franckphurdianæ urbis ad Ode[...] & Gymnasii litterarii Introductionis [...] remoniarumque observatarum descri[...]* Francof. 1507. 4. repetiit Jo. Chr[...] phorus Becmanus sub initium Auc[...] ad Notitiam Universitatis laudatæ

Desumta sunt hæc ex Centuria [...] deriana n. 80. Becmani Notitia p. 234. Gundlingii præfatione Opuscu[...] tati.

Pubvvellus, Anglus, Artium M[...] ster Oxoniensis, ab ingenio subti[...] fallacibus in disputando argutiis *S[...] sta* cognominatus. Ætatis incertæ, [...] psit *Quæstiones difficiles*. Pitseus Ap[...] Cent. III. 68.

Adamus Puczen de Ovvobach ([...] *Svvobach*) monachus Augustinianus [...] xit a. 1415. scripsit *de fide Cat[...]* libr. I. & *Sermones aliquot*, præse[...] *de laudibus B. Virginis*. Habentur [...] Ratisbonæ in Bibliotheca Augustin[...] rum. Felicis Milensii Alphabetum Eremitarum S. Augustini p. 3.

Pulcherii Episcopi *Opuscula varia* in Bibl. Ambrosiana. Bern. de M[...] faucon. Bibl. MSS. p. 513.

Joannis de Pulchro-Rivo Distincti[...] poris secundum motum solis, in Bibl[...] gia Londinensi. Montfaucon loc[...] p. 630. in Bibl. Moguntina inscri[...] *Compendium de Cyclo solari*, teste Ferd. de Gudeno Sylloge I. p. 35[...]

Pulex de Custodia, a vico Re[...] Vicentinæ *Costozza* ita dictus, tes[...] Bapt. Pajarino, inedito rerum Vi[...] narum Scriptore, *Historiam Vicen[...]* conscripsit, nec non *Carmen de a[...] Caroli IV. Cæsaris in Italiam*. [...] fuit Joannis Boni, duosque fratre[...] buit, Confortum & Jacobum.

ı ejus *de Hermaphrodito* fa-
n est, quod adponere pla-

ıe genitrix gravida gestaret
',
ret, fertur consuluisse Deos.
Phœbus ait. Mars, femina.
neutrum,
forem natus, Hermaphrodi-
m.
tum, Dea sic ait: occidet

ce: Phœbus aquis. Sors rata
fuit.
ıbrat aquas; ascendo: deci-
sis
ıleram, casu labor & ipse

ramis; caput incidit amne:
ıe
, vir, neutrum, flumina, te-
ucem.

Scaliger & Petrus Pithœus
æ antiquioris esse credide-
: pluribus Menagiana tom.

Pulex scripsit *Historiam Vi-*
ıjus fragmentum ab a. 1371.
idit Muratorius S. R. Ital.
p. 1233. quem vide in præ-
& Vossium de Histor. Lati-
p. 794.

Episcopus Cæsanensis, secu-
Sermo unus illius Fulgen-
ribuitus, nec non alii duo,
ulum præferunt: *Sermo Ca-*
ntra eos, qui in festivitatibus
a multa inhonesta committunt,
ıdis causis munera super inno-
iunt, exstat in Codice mo-
dianensis in monte Vosago,
. Ruinarto in Itinere Alsa-
haringico, tom. III. Ope-
morum Mabillonii & Rui-
41.

vel etiam *Donanus Pusinus*,
. Miniatis, scripsit *Sermones*
os, qui bis adsunt in Bibl.
Bern. de Montfaucon Bibl.
um MSS. p. 223. 226.

Pylades Buccardus, patria Brixiensis, Poeta & Criticus sub initium sec. XVI. *Theogoniam Hesiodi* Latine vertit, XVIII. Comœdias Plauti correxit, & quinque Commentariis explicavit, in editione Jo. Britannici. Brixiæ 1506. fol.

Pyleus, vide Libro XV. pag. 278. ubi pro *Modicensis* lege *Modoetiensis*. Bononiæ singulis diebus Sabbathi de quæstione juris proposita disseruit: unde nomen *Quæstionum Sabbathinarum*. Origo quoque *Brocardicorum juris* ipsi tribuitur. Deinde magno stipendio vocatus Mutinam petiit, ibique docuit. Scripsit *Summam in tres postremos Codicis libros*. Egregium ejus commentum Baldus recitat in Practica utriusque juris R. de cautillis: *Machinarii*, inquit, *ex alto lapidem projecturi preclamarunt prætereuntibus, ut sibi caverent. Quidam vero iter faciens, ea voce neglecta, fuit vulneratus, & Machinarios in jus vocavit, ut vulneris impensas solverent; illi Pyleum consuluerunt, qui, cum sciret testibus probari non posse, illos transeuntes præmonuisse, hac usus est arte. Machinarios in judicium duxit, & cum a Pratore interrogarentur, cur temere lapidem dejecissent, monitu advocati nihil responderunt. Mirante id Prætore, & causam quærente, Muti sunt, respondit Pyleus, & nihil audiunt. Tum adversarius, immo, inquit, audivi eos transeuntibus acclamantes, ut sibi caverent. Ergo absolventur, subjunxit Pyleus, præmonens enim de damno non tenetur; eosque liberavit*. Vide Pancirollum de claris Legum Interpretibus II. 21.

Pyrrhus Perottus, sub finem sec. XV. *Præfationem* scripsit in Nicolai Perotti, patrui sui, *Cornu Copiæ*, in edit. Parisina, 1500. fol.

Q.

Q*Ualichinus*, vid. infra *Wilkinus de Spoleto*.

Quedlinburgense Chronicon a sec. V. usque ad a. C. 1205. editum est a Leibni-

nitio S. R. Brunſvicenſium Tomo II. p. 272. & Menckenio Tom. III. pag. 169. Cave tamen res Quedlinburgenſes in illo quæras: nam potius a Clerico quodam ibi commorante compilatum & denominatum credo; quia ad Hiſtoriam Univerſalem pertinet. *Diplomata* vero *Quedlinburgenſia* & *Hiſtoriam* noſtro tempore dedit Frid. Erneſtus Kettnerus.

Querolus, Comœdia ſeculo Theodoſiano ſcripta, ſed Plauto affiƈta. De hac ſufficienter egit Fabricius in Bibl. Latina.

Jacobus Queſtenbergius, ſive *Jacobus Aurelius de Queſtenberg*, Fribergenſis Miſnicus, (*a*) poſt traƈtata Lipſiæ literarum ſtudia Romam venit, & propter καλλιγραφίαν & Latinitatem puriorem Cardinali Veneto, *Marco de S. Marco*, in deliciis fuit: cujus etiam auſpiciis ab Argyropulo Byzantio Græca didicit. Vel ideo dignus eſt, cujus memoria conſervetur; quia Reuchlino multum profuit, controverſiam ſuam Romæ cum Pfefferkornio proſequenti, imo plus, quam Principes & Cardinales. Fuit Romæ Decretorum Doƈtor & Brevium Apoſtolicorum Scriba. Teſte Ge. Fabricio c. 1. Romæ ſuæ *libellum de urbe* conſcripſit, qui an editus ſit, non conſtat. *Epiſtolæ II.* illius ad Reuchlinum exſtant in Reuchlinianis conjunƈtim editis, p. 57. 58. Plura de ipſo Petrus Albinus in Miſnia p. 342. & Jo. Henr. Majus in Vita Reuchlini p. 214. ſqq.

Alius eſt *Sigiſmundus Quenſtenbergius*, ad quem A. 1531. data eſt Epiſtola Eraſmi Tom. III. Opp. p. 1407. quique aulam Ferdinandi ſecutus eſſe videtur.

Quintianus, Epiſcopus Aſculanus, A. 484. al. 453. ſcripſit *Epiſtolam* ad Petrum Fullonem Epiſc. Antiochenum adverſus clauſulam, quam ille Triſagio addiderat, & Anathematiſmos XII. quæ Fronto Ducæus Græce & l Commentaria Zonaræ, dei duinus Tom. II. Conciliori ediderunt.

Quintinus Æduus vel *Hec* cul dubio a patria ſic diƈtu: *in Pſalmos VII. pœnitentiales nem Dominicam*, *in tria Can gelii*, *Speculum Eccleſiæ*, quæ in Bibl. Vaticana. Bern. de con Bibl. Bibliothecarum M

Neſcio an idem ſit Juriu & Profeſſor ordinarius Parif *Corpus* ſive *Colleƈtionem Can* pilavit, MS. in Bibl. Ran ſiis: idem p. 1282.

Quintinus Craſius, natione Ord. Ciſtercienſis, Caroli prior, obiit A. 1151. ſcripſit *multas*, *Elegiarum & aliorum num lib. I.* & alia quædam (Car. de Viſch Bibl. Scripto Ciſtercienſis p. 282.

Quintinus, *Scotus*, Poeta c 1320. Pariſios ſe contulit, & *de patriæ miſeria* compoſuit, typis Stephani Balland, 151 ſam. Neſcio, an ſit *Joannes* cujus *Sermones Morales ſuper Dominicalia totius anni* prodi lon. 1608. 8. Dempſteri Hiſ Scotiæ XV. p. 545. Ge. Mac Eruditis Scotis Vol. I. p. 42

Quiricus, Epiſcopus Barci ſeculo VII. medio. Ejus *Ep* ad Hildephonſum Toletanum a Dacherio Spicil. Tom. I. 311. (edit. novæ Tom. III. 315.) Tertia, ad Tajonem ria, qui ipſi Sententias ex Gre dicaverat, exſtat ap. Mabillo naleƈt. Tom. II. pag. 76. (e p. 64.

Quodvultdeus, nomen Bern gienſis huc uſque incognitun indicat Mabillonius Analeƈt. qui ſimul ejus *Epiſtolas in ca*

(*a*) *VVernigerodam* ipſi patriam tribuit Theodoricus Block in Colleƈtaneis Poeticis, Tom. III. Scriptorum Brunſvicenſium Leibnitii p. 679. ubi tres verſus ex *Inveƈtiva* Queſtenbergii dum Zeltis, poetam arrogantem, adſe hymnum, *Virgo decus cœli*, ſibi adſci

mosi Papæ publicare volebat, nisi Volumen jam in suam molem excrevisset.

Quodvultdeus.

Epistolæ Quodvultdei Diaconi *ad Augustinum*, & hujus ad illum, MSS. in Bibl. monast. S. Martini Turonensis, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica MSS. I. p. 96. Una, qua petit, ut Augustinus Hæreseon Catalogum describat, habetur ante illud Opus Augustini.

LIBER XVII.

RAbanus Maurus, *Magnentius* dicitur vel a stirpe gentilitia, vel a patria Moguntinensi s. Magentina, ut vult Trithemius, & post hunc alii. *Mauri* nomen ipsi, cum Prior esset, adjecit Alcuinus Præceptor, prout ipse docet in præfat. ad Comment. in libros Regum, & quidem in honorem S. Mauri; quod nomen inter Benedictinos non est incelebre.

Natus fuit A. 785. Moguntiæ, quicquid alii contra tradant, teste Epitaphio cujus hæc verba sunt:

Urbe quidem hac genitus sum, ac sacro fonte renatus
In Fulda.

Illustri genere fuit ortus, prout ipse testatur in Epitaphio *Tutini* fratris, ubi sic habetur:

Alta clarorum qui natus stirpe parentum,
More omni proceres æquiparavit avos.

Novennis nomen dedit familiæ Benedictinæ in monasterio Fuldensi. Alcuinum habuit præceptorem, teste Flodoardo Hist. Eccl. Remensi III. 21. & quidem Turonis in monasterio S. Martini, ut probat Henschenius num. 14. Interim fuse de hoc disputat Cæsar Egassius Bulæus in Hist. Academiæ Parisinæ Tom. I. p. 630. 631. Juvenis in Orientem profectus est, cujus rei vitæ illius Scriptores non meminerunt; ipse vero in librum Josuæ cap. XI. 8. sic scribit: *Ego quidem, cum in locis Sidonis aliquoties demoratus sim, nunquam comperi duas esse Sidonas, unam magnam & aliam parvam; quantum ad terrenum pertinet locum.* Monachus An. 810. Scholam Fuldensem aperuit, tunc temporis longe celeberrimam. Abbas factus A. 822. monasterium per annos XX. rexit, & Professionem Scripturæ Sacræ sibi reservavit. Vid. Magnoaldi Ziegelbaur Conspectum rei literariæ Ord. S. Benedicti, part. I. p. 14. 15. 81. seqq.

Postea consensu Abbatis & Monachorum *montanus factus est*, prout Acta vetera Abbatum Fuldensium docent in Actis SS. Ord. S. Bened. sec. IV. part. II. p. 29. h. e. ut explicat Mabillonius, reclusus in Cella, quæ in monte S. Petri sita erat, duodecim stadiis a monasterio, donec factus est Episcopus Moguntinus A. 847. obiit A. 856. Ossa ejus ab Alberto Archiep. Moguntino & Cardinali sec. XVI. Halam translata sunt.

Vitam ejus scripsit Rudolfus Presbyter & discipulus, & postea Jo. Trithemius, quæ duæ una cum Commentario prævio God. Henschenii habentur in Actis Sanctorum Tom. I. Febr. p. 512. 522. & 500. Rudolfus solus apud Mabillonium seculo Benedictino IV. part. II. p. 2. cum hujus Elogio pag. 20. Confer etiam Dissertationem Jo. Franc. Buddei de hoc Rabano, Jenæ A. 1724. habitam, Mabillonium, Trithemium, Serarium libro IV. rerum Moguntinensium, & Ge. Mackenzie de eruditis Scotis, vol. I. pag. 81. seqq. Galliam Christianam Tom. V. p. 446. Hist. literaire de la France T. V. p. 151.

Scripta ejus ordine chronologico recensebimus, Henschenium & Mabillonium duces secuti, tomos autem editionis Coloniensis 1627. simul adjicientes: asterisco insuper illa notantes, quæ in hac editione Colvenerii primum prodierunt.

1. *De laudibus Sanctæ Crucis*, A. 815.

I. p. 273. Prodierunt seorsim Phorcæ opera Jac. Wimphelingii, per Thomam Anshelmum, 1501. fol. Augustæ Vindel. 1605. & cum Tractatu Jo. Valent. Merbitzii de Varietate faciei humanæ, Dresd. 1676. 4.

2. *De Institutione Clericali*. A. 819. VI. p. 1. Coloniæ 1532. in Bibl. PP. Parisina posteriore Tom. X. pag. 559. in Scriptoribus Melchioris Hittorpii de divinis officiis, Colon. 1568. Rom. 1591. Carmen ad Heistulfum Archiepiscopum his libris adjunctum edidit Baluzius Miscell. lib. IV. p. 553.

3. *Comment. in Matthæum*, A. 822. secundum Mabillonium. V. p. 1. * *In quibus advertendum*, ait Colvenerius *in libro VII. cap. 26. & lib. VIII. cap. 26. & 28. quædam deesse, uti ibidem in margine denotatur, quæ ob militum Halberstadensium insolentiam, Ursellis in Archiepiscopatu Moguntino, ubi ille Tomus V. Anno 1622. cudebatur, deperdita sunt.*

4. *Homiliæ*. V. p. 580. *

Sequuntur, quæ ab ipso jam Abbate scripta sunt:

5. *Comment. In Pentateuchum;* implet Tomum II. integrum: ante impressus Colon. 1532. 8. Editio Colveneriana addit Epitomen Commentariorum in *Leviticum*, auctore Strabo Rabani discipulo, p. 296.

6. *In Josuam*, An. 834. Epistolæ dedicatoriæ fragmentum dedit Henschenius, integram Mabillonius p. 41. Ipse Commentarius nondum prodiit.

7. *In Judices & Ruth*. III. pag. 1. * 36. *

8. *In libros Regum & Paralipomenon*. III. p. 45. * 145. *

9. *In Judith & Esther*, III. p. 243. * 279. * Hos ineditos vocat Mabillonius p. 38. descriptos vero manu Petri Franc. Chiffletii se habere dicit. Præfationem dat idem pag. 42. additur pag. 263. * Jac. Pamelii Comm. in librum Judith.

10. *In Machabæos*, ante A. 840. IV. p. 380. *

11. *In Sapientiam & Ecclesiasticum*. III. pag. 362. * 344. Posterior Pa 1544. prodierat ap. Simonem C næum, fol.

Scripta post relictam curam Ab tis.

12. *In Epistolas Pauli* Collectariu A. 842. V. p. 169. * quibus pag. 1 * præmittitur Jac. Pamelii Commen riolus *in Epistolam ad Philemonem*.

13. *In Ezechielem*. IV. p. 169. *

Nunc reliqua sine ordine tempo observato adjicimus.

14. *Excerptio de arte Grammatica P sciani*. I. p. 28. *

15. *De Universo libri XXII.* sive *tymologiarum Opus*, ad Ludovicum R gem, A. 844. I. p. 51. Sententiam jus singularem de damnatione Catec menorum ante baptismum defuncto dijudicat Mabillonius p. 44.

16. *Comm. in Cantica, quæ ad tinas laudes per septimanam dicu* III. p. 295. *

17. *In Proverbia*. III. p. 323. *

18. *In Jeremiam*. IV. pag. 1. B 1534. apud Henricum Petri.

19. *De septem signis Nativitatis mini*. V. p. 746. *

20. *Allegoriæ in universam Scr ram*. V. p. 749. *

21. *De Sacris Ordinibus, Sacram divinis & vestimentis sacerdotalibus*. p. 50. * In multis idem est cum Li I. de Institutione Clericorum, sed pistola præmissa est diversa, & quædam.

22. *De Disciplina Ecclesiastica li III.* VI. p. 60. * In duobus priorib sunt aliquot capita, quæ cum libi de Institutione Clericorum conveniun uti in margine notatur.

23. *De videndo Deo, puritate cor & modo pœnitentiæ*. VI. p. 85. *

24. *De Quæstionibus Canonum pœ tentialium*, VI. pag. 110. * prodieru primum in Auctario Canisiano Pe Stevartii p. 635. post in Thesauro vo Canisiano Tom. II. part. 2. p 293. item a Baluzio in editione Re nonis p. 465. sed sub titulo *Epistolæ*

He-

m *Antissiodorensem Episcopum* scriptæ. Editum est opus A. stola vero præfixa non potuit scripta esse, quia se appellat m. Sub finem c. 33. respontor Heribaldo ad quæstionem: charistia abeat in secessum. ius præfat. ad Seculum IV. inum part. 2. p. 32. seqq. ilcoranistis adnumerat, Basnaem defendit: quos vide, ut um libro VIII. p. 701. nam tem vitamus.

e *vitiis & virtutibus*, *de peccatisfactione & remediis sive pœ*, libri III. VI. p. 125. * quos n. 24. Halitgario potius ad-, sub cujus etiam nomine exd Canisium & in Bibliothecis. Vide Mabillonii Elogium Ra38. Adde Nostrum supra libro. 186. & III. p. 242. Lazius. 1560. 8. post Fragmenta quæroli M. edidit.

nitentium liber unus, post A. ptus, VI. p. 155. prodiit innes pœnitentiales Antonii Auum annot. Venet. 1584. 4.

ota generatione licitum sit ma. VI. p. 165.

consanguineorum nuptiis & maestigiis. VI. p. 166.

anima & virtutibus. VI. p.

*e ortu, vita & moribus Anti*VI. p. 177. Phorcæ apud Thoaselmum, 1505.

artyrologium, VI. p. 179. pritevartio editum Tom. VI. e Tom. II. part. 2. pag. 313. ejus una cum versibus ad Gri-Abbatem editus est a Canisio. p. 326. Alius Prologus Ratbati Seleginstadiensi inscriptus S. Galli erutus est a Mabillolect. p. 418.

emata de diversis cum annot. h. Brovveri, Mogunt. 1617. ag. 202. Epitaphium Lotharii Imp. & Irmentrudis Augustæ edidit du Chesne Tomo II. Scriptorum Francicorum.

33. *Comment. in Regulam S. Benedicti*, VI. p. 246. * qui Smaragdo Abbati debetur, idque teste Sigeberto Gemblacensi de S. E. cap. 118. & Codicibus membranaceis, ad quos Mabillonius provocat.

34. *Glossæ Latino-Barbaræ*, *de partibus corporis humani*, a Goldasto editæ Tom. II. Rerum Alemannicarum. VI. pag. 331.

35. *De inventione linguarum ab Hebræa usque ad Theotiscam*, ab eodem Goldasto editus. VI. p. 333.

Hæc Opera Rabani Mauri in tomos sex distributa edita sunt cura Georgii Colvenerii, Duacensis Academiæ Cancellarii, Colon. 1627. fol. 3. Vol.

Ex illo vero tempore e MSS. prodierunt sequentia:

1. *De prædestinatione adversus Godeschalcum Epistolæ tres*, ad Notingum Episc. Veronensem, & Heberhardum Ducem, a Jac. Sirmondo editæ Paris. 1647. 8. & in Operibus conjunctim editis Tom. II. p. 985. in Ughelli Italia sacra Tom. III. edit. novæ p. 592. 608. in Auctoribus Gilberti Mauguini de Prædestinatione & gratia Tomo I. part. I.

2. *Liber contra Judæos*, a Petr. Franc. Chiffletio editus Divione 1656. (*a*) Agobardi esse statuit Mabillonius in Itinere Burgundico pag. 10. Alii tamen Amuloni Lugdunensi tribuunt. Plura habet Mabillonius in Elogio Rabani p. 39. Alium genuinum Rabani contra Judæos librum ediderunt Martene & Durand Thesauro noviss. Tom. I. p. 401. 594.

3. *Opuscula duo*, *unum de Chorepiscopis*, *alterum de reverentia filiorum erga parentes & subditorum erga reges*, edita sunt a Baluzio ad calcem operum Petri de Marca Tom. 1. p. 285. Hic liber a Rudolfo *Collectarium* appellatur. Prius opusculum habes etiam Tom. V.

igius de Bibliothecis PP. p. 684.

Conciliorum Harduini pag. 1417.

4. *Epistola ad Reginbaldum Chorepiscopum*, A. 848. & *Opusculum de Chorepiscoporum ordinationibus* exstant Tom. VIII. Conciliorum p. 1845. edit. Regiæ, & Tom. V. Harduini p. 1411. in Capitularibus Baluzii Tomo II. p. 1378.

5. *Poemata quædam*, ab eodem Miscell. Tom. IV. p. 553.

6. *Liber de Computo digitorum*, ibidem sub initium Tom. I. Codex MS. auctior & iconibus necessariis illustratus est Lugd. Batav. apud Federicum Pacium, edendus, ut Fabricius noster notavit, a Gabriel du Mont, Roterodami.

7. *In librum Josuæ libros III.* ediderunt Martene & Durand Collectionis amplissimæ Tom. IX. pag. 667. quum Rudolfus presbyter in vita Rabani c. 9. *quatuor*, Trithemius vero in eadem vita III. 3. *duos* tantum memoret.

8. *Epistola ad Egilonem de Eucharistia*, apud Mabillonium Sec. IV. Benedictino part. 2. p. 591.

9. *Opusculum de passione Domini*, editum T. IV. Thesauri novissimi Peziani part. 2. p. 7.

10. *Glossarium Latino-Theotiscum*, non in tota Biblia, ut volunt Lambecius & Nesselius, sed in multas voces Biblicas & aliorum quoque Auctorum. Specimen ejus exstat apud Lambecium de Bibl. Vindobonensi II. p. 415. Majus *Specimen* dedit Jo. Diecmannus, Ecclesiarum Bremensium ac Verdensium Superintendens, quod etiam Commentario non contemnendo illustravit, Bremæ 1721. 4. Integrum vero edidit Jo. Georgius Eccardus rerum Francicarum T. II. p. 950. 976.

11. *Tractatus de Sacramento Eucharistiæ* libris LVII. constans, editus est ex Cuthberti Tonstalli, Dunelmensis Episcopi, Bibliotheca, Colon. apud Jo. Quentelium 1551. docente Oleario Bibl. Eccles. II. p. 112.

12. *Versiculos ad Grimaldum* edidit Mabillonius Analect. Tom. IV. p. 326. edit. novæ pag. 419.

13. *Epistola Synodalis* prolixio Sirmondo edita est A. 1647. Vide mum II. Operum p. 1295. quum *ra* brevior ad Hincmarum Reme ante in tomis Conciliorum edita s

Opera inedita.

1. *Commentarius in Acta Apostol* in Bibl. Collegii Balliolensis Oxo

2. *De vita S. Mariæ Magdalena ber*, in Collegio Magdalenensi Ox

3. *Expositio de Paschate & Agn schali*, in Collegio S. Benedicti Ca

4. *Explanatio in Jesaiam*, in monasterii Heilsbrunnensis in Fr nia, teste Hockero in Catalogo Bibl. p. 14.

5. Liber ad Ludovicum Imp. *blatione puerorum secundum Regul Benedicti*. MS. in Bibliotheca l censi.

6. *Epistola consolatoria ad Eun* Hæc duo memorat Rudolfus in Rabani.

7. *Commentarii in Josuam*, *Esdr Nehemiam*, *Tobiam*, *Job*, *Eccles* & reliquos Libros biblicos, qui nondum adfuerunt.

8. *De rebus gestis a Lothario*, *vico & Carolo Imp. Ludovici Pii* carmine heroico.

9. *De benedictionibus Patriarch Epistolæ ad diversos* & alia a Col rio sub initium Tomi I. memo quorum tamen tituli bene cum sunt conferendi, ne pro inedito tur, quod jam dudum est editum Ephemeridibus Germanicis Gocce 1751. mense Aprili annunciatur ni commentarius in Danielem, ex MS. Codice habere jam editio ratum a P. Ziegelbaur Sueco O Benedicti promulgant. Id quan ut exequatur vir doctus, nisi for licitationes nostras jam præven communi nomine rogo & obsecro. autem cum hæc scribo, primum eumdem Religiosum virum e vi cessisse quod ne cadat in detrim communis expectationis opto.

atus de Sacramento Eucharistiæ
: vulgatus idem omnino est cum
u *de corpore & sanguine Domi-*
legitimus fœtus est S. Paschasii
:i , quare nonnisi mendose MS.
Anglicus, ex quo vulgatus est ,
Mauro illum inscribit . Vide
um Litterar. Gall. T. V. pag.
: T. VI. pag. 15. & 16. præ-

nus alius, cui Codex Jacobi Pa-
:ibuit libellum , qui vulgo sub
i nomine *de Ecclesiasticis obser-*
us editur. Vide Nostrum supra
II. p. 78.

dus, *II.* Episcopus *Noviomensis*
acensis , Ann. 1067. electus , †
:ripsit *Vitam S. Medardi* deces-
i , quæ sub nomine Fortunati
apra lib. VI. p. 180.) exstat a-
ium 8. Junii, & in Actis San-
Tom. II. p. 87. item *Vitam S.*
ta , virginis Novioduni , apud
XI. April. stilo vero primige-
Actis SS. Tom. II. Aprilis pag.
ac Ludov. de Montygny in Ec-
Godobertæ Presbyter , Cano-
Archidiaconus, Gallice reddi-
annotationibus eruditis illustra-
1630. item *Sermonem de Nati-*
Annuntiatione Beatæ Virginis ,
, in Bibl. Vaticana & Tornaci
Martinum servatur . Val. An-
bl. Belgica pag. 785. cui adde
chium Tomo II. Aprilis pag.

de Conceptione virginis Mariæ ,
narrat sanationem cujusdam
pud Noviomum , MS. in Bi-
Martini Tornac. Sanderi Bibl.
MSS. I. p. 122.

ipsius An. 1088. Ecclesiæ Col-
S. Petri Insulis Flandorum da-
stat Tom. III. Opp. dipl. Mi-
64.

dus , ex Regia Frisiorum ac
um Stirpe, Episcopus *Trajecten-*
900. in Scholis Palatinis Pari-
tempore Caroli Calvi a Man-
[Nannone Stauriensi formatus
fuit . Obiit A. 917. Vita ejus præter Bekam , Hedam & alios separatim edita est a Surio d. 29. Nov. post a Mabillonio Sec. V. Bened. pag. 25. Opera ejus hæc sunt : *Laudes S. Martini*, *Laudes S. Bonifacii* , *Tomellus* sive *Sermo de Sancta Amalberga* , qui editus est a Jo. Bapt. Sollerio in Actis Sanctorum Tom. III. Julii p. 88. *Homiliæ de S. Willebrordo*, *Officium de translatione S. Martini* . Vide Trithemium de Script. Eccles. c. 293. Bulæum hist. Academiæ Parisinæ Tom. I. pag. 633. Val. Andreæ Bibl. Belgicam pag. 784. Svvertii Athenas Belgicas , pag. 650. Hist. literariam Galliæ Tom. VI. pag. 158. Eclogam & Sermonem *de S. Lebuino Presb.* edidit Surius d. 12. Nov. *Chronicon breve* rerum a se & suo tempore gestarum memorat Wilh. Helda de Episc. Ultraject. ad Annum 900. *Homilia de S. Suitberto* edita est in Actis SS. Tom. I. Mart. p. 58. & Mabillonio.

SS. Episcoporum , *Martyrum* , *Doctorum atque Pont. Rom. historiam* memorat Lud. Jacobus a S. Carolo Bibl. Pontif. pag. 429. sed ubi MS. aut impressus sit , non addit.

Radbodus, Archiepiscopus *Trevirensis* A. 905. *Epistolam* dedit *Formatam* sive *Canonicam* ad Rotbertum Episcopum Metensem pro Gislemaro Presbytero , ut ei deinde in ipsius parochia degere liceat . Exstat in Conciliis Labbei & Harduini .

Radegundis, Bertharii Thuringiæ Regis filia , nata An. 519. post excidium Thuringiæ capta, sed a Chlotario Francorum Rege in matrimonium suscepta fuit . Paullo post autem Deo se consecravit, ordines suscepit , Pictavis monasterium S. Crucis fundavit , mortua A. 587. ætatis 68. Totum tempus precibus & bonis literis impendit, sic, ut etiam Patres Græcos legeret . Vitam ejus dedit Hildebertus Cenomanensis , cum quo confer aliam Vitam in Mabillonii Actis SS. Ord. Bened. Tom. I. p. 319. & Carmen Venantii Fortunati de

de Excidio Thuringiæ. Ejus nil restat præter *Testamentum* apud Gregorium Turonensem IX. 42. in Conciliis Labbei Tom. V. p. 869. & Harduini T. III. p. 369. Plura dat Hist. literaria Galliæ Tom. III. p. 346.

Radevicus Frisingensis, Ottonis Episcopi Frisingensis amanuensis, post Præpositus Ecclesiæ laudatæ. Continuavit *vitam Friderici I.* Imp. Barbarossæ dicti, *libris duobus*, quorum editiones vide supra libro XIV. ubi de Ottone actum fuit, pag. 188. omissa tamen est illa, quæ inter Opera Historica Patrum Cisterciensium Tom. II. (Ittigius Tomum VIII. Bibliothecæ Patrum Cisterciensium vocat) pag. 162. habetur. Ajunt ipsum ante Fridericum obiisse. Scripsit quoque *duplex Epitaphium Ottonis Episcopi*, quod exhibet Car. de Visch in Bibl. Cisterciensi pag. 256. * Inter editiones operis historici ab Radevico concinnati omissa est tum hic cum a Fabricio supra lib. XIV. editio Muratorii Rer. Ital. T. VI. pag. 739. Ibi tamen in ipsa statim operis dedicatione a Radevico directa Ulrico & Henrico viris clarissimis, omissum est quidpiam quod ex meo MS. Codice hic supplendum censeo. Ita ergo editus Muratorii, *Radevicus S. Frisingensis Ecclesiæ professione canonicus, ordine diaconus licet indignus simul* &c. Codex vero MS. *Radevicus sanctæ Frisingensis Ecclesiæ professione Canonicus, ordine Diaconus, dignitate præpositus licet indignus simul* &c. Utrumque illud Epitaphium Othoni Frisingensi a Radevico positum, quod legi apud Vischium Bibliothecarius noster testatur, ipsemet Radevicus recitat lib. II. cap. XI. operis sui. In eodem MS. meo Codice prioris hujus epitaphii versus sextus in meo MS. Codice nonnihil ab edito discrepat; ita enim in edito: *Formam decens, habilis, juvenis ætate*; Codex vero: *Formam: recens, habilis, juvenis ætate* &c.

Radhodus, nisi forte legendum *Radbodus*, Præpositus Dolensis in Armorica vixit An. 923. Ejus est *Epistola ad*

Adalstanum Anglorum Regem, q
Gvilelmus Malmesburiensis inserui
tæ Aldhelmi, Tomo II. Angliæ Sa
Vide Hist. literariam Galliæ Tom.
p. 203.

Radoinus, Levita sive Diaconus
clesiæ Larinensis, seculo incerto, s
psit *Vitam S. Pardi*, Episcopi L
nensis in Frentanis sub Archiepisco
tu Beneventano. Ea Vita habetur
Actis Sanctorum Tom. VI. Maji p
271.

Radulphus, sive *Rudolphus*, quem
gebertus de Scriptor. Eccles. cap.
historiam Francorum a suo tempore(
xit autem sec. VI.) scripsisse comm
morat. Ejus autem huc usque n
prodiit.

Radulphus Achedunus sive *Acton*
claruit An. 1320. Oxonii literis ir
buit, ibique supremum in Theol
Magisterium consecutus, post Ecc
cuidam præpositus est. Philosoph
Theologus insignis celebratur. Scr
Homilias in Evangelia & Epistola
tempore & Sanctis, *Commentarios i*
pistolas Pauli & Magistrum Sente
rum. Vide Pitseum de illustribus
gliæ scriptoribus c. 474. Lelandu
385. Baleum Cent. V. 13.

Radulphus Albanus, vel *de S.*
no, Monachus Ord. S. Benedicti,
inde Abbas ad S. Albanum, ubi
An. 1150. Mirifice bonorum auct
lectioni incubuisse dicunt. Scripsit
storiam Alexandri Macedonis, cuj
peris quidam Galfredum Henlinge
auctorem faciunt. Deinde *Vitam S*
bani, quam vulgato sermone vert
Frumentarius, prout supra lib. I
76. assuit. Evolve Pitseum cap.
Lelandum c. 315. Vossium de H
Lat. p. 414.

Radulphus Alemannus, Guber
summus totius sectæ Carmeliticæ, t
fretavit in Britanniam, ubi frat
qui in urbibus morabantur, igna
pertæsus, in eremum Holnensem
pe Alnevicum abiit, & Anno
ibidem obiit. Baleus de script.

tai

ent. IV. 50. p. 339. Scripsit *E-*
id diversarum nationum fratres .
ent. XIII. 35.

phus Ardens , Pictavus , ex vi-
ui Bellilocus (*Beaulieu*) dici-
obilibus parentibus ortus . In
ita profecit , ut ante Annum
um Doctoris Theologi honori-
aretur . Fuit Gvilielmo IV. A-
rum Duci a consiliis & concio-
& floruit tempore Philippi I.
um Regis ab An. 1040. usque
). Scripsit

milias in Epistolas & Evangelia
alia & festivalia . Editæ sunt
audium Fremy , Parif. 1564.
Lovan. 1565. Antvverp. 1576.
1604. 8. 2. Vol. Stilus earum
re feculi satis est comtus . Bi-
umius edidit inter Homilias de
Christi .

peculum universale , grande opus
libris distinctum , exstat in Bibl.
na & S. Vincentii , teste Mon-
nio in Biblitheca Bibliothecarum
). 101. 1194.

pistolarum libros II.

istoriam sui temporis , nempe belli
edi de Bullion in Saracenos , cui
Ducis Aquitaniæ interfuit .

tia hæc debetur Claudio Fremy ,
oris nostri usus est , & eorum
editionem promisit , sed non
it . Eandem vero Barthius transf-
Daumio , prout habetur in A-
erariis Struvianis Tom. I. fasc.
66. 67. Adde Daumium in præ-
Homiliarum laudatarum .

ulphus Baldochius , sive *de Bal-*
Anglus , fuit primum Archidiaco-
iddlesexiæ , deinde A. 1298. De-
Londinensis Paulinus , demum
1304. Episcopus Londinensis &
is Regni Cancellarius : obiit An.
Scripsit *Historiam Anglicam* a pri-
ntis origine , nondum editam .
us c. 332. testatur , se illam in
Paulino vidisse . Usserius subin-
illum provocat . *Statuta* etiam &
tudines Ecclesiæ suæ , quum Deca-
nus esset , in unum Volumen congef-
sit , quod ex Monastico Anglicano T.
III. pag. 365. constat . Vide Henr.
Wharthonum in Appendice ad Caveum
p. 7.

Radulphus de Beringhen , Decretorum Doctor & Professor Lovanii , obiit A. 1459. reliquit *Confessionale* , & *Reportata* sive *Lecturam ad Clementinas* , quæ MSS. sunt Lovanii in Valle S. Martini . Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 785. & Bibl. Belgica MSS. II. p. 223.

Radulphus Bituricensis Episcopus , summo loco natus , obiit A. 866. Ejus *Capitula* edidit Baluzius Miscell. T. VI. p. 139. Adde Galliam Christianam T. II. p. 24. Hist. literaire de la France Tom. V. p. 321.

Radulphus Bockingus , vide *Bockingus* .

Radulphus Bristolius (forte Bristoliæ in Anglia natus) primus Ecclesiæ S. Patricii Dublinienfis Thesaurarius , in Episcopum Darensem consecratus An. 1223. decessit A. 1232. Scripsisse dicitur *Vitam Laurentii* , *Dubliniensis Archiepiscopi* . Hæc Waræus de Scriptoribus Hiberniæ lib. II. p. 120.

Radulphus Brito , *de anima* , exstat in Codice Bibl. S. Germani . Montfaucon Bibl. MSS. p. 1128.

Radulphus Cadomensis , natus est Cadomi anno circiter 1080. ab Arnulpho , post Patriarcha Hierosolymitano institutus , militiæ nomen dedit , An. 1107. cruce signatus sub Boamundo Principe & Tancredo Rege militavit . Scripsit *Gesta Tancredi* Siciliæ Regis , præcipue *in expeditione Hierosolymitana* , quæ ediderunt Martene & Durand Thes. novo Anecdotorum Tom. III. p. 107. Stilus ejus est satis elegans , & historia multarum rerum cognitionem suppeditat . Duumviri laudati in Admonitione prævia conjiciunt , Radulphum illum de Acone , quem sub Rogerio nepote Tancredi , & in principatu Antiochiæ strenuum civitatis ejusdem ducem fuisse scribit Gauterus Cancellarius in libro , cui titulum fecit

Bel-

Bella Antiochena, hunc nostrum Radulphum fuisse, quum ille alias de se nihil memoret. Versus quoque nonnunquam immiscet non contemnendos.

Radulphus monachus S. Sepulcri apud *Cameracenses* circa An. 1290. scripsit vel interpolavit *Vitam B. Lietberti* Episcopi Cameracensis & Atrebatensis. Edidit eam & annotationibus illustravit God. Henschenius in Actis Sanctorum Tom. IV. Junii p. 585.

Radulphus Camertianus, Germanus, Carmelita, vixit A. 1348. scripsit *ad Episcop. Salzburgensem in civitate Frisancensi* (sic erat impressum, forte *Frisingensi*) *de futuris eventibus*, & alia. Hæc Gesnerus. Adde Baleum Cent. V. 42. in Append.

Radulphus Caroli loci monachus, Ord. Cisterciensis, Guilielmi Archiepiscopi Bituricensis, ejusdem monasterii quondam Abbatis, scriba, circa An. 1210. Scripsit *de gestis præfati Guilielmi*, quod in membranis ejus monasterii extat. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis pag. 282. At vero nomen Episcopi tunc erat *Girardus* vel *Giraudus*, docente Gallia Christiana Tomo II. p. 63. Igitur aut nomen, aut æra hic est mutanda.

Radulphus Cicestrius, ex Sudosaxiæ comitatu natus, Monachus Dominicanus, vixit An. 1270. & descripsit *Vitam S. Ricardi Episcopi Cicestriensis*, cujus Confessor fuerat. Nic. Trivetus ad An. 1252. Gesnerus & Lelandus c. 260.

Radulphus Coggeshale. Vide supra lib. III. p. 398. & post Caveum p. 627. Adde sequentia: Ante dignitatem Abbatis monasterii Coggeshalensis Canonicus erat Barnevelensis, & in Terram Sanctam profectus scripsit quæ vidit & audivit. Ejus *Chronicon Terræ Sanctæ* s. *Libellus de expugnatione Terræ Sanctæ* editus est a Martene & Durand Collect. ampliss. Tom. V. pag. 543. *Chronicon Anglicanum* ab An. 1066. 1200. ab iisdem p. 801. cui pag. 871. subjungitur *Libellus de motibus Anglicanis s[...]*
ne Rege.

Radulphus Coleburgus, Angl[...] mum Oxonii, post Parisiis [...] inter Franciscanos Sacrarum li[...] Prælector & Professor fuit. De [...] ejus adhuc non constat. Vide [...] dum c. 250. Pitseum in Appe[...] 70. Baleum Centur. X. 70.

Radulphus de Columna, nome[...] co *Coloumelle* regionis Carnoten[...] bens, Canonicus Carnotensis, v[...] 1290. & scripsit ad Lampertum [...] stello *Tractatum de translatione* [...] *a Græcis ad Latinos*, qui exstat [...] lectione Schardii de Jurisdictio[...] perii Rom. & apud Goldastum [...] narchia S. Imperii Tom. II. p. [...] illo Chronicon Martini Poloni c[...] quem Auctor *Episcopum Consentin[...]* vocat, quod ante a nemine obse[...] docet Jo. Liron in Bibl. Carno[...] 120. Adde Caveum, Dupinium [...] dinum. Alii Tractatum Landul[...] gaci tribuunt, de quo Noster [...] lib. XI. p. 240.

Radulphus de Diceto, Anglus, [...] peragratas plures Europæ Acad[...] Archidiaconus Londinensis, & [...] 1283. Decanus Paullinus. Scrip[...] quentia, quæ edita sunt:

1. *Historia compendiosa de R[...]* *Britonum*, usque ad sec. VII. Ex[...] Galei Script. rerum Brit. Tom. [...] 553.

2. *Abbreviationes Chronicorum*, [...] 589. ad 1147. apud Twysdenum [...] Angl. p. 429.

3. *Imagines Historiarum*, est co[...] tio superioris Operis ab A. 1148. [...] apud eundem p. 525.

4. *Series caussæ inter Henricum* [...] *& Thomam Archiepiscopum Cant[...]* *sem* ab A. 1162. 1172. ibid. p. 7[...]

5. *Indiculus de successione Archi[...]* *porum Cantuariensium*, *& a quibu[...]* *stolicis pallia susceperunt*. Ex me[...] nis Lambethanis edidit Henr. W[...] nus Angliæ sacræ Tom. I. p. 87[...]

(*a*) Confer hic Ughelli Italiam sacram Tomo IX. p. 218.

Excerpta ex Historia de Præsuli-lia, quam a S. Augustini ad-torsus, ad Johannis Regis co-em, (cui ipse A. 1199. inter-duxit. MS. exstat in Bibl. Nor-Codice CCXX. *Opus tamen*, rtonus præfatione Tomi I. p. *indignum judicavi: ideo quod re ante Annum* 1120. *ex Beda sburiensi hauserit*, *quæcunque au-A.* 1120. *ad* 1199. *habet*, *in suas prædictas*) Abbreviationes orum & Imagines Historiarum) *erbis retulerit*; *si Archiepiscopo-tuariensium demas historiam*, *quæ in secundi voluminis calce locum*. Et edita est quoque ibi pag.

liqua sunt inedita, quorum ti-x Baleo Cent. III. 62. & Pit-. 300. adscribimus: *De tempori-di*, *Annales Stephani*, *Opus Chro-*, *Continuationes Roberti de Mon-præclaris Scriptoribus*, *de adventu*, *Gesta Normannorum*, *Origines -um & Scotorum*, *de Synodis Ec-Postilla in Ecclesiasticum & Sa-*, *Epistolæ ad diversos*, *Sermo-mirabilibus Angliæ*. Adde Ca-t Vossium de Historicis Latinis, Hist. Universitatis Parisinæ T. 769. Wharthonum præfat. To-Angliæ Sacræ pag. 27. 28. No-upra libro XI. p. 241.

lphus Dominicanus, vid. supra *nsis*.

lphus Dunstaplus, vide lib. IV.

lphus Eboracensis, Archiepisco-XII. Ejus *Epistola ad Calixtum am de injuriis Ecclesiæ Eboracen-*t in S. R. Angl. Tvvysdeni p.

lphus Eleemosynarius, Anglus Mo-Benedictinus in Monasterio West-riensi, ubi ipsum quoque ad em Abbatis adspirasse ajunt. O-. 1160. Scripsit *Homilias in E-& Epistolas*, & *de peccatore li-n. VI.* *brum* I. Lelandus c. 223. Pitseus c. 216.

Radulphus Feriburgus: hujus *Opera quædam* memorat Pitseus c. 629. præterea vero nihil.

Radulphus Flaviacensis monasterii in territorio Bellovacensi Abbas Ord. S. Benedicti. Vixit sec. XII. quod ostendunt Labbeus & Oudinus. Habemus ejus *Commentaria in Leviticum lib. XX.* excusa primum apud Quentelium Coloniæ 1536. fol. deinde in Bibl. PP. Colon. Tom. X. & Lugdun. T. XVII. illata. Inedita ejus sunt *Comment. in Epistolas Pauli*, *in Parabolas Salomonis*, (alii *Ciceronis*) *Historia Francorum*, & *Chronicorum lib. I.* (*a*) Vide Gesnerum & Vossium p. 339. Caveus & Olearius tres *Radulphos* in unum confundunt, Flaviacensem, Fontanellensem & Nigrum. Hunc quoque Nigrum & nostrum du Pin Tom. IX. pag. 185. & Bælius. Denique miror Bælium, cum de hoc Radulpho & loco ejus de Joanna Papissa agit, differentiam inter *Radulphum Flaviacensem*, & *Ranulphum Higdenum*, auctorem Polychronici, non melius inculcasse.

Radulphus Fontanellensis, Abbas in Galliis, primum Decanus, vixit An. 1031. Meminit ejus Chron. Fontanellense Append. I. cap. 8. apud Dacherium Spicil. Tom. III. An idem sit cum Radulpho Flaviacensi disquirit Jac. Hommey in Supplemento Patrum p. 279. Mihi videntur diversi esse. Nam *Comm. in Canticum Canticorum* nullam mentionem faciunt, qui de Flaviacensi agunt, qualem tamen scripsisse Fontanellensem notum est, editum vero a Jac. Hommey l. c. p. 276. quum prius Gregorio Magno tributus fuerit. Editiones priores memorat Fabricius noster supra lib. VII. p. 88. Cæterum hunc Radulphum Oudinus Tomo II. p. 773. vocat *Scriptorem imaginarium*, *Sanctum novi Calendarii*. De Opere ipso vid. infra *Robertus de Tumbalenia*.

Radulphus Fresburnus, ex Northumbria oriundus. Juvenis in Palæstinam E mi-

(*a*) Chronico confer Spanhemium Tomo II. Opp. p. 586.

militaturus abiit, in monte Carmelo vero illius loci religione delectatus, Monachus fit, eumque ordinem primus in Angliam introduxit, variis quoque ibi monasteriis ejusdem exstructis. Obiit A. 1274. Scripsit *Exhortationum piarum & Epistolarum libr. I.* Vide Baleum Cent. IV. 1. Pitseum c. 393.

Radulphi Galæ, nescio cujus, *Memoriale pro Decretalibus*, MS. exstat in Bibl. S. Quintini Beluacensis. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1348.

Radulphus Gallus, Monachus Cluniacensis, vixit extremis temporibus Conradi III. & *Vitam S. Petri Abbatis Cluniacensis* descripsit, quæ MS. habetur in Monasterio Cluniacensi. Vossius de Histor. Latinis II. 50. p. 412. Edita vero est T. VI. Monumentorum Edmundi Martene p. 1187.

Radulphus Glaber, vid. *Glaber Radulphus* lib. VII. p. 95.

Radulphus, *Raulphus de Glanvilla*, Scotus, tempore Henrici II. Regis scripsit *Legum Scoticarum libros XIII.* ex quibus depromti sunt libri IV. Institutionum de Legibus Scoticis, quæ primo loco exstant in Jo. Skenæi Legibus & Consuetudinibus Scotiæ. Vid. supra lib. VII. p. 165.

Radulphus de Hengham, Capitalis Angliæ Justitiarius, deinde summus judiciorum privatorum Præfectus, obiit A. 1309. cui Londini in æde Paullina hoc Epitaphium positum est:

Per versus patet hos, Anglorum quod jacet hic flos,
Legum qui tuta dictavit vera statuta,
Ex Hengham *dictus* Radulphus *vir benedictus.*

Ejus *Summa magna & parva Legum Anglicarum* cum notis Seldeni prodiit Lond. 1616. post in Operibus illius Tom. III. p. 1911.

Radulphus Hygdenus, melius *Ranulphus*, de quo tamen jam supra actum est libro VIII. in *Higdenus*.

Radulphus Kellæus (alii *Kullæus*) non Anglus, ut Possevinus [...] Apparatus sacri, & Pitseus [...] tradunt, sed Hibernus, Ponta[...] Droghedæ) natus, Davidis [...] Carmelitæ, & mercatoris Gu[...] uxoris filius, in Cœnobio K[...] monachus Carmelita, An. 13[...] nis sui Procurator, post gene[...] vocatus, demum An. 1345. [...] scopus Cassseliensis, obiit A. [...] Nov. Scripsit *de Jure Canonic[...] & Epistolas*. Balæus Cent. [...] Waræus de Scriptoribus Hibe[...] I. p. 72.

Radulphus Laudensis, *de* [...] MS. in Bibl. S. Victoris. [...] Montfaucon Bibl. MSS. p. 13[...]

Radulphus de Linham, Math[...] Anglus, A. 1256. scripsit *Ka[...] Ecclesiasticum*, partim prosa, [...] carmine, sive *Expositionem Ka[...]* quæ inter Opera Bedæ habetu[...] I. p. 215. sub titulo *de Emb[...] ratione*. Tribuitur autem Rad[...] stro in Codice Cottoniano. [...] dinum Tomo III. p. 236.

Radulphus Lokeslejus, Franci[...] Theologus Oxoniensis, circa [...] Scripsit *in libros Sententiarum* [...] *ra varia Aristotelis*, & *de paup[...] vangelica*. Lelandus de Scrip[...] tannicis c. 273. Pitseus c. 44[...] *phum* vocat, & An. 1310. flo[...] cit, qui consentientes habet [...] gum & Willotum.

Radulphus Londinensis, Th[...] Ætas ejus incerta est. Scripsit [...] *rium*, h. e. *de lapsu & repara[...] minis*. Pitseus in Append. c. 7[...]

Radulphus a Longo Campo, [...] Ord. Cisterciensis, variis A[...] Galliæ Academiis peragratis, [...] *Commentarios in Anti-Claudian[...]* tas & cætera ejus ignorantur. [...] loc. cit. cap. 69. Baleus Cent[...] 13. Car. de Visch Bibl. Scr[...] Ord. Cisterciensis p. 283.

Radulphus Marham, Ord. S[...] stini in cœnobio Linnensi C[...] Norfolcensis, monachus, post

demia Cantabrigiensi Theologiæ Magister, vixit An. 1380. Scripsit *Manipulum Chronicorum libr. VII.* Est in Bibl. Regia Parisina. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 980. *Indices fusissimos eorundem Chronicorum libr. II.* & *Concionum ad populum libr. I.* Baleus Cent. VI. 63. Pitseus cap. 654. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 598.

Radulphus, Monachus & Abbas *Melrosensis* in Scotia, Ord. Cisterciensis, post A. 1210. Episcopus Dunelmensis, scripsit *Acta Concilii Perthusani in Hibernia*, *Ad suos Melrosenses lib. I. Epistolarum ad Joannem Cardinalem in Hiberniam Legatum lib. I.* Vid. Dempsteri Chron. Schotiæ VIII. 61. Car de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 283.

Radulphi de Montfiquet Tractatus *de existentia totius Christi in sanctissimo altaris Sacramento*. Parif. per G. Mareef, 1481. fol. memoratur in Annalibus Typographicis Mich. Maittaire T. I. p. 427. edit. poster.

Radulphus Niger, Suffolcensis, Archidiaconus Glocestriæ, vixit A. 1217. Proditionis apud Henricum II. Regem accusatus in exilium ejectus est, ac proinde virtutes & res ipsius gestas in scriptis suis omisit. Scripsit *Chronicon a nato Christo ad An.* 1213. Aliud *a mundo condito*, *de Regibus Angliæ a Guilielmo I. in Pentateuchum*, *Leviticum*, *libros Regum*, *Epitomen in Paralipomena*, *Pantheologicon*, *Hebræorum nominum interpretationes*, *Remediarium in Esdram*, *de quatuor festis B. Virginis*, *de triplici via peregrinationis Hierosolymitanæ*, *de rebus gestis Regis Johannis*, *Initia Henrici III.* Baleus Centur. III. 76. Pitseus c. 312. *Chronicon* in variis Angliæ Bibliothecis adest. Evolve modo Indicem Montefalconianum.

Radulphi Normanni, Canonici Parisini, *Quodlibeta* exstant in Codice MS. S. Victoris. Bern. de Montfaucon Bibl. MSS. p. 1374.

Radulphus de Noviomago, a patria sic dictus, Ord. Prædicatorum Coloniæ vergente sec. XV. Ejus est *Legenda B. Alberti Magni Episc. Ratisponensis*, Colon. apud Jo. Kœlhof, 4. sed sine mentione anni, typis Gothicis. Jac. Quetif de Script. Ordinis Prædicatorum p. 871. Aliam editionem Coloniensem A. 1490. memorat Val. Andreas in Bibl. Belgica p. 800.

Radulphus, vel etiam *Rodulphus Presleus*, vulgo *de Presles*, Gallus, Consiliarius Caroli V. Galliæ Regis ac libellorum supplicum Magister circa A. 1370. Scripsit *Tractatum de potestate Pontificali & Imperiali s. regia*, quem Melchior Goldastus Tom. I. Monarchiæ p. 39. inseruit. Lud. Jacobus a S. Carolo Bibl. Pontificia p. 429.

Radulphus Radiptorius, Anglus, monachus Ord. S. Francisci & Doctor Theologus Oxoniensis A. 1350. Mentio ejus fit in libro Conformitatum S. Francisci. Scripsit *Commentarios in libros V. & N. T. super Magistrum Sententiarum*, *Lecturas scholasticas*, *Quæstiones ordinarias*. Baleus Cent. V. 82. Pitseus cap. 579. Waddingus de Scriptoribus Ord. Minorum p. 290. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 318.

Radulphus Remingtonus, ætatis incertæ Scriptor. *Annales* ejus MS. exstant Cantabrigiæ in Collegio S. Benedicti, teste Pitseo in Append. c. 72. & Th. Jamesio.

Radulphus de Rivo, Breda Brabantiæ urbe oriundus, & Theologus & Jureconsultus, Romæ Græcas literas tradentem audivit Simonem Constantinopolitanum Thebanorum Archiep. qui A. 1383. floruit, postea Decanus Tongrensis. Tempore schismatis Pontificum Romæ fuit, unde omnia, quæ refert, ipsemet vidit. Obiit non A. 1483. ut in vita ex scriptis ejus confecta apud Chapeavillium mendose expressum est, sed A. 1403. Romæ. Scripsit

1. *Calendarium Ecclesiasticum*, sive *de Canonum observantia*, per Melch. Hittorpium ex Codice Pamelli editum, Lovan. 1568. in Bibl. PP. Parisina prima

ma Tomo IV. & maxima T. XXVI. p. 4. Bollandus negat se vidisse, Præfatione generali ad Acta Sanctorum p. 52. Val. Andreas Opus *de Canonum observantia a Calendario Ecclesiastico* distinguit, & prius Colon. 1568. 8. Romæ 1590. & in Bibl. PP. Parisina & Coloniensi prodiisse ait; posterius autem Jac. Pamelii opera editum, Lovanii apud Hier. Wellæum.

2. *Gesta Engelberti de Marca, Joannis ab Arkel, & Arnoldi de Horn, Episcoporum Leodiensium*, ab Ann. 1347. ad 1389. quæ habentur Tom. III. Chapeavillii p. 1.

3. *De Psalterio observando*, MS. in cœnobio Corsendoncano.

4. *Catalogus librorum MSS. per Belgium*, Duaci fuit apud Ge. Colvenerium.

5. *Martyrologium* versibus complexus est.

Adde Val. Andreæ Bibl. Belg. pag. 785. 786. Franc. Svvertii Athenas Belg. pag. 651. Oudinum Tomo III. pag. 2223.

Radulphus Roffensis, Episcopus, dein Archiepiscopus Cantuariensis post Anselmum, obiit A. 1121. & *Homilias quasdam* reliquit. Baleus Cent. X. 43.

Radulphus Spaldingus vel *Spauldingus*, Anglus, Ordinis Carmelitani Monachus in cœnobio Stanfordensi, postea Doctor & Professor Theologiæ Cantabrigiensis, obiit circa A. 1390. Suspicionem suis fecit, quod Waldensibus aut Wiclefitis faverit. Scripsit *Sermones*, *In Elenchos Aristotelis*, & *Determinationes S. Scripturæ*. Lelandus c. 436. cujus Codicem edito pleniorem habuit Baleus Cent. XI. 29. Pitseus cap. 694.

Radulphus Strodus vel *Strodæus*, non Anglus, sed Scotus, in monasterio Dryburgh provinciæ Teviotdale educatus, Ord. Fratrum Prædicatorum, Poeta laureatus, Oxonii diu studuit, socius Collegii Mertonensis, Galliam peragravit & Italiam, Syriam item & Terram Sanctam, contra Wiclefi dogmata acriter disputans circa A. C. 1370. Musices quoque fuit st Scripsit *Fabulas*, *Panegyricos quentiarum formulas*, Venetiis impressas, *Summulas Logicales matum strophas*, *Phantasma Ca giacum*, *Itinerarium Terræ Sanc tiones & XVIII. argumenta co cleffum*, *Opuscula*. Vide Leland 421. Baleum Cent. VI. 44. Pi 629. Georgium Mackenzie de Scotis vol. I. p. 426. Quetif ptoribus Ordinis Prædicatorum

Radulphus, Monachus *S. S* sec. XI. circa A. 1176. Scrip *S. Lietberti*, *Episc. Cameracensi trebatensis*, quæ exstat apud Da Spicil. Tom. X. p. 675. edit. II. p. 138. & in Actis SS. T Jun. p. 586. cum Comment. I nii.

Radulphus, Abbas *S. Trudo* infra *Rodulphus*.

Radulphus de S. Victore, sc *per Leviticum*. Hæc Bulæus H versit. Parisiensis Tom. III. p

Radulphus, Anglus, Ord. C sis, ex monacho Claravallensi *lensis* in Belgio monasterii Al mus a S. Bernardo A. 1132. post obitum An. 1197. corpu vatum & publicæ veneration tum est. Scripsit *Expositionem lam S. Benedicti*. Obiit A. 11 Sanctorum Tom. II. Januari Car. de Visch Bibl. Scriptor Cisterciensis.

Radulphus, *Villariensis* in I cœnobii monachus, Ord. Cist Ejus *Epistola ad Guibertum* Gemblacensem cum hujus re habetur Lovanii ad S. Martinu de Visch Bibl. Scriptorum (stercienfis pag. 283. 284. Val. Bibl. Belgica p. 785. Svvertii Belgicæ p. 651.

Radulphus Wendover, vide IX. p. 167. & VII. p. 164.

Radulphus, *Wintoniensis* Pre Scholæ Præfectus, sec. incerto *Epistolam ad Elyenses*, de cura

ginæ letali, quæ sibi merito S. Etheldredæ contigerat. Exhibetur a Thoma Elyensi in Miraculis illius Sanctæ cap. V. in Actis Sanctor. Tom. IV. Julii p. 549.

Ragimbertus, Leuconaensis Abbas tertius in Diœcesi Ambianensi, hodie dicitur *S. Valery*, scripsit *Vitam S. Walarici primi Abbatis*, qui obiit A. 622. sed stilo rudiore, unde post a quodam emendata est, & edita a Surio d. 1. Apr. pag. 447. Mabillonio Actis SS. Ord. Bened. Tom. I. p. 70. & in Actis SS. Tom. I. Junii p. 16. Compendium ejus Vitæ dat Vincentius in Speculo Historiali XXIII. 21. 22. 23. Eadem Vita apud Mabillonium exstat in carmen heroicum versa. Adde Historiam literariam Galliæ T. III. p. 600.

Raggius, Florentinus, Arithmeticus & Astronomus, An. 1512. scripsit *de siderum cursu*, item *de proportione*, *de intellectu diviso atque composito*. Poccianti Catal. Scriptorum Florentinorum p. 154. *De Astrologia* ad Jo. de Medicis, Cardinalem Diaconum, qui postea Leo X. Pontifex erat, est in Bibl. Medicea Bern. de Montfaucon Biblioth. MSS. p. 301.

Raguel, Presbyter, forte Cordubensis, scripsit *Martyrium Pelagii pueri* A. 925. coronati, & ea quæ narrat, ab iis, quorum in carcere sodalis martyr fuerat, se audivisse innuit. Certe, qua scribit, suo tempore cor Pelagii Cordubæ in æde S. Cypriani requiescere, corpus autem in Ecclesia S. Genesii, indicat se ante A. 966. scripsisse, quo corpus eo translatum fuit. Editum est hoc Martyrium ab Ambrosio Morali cum Operibus S. Eulogii, in Hispania illustrata Tom. IV. p. 247. & in Actis Sanctorum Tom. V. Junii p. 206. Vide Nic. Antonii Bibl. Hispanam Veterem VI. 14. n. 337. 8. & Papebrochium p. 205.

Rahevvini, nescio cujus (Codex MS. habet *Rahevv.*) ad H. Papam *Flosculus*, id est, libri duo Rhythmici, quorum unus Sententias Theologicas de Deo & SS. Trinitate, alter de Angelis complectitur, exstat in Bibliotheca Monasterii Tegernseensis, teste Bern. Pezio in Dissert. Isagogica ad Tomum I. Thesauri novi Anecdotorum p. 14. Opus in Codice membr. quingentorum annorum sic incipit:

Instas, urges precibus, Pater venerande,
Admones, nunc acuis, nunc hortando blande.

Raimilius in Catalogum Mithridatis ad Nicolaum V. exstat in Bibl. S. Gatii Turonensis. Bern. de Montfaucon Bibl. MSS. p. 1275. Sed quidnam libri sit, non possum dicere. Fortasse ad *Raimundum Mithridatem* pertinet, de quo Noster libro XII. p. 81.

Raimirus Gaditanus, cujus *divinationem sideralem* typis impressam memorat Gesnerus.

Raimundus de Ageles vel *Agilæus*, Canonicus Podiensis, & Episcopi sui, qui simul Comes Tolosanus erat, Cappellanus, cum quo An. 1095. in terram Sanctam abiit, & res ibi per quinquennium gestas, testis αὐτόπτης sub titulo *Historiæ Hierosolymitanæ* descripsit. Exstat illa in Gestis Dei per Francos Tom. I. p. 139. Annotationes in eam Barthianas cum Indice & Glossario edidit Jo. Petrus a Ludevvig Tom. III. Reliquiarum pag. 230. seq. Caveus fidem auctoris ex hac sollenni execratione æstimandam censet, quæ p. 163. legitur: *Oro igitur & obsecro omnes, qui hæc audituri sunt, ut credant hæc ita fuisse. Quod si quicquam ego præter credita & visa studeo referre, vel odio alicujus apposui, apponat mihi Deus omnes inferni plagas, & deleat me de libro vitæ.* Ad hæc verba autem duo regerenda esse censet Barthius. Primum, quod ad *visa* spectat, virum bonum nonnunquam præstigiis illusum fuisse, p. 231. quod autem ad *credita*, non sine judicio addit p. 268. *Credita dici possunt etiam falsissima. Nihil enim tam stulte fingi fere potuit, quod superstitio idiotica non aliquatenus crediderit.*

Rai-

Raimundus Albertus, Barcinonensis, præfectus Generalis ordinis S. Mariæ de Mercede, tandem a Joanne XXII. Cardinalis creatus obiit A. 1330. Ordinavit sodalibus suis, qui regularem & secularem hujus instituti familiam sub eo simul habere cœperunt, *Breviarium*, *Missale*, *Ceremoniale*: item *Constitutiones*, quæ in generalibus Anni 1327. comitiis Barcinonensibus promulgatæ etiam nunc observantur: *Acclamationes Catholicas pro Ecclesiasticis honoribus*, sive *admonitionem pro immunitate bonorum Ecclesiasticorum*, *de resignatione propria voluntatis*, *de obedientia* &c. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. IX. 4. n. 212. Oldoini Athenæum Romanum p. 574.

Raimundus de Altoponte, sive *de Hautpont*, Gallus, Theol. Doctor & publicus Sacræ Scripturæ Professor in Academia Parisiensi, ord. S. Augustini, circa A. 1424. scripsit *Comm. in omnes D. Pauli Epistolas*, quæ exstant Parisiis in Bibl. Augustinianorum. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 599.

Raimundus, monachus *S. Andreæ* prope Avenionem vergente seculo XI. scripsit *Vitam S. Pontii* Abbatis & æqualis sui, cujus epitomen Hugo Menardus lib. II. Observationum in Martyrologium Benedictinum; integram vero dedit Mabillonius sec. VI. Benedictino parte 2. pag. 493. *Præterea*, ait idem Mabillonius, *habemus sermonem in festo S. Pontii legi solitum, quem Bollandiani primam esse vitæ a Raymundo scriptæ partem rati, eo nomine illum tomo III. Martii ediderunt, cum nihil aliud habere potuissent. At certum est, hunc ipsum nihil aliud esse, quam breve compendium e priori vita, quod fortasse lectionum loco in Officio divino legebatur, excerptum*. * Reliqua ejus scripta Astronomica, sicut & epitomes varias opusculorum quorumdam ab antiquis scriptoribus editorum vide apud authores Historiæ litterariæ Gallicæ Tom. VIII. p. 479. & seqq. omnia tamen adhuc latent in MSS. excepta vita *Pontii* Abba

Raimundus Bernardi, miles gum Doctor, Consiliarius regi ciæ, nec non Ducis Calabriæ degavensis, An. 1383. Legatus Imperatorem, & coram ipso O habuit *pro Clemente Papa VII.* Urbanum VI. Exstat in Mar Durand Thesauro novo Anecd Tom. II. p. 1120.

Raimundus Bequin, Tolosanu Prædicatorum, primum Sacræ S ræ Lector Tolosanus, Sententiar ctor Parisinus, post A. 1321. S apud Joannem XXII. magiste mum A. 1324. Patriarcha Hi mitanus, & Episcopus Lemil Nimocensis in insula Cypro, c 1328. Scripsit *Quodlibeta varia*, opuscula, de quibus hodie nih rest. Vide Jac. Quetif de Scri ordinis Prædicatorum p. 666.

Raimundus Boquierius, Galli tria Narbonensis, XXV. Carm Generalis Magister, scripsit *cont dam Apostatam*. Obiit Perpinia 1388. Hæc Possevinus Tom. II ratus p. 315. ex Simlero.

Raimundus de Canillac, Ga cretorum Doctor, Canonicus S. Crucis in Hierusalem, Arc pus Tolosanus, deinde Cardina scopus Prænestinus, scripsit *R rum librum* ad Septimianum N sem Archiepiscopum: obiit A Anno 1373. Hæc Oldoinus in Romano p. 575. Adde Ughelli sacram Tomo I. p. 215.

Raimundus de Capua, vide in *mundus de Vineis*.

Raimundus, sive *Raimundin tellus*, Cremonensis, Ticini, Ferrariæ Jura docuit circa A Ejus sunt *de verborum obligati* 4. *de legali studio adipiscendo l feudis lib. I.* De patriæ antiq multa congessit quibus deinde cus Cavitellius ex pronepotil est, quem vide in Annalibus nensibus ad Annum 1362. Ar

mona literata Tom. I. pag. 174.

Raimundus de Cornelio, Archidiaconus primum, post A. 1280. Episcopus Cadurcensis, obiit A. 1293. Vide Galliam Christianam Tomo I. pag. 136. *Testamentum* Ann. 1289. datum edidit Baluzius Miscell. lib. IV. p. 502.

Raimundi de Crosis Summa Dictaminis secundum stilum Curiæ Romanæ est MS. in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 141.

Raimundus vel *Remundus*, Abbas *Ebirbacensis*, ord. Cisterciensis, obiit A. 1249. post prælaturam 23. annorum, scripsit jussu Gregorii IX. Pontificis, una cum Sefrido Archiepiscopo Moguntino, & M. Conrado, *Examinationem vitæ & miraculorum S. Elisabethæ*. Car. de Visch Bibl. scriptorum ord. Cisterciensis p. 285.

Raimundus de Forlivio scripsit *de interpretatione legum*. Gesnerus.

Raimundus Gibonius, Monachus S. Germani de Pratis. Ejus *Commentarii* in quasdam Scripturæ partes sive Græcas sive Latinas exstat in Bibl. Monasterii laudati. Bern. de Montfaucon Bibl. Biblioth. MSS. p. 1125.

Raimundus Peraudi vel *Peraldus*, Gallus, *Gurcensis* Episcopus & S. R. E. Cardinalis. Surgeriis apud Sanctonnes natus, anno 1471. in Collegium Navarræ venit. Postea Romam venit, ab Innocentio VIII. in Germaniam missus est, ut pecuniam contra Turcos colligeret. Maximiliano commendante Episcopus Gurcensis & ab Alexandro VI. Cardinalis creatus est. Fuit etiam Episcopus Sanctonensis, & iterum in Germaniam missus est, obiit Viterbii Ann. 1505. æt. 70. Lud. Jacobus a S. Carolo in Bibl. Pontificia pag. 429. ipsum quoque Episcopum Agrigentinum dicit. Scripsit *librum de dignitate sacerdotali super omnes reges terræ*, sine anno & loco excusum, *de actis suis Lubecci & in Dacia*, nec non *Epistolas ad Capnionem & alios*. Hæc Launojus hist. Gymnasii Navarræi part. III. lib. 3. c. 2. *Mandata & declarationes in favorem pauperum aliorumque Christi fidelium*. Lips. 4. sine mentione anni. *Diplomata* ab eo in Germania & alibi data prostant fere innumera. Exstat quoque inter Reuchlinianas p. 67. b. brevis ad Reuchlinum *Epistola*, cui valde favit, prout etiam duæ Secretariorum ejus Epistolæ paginis præcedentibus ostendunt: *Alia* sub initium Cœlifodinæ Joannis Paltz. Confer de eo Phil. Elssii Encomiasticum Augustinianum p. 600. & Gandolfum de ducentis Augustinianis scriptoribus pag. 307. Oldoini Athenæum Romanum pag. 575. Gœtzii Memorabilia Bibl. Regiæ Dresdensis Vol. I. p. 513. Ridiculum est, quod Hugo Blotius, Bibliothecarius Cæsareus *Raimundum Titulum* nobis effingit, dum hujus Cardinalis *Epistolam ad S. R. Imperii Principes de expeditione contra Turcam suscipienda*, Ulmæ Ann. 1501. datam, nec non *aliam* de hac materia datam in Bibliotheca Vindobonensi adesse nunciat. Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 573. 584. Nosse enim debebat, unicuique Cardinalium suum esse *titulum* s. Ecclesiam Romæ, de qua re evolvendus est Jac. Laderchius de Basilica SS. Marcellini & Petri parte III. c. 1. 6. Hic vero Cardinalis *titulum* habuit S. Mariæ novæ, Lud. Jacobus tit. SS. Joannis & Pauli ipsi adscribit, immo & Pammachii.

Raimundus, Patriarcha *Hierosolymitanus*, scripsit *Censuram super articulis a Jacobo Archiepiscopo Aquensi propositis*. MS. in Bibl. Vaticana. Montfaucon l. c. p. 135.

Raimundus Hugonis, Ordinis Prædicatorum in conventu Brageriaci provinciæ Tolosanæ, vixit Ann. 1360. & scripsit *Historiam translationis S. Thomæ de Aquino*, quæ Ann. 1368. contigit, nec *Miracula ejusdem*, quæ exstant in Actis SS. Tom. I. Martii p. 725. 735. & Percinum in Monumentis Conventus Tolosani part. 2. pag. 211. Plura Jac. Quetif de scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 662.

Rai-

Raimundus Jordanis, Canonicus regularis ordinis S. Augustini, primo Uticensis sive Usezienfis in Gallia Narbonensi Præpositus, dein Cellensis in diœcesi Bituricensi Abbas, Ann. 1381. Opera ejus huc usque sub *Idiotæ* nomine cognita, & seculo VIII. aut IX. scripta habita sunt, primus autem Raymundo vindicavit, & castigationibus additis edi curavit Theophilus Raynaudus Paris. 1564. 4. post Operum Tomo XI. Sunt autem

1. *Contemplationum libri VI.* qui antea prodierunt, Paris. apud Henr. Stephanum, 1519. 4. in Orthodoxographis (*a*) Heroldi & Grynæi, in Bibliothecis Patrum, & studio Henrici Sommalii cum Augustini, Anselmi & Bernardi Meditationibus, Colon. 1637.

2. *De virgine Maria*. Paris. 1538. Hanc contemplationem ab hæreticis in Orthodoxographorum editione omissam esse indignatur Margarinus de la Bigne, ideoque in indicibus editionis secundæ Bibliothecæ Patrum a se editæ inserendam censuit.

3. *De statu religioso libri III.*

4. *De Oculo spirituali*, sive *Oculo mystico*, Joanni Guallensi tribuitur. Vide supra lib. VII. p. 110.

Regulæ Christianam vitam complectentes, & *Paraphrasis in Psalmum XV.* sunt Joannis Pici Mirandulani, inter cujus opera exstant. Vide supra lib. IX. p. 117.

Raimundus Lullus, supra lib. XI. p. 292. Tres *Epistolæ* illius ad Regem Galliæ, ad amicum, & Academiam Parisinam, quibus ad fundandum Collegium linguarum orientalium hortatur, exstant in Martene & Durand Thes. novo Anecdot. I. p. 1315. * Operum quorundam Lulli tituli exhibentur a Cl. Lamio in Catalogo manuscriptorum Bibliothecæ Riccardianæ pag. 270. quorum saltem nonnullorum cognitio eruditos fugerat. En illos. *Soliloquium Philosophiæ majus*. *Liber lucis mercuriorum*. *De accurtatione lapidis*. *De lapide physico minerali*. *Ars intellectualis*, *seu Magia parva*. *Anima artis transmutatoriæ metallorum*. *De investigatione secreti occulti*. *De conservatione vitæ*. *Elucidatio totius Testamenti*. *Opus Margaritarum*. *Vade mecum artis compendiosæ*. *De terminis militis*. *Epistolæ tres de arte Alchimiæ*. *Testamentum ultimum a Raimundi, Rege Carolo*. *De mirabilibus rebus versio ex græco in latinum per Cl. Virum D. Raimundum Lullum* .... *de Mirabilibus Rebus ad Nobilem*, & *Doctum virum Hieronymum Cattagnetum*. *Compendium ad compositionem in lapidem Philosophorum Astrologia*, & *secreta ad Eduardum Regem*. *Oratio ad Jesum Christum ante descriptionem aquæ vitæ recitanda*. Hæc in *Codicibus quibusdam* Riccardianis servari idem Lamius ibidem testatur. Alibi vero in eodem opere indicat alium Codicem, in quo est ejusdem Raimundi Opus Theologicum, & philosophicum inscriptum: *Fundamentum artis generalis ad Dei laudem*, *cognitionem*, & *amorem*.

Raimundus Marlianus, Gallus, vixit temporibus Caroli VIII. & Ludovici XII. Scripsit *Descriptionem veterum Galliæ locorum*, *urbium*, *populorum*, *montium ac fluviorum*, quorum apud Cæsarem & Tacitum mentio fit, ordine Alphabetico. Ea editionibus Julii Cæsaris annecti solet, ut Venetæ per Theodor. de Ragazonibus, 1490. fol. Sub verbo *Boji* tempus suum innuit, ubi terras meminit, *quas hodie Sigismundus Dux Austriæ possidet*. Vixit igitur antequam Sigismundus dignitatem Imperatoriam nancisceretur. Cætera ejus huc dum incognita sunt.

Raimundus Martini, Subiratensis, (hodie *Sobirats* dicitur, urbs Cataloniæ) ordinis Prædicatorum in conventu Barcinonensi. Fuerunt, qui ipsum Ex-Judæum pronunciarent, etiam ex antiquioribus, sed recte eos arguit Rev. Wolfius Bibl. Hebr. T. III. pag. 989 seqq. Suspicio potius quorundam fuit quia in librorum Rabbinicorum lectione,

(*a*) Ibi Liber VI. desideratur, qui *de Maria* agit.

ſquam alius, fuit verſatiſſi-
› enim tempore *Raymundus*
rti, Generalis ord. Domini-
ſuos ad hæc ſtudiorum ge-
anda juſſu regio excitarat.
ue Raymundus noſter cum
ıdam Ex-Judæo Codices he-
: totam provinciam conqui-
ſum ſuum convertit. Mor-
oſt A. 1286. Ex ſcriptis ejus
:

fidei adverſus Mauros & Ju-
s quantivis pretii, hac præ-
auſſa, quia multos exhibet
licum Judaicorum, quos po-
temporum Judæi in editio-
eſſis omiſerunt. Scripſit eum
C. 1278. ut ipſe innuit par.
o. n. 11. Editus eſt primum
. Mauſſaco & Joſepho de Voi-
hujus obſervationibus, Pariſ.
poſt Lipſ. 1687. fol. cura Jo.
pzovii, qui Introductionem
ygiam Judaicam præmiſit. U-
› Porchetus Salvaticus, prout
ıuimus, nec non Petrus Ga-
cujus plagium non eſt excu-

ıa contra Alcoranum, quod o-
ım eſt editum.
lrum Judæorum, quod manu
exſtat in Bibliotheca Bono-
:ſte Echardo Biblioth. ord.
om. II. p. 818.
n de hoc Raymundo agunt
veum, Boſquetus & Mauſſa-
legomenis, Nic. Antonius in
ana Vet. VIII. 6. num. 227.
us Bibl. Hebr. I. pag. 1016.
Bibl. Dominicana p. 58. &
ıpra libro XII. p. 44. quia
|uædam habentur, quæ ſupe-
exſtant, Lectores utriuſque
ıterunt conjungere.
lus de Medullione, Gallus,
Medullionum ſtirpe in Pro-
undus, ordinis Prædicatorum
Prædicator generalis, poſtea
is ſocius, Diffinitoris ſocius,
or fuit. An. 1281. aſſumtus
VI.

eſt Epiſcopus Vapincenſis, An. 1289. Archiepiſcopus Ebrodunenſis, obiit A. 1294. Ejus ſunt *Acta Synodi Reatinæ in Sabinis*, *Statuta pro regimine diœceſis Vapincenſis*, *Acta Synodi provincialis Ebrodunenſis* Ann. 1290. quæ edita ſunt a Martene & Durand Tom. IV. Theſauri novi Anecdotorum. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum p. 435. Altamura p. 68. Adde Galliam Chriſtianam Tom. I. p. 465. T. III. p. 1081.

Raimundus Mithridates: vide ſupra libro XII. p. 82.

Raimundus de *Musfoliis*, *Muſtogiolis*, vel de *Moſcuerolis*, natione Gallus, patria Rutenenſis, ex Monacho & Priore Cœnobii S. Flori in Aruernia, Benedictini Ordinis, primum a Joanne XXI. aliis XXII. Pont. Max. Epiſcopus Florenſis, tum S. Pauli, demum Presbyter Cardinalis cum Titulo S. Euſebii conſtitutus omnium primus, ſcripſit *Statuta pro Eccleſia S. Pauli*, *& Prioratu Majoris Eccleſiæ*, nec non *Leges* condidit pro Clericis. Obiit circa A. 1336. Oldoini Athenæum Romanum p. 575.

Raimundus Oldovinus, Cremonenſis, JCtus celebris circa An. 1326. ſcripſit *de uſufructu*, *de invaliditate matrimonii*, & alia. Ariſii Cremona literata Tom. I. p. 158.

Raimundus de Pennaforti, vide libro XV. p. 221.

Raimundus Peraudi, vid. ſupra *Curcenſis*

Petri Raimundi, monachi de Cluſa, *Chronicon* uſque ad A. 1134. eſt in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 17.

Raimundus de Podio, vide ſupra *Raymundus de Ageles*.

Raimundus de Ponte, in Aragoniæ regno & Fraga municipio natus, primum *Auditor Rotæ* Romanæ, & Marchiæ Anconitanæ Gubernator, dein Regis Aragoniæ Cancellarius, & ab A. 1288. Epiſcopus Valentinus. A. 1303. ordinem fratrum Prædicatorum ingreſ-

ſus eſt. Interfuit Concilio Viennenſi A. 1312. & obiit in urbe Tarraconenſi A. 1313. cum Synodus provincialis ibidem haberetur. Scripſit *librum de Sacramentis*. Nic. Antonius Bibl. Hiſpana Vet. IX. n. 63. 64. Quetif de Scriptor. ord. Prædicatorum p. 519.

Raimundus Rigaldus, vide infra *Rigaudus*.

Raimundus de *Salignas*, (forte *Salignac*) Decanus Pariſienſis & Auditor ſacri Palatii Apoſtolici. Ejus ſunt, *Caſus libri V. Decretalium* MSS. in Bibl. Lipſienſis Academiæ Paullina. Vide Felleri Catal. p. 425.

Raimundus Sebunda, *Sebonde*, *Sabunde*, *Sebeide*, *Sant-Sebeide*, & *Sebon*, Hiſpanus, Artium, Medicinæ & Theologiæ Doctor, Toloſæ docuit circa Ann. 1436. An Ex-Judæis adnumerandus ſit, diſquirit, & recte negat Wolfius Bibl. Hebr. III. p. 991. Ejus habemus:

1. *Creaturarum ſive de homine* librum, quem alii *Theologiam naturalem* vocant. Editio ejus antiqua exſtat 4. ſine anno & loco, alia ſine loco 1487. fol. Daventrienſem in folio memorat Wharthonus. Porro prodiit Argent. 1496. fol. Lugdun. 1507. in 8. Pariſ. 1509. Lugd. 1540. 8. Venet. 1581. 8. Francof. 1631. 8. Amſtel. 1661.

Verſio Gallica prodiit hoc titulo: *La Theologie naturelle de D. Raym. Sebon miſe en François par Mad. Leonor Royne de France*, Paris 1551. 4. Hujus libri non meminit Franc. Crucimanius, adſuit tamen Lipſiæ An. 1739. in Auctione publica. Aliam ejuſdem anni memorat Maittairius Tomo III. Annal. pag. 600. hoc titulo: *La Theologie naturelle de Raymond ſecond* (forte ex errore typographi pro *Sebond*) *compriſe en ſept dialogues de la nature de l' homme, traduicts de Latin en François par Jean Martin*. Pariſ. per Mich. Vaſcoſanum 4. Deinde quoque vertit Michael Montanus, Pariſ. 1569. 1581. 8. id quod pater ipſi negotium impoſuit, ut ipſum partim in timore Dei, partim quoque in bonis literis exer teſte Crucimanio p. 329. Idem tanus Conatuum II. 12. *Apolo* hujus libri ſcripſit, quod editior tomagenſi 1603. & 1641. additun talice quoque verſum a Marco G mi, Venet. 1633. Male de hoc judicant Mericus Caſaubonus in Anglice ſcripto *de credulitate &* *dulitate* p. 16. Jac. Thomaſius in ſationibus p. 77. & Theoph. Ra dus in Theol. naturali Proleg. Melius autem Comenius de uno ſario c. 6. p. 49.

2. *Viola animæ*, ſive *de natura* *nis*, prodiit Toleti 1504. 4. C 1502. 4. Lugd. 1568. 12. Hiſpanic tit Antonius Ares, Taurenſis, Min. Madr. 1616. 4.

3. *Quæſtiones diſputatas* allegat themius de ſcript. Eccleſ. c. 765.

Plura de ipſo dant Nic. Ant Bibl. Hiſpana Vet. X. 3. n. 116. Whartonus Append. ad Caveum Bælius in Dictionario, Val. An in Catalogo clarorum Hiſpaniæ ptorum pag. 100. Crenius Ani Hiſtorico-Philol. Tom. IX. pag

* *Theologiæ naturalis* ejuſdem a præter indicatas hic alia eſt ed fol. Argentinæ An. 1501. qua vat Bibliotheca Civica Vindob ut ex ejus Catalogo Tom. I. p diſcimus. Vide Lambacheri ad nem in eodem Catalogo.

Raimundus de *Tarraga*, al *ga*, Ex-Judæus, Dominican dini adſcriptus A. 1370. ſed ſpeciem, ut Chriſtianos falle pſit librum *de Dæmonum in* alium, cujus initium fuit: *libet infidelis tam divinis, q licis canonibus teneatur obedir tis naturæ*, *de Alchymia*, & juſſu Gregorii XI. An. 13 ſunt exuſta. Hæc ex Tom locci tradit Rev. Wolfiu I. p. 1016. III. p. 989. cium ſupra libro XI. p.

Raimundus Turcus, ſ

um, sec. XII. sed quem frustra sque quæsivit Lud. Ant. Mura-, prout iste testatur in præfatio-Chronica Astensia, Tom. XI. S. il. pag. 136. * Memoriale Ray-Turci, quod tantis adeo votis avit Cl. Muratorius jam tandem t beneficio doctissimorum viro-qui MSS. Codicum Taurinen-indicem ediderunt. Vide volu-I. ad Codicem DCXLVII. Ab-ir vero hæc historia Anno 1091. *mundus de Vineis*, vulgo *de Ca-*ab urbe scilicet patria, ex fami-pili *de Vineis*, ordini Prædicato-n patria adscriptus, postea Prior Montempolitianum & in conven-mano ad Minervam, porro Re-tudii Senensis, demum Provin-mbardiæ superioris electus Prior ses, obiit Norìbergæ An. 1399. t *Legendam B. Agnetis de Mon-ano, virginis, ord. Prædic.* quam Taegius in suam Rerum ordi-ædic. collectionem intulit lib. 3. l. fol. 146. ex iis desumserunt A-. Tom. II. Aprilis p. 792. *Le-B. Catharinæ Senensis*, Colon. fol. apud Surium d. 29. April. num Summæ Tom. III. p. 692. Actis Sanctorum Tom. III. A-p. 853. Italica versio Barduccii ini præmissa est Operibus S. Ca-, quæ Tomis V. prodierunt Se-7. 1713. seqq. 4. *Tractatum su-gnificat, Officium pro festo visita-B. Virginis, Tractatum pro refor-conservanda*, Rom. 1580. Tolo-5. 12. Fontana inter ordinatio-pitulorum generalium inseruit p. *pistolas Encyclicas ex Capitulis ge-s scriptas, Acta legationum pro Pontificibus Gregorio XI. Urbano Bonifacio IX. tum & pro Floren-testimonium juridicum de iis, quæ & vidit vacante sede Apostolica um Gregorii XI.* Opera etiam S. næ non solum ex lingua Italica nam convertit, de qua re No-ra libro III. p. 390. sed etiam a Wharthono auctor illorum creditur, consentiente Oudino Tomo III. pag. 1264. Vide supra Catharina Senensis.

Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ordinis Prædicatorum Tom. I. pag. 679. Altamura p. 145.

Raimundus Superantius, Italice *Soranzo*, JCtus in aula Pontificum Avenionensi sec. XIV. medio, *libros Ciceronis de gloria* habuit, & Petrarchæ legendos concessit, postea casu quodam amisit. Vide Menagiana T. IV.

Rainaldus, Archidiaconus S. Mauritii *Andegavensis*, scripsit *Breve Chronicon* a tempore Ptolemæi Evergetæ ad A. 1085. In quibusdam MSS. Chronicon Frodoardi, monachi S. Albani, ab A. 966. ad 1277. continuasse dicitur. Jac. le Long bibl. Historiæ Galliæ p. 341. 754. * Authores Historiæ literariæ Gallicanæ Tom. VIII. pag. 36. monent in chronico quodam MS. Bibliothecæ Cottonianæ legi ad A. 1075. *Finis Chronicæ Raynaldi Archidiaconi S. Mauricii*. Quæ deinde sequuntur in eodem MS. ejusdem Chronici continuatio sunt. Nec aliud esse censeo opus illud hic a Bibliothecario indicatum Chronicon Frodoaldi continuatum usque ad Annum 1277. Vixit autem Raynaldus ultra Annum 1074. sed quo potissimum obierit certum tempus ignoratur. Addunt Scriptores illi Historiæ litterariæ Gallicæ hunc ipsum Raynaldum scripsisse historiam miraculorum S. Florentii, quam servat MS. Codex Monasterii S. Florentii Salmuriensis, sicut & novum Officium ejusdem S. Florentii, ac denique hymnos binos de laudibus ejusdem Sancti, quorum prior incipit: *Canat chorus fidelium*, alter: *Sancte Confessor*. Utrumque servant breviaria] MSS. ejudem Cœnobii S. Florentii.

Rainaldus Bononiensis, vid. infra *Rambertus*.

Rainaldus de Brancaleonibus, Fulginas, ex Comitibus Luci & Mevalis circa A. 1410. reliquit *plura Carmina*

F 2 utra-

utraque lingua. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 238.

Rainaldus Calementanus seu *Colimentanus* dictus, ex Comitibus Marsorum, Monachus S. Benedicti & Presbyter Cardinalis SS. Petri & Marcellini ab Innocentio II. renunciatus, qui obiit Cassini Idibus Junii A. 1165. Scripsit *S. Severi Episcopi Vitam*, *de SS. Benedicto & Mauro versus*, *de SS. Placido*, *Mauro & Severo hymnos*. Vide plura apud Ciaconium ejusque Auctarios. Hæc Oldoinus in Athenæo Romano pag. 574. Adde Jac. Laderchium de Basilica SS. Marcellini & Petri p. 348.

Rainaldus, Subdiaconus *Casinensis*, sec. incerto, *Vitam B. Benedicti* versibus expressit, qui leguntur in Breviariis Casinensibus Ann. 1568. & 1572. impressis. Acta SS. Martii Tom. III. p. 276. Ejusdem *Versus in Regulam S. Benedicti* adservantur in Bibl. monasterii Casinensis. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 224. *Hymnos* quoque *in laudem S. Severi* Confessoris & Episcopi Casinatis ipsi tribuit Petrus Diaconus de Viris illustribus Casinensibus c. 44.

Rainaldus Cisterciensis, vid. *Rainerius Cisterc.*

Rainaldus Cluniacensis, vid. infra *Rainaldus de Semur*.

Rainaldus, Episcopus *Lingonensis*, circa Ann. 1080. Scripsit *de Vita*, *agone & triumpho S. Mamantis*, Lingonensis Ecclesiæ Patroni, quæ edita est in Jo. a Bosco Bibliotheca Floriacensi Tom. II. p. 210. 240. *Rainardum* vocat Necrologium S. Benigni Divionensis in Bibl. S. Germani apud Bern. de Montfaucon l. c. p. 1161.

Rainaldus de Montauro, Netinus Siculus, cujus mater ex Landolina familia provenit, nobili genere natus, Ord. Prædicatorum Doctor Salmanticensis, Prior Provincialis Siciliæ, post Inquisitor fidei Generalis. A Ferdinando II. Aragoniæ Rege Neapolim vocatus est, ubi una cum aliis Tribunal Inquisitionis instituit. Ab Alexandro VI. Ann. 1497. Episcopus Cephalæditanus, Ann. 1497. Generalis Commissarius Sanctæ Cruciatæ in Sicilia & Collector Decimarum Ecclesiasticarum, a Julio II. Abbas S. Mariæ de Arca A. 1503. renunciatus est. Obiit A. 1511. cum Siculorum Oratorem apud Ferdinandum in Hispania ageret. Scripsit *IV. volumina in libros Sententiarum*, nondum edita. Impressa vero sunt: *De Reductionibus naturalibus*, *de Futurorum contingentium difficultate*; *Oratio Panormi, in funere Joannis Aragonensis, filii Ferdinandi II. a. 1497. habita*. Hier. Ragusa Elogia Siculorum p. 245. Mongitore Bibl. Sicula T. II. p. 197. 198. Altamura Bibl. Dominicana pag. 228. Jac. Quetif T. II. p. 24.

Rainaldus ex Comitibus Signiæ, Episcopus Cardinalis *Ostiensis*, postea Pontifex nomine *Alexandri IV.* de quo plurimis jam egit Fabricius noster [illegible] lib. I. pag. 59. Adde nunc, quas [illegible] ejus *Epistolas* ad Episcopos & Abb[illegible] Sveciæ haberi in Jo. Vastovii vite quilonia sub finem, alias Magistro [illegible] spitalis S. Spiritus Pisarum in Ugh[illegible] Italia Sacra. Adde Oldoini Athenæ[illegible] Romanum pag. 574. & qui ibi plu[illegible] citantur.

Rainaldus, Prior S. Eligii *Pari[illegible]sis*, cujus *Commentarii in Pentateuch[illegible] Josuam*, *Judices*, *Ruth & Jesaiam* [illegible] memorantur a Montefalconio Bibl. [illegible] p. 1278.

Rainaldus Persichellus, Cremone[illegible] humaniorum literarum Professor [illegible] A. 1364. varia e Poetis Græcis p[illegible] pue Pindaro, Latine vertit: scrip[illegible] *pigrammata*, *de Italiæ antiquis & clari[illegible] ribus urbibus*, *de vita solitaria*, *de hominis discursu disp.* 3. Arisii Cremona literata Tom. I. p. 175.

Rainaldus Persicus Comes, Matth[illegible] filius, Viciniæ S. Petri de Pado, JCt[illegible] Cremonensis, legatione ad Venetos fu[illegible]ctus est; obiit A. 1505. & *Consultationes Legales* reliquit. ibidem p. 355.

Rainaldus de Semur, A. 1108. monachus Cluniacensis, Abbas Vezeliacensis, post

rchiepiscopus Lugdunensis Ann. biit anno sequenti. Scripsit *Vi-gonis Abbatis Cluniacensis*, & ı Vitæ *Synopsin metricam*, quæ ınt primum in Bibliotheca Clu- pag. 648. 654. postea in Actis am Tom. III. Aprilis p. 648.]ue MS. bis adest in Bibl. Va- Montfaucon l. c. pag. 74. 76. us Tomo II. Apparatus p. 311. allia Christiana Tomo IV. pag.

ıldus Episcopus *Senensis*. est *Registrum patrimonii S. Petri a* A. 1291. compositum, MS. Colbertina. Bern. de Mont- Bibl. Bibliothecarum MSS. pag.

ldus Wilduccius, Foroliviensis, seculi XIV. cujus scripta in ıecis adservantur sequentia: *Tra-e septem Sacramentis; Sermones ıgelia, Epistolas, Quadragesima- Festis annualibus, & contra He-* item *de Resurrectione mortuorum*. e ipso non sunt cognita. Ge. Marchesii Vitæ illustrium Fo-sium p. 163.

rius Alemannus, nescio quis. : Tractatus dictus *Faysacetus*, *ıoribus in mensa requisitis*, *me-ıi* editus est sub nomine *Faceti* mmento, sed nomine anni & ı addito. It. Tractatus alius di-*nphilus*, de amore, metrice. in Bibl. monasterii Dunensis lria, prout testatur Ant. San-ıl. Belgica MSS. p. 204. *Fagi-*licitur in Codice Bibl. Paullinæ s, teste Catalogo Felleri p. 389. vox hybrida est a φαγεῖν, *come-facetiæ*, ut facetum inter co-ım vivendi morem ostendat.

ius Arsendius, Foroliviensis, rimum Auditor Sacri Palatii, Bononiæ ab A. 1324. usque ad s docuit, ubi Bartolum de Sa-ı discipulum habuit. A Caro- mp. Cæsareæ Aulæ Consiliarius ıs, Pisis docere maluit, ubi Bartolum Collegam habuit. Post Ann. 1344. ab Ubertino, Patavii Domino, sexcentorum aureorum salario Patavium vocatus est, ut Cortusiorum Historia VIII. 14. docet, tandem Ann. 1358. fatis concessit. Ejus est *Repetitio l. omnes populi ff. de Justitia & Jure*, quam Albericus de Rosate Tractatui Statutorum inseruit, & *Consilia*. *Additiones super Infortiatum* MSS. sunt in Bibl. Paullina Lipsiensi, teste Catalogo Felleriano p. 344. Ge. Vivianus Marchesius de Viris illustribus Foroliviensibus II. 2. Nicol. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini lib. III. sect. I. c. 2. Marcus Mantua de illustribus Jureconsultis c. 221.

Rainerius de Barga, nescio quis, una cum Bractino de Pistorio scripsit *Librum rationum super Chrirurgiam Galeni*. Exstat in Bibl. Colbertina teste Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecar. MSS. p. 950.

Rainerius de Belforte, ex Medico monachus S. Galgani in Tuscia, diœcesis Volaterranæ, Ord. Cisterciensis, post Abbas, obiit An. 1272. Scripsit *Tractatus aliquot medicos*, & *Vitam B. Jacobi de Monterio*, cœnobii sui monachi. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 284. Magistri Rainerii *liber de morbis oculorum* MS. est Romæ in Hospitio Congregationis S. Mauri. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 200.

Rainerius Capoccius, Viterbiensis, Ord. Cisterciensis in cœnobio trium Fontium juxta Romam, A. 1212. Cardinalis, titulo S. Mariæ in Cosmedin creatus, obiit An. 1268. Fecit *Hymnos* rhythmice scriptos, ut illa ferebant tempora, quorum initium: *Cælorum candor*, *Plange turba paupercula*. Ughellus Italia Sacra Tom. I. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 284. Oldoini Athenæum Romanum p. 577.

Rainerius, monachus *Sellensis* in Hannonia, hodie *S. Guislain*, seculo circiter XI. scripsit *Vitam S. Gisleni*, Condi-

ditoris hujus Cellæ, quam suppresso nomine, præfatione quoque & libro miraculorum omissis edidit Surius d. 9. Oct. integram vero Mabillonius Seculo II. Benedictino p. 796.

Rainerius, alias *Rainaldus*, Milonis Comitis Barri super Sequanam filius, ex monacho Claraevallis An. 1133. electus Abbas *Cistercii*, obiit A. 1151. & mortem ejus luxit Bernardus Epist. 270. *Speciales Constitutiones Ordinis Cisterciensis* a S. Stephano diversis temporibus latas in unum volumen redegit, & A. 1134. vulgavit. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 284.

Rainerius Cluniacensis, vide supra *Paschalis II.*

Rainerius Coppoli, sive *de Coppolis*, Perusinus, J. U. D. Baldo antiquior, circa A. 1350. scripsit *in libros Digestorum*. Oldoini Athænæum Augustum p. 292.

Rainerius de Forolivio, vide supra *Rainerius Arsendius*.

Rainerius Granchi, vel *de Grancis*, Pisanus, Ord. Prædicatorum, sec. XIV. scripsit *de præliis Tusciæ libros VIII.* carmine admodum obscuro & impolito, sed quod tamen historiarum studiosis non est inutile. Editum est a Muratorio Tom. XI. S. R. Ital. p. 283. qui auctorem eundem cum Rainerio Pisano, Pantheologiæ auctore, conjicit, liberum tamen cuivis judicium merito relinquit. Adde Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. 2. p. 819.

Rainerius de Isorella cognomine *Lombardus*, Brixiensis, Ord. Prædicatorum, A. 1237. factus est Eccles. Romanæ Vicecancellarius, & A. 1247. Episcopus Magalonensis, interfectus A. sequenti 1248. Scripsit *Statuta Synodalia A.* 1274. *Dictionarium varia eruditione refertum*; *Speculum adversus hæreses*. Jac. Quetif de Scriptor. Ord. Prædicatorum p. 121. Leon. Cozzando Libraria Bresciana p. 293. Altamura p. 13.

Rainerius Lombardus, vid. *Rainerius de Isorella*.

Rainerius Paleares, Senensis, nis Prædicatorum circa A. 1404 psit *Opusculum in laudem Cathari nensis*. Quetif Tom. 1. p. 750. mura p. 149.

Rainerius a Rivalto, quod cast est in collibus Pisanis, unde P vulgo, vel *de Pisis* dictus est, (nus patria *Genuensem* dicit, agn tantum Pisanum, Ord. Prædicat vixit sec. XIV. obiit A. 1351. & bris est Opere, quod *Pantheologia* scripsit, in quo, quæ ad Theol pertinent, ordine alphabetico di sunt. Inceperat Opus A. 1333. e de tempore, quo vixit, conjectu ri potest. Edita est illa Panth Gandavi, 1459. ut quidam tra *Summæ* titulo, Norimb. cura Fr bi Florentini, apud Jo. Sensen & Henr. Kefer, 1473. fol. & *P logiæ* titulo ibidem apud Koburg 1474. 1477. & 1486. 2. vol. fol *mæ* Venetiis ap. Petrum Lichter 1486. fol. Lugduni expensis Con ni Fredin, 1519. fol. (Catal. manni p. 34.) Rrixiæ 1529. 1 Venet. 1585. 4. tandem Lugd & Parif. 1670. 3. vol. fol. per cobum Nicolai, Ord. Prædicat de cujus editione addimus judic Launoji diss. de veteri ciborum in jejuniis Christianorum Tom. 1 part. 2. p. 686. *Pantheologiæ in interponit, singularis sibi, vulga doctrinæ observationes, quæ Lectori lestiæ plurimum, voluptatis nihil rum adferunt. Id egregia lucubrat consecutus est, ut antiquarum e Pantheologia Rainerii non minoris editionem novam fieri solet, s vendatur & requiratur diligentiu* terum de hoc auctore post Du Whartonum, Oudinum, vide 1 rium Tom. XI. S. R. Ital. p. 2 Quetif de Scriptoribus Ord. Pr rum Tom. I. pag. 635. Sopra Scriptoribus Liguriæ p. 249. Athenæum Ligusticum p. 489. ris hujus Raineriani in editio

rimbergensi Anni 1473. titulus est *Pantheologia*, & tribus in fol. voluminibus constat (non summa) Rainerii de Pisis. Ab authore tamen suo *summam* inscriptam fuisse docet magnus Codex MS. chartaceus sæculi XV. apud me existens, in quo summæ hujus pars prior continetur: En titulum integrum: *Incipit prima pars summæ F. Raynerii de Pisis, Doctoris eximii, Ordinis Prædicatorum, quem composuit magnis laboribus pro salute animarum, & communiori ac faciliori studio prædicatorum*. Rainerii sermo *de fortuna*, & sermo *de sortibus* extat in Codice Bibliothecæ Richardianæ monente Cl. Lamio in Catalogo ejusdem Bibliothecæ pag. 335.

Rainerius, Diaconus & monachus Pomposianus, vixit A. 1200. & *Collectionem primam Decretalium Innocentii III*. ex Regestis Epistolis ejus annorum 1198. 1199. 1200. in XL. titulos confecit, editam a Baluzio Tomo I. Epistolarum Innocentii p. 543.

Rainerius de Raineris, senior, JCtus & Judex Perusinus, Petro Damiani familiaris, A. 1050. Scripsit *Historiam visionis habitæ in Ecclesia S. Petri Perusina*. Oldoini Athenæum Augustum p. 292.

Alius junior, JCtus & Professor Perusinus, a Jasone Mayno commendatus, circa A. 1430. reliquit *Lecturas super ff.* & *Volumina Responsorum*. Oldoinus l. c.

Rainerius Sacconus, Placentinus, Philosophus & Theologus, prout illa tempora ferebant, non contemnendus, primo Waldensium Episcopus, deinde Monachus Ordinis Prædicatorum & hæreticæ pravitatis per Lombardiam Inquisitor, obiit A. 1259. in exilio. Scripsit *Summam de Catharis & Leonistis seu Pauperibus de Lugduno*, quæ a Claudio Coussord Paris. 1548. edita, in libro, quem inscripsit *Waldensium & quorundam aliorum errores*, tanquam inedita vero ab Edm. Martene & Ursino Durand Tomo V. Thesauri novi Anecdotorum inserta est, p. 1759. *Liber adversus Waldenses* a Gretsero editus est Ingolstad. 1613. 4. deinde in Bibliothecis PP. & quidem Lugdunensi Tom. XXV. p. 262. in Freheri Scriptor. rerum Bohemicar. in Fasciculo rerum expetendarum & fugiendarum, tandem in Operibus Gretseri Tom. XII. part. 2. pag. 23. seqq. Magna ejus pars jam ante edita fuerat in Flacii Catal. testium Veritatis p. 431. Freheri & Flacii editiones plurium corruptelarum arguit Gretserus Tom. XXV. Bibl. PP. p. 261. Observat autem Georgius Conradus Riegerus *im Saltzbunde* p. 502. titulum hujus libri ab auctore inscriptum esse *contra hæreticos*, quippe qui Waldenses a Manichæis & Arrianis distinguat, Jesuitas vero illum pro lubitu, & ad invidiam Waldensibus concitandam, immutasse: interim tamen testimonio ejus utitur ad dogmata & vitam Waldensium delineandam, pag. 255. 502.

Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 154. qui Germanica, quæ ibi habentur, a quodam Germano in usus popularium suorum inserta esse suspicatur. Ambr. ab Altamura Bibl. Domin. p. 15.

Rainerus Vibius, JCtus Perusinus circa A. 1350. scripsit *de Dote*, *in ff.* & *Codicem*. Oldoinus l. c. p. 293.

Rainhamus, Anglus Philosophus, a Ducangio in Indice, qui Glossario præfixus est, memoratur, mihi vero præter hunc nondum occurrit.

Raino, Episcopus Andegavensis, sec. X. ineunte, *Vitam S. Mauritii*, Episcopi Andegavensis, describi jussit, qui Codex manuscriptus exstitit apud Ægidium Menagium, & hæc adscripta habebat: *Raino, quondam Sancti Martini quotidianus discipulus & semper Canonicus, ac postmodum Sanctæ Andegavensis Ecclesiæ ex initio Christianitatis trigesimus tertius humilis Episcopus, ... Anno Incarnationis Dominicæ adhuc in DCCCCV. & ordinationis Episcopatus sui in XXV. hanc Vitam scribere & re-*

qui-

quirere jussit. Archanaldus, Sancti Martini discipulus & Diaconus, jussu præfati domini Rainonis scripsit & requisivit. Quum igitur hæc Vita vulgo Gregorio Turonensi adscripta sit, Jo. Launojus in Judicio de auctore hujus Vitæ Tomo II. Operum parte I. p. 656. Rainonem ubique auctorem illius facit, neque tamen aliud argumentum, præterquam ex verbis modo adductis, protulit. Clarissimum vero est, Rainone tantum jubente Codicem fuisse descriptum, an auctor sit, non additur. Si igitur stilus & alia Gregorium auctorem non patiantur, incertum potius illum pronunciabimus.

Rainoldus, Archiepiscopus *Remensis*. *Epistolæ* ejus *quatuor* A. 1093. scriptæ habentur in Conciliis Harduini Tom. V. p. 1673, 4, 9.

Rainoldus de Villa nova de triplici modo conficiendi vina a Francisco de Senis epitomatus exstat Lipsiæ in Bibl. Paullina. Vide Catalogum Felleri pag. 261. 262. Videndum, annon sit Arnoldus Villanovanus. * Omne deponendum est dubium de hoc Rainoldo, utrum idem sit cum Arnoldo Villanovano. Constat enim libellum de modo conficiendi vina Arnoldi opus esse, cum inter ejus opera sæpius excusus sit.

Ramantinus de Florentia, Ord. Fr. Prædicatorum, circa An. 1363. rerum mathematicarum peritus scripsit *Paschale opus*, in quo Calendarium emendavit. Tribuunt ipsi quoque *Commentaria in Senecam*, sed perperam. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. pag. 632. Julius Niger de Scriptoribus Florentinis p. 489.

Rambertus de Bononia, e nobili *Primaditiorum* gente, Magister Parisiensis, Ord. Prædicatorum, postea Episcopus Venetiarum Castellanus (*a*) 1302. obiit A. 1308. Scripsit *Apologeticum contra Corruptorium S. Thomæ*, *pro illius doctrinæ defensione*, nec non *Speculum exemplare*. Quetif l. c. pag. 504. Illud *Speculum exemplare* habetur MS. in Bibl. Laurentina Medicea. Bern. de M faucon Bibl. Bibliothecarum MSS. 292. * Renunciatus fuit Castellanu piscopus anno 1303. die 10. Martii biit circa Annum 1308. Porro fall Bibliothecarius noster in adnotati hic subjecta scribens Castellanensem piscopatum frustra apud Ughelli quæri. Castellanenses enim Episcopi dem erant, ac Veneti, ut admo idem Ughellius. Cur autem Ca lanenses dicerentur vide Dandul apud eundem Ughellium Tom. V. 1184. Nov. Edit.

Ramberti cujusdam *Collectio Vete Inscriptionum* e variis cœmeteriis & numentis erutarum bis exstat in B Vaticana, teste eodem, p. 122. 13

De *Ramesiensis* cœnobii funda & benefactoribus Historia exsta Scriptoribus Anglicis Galli Tomo 385.

Rampertus, Episcopus Brixiensis ab A. 814.

A. 838. corpus S. Philastrii Ep. xiensis transtulit, ipseque *Transl nem* hanc & *Miracula* descripsit. ta hæc sunt a Surio d. XVIII. Ju Paulo Galeardo post Opera S. Gau tii, quæ Patavii apud Josephum minum 1720. 4. prodierunt pag. repetita a Guil. Cupero in Actis ctorum Tom. IV. Julii p. 388. N sime prodiit ille Sermo in hac C ctione sequenti: *Veterum Brixiæ E porum S. Philastrii & S. Gaudent pera*, *nec non B. Ramperti & Ven delmanni Opuscula*, jussu Card. (rini a Paulo Galeardo edita Brixi An. 1739. Confer Mem. de Trev 1740. Maj. p. 877. 911. Adde Fa cium nostrum supra lib. VII. p. 2

Ranerus Tudertinus, Umber, O nis Prædicatorum, provinciæ Rom alumnus sec. XIII. Theologus, P sophus & Mathematicus: scripsi *Sphæra*, & *de Triangulis*. Jac. Q de Script. Ord. Prædicatorum Tom p. 474.

Ra

(*a*) Hic Episcopatus in Ughello frustra quæritur: ergo hic amplius inquirendum.

redi *Libellus de Jure Canonico* est . Gemmeticensi ; *de Electionibus* .. S. Martini Turonensis . Mont- p. 1211. 1337.

erius, aliis *Ringerius* & *Reinge-* .ucensis Episcopus , a S. Ansel- tius, Oratione ligata scripsit *Vi-* *miracula ejusdem S. Anselmi* , itur Domnizo l. II. c. 3. de Vi- hildis Comitissæ , qui addit ab egregium librum *de controversia urarum* scriptum fuisse . Sed hæc ienta aut perierunt, aut alicubi attis ac tineis adhuc luctantur . iium libri primi inseruit suo O- omnizo . Hæc Miræus in Aucta- 327. Adde Ughelli Italiam Sa- Tomo I. p. 816. * Episcopatum exorsus est circa Annum 1098. it Concilio Romano habito an- lem 1098. Obiit anno 1112. die veteri Necrologio adnotatum . Januarii . Vitam Sancti An- ab eo scriptam habuisse se te- in MS. Codice D. Costantinus ius Abbas Ord. S. B. in Præfa- ibri testimoniorum veteris , ac Testamenti ex Operibus S. Petri ni Collectorum , quam dedit in . Oper. S. Petri Damiani a se e- n . Cum vero fragmentum quod- ex illa dederit Cajetanus ex eo is Vitam hanc a Rangerio non , sed soluta oratione scribi .

ulphus Coggeshale, vid. supra *Ra-* r.

ulphus Glanvillus, Cestriensis Co- A. 1218. copias Henrici III. Re- bello sacro rexit : scripsit *de Le- Angliæ* . Baleus Centur. III. 92. c. 330. Nicholson Bibl. Scotic. .

ulphus Higdenus , vide supra lib.

ulphus de Humbletonia , natione annus , unde & vulgo *Ranulphus nnus* dicitur , ab An. 1260. cla- primum Canonicus , dein Ann. Episcopus Parisinus, scripsit *Sum- uodlibeticam de rebus Theologicis*, om. VI.

quæ in Bibliothecis latet, docente Oudino Tom. III. pag. 491. nunquam in lucem proditura . Adde Bulæum Tom. III. hist. Acad. Parif. p. 410.

Ranulphus Lokeslejus, vide supra *Radulphus* .

Raphael Brandolinus junior, Neapolitanus , *Lippi* cognomen habuit , quia inde a juventute lumine oculorum caruit : Scripsit *Orationem de laudibus Cosmi Medicei* ad Leonem X. Ann. 1515. habitam , quæ bis adest in Bibl. Laurentiana Medicea . Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 238. 331. *Orationem ad Concilium Lateranense* , quæ est in Bibl. Ambrosiana Mediolanensi : ibidem p. 523. Adde Toppii Bibl. Neapolitanam .

Raphainus sive *Raphael Caresinus* , magnus Venetiarum Cancellarius , unus inter eos fuit , qui Ann. 1379. in bello Genuensi Rempubl. opibus suis adjuverunt, ac proinde in nobilitatem Venetam cum posteris receptus est . Scripsit *Continuationem Chronici Venetorum Andr. Danduli* ab Ann. 1280. ad 1388. editam a Muratorio S. R. Ital. Tom. XII. p. 417. 483. confer hujus Prolegomena p. 7.

Raphael de Raimundis , *Cumanus* , patria Novocomensis , Juri addiscendo operam dedit Ticini , postea Patavii docuit circa A. 1420. scripsit *Commenta in Pandectas & Codicem* , *Volumen Responsorum* . Trithemius c. 742. Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini lib. III. sect. I. c. 6. *Comment. in primam partem Digesti novi* prodiit Venet. 1500. folio . *Consilia* prodierunt Brixiæ per Jacobum Britannicum , 1490. fol. * Ejus repetitio L. si filius qui in potestate ff. de liberis & posthumis prodivit Pisis typis Ugonis Rugerii A. 1494. junctim cum Repetitione Christophori de Castilione Raphaelis Magistri, in l. ubi ita donatur ff. de Donationibus .

Raphael Fondulus, Cremonensis, Medicus & Astronomus circa An. 1307. scripsit *de venenis* , *de morbis oculorum* ,

de pulsibus. Arisii Cremona literata T. I. p. 143. 144.

Raphael Fulgosus, vel *Fregosus*, Placentinus nativitate, sed origine Genuensis, Ticini & Patavii Jus civile docuit, Concilio quoque Constantiensi interfuit, obiit A. 1431. alii sub initium seculi XIV. vixisse perperam tradunt, scripsit *Commentaria in Jus ; Opera Buleutica* (non *Ecclesiastica*, ut apud Oldoinum habetur) *sive Controversiarum forensium & Quæstionum practicarum diversis factorum & consiliorum speciebus decisarum Decades quatuor* : *Consilia posthuma*, *Criminalia*, *Feudalia & Testamentaria &c. Consilia* Raphaelis de Raymundis de Cumis & Raphaelis Fulgosi de Placentia impressa sunt Brixiæ per Jacobum Britannicum, 1490. fol. *Comment. super secunda parte Digesti Veteris*, Brix. 1499. folio. Vide Pancirollum de claris Legum interpretibus II. 83. Sopranum de scriptoribus Liguriæ p. 247. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 483. Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini lib. III. sect. I. c. 6.

Raphael Maffeus, Calaber, Caulonæ, hodie *Castelvetere* natus, circa A. 1385. scripsit *Opusculum de vera & legitima Urbani VI. electione*, cujus caussa a Carolo Dyrrhachino Rege in exilium fuit actus. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 617. Mongitore Bibliotheca Sicula Tom. II. p. 195.

Raphael Marinus, Cremonensis, Canon. Regularis Lateranensis in ædibus D. Agathæ circa An. 1415. scripsit *de potestate Pontificia*, *de veneratione habenda sacerdotibus*, *de natura angelica*, *de Philosophia morali*. Arisius l. c. pag. 228.

Raphael Placentinus Justineus, cujus *Carmina* Cremonæ per Franc. Ricardum de Luere, 1518. impressa sunt.

* *Raphael Placentinus* in Mantuano S. Benedicti Cœnobio professus ab Anno 1478. Carmina quorum hic meminit Bibliothecarius, scripsit *de laudibus*

S. Simeonis Armeni sub titul
nidorum libri. Accedunt una
næ quatuor, *Politicorum lib.* 1.
matum lib. 3.

Raphael de Pornasio vel *Po*
loco natali in Liguria, tract
sis, Ord. Prædicatorum in
Januensi, postea Theologiæ M
& ab Ann. 1430. ad 1450. i
Januensi & Marchia generali
tor, & multis præterea gr
negotiis adhibitus. Scripta ej
que sunt inedita, *de potestate*
Responsiones ad rationes Basile
cilii, *de communi & proprio*, c
prior edita est Venet. 1503. S
sionis Evangelicæ liber, *Declara*
lutio quarundam quæstionum not
Liber de arte magica, *de prærog*
N. Jesu Christi, *de statu anim*
nis, *Regulæ ad intelligentiam*
pturæ, *Tractatus de retentione*
de jure annatarum & origine
de voti simplicis commutatione,
nato a Simoniaco, *de plenaria a*
efficacia, *de venditione ad ten*
transitu ad observantialem statum
lia plura. Hæc Jac. Quetif de S
bus Ord. Prædicatorum Tom
831. Tractatus ejus *de Concep*
tatur in Catalogo Doctorum c
cula Conceptione apud Ma
Durand Tom. III. p. 324. ul
ram scribitur de *Pomasio*.
pranum de Scriptoribus Ligu
247. Oldoini Athenæum Ligus
484. Altamura Bibl. Dominic
187.

Raphael Primaticus, Bononie
clesiæ Metropolitanæ ibidem
cus, & Episcopi Vicarius Ge
scripsit *Summam* sive *Chronic*
niense ab Ann. 600. 1440. qu
manu exaratum adservatur.
Notitia Scriptorum Bononiensi
240.

Raphael Regius, Italus, de
ta non multa inveni, vixit a
finem seculi XV. & initium
jus monumenta sequentia prof

Epistolæ Plinii, qua libri Historiæ Naturalis Vespasiano dedicantur, enarrationes: Ejusdem in quibusdam locis Persii, Val. Maximi, Tullii de Officiis, Quintiliani, disputationes. Venet. per Gvil. Tridinensem, 1490. 4.

Libri Rhetoricorum ad Herennium, cum præfatione. Cracoviæ, 1500. 4.

Problemata in Quintilianum, sine loco, 1491. 4.

Ovidii Metamorphosis cum Comment. Lugduni per M. Claudium Davost, 1504. 4. Venet. apud Scotum, 1493. & per Jo. Tacuinum, 1513. 1518. fol. Venet. per Ge. de Rusconibus, 1517. fol.

Quintiliani Institutiones cum enarrationibus. 1506. fol. Paris. per Ascensium, 1516. fol.

Plutarchi Regum & Imperatorum apophthegmata, Regio interp. Lugd. impensis Vincentii de Portonariis. 4. Basil. apud Cratandrum.

Basilii M. opera in Lat. conversa, Rom. apud Jo. Mazochium, 1515.

Thrithemius præterea cap. 916. memorat *de laudibus eloquentiæ lib. I. Contra Joannem Calphurnium lib. I. In eundem Dialogum, Orationes & Epistolas*.

Depravationes Quintiliani & Problemata adsunt in Bibl. Ambrosiana Mediolanensi. Montfauc. Bibl. Bibl. MSS. p. 523.

Contra hunc Regium exstat *Invectiva Marini Becichemi*, de qua vide Nostrum supra libro XII. pag. 29. * Commentarii Raphaelis Regii in metamorphoses Ovidii primo quidem lucem aspexerunt Venetiis apud Simonem Scotum An. 1492. in fol. cum vero nova in ultimo chartarum scapho irrepserint maligni alicujus invidia, quæ auctori suo minus arriderent suoque nomini obfusura ignominiam judicaret; ideo sequenti anno illis amotis ab authore iterum reproductum est opus Venetiis per Simonem Ticinensem dictum Bivilacqua. Iras suas in corruptores prioris editionis effundit author in secunda hac editione A. 1493. tum in ipso operis titulo, tum demum in fine operis adjecta Epistola vindiciarum suarum, quam dirigit Antonio Bulduno, Joanni Francisco Paschalio, & Dominico Bollano *eloquentissimis advocatoribus*. Vide editionem illam An. 1493. & ex his Bibliothecarium nostrum corrigas.

Raphael de Soncino, ab urbe patria in Liguribus, Ord. Prædicatorum, sec. XV. scripsit *Tractatus de usuris, de interdicto, de ecclesiastica immunitate, de voto &c.* Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 904. Arisii Cremona literata Tom. I. p. 228.

Raphael Maffeus *Volaterranus*, a patria Volaterra, Hetruriæ urbe nomen habens, vitam privatam egit, & in patria mortuus est A. 1521.

Opera, ejus prodierunt Romæ per Jo. Besiken, Alemannum, 1506. fol.

Oeconomicum Xenophontis lat. cum Jac. Fabri Stapulensis Introd. in Politica Aristotelis, Paris. apud Henr. Stephanum, 1516. fol.

Epiphanii quædam Latine vertit, in editione Operum Colon. 1523. fol.

Metaphrasis Odysseæ Homeri. ib. eod. 8. Lugd. apud Gryphium 1541.

Commentarii rerum urbanarum, lib. XXXVIII. cum Oeconomico Xenophontis. Basil. per Frobenium, 1530. 1544. fol. Paris. apud Jod. Badium 1526.

De principis ducisque officio, Basil. apud Rob. Winter, & iterum apud Oporinum cum Onosandro.

De fide christiana, libri X. Romæ, ut Gesnerus ait, impressi.

Procopius de bello Persico & Vandalico Latinitate donatus, in editione operum Procopii, Basil. 1531. fol. apud Hervagium.

Transtulit præterea e Græco *Gregorii Nazianzeni monodiam, Basilii oratiunculas decem*, & ejusdem *Instituta monachorum*.

Vitæ Sixti IV. Innocentii VIII. Alexandri VI. & Pii III. Venet. 1518. folio. Meminit Lud. Jacob. a S. Carolo in Bibl. Pontificia p. 424.

Vita B. Jacobi de Certaldo, monachi Camaldulensis, ab Augustino Fortunio interpolata exstat in Actis Sanctorum Tomo II. Aprilis p. 153.

Vita S. Victoris martyris cum translatione reliquiarum ejus, asservatur Volaterræ in templo Cathedrali. Ughellus Italiæ Sacræ Tom. I. pag. 1439. * Præteriisse pigeret libellum quemdam impressum Parisiis apud Ægidium de Gourmont incertum quo anno, in quo excerpta quædam ex commentariis urbanis Raphaelis Volaterrani excusa sunt authore Vincentio Balla. Sunt autem excerpta de more ludorum & sacrorum; de Romanorum Græcorumque magistratibus, de ritu antiquæ militiæ; de templis & locis Urbis Romæ.

Raphainus de Zaccariis, JCtus Cremonensis, a Cabrino Fondulo, Cremonæ domino, in consilia secretiora accitus, circa A. 1379. scripsit *Consiliorum Vol.* 3. & opera varia. Arisii Cremona literata Tom. I. pag. 181.

Rapularius allegatur a Compilatore libri, qui Flores Poetarum inscribitur, sine notatione anni & loci in 4. impressi, qui in Bibliotheca Paullina Lipsiæ adservatur. *Sermones* edidisse testatur Daumius in præfatione ad Hieronymum Græcum de Trinitate: ἀνέκδοτοι vocat Idem in præfatione ad Homilias in Nativitatem Christi. Nec memini ab illo tempore prodiisse.

Raso Bonus-vicinus sive *Gœtgebuer*, ex celebri Gandensium familia ortus, Theologiæ Licentiatus Parisinus, & in monasterio Steinfeldensi Colon. diœc. Magister novitiorum, mortuus d. 18. Octob. 1509. Scripsit *Vitam Hermanni Josephi*, monachi Steinfeldensis, per modum Dialogi, vivente adhuc auctore impressam. Henschenius in Comment. prævio ad vitam B. Hermanni Josephi in Actis Sanctorum Tom. I. Aprilis p. 683.

Rastedense Chronicon, quod olim fuit monasterium diœcesis Bremensis, Ann. 1059. fundatum, edidit Meibo[m] mo II. Script. Rerum Germa[n] pag. 87.

Ratbodus, vide supra *Radbo[d]*

Ratherius, natione Lotharin[gus] lius Comitis Viennensis, mon[achus] Lobiensi monasterio, ditionis [...] sis, sed diœcesis Cameracensis ab Hugone Rege Episcopus V[eronensis] constituitur, sed post aliquot [...] ejicitur, unde primum Ticinu[m] in patriam exulatum concessit factus est Episcopus Leodiensis quoque ejectus An. 974. in m[...] suo fatis concessit. Scripta ej[us] git Lucas Tacherius Spicil. To[m] ordine:

Volumen Perpendiculorum, [...] *cujusdam appensi cum aliis mul[...] gno latronis: s. de Contentu* [...] p. 345.

Conclusio deliberativa Leodici a[...] Climax Syrmatis ejusdem, qui [...] adeo parui, p. 356. Est defen[...] num suarum Leodii & Verona[e]

Qualitatis conjectura cujusdam Ejusdem materiæ.

Discordia inter ipsum Rath[erium] Clericos, p. 363.

Apologeticus liber, p. 366.

De Clericis sibi rebellibus, p[...]

De nupta cujusdam illicito, [...]

Epistolæ VI. p. 371. inter [...] tia, quarta & quinta jam edit[æ] a Chapeavillio tom. I. Scripto[rum Leo]diensium p. 179. seqq. sexta *Corpore & Sanguine Domini* [...] Reformati cum Pontificiis litig[...] de Mabillonii Præf. ad Sec. I[V] part. 2. p. 67. Albertinum d[e Eucha]ristia, Nostrum supra lib. VII[I]

Synodica ad Presbyteros & c[æ]teros per universam diœcesin c[...] p. 376. Exstat & tomo IX. [...] rum Labbei p. 1268. Hardui[ni] VI. p. 783.

Itinerarium Ratherii Roman[...] pag. 379.

Sermones. II. de Quadragesim[a] 384. Prior fortasse est disput[...]

nthropomorphitas, cujus Sigeber-
127. de Scriptor. Eccleſ. memi-
juia hic prolixe contra illos egit.
nones de Paſcha & Aſcenſione, p. 392.
S. Urſmari Lobienſis, ſi non ab
erſcripta, (nam Anſoni Abbati
t Val. Andreas) tamen ratione
ais emendata, habetur apud Su-
d. 18. April. & in Mabillonii
SS. Ord. Benedicti tomo III. par-
p. 250. in Actis vero Sanctorum
II. Aprilis omiſſa eſt.
loquiorum libri VI. (quod opus et-
Agoniſticon & *Meditationes cordis*
itur) editi ſunt a Martene &
d. Collect. ampliſſ. tomo IX. p.
juos jam habuit Dacherius, ſed
s acceptos reliquis operibus adjun-
non potuit. Meminerunt illius
nus de geſtis Abbatum Lobien-
c. 20. Sigebertus & Trithemius
iptoribus Eccleſiaſticis.
ſtola tres ſubjunguntur Præloquiis
ollectione laudata p. 965. *ſeptem*
t in Codice diplomatico Pezii &
ri part. I. p. 93.
ejus inedita memorat Sigeber-
t ſunt: *Phreneſis*, quum ab E-
tu Leodienſi ejectus eſſet, quia
ticus habitus eſt: *Ineſſicax garri-*
le prædeſtinatione Dei: *Confeſſio-*
ISS. in monaſterio Lobienſi. Val.
as Bibl. Belg. MSS. tom. I. p.
e arte Grammatica, quem librum
orſum hybrida voce dixit, quia
um tergis conſulat. *Sparen* Ger-
eſt *parcere*, quod in gratiam ex-
m additur, qui hanc vocem non
xerunt, adeoque nec recte expreſſe-
Nam Bulæus ſcribit *Servadorſum*,
onius vero Sec. V. Benedictino p.
t Folevino *Speradorſum*: utrumque
Lebeuf tom. II. diſſert. p. 28.
logia ejus MS. habetur Gemblaci.
litis ejus adde ſequentia: *Invecti-*
is in quodam ac lugubris relatio
ii cujuſdam ex Laubienſe Veronen-
Monacho exulis, ex exule Præſu-
elicisſimi Attali ritu facti, infecti,
defecti, iterum, quo ſolus factor,
infector, refector, defector novit omine fa-
cti, infecti, refecti. Incipit: *Ut ſacratiſ-*
ſimus, antiquiſſimus ac veraciſſimus ævi
prioris narrat Chronographus. Porro O-
puſculum *de Translatione corporis ſancti*
cujuſdam Metronis, cujus depoſitio cele-
bratur Idibus Maji menſis octavis, (ita
Codex) *exportatio deploratur ſextis exeun-*
te Jano Kalendis, inaniter quamvis. Fa-
ctum namque ſit nec ne, temporalium nul-
li cognitum bene, fuerit licet veriſimile tunc
temporis, cum actum eſt, creditur certe.
Ejus *Sermones plurimi* exſtant cum duo-
bus ſcriptis modo memoratis in Codi-
ce membranaceo annorum ſeptingento-
rum Capituli Friſingenſis, teſtante, cui
hæc debemus, Rev. Bern. Pezio Diſſert.
Iſagogica ad tomum I. Theſauri Anec-
dotorum noviſſimi p. 27.

Sermones & *Epiſtolæ* illius in Itali-
cum ſermonem translatæ in Muſeo Sci-
pionis Maffei Veronæ adſervantur. Bern.
de Moutfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 491.

De corpore & ſanguine Domini, eo-
dem, quo Paſchaſius, ſpiritu, librum
inſignem ſecundus edidit, in quo cor-
poralem Domini præſentiam in Sacra-
mento Altaris, veramque Sanguinis
ſubſtantiam, centum & amplius annis,
antequam tanti Sacramenti veritas a
Berengario in dubium vocaretur, cer-
tiſſimis argumentis adeſſe demonſtravit.
Hæc Poſſevinus tomo II. Apparatus p.
314. Verum ille libellus a Sigeberto
quoque memoratus jam ſupra locum
habuit inter Epiſtolas numero VI.

Homilia una in Cœna Domini & *Vitæ*
plurimorum Sanctorum MSS. in Bibl. Lo-
bienſis Val. Andreas I. p. 303. 304.

Vide de illo Sigebertum l. c. cum
ſcholiis Miræi, Caveum, Dacherium
in Monito præfixo, item in Elencho
Contentorum tomi II. edit. novæ, Æ-
gidium tom. I. Scriptorum Leodien-
ſium p. 177. Ughelli Italiam ſacram
tomo V. p. 734. Bulæum hiſt. Acade-
miæ Pariſinæ tom. I. p. 633. 634. Val.
Andreæ Bibl. Belgicam p. 786. 787.
Svvertii Athenas Belgicas pag. 651. Hiſt.
literariam Galliæ tom. VI. p. 339. ſeq.

Ex

Ex his vero, quæ adduximus duo vel tria notatu digna monenda esse censemus. 1. Ratherium equidem de emendatione vera Cleri depravati non mediocriter curasse, 2. tamen aliquid singularitatis, ut ita loquar, & ἰδιομορφίας in se habuisse, id quod vel tituli quorundam operum docent. 3. Vitam ejus mereri, ut a viro docto cum cura describatur, perlectis operibus illius, & historicis illorum temporum simul consultis, quia sane multa notatu dignissima in eadem occurrent. Illa enim, quam dedit Mabillonius Sec. V. Bened. p. 478. pro instituto ipsius bona est, sed nondum sufficit ad plenam rerum ad illum spectantium scientiam. * Inter opuscula Ratherii inedita accenset Bibliothecarius noster opusculum de vita & translatione S. Metronis. Verum ille quidem non satis perite, nam vita & translatio S. Metronis prodiit jam inde ab anno 1728. Veronæ opera Bartholomæi Campagnolæ in appendice ad jus civile Veronæ, quod Willelmus Calvus publicus tabellio an. 1228. scripserat. Adjecit pariter Campagnola duplicem Ratherii epistolam ineditam ad Manassem Vicentinum Episcopum scriptam. Ambas vero cum vita & translatione S. Metronis nactus est editor in cod. ex ipsa, ut colligit, authoris manu descriptas.

Ratholdi, nescio cujus, *Liber Sacramentorum* MS. citatur a Quesnello ad Leonem M. p. 648. & Launojo de Unctione infirmorum p. 131. Prior circa a. 900. posterior ante a. 986. scriptum judicat. *Rodradum* vocat Morinus de sacris Ordinationibus p. 219.

Ratleicus, Coloniensis, Eginharti primum Notarius, post in Abbatia Seligenstadiensi Successor, & Ludovici I. Germaniæ Regis Archi-Cancellarius, mortuus a. 952. Familiaris fuit Rabano Mauro & Lupo Ferrariensi, qui ad ipsum scripserunt. Eccardus rerum Francicarum XXX. 99. partem *Annalium Metensium* ab a. 838. usque ad 852. ipsi tribuit, conjectura, ut solet, audacio-re, quam ut statim probari qu diti vero sunt Annales Meten I. Scriptor. Francicorum Andr. ne. Ad eum scripta est præfati ni Mauri Martyrologico p quam edidit Mabillonius Annal. Adde Galliam Christianam ton 629.

Ratpertus, aliis *Rapertus*, pat regiensis sive Tigurinus, mon Galli, nobili genere natus, in monasterio Marcello & Isone p ribus usus. Vixit a. 870. & a scentia usque ad extremam sen scholis Sangallensibus præfuit Ekkehardo de Vita Notkeri c. psit *de origine & casibus mon Galli*, quod Opus exstat in Scri Alemannicis Goldasti tom. I. p hunc ap. Andr. du Chesne t Script. Francicorum p. 481. ejus varia dedit Henr. Canisiu ction. Antiquis tom. V. par 736. 742. edit. novæ tom. II. p. 195. 199. 200. 201. Scrips rhythmice *Vitam S. Galli*, & decantandam dedit, quæ post hardo juniore in Latinum s conversa est: Versus item *de tate S. Galli*, de quibus supra noster lib. VII. pag. 13. Adde literaire de la France tom. V.

Alius Ratpertus, hujus nepo pulus Notkeri, & collocutor i gis de Vita S. Galli. Vide Canisii & Goldasti, nec non J lerum de villis illustr. Sanbus I. 23.

Ratramnus, vid. supra *Be*

Anonymus Ravennas, Geograp patriam suam ipse indigitat IV. *venna nobilissima, in qua, lic ego hujus Cosmographiæ expositor adjuvante, genitus sum*. Hun non observavit Eccardus, alia tria non dubitasset. *Geograph* libris V. primum edita est e Regis Galliæ a Placido Porcher nacho Benedictino, Paris. 168 mendatiorem postea dedit Jac.

cum Pomponio Mela, Excerptis Honorii & Æthici, Lugd. Bat. . 8. & quidem ex Codice Isaaci i, qui in castigationibus Pomponii : hujus auctoris aliquoties mentiofecerat. Exhibuit denique in edi- Melæ novissima Abrahamus Gros, Lugd. Bat. 1722. 4. Collatiocum Codice Vaticano, Geogram Græcorum tomo tertio inseruit es Hudsonus. Ex hoc Codice con-, titulum libri non esse *Geogra-*, sed *Cosmographiam:* & Opus in s non fuisse distinctum. Indicem rum ab eodem allegatorum, ex s paucissimi exstant, aut saltem sunt, exhibet Jo. Alb. Fabricius Latina II. 8. 3. Alium Eccardus inferius citando, sed ita, ut unus tero suppleri queat. Excerpta ex Geographo, quantum ad terras aniæ nostræ inferiores pertinet, : Leibnitius, & annotationibus ilvit, tomo I. Scriptorum Brunsvim p. 28. seqq. Chorographiam Britanniæ Thomas Galeus ad cal- Itineris Antonini in Britanniam, ini 1709. 4.

c de ipso libro: nunc videamus, de illo viri docti senserint. Pritemporibus nihil de ipso monue-, sed secure ad ipsum provocarunt as Vossius, Christophorus Cella- Antonius Pagius, & forte alii s. Notissimis autem temporibus de ne & & tempore, imo etiam de llius, magis fuerunt solliciti.

mus hac in parte sententiam suam Caspar Berettus, monachus Benems & Regius Ticini Lector. Is X. Scriptorum Italicorum, qui 27. prodierunt, *de Italia medii ævi rtationem Chorographicam* præmisit, ectionem II. integram Anonymo Ravennati impendit: ubi *primo* n ipsius dicit fuisse *Guidonem*, qui yter fuit Ravennæ, & præterea *riam Pontificum* & *belli Gothici* confit. Ratio ejus est, quia Flavius Blondus, Gabriel Barrius, & præcipue Antonius Galateus in libello *de situ Japygiæ* (*a*) hoc Opus addito Guidonis nomine allegarunt. Et hac in parte ipsum secuti sunt Petrus Wesselingius in præfatione ad Itinerarium Antonini, & Fabricius noster supra libro VII. p. 135. *II.* Ad ætatem quod spectat, Berettus hunc nostrum seculo VII. & VIII. juniorem esse credit, quia l. *6.* profert locum ex Quæstionibus Athanasii ad Antiochum præsidem: ubi multis agit contra Oudinum, qui illas Quæstiones ad seculum usque XII. tempora scilicet belli sacri, detruserat. Igitur putat Berettus, Anonymum hunc seculo IX. vixisse, quia Blondus, Volaterranus & alii Itali illum tunc ante annos sexcentos vixisse tradiderunt. *III.* Credit Berettus, editionem Porcheroni & Gronoviorum (de quibus posterioribus tamen ne verbum quidem profert) non Opus Guidonis integrum exhibere, sed tantum Excerpta Operis plenioris continere, idque probat locis tribus ex libello Antonii Galatei memorato productis: tum quoque inde, quod Hispanos & Gallicos Scriptores præcipue secutus, vicos, stationes vel mansiones sæpissime pro urbibus accepit, & Italiam in XVIII. provincias se dividere velle dicit, & tamen quindecim tantum numerat, trium insularum oblitus. Tandem ad annotationes Porcheroni quædam monentur.

Sequitur Joannes Georgius Eccardus, qui eodem, quo Berettus, tempore scripsit, & Commentariis equidem Franciæ Orientalis, sed tamen præfationi finem non imposuit. Is, cum dissertationem Beretti non viderit, sed tantum ex Novis Lipsiensibus mentionem illius factam esse intellexerit, mentem suam tomo I. Operis laudati p. 902. sic exponit. Dicit, se sub initium Commentarii de rebus Franciæ Orientalis ad hunc Anonymum provocasse, eique seculum VII. tribuisse. Jam vero Oudinus propter allegatum Pseudo-Athanasii

(a) Habetur tomo IX. Thesauri Italiæ Grævio-Burmanniani.

sii locum auctorem ad seculum XIII. detrudit, & Opus illud Quæstionum Athanasio Patriarchæ Alexandrino, qui, Renaudotio teste, a. 1252. & 1262. sedit, attribuerat. Quid Eccardus noster? Conjecturam, ut solet, satis audacem adfert, quam propriis ipsius verbis proferemus: *Interim addo ego, ex solicita primorum Anonymi filiorum*, (hic deest *evolutione*, vel simile quid) *dilucide apparere; librarium, qui illum descripsit, exemplar præ manibus vetus habuisse, cujus prima folia dilacerata & promiscue disjecta fuerunt. In iis enim locis, quæ de situ Paradisi agunt, commixta & confusa sunt summa imis, antecedentia consequentibus, versusque versibus. Cum igitur librarius non potuisset singula in ordinem naturalem restituere, schedas, ut obveniebant, ita descripsit, ut nullus sensus sanus, si prout jacent, sumantur, ex discursu Anonymi exsculpi possit. Locus tunc ipsi erat, a lectione Athanasii junioris recenti, verba, quæ S. Athanasii esse putabat, de Paradiso inserendi, quanquam, ubi illa inseruit, supervacua essent, neque cum antecedentibus & sequentibus periodis cohærerent, ut solicite Anonymum inspicienti in propatulo erit.*

Post hæc Eccardus insignem aliquem in libro primo Ravennatis transpositionem molitur, & verba pro lubitu ex contextu auctoris in alium locum trajicit, id quod est contra consensum librorum manu exaratorum. Postquam igitur locus Athanasii ejectus est, dubia contra seculum VII. prorsus evanuerunt. Probat vero ex Scriptoribus, quos ultra seculum VII. nullos citat: tum ex rebus gestis, quæ ultra illa tempora prorsus nulla memorat. Et hic fatendum est, Eccardum observationes prorsus egregias, ex historia illius ævi petitas, adferre, & simul seculum suum auctori probare. Eas harum rerum curiosus ab ipso petat.

Tertius denique sententiam dicat V. C. Petrus Wesselingius. Is in dedicatione dissertationis de Judæorum Archontibus, dissertationem de fraudibus & artibus Anonymi nostri se adjicere voluisse dicit, sed a typographis impeditum. Igitur occasione libri, qui Historiam Naturalem provinciæ Narbonensis continet, dicit, se in eas cogitationes devenisse, Castorium, quem Anonymus noster citat, aut Tabulam Peutingerianam & Itinerarium, quod sub Antonini nomine prodiit, descripsisse & compilasse, aut ea veteris ævi monumenta ex Castorii Commentariis videri composita atque digesta. Deinde auctores ipsum finxisse docet, id quod ex verbis ipsius, quæ adscribo, patebit: *Quæ in Ægypti atque Africæ civitatum recensione ex* Lolliano, Romanorum, *ut ait*, (*a*) Cosmographo, *adfert, ea cum pulvisculo ex picta Tabula, cujuscemodi est Peutingeriana, abstulit. Indidem & ea mutua sumsit, quæ* Libanio *in Bospori, Scythiæ, Mœsiæ utriusque & Thraciæ descriptione* (*b*) *accepta retulit. Nec alium illa auctorem agnoscunt, quæ in Epiro, Pelagonia, Macedonia & Græcia* (*c*) Aristarchi, *& in Dacia prima & secunda* Sardatii *esse perhibentur. In ea quidem, ne fallaciæ exstarent, addidit subinde aliqua ex Jornandis Rebus* (*d*) *Geticis, vel sic tamen manifesto deprehensus tenetur. Vide modo de* Maximo, Marco Miro, Athanarido, *urbibusque per Illyrici, Pannoniæ, Dalmatiæ, Valeriæ, Germaniæque* (*e*) *provincias. Altera ita mihi certa videbatur, ut nihil posset supra. Ecquis enim unquam fando accepit,* Penthesileum & Marpesium *de Caucasiis montibus & Amazonum sede Commentaria* (*f*) *reliquisse?* Hylam (*g*) *Macedonum & Roxolanorum*, Pirithoum *Asiæ minoris urbes scriptis suis* (*h*) *illustrasse? Ausim quovis pignore contendere, Ravennatem ex Penthesilea & Marpesia, nobilis-*

(*a*) Lib. III. Cap. 2. & 3.
(*b*) Lib. IV. Cap. 3. 5. 6. 7.
(*c*) Ibid. Cap. 8. 9. 10. 14.
(*d*) Vide Jornandis Get. Cap. 5. 22. 56. & Raven. L. IV. Cap. 3. 14. 9.
(*e*) Ravennas L. IV. Cap. 15. 16. 19. 20. 21. 24.
(*f*) Ibid. Cap. 4.
(*g*) Ibid. Cap. 9. 11.
(*h*) Lib. II. Cap. 16.

'mazonum, atque ex Hyla Her- Pirithoo Thesei amico hos nobis s procreasse. Ceteri ejus auctores literis consignarunt, nihil tamen ıæ Anonymus impudenter menti- .nium ait Onogoriam ad Ponti- ı (a) scriptione subtilius decla- ıjus ætate Uniguri sive Onogori u Romanis erant cogniti, quippe morte ejus annis ad eorum fines ti: Ptolemæum Regem Ægypti um & Sarmatarum regiones, ıen Vistula alluit, (c) descri- Claudium Ptolemæum, nobilem ım, cum illustrissimo AEgypti ıi flagitio confundens: præterea ıum, Jamblichum, Porphy- ibanium & Eutropium in Dar- Mœsiæ, Macedoniæ, Epiri & urbibus enumerandis diligentissi- ıersatos. Quæ sine pudore ementi- riptoribus nominis haud obscuri inuerit, quis homini, tametsi ju- ıiderit, Castorium, Lollianum, ın, Maximum, Marcum Mi- thanaridum Geographiæ attendis- uidquam hoc de genere composuis- profecto cum nomina oppidorum, bscurissimis & vix usquam lectis ıus se accepisse fingit, ex Tabula iana nullo negotio eruantur, haud i suspicari videbar, eodem omnes se progenitos, qui Penthesileum, ım, Hylam & Pirithoum malo ıidit. Atque hæc cum paullo co- sem exsecutus, orationem ad ho- ıtem & tempus scripti libri con- ın converti. Qua in quæstione re- ermaniæ urbium nomina, Anter- Gormetia (d) sive Wormatia, .rgentaria, quæ modo Stratisbur- : ante seculum IX. audita, non ıcinium erant. Aderat & Rhenus mare Oceanum sub Dorostate, ı. VI.

ı. IV. Cap. 2.
l. Agathonem Diaconum in Combefisii ıuctarii p. 202. & Menandrum in Ex- schelii p. 238.
. I. C. 9. & L. IV. Cap. 4.
ı. IV. Cap. 26.
ı L. C. 2. & L. IV. Cap. 24.

Frisonum patria, ingressus. Id enim scribi nisi post Caroli M. ætatem haud potuisse noveram. Occupaverant Frisones loca, per quæ Rhenus in mare evolvitur, exeunte seculo VII. sed victi ad castrum (f) Dorostate a Pipino intra suos se fines continuere; donec vertentibus annis exuberante juventutis flore in easdem regiones concesserunt, & gentis suæ nomen cum iisdem communicarunt. His majus robur & pondus addebant Quæstiones ad Antiochum Principem, quæ vulgo Athanasio tribuuntur, & sine controversia post (g) Caroli M. tempora editæ sunt, quarumque auctoritate Ravennas (h) utitur. Hinc necessaria consecutione concludebam, Anonymum hunc seculo IX. posteriorem videri. Quærebam deinde idemne esset ac Guido Ravennas, quem de Geographia librum conscripsisse Blondus, Galateus & Volaterranus testimonio sunt: reque diligentius in utramque partem examinata, & repudiata priore sententia, concedebam in partes Clarissimi Astruc, Anonymum Ravennatem & Guidonem eum accuratissime (i) distinguentis. Hæc Cl. Wesselingius.

Petrus Ravennas, Italus, procul dubio Ravenna oriundus, Juris Utriusque Doctor & Eques auratus. Pancirollus de claris Legum interpretibus bis ejus mentionem facit, lib. II. c. 117. & 138. Priore loco ipsum *Petrum Franciscum Ravennatem*, imitatus Mantuam de illustribus Jurisconsultis c. 209. altero *Petrum Thomasium Ravennatem* vocat. Præceptore Patavii usus est Alexandro Imolensi, ad quem sæpe in scriptis suis provocat. *Patavii*, ait Pancirollus c. 138. *non sine omnium admiratione Jurisconsultus* (h. e. Jurium Doctor) *creatus, ibi Jus Pontificium vespere est interpretatus. Mox Bononiæ, deinde Ticini, Ferrariæ quoque. Pisis, & Pistorii a Florentinis congrua mercede accitus docuit,* ubi

(f) Fredegarius Chron. C. 102.
(g) Vide Differt. Chorogr. tom. X. Script. Ital. p. 10.
(h) Lib. I. Cap. 6.
(i) Memoires pour l' Histoire de Languedoc Part. I. Cap. 12. p. 193.

ubi a Pistoriensibus civitate, immunitatibus, & peramplis honoribus est auctus. Docuit, teste Mantua, jam a. 1474. Ferrariæ. Venetiis illum invenit Boguslaus X. Pomeraniæ Dux, eumque, una cum filio Vincentio, tanquam insigne ornamentum Academiæ Gryphisvvaldensis in Pomeraniam secum duxit. (a) Factum id est a. 1498. Quum vero a. 1502. Fridericus III. Elector Saxoniæ Academiam Wittebergensem instituisset, multis precibus a Duce Pomeraniæ Petrum hunc extorsit. Wittebergæ per annos non admodum multos docuit, tanto ibi favore Friderici Electoris & Joannis fratris, ut prælectionibus ejus interessent. (b) Mirum est Scriptores de Academia laudata illius ne verbulo quidem meminisse. Illo tempore, Marschalco teste, jam senex erat; tamen, nescio qua de caussa, hinc abiit, Coloniam profectus. Ibi fortunam fautricem non habuit, a Coloniensibus, bonorum studiorum inimicis, ejectus, teste Cornelio Agrippa in Epistola Apologetica ad Senatum Coloniensem. (c) Hinc incertis sedibus vagatus est, unde *Ortvvini Gratii Criticomastix peregrinationis Petri Ravennatis* Lugduni 1511. prodiit, in quo, teste Val. Andrea in Bibl. Belgica p. 709. multa de laudibus Petri Ravennatis & Academiæ Coloniensis continentur. De morte nihil constat.

Memoria usus est artificiali, sed plane stupenda, cujus rei ex ipsius scriptis testimonia dederunt VV. CC. Jo. Henr. a Seelen in Selectis literariis p. 678. & Jo. Ge. Schelhornius tomo XI. Amœnitatum literariarum p. 16. seqq. Maximiliano I. Imperatori specimina ejus rei dedit, & muneribus ab ipso ornatus abiit. Ipse rationem hujus memoriæ docet in libro inferius laudando, sed mihi visa est illa paullo abstrusior, sic ut malim sine illa esse, quam tantis me tricis immergere.

Nunc scripta proferemus:

1. *Compendium Juris Civilis*. All gi (Wittebergæ) pridie nonas Se[j] bris 1503. 4.

2. *Compendium Juris Canonici:* prior. Clausula editionis Wittebe sis hæc est: *Impressum est hoc Opus pendii Juris Canonici, quoad priman partem in florentissimo Studio Witte gensi, arte & industria honesti viri calarii Wolfgangi Monacensis. 1504. Aprilis*. fol. Lipsiensem a. 1506. morat Gœtzius de Bibliotheca Se Lipsiensis pag. 4. quæ altera illius est. Vide Leichium de Origine T graphiæ Lipsiensis p. 84. 86.

3. *In Consuetudines Feudorum Com dium*, D. Maximiliano I. Cæsari d catum. Venet. fol. in Tract. Tra tuum tom. X. Colon. 1567. 8. Se hac editione dedicatio desideratur.

4. *De artificiosa memoria*. Venet. 14 Vicent. 1600. Has editiones citat A sius in Cremona literata tom. I. 356. Ego vidi editionem sine anno loco impressam litt. Longobardicis plag. 4. Editio Coloniensis a. 1608. hunc habet titulum: *Phœnix, sive artificialem memoriam comparandam br quidem & facilis, sed re ipsa & comprobata Introductio*.

5. *Repetitio c. Inter alia, de emu cle.* (de emunitate vel immunitate clesiarum) Lubecæ, apud Lucam B dis, 1499. fol. Sub finem Petrus n vocatur *Ordinarius Juris Imperialis Universitatis Gripesvvaldensis*. Notit bri debetur J. H. a Seelen l. c. & Hist. Typographiæ Lubecensis pag. Sub finem ejus exstat Carmen *in lau Lubecæ*, quo genere scribendi noste iam polluit.

6. *Alphabetum aureum Juris utriu[s] quod ob publicam Scholasticorum ut tem, ac ut multa ex tempore in utr jure tum opponendo, tum responde tum etiam determinando memoriter pr ci*

(a) Crameri Hist. Eccles. Pomer. II. 49. p. 136. Micrælii Hist. Pomeranica III. p. 480.

(b) Nic. Mareschalcus Thurius in præfat. ad nostri Compendium Juris Civilis.

(c) Unschuld. Nachrichten 1708. p. 594. S hornius tomo XI. p. 16.

ssent, *in lucem edidit*, *atque am-* *Germanorum Universitati Coloniensi* *vit Gualtherus Tangherius*. 1507. ıc editionem memorat laudatus ır. a Seelen, & Kappius præfat. hrii Hist. Meclenburgicam pag. a cum additionibus Mag. Joan- Gradibus, & Ortvvini Gratii mastige Peregrinationis Petri Ra- s. Lugd. ap. Petr. Vincentium . Editionem anni 1504. memo- enius.

lurea Opuscula Celeberrimi J. U. *Equitis aurati Domini Petri Ra-* *r*, *Itali*, *in Universitate Gripsual-* *rumque jus ordinarie legentis*. 4. entione anni & loci. Duo in lumine continentur: 1. *Sermo*, *habiturus erat de mandato Dom.* *i Episcopi Caminensis*, *Decr. Doct.* *do per ipsum celebrata: sed justa* *mpediente*, *quæ tamen sibi est in-* , *illum recitare non potuit*. 2. *So-* *argumentorum ex legibus secum* *pugnantibus depromtorum*. Ex verba hæc notatu digna decer- uæ momenta quædam ad vitam spectantia docent: *Gratias ingen-* *Deo meo*, *quia non permisit me* *m vitam ducere*. *Nam defuncta* *ea prima suadebant amici & pro-* , *ut Curiam peterem*, *dicentes*, *aderem in magnum virum*. *Non* *dicebant ipsi*, *tibi deerunt Episco-* *non Abbatiæ*, *non Prælaturæ; quod* *r facere recusavi*: *Et*, *ut penitus* *ncapax*, *secundam duxi uxorem*. *m enim me ipsum*, *quod fecissem*, *i faciunt*, *& forte pejus*. *Malui* *n matrimonio vivere cum paucis* *us*, *quam amplissimos beneficiorum* *possidere*. *Nec unquam me facti* *: & si erravi*, *libenter erravi*. *lypeus Doctoris Petri Ravenna-* *a Doctorem Cajum impugnantem* *nsilium*. Impressum Albiburgii al. Julii, anno MDIII. 4. Con- a est de materia feudali, & io innuit, consilium Petri no-

stri adhuc in Pomerania fuisse datum. In fine exstat Carmen breve ad Fridericum Electorem Saxoniæ; deinde hæc verba: *Sciant auditores mei & amici charissimi Itali & Alemanni*, *quod Deo optimo maximoque ita disponente ego & uxor mea Lucretia omnia mundi reliquimus*, *& habitum fratrum & sororum de pœnitentia Sancti Francisci sumpsimus*, *& eorum regulam publice & solenniter professi sumus*, *& ob id labores meos in jure interrupi*. *Compendium enim in materia Feudorum & Commentum super quarto libro Decretalium imperfecta reliqui*, *quæ*, *ni fallor*, *Lectoribus placuissent*, *& juri operam dantibus magnam attulissent utilitatem*. &c.

9. *Libri Sermonum*, *quos festis diebus auditoribus suis pronunciavit*, *assidentibus quandoque Friderico Electore & Joanne Fratre*, *Ducibus Saxoniæ Serenissimis*. Excusus liber Wittenburgii in incude litteratoria Hermanni Trebelii, Isennaci 1505. Notitiam ejus debeo Bibl. Ecclesiasticæ Olearii tom. II. p. 117.

10. *De Consuetudine*: in Tract. Tractatuum vol. II. item cum Sebast. Medices & Rochii Curtii Tract. de Legibus, Statutis & Consuetudine, Colon. 1514. 8.

11. *Repetitiones in frequentiores Juris Canonici partes*, vol. II. Venet. 1587. fol.

12. *Opuscula varia*. Lugd. 1586. fol. a me non visa, sed a Lipenio memorata.

13. *Singularia Juris*. Frf. 1596. quorum notitia Lipenio debetur.

14. *Disputatio de corpore suspensi in patibulo*, *si remanere debeat*. Ravennæ. Lipenius. Contra hunc *Defensionem Principum Germaniæ* edidit Jacobus Hochstratanus. (*a*)

15. *An decimæ sint jure divino*. &

16. *Artem parvam* memorat Simlerus.

Alius *Petrus Ravennas*, de quo Lud. Vives lib. IV. de caussis corruptarum artium p. 263. *Memoria patrum & avorum cœptum est in Italia renovari studium* *lin-*

H 2

(a) ...scheri Acta & Documenta Reformationis tom. II. p. 328.

linguarum per discipulos Petri Ravennatis, *Itali*, & *Emanuelis Chrysoloræ: inter quos maximi nominis fuere Leonardus Aretinus*, *Franciscus Philelphus*, *Laurentius Valla*, *Varinus Veronensis*, *Perottus Nicholaus*. Si enim Chrysoloræ suppar fuit, qui a. 1415. obiit, & si hi viri fuerunt illius discipuli, non potuit ille Petrus esse, quem loco priore commemoravimus, cum quo proinde non confundendus erat a Celeb. Heumanno in Conspect. reip. litterariæ edit. tertiæ p. 128. Vel memoria lapsus est Vives, & pro Petro dicere voluit *Joannem*, quæ sententia Cl. Kappii est, diss. de Xiccone Polentono p. 14.

Vincentius Ravennas, vide infra *Vincentius*.

Ravennius, Episcopus Arelatensis, Hilarii successor, de quo Benedictini in Historia literaria Galliæ tom. II. pag. 354. Ejus est *Epistola*, qua Clericos suos ad Concilium Arelatense vocat tom. IV. Concil. Labbei pag. 1023. Sunt, qui ipsi *Vitam Hilarii* tribuunt, quæ tamen aperte est Honorati Massiliensis. Vide Galliam Christianam tom. I. p. 531. & Nostrum lib. VIII. p. 252.

Benintendius de *Ravignanis*, magnus Venetiarum Cancellarius, Andreæ Dandulo, Venetorum Duci, & Francisco Petrarchæ summa familiaritate conjunctus. Ejus est *Epistola* a. 1352. scripta ad Commendationem Chronicarum Danduli edita ante Chronicon laudatum tom. XII. S. R. Ital. Muratorii p. 10. *Brevem* quoque *rerum Venetarum Historiam* scripsisse testatur idem Muratorius in Prolegomenis p. 7. quæ apud nobiles Contarenos Venetiis adservetur. Nomen ejus in ipso Opere Danduli legitur p. *399*.

Ravracius, Episcopus Nivernensis, vixit sec. VI. medio.

Ejus superest *Epistola* ad Desiderium Episcopum Cadurcensem, edita a Canisio Ant. Lect. tom. I. p. *646*.

Ludovicus Recardellus, Episcopus Ragusinus, scripsit *Vitam Petrarchæ & Car-*

dinalis Bembi. MS. in Bibl. Vati
Bern. de Montfaucon Bibl. Biblioı
rum MSS. p. 111.

Recuperatus de Prtramala, Aret
a quibusdam etiam *de Senis* dictu
Recuperus, Ord. Prædicatorum,
XIII. & XIV. Scripsit *Summariu*
tutum & miracula B. Ambrosii Sa
nii, cujus discipulus fuit. Habent
Actis Sanctorum tom. III. Martii
210. Adde Jac. Quetif de Scriptc
Ord. Prædicatorum tom. I. p.
Altamura p. *61*.

Redemtus, Clericus Hispanus
quem cum additamento *Archidiac*
recta est Epistola Isidori Hispalen
usu panis azymi in occidentali Ec
Vixit igitur tempore Isidori & *I*
tionem de obitu illius (qui a. *636.*
tigit) reliquit. Exstat in editic
Isidori Madritensi, & Breulii Par
nec non in Actis Sanct. tom. I.
lis p. 349. Vide Nic. Antonii
Hispanam Vet. V. 5. n. 219.

Petrus Reginaldetus, Ord. Minc
Doctor Theologus, scripsit *Specul*
nalis retributionis, antiquo chai
impressum.

Reginaldus de Alna, religiosus
sterii Alnensis, diœcesis Leod
Ord. Cisterciensis, seculo incerto
psisse fertur *Commentarium in Sap*
Salomonis, qui vulgo Roberto I
tribuitur. Car. de Visch. Bibl. S
rum Ord. Cisterciensis p. 285
Andreæ Bibl. Belgica p. 788.

Reginaldus, Archidiaconus *A*
vensis, Frodoardi Remensis *Ch*
continuavit usque ad a. 1277.
in Codice Cottoniano, teste Ca
illius Bibliothecæ n. *69*. Oudinu
III. pag. 552.

Reginaldus Cantuariensis, mc
Ord. S. Benedicti Cantuariæ in
bio S. Augustini, Poeta & R
Græcæ etiam Linguæ non ignarus
psit *super Malchum Byzantinum*,
ne, h. e. historiam a regno Cor
ni usque ad Anastasium, quat
chus conscripserat, carmine lati
pre

. Baleus Cent. XII. 82. Pitſeus l. III. 74. Lyſeri hiſt. Poetarum ævi p. 1221. Ad ipſum exſtat a Hildeberti Cenomanenſis, qua Carmen de hiſtoria Malchi laupud Mabillonium Annal. p. 462. igitur initio ſeculi XII. quum es huc uſque ætatem ipſius infuiſſe tradiderint.

aldus, monachus *Dunelmenſis* . 1170. Ailredo Abbati Rievalynchronus atque amicus. Ejus *ad Ailredum*, *vita S. Eddæ Vir-* nec non *S. Cuthberti Epiſcopi enſis* adhuc in Bibliothecis Anperſunt. Vide Oudinum tomo 1432. *Vitam* quoque *S. Godrici* æ in Anglia circa a. 1160. ela-, quam Galfridus monachus Ciſis abbreviavit in Actis Sanctomo V. Maji p. 70.

naldus, *Eyſtetenſis* Epiſcopus, vi-*inoldus*.

naldus de *Landolina*, vid. *Rainal-Montauro*.

naldus Langham, Ord. S. Francinachus in conventu Norvvicenſi, giæ Doctor Cantabrigienſis, cir-1410. Scripſit *contra Edmundum m Burienſem*, *contra Andream num Dominicanum*, *contra Joanidon Carmelitam*, *Lecturas XXX. m*, *in Magiſtrum Sententiarum*, *inationes & Quæſtiones diſputatas*. Cent. VII. 45. Pitſeus c. 752. gus de ſcriptoribus Ord. Mino-. 304. Willot Athenæ ſodalitii cani p. 314.

aldus de Montoro, vide ſupra *Rai-de Montoro*.

Reginaldus, v. infra *Rigaudus*.

aldus Pavo, Anglice *Peacok*, britannus, in Collegio Orialenſi educatus, Doctoratus inſignia . Fuit primum Epiſcopus Aſa-, deinde a. 1444. Cicestrienſis. is ſeſe Wicleſitis acriter oppotamen ſimul vitia Cleri & Cumanæ vehementer inſectatus eſt: ob cauſſam reliquorum odium incurrit, in Synodo Lambethana a. 1457. articulos quoſdam, tanquam erroneos & hæreticos revocare juſſus. Ex ſcriptis illius, quæ ipſe in omnibus ſuis operibus recenſere ſolet, tantum impreſſus eſt *de Fide liber II.* opera Henrici Whartoni, Londini 1688. 4. prout ipſe teſtatur in Auctario ad Jacobi Uſſerii Hiſtoriam dogmaticam de Scripturis & Sacris vernaculis p. 445. ubi etiam quædam veſtigia veritatis excerpta dedit.

Reliqua ſunt inedita: *Repreſſor nimiæ Cleri reprehenſionis*, Anglice ſcriptus, cujus œconomiam & excerpta notabilia dedit idem Whartonus in Appendice ad Caveum p. 102. ſeqq. *Juſta S. Scripturæ æſtimatio*, *Provocator Chriſtianorum*, *de communione ſub utraque ſpecie*, *de ſua Palinodia*, *contra mendicitatem impiam*, *de libertate Evangelii*, *de legibus & doctrinis hominum &c.*

Idem Whartonus memorat Joannem Foxum Collectanea quædam ex ſcriptis Peacoci, una cum Articulis ſeu Aphoriſmis Wiclevianis Argentinæ 1554. 8. ediditſe, librum autem a ſe viſum non eſſe.

Adde Lelandum c. 566. Baleum Cent. VIII. 19. Pitſeus hunc prorſus omiſit. Quædam habet Noſter libro XV. p. 222. 223.

Reginaldus de *Piperno*, Anglus, monachus Dominicanus, Philoſophus, Theologus & Concionator, ætatis incertæ. Scripſit *Poſtillam in Joannem*, *Lecturas & Sermones*. Ita Baleus Centur. XII. 32. Pitſeus Append. Centur. III. 75. Sed fuit potius Italus, e *Priverno* Campaniæ municipio oriundus, diſcipulus & comes individuus S. Thomæ, obiit inter a. 1280. & 1300. *Poſtilla in Joannem* quidem a Reginaldo noſtro congeſta, ſed a D. Thoma emendata eſt, unde in Operibus ejus legitur tomo XIV. ſeparatim vero prodiit Pariſ. 1520. fol. *Poſtillæ ſuper epiſtolas Pauli*, exceptis ad Romanos, priore ad Corinthios & ad Hebræos uſque ad cap. XI. quæ ab ipſo Thoma exaratæ ſunt, ha-

habentur tom. XVI. Operum D. Thomæ: *Postilla super tres nocturnos Psalmos*, ibid. tom. XIII. *Lectura super primum de anima*, ibid. tomo III. Vide Jac. Quetf de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 382. Ambr. ab Altamura p. 64.

Reginaldus, Ord. Prædicatorum, fidus D. Thomæ Aquinatis socius, & doctus eodem, ex D. Thoma docente excepit *Commentaria in Evangelium S. Joannis*, a quinto capite usque ad finem: quæ postea D. Thomas legens pro suis haberi voluit: Quare & hujus nomine circumferuntur. Idem præstitit ipse Reginaldus *super S. Pauli plures Epistolas*, eodem D. Thoma illas interpretante. Quod & fecit *in libros Aristotelis de Anima*. Testatur hæc D. Antoninus part. 3. Histor. tit. 18. c. 10. Hæc Possevinus tomo II. Apparatus p. 317. Confer testimonium Nicolai Triveti supra lib. XV. p. 283.

* Alter iste *Reginaldus* idem est cum priori, nempe cum Reginaldo de Piperno; Quare non erat cur hic a Bibliothecario nostro geminaretur.

Reginaldus Umber, a. 1298. Lector sacri Palatii Apostolici, scripsit *in quatuor libros Sententiarum*. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 240. Willotus & Possevinus hunc Archiepiscopum Rotomagensem faciunt, & Cardinalem Portuensem Episcopum; sed neque Archiepiscopum neque Cardinalem fuisse docet Waddingus Annal. Minorum ad a. 1298. n. 4. quem etiam confer de scriptoribus ejusdem ordinis pag. 304.

Regino, primum Monachus, dein ab a. 891. usque 899. Abbas Prumiensis, sed ab illa dignitate invidia æmulorum dejectus. Privatam postea vitam gessit in monasterio S. Maximini, mortuus a. 908. Scripsit

1. *Chronicon a nato Christo ad a.* 907. quod exstat tom. I. Pistorii p. 1. & in editione Struviana. Editus quoque est separatim 1521. Moguntiæ apud Jo. Schœffer, fol. deinde cum Abbate Ursergensi Argent. 1609. fol. Numeros annorum quidam recentiore manu scriptos esse statuerunt. Testatur a[...] Jo. Mabillonius in Itinere Germa[...] p. 25. edit. Fabricii, in codicibus [...] mæ notæ monasterii Gemblacensi[...] Murensis hos numeros adscriptos, a[...] adeo ad ipsum auctorem referendo[...] se. Adde Bullartum Academie des S[...] ces tom. I. p. 121. seqq.

2. *De disciplinis Ecclesiasticis &* [...]*ligione Christiana*, prodiit primum [...] Codice Helmstadiensi a Joachimo [...] debrando editore Helmst. 1659. 4. [...] de cum variis additionibus cura St[...] Baluzii 1671. 8.

3. *De Harmonica institutione* ad [...] bodum Archiepiscopum Trevirens[...] & *Lectionarium totius anni*, Codex [...] nu exaratus cum supra scriptis [...] musicis illo ævo usitatis. Fuit pri[...] Gerardi a Mastricht, deinde Jo. L[...] phi Bunemanni, Rectoris Scholæ [...] densis, nunc est in Bibl. Senatu[...] psiensis. Vide Eccardum rerum [...] cicarum XXXII. 133. Matthesonii [...] ticam Musicam Vol. I. p. 83. & seqq. God. Leonh. Baudis diss. d[...] dole caussarum Ecclesiasticarum pa[...] Aliud exemplum est Ulmæ in B[...] theca Kraffiana, teste Beyschlagi[...] Sylloge variorum Opusculorum [...] I. fascic. I. p. 216. Plura Fabrici[...] ster supra libro II. pag. 238. H[...] literaria Galliæ tom. VI. p. 148

Reginoldus, Episcopus Eichste[...] undecimus per annos XXIV. ob[...] 989. Trium linguarum peritus [...] dicitur; scripsit *Vitas S. Nicolai*, [...]*sii*, *Wilibaldi item & Wunibaldi*. Bruschius in Catalogo Episcop[...] Eichstedensium. Idem testantur [...] nus & Baronius, quorum testi[...] Canisium impulerunt, ut statu[...] *Vitam* illam *S. Wilibaldi*, quam [...] Lect. tomo III. part. I. pag. 13[...] dit, cui tamen in Codice mon[...] Windbergensis nomen præfixum fuit, Reginoldo tribuendam esse. [...]bus vero Basnagius post Mabillo[...] dubitat, neque id injuria. Te[...]

en

nymus alius de translatione n Wilibaldi tom. II. editus, n vitam Carmine scripsisse, i est prosaica. *Acta S. Blasii*, ctis Sanctorum tom. I. Fe- 344. edidit Bollandus, eidem quadam asserit. Adde Hens- tom. II. Febr. p. 70. & Jo. erium tom. II. Julii p. 488. *ntanus*, vide supra *Joannes*

on *Reicherspergense* a mona- ii Reicherspergensis in Bava- latum edidit Christoph. Ge- Monachii, 1611. 4. & postea. s Ludovicus tom. II. S. R. p. 127. Incipit a nato Chri- isque ad a. 1194. pertingit, m potius, quam singularem nis historiam describens.

nus vel *Osmannus*, scripsit *Vi- droa*, Abbatis Walciodorensis, ai, mortui a. 974. quæ exstat SS. tom. I. Martii p. 474. & billonium Sec. V. Benedict. Adde Histor. litterariam Gal- VI. pag. 459.

ldus, quem Mabillonius Cano- Mariæ & S. Lamberti Leo- cat, rectius, Præpositus S. eodiensis: nam ita in titulo Vazonis jam memorandæ scri- cit circa a. 1115. quo tempore gere, & apud Kicherium Ab- escio quem, per menses octo coactus fuit. Hujus igitur uasu librum *de Vita Canonica* t, quem in Codice monasterii oculis usurpavit Jo. Mabillo- ut in Analectis p. 473. testa- c ipsum librum Wazoni Prio- bi Leodiensis mittit Reimbal- ns, ut illi manum ultimam, & corrigenda corrigat. Wa- nodeste respondet, se nihil ha- d addat vel emendet, sed po- latur: cui Reimbaldus altera espondet. Tres illas epistolas ntum observaverat Mabillo- eodem Codice Alnensi edide- runt Martene & Durand in Thesauro novo Anecdotorum tom. I. p. 338. seq. Ejus *Stromata* bis adsunt in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 101. 138. *Versus in vitam S. Majoli* exstant in Actis Sanctorum tomo II. Maji p. 668.

Reinerus, aliis *Renerus*, *Nonnum Renerum* vocat Codex MS. teste Papebrochio tomo VI. Maji p. 724. natus a. 1155. post annos viginti ordini S. Benedicti nomen dedit in monasterio S. Laurentii Leodiensis, Romam quater profectus, a. 1197. monasterii sui Prior electus, a. 1215. ad Lateranense Concilium vocatus est, obiit a. 1230. Scripsit multa, quorum recensum ipse init libro II. de claris scriptoribus monasterii sui. Nos primum enumerabimus, quæ typis sunt edita:

1. *Vitæ quorundam Episcoporum Leodiensium* ab a. 1194. ad 1230. ex quibus *Gesta S. Lamberti* edidit Jo. Chapeavillius tom. I. Script. Leodiensium p. 411. *Vitam Wolbodonis*, qua idem usus est, ediderunt Antwerpienses in Actis Sanctor. tom. II. Aoril. pag. 857. & Mabillonius seculo VI. Benedictino part. I. p. 174. *Vitam Frederici*, Bollandistæ tom. VI. Maji pag. 726. Aliam ejusdem Martene & Durand Collect. ampliss. tomo IV. p. 1023. Pezius dedit loco citando p. 167. *Vitam S. Reginardi* Ægidius de Aurea valle historiæ suæ Leodiensi ad verbum inseruit, & extat tomo II. Scriptorum Leodiensium p. 167. Præfationem vero ab illo omissam ediderunt Martene & Durand Collect. ampliss. tomo I. pag. 961. *Vitam Eraclii* dedit Pezius Thes. noviss. Anecdotorum tom. IV. part. 3. p. 155.

2. *De adventu reliquiarum B. Lamberti Roma Leodium*, sermone ligato. Edidit Pezius l. c. p. 121.

3. *Triumphale Bullonicum*, sive, quomodo Ecclesia Leodiensis Bullionense castrum receperit. ibidem p. 129.

4. *De claris scriptoribus monasterii S. Laurentii Leodiensis*. ibidem p. 17.

5. *De casu fulminis super Ecclesiam monasterii sui*, a. 1182. ibidem p. 187.

6. *Libellus dedicationis*, super dedicatione monasterii sui. ibidem p. 197.

7. *Vita S. Theobaldi Eremitæ & Pelagiæ*, quarum præfationes ediderunt Martene & Durand Collect. ampliss. tomo I. pag. 960.

8. Continuavit *Historiam monasterii S. Laurentii Leodiensis*, quod Rupertus Tuitiensis inchoaverat, ab anno circiter 1120. 1216. editam ab iisdem tom. IV. pag. 1033.

9. Continuavit porro *Lamberti parvi Chronicon* ab a. 1194. 1230. ab iisdem productum tomo V. p. 1.

10. *In novem Antenatalitias Antiphonas*, s. *de Antiphonis Adventus* ex editione Leodiensi habetur etiam libro III. de scriptoribus monasterii sui.

11. Ipse in libro modo adducto alia ingenii sui monumenta, sed nondum edita profert, *Vitam S. Pelagiæ* sive Speculum pœnitentiæ, libris II. p. 69. *Palmarium virginale*, s. de Vita S. Mariæ Virginis Cappadocis, libris II. pag. 84. *Flos eremi*, s. de vita S. Tiebaldi monachi & eremitæ, libr. II. p. 97. *de conflictu duorum ducum & animarum revelatione*, & *de milite captivo per salutarem hostiam liberato* lib. II. scriptos versibus hexametris, præmisso procemio trochaicis versibus, p. 110. *Varii generis carmina & epigrammata*, p. 122. *Lacrymarum* libellos III. p. 211. & 270. *de profectu mortis* lib. II. ad Wilhelmum quendam Exscholasticum.

Huc pertinent alia, & quidem ligato sermone *de situ Sardiniæ; de victoria S. Michaelis Archangeli; hymni septem breves de Spiritu Sancto*. Prosa vero scripsit *de gestis Abbatum & fratrum S. Laurentii*. (a) *Lauream peregrinorum Jerosolymitanorum libris XIV.*

Adde Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 789. 790. & Swertium p. 652. qui ex uno duos faciunt, unum, qui *Historiam Leodiensem*, alterum qui *Vitam Wolbodonis* scripserit. Conferenda quoque est Præfatio Pezii ad tomum IV. Thesauri novissimi, qua tamen uti non potui, quia exemplum, quo utebar, illa carebat, neque aliud ad manus erat.

Reinardus Confluentinus, Germanus, Abbas Ord. S. Benedicti, exposuit librum Job, Psalterium Davidis, Esaiam & Ezechielem prophetas, Pauli Apostoli Epistolas omnes. Vivebat a. 1096. Hæc ex Eisengreinio Possevinus tom. II. Apparatus p. 319.

Reinhardus de Fronthoven, alii scribunt *Bernardus de Franchoven*, monachus Ord. Prædicatorum in conventu Confluentino, circa a. 1410. Scripsit *Sermones de tempore & Sanctis*. Trithemius c. 715. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 752. Altamura p. 152. Vide nostrum supra lib. II. p. 230.

Reinhardus de Laudemburg, Germanus, Ord. S. Augustini, Theol. Doctor & Concionator, circa a. 1500. Scripsit *Sermones de Passione Domini accommodatos ad formam Quadragesimalis*. Norimb. 1501. 4. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 600. Gandolfus de ducentis Augustinianis Scriptoribus p. 308.

Reinhardus, Abbas in *Reinhusen* Saxoniæ, scripsit *Commentaria in Ezechielem*, *Esaiam*, *Psalmos*, *Epistolas Pauli*, *Metricum in Iob*, & quædam alia Gesnerus & Trithemii Chronicon Hirsaug.

Rembertus, vel *Rimbertus*, Flander, aliis Frisius, primum monachus Turholtensis, scholam rexit in monasterio Corbeiæ novæ, deinde successor Anscharii in Archiepiscopatu Hamburgensi & Bremensi, obiit a. 888. De Vita ejus plura docent Scriptores rerum Hamburgensium & Bremensium, Acta Sanctorum tom. I. Febr. p. 393. & Mabillonius sec. IV. Bened. part. 2. p. 471. Hist. literaire de la France tom. V. pag. 631. Scripsit

1. *Vitam S. Anscharii*, primum ex Codice Hamburgensi mutilo excusam a Phil. Cæsare in Triapostulatu Septentrionis Coloniæ 1642. postea vero e Codice antiquo Corbeiensi, qui nunc in monasterio S. Germani Pratensis habe-

(a) An idem sit cum opere de Scriptoribus monasterii sui, an vero diversus, non possum dicere.

plenius editam a Petro Lambe-
Originibus Hamburgensibus a.
epetita est post hæc & cum a-
mplaribus collata in Actis San-
tom. I. Febr. p. 391. nec non
illonii sec. IV. part. 1. p. 75.
istolam de Cynocephalis, quæ in-
, vel certe huc usque nondum
juris facta est. Scimus autem
iptam ex responsione Ratramni,
supra tom. I. p. 243. Verba
ni sunt hæc: *Quando scripsistis*
, *quæ de Cynocephalorum natura*
cognoscere. Rimbertus autem,
m scriberet, tantum Presbyter

Virginitate lib. I. & *Epistolas*
nemorat Val. Andreas Bibl. Bel-
792. nec non Svvertius in Athe-
gicis p. 656.
edius, quibusdam *Remigius*, Epi-
Curiensis in Rhætia, temporibus
M. quippe cujus jussu *Canones*
sticos ex Pontificum Epistolis
fit. Edidit Goldastus rerum Ale-
carum tomo II. parte 1. p. 121.
ense Chronicon breve editum est
bei Bibliotheca MSS. tomo I. p.
egistrum Epistolarum Alexandri
o *Remensi* provincia in Martene
and Collect. amplissima tomo II.
. 36.
igius, monachus cœnobii S. Ger-
Antissiodorensis, Ord. S. Benedicti.
. 882. a. Fulcone Archiep. Re-
ad scholam ibi regendam evoca-
, teste Flodoardo Hist. Rem. IV.
confundendus est cum Remigiis
tibus. Operose de illo egit Hist.
ia Galliæ tom. VI. p. 99. Edi-

Expositionem Missæ, quod Opuscu-
lcuino tribuerunt, quippe quod
libri de divinis officiis consti-
observante Eccardo rerum Fran-
XVII. 26. Multa ex Marco Flo-
sumsisse notat Bulæus Hist. Aca-
Parisinæ tom. I. pag. 635. Pos-
s librum *de officiis divinis* Colon.
om. VI.

1536. excusum memorat: nescio an idem sit cum hac Expositione Missæ. Exstat tom. XVI. Bibl. PP. maximæ p. 883.

2. *Expositionem in undecim Prophetas minores*, quæ una cum Oecumenio & Areta prodiit Antv. 1545.

3. *Commentaria in Psalmos*, ex Ambrosio, Augustino & Cassiodoro consarcinata. Colon. 1536. fol. Et hæc quidem tria habentur tom. XVI. Bibl. PP. Lugdun. Quidam *Manegoldo* tribuunt, de quo Noster supra libro XII. p. 12.

4. *Commentarius in Epistolas Pauli*, qui vulgo Remigio Remensi vel Haymoni (*a*) tribuitur, ad nostrum potius pertinet, quia Gregorius M. cum Beda ibi citatur, & Saracenorum mentio fit. Sub nomine nostri prodiisse in Bibl. PP. Coloniensi tradit Caveus, quod longe secius est. Nam tomo V. ejusque parte tertia expresse habetur *Remigii Remensis Episcopi Explanatio Epistolarum Paulinarum* ex editione Jo. Bapt. Villalpandi. Rom. 1598. fol. Mogunt. 1614. fol. In Bibl. vero Lugdunensi tom. VIII. p. 883. Remigio Lugdunensi adscribitur. Vide Historiam Galliæ literariam tom. III. p. 162.

5. *Commentarius in Apocalypsin*, qui vulgo Haimo tribuitur, ad nostrum spectat. Nam is ex quadam modestia nomen suum scriptis non addidit, vel etiam *Reymonis* aut *Raymonis* abbreviatum nomen adjecit, unde Haymonem fecerunt in his non satis exercitati. Stilus enim est Remigii nostri, prout observat Abbas Lebeuf tom. I. dissert. ad Hist. Gallicam spectantium pag. 279. qui etiam singularem de hac re dissertationem promittit. Ut obiter hoc addamus, Abbas modo laudatus ibidem illud agit, ut *Honorium*, quem huc usque *Augustodunensem* vocarunt, Germaniæ potius vindicet, ut *Augustæ* vel *Vindelicorum* vel *Rauracorum* tribuendus sit.

6. *Epistola ad Dadonem Episcopum Vir-*

(a) Nam in Codice Casinensi, Possevino teste, scribitur *Raimo*.

dunensem, in qua explicat, quid de Gog & Magog apud Ezechielem intelligendum sit, & de Hungrorum origine quædam narrat, habetur in Collectione amplissima Edm. Martene & Ursini Durand tom. I. p. 230. Quamvis etiam tantum literæ initiales R. & D. in Codice Floreffiensi exstent, tempora tamen conveniunt, & sub finem Epistolæ *congregationem S. Germani* vocat *fratres & dominos suos*.

7. *Commentarius in Genesin* editus est a Bern. Pezio Thes. novissimo Anecdotorum tom. IV. part. 1. sub initium.

8. *Comment. in librum Judicum*, ab eodem l. c. p. 127.

9. *Comment. vastus in Matthæum*, MS. habetur Monachii in Bibliotheca Serenissimi Electoris Bavariæ, teste Rev. Bern. Pezio Dissert. Isagogica ad tom. I. Thesauri novi Anecdotorum p. 23. in Bibl. Vindobonensi & S. Georgii Majoris Venetiis, teste Possevino Apparatus tomo II. p. 320.

10. *De Festivitatibus Sanctorum* lib. I. ad Episcopum Æduorum, memorat Bulæus.

11. *Sermones triginta* occurrunt in Lectionario monasterii Medianensis ante annos 700. scripto, ex quibus aliquot, qui ad Sacramentum Eucharistiæ spectant, descripsit Hyacinthus Alliot. Hæc Theodericus Ruinartus in Itinere Alsatico & Lotharingico, tom. III. Operum posthumorum Mabillonii & Ruinarti pag. 441. An vero Alliotus illos ediderit, mihi non constat.

12. *Commentarii in Martianum Capellam, Donatum & Priscianum* inediti in variis Bibliothecis habentur. Vide Indicem Bern. de Montfaucon. Videndum annon his titulis comprehendantur *Remigii Grammaticalia*, Colon. 1500. fol. edita, teste Maittairio tom. I. Annal. Typogr. p. 728. edit. poster.

13. *Commentarius in Regulam S. Benedicti* forte illius est. Florentiæ Bibl. Medicea & Camaldulensi. I(p. 413. 430.

14. *Responsio* ad Gualonem, Hed rum Episcopum, de pugna Micha cum Diabolo de corpore Mosis & Behemoth, quam Possevinus memor

15. *De ratione gubernandæ Ecclesiæ* s(psit, prout docet Eisengreinius, ap cundem Possevinum.

16. *Interpretatio nominum Hebraicor.* ordine Alphabetico, quæ vulgo Be tribuebatur, in cujus quippe Operil exstat tom. III. p. 371. Oudinus aut(testatur in optimæ notæ Codicibus I migio nostro tribui. Adde Merici (sauboni annot. ad Optatum p. 49. * hunc Remigium Antisiodorensem s ctare credo homilias quasdam legen in homiliario quodam MS. Biblioth(can. majoris Ecclesiæ Lucensis. Sunt tem homilia S. Remigii in illud: *v late ergo quia nescitis;* incipit: *Hic e perspicue*. Altera in illud: *De die au illa:* incipit: *Gaudet Arrius*. Alt(ejusdem in illud: *nihil est opertum* Incipit: *cur debetis timere*. Altera illud: *vos estis sal terræ*. Incipit: *Q dixerat dominus*. Item tractatus in lud: *scitis quia post biduum:* incip *& factum est* &c. *hac enim sentent* Item homilia in illud: *vespere au sabbati;* incipit: *Matthæus a parte*. It altera in illud: *Magister attuli fil meum*. Incipit: *retorquet culpam*. A ra in illud: *Dissere nobis parabol* Incipit: *sed quærendum*. Codex est culi, ut arbitror, XII.

Remigius Clarus, aliis *Clarus Hi nymeus*, (*a*) etiam pro more sec κατ' ἐξοχὴν *Florentinus*, a patria, ctus, Ord. Prædicatorum, in mo S. Mariæ Novellæ. Sententias git Parisiis in Gymnasio Sanjacob postea Romæ Magister Theologiæ fa ibidem docuit, tandem Procurator di

(*a*) Male hic Quetifius: nam verba Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum p. 155. non recte intellexit. Verba sunt hæc: *Remigius clari Hieronymei ex Ordine Prædicatorum cucullatus*. *Hieronymeum* est domus s. conventus Prædicatorum Florentiæ, qui ab Hieronymo nomen habet. lud Hieronymeum a Pocciantio dicitur *clar* h. e. celebre, non incognitum: hinc igitur *Clarus Hieronymeus* frater est *Articuli Smalcal* & *Domini Alterfii*.

us obiit a. 1312. Scripsit *Quæ-* *beologicas per alphabetum* , *De* *tm* , *Opus Metaphysicum* , *Quod-* *sermones de tempore & Sanctis* , *simale* . Jac. Quetif de Scripto- d. Prædicatorum tom. I. p. 506. r de Prædicatoribus Florentinis Altamura p. 87. * Nec Que- nec Bibliothecarium nostrum sequutum verba Poccianti in cript. Florentinorum arbitror. a scribat Poccianus: *Remigius ieronymæi ex ordine Prædicato-* fuit Quetifius illius *Clari Hiero-* men alterum Remigii designa- si scripsisset alio nomine *clarus aus* ; sed cur dixit *clari* & non Bibliothecarius vero *clari* hic *celebri* ; Hieronymæi vero no- censuit Cœnobii cujusdam ii. Verum nullam esse Prædi- domum hujus nominis Floren- nibus compertum est. Ego igi- existimo ac principio quidem *eronymæi* sphalma esse typogra- satis constat, & ipse pariter us illud emendat in postrema gella, legendumque edicit Hie- Esse autem *Clari Hieronymi* omen Patris & gentis, ex qua satus est, ut perinde valeat e Claro Hieronyma gente.

ius , *Lugdunensis* Episcopus , minis primus ab a. 852. 875. llliam Christianam tomo IV. list. literaire de la France tom. 9. Ejus & Ecclesiæ Lugdunen- *de tribus epistolis* cum Appen- *Solutione quæstionis de generali damnatione* , item liber alius *le immobiliter Scripturæ Sanctæ* exstat in Auctoribus de Præde- per Gilb. Maugvinum editis parte 2. Prior ille repetitus tom. XV. Bibliothecæ Patrum 666. *Epistolæ variæ* ad Clo- & alios in tomis Conciliorum.

ius , monachus & Abbas mona- *Mediolanensis* , (a) Trevirensis diœcesis, scripsit *in Pentateuchum* , *in Evangelium* , *in Apostolum* , *De visione Abakuk lib. I. Excerptionem Prisciani lib. I. Super Donatum lib. I.* & *Sermones multos* . Sic quidem, qui hinc inde e Catalogis non adeo certis ista colle- gerunt. Sed vide quæ supra ad finem de Remigio Antissiodorensi. Hæc Posse- vinus tomo II. Apparatus p. 320.

Remigius , Episcopus *Remensis* , natus a. 439. consecratus a. 461. mortuus a. 533. Apostolus Galliarum, quique Chlo- doveum Remis sanctissimo lavacro ini- tiavit. Ejus restant tantum *Epistolæ qua- tuor* , in Freheri Script. Hist. Francicæ tom. I. p. 184. Andr. du Chesne tom. I. p. 849. Conciliorum Regiorum tom. IV. p. 1268. 1401. & 1608. & in Mar- loti Metropoli Remensi II. 8. & 11. duæ ad Chlodoveum Regem, in Operi- bus Gregorii Turonensis a Ruinarto editis p. 1326. *Testamentum* ejus pro- ducunt Flodoardus Hist. Rem. I. 18. Brissonius de formulis lib. VII. Aub. Miræus Opp. Diplomaticorum & Histo- ricorum tom. I. sub initium. Labbeus Bibl. nova MSS. tom. I. p. 806. Bre- vius idem Miræus p. 636. Marlotus II. 11. Cointe tom. I. p. 407. Jo. Jac. Chiffletius in Disquisitione de Ampulla Remensi. Et hoc magis genuinum est: interpolatum vero suspicionem suppo- sitionis movet. Plura Memoires de Tre- voux 1714. p. 1968. & Histoire lit. de la France tom. III. p. 155.

Declamationes ejus a Sidonio Apolli- nare IX. 7. laudatæ interierunt.

Remundus , Abbas *Ebirbacensis* , vide supra *Raimundus* .

Remus Favinus , vide supra lib. VI. p. 146.

Renaldus , monachus *Morimundensis* , Ord. Cisterciensis, seculo incerto, scri- psit *Sermones de tempore & Sanctis* , *de Adventu & Quadragesima* , *& de visita- tionibus ordinis Cisterciensis* . Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cister- ciensis p. 285. Fortasse idem est *Renar- dus Madunensis* , cujus librum *de vita* mo-

...herus ponit monasterii *S. Lathuini* . Ego hæc non intelligo.

monachorum habet Bibl. Vallis S. Martini Lovanii, teste Val. Andrea Bibl. Belgica MSS. II. p. 223.

Renaldus de Nova villa, scripsit *de arte Chymica*, quod opus MS. est in Bibl. Regia Parisina. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p.740. * Idem *Renaldus* omnino est cum Arnaldo Villanovano; cujus opus de Arte Chymica inter ejus Opera excusa legitur.

Renallus quidam (forte *Raynaldus*) magister sedis Barcinonensis, reliquit librum MS. *de passione S. Eulaliæ Barcinonensis*, quo usum se ait Hieronymus Pujades in Historia Principatus Cataloniæ. Nic. Antonius Bibl. Hispana vet. tom. II. pag. 271.

Renatus Profuturus Figeridus, Historicus, cujus meminit Gregorius Turonensis libro II. Hist. Franc.

Renatus, *Vindocinensis* monachus, & Poeta, ex Codice Regio citatur a Cangio in Indice Auctorum.

Renaudus, aliis *Bernardus* vel *Arnoldus*, Abbas Morimundensis, obiit a. 1341. scripsit *Vitam S. Clodesindæ*, quæ exstat apud Surium d. 25. Julii.

Car. de Visch Bibl. Scriptor. Ord. Cisterciensis pag. 34.

Restitutus, natione Britannus, Archiepiscopus, ut ajunt, Londinensis, missus a Constantino Angliæ Rege a. 350. ad Arelatensem Synodum in Galliam, ubi cum Hilario Pictaviensi familiaritatem contraxit. Scripsit *de Arelatensi Synodo & Epistolas ad Hilarium*. Baleus Centur. X. 5. Pitseus c. 350.

Rethicius, Episcopus Æduensis, vide infra *Rheticius*.

Joannes Reuchlinus, Græce *Capnio*, natus Phorcæ in Marchionatu Badensi a. 1455. nomen inter eruditos celebrius est, quam ut pluribus de vita illius narrare debeamus. Non solum in negotiis Principum & reipublicæ versatus est, sed etiam de bonis litteris, orientalibus præcipue immortaliter meritus, quippe quas contra Jacobum Hochstratum, hæreticæ pravitatis inquisitorem cum periculo vitæ defendit. Vitam ejus describunt singulari volumine Jo. Henr. Majus, Durlaci, 1687. 8. impresso, Niceronus tomo XXV. p. 121. Melch. Adami in vitis JCtorum.

Scripta Reuchlini.

Progymnasmata scenica, *seu Ludicra Præexercitamenta varii generis*, sine loco, per Jo. Bergman de Olpe. 1498. 4. Monasterii 1509. 4. Cum Comment. Jac. Spigelii apud Anselmum 1512. 4. Lips. Jac. Thanner 1514. 4. ibid. per Valent. Schumann 1515. 4.

Liber congestorum de arte prædicandi. Phorcæ 1504. 4. Basil. 1540.

Rudimenta Hebraica, ibid. 1506. fol. recusa auctore Seb. Munstero, Basileæ apud Henr. Petrum. 1573. fol.

Epistolæ a Reuchlino & ad Reuchlinum. Tubingæ per Anselmum Babensem, 1514. 4. & Hagan. 1519. in 4.

Athanasius in librum Psalmorum lat. *translatus*. Tubing. apud Th. Ans. 1515. 4.

De arte Cabbalistica libri tres. Hagan. apud Thomam Anshelmum, 1517. fo inter Scriptores Artis Cabbalistica item cum Galatino de Arcanis Cath licæ veritatis, apud hæredes Wecheli nos, Francof. 1612. fol.

Sergius s. Capitis Caput, *Comœdi* c. Comm. Georgii Simleri. Pforzhem 1507. 4. apud Anselmum, sine comm Lips. 1521. 4. & cum Progymnasmat bus Colon. 1537. 4.

R. Josephi Esopei Canticum, *dictum Catinus argenteus*, *continens sententi morales per Jo. Reuchlinum translatu* Tubing. per Thom. Anshelmum 15 4. Adde Wolfii Bibl. Hebraicam to I. p. 502.

De Accentibus & Orthographia L gua Hebraicæ. Hagan. ap. Th. A 1518. 4. & apud Badium 1518. 4.

Athanasius de variis quæstionibus, Hagan. 1519. 4. & in Operibus A nasii, Argent. 1522. fol.

Septem Psalmi pœnitentiales, *hebraice cum Grammaticali translatione Latina de verbo ad verbum*, *& super eisdem Commentarioli*. Tubing. 1512. 8. Witteb. 1529. 8.

Ora-

io de Palatini Electoris & nobi-
Familiæ Ducum Bavariæ reveren-
Ecclesiam, coram Pontifice habita
8. per Aldum Manutium impres-
stat in J. H. Maji Vita Reuchli-
151.
en-Spiegel, h. e. *Speculum oculare*,
Germanica, contra Pfefferkor-
qui omnes libros Judaicos abo-
lebat. Tubingæ per Anselmum
4. Recusum in Herm. von der
Historia literaria Reformationis
II. pag. 16.
versionibus Latinis hujus Operis
Niceronus tomo XXV. p. 153.
Majus p. 471.
klare Verstantnus in Tutsch uff
Johansens Reuchlings Rathschlag
en Juden-Buchern. vormals auch
in in Augen-Spiegel usſgangen, h.
licatio olara Reuchlini circa consi-
ium de libris Judaicis, quod in Spe-
ulari jam Latine prodierat, 1512.
in gratiam eorum, qui Lati-
m intelligunt, seorsim edita.
Majum p. 310.
nsio contra Calumniatores Colonien-
nter quos præcipuus erat Arnol-
Tungaris: Tubingæ, apud Tho-
Anshelmum, Badensem. 1513. 4.
t. Reform. literaria parte II. p.

verbo mirifico. Lugd. 1522. 16. &
Scriptores Artis Cabbalisticæ, &

it præterea, ipsum sua contulis-
Epistolas obscurorum virorum, quod
nemo sustinebit, qui videbit,
in iisdem ad defensionem Reuch-
cientia occurrere.
pso & gestis ipsius porro agunt
sequentia.
in Opusculo contra Speculum
Joannis Reuchlin, Phorcensis,
fidei & Ecclesiæ tuitionem con-
r: Pronotamenta Ortvvini Gra-
ralium disciplinarum Professoris
omnem malevolentiam cunctis
fidelibus dedicata. Historica &
narratio juridici processus habiti
in Moguntia contra libellum ejusdem hæreticas sapientem pravitates. Decisiones quatuor Universitatum de Speculo ejusdem oculari ab Ecclesia Dei tollendo. Hæretici ex eodem libello Articuli, ut Christiani omnes male eum scripsisse luce clarius dijudicent. Coloniæ 1514. 4.

Destructio Cabbalæ, seu Cabbalisticæ perfidiæ ab Joanne Reuchlin Capnione jam pridem in lucem editæ, S. D. N. Leoni Papæ X. per R. P. Jacobum Hochstraten dicata. Opus novum. Coloniæ 1518. 4.

Defensio Joan. Reuchlin, a Georgio Benigno Nazareno Archiepisc. Romæ emissa, & edita ab Hermanno Nuenario 1517. 4.

Ad Rev. D. Joannem Ingevvinkel, Sacrosanctæ Sedis Apostolicæ Protonotarium, Præpositum quoque Xantensem & Apostolicarum concessionum Censorem, Coloniensisque Ecclesiæ Archidiaconum, Apologia secunda R. P. Jacobi Hochstraten, contra defensionem quandam in favorem Joannis Reuchlin novissime in lucem editam. Coloniæ 1518. 4.

Ad Sanctissimum D. N. Leonem Papam X. ac D. Maximilianum Imp. Apologia R. P. Jacobi Hochstraten, contra Dialogum Georgio Benigno Archiepisc. Nazareno in causa Joannis Reuchlin adscriptum, pluribusque erroribus scatentem, & hic de verbo ad verbum fideliter impressum, in qua quidem Apologia inquisitor ipse multis occasionibus jam demum coactus, tum Catholicam veritatem, tum Theologorum honorem per solidas scripturas verissime tuetur. Coloniæ 1518. 4.

Acta Judiciorum inter F. Jacobum Hochstraten Inquisitorem Coloniensium & Joannem Reuchlin LL. Doctorem, *ex Registro publico, autentico & sigillato*, Hagenoæ, in ædibus Thomæ Anshelmi, 1518. 4. & in Herm. von der Hardt. Histor. literaria Reformationis parte II. p. 94.

Bilibaldi Pirckheymeri Epistolæ Apologetica pro Reuchlino. Nurenbergæ 1517. ibidem p. 130. & quæ alia ibi sequuntur. * In diligentissimo operum Reuchlinianorum catalogo suum merito tuetur locum libellus iste ex catalogo Bibliothecæ civicæ Vindobonensis mihi primum notus. *Epistolæ trium illustrium virorum ad Hermannum comitem Nuenarium. Ejusdem responsoriæ, una ad Joannem Reuchlin, & altera ad Lectorem. Libellus accusatorius F. Jacobi Hochstraten contra Oculare speculum Joannis Reuchlini. Diffamationes ejusdem Jacobi. Item defensio nova Joannis Reuchlin ex urbe Romæ allata in* 4. *absque loco, & anno*.

Item hic alius liber, seu potius tria diversa volumina ibidem servata; *Jacobi Hochstraten Apologia contra Dialogum Georgio Benigno Archiepiscopo Nazareno in causa Joannis Reuchlin adscriptum*. 4. Coloniæ 1518.

Jacobi Hochstraten Apologia secunda contra defensionem quamdam in favorem Joannis Reuchlin. 4. Coloniæ 1519.

Jacobi Hochstraten destructio Cabbalæ, seu Cabbalisticæ perfidiæ a Jo. Reuchlinio jam pridem in lucem editæ. 4. Coloniæ 1519.

Libelli de verbo mirifico editionem aliam ibidem animadverti, quæ est in fol. sed absque loco impressionis.

Viri hujus docti est etiam versio ex Græco opusculi Hippocratis de præparatione hominis ad Ptolemæum Regem. Dirigit opusculum hoc suum Joanni Stocaro medicinæ Doctori archiatro Ulmensi. Editum est Tubingæ A. 1512. in 4.

Reverentius, sive *Reverentianus*: ita perperam Tomo I. Conciliorum Labbei pag. 451. dicitur, qui vere est *Ravennius*, de quo paullo ante.

Jacobus Reutelius, Harzgerodensis Anhaltinus, sec. XVI. fuit Verbi divini Minister apud Gœttingenses, Hardesianos, Huxarienses, demum An. 1567. apud Eimbeccenses. Scripsit *Chronicon Hillesheimense* de rebus scil. Episcoporum Hillesheimensium; quod propter concinnam brevitatem laudatur, editum in Syntagmate Rerum Germanicarum Christ. Franc. Paullini p. 69.

Joannes Rhagius. Natus est *Sommerfeldæ* in Lusatia inferiore, unde se *Æsticampianum* vocavit. Quod cum nescirent Gesnerus & Simlerus, ex uno duos fecerunt. *Jo. Rhagium Æsticampianum* & *Jo. Sommerfeld*. Nomen gentile ipsi fuit *Rak*, quod Sorabice *Cancrum* denotat, ex quo ille *Rhagium* fecit, sic, ut nomen verum vix agnoscas. (*a*) Natus est A. 1460. quia in Epitaphio legitur A. 1520. ætatis sexagesimo decessisse. De juventute ejus parum constat, nisi quod Phil. Beroaldum in Italia docentem diu satis audivit. (*b*) Docuit bonas litteras per annos XXIII. quod testantur verba Epitaphii illius: (*c*)

> *Rhetoricen, Sophiam, vatum monumenta professus,*
> *Annis viginti plusve minusve tribus*
> *Danubius, Rhenus testatur, & Odera & Albis,*
> *Spiraque, cum docta Sequana Gallus aqua.*

Quo ordine vero in singulis regionibus versatus fuerit, ignoratur. Hoc certum est, ipsum in Italia, & Romæ præcipue, fuisse, ubi Jacobo Questenbergio familiariter usus, & forte, ipsius auspiciis, lauream Poeticam a Pontifice nactus est. Ex Italia profectus est in Galliam, (*d*) ubi Lutetiæ aliquamdiu hæsit. Inde auguror Friburgum in Brisgoviam devenisse, ubi teste Urbano Regio, aulam Cæsaris secutus est, & procul dubio ab hoc etiam lauream Poeticam impetravit: nam duplici laurea ornatum fuisse, testatur Epitaphium.

(*a*) Manlii Lusatia VII. 1. Abr. Frencelli Nomenclator Lusatiæ utriusque p. 23.

(*b*) Hier. Wellerus in Libello (hic enim est titulus Opusculi a Mich. Hempelo Lips. 1580. 8. editi) p. 71.

(*c*) Exstat apud Mencium lib. 2. pag. 18. Sinuum & Sennertum in Acad. Witteb.

(*d*) Testatur illud Epistola Urb. Regii ad Rhagium nostrum, quam in Arcanis Bibliothecæ Annabergensis edidit Wilischius p. 110.

oniæ ipſum bonas litteras
dit Henr. Corn. Agrippa.
ter Epitaphium nihil no-
antur loca, in quibus ver-
gius, addito ſimul anno.
leæ Cebetis tabulam præ-
cuit. Ab illo tempore in
acovienſi, & majoris Col-
tus fuit, quemadmodum
ium liberalium Magiſtri
litterarum Baccalaurei ti-
t, quia ibidem Epiſtolæ
o emendatæ & editæ ſunt.
oſtea, Francofurti ad Via-
cademia nova docuit, &
iſcipulum habuit. (a) Ab
triennium Lipſiæ docuit
s, & auctores optimos ju-
egit, Plinium, Plautum &
vero barbara ibidem inge-
umaniores concoquere non
pud Ducem Georgium id
t dimitteretur, &, quum
ultima paullo liberius ver-
elegatus eſt. (b) A. 1515.
nit, ſuaſu potiſſimum Ni-
anni & duorum Conſu-
m Latinam & Chriſtianam
& juventutem in decla-
Italico more exercuit. Poſt
Friderico, Saxonum Ele-
liberali ſtipendio Witteber-
eſt, (c) ibique docendo
exit, uſque ad An. 1520.
nceſſit prid. Kal. Jun. (d)
e ipſum Doctoris Theolo-
e fulſiſſe, & in ea non le-
erſatum. Confer Dan. Fid-
gularem de Jo. Rhagio Æ-
Lip. 1730. & Manlii Lu-
I.
n illius notitiam ſequen-
to:
o in Epiſtolas Libanii a Fran-
cario Latine converſas, a librariis male habitas, a ſe vero emendatas & argumentis inſtructas. Cracov. 1504. 4. Dedicatio ad Matthiam Drabicium, regni Poloniæ Vicecancellarium directa eſt, quem, utpote literarum Patronum, debitis laudibus evehit. Sumtus fecit Jo. Clymes, bibliopola & civis Cracovienſis. Editio illa rariſſima nunc denuo exhibita eſt a Jo. Chriſt. Wolfio ad calcem Epiſtolarum Libanii Amſt. 1738. a ſe editarum, quemadmodum ante in præf. ad Centuriam Epiſtolarum Libanii, Lipſ. 1711. editarum, ejus aliquam mentionem fecerat. Ibi ſe vocat Jo. Sommerfeldium.

2. *Epigrammata* prodierunt Lipſiæ 1507. 4. ibi ſe vocat Joannem Æſticampianum.

3. *Commentarius in Grammaticam Martiani Capellæ & Donati Figuras*. 4. ſine mentione anni, eſt in Bibliotheca Francofurto-Viadrina.

4. In quaſdam Plauti Comœdias & libros Oratorios Ciceronis commentatus eſſe dicitur Geſnero, quæ a me viſa non ſunt.

5. *Oratio in ſtudio Lipſienſi recitata*, quum Lipſiam valere juberet, edita eſt a Dan. Fidlero ſub finem diſſertationis citatæ, qui illam a Viro Summo, Erneſto Salomone Cypriano, nactus fuerat.

6. *Carmen de Luſatia*, quod Melanchthon Baſileam, ut excuderetur, miſerat, neſcio quo fato, periit, & nondum repertum eſt.

7. *Marciani Capellæ Rhetorica cum Jo. Rhagii Epiſt.* ad Jo. & Vulgangum de Vitztum, Bohemos. Lip. 1509. fol. apud Martinum Herbipolenſem, fuit in Bibliotheca Aug. Quir. Rivini, Medici Lipſienſis.

8. Cicero de Oratore cum præf. Jo. Rhagii, Lipſiæ 1515. folio, apud Melch. Lotther, in Bibl. laudata.

Bili-

Vigilantii Axungiæ deſcriptionem
iis Franckophordienſis p. I. 4. 10.
e obſcur. virorum Tom. I. pag. 63.
em ſimul cum Hermanno Buſchio,
e negotium Hier. Emſero, ut do-
elmannus in Vita Buſchii Opp. p. 295. qui vero noſtrum perperam vocat *Longicampianum*.

(c) Hier. Wellerus in Libello p. 71. Adde Andr. Molleri Theatrum Fribergenſe I. p. 285.

(d) Lutherus Epiſt. Tom. I. p. 42. 252.

9. *Petri Heliæ Grammatica cum Comment. Jo. Sommerfeld.* Argent. 1499. 4. craſſo volumine, eſt in Bibliotheca Zvvickavienſi, teſte Daumio Epiſt. 71. ad Reineſium.

Fuit autem, teſte Hier. Wellero, vir pius, ſobrius, caſtus & facundus. Valde præterea laudavit ingenia juventutis Freibergæ.

Rheticius, Epiſcopus Auguſtodunenſis A. 313. ſcripſit *adverſus Novatianum grande Volumen, & Commentarium in Canticum Canticorum*. Hieronymus de Script. Eccl. c. 82. ſed utrumque opus interiit. Adde Tillemontium Tomo VI. pag. 27. Guil. Cuperum in Actis Sanctorum T. IV. Julii p. 588.

Rialis, Canonicus Cæſenas A. 1335. varia collegit ad res urbis ſuæ pertinentia, prout allegat Auctor Annalium Cæſenatenſium in præfatione & ad annum modo dictum, Tom. XIV. S. R. Ital. Muratorii p. 1089. & 1165.

Ricemarus, Anglus, Sulgeni filius, Epiſcopus Menevenſis, vixit circa An. 1085. & *Vitam S. Davidis Epiſcopi Menevenſis in Wallia* ſcripſit, quam temporum injuria periiſſe credidit Uſſerius de primordiis Eccleſiarum Britannicarum c. 14. p. 443. poſt autem invenit & particulam edidit Whartonus Tomo II. Angliæ Sacræ p. 643. nam vitam ipſam ex illo, verbis etiam retentis, jam dederat Silveſter Giraldus ibidem p. 628. & omnes, qui vitam Davidis perſecuti ſunt, ex eodem profecerunt, Joannes Tinmuthenſis in Sanctilogio, Capgravius in Legenda nova: item Anonymi in Colgani Actis Sanctorum Hiberniæ & Actis Antverpienſibus, prout docet Whartonus in præfatione Tomi II. p. 25. 26.

Richalmus, Abbas Specioſæ Vallis in Franconia Ord. Ciſtercienſis, ſec. incerto: ſcripſit *Librum Revelationum de inſidiis & verſutiis dæmonum adverſus homines*, qui editus eſt in Bern. Pez Theſ. noviſſimo Anecdotorum Tom. I. part. 2. p. 373. Adde Car. de Viſch Bibl. Scriptorum Ord. Ciſtercienſ

Richardus Adagoniſta, An
talia Bononiæ Jurium ſcien
dedit, præceptore uſus Pile
ſi, cum quo paullo poſt de
laude contendit. Vixit A.
liquit *Tractatum ſuper Decre*
Summam de ordine judiciorum
de illuſtribus Angliæ ſcri
292. Baleus Cent. XIII. 77

Richardus de Aldvverd, al
de Aedvverd, Anglus, Dem
tum vocat, monachus Ciſt
Sacriſta in Aldvverd, mona
Grœningam Friſiæ, obiit A
quoque Theologiæ Magiſte
ſis. Scripſit Librum *de Harn*
ſtolam prolixam ſ. potius Tra
Religioſum quendam Ebirba
qua agit de martyrio B. G
batis Claræyallenſis, de vit
culis S. Silvani Claræyaller
chi, & aliis quibuſdam S
Ciſtercienſis & monaſterii
ſis, item *Librum meditatio*
de Viſch Bibl. Scriptorum C
cienſis pag. 286. Lelandus
Angliæ c. 165. Baleus Cen
70. Pitſeus in Append. Cen

Richardus de S. Angelo,
lib. I. p. 98.

Richardus gente & cognon
cus, Oxoniæ & Pariſiis Med
ram dedit, itineribus quo
perfunctus. Floruit Ann.
pſit *de Criſi*, *de Phlebotomia*
de criticis diebus, *de pulſibus*
conficiendi & medendi, *de u*
gulis urinarum, *de ſignis mor*
de ſignis prognoſticis, *de febri*
medica, *Repreſſivam*, *de ſign*
de Anatomia, *Correctorium*
Speculum Alchimiæ. Vide Le
ſcriptor. Britann. c. 257. Bal
III. 92. Pitſeum c. 327. E
ejus quædam Noribergæ &
cuſa eſſe docet Geſnerus. C
exſtat in Scriptoribus Chymi
Gratarolo collectis (Baſil. 1

(a) Hic MS. eſt in Bibliotheca Paullina Lipſienſi. Fellerus pag. 252.

pag. 207. & Vol. II. Theatri Chemici (Argent. 1613. 8.) p. 418. Vide Merklini Lindenium renovatum pag. 938.

Richardus Anglicus, Canonicus Londinensis An. 1200. Scripsit *Itinerarium Richardi Regis*, quod est in Bibl. Cottoniana, *Gesta Richardi Regis*, *Tractatum de poenitentia* & *Epigrammata*. Lelandus cap. 201. Baleus Cent. III. 44. Pitseus c. 283.

Richardus Angravilla, alias *de Bury*, de quo supra lib. II. p. 307.

Richardus Armachanus, vide infra *Fitz Ralf*.

Richardus, Archidiaconus *Augustae Praetoriae* in Pedemontio, sub initium sec. XI. scripsit *Vitam S. Bernardi Menthonensis*, familiaris sui, cui in munere Archidiaconi successit. Exstat in Actis Sanctorum Tomo II. Junii pag. 1074.

Richardus Aungervillus, vide supra lit. B. *de Bury*.

Richardus Bartholinus, Perusinus, Canonicus Cathedralis, primum in patria Oratoriam & Poeticam professus, variis quoque legationibus ad Florentinos, ad Cardinales, & ipsum quoque Pontificem perfunctus est, vixit Ann. 1515. aulam Maximiliani Caesaris est secutus. Inde quoque Erasmus Epistola 10. Martii 1516. ad ipsum data, ut se Cardinali Gurcensi faceret commendatum: Tom. III. Opp. pag. 191. Fuit ab Imperatore laudato Poeta coronatus, & Comes Palatinus creatus. Scripsit:

1. *Austriados* lib. XII. h. e. de bello Norico Ducum Bavariae & Principum Palatinorum, quod opus primum edidit Joach. Vadianus A. 1515. quam editionem non vidi. Sequitur alia cum scholiis Jac. Spigelii, post Guntheri Ligurinum, Argent. 1531. quae repetita in Justi Reuberi Script. rerum German. p. 479.

2. *Hodoeporicon Matthaei Cardinalis Gurcensis, quaeque in conventu Maximiliani & trium Regum A.* 1515. *gesta sunt*. Exstat apud Freherum S. R. Germ. T. II. p. 321. ante separatim excusum, Viennae 1515. 4.

3. *De Conventu Augustensi, rebus etiam externarum gentium, quae interim gesta sunt, Descriptio*. 1518. 4. Habetur in Bibliotheca Francofurto-Viadrina. Exstat in Sylloge Beyschlagii, & Senckenbergii Selectis Juris & Historiarum Tom. IV. p. 625.

4. *Oratio ad Imp. Maximilianum & potentissimos Germaniae Principes, de expeditione in Turcas suscipienda*. Augustae 1518. 4. & in Anti-Turcico Reusneri.

5. *De gente Bartholina bene merita gesta praeclara* citat Jacobillus in Bibliotheca Umbriae p. 240. sed quae a me nondum visa sunt. Vide Oldoini Athenaeum Augustum p. 294.

Richardus Bardeniensis monachus, in Theologia Baccalaureus, scripsit *Epistolam metricam de vita & actibus Roberti Grosthead*, Episcopi Lincolniensis, carmine Latino, quam edidit Henr. Wharton Tomo II. Angliae Sacrae pag. 325. sed ita, ut multa absurda & fabulas inanes rejecerit; item *Martyrium S. Hugonis pueruli*, A. 1255. a Judaeis apud Lincolniam caesi. Utrumque MS. adest in Bibl. Cottoniana, teste Thoma Smitho in Catalogo illius p. 74.

Richardus Barrus, Anglus, scripsit *super sacra Biblia*. Pitseus in Append. c. 77.

Richardus Abbas *Beccensis*, A. 1219. edidit *Statuta* in Capitulo generali, quorum fragmentum exhibent Martene & Durand Collect. ampliss. Tom. I. p. 1141.

Richardus Beere, Abbas Glastoniensis in Anglia, A. 1503. fines monasterii sui perambulavit, & opus ingens, quod *Terrarium coenobii Glastoniensis* vocavit, confici jussit. Excerpta autem ex illo edidit Thom. Gearne cum Chronico Joannis Glastoniensis p. 287. *Epistola* ejus ad Wilhelmum Warham, Archiepiscopum Cantuariensem, de corpore S. Dunstani exstat in Anglia Sacra Henrici Whartoni T. II. pag. 230.

Richardus Belgravius, vel *Bellogrevus*, Cicestriensis, monachus Carmelitanus & Theologiæ Doctor Cantabrigiensis. Vixit A. 1230. scripsit *Determinationes Theologicas*, & *Quæstiones ordinarias*. Lelandus c. 353. Pitseus cap. 481. Baleus XI. 5.

Richardus Bellilocensis (*Beaulieu*) in Argonna, duabus a Claromonte leucis, Abbas, circa A. 1050. *Vitam S. Rodingi Abbatis Bellilocensis* literis consignavit, quam edidit primum Hugo Menardus in observationibus ad Martyrologium Benedictinum p. 690. postea Jo. Mabillonius Sec. Ord. Benedict. IV. part. 2. p. 531.

Richardus Billinghamus, aliis *Gillingham*, Collegii Mertonensis Oxonii socius, Sophista potius subtilis, quam Philosophus genuinus. Scripsit *Speculum puerile*, *Consequentias*, *Abstractiones*, *Fallacias*, *Abbreviata Guil. Kilmingtoni*, & cætera hujus farinæ. Vixit An. 1360. Baleus Centur. VI. 8. Pitseus c. 594.

Richardus Blitonius, vel *Blitodunus*, Lincolniensis, Theologiæ Doctor Oxoniensis, Carmelita & Ordinis sui per Angliam Provincialis, Eduardo II. Regi propter eloquentiam valde charus. Scripsit *Repertorium Sententiarum*, *Quæstiones ordinarias*, *Sermones*, *de Privilegiis mendicantium*, *Epistolarum libr. I.* Obiit A. 1334. Lelandus cap. 432. Balæus Cent. IV. 96. Pitseus c. 505.

Richardus Bradvardinus, *de proportionibus* in Bibl. S. Benigni Divionensis pertinet potius ad *Thomam Bradvardinum*, de quo supra lib. II. pag. 267. 272.

Richardus de Bury, vide supra lib. II. p. 307.

Richardus de S. Busto, cujus *librorum Catalogus* est inter Codices MSS. Quedlinburgenses, teste Eckardo p. 18. nullus unquam fuit: sed scribi debebat *Richardus de S. Victore*.

Richardus Caistre, Norfolcensis, non procul a civitate Norvvico oriundus, in Ecclesia S. Stephani ibidem Vicarius. Scripsit Sermone Anglico *de beatitudinibus*, *de charitate fraterna* alia hujusmodi. Obiit A. 1420. Ba Centur. VII. 62. Pitseus c. 773.

Richardus Cambrius, Britannus, psit quædam *de rebus Anglicis*: nondum edita sunt. Et ætas qu incerta est. Pitseus in Append. 78.

Richardus Canonicus, vide supra *glicus*.

Richardus a Capella, Capellæ To cha & Præpositus S. Mariæ Brugen scripsit *Tractatum de Rescriptis*, o A. 1447. Svvertii Athenæ Belgicæ 657. Sanderus de eruditis Brugensi p. 70.

Richardus, monachus & Abbas LV *Casinensis*, deinde Presbyter Cardin S. Cyriaci ab Innocentio A. 1265. S psit *Expositionem Regulæ S. Bened* quæ MS. exstat in Bibl. Casinensi. aliquibus cum Richardo Hannibald itidem Cardinale confunditur, quo stendit Oldoinus in Athenæo Rom p. 580.

Richardus Castriconensis, Anglus, minicanus, Theologiæ Doctor & fessor circa A. 1270. Scripsit *in A lypsin secundum litteram & secundum sum moralem*, *in Magistrum Sente rum*. Pitseus c. 382. Jac. Queti Scriptoribus Ord. Prædicatorum T I. p. 250. Altamura p. 23.

Richardus Cenomanensis, *de Sacri Missæ*, bis exstat MS. in Bibl. Va na. Bern. de Montfaucon Bibl. MSS. p. 122. 138.

Richardus Cheffer, Augustinianus vvicensis A. 1354. Scripsit *de nativi Christi*, *Sermones*, *Collationes varias de quatuor novissimis*. Balæus Cent. 33. Pitseus c. 580. Phil. Elssii E miasticon Augustinianum p. 601.

Richardus Chillendon, Aristotelicu xoniensis An. 1450. scripsit *de Ge tione & Corruptione*. Lelandus c.

Richardus Chillington, vel *Killing* Theologiæ Doctor Oxoniensis, post canus Paulinus Londinensis, circa 136

Scripsit *Quæstiones Theologiæ*, *Servarios*, *Pro Armachano contra fra-* *Contra Rogerum Convvaium*, *con-* *ndicitatem otiosam*, *Opuscula Lo-* Balæus Cent. V. 95. Pitseus cap. Jterque ipsi librum *de Genera-* *& Corruptione* tribuit. Videant Angli eruditi, an unus, an ve- sint, quos hic memoramus. e apud Lelandum alieno loco fuerat.

ardus Cicestriensis: vide supra II. pag. 381. Adde nunc, co- n ejus esse *Cortesium*, & scripsis- quæstione: *An corpus Christi sit ?* Bern. de Montfaucon Bibl. Bi- carum MSS. p. 630.

ardus Clapolus, *Clapvvellus*, vel *Knapvvellus*, Ordinis Prædicato- Theologiæ Magister Oxoniensis, 90. Scripsit *Lecturas super Magi-* *Sententiarum*, *Additiones in D.* *enturam*, *Quæstiones quodlibeticas*, *itate Formæ*, *de immediata Visione* & alia. Lelandus c. 321. Balæus r. IV. 63. Pitseus c. 423. Jac. de Scriptoribus Ord. Prædicato- Tom. I. p. 417. Altamura p. 48. supra lib. IX. p. 112.

ardus Cluniacensis, monachus Ord. edicti, patria Pictaviensis, An. Scripsit *Historiarum temporum* s. *orum lib. I.* & *Epistolarum ad diver- I.* Trithemius de Scriptor. Ec- . 386. *Carmina de Cluniacensi mo-* , *de Anglia & ejus laude*, *de* *o & ejus laude*, *de Transfigura-* *Christi*, *de Maria Magdalena*, *de* *tharina*, *Epigrammata*. Balæus XIII. 19. Chronicon supra di- a Cæsare Octaviano usque ad Lu- um Juniorem sive VII. Galliæ i, qui A. 1137. regnare cœpit, Bibl. Colbertina, teste Jac. le in Bibl. historica Galliæ p. 347. e particula illius est *Chronicon* ab 4. 1153. quod e Codice Colbertino unt Martene & Durand Collect. T. V. p. 1159. Idem le Long p. & Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 20. 82. & 17. alius hujus Richardi *Chronicon* memorant, ab orbe condito ad Ann. 1161. quod MS. est in Bibl. Vaticana, inter libros Christinæ Reginæ Sueciæ & Alex. Petavii. Muratorius promisit in Scriptoribus Italicis, sed postea edidit *Chronicon ab A.* 800. *usque ad* 1399. *nunc primum luce donatum ex* MS. *Codice Bibl. Vaticanæ*, circa finem Tomi IV. Antiquitatum Italiæ medii ævi. Fragmenta tria *de triplici fundatione monasterii Charitatis ad Ligerim* ex Codice Regio edidit Abbas le Bœuf Tom. I. dissertationum ad Hist. Gallicam spectantium & Gallice scriptarum pag. 381.

Romanorum Pontificum series nostro tribuitur in Codice Vaticano, ubi verba de Joanna Papissa eadem fere leguntur, quæ apud Martinum Polonum, quum tamen noster fere centum quinquaginta annis Martinum præcesserit. Docet hoc Hermannus Witekindus, Professor Heidelbergensis in libello quo tradit, *Papam Joannem VIII. fuisse mulierem*. Vide Bl. Bremensem Classe VII. p. 935. 939.

Sententiarum ἀντικειμένων *Veteris & Novi Testamenti libros II.* ipsi tribuunt, de qua re Fabricius noster supra lib. II. p. 239. lib. IX. p. 198. * Quam Muratorius vulgavit in Tom. IV. Antiquit. Medii Ævi pag. 80. Historiam Richardi Cluniacensis Monachi, nonnisi ad A. 1162. pertingere certum est. Quare a vero plurimum aberrat Bibliothecarius noster, qui historiam hanc a Muratorio productam ad An. usque 1399. prorogatam scribit: Historia Richardi a P. Martene vulgata ex hac ipsa accepta quidem est, sed hinc inde excepta, non vero integre descripta. In fine historiæ hujus apud Muratorium extat catalogus Romanorum Pontificum idem plane qui ex Codice Vaticano jam innotuerat eruditis; nihil autem ibi legas de muliere ad pontificatum nomine Joannis VIII. evecta. Cum igitur Muratorii fides solicitari

citra piaculum haudquaquam possit ; quidquid ab heterodoxis dudum assertum est affirmantibus in Richardo legi *Leonem VIII. fuisse mulierem* imprudentissimæ fabellæ adscribi oportet.

Plura Oudinus Tomo II. p. 1597.

Richardus Conington, *Konington*, Lelando perperam *Covedunus*, Anglus, Oxoniæ literis incubuit, post monachus Franciscanus & illius Ordinis Provincialis, obiit A. 1330. Cantabrigiæ in cœnobio suo sepultus. Scripsit *in Psalmos pœnitentiales*, *Sermones solemnes*, *in Quadragesimale S. Gregorii Papæ*, *super Magistrum Sententiarum*, *Quodlibeta*, *de Christi dominio contra Occamum*. Lelandus c. 341. Balæus Cent. V. 32. Pitseus c. 494. Waddingus de Scriptoribus Ord. Minorum p. 304. 305.

Richardus Corbeil vel *Colbeil*, Scotus, Archidiaconus Lothianensis, Doctor & Professor Juris Canonici in Academia Sant-Andreana, floruit An. 1430. Ejus Scripta sunt: *Paratitla Decretalium*, *De Censuris*, *de Præscriptionibus in materia beneficiali*, *de Judice delegato*, *Comm. in titulum de foro competenti*, *Orationes*. Ge. Mackenzie de Scotis Eruditis vol. I. p. 437.

Richardus Cornubiensis, Oxonii studuit, Ord. S. Francisci, Theologiæ Doctor, & fortasse ibidem Professor. Ætas ejus est incerta: non confundendus tamen cum Richardo Rufo, quod voluit Lelandus. Scripsit *in Magistrum Sententiarum*. Pitseus in Append. cap. 79. Waddingus pag. 305. Willot p. 314.

Richardus Cortesius, idem qui *Cicestriensis*.

Richardus, Episcopus *Cremonensis*.

Ejus *Summa de Officiis*, quam appellavit *Naturale*, citatur in Catalogo Doctorum pro immaculata conceptione Mariæ in Pezii & Hueberi Codice Diplom. III. pag. 322. *Chronicon* illius cum insigni elogio citat Radulphus de Columna. Jean Liron Bibl. Chartraine p. 121.

Richardus Crickeladensis, Anglus, Ord. S. Augustini Canonicus Regularis in cœnobio Comitatus Norfolcensis, non longe ab oppido Walsinghamo, quod *Cric* vel *Crickesdale* vulgo dicebatur. Mortuus est circa A. 1310. Scripsit *de Testamento Patrum*, *de connubio Jacob*, *Homilias Anglicas*. Pitseus c. 448.

Richardus Crocus, Anglus, Londinensis, quem Lelandus *Curvum*, (forte a patria, quasi *Girvium*) vocat, a Guil. Grocino Græcas & humaniores literas didicit, quas in Academia Parisina continuavit. præceptore usus Hieron. Alexandro. (*a*) Inde Lipsiam venit, & pene triennio, ab A. 1514. ad 1517. utramque linguam docuit, (*b*) interque discipulos Camerarium quoque habuit. Tanquam cœlitus demissum omnes venerati sunt, unusquisque felicem se judicavit, si in familiaritatem ipsius admitteretur: Docenti vero mercedem, quæ postularetur, persolvere, & quocunque loco & tempore presto esse nemo recusavit. (*c*) Sed tamen ibi manere noluit, sed potius Mosellanum successorem nactus Lo[illegible] nium perrexit, nec ultra aliquot m[illegible] ses ibidem commoratus est. Inde Angliam reversus ibi primo privat[illegible] apud Regem, dein publice docuit C[illegible] tabrigiæ, omnibus bonis charus, inter hos quoque Thomæ Moro, cu[illegible] Lelando vero inimicitias gessit, qui invicem mordacibus scriptis perstr[illegible] xerunt. Vixisse dicunt usque ad A[illegible] 1530. Scripta ejus hæc nota sunt:

1. *Grammatica Græca VII. tabulis co[illegible] prehensa*. Lipf. 1516. 4. 1521. 4.

2. *Theodori Gazæ liber IV. de ver[illegible] rum constructione Latina civitate do[illegible] tus*. Lipf. 1516. 4. Inscriptus est [illegible] berto Archiepisc. Moguntino. Uter[illegible] vero hic liber privilegio Senatus [illegible] psiensis munitus est. Ex hoc vero [illegible] steriore Balæus & Pitseus duos [illegible] runt.

3. *Introductio in linguam Græcam*, & *Ta*[illegible]

(*a*) Declamatio, nescio cujus, inter Melanchthonianas Tom. V. p. 384.

(*b*) Camerarius in Vita Melanchthonis p. 27.

Henr. Sohulzius in Vita Mosellani p. 31.

(*c*) Declamatio citata p. 384. 5.

Grammatica Græca. Colon. 1520.
Græcas literas compendio discere
ibus sane quam utiles separatim
unt Lipf. 1521. 4.
lisii Calentii libr. I.
cademiæ Lipsiensis Encomium con-
orium. 4.
araphrasis s. Epitome Erasmo in-
in Elegantias Vallæ & Croci Fav-
. editio. Paris. apud Rob. Ste-
n 1533. 8. Fortasse est Cornelii
Amsterodami, Ludi magistri,
is temporibus vixit.
ratio de laudibus Græcarum disci-
m, Cantabrigiæ habita.
Balæum Cent. IX. 40. Pitseum
Dan. Fidlerum diss. de Græca-
& Latinarum literarum in Mis-
staurastoribus, Lipf. 1701. Lei-
rigines Typographiæ Lipsiensis p.

ardus Cunetius, vulgo Kenet,
net, Carmelita, Oxoniæ Philo-
operam dedit, deinde ad rem
m & sacras literas se contulit.
circa A. 1380. & libellum de Vir-
aquarum reliquit. Lelandus c.
itseus c. 705. Balæus Cent. XII.

rdus Depedal, Anglus, Carme-
monasterio Linnensi provinciæ
censis, Theologiæ Doctor & in
nobio Professor circa An. 1381.
de Vita Christiana & Sermones de
e. Pitseus cap. 669. qui rursus
alæo X. 97. ad Lelandum pro-
, cum tamen is de illo nil di-

rdus de Diceto, vid. supra Ra-
.
rdus Divisiensis, Anglus, mo-
Wintoniensis, Ord. S. Benedi-
Ann. 1190. Scripsit de temporibus
Ricardi, & Epitomen rerum Bri-
um. Balæus Centur. III. 28.
c. 262. Liber ineditus servatur
. Cottoniana.
rdus, Dominicanus, Anglus,
de Virtutibus & de significatione
am vocabulorum Vet. Testamenti.

Pitseus Append. cap. 81. Ætas incerta est.

Richardus Doverensis, monachus Ord. S. Benedicti, deinde Prior, & tandem Archiepiscopus Cantuariensis, obiit A. 1184. Scripsit *contra suos perturbatores* ad Alexandrum Papam, *Epistolas ad suos Episcopos, maxime Hibernos, ad tres Episcopos, ad Petrum Blesensem, ad Henricum Regem, Tractatum ad Sacerdotes*. Balæus Cent. III. 21. Pitseus cap. 255. Cisterciensibus adnumerandum esse relatum fuit Carolo de Visch de Scriptoribus ejus Ordinis p. 286. 287. de quo tamen ipse dubitat.

Richardus de Dumellis, Abbas Pratellinus, quod monasterium Normanniæ est in diœcesi Lexoviensi. Vixit A. 1100. & scripsit *Commentarium fusissimum in priora XXVIII. Capita Geneseos*, qui habetur in Bibliotheca Lambethana. Ex eo quædam in rem suam adducit Henricus Wharton in Auctario ad Jac. Usserii Historiam dogmaticam de Scripturis & Sacris vernaculis.

Richardus Edgecomp, Eques auratus, patria Cornubiensis, ab Henrico VII. Rege in Hiberniam missus est A. 1488. ad juramentum fidelitatis recipiendum. De muneris illius successu *libellum* perscripsit, qui MS. extat. Hæc Waræus de Scriptor. Hiberniæ part. II. p. 133.

Richardus Eliensis, primum monachus, deinde Subprior, tandem Ann. 1177. Prior Eliensis, Ord. S. Benedicti, varia eruditione pollens. Obiit ante An. 1195. quamvis Balæus Cent. III. 82. & Pitseus c. 320. Ann. 1220. demum vixisse tradant. Uterque ad Lelandum provocat, de quo tamen nihil in editis. Scripsit *Historiam monasterii Eliensis*, a monacho in Epitomen redactam, verbis tamen illius servatis, unde sub ejus nomine edidit Henr. Whartonus Angl. Sacræ Tom. I. p. 615. *De insula Eliensi*, particulam *de conversione Abbatiæ Eliensis in Episcopatum* idem decerpsit p. 676. *Sermones*, *Carmina* & *Epistolas familiares*. Caveus pag. 596.
Henr.

Henr. Wharton præf. ad Tom. I. Angliæ Sacræ p. 45.

Richardus Elteslejus, Anglus, in villa rustica apud Cantabrigiam Pastor. Quo tempore vixerit, nescitur. Scripsit *Vitam Pandionæ virginis*, filiæ Reguli Scotiæ, quæ tyrannidem patris fugiens in Anglia diem obierat. Lelandus c. 389. Pitseus in Append. c. 82. Balæus Centur. XII. *66*.

Richardus Estravaneli, vid. infra *Richardus Stavenesby*.

Richardus Fastolphus, Eboracensis, monachus & Pręcentor Claraevallensis, tandem Abbas in Anglia Fontanus, Bernardo mire charus, claruit An. 1150. Scripsit *Homilias*, item *de Musica vel Harmonia*, *Commentarios in S. Scripturam*, & *Epistolas*. Pitseus c. 211. Balæus Centur. XIII. 71. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 286.

Richardus Feribrigus, Philosophus Oxoniensis, in subtilitatibus Logicis versatissimus, circa A. 1360. Scripsit *Regulas Consequentiarum*. Itali Scripta ejus in deliciis habuerunt, & Commentarios in quædam ejus opera scripserunt, Alexander Sermoneta, Matthæus Campanus, Gajetanus de Tienis, qui una cum Opusculis Radulphi Strodi prodierunt. Pitseus cap. 595. Balæus Cent. XI. 21.

Richardus Fizacrius vel *Fishacre*, patria Devoniensis ex territorio Exoniensi, Oxonii juvenis studuit, forte etiam Parisiis: dein factus est monachus Dominicanus, Theologiæ Doctor & in Academia Oxoniensi Professor. Individuus comes fuit Roberti Baconi, cum quo eodem anno scil. 1348. Oxonii vitam finivit. Scripsit *Commentarios Bibliæ*, *in primum nocturnum Psalmorum*, *in Parabolas Salomonis*, *in Magistrum Sententiarum*: *De pœnitentia*, *Postillas morales*, *Quæstiones varias* & *Quodlibeta*. Lelandus c. 259. Balæus Cent. IV. 6. Pitseus c. 342. Jo. Prince Danmonii Orientales illustres p. 292.

Alium hujus nominis memorat Pitseus c. 498. e Sixto Senensi, sed in quem omnia hujus nostri conveniunt, præterquam, quod ei An. 1330. & liber *de Indulgentiis* adscribitur. Igitur unus tantum manet Richardus Fizacrius, quod & calculo suo confirmat Jac. Quetif de Scriptoribus Ordin. Prædicatorum Tom. I. p. 118.

Richardus Fitzralph, hoc est, Radulphi filius, Lelando *Filoradulphus*, Hibernus, patria Dundalkensis, Oxonii Joannis Baconthorpii discipulus, postea Theol. Professor, ab Eduardo III. Rege primum Decanus Lichfeldensis, post A. 1333. Cancellarius Oxoniensis, tandem An. 1347. Archiepiscopus Armachanus constitutus est. Cum Ordinibus Mendicantium multæ ipsi magnæque controversiæ, sic, ut eum Avenionem ad Pontificem citarent, ubi postquam triennio hæserat, A. 1360. obiit. Ossa ejus in Hiberniam translata sunt, ubi miraculis inclarescere cœpit. Scripta ejus hæc sunt:

1. *Sermones IV. ad Crucem Londinensem A.* 1356. *habiti*, *atque alii de laudibus Deiparæ*.

2. *Summa seu libri XIX. adversus Armenos*. Parif. 1612.

3. *De intentionibus Judæorum*. Wolfii Bibl. Hebr. II. p. 1001.

4. *Defensio* vel *Defensorium Curatorum adversus Fratres Mendicantes*, seu Oratio coram Papa & Cardinalibus Avenione A. 1357. habita. Prodiit Parif. 1496. 1625. & 1633. & ap. Goldastum de Monarchia Imp. Tom. II. p. 1392. Tractatus ille in Anglicum sermonem conversus est a Joanne Trevisa, & fuit in Bibl. Thomæ Tenison, teste Whartono in Auctario ad Jac. Usserii Historiam Dogmaticam de Scripturis & Sacris Vernaculis pag. 430. Prodierunt omnia simul ista Opuscula cura Jo. Sadoris, Parif. 1511. Hæc refero fide Whartoni: nam hæc Opuscula ipse non vidi. Confer de hac controversia Jo. Launoji Traditionem Ecclesiæ explicatam circa Canonem, *omnes utriusque sexus*, cap. 6. Tom. I. Operum p. 274. seqq. 401.

5. Se-

ıtur inedita : *In libros Sen-*
in Evangelia , *de paupertate*
logus de rebus ad S. Scripturam
· , *Sermonum Volumen* , *Vitam*
i Abbatis , qui vixit A. 640.
: *Beatissimæ Virginis Mariæ* ,
spirituali , *de passione Domi-*
iones de audienda confessione ,
ı Archidiaconum , *Epistolæ* ,
esponsio ad objectiones Mendi-
per declaratione de illa Extra-
mina , *Vas Electionis* .
in linguam Hibernicam con-
jus fragmenta passim in Hi-
are docet Usserius libro ci-
i. Notatu dignum est, quod
læus Centur. XIV. 97. in
246. *Ricardus novum Chri-*
ntum in Hybernico sermone
translatum) *anno uno aut al-*
am mortem , *in quodam Ec-*
turo occultavit ; *in cujus fine* ,
etizans , *hoc scripsit* : Cum hic
ntus fuerit , veritas toti mun-
estabitur , vel Christus orbi
ebit . *Et repertus est ille li-*
nnum a nato Servatore 1530.
ne ejusdem Ecclesiæ .
e illo dabunt Lelandus cap.
ıs Centur. V. 94. XIV. 97.
e Scriptoribus Hiberniæ lib.
. Henr. Wharton in Append.
ı p. 31. Jo. Prince Dannmo-
ıles illustres pag. 294. Alta-
3. 25. * Quamquam disqui-
an vera sint , quæ ferunt de
. Richardo isto in codice quo-
o , de quo hic Bibliotheca-
amen admisso Protestantium
nata non juvantur. Demas e-
rdum scripsisse tunc demum
ı fore veritatem , cum Co-
us, quem tunc in muro ab-
:laretur ; detectam vero fuis-
30. cum Lutheri reformatio
cœpit : demus hæc ? quid
nquid Richardus veritatis e-
:ri dogmata approbavit ? Non
ıam ille plane catholicum se
probavit in opere librorum

XIX. *Adversus Armenos* ; in quo nostra omnia dogmata egregie exponit , & tuetur .

Richardus Flemingus , illustri loco in Anglia natus , Oxoniæ studuit , Theologiæ Doctor creatus inter illos duodecim fuit , qui contra Wiclefum sententiam tulerunt . Factus postea Episcopus Lincolniensis , Oxoniæ Collegium Lincolniense fundavit . A. 1424. legatus missus fuit ad Concilium Senense a Martino V. celebratum . Scripsit *de Etymologia Angliæ* , *Orationes in Concilio Senensi* . Balæus Cent. VII. 90. Pitseus c. 794.

Richardus Florentinus , vid. infra *Ricoldus* .

Richardus Folsham , monachus Benedictinus in cœnobio Norvvicensi , circa A. 1410. Thomæ Arundelio Archiepiscopo Cantuariensi ob eruditionem gratissimus . Scripsit *ad Joannem Papam XXII. Epistolas XXVIII.* item *Epistolas natalitias* . Pitseus cap. 754. Balæus Centur. X. 40.

Richardus de S. Germano , Regis Siciliæ Secretarius seu Notarius A. 1243. Scripsit *Chronicon* satis amplum ab A. 1189. 1243. quod ex Codice vetusto Casinensi luce publica donavit Ferd. Ughellus Ital. Sacr. Tom. III. p. 953. & rursum Muratorius Tom. VII. pag. 963. Carusius Bibl. Sicula T. II. parte I. Michael del Giudice , Abbas Congreg. Casinensis Monteregali in Sicilia , habet ab An. 1166. 1253. & una cum aliis Scriptoribus rerum Sicularum editum est , teste Jac. le Long in Bibl. Historica Galliæ pag. 537. 752. & Giornale de' Letterati d' Italia Tom. VI. p. 517. Idem facere voluit Antoninus de Amico : vide Fabricii Thesaurum literarium Italiæ p. 164.

Richardus de Grandisilva , diœcesis Tholosanæ , monachus Cisterciensis , scripsit carmine *Laudes Claravallensis cœnobii* , quæ leguntur , sed ἀνωνύμως , ad calcem Operum Bernardi . Vid. supra Tom. I. 227. Car. de Visch Biblio. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 287.

Ri-

Richardus Grantabrigiensis, vid. *Legrocastrensis*.

Richardus Grasdale, Anglus, Oxoniæ Theologiæ dedit operam, ejusque Magister factus unus ex duodecim illis fuit, qui Hussitis opponebantur. Vixit A. 1420. scripsit *de ætatibus mundi*, *de Regnis & Civitatibus*, *de præliis famosis*, *de dilatatione fidei*, *Carmina*. Baleus Centur. VII. 71. Pitseus c. 775. Adde Bzovium ad A. 1422. p. 631.

Richardus Greckeladensis, vid. supra *Crickeladensis*.

Richardus Grimcastrius, Historicus Anglus, Ducangio notus, mihi non item.

Richardus Hagustaldensis monasterii (vulgo *Hexham* in Northumbria) primum monachus, deinde Prior, suos Theologiam & Philosophiam docuit, mortuus circa A. 1191. Scripsit *de Statu & Episcopis Hagustaldensis Ecclesiæ*, quod Opus exhibent S. R. Anglicarum Tvvysdeni p. 285. Porro *de gestis Regis Stephani & de bello Standardii*: ibid. p. 309. sub nomine Joannis Prioris Hagustaldensis. Reliqua *de gestis Henrici II.* & *Chronicon parvum ab Adamo usque ad Henricum Imperatorem*, nondum prodierunt. Balæus Cent. III. 32. Pitseus c. 262. Caveus pag. 597. Vossius, Oudinus.

Richardus Hampolus, de quo jam supra egit Fabricius noster libro VIII. p. 187. Hic pauca quædam addo. Hampolum monasterium monialium quatuor milliaribus ab oppido Duncastro in agro Eboracensi situm, ubi vitam eremiticam egit. Theologiæ Doctor fuit; ob mundi vero perversitatem eremum petiit. Opuscula ejus edita sunt a Jo. Fabro, Hailbrunnensi, Ord. Prædicatorum, Colon. 1536. fol.

Totum Psalterium in linguam Anglicam convertisse dicitur, ait Pitseus; *transtulit*, ait Balæus. Clare autem probat Henr. Wharton, ex testimonio Auctoris Speculi B. Virginis, qui in Prologo sic scribit: *Paucos admodum Psalmos translatos dedi; ideo quod vobis præsto sint ex Richardi Hampoli versione, aut ex Bibliis Anglicis; modo licentiam eorum legendorum habeatis*. Vide Auctarium ejus ad Jac. Usserii Historiam dogmaticam de Scripturis & Sacris Vernaculis p. 428. Exstat autem MS. in Bibl. Vaticana teste Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. pag. 46. Inde quoque illud probabile est, quod *Stimulum conscientiæ* metris Anglicis edidit.

Evolve præterea Henr. Whartonum in Append. ad Caveum pag. 26. Phil. Elssium in Encomiastico Augustiniano p. 602. Gandolfum de ducentis Augustinianis scriptoribus p. 309.

Richardus, *Hortensis* monachus, Hispanus, Ordinis Cisterciensis, scripsit carmine *Vitam S. Martini*, *vulgo Sancti Sacerdotis*, *ex Abbate Hortensi Episcopi Seguntini*, quam edidit Chrysostomus Henriquez in Fasciculo Sanctorum Ordinis Cisterciensis lib. I. distinct. 7. c. 8. Adde Angeli Maurique Annal. Cisterc. Tom. II. A. 1164. cap. 8. ubi multa ex hac vita refert. Scripsit quoque *Vitam Roderici Archiepiscopi Toletani* & fortasse aliorum virorum illustrium: nam imagini pictæ illius in presbyterio Ecclesiæ Hortensis positæ inscriptum legitur: *Ricardus monachus sanctorum historicus monachorum*. Vide Caroli de Visch Biblioth. Cisterc. pag 287. Nic. Antonii Bibl. Hispanam Vet Tom. II. p. 271.

Richardus Kedermister, Anglus, Abbas Winchelcombensis sec. X. *Registrum cœnobii Winchelcombensis* incredibili labore contexuit, opus longe desideratissimum, sed quod in incendio Londinensi periit. Thomas Hearne præf. ad Chronicon Joannis Glastoniensis §. 6.

Richardus Kendallus, Grammaticus Anglus, qui omnem ætatem formandis pueris consumsit, claruit circa Ann. 1431. Scripsit *de legibus constructionum*, *de verborum ornatu*, *de componendis epistolis*, *de dictamine prosaico & metrico*, *Æquivocorum exempla*, *Versus & Rhythmos*. Balæus Cent. VII. 78. Pitseus c. 803.

Ri-

hardus Killington, vide Chillington.
:hardus Lauingham, Suffolcensis, in
ıfterio Gippesvvicensi a puero e-
:us, inde ibidem monachus Ordi-
:armelitici, Oxoniæ literis incu-
, ibidemque Doct. & Professor Theo-
, mortuus in ipso ætatis flore A.
. Scripsit perquam multa, ex qui-
ıotatu digniora adferimus: *Deter-*
'iones nobiles Oxoni.e & Londini pu-
lectæ pro libro Revelationum S. Bri-
, *Historia trium Magorum*, *de ori-*
Carmelitici ordinis, *Compendium*
teri Reclusi, *Determinationes contra*
rdos & Wicleffistas, *contra Joannem*
eum, *in Ethicam Aristotelis*, *de di-*
a planetarum, *Summulæ Logicales*,
llaciis &c. Vide Balæum Centur.
1. Lelandum c. 459. Pitseum c.
Trithemium de Scriptoribus Ord.
aelit. pag. 73. * Non alterum esse
a Richardo Lavihan Ordinis S. M.
Ionte Carmelo, cujus Logicam,
hysicam MS. exhibet Cod. 300. la-
; Bibliothecæ Venetæ S. Marci.
ichardus de S. Laurentio, Pœniten-
us Rothomagensis, scripsit librum
'igine ac viris illustribus Ordinis Ci-
ensis. Exstat MS. in Flinensi vir-
m apud Duacum monasterio Leo-
apud S. Jacobum, Bruxellis in
ra Valle, & alibi. Porro nomen
ardi de S. Laurentio præfert solus
x Flinensis, alii vero Codices,
quot hactenus vidi, auctoris no-
non exprimunt. Hæc Ant. San-
s in Bibl. Belgica manuscripta p.
Alius illius liber *de Virtutibus* in
. monasterii S. Martini Tornacen-
teste eodem Sandero p. 117.
bri XII. *de Laudibus B. Mariæ* pro-
ant Duaci 1525. apud Jo. Bogar-
ı. Hunc librum falso adjudicavit
us Jamnius Alberto M. qui eun-
inter ejus opera 1651. Lugd. col-
vit. Conf. Theoph. Raynaudus in
ıenclatore Mariano. Hæc Olearius
p. 120. longe plura vero Oudinus
ıo III. p. 158.
ichardus Ledredus, Minorita Lon-
dinensis, a Joanne XXII. creatus E-
piscopus Osoriensis, obiit Ann. 1360.
Scripsit *Epistolas ad Pontifices*, *Hymnos* diebus festis in Ecclesia sua decantandos. Waræus de scriptor. Hiberniæ part. 2. p. 124. Vaddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 305.

Richardus Legrocastrensis (h. e. Leicestriensis) vide infra *Wetherset*.

Richardus de Lonato, Brixiensis, Ord. Prædicatorum circa A. 1456. in Lombardia Philosophiam & Theologiam docuit. Scripsit *de virtutibus*, *de habitibus*, *de interpretandis Hebraicis Veteris Testamenti vocabulis*. Leon. Cozzando Libraria Bresciana pag. 293. Eadem Jac. Quetif de Scriptoribus Ordinis Prædicatorum Tom. I. p. 574. qui vero Anno 1330. vixisse adserit.

Richardus, Canonicus *Londinensis*, vide supra *Richardus Canonicus*.

Richardus Magnus, e Cancellario Lincolniensi Archiepiscopus Cantuariensis, obiit Roma redux A. 1231. Scripsit *de temporibus ordinandorum*, *de Clericis conjugatis*, *de celebratione Missarum*, *de Simonia*, *de pœnitentiis & remissionibus*, *de fide & legibus*, *de universo corporali & spirituali*. Pitseus cap. 331. qui & suum de Æp. Cantabrigiensibus Catalogum allegat.

Richardus Maideston, vel *Maidston*, a patria, quod oppidum diœcesis Roffensis in Cantia est, ita dictus, Oxonii in Collegio Mertonensi literis incubuit, post Carmelita cœnobii Ailesfordensis, tandem Theologiæ Doctor Oxoniensis, obiit A. 1396. viris summis, Joanni præcipue, Lancastriæ Duci, valde gratus. Scripsit *in canticum Mosis*, *in Canticum Canticorum*, *in septem Psalmos*, *Anglice*, *Compendium Divi Augustini*, *Precationes metricas*, *Sermones*, *de sacerdotali functione*, *super Magistrum sententiarum*, *Determinationes contra Joannem Ashvvarby*, *contra Lolhardos & Wicleffitas*, *Conciones in Annulum Philosophicum Jo. Avonii*, *super concordia Regis Richardi & civium Londinensium*, *carm.* Vide Thrithemium de

fcript. Ecclef. cap. *667*. & de fcript. Carmeliticis p. 73. b. Lelandum cap. 747. p. 17. 18. Balæum Centur. VI. *86*. Pitfeum c. 715. Lyferi hift. Poetarum medii ævi p. 1152. Noftrum fupra libro XII.

Richardus Malumbra, vel de *Malumbris*, Cremonenfis, Jacobi de Arena difcipulus, vixit A. 1310. fuit in Juridicis & Philofophicis non mediocriter verfatus. Scripfit *in Inftituta*, *Codicem*, *Digefta & Quæftiones varias*. Trithemius l. c. c. 538. Fichardus de vitis JCtorum. Nic. Comneni Papadopoli Hift. Gymnafii Patavini lib. III. fect. I. c. 2. Arifii Cremona literata T. I. p. 155. De alio cognomine Sec. XII. idem agit p. *68*.

Richardus Medicus, vide fupra *Anglicus*.

Richardus de Media villa, *Mediotunenfis*, Anglice *Middleton*, Anglus, Ord. S. Francifci, Oxoniæ & Parifiis Philofophiæ, Jurifprudentiæ & Theologiæ Scholafticæ operam dedit, poftea Doctor Theologus Oxonienfis Doctoris *folidi*, *copiofi*, *fundatiffimi & authorati* cognomen fortitus eft. Obiit circa A. 1300. Scripfit *Quæftiones in Magiftrum Sententiarum*, quæ cum *Quodlibetis Theologicis LXXX.* prodierunt Venet. 1509. 1589. Brixiæ 1591. *In quartum Sententiarum* fingulatim, Parif. typis Jo. Klein, Alemanni, 1504. 4. & Venet. fine Anno, folio. *Super Evangelia & Epiftolas Pauli de ordine judiciorum*, *de conceptione B. Virginis*, *in regulam S. Francifci*, *contra Petrum Joannis*. Evolve Lelandum c. 304. Balæum Centur. IV. 77. Pitfeum c. 433. Caveum pag. *614*. Waddingum de fcriptoribus Ord. Minorum pag. 305. *306*. Willot Athenas fodalitii Francifcani p. 314.

Richardus Melckesham, Anglus, monachus Ciftercienfis in cœnobio Bellenfi, vel Belliloci, feculo incerto, dedit *Sermones*. Pitfeus App. Cent. III. 88. Balæus Cent. XII. 29. Car. de Vifch Bibl. Ciftercienfis p. 287.

Richardus Midleton, vide *de Media villa*.

Richardus de Monte Crucis, vide *Ricoldus*.

Richardus Hannibaldenfis de Molaria, Abbas Cafinenfis & Cardinalis S. Angeli a Gregorio IX. creatus An. 1240. Obiit Lugduni in Concilio generali A. 1274. Scripfit *Expofitionem fuper Regulam S. Benedicti*. Placidus in Supplem. de viris illuftr. Caffinenfibus c. 1. cum annot. Jo. Bapt. Mari.

Richardus Montis Corvini in Apulia Epifcopus Ann. 1127. creatus, fcripfit *Vitam S. Alberti*, decefforis fui, quam luculentiore ftilo expolivit Alexander Gerardinus, Vulturariæ & Montis corvini antiftes, editam in Actis Sanctorum Tom. I. Aprilis p. 434. Ughellus Tom. VIII. ipfum Ann. 1037. vixiffe dicit.

Richardus Northalis, Londinenfis, Carmelita, in Offorienfem Epifcopum facratus An. 1387. annis 1391. & 1394. a Richardo II. ad Bonifacium IX. miffus eft legatus. Fuit etiam ad tempus Hiberniæ Cancellarius. Poft annos novem Offorii exactos Dublinium tranflatus ibi paullo poft obiit Ann. 1397. 20. Julii. Scripfit *Sermones & ad Ecclefiarum parochos lib. I.* Hæc Varæus de fcriptor. Hiberniæ lib. 2. p. 127. Adde Balæum Centur. VII. *6*. Pitfeum c. 718.

Richardus Northumbrius, vide fupra *Haguftaldenfis*.

Richardus Nottingham, Anglus, Theologiæ Doctor & Profeffor, aliquando etiam Cancellarius Oxonienfis, vixit A. 1320. Scripfit *in quatuor Evangelia*, *Epiftolas Pauli*, *Magiftrum Sententiarum*, *Conclufiones ordinarias*, *contra errores Pelagii*. Pitfeus c. 480.

Richardus Oliphant, Scotus, Patavii Medicinæ operam dedit, in patriam vero redux Aberdonæ Carmelitarum religionem fufcepit, tandem Profeffor Theologiæ circa A. 1363. Scripfit *Lecturas Scholafticas & Commentaria Sacra*, Venetiis apud Junctas impreffa: *de Conciliis œcumenicis*. Dempfteri Hift. Eccl. Scotorum XIV. p. 512. Ge. Macken-

e Scotis eruditis Vol. I. pag.
.
dus Pampolitanus, vide libro 186. & Rich. Hampolus.
dus de Paphiis, scripsit Artem is, qui liber MS. est in Bibl. . . Bern. de Montfaucon Bibl. carum MSS. pag. 57. Fortasse isis, cui idem labor tribuitur e S. Victoris Parisiensis. ibid.

dus Parisiensis, artium Magilit Tractatum de febribus, Ve.. fol. cum Galeatii & Marsi-Sophia tractatibus. Gesnerus.
dus Petronus, vide infra Senen-

dus Phisaja, nomen corruptum tacrii, quod Pitseum c. 381. ut ex uno duos faceret. Vide

dus Pictaviensis, vide supra sis.
dus Pluto, Monachus Benedin cœnobio Cantuariensi cir-81. Scripsit Ecclesiasticam Anistoriam, Carmen, unde mainquisitione boni, de gradibus, de virginitate, de bono morrte Ironica, in Icones Apostolooco & tempore super opere Philandus cap. 212. Balæus Cent. Pitseus cap. 249. Lyseri hist. p. 440.
dus Porlondus, Norfolcensis, S. Francisci in Cœnobio Norv-Theologiæ Doctor, ætate incripsit Sermones & de Passione Pitseus Append. Cent. III. 90. Cent. XI. 68. Waddingus de us Ord. Minorum p. 306.
dus Præmonstratensis monachus, Anglus, sub A. 1190. Scrianone Missæ, Quæstiones de Sa-Altaris, de computo Ecclesiastita S. Ursulæ. Carmen de myrorum, quod incipit: Scribere ua mystica; in Bibliothecis Paalibi Hildeberto Cenomanensi, de qua re agit Polyc. Lyserus in Hist. Poetarum medii ævi pag. 386. De Richardo nostro autem confer Balæum Centur. III. 34. Pitseum cap. 263. Oudinum T. II. p. 1521.

Richardus Abbas de *Pratellis* Ord. S. Benedicti in Normannia, circa Ann. 1230. Scripsit *in libros Josuæ, Judicum, Ruth, Canticorum, Sapientiæ &c.* Gesnerus, Balæus Cent. XIII. 26. *In Genesin & Exodum* MS. in Bibl. S. Germani & Pratellensi. Bern. de Montf. Bibl. Bibl. MSS. pag. 1134. 1267. Plura ex Catalogis MSS. Angliæ Oudinus T. III. p. 157.

Richardus Radulphi, vide *Fitzralph.*

Richardus Remensis A. 1270. Scripsit *Sermones de tempore & Sanctis*. Trithemius de Scriptor. Eccles. cap. 488. qui eum cum Possevino Archiepiscopum Remensem facit, de quo vero dubitat Waddingus in Annal. Ord. Minorum ad A. 1278. n. 31. & de scriptoribus illius ordinis p. 306.

Richardus Ringstedus, vide infra *Thomas Ringstedus*.

Richardus de Rivo, Brabantus Ord. Prædicatorum in domo Bruxellensi, Coloniæ studuit, ibique Magister Theologiæ A. 1384. promotus, post biennium domus suæ nativæ Prior factus est. Scripsit *in libros Sententiarum*. Jac. Quetif de Scriptor. Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 869. Fortasse idem est cum *Richardo Ruys*, de quo mox.

Richardus Rollus, vide *Hampolus*.

Richardus Roso, *Roseum* vocat Sixtus Senensis, Anglus, in cœnobio Norvicensi Carmelitanus, Oxoniensis Academiæ Doctor Theologus, & tandem in monasterio suo Prior, obiit A. 1420. 16. Dec. Scripsit *in Genesin, Exodum, Leviticum, Ecclesiasticum, Epistolam ad Titum, Sermones per annum, Lecturas Theologiæ, de naturis animalium*. Pitseus c. 772.

Richardus Rufus, Cornubiensis, Ord. Minorum, Theologiæ Doctor & Professor Parisinus A. 1270. Scripsit *in libros Sententiarum*. Lelandus cap. 264. Pitseus c. 380. Balæus Cent. XIII. 80.

Bulæus Tom. III. p. 708. Waddingus p. 306.

Richardus Ruys, Ord. S. Francisci, Theologus Anglus. Scripsit *super Magistrum Sententiarum*. De ætate non liquet. Pitseus in Append. Cent. III. 92. Balæus Cent. XII. 17. Waddingus l. c.

Richardus, *Sacrista*, vid. supra *Richardus de Aldvverd*.

Richardus de Saliceto, JCtus, patria Bononiensis, Jura docuit Patavii, An. 1350. splendidam Legationem ad Florentinos suscepit. Scripsit *Lecturas super Codicem* & *Digestum Vetus*, *Consilia*, *Quæstiones*. *Consilium* ejus *in materia solutionis talearum* habetur in Consiliis Alberti Bruni. Gesnerus. Adde Panzirollum de claris Legum interpretibus II. 76. Bumaldi Minerval Bononiense pag. 204. Orlandi Notitia Scriptor. Bononiensium p. 241.

Richardus Sbrulius, Eques (non Foroliviensis, ut quidam tradunt perperam,) sed Forojuliensis, quippe cui patria Utinum fuit, pater Nicolaus, frater Stephanus, quibus carmina inscripsit. Testatur hoc Christophorus Scheurlus in præfatione Cleomachiæ Sbrulii nostri præfixa: *Patria tibi non est Forumjulii*, *sed Saxonia*; *non Utinum*, *sed Wittenberga*. Secutus primo est aulam Maximiliani Imp. a quo, quum Sfortiadum laudem carmine panegyrico caneret, non paucis nummis aureis donatus, (*a*) & in comitiis Constantiensibus Friderico III. cognomine Sapienti, Electori Saxoniæ, commendatus est, qui Sbrulium nostrum inter suos recepit, & primum itineris comitem adscivit, quod ipse docet in Cleomachia laudata:

Te primum Svevis dominum delegimus oris; &
Te duce Germanas peragravit Sbrulius oras,
Et Germanorum tendit in ora virum.

Elector laudatus ipsum An. 1508. bonas literas in Academia nova Wittebergensi docere jussit. Ætate fere adolescentem tunc fuisse docet Andreas Meinhardi in Dialogo illustratæ ac augustissimæ urbis Albiorenæ, qui libellus admodum est rarus. Quum autem A. 1510. Lipsia eo veniret Herm. Buschius, lis inter eos coorta est, quia Buschius Poetas antiquos explicaret, & auditorium frequentius haberet, Sbrulius vero tantum carmina Mantuani proponeret, quare Buschius Lipsiam rediit. Hamelmannus in vita Buschii p. 295. Queritur postea ad Electorem de invidia & inopia:

Cur promissa mihi, *Dux jucundissime*, *vestis*
Non reddatur adhuc, *cogito nocte*, *die*.

Queritur, quod *loculus nummis*, *terga calore vacent*. Hinc Wittenbergam, sed nescio quo anno, reliquit.

A. 1522. Freibergæ Misnicæ juventutem in bonis literis erudivit. Molleri Theatr. Fribergense part. I. pag. 291. Inde rursum secutus est aulam Maximiliani Imp. quem laudat in Epigrammate de duobus Maximilianis, Divo Cæsare & Sevenbergensi, Oratore Cæsareo:

Ingenium Cæsar mihi Maxmilianus alebat:
Orator genium Maxmilianus alit.
Optimus ille mihi princeps erat, & *pater unus*:
Hic est nunc studiis aura benigna meis.

Reliqua ipsius ignoro. Scripta perennant sequentia:

1. *Panegyricus ad Fridericum Ducem Saxoniæ*. Editus est primo separatim A. 1507. 4. postea cum Christophori Scheurlii Oratione in laudem Germaniæ ac Ducum Saxoniæ, Lipf. 1508. 4.

2. *In Maximiliani Cæs. Aug. excessum Nænia* laudatur a Gesnero.

3. *Elegia in laudem Fribergæ*, Ann. 1522. &

4. Altera, *de mira potentia naturæ in re-*

(*a*) Leichius de Originibus Typographiæ Lipsiensis pag. 14.

subterraneis procreandis : excusæ Lipf. 1587. 4. cum Jo. Boceri
30.
Librum *Theurdanck* carmine La-
eddidit, cujus exemplum est in
Vindobonensi, teste Lambecio II.
986.
Epigramma de Udalrico Zasio,
, exstat in Melch. Adami Vitis
m p. 18. al. 39.
Moduli aliquot, qui de laudibus
V. Imper. & Ferdinandi fratris
. Augustæ apud Joannem Er-
anum 1519. 3. Idus Novembris.
oti sunt Maximiliano Sevenber-
qui Caroli V. Orator fuit.
Carmen ad Theodoricum Blochium,
em Acad. Wittebergensis Ann.
creatum, exstat in hujus Colle-
; Poeticis T. III. Script. Brun-
sium Leibnitii p. 682.
Ad Divum Fridericum Principem,
iæ Ducem, *Misniæ Marchionem*,
giæ Comitem, *Sacri Imperii Ele-*
& Gubernatorem &c. unicum Mu-
columen, *decus atque præsidium*.
i Sbrulii, *Equitis Forojuliensis*,
lium Artium Doctoris ac Professo-
Academia Wittenburgensi Cleoma-
iber primus. 4. pl. 9. sub finem
guntur.
c anno decimo Gronenbergensis a-
lumnus
Vittenburgensi pressit in urbe li-
brum.
Panegyricus in laudem Sfortia-
nescio an editus.
ipsum data est *Epistola Erasmi*
ov. 1520. Tom. III. Opp. pag.
ujus ultima verba sunt : *Omni-*
precor, *ut res optime succedat*,
i cumprimis, *Sbruli candidissime*,
tinam Cæsaris nostri benignitas i-
.
ardus Scropus, Anglus, claris
ibus ortus, Cantabrigiæ literis
it, ibi Artium Magister & Ju-
Doctor creatus. Itinera deinde in
n & Italiam suscepit, Avenio-
ne vero & Romæ Advocatum pauperum egit in Curia Romani Pontificis. Demum constitutus Episcopus Lichfeldensis & Archiepiscopus Eboracensis, cum nova contra Regem machinaretur, capite plexus est d. 8. Jun. 1405. Ejus nota sunt hæc : *Super Epistolas Missarum quotidianas*, *Invectiva in Regem*, *Oratio ante mortem*. Balæus Centur. VII. 36. Pitseus c. 737. Clementis Maydestone Historia de martyrio nostri exstat Tom. II. Angliæ Sacræ Wharthoni pag. 369. *Articuli* vero *adversus Henricum IV. Angliæ Regem* (Balæi fortassis *Invectiva*) ibidem p. 362.

Richardus Petronus, *Senensis*, Utriusque Juris Doctor, Eccl. Romanæ Vice-Cancellarius, & Diaconus Cardinalis titulo S. Eustachii, vixit A. 1300. & fuit tertius eorum, qui jussu Bonifacii VIII. *Sextum Decretalium* compilarunt, cujus nomen in principio ejus voluminis expressum est. Fertur nonnulla alia in jure scripsisse. Hæc Trithemius de Script. Eccles. c. 514. Oldoini Athenæum Romanum pag. 580. Possevinus Tomo II. Apparatus p. 325. * In Cod. 224. Bibliothecæ Felini hanc adnotationem reperi : *Richardus Senensis Cardinalis S. Eustachii*, *qui fuit unus de compilatoribus sexti valde defendit memoriam Bonifacii VIII.*

Richardus Senoniensis, vid. *Richerius*.

Richardus Snetisham, (*a*) Anglus, Theologiæ Doctor & Professor Oxoniensis, tandem Academiæ Cancellarius A. 1420. Scripsit *contra quosdam Articulos Wicleffi*, *Lecturam Theologiæ*, *Abbreviationes Coutoni*, & *ad quædam dubia*. Pitseus c. 776.

Richardus Southwellus, Anglus, scripsit *de rebus Anglicanis Chronica*. Ætas non est nota. Idem Append. Centur. III. 94.

Richardus de Stavenesby, corrupte ab aliis *Stravanellius* vel *Estravaneli* dictus, Anglus, Ord. Prædicatorum, circa A. 1202. Scripsit una cum Hugone de Croyndonio *Maximas Concordantias*, quæ

Snetisham vocatur, nescio an satis recte, in Catalogo MSS. Bibl. Tenisonianæ p. 31.

quæ *Anglicanæ* dicuntur. Plura Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 209. Altamura pag. 101.

Richardus Stradlejus, in finibus Walliæ natus, monachus Cisterciensis Herefordiæ circa A. 1336. Scripsit *in Evangelia*, *in Orationem Dominicam*, *in quosdam Sacræ Scripturæ textus* & *Homiliarium*. Lelandus c. 336. Balæus Centur. V. 30. Pitseus c. 510. Car. de Visch Bibl. Scriptor. Ord. Cisterciensis p. 488.

Richardus Syracusanus, Anglus, Theologiæ Doctor, ab Henrico II. filiæ Johannæ Guilielmo Siciliæ Regi nuptæ comes missus, ad Episcopatum Syracusanum evectus fuit circa A. 1181. Scripsit *Epistolarum lib. I.* Radulphus de Diceto, & ex eo Pitseus c. 246.

Richardus Talbotus, nobilissima ortus prosapia, Archiepiscopus Dubliniensis consecratus est A. 1417. ubi per 32. Annos præfuit, obiit d. 15. Aug. 1449. Exstat ejus *liber adversus Jacobum Comitem Ormoniæ*, quo ostendit abusus regiminis ejus, dum Hiberniæ esset Locumtenens. Waræus de Scriptor. Hiberniæ lib. II. p. 131.

Richardus Tenettus, vid. *Cunetius*.

Richardus Tetfordiensis, Monachus Anglus, ætatis incertæ, scripsit *Tractatum de modo prædicandi*. Pitseus Append. Centur. III. 95.

Richardus Teutonicus, vid. supra *Richardus de Lonato*.

Richardus Theologus, vid. infra *de S. Victore*.

Richardus Vageniacensis, vid. *Maideston*.

Richardus de S. Victore, natione Scotus, Canonicus Regularis S. Victoris prope muros Parisienses, ac demum per novennium Prior, S. Bernardi & Hugonis de S. Victore familiaris, obiit A. 1173. Vitam ipsius ex scriniis chartarum & manuscriptis Codicibus depromsit F. Joannes a Tholosa, Canonicus S. Victoris, & editioni Rotomagensi præfixit: qui & plures Auctores memorat, hujus Richardi menti facientes. Adde Georgium Mack de Scotis eruditis vol. I. p. 147.

Opera ejus prodierunt Lutetiæ fiorum, studio Canonicorum S. V ris, 1518. Lugd. 1534. Venet. Colon. 1621. ac tandem Roton studio eorundem Canonicorum, fol. Nos ex hac editione, quæ un mo (non duobus, ut Caveus ait duabus partibus constat, opera Ri di paginis adjectis recensebimus.

Parte I.

De exterminatione mali, *&* *pro ne boni*, p. 1.

De statu interioris hominis, *Tra III.* p. 23.

De eruditione hominis interioris, *III.* p. 46.

De præparatione animi ad contem nem liber dictus Benjamin Minor 114. Prodiit, teste Caveo, sub libri *de XII. Patriarchis*, vel *d templatione minori*, sed sine loci ne, 1494. 8. *de arca mystica* voc Gerson de libris legendis a Mon Tom. II. p. 709. & Tomo III. p

De gratia contemplationis libri pus Benjamin major nuncupatum,

Nonnullæ Allegoriæ Tabernaculi ris, *cum recapitulatione brevissim tentorum in Opere de gratia contem nis*, p. 211.

De Trinitate libri VI. pag. 216. Comment. Jac. Fabri, Paris. per Stephanum, 1510. 4.

De tribus appropriatis Personis i nitate, p. 270.

De verbo incarnato, p. 272.

De Emmanuele libri II. p. 280.

Tractatus Exceptionum, *qui conti riginem & discretionem artium*, *si terrarum*, *&* *summam historiarum IV.* p. 313. Hunc librum Scoti e gat Bellarminus de Scriptor. E 231. quia lib. I. c. 24. (non 4. a Tholosa citat) ait, suo te *Joannem Scotum esse Theologum*: h ro neque de Joanne Scoto Eri neque de Joanne Duns posse inte

.osa mendum librarii putat, se Petrum Lombardum scri-ʼat. Sed necesse non est, nos :re. Nam primum hoc cla- Vincentium Beluacensem in historiali XXVIII. 58. hoc ıostri agnoscere. Deinde, quis nium illorum, qui *Joannis* ine veniunt, notitiam trade-? Fortasse aliquis hoc nomi- qui Theologiam docuit, ni- scriptum reliquit.

s de potestate ligandi & solven- 328. Paris. apud Sim. Coli- ;34. 12.

itandis plagis, quæ circa finem nient, p. 337.

ciaria potestate in finali & u- udicio, p. 342.

itu blasphemiæ, p. 346.

libus charitatis, p. 349.

ttuor gradibus violentæ charita- ;5.

'ino Paschate, p. 363.

r die Paschæ, p. 367.

'iones nonnullarum difficultatum 'æ, p. 370.

ı Spiritus S. est amor Patris & 375.

:rentia peccati mortalis & ve- 376.

erexcellenti baptismo Christi,

le missione Spiritus Sancti, p.

paratione Christi ad florem, & virgam, p. 386.

ɔ Christus ponitur in signum po- p. 387.

'ificio David Prophetæ, & quid r ipsum & sacrificium Abrahæ ;, p. 389.

erentia sacrificii Abrahæ a sa- Mariæ Virginis, p. 394.

Pars II.

io difficultatum suborientium in e Tabernaculi fœderis, p. 402.

plo Salomonis ad litteram, p.

cordia temporum Regum conre- gnantium super Judam & Israel, pag. 416.

Mysticæ annotationes quamplurimorum versuum Psalmorum David, p. 425.

In Cantica Canticorum explicatio, p. 489.

In visionem Ezehielis literalis explicatio, p. 546.

De ædificio Ezechielis, p. 549.

Explicatio aliquot passuum difficilium Apostoli, p. 581.

In Apocalypsin Joannis, *libri VII.* p. 589.

Scripsit etiam *Explanationis mysticæ in Danielem Librum unum*, cujus, indice Caveo, magnam partem compendio Allegoriarum in Danielem intexuit Godefridus Titelmannus.

Opusculum ejus *de clamore interiori*, & *Responsio quæstionum ad Bernardum*, MSS. habetur in Bibliotheca Cygneensi.

Alia ejus Opera inedita memorat Vincentius Beluacensis in Speculo historiali lib. XXVII.

Richardus, Abbas *S. Vitoni* Virdunensis, mortuus A. 1046. Vitam ejus ex Codice MS. edidit Mabillonius sec. VI. Benedictino part. II. pag. 515. Scripsit *Vitam & miracula S. Vitoni Episcopi*, quorum particulam edidit Mabillonius l. c. p. 565. qui tamen Opus integrum habuit. * Scripsit pariter vitam S. Rodingi Confessoris: nec altera forte est ab ea, quam edidit Mabillonius in Actis Sanctorum Tom. VIII. pag. 536. scripsit autem illam *honorifico Sermone*, ut phrasi utar scriptoris vitæ ejusdem Richardi. Teste etiam Hugone Flaviacensi in Chronico dedit & regulam solitariorum, sicut & statuta quædam pro Ecclesia Rothomagensi, quam numquam prodiisse credo. Denique teste eodem extabat olim collectio scriptarum ab eo Epistolarum, quarum specimen extat apud Mabillonium ibidem pag. 593. Data & illa ad Popponem Abbatem Staverensem. Denique chartas Monasterii sui collegit, quæ collectio hodie adhuc superest Di-

gio-

gioni. Hæc omnia teneo ex Historia litterar. Gallica Tom. VII. pag. 563. &c.

Richardus Vitus, Historicus Anglus, quem Florentius Wigorniensis citat & sequitur. Vide supra lib. I. p. 102.

Richardus Ullerston, Lancastrensis, Theologiæ Professor Oxoniensis circa A. C. 1408. Scripsit

1. *De Symbolo Ecclesiæ*, s. de articulis fidei, quod Opus Joannes Stanberius A. 1463. Commentario illustravit.

2. *Petitiones quoad reformationem Ecclesiæ militantis*, quem librum A. 1408. jussu Roberti Halam Cardinalis elaboravit, ut in Concilio generali exhiberetur. Prologum & excerpta ex illo dedit Henr. Wharton in Append. ad Caveum P. 74. 75. Integrum Opus edidit Herm. von der Hardt in Actis Concilii Constantiensis Tom. I. pag. 1115.

3. Reliqua sunt *Comment. in Psalterium*, *super Cantica Ecclesiæ*, *Defensorium dotationis Ecclesiæ* per Constantinum M. factæ, *Lectiones ordinariæ*, *de officio militari*.

Vide Lelandum cap. 491. Balæum Centur. VII. 85. Pitseum c. 800. Whartonum l. c.

Richardus Walingford, Anglus, ex oppido Walingford ad Tamesin, patre fabro ferrario natus, Oxoniæ in Collegio Mertonensi literis incubuit, postea monachus & tandem Abbas Benedictinus in cœnobio S. Albani, Mathematicus insignis, obiit A. 1326. Horologium in monasterio suo stupendo artificio elaboravit. Scripsit *Canones in Albion* (quomodo scil. horologium Albanense tractandum esset) *de judiciis Astronomicis*, *de finibus demonstrativis*, *de chorda & arcu*, *de diametris*, *de eclipsibus Solis & lunæ*, *de rectangulo*, *Exafrenon*, *de rebus Arithmeticis*, *de computo*. Lelandus c. 470. Balæus Centur. V. 19. Pitseus c. 487.

Richardus Wetherset, Anglus, Academiæ Cantabrigiensis Cancellarius circa A. 1350. Scripsit *Summam sacerdotalem seu Speculum Ecclesiasticorum*, *de Sacramentis Ecclesiæ*, *Opus Homiliarum*, *de vitiis & virtutibus*, *de computo Mathematico*. Lelandus cap. 253. Balæus Cent. V. 88. Pitseus c. 565. *Wedringler* vocatur in Codice Bibl. Soc. Jesu Lovanii, qui Opera illius continet, teste Val. Andrea Bibl. Belgica MS. I. p. 32.

Richardus Wichingham, Norfolcensis, monachus Carmelitanus, Prior & Theologiæ Professor in cœnobio Burnehamensi, mort. Norvici A. 1381. Scripsit *in primum & secundum librum Magistri Sententiarum*, *Sermones CVI.* Pitseus c. 667. Balæus Cent. XI. 17.

Richardus Wichius, in oppido Wich vel Dortevvich diœcesis Wigorniensis natus, Oxoniæ & Lutetiæ studiis operam dedit, Bononiæ Jus Canonicum audivit & docuit, Aureliani Theologiam tractavit. Hinc primum Oxoniensis Academiæ, post Edmundi Archiepiscopi Cantuariensis Cancellarius, demum A. 1243. Episcopus Cicestriensis constitutus est. Obiit A. 1252. Scripsit *Epistolas ad Innocentium IV.* & *de Ecclesiasticis officiis*. Nic. Trivetus ad A. 1252. Balæus IV. 14. Pitseus cap. 357. Bulæus Tom. III. pag. 708. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 288. * Richardi hujus *statuta Synodalia* non ante multos annos evulgavit Cl. Wilkins in Conciliis magnæ Britanniæ &c. Tom. I. ad Annum 1246.

Richardus Wichius, Baleo & Gesnero *Witlus*, Wiclefi sectator circa An. 1390. Scripsit *contra venerationes imaginum*, *Responsa ad XIV. articulos*, *Conciones vulgares*, & hoc nomine eum laudat Balæus VII. 10. Contra Pitseus Append. Cent. III. 97. *Confessionem & retractationem hæreseos Wicleffianæ* scripsisse tradit.

Richardus Wigorniensis, cujus *Carmen in mortem Henrici I. Regis* est in Bibl. Regia Londinensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. pag. 628.

Ri-

ardus *Wiltonus*, Anglus, Ordi-
Trinitatis Alumnus, ab Inno-
III. Archiepiscopus Armacha-
: Primas Hiberniæ, a Gregorio
esbyter Cardinalis titulo S. Ste-
n monte Cœlio creatus, scripsit
Mariæ Virginis doloribus libros IV.
iliis divinæ gratiæ libros IV. in
um Sententiarum libros V. contra
s sui seculi, de immortalitate ani-
r. I. Commentaria in Genesin &
iam, Quodlibetorum disputatorum
res. Obiit Londini Ann. 1339.
i Athenæum Romanum p. 580.
ardus Winchelsey, Anglus, a pa-
i dictus, Dominicanus, ab An.
Episcopus Ossoriensis in Hiber-
scripsit *Quæstionum opinabilium* s.
natum *lib. I.* Balæus Centur.
90. Pitseus Append. Cent. III.
landus cap. 539. Jac. Quetif de
. Ord. Prædicatorum Tom. I. p.

ardus Withfordus, Ordinis S. Bri-
monachus, in cœnobio Sionensi,
rocul a Londino, Erasmo fami-
, circa Ann. 1520. E Latino in
um sermonem convertit *Medita-*
solitarias, Psalterium Jesu, Mar-
um Sanctorum (Anglice editum
1506.) *pro Oeconomo seu domus*
tore libr. I. Balæus Cent. IX. 15.
c. 920.
ardus Frater nescio cujus Ordi-
ripsit *Carmina de Vita & Cano-*
e Bernardi, Abbatis Claræval-
de glorioso fine Bernardi, de fun-
Claræallis, Salutationes ad Ber-
. Felleri Catal. MS. Bibl. Paul-
ipf. p. 311.
ichari Centullensis Tractatus *de*
tione Ecclesiæ ejus loci MS. exstat
l. Vaticana. Bern. de Montfau-
bl. Bibl. MSS. p. 81. Vita ejus
lioth. eadem & S. Germani: i-
, p. 78. 1130. 1139.
arius, monachus *Gemblacensis*,
An. 950. Scripsit metrice *Vitam*
, *primi Abbatis Gemblacensis*,
jam sua ætate conqueritur Au-
om. VI.

ctor de Gestis Abbatum Gemblacensium a Dacherio editus tomo II. Spicilegii pag. 759. *dissipatis & intercisis scedulis a memoria hominum deperiisse*. Idem tamen p. 760. unam ex eadem laciniam conservavit, quæ repetitur in Actis Sanctorum Tom. VII. Maji p. 844.

Richerius, Historicus Galliæ, A. 992. cujus meminit Trithemius in Chron. Hirsaugiensi Tom. I. pag. 62. seque illo usum esse testatur: sed hodie nusquam comparet. Vide Hist. literariam Galliæ Tom. VI. p. 503.

Richerius Gallus, monachus & Abbas monasterii S. Martini juxta Metim, Congregationis Cluniacensis, scripsit *de Vita S. Martini, Episcopi Turonensis, lib. I.* Trithemius autem in Compendio habet Richerum monachum. Hæc Possevinus Tom. II. Apparatus p. 328. Liber scriptus est carmine, & sic incipit:

Scripturus vitam, bonitatem laude politam
Sancti Martini Pontificis Domini.

Exstat in Bibl. monasterii S. Martini Tornacensis, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica manuscripta I. p. 123. it. in Bibl. Vallis S. Martini Lovanii, teste eodem II. p. 223.

Richerius, monachus Senonensis in monte Vosago, Tullensis diœc. Ord. S. Benedicti, vixit circa An. 1250. & scripsit *Historiam Abbatiæ Senoniensis* editam a Luca Dacherio Spicil. Tom. VIII. p. 271. edit. novæ Tom. II. p. 603. Stilus ejus est rudis, sed veritatis amans videtur. Ex illo *Vitam S. Gundelberti*, ex Episcopo Senoniensi Abbatis Vallis Galilææ in Vosago edidit Mabillonius Annal. Ord. Bened. T. III. part. 2. pag. 468.

Richmondensis regionis historiam tradit *Registrum Honoris de Richmond, exhibens Terrarum & Villarum, quæ quondam fuerunt Edvvini Comitis, infra Richmondshire descriptionem, ex Libro Domesday in Thesauraria Domini Regis*. Londini, 1722. fol. de quo libro confer Acta Eruditorum 1726. p. 9.

Richtrudis & Gisla, Anglicæ Sancti moniales, scripserunt *Consolatorias Epistolas*. Vivebant Ann. 770. Hæc idem Possevinus T. II. p. 328.

Paulus Ricius, non *Riccius*, ut vulgo vocant, Germanus, primum Judæus, post inter Christianos Professor Philosophiæ Papiensis, (unde perperam Italum natione fecerunt) demum Archiater Maximiliani I. Imp. Vixit seculo XV. Scripta ejus nota sunt sequentia:

1. *Portæ lucis* שערי אורה R. Josephi Gecatilia ex parte in Latinum sermonem translatæ. Aug. Vind. 1516. 4. qui liber post in tomo Artis Cabbalisticæ recusus est p. 138.

2. *Opuscula varia*, Aug. Vind. 1505. 8. & fortasse etiam Papiæ 1510. 4. Contenta eorum exhibet Wolfius Bibl. Hebr. T. III. p. 917.

3. *Compendium Mischnæ Codicis Sanhedrin.* Aug. Vind. 1519. 4. & postea in Operibus A. 1541. excusis.

4. *Statera prudentum*, 1532. 8. agit de Mose, Lege, Christo & Evangelio.

5. *Collectio Operum variorum*, Aug. Vind. 1541. fol. quorum recensum exhibet Wolfius Tom. I. pag. 966. (*a*) Primum locum occupat *liber de cælesti Agricultura*. Totum Volumen illatum est in Scriptores Artis Cabbalisticæ.

6. Liber *de sacris imaginibus & earum cultu*, MS. in Bibl. Vaticana teste Bartoloccio.

7. *Oratio ad Magistratus populosque Germaniæ in Spirensi conventu* A. 1527. *habita*, de expeditione contra Turcas. Viennæ, 4.

8. *Meditatio in Psalmum* Beatus vir. *Concisa & arcana de modo orandi in nomine Tetragrammaton responsio*. Aug. Vind. 1519. 4.

9. *Naturalia & prophetica de Anima cæli*, *omni attentione digna adversus Eckium examina*. ibid. eod. 4.

Vide præter Wolfium, Colomesii Italiam Orientalem p. 17. Bælii Dictionarium, Reimanni Introductior Theol. Judaicam p. 411. 415.

Addo de eo judicium Erasmi pistola ad Richardum Bartholin III. Opp. p. 191. *Porro Paulus sic me proximo colloquio rapuit*, *quædam me sitis habeat*, *cum hom pius ac familiarius conferendi serm Præter Hebrææ linguæ peritiam*, *q ille tenet Philosophiæ*, *quantum giæ! tum quæ animi puritas*, *qui di ardor*, *qui docendi candor*, *quæ tandi modestia! Mihi sane vir ille statim gustu placuit olim Papiæ*; *lic Philosophiam profiteretur*: *nunc intuito magis etiam placet*. *Is dem re mihi videtur Israelitam agere*, *cognomini pulchre respondere*: *cujus voluptas*, *omnis cura*, *omne otium gotium*, *in divinis est literis*. *Dig mirum animus*, *cui otium contingat maxime honorificum*.

Ricobaldus Ferrariensis, vide lib. VII. p. 54. ubi tamen Fal noster monere omisit, quod ea q Eccardo edita fuerant, auctiora gatiora prodierint Tom. IX. S. talicarum Muratorii p. 97. Iden ratorius Tom. XX. p. 867. test vidisse Codicem MS. *de origine Italiæ*, *& ipsius Italiæ primo im per Ricobaldum Ferrariensem*, qui ex antiquissimis libris Ravennæ tis se hausisse dicit. Sed fabulis meris scatere, ac proinde nullii tii esse judicat Muratorius. Eju que est *Compendium historiæ Rom Descriptio Provinciarum orbis*, p Bibl. Cardinalis Ottoboni, postea Patavina. Bern. de Montfaucon Bibl. MSS. p. 187. 486.

Ricoldus de Monte-Crucis, quem dam *Accoldum* vocant, teste F supra lib. I. p. 4. alii etiam dum. *Ebronus Riccoldus* vocatur dice MS. Taurinensi, apud M conium Bibl. Bibl. MSS. p. 13 tria fuit *Florentinus*, Ord. Præ rum, domus S. Mariæ novellæ i

(*a*) Adde Jo. Ludolphi Bunemanni Catalogum MSS. & librorum rariorum pag. 46.

s , justu summi Pontificis in Sanctam & alias orientales prost : obiisse dicitur Ann. 1309. 1. *Itinerarium peregrinationis suæ*, :odex Latinus est in Bibl. Mo- , teste Val. Ferd. Gudeno in Documentorum p. 383. qui & a ejus specimina profert . Gallim versio Joannis le Long , I- , monachi S. Bertini A. 1351. Parisiis in Bibliotheca Regia . 2. *tionem Alcorani* , quo titulo prospali 1520. teste Julio Nigro p. ostea prodiit Venetiis 1609. 4. ılo *: Propugnaculum fidei* . (*a*) Græce vertit Demetrius Cydoujus versio MS. est in Bibl. Va- & Vindobonensi , teste Bern. de Bibl. Bibl. MSS. pag. 12. 13. 549. græco latine vertit Bartholo- Picenus de Montearduo , Rom. 4. Paris. per Henr. Stephanum 1511. 4. ibidem ap. Jodocum Ba- 1514. Hispali 1520. Romæ 1606. ı in collectione Mahumeticorum ri Bibliandri Tomo II. Memouoque a Simlero & Caveo edi- Oporini , quæ textum latinum um exhibet , Basil. 1550. 3. *E- ad Ecclesiam triumphantem* , 4. *a ad nationes Orientales , de di- inter Judæos , gentiles & Ma- os* . *Historia Saracenorum cum er- futatione* ipsi tribuitur in Codirinensi superius memorato . Paroque Alcorani latine vertisse diciantius , cujus vide Catalogum um Florentinorum , pag. 156. ietif de Scriptoribus ordinis Præm Tom. I. p. 504. Julium Nile Scriptoribus Florentinis pag. nbros. ab Altamura p. 86. Ou- Tomo III. p. 571. Fabricii Bicam Vol. VI. p. 691. Vol. X. * Quod in Codice 156. latino ecæ Taurinensis extat Ricoldi ım inscriptum est : *Historia Ri- ron de variis Religionibus* . An vero eadem omnino sit cum ejus itinerario ambigere se profitentur Bibliothecarii doctissimi , qui commentarium de MSS. Codicibus ejusdem Bibliothecæ scripserunt Tom. II. pag. 46. cum præsertim frustra ibi quæsierint prologum itinerarii ab Eccardo vulgatum . *Excerpta ex libris Riccoldi a Monte de Cruce Dominicani contra Saracenos & Alcoranum* per Barpt. Fontium servat MS. Codex Riccardianus . Catal. Biblioth. Riccard. p. 341.

Ricolphus Coloniensis , Ord. Prædicatorum sec. XIV. scripsit *super IV. libros Sententiarum* . Quetif l. c. p. 641. Nescio an idem sit *Riculfus* Dominicanus , cujus liber *de irruptione in terram Sanctam per Saracenos* MS. est in Bibl. Vaticana . Bern. de Montfauc. Bibl. Bibl. MSS. p. 74.

Riculfus Episcopus Suessionensis An. 889. scripsit *Constitutionem* , sive Canones Ecclesiasticos editos primum a Jo. Cordesio cum Opusculis Hincmari , Paris. 1615. pag. 685. deinde in Conciliis Labbei & Cossartii , in edit. vero Harduini Tom. VI. p. 413.

Ridevallis Cantica . Vide Nostrum supra lib. XIII. p. 106.

Nicolaus Ridolfus , Florentinus , sub finem Seculi XV. Scripsit *Historiam Florentinam* , quæ cum aliis ejus historiæ Scriptoribus nuper admodum promissa est , (*b*) sed huc usque nondum prodiit .

Riferius , vel *Rifferius* , decimus quartus majoris Cartusiæ Prior , & Ordinis Generalis An. 1258. constitutus , obiit A. 1267. Scripsit *Consuetudines sui ordinis* , quæ nunc *Antiqua statuta* nuncupantur . Oudinus Tomo III. p. 251. illa Basileæ 1510. (nam numerus 1210. lapsus est typographi) impressa esse testatur . Theod. Petreji Bibl. Cartusiana p. 272. Car. Jos. Morotti Theatrum Chronol. Ord. Cartusiani p. 23.

Rigaudus , Ord. Præd. sec. XIII. scripsit *in libros Sententiarum* . Quetif l. c. p. 475.

M 2 *Odo*

edo autem *Cribrationum Alcorani* titu- Bibliander usus est , esse meliorem .

(*b*) *Güttingische gelehrte Zeitung* 1742. p. 162.

Odo Rigaudus vel *Rigaldus*, aliis quoque *Reginaldus*, ex Ordinis Minorum Fratre & Doctore Parisino Archiepiscopus Rotomagensis, mort. a. 1275. Scripsit *Sermones de tempore* seu *Regulam vivendi*, *Commentarios in quatuor libros Mosis*, *Psalmos & Evangelia*, it. *in quatuor libros Sententiarum*; sed nihil horum editum est. Sunt qui illum *Raymundum Rigaudum* vocant, sed perperam. Alii quoque a Bonifacio VIII. Cardinalem Episcopum Portuensem & S. Rufinæ, nec non Magistrum S. Palatii constitutum esse ajunt, sed sine sufficienti fundamento. Vide Willot Athenas sodalitii Franciscani p. 314. Possevinum tomo II. Apparatus pag. 317. Oldoini Athenæum Romanum p. 578. ante omnes vero Oudinum tomo III. p. 449.

Rigordus, alii *Rigoldum* & *Rigotum* scribunt, Medicus Philippi Augusti, Regis Galliæ, & monachus S. Dionysii, claruit a. 1220. Scripsit *Vitam Philippi Augusti*, cujus rebus omnibus interfuit, ab a. 1224. 1227. & Ludovico filio dedicavit. Editus est a P. Pithœo una cum Guilielmo Britone, Francof. 1596. fol. repetitus tom. V. rerum Francicarum, quem Franc. du Chesne adjecit. Quædam illi addita & ex Guilielmo Britone assuta credit Rob. Quatremarius in Recensione Paradoxorum contra Launojum p. 123. Ipse quoque Launojus in Examine Privilegii S. Germani tom. II. Opp. part. I. p. 251. observat, ipsum quædam ad veritatem historicam spectantia studio prætermisisse. In quo tamen excusari potest, quia non omnia singularia suo tempore in aula gesta rescire potuit, neque etiam, si scivit, in scribendo semper meminisse. Ad Codices manu exaratos Rigordi provocat, cumque ex illis subinde emendat Hieron. Bignonius ad Formulas veteres: vide pag. 594. Codex emendatior, quam in editis, adest in Bibl. Vaticana. Bernard. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 35.

Rigordo nostro usum Guilielmum Britonem docet Fabricius noster tomo II. p. 281. 282.

Rilindis, Abbatissa Bergensis i[n] scopatu Eistadiano, vixit circa a. Ejus *Versus ad Sorores Altitonens[es]* morat Daumius in præfatione ac ronymum Græcum de Baptismo non addit, ubi editi sint.

Rimicius, Scriptor Italus secul qui *Vitam Aesopi ejusque Fabulas* co in Latinum transtulit, Parma teste Maittairio. Postea vero lib pius & in variis linguis recusa * V. C. Dominicus Georgius in Nicolai V. a se edita de hoc R (ita enim appellatur in impress versione) agens Aretinum extitisse Vaticani codicis affirmat, quamqu scio qua de causa Tettalus, seu The in editione Vitæ, & Fabularum Bonaccurtius Pisanus illum ap Vertit ex græco Vitam & Fabul sopi, cujus est apud me vetusta in 4. absque anni, & loci adsc ne. In Dissertationibus tamen sianis ex Gesnero laudatur prim editio Florentiæ anni 1487. & terus Parmensem ejusdem anni p An utrobique eodem anno pr ignoro. Eidem etiam auctori Versio Epistolarum M. Bruti, & cratis ad Nicolaum Papam V. cujus est apud me vetus Editio tina anni 1505. in 4.

Ringerius, vid. supra *Rangeri[us]*

Alemannus Rinuccinus, Florent culo XV. *Philostratum de vita A* Latine vertit, Lutetiæ apud Gu vellat. 1555. 12. impressa. A rium propterea nactus est Phil. dum, defensorem Gibertum Long Vide Siberum de illustribus Ale p. 132. 133. * Vix alium credo Rinuccino authorem versionis d rum Luciani Charontis & Merc Franciscum Bonaccursum direct quo cod. 498. latinus Bibliothe netæ S. Marci, quamquam ib fortasse scriptoris Rinuccius, n nuccinus appellatur.

olim de scriptore hoc annota-
, sed emendanda modo quædam
unt ex Dissertatione 83. Vossia-
Zeni Tom. 2. in secundo ejus-
peris volumine pag. 199. nuper
Prodiit in lucem Florentiæ anno
obiit vero anno 1504. Florentiæ.
ab eo adornata *Philostrati de vi-*
lonii prodiit Bononiæ, ut ex e-
Philippi Beroaldi, cujus frag-
n Zenus exhibet, discimus,
ero alibi etiam recusa est. Dedit
vitas Niciæ Atheniensis, M.
Agidis, & Cleomenis ex Plutar-
Agesilai ex Xenophonte, a se in
a translatas. Itidem ex Plutar-
usculum inscriptum *consolatio ad*
ium; denique ex Plutarcho pa-
bellum *De virtutibus Mulierum*,
est vetustissima editio Brixiensis
7. Est ejus pariter versio *Charon-*
Luciano impressa Basileæ 1518.
o scripsit orationem habitam in
Matthæi Palmerii, sicut & Jan-
Manetti vitam, quam nondum
rodiisse judico.

es de Ripa, nescio quis, scripsit
tiones in primum Sententiarum,
ulus de Venetiis in Compendium
. Vide Nostrum supra libro XV.
o.

ius de Ripalta, Placentinus,
Annales Placentinos ab anno
usque ad 1463. quo anno diem
am obiit, editos a Muratorio
Ital. tom. XX. pag. 865. Scri-
m *Epistolas* & *Carmina*, sed quæ
a edita sunt.

tus de Ripalta, Antonii filius,
ia, Taurini, Ferrariæ & Bono-
ris operam dedit, memoria fe-
a usus est, ut ipse hæc & alia
arrat sub initium *Continuationis*
m Placentinorum ab a. 1465.
ab eodem Muratorio pag. 913.
Scripsit præterea *Carmen de no-*
familiæ de Ripalta, item *Carmi-*
, *Disceptationem Dearum*, *Scien-*
lis & Musarum, *Olympos*, *Hy-*
Divam Virginem, *Epistolas* &
Orationes varias, quarum quasdam Annalibus insertas habemus.

Petrus de Ripalta, Placentinus, scripsit *Historiam illius urbis & regionum vicinarum*, usque ad a. 1374. quo peste obiit. Quia vero omnia ejus in Chronico Placentino Jo. Mussi exstant, quod Muratorius tomo XVI. jam ediderat, & in hoc quædam etiam auctiora, scriptorem illum in suis tenebris reliquit.

Riparius, Presbyter Hispanus, natione Gallus. Ad eum datæ sunt Epistolæ duæ Hieronymi, XXXVI. & XXXVII, ex quibus constat Riparium dogmata Vigilantii ad illum transcripsisse. Ipse quoque Riparius cum Desiderio Epistola satis prolixa Hieronymum de iis, quæ opus essent, certiorem fecerunt, cujus hic meminit in Apologetico adversus Vigilantium. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. II. 11. n. 471. Histoire literaire de la France tom. II. p. 85.

Rivallo, Archidiaconus Redonensis a. 1124. *Versus* confecit in laudem Marbodi Episcopi sui, quos dederunt Martene & Durand Thesauri novi Anecdotor. tom. I. p. 558.

Rixfridus, Frisius, monachus, ut ait Arnoldus Wion, S. Salvatoris Trajecti, deinde septimus Episcopus Trajectensis, qui a. 836. obiit *Epistola* ad S. Lutgerum Episcopum Monasteriensem, & alia Lutgeri ad Rixfridum *de S. Sviberto Verdensium Episcopo*, exstant apud Surium d. 1. Martii. Epistolam nostri commentitiam vocat Fabricius noster supra libro XI. p. 277.

Robertus, Francorum Rex, Hugonis Capeti filius, sec. X. Relictis scholis Parisiensibus Remos se contulit ad Gerbertum Episcopum, cujus cum Ottone III. discipulus fuit. Literas in scholam Parisiensem revocavit, & dignitatem illius auxit. Ejus est *Sequentia* de Spiritu S. quæ incipit: *Veni Sancte Spiritus;* *Responsorium* de S. Petro, *Cornelius Centurio*: de nativitate Domini, *Judæa & Jerusalem*, *nolite timere;* & illud *Alleluja*, *Eripe me de inimicis*.

Tri-

Trithemius de Script. Eccleſ. Bulæi Hiſt. Univerſ. Pariſinæ tom. I. p. 636. 637. *Epiſtola* ejus ad Gauzlinum cum hujus Reſponſo exſtat MS. in Bibl. S. Petri Eboracenſis : *Canones* autem ejus excerpti in Bibl. Regis Galliæ. Bernard. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 673. 1036. Plura de ipſo Magnoaldus Ziegelbaur in Conſpectu rei literariæ Ord. S. Benedicti part. I. p. 159. ſeqq. Pictetus Hiſt. Eccleſ. ſeculi XI. p. 244. qui tamen p. 466. monet, hymnum, *Veni Sancte Spiritus* a quibuſdam Hermanno Contracto tribui.

* *Robertus Rex Francorum* inter cantilenas illas, quæ Regi Francorum Roberto hic tribuuntur, illa quæ eſt de Spiritu Sancto incipiens : *Veni Sancte Spiritus*, alteri ut arbitror auctori adjudicanda eſt, nempe Hermanno Contracto. Quam dedit Robertus, illa eſt: *Sancti Spiritus adſit nobis gratia*, teſte Alberico in chronico ad an. 997. qui & addit fœtum ejus eſſe pariter illud: *Rex omnipotens*, & reſponſorium : *o Juda & Jeruſalem* (an ſit hæc quæ modo legitur in Miſſa de Nativitate Domini ambigo). Reſponſorium : *o conſtantia martyrum. Alleluja. Eripe me antiphonas verſificatas Perfidi* (pro fidei) *meritis* &c. *Kyrie eleiſon : omnipotens Genitor*. Tum addit: *quodam die in vigilia Apoſtolorum cum eſſet Romæ obtulit ſuper altare in ſchedula reſponſorium : Cornelius centurio, quod ipſe compoſuerat*. Cantilenæ illius *Sancti Spiritus adſit nobis gratia* &c. ſub ſequentiæ nomine meminit liber Reſponſorialis & Antiphonarius eccleſiæ Romanæ a Thomaſio editus pag. 14. editionis novæ in 4. tom. 4. Roberti Regis verſus pro ſanitate ſervat MS. Codex Riccardianus. Lami in Catal. ejuſdem Biblioth. pag. 343.

Robertus Alingtonus, Anglus, Theologiæ Doctor & Profeſſor Oxonienſis, & ejus Academiæ Cancellarius, floruit a. 1400. Scripſit *Quæſtiones de ſacris imaginibus*, *De adoratione imaginum*, *de Euchariſtia*, *de Chriſti humanitate*, *de Eleemoſyna*, *de mendicitate ſpontanea*, *ſuper Conſtitutis Papæ Joannis XXII. In Diviſiones Boetii*, *Sophiſtica Principia*, *Suppoſitiones Logicales*, &c. Balæus de Script. Britann. Centur. VII. 20. Pitſeus c. 729.

Robertus Altiſſiodorenſis, vid. *Autiſſiodorenſis*.

Robertus Anglicus memoratur ab Henr. Cornelio Agrippa in Epiſtola nuncupatoria ad Trithemium, quod *Opus magicum* conſcripſerit. Cætera ejus adhuc obſcura ſunt. Geſnerus, Lelandus c. 303. De aliis hujus nominis vid. infra *Robertus Oxfordius*, & *Robertus Ivorius*.

* In catalogo codicum MSS. Bibliothecæ Venetæ S. Marci cod. Latino 495. occurrit *Roberti* Anglici *Ord. Minorum Dialogus de formalitatibus inter Ochaniſtam, & Scotiſtam*. Incipit: *Quod verbis vituperii*. Iſte facile Robertus huc referendus eſt.

Robertus de Arondel, a vico Southſaxoniæ nomen habens, teſte Matthæo Paris, multa de Hebræo in Latinum fideliter tranſtulit: obiit a. 1246. Pitſeus Append. Cent. IV. 5.

Robertus Aſton, Anglus, De Ordine Mendicantium, ſcripſit *Expoſitiones Scripturarum*, *lib. I.* Ita Geſnerus.

Robertus Avenionenſis, vid. infra *Robertus de Uſetia*.

Robertus de Avesbury, a Pitſeo Append. Cent. III. 99. tanquam Hiſtoricus Anglus memoratur, ad quem Jo. Stous provocaverit. Scripſit autem *Hiſtoriam de mirabilibus geſtis Eduardi III.* & editus eſt a Thoma Hearne, Oxon. 1720. 8. (*a*) Vide Fabricium noſtrum ſupra lib. I. p. 106. & lib. IX. p. 87. Excerpta ipſius quædam fuerunt in Bibl. Teniſoniana, teſte Catalogo MSS. illius pag. 26.

Robertus, *Auſtrovandiæ* Archidiaconus, vixit circa a. 1140. Scripſit *Vitam S. Aiberti*, monachi & presbyteri Recluſi Criſpinianenſis monaſterii, æqualis ſui. Exſtat ap. Surium d. 1. April. & in Actis Sanct. tom. I. Aprilis p. 763.

Ro-

(*a*) Journal des Scavans 1725. p. 513. Bibl. Angloiſe tom. VIII. p. 279. IX. p. 37.

us *Autiſſiodorenſis*, cognomine us, Canonicus & Prior mona- Meriani (non *Mariani*, ut Voſ- lii) Antiſſiodorenſis, Ordinis ſtratenſis, mortuus a. 1212. *Chronologiam ab orbe condito uſ-* a. 1211. quam Hugo Canonicus Eccleſiæ continuavit, & Nicol. tus Trecis. 1608. 4. ſed ἀνωνύμως quum tamen Continuator ſub expreſſe addat: *Huc uſque con- Chronicon Frater Robertus.* Con- pertingit uſque ad a. 1223. de Hiſtoricis Latinis pag. 443. m Pariſinam ex officina Nivel- 609. memorat, quæ fortaſſe a la Trecenſi ad Pariſienſem trans- mutato, ut fieri ſolet, titulo. ac. le Long in Bibl. Hiſtorica pag. 352. 353. alterius editio- uam Trecenſis, non meminit. ejus *de hæreſibus* MS. exſtat in erio Dunenſi in Flandria, prout Ant. Sanderus Bibl. Belgica p. 173. Adde Oudinum tomo 18.

tus *Baco*. De hoc jam egit Fa- ſupra lib. II. pag. 162. cui denda ſunt ſequentia : Fuit S. di, cujus Vitam deſcripſit, pri- ipulus, poſt familiaris. Vita illa, quamvis ſtilo immutato, ap. Surium tom. VI. d. 16. Eundem ajunt excitaſſe Clemen- V. Pontificem, ut in Concilio nſi Clementinam de Profeſſori- guarum ederet. Scriptis ejus ad- *Gloſſæ in Sacras Scripturas*, *Ser- Lectiones ordinariæ*. Pitſeus c. oſſius de Hiſtor. Lat. II. 58. pag. ac. Quetif de Scriptoribus Ord. torum tomo I. p. 118.

rtus *Baleus*, ſenior & junior, II. p. 367.

rtus *Balſac*, Eques, ut videtur, , qui literas ſimul & bellum eſt. Scripſit librum *de re mili-* rca a. 1450. Balæus Cent. XII. ſeus c. 839.

rtus *Baſtonus*, vide ſupra lib. II. p. 183. *Metra* ejus *de illuſtri bello* de *Bannockburn* a. 1304. geſto primum edidit Thomas Bellus ad finem libri, *Roma reſtituta*. Emendatius Thomas Hearne in Appendice ad Scoti Chronicon Jo. Forduni tom. V. p. 1570. Fidem ejus nonnunquam in dubium vocat Launojus, utpote qui monumenta confuſa ſecutus ſit, Opp. tom. II. part. I. p. 145.

Robertus de Bello Foco, Anglus, Oxoniæ ſtuduit, Magiſter Philoſophiæ, poſt Canonicus Sareſburienſis circa a. 1190. Scripſit *Encomium Topographiæ*, & *Monita ſalutaria*. Balæus Cent. III. 36. Pitſeus c. 265.

Robertus Berlmetuenſis. In XII. Prophetas minores MS. exſtat in Bibl. cœnobii Camberonenſis in Hannonia, teſte Val. Andreæ Bibl. Belgica MS. I. p. 363. Opinor eſſe *Rupertum Tuitienſem*, cujus Opus hoc titulo habemus.

Robertus Bilibri, vid. infra *Robertus Kilvvarbius*.

Robertus Blondellus, ſcripſit *Deſolationem Franciæ*, dum Rex Carolus VI. fuit captivus, carminice : *Reductionem Normanniæ* per Carolum VII. in alio Codice dicitur *Aſſertio Normanniæ*. *Droits de France contre les Anglois*, quod videtur eſſe verſio ſcripti ultimo loco memorati. Hæc habentur in Bibl. Regia Pariſina, ut teſtatur Bern. de Montfaucon in Bibl. Bibliothecar. MSS. p. 910. 912. 914. 953. *Oratio* ejus *hiſtorialis* in forma libelli ad Carolum VII. ad expellendos Anglos e regno Galliæ, & ad auxilium Terræ Sanctæ præſtandum, in Bibl. Reginæ Suecicæ, teſte eodem p. 21. 22.

Robertus Blondus, neſcio quis, *de arte Grammatica* MS. exſtat in Bibl. Regia Londinenſi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 626.

Robertus Bononienſis, Longobardus cognominatus, Ord. Prædicatorum, circa a. 1320. Scripſit *Determinationem de Ordine Prædicatorum*. Jac. Quetif de Script. Ord. Prædic. tom. I. p. 538.

Robertus Bridlington, Anglus, monachus

chus Cisterciensis, ætatis incertæ, scripsit *super Apocalypsin S. Joannis*. Pitseus Append. Cent. III. 100. Car. Visch de Script. Ord. Cisterciensis p. 289.

Robertus de Brugis, tertius Abbas monasterii Dunensis in Flandria, Ord. Cisterciensis, ab a. 1138. 1153. Ejus *Sermo* in anniversario depositionis S. Bernardi exstat MS. in Bibl. laudati monasterii. Ant. Sanderi Bibl. Belgica MS. I. p. 182. Gallia Christiana tom. V. p. 285.

Robertus Bullenus, vid. infra *Robertus Polenus*.

Roberti Burhilli Historia Scholastica MS. est in Bibl. Bodlejana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecar. MSS. p. 658.

Robertus Canutus, vide supra lib. III. p. 330.

Robertus Capito, vid. *Lincolniensis*.

Robertus Caracciolus, vid. *de Licio*.

Robertus Carevve, vid. *Cervinus*.

Robertus Casinensis, Abbas, scripsit *Librum Sermonum*, ut fertur, *elegantium*. Hæc Possevinus tom. II Apparatus p. 341.

Robertus, *Castrensis*, *Castrius*, *Cestrensis*, Anglus, Mathematicus, ex urbe Cestria oriundus, circa a. 1390. scripsit *de Astrolabio*. Lelandus c. 515. Balæus Centur. XI. 12. Pitseus Append. Centur. IV. 3. Vossius injuriam facit Pitseo, quasi *Robertum* hunc cum *Rogerio Cestriensi* confudisset, quod non sic est: vide de Historicis Latinis p. 516. * Quandoquidem author iste de Astrolabio scripsit, num forte per errorem expressus est ex Roberto Astensi, qui librum *de officio Astrolabii*. scripsit indicatum a Muratorio Antiq. tom. III. pag. 943. ex codice MS. Ambrosiano.

Robertus Castricensis, vid. supra *Richardus Castriconensis*.

Robertus Caubraith, nescio quis, scripsit *Quadripartum*, Opus Physicum. Gesnerus, qui dispici jubet, an forte sit *Geopretius*, scriptor recentioris ævi.

Robertus Cervinus alias *Carevvalius* & *Karevve*, forte a loco natali, Anglus, Philosophus circa a. 1326. Scripsit *super varios Scripturæ textus Tractatus*, *super Magistrum Sententiarum*, *Quæstiones ordinarias*, *in posteriora Aristotelis*. Lelandus c. 318. Balæus V. 21. Pitseus c. 486.

Robertus Cestrensis, vid. *Castrius*.

Robertus Chilvvardebius, vid. infra *Kilvvarby*.

Robertus Cibollius, Theologus Parisiensis, a. 1437. Academiæ Rector, ad summum Pontificem ablegatus fuit: postea Rector Ecclesiæ S. Jacobi, Pœnitentiarius & tandem Cancellarius Parisinus. Scripsit *pro Joanna Aurelianensi puella*, quod Opus in Capellæ Regii Palatii Thesauro Parisiis exstare scribit Jo. Hordalius in Puellæ Aurelianensis Historia. Vide Launoji Historiam Gymnasii Navarræi part. III. lib. II. c. 6. Scripsit præterea *Comm. in Philosophiam Aristotelis*, & *Expositionem in Epistolam ad Romanos*. Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1298. 1365.

Robertus Cisterciensis, ex Abbate primo Molismensi, diœc. Lingonensis, primus Abbas Cistercii, adeoque fundator Ordinis. Scripsit *Sermones diversos*, ex quibus unus exstat impressus apud Crys. Henriquez in Fasciculo lib. II. dist. 26. *Epistolæ duæ* illius leguntur in Manrique Annal. Cisterc. tom. I. a. 1198. & 1200. Scripsit etiam *Exordium Ordinis Cisterciensis*, de quo Noster supra lib. III. p. 382. Fabricius adnotavit, illud ab Auberto Miræo Col. 1614. 8. esse editum. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ordin. Cisterciensis p. 288. 289. Gallia Christiana tomo IV. p. 731. 984.

Robertus Clari-montis, quæ in Gallia est Civitas in Arvernis, scripsit *de Concilio in eadem Civitate celebrato* sub Urbano VI. Pont. Max. adversus Turcas. Exstat MS. in membrana in Bibl. Imp. Viennæ Austriæ. Hæc Possevinus tom. II. Apparatus p. 341.

Robertus, *Claudiocestriæ* Dux, Henrici I. Angliæ Regis filius nothus, in mi-

eruditione æque strenuus: llo civili Orationes ad suos Epistolas ad Civitates scriiit a. 1140. & ejus *Opuscula* ur. Pitseus c. 195. Alium ι incertæ ætatis a Joanne Stoo nemorat idem in Append. *V*. 4. forte est idem cum su-

, monachus *Cœlestinus*, di-. Petri Cœlestini, scripsit *de s S. Cœlestini Papæ*, quem IS. habuit Naudæus. Vide Carolo Bibl. Pontificiam p.

r *Colmannus*, alii *Joannem* vo-glus, Ord. S. Francisci in Conrvvicensi, post Cancellarius :, a. 1428. Scripsit *Sermones*, *sacras* & *Carmina*. Lelandus alæus Cent. VII. 75. Pitseus 'addingus de Scriptoribus Or-orum p. 307.

s *Conton*, *Cotton*, & *Covvn*-'us, Ord. S. Francisci, Sorbo-isinus *Doctoris amœni* titulo, circa a. 1340. Scripsit *Ser-crucem D. Pauli Londini*, *In-'uper primum librum Sententia-llibeta Scholastica*, *Disceptatio-'rales*. Balæus Cent. V. 65. 527. Waddingus p. 308. Wil-'.

r *Corceon*, vel *Curson*, vide o III. p. 373.

r *Cressius*, Anglus, Carmeli-:V. dedit *Homilias*. Lelandus

r *Crikeladensis*, vid. *Canutus*, ›. 330.

r *Crovvche* s. *Crucius*, Anglus, Francisci monachus, deinde lis, circa a. 1300. Scripsit *su-lrum Sententiarum*, *Quæstiones in Physicam & Ethicam Ari-*Lelandus c. 328. Baleus Cent. Pitseus c. 434. Waddingus de us Ord. Minorum p. 308.

s *Divitius*, vide *Riche*.

r *Dodefort*, Anglus, Ord. S. *VI*.

Benedicti in cœnobio Ramesiensi, inter alia Hæbraicæ quoque linguæ peritus, & libros Hebraicos illius monasterii sub custodia sua habuit. Vixit circa a. 1270. & edidit *Postillas in parabolas Salomonis*, *Conciones*. Balæus Cent. IV. 41. Pitseus cap. 386.

Robertus Dominicanus, Anglus, seculi incerti, scripsit *in Job*, *Danielem*, *Matthæum*, *Lucam*, *Joannem*, quæ Bononiæ asservantur. Pitseus Append. Cent. IV. 8.

Robertus de Dunstable, vide supra lib. IV. p. 66.

Robertus Eboracensis, vide *Perscrutator*.

Robertus Eliphat, Anglus, monachus Franciscanus, aliis Augustinianus, Doctor Parisinus, docuit Parisiis & Oxoniæ circa a. 1340. Scripsit *Quæstiones super Magistrum Sententiarum*, *Conclusiones ordinarias*, *Lecturas Theologicas*. Balæus Cent. V. 50. Pitseus c. 526. Sunt, qui Archiepiscopum Armachanum fuisse tradant, quos tamen refutat Waræus de script. Hiberniæ part. 2. pag. 123. Adde Waddingum p. 308. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 605. Franciscanis hunc vindicat Henricus Willot in Athenis sodalitii Franciscani p. 317.

Robertus Elphistonus, Scotus, ordinis SS. Trinitatis, Regi Scotiæ a sacris confessionibus, ab Urbano VI. Episcopus Brechinensis, & a Gregorio X. Cardinalis tit. S. Eudoxiæ renuntiatus, scripsit *in Oseam Prophetam*, *de immaculata Deiparæ Virginis conceptione*, & *de Angelis*. Oldoini Athenæum Romanum pag. 585.

Robertus Engolismensis Episcopus anno 1259. Ejus Epistolæ quædam habentur in Martene & Durand Collect. ampliss. tom. VII. p. 148. Ex hoc loco confirmari potest Gallia Christiana tomo II. p. 1008.

Robertus de Eudemodio, monachus Clarævallensis circa a. 1480. *Commentatus est in Distitha moralia Marci Catonis*, qui liber Petro de Salutiis generosæ mentis adolescenti inscriptus & im-

N pres-

pressus est Antverp. apud Gerh. de Leeuvv. 1485. 4. Basil. 1486. Daventr. 1496. 1497. 4. Car. de Visch. Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 290. De *Evromodio* & *Evremodio* vocant Codices MSS. apud Montefalconium p. 89. 1228. & Editiones antiquæ. Venet. 1495. Daventriæ per Jacob. de Breda. 1496. 4. ibid. per Rich. Paffroed. 1497. 4.

Robertus de Eversburi, quis fuerit incertum est, scripsit autem *Historiam Eduardi III.* Regis Angliæ, quæ Cantabrigiæ in Collegio Trinitatis adservatur. Jac. le Long. Bibl. Historica Galliæ p. 756.

Robertus Fabianus, Londinensis, mercator dives, & unus ex duobus tribunis, qui in Senatu sub Prætore præsunt. Poesin Anglicam, Gallicam & Latinam calluit, Historiarum fuit studiosissimus, obiit anno 1512. Scripsit *Historiarum concordantias*, *Hist. a Rege Richardo usque ad suum tempus*, *de temporibus Regis Henrici VII. Brevem regum Angliæ nomenclaturam*, *Annales rerum Londinensium*, *& de Prætoribus ejusdem urbis*. Balæus Centur. VIII. 62. Pitseus c. 913. Vossius de Histor. Latinis III. 13.

Robertus Feribrigus, vide *Richardus*.

Robertus Finingham, Norfolcensis, Ord. S. Francisci monachus Norvicensis, in Jure Canonico multum operæ posuit circa a. C. 1460. Scripsit *Pro ordine Minorum*, *Pro dignitate status eorum*, *Casus Conciliorum Angliæ*, *de casibus Decretorum & Decretalium*, *de casibus Papæ reservatis*, *de Extravagantibus*, *de Excommunicationibus*. Balæus Cent. VIII. 24. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum pag. 308. 309.

Robertus Fiscanensis, patria Neustrius, monachus Benedictinus circa a. 1180. scripsit *Chronicon*. Balæus Cent. XIII. 29. & ex hoc Vossius de hist. Latinis p. 782. Illud *Chronicon Fiscanense* a nato Christo ad a. 1220. edidit Labbeus Bibl. nova MSS. tom. I. p. 325.

Robertus de Flamesburia, natione, ut videtur, Anglus, Canonicus Regularis Ord. S. Augustini, & Pœnitentiarius in monasterio S. Victoris prope Parisios, scripsit sub finem sec. XII. *librum Pœnitentialem*, qui MS. est in Bibl. S. Germani & Prædicatorum Carnotensium. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1128. 1364. *Præfatio* autem edita est a Baluzio Miscell. lib. VII. p. 345. Ejusdem *Comment. in librum Maccabæorum*, versus item *de Trinitate & castitate servanda* MSS. in Bibl. Vaticana. Montfaucon p. 69.

Robertus Flemingus, Richardi, Episcopi Lincolniensis, consanguineus, post tractata Oxonii studia in Italiam se contulit, auditor Guarini Veronensis, & Protonotarii Apostolici dignitate ornatus. Redux in patriam Decanus Lincolniensis obiit. Scripsit:

1. *Lucubrationes Tiburtinas*, h. e. Carmen in laudem Sixti IV. Pontificis, a. 1477. confectum, & sine mentione loci in 8. editum, eodem anno, ut Whartono placet, excusum. Verum tunc nondum mos erat plagam octupla forma complicare.

2. Reliqua sunt *Dictionarium Græco-Latinum*, *Epistolæ ad diversos*, *Carmina*. Lelandus c. 569. Balæus Centur. VIII. 21. Pitseus c. 865. Whartonus ad Caveum Append. p. 125.

Robertus Foliotus, Anglus, consanguineus Gilberti Folioti, Episcopi Londinensis, in Galliam abiit, & Meliduni, unde quoque *Melidunensis* cognominatur, multa didicit & docuit. Fuit primum Archidiaconus Londinensis, post annum 1164. Episcopus Herefordiensis, obiit a. 1195. Ejus sunt *de annis Domini*, vel *Excerpta de chronicis*. Ex *Tractatu* ejus sive *Summa Theologiæ* multa excerpit Bulæus in Hist. Universitatis Parisinæ tom. II. p. 264. 585. seqq. 772. 773. Balæus Centur. III. 8. Pitseus c. 236. Adde Lelandum c. 185. Oudinum tomo II. p. 1451. Adscribitur ipsi Defloratio ex Mariano Scoto: verum illa pertinet potius ad alium *Robertum Herefordiensem*, de quo inferius.

Ro-

rtus de Gabbiano, Brixiensis, cir-
1322. discipulus fuit B. Alberti
ıgafini. Scripsit *Comm. in libros*
iarum, *Sermones de tempore*, *de*
, & *Quadragesimales: librum de*
s Sancti donis septem, *Commenta-*
ter diversos Aristotelis libros. Leo-
Cozzando Libraria Bresciana p.

rtus *Gaguinus*, vid. supra libro VII.
rtus *Garlandus*, scripsit *Janum*
& *metaphorice delineatum*, qui
t in Bibl. Regis Galliæ. Bern.
ntfaucon Bibl. Bibliothecarum
pag. 766.
rtus *Gentilis*, Anglus, Ord. S.
cti in cœnobio Pontisfracti, vul-
tfret inter Eboracum & Danca-
: scripsit *Homilias*. Reliqua ejus
sunt. Lelandus c 463. Balæus
. XII. 62. Pitseus Append. Cen-
I. 9.
rtus *Gervasii*, Gallus Occitanus,
æ diœcesis Nemausensis munici-
us, Ord. Prædicatorum Theolo-
ctor, a. 1369. Episcopus Sene-
obiit anno circiter 1396. Scri-
eculum morale Regium, sive *de*
principum, *Tractatum de schis-*
dversus Joannem de Linhano &
Perusinum, *defensores Bartholo-*
rensis: quo nomine ipsi venit
s VI. nam Robertus noster Cle-
VII. Pontifici Avenionensi obe-
Hic Tractatus MS. est in Bibl.
Galliæ. Bern. de Montfaucon
ibl. MSS. pag. 1039. Vide Jac.
de Scriptoribus Ord. Prædicato-
m. I. p. 689. 906. Oudinum to-
I. pag. 1140. Galliam Christia-
m. III. p. 1256.
tus *Gillesbius*, Maximiliani Imp.
ppi Austriæ Archiducis Orator
m Apostolicam, *Orationem* ha-
1492. *ut liceat Archiduci Episco-*
nacensem nominare. Exstat apud
& Durand Thes. novo Anec-
t. II. pag. 1760.
tus *Glocestriensis*, vide Claudioce-

Robertus Goullet, Theologus Parisinus, scripsit *Compendium de sex ætatibus mundi*, usque ad a. 1513. nescio an editum. Procuravit quoque editionem Josephi latinam in capita distinctam, argumentisque & scholiis illustratam. Paris. 1519. fol. item *Tetramonon* s. Harmoniam Evangelistarum. Possevinus tom. II. Apparatus pag. 342.

Robertus de Graysthanes, Anglus, cœnobii Dunelmensis monachus & Subprior, Theologiæ quoque Professor, a. 1433. Episcopus Dunelmensis electus, per Papam & Regem ea dignitate frui non potuit. *Historiam Ecclesiæ Dunelmensis* ab Anonymo cœptam, a Gaufrido de Coldingham continuatam ipse quoque continuavit ab a. 1214. 1336. quam edidit Whartonus Angliæ tom. I. p. 732. Confer Eundem Append. ad Caveum p. 21. & præfat. ad tomum I. Angliæ Sacræ p. 49.

Robertus Grimmus, Anglus, monachus Ord. S. Benedicti in cœnobio Bardeneiensi, circa a. 1320. Scripsit *Commentarios in quatuor Evangelia & Conciones varias*. Lelandus c. 297. Balæus Centur. V. 4. Pitseus c. 468. Robertum *Graimum* vocat Car. de Visch de scriptoribus Ord. Cisterciensis p. 290. eumque ordini Cisterciensi & monasterio Melrosensi adscribit, exulasse vero in monasterio Wardeniensi, & præterea *super Scotiæ statu* librum carminice scripsisse afferit.

Robertus Grossetest, vel *Grosthead*, vide infra *Lincolniensis*.

Robertus Guibè, alias *de Vitrè*, Brito, Abbas S. Melanii Rhedonensis, postea Episcopus Trecorensis, Rhedonensis, & Nannetensis, Ludovici XII. Francorum Regis ad summum Pontificem Legatus, postremo S. R. E. Presbyter Cardinalis tit. S. Anastasiæ, scripsit *Orationem ad Innocentium VIII. Rom. Pont. habitam*, cum Francisci ultimi Britanniæ Ducis nomine, eidem Pontifici obedientiam exhiberet. Obiit Romæ anno Christi 1513. Hæc Lud. Jacobus a S. Carolo Bibl. Pontificia p. 432. Adde Ol-

doini Athenæum Romanum pag. 583.

Robertus Haldecot, vide lib. VIII. p. 270.

Robertus Hardebius, Anglus, ordinis Carmelitani in cœnobio Lincolniensi Monachus & Prior, circa a. 1450. reliquit *Sermones in festivitatibus Mariæ*. Lelandus c. 420. Balæus Cent. XII. 76. Pitseus c. 838.

Robertus Helphistonus, vide supra *Robertus Elphiston*.

Robertus Herbertus, Hibernus, Ordinis SS. Trinitatis, Theologus Doctor Oxoniensis, a Bonifacio VIII. Diaconus Cardinals tit. S. Mariæ in Cosmedin creatus, obiit a. 1299. *Sermones Dominicales & de B. Virgine Maria, in Psalmos, Canticum Zachariæ & Magistrum Sententiarum*. Oldoini Athenæum Romanum p. 585.

Robertus Herefordiensis Episcopus, natione Lotharingus, unde etiam Angli ipsum *Robertum Lorrayne* vocant. Electus a. 1079. obiit a. 1095. Scripsit *de annis Domini*, sive Excerpta de Chronicis *Mariani Scoti*, de quibus Joannes Tinmuthensis in Historia aurea lib. XXII. c. 3. *Robertus Herefordensis Episcopus, omnium liberalium artium peritus, Cronicam Mariani Scoti diffusam defloravit, ut magis valere videatur Defloratio, quam ingentis voluminis diffusio*. Addo verba Henrici Whartoni ex præfatione tomi I. Angliæ sacræ p. 24. *Defloratio ista (sic mea fert sententia) loco integri Mariani edita est Basileæ* 1559. (per Heroldum) *& in Historicorum German. Collectiones postea translata*. Hanc Deflorationem Codices quidam MSS. tribuunt Roberto Folioto, qui etiam Episcopus Herefordiensis fuit; unde non mirandum est, quod Balæus & Pitseus ambobus illud opus adscripserint, magis vero miramur de Oudino, qui tamen tomo II. p. 701. locum clarissimum ex Guilielmo Malmesburiensi adduxerat. Scripsit porro *de Sacramentis antiquæ & novæ legis, Sermones per annum, de stellarum motibus, Tabulas mathematicas, de Lunari computo*. Vide Balæum Centur. XIII. 13. Pitseum Append. Cent. IV. 11. Ordini Cisterciensi adscribit Car. de Visch. p. 290. nescio an satis recte. Igitur alius Episcopus *Herfordiensis*, est *Robertus de Betune*, qui in Concilio Remensi a. 1148. obiit, & cujus vitam Willelmus Prior Lanthoniensis conscripsit. Henr. Wharton in Auctario Jac. Usserii Hist. dogmatice de scripturis & sacris vernaculis p. 394.

Robertus Holcot, vide lib. VIII. p. 273. & lib. II. p. 307.

Robertus Humbleton, vid. lib. VIII. p. 306.

Robertus Hundeslovv, *Hundeslaus*, a villa haud procul a Londino sita sic dictus, monachus Ord. S. Trinitatis, ac tandem ordinis sui per Angliam, Scotiam & Hiberniam Magister Provincialis circa a. 1430. Scripsit *Sermones Synodales, Epistolas ad diversos*. Balæus Centur. VII. 87. Pitseus c. 792. Bzovius ad a. 1430. p. 758.

Robertus Ivorius, aliis *Jorius*, sunt etiam, qui *Rupertum* vocant, Londinensis, nomen habuit a civitate Normanniæ, unde avus illius ortus erat, Monachus Carmelita, studuit Cantabrigiæ, a. 1379. Ordinis sui Magister Provincialis, obiit Londini anno 1392. Scripsit *Comment. in Ecclesiasticum & Apocalypsin, Lecturas Scripturarum, Sermones ad Clerum & populum, Registrum monumentorum Provinciæ*. Lelandus c. 452. Balæus Centur. VI. 96. Pitseus c. 709. Trithemius de scriptoribus Ord. Carmelit. p. 74.

Alium hujus nominis sec. XIV. Prædicatorum ordini, eique *Commentarios in Jobum, Danielem, Matthæum, Lucam & Joannem* adscribit Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. pag. 730. Altamura pag. 499.

Robertus Karevve, vide supra *Corvinus*.

Robertus Keith, Scotus, Ord. S. Francisci, circa a. 1347. Ipris docuit, & *Harmoniam Evangelistarum* in Belgio editam conscripsit. Ge. Mackenzie de Scotis eruditis Vol. I. p. 425.

Ro-

rtus *Keldelith*, Scotus, nobili ne oriundus, Regni Scotiæ Canus, deinde monachus Cistercienndem Abbas in Dursmelin & a. in Mailros, obiit a. 1273. Scri- *e successione Abbatum in Mailros*, *vilegium spirituale*. Car. de Visch Scriptorum Ord. Cisterc. p. 290.

ertus *Ketenensis*, vid. infra Reti-

.

ertus *Kilvvarbius*, Anglus, Oxo- Parisiis studia tractavit, ibique ter Artium promotus est, postea bus Dominicanus & Ordinis sui icialis. Archiepiscopi Cantuarien- & a. 1277. Cardinalis Episcopi nsis dignitatem consecutus, obiit ii non sine veneni suspicione a. Scripta ejus admodum multa sunt, otiora recensemus: *Comment. in ielem*, *Epist. ad Romanos & Co- s*, *de passione Christi*, *de mendi-*, *Fabula in libros Augustini*, *Se- rrorum ab ipso in Anglia condemna-*, *in Prosodiam Prisciani*, *in Dona- vitiosis sermonibus*, *in multos li- ristotelis*, & varia Philosophica. Trivetus ad a. 1272. Altamura p. andus c. 270. Balæus Centur. IV. tseus c. 398. Caveus p. 644. Bu- om. III. p. 709.

us c. 353. alium quendam *Rober- bvverbium* profert, de quo omnia narrat, præterquam de dignitate piscopi & Cardinalis, a. 1250. e dicit, Commentarii quoque *in ad Romanos & Corinthios memi-* Videant igitur eruditi, an non it cum nostro Kilvvarbio, lapsu orum & legentium admodum fa- Reliqua, nec non scripta ipsius vit jam supra Fabricius noster C. p. 225. Adde Nic. Trivetum 272. Altamuram p. 7. Lelandum Bulæi Acad. Paris. tom. III. p. ldoini Athenæum Romanum p.

rtus *de Lacu*, vulgo *van den Poe- ndensis*, J. U. D. Professor Lo- sis, scripsit *Illustrationes Institutionum Juris*, & *Dialecticam Legalem*: obiit a. 1483. Svvertii Athenæ Belgicæ p. 659. Sanderus de eruditis Gandavensibus pag. 127.

Ejus *Consultatio*, *an Canonicus Regularis possit se transferre ad ordinem Prædicatorum*, item *Practica super receptione personarum ad religionem sine periculo Simoniæ*, & alia ad hanc materiam pertinentia exstant in Bibl. Vallis S. Martini Lovanii, teste Val. Andrea Bibl. Belgica MSS. II. p. 223.

Robertus Langelandus, natus in Comitatu Salopiæ in villa Mortimers Clibery, discipulus Wiclefi, scripsit a. 1369. *Visionem Petri Aratoris*. Balæus Cent. VI. 37.

Magister *Robertus*, Prior S. Laurentii Leodii extra muros, sec. XI. scripsit librum *de divinis Officiis*, cujus Prologus sic incipit: *Memini cum de Ecclesiasticis Officiis parva quadam*: adeoque diversus a libro Ruperti Tuitiensis de eadem materia. Albericus ad a. 1111. p. 219. Exstat in Bibl. monasterii S. Martini Tornacensis, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica MSS. pag. 137.

Robertus Leicestrius, Anglus, Ord. S. Francisci, didicit & docuit Oxonii, mortuus Lichfeldiæ a. 1348. Scripsit *Lecturas Sacræ Scripturæ*, *Comment. in Magistrum Sententiarum*, *de computo Hebræorum & Latinorum*, *de ratione temporum*, *de paupertate Christi*, *Quodlibeta & Opuscula varia*. Lelandus c. 294. Pitseus c. 552. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 309. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 318.

Robertus de Licio, gente Caracciolus, Lycii in regno Neapolitano natus, ordinem Minorum ingressus est, post Episcopus Liciensis & Aquinas. In Sermonibus fuit fervens & vehemens, nulliusque auctoritati pepercit. Obiit a. 1495. Edidit:

1. *Sermones de Christo*, *B. Virgine ac Sanctis*. Venet. 1489. 1490. fol.

2. *Sermones de Tempore*, *& de laudibus Sanctorum*. Neap. 1489. Basil. 1490. Spiræ 1490. fol. Hackerus p. 248. *de lau-*

laudibus Sanctorum separatim. Aug. Vind. per Erhardum Ratdolt 1489. 4. Basil. per Nic. Kesler. 1490. fol.

4 *Quadragesimale de Peccatis*. Colon. 1475. Venet. 1488. 1490. 4. Licii, 1490. v. Hockeri Catal. Bibl. Heilsbrunnensis p. 160. Offenbach. 1496. fol.

4. *Quadragesimale de Pœnitentia*. Venet. 1472. 4. Argent. 1497. fol. Cum hac editione posteriore prodierunt *Sermones de Annunciatione Virginis Mariæ, de prædestinatorum & damnatorum numero, de catenis peccatorum, de spe bona, de judicio pestilentiæ*. Unum ex his Quadragesimalibus prodiit etiam Lingua Italica jussu Ferdinandi Regis Tarvisii, 1479. fol. Venet. 1483. fol.

5. *Sermones de Adventu & Quadragesima*. Venet. 1496. 8

6. *Sermones de timore judiciorum Dei, de immortalitate animæ, de æterna beatitudine*. Neap. 1473. fol. Venet. 1475. 4. Hocker l. c. p. 161.

7. *Sermones per solennitates totius anni, Domini Sabaoth & Beatissimæ Virginis*. Venet. 1471. 1496.

8. *De hominis formatione liber*. Noribergæ 1470.

9. *Sermones de amore divinorum officiorum*. Neap. 1493.

10. *Speculum fidei Christianæ*. Venet. 1555.

11. *Tractatulus de morte*. Norib. 1479. fol.

Prodierunt quoque ex ante dictis Opera uno volumine, Lugd. 1503. tribus tomis, Venet. 1490.

Hæc ex Henr. Whartoni Append. ad Caveum p. 128. Adde Trithemium de Scriptor. Eccles. c. 887. Waddingum de Scriptoribus Ord. Minorum p. 306. Toppii Bibl. Neapolitanam p. 270. Willot Athenas sodalitii Franciscani p. 316. Ughelli Italiam sacram tomo I. p. 398. * In recensendis operibus sacri hujus, atque ætate sua celebris oratoris major diligentia, quam quæ huc usque præstita sit desideratur. Ego codices meos evolvens hæc comperi. *Quadragesimale de Pœnitentia* editum est Venetiis per Vendelinum de Spira anno 1472. in 4. Editioni huic adnexum habeo seu casu, seu ab ipso eodem impressore junctum libellum ejusdem in quo sermones de Annunciatione B. M. Virginis, de numero Prædestinatorum & Damnatorum, ac de catenis, quibus Angelus Draconem vincivit. Libello huic nulla additur adnotatio anni & loci impressionis, sed voluminis, & characterum figura eodem tempore & loco, quo superiore omnia prodiisse docet.

Præsto mihi est codex alius, in quo sermones *de timore judiciorum Dei*, impressus in 4. Venetiis an. 1475. cui adjungitur ejusdem formæ & characterum libellus *de morte* ac libellus alius referens sermones *de adventu Domini*. Tandem ejusdem semper figuræ, eademque apicum forma est alius liber inscriptus *de divina charitate*, cui accedit in fine libellus *de immortalitate animæ* & sic absolvitur. Quamquam tribus hisce posterioribus libellis nulla sit nota impressoris loci, & anni, adhuc tamen eodem loco & tempore prodiisse vix dubito.

Tertius alius codex exhibet *Quadragesimale de peccatis*, in cujus fine sic legitur: *Explicit Quadragesimale de peccatis cœptum in civitate Licii ibique completum ad laudem & gloriam omnipotentis Dei & Virginis gloriosæ Mariæ ac Beatissimi Francisci, & novi S. Bonaventuræ. Finitum est anno Domini 1483. die 9. mensis octobris hora vespertina; & impressum Venetiis per Andream de Toresanis de Ayula an. D. 1488. die V. Kal. octobris*. Si Quadragesimale hoc suum absolvit author an. 1483. non potuit utique Coloniæ an. 1475. prodiisse. Quartus est codex inscriptus *de laudibus Sanctorum* impressus Venetiis an. 1489. in 4. In fine Quadragesimalis de peccatis sunt folia quædam MSS. in quibus descripti sunt sermones 1. *De spe bona*, 2. *de virginitate*, 3. *de judicio pestilentiæ*. Additur ad oram folii hæc adnotatio. *Iste sermo cum aliis erat additus solus*

impressione nova quadragesimalis
Postremo in MS. quodam Cod.
i servato in Bibliotheca Can. Ma-
Ecclesiæ extat opusculum aliud
n Roberti, ut credo sub hoc ti-
Prædicationes F. Roberti de virtu-
Incipit : *Discite disciplinam &*
apientes. Ex his Bibliothecarium
m emendes, qui etiam erravit
gnanda editione Augustæ Vinde-
n; nam in Indice Bibliothecæ
bonensis civicæ tom. I. pag. 254.
: *Roberti Carazoli sermones de*
is Sanctorum Aug. Vindelic. an.
Hujus viri laudes celebrat Ano-
Carthusiensis in tractatu de Re-
m origine vulgato a P. Martene
Mon. tom. VI. pag. 75. XXXII.
ordinis membrum honorabile fuit
obertus de Licio, qui paucis elapsis
diem clausit extremum. Hic pri-
doctor in sacra pagina & rhetor ver-
simus, multa edidit sermone venusto
; inter quæ sermones de adventu,
adragesima perutiles volentibus in
proficere. Sed & de timore divi-
judiciorum opus singulare. Propter
nnia fidem sanam moresque catholi-
lolentia; sed & ob meritum sanctæ
tam Deo quam hominibus acceptus
us assumptus est in Episcopum Aqui-
, ut lucerna jamdudum refulgens,
super candelabrum nitidius reluce-

ertus Lincolniensis Episcopus, co-
ine *Grosthead*, Gallice *Grossetest*,
: *Capito*, quod nominis inde ac-
quia caput majoris molis habuit.
est parentibus infimæ sortis in
Stradbrock agri Suffolcensis, lit-
operam impendit Oxoniæ & Pa-
Oxoniæ quoque summam Theo-
lauream consecutus est. Fuit pri-
Archidiaconus Leicestrensis, dein-
1235. Episcopus Lincolniensis, in
ignitate obiit anno 1253. 9. Octo-
Erat in eo propter variarum lin-
m, Græcæ quoque & Hebraicæ,
linarum etiam Philosophicarum
ionem summa veri perspicientia,
unde vitia Cleri Romani non introspexit solum, sed & candide arguit, & inter testes veritatis locum non infimum habet. Et si meliore seculo vixisset, majus utique lumen Theologiæ & bonis literis accendere potuisset. Digna sunt, quæ de eo huc referamus verba Cardinalium apud Matthæum Parisiens. ad a. 1253. *Catholicus est, imo sanctissimus, nobis religiosior, nobis & sanctior, excellentior & excellentioris vitæ, ita ut non credatur inter omnes Prælatos majorem, imo nec parem habere. Novit hoc Gallicana & Anglicana cleri universitas, nostra non prævaleret contradictio. Hujusmodi epistolæ veritas, quæ jam forte multis innotuit, multos contra nos poterit commovere. Magnus enim habetur Philosophus, latinis & græcis litteris ad plenum eruditus, Zelator Justitiæ, lector in Theologiæ Scholis, prædicator in populo, castitatis amator, persecutor Simonialium. Hæc dixerunt dominus Ægidius Hispanus Cardinalis, & alii, quos propria tangebat conscientia.* Confer de vita ejus Franc. Goodvvinum de Præsulibus Angliæ p. 348. Bulæum hist. Univers. Paris. tom. III. p. 709. 260. seqq. Excerpta Annalium de Lanercost, tom. II. Angliæ Sacræ p. 341. Vitam ejus singulatim descripsit Richardus Bardeniensis, ibid. p. 325. Giraldi Cambrensis Epistola de laudibus illius exstat ibidem p. 344.

Scripta ejus sunt quamplurima, sed maximam partem inedita, quorum Catalogum contexuit Henr. Whartonus Angliæ Sacræ tom. II. p. 344. nos ab editis incipiemus, Caveum secuti:

1. *Opuscula varia*. Venet. 1514.
2. *Compendium Sphæræ mundi*. Venet. 1508. al. 1518.
3. *Comment. in libros Posteriorum Aristotelis*. Venet. 1504. 1537. 1552.
4. *Testamentum XII. Patriarcharum e Græco Latine versum*. Aug. Vind. 1483. per Menradum Molterum & Augustinum Landskron. Hagan. 1532. 8. Paris. 1549. 12. postea in Micropresbytico, in Orthodoxographis Basileensibus Grynæi

næi & Heroldi, in Bibliothecis Patrum tantum non omnibus. Præstantissima vero omnium est, quam Vir Cel. Jo. Ernestus Grabe tom. I. Spicilegii SS. Patrum una cum textu Græco & annotationibus dedit, repetitam a Fabricio nostro in Codice Pseudepigrapho Vet. Test. p. 519.

5. *Summa super VIII. Libros Physicorum*. Venet. per Petrum Bergomensem, 1500. fol.

6. *Comment. in Dionysii Areopagitæ librum de mystica Theologia:* inter opera Dionysii Argent. 1502. folio. Porro in omnia Dionysii Opera, exceptis Epistolis, commentatus est Robertus, versionemque eorum Latinam ex omnibus interpretibus simul collatis consarcinavit.

7. *Sermo propositus coram Papa Innocentio IV. & Cardinalibus Lugduni*, 1250. Exstat tomo II. Angliæ Sacræ p. 347.

8. Edidit quidam Anonymus Londini 1652. 12. 1658. 8. *Librum* Roberti *de cessatione Legalium* sed qui, judice Eduardo Brovvnio, vix pro tertia parte integri hujus tractatus haberi debet.

9. *Sermo ad Clerum de triplici Regis officio*, in Sapient. V. 26.

Sermo ad eundem de bono Pastore, ad Joan. X. 10.

Alius contra Pastores & Prælatos malos, Ezech. XXXIV. 2.

Alius ad sacerdotes in Synodo de verbis Genes. I. 17. *Posuit stellas in firmamento cœli*.

Alius in celebratione ordinum, ad verba Luc. XII. 35.

Alius de bono judice, Psalm. LVII. 1.

Tractatus de Prophetiis veris & falsis.

Alius de fide & ejus attributis.

Alius de Oratione.

Alius de superbia & detractione, (non *detrectatione*, ut mendose expressum est in editione Cavei Genevensi.)

Sermones tres de humilitate.

Dictum de patientia, misericordia & justitia in omni Dei opere conjuncta.

Sermo ad Clerum de verbis Apostoli 1. Timoth. IV. 12.

Alius ad verba Psalm. CXXXII. 9. *Sacerdotes tui induantur justitia*.

Epistolæ CI. quarum ultima *ad Innocentium IV.* quæ responsoria est ad Epistolam Pontificis, pro investitura impuberis cujusdam adolescentis Itali in Canonicatum ecclesiæ Lincolniensis. Verum Episcopus noster fulmen Pontificis retorquet, & Papam Antichristum esse pronunciat. Legebatur jam ante hæc Epistola apud Matthæum Paris. ad a. 1253. & in Annalibus Burtonensibus. Apud priorem quoque dissertationes ejusdem morituri lugubres adversus oppressiones Ecclesiæ a Romano Pontifice illatas reperiuntur.

Constitutiones XXXIX. Clericis suæ diœcesis directæ.

Omnia hæc, quæ sub num. 9. allata sunt, edidit Eduardus Brovvne in editione sua Fasciculi rerum expetendarum & fugiendarum, Lond. 1690. fol. qui & dissertationem *de fide & doctrina Roberti Lincolniensis* adjecit.

Inedita vero illius longe majori numero sunt, quippe Joannes Williams illa tribus magnis voluminibus collegerat, & editioni destinaverat, sed bella civilia propositum illud interruperunt. Nulla fere est Anglici regni Bibliotheca, quæ non plures illius Codices exhibeat. Apponamus titulos quorundam potiorum: *Commentarii in plurimos libros Biblicos, de triplici gratia & justificatione, de danda pœnitentia, de computo Ecclesiastico, de pollutione nocturna, Tonitru contra Curiam Romanam, contra Prælatorum ignaviam, ad Minores de laudibus paupertatis, Epistola ad Conventum Missensem pro Abbate eligendo, Suidam e Græco transtulit & annotationibus illustravit, varia Philosophica &c.*

Plura de ipso dabunt Nic. Trivetus ad a. 1253. Trithemius de scriptor. Eccles. c. 393. Lelandus c. 269. Balæus Centur. IV. 18. Pitseus c. 361. Caveus p. 629. Lyserus in hist. Poetarum medii ævi pag. 996. Henr. Wharton tomo II. Angliæ Sacræ p. 345. seq. * *Roberti* hujus opus commentariorum in libros poste-

m Aristotelis cum commenta- eosdem libros Gualterii Burlei ispexerunt quidem Venetiis, sed 1494. per Bonetum Locatellum nempe ante editionem hic a Bicario indicatam decennio.

rtus *Lirensis*, monachus Gallus, : *in Evangelium Joannis*. Ex Coegio citat Carolus du Fresne.

rtus *Longobardus*, vide supra *Ro- Bononiensis*.

rtus *Lorraine*, sive *Lotharingus*, ipra *Herefordiensis*.

rtus *Malchotius*, vid. *Autissiodo-*

rtus *Mareschallus*, aliis *Marscallus*, riæ in Cambria natus, Ordinis elitani monachus, Oxoniæ Phiiæ & Theologiæ operam dedit, co IV. a sacris confessionibus fuit, nrico V. variis legationibus, etd Concilium Constantiense, adhi-, & Episcopus Herefordiensis cons, obiit a. 1417. 21. Dec. Scripta unt *Sermones coram Rege*, *Sermo- lgares*, *de suis legationibus lib. I. erefordenses & Salopienses lib. I.* lus c. 508. Balæus Centur. VII. tseus c. 768.

rtus *Melodunensis*, vid. *Foliotus*.

rtus, *S. Meriani* monachus, vid. *odorensis*.

ertus *de Monstrolio*, Gallus, Do- arisinus, vixit seculo XV. Scri- *ententias lib. IV. In Epistolas Pau- bilem Lecturam lib. XIV. Sermones npore & Sanctis*. Trithemius de or. Carmelit. p. 74.

ertus *de Monte*, patria *Normannus* co Torinneio, (*Torigny*) Abbas chaelis de Monte in diœcesi Abrin- circa a. 1210. Alii ex Priore Bec- Abbatem S. Michaelis de pericu- aris in Normannia creatum esse at, qui obierit a. 1186. Ejus sunt *Continuatio Chronici Sigeberti Gem- sis*, ab a. 1112. 1210. sed an omnia so proveniant, dubium est. Cer- Collectione Renati Laurentii de rre, quæ Historia Christiana Ve-terum inscribitur, hæc Continuatio legitur; additur autem, illam ex insertionibus Galfredi confectam esse. Vide Ittigium de Bibliothecis Patrum p. 751. Editur cum Sigeberto, de quo infra.

2. *Epistola una*, & *Prologus in Abbreviationes Epistolarum Apostoli secundum Augustinum*.

3. *Appendix gemina ad Sigebertum*, ab a. 876. 1100. & ab a. 1101. 1186.

4. *Tractatus de immutationibus monachorum*, *de Abbatiis & Abbatibus Normannorum*, *& ædificatoribus & dotatoribus eorum*.

Opuscula hæc edidit Lucas Dacherius in Appendice ad Opera Guiberti de Novigento p. 715. seqq. Vide supra lib. VII. p. 125.

5. *Historiam monasterii S. Michaelis* edidit non Dacherius in Spicilegio, uti Caveus memoria lapsus ponit, quem Oudinus sequitur, sed Mabillonius in Analectis pag. 350. verum ἀνωνύμως. Adde Caveum p. 622. 623.

6. *Chronicon Abbatum monasterii Beccensis* ab a. 1034. 1467. continuatum igitur ab alio quodam incognito. Exstat in Appendice Operum Lanfranci (Paris. 1648. fol.) p. 1.

7. *Brevissima Appendix ad Sigebertum*, ab a. 1113. 1162. edita in Labbei Bibl. nova MS. tom. I. p. 390. Nihil commune habet, neque cum appendice vulgata, neque cum Acheriana.

8. *Historia Hierosolymitana* non hujus Roberti, sed alterius *Remensis*, de quo infra.

9. *Prologus* in Flori Explicationem Epistolarum S. Pauli, nec non in historiam naturalem Plinii, utpote quam ipse primus in Normanniam advexit, & corruptam emendavit, exstat in Bibl. monasterii S. Michaelis de periculo maris, indice Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1359. 1361.

Balæus Cent. XIII. 22. & 23. duos Robertos statuit, unius cœnobii Abbates, & gente Normannos. Priori assignat *Opus Chronicorum*, *Gesta Walvvani* & *Gesta Marodoci*. Alteri, qui ante

Prior Beccensis fuit, *Appendicem ad Sigebertum*, *Bella Christianorum Principum*, *ad Guilandum monachum lib. I. Acta Conciliorum*, *de suis temporibus lib. I.* & *Vitam Henrici I.* Et hunc sequitur quoque Vossius de Histor. Latinis p. 420. 446.

Robertus Normannus, vid. modo *de Monte*.

Robertus de Noya, Apulus, Ord. Prædicatorum, Theol. Magister & Ecclesiastes, a. 1492. Episcopus Minerbinensis, a. 1497. Acerranus, a. 1504. Archiepiscopus Naxiensis & Pariensis in Archipelago, reliquit *Sermones de tempore & Sanctis*. Ughelli Italia Sacra tom. VI. p. 220. VII. p. 746. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. II. p. 10.

Robertus Ormeskircus, Anglus, monachus Carmelitanus, & Doctor Theologus Oxoniensis, obiit a. 1382. & reliquit *Propuguaculum seu Defensorium Ordinis Carmelitani*. Balæus Cent. XII. 10. Pitseus p. 679.

Robertus, *Ostrevandiæ* Archidiaconus, circa a. 1148. scripsit *Vitam S. Auberti*, Presbyteri & Reclusi Crispiniensis in Hannonia, editam a Surio d. 7. Aprilis, stilo, ut solet, immutato, sed primæva phrasi editur in Actis SS. tom. I. Aprilis p. 673. Vide Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 794.

Robertus Oxfordius, monachus Dominicanus, Doctor Theologiæ, & S. Thomæ defensor acerrimus, claruit a. 1270. Scripsit *Protectorium D. Thomæ*, *contra Ægidium Romanum*, *contra Henricum Gandavensem*, *contra Jacobum Viterbiensem*, *contra quosdam Sorbonicos*, & *Determinationum lib. I.* Lelandus c. 299. Balæus Centur. IV. 38. Pitseus c. 390. Adde Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 431. & Ambr. ab Altamura p. 69. 461. ubi per errorem typographicum semper *Orphordius* scribitur.

Robertus Palanus, vel *Pulanus*, a. 1207. factus est Archiepiscopus Rothomagensis, & fuit Theologus. Alb ad h. a. p. 444.

Robertus Paululus, Ambianensis scopi Presbyter & Domesticus a. de quo Noster supra libro XV. 206. Adde Bern. de Montfaucon Bibliothecarum MSS. pag. 1135. I cius *Paululum* eundem cum *R Pullo* dixit; non satis accurate.

Robertus Perscrutator, Eborac monachus Dominicanus, Mathese Magiæ perquam studiosus, circa a. Scripsit *de impressionibus aeris*, *d rabilibus elementorum*, *de magia ce niali*, *de mysteriis Secretorum*, *Co rium Alchimiæ*. Balæus Centur. V Pitseus c. 488. Jac. Quetif de Scr ribus Ordin. Prædicatorum tom. 625. Altamura p. 120.

Robertus Plimton, Anglus, patri vonienfis, Canonicus Regularis S. gustini in vico Plimton a. 1320. psit *de pœnitentia* & *Sermones Domi les*. Lelandus c. 285. Balæus Cent. 99. Pitseus c. 466.

Robertus Polenus, *Pullus*, *Pulle* Anglus, Parisiis operam dedit bo teris, fuit Archidiaconus Roffensis micus S. Bernardi, tandem Card tit. S. Eusebii & S. R. E. Can rius, (*a*) circa A. 1144. Alium nominis, quem Gallici Scriptores chiepiscopum Remensem faciunt hoc nostro secernendum putat Cav Scripsit *Sententiarum de Trinitate VIII.* quos cum Petro Pictaviensi dit Hugo Mathont Benedictinus, 1655. fol. *Sermones de communi S rum*, *in Apocalypsin*, *in aliquot Psal de contemtu Mundi Prælectiones*. L dus c. 148. Balæus Cent. II. 8. Pi 203. Caveus pag. 582. *Sermones mnibus vitæ humanæ miseriis* Dul adservantur in Collegio S. Trinit Bern. de Montfaucon Bibl. Biblio MSS. p. 693. A. Oldoini Athen Rom. p. 584.

Robertus de Porta, Bononiensis, psit *Romuleon* s. de Gestis Romanor

(*a*) Jo. Sarisberiensis Metalogici I. 5.

be condita usque ad tempora Con-
ni, qui liber bis adest in Bibl.
ina. Bern. de Montfaucon Bibl.
thecarum MSS. pag. 21. 86. Ca-
ius fatetur, eum sibi in recen-
Historiæ Augustæ Scriptoribus
non inutilem, quia ipsa eorum
nonnunquam retinuit.

ertus Ranuccius, sive *Rinucci*, no-
ente Florentina ortus, ibidem
Prædicatorum sub initium seculi
scripsit *Expositionem in Aristotelis*
icam & Dialecticam. Jac. Quetif
iptoribus Ord. Prædicatorum T.
30. Pocciantii Catal. Scriptorum
itinorum pag. 157. Julius Niger
iptoribus Florentinis p. 486. Am-
Altamura p. 228.

ertus Raulinus, vide supra lib.
. 122.

ertus, *S. Remigii* in dioecesi Re-
Monachus, Ord. S. Benedicti,
ibusdam Codicibus MSS. etiam
us de Monte dicitur, fuit in Con-
Claromontano A. 1095. & dein-
a Terram Sanctam profectus est.
t *de Christianorum Principum in*
profectione, A. 1095. 1099. Pro-
imo separatim typis antiquis,
entione anni & loci, & Basil.
leinde in S. R. German. Reube-
17. & in Gestis Dei per Fran-
m. I. p. 30. Annotationes Casp.
in eundem exhibent Reliquiæ
rigianæ tom. III. p. 48. Is Bar-
. 49. editionis Pistorianæ memi-
memoria, credo, lapsus; nam
ianam dicere voluit) *quam ideo*
ensendam judicat, *quod auctorem*
, ubi ex suo is ævo loquitur, in-
e futiles melioris Latinitatis loque-
uas talibus intrusas merito horre-
Vide Vossium de Histor. Latinis
. Caveum p. 558. Ordericus Vi-
um stili elegantiam, tum veri-
in illo laudat, & sæpe ipsum
ipsit, ut observat Jac. le Long
istorica Galliæ p. 343. Adde Ou-
Tom. II. p. 861.

rtus Retenensis, (non *Ketenen-*
sis, ut quidam Codd. MSS. apud Mont-
fauconium) Anglus, peragrata Gal-
lia, Italia, Dalmatia, Græcia & Sy-
ria, demum in Hispania sedem fixit,
Pampelonæ Archidiaconus mortuus.
Alcoranum in Compendium redactum La-
tine vertit, quod prodiit Norib. 1543.
in Mahumeticis Bibliandri Tomo I. Ba-
sil. 1543. 1550. *Præfatio ejus ad Alcora-*
num ad Petrum Venerabilem, Abba-
tem Cluniacensem, exstat in Biblio-
theca Cluniacensi. De hac versione non
admodum bene judicat Huetius de cla-
ris Interpretibus p. 141. *Gesta de Jeru-*
salem eidem tribuit Codex Vaticanus
in Bibl. MSS. Montefalconii p. 74. de
quo dispiciant eruditi. *Chronica Sarace-*
norum ipsi adscribuntur in Bibl. Regis
Galliæ. Adde Oudinum Tom. II. p.
1160.

Robertus Ribvverbius, vid. supra *Kil-*
vvarbius.

Robertus Richius, Lelandus Latine
Divitium vocat, Abindonensis, Oxoniæ
literis operam navat, Romam aliquo-
ties & in Galliam fratrem secutus: a-
lias Pontaniaci monachus Ord. Cister-
ciensis. Vossius p. 471. Vixit A. 1348.
& scripsit *Vitam S. Edmundi*, Archie-
piscopi Cantuariensis, (de quo evol-
vatur Caveus, & Fabricius noster lib.
V. pag. 83.) fratris sui, quæ habe-
tur apud Surium d. 16. Nov. *De trans-*
latione ejusdem, & *Exegesin in Canonem*
S. Augustini. Balæus Cent. III. 97. qui
& XIV. 98. *Robertum Ryggum* memo-
rat, Cancellarium Oxoniensem A. 1398.
Pitseus c. 344. Oudinus Tomo III. p.
218.

Robertus Ringstedus, Anglus, scripsit
Glossam sive Commentarios super Davidis
Psalmos. De reliquis nihil constat. Pit-
seus Append. Cent. IV. 15.

Robertus de Romana, Diaconus Sapo-
nariæ, vixit A. 1162. & scripsit *Gesta*
S. Laverii, quæ edidit Ughellus Italiæ
Sacræ Tom. VII. pag. 681. edit. prio-
ris, p. 488. edit. poster.

Robertus Rose, *Rosus*, *Rossus*, An-
glus, monachus Carmelitanus in cœno-

bio Norvvicensi, Doctor Theologus Oxoniensis, & Conventus sui Prior, obiit A. 1420. Scripsit *in Genesin*, *Exodum*, *Leviticum*, *Ecclesiasticum*, *Epist. ad Titum*, *Sermones per annum*; *Lecturas Theologiæ*, *de naturis animalium*. Lelandus c. 520. Baleus Cent. VII. 59. Pitseus c. 772. Petri Lucii Bibl. Carmelitana p. 74.

Robertus Rovvth, Hibernus, vixit post A. 1400. consarcinavit Collectanea ex *Libro rubro* Kilkenniæ & aliis antiquis Recordis ibidem ab A. 1170. 1400. Catalogus MSS. Bibl. Tenisonianæ pag. 15.

Robertus de Russia, Ord. Minorum Theologus (*Hassum* dicit Miræus c. 408.) obiit A. 1280. Ejus sunt *Sermones varii*, *Comment. in quatuor libros Sententiarum*, *Expositio Regulæ S. Francisci*, *Liber de Anima*. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 309. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 318.

Robertus Salopiensis, sive *de Schrevvsburi*, Anglus, Monachus primum, post Abbas Salopiensis Ord. S. Benedicti, Congregationis Cluniacensis. In suum monasterium ex Cambria transtulit reliquias *S. Wenefridæ* virginis, qua occasione *Vitam ejus* conscripsit, cujus excerpta forte apud Surium d. 3. Novemb. exstant. Vixit A. C. 1140. Lelandus c. 184. Balæus Cent. II. 76. Pitseus c. 197. Vossius de Histor. Latinis p. 414.

Robertus Salviatus, Florentinus, vixit A. 1490. Ejus *Epistolæ complures* exstant inter Epistolas Jo. Pici. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum p. 157. Julius Niger p. 486. Noster supra libro IX. p. 118.

Robertus Saresberiensis Episcopus regio stemmate natus, post S. R. E. Presbyter Cardinalis circa A. 1410. reliquit *Epistolas super gravibus Ecclesiæ negotiis*, *ad Rogerum Glactonum*. Balæus Centur. XIII. 94. Pitseus c. 755. Oldoini Athenæum Romanum p. 589.

Robertus I. & II. *Scotiæ* Reges. Eorum *Statuta* edita sunt a Skenæo in Legibus Scoticis.

Robertus Scriba, a scribendis auctorum antiquorum libris ita dictus, Anglus, Ordinis S. Augustini Canonicus regularis in monasterio Bridlingtonensi, floruit A. 1180. Scripsit *in plerosque libros Biblicos*, *in Symbolum Athanasianum*, *de corpore & sanguine Domini*, *de Ecclesia Catholica*, *Sermones*, *Dialogos*. Lelandus c. 172. Balæus Centur. III. 11. Pitseus c. 244. Carmine quoque scripsit *Prophetiam* & *de arte medicinali*: quæ singula in Bibliothecis Angliæ latent. Adde Oudinum Tomo II. p. 1578.

Robertus Senecensis, vide supra *Robertus Gervasii*.

Robertus de Schrevvsbury, v. *Salopiensis*.

Roberti Siciliæ Regis Epistolæ sat multæ exstant in variarum Bibliothecarum Codicibus MSS. Vide modo Indicem Montefalconianum.

Robertus de Sorbona, a loco natali sic dictus, Canonicus primum Suessionensis, deinde S. Mariæ Parisiensis & S. Ludovici Galliæ Regis Pœnitentiarius, vel saltem Sacellanus, A. 1252. Collegii Sorbonici fundamenta jecit. Scripsit Opuscula tria *de Conscientia*, *de Confessione & Iter Paradisi*, quæ exstant in Bibliothecis Patrum. *Testamentum ejus*, quod A. 1270. die S. Michaelis confectum, exstat Tom. III. Spicilegii Dacheriani p. 670. ed. nov. Vide Caveum: Bulæum Hist. Univers. Paris. T. III. p. 224. seqq. 709. Ejus *Glossas divinorum librorum* Turneminius edidit Paris. 1719. fol. cum commentariis Menochii in S. Scripturam.

Robertus de Sothindana, Anglus, Henrico III. Regi ab Epistolis, circa An. 1250. Scripsit *Epistolas & Orationes*. Pitseus cap. 350.

Robertus Stevvard, ultimus Prior Eliensis, nobili Stuartorum genere ortus, qui *suam* ipse *Genealogiam* contexuit, editam Tomo I. Angliæ sacræ pag. 686. Scripsit præterea *Continuationem Historiæ Eliensis* ab A. 1486. 1555. editam pag. 678.

ierti *Strozza Florentini* , *Archiepi-* *Pisani Ordinariam juris Pontificii* *legentis anno ab Incarnatione* 1487. *'ecta in Rubricam de Testamentis* . IS. codex 439. Bibliothecæ Feli- :.

iertus *de Swvapham*, Historicus An- sub Henrico III. obiit A. 1273. est *Historia & Regestum Privile-* *Cœnobii Burgensis* , (Petrobur-) quam Josephus Sparke Colle- Scriptorum Anglicorum Londi- 723. fol. numero IV. inseruit . :r Memoires de la grande Breta- om. XIV. pag. 496.

iertus *Taverner* , Anglus scripsit *de fama* . Reliqua ejus sunt ad- obscura . Pitseus Append. Cent. 7.

iertus *Torinnejus* , vid. supra *de* '.

iertus *de Tumbalenia*, Gallus, pri- Monachus in Monte S. Michae- : periculo maris , deinceps Abbas onasterio S. Vigoris juxta urbem :nsem , hinc Romam profectus , a Gregorio VII. usque ad mor- etentus fuit . Floruit igitur An. Scripsit *Comment. in Cantica Can-* , cujus Præfationem edidit Ma- us Tom. I. Analect. p. 125. in ie nova p. 128. Ipsum vero Com- rium Oudinus edidit Tom. II. . qui alias inter Opera Gregorii bebatur . Plurima de ipso Oudi- 768.

rtus *Tumblejus*, Anglus , Mona- :roilandensis, Ord. S. Benedicti, ignotæ , scripsit *in Canticum Can-* . Car. du Fresne Philosophum . Pitseus Append. Cent. IV. 19.

rtus *de Valle*, Rotomagensis, Ca- s Carnotensis . Scripsit Tracta- *e dispositione ad bene moriendum*, *idium* item *memorandorum* , *vires* *es & commoda comprehendens ex* . Paris. 1500. 4. Possevinus I. p. :ripsit circa A. 1484. *Epistolam* annem Episcopum Andegaven- S. R. E. Cardinalem , quum libertatem ac dignitatem , quibus exutus fuerat , recepisset . Edita est a Martene & Durand Collect. amplis. Tom. I. pag. 1606. Epistolæ plures adsunt MSS. in Bibl. Vaticana . Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 54. 92.

Robertus de S. Valentino , a patria in regno Neapolitano sita , sic dictus , Ord. Prædicatorum , A. 1308. Inquisitor hæreticæ pravitatis & Vicarius generalis . Ejus sunt *Acta adversus quendam Petrum de Buclanico archipresbyterum hæreticum relapsum* . Jac. Quetif de scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. pag. 539.

Robertus Valturius, Ariminensis , seculo XV. scripsit *Libros XII. de re militari* . Veronæ per Joannem Veronensem . 1472. fol. Venet. 1482. folio . Memoratu dignum est , quod lib. X. refertur de invento cujusdam machinæ belllcæ ad ignitarum glandium (*bombes*) similitudinem , quod inventum Sigismundo tribuit Valturius , indice Mabillonio in Itinere Italico p. 26. Gallice vertit Loys Meigret . Paris 1555. folio . Codex MS. elegans exstat in Bibl. Regia Dresdensi , cujus contenta enarrat Cel. J. C. Gœtzius in Memorabilibus Bibliothecæ laudatæ part. I. pag. 41.

Ejus *Epistola ad Illustrissimum & Excellentissimum Dominum Machomet Bei Magnum Admiratum & Sultanum Turcorum pro Illustri & Magnifico Domino Sigismundo Pandulfo Malatesta* , cum *librorum rei hujusce militaris ac Matthæi Pasti Veronensis transmissione* exstat apud Baluzium Miscell. Tom. IV. pag. 524. quæ eodem teste ante An. 1463. scripta fuit . * Duo hic commemoranda sunt , nempe editio nobilis Parisiensis Vecheliana An. 1532. quæ sane editio a Paulo Ramusio Ariminensi ad veteres codices exacta est ; ibique in ipsa operis fronte indicatur , Veronensem operis hujus impressionem non quidem An. 1472. ut hic notat Bibliothecarius noster , sed An. 1483. signari . Alterum quod mihi hic adnotare juvat est splen-

ſplendidas MS. cod. operis hujus, qui Cæſenæ in Bibliotheca Malateſtarum adhuc viſitur, in quo opus incipit a præfatione ad Magnificum & illuſtrem Heroam Sigiſmundum Pandulphum Malateſtam.

Robertus Ubaldini de Galliano, a patria Etruriæ loco ſic dictus, Ord. Prædicatorum in conventu S. Marci Florentiæ, ſcripſit *Chronicon conventus S. Marci de Florentia* ab An. 1435. 1509. quo tempore vixit. Quetif l. c. tom. II. p. 22. Julius Niger de Scriptoribus Florentinis pag. 487.

Robertus de Uſetia, vel *Utica*, a patria, quæ hodie *Uſez* dicitur, civitate Galliæ Narbonenſis, nobili loco natus, ab ipſis puerilibus annis ſpiritu prophetiæ actus fuiſſe dicitur. Presbyter poſtea creatus, revelatione continuante pœnitentiam in illis partibus prædicavit, poſtea ordinem Dominicanorum divino, ut ajunt, monitu ingreſſus eſt Avenione An. 1292. obiit An. 1296. Extant ejus *Viſionum* libri duo. Unus hoc titulo: *Incipit liber ſermonum Domini J. C. quos locutus eſt in ſervo ſuo*. Alter hoc: *Liber viſionum, quas dedit videre Dominus Ieſus ſervo ſuo*. Poſteriorem edidit Jac. Faber in Libro trium virorum & trium ſpiritualium virginum, Pariſ. apud Henr. Stephanum 1513. fol. a folio 19. a. ad 27. b. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 449. Spanhemium Tomo II. Opp. p. 609. *Robertus de Uſuo* ſcribitur in Codice Bibl. Vallis S. Martini Lovanii, teſte Val. Andrea Bibl. Belgica II. p. 223. * Præter ea quæ hic indicantur, ſcripſit etiam. *De glorioſo martyrio undecim millium Virginum Colonienſium*, & *epiſtolas multas*, quæ etiam inter ſcripta Eccleſiaſticorum ſcriptorum ſunt relata, ait Jacobus Faber in epiſtola præfixa collectioni ſuæ *de revelationibus trium virorum*, & *trium Sanctarum Virginum*, de qua hic Bibliothecarius noſter.

Robertus Ventamius, vide *Wantham*.

Robertus de S. Victore, vide ſupra *Robertus de Flamesburia*.

Robertus Viduus, natus ex oppido Thaeoſteda in Eſſexia, primum in Eccleſia parochiali patriæ ſuæ fuit Vicarius, poſtea Canonicus & Vice-Decanus Wellenſis apud Sommerſettenſes, mortuus apud Welliam A. 1490. Scripſit *de prinsipe Eduardo Nigro*, carmine, & *Epigrammata varia*. Vide Balæum XII. 80. Pitſeum c. 889. Lelandum c. 593.

Robertus de Vitrè, vide ſupra *Robertus Guibè*.

Robertus, *Walciodorenſis* cœnobii Abbas, prius vero Stabulenſis, Monachus, circa A. 1150. Scripſit *Vitam S. Forannani Epiſcopi & Abbatis Walciodorenſis*, quæ exſtat in Actis Sanctorum T. III. April. p. 808. & Sec. V. Benedictino Jo. Mabillonii pag. 586.

Præfationem hujus Vitæ, quæ eſt Epiſtola ad Wiboldum Abbatem Stabulenſem edidit Dacherius Spicil. II. pag. 708. edit. novæ, quæ etiam in Actis SS. p. 807. habetur & Mabillonio. Fortaſſe ipſi quoque tribuendum eſt *Chronicon Walciodorenſis* cœnobii, quod loco citato edidit Dacherius: nam quæ Aub. Miræus ex eodem ſub Roberti nomine citat, paucis immutatis in eo habentur. Et Val. Andreas in Bibl. Belgica p. 796. expreſſe teſtatur, hoc ei nomen eſſe. Quamquam porro Continuator ejus Roberti noſtri mentionem non faciat, nolim tamen propter hoc ſilentium rem negare. Parvula vero immutatio a librariis ſciolis ſæpenumero ſuſcepta non ſtatim novum aut alium auctorem efficit.

Robertus Waldebius, Anglus, monachus Auguſtinianus, in cœnobio Tikillienſi agri Eboracenſis, Toloſæ literis incubuit, ibique Theologiæ Doctor & Profeſſor fuit: alias quoque in Jure Philoſophia & re medica non infeliciter verſatus. Favore Regum ſuorum factus eſt Epiſcopus Adurenſis in Vaſconia, (fortaſſe Cadurcenſis in Aquitania, ait Pitſeus, reclamante Waræo) tum An. 1387. Archiepiſcopus Dubliniensien-

A. 1395. Episcopus Cicestrien-
. 1396. Archiepiscopus Ebora-
biit A. 1399. Scripsit *Lecturas*
rum Sententiarum, *Quæstiones*
, *Quodlibeta*, *Sermones per an-*
tra Wiclefitas. Lelandus c. 451.
entur. VI. 89. Pitseus c. 723.
de scriptor. Hiberniæ part. 2.
seq. Phil. Elssius in Encom.
iano p. 605. Gandolfus de CC.
ianis script. p. 310. * Waræus
isco Godwino obiisse hunc vi-
bit An. 1397. Ejus opera hæc
ur a Gandolfo de 200. Augu-
, quæ partim Anglico, par-
no sermone confecta scribit.
es morales in Symbolum Aposto-
Homiliæ quinque in quinque ver-
itionis Angelicæ ; In orationem
m ; Sermones duodecim ; Lectu-
um Scripturarum ; Contra septem
mortalia ; Super Magistrum Sen-
n ; Lecturæ Theologicæ ; Sermones
m ; Sermones ad Populum ; Quæ-
dinariæ ; Itinerarium Salutis ;
Theologica ; Determinationes O-
; Quodlibeta varia contra Wiclef-

us Waldokus, Scotus, ordinis
itatis, ex Episcopo Sidoniensi
ab Urbano IV. Cardinalis ti-
Chrysogoni renunciatus, obiit
2. Scripsit *de Doloribus B. Ma-*
mones Adventuales, item *de præ-*
Mariæ festivitatibus, *de myste-*
Trinitatis, *de modo diligendi*
in Magistrum Sententiarum libros
doini Athenæum Romanum p.
).

us Walsinghamus, Carmelita-
monasterio Norvvicensi, Theo-
Doctor & Professor Oxoniensis,
An. 1310. Scripsit *super Ec-*
, *Determinationes Scripturæ*, *E-*
nes Sententiarum, *Quodlibeta ma-*
minora, *Conciones ad populum*,
es ordinarias, *solemnes & vespe-*
ontra Gerardum de Bononia, qui
Carmelitanum in Anglia in
rovincias dividi voluit. Lelandus c. 390. Balæus Cent. IV. 83. Pitseus c. 446. Petri Lucii Bibl. Carmelitana p. 74. b.

Robertus Wanthamus, Anglus, monachus S. Benedicti in cœnobio Cermeliensi Comitatus Dorcestrensis, ætatis incertæ. Scripsit *Vocabulorum origines*. Lelandus c. 519. Pitseus Append. Centur. IV. 22.

Robertus Weise, Anglus, Norvvecensis, in Hulmo non procul a litore maris natus, Ord. S. Benedicti. Scripsit *Catholicon parvum*, s. *Dictionarium*. De ætate nihil constat. Balæus Centur. XII. 44. Pitseus Append. Cent. IV. 21. Contra Car. de Visch p. 291. ordini Cisterciensi adscribit, quia Hulmense monasterium filia fuit Mailrosæ.

Robertus Winchelsey, Anglus, Oxoniæ in Collegio Mertonensi literas tractavit, ibi quoque Magister artium creatus. Parisiis Theologiam didicit & docuit. In patria fuit primum Archidiaconus Essexiæ, post Archiepiscopus Cantuariensis: obiit An. 1313. Scripta ejus sunt *de majoritate & obedientia*, *de jurejurando*, *de sepulturis*, *de decimis*, *de celebratione missarum*, *de Ecclesiis ædificandis*, *de pœnitentiis & remissionibus*. Lelandus cap. 319. Pitseus c. 460. *Capitula pro meliori curiæ suæ regimine* A. 1295. in tomis Conciliorum. * Præterea quæ hic indicata sunt, addere etiam juvat, cathedram Cantuariensem ascendisse illum Anno 1293. ejusdemque literas & constitutiones plures in collectionem Conciliorum Britanniæ a Wilkinsio nuper editas Tom. 2. a pag. 196. usque ad pag. 423. referri. Inter cætera occurrunt ibi legenda *Statuta edita in prima sua visitatione in Capitulo Cantuariensi An.* 1298.

Robertus Worsop, al. *Wersop*, Eboracensis, Ord. S. Augustini Eremita in cœnobio Ticulliensi non procul ab oppido Duncastrio, Theologiæ Doctoris & Episcopi (sed locus non additur) dignitatem consecutus, obiit circa Annum 1350. Scripsit *Introitum in Magistrum Sententiarum*, *Scholasticas quæstiones*,

nes, *Sermones vulgares ad populum*. Balæus Cent. V. 76. Pitseus c. 576. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 606. Gandolfus de ducentis Augustinianis scriptoribus p. 306.

Robertus vel *Ruodpertus*, monachus in Helvetia aut Vallesia, A. 1491. scripsit *Acta S. Theodori*, vel *Theoduli*, Episcopi Octodorensis vel Sedunensis, quæ Guil. Cuperus edidit in Actis Sanctorum Tom. III. Augusti p. 278.

Bassianus Robilius, cujus Libellus *de amicitia Francisci Gonzagæ Mantuæ Principis & Bajazeti Turcarum Imperatoris*, carmine conscriptus, plurima de historia illorum temporum continet. Exstat in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 38.

Roboas, Diaconus & monachus Casinensis, scripsit *Vitam S. Leonardi*. Vixit Anno 1120. Hæc Carolus du Fresne in Indice auctorum, quem Glossario præfixit.

Jacobus de Zochis, Ferrariensis, J. U. D. scripsit A. 1443. Tractatum *de Indulgentiis*, qui MS. exstat Stargardiæ in Bibliotheca Mariana.

Rochus Carthusianus monachus, Patria Londinensis, studuit Parisiis, suique ordinis Prior, nescio ubi, factus est. Vixit A. 1470. Scripsit *Dialogos*, *Epistolas ad diversos*, *Epigrammata*, *Carmina*. Balæus Cent. VIII. 37. Pitseus c. 868.

Rochus de Curte, vel *Curtius*, Papiensis, Jasonis auditor, A. 1470. Guilielmo Marchioni Montisferrati a consiliis, postea circiter A. 1515. in patria Jus Pontificium explicuit, demum Mediolani Senator est creatus. Scripsit de *Consuetudine*, *de Jure patronatus*, Parif. apud Franc. Regnault, 1500. 4. qui liber exstat in Oceano Juris Tomo V. fol. 2. *Commentarium in titulos aliquos Decretalium*, qui MS. est in Bibl. S. Benigni Divionensis. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. pag. 1287. Adde Pancirollum de claris Legum interpretibus III. 51. Marcum Mantuam de illustribus JCtis c. 215.

Rodericus de Arevalo, vide *Rod. Sancii*.

Rodericus Bivarius, Hispanus, alumnus Collegii majoris nationis Hispanicæ in urbe Bononiensi, postea civis ibidem. Primus fuit, qui *vitam Ægidii Albornoz Cardinalis* scripsit, Ann. 1506. impressam. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium p. 242.

Rodericus Calaguritanus, v. *Rod Sancii*.

Rodericus Castidæus, Archidiaconus Clochorensis in Hibernia, scripsit partem posteriorem *Annalium Ultoniensium* usque ad A. 1041. quo ipse obiit. Fuit in Bibl. Jo. More Episcopi Norvicensis. Vide Catalogum MSS. Bibl. Tenisonianæ p. 1. & Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 689.

Rodericus de Dubravva, scripsit *Jura & Constitutiones regni Bohemiæ*. Possevinus Tomo II. Apparatus pag. 348.

* *Rodericus Dubrava* Bohemus familia patritia. Ded itetiam *Adnotationes in epistolam Pauli ad Galatas* excusus loco & anno incertis in 8. Direxit opus istud ad filium suum *ut in tanta turba errantium & male sentientium de fide catholica quam Romana Ecclesia profitetur*, *haberet catholicæ suæ fidei monumentum*, ut quemadmodum futurus esset facultatum suarum hæres, ita & fidei esset.

Rodericus Ferdinandi de S. Ella vel *Santella*, Carmonensis, ex diœcesi Hispalensi, literis operam dedit in Collegio majore Hispanico Bononiensi ibique Cathedraticus & Protonotarius Apostolicus fuit. Postea Hispalim se contulit, ubi Canonicus Magistralis & Archidiaconus, post Visitator generalis totius regni Siciliæ cis Pharum, & tandem Archiepiscopus Cæsaraugustanus fuit. Hispali Studium Generale (h. e. Academiam) & Collegium fundavit. A. 1477. habuit *Orationem de mysterio Crucis & passione Christi*, coram Sixto IV. Pontifice, Romæ eodem Anno 4. impressam. Scripsit etiam *Dialogum contra impugnatorem cœlibatus & castitatis Presbyterorum ad Sixtum IV.* MS. in Bibl.

ana. Bern. de Montfaucon Bi-
otecarum MSS. p. 109. *Dictio-*
Ecclesiasticum, quod vulgo *San-*
tur, ab Eustathio Moro Cer-
ocupletatum & Compluti 1572.
am. Val. Andreas in Catalo-
rum Hispaniæ virorum p. 101.
s in Notitia Scriptorum Bono-
p. 242. 243.
cus Lucensis Episcopus, Hispa-
:. IX. medio, scripsit *de rebus*
ilibus Hispaniæ. Non confun-
est cum alio Ruderico Lucensi
), qui A. 1212. vixit. Nic. An-
Bibl. Hisp. Vetere VI. 5. n. 118.
icus Palentinus, vide *Rodericus*

icus Portuensis Episcopus, ab
476. S. R. E. Vicecancellarius,
Borgia, Hispanus Valentinus,
Papa nomine Alexandri VI.
ghelli Italiam sacram Tomo I.
5.
erus & Val. Andreas p. 101. di-
psum edidisse *Glossam in regulas*
riæ Apostolicæ, ad Innocentium
criptam. Ego possideo librum
per Eucharium Silber impres-
& longe alia invenio: nam 1.
Glossatoris non additur, sed
in textu legitur Rodericum
onstitutionem in Cancellaria A-
publicari fecisse. 2. Illa
non scripta est ad Papam, sed
n quendam, quem Reverendis-
Dominum vocat. Verus Au-
jus Glossæ est *Alphonsus de Soto*
aconus Civitatensis ac Thesau-
almanticensis, cujus in eodem
ne adjectus est Comment. in E-
Papæ Constitutionem de bene-
impressus Romæ per venerabi-
rum Magistrum Eucharium Sil-
ias Frank, A. 1487. Adde Nic.
Bibl. Hispanam Vet. X. 16. n.
ui alias etiam editiones indicat.
icus Sancii de Arevalo, non *Aze-*
Lud. Jacobus, natus A. 1404.
ido *S.* Mariæ de Nieva Sego-
liœcesis, Archidiaconus primum
m. VI.

Trevini ensis in Ecclesia Burgensi, Decanus Legionensis & Hispalensis, Episcopus Ovetensis, sub Paulo II. Pontifice Præfectus Castri S. Angeli, Episcopus Zamorensis, Calagurritanus & tandem Palentinus, multis legationibus functus, obiit A. 1470. Ex scriptis ejus impressa sunt:

1. *Historia Hispana*, inde ab origine rerum ad sua tempora, quæ prodiit primum Palentiæ 1470. fol. Romæ, sine anno 4. postea in Hispaniæ illustratæ Tom. I. p. 121.

2. *Speculum vitæ humanæ*, *quo duobus libris varia & diversa hominum studia*, *artes*, *officia*, *vivendique genera solerter evolvuntur*. Edidit ipse Romæ typis Conradi de Svveynheym & Arnoldi Pannarts, 1468. fol. alii addunt editionem 1473. Aug. Vindel. per Guntherum Zeiner de Reutlinga. 1471. fol. ibidem & apud eundem 1473. Parif. per Mart. Crantz, Ulricum Gering, & Mich. Friburger, 1475. fol. Bisuntii, 1488. fol. Argent. 1507. Parif. 1542. 8. Brixiæ 1570. 16. Basil. 1575. 8. Hanoviæ per Melch. Goldastum 1613. 8. Argent. 1616. 12. Parif. 1656. 12. & Francofurti 1683. 8. quæ ad primam Romanam expressa est, ut nihil additum sit.

Gallice prodiit Lugduni apud Barthol. Buier, 1477. fol.

Inedita sunt longe plura, quorum titulos quosdam adjiciemus: *Defensorium status Ecclesiastici*, *contra querulos*, *æmulos & detractores prælatorum & clericorum*. *De paupertate Christi & Apostolorum*, *& an Christus & Apostoli mendicarunt*, *& quo sensu dici potest eos mendicasse*. *De monarchia orbis*, *in quo ostenditur*, *apud Romanum Pontificem residere veram orbis Monarchiam*. *Super commento bullæ depositionis Regis Bohemiæ per Paullum II. publicatæ*. *Tractatus ad quendam religiosum Carthusiensem*, *quando liceat religiosis curias principum sequi aut frequentare*: *& quod aliquando expedit eos apud principes manere*. *Libellus ad Paullum II. in quo testimoniis juris divini*, *naturalis & humani* da-

damnatur appellatio a ſententia Romani Pontificis non bene, ut ajunt, informati ad eundem bene informatum. Orationes & Sermones plures. In Bibl. Vaticana exſtat hujus Roderici, (qui perperam *de Arelano* inſcribitur) *Dialogus de remediis Schiſmatis*. Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 114. item *Relatio de Negropontis expugnatione*, ibid. p. 141. *Libellum de remediis afflictæ Eccleſiæ militantis* Patavii in Bibl. Canonicorum Lateranenſium exſtare docet Lud. Jacobus a S. Carolo Bibl. Pontificia pag. 433. Vide pluribus Nic. Antonii Bibl. Hiſpanam Vet. X. 12. n. 587. 642. Oudinum T. III. col. 2662. ubi noſtrum etiam inter teſtes veritatis memorat.

Rodericus Simonis, vulgo *Ximenez*, *Semenum* vocat Aubertus Miræus, ex regno Navarræ oriundus familia nobiliſſima, A. 1208. factus eſt Archiepiſcopus *Toletanus*, in Rhodano ſuffocatus obiit 4. Idus Junii, A. 1247. Ejus impreſſa ſunt:

1. *Hiſtoria Hiſpaniæ*, uſque ad Ann. 1270. Prior editio prodiit Granatæ 1545. menſe Octobri. fol. opera Xanthi, Antonii filii, Nebriſſenſis, in typographia privata, quam in ædibus inſtruxerat, ut opera patris excuderet. Addita eſt operi patris Ælii Antonii Nebriſſenſis de rebus a Fernando & Eliſabe Hiſpaniarum regibus geſtis, ſed admodum depravate prodiit. Melior eſt editio Andreæ Schotti Tom. II. Hiſpaniæ illuſtratæ pag. 25. qui Codices MSS. adhibuit. Vide Voſſium de Hiſtoricis Latinis p. 463. *Vita S. Ferdinandi III. Regis Caſtellæ* ex eodem edidit Papebrochius in Actis Sanctorum Tom. VII. Maji p. 305.

2. *Hiſtoria Oſtrogothorum*, *Hunnorum*, *Vandalorum*, *Suevorum*, *Arabum & Romanorum*, cum priore opere ſimul prodiit, & exſtat Hiſpaniæ illuſtr. II. p. 146. *Arabum Hiſtoriam* correctiorem dedit *Jac. Golius* cum Elmacini Hiſtoria Saracenia L. B. 1625. fol.

3. Inedita ejus ſunt: *Breviarium Eccleſiæ Catholicæ*, continens Hiſtoriam Veteris & Novi Teſtamenti, qualis eſt Hiſtoria Scholaſtica Petri Comeſtoris: *De Primatia Eccleſiæ Toletanæ* tractatum ſub ejus nomine citat Mariana XII. 4. *Chronica omnium Pontificum & Imperatorum Romanorum*: *Provinciale Cathedralium Eccleſiarum totius orbis*: *Relatio victoriæ, quam de Saracenis ad Navas Toloſæ in Bætica Alphonſus VIII. Rex Caſtellæ A. 1212. reportavit*. Fidem ejus in dubium vocat Petrus de Marca in Marca Hiſpanica p. 249. 280.

Vide Nic. Antonii Bibl. Hiſpanam Vet. VIII. 2. num. 20. ſeqq. Trithemium de ſcriptor. Eccleſ. c. 392. Andr. Schotti Bibl. Hiſpan. p. 346.

Rodericus de Valdepennas, Hiſpanus, Ord. Carthuſiani in monaſterio del Paular & Prior Granatenſis circa A. 1515. *Gloſſa* illuſtravit Carmina Georgii Manriquii *de vanitate mundi*. Car. Joſ. Morotii Theatrum Chronol. Ord. Cartuſienſis p. 117.

Rodericus Ximenius, vid. modo *Simonis*.

Rodericus de Zamora, vid. *Roder. Sancii*.

Rodobertus, Epiſcopus Pariſinus ſeculo VII. Scripſit *Epiſtolam ad Dadonem*, quæ poſt Vitam S. Eligii Noviomenſis ab Audoeno vel Dadone conſcriptam exſtat apud Dacherium Tom. II. p. 76. edit. novæ.

Rodomundus Æduorum ſ. Auguſtodunenſis Epiſcopus ab A. 935. 968. prout habet Gallia Chriſtiana Tomo IV. p. 373. compilavit *Decreta & privilegia Cœnobii Zelliacenſis*, ad preces Widonis hujus cœnobii Abbatis: MS. exſtat in Bibl. Medicea. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 273.

Rodradus, Presbyter diœceſis Ambianenſis, ſec. IX. Sacramentarium Gregorii in ordinem redegit, MS. in Bibl. Corbejenſi, unde quædam fragmenta profert Hugo Menardus ad Sacramentarium Gregorii. Confer Hiſt. literaire de la France Tom. V. p. 405. 406.

Ro-

ulphus de Bibraco, scripsit circa 50. librum de itineribus æternita- Waddingus de scriptoribus Ord. um p. 309.

ulfus, Archiepiscopus Bituricen- empore Caroli Calvi, ab anno r 840. 866. Vide Galliam Chri- n Tomo II. p. 24. seq. Ejus Ca- exstant apud Baluzium Miscell. VI. p. 139. ubi multa ex Capi- Theodulphi Aurelianensis petiisse enditur.

ulphus Brugensis, Tolosæ A. 1144. pherium Ptolemæi in sermonem im transtulit & Theoderico Pla- , Præceptori suo, inscripsit. E- Walterus cum Arato Basil. 1536. derus de claris Brugensibus p. 71.

ulphus e Bussela vico Sueviæ, scri- rum Quæstionum in Sententias, al- Sermonum, alium Quæstionum va- , Orationes plures ad Patres. Hæc inus T. II. Apparatus p. 349.

lulphus Archiepiscopus Cantuarien- itio seculi XII. Ejus est Epistola to Papæ missa, querentis de in- sibi & Ecclesiæ Cantuariensi fa- consecratione AEp. Eboracensis: nBibl. Bodlejana. Bern. de Mont- Bibl. Bibl. MSS. p. 651.* Epistola l Callixtum, quam Bibliotheca- oster hic in MS. jacere admonet, ndem prodiit in collectione Con- itanniæ a Wilkinsio curata T. I. p. lures etiamsunt aliæ ejusdem Ro- , seu Rudulphi Epistolæ ad Ale- im Scotorum Regem in Eadme- tor. novor. servatæ, & ex eo in ionem indicatam translatæ.

ulphus, monachus Cluniacensis, Venerabilis Abbatis discipulus, ue in peregrinatione & visitatio- llarum socius, scripsit Vitam Pe- erabilis, Abbatis Cluniacensis, stat in Martene & Durand. Col- mpliss. VI. p. 1187. Forte idem qui A. 1173. Abbas Cluniacensis s est & A. 1176. decessit.

ulphus Floriacensis, vide infra Ro- s Tortarius.

Rodulfus, monachus *Fuldensis*, vide *Rudolphus*.

Rodulphus Langius, vide supra lib. XI. p. 242.

Rodulphus Tortarius, monachus *Floriacensis* circa A. 1100. Scripsit *Miracula S. Benedicti*, quæ constituunt librum IV. & V. Vitæ illius per Andream monachum conscriptæ. Prior sermone ligato, alter prosaico scriptus est. Uterque exstat in Actis Sanctorum Tom. III. Martii pag. 334. & 336. *Translatio S. Mauri* versu hexametro edita est in Bibl. Floriacensi p. 355. *Miracula S. Benedicti* sermone prosaico in Mabillonii Sec. IV. Benedictino part. 2. p. 390. *Memorabilium* libri IX. Carmine, & *Epistolæ* ad diversos, sunt in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. pag. 44. 82. Adde Lyseri historiam Poetarum medii ævi p. 368.

Rodulphus Episcopus Nemausensis, scripsit *Summam Sacramentorum & Canones Pœnitentiales*: MSS. in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 45. 143.

Rodulphus de Noviomago, v. *Radulphus*.

Rodulphus Oxfordius, vide *Richardus Oxfordius*.

Rodulphus Abbas S. *Pantaleonis*, vide paullo post, *Rodulphus Abbas S. Trudonis*.

Rodulphus Abbas monasterii S. Trudonis (*S. Tronc*) diœcesis Leodiensis. Ipse vitæ suæ notitiam exhibet a libro VIII. Chronici Trudonensis usque ad lib. XIII. unde pauca excerpenda sunt. Natus est in villa, quæ sita est super Sambriam fluvium, nomine Monasterium, ubi habetur Abbatia monialium nigras vestes ferentium. Leodii studia tractavit usque ad Annum XVIII. deinde monachus factus Porceti juxta Aquisgranum, ad Custodis, Magistri puerorum, Cellerarii, minoris & majoris Præpositi dignitatem adspiravit. Postea ad monasterium S. Trudonis perrexit, ubi rursum pueros docuit,

P 2 po-

postea Decanus sive Prior, tandem Ann. 1108. Abbas fuit. Electus quoque A. 1121. Abbas S. Pantaleonis in diœcesi Coloniensi munus utrumque administravit, disciplinæ monasticæ studiosissimus. Vide Chronica regia S. Pantaleonis Tom. I. Eccardi p. 927. Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 801. Svvertii Athenas Belgicas p. 665. Oudinum Tomo II. p. 1010. Galliam Christianam T. III. p. 739. 953.

Ejus Opera sunt sequentia:

1. *Gesta Abbatum Trudonensium*, Ord. S. Benedicti, edita a Dacherio Spicil. Tom. VII. edit. novæ tom. II. p. 659.

2. *Epistola* ad Waleramum Ducem Limburgensem, Advocatum monasterii Trudonensis, *de ejus monasterii statu*, exstat in Aub. Miræi Codice piarum donationum Tom. I. p. 61. edit. novæ: alia p. 520.

3. *Epistola* ad Stephanum, Episcopum Metensem *de statu monasterii sui*, est liber IX. Historiæ Trudonensis pag. 691.

4. *Rescriptum ad Cœnobium S. Pantaleonis*, a quo quæsitus fuerat, *an liceat aliquid pro receptione puerorum accipere?* Exstat in Analectis Mabillonii Tom. II. p. 495. & 466. edit. novæ.

5. *Vita Lietberti Episcopi Cameracensis*, ἀνωνύμως edita erat a Dacherio T. IX. (edit. novæ Tom. II. pag. 138.) nostro autem vindicat Mabillonius ex MS. Codice Aquicinetiensi, ubi subscriptio hæc erat: *Explicit vita Domini Lietberti Episcopi, edita a quodam Monacho nomine Rodulpho.*

6. Inedita sunt *Carmina varia*, quorum ipse meminit Historiæ Trudonensis lib. VIII. p. 690. a. & Trithemius quoque: *Volumen septem librorum contra Simoniacos* ipse loco citato memorat, Mabillonius in monasterio Gemblacensi invenit, & contenta narrat: Sed illi postea in generali monasterii conflagratione perierunt, prout testantur Martene & Durand præfat. ad Tomum IV. Collectionis ampliss. pag. 17. Meminit quoque p. 687. *Compilationum*, quæ multis sententiis divinis & Decretis Conciliorum plenæ fuerunt, item *Gradualis* a se conscripti.

7. *Acta translationis Sancti Gereonis unius militis Legionis Thebæorum*, edita est a Surio d. 24. Novemb. nec non a Martene & Durand Collect. ampliss. Tom. VI. pag. 1013.

8. *Vita Petri Venerabilis*, ibid. pag. 1187.

Matthæus Roeder, aliis *Rodder*, natione Gallus, Sacræ paginæ Professor, A. 1414. Orationem in Concilio Constantiensi *de Simonia* habuit, cujus Excerpta dedit Herm. von der Hardt T. V. Concilii Constant. præf. p. 22. & in Historia literaria Reformationis parte III. p. 42.

Textus Roffensis. Vide supra lib. I. p. 107. & 143. Adde quoque Whartoni præfationem ad Tomum I. Angliæ Sacræ p. 30. quæ singula conferenda sunt. Cæterum ad Historiam Ecclesiæ Roffensis in Anglia Sacra Tom. I. prodierunt sequentia: *Ernulfi Episcopi Collectanea*, p. 329. *Edmundi de Hadenham Annales a prima fundatione* ad A. 1307. pag. 341. *Wilhelmi de Dene Historia* ab A. 1314. 1350. p. 356. *Continuatio* ab A. 1350. 1540. p. 378. *Libellus monachorum Roffensium* A. 1360. *Regi oblatus de patronatu Ecclesiæ Roffensis, seu de jure eligendi Episcopi*, p. 384. *Charta Joannis Regis de patronatu Episcopatus Roffensis*, p. 386. *Jura Episcopatus* A. 1360. p. 380. *Consuetudines Ecclesiæ*, p. 390. *Successio Priorum*, p. 392. De S. Ithamaro Episcopo Roffensi quædam congessit God. Henschenius in Actis Sanctorum Tomo II. Junii p. 294. Vitam Gundulphi Episcopi dedit Anon. monachus Roffensis Tomo II. Angliæ Sacræ p. 271.

Roffredus Butiensis, patria Beneventanus, Bononiæ docuit Anno 1215. post Aretii, tandem in aula Friderici II. Judex primarius fuit, vir ingenii festivi. *Arborem actionum* a Jo. Boisiano excogitatam locupletavit: scripsit præterea *Quæstiones Sabbathinas*, *Summam super*

per

civile, *de libellis & de Jure Ca-*
, secundum formam in Romana
frequentatam : hic prodiit Lugd.
Matthiam Bonhomme 1538. Pan-
s de claris Legum interpretibus
Bern. de Mantfaucon Bibl. Bi-
carum MSS. p. 1085. 1380. 1287.
osſevinus Tomo II. Apparatus p.
lem dicitur *Odofredus*, de quo
supra lib. XIV. p. 160. Felleri
MSS. Bibl. Paullinæ p. 226. 241.
idus, Abbas Casinensis & Car-
A. 1189. cujus Epistola ad Jo-
de Salerno Presb. Cardinalem
s de Nuce edidit in annot. ad
S. Benedicti c. 18.

rius, *Abellinensis* Episcopus, ab
1219. scripsit *Acta translationis*
im Abellinensium, quæ exstant in
Sanctorum Tom. II. Febr. pag.
ghellus Tomo VIII. p. 194.

rius, Prior S. Abrahæ, circa A.
Scripsit *Epistolam* ad Gaufridum
orem, post Priorem & Abbatem
næ monasterii Baugezeiensis in
ia, quam habes apud Martene
rand Thes. novo Anecdotorum
p. 518.

rus Albanus, Anglus, patria
dienſis, ex oppido S. Albani o-
, ordinis Carmelitani monachus
ensis, circa A. 1450. Reliquit
dium Historiarum Biblicæ & Pro-
Regum Britanniæ. Balæus Cen-
II. 71. Pitseus c. 840.

us Abbas B. Evurtii *Aurelia-*
circa A. 1150. Scripsit *Episto-*
monachos S. Audoeni Rotho-
is, de inventione B. Evurtii,
stat apud Martene & Durand
novo Anecdotorum Tom. I. p.

rius, Episcopus primum *Aure-*
& Lemovicensis, post Archie-
s *Bituricensis*, mortuus A. 1367.
e Jus canonicum & civile do-
t Tractatum *de Actionibus* scri-
ui an uspiam extet, non habeo
tum. Vide Acta SS. Tom. I.
p. 119. ubi vita ejus exponi-
tur. Adde Galliam Christianam T. II.
p. 81. 532.

Rogerius Baco, vide supra lib. II. p.
197.

Rogerus Blacke, vide infra *Nigellus*.

Rogerius Calcagninus, Florentinus,
Ord. Prædicatorum, domus S. Mariæ
novellæ ibidem alumnus, post Inqui-
sitor in Tuscia tandem A. 1240. Epi-
scopus Castrensis, obiit A. 1290. Lau-
rentii Galli, ordinis ejusdem, *Sum-
mam Regiam*, sive librum de virtuti-
bus & vitiis, e lingua Gallica in Ita-
licam convertit, & proprie ad hanc
Bibliothecam non pertinet, nisi Posse-
vini error sic annotetur, qui titulum
versionis ita ponit: *Eversio vitiorum &
consequutio virtutum*. Vide Jac. Quetif
de Scriptoribus Ord. Dominicanorum
Tom. I. p. 388. Pocciantii Catal. Scri-
ptorum Florentinorum p. 159. Julium
Nigrum de Scriptoribus Florentinis p.
487. Altamura p. 29.

Rogerius, *Casæ novæ in regno Neapo-
litano* Monachus, vixit circa Annum
1230. Ejus est *Vita B. Placidi* Rho-
diensis ex agro Amiternino, primum
eremitæ, post monachi Ocrensis, ordi-
nis Cisterciensis, qui eodem seculo vi-
xit. Exstat apud Ughellum Italiæ Sa-
cræ Tomo VI. p. 722.

Rogerus Cicestriensis, male quibusdam
Cestrensis, Ord. S. Benedicti monachus
Westmonasterii. Scripsit *Polycratica tem-
porum*, h. e. historiam ab origine mun-
di usque ad An. 1314. Deinde adjecit
Additamentum XXV. annorum, usque ad
An. 1339. Balæus Centur. V. 48. Pit-
seus c. 514. Alii *Robertum* vocant, ut
notat Vossius de Histor. Latinis pag.
516. alii *Richardum*, ut monet Oudi-
nus T. III. perperam.

Rogerus, Prior *Cisterciensis*. *Epistolæ*
ejus *duæ* exstant apud Bertrandum Tis-
sier in Bibl. Patrum Cisterciensium T.
III. p. 259. 261.

Rogerus Cisterciensis monachus An-
glus, in cœnobio Fordano, claruit A.
1181. & scripsit *Revelationes S. Elisa-
bethæ*, Abbatissæ Schœnaugiensis, qui
liber

liber prodiit in Jac. Fabri Libro trium Virorum & trium Spiritualium virginum, Parif. 1513. *De undecim millibus virginum Coloniæ occisarum*, *Encomium Beatæ Mariæ Virginis*, Balæus Centur. III. 23. Pitseus cap. 250. Jo. Prince Danmonii orientales illustres pag. 138.

Rogerius, *Roggerus & Ruotgerus*, *Coloniensis* ad S. Pantaleonem monachus, &, ut Leibnitius auguratur, Magister Scholarum, vixit An. 970. & scripsit *Vitam Brunonis Archiepiscopi Coloniensis*, a Surio d. 11. Octobris, emendatius vero & plenius ex Codice Guelferbytano a Leibnitio Tomo I. Scriptorum Brunsvicensium editam. Sigebertus Gemblacensis de Scriptor. Eccles. c. 130. Trithemius c. 327. Possevinus Tomo II. Apparatus pag. 350. Duos ex uno faciunt Vossius de Historicis Latinis, & Oudinus Tomo II. p. 465. 472. quorum alter Abbas Cœnobii de Cruce S. Leufridi in Normannia, ordinis Cisterciensis, fuerit: ut opinor, minus recte.

Rogerius Computista, monachus Anglus, ordinis S. Benedicti in cœnobio Buriensi Comitatus Suffolcensis, & postea Prior, circa A. 1360. Scripsit *Expositiones vocabulorum totius Bibliæ*, *Postillas in Evangelia*, *de excommunicatione majore*, *Constitutiones Cantuarienses*. Balæus Centur. VI. 16. Pitseus cap. 393.

Rogerus Conovius, vide supra lib. III. p. 409. De controversia ibi memorata adde Joan. Launoji Traditionem Ecclesiæ explicatam de Canone, *omnis utriusque sexus*, c. 6. Tom. I. Operum pag. 274. 280. Confer Willotum pag. 318.

Rogerus Covvton, v. supra lib. III. p. 432.

Rogerus Croylandensis monachus, postea Prior cœnobii Frisconiensis in Comitatu Lincolniensi circa Ann. 1214. Scripsit *de vita S. Thomæ Cantuariensis lib. VII. & de epistolis ejus lib. I.* Lelandus c. 194. Balæus Cent. III. 69. Pitseus c. 303. Oudinus Tomo III. p. 17.

Rogerius Dechtus, monasterii Viconiensis in Hannonia Ord. Præmonstratensis Canonicus, circa A. 1384. Scripsit *Sermones plurimos in Synodis & Capitulis habitos*, *Commentarios in Jus Canonicum*. Svvertii Athenæ Belgicæ p. 666.

Rogerus Dimoc, vide supra lib. IV. p. 29.

Rogerus, Archiepiscopus *Eboracensis* sec. XII. ab An. 1154. 1172. Scripsit Epistolam ad Hugonem, Episcopum Dunelmensem, nec non Decanum & Capitulum Eboracense, quæ habetur inter Epistolas Joannis Saresberiensis p. 288. Vide de ipso Angliam Sacram T. I. p. 72. 161.

Rogerus Fordanus, vid. lib. VI. pag. 177.

Rogerius, sive *Ruggerus*, *Fuldensis* monachus circa A. 1156. *Vitas Martyrum* sex voluminibus descripsit, quæ in Bibliotheca Fuldensi asservari testatur Georgius Wiellius in præfatione Hagiologii. Vossius de Histor. Latinis p. 431. Aliud exemplar oculis usurpavit Oudinus, quem vide Tomo II. p. 1423. seq.

Rogerus Glaston, Anglus ex Comitatu Huntingtonensi, ordinis eremitarum Augustinianorum monachus & tandem Provincialis, Theologiæ Doctor Cantabrigiensis, circa A. 1340. Scripsit *Epistolas sacras*, *Sermones*, *Lecturas*, *Quæstiones*. Balæus Centur. V. 45. Pitseus c. 521. Gandolfus de ducentis scriptoribus p. 312. Phil. Elssius in Encomiastico Augustiniano p. 612.

Rogerus Herefordiensis, Anglus, Cantabrigiæ literis incubuit, Mathematicus & Physicus suo tempore insignis. Vixit circa A. 1170. Scripsit *in artem judiciariam*, *Theoricam planetarum*, *Collectaneum annorum planetarum*, *de ortu & occasu signorum*, *de rebus metallicis*, *Expositiones in Alphidium*. Lelandus c. 210. 500. Balæus Cent. III. 13. Pitseus c. 238.

Rogerius Hovedenus, vide supra lib. VIII. p. 282.

Rogerius Junius, Anglice *Yong*, *Infantem* vocat Lelandus c. 399. Mathematicus Anglus, dedit librum *de Computo*. Reliqua illius adhuc latent. Balæus Cent. X. 88. Pitseus append. Cent. IV. 23.

Rogerus Ivonius, vel *de S. Ivone*, ab oppido Comitatus Huntingdoniensis in Anglia sic dictus, fuit Monachus, sed nescio cujus ordinis, circa An. 1410. Scripsit *contra Joannem Oldcastel*, qui Lolhardus & hæreticus tunc credebatur, & *Lecturas Scholasticas*. Balæus Centur. XI. 73. Pitseus c. 779. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 610.

Rogerius Magister, sive *Magister Rogerius*, Hungarus, Varadiensis, ejusque Capituli Canonicus circa Ann. 1250. Scripsit *Epistolam in miserabile Carmen super destructione regni Hungariæ per Tartaros facta*, quæ Chronicis Hungaricis Joannis Thuroczii subjicitur tum in editione Augustana 1483. tum in Scriptoribus rerum Hungaricarum Wechelianis p. 177. Czvvittingerus Specim. Hungariæ literatæ p. 317.

Rogerus Marshall, Anglus Mathematicus & multorum codicum coacervator, quos Collegio Petrino Cantabrigiensi, in quo literis incubuit, dono dedit. *Scripsit de figura Cata* (vel *Cota*) *& apodiatis*. Reliqua ejus huc usque nos latent. Lelandus cap. 506. Balæus Centur. XI. 33. Pitseus Append. Centur. IV. 24.

Rogerius de Monte Roseo, Scotus, Killosensis Monasterii Prior, Ord. Cisterciensis, circa An. 1180. sub Nervo Abbate, scripsit *Vitam Duffi Regis*. Car. de Visch de Scriptoribus Ord. Cisterciensis p. 292.

Rogerus Niger, *Nigellus*, Anglice *Blake*, Ordinis S. Benedicti monachus in cœnobio Westmonasteriensi, Doctor Theologus Oxoniensis, tandem Episcopus Londinensis. Sunt quoque, qui ipsum Canonicum Paulinum fuisse dicant. Obiit A. 1241. & *Sermones solemnes* reliquit. Balæus Cent. XII. 95. Pitseus Append. Centur. IV. 25.

Rogerus Onley, Anglus, Eleonoræ Cobhamæ, Ducis Glocestriensis Sacellanus. Quia Wiclefum sectabatur, & Papismum refellebat, in odium Cleri incurrit, ut ipsum cum domina sua perduellionis accusarent, quo facto is innocens strangulatus, corpusque illius quadrifariam dissectum est, An. 1442. Scripsit *contra vulgi superstitiones*, *& de sua innocentia*. Balæus Cent. VIII. 4. * Innocentiam Rogerii nec rejicio, nec admitto cum præ oculis mihi nunquam fuerint acta publica in ea causa confecta. Quod vero Clerus calumniam struxerit homini ob hæresim Vicleffianam sibi inviso id mihi vix persuaderetur, cum ad perdendum hominem (siquidem perdere illum voluisset) satis & abunde sufficeret hæresis crimen verum, quo laborabat. Ut quid igitur fictum delictum impingeretur? Parum ante illum An. 1442. anno scilicet 1429. Thomas Basley cappellanus & vicarius de Maundem in Esseux ob unicum hæresis delictum extremo supplicio affectus fuit. Vid. Ant. apud Wilkins Conc. Britan. To. 3. fol. 515.

Rogerius S. Pantaleonis Monachus, vide supra *Coloniensis*.

Rogerius Parmensis, Medicus, cujus *Practica Medicinæ* prodiit cum aliis Scriptoribus Chirurgicis, Venet. 1499. 1519. 1546 folio. Liber *de Venarum Phlebotomia* exstat cum Albucasi Methodo medendi, Basil. 1541. folio. Vide Mercklini Lindenium renovatum p. 948. * Rogeri hujus sunt, ut arbitror, opuscula duo, alterum *de secretis naturæ*, incipiens: *obsequiis mihi possibilibus*: alterum *de Exhibitione medicinarum*. Servantur ambo in MS. Codice Bibliothecæ Riccardianæ. Vide Lamium in Catalogo ejusd. Biblioth.

Rogerius de Placentia, Ord. Minorum provinciæ Siciliæ, scripsit *Sermones Quadragesimales*, qui habentur in Bibl. Laurentiana Florentiæ. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. pag. 290.

Ro-

Rogerius Rugosus, aliis *Royseth*, Anglus, Ordinis S. Francisci, Theologiæ Doctor. Ætas & reliqua ejus nos latent. Scripsit *de maximo & minimo*, *super Magistrum Sententiarum*. Pitseus Append. Cent. IV. 26. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum pag. 312. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 320.

Rogerus Saresburiensis, patria Wiltunensis, Saresberiæ literis incubuit. Floruit circa An. 1160. & scripsit *in Evangelia Dominicalia & Psalmos*. Balæus Centur. X. 56. Pitseus c. 218.

Rogerius Suiset, vel potius *Suinshed*, cognomine *Calculator*, vel *Computista*, Mathematicus Oxoniensis in Collegio Mertonensi, postea monachus Cisterciensis in cœnobio sui cognominis in agro Lincolniensi. Floruit An. 1350. & varia reliquit. *Calculationes Astronomicas*, Papiæ 1488. fol. Paduæ per Jo. de Cypro. *Introductorium ad Calculationem*, Venet. 1505. *Calculationes cum quæst. de reactione*, Venet. 1520. *Ephemerides*, *Commentationes Mathematicas*, *in Magistrum Sententiarum*, *in Ethicam Aristotelis*, & alia plura. Lelandus c. 431. Balæus Centur. VI. 2. Pitseus c. 576. Car. de Visch de Scriptoribus Ord. Cisterciensis p. 292.

Rogerius Trevirensis Archiepiscopus, *Decretorum volumen* confecit, quod in Synodo coram suis Suffraganeis approbavit. Vivebat A. 914. Hæc Possevinus Apparatus T. II. p. 351.

Rogerus Tuiforde, vulgo *Goodluk*, h. e. bona fortuna, Anglus, Eremita Ord. S. Augustini & insignis Concionator in districtu Norvvicensi, circa An. 1390. Scripsit *Itinerarium mentis ad Deum*, *& Sermones ad populum*. Balæus Centur. VII. 17. Pitseus c. 693. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum pag. 611.

Rogerius Venray, Teutonicus, Ord. D. Augustini A. 1494. scripsit *de institutione puerili*, *de inquisitione vitæ beatæ*, *Hymnos de B. Virgine*, *de vario litterarum usu*, *de rebus mirabilibus*, *de rebus novis*, *de metrorum generibus*, *de accentibus Latinorum*, *Panegyricum ad Joannem Spanheimensem S. Martini Abbatem*, *de calamitatibus horum temporum*, *Epigrammata & Epistolas*. Possevinus Tomo II. Apparatus pag. 351. * Ad hunc Rogerium Venray Sycambrum literas dedit Joannes Trithemius 12. Augusti An. 1507. legendas inter Trithemii Epistolas lib. 2. Epist. 40. in Collect. Freheri, in quibus commemorat recepisse se ipsa ejus manu scriptum librum metricum *de laudibus S. Josephi*; tum & alterum odas continentem familiares, ac denique tertium prosa oratione referentem *disputationem quandam manualem*. Addit in eadem Epistola sex & triginta supra centum lucubrata ab illo opuscula; denique se legisse addit ejus carmina in laudem Sanctorum Hieronymi, Augustini, Gregorii, Origenis, Joannis Chrysostomi, Basilii, Cyrilli, tum & Hymnos ad Dei laudem, & epitaphia quædam mortuorum.

Rogerius Abbas Uticensis S. Ebrulfi in Anglia, Ord. S. Benedicti A. 1120. cujus *Epistola* ad Henricum Regem exstat apud Ordericum Historicum pag. 873. Orderici Carmen in ejus obitum ibidem p. 875.

Rogerus Waltham, Canonicus D. Pauli Londinensis An. 1250. scripsit *Compendium morale & Imagines oratorum*. Lelandus c. 243. Balæus Cent. IV. 16. Pitseus c. 349.

Rogerus Welpedale, Mathematicus Oxoniensis & Collegii Balliolensis socius, A. 1368. scripsit *de invocando Deo*, *Simulacrum Logicalium*, *de universalibus*, *de aggregatis*, *de quanto & continuo*, *de compositione continui*. Balæus Centur. VI. 29. Pitseus c. 616.

Rogerius de Wendover, vel etiam *de Windesora*, monachus S. Albani, Prior Cellæ de Bellovisu (de Beauvoir) in territorio Lincolniensi, mortuus Ann. 1237. reliquit *Chronicon* a nato Christo usque ad A. 1234. quod MS. habetur Londini in Bibl. Cottoniana. Balæus Cen-

r.XII. 57. Eo usum esse Matthæum Fabricius noster monet supra XII. pag. 51. 52. & Oudinus III. p. 37. Pitseus duos ex hoc Rogerum *Windoverum* c. 313. & *sorum* c. 332. Adde Vossium de icis Latinis p. 471.

erius, aliis corrupte *Frigerius*, I-, JCtus, sec. XI. qui primus, in Pandectarum partem, quam *Inum* vocant, *Glossas* emisit, pri- etiam *Summam* sive *Compendium* composuit. Reliqua illius in ob- sunt. Pancirollus de claris Le- interpretibus II. 18. *Compendium* ive *Summa*, nec non *Dialogus de iptionibus* exstant in Tractatu Tra- im T. IX. fol. 135. 136.

erius, Roberti, Comitis Gloce- filius, Episcopus *Wigorniensis* ab 1163. 1179. Vide Angliam Sa- Tom. I. p. 301. 476. 477. Ejus nus *Epistolam* ad Alexandrum Pa- in Epistolis Joannis Saresberiensis 1.

nnes Rokiczana, Bohemus, natus pido pagi Pilsnensis, *Rokyczana*, ad Ecclesiam Pragensem perti- Propter paupertatem puer men- lo victum quæsivit, postea in gium Reginæ, quod Pragæ est, us Theologiam excoluit, Magi- noque dignitate cohonestatus. Ca- orum assecla primum An. 1424. ratur, sacerdos in templo S. Ste- in nova Civitate Pragensi, de- Concionator Parochialis Ecclesiæ B. e ad lætam Curiam (*im Tein*). lento fuit ingenio, multis negotiis miscens, legatus ad Concilium Ba- se missus, id tandem fraudibus & is suis machinatus est, ut Archie- pus Pragensis constitueretur. Mor- est An. 1471. d. 22. Febr. Res e- stas narrant Scriptores Bohemici s Silvius, Zach. Theobaldus, Wenc. ius, Bohusl. Balbinus, Jac. In- s in hist. belli Hussitici, & com- alii, ex quibus (ultimo tamen to, qui tunc nondum editus fuit) *Tom. VI.* nata est egregia dissertatio Viri Cel. Jo. Dav. Kœleri, *de Jo. Rokyczana*, Altorf. 1718. Ex operibus illius hæc nota sunt:

1. *Collatio seu præsentatio Bohemorum coram Domino Legato*, sive *Responsio ad Orationem Juliani Cardinalis*, a quo cum suis in Concilio Basileensi Ann. 1433. exceptus fuerat. Exstat apud Cochlæum lib. VI. belli Hussitici p. 248.

2. *Responsio ad oppositiones Joannis de Ragusio* contra primum ex articulis Bohemorum: Habetur apud Binium T. VIII. Concil. p. 314. Vide & supra libro IX. p. 121.

3. *Oratio ad oratores Concilii Pragam missos*, sive *Querela*, apud Cochlæum lib. VII. p. 257.

4. *Confessio fidei suæ*, exstat apud Theobaldum de bello Hussitico part. 2. c. 11. p. 86.

5. *Epistola ad Capistranum*: Cochlæus lib. X. p. 370. ad *Joannem Abbatem de Mulbrun*, concilii Basileensis nuncium, in Martene & Durand Collect. ampliss. VIII. p. 173. *ad Bohemos nunciatoria*, quæ Pragæ acta sint. ibid. pag. 354.

6. *Tractatus de septem Sacramentis*, contra Taboritas, scriptus cum ambiret Archiepiscopatum Pragensem, ne Catholicis nimium reprehensibilis videretur. Subjunxit Cochlæus operi modo citato p. 442.

7. *Tenenda*, h. e. liber, qui credi & teneri debeat.

8. *Postilla Evangeliorum*.

9. *Disputatio Capituli Ecclesiæ Pragensis cum Rokyczana de controversiis Hussiticis, habita per dies quinque A.* 1465. *coram Gyrzikone Rege Bohemiæ*, edita est Tom. III. Antiquarum Lectionum part. 2. edit. novæ Tom. IV. p. 753.

10. *Duæ Collationes* in Concilio Basileensi An. 1433. in Martene & Durand Collect. ampliss. Tom. VIII. p. 252. 254.

11. *Positio primi articuli Bohemorum coram Concilio Basileensi de Sacramento Cœnæ*: ib. pag. 262. Prolixum & soli-

dum ſcriptum vocat Hockerus in Catal. Bibl. Heilsbrunnenſis p. 113.

12. *Allegatio publica Jo. Rokizani de Praga*, *& replicatio Hilarii*, *Doctoris Decretorum*, *& Wenslai Doctoris Theologiæ*, *ſuper communione utriuſque ſpeciei*, MS. exſtat in Bibl. Lipſienſi Paullina, teſte Catalogo Felleri p. 399. ubi perperam *Rubizanus* ſcribitur. Ibidem alia reperiuntur contra ipſum ſcripta. Adde Oudinum Tom. III. pag. 2650.

Contra ipſum & de ipſo hæc inveni:

Franc. de Toleto contra Rokenzanum de communione ſub utraque MS. eſt in Bibl. Paullina Lipſienſi. Felleri Catal. p. 191.

Hiſtorica relatio de congregatione Baronum ac Civitatum regni Bohemiæ A. 1465. facta, inprimis de dictis & factis Joannis Rokenzani: ibidem pag. 203.

Rolandinus Rodulphinus de Paſſageriis Bononienſis, primus Notariorum Bononienſium Proconſul, eorundem Collegii erector & benefactor inſignis circa A. 1270. 1300. Scripſit *Summam Artis Notariæ*, quæ ab ipſo *Rolandina* dicitur, impreſſam Taurini 1479. Venetiis per Jo. & Gregorium de Gregoriis, 1500. Hanc Oudinus Tomo III. pag. 485. male *Rolandino Patavino* tribuit, de quo paullo poſt: item Tractatus varios Juridicos in opere magno Tractatus Tratactuum Tom. VIII. part. 1. impreſſos, *de Teſtamento & ultima voluntate*, p. 1. *de Codicillis*, pag. 197. *de donationibus cauſa mortis* p. 199. *de ſucceſſionibus ab inteſtato*, p. 251. Pancirollus de claris Legum interpretibus II. 36. Bumaldi Minerval Bononienſe pag. 206. Orlandi Notitia Scriptorum Bononienſium p. 243.

Rolandinus de Romanciis, Bononienſis, in patria jus civile docuit, & Advocatum egit, mortuus A. 1284. Scripſit *de ordine judiciali Praxeos criminalis*, *Librum quæſtionum*, *Tract. de poſitionibus*. *Flores ultimarum voluntatum* impreſſi ſunt Spiræ 1598. 8. & apud Commelin. 1607. 8. Pancirollus II. 43. Bumaldus l. c.

Rolandinus, *Patavinus*, Grammaticus & inveſtigator Antiquitatum, Grammaticam & Rhetoricam Patavii docuit, mortuus A. 1277. ſcripſit Comm. *de Acciolini tyrannide*, quæ ipſe viderat: item *de rebus geſtis Patavinæ civitatis*, cujus libri meminerunt Petr. Paul. Vergerius & Flavius Blondus. *Chronicon Marchiæ Tarviſinæ* ab Ann. 1180. 1260. cum Albertino Muſſato de geſtis Henrici VII. Imp. cura Felicis Oſii prodiit Venet. 1636. fol. repetitus in Theſauro Italiæ Burmanniano Tomo VI. & Scriptoribus Italicis Muratorii Tom. VIII. pag. 153. MS. bis occurrit in Bibl. Vaticana, teſte Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 118. 139. *Commentariorum* Rolandini *de Eccelinorum tyrannide*, quam noſter ſub finem voluminis ſui deſcripſerat, *Compendium* a Fauſto Longiano ſub ficto Petri Girardi nomine Italico *ſermone* prodiit Anno 1552. quod docent Voſſius de Hiſt. Latinis & Oudinus Tomo III. pag. 485. Adde Bern. Schardeonii Antiq. Patav. II. 10. pag. 231. 232. Nic. Comneni Papadopoli Hiſt. Gymnaſii Patavini lib. III. ſect. II. c. 1.

Rolandus Capellutius, Chryſopolitanus, Philoſophus & Medicus, Chirurgus Parmenſis, floruit A. 1468. *Chirurgia* ejus edita eſt cum aliis ſcriptoribus Chirurgicis, Venet. per Andr. Aſulanum An. 1499. 1519. 1546. fol. *Tractatus de curatione peſtiferorum apoſtematum*, ex Bibliotheca Herm. Conringii prodiit Brunſuigæ, 1640. 8. Francof. 1642. 8. Hæc Mercklinus in Lindenio renovato p. 948.

Rolandus, *Cremonenſis* a patria dictus, Ord. Prædicatorum, Philoſophiæ Profeſſor, Bononiæ ſtuduit & docuit, Toloſæ quoque Theologiam docuit & contra Waldenſes conciones ſacras habuit. Obiit Anno circiter 1250. ſcripſit *Summam notabilem Theologiæ & Philoſophiæ*. Plura de eo Jac. Quetif de

Scri-

ibus Ord. Prædicatorum Tom. 25. Arisii Cremon. literata T. 12. Altamura Bibl. Dominicana 27.

dus Passagerius, vide supra *Ro-*.

dus Placiola, nomen a vico a- avini sortitus, Doctor Juris Pa- circa A. 1300. alii perperam n faciunt. Legatus Patavino- . Henricum VII. & Clementem am fuit. Scripsit *Commentarium & Opusculum de Regibus*. Cum ice dicto pro fratre Sacerdotium et, & mediocre pro pinguiori , Pontifici admiranti respondit: *neus, pro quo postulo, non est plu-* c. Comneni Papadoli Hist. Gy- Patavini lib. III. sect. I. c. 1. Mantua c. 217. Pancirollus de egum interpretibus II. 51. De Rolandina, quæ ipsi præter buitur, vide modo *Rolandinum ageriis*.

dus Ploceranius, monachus Ci- sis, circa A. 1220. scripsit *Vi- Prognatæ*, Abbatissæ illius ordi- r. de Visch de Scriptoribus Ord. ensis p. 293.

dus Scotus, Glascuensis Ecclesiæ nus, post ordini Dominicano- men dedit circa A. 1481. Ejus ntur hæc opera: *De dilatatione*. *Dominici*, *Quæstiones arduæ*, *utorium Sententiarum*. Vide Jac. le Scriptoribus Ord. Prædicato- I. p. 860.

lus Ulyssiponensis, cujus, Lab- in Bibliotheca MSS. pag. 216. ros Renati Moreau Medici Pa- c opus exstitit: *Rolandi Ulix , physici illustrissimi principis patrui domini nostri Regis Fran- nantis & regentis regnum Fran- gne opus de physiognomia*.

is de Levia, Catalanus, ex ca- villa *Levia*, Ord. Prædicato- . 1221. Prior in conventu Lug- , post Ann. 1232. Provincialis ovinciæ Provinciæ, tandem E- piscopus Tolosanus obiit A. 1261 Scripsit *Regulam honestatis monachi & de timendo & amando D. Jesu Christo prosa & ligata*. Plura Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 161.

Romantius de Rosa non est nomen auctoris, sed libri Gallici, *le Roman de la Rose*. Occurrit Tom. III. Operum Joannis Gerson pag. 297. * Cave credas librum hunc, qualis qualis est, excusum legi Tom. III. operum Gersonis pag. 297. nihil enim ibi occurrit, nisi Joannis Gersonis *Tractatus contra Romantium de Rosa*, quam totam disputationem paucis pagellis expedit Gersonius.

Romanus, Pontifex Romanus ab An. 894. mense Sept. per menses IV. *Epistolæ duæ* Pontificatus anno sexto h. e. 900. datæ exstant in Petri de Marca Marca Hispanica p. 833. 834.

Romanus de Roma, ex illustri Ursinorum familia, Ord. Prædicatorum, Magister Parisinus, qui S. Thomæ in Rectura Scholæ Parisiensis successit. Vixit circa An. 1273. scripsit *in quatuor libros sententiarum*, *Sermones de tempore & Sanctis*. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 263.

Romanus Scotus, Presbyter circa An. 660. scripsit *de Paschæ celebratione*. Possevinus Tomo II. Apparatus pag. 356.

Romanus, Basilicæ *Vaticanæ* Canonicus, tempore Eugenii III. Pontificis sec. XII. dedit *Basilicæ Veteris Vaticanæ descriptionem*, in qua multa & egregia antiquitatis monumenta habentur, editam Romæ 1646. cum annot. Pauli de Angelis. Vide Prosperi Mandosii Bibl. Romanam Cent. VIII. 62.

Romanus Vicentinus, Ord. Prædicatorum, sec. XIII. scripsit *Sermones de tempore & Sanctis*. Jac. Quetif l. c. p. 475. Altamura p. 69.

Romerius, nescio quis, Simlero teste *continuavit Chronicon Reginonis* ab An. 877. 967. Quia igitur Continuatio illa edita ab A. 907. 972. pertingit, vero-

rosimile putat Vossius, Romerium illius auctorem esse. Vide Jac. le Long Bibl. historicam Galliæ p. 337. & Possevinum Tomo II. apparatus p. 356.

Romfredus Beneventanus, vide *Rosfredus*.

Romualdus, auctor ordinis Camaldudulensium, Ravennæ e nobili Ducum familia ortus & studiis liberalibus imbutus eremum petiit, & ordinis S. Benedicti laxiorem disciplinam corrigere studuit. Obiit A. 1023. ætatis 120.

Ejus *Commentarius in Psalmos* MS. est in monasterio Camaldulensi, in cujus operculo hæc leguntur: *Istud Psalterium scripsit & glossavit manu sua propria sanctissimus ac beatissimus Romualdus, sicut præceperat sibi Deus, quando fuit raptus in paradisum, celebrans Missam in eremo Sytriæ, ut scribit beatus Petrus Damianus Presbyter Cardinalis in legenda sua*. Hæc Jo. Mabillonius Itin. Italico p. 179. *Expositionem* etiam *in nonnulla Prophetarum Cantica* elaboravit. Adde Possevinum Tomo II. Apparatus p. 356.

Romualdi duo hujus nominis, Archiepiscopi Salernitani, prior ab Ann. 1121. 1138. alter ab A. 1153. Uterque est auctor *Chronici* ab orbe condito ad A. 1178. quod ex Codice Ambrosiano edidit Muratorius S. R. Ital. T. VII. p. 1. Partem postremam ab A. 1159. 1177. de rebus, quibus ipse pro Gvilielmo Siciliæ Rege interfuit, jam antea dederat Carusius in Bibliotheca historica Siciliæ Tom. II. Prior vero Romualdus pervenit usque ad A. 1125. Nam sub illo anno leguntur hæc verba: ADDITIO CHRONICÆ. *Ab hoc loco additum est huic Chronicæ per Romualdum II. Salernitanum Archiepiscopum*. Romæ jam exscribi curaverat Mabillonius, edere vero volebant Edm. Martene & Ursinus Durand, edere item constituerat posteriorem partem Michael del Giudice Abbas, cui hunc titulum præfixerat: *Romualdi Archiepiscopi Chronicon de rebus gestis Rogerii & Wilhelmi primi, Regum Siciliæ*: (a) sed, ut modo dictum est, a Muratorio præventi sunt. Vide præfationem Tomi III. Collectionis ampliss. pag. 3. Adde quoque Nic. Toppii Bibl. Neapolitanam pag. 273. cum additionibus Leonardi Nicodemi p. 221. 222. Ughellum T. VII. p. 396. seq.

Fragmentum *Commentarii in Psalmos*, sed dubium utri horum adscribendum, habetur in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 200.

Romulus Amaseus, natus Utini, linguam Græcam & Latinam Bononiæ docuit, & ibidem Senatui a secretis fuit, post Eloquentiam Romæ docuit, mortuus An. 1552. alii 1558. Ejus scripta hæc inveni:

Panegyricus in laudem Cardinalis Grimani. Utini 1498. 4. *Panegyricus Gergio Sauromanno Bononiensis gymnasiarchatus insignia suscipienti dictus*. Bonon. apud Benedictum Bibliop. 1513. 4.

Versio Latina librorum Xenophontis *de expeditione Cyri minoris* prodiit cum operibus Xenophontis. Basil. 1545. fol.

Vertit *Pausaniam*, Florent. 1551.

De dignitate Linguæ Latinæ adversus Hetruscos lib. 2. teste Gesnero nondum sunt excusi. * Præter omnia hic recensita ejus Epistolæ quædam ad Flaminium extant in collectione Epistolarum ejusdem Flaminii lib. XI. Epist. IX. X. XI. XII. XVIII. XIX.

Hieronymus Amaseus Utinensis Bononia oriundus poeta, & Philosophus scripsit carmine latino vaticinium, quo prædicatur universum orbem terrarum Christianæ religionis imperium subiturum ad Accursium Mainerium Avenionensem jurisconsultum & Ludovici Gallorum regis ad Venetos oratorem prodiit absque anni adscriptione in 4. An. 1499.

Laurentius de Ronzinis, Urbevetanus, Marschalcus & familiaris Neapolionis S. Adriani Diaconi Cardinalis, cir-

(a) Giornale de' Letterati d'Italia Tom. VI. p. 517.

An. 1289. Scripsit *Librum Mare-*
æ, sive *de Medicina veterinaria*,
is MS. exstat in Bibl. Laurentia-
edicea. Bern. de Montfaucon Bi-
ibliothecarum MSS. p. 339. 394.
ico, monachus Moissiacensis in re-
Cadurcensi, qui, ut ex stilo ju-
r, seculo XI. vixit. Scripsit *Ge-*
rancorum ab origine gentis usque
itum Chlodovei I. Regis, quæ
t in Francicarum rerum Scripto-
Andr. du Chesne Tom. I. pag.
& in nova Collectione Scriptorum
icorum Mart. Bouquet, (Paris
fol.) Tom. III. stilo rudi, &
: plenissima. Jac. le Long Bibl.
ca Galliæ p. 315. * De hoc Re-
rancicarum Historico incerta sunt
. Monasticam professionem suam
i præfert. Moissiacensem commo-
em numquam indicat, nec alia
isa Monachus Moissiacensis credi-
nisi quod e MS. Codice Moissi-
isis Cœnobii idem opus eductum
Opus istud mera putaque est epi-
Anonymi longe vetustioris, qui
dem titulo opus historicum vul-
legendum apud Du-Chesnium T.
99. &c. Vide Histor. litterariam
T. VII. p. 146.
icus Wittonus, Anglus, Ord. S.
sci Theologus, scripsit *Sermones*
pore ab initio Adventus usque ad
. Reliqua ignorantur. Pitseus
d. Cent. IV. 29. Willot Athenæ
ii Franciscani p. 320.
elinus, sive *Ruzelius*, Compen-
ex Gallia, sec. XI. primus Do-
ilosophiæ & Theologiæ Scholasti-
: Abælardum, cujus errores de fide
initatis & incarnatione verbi re-
: Anselmus Cantuariensis libro
as eum scripto p. 41. & lib. II.
XLI. ad Fulconem. Adde Con-
Suessionense Anno 1092. Hot-
m T. III. Hist. Eccl. p. 96.
thæus de Rossis, Aretinus, J. U.
ipsit *Tractatum de Jejuniis qua-*
malibus, qui MS. adest Stargar-
omeranorum in Bibl. Mariana.

Rostangnus, monachus Cluniacensis, scripsit *Relationem de translatione capitis S. Clementis in monasterium Cluniacense, ejusque exceptione*, quæ contigit A. 1206. Exstat in Bibliotheca Cluniacensi p. 1481.

De alio Rostagno II. qui fuit Archiepiscopus Arelatensis, vide Acta Sanctorum Tom. V. Julii p. 325. & Galliam Christianam T. I. p. 547.

Rotgerus, vide supra *Rogerius Coloniens.*

Rothardus, Episcopus Suessionensis, ab Hincmaro, Episcopo Remensi, sede sua dejectus A. C. 865. Romam appellavit, & *Libellum proclamationis* ad Nicolaum I. scripsit, in quo statum caussæ suæ exponit. Exstat Tomo V. Harduini p. 579.

Rothlandus, monachus Morimundi Mediolanensis (ita Car. de Visch pag. 293. quæ non intelligo) Ord. Cisterciensis, scripsit *Vitam S. Francæ Abbatissæ Placentinæ, ex Vita alta Comitum familia* Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 293.

* *Rothlandus* Mediolanensis monachus Moribundi (ita enim legendum, & sic plana sunt omnia) nomen est corruptum atque deformatum ex vero authore vitæ S. Francæ, quem appellatum constat Bertramum Reoldum; ac de illo vide Fabricium V. *Bertramus Reoldus*.

Rothomagense Chronicon, edidit Labbeus Bibliotheca MS. Tomo I. p. 364. Fragmentum ex Chronico Rothomagensi ab A. 1230. 1234. Dacherius Tomo III. Spicilegii pag. 613. Acta Archiepiscoporum Rothomagensium, Mabillonius Analect. pag. 222. Vetus formula celebrandi Concilii provincialis in Ecclesia Rothomagensi, ibidem pag. 226. Statuta Ecclesiæ Rothomagensis A. 1361. Martene & Durand Collect. amplis. Tomo VI. pag. 757. Breviarium ad usus Ecclesiæ Rothomagensis typis impressum est Anno 1480. fol.

Antiqua Statuta archimonasterii Rothomagensis S. Audoeni in Martene & Durand Thesauro novo Tomo IV. p. 1205.

1205. * Concilia quædam Ecclesiæ Rothomagensis præter ea quæ dederunt Martene & Durant edidit P. Gvilelmus Beffin in sua collectione conciliorum Normanniæ ; quæ pariter in sua singula loca distributa sunt in novissima editione Labbei Veneta.

Rotrocus, *Hrotrocus*, nescio quis, scripsit *Vitam S. Corbiniani*, quæ exstat in Bibliotheca Episcopi Frisingensis. Epitaphium ejus ex Codice pervetusto Tegernseensi profert Bern. Pezius Dissert. Isagogica in tomum primum Thesauri Anecdotorum novissimi p. 27.

Epitaphium Hrotrohc Sophistæ.

Hic jacet opertus cespitis telluris in aula
Corpore sepultus inclytus arte lector
Venerabilis Scriptor, famosus literarum
Sophista Hrotrohc.
Hic pie vivens feliciter migravit ad
Christum.
Huc venientes fratres versus quicunque
Legentes hos, vestris rogito precibus
Animam adjuvate suam.

Neve Rotroci nomen cuipiam insolitum videatur, hoc addimus, duos hujus nominis fuisse, quorum alter pater, alter filius Gaufridi Vicecomitis Castridunensis fuit. Mentio eorum fit in diplomatis Cluniacensibus in Bibliotheca Cluniacensi pag. 541. seqq. & in annot. Andreæ du Chesne p. 77.

S. Ruadanus, Hibernus, æqualis S. Brendani Abbatis, qui a S. Tinano Episcopo Clonardensi educatus est, & presbyter ordinatus. Is in Momoniam profectus Lothræ cœnobium construxit, ibique Abbas præfuit, obiit An. 584. Scripsisse dicitur *contra Diarmod regem lib. I. De mirabili fontium in Hibernia natura*, & *de miraculosa arbore*. Waræus de Scriptor. Hiberniæ part. I. pag. 13.

Joannes Crotus Rubeanus, vero nomine *Jo. Jager*, illud vero nomen vernaculum ἀπὸ τῶ κροτεῖν, a *pulsando*, immutando deduxit, antea quoque *Venatoris* nomine usus. Natus est in villa *Dornheim* prope Arnstadium, unde nomen *Rubeani* vel *Rubiani*, circa A. C. 1480. Literis incubuit Erfurti, ubi An. 1508. Magisterii dignitatem obtinuit, sub nomine *Jo. Venatoris* ex *Dornheim*: postea Professor Theologiæ constitutus post absolutum iter Italicum A. 1520. fasces Academiæ laudatæ gessit. Post varios errores per Germaniam, Borussiam & Poloniam tandem Halæ commoratus est apud Albertum Cardinalem, Ep. Moguntinum & Magdeburgensem, cui a consiliis fuit, & dignitate Canonici Hallensis ornatus esse dicitur. De morte ejus non constat. Scripsit *Apologiam eorum, quæ Halæ gesserat contra sacrorum restauratores Albertus*, Lips. 1531. 4. Hunc libellum non vidi, bene tamen alium, qui contra ipsum scriptus est hoc titulo: *Ad Apologiam Joannis Croti Rubeani Responsio amici, ad quem privatim eam scripsit*. Constat plagulis duabus, 4. sine anno adjecto, qui tamen fuit 1532. Hanc Responsionem denuo edidit Jo. Christophorus Olearius, Arnstad. 1720. 8. & annotationes adjecit, vitam nostri non mediocriter illustrantes. Luthero prius valde acceptus fuit, quod ex Epistolis illius constat, quia præter ingenium agnitio quoque veritatis in illo fuit. Quum vero ad vomitum rediret, & operas Wicelio jungeret, certe illi porro favere non potuit.

Ajunt etiam illum *Epistolas Obscurorum Virorum* composuisse, vel certe primum earum Volumen, quod A. 1516. 4. prodiit. Sic enim Auctor Responsionis ad Apologiam p. 11. edit. novæ: *Ut interim taceam libellum illum tuum, qui decem possit exercere Democritos*, Obscurorum *scilicet* Virorum Epistolas, *quæ nihil fuerunt, quam Classicum quoddam, ad concitandos & armandos adversus Papistas novis convitiis eos, qui per sese tam salse dicta non erant inventuri.*

Quem libellum tuum haud dubie amas in hunc diem tenerius, quam simia prolem: quem sat scio, sic admiraris, sic ut tuum inventum deperis, ut Homeri mal-

interire Iliada, *quam illos Croti*
nos risus, & *immortales de Papi-*
innos intercidere.
er de illo Motschmanni Erfor-
iteratam continuatam Collect.
217. & quos præterea allegat Jo.
Beyschlagius in Sylloge vario-
pusculorum Tom. I. fascic. 2.

rtus, vide infra *Rupertus*.
linus, vide *Roscelinus*.
gerus, Episcopus Spirensis, scri-
rum adversus Judæos. Vixit An.
1090. Possevinus Tomo II. Ap-
s p. 358. Adde Galliam Chri-
ı Tomo V. p. 723.
mentum Novitiorum, Epitome si-
ema Historiæ universalis medio
ıctore incerto confecta &. in sex
divisa, prodiit Lubecæ per Lu-
randis de Schoff, 1475. fol. E-
de hoc opere V. C. Jo. Henr. a
Selecta literaria pag. 558. edit.
& historiam typographiæ Lube-
p. 4. sqq.
entius de Rudolphis, Senator Flo-
ıs, qui ibidem Jura docuit, &
nibus aliquot pro patria functus
Vixit sec. XV. usque ad annum
1450. Ejus sunt *Repetitio c. si-*
9. 2. *Disputatio solemnis*, *Re-*
. *monachi XVI*. 9. 1. quæ simul
a sunt Pisciæ 1489. fol. *Tracta-*
usuris. ibid. 1490. fol. *Defenso-*
fontis Pietatis seu de Cambiis &
Practica & *Theoria eorum*, *quæ*
frequenter contingunt, *Consilium*
miale &c. Adde Pancirollum de
Legum interpretibus, Nigri Scri-
Florentinos, Gœtzii Memorabi-
l. Regiæ Dresdensis Vol. I. pag.
41.
lphus Agricola, natus in villa
non procul a Græninga, circa
2. Lovanii literis incubuit, post
in Galliam & Italiam suscepit,
ri Gazæ, Aristotelem explican-
itor. In patriam reversus reip.
gensis Syndicum egit, sed post
empus amore libertatis & stu-
diorum impulsus vitam privatam prætulit, ultimo vitæ tempore Wormatiæ apud Joannem Camerarium, Dalburgium, Episcopum, & Heidelbergæ versatus. Unus ex primis fuit, qui studia humaniora in Germaniam intulerunt: Linguam Hebraicam ultimo demum vitæ tempore a Judæo didicit. Obiit Heidelbergæ 24. Octob. 1485. a Joan. Reuchlino post mortem laudatus. Jo. Saxonis Holsatiensis Oratio de Vita ejus prodiit Witteb. 1539. 8. & in Declamationibus Melanchtonis. Plura de ipso dant Trithemius de Scriptor. Eccles. c. 870. & de script. Germ. cap. 224. Henr. Whartonus in Append. ad Caveum, Aub. Miræus de scriptor. Eccles. & in Elogiis Belgicis. pag. 108. Bælius in Lexico, Val. Andreæ Bibl. Belgica pag. 798. Swertius in Athenis Belgicis p. 663. Suffridus Petri de scriptoribus Frisiæ Dec. VIII. 5. Niceronus T. XXIII. p. 180.

Opera ejus quædam sub titulo *Lucubrationum* prodierunt Colon. 1471. 4. sub titulo Opusculorum, Antverp. apud Theodericum Martini 1511. 4. Basil. 1518. 4. Antverpiensium hic est titulus: *Rod. Agricolæ nonnulla Opuscula hac sequuntur serie. Axiochus Platonis de contemnenda morte versus e Græco in Latinum. Epistola de congressu Imperatoris Friderici* & *Caroli Burgundionum Ducis. Epistolæ variæ ad Jacobum Barbirianum de re Scholastica Antverpiensi. Item de formando studio cum multis aliis. Parænesis Isocratis ad Demonicum e Græco in Latinum traducta. Oratio in laudem Philosophiæ. Oratio ad Innocentium VIII. P. M. Carmen de vita D. Judoci. Anna Mater. Epicedion in mortem Comitis Spegelbergi. Hymnus de omnibus Sanctis. Carmina, Epitaphia. Antverpiæ* 1511. *in* 4. Tandem conjunctim edita sunt ab Alardo Amstelredamo Coloniæ apud Gymnicum, 1539. 4. & in duos tomos distributa. Priori hæc insunt:

De inventione Dialectica libri III. cum scholiis Alardi, pag. 1. Lovanii per Theod. Martinum 1515. fol. Cum scholiis

liis Jo. Matthæi Phrissemii, Parif. apud Sim. Colinæum, 1529. 4. ibid. apud Mich. Vascosanum 1533. 8. Colon. 1527. 4. Versio Italica Horatii Tuscanellæ prodiit Venet. 1567. 4. Epitome horum Commentariorum per Barth. Latomum Arlunensem prodiit Basil. 1537. 8.

8. Lipf. 1538. 8. Parif. 1542. 8.

Singulares aliquot de universalibus quæstiones, insertæ sunt p. 37.

Alardi *Propædevmatum Dialecticæ inventionis opusculum* ad locos Agricolæ accommodatum, inseritur p. 319.

Scholia in Orationem pro Lege Manilia, p. 461.

Tomo II.

Aphthonii Progymnasmata latine versa a Rud. Agricola, cum scholiis Alardi, p. 1.

Prisciani Præexercitamenta, ex Hermogene translata, cum scholiis Ejusdem, p. 77.

L. Annæi Senecæ Declamationes aliquot, cum scholiis Agricolæ, pag. 90. Basil. 1529. 8. apud Bebelium.

Oratio de Nativitate Christi, pag. 118.

Oratio in laudem Matthiæ Richili, p. 138. Colon. 1529. 8.

Oratio in laudem Philosophiæ, pag. 144.

Oratio gratulatoria, *pro Joanne Camerario Dalburgio*, *Episcopo Wormatiensi*, *dicta Innocentio VIII. P. M.* p. 163. omnes cum scholiis Alardi.

Ad Alexandrum Maced. Regem Demosthenis & Æschinis oratiunculæ aliquot, latine versæ, p. 171.

Epistolæ ad diversos, p. 174.

Isocratis ad Demonicum Parænesis, lat. versa, p. 225. cum Distichis Catonis, & aliis hujusmodi scriptis. Parif. apud Ascensium 1533. 8.

Ejus libellus de regno ad Nicoclem, p. 236.

Luciani de non facile credendis delationibus libellus p. 246.

Platonis Axiochus, *de non metuenda morte*, p. 258.

Luciani Gallus, p. 276. hæc tria cum scholiis Alardi.

Carmina, p. 291.

Scholia in Boethium, quæ Val. Andreas memorat, in his operibus non habentur. Colon. apud Cervicornum, 1535. 8. Basil. 1570.

Historiola de congressu Friderici III. Imp. & Caroli Burgundiæ Ducis apud Treveros A. 1474. e Gallico versa exstat apud Freherum S. R. Germ. T. II. p. 155.

Vita S. Judoci, carmine heroico, & altera *S. Annæ* carmine elegiaco descripta, legitur utraque apud Cornelium Schultingium Biblioth. Eccleſ. T. II.

Vita Francisci Petrarchæ ad Ant. Strophinium Papiæ A. 1477. scripta, legitur in Collegio Viglii Zuichemi Lovanii, ut & nonnulla alia ejusdem Rudolphi.

Addit Trithemius vertisse ex Hebraico *Psalterium*: ex Greco *Dionysii Areopagitæ opera*, sed morte præventum ea imperfecta reliquisse. Hæc Val. Andreas, cujus adde Bibl. Belgicam MSS. I. p. 241. *Familiaris Epistola Antverpiensi scholæ abrenunciantis*, *Hymnus de omnibus Sanctis*, *& Sermo prolixus ad Clerum in Capitulo* exstant in Bibl. cœnobii Parcensis in Belgio, teste eodem II. p. 172. Epistola *de formando studio*. A. 1484. Scripta prodiit cum Melanchtonis de arte dicendi, & aliis hujusmodi opusculis, Witteb. 1524. 1532. 8. Basil. 1531. 8. & Parif. apud Rob. Stephanum 1527. 8. ubi titulus est *de formandis studiis*. Porro Colon. per Euchar. Cervicornum, 1532. 8. separatim Lugduni 1539. 4.

Rudolphus Agricola junior, natione Rhætus, Poeta Laureatus. Ejus nota est *Epistola* ad Joach. Vadianum *de locorum nonnullorum obscuritate* cum responsione Vadiani, 1515. 4. sine loco. Cum Pomponio Mela, Lutet. 1530. fol. *Congratulatio ad Sigismundum de Eberstein*, (verum nomen est *Herberstein*) *Consiliarium Maximiliani Cæsaris*, feli-

citer

bis reversum, Cracoviæ 1518.
s de Bruinsvvyck in Psalte-
est in Bibl. monasterii Par-
Belgio, quod testatur Val.
ı Bibl. Belgica MSS. II. p.

s Casæ Dei in Arvernia mo-
XII. scripsit vitam *S. Ade-*
Elesmi, Abbatis tertii Ca-
k primi Prioris S. Joannis
in Hispania, quam Yepes in
S. Joannis Burgensi exstare
Bollandus Tom. II. Jan. p.
etur in Jo. Tamayi Marty-
ispanico, & inde in Mabil-
VI. Benedictino parte 2. p.

s Dier de Muden vel *Muy-*
in oppido Muda Hollandiæ
. Anno ætatis XIV. Daven-
iorum caussa petiit, post an-
r Fratribus domus Florentii,
mianorum ibidem adscriptus,
1435. Procuratoris munus ob-
nortuus A. 1458. æt. 75. E-
iptum de M. Gherardo Grote,
orentio, *& multis aliis devo-*
r in modo dicta domo ver-
idit vero Gerhardus Dum-
. I. Analectorum p. 1. ubi
14. *Continuatio hujus Scripti*
Hoorn composita exstat.
s de Frameinsperg, miles e
iundus, An. 1346. ex urbe
ad Terram Sanctam profe-
Palæstinam transvolavit po-
n peragravit. Intra aliquot
nfectum est ejus iter, nec ni-
os & quinquaginta florenos
lo consumsit, quorum qua-
t, cum Landshutum venit.
erumque refert, nec nisi frag-
vissima totius operis super-
ta a Canisio Lect. Ant. IV.
Narrationem hanc debemus
gio in observatione prævia p.
ius memorat, eum Pastorem
fuisse, & *Descriptionem Ter-*
cum Marci Poli, Veneti, &
ntevilla Itineribus prodiisse.
VI.

Vide & supra lib. VI. p. 183.

Rudolphus, monachus *Fuldensis*, discipulus Rabani Mauri, Poeta & Historicus, obiit A. 865. quum in Schola Fuldensi docuisset. Godefridus Henschenius in Comment. prævio ad vitam Rabani, Tom. I. Febr. pag. 501. docet, eum chartis donationum Caroli & Ludovici Pii, tanquam Scholasticum, Clericum & Subdiaconum, subscripsisse. Ex alia charta ostendit, eum Ludovico Germaniæ Regi a concionibus & confessionibus fuisse. Habemus ab eo

1. *Vitam S. Liobæ*, Abbatissæ Bischofheimensis, editam a Surio in editione secunda d. 28. Sept. & Mabillonio Sec. Bened. III. part. 2. p. 245. Hanc jussu Rabani scripsit. Excerpta ex illa dedit Brovverus in Sideribus Germaniæ, & Schannat in Codice Probationum Historiæ Fuldensis p. 79.

2. *Vitam Rabani Mauri*, quæ exstat in Operibus hujus per Colvenerium, T. I. in Brovveri Ant. Fuldensibus, nec non in Actis Sanctorum Tom. I. Febr. p. 500. ap. Mabillonium sec. IV. part. 2. p. 1. Schannatum l. c. p. 117. Particula etiam illius in Actis SS. T. I. Aprilis p. 7.

3. Partem *Annalium Fuldensium* ipsi tribuit Eccardus rerum Francic. XXXI. 118. quia ea, quæ A. 852. præcedunt, a scriptore contemperaneo & in aula regia versato composita sint. Adde Caveum p. 459. Histoire literaire de la France Tom. V. p. 285.

Ad hunc Rudolfum directa est Epistola Erminoldi seu Erminrici Diaconi & Monachi Elevvangensis vitæ B. Solæ præmissa, apud Canisium Lect. Ant. II. part. 2. pag. 168. ubi eum Didascalum suum vocat.

Rudolphus Glaber, v. libro VII. pag. 65.

Rudolphus Langius, vide libro XI.

Rudolphus, Episcopus *Lavantinus*. Ejus *monitio sub pœna excommunicationis de non adhærendo Georgio Regi Bohemiæ*, *literæ ad Academiam Lipsiensem*, *Bulla*

R *Cru-*

Cruciatæ & alia MSS. sunt in Bibl. Lipsiensi Paullina. Felleri Catal. p. 405. 406. Acta per eundem in diæta in montibus Cuthinis Bohemiæ, ibidem pag. 408.

Rudolphus de Lubeck, nescio quis, vixit A. 1323. sub Joanne Papa XXII. scripsit *Pastorale novellum*, sive Summam Sacramentorum, rituum, vitiorum, versu Hexametro. Incipit:

> *Sanctorum sacra verba Patrum, Decretaque Romæ*
> *Pontificum variis diffuse tradita libris &c.*

Exstat MS. in Bibliotheca monasterii Benedicto-Burani, teste Pezio Thes. novissimo Tomo III. parte 3. p. 629.

Rudolphus Prellæus, vid. *Radulphus*.

Rudolphus e Rudsheim, Episcopus Vratislaviensis, scripsit *in Pentateuchum Mosis, in Josuam, Judices & Jesaiam, Expositionem quoque in quatuor libros Sententiarum, Sermones de Tempore & Sanctis*. Vivebat A. 1470. Hæc Possevinus Tomo II. Apparatus p. 350.

Rufinus, natione Gallus, in aula Theodosii summam dignitatem consecutus est, de quo historici sunt consulendi. Literarum cupidum fuisse, docet Symmachus, amicus ejus, Epist. III. 82. 83. 88. 90. qui ejus eloquentiam, sales & elegantiam commendat. Adsunt undecim Epistolæ Symmachi ad ipsum scriptæ, sed nulla illius adest responsio. Auctores Historiæ literariæ Gallicæ Tom. I. part. 2. p. 323. existimant, *Poema* illud, quod fabulam Pasiphaes metris fere omnibus Horatianis exprimit, esse hujus Rufini, quia siglæ V. C. ipsi a Goldasto in editione Petronii additæ sunt. Longe melior est sententia Fabricii nostri, Biblioth. Latin. IV. 7. pag. 796. qui Victorini Grammatici esse ostendit, illius scilicet Aretiochensis, cujus librum *de metris Terentianis* in Collectione sua exhibet Helias Putschius p. 2706. Adeoque illud Carmen ideo tantum elaboratum est, ut omnia metrorum genera juvenes simul expressa haberent.

Rufinus, incertæ sedis Episcopus, sed qui tamen seculo XI. vixit, & Petro Abbati Cassinensi librum *de bono pacis* inscripsit, editum a Bern. Pez Bibl. Asceticæ Tom. IX. p. 1.

Rufinus, qui se *magistrum* vocat, scripsit Vitam *S. Raymundi Palmarii Confessoris*, qui A. 1200. obiit, exstat autem in Actis Sanctorum Tomo VI. Julii p. 645. non a manu primæva, sed ex versione Italica anni 1525. in Latinum sermonem conversa. Alia hujus Raymundi vita Italico sermone scripta est a Petro Maria Campio Placentiæ 1618.

Ruffinus Antiochenus, Grammaticus. *Commentarius* ejus *in Terentium* MS. est in Bibl. Vaticana & Ambrosiana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 92. 106. 523. Cum Prisciano impressus est Comm. *de metris comicis & oratoriis numeris*, teste Gesnero.

Rufinus, *Aquilegiensis* presbyter, Concordia (non Lusitaniæ oppido, ut Georgius Cardosus in Hagiologio d. 20. Junii, Pseudo-Dextrum secutus, credit. Adde Nic. Antonii Bibl. Hispanam veterem III. 5. n. 125. 126.) sed Carnorum colonia oriundus. *Toranii* cognomen ipsi vulgo tribuunt: quem *Tyrannium* vocat Appendix ad Isidorum & Ildefonsum de Script. Eccles. c. 4. De vita ejus nolo pluribus agere, Lectores ablegans ad Henr. Norisii Hist. Pelagianam I. 2. 3. Tillemontium Tomo XII. Dupinium, Caveum, Ceillerium, præcipue Fontaninum in hist. literaria Aquilegiensi, lib. IV. & V. & Annalium Ecclesiasticorum scriptores. Oudinus nihil de illo, quod non miror, quum & alios omiserit non negligendos. Vita Rufini Gallico sermone prodiit Paris. 1724. 12. 2 Vol. (a) Pelagii præceptor fuit, Pagius ad Ann. 409. n. 26. seqq. peccatum originis negavit, adeoque Pelagianorum Coryphæus fuit. Sirmondus Tom. I. pag. 304. Henr. Noris diss. de Synodo V. c. 13. Walchius diss. de Pelagianismo ante Pelagium (Jen. 1738.) §. 39. Palla-

(a) Journal des Savans 1725. p. 391.

Hist. Lausiaca c. 118. negat hoc inventum esse vel γνωσιμώτερον vel ρον. Fabulas multas illius dete-onius, cujus confer Indicem To-.& V. nec non Possevinum To-. Apparatus p. 358. seqq. De ma-; fide in vertendis scriptoribus conqueritur etiam Dallæus de ; Dionysii & Ignatii II. 40. seqq. ripta ejus nunc sequantur:

benedictionibus Judæ & reliquorum charum. Exstant in Orthodoxo-; Heroldi & Grynæi. MS. in Bi-ndobon. teste Lambecio Tomo ;. 800.

ommentarii in Hoseam. Ab au-eculi V. medii scriptos esse cre-llemontius Tom. XII. p. 290.

. *Comment. in Joelem & Amos*.

xpositio Symboli ad Laurentium um. Legitur inter Opera Cypria-Hieronymi, quibus a nonnullis : adscribitur.

Historiæ Ecclesiasticæ libri II. ab hæreseos Arianæ usque ad mor-heodosii M. Græcam illorum li-i versionem fecerunt Gelasius ensis & Cyrillus Hierosol. teste p. 120. Usi sunt ea Theodore-Socrates. Vid. Petavius contra m p. 83. Dodvvellus de jure Lai-sacerdotali p. 278. Locus Græ-tur in Act. I. Synodi Nicænæ e Tomo III. Conciliorum Binii 494. Socrates primum ejus fi-cutus est, post errorem corre-ide præfationem libri II.

mmentarius in Psalmos LXXV. entioribus interpolatum credit rus in Adversariis p. 70.

opera prodierunt Lugd. 1570. 580. fol. Memoratur etiam e-omana 1470. fol.

pologia Pamphili pro Origene La-sa. Exstat Operum Hieronymi V. p. 245. edit. Martianæi.

pologia pro Origene sive de De-ne librorum Origenis. ibid. pag.

llia pro eodem Apologia. ib. p. 250.

11. *Epistola sive Apologia ad Anasta-sium Papam de fide sua*. ibid. p. 259.

12. *Invectiva adversus Hieronymum altera*: tres enim scripserat, (non duas, ut vulgo creditur) teste ipso Hieronymo Tomo II. p. 134. & sæpius alibi. In editione Martianæi bis occurrit, Tomo IV. part. 2. p. 350. & Tomo V. p. 261.

13. *Professio fidei*, sive *Palinodia*, constans Anathematismis XII. qui Origenianis & Pelagianis oppositi sunt. Sub Rufini nomine inter Marii Mercatoris Opera edidit Garnerius part. I. p. 114. Hieronymo tribui in antiquo MS. testatur Mabillonius Tomo I. Musei Italici p. 218. Edidit quoque Henr. de Noris Hist. Pelag. I. 3. Adde Natalem Alexandrum sec. IV. parte I. p. 686.

14. *Libellus fidei prolixissimus* contra varios hæreticos Latine versus. Primus edidit Jacobus Sirmondus, Paris. 1650. 8. repetitus est Tom. I. Operum ejus, & tomo XXVII. Bibl. Patrum maximæ. Pelagio tribuitur in MS. Corbeiensi, quam sententiam refellit Sirmondus. Garnerius Rufino cuidam Syro vindicat, & illustrat in Appendice ad Tomum I. Marii Mercatoris p. 286.

15. *Opera Josephi Latine conversa*, quæ res ipsi satis infeliciter cessit. Quamvis sint, qui non ab ipso, sed a quodam amico Cassiodori versos esse dicant libros Antiquitatum, ut ex ejus c. 17. Institutionum divinarum notant Lambecius, Jo. Andr. Bosius, & Isaacus Vossius: Qui, *nescio*, inquit, *quo fato factum sit, ut illa versio sub Rufini ambulet nomine, acsi necessum sit, ut omnes ineptæ interpretationes Rufinum habeant auctorem*. Epiphanii Scholastici nomine edidit in luculenta sua Josephi editione Eduardus Bernardus. Plura dabunt Ittigius in Prolegomenis ad Josephum & Fabricius noster Bibl. Græca IV. 6. 11. qui etiam editiones sat multas operose recenset.

16. *Eusebii Historiam Ecclesiasticam* Latine vertit, cujus jam meminit Au-

gustinus de cura pro mortuis c. 6. Tomo VI. Operum p. 379. Mala hic fide versatus est, addendo, mutando & subtrahendo. Editiones varias pete rursus ex Bibliotheca Græca τῦ πάνυ V. 44. p. 59.

17. *Clementis Recognitiones* Latine. Meminit Gennadius. Eduntur cum Clemente, *cum Epistola ad Jacobum fratrem Domini*, quam noster itidem vertit.

18. *Anatolii Liber de Paschate*. Versio edita est a Bucherio una cum Victorini Paschali Canone. Antverp. 1634. fol. p. 439.

19. *Origenis varia*, περὶ ἀρχῶν, *Homiliæ in Genesin*, *Exodum*, *Leviticum*, *Numeros*, *Josuam*, *Judices*, *primum Regum*, *Psalmos*, *Canticum Canticorum*, *in Epistolam ad Romanos Latine*. De singulis vide Fabricium nostrum, ubi de Origene agit. De libro περὶ ἀρχῶν speciatim Walchii dissert. de Pelagianismo ante Pelagium p. 67. 70.

20. *Basilii Cæsariensis & Gregorii Nazianzeni quædam Latine*, in antiquis illorum Patrum editionibus. Orationis tamen XLIX. & L. Nazianzeni versio perperam Rufino tribuitur: & Prologus illis orationibus præmissus alio spectat. Vide quæ Chiffletius annotavit ad Vigilium p. 58.

21. *Vitæ Patrum*. In editione Rosveydi nostro tribuuntur liber II. qui Palladii Historiam Lausiacam, & *tertius*, qui Heraclidæ Paradisum continet. Adde Rosvveydi Prolegom. X.

22. *Gregorii vitam S. Phileæ*, *Episcopi Thmuitani & sociorum* recognovit, quæ edita est in Actis Sanctorum Tomo I. Febr. p. 462.

23. *Xysti* sive *sexti Philosophi sententiæ* a Rufino versæ sunt, de quibus infra in *Xystus*.

24. *De bono pacis* libros duos Rufini Sorani nomine (forte *Torani* scriptum fuit) ex Bibl. Tegernseensi prælo paratos habet Celeb. Bernardus Pezius, prout ipse testatur Differt. Isagogica ad Tomum I. Thesauri Anecdot. novissimi pag. 14.

Perierunt illius quædam a Gennadio c. 17. memorata, ut sunt: *Sententiæ Pamphili Martyris adversus Mathematicos*, (vide Henr. Noris dissert. de Synodo V. p. 102.) *Epistolæ variæ*; *Invectiva adversus Hieronymum prior*, *Evagrii Pontici Opuscula*. Etiam e Latino in Græcum quædam vertisse testatur Hieronymus T. II. p. 165.

Quosdam *Sermones*, Zenoni Veronensi vulgo tributos, Rufini esse, in editione Zenonis recentissima ostenderunt Petrus & Hieronymus Ballerini fratres. Veron. 1739. fol. * De operum Josephi, quæ vulgo feruntur a Rufino versa, translatione egregie commentatus est vir Cl. Muratorius Antiquit. Tom. III. pag. 918. Certum ille ponit Cassiodori ætate Antiquitates Judaicas latinitate donatas fuisse, eodem Cassiodoro instante, ut ipse testatur Institut. divin. Liter. c. 17. quam primam fuisse operis hujus versionem ex eo constat, quod ab antiquiore scriptore translatum nemo unus ex veteribus umquam dixit; nec vetustissimus Mediolanensis Codex, qui in papyro Ægyptia scriptam Antiquitatum Josephi versionem continet, Rufini nomen umquam præfert. Liber vero de Bello Judaico utrum a Rufino versus sit, Cassiodori etiam ætate ambigebatur. Immo potius ex silentio Gennadii, qui inter opera Rufini hanc versionem nequaquam accenset, plane evincitur latinum hujus operi interpretem alium a Rufino quærendum esse. Ex his omnibus inferendum Antiquitates Judaicas latinis litteris traditas opus Authoris esse Rufino recentioris; versionem autem de Bello Judaico num Rufini sit ambigi merito posse.

Describenda nunc venit splendida editio Veronensis operum Rufini non ante multos annos a Cl. Dominico Vallarsio Veronensi Presbytero curata, cujus Tomus I. prodiit Veronæ 1745. alterum vero non sine votorum sollicitudine expectamus. Præcedit omnia Rufini vita a V. C. Fontanino adorna-

atque in ejus historia literaria A-
ɛnsi inserta, publicique juris post
n Authoris facta. Vitam hanc
illis correxit emendavitque Val-
.

ɛr Rufini opera familiam ducit li-
Benedictionibus Patriarcharum cum
Cl. editoris recensitus ad Codi-
MS. Bibliothecæ Bononiensis.
Commentarius in Symbolum Aposto-
ad Baluzianam editionem exa-

Historia Monachorum & itinera per
um S. Petronii Bononiensis no-
scripta ex editione Rosvveydiana
entata.
Duo historiæ Ecclesiasticæ Libri
MSS. Codicibus comparati. Mo-
sunt hic Lectores studiosi histo-
hanc Rufini, atque una pariter
ejus versionem historiæ Ecclesia-
Eusebii extare in vetustissimo Co-
Cathedralis Ecclesiæ Lucensis tem-
Caroli Magni scripto, qui sane
i meretur, ut eo accuratior hi-
ista reddatur.
Libri Apologetici duo adversus Hie-
m subjuncta *Apologia ad Anasta-*

ɛdit his Appendix dubia atque
continens. Primus omnium sese
Commentarius in 75. *priores Psal-*
Authorem hujus opusculi quam-
anonymum Vallarsius in Præfa-
investigans Gallum esse natione
ndicio tenere se demonstrat, nec
lium esse ait a Vincentio Pref-
Gallo, de quo Gennadius *de*
ibus Ecclesiasticis cap. 80.
ɪ tres minores Prophetas Oseam,
, *Amos Commentarius*, quem ab
o scriptore datum, & forte a
Orosio ex conjectura deducit.
ita S. Eugeniæ Virginis ac Marty-
uam ex Græco a Rufino versam
ores quidam nullius veteris Co-
uthoritate persuasi scripserunt.
est a Rosvveido, & cum ejus
ecusa.
ibellus de Fide a Cardinali No-
risio olim e Vaticano, & a Garnerio
ex Bellovacensi Codice productus sub
Rufini nomine, quamquam ille quidem
Rufinum Aquilejensem præscripsit; al-
ter Rufinum Hieronymi discipulum;
sed a Rufino nostro alienam esse scri-
ptiunculam Vallarsius contendit.

5. *Rufini Presbyteri provinciæ Palæ-
stinæ liber de fide* a Sirmondo olim vul-
gatus, & nunc iterum recusus additis
ex MSS. Codicibus variantibus.

Rufinus Floridus, *Poeta Britannus*, *illustris vir*, *genere ac varia rerum eruditione pollens*, *ex illis Britannis unus erat*, *qui cum Cæsare Maximo in Armoricam classe trajecit*. *Post comparatas multo sudore scientias*, *Theodosius illum præ aliis*, *Arcadio juveni adhuc tutorem constituit*...... *Hic ille Rufinus erat*, *quem Claudianus Poeta duobus libris insectatus est acerbissime*. *Unde contra eundem Claudianum hic scripsit Epigrammata* 28. *Ad Theodosium Imperatorem lib.* I. *De oris maritimis*, *lib.* I. *& alia his similia plura*. *Claruit anno Christi* 414. Hæc Balæus Centur. I. 42. qui ad Jo. Cuspiniani Vitas Cæsarum provocat. Pitseus in Indice operis sui de illustribus Angliæ scriptoribus *Rufini Floridi* nomen habet, & Anni 414. numerum adjicit, sed nihil de hoc Rufino.

Ut verum fatear, pleraque, quæ hic adscripsi, falsa sunt. *Floridi* nomen ipsi nemo adjecit. Britannus natione non fuit, sed Gallus, teste Zosimo & Suida. De facultate carminum pangendorum altum est apud omnes silentium. Et qui poterat Claudiano respondere, quum Carmen hujus in Rufinum non nisi post infelicem ejus mortem confectum fit?

Rufinus Scifius, alii *Sipius*, Assisias, ex Comitibus Saxirubei, consanguineus S. Claræ, discipulus S. Francisci, obiit d. 14. Nov. 1270. Cum aliis duobus sociis S. Francisci, Angelo Reatino, & Leone Assisiate confecit *Legendam* sive *Vitam & miracula S. Francisci*. Waddingus de Script. Ord. Minorum p. 312. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 243.

243. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 320.

Rufus Festus Avienus : vide hoc Fabricium Bibl. Latinæ III. 11.

Sextus Rufus, qui *Breviarium* dedit, eodem capite a Fabricio §. 7. memoratur. Addo tantum editiones aliquot antiquiores, ex quibus constabit, quam varie nomen ejus & titulus libri scribatur. *Sixti Rufi*, viri Conf. Valentiano Aug. de historia Romana libellus, Romæ apud Eucharium Silber, 1491. 4. *Ruffi Sexti* Gestorum Romanorum liber, Romæ per Stephanum Blank, 1492. 4. *Sexti Ruffi* Epitome de Historia Romana, Parif. per Michaelem Vascosanum, 1543. 4. *Rufi Festi* Breviarium rerum gestarum populi Romani, Parif. apud Mamertum Patissonum 1588. 8.

Rufi Fonti Breviarium & inscriptiones aliquæ antiquæ ad aquæductus pertinentes, & descriptio urbis Romanæ, MS. in Bibl. Cardinalis Ottoboni. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 189.

Rufus, Poeta seculi circiter XII. qui *de rebus Curialium* scripsit, & a Matthæo Vindocinense refutatus fuit. Hæc docet Scholiastes Ebrardi Bethuniensis supra a Nostro adductus libro V. pag. 75. qui tamen, cum de Matthæo agit, lib. XII. hoc opus ejus non memorat.

Ruggerus Fuldensis, v. supra *Rogerius*.

Rupertus vel etiam *Robertus* Abbas, scripsit *Historiam expeditionis Hierosolymitanæ* sub Urbano II. quæ MS. est in Bibl. Cardinalis Ottoboni. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 189.

Alius *Rupertus* Abbas, cujus *Stimulum charitatis in Jesum Christum* in Bibl. Vaticana obvium profert idem Montfauconius p. 99.

Rupertus, monachus *S. Albani* apud Moguntiam, scholæ ibidem præfuit circa A. 892. *Vitam S. Albani* metrice descripsit. Ita Trithemius in Chron. Hirsaugiensi. Dan. vero Papebrochius in Actis Sanctorum Tom. IV. Junii pag. 89. longe juniorem pronunciat, qui seculo XIII. vel etiam serius vixerit, idque, quum illa vita nusquam hodie compareat, ex versibus leoninis, quorum specimen adest, probat, qui seculo XII. excoli cœpere. Adde Hist. literaire de la France Tom. V. pag. 664.

Rupertus, illustri Comitum prosapia ortus, *Augiæ divitis* monachus, circa Ann. 1007. scripsit *de ruina monasterii Augiensis* ex incendio, prosa, rhythmo & carmine. Sed liber hodie non exstat. Jo. Egon de viris illustr. Augiæ divitis II. 25.

Rupertus, Gallus, Ord. *Carmelitarum* circa A. 1349. Scripsit *in libros Sententiarum*, *in librum Sapientiæ*, *Canticum Canticorum*, *Ecclesiasten*, *Proverbia*, *Ecclesiasticum*, *IV. Evangelia*, *Epistolas Pauli*, *de septem peccatis mortalibus*, *de immortalitate animæ*, *de ludo scacchorum*, *de libertate credendi*, *de motibus naturalibus*, *de Effectibus stellarum*, *Sermones de tempore & Sanctis*. Trithemius de scriptor. Eccles. cap. 617. Petri Lucii Bibl. Carmelitana p. 74. 75.

Rupertus, *Rubertus*, vel etiam *Rudmarus*, Abbas *Gotevvicensis*, ab Ann. 1173. 1199. scripsit *Vitam B. Altmanni*, Episcopi Pataviensis, quam sine nomine Auctoris addito publicavit Sebastianus Tengnagelius in Veteribus Monumentis pro Gregorio VII. contra Schismaticos, Ingolstadii 1612. 4. editis. Ex duobus Codicibus MSS. denuo edidit Hieronymus Pez Tomo I. S. R. Austriacarum p. 138. cujus confer Observationes prævias.

Rupertus Abbas *Limburgensis*, in diœcesi Spirensi, natione Germanus, in Schola Parisina literis incubuit. Vixit circa Ann. 1124. Scripsit *in Canticum Canticorum*, *de contemtu & vanitate hujus mundi*, *de Joanne Baptista*, *Revelationum suarum lib. I. Sermones de Sanctis*. Trithemius de Script. Eccles. c. 375. Bulæi hist. Univers. Parisinæ T. II. p. 774.

Ru-

'us Episcopus *Olomucensis*. Ejus *de his*, *quæ ad pœnitentiam &* *em pertinent*, cujus initium: *Scriptura continet decem præcepta* S. exstat in Bibliotheca mona-gernseensis, quod testatur Cel. 'ezius in Dissert. Isagogica ad Thesauri Anecdotorum noviss. 14.

us Rufius, Anglus, Ord. S. i circa A. 1280. Scripsit *Decla-in Regulam S. Francisci*, *de a-* & *super Sententias*. Trithemius t. Eccles. c. 474. Willot Athe-litii Franciscani p. 321.

tus, primum Decanus, post Ab-*rnseensis*, circa A. 1170. Ejus *XXIV*. editæ sunt in Codice itico Pezii & Hueberi part. II. quuntur etiam p. 11. seqq. E-aliorum ad ipsum.

tus, Abbas *Tuitiensis*, natione ius, Monachus primum S. Lau-n suburbio Leodiensi, deinde in rio Sigebergensi. Oostbroeka-io miliari ab Ultrajecto situm, alerius Andreas. Postquam in te poesi operam navaverat, de-cripturæ S. incubuit, ad quam e adjuratus a Cunone Abbate gense, quem ut parentem re-ır, scribit sibi Spiritum San-nocte, ut globum ignitum, ie pectus mira suavitate circum-hominemque totum sibi posse-t in Declamatione de vita Ru-irrat Matthias Agricius Witli-In ipso autem titulo editionis inæ exstat imago Mariæ Virgi-incisa, & sub eadem brevis docens, Rupertum, cum tar-igenio esset, in monasterio S. ii coram imagine Mariæ lapi-nedium eidem impetrasse. Cre-qui volet. Nos scimus, dona Sancti non esse tam plumbea, quæ in Operibus Ruperti inve-. Quicquid sit, propter erudi-tionem, quam illo seculo plane singularem possedit, a Friderico Archiepiscopo Coloniensi Tuitium vocatus, ibique A. 1128. Abbas constitutus est, ubi tandem A. 1135. 4. Non. Martii (*a*) fato suo functus est. De vita ejus confer Orationem Jo. Trithemii, & Declamationem Witlichii memoratam, Arn. Wion Lignum Vitæ V. 74. Galliam Christianam Tom. III. p. 754.

Editiones Operum ejus exstant variæ Coloniæ 1527. per Pirchman. fol. quæ omnium prima est, (*b*) post ap. Arnoldum Birckman, 1533. 1566. 1577. 1598. & 1602. & Paris. 1638. fol. vol. 2. Mihi ad manus est Moguntina sumptibus Hermanni Maylii Birckmanni 1631. fol. duobus voluminibus edita, quorum recensum nunc dabo.

Tomo I.

De Operibus S. Trinitatis libri XLII. qui complectuntur Commentarios in Pentateuchum, libros historicos Vet. Test. Psalmos, Prophetas majores, quatuor Evangelistas, & de Operibus Spiritus S. libros IX. Colon. 1525. Lovanii 1551. fol. apud Sassenum.

Commentarius in XII. Prophetas minores, pag. 703. In sex posteriores editus fuerat primum Noribergæ apud Jo. Petræum, 1524. 8. qui eodem anno mense Octobri Comm. in Jonam & Micheam addidit, cum quatuor priores nancisci tunc non posset. Lovanii 1551. ap. Servatium Sassenum.

In Cantica Canticorum de incarnatione Domini, p. 1054. Colon. 1540. fol. & apud Arnoldum Birckman 1551. fol.

Comment. in Job, tum primum editus, pag. 1106. *in Ecclesiasten*, pag. 1197.

Tomo II.

De gloria & honore Filii hominis, *super Matthæum*, p. 1.

De glorificatione Trinitatis, *& de processione Spiritus S. libri IX.* pag. 137. Præmittitur hymnus ad Spiritum S. Prodiit cum præcedente seorsim Colon.

nf. Act. Eruditorum 1725. p. 55.

(*b*) Vid. Hockeri Catalogus Bibl. Heilsbrunnensis, p. 144. 145.

lon. ap. Jo. Soter. 1533. 1540. & Parif. 1545.

In Evangelium Joannis libri XIV. p. 217. Norib. 1526. 8. Colon. 1541. Parif. 1545.

In Apocalypsin Joannis libri XII. p. 468. Editi funt feorfim Norimb. 1526. Colon. 1540.

De victoria verbi Dei libri XIII. pag. 626. Prodierunt per Ant. Sorg, civem Auguftenfem, 1487. fol. Norimb. 1523. Colon. 1540. Lovanii apud Servatium Saffenum 1551.

De divinis officiis per anni circulum, libri XII. pag. 750. quod Opus, Caveo tefte, quidam Walramo, Anfelmi amico, tribuunt, errore fatis manifefto. Nam in præfatione ad Cunonem Epifcopum Ratisbonenfem directa Rupertus omnia fcripta a fe huc ufque edita enarrat, fimulque addit, cujus fuafu aut hortatu fingula elaborata fint: quæ fingula de Walramo minime omnium valent. Adeft quoque Codex authenticus Cunoni a Ruperto tranfmiffus cum imagine utriufque, quem defcribit Vir Clar. Bernardus Pez differt. Ifagogica ad Tomum I. Thefauri Anecdotorum noviffimi p. 39. Prodiit inter alios Scriptores de facris Ecclefiæ officiis per Melch. Hittorpium, Colon. 1568. Romæ 1591. Parif. 1610. nec non in Bibliotheca Patrum Parifina: feparatim Colon. 1543. fol. Antverp. 1593. & alibi.

De incendio Tuitii oppidi, p. 884. In illo corpus Dominicum a flammis illæfum manfiffe narrat.

De meditatione mortis libri II. p. 894. Hic liber cum præcedente primum editus eft a Matthia Agricio Witlichio, Coloniæ apud hæredes Arnoldi Birckmanni, 1572. 8.

Vita S. Heriberti Archiep. Colonienfis, p. 908. & apud Surium d. 16. Martii, & in Actis Sanctorum Tom. II. Mart. p. 475. Baronius ad Ann. 1021. n. 2. Rupertum non tam auctorem, quam illuftratorem hujus Vitæ dicendum effe ait; quippe qui eam (ut in præfatione teftatur) ab antiquiore fcriptam auctore ftyli rubigine fubobfcuram expolire & cultiorem reddere laboravit. Vide fupra lib. XI. p. 236.

Paffio B. Eliphii martyris in urbe Tullenfi p. 924. & ap. Surium d. 16. Octobr.

Sequentia tum primum edita fuerunt:

De Voluntate Dei liber I. p. 929.

De Omnipotentia Dei liber I. p. 936. Atqui vero hi duo libelli jam prodierant Norib. 1524. 8. apud Jo. Petræum, editore Andrea Ofiandro.

In quædam Capitula Regulæ S. Benedicti lib. IV. p. 946.

Altercatio Monachi & Clerici, quod liceat Monacho prædicare, p. 970. Incipit: *Inique agis refiftens mihi in faciem*. Definit: *Quomodo ergo prædicabit?*

De eodem Epiftola ad Eberhardum, Abbatem Brunvvilarenfem, p. 972.

De læfione virginitatis, & an poffit confecrari corrupta? p. 973. Quæftio hæc ipfi propofita fuerat a quodam Clerico, cujus prima litera erat W. *An virginitatis amittat palmam, qui vel quæ propriis aut alienis manibus, vel qualibet alia arte præter naturalem coitum, fibi femen elicuerit?* Quæftionem hanc de viris excitari non miror; fed hoc non placet, a talibus has quæftiones circa fequiorem fexum moveri, & ad eafdem refponderi, quibus gloriofum eft non noffe fœminas, & ignorantiam fuam potius fateri debebant, quam de talibus vel cogitare.

Huc ufque editio Moguntina: fed alia quoque poft id tempus edita funt, quæ nunc addimus.

Apologia Ruperti quando citatur, ne Lector illam in Operibus illius fruftra requirat, fciendum eft, eam effe librum primum Operis *in quædam Capitula Regulæ S. Benedicti*. Cum enim ab æmulis quibufdam laceffitus fuiffet, & hærefeos accufatus, quum ex fcriptis ejus varia exfculperent, & in fenfum pravum detorquerent, ipfe coactus eft fe excufare, & ejus rei gratia juvencu-

cu-

fello vectus, & uno puero co-
s in Franciam abiit. Sed ille
historica de hoc itinere non e-
. Loca quædam excerpta ex hac
ia dedit Witlichius post librum
endio Tuitiensi p. 94. quum i-
nc nondum esset edita, sed o-
llæ sententiæ libro hoc primo,
indicavimus, inveniuntur.
ogorum inter Christianum & Ju-
libri III. quibus *Annuli* nomen
editi sunt a Gabr. Gerberonio
cem Operum Anselmi. Parif.
p. 524.
osit etiam *Res gestas Episcoporum*
isium & Abbatum S. Laurentii li-
. quorum tres priores perierunt,
monachus imperitus eos e codice
, & Epitomen Operis Bernardi
itica, quæ vulgo *Reinero* tribui-
eposuit. Duos reliquos abbrevia-
An. 959. ediderunt Martene &
id Collect. amplissima Tom. IV.
13. cum variorum continuationi-

vita vere Apostolica Dialogorum li-
editi sunt a Martene & Durand
t. ampliss. IX. pag. 959. in qui-
ictor demonstrare cupit, mona-
d omnia Ecclesiæ munia obeun-
neos esse, summamque illis inju-
a Canonicis regularibus fieri, qui
culo XI. exorti, statim eis bel-
idixerunt. Horum dialogorum,
sunt observationis prævia, au-
uum ex professo nomen subti-
si quid in eis boni protulit; id
Deo, a quo omne bonum, re-
, optansque, *ut laude sua mutus*
pse legatur, dummodo laudem Dei
clesiæ loquatur. Scriptos tamen a
to Abbate Tuitiensi prope Colo-
Agrippinam conjectura non levi
ius asserere. Nam Graffchatense
terium, cujus ex codice illa æ-
xarato ipsos descripsimus, situm
diœcesi Coloniensi, simileque e-
ar postea in ipso Ruperti cœno-
uitiensi reperimus, quod pene u-
ex omnibus tanti viri Operibus
Tom. VI.

ibidem superstes habetur. Deinde auctor librum suum tertium his terminat verbis: *Imminens S. Nicolai festivitas compellit nos sibi insistere, unde compellimur quartum distinguere, cujus ad hoc possumus prece juvari.* Porro S. Nicolaus patronus est vicini Tuitio Brunvillariensis monasterii, quocum magnam haud dubium consuetudinem habebat Rupertus. Demum certum est hoc de argumento Opus aliquod a Ruperto compositum fuisse, ut discimus ex Anselmi Havelbergensis Epistola ad Abbatem Husbergensem, qui occasione Petri cujusdam, Canonici regularis, gratia majoris perfectionis ad monachos transvolantis, ejusdem argumenti lucubrationem ediderat. Hanc enim ille refellere cupiens, magno cum contemtu sic de Ruperto effatur: *Porro nescio cujus Roberti cujusdam doctrinam adnectis, cujus auctoritas, quia in Ecclesia ignoratur, ea felicitate contemnitur, qua probatur.* Huc usque observatio prævia.

Epistola ad Liezelinum Canonicum, qua ratione Monachorum Ordo præcellit Ordinem Clericorum, edita est sub nomine *Roberti* in Martene & Durand Thesauro novo Anecdotorum Tom. I. pag. 285. & novum argumentum subministrat, *Dialogos* modo dictos esse Ruperti Tuitiensis, id quod miror ab illis Duumviris esse prætermissum.

Memorantur tamen ejus quædam nondum edita, ut sunt: *Opus ex libris Regum de glorioso Rege David*, quod ipse adducit in præfatione ad librum de divinis officiis: *Opusculum trium libellorum sub Dialogo Judæi & Christiani de sacramento fidei*, memorat una cum priore Anonymus Mellicensis c. 117. *Epistolarum lib. I.* Trithemius cap. 365. *Sermones* & *Carmina varia*, scil. *Vitam D. Augustini*, *Vitam S. Odiliæ virginis*, *Cantus ecclesiasticos de S. Severo confessore*. Witlichius in præfatione Apologiæ p. 93. & Declamatione p. 108. b.

Carminum libri IV. & *Hymni* lecti fuerunt Leodii ad S. Laurentium, teste

S Val.

Val. Andrea in Bibl. Belgica p. 805.

Exciderunt illi quædam contra Transſubſtantiationem, quæ Proteſtantes urſerunt, Pontificii vero vindicant. Vide Aub. Miræi Scholia ad Honorium Auguſtodunenſem IV. 26. p. 92. Bulæum Hiſt. Univerſ. Pariſinæ tom. II. pag. 714. Bellarminum de Sacramento Euchariſtiæ III. 11. & 15. nec non de Scriptoribus Eccleſ. Pagium ad a. 1111. n. 9. Rich. Simonem Hiſt. Crit. N. T. p. 389. ſeqq.

Ruricius, Gallus, nobili genere natus, duxit Iberiam illuſtri ſtirpe, quibus Epithalamium ſcripſit Sidonius Apollinaris. Poſtea ſeculo renunciavit, factus a. 484. Epiſcopus Lemovicenus, mortuus eſt a. 507. Exſtant ejus *Epiſtolarum libri II.* (a) primum editi a Caniſio Lect. Antiquarum tom. V. p. 459. in edit. Baſnagiana tom. I. p. p. 369. Deinde prodierunt in Bibl. PP. Pariſina 1654. tom. II. p. 369. & in duabus ſequentibus. Baluzius editionem novam promiſit, ſed præſtare non potuit. Vide pluribus Hiſtoriam Galliæ literariam tom. III. p. 49. Circa Chronologiam variat Gallia Chriſtiana tomo II. p. 501. ſ.

Nomina eorum, ad quos Ruricius literas dedit.

Æonio Epiſc. I. 15. II. 8. 15.
Agricolæ, II. 31.
Albino Presb. II. 45.
Ambroſio Epiſc. II. 43.
Apollinari, II. 25. 40.
Aprunculo, II. 48. 54. 55. 56. 57.
Baſſulo Epiſc. I. 7.
Cæſario Epiſc. II. 32. 35.
Capilluto Epiſc. II. 20. 30.
Celſo, I. 12. 13. 14.
Cenſurio Epiſc. II. 50.
Cerauniæ, II. 14. 49. v. infra Namacio.
Claro Epiſc. II. 63.
Conſtantio, II. 23. 42.
Coronopio Epiſc. II. 6.
Elafio, II. 7.
Eonio, vid. Æonio.
Eracliano, II. 29.
Eudonio & Melantiæ, II. 38.
Eufraſio Epiſc. II. 21. 28.
Fauſto Epiſ. I. 1. 2.
Fœdamio & Vilico, II. 13.
Fredario, I. 11.
Geſperio, I. 3. 4. 5.
Hiſpano, II. 45.
Joanni, II. 47.
Leontio, II. 41.
Lupo, I. 10.
Namacio, II. 5. 61.
Namacio & Cerauniæ, II. 1. 2. 3. 4.
Nepotiano, I. 6.
Ommacio, I. 18. II. 27.
Parthemio & Papianillæ, II. 36.
Pet.... II. 37.
Pomerio, I. 17. II. 9.
Præſidio, II. 11. 12. 52.
Ruſtico, II. 19. 53.
Sancto, II. 18.
Sedato Epiſc. II. 17. 33. 34.
Severo. II. 58.
Sidonio Epiſc. I. 8. 9.
Sidonio, Videnti, I. 16.
Stephano, II. 51.
Sthoracio, S. Stauracio, II. 59.
Taurencio vel Turencio, II. 16. 46.
Vero, II. 22.
Victorino Epiſc. II. 39.
Vittameno, II. 60. 62.
Voluſiano, II. 64.
N. N. II. 10. 24. 26.

Addimus hic quoque Catalogum eorum, qui inter Epiſtolas Fauſti Regienſis ad Ruricium noſtrum ſimul ſcripſerunt. Exſtant autem illæ Epiſtolæ tom. I. Caniſii p. 343. edit. novæ.

Cæſarius, 18.
Eufraſius, 15.
Græcus, 10.
Sedatus, 13. 14. 19.
Turentius, 12.
Victurinus, 11.

Ruſſellus vel *Roſſellus*, Theologiæ Doctor Anglus, poſt Epiſcopus Lincolnienſis, Conſiliarius Regius, & ſummus Angliæ Cancellarius, floruit a. 1484. Scripſit *in Cantica Canticorum*, &

(a) Non XI. ut mendoſe legitur apud Ittigium de Bibliothecis Patrum p. 113.

oteſtate Summi Pontificis & Im-
s. Pitſeus de illuſtribus Angliæ
r. Append. Centur. IV. 30.
icanus, Italus, Ord. Prædicato-
ab initium ſec. XVI. typis edi
: *Teleſphori Cuſentini Eremitæ a.*
lari Prophetias. Venet. 1516. Jac.
de Scriptoribus Ord. Prædicato-
om. II. p. 34. Vide infra ſub *Te-*
. * *Teleſphori Cuſentini Prophetias*
men redegit tantummodo; idque
emum 1486. præſtitit. Epitomis
ujuſce editionem tertius alius ex
Fratrum Eremitarum curavit,
piſtola operi præfixa in editione
an. 1516. diſcimus. In hac epi-
ribitur author epitomis rem per-
nte annos fere ſeptuaginta. Hæc
has ab an. 1516. redduntur an-
5. Integer titulus ſeu exordium
eſt: *Liber de magnis tribulatio-*
n proximo futuris compilatus a do-
levoto presbytero & Eremita Teleſ-
e Cuſentia provinciæ Calabriæ col-
r vaticiniis novorum Prophetarum
& Merlini &c. *deinde abbrevia-*
V. Fratrem Ruſticanum. Debe-
: viro clariſſimo, & mihi olim,
indobonæ eſſem, noto, atque
Philippo Jacobo Lambacher a ſe-
ivitatis Vindobonenſis in ſua
eca antiqua Vindobonenſi civi-
otis pag. 166.
us, Epiſcopus Feſulanus, Dia-
Cardinalis a Vigilio Papa evul-
ſcripſit *Diſputationem de tribus*
r contra Vigilium Pontificem,
erſus eum damnationis ſenten-
unciaverat, illumque Diaconi
e privaverat. Cum autem Ru-
iſſa adjudicata ſit, priſtinæ et-
nitati reſtitutus eſt. Vide quæ
narrant Ferdinandus Ughellus
a Sacra (tom. III. p. 212.)
Ciaconii, & alii. Hæc Oldoi-
Athenæo Romano p. 594. Illa
io adverſus Acephalos exſtat in
o contra hæreſes Jo. Schardi,
5. in Hæreſiologia Heroldi, in
Scriptis Veterum de una perſona & duabus naturis in Chriſto, (Tig. 1572.) p. 140. b. & in Bibl. PP.

Ruſticus Elpidius, vide ſupra libro V. pag. 93.

Ruſticus, Epiſcopus *Burdegalenſis*, alii Narbonenſem vel Bituricenſem (*a*) dicunt, a. 450. Ejus *Epiſtolam* ad Eucherium Lugdunenſem edidit Sirmondus in annot. ad Sidonium Apollinarem Lib. II. Epiſt. 11. tom. I. Operum Sirmondi p. 900. Adde quæ Queſnellius annotavit ad Leonem Magnum p. 781. ſeqq.

Ruſtici, neſcio cujus, *Sacræ meditationes* MSS. ſunt in Bibl. Academiæ Lipſienſis Paullina, teſte Catalogo Felleriano pag. 173.

Rutgerus Epiſcopus *Trevirenſis*, circa a. 917. *Decretorum librum* collegit, quem in Synodo a Suffraganeis ſuis comprobari curavit, ut ex Trithemii Chronico Hirſaugienſi notavit Petrus Pithœus. Hæc Fabricius Bibl. Græcæ Vol. XI. p. 95.

Ruthardus, monachus Ord. S. Benedicti, monachus Fuldenſis & Hirſaugienſis, auditor Rabani Mauri & Walafridi Strabi, poſt obitum Haymonis a. 852. Epiſcopatum Halberſtadenſem recuſavit, *Geſta S. Bonifacii* AEp. Moguntini heroico verſu cecinit, *Regulam S. Benedicti Commentariis* primus illuſtravit, *Sermones* plures conſcripſit. Poſſevinus tomo II. Apparatus pag. 361. Schatenius Annal. Paderborn. lib. II. p. 143. Adde Noſtrum ſupra lib. XV. p. 213. & Hiſt. literaire de la France tom. V. p. 317.

Claudius Rutilius Numatianus, ſatis deſcriptus eſt a Fabricio noſtro Bibl. Latin. III. 13. & Monachis Benedictino-Maurianis in Hiſtoria literaria Galliæ tom. II. p. 70. Duo tantum monemus ex libro, quem poſteriore loco laudavimus: Prius, quod gente fuit Gallus, vel Toloſanus, vel, quod magis probabile eſt, Pictavienſis, id quod probatur ex lib. I. v. 208. ubi Palla-

S 2 dium,

(a) Gallia Chriſtiana neque inter Bituricenſes neque Narbonenſes locum habet.

dium, qui Pictaviensis fuit, *spem & decus generis sui* vocat. Alterum est, quod titulus Tribuni militum & Præfecti Prætorio fundamento solido destituatur.

Rutvvinus Saxo, vel etiam *Rutvvicus*, nescio quis: scriptorem vetustissimum vocat Paulus Langius in Chron. Citicensi p. 792. & quædam ex illius libro profert, dum tamen titulum non memoret. Quia vero in illa lacinia Libonotani, Camanni, Suardones, Cauritani, tanquam antiqui terræ Misnensis incolæ proferuntur, quos ante Erasmum Stellam, impostorem, nemo unquam inaudivit, recte conjicit Cl. noster Kreysigius, deceptum esse Langium a Stella, & Rutvvinum esse nomen fictum. (*a*)

Rycus Wichevvize, sacerdos Londinensis a. 1410. auctor Epistolæ ad Jo. Hussum, qnæ vulgo Wicleffo tribuitur, sed a sene ad puerum XI. annorum scripta esse non potuit, unde a nonnullis supposititia fuit credita. Legitur hæc Epistola in Operibus Hussi (ed. Norib. 1725.) tom. I. p. 126. Lasitii hist. Fratrum Bohemorum p. 223. Walpurgeri Husso combusto p. 56. Germanice in Riegeri hist. Fratrum Bohemorum vern. lingua scripta part. VI. p. 580. Adde VVilh. Seyfridi Comm. de Jo. Husso cum annot. Jo. Christ. Mylii p. 36. 37.

Hermanus Ryd de Reen, quæ patria ipsius fuit. Scripsit *Tractatum de vita & honestate Clericorum*, editum a VVolfgango VVissenburgio in Antilogia Papæ p. 606. 722. Ipse Tractatus constat capitibus novem, qui a literis initialibus *Hermannus* incipiunt. Et hoc indicant versiculi sub finem operis:

Nostræ scriptoris dant nomen initiales,
Est de Reen natus, Ryd ipse cognominatus.
1467 *Magdeburgi.*

Videmus igitur Reen esse patriam. Jo. VVolfius in Indice Lectionum Memorabilium hunc nostrum memorat, & addit annum 1480. in ipso autem opere nihil de eo habetur illo anno, sed potius sub a. 1460. tom. I. p. 864. & rursum ad annum 1467. p. 877. quædam inde excerpta leguntur.

LIBER XVIII.

S*Aba Malaspina*, vide supra sub Lit. M.

Joannes Sabadinus de Arientis, Bononiensis, sub initium seculi XVI. Ejus *Colloquium ad Ferrariam plebem* pro conjugio Lucretiæ Borgiæ (Alexandri VI. PP. filiæ) in Alphonsum primogenitum Ducalem Estensem, extat MS. in Bibl. S. Germani. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1139. * Quamquam unico illo opusculo a Fabricio hic indicato Sabadinus iste locum sibi vendicat in Bibliotheca scriptorum Latinorum, non uno tamen opere scriptoris titulum sibi promeruit; sed vernacula omnia dedit, quorum est titulus legendus apud Orlandi Bibliothecæ Bononiensis pag. 171.

Sabbatinus, Episcopus Genuensis, qui a. 876. Concilio Ticinensi, & anno sequente Ravennensi interfuit, scripsit *Epitaphium S. Syri*, quem ipse Genuam transtulerat. Ughellus Italia S. tom. IV. p. 841. Sopranus de Scriptoribus Liguriæ p. 251. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 491.

Sabbatius, vide infra *Servatius*.

Marcus Antonius Coccius Sabellicus, natus in Vico Varronis, ad Anienem (de quo loco Leander in descriptione Italiæ p. 224. & ipse Sabellicus libro ult. Enneadum) a Pomponio Læto vero, qui discipulos novo nomine mactabat, *Sabellici* nomine a patria vocatus est. In urbe Tiburtina scholam pene imberbis rexit, hinc autem Romæ sub Pomponio Læto profecit. A Venetis evocatus est, ut literas humaniores doceret, & historiam Reipublicæ conscriberet. Præterea Bibliothecæ Bessario-

(*a*) Vide librum vernaculum *die Obersæchsische Nachlese* parte III. p. 514.

Cardinalis præfuit. Utini quodocuisse tradit Syllabus historico-Jtinensium, teste Vossio. Mortuus 1606. Confer Vossium de histo-Latinis p. 669. Bælium in Lexico, em Fabricium Bibliothecæ Fabri-tomo II. p. 513. Petr. Anton. gnanum de viris illustr. Marsorum 220.

era ejus conjunctim prodierunt Ve-per Albertinum de Lisona, 1502.

ileensis eorum duplex est editio ervagium. Prior a. 1538. duobus 1. folio, quæ, teste Bælio, non *Enneades & decem libros Exemplo-* cum *Historica Synopsi* f. Casp. nis continuatione Enneadum usd annum 1538. continet. Plenior tera 1560. tomis IV. fol. cujus nta apponemus.

Tomo I.

apsodiæ historiarum ab orbe condito ides V.

Tomo II.

apsodiæ Enneades sex. Ultima Enesinit cum libro secundo. Prodieantea Venet. 1498. fol. per Berium & Matthæum Albanesotos. *um Venetarum ab urbe condita Detres, & quartæ libri tres*. Veneud Andream Toresanis de Asula, fol. de qua editione vide Jo. Fam l. c. p. 517. denuo prodiit editio nitida & emendata 1718. 4. sio Italica inter Historicos rerum arum tomo I.

Tomo III.

plementi libri XXIX. Est conti-Enneadum ex Paulo Jovio aliisectissimis scriptoribus depromta, ad a. 1559.

Tomo IV.

mplorum libri X. p. 6. Prodierunt, per VVolfg. Stœkkel 1512. fol. Thannerum 1514. fol. Argent. fol. Basil. 1541. 8. Germanice per M. Leonardum Brunner, aften VVormatiensem. Argent. fol.

De vetustate Aquilejæ & Fori Julii p. 201. *nec non Vicentinus Crater* f. *Urbis agrique Vicentini descriptio*, p. 541. Venet. 1502. Exstant etiam in Schotti Italia illustrata p. 51. 103. & Grævii Thesauro Italiæ tom. VI. part. 4. Apud Maittairium tomo I. p. 758. invenio hunc titulum: *M. Antonii Sabellici libri sex de Utini & Aquilejæ origine ac vetustate; carmen in munitionem Sontiacam, in cædem Sontiacam, in Carnicum incendium, in naufragantem divi Petri cymbam, de artium inventoribus, in natalem diem virginis Mariæ, in ejus progeniem, ad Nazareth ejus solum natale, de ejus virginitate &c. per Antonium*. 4. typis antiquis, sed sine anno.

De Venetæ urbis situ, libri III. p. 249. *De Magistratibus*, liber I. p. 278. *De officio Prætoris*, lib. I. p. 301. *De officio Scribarum Dialogus*, p. 313. *ut & ejusdem Genethliacum & Oraculum* (inter Carmina in Opp.) Venet. 1487. 1502. Habentur etiam in Schotti Italia illustrata p. 1. & Grævii Thesauro tom. V. part. 1.

De latinæ linguæ reparatione Dialogus, p. 319.

Epistolarum familiarium libri XII. pag. 337.

Orationes XII. p. 473.

Poemata varia, p. 529. *Elegiæ in natalem divæ Mariæ virginis* prodierunt Daventriæ, 1490. 4.

Annotationes in Plinium, cum Beroaldi & Politiani similibus prodierunt typis antiquis, in folio, sine mentione anni & loci, repetitæ in Lampadis Gruterianæ f. Thesauri Critici tomo I.

Interpretatio in Suetonii Cæsares prodiit in editione Suetonii Parisina 1512. folio.

Annotationes in Lucanum, Paris. apud Ascensium 1514. folio. * Interpretatio ejus in Suetonium multo ante prodiit, quam hic a Fabricio indicetur; nam est apud me ejusdem operis editio Veneta per Damianum de Gorgonzola an. 1493. die 29. Martii.

Marius Sabellicus de conjuratione Baja-

jamontis Theupoli MS. Romæ in Bibl. S. Crucis. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 194.

Sagacius vel *Sagacinus Mutus de Gazata*, unus ex civibus primariis Regiensibus, qui in turbis a. 1318. patria extorris ad Canem Grandem Scaligerum, Veronensium Principem confugit. Scripsit *Chronicon Regiense* usque ad a. 1353. qui ipsi fuit nonagesimus primus ætatis. Sed exemplum illius hodie mire laceratum adest, inde non nisi ab a. 1272. edidit Celeb. Muratorius S. R. Ital. tom. XVIII. p. 1. quum tamen ex iis, quæ nepos ejus ad a. 1353. scripsit, constet, gesta Attilæ & aliorum in eo memorata fuisse: ex quibus conjicit Muratorius, ab ipsis fortasse Romanorum temporibus opus hoc fuisse deductum. Reliqua ab anno 1353. 1388. adjecit *Petrus Mutus de Gazata*, qui se ipsum ejus pronepotem, alii vero scriptores, Guido Panzirolus & Bernardinus Gorius ex Franciscino nepotem vocant. Hic a. 1335. natus postea inter monachos Benedictinos S. Prosperi Regiensis cooptatus fuit, quum annos natus esset XIII. Dignitatem Abbatis consecutus est a. 1363. porro anno 1384. ab Urbano VI. Subcollector Apostolicus, & a. 1391. ab Ugolino Episcopo Regiense Vicarius Generalis assumtus est, mortuus tandem a. 1414. Omnia hæc debentur præfationi laudati Muratorii.

Guilielmus Saginetus, Gallice *Saignet*, miles circa a. 1420. Scripsit *Lamentationem ob cœlibatum Sacerdotum*, sive *Dialogum Nicænæ constitutionis & Naturæ ea de re conquerentis*, qui cum refutatione Joannis Gerson MS. est in Bibl. Basileensi. Opusculum autem Gersonis in operibus illius conjunctim editis invenies. Oudinus tomo III. p. 2325.

Saladinus de Esculo, Principis Tarantini Physicus circa a. 1163. Scripsit *Compendium Aromatariorum*, quod cum Operibus Joannis Mesne prodiit Venet. 1527. & 1581. fol. Hæc ex VVolfg. Justo Mercklinus in Lindenio renovato pag. 952.

S. Salaberga Abbatissæ Laudunensis vita edita est a Dacherio post opera Guiberti pag. 679. & Mabillonio seculo II. Benedictino p. 421.

Anonymi *Salernitani Paralipomena*, hoc est. eorum, quæ duobus seculis gesta & ab aliis omissa sunt, enarratio, ab a. 760. 960. habetur tomo II. rerum Italicarum Muratorii parte 2. p. 159. cum annotationibns ejusdem Muratorii.

Salica Lex, a Francis Orientalibus in pago *Salageve* habitantibus lata: qui pagus inter Salam Franconicum & Mœnum situs est, unde geographicam illius delineationem invenies in mappa, quam Jo. Fridericus Schannat Traditionibus Fuldensibus a se editis adjecit. Adde hic Jo. Frid. VVeidleri de natali solo Legis Salicæ disquitionem, VVitteb. 1736. editam, ubi & alias de origine hujus vocis sententias adfert & dijudicat: item Orationem Henrici Cocceji de Lege Salica Heidelbergæ habitam, & postea sæpius excusam. Auctores hujus Legis, ut ex præfatione constat, fuerunt varii. Primi fuerunt Rectores quatuor provinciarum in Germania, VVisogast, Bodogast, Salogast & VVindogast, adhuc gentiles, qui prima illius rudimenta jecerunt. Quum vero in illa quædam decisa essent religioni christianæ contraria, reges Francorum Clodoveus, Theodericus, Chlotarius & Dagobertus per alios viros illustres eam in meliorem formam redegerunt. Reliqua, quæ ad historiam illius pertinent, ab illis auctoribus requirantur, qui historiam Juris & Legum Germanicarum dederunt. Nos pro instituto nostro de editionibus solliciti sumus. Primus cum cæteris Legibus Germanicis edidit Basilius Joannes Heroldus, Basil. 1557. fol. Sequitur Jo. Tillius, qui cum aliis item Legibus vulgavit, Parif. 1573. quæ editio ex Codice per Carolum M. emendato prodiit, & vocabulis Germanicis f. Malbergis destituitur. Postea Franciscus Pithœus hanc Legem correxit, & additi-

ario auxit, quam edidit Frid.
gius primo separatim Pari-
. 4. deinde in Codice Legum
, Francof. 1613. fol. & ex hac
Goldastus tomo III. Constitu-
nperialium. Porro eam dedit
us Bignonius ex autographo
n Glossario illius, & annota-
iis, Formulisque Marculfi ad-
if. 1665. 8. Sequitur Stepha-
ius, qui eandem inter Capi-
gùm Francorum edidit, cum
codicibus antiquissimis colla-
que omittendus est Godefridus
nus, qui a Joan. Jacobo Chif-
atus, editionem Heroldinam,
omissam revocavit, eamque
ssario suo & dissertatione de
Legum Salicarum Antvver-
4. in lucem produxit. Pal-
iquis omnibus præripuit Jo.
Eccardus, qui aliquot Codi-
S. usus, has Leges denuo sub
revocavit, varias earum edi-
codices sollicite contulit, &
tario sat luculento illustravit,
ræcipue voces germanicas ety-
illustrat; qua in re multum
titit, si quædam excipias, in
paullo audaciorem exhibet.
Eccardo debetur notitia editio-
am huc usque attuli. Editus
Francofurti & Lipsiæ, sumti-
lai Foersteri, Bibliopolæ Han-
, 1720. fol. Addita sunt ab Ec-
ria: 1. *Additiones variæ* ad
em annis sequentibus a Ludo-
, Pipino & Guidone Italiæ re-
ttonibus, Henricis & aliis fa-
83. 2. *Lex Ripuariorum*, cum
ous Caroli M. p. 204. 3. *For-
quæ*, quas Mabillonius *Alsati-*
, Eccardus *Sangallenses* ma-
232. 4. God. Guil. Leibnitii
Origine Francorum, cum an-
bus Eccardi, p. 247. 5. *Anna-
ici* a Theoderico Ruinarto con-
Gregorio Turonensi additi, p.
*nendationes in Otfridi Paraphra-
eliorum*, quas ex Codice Vaticano exscripsit Fridericus Rostgaard. Tandem postremum Leges Salicas edidit Petrus Georgisch in Codice Legum Veterum, Halæ 1739. 4. Neque hic silentio prætereundus est Vir Celeb. Jo. Guilielmus Hofmannus, quem fata nobis nuper admodum mature eripuerunt. Is libris duobus *Observationum Juris Germanici*, Lipf. 1738. 8. editis, varia quoque Legis Salicæ loca ex lingua Germanica feliciter explicavit.

* Omissam hic esse descriptionem editionis legis Salicæ a Joanne Schiltero Argentoratensi paratæ, quam vir alter doctus perfecit, Joannes Frikius præfatione illustravit, & Joannes Georgius Scherzius in universitate Argentoratensi professor inseruit in volumine II. Thesauri antiquitatum Theutonicarum Ulmæ 1727. in fol. Expressa est editio ista ad vetustissimum codicem Regium; tum adduntur variantes ex editione Heroldi, & codicis Guelpherbitani. Subjiciuntur viri cujusdam docti adnotationes. Succedit lex Salica recentior emendata, & promulgata jussu & authoritate Caroli Magni cum notis Francisci Pithoei, Hieronymi Bignonii, & Stephani Baluzii. Hanc equidem editionem utpote splendidam, & accuratam præteriisse pigeret.

Bartolomæus de Saliceto (de quo hic acturum sese Fabricius spoponderat, nec fidem ejus exolvit author supplementi) Bononiensis Richardi Saliceti juris scientia ætate sua clari ex fratre nepos ob eminentem juris scientiam *Monarcha juris* appellatus docuit Patavii, Paduæ & Bononiæ, authorque fuit ut Ferrariæ juris schola publica institueretur, in qua & docuit. Obiit anno 1412. die 28. Decembris. Videndus de illo Pancirolus de clar. leg. Interpret. lib. 2. cap. 78. Scripsit *commentarios in codicem Justiniani* cui operi solidis 18. annis incubuit. Prodiit Mutinæ 1475. & 1476. Venetiis 1483. Scripsit pariter *& in Digestum vetus* Brixiæ 1499. *Consal-*

ſultationes varias Venet. an. 1378. fol. In collectione Veneta Zileti tom. 6. par. 2. extat opuſculum ejus *de mora & ejus effectibus*. Ejus *de uſu Feudorum* librum unum laudat Trithemius de ſcriptor. Eccleſ. pag. mihi 335. Ejus Repetitio l. ſemel mora ff. 50. ma. prodiit Senis per Henricum Hæolem 1495. Bartholomæi de Saliceto conſilium ſuper facto ſchiſmatis pro Urbano VI. extat in MS. codice Feliniano num. 224. Conſilia Papiæ 1489. Repetitiones in Conſilia Baldi Papiæ 1489.

Salimbenus de Salimbenis, de Grenonis, Parmenſis, Ord. Minorum Theologus, & in optimis literis verſatus, circa a. 1280. Scripſit *hiſtorias ſui temporis & Chronicon Italiæ* uſque ad annum 1280. Alii *Chronicon Parmenſe* vocant. Poſſevinus tomo II. Apparatus pag. 370. VVillot Athenæ ſodalitii Franciſcani p. 321. VVaddingus de ſcript. Ord. Minorum.

Saliphilax, natione Britannus, quem Balæus ex vetuſtiſſimo Bardorum genere fuiſſe credit. Ajunt eum circa a. 960. *De genealogia Regum Britannorum* ſcripſiſſe. Balæus Cent. II. 29. Pitſeus c. 144.

Salisburgenſe Chronicon a nato Chriſto uſque ad a. 1389. edidit Hieron. Pez tomo I. Scriptorum Auſtriacorum p. 314. Aliud a S. Ruperto ad a. 1495. idem tomo II. pag. 427. Tertium Raymundus Duellius Miſcell. II. p. 130. Chronicon duplex vernaculum, Hahnius Collect. tomo II. p. 766. Monumenta Salisburgenſia Caniſius tomo III. part. 2. p. 263. Diplomata Salisburgenſia & Laureacenſia Jo. Petrus de Ludevvig tom. II. Scriptorum Bambergenſium p. 347. Anonymus Poeta de ordine comprovincialium Epiſcoporum Salzburgenſium, Ratisbonenſium, Friſingenſium, Pataviensium & Sabionenſium, editus eſt a Mabillonio in Analectis p. 346. & Pezio tomo I. p. 8.

Salla (rectius *Saba*) *Malaſpina*, vide ſupra lit. M.

Salomon, Baro *a Ramſchvvag*, primum Monachus, poſt a. 891. Abbas S. Galli, demum a. 893. Epiſcopus *Conſtantienſis*, qui a. 895. Concilio Triburienſi interfuit, obiit a. 919. Ejus *Carmina quædam* ſuperſunt edita ab Henr. Caniſio Lect. Ant. tom. II. part. 3. p. 235. & in Bibl. PP. max. tom. XVI. p. 1300. Scripſit quoque *Lexicon*, opus grande, *de ſeptem artibus liberalibus* lib. I. *Epiſtolas* ad diverſos, *Sermones* & varios Tractatus. Trithemius de viris illuſtribus Germaniæ p. 7. Jod. Mezlerus de viris illuſtr. S. Galli I. 62. II. 16. Poſſevinus tom. II. Apparatus p. 377. Hiſt. literaria Galliæ tom. VI. p. 164.

Salomon, *Toletanus* archipresbyter, circa a. 1077. Scripſit libellum *de virginitate S. Mariæ Dei genitricis*, niſi forte tantum deſcriptoris munus ſuſtinuit. Nam notitia illius ex ſola libelli ſubſcriptione habetur. Nic. Antonii Bibl. Hiſpana Vetus VII. 1. n. 9.

Salonius, Eucherii Epiſcopi Lugdunenſis filius, in Monaſterio Lirinenſi educatus, Salviano & Honorato Maſſilienſibus nec non Vincentio Lirinenſi præceptoribus uſus. Factus deinceps Epiſcopus non Viennenſis, ut vulgo credunt, nec Genuenſis, ſed Genevenſis. Ab eo edita eſt *Expoſitio myſtica in Parabolas Salomonis & Eccleſiaſten*, per modum dialogi inter ipſum & Veranium fratrem. Prodiit ſeorſim Haganoæ 1532. 4. ex officina Jo. Secerii, inſerta deinde Micropresbytico, Orthodoxographis Heroldi & Grynæi, nec non Bibliothecis Patrum. Scripſit quoque cum fratre laudato *Epiſtolam* ad Leonem Magnum, quæ in Epiſtolis hujus exſtat, nec non tom. IV. Conciliorum p. 1038. Plura dabunt Aub. Miræus de ſcriptoribus Eccleſ. c. 90. & Hiſtoire literaire de la France tom. II. p. 433. Phil. Elſſii Encomiaſticon Auguſtinianum pag. 616. Poſſevinus tomo II. Apparatus pag. 396. Gallia Chriſtiana tomo IV.

.*24. Tillemontius tomo XV. p.

;ator *Cremonensis*, a patria sic di- monachus Cassinensis circa a. 1410. it *Philosophica*, & quædam in Ari- :m *Commentaria*. Arisii Cremona :a tom. I. p. 221.

vatus, alias *Salvianus*, presbyter ;nus, sec. XII. Scripsit *Vitam S. ni Sauriensis presbyteri*, a. 1146. ᵭi, quam promiserat Andr. Re- is, edidit vero Jo. Bollandus d. 31. rii, tom. II. p. 1131. Nic. Anto- Bibl. Hispana Vetere VII. 14. n. 78. *vianus*, Presbyter Massiliensis, Tre- , vel certe in Gallia Belgica, na- educatus, mature uxorem duxit, liam Hypatii & Quietæ filiam, que filiam Auspiciolam suscepit, tature quoque, & quidem acce- illius consensu, ab uxore se se- it, pro more illorum temporum, se Christum in cœlibatu melius posse credebant. Credibile est, postea in monasterio Lirinen- fisse, id quod Auctores histo- terariæ Gallicæ tom. II. p. 519. probatum dederunt. Tandem yter Ecclesiæ Massiliensis fuit, atenarius, vel eo major, obiit a. 496. Opera ejus hæc nota

De gubernatione Dei, occasione ir- onis gentium septentrionalium in m & alias regiones, quod et- *de Providentia* inscribitur. Ver- allica Francisci de Belleforest MS. Bibl. Regia Parisina. Bern. de :faucon Bibl. Bibl. MSS. p. 794. Gorsii S. J. impressa Paris. 1655.

Ad Ecclesiam Catholicam, sive *con- varitiam*, in quo sub Timothei ne latere voluit, cujus rei i- alvianus epist. 9. rationem red- Anglice & Hispanice vertit Jose- Gresvvellus Soc. Jesu, Audomari

Epistolæ VIII. quibus additur no- d Salonium scripta, & libro *Tom. VI.*

contra Avaritiam præmissa.

Edita sunt hæc Opera primum a Jo. Alexandro Brassicano, Basil. 1530. fol. Romæ, apud Manutium 1564. fol. cum Maximo Taurinensi, Paciano & Sulpicio Severo per Petrum Galesinium, Paris. 1570. 1575. 1594. 8. Succedit cura Petri Pithœi Paris. 1580. 1545. 1648. 8. & cum scholiis Brassicani excerptis, ibid. 1608. 12. Cum scholiis marginalibus & annotatione consensus sanctorum edita sunt a Jo. Theodoro Macherentio, Jesuita, Augustæ Trevirorum, 1609. 4. Porro manum Salviano admovit Conradus Rittershusius, qui ipsum Altorf. 1611. 2. tomis 8. vulgavit, cum annotationibus suis, quibus accesserunt Norib. 1623. 8. exiguo volumine annotationes Joan. Weitzii, Tobiæ Adami, Theodori Sitzmanni & Jo. Alex. Brassicani. Editio Rittershusii Francofurtensis 1611. & alia Norimb. 1623. nullæ sunt, quamvis in Historia literaria laudata ponantur. Nam Bolduani fides vacillat, quia paucissimos libros ipse vidit, quos adfert, & a. 1623. tantum quædam annotationes adjectæ sunt. Interea Salvianus etiam in Bibliothecas Patrum translatus est, & Jacobus Merlo Horstius eundem in septem Tubis Orbis Christiani Colon. 1635. 4. loco septimo recudi jussit. Tandem Stephanus Baluzius ad Codicem Corbeienſem & duos Colbertinos recensuit Salvianum & edidit Paris. 1663. & 1669. 8. tertiæ editioni adjecit Vincentium Lirinensem, & annotationes in utrumque. Hujus autem & omnium aliorum annotata recuderunt cum Salviano & Vincentio Bremenses a. 1688. 4. *Gallice* vertit P. Bonnetus, Paris. 1701. 12. Journal. des Scavans 1702. p. 299. Libros de providentia & de avaritia Drouet de Maupertuis. Journal des Scavans 1702. p. 300. Memoires de Trevoux 1702. p. 54. 1711. p. 1993. Deperdita ejus hæc narrat Gennadius de viris illustr. c. 67. *De bono virginitatis* ad Marcellum Presbyterum lib. III. Pro *eorum*

(librorum de gubernatione) *satisfactione* ad Salonium Episcopum libr. I. Tillemontius tomo XVI. p. 193. recte *Apologiam* vocat. (a) *Expositionis extremæ partis Ecclesiastici* ad Claudium Episcopum Viennensem libr. I. *Hexaemeron* versu, lib. I. Fabricii nostri conjectura est, fortasse illud esse, quod sub Tertulliani nomine exstat. *Homilias* multas Episcopis factas & *de sacramentis* ad populum. Adde Trithemium c. 175. Alios deperditos recenset Phil. Elssius in Encomiastico Augustiniano p. 607. *Expositionis extremæ partis Ecclesiastes* (legendum *Ecclesiastæ*) *ad Claudium Episc. Viennensem: Anticimenon lib. 3. in quibus continentur quæstiones Veteris & Novi Testamenti, de locis in speciem* (ita legendum, non *in specie*) *inter se pugnantibus, per interrogationem & responsionem*. Sed falsus est in his Elssius, quum nemo fide dignus scriptor Salviano talia unquam tribuerit. Male idem, qui libros *de avaritia & ad Ecclesiam Catholicam* diversos esse judicat. *Sermones II. de passione Domini* sub nomine Salviani sunt Romæ in Bibl. Sfortiana. Vide Nic. Comneni Prænotiones mystagogicas p. 240. * Tertia Baluzii editio anno 1669. in 8. adornata recusa est non ante multos annos Venetiis. Ac tandem *Salviani Massiliensis Episcopi* (lege Presbiteri) *Concordantiæ Operibus ejus adnexæ dispositæ cura, & studio Demetrii Barbulii* prodierunt Pisauris anno 1729. in 4.

Salvius de Bario, a patria, urbe Apuliæ, dictus, aliis *Saulus*, Ord. Prædicatorum, Episcopus Salpensis ab a. 1264. ad 1274. Scripsit *Sermones de tempore & Sanctis*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 674. Altamura p. 133.

Linus Colucius Salutatus, Cancellarius Florentinus. Ejus *quatuor Epistolas* tempore schismatis scriptas 1. ad Cardinales Gallicos, 2. Petro de Corsinis Cardinali, 3. Marchioni Brandenburgensi, 4. Innocentio VII. in Cœnobio Angelorum apud Florentiam invenit Mabillonius, quod ipse refert in Itin. Italico pag. 168. Vide Collutius.

Salustius, Cancellarius Episcopi Genuensis, circa a. 1098. *de translatione S. Fructuosi* scripsisse memoratur a Fabricio nostro, sed non memini, tale quid mihi tam multa volumina pervolventi occurrere.

Salutaris, dubium an viri, an vero scripti nomen. *Poetam* vocat Flacius in Poematibus veteribus de corrupto Ecclesiæ statu pag. 416. & Barthius Advers. XIV. 4. Leyserus autem in historia Poetarum medii ævi p. 2058. titulum poematis esse statuit, quod inscribitur *Salutaris*. Edita sunt Excerpta quædam a Flacio l. c. Joachimo Ursino in Speculo Jesuitico p. 218. Christiano Daumio post Disticha Catonis, Cygneæ 1662. editis p. 199. editionis 1672. pag. 217. Integrum autem ex MS. Codice Helmstadiensi edidit Polycarpus Leyserus, loco allegato.

Salvus, Abbas *Alveldensis* monasterii in Navarra, obiit a. 962. Scripsit *Regularem libellum pro sanctis virginibus*, cujus Codicem MS. viderunt Phil. Labbeus & Nic. Antonius: item *Hymnos, Orationes, versus ac missas*, quæ periisse videntur. Confer Nic. Antonii Bibl. Hispanam Veterem VI. 14. n. 348. seqq. & Vitam ejus, quæ post Ildephonsum

(a) Hunc titulum viri docti non satis recte intellexerunt. *Satisfactio* hoc loco idem est ac defensio, qua scilicet satisfacit auctor objectionibus adversariorum. Sed depravatio loci viris doctis imposuit: Interferunt enim Codices vocem *merito*, & legunt, *pro eorum merito satisfactionis*, alii *pro eorum præmio*. Accedit alia significatio, qua verbum *satisfacere* illis temporibus denotabat se excusare, cum gestu & verbis in humilitatem compositis veniam errorum rogare. Exempla præter Cangium habent Torrentius ad Suetonii Cæs. c. 73. Marcellus Donatus ad Tiberium c. 27. Ipse Salvianus lib. I. contra avaritiam p. 27. edit. Rittershus. sic adhibet. Fuerunt igitur fortasse, qui quædam durius dicta pessime interpretarentur, ipsumque hoc nomine apud Episcopum deterreat. Quapropter Salvianus Episcopo satisfecit, h. e. eundem humiliter rogavit, ne quid a se malo animo scriptum esse existimaret.

e scriptoribus Eccles. legitur p.
t. Fabricii.
ıs *Cassetta*, Panormitanus, Ord.
ıtorum, Florentiæ primum Bac-
:us, post Theologiæ Magister pro-
a. 1448. In Siciliam redux va-
holæ & conventuum regiminis
ibus functus. Diffinitor fuit & a.
Procurator ordinis Generalis,
er Palatii apud Sixtum IV. a
iam in Germaniam Legatus mis-
: porro Inquisitor, & tandem
:r ordinis, obiit a. 1483. Scri-
ım S. Vincentii Ferrerii, *Epistolas*
:rsos, *Acta inquisitionis*, *Acta Le-*
Germanicæ. Confer Art. Mon-
Bibl. Siculam tom. II. p. 207.
ıetif de Sriptoribus Ord. Prædi-
n tom. I. p. 859. Hier. Ragusa
Siculorum p. 251. Altamuram
Giornale de' Letterati d' Italia
KXI. p. 407. * Prætereunda non
ı, quæ de hoc viro scripsit Jaco-
ɔlaterranus in suo Diario Roma-
an. 1481. *Salvus Siculus celebris*
iæ professor, qui plures annos sacri
:ci Palatii magister fuerat, & in
suo Prædicatorum magnæ auctorita-
gratiæ; eodem die nempe vigilia
les in generali Religiosorum sui
Concilio, quod Romæ apud Miner-
celebratum consensu omnium ge-
designatur..... vacabat tunc ea
obitu Leonardi Mansueti Perusini
:gerrimi, & subtilissimi Theologi,
lo ante Romæ diem obierat.
ıs de Merano Jurisconsultus Par-
, cujus consilia extant in MS.
Felini 419. una cum consiliis
e Saxoferrato.
irus, Episcopus Asturicensis,
Historiam seu *Chronicon* ab a.
985. quæ cum Isidoro, Idacio,
no & Pelagio Ovetensi edita est
:ntio Sandovalio, Episcopo Sal-
:nse, Pompejopoli 1613. 1634.
:ctor vixit circa a. 1020. Nic.
ıs Bibl. Hispana Vet. VII. 1. n.
nus tomo I. p. 1794.
m Bardinus, Ord. Carmel. cir-

ca tempora Concilii Basileensis. Ejus *Sermo* ad Pontificem & alii sunt in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 114.

Samson de Calvomonte scripsit *Abbreviationem Summæ Hostiensis in Decretales*, quæ MS. est in Bibl. S. Benigni Divionensis & S. Victoris Parisiensis. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1287. 1375.

Nescio an idem sit *Petrus Samson*, cujus *Quæstiones Dominicales & Distinctiones in Decretales* in Bibl. Gemmeticensi & S. Albini Andegavensis obvias memorat idem p. 1211. 1227.

Samson Cordubensis, Ecclesiæ S. Zoili ibidem Rector, vixit a. 863. & obiit anno ejus seculi nonagesimo. Scripsit pro se *adversus Hostigesium Malacitanum præsulem*, qui Saracenis artes ad Christianos opprimendos suggesserat: item *adversus hæresin Anthropomorphitarum*. Confer Nic. Antonii Bibl. Hispanam Veterem VI. 7. n. 140. s. Possevini Apparatum tomo II. p. 397.

Samson Demeta, h. e. ex provincia Glamorganensi oriundus, monachus & Abbas in monasterio illius provinciæ, tandem Archiepiscopus Dolensis, vixit a. 567. & librum *de patientia in adversis* scripsit. Lelandus c. 43. Balæus Centur. I. 62. Pitseus cap. 55. Vitam ejus scripsit Baldericus Archiepiscopus Dolensis, quæ exstat apud Mabillonium Sec. I. Benedict. p. 165.

Samson Dolensis, vide modo *Demeta*.

Samson Doroverniensis, Ord. S. Benedicti monachus Cantuariæ ad fanum Salvatoris, a. 1170. Scripsit *Homilias & Opuscula*. Balæus Centur. X. 58. Pitseus c. 229. Lelandus c. 219.

Samson de Insula, Malchum de vita Pythagoræ interpretatus est, quod opus MS. exstat in Bibl. Ambrosiana Mediolanensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 520.

Samson Malusvicinus (Mauvoisin) nobili genere, Archidiaconus, Præpositus, Decanus, tandem Episcopus Carnotensis circa a. 1140. Scripsit *Epistolas* ali-

aliquot, quarum *una* legitur in Operibus S. Bernardi, *duæ* tom. V. Miscellaneorum Baluzii. Liron Bibl. Chatraine p. *62*.

Samson Remensis contra Petrum Abailardum scripsit, MS. in Bibl. Vaticana. Montfaucon l. c. p. 139.

Samuel, Beulani vel Benlani presbyteri ex Læta conjuge filius, in Northumbria natus, floruit a. 640. & *Annotationes in Nennium*, nec non *de gestis Regis Arturi apud Scotos* scripsit. Lelandus c. 48. Balæus Centur. I. 77. Pitseus c. 640.

Samuel de Cassinis, Ord. Fratrum Minorum Reg. Observ. provinciæ Januæ, edidit *Librum Isagogicum in apices Scoti ad investiganda Aristotelis principia*. Venet. 1493. *Librum Isagogicum continentem libros septem Logicales*, Mediol. 1495. 4. *Librum tertium Isagogicum ad Physicos apices assequendos*, ad Julium II. Pontif. Cunei ad Pedemontes, sine anno impress. *Comment. in octo libros Physicorum*, ibid. *Varia opuscula*, Venet. 1502. 1503. *Argumentationes contra Mag. Damianum Crassum de Ripolis Ord. Prædicat. circa modum loquendi*; *Quæstionem ab eo disputatam in Universitate Ticinensi, circa Joannis Evangelistæ consanguinitatem aut fraternitatem cum Christo Domino*: *Apologiam pro Nicolao de Lyra, contra Jo. Viterbiensem Ord. Præd. de Genealogia Salvatoris*: *Quæstionem de immortalitate animæ*. Mediol. 1498. Hæc Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 313. 314. Adde Sopranum de scriptoribus Liguriæ p. 252. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 493. * Nescio an in complexione variorum opusculorum, de qua hic, contineatur illud, quod ob suam singularitatem hic merito indicandum duxi, notitiamque ejus mihi comparavi ex Nevizani Sylva Nuptiali lib. 1. pag. 38. edit. Lugdunensis an. 1526. *Samuel de Cassinis in tractatu, quod non est possibile aliquam mulierem, licet sanctissimam recipere stigmata prout habuit S. Franciscus*. Aliud etiam opusculum Samuelis indicat idem Nevizanus his verbis fol. 219. *F. Samuel contra F. Vincentium*.

Contra hunc Samuelem scripta reperi opuscula duo; alterum in indice MSS. Vaticanorum num. *466*. *Picus Mirandulanus pro Hieronymo Savonarola contra Samuelem Cassinensem*; alterum vero indicat id qui supra Nevizanus in Sylva Nuptiali lib. 5. fol. 214. his designatum *Dodus in sua apologia contra F. Samuelem*.

Samuel, qui vulgo *Marocchianus* cognominatur, (*a*) Judæus, Fessanus patria, a. 1085. Toleti ad fidem Christianam conversus. Scripsit arabice *Historiam concertationis cum Albucabelo Mohammedanorum magistro*, quæ etiam Latine prodiit: *Epistolam ad R. Isaacum de vana Messiæ apud Judæos expectatione*. Hæc ab ipso, cum adhuc Judæus esset, scripta est, qua optat, ut majores caput LIII. Jesaiæ ex Codice Sacro, æque ut Prophetam de vita, sustulissent. Epistola hæc in Latinam & alias linguas conversa & sæpius impressa est. Prima editio prodiit Antverpiæ 1486. de reliquis consulenda est Wolfii Bibl. Hebraica tom. I. p. 1099. tom. III. p. 1100. seqq. Adde Possevini Apparatum tomo II. p. 379.

Samuel Tajo, vide infra *Tajo*.

Sancii Ballerici in Philosophiam Commentarii exstant Romæ in Bibl. Ottoboniana. Montfauconius Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 189. Additur, scriptos esse tempore Leonis X. a. 1517. quod de exscriptore, non auctore, intelligo.

Sancius Aragoniæ Infans, Jacobi Regis cogn. Victoris filius, Ecclesiæ Toletanæ Præsul, scripsit *Litanias & Hymnos in laudem Genitricis Dei Mariæ*. Occisus fuit a Mauris a. 1275. Hippol. Marraccii Bibliotheca Mariana tomo II. p. 351.

Sancius de Besaran, monachus coenobii

(*a*) In titulo editionis Argentinensis a. 1523. dicitur *Magister Synagogæ, quæ est in Subjulmeta in regno Marochiano*.

ominicanorum Oscensis, Fidei
· generalis, & provinciæ Arago-
ior provincialis, circa a. 1430.
t *adversus Arnaldi Villanovani er-*
prout testes sunt Franc. Diagus
Aragoniæ I. 25. & Vincentius
Hist. Aragoniæ V. 42. Nicol.
ius Bibl. Hispana Vet. X. 3. n.
ac. Quetif de Scriptoribus Ord.
atorum tom. I. p. 771.
ius Porta, Cæsaraugustanus, ibi-
onachus Dominicanus & Profes-
S. Palatii Magister a Benedicto
creatus, obiit a. 1429. Ejus sunt
vinum, ac proinde inæstimabile,
omnium, quæ hucusque de Chri-
virgine scripta sunt, Mariale. Va-
1512. Lugd. 1514. 1517. 4. 2.
ale, seu Sermones de Sanctis. Ha-
1517. 4. *Sermones de tempore*,
1500. 4. *& Introductiones sermo-*
in Sermones tum de tempore, tum
ctis. Omnia hæc Opera prodie-
Lugd. 1517. 4. Hæc Antonius in
Hispana Vet. X. 3. n. 108. seq.
ac. Quetif de Scriptoribus Ord.
atorum tom. I. p. 779. Altamu-
. 170. Hippolytum Marraccium
I. p. 352. *Opus Concionatorium*,
aganoæ 1500. fol. prodiit, asser-
Nordhusæ in Bibl. S. Blasii.
us de Ull, vel *Ul*, a patria,
t oppidum Aragoniæ, ita dictus:
ita, Avenione sub Joanne XII.
ntiarius, post Albaracinensis in
ia & tandem Segobricensis Epi-
, obiit Avenione 1356. Scripsit
pro animarum regimine & pasto-
ritualium cura. Nic. Antonius
ispana Vet. IX. 4. n. 214.
es de Arduinis, Pisaurensis, Me-
pud Venetos in summo pretio
circa a. 1430. Scripsit *de proli-*
, de venenis, de odoratione, de
naturalibus & artificialibus. Tri-
de scriptor. Ecclesf. c. 776.
rianus Champerius de scripto-
Medicis. Liber *de venenis* prodiit
1492. fol. & Basil. 1562. fol. ex
ione Thomæ Zvvingeri. Vide
Lindenium renovatum p. 960.

Sanctes de Valoribus, Perusinus, Vallis umbrosæ Monachus & Abbas monasterii S. Reparatæ de Marradio, circa a. 1506. edidit *Vitam S. Joannis Gualberti*, *Peregrinationem Vitæ humanæ*, & alia miscellanea, ut apparet ex ejus operibus. Hæc Venantius Simii in Catalogo scriptorum Vallis umbrosæ p. 271. 272.

Sanctius Mulierii, Gallus Occitanus, Ord. Prædicatorum conventus Tolosani alumnus, ejusdem Academiæ S. Theologiæ Magister & Scholæ S. Stephani Regens circa a. 1388. post Episcopus Oleronensis ab a. 1406. interfuit Concilio Constantiensi, obiit post a. 1420. Scripsit *in quatuor libros Sententiarum*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 758.

Monachus Sandionysianus in Gallia scripsit *Vitam Dagoberti I.* Galliæ Regis, sed is ætate paullo fuit junior, ut ex c. 43. constat, ubi diploma B. Audoeni *chartam antiquissimam* vocat, item ex c. 6. 12. 13. 15. 16. ubi Fredegario sæpius usus esse deprehenditur. Editus est primum ab Andr. du Chesne sub initium tom. I. Scriptorum Francicorum, deinde ex Codice Jenensi a Burc. Gotthelf Struvio in Actis literariis Vol. I. Fasc. I. p. 45.

Chronicon Sanpetrinum, a monachis scilicet S. Petri Erfortensis confectum, ab a. 1036. 1355. edidit Menckenius tom. III. Scriptorum Germanicorum p. 201. seqq. Pars prior ad historiam potius universalem spectat, posterior Thuringica præcipue exhibet.

Eodem nomine quibusdam venit *Chronicon Montis Sereni*, quia illud monasterium S. Petro dedicatum fuit: de quo supra actum est tomo I. sub *Conrado Lauterbergensi*.

Joannes Lucilius Santritter, Germanus, de Fonte Salutis, vulgo dictus Heilbrunnensis, edidit *Tabulas Alphonsinas in facillimum ordinem redactas*. Venet. 1492. 4. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. VIII. 5. n. 202.

Chro-

Chronicon Savigniacense, quod monasterium in minoris Britanniæ & Normanniæ finibus situm est, ab a. 1112. ad 1300. res Gallicas complectitur, & editum est a Baluzio tomo II. Miscellaneorum pag. 300.

Sascolinus Florentinus, Ord. Min. Minister generalis, post Episcopus Minerbinæ in Calabria, a. 1519. edidit *Conscientiæ illuminacula*. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum pag. 314. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 322.

* *Hieronymus Savonarola* Ferrariensis Ord. Prædicat. in cœnobio S. Marci Florentiæ agens, verbi Dei concionator celebris, sed in dicendo liberior, quam ut ætas illa, vel forte etiam rei æquitas ferret; ex quo sibi multos exosos reddidit. Contra oppressores libertatis Florentinorum acriter invectus quamvis defensores habuit multos, alteram tamen civitatis partem in se armavit, qua prævalente ignis supplicio vitam absolvit Florentiæ anno 1498. Vitam ejus & apologiam scripsit Joannes Picus Mirandulæ Comes latine, quæ dein prodiit Parisiis an. 1674. tom. 2. in 8. una cum nonnullis ejus opusculis & apologia scriptorum illius opera Patris Paulini Bernardini ex Ord. Prædd. Lucensis adornata. Vitam ejus alteram ampliorem scripsit F. Seraphinus Razzi ejusdem ordinis, quo in opere apologias plures pro eodem Savonarola a viris doctis editas synoptice exhibuit, uti exempli gratia consilium Gaspari Veneti de excommunicatione in Savonarolam lata; defensionem rerum Savonarolæ Bartholomæi Redditi civis Florentini, & juris periti; Dialogum ea de re scriptum a Laurentio Vivoli; epitomen doctrinæ Savonarolæ Remigii Florentini Ord. Prædd. Vita hæc a Razzio adornata, & italice scripta nondum prodiit; sed MS. nactus sum in Bibliotheca PP. S. Dominici Lucensium.

Præter Italica ejus opera Latina etiam quædam vulgata sunt, quæ hic referre placet.

Regulæ quædam breves ac valde utiles, quæ ad omnes religiosos pertinent, editæ sunt Venetiis in fine operis de veris, & falsis virtutibus F. Umberti Mag. Ord. Præd. an. 1495. in 8. & Florentiæ in collectione quorumdam opusculorum Savonarolæ un. 1509. in 8.

De triumpho Crucis, cujus antiqua editio absque adnotatione anni & loci servatur in Bibliotheca Canonicorum Majoris Ecclesiæ Lucensis in 4. Idem opusculum Italice reddidit (versione tamen liberiori) ipse per se auctor, prodiitque in 4. sine anno & loco addita præfatione Dominici Benivieni. Tum sæpe alias opus idem Italice excusum est. Latine tamen iterum prodiit Florentiæ an. 1509. in 8.

Expositio in Ps. XXX. In te, Domine, speravi in 8. Florentiæ 1508.

Expositio in Ps. L. Miserere mei Deus, cujus editionem veterem in 4. fine anno, & loco penes me servo. Prodiit & Florentiæ an. 1508. in 8

Expositio in Ps. LXIX. Qui regis Israel intende in 8. Florentiæ 1509. Versionem Italicam ab ignoto aliquo adornatam habeo excusam Venet. an. 1538.

De simplicitate christiana libri quatuor Florentiæ 1496. in 4. & 1509. in 8. Librum hunc Italice vertit Hieronymus Benivienus Florentinus, excususque est Florentiæ an. 1496. & 1529.

Expositio in orationem Dominicam ad Philippum Valorium prodiit absque loco & anno. Exposuit etiam opusculum graduum S. Bonaventuræ una vel altera pagella, direxitque Agamemnoni Marescoto de Calvis patritio Bononiensi, quod opusculum ego possideo ex antiqua editione absque loco & anno.

Denique possideo opusculum inscriptum: *Confessionale pro instructione confessorum*, cui adjungitur *Recollectorium rudimentorum sacræ Theologiæ pro nobis prædicatoribus & confessoribus, ac fratribus simplicibus per quemdam fratrem ordinis Prædd. editum* quod est ejusdem Savonarolæ. Accedunt in fine latina

quæ-

armina pro directione religio-
ninum Venetiis an. 1520. in
hæc, quamquam non est pri-
ta est tamen diligentius a Lu-
n Olchinensi, qui & queri-
netorum quorumdam typogra-
n typis curandis oscitantia.
:olæ opusculum *adversus divi-
stronomiam* in confirmationem
Joannis Pici Mirandulani ab
juidem Italice scriptum est,
Latinis literis traditum a
a Boninsignio Senensi Ord.
m ejus interpretis apologia
operis illius vituperatores ex-
Florentiæ an. 1581. in 8.
*ticum Fratrum Congregationis
Florentiæ Ordinis Prædicatorum
em Hieronymum Savonarolam*
no 1497. atque tunc excusum
. Exstat in Tom. II. Vitæ
ii Savonarolæ Parisiis excusæ,
ıpra.
r F. Hieronymi ad Alexandrum
Florentiæ anno 1497. die 20.
dem.
usdem ad eumdem data 1497.
ctobris, ibidem.
*N. Fratrem contra sententiam
icationis* in se latæ. Ibidem;
m nonnullas latine scripsit in
:o legendas.
s spiritus & animæ Venetiis
16.
s rationis & sensus Venetiis
16.
is de mysterio Crucis & officium
Venetiis 1537. in 16.
ıeficiis Christi in Christianos
e Crucis. Ibidem *compendium
m* latine ab eo scriptum,
n & Etruscæ linguæ redditum
e Florentiæ 1496. in 4. *Com-
logices*. Venetiis 1542.
*dium totius Philosophiæ tam na-
m moralis* Venetiis 1542. in 8.
*e disciplinis, sive de divisione,
utilitate omnium scientiarum*:
excusus sit, ignoro.
*tio sponsæ Christi adversus tepi-
dos*. Venetiis 1537. in 12.

Nonnulla etiam metrica dedisse, velut odas, hymnos, laudes &c. Picus Mirandulanus in ejus vita est auctor.

Saxo Sialandicus vel Danus, vulgo *Grammaticus*, quo nomine mediis temporibus illos vocare soliti sunt, qui aliis erant doctiores. Sialandicus vero dictus est, quia ex Selandia Daniæ insula oriundus fuit. Cognomen quoque *Longi* ipsi tribuit Incertus Auctor Chronici Danorum & præcipue Sialandiæ, quod Arnas Magnæus Lipsiæ 1695. 8. edidit, p. 10. id quod cognomen non familiæ, sed propter staturam ipsi additum fuit. Vulgo cum Stephanio & aliis statuerant, ipsum jam anno 1161. Præpositum Ecclesiæ Cathedralis Roschildensis, & eodem anno Parisios missum esse, ut aliquot inde monachos in Daniam evocaret. Verum Ottho Sperlingius in annotationibus ad Testamentum Absolonis ostendit, Saxonem nostrum nunquam Præpositum Roschildensem fuisse, idque variis rationibus in medium prolatis, 1. quia Saxo noster, quem ipse Stephanius circa a. 1150. natum judicavit, non potuit a. 1161. Præpositus fuisse, undecim annos natus, p. 128. 2. quia in Testamento Absolonis pag. 1. alius quidam Præpositus Roschildensis fuit, nomine Tocho, p. 36. 3. quia Saxo noster in Testamento laudato p. 12. *Clericus* Archiepiscopi vocatur, cui hic debitum aliquod remisit: id quod Sperlingius p. 127. interpretatur scribam, Secretarium, a manu, ab Epistolis, aliisque scribendi officiis Archiepiscopo apparentem. Quin & ipse Stephanius in Prolegomenis c. 12. fatetur, tales Clericos propius circa Dominos suos versatos, eos, velut contubernales, quocunque irent, comitatos, & gravioribus in negotiis tractandis frequenter adfuisse: quæ omnia sane in Præpositum, majoris ordinis virum, non conveniunt. Obiit noster post. a. C. 1203. Opus ejus æternum, quod jussu Absolonis laudati suscepit, est *Historia Danica* a prima gentis origine

gine usque ad a. 1186. cui etiam multa carmina sunt immixta, ut etiam in poesi facultatem non exiguam possederit. In stilo præcipue sectatus est Valerium Maximum & Martianum Capellam. Vitam ejus pluribus exponit Stephanus Joannis Stephanius in Prolegomenis.

Opus hoc Saxonis primum prodiit cura Mag. Christierni Petræi, Metropolitanæ Lundensis Ecclesiæ Canonici, Parisiis per Ascensium, 1514. fol. deinde post annos viginti Basileæ per Jo. Bebelium, 1534. fol. Stephanius eam Jo. Oporino adscribit, & consilio Joannis Sphyractis, Basileensis adornatam dicit, unde Jo. Mollerus in Hypomnematis ad Alb. Bartholinum de scriptis Danorum p. 396. duas editiones fecit, Sphyractinam 1524. & Oporinianam 1534. male, ut ego conjicio, qui de anno 1524. nihil apud quemquam auctorum inveni memoratum. Editio tertia per Wechelum prodiit Francof. 1566. fol. cura Philippi Loniceri & Joannis Fichardi. Quarta denique Soræ 1644. folio, cum Commentario Stephani Joannis Stephanii, quæ editio huc usque fuit optima. Rostochiensis a. 1656. cum annot. Stephanii, quam Cornelius a Beughem in Bibliogr. Hist. p. 221. memorat, nunquam prodiit.

Versio illius Danica edita est ab Andr. Vellejo, Historiographo Regio, Hafniæ, 1575. & 1610. folio. Dialecto Saxoniæ inferioris prodiisse dicunt 1481. 8.

Commentatores inediti sunt Jo. Suaningius, Senior, Christiani III. Regis Historiographus, M. Nic. Petræus, Præpositus in Mona Insula Suderaasensis & Brynolphus Suenonius, Episcopus Scalholtensis in Islandia, cujus quædam Conjectanea in aliquot Saxonis loca suis inseruit Stephanius. Vide Commentarium ejus p. 18. 24. seqq.

Cæterum de Epitomatoribus, Continuatoribus, laudatoribus & defensoribus ejus, & aliis quæ huc pertinent, vide Jo. Mollerum in Isagoge ad Historiam Chersonesi Cimbricæ part. I. p. 31. item in Hypomnematis laudati Petri Sibbern Bibliothecam Hist Dano-Norvegicam p. 21. seqq.

Annalista Saxo, ab a. 741. 1 Codice monasterii S. Germani primum inventus, post editus Georgii Eccardi Corpore Histor medii ævi tomo I. p. 133. seqq ta ejus scriptoris sic enarrat E in præfatione: *Res Germaniæ*, *cipue Saxoniæ dilucide enarrandas posuit. Successio Germanicorum A scoporum, Episcoporum, Abbatum nasteriorum celebriorum, ab eo soli notatur, ut vel ob hoc solum in p habendus. Sed Genealogicæ ante titiæ, quas subinde, & inprimis miliis Saxonicis, interspergit, au contra caræ esse debent. Sine illi pe in originibus illustrium quarund tium plane cæcutiremus, ut vel ea sitiones Genealogicæ demonstrant, q nuper in lucem emisimus, atque e ctoritate plerumque firmavimus. S author in vetustioribus Reginonem tamen verba sæpius emendatius e quam in Pistoriana editione, negli curata, cernuntur. Idem excerpit W dum, Ditmarum, Adamum Brem Cosmam Pragensem, Brunonem a Saxonico, Lambertum Schafnaburg Chronicon Montis Sereni, Script prima expeditione cruciata, Hesson Concilii Remensis anno* 1119. *habi alia vetusta monumenta, quæ hacten bi nondum detecta sunt. Ditmari C tickindi præsertim narrationem co in ordinem Chronologicum digessit, opera facem nobis ad intelligendos e obscuriores hosce scriptores accendit. plissimo Gundlingio, Halis historiam manicam egregie excolenti, inde usui erit, si is, uti præsenti mihi olim fecit, Ditmari Chronicon not illustrabit. Post Henrici II. Imper. tem Annalista noster incipit, atq finem usque continuat plurima pr quæ sine eo plane nescíremus.*

De Auctore Eccardus ratione subduxit. Annalista Saxo cum Cl

esheimensi, quod Quercetanus
ıitius ediderunt, non in verbis
sed etiam in rebus ipsis conve-
rovverus in Luminibus Germa-
:erpta Chronici Hildesheimensis
sub nomine *Eggehardi Abbatis*
is. Quum igitur hæc cum prio-
onico convenirent, Leibnitius
Eggehardum illius auctorem
unc vero Eggehardum prius Hil-
ıter asseclas S. Benedicti vixisse
Quorsum & hoc pertinet, quod
dus ad Eggehardum provocat,
l in hunc Annalistam quadrat.
:r igitur statuit, Eggehardum
ıc ipsum Annalistam, de quo
:rmo. Huic se brevibus opponit
rus Hasæus in Bibl. Bremensi
'II. p. 911. ex ea ratione, quia
Cornerus quædam ex Eggehardo
, quæ in hoc Annalista longe
eguntur. Monuerat vero jam
ıs, exemplar, quo Cornerus
at, a variis interpolatum & ad
1370. continuatum esse. Hac
ratione lis nondum decisa est,
ıutem, tam facile decidi posse,
tam multorum auctorum com-
e fieri vix potest, ut verum
m agnoscas, nisi quis certiora
eat. Cæterum de duobus Eg-
:, qui Abbates Vragienses fue-
Noster jam supra egit libro V.

ographus Saxo a tempore Christi
que ad annum 1188. editus est
itio in Accessionibus historicis.
olim fuit Christophori Brovve-
m postea Papebrochius cum Leib-
ımmunicavit. Hic suspicatur,
n in cœnobio S. Joannis Magde-
vixisse, quippe cujus Abbatum
ıcubi curiosius attingit, Archi-
tus quoque Magdeburgensis res
:xponit.

Saxo de gestis Caroli Magni ab
'ı. 814. ex Codice Guelpherby-
imum editus a Reinero Reinec-
:lmst. 1594. 4. cum annotatio-
postea primo loco in scriptori-
n. VI. bus rerum Germanicarum Kulpisii vel Schilteri, tandem in Scriptoribus Brunsuicensibus Leibnitii tomo I. p. 120. & emendatior quidem ex Codice Manuscripto Academiæ Juliæ. Auctor Arnulpho Imperatori fuit æqualis.

Ludovicus Scarampus seu *Mediarota*, natus Patavii a. 1402. humili loco, sub Eugenio IV. exercitui præfuit, & post alia bene gesta Turcas apud Belgradum, & classe apud Rhodum devicit: postea Cardinalis S. Laurentii & S. R. E. Cancellarius obiit a. 1465. *Epistolæ* illius mira eruditione refertæ fuerunt in Bibl. Laurentii Pignorii. Plura Oudinus tom. III. pag. 2442. Oldoinus in Athenæo Romano p. 469. Egg Purpura docta lib. III. p. 129. Menckeniorum Bibl. virorum militia ac scriptis illustrium p. 422. seqq.

Annales Schirenses, vide supra *Conradus* Philosophus.

Antonius Schnackenburgius, natus a. 1437. literis imbutus est in monasterio Iburgensi & schola Monasteriensi, postea monachus Corbeiensis in Westphalia & Hersfeldiæ Magister Novitiorum. Scripsit *Annales Corbeienses* ab a. 815. ad 1471. quos edidit primum Christianus Franciscus Paullini in Syntagmate rerum Germanicarum p. 365. post G. G. Leibnitius tomo II. S. R. Brunsuicensium p. 296. Confer Paullini Prolegomena.

S. Scholastica, soror S. Benedicti, fundatrix aliquot monasteriorum, obiit a. 543. 10. Febr. Vitam ejus dedit Gregorius M. Dial. lib. II. nec non sermo Venerabili Bedæ adscriptus apud Mabillonium sec. I. Benedictino p. 35. Ei tribuitur *Regula pro suis monialibus & Epistolæ*. Prosperi Mandosii Bibl. Romana. Cent. VII. 65.

Nicolaus Schreitvvein, scripsit *Catalogum Archiepiscoporum Laureacensium & Episcoporum Pataviensium*, usque ad annum 1460. qui est in Bibl. Vindobonensi, teste Lambecio, quemque usque ad annum 1517. continuatum una cum aliis rerum Germanicarum scriptoribus

V ede-

edere volebat Daniel Nesselius. Vide Oudinum tomo III. p. 2614.

Schritvvinus. Vide Fabricium nostrum supra lib. VI. p. 205.

Chronicon Schvvarzacense ab anno 815. 1590. edidit Jo. Petr. Ludevvicus tomo II. Scriptorum Germanicorum & Bambergensium p. 1. qui tres Codices manu exaratos contulit. Auctorem non unum habet, sed plures monachos monasterii Schvvarzacensis in Franconia, diœcesis Herbipolensis. Nomen huic a fluvio Schvvarzach, qui non procul inde Mœnum illabitur. Quædam hausit ex Conrado Urspergensi, unde quidam hunc Auctorem hujus Chronici, sed perperam, statuunt. Vide Fabricium nostrum supra libro III. p. 416.

Chronicon Schutterensis monasterii trans Rhenum ad Schutteram fluvium, diœcesis Argentinensis, ab A. 603. 1327. est Auctoris recentioris, qui A. 1536. adhuc in vivis fuit, & documentis monasterii sui melius uti poterat. Editum in Vindemiis literariis Jo. Frid. Schannat Tom. I. p. 17.

Scipio Hermenzonus, Barthol. filius, Cremonensis, JCtus, a Francisco I. equestri dignitate insignitus, unus ex Status Mediolani Syndicis fiscalibus, obiit A. 1519. scripsit *de jure fisci*, *de magistratibus*, *de pœna arbitranda*, *de furtis puniendis & de testibus examinandis*. Arisii Cremona literata Tom. I. p. 368.

Sebastianus Aquilanus, Aquila regni Neapolitani urbe oriundus, Medicus & Galeni sectator, obiit A. 1443. Scripsit *de morbo Gallico* item *de febre sanguinea*. Basil. 1537. & Lugd. 1532. cum Marco Gattinaro. Gesnerus, Toppii Bibl. Neapolitana p. 276. Mercklini Lindenius renovatus p. 961. 962. * Opusculum ejus *de morbo Gallico*, itemque *de febre sanguinis* una cum Marco Gattinaro *de curis ægritudinum particularium* multo ante Lugdunensem editionem Anni 1532. prodiit Bononiæ in 8. quamquam enim annus non adnotatur, adhuc tamen vetustissima est editio, ut ex aspectu intelligitur. Quare Lugdunensis ad Bononiensem istam exacta est.

In codice 525. latino Biblioth. Taurinen. exstat *Sebastiani Aquilejensis* (id est de Aquiolta, ut inferius explicatur) *medicinam ordinariam Ferrariæ publicæ profitentis quæstio, utrum secundum Galeni sententiam detur unum membrum principalissimum*. Ibi quoque duo alia ejusdem scriptoris opuscula servantur, nempe *de causis periodicationis humorum secundum Galenum sententia D. Sebastiani ab Aquila Papiæ determinata*. *Quæstio D. Sebastiani tempore suo primam cathedram Medicinæ in Italia obtinentis de putrescente sanguine*.

Sebastianus Brand, latine *Titio*, Argentinensis, natus A. 1458. Jus civile docuit primum Basileæ, deinde in patria, ubi Reip. primum Advocatus & Syndicus; postea Cancellarius fuit: obiit VI. Id. Maji a. 1521. Scriptis ejus variis congerendis operam navabo. Sunt autem sequentia:

Argumentum in Jac. VVimphelingii Carmen de conceptu virginis. Basil. 1494. 4.

Das Narn Schif von Narragonia, 1494. 4. Latino carmine expressit Jacobus Locherus, sub titulo *Stultifera navis*, quæ prodiit sine mentione loci 1497. 4. & Argentinæ eodem anno, Parif. per Gaufridum de Marnef, 1498. 4. & Basileæ, opera Jo. Bergmann de Olpe 1498. 4. & alibi Gallice sub titulo: *La Nef des Fols du Monde; de nouvel translatè par maistre Joce Bade*. Parif. 1497. folio. De aliis versionibus, Anglica, Belgica &c. vide Hendreichii Pandectas Brandenburgicas pag. 703. 704.

De origine & conversatione Regum & laude civitatis Hierosolymæ; item Belli a Christianis ad eam recuperandam gesti historia. Basil. 1495. 4.

Facetus ex latino Germanice. 4. sine anno & loco. Exemplum adest in Bibl. Heilsbrunnensi, teste Hockero pag. 151. 189.

Poemata varia, Basil. 1498. 4. & sub titulo: *Carmina varia*. Argent. 1498. 4.

Ad

D. Maximilianum , in vitam &
ſationem Regum Iſrael & Judæ .
1498. 4. Videndum annon idem
m opuſculo , quod ſub num. 3.
imus .
oſitiones ſ. declarationes omnium ti-
n juris tam civilis , quam canoni-
e modo ſtudendi in utroque jure cum
bus omnium ſcribentium in jure .
1504. 1515. 4. Lugduni apud
iium 1544. 8. Venet. 1564.
onica Germaniæ , præſertim Alſatiæ
is Argentoratenſis . Impreſſa ſunt
Germanicis Chronicis Hedionis .
thalamion Maximiliani Regis &
Mariæ Reginæ Romanorum : non
apud Freherum S. R. Germ. T.
ſcribit Hendreichius : ſed tan-
bi memoratur .
norabilia Evangeliſtarum . Argent.
quod opus , imprimis icones , ſcan-
ileniſſimum dicit Hendreichius .
laudem S. Sebaſtiani , Vita S. Onu-
in laudem S. Valentini & S. Ivo-
Vita S. Bernardi Baſil. 1505. 4.
lta ejus habes in Deliciis Poeta-
Germanicorum Tomo I. p. *691*.
ia de eo notatu digna congeſſit
cerus in Apparatu Archivorum
16. 22. ſeqq. * Inter opera viri
locti accenſendam arbitror quam-
quanto perplexus vitam S. Meyn-
nartyris , & heremitæ editam in
inia Baſileæ per Michaelem Fur-
n. 1496. Quamquam enim ſcri-
nomen ibi non legitur , eſt ta-
n fine Sebaſtiani Brant epigram-
quod hic adſcribere placet .

Ad Lectorem S. Brant
Deus ob meritis Meynradi marty-
ris atque
ylvicolæ regni præmia adire tui .
s in laudem præconia digna relatu
itterulis preſſit jam Baſilea novis ,
c ſibi ſuſcepit Furter Michaelque
laborem
duce ; pro nobis vir venerande ro-
ga .
XII. Kal. Octob. an. 1496.

Narragonia optime monet Biblio-
thecarius noſter prodiiſſe illam latinis
literis traditam ex Germano a Jacobo
Philomuſo An. 1497. in 4. Addit Bi-
bliothecarius in editione hac locum im-
preſſionis non exprimi ; ſed ego in mea
diſerte lego *in urbe Baſilienſi* opera &
promotione Joannis Bergman de Olpe .
Addendum eſt inſuper latinam hanc e-
ditionem ab authore ſuo Sebaſtiano
Brand non approbatam tantummodo ,
ſed hinc inde illuſtratam , & non pau-
cis in fine additamentis auctam fuiſ-
ſe .

Memorabilia Evangeliſtarum opus eſt
Petri Relmiſi , & Petri de Roſenheim ;
ita demum ut imagines ſint Relmiſii ;
metra ſubjecta de Roſenheim . Præce-
dit opus totum Sebaſtiani Brant epi-
gramma ; prodiit Hagenoæ An. 1504.
typis Thomæ Badenſis . Vide Lamba-
cher Bibl. Antiq. Vindobon. civica T.
1. pag. *68*.

Sebaſtianus , diſcipulus S. Benedicti
& monachus *Caſinenſis* , ſec. VI. Scri-
pſit *Vitam S. Hieronymi* , quæ , quod
ſciam , impreſſa non eſt , habetur au-
tem in MSS. Caſinenſibus , Sublacenſi-
bus & Reatinis . Magnoaldus Ziegel-
baur in Conſpectu rei literariæ Ord. S.
Benedicti part. I. p. 4. Adde Petrum
Diaconum de viris illuſtribus Caſinen-
ſibus c. 4.

Sebaſtianus S. R. E. Diaconus *Cardi-*
nalis , a Vigilio evulgatus literas plu-
res ſcripſit ad Epiſcopos diverſos con-
tra ipſum Vigilium Pontificem . Hæc
Oldoinus in Athenæo Romano p. 598.

Sebaſtianus Juſtinianus , cujus *Oratio*
habita coram Uladislao rege Pannoniæ .
1500. 4. ſine mentione loci , prodiit .

Sebaſtianus Mamertus , Gallice *Ma-*
merot , Canonicus & Cantor Trecenſis
in Eccleſia S. Stephani , vixit circa A.
1474. Scripſit *de iis , qui regnarunt in*
Francia , MS. in Bibl. Vaticana . Mont-
faucon Bibl. Bibl. MSS. p. 107. Alia
ejus Gallica lingua exarata vide in Jac.
le Long Bibliotheca hiſtorica Galliæ p.
362. 371.

Sebaſtianus Murrho , Colmarienſis ,

Canonicus & Presbyter in patria, philosophus, orator, poeta, cosmographus & Jureconsultus, trium linguarum peritus. Scripsit *Epitomen de laudibus Germanorum*, *in Baptistæ Mantuani opera*, Argent. 1518. in 4. *Epistolas ad diversos*. Vixit A. 1494. Trithemius de script. Eccles. c. 934. & de viris illustr. Germ. Hippol. Maraccii Bibl. Mariana Tomo II. p. 355.

Sebastianus Perusinus, Ord. Prædicatorum Perusii, Theol. Magister, Theologus & Mathematicus insignis, Ann. 1512. fere septuagenarius creatus fuit Provincialis Tusciæ. Scripsit *Vitam B. Columbæ Reatinæ*, virginis tertii Ord. S. Dominici, quæ A. 1506. obiit. Edidit eam Latine Leander Albertus libro de viris illustribus Ord. Prædicatorum A. 1516. impresso, Italice idem A. 1521. Latina repetita est in Actis SS. Tom. V. Maji p. 320.

Sebastianus, Episcopus *Salmanticensis*. Scripsit *Chronicon*, in quo Isidorum Pacensem ab A. 896. usque ad initium Veremundi Regis continuat. Edidit cum Isidoro Prudentius de Sandoval, Pampelonæ 1634. Auctor quibusdam est suspectus. Vide Oudinum Tomo I. p. 1794.

Sebastianus Sericus, Saludeciensis ex agro Ariminensi, Magister, incertum Theologiæ an Philosophiæ, circa Ann. 1518. Scripsit *Vitam B. Amati*, Saludeciensis, quæ Italice reddita a Jacobo Antonio prodiit Arimini 1599. & 1609. latine vero ex autographo in Actis Sanctorum Tom. I. Maji pag. 348.

Sebastianus Sperantius, Præpositus Brixinensis, Cæsareus & Gurcensis (Raymundi scil. Cardinalis Gurcensis) Secretarius. Scripsit *Epistolam* unam ad Reuchlinum, in qua ipsum bono animo esse jubet, eique in controversia sua favorem Cardinalis sui promittit. Exstat inter Reuchlinianas pag. 66. b.

Sebastus, vir sanctus in diœcesi Bituricensi, sec. III. *Vitam S. Genulphi*, Episcopi Bituricensis literis consignavit. Sed ea an adhuc exstet, nondum constat. Acta Sanctorum Tom. II. Jan. p. 81. 89. 97.

Secundinus, alias *Sechnallus* & *Schaghlinus*, filius Restituti Longobardi & Darecæ sororis S. Patricii, A. 439. venit in Hiberniam, mortuus A. 448. ætatis 75. Composuit *Hymnum in laudem S. Patricii* secundum ordinem Alphabeti. Waræus de scriptor. Hiberniæ part. 2. p. 103. Editus ille est in Jo. Colgani Triade Thaumaturga Sanctorum Hiberniæ p. 211. & a Waræo post opera Patricii p. 146. Vide quæ Bivarius notat ad Chron. Maximi p. 700.

Secundini Manichæi Epistola ad Augustinum, exstat in hujus Operibus tomo VI. edit. Benedict.

Alius Secundini libellus *de origine Turcarum* MS. extat in Bibl. publica Norimbergensi. Hallervordius ad Vossium.

Secundinus Ventura, Andreæ filius, Civis & Notarius Astensis. Scripsit *Memoriale de rebus Astensium* ab An. 1419. ad 1457. quod editum est a Muratorio S. R. Ital. Tom. XI. p. 269.

Secundus, *Historiæ Longobardorum* scriptor, sub Heraclio. Paulus Warnefridi III. 29. Mortuus est, eodem teste IV. 42. *Tridenti Secundus servus Christi*. In serie vero Episcoporum Tridentinorum hoc nomen non occurrit, unde Clericus inferioris dignitatis fortasse fuit.

Sedatus, Episcopus Biterrensis, qui A. 589. Concilio Toletano & Narbonensi interfuit, auctor est *Homiliæ de Epiphania* primum Lugduni cum Opusculis quorundam Patrum 1615. a Thoma Galleto editæ, post in Bibl. PP. Parisina & Coloniensi inter ætatis incertæ scriptores positæ, cui tandem in Lugdunensi Tom. XI. p. 1093. nomen Episcopi Biterrensis apposuerunt. Inter Opera Augustini Tom. V. edit. Bened. Append. p. 235. exstat Sermo *de Kalendis Januariis*, qui in MS. Floriacensis Abbatiæ Sedato Episcopo tribuitur, dubium an huic nostro. Denique mentio facienda est *Epistolarum trium*

ad Ruricium Lemovicensem, quas
us edidit Antiqu. Lectionum T.
rt. 2. pag. 438. edit. novæ Tom.
.rt. 2. p. 360. 362. 367. cujus
e ad nostrum aliquot Epistolæ
t. Habentur quoque Tomo II.
liorum Harduini, ut alias edi-
taceam. Has Epistolas quidam
Nemausensium Episcopo tri-
, qui A. 506. Concilio Agathen-
A. 507. Tolosano interfuit. Ad-
st. literaire de la France Tom.
. 362.
ius Sedulius Scotus vulgo fuisse di-
quia, Trithemio teste, se in in-
one Epistolarum *Scotigenam* di-
Sed Scotia tunc temporis diceba-
luæ nunc est Hibernia, prout do-
c. Usserius de Britannicarum Ec-
um primordiis. *Presbyterum* vul-
:ant cum Isidoro Hispalensi cap.
iscopum Sigebertus Gemblacensis
Antistitem Liberius & Belisarius
:rostichide, nec non Anon. Mel-
s c. 35. unde Pseudo-Dexter in
ico ad A. 428. ipsum *Episcopum*
um in Hispania fecit. Hildephon-
homil. de Virginitate Mariæ
IX. Bibl. PP. Paris. de A. 1654.
42. E. *Rhetorem Ecclesiæ Romanæ*,
vitæ Dunstani *Senatorem* vocat:
nnia quomodo concilianda sint
n constat. Trithemius ait, ipsum
discendi Scotiam reliquisse, in
n, Italiam, Asiam & Achajam
se, ac tandem in urbe Roma
li doctrina clarum effulsisse. In
libros suos scripsisse docent ea,
obus vetustissimis Codicibus MSS.
:iano & Pithœano adscripta sunt,
:rio & Labbeo producta:
ue de tempore omnes conve-
Sigebertus temporibus Constan-
Constantii, filiorum Constanti-
vixisse asserit: Trithemius ad
sium Magnum refert: Annota-
vero modo adductæ ad tempo-
eodosii junioris & Valentiniani
detrudunt. Probabile tamen est,
medio seculo V. floruisse, quia
Venantius Fortunatus & Cassiodorus
ad ipsum provocant. Adde Lexicon
Bælianum.

Scripsit autem Sedulius sequentia:

1. *Carmen Paschale* lib. V. cum præfatione prosaica ad Macedonium Abbatem. Quam de numero horum librorum Auctores varient, vide apud Cellarium annot. ad p. 8. Gelasius Papa Distinct. XV. cap. III. sect. 25. scripserat, Sedulium *heroicis versibus* Paschale Carmen descripsisse, quæ verba cum librariorum incuria depravarit in *hæreticis*, Paulus II. Pont. max. in capitale Poetarum odium, & plurimi legum interpretes eo perducti sunt, ut omnia poemata, etiam sacra, hæretica esse duxerint. Id quod ex Pierii Valeriani Oratione pro Sacerdotum barbis adduxit Salvagnius Bœssius ad Ovidium in Ibin v. 623.

2. *Collatio Veteris & Novi Testamenti*, sive Hymnus I. genere Elegiaco, per schema Ἐπαναλήψεως alternis versibus repetitæ: Trithemius inscribit *Exhortatorium ad fideles*.

3. *Acrostichis vitam Christi continens*, sive Hymnus II. genere Jambico quaternario. Editus est post libros Cathemerinon Lips. 1522. 8. per Petrum Mosellanum.

Prodierunt hæc opera:

Lipsiæ per Jac. Thanner 1499. 4. una cum *Exhortatorio ad fideles*.

Venetiis apud Aldum, 1502. 4. cum Juvenco & Aratore.

Lipsiæ 1504. 4. & ibidem apud Jac. Thanner 1509. 4.

Lugd. cum Comm. Ant. Nebrissensis 1512. 4.

Colon. 1509.

Basileæ ex recognitione Theod. Pulmanni, una cum Juvenco, Aratore, & hymnis Venantii quatuor, sine anno addito, 8. quæ editio teste Nicolao Antonio, Calari apud Vincentium Sembenium A. 1573. 8. repetita est.

Antverp. apud viduam Martini Cæsaris, 1538. 8.

Ba-

Basileæ, apud Westhemorum, cum enarratione Ælii Ant. Nebrissensis, addito Juvenco c. comm. Asconsii, 1541. 1545. 4.

Lugduni apud Tornæsium cum Juvenco & Aratore 1553. 1566. 1588. 12.

In Poetis Christianis Fabricii, Basil. 1566. 4.

In Bibliothecis Patrum Paris. Colon. & Lugdun.

Edimburgi 1701. 8. quæ accurata habetur. Hujus editionis notitiam, quum alias in his oris fere ignota manserit, debeo Georgio Mackenzie de Scotis eruditis Vol. I. p. 346.

Denique Halæ 1704. 8. edidit Cellarius.

4. *Paschalis Operis libri V:* soluta oratione descripti, una cum Epistola ad Macedonium altera, qui Sedulium hortatus erat, ut illud sermone prosaico exprimeret. Primus edidit Juretus Paris. 1585. 8. repetiit deinde Bibl. Patrum Bigneana altera & sequentes.

5. Sedulius poeta *de prærogativa diei sexti*, una cum *Carmine Paschali*, MS. fuit in Bibl. Uffenbachiana, teste Catalogo part. 4. col. 224.

6. *Carmen de Verbi incarnatione* ediderunt Martene & Durand Collect. ampliss. tom. IX. p. 125. ex Codice Corbeiensi, in quo Operi Paschali tanquam pars ejusdem nulla interposita distinctione, nulloque titulo præmittitur. Quod vero in præfatione promittit se Maronem in melius expressurum, illud re ipsa præstitit.

7. *Epistolas ad diversos* memorant Trithemius & Balæus: quæ nondum sunt editæ, imo forte interierunt.

8. *De signis & virtutibus* lib. I. item *de gestis & miraculis Christi* lib. IV. tribuuntur ipsi a Balæo & aliis. Sed credo eos, una cum Colgano, varietate titulorum deceptos ex Opere Paschali plura alia fecisse.

Plura de ipso dabunt Jac. Usserius jam citatus, Waræus de Scriptoribus Hiberniæ, Colganus in Actis Sanctorum Hiberniæ Tom. I. p. 316. Balæus, Pitseus & alii, qui de Scriptoribus Anglis commemorant. Optime vero & distinctissime notitiam de illo expedivit Labbeus de Script. Eccles. Tom. II. p. 324. seqq. Ceillerius Tom. X. pag. 631.

* Quæ hic leguntur de Paulo II. eodem errore asseruntur, ac ille est de quo Paulus insimulatur; male enim legit Pierium, quicumque ex eo Paulum II. pro Adriano VI. expressit. Loquitur enim scriptor ille de Adriano, nec dicit ab eo Poetas censura Hæreseos inustos, sed id tantum habet: *hac de causa nullum hominum genus majori prosequebatur odio, quam Poetas id nominis nihil aliud præseferre arbitratus, quam impietatem*. In Bibliotheca Universitatis Taurinensis extat Operis Paschalis Seduliani MS. codex membranaceus, quo antiquiorem nullum uspiam vidi. Cum doctissimi Bibliothecæ illius curatores non adhuc visi a me codicis antiquitatem prædicarent, affirmarentque sæculi sexti indolem præseferre paulo indulgentius ab illis judicatum opinabar; sed cum oculis illum aspicere datum est, nihil temere ab illis prolatum agnovi. Collatus est cum edito, & eximiæ plures variantes deprehensæ, quas optimo consilio viri illi docti protulerunt in opere inscripto Codices MSS. Bibliothecæ Reg. Taurinensis Athenæi Cod. latino 756. Distribuitur in hoc codice totum opus in libros IV. atque correctorem vetustum habuit Abundantium quemdam, qui in fine unius ex quatuor hisce libris nomen suum adjecit: *Abundantius istum contuli feliciter*. Adjecta est ibidem: *Collatio veteris & novi Testamenti* eodem Sedulio authore.

Sedulius Junior, natione Scotus, dubium, an is, qui A. 721. Concilio Romano subscripsit, an alius, quem Hepidannus in Chronico ad A. 818. clarum fuisse narrat. Incertum etiam, Episcopus an Presbyter fuerit. Ejus habemus:

1. *Collectaneum sive Explanationem in* *Epi-*

r *Pauli*, in qua Gregorius M.
s suppresso nomine citatur. Pro-
fileæ apud Henricum Petri 1528.
. 8. nec non in Bibliothecis Pa-

ollectanea in Matthæum sub nomi-
ulii Scoti citat Sirmondus ad Si-
Apollinaris Epist. IX. 4. inedi-
lhuc, in quibus, Labbeo teste,
ius, Isidorus, Beda, & ipse quo-
dulius senior allegatur.
ommentarii in artem Eutychii, te-
erio, in Bibl. Thuanea fuerunt.
oque Sedulio *Commentarii in pri-*
alii *secundam*) *artem Donati*,
najus Volumen Prisciani tribuun-

pus *de regimine Principum* habuit
tus teste Labbeo. Sedulius *de re-*
r *Christianis & convenientibus re-*
quibus est respublica rite gubernan-
ipf. 1619. 8. editus memoratur a
io nostro. Freherus ad Petrum
idlo de Imperio Romano II. 16.
, se A. 1612. hunc librum ...
d prelum parare. Ex ejus libel-
Christianis rectoribus c. 8. octo di-
dducit Nicolaus Cusanus de Con-
tia Catholica, præfat. libri III.
lumine Schardii de Jurisdictione
ali p. 356.
: Usserium Antiqq. Eccles. Bri-
. c. 16. & Oudinum Tomo II.
6.
terium Græcum Sedulii cujusdam
manu scriptum recenset Bern. de
aucon Palæogr. Græc. III. 7. p.

idus, nescio quis, *Vitam S. Otto-*
iscopi Bambergensis, & Pomera-
i Apostoli, scripserat, ex quo de-
alius Anonymus Auctor hujus
profecit. Vide Jo. Bapt. Sollerium
mmentario prævio ad Vitam Ot-
tom. I. Julii p. 351. 352. & Ou-
i Tomo II. pag. 1195.
nius, quartus cœnobii Huensis in
nia Abbas, cujus Beda meminit
Eccl. III. 5. scripsit *Monachorum re-*
, *Homilias* & *Epistolas*: decessit
A. 651. vel sequenti. Waræus de scri-
ptor. Hiberniæ p. 23.

Seherus, primus Abbas monasterii Calmosiacensis, Ordinis S. Augustini, in diœcesi Tullensi, sub initium seculi XII. Scripsit *de primordiis Calmosiacensis monasterii* libris II. editis a Martene & Durand Thes. novo Anecdotorum Tom. III. pag. 1159.

Seifridus, Abbas monasterii Tegernseensis ab A. 1048. cujus *Epistolæ VI.* una cum Epitaphio illius exstant in Codice diplomatico Pezii & Hueberi part. I. p. 236.

Senatus Bravonius, vide supra lib. II. pag. 273. Fortasse verum nomen ipsius fuit *Servatus*. Vita *S. Wulstani* nondum edita est, ut ait Fabricius, sed tantum epitome illius a Capgravio & Surio edita videtur Bollando, in Actis SS. Jan. Tom. II. p. 238. Ipsa vero hæc Epitome ibidem exstat p. 246. Librum *de pallii ratione* ipsi tribuit Lud. Jacobus a S. Carolo Bibl. Pontificia p. 436. qui vero mihi suspectus est.

Sensati Sermones spirituales memorat Christianus Daumius in eruditissima præfatione ad Hieronymum Græcum de Trinitate, cujus excerpta etiam dedit Ittigius de Bibliothecis & Catenis Patrum. Mihi de illis nihil quicquam occurrit. Vereor, ne sit nomen appellativum, ita, ut quis medio ævo sermones spirituales *sensatos*, h. e. bono sensu præditos, conscripserit. Hæc scripseram, cum in manus incidit Nic. Staphorstii Hist. Eccles. Hamburgensis, cujus Vol. III. p. 305. recensetur *Sensatus super Epistolas Pauli*, MS. in Bibl. templi S. Petri. Sunt autem Sermones de tempore. Ib. quoque ex Præfatione docetur *Sensati* nomen desumtum esse ex Ecclesiastici V. *Si videris sensatum, evigila ad illum*. Excerpta quædam ibidem habentur.

Seraphinus Banchellus, Florentinus, Ord. Dominicanorum, obiit A. 1488. Scripsit *Varia Theoremata super universam Aristotelis Philosophiam*. Julius Niger de Scriptoribus Florentinis p. 497.

Al-

Altamura Bibl. Dominicana p. 211.

Seraphinus Truſſus, Cremonenſis, Ord. S. Franciſci circa A. 1457. Scripſit *de incarnatione Domini*, *de oratione Dominicali*, *de natura Angelica*. Ariſii Cremona literata Tom. I. p. 284.

Sereni Sermones duo, unus *de ſpiritualibus nequitiis*, alter *de principatibus & poteſtatibus* extant inter Joannis Caſſiani Collationes. Hæc Poſſevinus Tomo II. Apparatus p. 396. ex Bibl. Geſneri.

Quintus Serenus Samonicus, auctor Carminis heroici *de re Medica*. Quæ de hoc dici poſſent, ea jam invenies in Bibliotheca Latina Fabriciana III. 5. & in Bibl. Græca Vol. XIII. p. 393. Editio Andreæ Rivini cum aliis ſcriptoribus medicis minoribus memoratur in Bibl. Latina IV. 12. 5.

Sergius I. Papa, vulgo natione Syrus Antiochenus habetur, ſed plurimi ſcriptores Panormitanum credunt, Tiberii mercatoris, ex Syria oriundi filium. Romæ ſacris Eccleſiæ Cantoribus præfectus fuit ab Adeodato Pontifice, poſt Cardinalis, ut creditur, S. Suſannæ A. 683. ſedit ab A. 687. 701. *Epiſtolam* ejus ad Ceolfridum Abbatem Anglum dedit Baronius ad A. 701. n. 2. Harduinus Tom. III. Conciliorum, Guilielmus Malmesburienſis de geſtis Regum Angliæ lib. I. p. 197. *Epiſtolas ad Ethelredum*, *Alfridum & Ardulfum Angliæ Reges*, edidit Vaſtovius in vite Aquilonia, *Decreta quædam* apud Gratianum, Ciaconium, & alios. Adde Ant. Mongitore Bibl. Siculam Tom. II. p. 219. 220. Hier. Raguſa Elogia Siculorum p. 254. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 197. Oldoini Athenæum Romanum p. 600.

Sergius II. patria Romanus, ab anno 844. 847. Ejus eſt *Epiſtola* ad Epiſcopos Tranſalpinos tomo IV. Conciliorum Harduini p. 1463. & tomo I. Opp. diplom. Miræi p. 647. *ad Carolum Calvum*, Francorum *Regem*, quam Ciaconius ad Lotharium ſcriptam eſſe perhibet, in tomis Conciliorum. *Epiſtola* alia pro congreganda apud Treviros Synodo, teſte Flodoardo Hiſt. Remenſ. III. 2. *Epiſtola* ad Alexandrum Ep. Viennenſem in Jo. a Boſco Bibl. Floriacenſi Tomo III. p. 57. ad Andream Patriarcham Forojulienſem Tomo V. Ughelli p. 38. Vide Proſperi Mandoſii Bibl. Romanam Centur. VI. 29. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam pag. 197.

Sergius III. ex Comitibus Tuſculanis ab A. 907. 910. *Epiſtola* ejus ad Alexandrum Ep. Viennenſem edita eſt a Joan. Licuræo in Antiquitatibus Viennenſibus p. 220. *alia* ad Leopardum Abbatem Nonantulanum ab Ughello Tom. II. Italiæ ſacræ. Adde Proſperum Mandoſium l. c. Cent. VI. 57. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 198. Oldoini Bibliothecam Romanam pag. 600.

Sergius IV. Papa, Romanus, ab anno 1009. 1012. Antea *Petrus Buccaporci* dictus, Benedictinus. Scripſit *Epitaphium Silveſtri Papæ*, quod eſt in Laterano. Bullas ejus quaſdam habes in Petri de Marca Marca Hiſpanica p. 978. 990. Lud. Jac. a S. Carolo l. c.

Sergius Grammaticus, ætatis incertæ. Opuſculum *in Donati Artem primam*, prodiit in Collectione Grammaticorum minorum, Mediol. 1504. fol. cum Donato, Pariſ. apud Rob. Stephanum 1531. 8. *In primam & ſecundam Donati editionem Commentarius* habetur in Grammaticis Heliæ Putſchii p. 1826.

Lombardinus a Serico ſcripſit *Supplementum compendii quorundam virorum illuſtrium poſt obitum Franciſci Petrarchæ*, MS. Florentiæ in Bibl. Dominicanorum. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 419. * Verum ejus nomen eſt *Lombardus a Serico Patavinus*. Meminit hujus Voſſius de hiſtoricis Latinis lib. 3. cap. 3. Supplementum ejus prodiit ſæpius inter Opera Petrarchæ, ibique de illo egimus. Scripſit etiam *epiſtolam dialogiſticam de vita ſolitaria*; quam cum aliis ejus, & Petrarchæ operibus vulgavit Livius Ferrus Patavinus Patav. 1581. in 4. Scripſit præterea opus

aliud

laudibus aliquot fœminarum gen-ut literis aut armis illustrium, vide Zenum in Diss. Vossianis pag. 26. obiit Anno 1390. die usti ut notatur in epigramma-epulcrali Patavii posito. Vid.

Dorovernienfis, Ord. S. Benedi-achus Dorovernia, i. e. Can-n cœnobio S. Augustini, postea is (non Shirburnenfis, ut qui-unt, sed) Cornubiensis circa 960. Scripsit *Commentarium in chum*, *Homeliarium de proverbiis*, *alos Monachos*. Lelandus c. 221. Centur. II. 31. Pitseus c. 143.

, Abbas de *Eleemosyna* in Bra-a Car. du Fresne in Indice *in n Dominicam* commentatus esse Vide Auctorem sequentem.

Fontanus, sive *Grammaticus*, , ex Canonico Eboracensi mo-& Abbas Fontanus, postea Kir-nsis, claruit A. 1160. Habe-s *descriptionem belli inter Regem & Barones Angliæ* A. 1135. ge-Scriptoribus Anglicis Seldeni & ni p. 331. Scripsit præterea *de merledi*, *in orationem Domini-dictionibus dissyllabis*, *æquivocis ocis*. Balæus Centur. II. 91. Le-. 221. Plura vide supra lib. IX. ubi lin. ult. loco p. 230. po-item apud Oudinum Tomo II. . Confunduntur hic duo Serlo-os ego nunc extricare non pos-

rlo, natione Scotus, monachus *nsis*, & socius Adami Cathe-m quo Ann. 1255. combustus ripsit *Vitam Adami* Magistri sui, m Dempsterum Hist. Scotiæ n. 1035. Hallevordius.

Parisiacensis, nescio quis, scri-*thmos de filiis presbyterorum*, qui t: *Rex immortalis*, *qui longo talis*. Ex Lelandi Collectaneis Centur. X. 44. *Versus* ad Odo-jocensem Episcopum, *de capta ium civitate*, *& invectiva in Gil-n. VI.*

bertum Abbatem Cadoni, MSS. sunt in Bibl. Cottoniana. Vide Catalogum Thomæ Smithi p. 82.

Serlo Presbyter, Anglus, illustri genere natus, Syredi & Leofledæ filius, primum Decanus Sarisburiensis, dein Abbas Coriniensis, h. e. Excestrensis monasterii. Varia scripsisse dicitur, sed ne tituli quidem prostant. Lelandus c. 221. Balæus Cent. X. 44. Pitseus App. Centur. IV. 31.

Serlo, Abbas quartus *Savigniacensis* in Normannia, temporibus S. Bernardi, & post hujus obitum, monachus Claræ vallis. Scripsit *Sermones & Dicta*, quæ exstant in Bertrandi Tissier Bibl. PP. Cisterciensium Tomo VI. p. 107. 130. item *Expositionem in Orationem Dominicam*. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 298. Oudinus Tomo II. p. 1426.

Serlus de Janua, aliis *Serolus* vel *Servolus*, Ord. Prædicatorum in conventu Januensi, sec. XIII. a Clemente IV. Episcopus Aprumiatensis (*Brugneto* in regione Januensi) creatus, obiit anno circiter 1280. Scripsit *Summam casuum conscientiæ in sui cleri usum*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 384.

Sertorius Gualensis, in Wallia natus, unde Lelandus *Cambrensem* vocat, Trithemius c. 607. & Willot *Fortunerium* vocant, nescio qua de caussa. Fuit monachus Ordinis S. Francisci in conventu Gorgonensi, & Ann. 1356. in conventu Massiliensi ejus Ordinis Generalis, An. 1361. Archiepiscopus Ravennensis, Patriarcha Gradensis, ac designatus Presbyter Cardinalis, obiit An. 1362. Scripsit *in Augustinum de Civitate Dei*, *Sermones ad utrumque statum*, *Lecturas Theologicas*, *Quodlibeta disputata*. Lelandus c. 355. Balæus Cent. VI. 34. Pitseus c. 607. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 323. Possevinus Tomo II. Apparatus p. 397. Ita scribunt vulgo, quamvis nomen hujus Sertorii neque inter Archiepiscopos Ravennenses, neque Patriarchas Graden-

ſes inveniatur: bene tamen *Fortunerii*, de quo Fabricius noſter jam ſupra lib. VI. p. 178. quædam dixerat. Revera Gallus fuit, non Anglus.

Servandus, Epiſcopus Aurienſis, Roderico Gothorum regi ultimo a ſacris Confeſſionibus fuiſſe dicitur, ſeculo VIII. Scripſit *Hiſpanicarum rerum Compendium*, cujus verſio tantum Hiſpanica ſupereſt, Gallæcio ſermone, a Petro Seguino ejuſdem Eccleſiæ Aurienſis Antiſtite facta. Nic. Antonius Bibl. Hiſpana vetere VI. 1. num. 14.

Servatius (huc uſque vulgo *Sabbatium* vocarunt Gennadius de viris illuſtribus c. 25. & Trithemius de ſcriptor. Eccleſ. c. 168.) Epiſcopus Tongrenſis ſec. IV. cujus vitam Tom. I. Scriptorum Leodienſium habes p. 28. ſeqq. obiit A. 384. Scripſit *contra Valentinum & Marcionem*, *Aetium & Eunomium*, quod opus injuria temporum periit. Vide Hiſtoire literaire de la France T. I. part. 2. p. 242.

Servatius Ædicellus, Agrippinas, *Vitam S. Willebrordi* metro ſcripſit. Hæc Carolus du Freſne in Indice, quem Gloſſario præfixit.

Servatius Frankell, Ord. Prædicatorum, S. Theologiæ Magiſter, conventus Colonienſis per annos viginti Prior, & hæreticæ pravitatis Inquiſitor, vergente ſeculo XV. Scripſit *Sermones notabiles omnium ſolemnitatum principalium totius anni*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum T. I. p. 904.

Servitoris Liber *de præparatione medicinarum ſimplicium*, impreſſus eſt Venetiis per Nic. Jenſon. 1471. 4. Verum nomen eſt *Serapion*, quem vide.

Servius Honoratus Maurus, Grammaticus non incelebris, & jam Macrobio memoratus. Ejus ſunt:

1. *Commentarius in Virgilium*, de cujus editionibus confer Fabricii Bibl. Latinam. Is a quibuſdam propter doctrinam commendatur, ab aliis ob inſcitiam contemnitur. Communis vero virorum doctorum eſt ſententia, Servium multos interpolatores, homines indoctos, eſſe paſſum, quare inter Codices & editiones illius mira eſt diſſenſio. Vide Bibl. ſelectam Clerici T. XIV. p. 247.

2. *De naturis* (alii *de ratione*) *ultimarum ſyllabarum*, prodiit in Collectione Grammaticorum minorum, Mediol. 1504. folio.

3. *Centimetrum*, aliis *Centimeter*, ſive *Ars de pedibus verſuum ſeu centum metris*, exſtat in Codice membranaceo ſeptingentorum annorum in Bibl. S. Emmerammi Ratisbonæ. Pez diſſ. Iſagogica ad Tomum I. Theſauri Anecdotorum p. 39. Epiſtola Centimetro præfixa edita eſt in Labbei Bibl. nova MSS. I. p. 668.

4. *Interpretatio Donati*, ſive *in ſecundam Donati editionem interpretatio*, cum Donato prodiit apud Rob. Stephanum 1531. 8. Hæc tria vero habes etiam in Grammaticis Putſchii p. 1779.

5. *Gloſſæ Græco-Latinæ*, quas olim habuit Petrus Scriverius, edidit autem Antonius Matthæus Tomo VI. Analectorum edit. prior. Tomo III. p. 653. edit. poſt. Dubitat tamen de Auctore Tanaquillus Faber Epiſt. I. 63. & ipſe Matthæus.

Servus Dei, incertæ ſedis Epiſcopus, temporibus Auguſtini, ſcripſit adverſus eos, qui dicunt, Chriſtum in hac vita degentem non vidiſſe carneis ſuis oculis Patrem, ſed poſt reſurrectionem ex mortuis, & aſcenſionem in cœlis, cum translatus eſt in gloriam Dei Patris, profectum ſcilicet ei dantis in remunerationem martyrii. In qua ſcriptura oſtendit, & diſputatione ſua, ac ſanctarum Scripturarum teſtimoniis, Dominum Jeſum ab ipſo ejus conceptu per Spiritum ſanctum facto, & partu ex Virgine, quod Deus verus in homine vero ipſe quoque Homo Deus factus natus eſt, ſemper carnis ſuæ oculis & Patrem vidiſſe, & Spiritum ſanctum, per ſpecialem & ei unitam Dei & hominis, ſocietatem. Hæc Gennadius de Script. Eccleſ. c. 87. Auguſtinus hujus ſententiæ meminit ſuppreſ-

ſo

so nomine Epist. 92. & 146. sed eam refutat. Cæterum liber ille ætatem non tulit.

Sevalus, vel *Servvalus*, Anglus, Oxoniæ literis incubuit, primum Decanus, post Archiepiscopus Eboracensis. Sed quia nimias pecuniarum exactiones Pontificum tolerare non potuit, excommunicatus, a populo tamen in magno honore habitus fuit. Obiit An. 1258. Scripsit *Breviloquium contra quendam Magistrum Jordanem*, quem Pontifex, quamvis Angliæ linguæ ignarum, ipso inconsulto Decanum Eboracensem constituerat, *Statuta Synodalia*, *Sermones & Epistolas*, *ad Alexandrum Papam*, ad quem moribundus scripsit, inter alia, teste Matthæo Parisio, his verbis usus: *Dixit enim Dominus Petro: Pasce oves meas, non tonde, non excoria, non eviscera, vel devorando consume*. Balæus Centur. IV. 23. Pitseus c. 366. * Agnosce in his, quæ Bibliothecarius tangit voces, & querelas Matthæi Parisii perpetui nominis Papalis osoris. Cæterum non nego pecuniarum exactiones a Pontifice Innocentio IV. injunctas, graves & intolerabiles tunc Anglis accidisse; verum siquis vacuo a motibus animo temporum circumstantias consideret, hic certe minus culpandos ea de re Pontifices judicaverit, cum ex proventibus Ecclesiasticis ex Anglia collectis pars sane non modica in usum, & commodum Regis Angliæ cesserit. Lege Bullam Alexandri IV. apud Wilchins Conciliorum Britanniæ Tom. I. ad An. 1256. cujus hic titulus est: *Alexandri IV. Bulla, quod fructus beneficiorum vacantium in Anglia, quorum collatio pertinet ad Papam, colligatur ad opus Regis Angliæ pro complendo votum suum ad Terram Sanctam*. Alia est etiam Bulla ibidem injungens, *quod colligantur Decimæ, & legata, & hujusmodi ad opus Regis Angliæ*.

Jacobus de Seva, ex Gallia Narbonensi, Doctor Jurium & Advocatus, initio schismatis A. 1377. Urbanum VI. secutus est, & in gratiam illius *Factum* ad Academiam Parisiensem misit. Plura Oudinus T. III. p. 1195.

Severianus Rhetor, vide supra, *Julius Severianus*.

Severinus, Romanus, Labieni filius R. E. Cardinalis, post Summus Pontifex circa A. 638. suæ fidei explanationem factam a Sergio Constantinopolitano Episcopo hæretico reprobavit, & contra illam scripsit. Hæc Oldoinus in Athenæo Romano p. 602.

Severinus Calchus, Mediolanensis, Abbas Canonicorum Regularium Placentiæ obiit A. 1496. Scripsit *de Vitis Sanctorum illustriumque ex Ordine Canonico lib. IV.* qui an editi sint, non habeo compertum. Celsus de Rosinis in Lyceo Lateranensi part. II. p. 269.

Severinus Cracoviensis, Ex-Judeus, Ord. Prædicatorum, Theologiæ Magister & Ecclesiastes, Augustinum & Aquinatem memoria tenuit, vixit sec. XIV. & ingentia volumina *in sacrorum Evangeliorum harmoniam* elucubravit. Elogia ejus vide apud Bzovium ad annum 1398. num. 13.

Severinus de Pedepennis, Bitontinus, monachus Benedictinus, sec. XV. qui multum in recognoscendis homiliis Chrysostomi in Matthæum insudavit, teste Thoma Januensi de Valerano in præfatione ad editionem illarum antiquissimam in bibliotheca monasterii Farfensis. Vide Mabillonii Iter Italicum p. 147.

Severini Abbatis Sermones *in Natali SS. Innocentum* in Bibl. Sangermanensi memorat Cangius.

Severinus, incertæ ætatis & sedis Episcopus, Coloniensem fuisse conjectura est Rev. Pezii. Opusculum ejus exiguæ molis, quod *Doctrinam* inscripsit, vel ut Codex monast. Hilariensis in Austria habet, *Doctrina de Sapientia*, editum est primo per Pithœum Parif. deinde in Bibl. PP. Parisinæ Supplemento Latino, in Bibl. PP. Coloniensi, Tomo II. Operum Sirmondi, in Thesauro Anecdotorum novissimo Pezii Tom. IV. part. 2. p. 1. denique a

Fabricio nostro sub finem libri VI. hujus operis p. 227. * Homilia inter opera S. Petri Chrysologi serm. L. legenda quæ incipit : *Christum in humanis actibus*, in vetusto homiliario MS. Bibliothecæ Can. majoris Ecclesiæ Lucensis tribuitur *S. Severino Episcopo*. Nec sane in ascribenda homilia illa S. Petro Chrysologo MSS. Codices conveniunt; nam in aliis S. Hieronymi, in aliis S. Joannis Chrysostomi nomen præfert. An reipsa a Ravennatensi Præsule detrahenda sit, & alteri ascribenda incertum. Si tamen Severini esse dicatur, dubii pariter hærebimus, num præferendus sit Severinus ille, cujus doctrina *de sapientia* sæpe typos exercuit.

Severus Archontius, vir doctus fuit, historiæ & rei nummariæ peritus, ad quem Vopiscus provocat in Firmo c. 2. ubi ex nummis, libris item Græcis & Ægyptiis confirmavit, Firmum in edictis suis αὐτοκράτορα fuisse vocitatum. Vixit autem is seculo quarto.

Alium quendam *Severum Archontium* finxit cerebrum Jo. Harduini & aliorum Jesuitarum, virum aliquem eruditum & in dignitate constitutum, qui seculo XIII. temporibus scilicet obscuris & barbaris Collegium aliquod virorum doctorum coegerit, qui omne genus scriptorum Græcorum & Latinorum, nec non Patrum Ecclesiasticorum confinxerint: exceptis tantum Cicerone, Plinio, Virgilii Georgicis, Horatii Sermonibus & Epistolis, & paucis quibusdam scriptis Justini Martyris & Patrum Africanorum. Qui mente sanus est, vix credet, ab homine sano talia proferri potuisse, ut omnis fides monumentorum a tam multis seculis pessundaretur. Nam proventus ingeniorum seculi XIII. non erat tam felix, ut omne Poetarum, Historicorum, Philosophorum & Scriptorum Ecclesiasticorum genus ab aliis intra tam breve temporis spatium confingi, & in tot Codices per universum terrarum orbem transscribi potuerit. Hinc etiam viri docti, fucum orbi erudito fieri dolentes, sententiam tam monstrosam omnibus viribus convellere studuerunt: inter quos primas jure suo obtinet Maturinus Veyssiere la Croze, Bibliothecarius Berolinensis, Dissertationum historicarum, quæ Gallica lingua prodierunt secunda, Roterodami 1707. 8. præcipue vero in Vindiciis Veterum Scriptorum contra Jo. Harduinum, quæ ibidem 1708. 8. editæ sunt. Hæc sufficiant de scriptore fabuloso, ut juventuti, vel etiam harum rerum imperitioribus indice digito summam rei ostendam. Plura ex Diariis eruditis annorum 1707. 1708. 1709. peti poterunt.

Severi Sancti, id est *Endeleichi* Rhetoris Carmen *de mortibus boum*, non ignotum est. Editiones illius varias recensent Christianus Daumius in Syllabo Poetarum Christianorum, & Fabricius Bibl. Latin. IV. 1. p. 682. quibus addenda est novissima cum annot. Jo. Weitzii & Wolfg. Seberi, Lugd. Bat. 1715. 8. ex typographia Petri van der Aa, cui nomini illita deinceps fuit alia Schedula, in qua impressum est: Apud Samuelem Luchtmans 1717. De Auctore & opusculo variæ sunt eruditorum sententiæ, quas plerasque compilavit Editor ultimus in præfatione, sed parum aut nihil definit. Nos, ut ordine procedamus, solliciti sumus:

I. de *Tempore* conscripti illius Carminis: hoc satis clare indigitatur, nam *Christus* bis memoratur v. 107. & 128. cujus crucis signum, v. 105. cum *sola fide* conjunctum, v. 116. illam pestilentiam sedaverit. Nullas autem victimas pro malo sedando oblatas fuisse adserit, v. 117. 118. quapropter etiam Bucolus, cui hæc Tityrus sic narraverat, consilium capit errorem veterem defugiendi, v. 123. & ad templa summi Dei & numen Christi properandi, v. 126. 128. Ex his igitur constat, scriptum esse carmen, quum religio Christiana invalesceret, sacrificia vero & cultus paganorum nondum prorsus defecissent.

II.

∫unc igitur de *Auctore* ipso quæ-
an aliquem invenire queamus,
: quadret. Jam Paullinus No-
tunc adhuc in Aquitania con-
, amicum habuit Sanctum quen-
t alium Endelechium, epist. 28.
qui, quamvis & a quibusdam
› habeantur, revera tamen duo

:tur sanctus Paullino thema præ-
ad Panegyricum Theodosio di-
qui circa A. 394. habitus est.
tamen anne ille binominis fuis-
it. Ille sanctus, tanquam Chri-
a Paullino describitur, qui gra-
liquem in Ecclesia habuisse vi-
Ejus pater Flavius Sanctus fuis-
:t, cujus Ausonius inter charos
ım. 38. meminit. Porro apud
m Apollinarem Epist. VIII. 4.
fit Endelechii Rhetoris Roma-
:c non in subscriptione operum
in membranis Florentinis, qui
ınior, &, si Reinesii conjectu-
obes, hujus nostri filius esse po-
Hæc adferunt Epist. 8. ad Dau-
, & Auctores Historiæ literariæ
Tom. II. p. 54. Quicquid sit,
die videamus magnam hominum
dinem, qui eodem nomine gau-
ıon miremur, etiam olim illud
isse.

)ccasionem Carminis subministra-
, quæ boves per Pannoniam,
m & Belgas straverat, & nunc
in Galliam pertigerat, v. 22.
ıesius dubitat, an vere lues fue-
vero tantum exercendi ingenii
hema elaboratum sit. Quod si
ues fuit, contigit A. 409. A-
Italiam ingresso, id quod ex
probavit Sigonius.

'itulum de mortibus boum* insulsi
aticastri glossema statuit Reine-
economia potius illius hoc per-
, quod unus pastor duos alios
hac relatione, quod nomine
ınvocato, & cruce ejus cum ve-
ıpplicata, lues illa sedata fue-
rit, ad fidem Christianam converte-
rit.

Severus Sulpicius, vulgo *Sulpicium Severum* vocant, Nitiobrix sive Aquitanus, Presbyter, Scriptor notissimus, qui manibus quoque adolescentum teritur. Præterea otium nobis fecerunt Jo. Clericus Bibl. selecta Tom. XX. pag. 325. Fabricius Bibl. Latina IV. 3. omnium vero diligentiam superarunt Monachi Benedictino-Mauriani in historia Galliæ literaria Tom. II. pag. 95. 116. ubi etiam editiones omnes cum cura recensent. Spicilegium igitur exiguum mihi colligendum superest. Editionem Historiæ Sacræ Lipsiensem A. 1711. cum notis Minellianis curavit M. Jo. Fridericus Weinich, jam Pastor in Thuringia diœcesis Fenstadinæ. Editionis Joan. Clerici Ann. 1709. ipse tum curam gessi, auctor illius annotationis ad Epistolam II. p. 580. quam Clericus laudat p. 378. & Benedictini p. 116. Neque id feci Clerico inscio, prout & ipse memorat. *Historia sacra* cum Commentario Sigonii & annot. Jo. Vorstii denuo prodiit in operibus Caroli Sigonii a Philippo Argelato editis Mediol. 1734. folio. Editio novissima ad MSS. Codices emendata, notis, observationibus & dissertationibus illustrata prodiit cura Hieronymi de Prato, Veronensis, Congregationis Oratorii ibidem Presbyteri. Veronæ 1741. 4. sed hic tomus I. tantum *Vitam Martini & Dialogos* continet. Vita vero accurate elaborata præmittitur. (*a*) Cæterum novam Operum Severi Sulpicii editionem ex variis Codicibus emendatiorem promisit Jo. Phil. Kuchenbecker in Analectis Hassiacis part. V. p. 5. Codex MS. Libri de vita Martini, Epistolarum & Dialogorum satis antiquus habetur Quedlinburgi, teste Tobia Eckardo de Codicibus Manuscriptis Quedlinburgensibus pag. 13. Idem Eckardus p. 57. seqq. Collationem Codicis instituit cum editione novissima, & reliqua in illo Codice adjecta typis ex-

tting. Gelehte Zeitungen 1742. pag. 459. Nouvelle Bibliotheque tom. XV. pag. 119. seqq.

exprimi jussit. Eundem Codicem ego Lipsiæ manibus trivi, quum ad Thomam Fritschium, bibliopolam celebrem missus esset, omnia contuli, & reliqua etiam exscripseram. Possem quædam circa lectiones Eckardi monere, sed transeant.

Codex Collegii Trinitatis Cantabrigiæ laudatur aliquoties a Josepho Wasse ad Sallustium, qui loca quædam ex eodem feliciter emendat. Caput IV. libri de vita Martini adducit Anonymus Kirschgartensis in Chronico Wormatiæ, in Reliquiis Ludevvigianis T. II. p. 7. unde quædam emendationes peti possunt.

Locum ejus de prima martyrum Galliæ epocha ab exceptionibus, quas Bondonettus Benedictinus in Vitis Episcoporum Cenomanensium Gallice editis opposuit, singulari dissertatione vindicavit Jo. Launojus, quæ exstat Operum ejus T. II. part. 1. p. 139.

Vincentius Bellovacensis in Speculo historiali XVII. 20. Sulpicio Severo quoque *Vitam Maurilii Episcopi Andegavensis*, tribuit, sed præter rem, & conjicit Launojus l. c. pag. 681. eum fortasse in talem Codicem incidisse, qui utramque vitam Martini Turonensis & Maurilii Andegavensis contineret.

Sequuntur quædam annotationes Cel. nostri Fabricii.

Præfatio bene longa Dialogo *de virtutibus monachorum Orientalium*, nescio cujus scriptoris, præmittitur in Codice Naudæano, teste Labbeo Bibl. nova MSS. p. 228.

Epistola II. *de Virginitate* sæpe prodierat inter Hieronymi & Athanasii opera, in Concilio Aquisgranensi Ann. 816. & in Appendice ad Codicem Regularum Holstenii p. 8. sub nomine Athanasii.

Garcias Louisa notis ad Isidori Hispalensis Chronicon, monente Colomesio, penes se esse testatur Epitomen MS. Chronicorum Severi, cognomento Sulpicii.

Severus Sulpicius, cognomento Pius, Episcopus Bituricensis sec. VII. natus Vatani in diœcesi memorata, Diaconus, deinde ab Ann. 624. Episcopus, post biennium interfuit Concilio Remensi, mortuus A. 644. Exstant ejus *Epistolæ duæ* ad Desiderium Cadurcensem & una ad *Verum* Episcopum Rutenensem, a Canisio editæ Ant. Lect. Tom. I. p. 644. 646. Adde Hist. literaire de la France Tom. III. p. 559. & Acta Sanctorum Tom. II. Jan. p. 165.

Alium hujus nominis Episcopum Bituricensem seculo VI. sed qui nihil scriptum reliquit, statuit Basnagii observatio Tom. I. Canisii p. 633.

Severus, *Malacitanus* Episcopus circa Ann. 580. Scripsit *Correctorium* contra Vincentium Cæsaraugustanæ urbis Episcopum, Arrianum, *de virginitate ad sororem*, quem librum *Annuli* nomine indigitavit, nec non *Epistolas ad diversos*. Isidorus de Scriptor. Eccles. cap. 30. Trithemius c. 226. Res ejus a fabulis expurgat Nic. Antonius Bibl. Hispana Vetere IV. 3. n. 40. 41. Monasterii Servitani alumnum & discipulum S. Donati Eremitæ Augustiniani facit Phil. Elssius in Encomiastico Augustiniano p. 623. Fabricius annotavit, Sermonem Petri Chrysologi 74. & seqq. huic Severo a quibusdam tribui, quippe in cujus tempora de non suscitanda vera carne quadret.

Severus, *Milevitanus*, in Africa Episcopus, Augustini se discipulum profitetur, epist. 37. inter Augustinianas, cui ipse Augustinus epist. 129. respondet. Obiit Ante Augustinum, qui ipsius tanquam mortui Epist. 110. meminit. Aub. Miræus de script. Eccles. c. 71. Phil. Elssius l. c. p. 624.

Severus, *Minoricensis* insulæ Episcopus, scripsit A. 418. *Epistolam de Judæis in ea insula conversis*, *deque miraculis ibidem ad reliquias S. Stephani factis*, quam edidit Baronius ad A. 418. n. 49. & in Appendice Operum Augustini per Benedictinos editorum, ad tomum

/I. col. 15. Confer Aub. Mi-
:. 72. & Nic. Antonii Bibl. Hi-
Veterem III. 2. n. 50. Oudi-
'omo I. p. 993.
:m, qui sub Severo Imp. *de re-*
me scripsit, memorat Cangius,
ræterea non cognitum.
:s, vide *Sixtus*.
s Placitus, aliis Platonicus, scri-
:vi incerti; *Papyriensem* vocat
inus in Lindenio renovato pag.
ui & editiones Basil. 1538. 8.
1539. 4. memorat. Reliqua
apud Fabricium nostrum in Bi-
ina. Opusculum *de medicina a-*
:m ipse quoque Fabricius dedit
iræcæ Vol. XIII. p. 395.
s Rufus, vide sub lit. R. Foro-
:m patria fuisse, vestigia vetu-
quæ ibidem adsunt, non teme-
ri, ait Ge. Vivianus Marche-
: illustribus Forojuliensibus pag.
:d nulla addit.
'oannes Shyrburnus, Anglus, *Chro-*
:ripsit *Britannicum ab initio Dar-*
m ad Henricum VI. Angliæ Re-
quod MSS. exstat in Bibliothecis
& Hiberniæ. Vide Oudinum
III. p. 2309.
tus, Prior monasterii S. Panta-
in diœcesi Coloniensi. A. 1122.
Epistolam ad Rodulfum Abbatem
k S. Trudonis, in qua quæri-
1 & qua ratione liceat aliquid e-
pro receptione puerorum in mona-
Exstat una cum responsione Ro-
pud Mabillonium Analect. edit.
Tomo II. p. 495.
tus de Beka, Gelder, Ord. Car-
ni Prior provincialis, vixit An.
& scripsit *in libros IV. Sententia-*
Summam censurarum novi juris,
ulam ordinis sui, qui postremus
Philippi Riboti libris X. de in-
ne & peculiaribus gestis Carme-
1, Venet. 1507. excusis. *Fasci-*
Florum diversarum historiarum:
'e quoque *Dominici sepulcri* cor-
Vide Trithemium de script. Ec-
557. & de script. Carmelit. p.

76. Val. Andreæ Bibl. Belgicam pag. 808. Aub. Miræi Auctarium cap. 486. Svvertii Athenas Batavas p. 673.

Sibito, Viennensis Austriacus, Ord. Prædicatorum, sec. XIII. scripsit *Opus egregium in Orationem Dominicam*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ordinis Prædicat. Tom. I. p. 475. Altamura pag. 181. * Cum Viennæ agerem occurrit mihi in insigni Bibliotheca Vindaghiana Codex MS. Sæculi XV. vel XIV. ferens *Tractatum super Miserere insignis Doctoris Sbitonis*, quem non dubito eumdem esse Sibitonem, de quo Bibliothecarius noster hic.

Bartholomæus Sibylla, Monopolitanus, Ord. Frat. Prædicatorum Theologiæ Professor, circa A. 1434. Scripsit *Speculum peregrinarum Quæstionum* quod prodiit Romæ 1493. Paris. 1497. Argent. 1499. 4. Lugd. 1521. Venet. 1575. 1582. Oudinus Tomo III. p. 2369.

Sibrandus, Abbas Horti S. Mariæ Ord. Præmonstratensis in Frisia occidentali, sesquimilliari a Leovardia, obiit An. 1238. de quo vide Chronicon ejus monasterii paullo post citandum. Scripsit *Vitam S. Siardi*, decessoris sui, qui A. 1230. obiit, nec non *Vitam S. Friderici Hallemi*, qui Horti Mariæ fundator fuit & primus Abbas. Edita est in Actis Sanctorum Tom. I. Martii p. 289. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 808. Svvertii Athenæ Belgicæ pag. 673. Suffridus Petri de Scriptoribus Frisiæ Dec. VII. 9.

Sibrandus Leo, Leovardiensis, primum monachus in Lidlumensi cœnobio apud Franekeram, postea, quum monasterium desereretur, Pastor in Menaldo, vico Frisiæ, tandem exul in Cusemaria sui ordinis Præpositura mortuus A. 1588. Composuit *Tabulam Geographicam Frisiæ*, quam ipso vivente excudit primum Jacobus Daventriensis, & deinde locupletatam recudit A. 1579. Hoenbergius, teste Suffrido Petri. Scripsit porro *Vitam & res gestas Abbatum in Lidlum*, quas edidit Anton. Matthæus Analect. Tom. VI. ed. prior.

prior. T. III.edit.post. p.537. *Vitam & res gestas Abbatum Horti B.Virginis S.Mariengard*, ab eodem editas T. VIII. edit. prior. Tomo V. p. 241. ed. post. *Vitam Eelkonis Liavkama Abb. ibidem* Tomo III. p. 396.

Siccardus, vel *Sighardus*, Casellanus seu Casalensis, Episcopus Cremonensis Anno 1185. & biennium Legatus Apostolicus per Insubriam. Scripsit *Acta S. Homoboni Cremonensis*, *Chronicon a nativitate Christi usque ad Ann.* 1213. quod editum Tom. VII. Scriptorum Italicorum Muratorii p. 520. *Tractatum de humilitate*, *Historiam Romanorum Pontificum*, *Mitrale vel Summam de divinis officiis*, ex quo Durandum multa exscripsisse dicunt. Arisii Cremona literata Tom. I. p. 87. seq. ultimum opus, quod etiam *de Ecclesiasticis officiis* inscribitur, est in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 140. sub titulo *Summæ* in Bibl. S. Victoris Parisiensis, ibid. pag. 1375. In alio Codice Bibl. Regiæ Parisinæ apud eundem pag. 898. dicitur *Mitralis Sichardus*, quod prænomen ex opere supra memorato, & quidem titulo ejus male intellecto, originem habet. Adde Oudinum Tomo III. p. 88.

Cajus Sollius Apollinaris Sidonius, vulgo *Sidonium Apollinarem* vocant, patria Lugdunensis ex Galliis, natus circiter A. 430. Postquam studia literarum non mediocriter tractaverat, Avito & Anthemio Augustis gratus fuit, ad Senatoris Romani & Præfecti Urbis dignitatem evectus, tandem A. 471. Episcopus Claromontanus in Arvernis, mortuus A. 488. vel 489. Vitam ejus pluribus verbis enarrant Auctor anonymus ex MS. Orteliano editus sub finem editionis Wovverianæ p. 492. Joan. Savaro, qui eam maximam partem ex scriptis auctoris collegit. Adde Histoire literaire de la France Tom. II. pag. 550. P. de Colonia hist. literaire de la Ville de Lion pag. 152. Labbeum de Script. Eccles. Tomo II. p. 346. & alios.

Ex scriptis ejus supersunt 1. *Carmina XXIV.* in quibus sunt aliquot Panegyrici non sine afflatu poetico producti. 2. *Epistolarum libri IX.* ex quibus res gestæ illorum temporum non mediocriter illustrantur. 3. *Sermo in electione Benedicti Simplicii, Bituricensium Episcopi habitus*, legitur post Epistolam IX. libri VII. Reliqua, quæ ab ipso vel promissa, vel effecta sunt, vel etiam injuria temporum perierunt, recensent Caveus, Historia literaria citata, & Auctor præfationis ad opera Sirmondi, qui Caveum aliquoties emendat.

Editiones ejus adnotarunt Daumius in Syllabo Poetarum Christianorum, Fabricius in Bibliotheca Latina & Auctores Historiæ literariæ citatæ. Nos, quum non admodum multæ sint, eas paucis repetemus. Prima est Jo. Bapt. Pii cum comment. Mediol. 1498. fol. repetita ab Henrico Petri. Basil. 1542. 4. Sequuntur Tornæsiana, Lugd. 1552. 8. Basileensis 1597. 8. Wovverianam priorem cum annot. Petri Colvii, Lugdun. vel Paris. 1598. 8. non vidi, alteram tamen Hanoviæ, typis Wechelianis 1617. 8. a Geverhardo Elmenhorstio curatam manibus teneo. Inde cessabit scrupulus, quem sibi fingunt Auctores Hist. literariæ p. 572. dum eandem editionem ab aliquibus Francofurti & Heidelbergæ curatam esse legerant. Editionem Jo. Savaronis Parisiis ex officina Plantiniana, apud Hadrianum Perier, 1599. 4. dudum possideo, ex Bibliotheca Thomæ Ittigii τῶ μακαρίτου comparatam, quam igitur negare non debebant Auctores modo laudati. Et hæc ipsa editio commentariis sat spissis est instructa. Alteram ejusdem Savaronis ibidem 1609. 4. impressam ipse quoque vidi, & cum superiore contuli. Editionem vero illius sine annotationibus fateor mihi prorsus esse ignotam. Tandem Sirmondus de Sidonio bene mereri voluit, ipsumque Paris. 1614. & 1652. cum annot. edidit, quas in utraque operum Sirmondi

invenies. Editio ipsius, sed
tionibus, inserta est Biblio-
naximæ Tom. VI. p. 1077.
r Nomina eorum, ad quos
t Epistolæ Sidonii, ex qui-
e fuerunt eruditi, vel eru-
rei Christianæ fautores.

Salonio, VII. 15.
Sapaudo, V. 10.
Secundino, V. 18.
Secundo, III. 12.
Serano, II. 13.
Simplicio, III. 2. IV. 4. 7. 12. V. 4.
Sisagrio, II. 4.
Sulpicio, VII. 13.
Syagrio, V. 5. VIII. 8.
Tetradio, III. 10.
Thaumasto, V. 7.
Theoplasto, VI. 5.
Tonantio, IX. 13.
Trigretio, VIII. 12.
Turno, IV. 24.
Vectio, IV. 13.
Vincentio, I. 7.
Volusiano, VII. 17.

Nunc in gratiam eorum, qui editionem priorem Savaronis possident, ostendam, in quibusnam partibus editio altera, quæ A. 1609. prodiit, locupletior existat, id quod usum suum habet, ne quis in èa vel quærat, vel desideret, quæ non debebat.

In titulo sic habet editio posterior: *Jo. Savaro*, *Claromontensis*, Regis Christianiss. Consiliarius, *Præses & Præfectus Arverniæ*. Et paullo post: II. Editio multis partibus auctior & emendatior.

In Elogiis adduntur quædam ex Ruricio Epist. 8. l. 2. & Epist. 25. l. 2. Apollinari, item ex Gervasio Tillebériensi l. 2. c. 11. otior. imper.

Non longe a fine p. 16. *Catalogus Ecclesiarum*) Edit. recentior sic: *Liber I. de Ecclesiis Claromontii* §. 22. *MS.* &c.

Ordo & Kalendar. MS. S. Genesii.

V. Idus Julii Translatio SS. Quintiani & Sidonii.

Vetus inscriptio arcæ funebri incisa in Ecclesia S. Saturnini Daydaci: *Hic sunt duo innocentes* ** *Et S. Sidonius.*

Ad librum I. Epist. 2. pag. 8. not. *Cæsaries refuga*) ibi additur: Isidori Glossæ, *refrontat, a fronte repellit.*

ibid. *Cervix non sedet nervis*) add. sic Statius 9. Thebaid. de equo: *Colla sedent nodis.* ubi Luctatius, *plena sunt nodis.*

ib. lin. penult. *Aimoinus lib.* 3. *cap.* 7. add. ex Gregor. Turon. l. 4. cap. 43.

p. 9. lin. 11. pro μνκχοι lege μύχοι. add. Isidorus de spiritualibus differentiis, *aurium inditum est nomen, a vocibus auriendis, per immutationem enim literæ, aures velut audes sunt nominata, per has enim voces atque sonum quasi per cochleam descendere, qui erectus in circulum orbemque moveatur.* cochleam j. anfractus. ut ibid. ait. l. 11. c. 1. ex D. Ambros. Hexam. l. 6. c. 9.

ibid. post verba Prudentii, *Gothi* leg. Gothus.

ib. lin. 9. a fine: verba parenthesi inclusa (emendo cautionibus) omissa sunt.

p. 10. lin. 2. *Et ut &c.* usque ad l. 6. *Ex quibus &c.* Hæc verba una cum numo omittuntur.

p. 12. circa fin. *legis Birariorum.* lege *Boiar.*

l. 3. p. 22. not. *interrogatum*) adde *interrogatum lege repetundarum &c.*

l. 5. p. 29. not. *Opinione*) add. *Opinatissimus, celeberrimus.* Isidorus in Glossis MSS.

p. 31. l. 16. *Silvosum*) emend. *Ulvosum.*

p. 33. not. *Novumque portum*) add. acta S. Apollinaris Ravennatis MS. *accipiens eum centurio duxit eum ad Classem in domum suam.*

p. 35. *Calaber*) de Calabria enim venti pestilentes spirant. Orosius. *insuper etiam expirata de Calabris saltibus aura corrumpens, repentinos acutarum infirmitatum afferret transcursus.*

l. 6. p. 41. lin. 7. a fine: *Sid.* leg. *Isid.*

p. 46. not. *Noxæ non esse confusum*) add. Egesippus lib. 4. cap. 10. *absolvunt omnes, quia nihil, quod esset affine sceleri, proferebatur.*

l. 7. p. 49. not. *Testatur hoc*) add. Cassiodorus de amicitia, *Rumpenda est enim amicitia, si crimen adeo enorme est,*

ut

famæ dispendio tolerari non possit : si contra fidem Christi , si contra :m utilitatem , vel simile aliquid præone damnabili attentavit .

;3. not. *Frequens senatus*) Lams in Alexandro , *cum senatus frein Curiam , hoc est , in ædem Con- &c.* Symmach. epist. 7. l. 1.

;6. not. *In insulam*) omissa sunt it. recent. verba l. 3. *postquam ani* , usque ad finem notæ , & . hæc posita : Acta MS. S. Marii ris , *venientes in castrum trans Tyintra carcerem , invenerunt homienerabilem , nomine Quirinum &c.* Metellus Quirinal. ode 7. & 8.

57. not. *Ut suspenso*) add. vide orum & Thalelæum tit. 52. Ba- 60.

. p. 62. not. *Armis eunuchi*) add. MSS. *Tunc Maximianus Imp. jusres qui in palatio erant Christianos ;i, ut renunciarent militiæ , qui cum t solverent , notavit illinc transeunitium quendam beatæ memoriæ vi- & furens vocavit eum ad se , & tum vestimentis , quibus erat vestiduit eum colobium laneum , & traum lanariis ad injuriam in gynæior enim erat palatii ipsius .*

p. 68. not. *Eia , inquit*) add. us Epist. 25. l. 2.

). 71. *Campanio*) MSS. Fauchet. legav. *Campanio* .

t. p. 77. not. *Igniti dentis*) add. ach. epist. 25. l. 1. *ne libellus lmorsu duri dentis uratur* .

3. not. *Quigenus*) add. Paulinus na- Felicis , *jam prior hoc primos or- r edidit actus Martyris , unde do- l qui genus &c.*

9. not. *Hiantis interregni*) add. *sus est pridie Idus Junias , & in- Gensericus Romæ , & prædavit eam uatuordecim , & levatus Imperator iis Avitus VI. Idus Julias &c.* Suc- Victor Sunnunensis in Chron. & Studio Coss.

7. not. *Auaio , ait*) add. Vetus chronicon MS. tradit Sidonium Comitem Arvernæ & Arverniæ nostræ , cui adsentitur Petrus Arvernus venerabilis ad calumniatorem , *Sidonius vir eruditissimus & ardentissimi ingenii ex præfecto & Consule antiquus Arvernorum Episcopus &c. Consule* , id est , *Comite* . Odo ad Fulconem Andegavorum Comitem , statim initio Epistolæ , *Fulconi bono , gloriosissimo Consuli Andegavorum* . Idem de translatione S. Martini , *eo tempore vir inlustris Ingelgerius Gastinensis Comes , Hugonis Ducis Burgundiæ Nepos , Lochiæ & Ambasiæ Dominus , strenuus armis , summa probitate & potestate præditus erat , & Andegavensium Consulatum nuper ex regio munere sibi impartitum procurabat* . Hildebertus epist. 25. ad Comitissam : *Absentia mariti laboriosior tibi cura consulatus incubuit &c.* Idem repetit epist. sequenti & in utraque Comitatum interpretatur . Quod dictum volo , ut Petrum doctissimum Arvernum non accusem inscientiæ , & ejus calculum quoad Sidonii Comitatum , adjiciam .

p. 88. not. *Præbere cervices*) add. Seneca epist. 4. de tranquil. anim. c. ij. Joannes Salisb. Policr. l. 6. c. 1. Sulpic. Severus de vita B. Martini c. 13. Victoris Epitome in Severo Alex.

II. 1. p. 93. not. *A turribus*) add. vide Canisium JC. Tom. 5. ant. lect. Vulgo edita in pluribus MSS. legitur , atque etiam defendi potest . Gervasius Silleber. lib. 2. otior. Imper. cap. 19. ubi de Auxitani metropolitani Suffraganeis , *Adurensis vel Torrinensis* .

p. 96. post l. 2. *Calcans*) Theodosius Novella , de navibus ultra &c. *Ideo calcatam legem , quæ de navigiis non excusandis olim fuerat promulgata &c.*

ibid. not. *Theodoricianasque proponens*) add. Corollarium fit , quod scribit Alphonsus Burgensis & ex eo doctiss. Genebrardus in Chronico . *Euricus Rex Hispaniarum Gothis primus leges dedit scripto , unde a S. Isidoro inter legislatores ponitur* . Vide j. epist. 3. l. 5.

II. 2. p. 108. post lin. 8. *Contenta*) Architrenius simia Sidonii nostri l. 4. c. 8.

c. 8. *Sole suo contenta domus &c.* non absimili locutione ducamus 8. *Terra suis contenta bonis &c.* supra epist. 8. l. 1. *Cœli sui dote contentis*.

p. 110. not. *Nec pilæ sunt mediæ*) Paulinus IX. natali S. Felicis. *Quæque prius pilis stetit hæc modo fulta columnis, vilia mutato sprevit cæmenta metallo*.

p. 117. not. *Inter greges tintinnabulatos*) add. Paulinus natali VI. S. Felicis.

.,...ut præsepia vidit,
Nuda boum, & nullos dare tintinnabula pulsus,
Excussa ut cervice boum crepitare solebant,
Mollibus aut lentis cava lignis æra ferire.

II. 7. p. 128. not. *Interminabilis*) add. *interminabile bonum* Fausto ad Ruricium epist. 7.

II. 8. p. 130. *Desiderato*) Civitatis Arvernæ Senatori, ex cujus genere prodiit S. Desideratus Episcopus Arvernarum, S. Aviti Successor, de quo honorifica historia S. Aviti MS. liber I. de Ecclesiis Claromontii., num. 18. & catal. Episcopor.

p. 134. *Carmen saxeum*) add. *rupices chartæ*, Salviano lib. 1.

II. 9. p. 141. not. *Cavendusque tractator*) add. Glossa vetus: ὁμιλητικὸς *tractator*.

ibid. not. *moneret*) add. Prudentius Cathem. 3. *Sumere eum monet hora cibum*.

p. 143. not. *Quamvis convivium*) add. V. Glossogr. MS. *fercula*, *missoria*.

p. 146. not. *VVardo fluvius*) add. Gervasius Tilleberiensis MS. l. 1. c. 11. *Sicut scimus fluvium Gardonem in Narbonensi provincia in confinio civitatis Nemosensis in æstate frequenter absorberi sub loco qui vocatur Campiniacum, demumque sub castro S. Privati in lacum ampliorem amnem renasci*.

II. 10. p. 155. not. *Calpurnia Plinio*) add. j. Epist. 8. l. 4.

II. 11. p. 157. not. *Et morum*) add. D. Cyprianus de dupl. martyr. *popularis existimatio solet dominorum mores ex servorum moribus æstimare*.

II. 13. p. 162. *Patroni tui*) add. Chronicon Tironis Prosperi, quod Canisius edidit ex MSS. *IV. & V. Valentiniano VIII. & Anthemio. Valentinianus ipse occisus ad duas lauros XVII. Kal. Aprilis & levatus Petronius Maximus Imperator, qui LXXII. die occisus, per urbem tractus*.

III. 3. p. 184. not. *Diffibulant*) add. Prudent. psychomach... *& avulsis exfibulat ilia Zonis*.

p. 185. *Palam officiis exequialibus*) Jornandes c. 4. *Quumque diutius &c*.

p. 186. not. *Historiam texere*) add. Lactantius l. 1. c. 11. D. Hieron. de viris illustr. c. 132. Corn. Nepos in Attico, Martyrologium Romanum VII. Idus Aprilis.

III. 13. p. 211. not. *Concinnatoribus criminum*) add. Rufinus lib. 6. cap. 6. hist. *Concinnat igitur adversus eum infame satis ac noxium crimen*.

id. not. *Si quid*) Tertullianus in Apol. *non qua penes vos parasiti affectant, ad gloriam famulandæ libertatis, sub auctoramento ventris, inter contumelias, saginandi*.

p. 212. not. *Fæculentiæ*) add. Pacianus in parænesi, *atque ut cœnum solet tum maxime fœtere, cum moveas*.

p. 215. not. *Pruritu*) add. *Prurigo obtrectationum*, Cæsarius homil. ad plebem. D. Hieron. ad Nepotianum, *lingua pruriens*.

p. 217. not. *Improbus dictis*) add. Isaacus presbyter de mundi contemptu c. 2. *Quis diligens turpiloquia potest habere mundam mentem?*

IV. 1. p. 223. not. *Nam facultatum*) Tertullianus apol. *vel quia ex substantia familiari fratres sumus, quæ penes vos fere dirimit fraternitatem*.

ibid. post verba: D. Ambros. de fide: add. idem in Lucæ c. 12. lib. 7. c. 17. *cum inter fratres patrimonium non judex, sed pietas sequestra debeat dividere*.

IV. 3. p. 231. not. *Incitat ut Curis*) add.

:useb. a M. D. CCCCXLIV. in . *Curio promptus & popularis ora-*

4. p. 236. not. *Disposita confun-* ld. idem epi. 59. l. 6. *si nihil dispo-* *nturbet* . Rothaldus ad Nicolaum : *dispositum Deo auxiliante minime* *m* .

4. p. 237. not. *Portitorem*) add. Hieron. in præf. hist. S. Antonii, 61. Faustus Ruricio ep. 3. 8. 9. ssim Ruricius in epistolis.

11. p. 252. not. *Vicarium*) add. :arolum M. l. 7. c. 313.

.54. not. *Et verbi*) add. Arnobius lm. 139.

.56. not. *Nam de Pontificis*) add. ex his versibus in adulterinum ı contortis Romanus antiquarius ertit , ut putet, diœceses Galli- Romanæ sedi immediate fuisse :as, quod est, a Sidonii sensu a- .mum , qui ne quidem verbum nano Pontifice in opere suo fecit.

12. p. 257. not. *Motus animorum*) '. 259.

58. not. *Ipse etiam*) add. Ano- in vita Fulgentii c. 1.

13. p. 259. not. *Cantillensem Ec-*) add. post vocem obsirmata : *:ria Cantellensi , Ecclesia vocabulo* *cum mansis , & cunctis sibi adja-* *s terris* . Et sub finem : Vet. Ta- eutingeri : *Cantelia Augustoneme-*

60. not. *Barba*) add. Ex hac e- iaron. Tom. I. A. C. 58. Cuy- Rurimundensis Episc. in ep. pa- :a ad Clerum , & Canisius in um ep. 38. scribunt , Episcopos um barba rasos fuisse . Cum ex picuum sit, Germanicum virum ilem esse, non Episcopum , qui Deæ Politiæ , non autem Deo t , quem senissimum ut ad pro- m religionis arripiendam Vectius :ret , Vectium compellat Sido- quemve Sacerdotis patrem , si- e Pontificis, non vero Pontificem ıt, adde quod Cantilensis Eccle- sia nunquam fuit Cathedralis Ecclesia, imo sub dispositione Cathedralis Arvernensis Ecclesiæ , nec in libro notitiarum, Metropole ... laterculo, & Apostolica Cancellaria , Cantillensis Episcopatus ulla mentio fit . Tantumque abest, ut ex Sidonio barba rasos fuisse Galliarum Episcopos perspicuum sit , quin imo barbam promisisse constat ex 24. ep. hujus libri, quam vide.

IV. 14. p. 263. not. *Namque ut is*) add. Guilelmus Arvernus Parisiensis Episcopus, de moribus, ubi de pietate, *in foro meo nemo damnatur , quæ contra morem aliorum judicum confitentes omnes absolvo , sed per justitiam* .

Confessus absolvitur) Ruricius Sidonio lib. 1. ep. 8. *Prædicantibus vobis sæpius audisse me recolo, nullatenus ab iniquitatibus nos posse purgari, nisi fuerimus crimina nostra conscientia compungente, confessi* .

ibid. not. *Porro autem*) add. vide Ruricium Ominatio l. 2. ep. 27.

IV. 15. p. 264. *Elaphio*) Ruricius ep. 7. l. 2. *Domno sublimi , semperque magnifico fratri Elaphio Ruritius Episcopus* .

p. 265. not. *Epulum*) add. illosque ad Tractatum meum de Fratriis relego.

IV. 16. p. 267. *Ruricio*) Viro inlustri ex genere Aniciorum, Omatii viri æque inlustris genere , genero , Iberiæ conjugi , j. Carm. XL. Sidonii amico & Imitatori , ut ex hac epistol. & ep. VIII. lib. I. Ruricii ad Sidonium constat: postea Lemovicensi Episcopo, Fortunat. lib. 1. carm. 5. cui multas scripsit epistolas Faustus , nonnullas Græcus, Cæsarius, Sedatus, Eufrasius, Victurinus, Turentius, quas cum duobus libris epistolarum ejusdem Ruricii debemus Canisio V. opt. & eruditiss. Extat autem lib. 1. ep. 8. ad Sidonium, cui Sidonius respondet hac epist.

IV. 21. p. 280. *Aspro*) add. At ille nimis aspere & illiberaliter nos aspernatus est atque durius accepit , quam belli homines solent, in hisce commentariis quædam aliter accepta quam ipse vo-

voluerit; verum tamen etsi remaledicere liceat, non remaledicam, nec injuriam ultione solabor, cum quod Christianus & dicto regis obaudiens, tum quia mihi religiosus, concretus quidem hispidus, hirsutus, sed venerabili squalore pretiosus, birro detritus, at multo rerum usu tritus & ingenii versatilis, jussu moribundi senis retulerit, ipsum has injurias scripsisse aliena fide, jussisseque ut spongia deletilis adpingeretur. Calumniæ tamen invidiam amoliar, Tom. VI. A. C. 484. sic ait, *ad Apprunculum hunc spectare videtur, Aper ille itidem Arvernensi matre ortus, & Arvernis educatus, ad quem extat, ejusdem Sidonii epistola lib. V. ep. 21. qua ad patriam eum nisus est revocare*, per illa verba quid aliud intelligi potest, quam Aprum Arvernensi matre ortum & Arvernis educatum, ut ex Sidonio liquet, eundem esse cum Aprunculo, quem quod Aper Arvernensis a matre erat, Arvernensem quoque a matre putat, nec ex alio autore, quam ex Apro Sidonio colligit: non enim ex Sidonio, Ruricio, Gregorio aut actis S. Aprunculi discimus, S. Aprunculum Avernensi matre ortum & Avernis educatum: nec ad illum spectare latine dicimus pro affinem esse, & ex eadem gente. Non est ergo, quod mihi meum gentilitium nomen improperaret, quod apud doctos & bonos omnes alicujus nominis est.

IV. 22. p. 284. not. *Concinnare mendacium*) add. Anastasius Aug. epist. ad Senatum, *ne fugitivorum audiant concinnatos sermones, & mendacio solo compositos*.

IV. 23. p. 288. not. *Et dominum sequens*) add. Eucher. Homel. de pœnitent. Ninevit. *Non indicabo vis in id ipsum, 1. quod tu in te severus agnoscis, ego propitius agnoscam, quod tu tristis accusas, ego lætus absolvam: quod tu recordaris in publicum, ego obliviscar in æternum*.

IV. 24. p. 293. not. *Barba prolixa*) add. nihil amplius, de barba enim; coma & corona libellum procudam, Deo auspice.

V. 7. p. 320. not. *Ad intelligendum saxei*) omissa sunt verba: ut Salviano lib. 1. *rupices chartæ*.

p. 321. not. *Sphingarum ungues*) add. Prudentius hymno Laurentii: *Ast hic avare contrahit &c.*

V. 12. p. 332. not. *Calminio suo*) add. & in Episcopatu Aniciensi, monasterium, quod dicitur S. Theofredi, a fundo ædificavit, dotavit, ditavitque, & de suo nomine Calminiacum appellavit, vulgo *S. Chaffre*. hist. S. Calminii MS. c. 7.

V: 17. p. 343. not. *Quicquid spoponderit*) add. Carolus Magn. lib. 6. cap. 251.

p. 348. not. *Placuit ad*) omissa sunt verba: Petronius: *paulo ante in conductum accurrit*. Initio Satyr. & loco eorum hæc reposita: *Condi* proprie ædificia dicuntur. Servius, *Conditores*, qui construunt. Supr. ep. 2. l. 2. & 18. l. 4. unde *Conditio templorum* Eulogio l. 3. c. 3. memorabilium, *Conditio Troiæ*, veteri Xenophontis interpreti in æquivocis: inde in proclivi *conditorium*, ut *tractatorium*, *aleatorium*, *receptorium* & id genus multa. Conditorium etiam atque &c.

Deinde post verba: Conditorium reliqui: insere hæc: Seneca lib. 6. de benef. c. 5. *nec conductum meum, quanquam sis dominus, intrabis*. Agobardus de Judaic. superstit. *In ipsa autem Roma biennio in suo habitasse conductu*, hypogæum est &c.

VI. 1. p. 360. *Domino*) Ex D. Augustino Haymo homel. Dom. XVI. p. Trin. *Nisi forte hoc evenerit, sicut B. Augustinus dicit, ut ille, qui filius est, per misericordiam Dei sublimetur ad Episcopalem dignitatem, & efficiatur Episcopus, & tunc poterit esse patri & filius & dominus, propter honorem dignitatis*. Passim Ruricius, Faustus, Desiderius, & reliqui in epistolis.

p. 361. *Quod tu pater patrum & Episcopus Episcoporum*) Gervasius Rhemensis

t. ad Paschalem P. P. *Excellen-*
Patri Patrum, *& Episcoporum E-*
Paschali, *Gervasius Remensis di-*
scopus, nec tantum Pontifex Ro-
sed etiam Patriarcha Constanti-
inus hoc titulo honoratus est.
responsis ad interrogata Marci
:he, κύριον μακρὸς πατὴρ πατέρων ὑπέρ-
ςᾳμτι τῷ Θεῷ καὶ πρεσβυτέρων πρεσβύ-
ec non Episcopus Alexandrinus,
ius Biblioth. in histor. S. Joan-
13. *fecit ei deprecationem continen-*
, *in facie quippe ei non audebat*
iquid dicere. Sanctissimo & ter
atri patrum Joanni Vicario Christi
io, *& postulatio a Cosma indigno*
rvorum sanctitatis Vestræ, insuper
odosio Magno S. Chrysostomus
liem functus πατὴρ πατέρων voca-
icephorus l. 14. c. 43. & S. Ja-
a Divo Clemente de gestis S.
nitio, nec non Osius Corduben-
ancto Athanasio ἀληθῶς ὅσιος καὶ
ῶν Επισκόπων

12. p. 385. not. *Regenses*) add.
Ries.

not. *Albensis*) del. *Vanaria*. *Au-*
c pone: *Vivarais*.

not. *Valentinæ*) dele verba: I-
rosper. & pone: Eidem Prospe-
lence.

1. pag. 391. not. *Murorum fa-*
Plinio epist. 73. add. al. 75.

2. p. 399. *S. Eustachii*) Massi-
Episcopi, cui S. Venerius decef-
iennadius de viris inlust. c. 79.
ad personam S. Eustachii Episco-
ssoris supra dicti hominis Dei com-
Sacramentorum egregium & non
volumen. ubi de Musæo Massi-
dem Honor.

4. p. 407. not. *Vasionensi oppi-*
d. vulgo *Vaison*.

5. p. 405. not. *Agræcio*) add.
. C. 487. Tabulæ Senonensis Ec-
idibus Junii, vetus Calenda-
enonensis Ecclesiæ, *Idibus Junii*
Episcopi Senonensis, primum se-
in Ecclesia SS. Gervasii & Pro-
deinde translatus ab Ansegiso
A. C. 876. in Ecclesiam S. Petri, ubi
mos est Archiepiscopos sepelire. Chronologia Monachi Altissiodorensis. *Huic etiam Ansegiso venerabili præsuli, præfatus Papa dedit caput B. primi Papæ Gregorii & brachium S. Leonis Papæ & Doctoris, quas ille venerandas reliquias Senones detulit, & in Ecclesia S. Petri vivi, cum debita veneratione deposuit. Idem quoque transtulit corpora SS. Pontificum Leonis, Ursini, Agricii & Ambrosii in prædictam Ecclesiam, de basilica S. Leonis, ubi primum fuerant tumulata, quæ prius dedicata fuit in honore SS. Gervasii & Prothasii*. Ex his adparet lapsus hujusce Chronographi, qui scribit S. Agrœcium adfuisse Concilio Niceno. *Fertur quoque S. Agrœcius Senonensis Archiepiscopus prædicto affuisse concilio &c.* nec connominis inter Episcopus numeratur, qui Niceno Concilio subscripserunt. Codex Romanus. Hunc male cum Græco Massiliensi confundit Baronius Anno Christi 463. Tomo VI. Kalend. & breviarium Senonensis Ecclesiæ, *Idibus Junii Agricii Episcopi Senonensis*.

VII. 9. pag. 425. not. *Verba facturus*) add. Faustus homel. de vidua, quæ duo æra misit in gazoph. Victor. Utic. lib. 2. Conc. Carthag. 4. c. 24.

p. 427. not. *Cervicositas*) add. Aimoin l. 2. c. 22. *a quibus levi jugo regulæ ab illis traditæ Gallicana subderetur cervicositas*. Guilielmus Nangius, *Theutonicorum cervicositas*.

p. 428. not. *Cathedris*) add. Haymo in Matth. c. 23. *Solium regium est, tribunal consulum, cathedra doctorum vel sacerdotum*.

ibid. not. *Præsederunt*) add. Hincmarus in hist. S. Remigii c. 51.

VII. 12. p. 437. not. *Prior est*) add. ep. 4. libr. ejusdem, *mihi quidem major hic natu* Concil. Narbon. c. 6. *Nec unusquisque de inferiore gradu seniorem sibi elatus increpet aut injuriet*.

VII. 13. p. 438. not. *Himerius*) add. vide ex integriore Sigeberto Vinierium A. C. 479.

VII.

VII. 14. p. 441. not. *omnes*) Plin. add. epist. 4. 22.

VII. 15. pag. 447. not. *Professione*) add. lin. 5. Martyrologium Vencienfis Ecclesiæ: *In Galliis civitate Vencienfis*, *depositio B. Verani Episcopi Vencienfis*, *qui fuit monachus insulæ Lyrinenfis*, *discipulus B. Hilarii*, *Abbatis dictæ insulæ*, *& postea Episcopi Arelatenfis &c.*

VII. 17. p. 451. not. *Decumbentis*) add. Marcellinus Comes in Chron. Ind. VII. Vincomalo & Opilione Coff. *Marcellus demum presbyter totiusque monasterii præsul. præsulatus monachorum*. Vetus Interpres Novella 5. c. 9.

p. 454. not. *Grinincensium*) add. forte *Grini* diœcefis Viennenfis, non procul a Rhodano.

VIII. 6. pag. 474. *Nammatio*) de cognomine Gregor. Turon. l. 2. cap. 16. 17. 21. Ruricius lib. 2. epist. 2. 5. & 61.

in not. *Artis arce*) add. Vincentius Lirin. de Origine, qui arcem totius fcientiæ condidiffet.

p. 477. not. *Præstolarentur*) Metellus eleganter Quirinal. Ode 3.

p. 481. ante lin. 12. a fine: *Copulis*) Sic habent MSS. Bongarci, Fauchetii, Jureti, Pithæi: nec hæc lectio caret elegantia. Copulæ canum venaticorum, vulgo *couples des leuriers*, qui copula junguntur: hinc Ovidius: *Copula detrahitur canibus &c.* Legis Francicæ lib. 4. c. 47. VI. *Episcopi & Abbates & Abbatissæ cuplas canum non habeant*, *nec falcones*, *nec accipitres*, *nec joculatores*. *Ita copula equorum* Symmacho l. 7. epist. 69.

p. 483. not. *Decimum*) add. vide Jonam Abbatem in hist. S. Vulfranni c. 4. Vincentium l. 24. & ex eo Anton. p. 2. tit. 14. c. 2. §. 2. & Petr. Equilin. l. 3. c. 213.

VIII. 11. p. 505. not. *Lampridius orator*) add. ex quibus patet, alium esse ac diversum a Lampridio rhetore quamvis alia Baronio mens T. 6. A. C. 474. vide Carm. 23.

p. 510. not. *Constellatione*) add. D. Clemens ad Jacobum fratrem Domini l. 9. *Sed est apud Seres legum metus vehementior*, *quam genesis constellatio*; preter Spartianum in Vero, & Gregor. Magnum homil. 10. Alcuinus de divin. offic. c. 3.

ibid. not. *Climatericos*) add. D. Clemens eod. libro *& climateras quasdam introducunt*, *ut de rebus incertis scientiam fingant*, *climateras enim dicunt quasi periculi tempus*, *in quo interdum perimatur quis*, *interdum non perimatur &c.* Polycarpus l. 2. de gestis S. Sebastiani, *aut climaterica tibi in centro sunt nata*.

p. 511. not. *Themate oblato*) add. D. Clemens ibid. *Audi conjugis meæ thema*, *& invenies schema*, *cujus exitus accidit*. Polycarpus ibid. *aut invisibili*, *aut themate*.

ibid. not. *Schema*) add. D. Clemens, *Sedet ipse rursus Mars ad Venerem Schema tetragonum habens*, paulo post, *cumque multa de his senex prosecutus esset*, *& unum quodque Schema mathesis*, *stellarum quoque positiones enumerasset*, *iterum*, *per quod Schema effœminatos & dissolutos nasci adserit viros Chaldaicæ disciplinæ*. Polycarpus ibid. *illico videbis eum tibi rationabilia Schemata*, *atque infinita afferre*. Item Clemens l. 10. *Etenim nupias facere Venerem ponitis*, *quæ si Jovem habeat in Schemate suo*, *pudicas efficiat &c.* ibidem fæpe.

ibid. not. *Planeticorum*) add. vide Philastrium heresi 43. *Post hunc* C. *Bassus similiter in literis*, *& numero elementorum*, *astrorumque septem*, *vitam omnium hominum & generationem consistere asserebat &c.* Idem heresi 121. *Alia est hæresis*, *quæ dicit secundum Zodia nasci homines*, *sicut Mathematici illi vanissimi*, *totiusque erroris & sceleris assertores &c.* quas hereses Leo Magnus epist. 93. c. 10. 13. & 14. Concil. Braccarense l. cap. 9. & 10. & Alcuinus de divin. offic. cap. 5. anathemate percellunt.

ibid. not. *Asyndetus*) add. S. Clemens lib. 10. *quia in his omnibus aliquis aut asyndetus fuit cum malo &c.* idem

olycarpus de gestis S. Seb. l. 2.

Tetragono) add. *Denique cum* *entrum tenens in domo sua ex te-* *respexerit Saturnum cum Mercurio* *rum &c.* Willelmus Arvernus c. b. *Et dixerunt*, *quod lex Hebræo-* *tum habet a Saturno* , *& propter* *icia infortunia* , *Saturni videlicet* *idationes &c.*

not. *Apocasticus*) add. D. Cle- lib. 10. *Respondebit tibi sine du-* *uia tempora tua malitiosus suscepit* *aut Saturnus* , *aut aliquis eorum* *sticus fuit &c.* idem Polycarpus

not. *Quamquam*) ibi pro *Vale-* ge , *Valerium* , & add. S. Cle- n l. 10. Polycarpum l. 2. Petr. em epist. 65.

. 12. p. 516. not. *Non opinata*) egesippus l. 4. c. 27. *Utrinque ei* *est cœli ubertas*, *terræ fœcunditas*, *mperat*, *solum opimat*.

4. p. 543. not. *Relegendo*) add. is epist. ad Macharium , *deinde* *iam longis tractibus legit*.

lin. penult. *Auliano*, leg. *Juliano*.

6. p. 546. not. *Abstineat*) add. nem homil. 14. in fine, & Pe- Damianum serm. de S. Andrea.

9. p. 554. lin. 4. a fine: *volati-* . volatico.

6. not. *Jugasti*) add. unde *juga-* conjuge . Jornandes de success. *ui interfecto Areobindo jugalem e-* *tim imperatoris sibi cupiens socia-*

9. not. *Socrates*) add. Cassiodorus *Hæc naribus recalva fronte*, *pilosis* *& repandis cruribus &c.* Cas- f. 72. *Hæc nona est species defini-* *quam græci* κατὰ *hypotyposin*, *lati-* *quandam imaginem dicunt*, *quan-* *inata matre vel patre*, *ad intelli-* *individuæ Personæ sensus noster* *ur*, *congregantur etiam multæ res*, *onas comiter exprimendas* , *ut est* *Socratis filii Sophronici : cujus ma-* *Phanerete*, *calvus ventrosissimus*. *m. VI.* *Hæc enim omnia solum Socratem indicare* *ac definire noscuntur* . Hugo Ætherianus de hæresibus quas in latinos Græci devolvunt l. 3. c. 18. *Quod ad imaginem* *Socratis sculpitur simulachrum*, *nisi enim* *calvum*, *simum prominentiamque oculorum* *ostendat Socratis* , *nequaquam dicatur e-* *jus esse effigies*.

IX. 12. p. 567. not. *In jugis*) add. Gervasius Tilleber. l. 3. cap. 3. Otior. Imperial.

IX. 13. p. 574. not. *Petri librum*) add. Quo jure Romæ vindicet Baronius T. 6. A. C. 516. in addit. quo auctore Romanum esse scribat , & consulatum iniisse , nescio , scio quidem , multos esse connomines.

p. 576. not. *Anaglyptico*) hic multa omissa sunt in edit. posteriori a lin. 13. ut id obiter.. ad l. 25. anaglypha . Inserta vero loco illorum sunt hæc : Anastas. Bibliothec. de Vita S. Joannis Alexandrini c. 27. *ut emeret spe-* *ciem argenti anaglyphi*. Metellus Quirinal. ode 14. *qua bibitur scypho vivis si-* *gnis anaglypho*.

IX. 16. p. 588. not. *Maritaret*) add. Ruricius ep. 5. l. 1. Hisperico : *Nunc* *etiam tellus sterili rigore conclusas quasi* *virili semine concepto* , *occultis maritata* *meatibus venas laxat ad partum*.

ibid. not. *Non tamen*) add. ex Ennio Quintilianus. vide Ciceron. ep. 25. l. 2. & l. 1. ad Q. Fratrem.

AD CARMINA.

Carm. II. vers. 48. *Commissam*) Plinius libro 10. epist. 40. & 64. al. 50. & 51.

IV. 3. *Præstitit*) add. Siculus Flaccus de condit. agror. *Nec tamen omnibus* *personis victis ablati sunt agri*, *nam quo-* *rundam dignitas & gratia aut amicitia* *victorem Ducem movit*, *ut eis concederet* *agros suos*.

V. 2. *Imperium*) add. Leo PP. epist. ad Nicetam Aquilejensem in fine . *da-* *ta XII. Kalend. Aprilium Majoriano Au-* *gusto primum Consule*.

VI. 1. carm. sequens in editione posteriore hic ponitur .

VI. 35. *Publicus hic pater est*) id est imperator, ratio redditur supra epist. 1. l. 2. in fine, vide notas. Altercatio Adriani A. & Epicteti. Adr. *Quid est Cæsar?* Epict. *Publicæ lucis caput*.

VII. 12. *Jam consulis*) post verba: auspicatus est, hæc add. vetus epigraphe semesa, quam cum aliis non paucis publico debet Caduceus noster:

--- AGNE INNOCENS
--- NVS SII DEPOSITA
--- VLIAS FL. AVITO
--- C. CONSULE.

attamen in Fastis &c. Sub finem additur, vox, *quadrimestrem*.

VII. 221. *Nam post*) add. Eumenius rhetor in panegyr. Constantio dicto, *Vithungi, Quadri, Carpi, toties profligati*. D. Ambros. ep. 27. *In medio Romani Imperii sinu, Juthungi populabantur Rhetias, & ideo adversus Juthungum Hunnus accitus est*. Notitia Imperii orientalis, de comite limitis Ægyptii, *Cohors quarta Juthungorum, Aphrodito*.

VII. 567. Hæc annotatio sic est reponenda: *Vierni*) ita MSS. & vett. MSS. Santo. Put. Jur. *Vierum*. Anxie quæsivi & inveni. Vetus Tabula itineraria, *Ambrusium XV. Nemuso XV. Vgerno VIII. Arelato*. Arelatense castrum est. Cyprianus in hist. S. Cæsarii, *aut certe in castro Ugernensi detineatur*, de quo Gregorius noster hist. l. 8. c. 30. & l. 9. c. 7. Idacii Chron. *in ipso Anno Avitus Gallus ab exercitu Gallicano, primo Tolosæ, dein apud Arelatum Augustus appellatus*. idem Chron. Isidori A. C. 941.

IX. 329. *Germanum Probum*) add. & supra epist. 6. l. 5. init.

XI. 132. *Sint nati*) Omatius filius Ruricii & Iberiæ, quem Ruricius sic nutrivit & erudiit, ut ad Sacerdotium usque perduxerit. Ruricius epist. ult. l. 1. & 27. l. 1.

Sintque nepotes) Ruricii nepos, Ruricius quoque fuit, de quo Fortunat. l. 1. Carm. 5.

Ruricii gemini, floret quibus Anniciorum
Juncta parentali culmine Roma fuit.
Accumulante gradus prænomine, sanguine nexi.
Exultant pariter hic avus, inde nepos.

XIII. 18. *Manum ac rudentem*) add. Landulfus l. 22. *accipientes pedem ipsius rudente ligantes*.

XIII. 19. *Qui Phœbi*) add. at non falsæ.

XIII. 20. *Nunc suspendia*) Eo res Romana venerat, ut ad incitas redacta esse videretur, ideoque tricones nec solvere lenti, ad solutionem tributariæ functionis suspendiis adigebantur. Theodosius Novella de indulgent. reliquor. *innumeræ deinde clades, sæva custodia, suspendiorum crudelitas &c.* Majorianus Novell. eod. tit. *Cum non jam amissio fortunarum, sed sæva custodia, & suspendiorum crudelitas formidabatur*.

p. 145. not. *Nec non*) add. Liturgiæ S. Basilii vet. Interpres, *Christianos fines in vita nostra: fideles, indoloros, inconfusos, inexpugnabiles*. Eadem verba repetit postea ibid.

XVI. 72. *Dum lubrica volvitur ætas*) add. D. Ambros. de obitu Valentiniani, *tanta enim fuit emendatio vitæ ejus, in illo omnibus lubrico adolescentiæ tempore &c.* D. Hier. de vita S. Antonii c. 3. *ille lubricum adolescentiæ iter, & ad ruinam facile proponebat*. Fulgentius de continent. Vergil. *postposito lubricæ ætatis naufragio &c.*

XVI. 103. D. Hieron. in ejus vita: *cibum & vestimentum ei palma præbebat*, postea *contextis palmarum foliis vestiebatur*.

XVI. 106. *Vixque otia somni* add. S. Athanasius in vita S. Antonii c. 5. *de carnibus vero & vino tacere melius puto, quam quicquam dicere, quoniam nec apud plurimos quidem monachorum ejusmodi escæ in usu habentur*.

XVI. 113. *Urbem* (add. *monachosque*, id est, Lirinenses cellulanos.

XVI. 114. *Bis successor*) add. urbem & monachos regis, Faustus homel. de S. Maximo. *Beatus & ipse communis pa-*

quem & illic honoratus accepit , honor rapuit , dignus cui primus idator gubernacula Lirinensis navis moderanda committeret , dignus , cui m Helias ad superna migraturus discipulo pallium pietatis & gra- praeclara meritorum indumenta tra- & in se augendus , & in filio du- lus , dignus , inquam , hic cui ille us pater Honoratus tanquam Moise populi primus princeps ductandi per m Israelis legem traderet , & quasi no Jesu Nave pia jura transfunde- lecto utique ac satis probato , qui ad promissa coelestia promoveret , urgeret exercitum &c. Dinamius ius de vita S. Maximi , tantus ervor in eo exstitit , ut antequam icam vivendi regulam complexus es- mystica instituta , jam conversatio- cipuus videretur , ac deinde S. Ho- decessori suo summis virtutibus or- no , qui illic Abbas fuerat , & ho- uccederet & meritis aequaretur &c. Dinamio accedo & cum eo home- le S. Maximo, S. Fausto tribuo. ius in Martyrol. V. Kal. Decem- S. Eucherio Lugdunensi parum erate . Qui enim fieri potest , ut ro successerit Maximus & de io homeliam fecerit Eucherius , Eucherius obierit Valentiniano III. rtiano Imperantibus . Gennadius de viris illustrib. Prospero & io superstitibus . Baronius Anno i 466. & Marcellinus in Chro-

Ad sororium) add. & l. *6.* cap. resber. Policrat. l. *6.* c. 18. Ger- Tilleberiensem l. 2. c. 31. & ni append. lib. 5. c. 8.

I. p. *168.* not. *Narbonem*) add. plaudo , quod conjecturae meae ilator accedat Scaliger animadv. ebii Chron. IDCCCXCVI.

III. 214. *Piusque princeps*) add. Aquit. de praedict. Dei part. 3. I. 38.

Et haec quidem hactenus .

idus de Arena , Italus , Ord. Praedicatorum , claruit A. 1270. & scripsit *super tres nocturnos Psalterii & super Canticum Magnificat* . Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Praedicatorum T. I. p. 259. Altamura p. 25.

Siffridus , vulgo presbyter *Misnensis* , melius monachus *Misenensis* , prout vocatur in Codice MS. Academiae Lipsiensis teste Catalogo Felleriano p. 314. Possevinus eundem ordini Praedicatorum accenset : recte quidem . Nam in urbe Misena , unde nomen regioni Misnicae , monasterium hujus ordinis fuit , quod hodie Scholae oppidanae inservit . Scripsit *Compendium historiarum a creatione mundi usque ad annum* 1307. Codex MS. exstat in Bibl. Regia Dresdensi , tres alii in Paullina Lipsiensi : nam opus ipsum huc usque typis expressum non est . *Epitomen* ex illo ab A. C. 458. ad 1307. Georgius Fabricius Annalibus urbis Misnae Lips. 1569. 4. editis subjunxit p. 273. repetitam deinde in Saxonia illustrata , cui etiam titulus Germaniae magnae datus est , Vol. II. pag. 141. porro in Scriptoribus rerum Germ. Jo. Pistorii Tom. I. pag. 682. & editionis Struvianae p. 753. Ericus Benzelius , nunc Episc. Gothoburgensis Anno *1698.* hanc editionem Fabricianam ex Codice Lipsiensi locupletiorem reddidit , quod exemplar Gothae possidet Max. Rev. Ernestus Salomon Cyprianus . Vide Jo. Dav. Schreberi Vitam Ge. Fabricii p. 237. 238. Adde Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Praedicatorum Tom. I. p. 743. Oudinum T. III. p. *667.*

Siffridus Teuto , Ord. Praedicatorum , Episcopus Cyrensis & Theoderici Archiep. Moguntinensis Suffraganeus , Theologus , linguae etiam Hebraicae peritus , circa A. 1459. Edidit *Determinationes duas ad Archipraesulem Mogunt.* 1. *an Princeps Catholicus possit protegere vel permittere Judaeis religionem exercere ?* 2. *an possit inhibere matrimonium liberum suis subjectis ad bonum principatus ? Responsiones* item *ad quatuor quaestiones &c.* Utrumque opusculum excusum est in

4. fine mentione anni & loci. *Sermones* & *Collationes* ejus non sunt impressæ. Trithemius de script. Eccles. cap. 831. de viris illustr. Germaniæ p. 27. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 820. Altamura p. 195. Oudinus Tomo III. pag. 668. qui hunc male *Siffridum de Arena* vocat.

Sigebertus Pius cognomine, Rex Orientalium *Anglorum*, Redualdi, Regis pagani filius. A patre ejectus in Galliis bonas literas didicit, Christianam fidem elegit, & cum Desiderio Gadurcensium Episcopo amicitiam contraxit. Tandem patre & fratribus defunctis, regnum adiit, & ad religionem Christianam Ann. 636. perduxit. Scholam quoque Grammaticam Cantabrigiæ, ut ajunt, aperuit. Scripsit *Legum & Institutorum lib. I. Epistolas, maxime ad Desiderium Cadurcensem*. Lelandus cap. 57. Balæus Cent. I. 78. Pitseus cap. 652.

Sigebertus, monachus *Corbeiensis*, vixit A. 809. & *Vitam S. Voymonis*, alias *Unnonis*, Archiepiscopi Bremensis, cujus discipulus & socius itineris fuerat, conscripsit. Meminit Jo. Trithemius in Chron. Hirsaugiensi An. 909. & ex hoc Eisengreinius & Possevinus. Vide quæ Benzelius adnotavit ad Vastovii vitem Aquiloniam p. 13.

Sigebertus Gemblacensis, in cœnobio S. Vincentii Metensis educatus, & cum Folcuino Abbate diu conversatus, variam eruditionem sibi acquisivit, ibidem docuit, & cum Judæis quoque secundum veritatem Hebraicam disputare potuit. Postea in monasterio Gemblacensi vixit, & juniores monachos in bonis litteris erudivit, obiit valde senex A. 1112. Vide Libellum de gestis Abbatum Gemblacensium Tom. II. Dacherii pag. 768. Sigebertum ipsum de scriptor. Eccles. cap. 171. Trithemium de Script. Eccles. c. 358. Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 810. Swertii Athenas Belgicas p. 673. 674.

Ejus scripta sunt hæc:

Vita S. Guiberti Confessoris, monasterii Gemblacensis fundatoris, edita a Surio d. 23. Maji, Henschenio in Actis Sanctorum tom. VI. Maji pag. 260. Lambecio Tom. II. Bibl. Vindobonensis p. 898. & Mabillonio Sec. V. Bened. p. 299.

De Scriptoribus Ecclesiasticis liber, Colon. 1580. 8. cum scholiis Auberti Miræi in Bibliotheca ipsius Ecclesiastica, Antv. 1339. fol. & in repetita editione Fabriciana.

Chronicon, ab A. 381. quo tempore Eusebius desiit, usque ad A. C. 1212. editum Paris. apud Henr. Stephanum avum, 1513. 4. inter Scriptores Rerum Germanicarum Joan. Pistorii T. I. Frf. 1566. & 1583. nec non editione illius novissima a B. G. Struvio curata: separatim ex editione Auberti Miræi, Antv. 1608. In ordine chronologico omnia triennio serius narrare solet, quam gesta sunt, observante Oudino, quum Spanhemius hoc describentium potius, quam ipsius Sigeberti vitio accidisse credat, quum illud certum sit, exemplaria ejus manu exarata plurimum esse diversa & interpolata. Vide ipsum Tom. II. Operum p. 593. seqq. Interpolatum jam olim fuisse Sigebertum vel exinde constat, quia in aliis exemplaribus, & illo, quo Vincentius Beluacensis usus est, (vide Speculum historiale XXIV. 151.) plura exstant, quam in eo, quod edidit Miræus. Observavit hæc Launojus de Lazari adventu in Galliam c. 6. Tom. II. Operum part. 1. pag. 226. Sane auctarium Aquicinctiense MS. plura continet, quam a Miræo edita sunt. Voyage de deux Benedictins Tom. I. p. 82. Errores ipsius quidam notantur in Annalibus Car. le Cointe Tom. III. p. 222. seqq. Adde & Nostrum supra lib. VII. pag. 11.

Epistola ad Leodienses, in qua illorum calamitatem deflet, in quorum exitium Paschalis Papa Robertum Flandriæ Comitem excitaverat, inserta simul Epistola Papæ modo dicti. Edita pri-

ım eſt in Colonienſi Conciliorum
ıne , ſed ſine nomine auctoris ,
vero addidit Goldaſtus, qui denuo
:, in Collectione Scriptorum contra
ırium VII. p. 188. Inde porro repe-
du. Brovvn in Appendice ad Faſci-
ı rerum expetendarum, & fugien-
n. Neſciverunt hoc, ut alia mul-
dm. Martene & Urſinus Durand,
illam denuo ediderunt ex MS. Sta-
ſi Tom. I. Collectionis ampliſſi-
ɔag. 587. Addimus verba quædam
ınotatione ſubjecta : *Recudimus e-*
m, tum, ut Sigebertum a vitio ſchiſ-
purgaremus. Nam etſi Henrico ad-
t Imperatori , quem a Papa deponi
oſſe exiſtimabat , Paſchalem tamen
r agnovit veneratuſque eſt legitimum
ficem : Tum, ut refutaremus ſenten-
Joannis Roberti in Sancta Legia
ntis, hanc epiſtolam in nulla Conci-
ı editione reperiri , ſed a Centuria-
s confictam eſſe , cum in Stabulenſi
iatur codice aliquot ante Centuriato-
culis ſcripto, licet imperfecta.
ta S. Theodardi , Epiſc. Leodien-
antiquior quidam conſcripſerat ,
vero ſtilum immutaverat . Non-
edita cenſebat Caveus , exſtant
ı apud Surium d. 10. Sept. De-
: ex eo ſua Ægidius in vita hu-
piſcopi , teſte Chapeavillio Tom.
iptorum Leodienſium p. 102.
ı S. Maclovii, exſtat apud Surium
Nov.
ſtolæ duæ ad Leodienſes, de regu-
Bernonis , & de jejuniis quatuor
ırum, exſtant in Martene & Du-
Theſ. novo Anecdotorum I. p. 305.
: *S. Sigeberti Auſtraſiorum Regis* ,
/II. quam ex prima editione de-
ndr. du Cheſne Tom. I. Script.
icorum p. 591. ex poſteriore, Li-
ıiraculorum & aliis additionibus
etata Jac. Moſander in Appendi-
Surium Tomo VII. in editione
Surii d. 7. Febr. & Henſchenius
tis SS. Tom. I. Febr. p. 229. cu-
lde Commentarium prævium p.
ı14.

Vita Theoderici, *Epiſcopi*, *Metenſis* edita eſt a Leibnitio Tom. I. Script. rerum Brunſvicenſium p. 293. ſub nomine *Levitæ S. Vincentii* . Ipſe vero Sigebertus eam a ſe ſcriptam eſſe teſtatur.

Geſta Abbatum Gemblacenſium Tom. VI. Dacherii p. 505. edit. novæ Tomo II. edita ipſi quoque adſcribo , ipſius teſtimonium ſecutus . Fecit idem Mabillonius & alii . Quæ vero ætatem illius ſuperant , ab alio continuatore ſunt adjecta.

Sequuntur inedita Sigeberti quæ ipſe commemorat : *Paſſio S. Luciæ* , metro alcaico : *Sermo in laudem illius* , qui MS. Gemblaci ſervatur : *Paſſio Thebæorum martyrum* , lib. III. carmine , ibidem . Incipit. *Martyribus roſeas Thebæis ferre coronas* : *Vita S. Lamberti*, Epiſcopi Leodienſis , & *Translatio ejuſdem* , MS. Gemblaci : *Reſponſio ad Epiſtolam Hildebrandi Papæ*, quam contra Imperatorem ſcripſerat ad Hermannum, Epiſc. Metenſem : *Apologiam* ad Henricum Imper. contra eos, qui miſſas ſacerdotum conjugatorum calumniantur : *De jejunio quatuor temporum* , *Eccleſiaſtes metro heroico*, *Liber Decemnovennalis* (non *Decennalis*, ut eſt apud Val. Andream) ſive *de Computo Eccleſiaſtico* , ut Trithemius, MS. Gemblaci. *Sermones & Epiſtolas* addit Trithemius. Scripſit etiam *Romanorum Pontificum vitas*, quæ Piſauri in Bib. Ducali fuerunt , teſte Lud. Jacobo a S. Carolo Bibl. Pontificia pag. 437. qui & idem *contra Epiſtolam Paſchalis II. Pont. Max.* ſcripſiſſe teſtatur.

Sigebertus Levita eſt *Gemblacenſis*.

Sigebertus Metenſium Rex, ſeculo VII. cujus *Epiſtola* ad Deſiderium Cadurcenſem Epiſcopum , qua ſine ſua ſcientia ſynodale Concilium in regno ſuo cogi prohibet , edita primum eſt a Caniſio tom V. part. 2. in editione nova vero T. I. p. 64. poſt in Conciliis Regiis Tomo XIV. Labbei Tomo V. item in Capitularibus Baluzii Tomo I. pag. 143.

Sigibertus Epiſcopus *Uſetienſis*, hiſtoriam

riam regum Galliæ scripsisse dicitur, de quo plura haud sunt cognita. Hist. literaire de la France Tom.. V. pag. 601.

Sigehardus vel *Sigeardus*, mon. S. Albani, diœcesis Moguntinæ, scripsit Anno 1298. *Vitam & Passionem S. Aurei & Justini*, unde Excerpta dedit Dan. Papebrochius in Actis Sanctorum Tom. III. Junii pag. 73. cujus etiam vide Commentarium prævium pag. 45. 46. Scripsit etiam teste Trithemio in Chron. Hirsaugiensi, *Vitam S. Albani*: fortasse illa est, quam dedit Canisius Lect. Ant. edit. prioris Tomo IV. p. 598. poster. Tom. IV. p. 153. quamvis negandum non est contradicere Serarium rer. Mogunt. I. 48. 4.

Sigehardus, Aquitanus, monachus San-Maximiensis juxta Treverim, sec. X. Scripsit *Historiam miraculorum S. Maximini Episc. Trevirensis*, quam edidit God. Henschenius in Actis Sanctorum Tom. VII. Maji pag. 25. Adde Brovveri Annal. Trevirenses IX. 41. Hist. literariam Galliæ Tom. VI. p. 300.

Sigerus de Insulis, aliis *Zegerus*, Flander, Ord. Prædicatorum, circa A. 1438. Scripsit *Vitam B. Margaretæ de Ypris*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 106.

Sigifridus, Archiepiscopus Moguntinus ab A. 1064. obiit A. 1084. in historia illorum temporum non incelebre nomen. *Epistolæ* illius tres ad Alexandrum II. Papam, *una* ad Hildebrandum, habentur in tomis Conciliorum. Alia ejus diplomata passim prostant.

Sigismundus Amidanus, Cremonensis, Philosophus Aristotelicus circa A. 1423. Scripsit *super Physicam Tractatum*, & *super Convivio Platonis Commentaria*. Arisii Cremona literata Tom. I. pag. 238.

Sigismundus Burgus, Cremonensis JCtus & Orator, in Senatum adscitus A. 1489. Venetias Orator missus A. 1503. ibique nobilitatis insignibus decoratus est, obiit A. 1529. Ejus sunt *Oratio in funeribus Augustini Barbadici, Ducis Venetiarum Cremonæ habitis A.* 1505. *Panegyricus Leonardo Lauretano, Principi Venetiis dictus*, Venet. 1503. *Opera historica*. Idem Arisius Tom. II. p. 3. qui etiam p. 4. 16. Panegyricum integrum inseruit.

Sigismundus de Comitibus, Fulginas, e Comitibus Antignoni & Cocoronii, quinque Pontificibus a Secretis, obiit A. 1512. Scripsit *Historiarum sui temporis* libros XIX. ab A. 1475. usque ad obitum suum, quos MSS. habuit Lud. Jacobillus. Exstant etiam in Bibl. Ambrosiana Mediolanensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bliothecarum MSS. pag. 523. Scripsit porro *super Decades Flavii Blondi*, *Carmina* utraque lingua & *Epistolas*. Jacobilli Bibl. Umbriæ pag. 251.

Sigismundus Gossenpot, vide infra, *Udalricus monachus S. Afræ*.

Sigismundus Meisterlikus, vide supra lit. M. pag. 67. Adde Felleri Monumenta inedita p. 44. & Pezii præfationem ad T. I. Thesauri Anecdotorum p. 33.

Sigismundus Pandulfus Malatesta. Arimini Dominus, seculo XV medio. Isottam quandam tantopere amavit, ut eam fere Deam faceret. Hinc in Bibliotheca Norfolciensi adsunt: *Sigismundi Pandulphi Carmina ad amicos, & aliorum ad eundem Carmina*. Alius dicitur *Liber Isottæus*, de quo supra in *Porcellio*. Adde Giornale de' Letterati d' Italia Tomo IX. p. 150. *Epistola* ejus ad Mahometum II. Turcarum Imperatorem, exstat T. IV. Miscellaneorum Baluzii p. 524.

Sigismundus de Policastro, Patavinus, Medicinam in patria docuit seculo XV. In senectute quatuor filiis brevi tempore orbatus, septuagenarius uxorem secundam duxit, ex qua tres ei filii nati sunt: quorum natu secundum ipse laurea Philosophica tremulis præ senectute manibus exornavit. Obiit anno ætatis nonagesimo quarto, cum supra 50. annos docuisset. Scripsit *Comm. in* ope-

Galeni, *Quæstiones varias*, quarum . est *de actuatione Medicinarum*, . 1506. fol. *Commentariorum libros* *Aphorismos Hippocratis*, *de febri-* *le venenis eorumque cognitione*. Ni- Comneni Papadopoli Hist. Gy- i Patavini lib. III. sect. II. c. 4. Scardeonius Ant. Patavin. II. 9. 9. 210. Merklini Lindenius reno- p. 969.

ismundus Rositzius, vixit sec. XV. 30. se primam missam in Ecclesia f. V. in Arena Wratislaviæ can- affirmat. Sunt, qui illum Ca- um Ord. S. Augustini in monaste- . M. V. in Arena fuisse tradunt. sit *Chronicon Silesiacum*, cujus pars exhibet *Catalogum Episcoporum* *islaviensium*, (omissis Smogrensi- & Bicinensibus) usque ad Rodul- ı, qui An. 1468. electus est. Pars rior habet *res in Silesia gestas* ab 1237. 1470. Exstat Tomo I. Scri- ım Silesiacorum Sommersbergii p.

izzo junior, Bononiensis, ex fa- . nobili Blanchetta, ab Honorio enunciatus Presbyter Cardinalis SS. ellini & Petri, in schismate con- nnocentium II. pro Anacleto Pseu- ntifice stetit, & scripsit *in ejusdem* *sionem Tractatum*, olim in Biblio- Ducis Urbinatis MS. asservatum: post annum salutis 1136. Hæc inus in Athenæo Romano, p. 604. Jac. Laderchium de Basilica Mar- ıi & Petri p. 347.

loardus, Canonicus Remensis, *rhy-* confecit in mortem Fulconis Æp. ensis, qui sub finem seculi IX. o- . Exstant in Flodoardi Hist. Re- i IV. 8. sed non in omnibus Co- us: Ex Igniacensi edidit Labbeus ibl. MSS. Tom. I. p. 362. Adde literaire de la France Tom. V. AI.

norinus (*Signorolum* vocat Picinel- *Homodeus*, Mediolanensis, JCtus, Eques & Comes Palatinus. Do- Vercellis, Bononiæ, Patavii, Parmæ, Ticini, Taurini, ac denique rursum Vercellis, ubi Ann. 1340. publice disputavit, *utrum Doctor Equiti sit præferendus*, de quo etiam nobilem *Tractatum* conscripsit, quem Ludovicus Bologninus aliquot declamationibus illustravit. Reliqua ejus scripta sunt *Consiliorum volumen*, *in Rubr. primi ff. veteris*, *in Rubr. primi ff. novi*, *in I. Infortiat. de Injust. &c.* Pancirollus de claris Legum interpretibus II. 64. Picinelli Athenæum eruditorum Mediolanensium p. 493. 494. Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymasii Patavini lib. III. sect. I. c. 3. Marcus Mantua. de illustribus JCtis c. 223. * In MS. Cod. num. 369. Felini exstant consilia hujus 186. adnotatque idem Felinus non respondere ullo modo impressis, quæ sunt, ut idem adnotat, 267. Porro consilia ista prodierunt Mediolani Anno 1497. *Liber de præcedentia Doctoris, & Militis* cum additionibus Ludovici Bolognini prodiit vetustis typis sine loco, & anno. In alio MS. Codice Felini n. 419. sunt consilia quædam cum tractatu de excussionibus. In his Codicibus numquam Signorinus, semper Signorolus appellatur.

Sigvvolfus, Anglus, monachus ordinis S. Benedicti. Scripsit ad Alcuinum, eumque *de locis difficilioribus Genescos* consuluit, cui is etiam responsum transmisit. Balæus Centur. X. 26. Pitseus c. 124.

Sillanus de Nigris, Papiensis Medicus circa An. 1490. Scripsit *super nono Almansoris copiosam Expositionem*, Venet. 1490. 1497. 1518. 1597. fol. Mercklini Lindenius renovatus p. 969. In editione Veneta, apud Otinum Papiensem de Luca, 1497. accedunt *in eundem Petri de Tussignano multiplices recepta*.

Silebertus, vide Nostrum supra libro VIII. p. 215.

Silverius, Papa, natione Campanus, Hormisdæ Episcopi Romani filius, primum S. R. E. Subdiaconus Regionarius, postea Pontifex electus A. 536. a Vi-

Vigilio autem ejectus An. 538. *Epistolam* ejus ad Vigilium habes apud Baronium ad A. 539. n. 2. T. II. Concil. Harduini, p. 1419. ubi quoque habes *Epistolam ad Amatorem*.

Silvester I. Papa, Rufini & Justæ filius, patria Romanus ab A. 315. 335. *Conflictus S. Silvestri & Judæorum* in præsentia Constantini Imp. & Helenæ matris ejus exstat MS. Cantabrigiæ & Parisiis, nec non in Vita ejus apud Surium d. 31. Dec. Moguntiæ 1554. 4. cum præf. Georgii Wicelii, copiosior autem teste Possevino in Bibl. Nonantulana, & in Combefisii Bibl. Concionatoria Dom. I. Quadragesimæ. Dialogum ejus μυθικὸν in Chronico MS. Georgii Hamartoli exstare notavit Fabricius.

Epistolæ & Decreta apud Ivonem & Burchardum T. I. Conciliorum Harduini pag. 285. 527. & in Petri Constant. Epistolis Romanorum Pontificum p. 37. 54.

Adde Prosperi Mandosii Bibl. Romanam Cent. VII. 13. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam pag. 212. Oldoini Athenæum Romanum pag. 604. * Conflictus ejus cum Judæis apud Surium editus plane diversus est ab eo, qui legitur in MS. meo Cod. membranaceo scripto sæculo XIV. Titulus hujus est: *convocatio Judæorum adversus S. Silvestrum*. Incipit: *Abiatar primus illorum dixit principale negotium est videlicet Deum, quem colimus, quia unus est per legem ipsius ignorare*. Apocryphum hoc opusculum in fine mutilum est. Forte tamen coincidet cum eodem opusculo, prout legitur in Bibliotheca Concionatoria Combefisii, quæ modo non est ad manus.

Silvester II. Papa, vide supra *Gerbertus*.

Silvester de Balneo-Regio, Hetruscus, Ord. S. Augustini, A. 1469. fuit Regens Collegii Senensis, A. 1472. Romanus, A. 1477. Romanæ provinciæ Rector, A. 1483. Ordinis Procurator Generalis, tandem A. 1485. Vicarius Generalis, quo Anno d. 13. Sept. obiit. Scripsit *de potentia generandi in divinis, de nobilitate intellectus & voluntatis, de Canonizatione B. Simeonis de Tuderto, de subjecto Theologiæ, Quæstiones Theologicas*. Philippi Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 624. Gandolfus de ducentis scriptoribus Augustinianis p. 314.

Silvester Giraldus, vide supra lib. VII. p. 62.

Silvester de Marradio, Etruscus, Ord. Prædicatorum, circa A. 1500. scripsit *Speculum veri & humilis prædicatoris revelatum*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 895.

Silvester Mediolanensis, Ord. Prædicatorum conventus S. Eustorgii, vixit A. 1520. Scripsit *Tractatum de ente & essentia, Quæstiones varias*. Idem pag. 772. Picinelli Athenæum eruditorum Mediolanensium p. 485. Altamura p. 167.

Silvester Mazolinus, Prierias, sive *de Prierio*, a patria, villa Marchionatus Cebensis, prope urbem Cevam (*Ceva*) sita, fuit monachus Dominicanus, Professor Patavinus, Prior Mediolanensis, Veronensis & Comensis, Vicarius generalis, A. 1515. Magister S. Palatii, obiit Ann. 1523. Scripsit *Comment. in Sphæram & in Theoricas planetarum*, Venet. 1513. Mediol. 1514. *Textum Dialecticæ*, Venet. 1496. 4. *Auream Rosam* in Evangelia totius anni, sæpius editam, *Errata & argumenta Lutheri recitata, detecta & repulsa*. Romæ 1520. 4. *Epitomam Capreoli*, Cremon. 1497. 1649. 4. *Summam Summarum*, quam Silvestrinam inscripsit, sæpius qq. editam. *De juridica & irrefragabili veritate Romanæ Ecclesiæ Romanique Pontificis*. Rom. 1520. 4. & alia longe plura. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. II. pag. 55. Belii Dictionarium, Oldoini Athenæum Ligusticum p. 496. Sopranus de Scriptoribus Liguriæ pag. 255. Andr. Rossotti Syllabus Scriptorum Pedemontii pag. 523. Possevinus Tom. II. Apparatus p. 405.

lic. Comneni Papadopoli Hist. sii Patavini Tomo II. p. 186. . Marraccii Bibl. Mariana To- p. 365.

eas Silvius, de quo jam supra est lib. I. ubi tamen pro *A-is* legendum *Atrebatensis*. Ejus sunt *Libri duo de miraculis trudis*, ἀνωνύμως editi in Actis d. 12. Maji. Adde Oudinum T. 1689. & quos ille citat.

us Bonus, Britannus, Latini ser- peritus, Rhetor & Poeta sec. V. Maximo Britannorum Rege in n transfretavit, ubi Ausonium æ- ı & inimicum expertus est. Scripsit *i Cæsaris laudes*, *de bellis Armo- Epistolas*, *Poemata*, *Invectivas in um*. Ita Lelandus c. 20. Balæus I. 40. Pitseus c. 29. quæ quum erem, statim mihi sublestæ fidei ntur, quod Vossio quoque vi- t, qui omnia commentitia, nec veterum testimonio suffulta esse it: de Histor. Latinis III. 12. p. ccasionem autem huic commen- nserunt ex Ausonii Epigr. 109. nque sequentibus, quæ contra ilvium Bonum directa sunt.

on de Colonia, monachus nescio scripsit *Speculum Alchimiæ mi- quod* est in Bibl. Regia Parisi- Bern. de Montfaucon Bibl. Bi- carum MSS. p. 780.

on Dunelmensis monachus & Præ- Ord. S. Benedicti Congregatio- uniacensis, & Theologiæ Doctor nsis. Post irruptionem Danorum historiarum reliquias in variis teriis conquisivit, & inde opera scripsit, mortuus circa A. 1130. quenter usus est, Lelando teste, us Hovedenus, ita tamen, ut em suum ne semel quidem cita- Opera ejus sunt hæc:

De regibus Anglorum & Danorum 616. usque ad 1129. apud Tvvys- *om. VI.*

denum S. R. Anglus p. 85.

2. *De obsidione Dunelmi* A. 869. Ibidem p. 79.

3. *De Archiepiscopis Eboraci*. Ibidem p. 75. & apud Labbeum T. I. Novæ Bibl. MSS. sect. 2.

4. *Historia Dunelmensis Ecclesiæ*. Ibidem p. 1. Hanc Seldenus in præf. Scriptoribus Tvvysdeni præmissa, nec non Acta Sanctorum Tom. III. Martii p. 124. 125. & Tom. VI. Maji pag. 718. Turgoto tribuunt, de quo inferius suo loco.

5. *De passionibus SS. Martyrum Ethelberti & Ethelredi*, *Abbreviationes Malmesburiensis*, (*a*) & *Epistolæ ad Elmerum* huc usque nondum prodierunt.

Vide Lelandum cap. 160. Balæum Centur. II. 98. Pitseum c. 226. Caveum p. 577. & ante omnes Seldenum in præfatione ad Scriptores Tvvysdeni pag. 1. seqq. Oudinum Tom. II. pag. 1101.

Simeon Scotus carmine scripsit *Acta S. Columbæ* ad Alexandrum Scotorum Regem, ut notat Jac. Usserius de primordiis Ecclesiæ Anglicanæ pag. 689. 697. ex quo fragmenta quædam exhibet Jo. Colganus in Triade Thaumaturga Hiberniæ p. 466.

Simon Affligemiensis cœnobii monachus in Brabantia, Ord. S. Benedicti, circa annum 1290. Scripsit *Sermones in Cantica Canticorum*, *Abbreviationem Moralium Gregorii in Jobum*, *Comment. in Ezechielem*, ex Gregorio, Collationibus Patrum & Richardo de S. Victore, *Visionem cujusdam conversi Ord. Præmonstratensis ex monasterio Postele*. Henr. Gandavensis de script. Eccles. cap. 56. Valer. Andreæ Bibl. Belgica pag. 811. Svvertius Athenis Belgicis pag. 674. 675.

Simon Ailvvardus, Poeta Anglus, vixit A. 1456. & *de ludo scaccorum* scripsit. Pitseus Append. Cent. IV. 34.

Simon Alcoccus, Anglus Theologiæ Do-

De his ita scribit Henricus VVarthon præf. im I. Angliæ Sacræ p. 11. *VVillelmi* (Malensis) *Historiam* (Pontificum Anglorum) *Simeon Dunelmensis abbreviasse dicitur. Extat quidem ejusmodi Abbreviatio in Bibliotheca Lambethana*, *nullius plane pretii*.

Doctor, Professor & Concionator circa A. 1380. Scripsit *de modo dividendi thema pro materia sermonis dilatanda*, *Expositiones in Magistrum Sententiarum & Conciones*. Balæus Centur. VI. 52. Pitseus c. 652.

Simon de Angelis, Ord. Prædicatorum in conventu Senensi sec. XV. vergente, scripsit *Vitam Catharinæ de Lenziis*, quæ vulgo alteram Catharina de Senis dicta erat, cuique a sacris confessionibus fuit. Vinc. Maria Fontana de Provincia Romana Ord. Præd. pag. 376. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum T. I. p. 876.

Simon Angelus de Rocci, Senis natus Anno 1437. Ord. Prædicatorum, Patavii literis incubuit, post Lector Bibliæ & Sententiarum in conventu Senensi, Regens studii Florentiæ ad S. Mariæ novellæ, obiit Ann. 1509. Scripsit de quæstione, *an vita laicalis, an claustralis sit præferenda?* Item *Officium Ecclesiasticum in festo S. Ambrosii Sansedonii confessoris Ord. Prædicatorum recitandum & cantandum*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædic. T. II. p. 13.

Simon Anglus, Ord. Prædicatorum seculo XIV. exeunte, scripsit *Postillas super IV. Prophetas majores*, *super libros Maccabæorum*, *in Proverbia Salomonis*, *in præfationes Bibliorum S. Hieronymi*. Idem Quetif p. 705. Pitseus Append. Centur. IV. 35.

Simon Baringuedus, Tolosanus, Theologiæ Doctor Parisinus circa annum 1373. Scripsit *Comment. in Apocalypsin*, *de Trinitate*, *de viribus animæ*, *in priora & posteriora Aristotelis*, *de attributis*, *Opera quadam Augustini in Conclusiones redacta* Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 625. Gandolfus de ducentis Scriptoribus Augustinianis pag. 314.

Simon Beaulieu, apud Bellum locum in Bria Campaniæ familia nobili ortus, fuit Archidiaconus Carnotensis & Pictaviensis, tum Canonicus Bituricensis & Sancti Martini Turonensis, tandem Archiep. Bituricensis & Cardinalis. Hunc Bonifacius VIII. Legatum misit in Gallias ad componendum bellum inter Philippum IV. Franciæ & Eduardum II. Angliæ Reges. Extant ejus *Acta Synodi Provincialis*, quam habuit in sua Ecclesia Ann. 1282. al. 1284. apud Baluzium T. IV. Miscellaneorum p. 205. & *Epistolæ*, quarum aliquas referunt Sammarthani Tom. I. Galliæ Christianæ. (*a*) Hæc Oldoinus in Athenæo Romano p. 606.

Simon Benignus, Modrusiæ in Croatia Episcopus, claruit A. 1513. quo Concilii Lateranensis Patribus sessionem sextam d. 27. Aprilis celebraturis verba fecit *de schismatibus seculi postremi*, *promissa toties Ecclesiæ reformatione*, *& bello Turcis inferendo*. Exstat ille Sermo una cum Epistola ad Bernardinum de Frangepanibus dedicatoria, Concil. T. XIV. pag. 144. Hæc Whartonus Append. ad Caveum p. 162.

Simon Abbas *S. Bertini*, vide infra *Simon Gaudensis*.

Simon de Bertis sive *Bertius*, Florentinus, Ord. Prædicatorum Magister Theologiæ, Prior cœnobii Romæ ad Minervam & Tusciæ Vicarius, circa A. 1491. Scripsit *Diversorium concionatorum*, quo integrum Quadragesimale, & Sermones præterea LX. continentur. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum T. I. p. 875. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum, pag. 161. Jul. Niger p. 504. Altamura pag. 213. 525.

Simon Bituricensis, vide infra *de Sulliaco*.

Simon Bononiensis, Ord. Eremitarum S. Augustini, Theologiæ Magister, obiit A. 1333. Scripsit *Librum de novo mundo*. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium p. 247. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 626. Gandolfus de ducentis Augustinianis scriptoribus p. 315.

Simon Boraston, vide paullo post *Burneston*.

Si-

(*a*) In editione nova de ipso agitur Tomo II. pag. 73. seqq.

on *Borsanus*, Archiepiscopus Me-
ensis & Cardinalis SS. Joannis &
, obiit A. 1381. reliquit *Volumen*
ibrum Clementinarum. Phil. Pici-
Athenæum eruditorum Mediola-
m pag. 494. Oldoini Athenæum
num p. 607.

on *Bredonus*, seu *Biridanus*, Win-
nbæ in Anglia natus, Oxoniæ in
gio Mertonensi literis incubuit,
us & Astrologus insignis, circa
86. Scripsit *in Esaiam Prophetam*,
*putum Ecclesiasticum Roberti Lin-
sis*, *Logicam*, *Arithmeticam theori-
Tabulas Chordarum*, *Calculationes
rum*, *in demonstrationes Almage-
proportionibus*, *Æquationes plane-*
, *Trifolium de re medica*, *Astrono-
calculatoriam & judiciariam &c.*
lus cap. 373. Balæus Cent. VI.
tseus c. 681.

on *Burneston*, alias *de Borastona*,
s Dominicanorum Monachus,
rovincialis, & Theologiæ Doctor
brigiensis circa A. 1337. Scripsit
ietum de vocabulis prædicabilibus,
lantiam quorundam Doctorum, *Di-
nes Theologiæ*, *de criminibus corri-*
, *de ordine judiciario*, *de unitate
ine Ecclesiasticæ potestatis*, *de po-
is suffragiis &c.* Balæus Centur.
Pitseus c. 513. Jac. Quetif de Scri-
us Ordinis Prædicatorum T. I.
.. Altamura p. 475. Oudinus III.
.

n *Camers*, sive *de Camerino*,
. Augustini, fundator congrega-
Montis Ortoni apud Patavium,
nn. 1478. Obiit. Scripsit *Ser-
in festivitates annuas*. Jacobilli
mbriæ pag. 248. Gandolfus de
is scriptoribus Augustinianis p.

n *de Catana*, vide infra *Simon
eo*.

n *Fidatus*, *de Cassia* dictus, quia
Hernicorum urbe oriundus erat,
remita Ordinis S. Augustini in
tu Florentino, ubi Ann. 1348.
uum obiit. Prostant ejus *Enar-
rationes Evangelicæ veritatis* sive *Gesta
Salvatoris*, 1485. sine anno & loco.
Basil. 1507. Colon. 1533. 1540. fol. &
alibi, *Liber de B. Virgine*, Basil. 1517.
de doctrina Christiana, *Expositio Symbo-
li*, *de speculo Crucis*, *Epistolæ* & alia.
Trithemius de Script. Eccles. c. 605.
Aubertus Miræus c. 433. Whartonus
in Append. ad Caveum p. 23. Acta
Sanctorum Tom. I. p. 267. Jacobilli
Bibl. Umbriæ p. 250. Gandolfus de du-
centis Augustinianis scriptoribus pag.
321. Phil. Elssius in Encomiastico Au-
gustiniano p. 629. * Præter libros a Bi-
bliothecario indicatos, sunt & alii,
qui ab authore hoc prodierunt com-
memoratione dignissimi, nempe *liber de
vita Christiana* hic indicata. *Liber de
disciplina spiritualium*, & alter *in ver-
ba S. Pauli: si spiritu vivimus*. *Li-
ber de cognitione peccati*. *De vita here-
mitica*. *De conflictu Christiano*. Opera
ista omnia nondum lucem viderunt.
vide Gandolfo p. 324.

Ejus tamen de vita Christiana liber
Italice scriptus est non Latine, ut ex
duplici Codice Bibliothecæ Riccardia-
næ Catalog. pag. 354. discimus. In ti-
tulo ejusdem unius codicis ita legi mo-
net Lamius ibid. *Ordine della vita Cri-
stiana compilato da F. Simone da Cascia
della Marca dell' Ordine de' Romitani
Frati di S. Agostino intorno agli anni Do-
mini* 1333. *quando stava in Firenze pre-
dicatore*. Opera alia Italica ejusdem i-
bid. legas.

* *Simon Constantinopolitanus* Jacumæus
vel Sacumæus ab Allatio dictus ex mo-
nacho Ordinis Basiliani Hieracensis E-
piscopus a Clemente VI. renunciatus
Ann. 1348. tum ad Thebanam sedem
assumptus An. 1366. teste Ughellio T.
9. Ital. Sac. Vet. edit. col. 548. Lati-
ne vertit libellum Plutarchi de reme-
diis iræ jussu Petri de Corsinis S. R. E.
Cardinalis, & Episcopi Portuensis. Cum
vero versio illa obscuritate, & impe-
ritia Latini sermonis multa exhiberet
ambigua, cultiori stylo illam refinxit
Pierius Coluccius Salutatus, & in ca-

pita distinctam eidem Cardinali Portuensi direxit. Versionem hanc numquam prodiisse credo, at servatur in MS. meo Codice chartaceo.

Simon Corbejensis, sive e Corbila, Gallus, Theologus Parisinus, Carmelitarum in Gallia Provincialis, scripsit *Glossas Scipturarum*, *Sermones* plures, vixit An. 1312. Possevinus T. II. Apparatus p. 407.

Simon le Couvreur, Atrebas, Ord. Carmelitici ibidem Ann. 1462. monachus, post Prior Conventus Vesontionensis in Burgundia usque ad A. 1489. quo Atrebatum reversus est. Scripsit *Historiam rerum suo tempore gestarum sub Carolo VI. Galliæ Rege usque ad A.* 1412. Val. Andreæ Bibl. Belgica pag. 811.

Simon (perperam alii *Petrum* vocant) *de Cramado*, vel *Crammaudo*, Gallus, ex Magistro libellorum supplicum Aginnensi Præsul Biterrensis, Carcassonensis, Avenionensis, Pictaviensis & Remensis, post Patriarcha Alexandrinus. Interfuit Synodo Parisiensi Ann. 1390. ad componendum schisma habitæ, in qua publicatus est *Tractatus de Schismate*, quem Simon composuerat. Tandem Cardinalis tit. S. Laurentii in Lucina interfuit Concilio Constantiensi: obiit Anno 1429. Oldoini Athenæum Romanum p. 607. Epistola Ann. 1400. scripta ad Archiepiscopum *Cantuariensem super materia unionis Ecclesiæ*, exstat in Martene & Durand Thesauro novo Anecdotorum T. II. p. 1230.

Simon Cremonensis, Ordinis Fratrum Eremitarum Augustinianorum, circa annum 1337. Scripsit *Sermones in Evangelia*, Reutling. 1484. fol. *in Epistolas*, *Quadragesimale*, *Sermones de præcipuis Deiparæ festivitatibus*, *Quæstiones & Expositiones Sententiarum*, *de indulgentiis Assisii &c.* Trithemius c. 602. Miræus c. 433. Whartonus Append. ad Caveum p. 24. *Sermones* in monasterio August. Ratisponensi manu exaratos asservari docet Felix Milensius in Alphabeto Ordinis Eremitarum S. Augustini p. 283. Arisii Cremona literata T. I. p. 179. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 626. Gandolfus de CC. Augustinianis scriptoribus p. 319. Hippol. Marracii Bibl. Mariana T. II. p. 368.

* *Simon Cremonensis*, aliquanto serius quam hic constituitur, floruit: nam Anno 1387. Regens scholę cœnobii sui Genuensis constitutus est, extatque ejus mentio in vetustis documentis usque ad annum 1390. Præter opera hic indicata scripsit etiam *collationes mortuorum in Evangelia*, *& epistolas totius anni*, *quæstiones de sanguine Christi*, *harmoniam in Evangelia*, *in Epistolas Pauli*, *libros Sanctorum*, *quibus additæ sunt constitutiones Clementis V.* (ita P. Gandolfo, sed quid sit postremum hoc opus non assequor) Vide P. Gandolfo in diss. de ducentis Augustin.

Simon Dominicanus, vide supra *Simon Anglus*.

Simon Dunstadius, Anglus, Franciscanus, & Ordinis sui Provincialis, scripsit *in Aristotelis Meteora*. De ætate non constat. Lelandus c. 441.

Simon Fevershamensis, Anglus, Theologiæ Doctor Oxoniensis, & Ecclesiæ Birtonensis in Comitatu Gantiæ Rector circa An. 1370. Scripsit *in Aristotelem de animalibus*, item *in ejus priora & posteriora*, *Quæstiones super Ethica Aristotelis*, *Quæstiones in Meteora*, *Quæstiones de anima*, *de sensu & sensato*. Lelandus c. 408. Balæus Cent. VI. 30. Pitseus c. 623.

Simon Fidatus, vide supra *Simon de Cassia*.

Simon de Florentia, vide infra *Simon Tornaquincius*.

Simon Fraxinus, Anglice *Asche*, Canonicus Herefordiensis A. 1200. Silvestro Giraldo amicissimus. Scripsit pro ipso *Apologiam rhythmicam* contra Adamum Abbatem Dorensem: *de innocentia ejusdem*, quæ nunc prodierunt Tomo II. Angliæ sacræ: *Epistolas & Carmina*. Lelandus c. 214. Balæus Centur. III. 39. Pitseus c. 277. Jo. Prince Danmo-

orientales illustres p. 9.

n Freron, Canonicus Aurelianen- ›ncilii Basileensis primum ad Pon- , deinde ad Imperatorem Con- opolitanum Legatus. Ejus sunt *pars propositionis* Imperatori jam actæ, in Conciliis Labbei Tom. . 856. *Epistola ad Papam super fa- corum* in Martene & Durand Col- mpliss. Tom. VIII. p. 756.

m Gallus, Ord. Prædicatorum, XV. Scripsit *Abstractiones Episto- s. Sermones Dominicales*, *Speculum e pro rudibus sacerdotibus*. Quetif iptoribus Ord. Prædicatorum T. . 904.

m Gandavensis, patria Londinen- :d patre Flandro Gandavensi na- . 1297. Episcopus Sarisburiensis. unt *de vita solitaria*, *Meditatio u Prælati*, *Statuta Ecclesiastica ad cerdotes*. Lelandus c. 313. Balæus :. IV. 73. Pitseus c. 431. Svver- henæ Belgicæ p. 675.

m Gandensis alius, primum Al- sis Ord. Bened. apud Hesdinum e oppidum, post ad S. Bertinum , scripsit *Chronicon Ecclesiæ Berti- ib* Anno 1021. usque ad annum quo Gandavi obiit. Val. An- ibl. Belgica p. 811. Sanderus de s Gandavensibus p. 117. 118.

m Genuensis, vide paullo inferius *de Janua*.

m Genuensis, alius a superiore, is circa finem seculi XIV. scri- ntra Matthæum Silvaticum *Opus larum Medicinæ*. Sopranus de ›ribus Liguriæ p. 257. Oldoini eum Ligusticum p. 500.

m Gramaudus, vide supra *Simon mado*.

m Hentonus, aliis *Wintonius*, Pitseus ita conciliat, quod ille aiæ in villa prope Wintonium , in hac autem urbe educatus & hus Dominicanus fuit. Floruit annum 1360. Commentatus est *os libros Biblicos*, scripsit præte- *articulis fidei*, *& de decem præ- ceptis*. Balæus Cent. V. 99. Pitseus c. 591. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum T. I. p. 648.

Simon Hermannus, Harlemensis, Ord. Carmelitarum circa An. 1460. scripsit *Copulata Sermonum & de votis monasti- cis*. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 811. Svvertii Athenæ Belgicæ p. 675.

Simon de Hungaria, Ord. S. Augusti- ni, *Ægidii Romani Quodlibeta sex* edi- dit Bonon. 1482. & *ejusdem Theorema- ta* ibidem, non addito anno impressio- nis. Pil. Elssii Encomiasticon Augusti- nianum p. 627.

Simon de Janua, vero nomine *Simon a Cordo*, patria Genuensis, professione Medicus, post Nicolai V. Pontificis Subdiaconus & Cappellanus, Canoni- cus item Rothomagensis circa annum 1300. scripsit *Synonyma Alchimiæ* de di- versis libris & ponderibus, mensuris i- tem & signis medicinalibus, quæ MS. sunt in Bibl. Medicea & S. Gatiani Turonensis. Bern. de Montfaucon Bi- bl. Bibliothecarum MSS. p. 383. 1276. Librum quoque *Serapionis de diversis Medicinis* in Latinum sermonem con- vertit: ibid. pag. 1197. 1295. *Liber XXVIII. Bulchasi Benaberazerin transla- tus a Simon. Januensi*, *interprete Abram Judæo Tortuosiensi*, impressus est Vene- tiis per Nic. Jenson 1471. 4. cum Li- bro *Servitoris* de præparatione medici- narum simplicium. Alia editio prodiit Venet. 1479. de qua Maittaire Tom. I. p. 404. *Notas* ejus *marginales* in A- lexandrum Iatrosophistam ex Codice Regio 334. citat Car. du Fresne in In- dice Auctorum, quem Glossario præ- fixit, quæ tamen editæ sunt Lugduni 1504. 4. & Papiæ 1528. 8. *Clavis sani- tatis*, in qua simplicia medicamenta la- tina, græca & arabica ordine alphabe- tico traduntur, prodiit Venet. 1486. 1510. 1514. folio. Adde Sopranum de Scriptoribus Liguriæ p. 257. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 499. Merck- lini Lindenium renovatum p. 971. Fa- bricium Bibl. Græcæ Vol. XIII. pag. 424. Oldoini Theatrum Archiatrorum Pon-

Pontificiorum p. 214. seqq. * Si vir iste doctissimus Nicolai V. capellanum egit, non potuisset utique circa Ann. 1300. scribere *Synonyma*; non enim inter se conveniunt hæc duo. Reipsa igitur capellanum & medicum egit Nicolai IV. quare potuit circa A. 1300. scribere *Synonyma Alchimiæ*. *Clavis sanitatis*, quæ opus illius est, hunc titulum accepit a Campano D. Papæ Capellano, & Canonico Parisiensi, ut legimus in Epistola ejusdem Campani operi præfixa. Reipsa tamen in antiquissima editione, quam modo dum ista scribo, versor manibus, *Synonyma Simonis Genuensis* inscribitur. Editio, cujus jam memini, Mediolani prodiit An. 1473. per Antonium Parmensem in fol.

Simon Islepus, Archiepiscopus Cantuariensis, fundator Collegii Cantuariensis in Academia Oxoniensi, obiit Anno 1366. Scripsit *Sermones Quadragesimales*, *de Tempore & Sanctis*, *pro ordine Sacerdotali Constitutiones Decretales*, *speculum Regis Eduardi III. Epistolas*. Balæus Centur. VI. 20. Pitseus c. 610. * Archiepiscopi hujus Cantuariensis constitutiones plures editæ sunt in tertio volumine Concil. magnæ Britanniæ a Wilkins vulgato; pag. vero 52. legas constitutiones ejus, sive statuta Aulæ Cantuariensis in universitate Oxoniensis.

Simon Langham, monachus Ord. S. Benedicti, Abbas Westmonasteriensis, Episcopus Eliensis, demum Achiepiscopus Cantuariensis obiit Avenione An. 1376. Scripsit *Sermones & de Consuetudinibus*. Pitseus c. 640. Ex Sermone ejus, quem in Synodo habuit, testimonium veritatis producit Henr. Wharton in Auctario ad Usserii Hist. dogmaticam de Scripturis & Sacris vernaculis p. 432. * Epistolæ quædam ex ejus Regesto extractæ insertæ sunt in collectione Conciliorum Magnæ Britanniæ apud Wilkins Tom. III. p. 64. & deinceps.

Simon Langtonus, frater Stephani Langtoni Archiepiscopi Cantuariensis, & ejusdem Ecclesiæ Archidiaconus. Archiepiscopus Eboracensis electus, sed a Rege & Papa rejectus fuit. Tandem Ludovici Galliæ Regis Cancellarius fuit, quem quod contra Anglos incitaverat, excommunicationem Pontificis incurrit, & obiit A. 1248. Scripsit *de pœnitentia Magdalenæ & Epistolas*. Balæus Centur. IV. 5. Pitseus c. 346. Bulæus hist. Univ. Parisinæ Tomo III. pag. 710.

Simon de Leontino, Siculus, a patria sic dictus Ord. Prædicatorum, nobili loco natus, Prior Messanæ, A. 1268. Episcopus Syracusanus eligitur, obiit Anno 1292. Scripsit *Quæstiones quodlibeticas*, & *Acta legationis ad Petrum Aragoniæ regem*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 431.

Simon Leontinus, alius, Ord. Minorum Conventualium S. Francisci, vixit sub Friderico III. Siciliæ Rege An. 1358. cui a confessionibus fuit & concionibus, apud quem etiam Majoris Capellani munus obiit. Scripsit *Chronicon regni Siciliæ*, cujus editionem promisit Michael de Judice Abbas Cong. Casinensis Monteregali in Sicilia: vide Giornale de' Letterati d' Italia Tom. VI. p. 518. Alia vernaculo sermone scripsit, sed quæ huc non pertinent. Adde Ant. Mongitore Bibl. Siculam T. II. p. 229. 230.

Simon Lingoniensis, Gallus, a patria, quæ civitas Episcopalis in confinio Campaniæ & Burgundiæ est, ita dictus, Ord. Prædicatorum, primum Parisiis legit Sententias, deinde Provincialis Franciæ & Magister Ordinis, tandem A. 1366. Episcopus Nannetensis & An. 1383. Venetensis, paullo post fatis concessit. Ejus sunt *Acta legationum*, quas *pro summis Pontificibus & regibus Franciæ plures egit*, *Statuta diœcesis Nannetensis*, quarum particulam ediderunt Martene & Durand tom. IV. Thesauri novi Anecdotorum p. 961. *Sermones & orationes publicæ plures*. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ordinis Prædica-

ca-

n Tom. I. p. *636. 637*. Altamu-
:33.

n Marianus Philippus, nescio
scripsit *Historiam sui temporis*,
IS. est in Bibl. Vaticana. Bern.
ontfaucon Bibl. Bibliothecarum
). 139.

n de S. Martino & de S. Nicolao.
a cujus est Exordium: *Simoni de
rtino Simon de S. Nicolao sal. Ad
nes tuas respondemus*. Item proli-
istola, quæ sic incipit: *Dilecto
de S. Nicolao Simoni, Simon mo-
le S. Martino, non modicæ patien-
nilitatem*. Item Epistola, quæ in-
Dilecto suo Simoni dilectus ejus
. Hæc sunt in Bibl. monasterii
rtini Tornacensis, teste Ant. San-
Bibl. Belg. MSS. I. pag. 127. cu-
c sunt ad verbum. Apparet ex
itrumque Simonem fuisse Torna-
terum in monasterio S. Martini,
m S. Nicolai.

on Mepham, Anglus, Canonicus
iensis, dein Archiepiscopus Can-
isis, mortuus A. 1333. Compo-
*anones de justitiis, de feriis, de
tione, de testamentis, de decimis,
lesiis ædificandis, de clandestina
atione*. Lelandus c. 343. Balæus
r. X. 85. Pitseus c. 503. * Con-
ones illæ, de quibus hic Bibliothe-
, sunt Concilium Provinciale
ariense Ann. 1328. & alterum
eldense Ann. 1332. quæ habentur
lectione Concil. Britanniæ.

on Pistoris, Lipsiensis, Medicinæ
or & Senator Lipsiensis, fator
æ in Saxonia celeberrimæ, vi-
ib finem seculi XV. & initium

: sunt diss. *de Malo Franco*, Lips.
4. *Declaratio defensiva Positionis
lo Franco*, ibid. 1500. 4. *Confu-
nflatorum circa Positionem quandam
am & puerilem Doct. Martini Mel-
de Malo Franco*, ibid. 1501. 4.
scripta de hac controversia enu-
Leichius de origine Typographiæ
p. 78. Vide Centuriam Maderia-
nam n. 57. & Mercklini Lindenium
renovatum p. 973.

Simon Poncius, Tarraconensis, Medicus circa A. 1430. Scripsit *Apologeticum sive defensionem veteris instituti Hieronymianorum Hispaniæ adversus prætensam Lupi reformationem*, quod edidit Petrus de la Vega in fine Chronici Ordinis Hieronymianorum. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. X. 3. num. 150.

Simon Abbas *Præmonstratensis* circa annum 1470. Ejus *Epistolæ* sunt in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 18. *69*.

Simon de Puteo, Messanensis, & ibidem in conventu S. Dominici monachus, Magister Parisinus, inquisitor per Siciliam generalis, juris E. R. collector & Nuncius Apostolicus, post A. 1378. Episcopus Catanensis, obiit sub finem seculi XV. vel initium sequentis. Ejus sunt *Acta sive in inquisitione sive in defensione jurium Pontificiorum, præsertim Urbani VI.* quæ in archivis Siculis & Vaticanis servantur. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum T. I. p. 706.

Simon de S. Quintino, a patria, scilicet Augusta Veromanduorum ita dictus, Ord. Prædicatorum, A. 1245. ab Innocentio IV. in Tartariam missus est, ut incolas ad fidem Christianam converteret, in quo itinere annos duos & sex septimanas insumsit. *Descriptionem* illius *itineris* a Simone acceptam Vincentius Beluacensis inseruit Speculo Historiali lib. XXX. cap. 95. seqq. qui etiam lib. XXX. cap. 2. promittit, se quædam suppleturum, quæ in historia Fr. Simonis desunt. Gallice versa prodiit cum itinere F. Guillelmi de Rubruquis & aliis rerum Tartaricarum tractatibus, int. Petro Borgeron, Paris. 1634. 8. Altamura Bibl. Dominicana pag. 10. Quetif Tom. I. p. 122.

Simon Reinalduccius, Tudertinus, Ord. Eremitarum S. Augustini, Theologiæ Lector, reliquit *Sermones de B. Vir-*

Virgine, & *Sermones festivos*, qui MSS. supersunt in Conventu S. Praxedis. Obiit A. 1395. vel, ut alii, 1400. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana T. II. p. 370.

Simon Ribisin, Juris Utriusque Licentiatus, Raymundi Cardinalis Gurcensis Secretarius, nonnisi una Epistola ad Reuchlinum data mihi notus est, quæ inter Reuchlinianas habetur p. 67.

Simon Romanus, ex ordine Eremitarum S. Augustini, S. Theologiæ Lector Patavii An. 1458. scripsit *Vitam B. Helenæ* Viduæ tertii Ordinis Eremitarum S. Augustini, cujus autographum periisse videtur, versionem ex antiquo Italico concinniorem dedit Jo. Bapt. Sartorius, Utini 1632. Inde versionem Latinam confecerunt Historiographi Sanctorum Antvverpienses T. III. Aprilis p. 247.

Simon Saltarelli, Florentinus, Ord. Prædicatorum, nobili loco natus. Fuit A. 1311. provinciæ Romanæ Provincialis, A. 2312. Procurator Generalis, A. 1317. Episcopus Parmensis, A. 1323. Pisanus, obiit A. 1342. ætatis octogesimo. Scripta ejus sunt: *Acta Pisis in causa Petri Corbarii Antipapæ*, *Apologiæ plures pro summo Pontifice contra Ludovicum Bavarum*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum T. I. p. 611. Julius Niger de Script. Florentinis p. 506. Altamura p. 117.

Simon Soutray, Anglus, monachus Benedictinus in cœnobio S. Albani, alii Eremitam Augustinianum vocant, Doctor Theologiæ Oxoniensis, & adversarius VVicleffi, circa annum 1382. Ejus sunt *de auctoritate Ecclesiæ*, *de Sacramento altaris & contra Wicleffitas*. Balæus Cent. VI. 83. Pitseus c. 674. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 731.

Simon Spirensis, Carmelita, totius Alemanniæ Prior Provincialis, Magister Parisiensis, Coloniæ Theologiam docuit circa A. 1340. Scripsit *super Sententias*, *contra Judæos*, & *Postillam in Epistolas Pauli Coloniæ lectam*. Trithemius de scriptor. Eccles. c. 606. & de scriptor. Carmelit. p. 76. b. Possevinus Tomo II. Apparatus p. 408.

Simon Stochius vel *Stokius*, illustri genere natus in Cantia, anno duodecimo ætatis in eremum se contulit, & in trunco quercus cavæ habitavit, unde cognomen *Stockii*, h. e. trunci accepit. Ibi visionem habuisse ajunt, fore, ut ex Palæstina iu Angliam veniant monachi, quam rem eventus quoque comprobavit, dum Carmelitanorum Ordo in Angliam pervenit. De qua visione quid sentiendum sit, docet dissertatio Joan. Launoji, aliquoties excusa. Ordini igitur illi se associavit, & A. 1245. ejus Magister Generalis constitutus est. Obiit centenarius anno 1265. Ex scriptis ejus hæc recensentur: *Canones cultus divini*, *Homiliæ ad populum*, *de Christiana pœnitentia*, *Epistolæ ad Fratres*, *Antiphonæ duæ* ad Mariam, quæ incipiunt: *Flos Carmeli vitis florigera*, & *Ave stella matutina*.

Vide Lelandum c. 277. Balæum Cent. IV. 7. Pitseum c. 377. Possevinum II. p. 408. Hippolytum Marraccium in Bibl. Mariana Tomo II. p. 371.

Simon Sudberius, Cancellarius Sarisberiensis, vixit aliquamdiu Avenione, post Episcopus Londinensis, tandem Archiepiscopus Cantuariensis, A. 1381. in populari tumultu trucidatus. Scripsit *de celebratione Missarum*, *de pœnitentiis & remissionibus*. Pitseus c. 671. * Scripta illa *de celebratione Missarum* &c. de quibus hic, nihil esse aliud puto, quam varias illas constitutiones, quæ leguntur passim apud Wilkins tom. 3. an. 1375. quo Cantuariensem Ecclesiam adivit usque ad annum 381. quo obiit.

Simon de Sulliaco, Archiepiscopus Bituricensis, post Cardinalis S. Cæciliæ, vixit A. 1290. Instrumentum visitationis ejus ab A. 1284. seqq. fuit penes Jo. Mabillonium, qui Excerpta ex illo Tom. II. Analectorum edidit, in editione nova p. 338. 345. *Epistola* illius *contra Præpositum Sienti monasterii* de

alitate *beneficiorum* exstat ibidem . Acta vero Visitationis integra Baluzius Miscell. IV. p. 205. Ad- oini Athenæum Romanum pag.

m *Taylor* , aliis *Taillerus* , Sco- n re musica circa Annum 1240. , scripsit *Libros duos Pentachordo- Libros alios duos* , *alterum de teno- icali* , *alterum de cantu ecclesiastico ndo* . Dempsterus hist. Scotiæ lib. . n. 1135. Jac. Quetif de Script. Prædicatorum Tom. I. pag. 111. ackenzie de Scotis eruditis Vol. . 187.

on *de Thomasis* , Brixiensis , Ord. atorum , Prior Januæ in monast. minici , Concilio Pisano inter- post A. 1412. Episcopus Apru- isis (*Brugneto* sub metropoli Ja-) a Joanne XXIII. evectus , o- nno 1418. Scripsit *de Regula- privilegiis* , *contra impugnantes tes ab Apostolica sede approba-* Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. atorum Tom. I. p. 762. Leon. ndo Libraria Bresciana pag.

n *de Thondi* , Scotus , monachus sensis , post A. 1171. Abbas Cog- ensis in Anglia , tandem A. 1197. pus Moraviensis in Scotia , mort. Scripsit *in Epistolas Pauli* , *de ttione Cleri* , *de regia successione S. mi* . Car. de Visch Bibl. Scripto- Ord. Cisterciensis p. 299.

m *Thornayus* , hunc Anglici scri- Polydorus Vergilius lib. XV. Balæo Cent. III. 47. XII. 80. pa- Cornubiensem statuunt . Contra cus Gandavensis cap. 24. Trithe- de scriptor. Ecclef. c. 467. Sande- *imonem de Tornaco* vel *Tornacensem* . Fuit autem Canonicus Torna- & Magister Theologiæ in Acade- arisina circa Ann. 1216. Scripsit *m Theologiæ* , *Institutiones divinæ* , *Quæstiones Sententiarum* , *in Sym- Athanasii* , *in Boethium de Trini- tate* , *Lecturas scholasticas* , & alia . Mira de eo narrat Matthæus Parisinus & alii , quod , cum subtilissimus esset , nimium autem sibi tribueret , repente obmutuerit & omnia dedidicerit , ut Orationem dominicam de novo discere cogeretur . Vide Balæum hist. Univers. Paris. Tom. III. p. 8. 9. & 710. Val. Andreæ Bibl. Belgicam pag. 813. 814. Svvertii Athenas Belgicas p. 677. Sanderum de scriptoribus Flandriæ pag. 153. Oudinum Tom. III. pag. 26. seqq.

Simon Tornacensis Episcopus , cujus diplomata duo A. 1126. & 1130. data edidit Aub. Miræus Opp. diplom. I. p. 377. 380. alia adsunt in Continuatione illius Tomo II. pag. 963. 965. 1313.

Simon Tornaquincius , nobilis Florentinus , monachus Augustinianus , Theologiæ Magister & Lector in Gymnasio Patavino , obiit A. 1429. Scripsit *Sermones Quadragesimales & Vitam Monicæ Matris D. Augustini* , quæ ex libris Confessionum Augustini collecta est . Edita est T. X. Operum Augustini edit. Bened. sed sine nomine Auctoris . Vossius de Histor. Latinis pag. 719. 720. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum pag. 627. Gandolfus de ducentis scriptoribus Augustinianis p. 326. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum p. 161. Julius Niger de Script. Florentinis p. 506. qui etiam alius cognominis ex ordine Benedictinorum a Carolo du Fresne , sed sine titulo operis , producti meminit : de quo nihil mihi constat . Fortasse , quod ad ordinem spectat , lapsus est memoriæ vel librarii . * Vix dubito hunc ipsum esse Simonem de Florentia , qui cum aliis nonnullis Ordinis sui sociis Pisano concilio An. 1409. interfuit idemque cum aliis nonnullis delectis viris consultus fuit , num liceret Concilio duos æmulos Pontifices demittere , & tertium alium a se electum assumere ; respondit que cum sociis in ea rerum circumstantia fas esse Patribus ita

m. VI.

Ecclesiæ providere. Consultationem hanc ego e MS. Taurinensi Codice vulgavi in T. III. Concilior. meor. pag. 1138.

Simon Tunstedus, Anglus, monachus Franciscanus in cœnobio, ut videtur, Norvvicensi, postea ejus ordinis per Angliam Provincialis, obiit An. 1369. commentatus est *in Aristotelis Meteora*, *& de quatuor principalibus*. Balæus Centur. VI. 35. Pitseus c. 617. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 316. 317.

Simon Cardinalis *Viennensis de paupertate Christi* MS. est in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 139.

Simon Vivacitus, Catanensis, U. J. D. in Catanensi Lyceo publicus Legum Interpres, vixit A. 1499. Fuit assessor & anno dicto etiam Judex Magnæ Curiæ Regiæ. Ejus exstat *Lectura super ritu Regni Siciliæ*, in Commentariis super Ritu collectis a Marcello Conversano, Panormi 1614. fol. Ant. Mongitore Bibl. Sicula Tom. II. p. 233.

Simon, *Waldensis* cœnobii in Anglia monachus, Ann. 1297. Jus Canonicum Cantabrigiæ publice docuit, & *in magnam partem juris Commentarios* scripsit. Pitseus Append. Centur. IV 36.

Simon Wickingham, aliis *Vicanus*, monachus Carmelita in cœnobio Norvvicensi & Theologiæ Doctor Parisinus circa A. 1360. Scripsit *Lecturas Scripturarum*, *Sermones*, *Quæstiones ordinarias*, *Quodlibeta*. Lelandus cap. 551. Balæus Centur. VI. 18. Pitseus c. 601.

Simon de Wintonia, vide supra *Simon Hentonus*.

Simon de Zanachis, Parmensis, Prior Domus SS. Mariæ & Hieronymi de Montello Ord. Carthusiensis prope Tervisium, Ann. 1472. Scripsit *Vitam B. Ursulinæ Parmensis*, monialis cœnobii S. Quintini, Ord. S. Benedicti, quæ Italice conversa prodiit Parmæ 1615. ex contextu vero Latino primigenio in Actis Sanctorum Tom. I. Aprilis pag. 725. ubi confer notata Henschenio p. 723. 724.

Magistri *Simonis Tractatus de Sacramentis* manu circiter seculi XIII. exaratus habetur in Bibliotheca monasterii Tegernseensis. Incipit: *Ascendens Christus in altum*, *& Patri eos*, *qui crediderant*, *commendans*, *inter cætera &c.* Rev. Vir Bern. Pez, qui hæc memorat. Differt. Isagogica ad tomum I. Thesauri Anecdotorum novissimi pag. 14. conjecturam proponit, an forte sit ille Magister Simon, qui in Eberhardi II. Archiepisc. Salzburgensis diplomate, monasterio Admontensi A. 1203. dato, testem agit. Vide Thesaurum laudatum Tom. III. part. 3. p. 730.

Alius *Simon* Ord. Prædicatorum, sec. XIV. scripsit *Librum de naturis rerum*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum T. I. p. 730.

Simpertus, vide infra *Sindpertus*.

Simplicianus, Ambrosii in Episcopatu Mediolanensi successor: *Cataneum* vocat Picinellus, nescio quo fundamento nixus. Amicus fuit Ambrosii & Augustini, quorum Epistolæ & libri ad illum directi sunt. Ipse ad Augustinum & alios *Epistolas* scripsit, quas partim hinc inde reperiri ait Trithemius. Adde Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 632. *Vita Zenobii Episcopi Florentini*, quæ MS. est in Bibl. Laurentiana Florentiæ, ipsi tribuitur quod credibile non est Mabillonio Itin. Ital. p. 166. & Papebrochio Tom. VI. Maji p. 50.

Cæterum de ipso vide Gennadium cap. 36. Trithemium cap. 119. Picinelli Athenæum eruditorum Mediolanensium 1. 495.

Simplicius, patria Tiburtinus, per annos XV. fuit Episcopus Romanus, obiit A. 483. Confer de vita ejus Henschenii Commentarium historicum in Actis SS. Tom. I. Mart. p. 133. *Epistolæ* ejus aliquot habentur apud Baronium ad annum 476. n. 9. 18. 22. ad num. 477. n. 7. ad A. 478. n. 8. 10. 13. ad An. 479. n. 5. 10. ad annum 482. n. 2. 13. 20. 46. & Tom. II. Conciliorum Harduini pag. 803. Alias

XV.

quas Harduinus omisit Tom. IX. iliorum Regiorum, & Tomo IV. ei. *Decreta* apud Ivonem Carnom, Gratianum, Burchardum Wormsem & alios. Adde Lud. Jacobi Carolo Bibl. Pontificiam p. 199. ini Athenæum Romanum p. 610.

nplicius, monachus Casinensis, sec. quædam *de Regulæ Benedictinæ lau- atque promulgatione* composuit, quæ i referunt auctores. Evolve Sigeim de Script. Eccles. c. 31. Petrum onum de viris illustr. Casinensibus

dpertus vel *Simpertus*, Abbas Murisis & Episcopus. Expungunt eum rie Abbatum Murbacensium Gabr. linus & Car. le Cointe Annal. Franin, restituit autem illum Mabillo-

Episcopatu ejus non omnia huc fuerunt clara. Mabillonius sedem gnotam dicit. Auctores Historiæ riæ Gallicæ tom. IV. p. 362. eum opum Augustanum A. 809. mor- dicunt. Melius Eccardus rerum icarum XXV. 46. 47. ex variis nentis ipsum Ratisbonensem, & 1. defunctum esse asserit.

is *Epistolam Encyclicam* admodum m edidit Mabillonius Annal. p. 418. ccedit alia salutatoria. *Regularia monasterii Murbacensis* edidit Bern. tomo II. Thesauri Anecdotorum simi p. 72.

ipaldus Burgus. Cremonensis, Mee & Philosophiæ Doctor circa An 1398. decessit anno ætatis XCVII. sit *de sanitate tuenda*, *de ratione vide nutritione & augmentatione*, *de bus colicis*. Arisii Cremona lite-Tom. I. p. 134. 135. Alius hujus nis A. 1403. fuit Prætor Placen-, de quo idem p. 140.

icius Papa ex Cardinali, si credeest, S. Pudentianæ, ab A. 385. *Epistolæ* V. ejus exstant tom. I. iliorum Harduini p. 845. *Decem* istolis Pontificum a Petro Couditis p. 624. *Decreta* in Collectionibus Decretorum. De aliis scriptis vel Decretis, quæ ipsi vel tribuuntur, vel perperam adscribuntur, idem Coustantius p. 699. 709. De *Epistola ad Afros* Blondellus in Turriano vapulante p. 550. *Epistola* ad Mediolanensem Ecclesiam cum responsione Ambrosii habetur tomo II. opp. Ambrosii p. 963. edit. Benedict. Ab Holstenio ipsi quoque tribuitur *Epistola* ad Anysium Thessal. *de caussa Bonosi*; vide Launojum lib. I. Epist. 7. Vide Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 200. Oldoini Athænæum Romanum p. 614. Adde Norisii diss. de Sanctitate Siricii tomo IV. Opp.

Sisebutus, Gothorum Rex ab a. 713. ad 721. Ejus supersunt *Epistolæ ad diversos* perscriptæ, in Codicibus Ecclesiæ Ovetensis, Toletanæ & Collegii Complutensis. Scripsit quoque *Vitam & martyrium S. Desiderii Viennensis in Gallia Episcopi* a. 712. passi, quæ in antiquissimo non uno Codice Sisebuto Regi tribuitur. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. V. n. 221.

Sisebutus monachus, forte Casinensis, in Breviario seculi XI. quod in Bibl. monasterii Casinensis adservatur, auctor hymni dicitur, qui incipit, *Te Deum laudamus*, & vulgo Ambrosio adscribitur. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 219. Adde Theodori Pœnitentiale p. 328. * Vix credo alium esse hunc a Sesebuto, qui adscripta metro oratione quædam scripsit de *eclipsibus Solis & Lunæ*. Ejus fragmentum servavit nobis Anonymus in libro de computo vulgato a Muratorio Anecdotorum tom. 3. pag. 160. quem anonymum anno 810. scripsisse idem vir doctus opinatus est. Incipit fragmentum istud:

Sesebutus dicit:

Cur fesso Luna libescit (f. liquescit) *circulus orbe*
Purpureumque jubar nivei cur tabeat oris?

Petrus de Sittavia, Abbas Aulæ Regiæ, ordine tertius, Ordinis Cistertiensis, non procul a Praga Bohemiæ, floruit

ruit a. 1330. & postea. Patria ipsi procul dubio fuit Zittavia, urbs Lusatiæ non incelebris, quæ a nobis hodie *Sittavia* pronunciatur. Scripsit *Chronicon Aulæ Regiæ*, quod Historiam Bohemicam complectitur, & a Frehero sub initium Scriptorum Bohemicorum editum est: item *Volumen Secretorum Aulæ Regiæ*, quod miracula Beatæ Virginis, aliorumque sanctorum monachorum & Conversorum laudati monasterii continet, & ibidem MS. adservatur. *Sermones* de festis principalibus adsunt in Bibliotheca Academiæ Lipsiensis Paullina, teste Catalogo Felleriano pag. 150. Car. de Visch Bibl. Cisterciensis p. 276. Oudinus tomo III. p. 896.

Siviardus, Abbas *Anisolensis*, diœcesis Cenomanensis, quem Mabillonius floruisse putat initio seculi VIII. Henschenius autem a. 687. obiisse tradit. Scripsit *Vitam S. Carilesi*, Presbyteri & conditoris monasterii Anisolæ, quam primum edidit Mabillonius Sec. I. Benedictino in Appendice p. 642. deinde Jo. Bapt. Sollerius in Actis Sanctorum tom. I. Julii p. 90. Ipsa vita S. Siviardi, sine mentione tamen hujus scripti, edita est ab Henschenio tom. I. Martii p. 65.

Sixtus I. patria Romanus, Episcopus Romanus ab a. 132. 142. scripsisse creditur *Epistolas Decretales duas*, quas notis illustravit Sever. Binius tom. I. Conciliorum, exstant etiam apud Baronium, & Harduinum sub finem tomi I. De *Decreto* illius, quod apud Binium, Simonetam, Caranzam & alios habetur, nihil addo. Suspecta sunt omnia. Adde Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 201. Oldoini Athenæum Romanum p. 614. Prosp. Mandosii Bibliothecam Romanam Centur. IV. 45.

Sixtus II. Episcopus Romanus, alias quoque *Sextus* & *Xystus*, Atheniensis, primum Philosophus, postea Christianam religionem amplexus. Sedit ab a. 257. usque ad sequentem menses XI. & dies XVIII.

Scripta ipsi sequentia tribuuntur:

1. *Anaphora* s. *Liturgia*, edita a Renaudotio in Liturgiarum Orientalium Collectione tom. II. p. 134. Syriace in Missali Maronitarum a. 1594. sed ejus non est.

2. *Epistolæ duæ* exstant in Conciliis Labbei tom. I. p. 820. Harduini tom. I. pag. 179.

3. *Liber de divitiis* in Bibliothecis Patrum obvius. Vide sub Sixto III. nam auctores hic variant.

4. *Enchiridion* s. *Sententiarum* libellus ab Hieronymo, Origene & Augustino huic Sixto abjudicatur, ut de aliis nihil dicam. Huic se opponit Urb. God. Siberus, vir, si quisquam alius, rerum Ecclesiasticarum gnarus, quem Jo. Pinius scioli nomine traducere non debebat. Is Lips. 1725. 4. has sententias denuo editas huic Sixto vindicare studet, quum tamen nihil, quod non ethnicus dicere possit, in iisdem inveniatur. Rufino indignantur Patres, quod illas sententias pro more suo libere vertendo fucum orbi Christiano fecerit. De editionibus confer Siberum & Fabricium Bibl. Græca Vol. XIII. p. 647. seqq. Adde illam, quæ cum verbis aureis Pythagoræ in officina (Simonis) Grunenbergi apud Augustinianos Wittenburgi 1514. m. Nov. prodiit. Plura de vita & scriptis ejus dabit Jo. Pinius in commentario prævio ad vitam Sixti II. & sociorum tom. II. Augusti p. 124. Lud. Jacobus a S. Carolo in Bibl. Pontificia p. 202. Oldoinus in Athenæo Romano pag. 614.

Sixtus III. Papa, Romanus patria, sedit ab anno 432. 440. *Epistolam* ad Cyrillum Episcopum Alexandrinum ex Codice Vaticano edidit Baronius ad annum 433. n. 12. seqq. *aliam* ad Joannem Episcopum Antiochenum ibid. n. 17. *unam* ad Episcopos orientales ex Collectione Isidori Harduinus tom. I. Conciliorum p. 1735. Hæc supposita est, quod multis ostendunt Launojus Epist. VI. 3. n. 125. seqq. & Coustantius in Appendice ad Epistolas Romano-

Pontificum p. 114. Decem ejus
eum datæ Epiſtolæ, cum notitia
›rum Scriptorum ad ipſum per-
um, habentur in Petri Couſtan-
iſtolis Romanorum Pontificum p.
1273. *Hypognoſticon* libros, qui
Opera Auguſtini ſuppoſititia ha-
, ipſi quidam tribuunt: ſed eos
Natalis Alexander Sec. V. p.
q. Libros tres Pelagiani huic Six-
poſuerunt, *de Divitiis*, *de malis*
ibus & operibus fidei, *& de judicio*
; de caſtitate: qui Pelagianorum
tias propinant. Doletque Baro-
d annum 440. n. 6. haud pridem
opuſcula ſine diligentiori conſi-
›ne nomine Sixti Romani Ponti-
ſe cuſa. Prodierunt autem Ro-
73. 8. & Antverp. 1575. 16. po-
. Bibliothecis PP. aliquoties repe-
Vide Fabricium Bibl. Græc. Vol.
. 403. Adde Proſperi Mandoſii
Romanam Cent. I. 67. Lud. Ja-
S. Carolo Bibl. Pontificiam pag.
ldoini Athenæum Romanum pag.
)udinum tomo I. pag. 1169.
us IV. antea Franciſcus de Ruve-
vonenſis, Ord. Minorum, Pres-
Cardinalis tit. S. Petri ad Vin-
creatur Pontifex a. 1471. mori-
1484. *Epiſtolas* ejus complures
apud Bzovium. Excerpta ex Re-
ejus de a. 1474. exſtant apud
ae & Durand Collect. ampliſſ.
1466. Sunt epiſtolæ CXXXV.
am ad Carolum Ducem Burgun-
idit Baluzius Miſcell. IV. p. 527.
ı Codice Belgico Miræi tomo II.
6. III. p. 212. 216. *Decreta duo*
› Conceptionis immaculatæ B. Ma-
abentur tomo VIII. Conciliorum
& cum duabus aliis bullis Har-
tom. IX. pag. 1493. ſeq. in Bibl.
na, teſte Ludovico Jacobo, fuit
tus MS. *Juris congrui ſuper literis*
icis Sixti IV. de ædificiis ad de-
Urbis conſtruendis. *Diaria* ejus di-
in Bibl. Barberina adſervari te-
Lud. Jacobus pag. 438.
pſit præterea *librum de ſanguine*
Chriſti & Tractatum de potentia Dei.
Prior prodiit Romæ 1470. uterque cum
Tractatu de futuris contingentibus, Nu-
renb. 1473. fol. *de Conceptione Beatiſſi-*
mæ Virginis, *contra errores cujuſdam Car-*
melitæ Bononienſis, Rom. 1471. Aggreſ-
ſus quoque fuit opus, in quo oſtendere
voluit, D. Thomam & Joannem Sco-
tum in ſententiis convenire, quamquam
verbis differant.

Adde Waddingum de ſcriptoribus
Ord. Minorum p. 317. nec non in An-
nalibus tomo V. VI. & VII. Lud. Ja-
cobum a S. Carolo p. 203. Willot A-
thenas ſodalitii Franciſcani p. 325. Hip-
pol. Marraccii Bibl. Marianam tomo
II. p. 372. Bælium in Lexico. * In col-
lectione ſcriptiuncularum quarumdam
editarum legi Exhortationem Sixti Pa-
pæ IV. ad omnes Principes, ut facta
generali unione reſiſtant Turcarum re-
gi, jam Apuliæ oras ingreſſo. Data
Romæ 1481. ſexto id. Aprilis Pontifi-
catus an. X. Impreſſa per Bartholo-
mæum Culdinbek de Sultz. Has ipſas li-
teras e MS. codice ſe primum evulgaſſe
arbitratus eſt Raynaldus ad an. 1481.
§. 23. nec ille dedit integras.

Paulus de Middelburgo lib. VI. de
die Paſſionis Chriſti adverſus Petrum de
Rivo Lovanienſem Theologum ſcribens
meminit operis cujuſdam *de futuris con-*
tingentibus, quod confecit Sixtus IV.
adhuc inter Cardinales merens adverſus
eumdem Petrum de Rivo contendentem
futura contingentia nihil certæ verita-
tis obtinere ante ſuum eventum.

Sixtus Illuminatus, Ligur, Ord. Præ-
dicatorum ſec. XV. ſcripſit *Librum de*
Muſica. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord.
Prædicatorum tom. I. p. 905.

Smaragdus, plenius *Ardo Smaragdus*,
presbyter & monachus monaſterii Ania-
næ, diœc. Magalonenſis in Gallia Nar-
bonenſi, obiit a. 843. & inter Sanctos
Nonis Martii colitur. Elogium ejus
breve dedit Mabillonius Sec. IV. Be-
nedictino part. 2. p. 589.

Scripſit *Vitam S. Benedicti*, Abbatis
Arianæ & Judæ in Belgica, editam ſti-
lo

lo parumper immutato, ab Hugone Menardo lib. 2. obſervationum ad Martyrologium Benedictinum, poſtea plenius, & ſervata phraſi primigenia, ante Concordiam Regularum S. Benedicti: porro a God. Henſchenio in Actis Sanctorum tom. II. Febr. p. 610. tandem a Jo. Mabillonio Seculo IV. Benedictino part. I. pag. 191. *Sermo* ejus in conſecratione Altaris S. Salvatoris ejuſdem monaſterii a. 782. habitus, exſtat apud eundem Mabillonium p. 223.

Liber Smaragdi *de Sanctis Eucherio, Valerio & Materno*, exſtat in Bibl. monaſterii S. Gisleni in Hannonia, teſte Ant. Sandero Bibl. Belgica MSS. I. p. 248. Crediderim potius ad hunc, quam ad ſequentem referendum.

Smaragdus, Abbas S. Michaelis ad Moſam in diœceſi Virdunenſi, Ord. S. Benedicti, & antea quoque Præceptor, qui fratres monaſterii Grammaticam docuit. A. 810. Romæ fuit in Collatione inter Papam & Legatos Caroli M. de proceſſione Spiritus S. A. 824. una cum Frothario Epiſcopo Tullenſi judex datus eſt a Ludovico Pio Imp. in controverſia inter Iſmundum Abbatem Mediolanenſem & monachos ejus. Reliquit hæc ingenii ſui monumenta:

1. *Commentarius in Evangelia & Epiſtolas in divinis officiis per anni circulum legenda*. Argent. 1536. fol. Trithemius *Poſtillam* vocat. Hos ſermones a Caſp. Hedione Germ. verſos eſſe ait Poſſevinus tom. II. Apparatus p. 418. & Wion in Ligno Vitæ II. 77.

2. *Diadema Monachorum*, vel *de Eccleſiaſticorum & Monachorum maxime, virtutibus*, ex ſententiis Patrum contextum. Pariſ. 1532. 8. 1640. 12. Antverp. 1540. 8. & in Bibl. PP. maxima tom. XVI. p. 1305.

3. *Commentarius in Regulam S. Benedicti*. Colon. 1575. fol. Editus eſt poſt Synodum Aquiſgranenſem a. 817. habitam, quia quædam ejus Statuta repetit. Male vero editus eſt inter opera Rabani Mauri: quia in hoc commentario varia occurrunt, quæ ex *Diademate Monachorum & Via Regia* repetiit. Verſus huic commentario præfixos edidit Jo. a Boſco in Bibl. Floriacenſi tomo I. pag. 290.

4. *Via regia*, ejuſdem indolis ac *Diadema Monachorum*, exſtat apud Dacherium Spicil. tom. V. p. 1. ed. prior. & tom. I. p. 238. edit. poſt.

5. *Acta Collationis Romanæ a.* 810. apud Sirmondum Concil. Galliæ tom. II. p. 256. & Labbeum tom. VII. p. 1194. Harduinum V. p. 969. In Bibl. Heilsbrunnenſi Codex eſt membranaceus, in titulo exhibens *Collationum librum II. capitula XVI. complexum:* quod an huc referendum ſit, an vero opus ſingulare ſit, non dixerim. Vide Catalogum Hockeri pag. 11.

6. *Epiſtola Caroli M. ad Leonem Pontificem de Proceſſione Spiritus S.* etiam noſtro tribuitur, ibid p. 1199. Harduinus pag. 973.

7. *Epiſtola ad Ludovicum Auguſtum* communi nomine Frotarii Epiſcopi Tullenſis & Smaragdi Abbatis ſcripta habetur inter Epiſtolas Frotarii loco tertio, apud Andr. du Cheſne S. Rerum Franc. tom. II. p. 71.

8. *Grammatica major* ſ. *Commentarius in Donatum*. Mabillonius Exemplar MS. in monaſterio Corbejenſi vidit, ex quo præfationem & quædam libri ſpecimina protulit in Analectis p. 358. Opus diviſum eſt in libros XIV. quibus in alio Codice decimus quintus de Orthographia ſubjicitur. In illo exempla potius ex ſacris, quam profanis Scriptoribus protulit, & nonnunquam Etymologias verborum Gothicorum & Francicorum immiſcuit.

9. *Commentarius in Prophetas*, &

10. *Hiſtoria monaſterii S. Michaelis* ſunt inedita. Varia de hoc Smaragdo legas in Chronico monaſterii S. Michaelis, quod exhibent Analecta Mabillonii p. 350. ſeqq. & in annotatione Mabillonii p. 357. Hiſtoire literaire de la France tom. IV. p. 439. Bulæi hiſt. Univerſ. Pariſ. tom. I. p. 641. Leyſeri Hiſtoria Poetarum medii ævi p. 284.

Sma-

ragdus, presbyter & monachus
ximini Trevirensis, circa a. 800.
it *Commentarium in Psalmos*, cu-
æfationem ediderunt Edm. Mar-
& Ursinus Durand Collect. am-
tom. I. pag. 53.
t etiam Smaragdus Abbas monast.
urgensis Sec. X. fundati.
ertus Snavel, Belga nescio quis,
sub finem seculi XV. scripsit *Chro-*
rerum præcipue ad Belgii fœde-
rovincias spectantium, versibus
is nec magnæ molis, ab anno
1421. editam in Analectis Gerar-
mbar tom. III. p. 633.
cii Sermones per anni circulum a
m egregio S. Theologiæ professo-
rdinis Cisterciensis, conventus in
nrayd (*Mariæ roda*) prope Hil-
n, conscripti fuerunt. Hic enim
r (ut habet præfatio ad dictos ser-
s) cum esset ingenio clarus, &
iptura potens, nec non in com-
dis sermonibus expeditissimus, in-
m ducens, talentum sibi a Deo
tum & infusam gratiam sine fru-
rire, *Sermones* quosdam *de tempo-*
de Sanctis per anni circulum com-
. Verum quia humilis erat, in-
quodam rubore devictus, eos-
sermones, quoad vixit, non præ-
it publicare. Moritur tandem in
æva ætate, & fratres cellulam ejus
lantes, hos ipsos sermones in soc-
seu sotularibus ejus absconditos
ientes, gavisi de tanto thesauro,
ublicaverunt. At quia in soccis
ti sunt, a re gesta sermonibus
n indiderunt, & *Sermones soccios*
laverunt; volentes nimirum, ut
cripta modo, sed multo magis
humilitatis exemplum omnes au-
s instrueret. Prodierunt Argento-
nno 1484. & Daventriæ (*a*) in
nis, in folio. Hæc Car. de Visch
l. Scriptorum Ord. Cisterciensis
. Editionem antiquiorem, quæ
entione loci 1476. prodiit, me-
Maittaire in Annalibus typogra-
phicis tomo I. p. 367. * Soccii MSS. ser-
mones tribus vel quatuor in folio vo-
luminibus nactus sum inter MSS. Co-
dices Bibliothecæ PP. Ordinis S. Bene-
dicti Cœnobii Vindobonensis S. Mariæ
ad Schotos; in fine vero sermonum de
Sanctis hæc legi: *Per manus Conradi de*
Puithusa An. D. 1384. *finitus est iste*
liber, qui nuncupatur Soccus, in octava
S. Michaelis Archangeli. Ex quo discas
vetustiorem esse auctorem hujus operis,
quam vulgo a multis creditur.

Maittaire præter hic indicatam editio-
nem an. 1476. memorat & alteram an-
ni 1480. Daventriæ 3. voll. in fol.

Soccot, monachus Clarævallensis, post
Abbas Bonæ Cumbæ in Vasconia, scri-
psit *Conciones super Dominicas totius an-*
ni, quæ MSS. servantur in Claravalle
Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord.
Cisterciensis p. 300.

Solemnis, nescio cujus, *Commentarius*
in Leviticum MS. exstat in Bibl. mona-
sterii Vallis Lucensis in Gallia. Bern.
de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p.
1345.

Solitarius post annum fortasse 900.
scripsit librum *de Gemma animæ*. Hæc
ex Bellarmino de Missa II. 13. Possevi-
nus tomo II. Apparatus p. 425. * Id
nominis in bene multis codicibus MSS.
datur Honorio Augustodunensi, cui
& liber *de Gemma Animæ* tribuitur.
Vide Bibliothecam Mellicensem non
ante multos annos Viennæ in Austria
excusam.

Solyinus de memoralibus gestis Alexan-
dri exstat MS. in Bibl. monasterii Par-
censis in Belgio, teste Val. Andrea Bibl.
Belgica MSS. II. p. 165. Fortasse est
Wilkinus de Spoleto.

Somentius de Somentiis, Cremonensis,
Philosophus & Astronomus circa a. 1458.
scripsit *de Stellarum fixarum genere*, *de*
fluxu & refluxu maris, *de primo mobili*,
& volatilium & aquatilium natura. A-
risii Cremona literata tom. I. pag.
286.

Somniatoris Monachi *Postillæ in Evan-*
ge-

(*a*) Per Richardum Paffrod. 1480. teste Maittairio p. 410. *Sermones æstivales*, ibid. 1490. fol.

gelia in Bibl. Sangermanenſi MSS. eſſe teſtatur Cangius.

Sonnacius, Archidiaconus, poſt Epiſcopus Remenſis, Concilium in metropoli ſua habuit a. 625. Ejus ſunt *Statuta* XXI. articulis conſtantia, quæ Georgius Colvenerius primum cum Flodoardo Remenſi edidit, poſt in Bibl. PP. max. tom. XVII. p. 649. & tomos Conciliorum relata ſunt. De *Teſtamento* ejus quædam profert Flodoardus II. 5. Adde Hiſt. literaire de la France tom. III. p. 518.

Soter, Epiſcopus Romanus, patria Fagundanus ex Campania, ſedit ab anno 175. 179. *Epiſtolæ decretales duæ*, quæ ipſi tribuuntur, exſtant apud Baronium tom. II. in Conciliis Binii & Harduini tom. I. p. 99.

Decreta apud Gratianum, Carranzam & alios. Interciderunt ejus *Epiſtola ad Corinthios*, quam ab his publice lectam fuiſſe ſcribit Dionyſius apud Euſebium Hiſt. Eccleſ. IV. 24. item *liber contra Cataphrygas* ſive Montaniſtas. Auctor Prædeſtinati c. 26. 86. Adde Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 206. Oldoini Athenæum Romanum p. 615. Fabricii Bibl. Græcam Volum. V. p. 190. Tillemontium tomo II. p. 459.

Sozomenus, Presbyter Piſtorienſis, ſed Florentiæ educatus, ſcripſit *Chronicon* ab orbe condito ad ſua tempora, ut in Præfatione loquitur. Conſtat duobus magnis voluminibus, quorum poſterius definit in anno M. CCXCII. Quidam tamen auctorem ſerius vixiſſe, & ad Seculum XVI. perveniſſe exiſtimant. Quamquam ſuperiora ſecula, quibus nondum politior litteratura reſtitui cæpta erat, ſtilus auctoris ſapit, ipſique litterarum characteres. In fine voluminis primi laudat auctor Veſpaſianum librarium iis verbis, quæ huc referre juvat. *Haud te, Veſpaſiane librarie, urbiſque Florentinæ civis, ſilentio præterire in hujus primi voluminis calce mihi eſt conſilium. Namque ſi Ciceronis coætaneus fuiſſes, te peroptime dignum ſuis aureis litterarum monumentis decoraſſet, immortalemque feciſſet. Tu profecto in hoc noſtro deteriori ſæculo Hebraicæ, Græcæ, atque Latinæ lingua um, omnium voluminum dignorum memoratu notitiam, eorumque auctores memoriæ tradidiſti. Quam ob rem ad te utique omnes Romanæ atque aliarum eccleſiarum Pontifices, Reges, Principes, aliique trium linguarum eruditi, ſi humanitatis cognitionem cupiunt, greſſus ſuos dirigunt. Ego autem ipſe, ut pro veritate loquar, auxilio tuo in doctorum virorum documentis ab eis relictis potiſſimum uſus ſum: quorum multa mihi a te demonſtrata, ac deinde diligenter perquiſita, in hoc primo noſtro volumine conſervi. Eſto ergo immortalis, ut ita dixerim, dummodo hæc mea ſcripta, ſatis inepte pro ingenioli mei facultate prolata, tu etiam permanebis*. In ſecundo ejuſdem Sozomeni volumine ad a. DCCCLIII. fit mentio de Joanna Pſeudopapiſſa; & ad annum M. CC. XC. de miraculo Euchariſtiæ, quod apud Pariſios evenit: ubi Judæus quidam pepigit cum femina Chriſtiana, ut ad ſe corpus Chriſti deferret, quod in ferventem aquam projecit. Hæc Mabillonius in Itinere Italico p. 172. qui hunc Sozomeni Codicem in bibliotheca Abbatiæ Fæſulanæ invenit. Quamvis autem citetur Sozomenus in Annalibus Ptolemæi Lucenſis ad annum 1254. & inde Voſſius cum Caveo eum a. *1290.* vixiſſe tradant, tamen illa lacinia recentioribus temporibus inſerta eſt. Nam Sozomenus anno circiter 1430. vixit & ſcripſit, prout monet Muratorius tom. XI. S. R. Ital. p. 1247. Natus enim eſt Piſtoriæ, filius Bonifacii Sozomeni circiter a. 1407. & ſequentibus, Florentiæ literis incubuit, fuit deinde Canonicus in patria, interfuit Concilio Conſtantienſi, & demum a. 1458. obiit. Scripſit *Chronicon univerſale a mundo condito ad ſua tempora*, quod vero integrum luce dignum non judicatur, quia non niſi vulgaria continet, & in reliquis, quæ bonæ frugis ſunt, Joannem & Matthæum Villanos, qui lingua Italica ſcripſerunt, & tomis antecedentibus a Muratorio editi fuerant, totos deſcripſit. Hinc laudatus Mura-

n nisi *Specimen Historiæ Sozo-* lit ab anno 1362. 1410. tom. R. Ital. p. 1057. Neque sti- nagnopere se commendat, sed est, ab amicis tamen forte is, quod & in Epistola ad li- contigisse probabile est. Adde tomo III. p. 795. * Multo de viro hoc doctissimo dare hi licet ex Bibliotheca Pisto- i Doctissimi Francisci Antonii Lib. I. Part. III. Pag. 29. t igitur Sozomenus Pistorii an- Constantiensi Concilio inter- m Canonicatu in Ecclesia Ma- riensi potitus, ibi tandem anno iit. Historiam hic indicatam quam perduxisse usque ad an- 55. idem vir doctissimus pro- stibus affirmat. Reipsa tamen nvenitur Codex MS. Historiæ i ad usque eum annum dedu- ıæ vulgavit Muratorius frag- mt Historiæ ejusdem Sozome- num usque 1410. In MS. Co- liothecæ Fesulanæ Canicorum nsium hæc ipsa Historia extat istincta Codicibus ab Orbe con- ıe ad Cælestinum V. perducta, ocet Pater Antonius Pallavici- riensis ejusdem Congregationis ıs Vir. Cl. in Summa Biblio- sulanæ edita Florentiæ 1752.

r *Dominicus Spazarini* Patavi- iptoris hujus extant in Biblio- nbrosiana *fragmenta historica* in . chartaceo, teste P. Montfau- ioth. MSS. tom. I. pag. 513. ra de hoc viro novi, de quo ra dedisset Fabricius, nisi mor- litus fuisset, quandoquidem huc suos revocavit.

am hæc scripsi, evolvendum volumen alterum inscriptum: *ioni Vossiane* di Apostolo Zeno ex quo didici historiam, quam us scripsit, res gestas Veneto- tinere, atque ad annum usque auctore illo suo perduci. Ex- tum hoc opus in Bibliotheca Patavina teste Thomasino in opere in- scripto: Bibliotheca Patavina MS. & alibi. Obiit auctor iste an. 1519. æta- tem agens annorum 90. Reipublicæ Ve- netæ a secretis, vel, ut ætate illa ap- pellabatur, cancellarius fuit.

Spera-in-deus, vel *Sperandeus*, Abbas Cordubensis, scripsit seculo X. *adversus Coranum sive Sarracenorum Legem*, *de martyrio Adulphi & Joannis*, *Epistolas duas ad Alvarum de mysterio Trinitatis*. Plura. Nic. Antonii Bibl. Hispana Ve- tus VI. n. 135. seq.

Matthæus Spinellus de Juvenatio, quod oppidum est littorale in territorio Ba- riensi, inter Tranum & Barium, patriæ suæ Judex sive Syndicus sec. XIII. scri- psit *Chronicon rerum in Italia gestarum* ab anno 1247. ad 1268. & quidem lin- gua Italica, quod articulatim discer- ptum exstat apud Joan. Antonium Sum- monte tom. II. historiæ Neapolitanæ lib. 3. una vero serie Latino sermone edidit Dan. Papebrochius in Propylæo ad Acta Sanctorum Maji part. II. p. 40. deinceps occurrit in Jo. Bapt. Ca- rusii Bibl. historica regni Siciliæ tom. II. p. 1055. & Muratorii S. R. Ital. tom. VII. pag. 1089.

Stanislaus de Cracovia, Polonus, Ord. Prædicatorum, medio circiter seculo XIV. scripsit *de vita & miraculis S. Hyacinthi Ord. Prædicatorum*, quod opus nondum est editum. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 632. Adde Acta Sanctorum tomo III. Augusti p. 309.

Stanislaus Polonus, Ord. Minorum Reg. Observ. ferventissimus Prædicator in Lithuania, floruit a. 1483. scripsit *Vitam S. Stanislai Episcopi*. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 319.

Stanislaus de Znoyma, a patria, ur- be Moraviæ primaria sic dictus, Pro- fessor Theologiæ Viennensis in Austria, sec. XV. Scripsit *Tractatum contra Hus- sitas* MS. in Bibl. Basileensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 612. *Epistola ad Jo. Hussum* exstat in Bibl. Heilsbrunnensi, teste Catalogo Hocke-

riano p. 119. * Authoris hujus opuscula alia servat Bibliotheca Vindobonensis, ex cujus indice MS. hæc mihi notavi: Tractatus *de universalibus realibus*. Cod. 429. Theolog. Latin.

Tractatus de Sacramento Altaris, ibid.

De peccato & gratia, cod. 431.

De vero & falso, cod. 465.

De ecclesia, & alii tractatus *de Antichristo* cum sermone contra V. articulos Wiclefi, cod. 476.

De triplici ratione cultus latriæ, *Duliæ*, & *Hyperduliæ* cod. 491.

Stantonus, Anglus, Philosophus & Mathematicus, seculo incerto. Scripsit *Canones in tabulas Arsachelis*. Pitseus Append. Centur. IV. 37.

Chronicon Stederburgense, quod monasterium est monialium in diœcesi Hildesheimensi, ab anno 1000. 1319. Inserta est Gerardi Præpositi narratio *de rebus gestis Henrici Leonis*. Primus invenit & editioni paraverat Henricus Meibomius, avus, edidit autem cum ejus aliis opusculis Henricus Meibomius junior a. 1682. insertum postea Scriptoribus rerum Germanicarum tom. I. pag. 450. Authenticum exemplar nactus Leibnitius denuo & auctius edidit tomo I. Scriptorum Brunsuicensium p. 849.

Georgius Stella, Januensis, Facini Stellæ, Cancellarii communis Januæ filius, Civis ibidem, peste cum suis obiit a. 1420. scripsit *Annales Genuenses* ab anno 1297. ad 1409. quos deinceps

Joannes Stella frater, Notarius & Cancellarius Januensis usque ad annum 1435. continuavit. Exstant in Muratorii S. R. Ital. tom. XVII. p. 945. Georgius quoque in præfatione *de Sanctis & illustribus patriæ suæ viris* librum promittit, qui an adhuc supersit, non constat. Confer præfationem Cel. Muratorii. Alios *Annales Genuenses* Georgii Stellæ, sed Italica lingua conscriptos, inde ab anno 1147. memorat in Bibl. Slusiana obvios Bern. de Motfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 176.

Stepelinus, monachus S. Trudonis in Hasbania, sub finem seculi XI. scripsit *Miraculorum S. Trudonis* libros II. editos a Mabillonio Seculo VI. Benedictino, parte 2. p. 85.

Stephanardus Flamma de Vicomercato, Insuber, a patria nomen ducens, Mediolani fuit in domo S. Eustorgii Ord. Prædicatorum, ubi primus Theologiam docuit a. 1292. obiit a. 1298. Scripta ejus hæc sunt: *Postilla super Lucam*, *Dialogus de apprehensione s. de potentiis apprehensivis*, *summa notabilis in jure Canonico*, *Petiarchon s. de principiis hominum*, *de controversia hominis & fortunæ*, *metrice*, *de irregularitate*, *de emanationibus*, *de peste Mediolanensi Carmen*. Sed hæc omnia nondum sunt edita. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 460. 461. Picinelli Ateneo de' Letterati Milanesi p. 498. Altamuram p. 76. 463. Giornale de' Letterati d' Italia tom. XV. p. 6. Oudinum tomo III. p. 609. *Poema* ipsius *de gestis in civitate Mediolani sub Ottone Vice-Comite* ab anno 1263. 1277. edidit Lud. Ant. Muratorius primum tom. III. Anecdotorum Latinorum pag. 57. dein tom. IX. S. R. Ital. p. 57.

Stephanus I. Papa, Romanus, ab anno 257. *Epistolæ* ejus duæ habentur tom. I. Conciliorum Harduini pag. 141. & apud Baronium tom. II. *Decreta* apud Gratianum, Ivonem, Burchardum Wormatiensem & alios. Adde Prosperi Mandosii Bibl. Romanam Cent. VIII. 54. Lud. Jac. a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 207.

Stephanus II. Papa (Baronio & aliis III.) patria Romanus, sedit ab anno 752. 757. *Epistolæ* illius variæ occurrunt apud Baronium annis dictis, *una* ad Pipinum Francorum Regem, tom. III. S. R. Ital. Muratorii part. 2. pag. 92. seqq. *Responsa*, quæ a. 754. cum in Francia esset in Carisiaco villa ad varias quæstiones dedit, edita sunt a Sirmondo in Conciliis Galliæ, & Harduino tom. III. Conciliorum p. 1985. *Epistola* ad Proculum Archiepiscopum Viennensem in Bibl. Floriacensi Joan.

tomo III. p. 44. Adde Lud.
ı a S. Carolo p. 218. Oldoini
ım Romanum p. 619.
nus III. al. IV. Syracusanus,
nanæ præfuit ab anno 768. 772.
ejus *una* ad Carolu.n & Carolo-
ı Francorum Reges legitur apud
m a. 770. n. 9. plures tom. III.
rii part. 2. p. 177. tom. VI.
rum Labbei, in Jac. Gretseri
ne Epistolarum Pontificiarum,
criptoribus Francicis Andr. du
. Ant. Mongitore Bibl. Sicula
[. p. 237. Hier. Ragusa Elogia
ım p. 265. Lud. Jacobum l. c.
m p. 622.
ınus V. al. VI. Romanus crea-
85. mortuus a. 891. *Epistolæ* il-
æ jam editæ sunt a Baronio ad
885. n. 9. ad a. 886. n. 26.
ghello in Italia sacra, & Har-
om. VI. Conciliorum p. 461.
nficta exstat in Marca Hispani-
3. quam fraudem detegit auctor
le Marca p. 365. seq. *Sermo* ad
ı Romanum otiosis sermonibus
s in Ecclesia vacantem, ibidem
n. 2. & apud Anastasium in
xstat etiam hujus Pontificis (te-
riere in Historia Chronologica
um Rom.) *Rescriptum* ad Heri-
Archiepiscopum Moguntinum,
odit purgationem per ferrum can-
aquam ferventem fieri solitam.
Prosperi Mandosii Bibl. Roma-
ent. V. 18. Lud. Jacobi a S.
Bibl. Pontificiam p. 209.
ınus VII. ab anno 897. strangu-
900. *Epistola* ad Fulconem Re-
exstat in Flodoardi Hist. Re-
V. 4.
nus IX. Germanus, Baronio &
primum dictus Fridericus (in-
supra mentio facta est lib. VI.
) fuit primum Ecclesiæ Rom.
ecarius & Cancellarius, postea
ıs & Abbas Cassinensis, tandem
anno 1057. mense Junio, usque
ım sequentem, 29. Mart. *Epi-*
us unam ad Willelmum Archie-
piscopum Remensem post Papirium Mas-
sonum edidit Baronius ad annum 1057.
n. 23. *alteram* ad Pandulphum Episco-
pum Marsicanum Ughellus Italiæ sa-
cræ tom. IX. *utramque* Harduinus Con-
ciliorum tomo VI. pag. 1501. *Tracta-*
tum contra hæresin Fermentariorum me-
morat Anonymus Mellicensis c. 86. Li-
brum duplicem *de corpore Domini* ad-
versus Græcos Petrus Diaconus de viris
illustribus Cassinensibus c. 17. ubi confer
adnotationem Jo. Bapt. Mari.

Stephanus Abbas, nescio quis, auctor *Regulæ Monacharum*, quæ habetur in Codice Regularum Lucæ Holstenii part. 2. pag. 75.

Stephanus, de Balgiaco, *Æduensis* sive *Augustodunensis* Episcopus ab a. 1112. ad 1136. quo se hac dignitate abdicavit, & in monasterio Cluniacensi diem suum obiit. Ejus est liber *de Sacramento Altaris*, primum a Jo. de Montelon Canonico Augustodunensi, apud Henr. Stephanum a. 1517. editus, post in Bibliothecis Patrum toties repetitus. Caveus p. 564. Oudinus tomo II. p. 1101. Gallia Christiana tomo IV. p. 389.

Stephanus, *Afer* natione, presbyter *Altissiodorensis*, circa a. 587. Ab hoc petiit Aunarius, ut vitam S. Amatoris prosaico, S. Germani vero ligato sermone conscriberet. Exstat ad eum Epistola Aunarii, cum responsione Stephani nostri, in Actis Sanct. tom. I. Maji pag. 50. quæ probabile facit, *Vitam S. Amatoris*, quæ ibidem p. 52. occurrit, a calamo ipsius profluxisse. Inde constat vitam S. Germani equidem a Stephano conscriptam, sed vel perditam, vel nondum editam esse. Vossius de historicis Latinis III. 3. pag. 749. Hist. literaire de la France tom. III. p. 361.

Stephanus de Aliis, Cremonensis, ex ordine Humiliatorum circa annum 1485. scripsit *de hospitalitate & de horis canonicis*. Arisii Cremona literata tom. I. pag. 1340.

Stephanus Anglicus, quem Pitseus Ap-

 pend.

pend. Centur. IV. 38. memorat, est idem *Stephanus Langtonus*, de quo Fabricius noster supra lib. XI. p. 242. seqq.

Alius hujus nominis fuse consignavit *Vitam S. Wilfridi*, quam in compendium redegit Guilielmus Malmesburiensis. Vossius de Historicis Latinis III. p. 722.

Stephani, *Aniciensis* Episcopi, *Epistolam* in passionem S. Placidi martyris & sociorum ediderunt Martene & Durand Collect. ampliss. VI. p. 788.

Stephanus, Archiepiscopus *Antibarensis*, circa finem seculi XV. Ejus *Sermo de fide contra Turcas & de futura tribulatione* MSS. in Bibl. Ambrosiana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 524. Prior impressus est a. 1480. 4. sine mentione loci. Scripsit etiam *in Cantica*, & forte etiam *in duodecim Prophetas*. Vide eundem p. 101. 139. 1344. Vid. infra *Stephanus Torcellanus*.

Stephanus Aquadunus, vide infra *Eiton*.

Stephanus Augustodunensis, vide supra *Æduensis*.

Stephanus Autissiodorensis, vide infra *Stephanus de Varnesia*.

Stephanus Basignanatus Gorgonius, Carmelita Theologus, sub initium sec. XVI. Ejus *Oratio de immortalitate animæ*, una cum *Exhortatione ad arma contra infideles capessenda*, habita fuit in Conventu Cardinalium coram Leone X. a. 1517. Excusa sine loci, aut typographi, aut temporis expressione. Hæc Bern. de Montfaucon in Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 585.

Stephanus de Bella villa, vide *Stephanus de Borbone*.

Stephanus Bisuntinus, a patria *Vesontiono* ita dictus, Ord. Prædicatorum, Magister Parisinus, Provincialis provinciæ Franciæ & demum Magister ordinis, obiit Lucæ a. 1294. Scripsit *Postillas in Ecclesiasten & Apocalypsin*, *Librum de auctoritatibus Sanctorum & Philosophorum*, *Alphabetum narrationum*. Vid. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 480. Altamura p. 69. 461.

Stephanus Boni Fontis Abbas primus, quod monasterium in Campania Galliæ & diœcesi Remensi situm, & a. 1137. vel, secundum alios, 1154. fundatum est. Liber ejus *de exordio ordinis Cisterciensis* editus est in Bertrandi Tissier Bibliotheca Patrum Cisterciensium Bonofonte 1660. edita, p. 1. Vide Ittigium de Bibliothecis Patrum c. 13. p. 675.

Stephanus Birkington, aliis *Brikington*, ex vico Birkinton in insula Taneti in Cantia oriundus, Ord. S. Benedicti in cœnobio Cantuariensi, circa annum 1380. Scripsit *Seriem & Vitas Archiepiscoporum Cantuariensium*, unam breviorem ab Henr. Whartono tom. I. Angliæ Sacræ p. 1. editam, alteram auctiorem, ex qua Auctor Antiquitatum Britannicarum plura adfert. Tribuuntur eidem *Commentarii de regibus Angliæ*, *de Pontificibus & Imperatoribus Romanis*. *Catalogum* vero *Episcoporum Eliensium*, quem ipsi Pitseus Append. Centur. IV. 39. tribuit, ejus esse negant. Vide Rob. Gerii Append. ad Caveum p. 51. Oudinum tomo III. pag. 1153.

Stephanus de Borbone, a familia, de *Bellavilla* vero, a patria dictus, oppido Burgundiæ. Puer Matiscone inter clericos ecclesiæ cathedralis S. Vincentii educatus fuit, postea Parisiis literas tractavit, inde ordini Prædicatorum nomen dedit, & per maximam Galliæ partem, imo in ipsis Alpibus, concionibus habendis operam dedit. Vixit a. 1262. duosque Tractatus elaboravit, *de diversis materiis prædicabilibus*, *& de VII. donis Spiritus Sancti*, in quibus res a se in itineribus gestas exponit. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 184. 185. qui simul docet, in Speculo morali, quod Vincentio Bellovacensi tribuitur, dimidiam fere partem ex opere posteriore Stephani nostri esse descriptam, id quod Prologus & Excerpta satis ampla ibidem

rienda docent . Oudinum to-
pag. 239. Memoires de Tre-
:. p. 1484. Anonymus , cujus
; de hæresibus Pauperum de
exstat in Martene & Durand
novo Anecdotorum tomo V.
ait , se sua de libris Fratris
de Bellavilla accepisse.

us Brovvne, Carmelitanus mo-
Theologus primum Aberdo-
ɔost Oxoniensisanno 1340. Scri-
:iones & Lecturas Scholasticas.
Centur. XIV. 54. Pitseus c.

ıus Brulifer , vide supra lib.
85. Nomen ejus est *Brulefer*,
'renneisen . Memoriam ejus a.
. 15. Oct. peculiari scriptiun-
bravit Herm. von der Hardt.

ıus Cajetanus a patria sic di-
'rdinis Dominicani , Vicarius
scopi Neapolitani per annos
Floruit a. 1470. & *Librum de*
is scripsit. Trithemius de Scri-
:lef. c. 861. Toppi Bibl. Nea-
286. cum additionibus Leon.
i p. 232. 233. Jac. Quetif de
bus Ord. Prædicatorum tom.
'.

ıus Calvus, Cremonensis, hu-
n literarum in patria Doctor,
le regulis Grammaticalibus , *de*
rica, *Sententias morales*. Arisii
. literata tom. I. p. 236.

ıus Cantuariensis, est *Langtonus*,
uperius lib. XI. p. 242.

ıus Carnotensis Comes , seculo
jus *Epistola de bello sacro* habe-
Mabillonii Museo Italico tom.
37.

ıus Cellæ novæ in Gallæcia mo-
circa a. 1150. scripsit *Vitam*
:ula S. Rudesindi , Dumiensis
, a. 877. defuncti , quæ exstat
Sanct. tom. I. Mart. p. 107.
Mabillonium Sec. V. Benedict.
cujus observationem præviam
Caveus p. 586. Nic. Antonii
spana Vetus VII. 7. n. 100.

ıus de Chalmeto, Cartusiæ Por-
tarum Monachus , vixit seculo XII.
Ejus Epistola *ad Monachos S. Sulpitii*
Ordinis Cisterciensis *de perseverantia or-
dinis* exstat in Bibliotheca PP. max.
tom. XXIV. pag. 1518.

Stephanus Cisterciensis , vide *Hardin-
gus*, lib. VIII. p. 188. 189. Adde *Exor-
dium parvum ordinis Cisterciensis* ipsum
Stephanum auctorem agnoscere , & sub
initium Bibl. PP. Cisterciensium Ber-
trandi Tissier editum esse.

Fr. Stephanus Cœlestinus, Florentinus,
circa a. 1448. scripsit *de intellectus hu-
mani ultima functione*, qui liber Bono-
niæ impressus est . Bumaldi Minerval
p. 215.

Stephanus Comes , nescio quis, cujus
*Epistola ad uxorem de expeditione Hiero-
solymitana* MS. est in Bibl. Vaticana .
Vide Montefalconium p. 24.

Stephanus de Conty, natus de Ambia-
nis , Monachus & Officialis Corbeien-
sis , cujus exstat *Historia sui temporis* ,
in Cod. 520. Bibl. Sangermanensis. Vi-
xit sub Carolo VI. sec. XV. Hæc Car.
du Fresne in Indice Auctorum , quem
Glossario præfixit. Scripsit etiam *de Ju-
re Canonico* . Bern. de Montfaucon Bi-
bl. Bibliothecarum MSS. p. 1131. 1135.

Stephanus Costa , Papiensis , JCtus ,
scripsit *de consanguinitate & affinitate* ,
in Tractatu Tractatuum Vol. I. fol. 20.
de ludo & joco . ibid. fol. 181. * Ejus
repetitiones variæ impressæ Papiæ per
M. Antonium de Carchano An. 1483.
Vivebat sæculo XV. inclinante , lege-
batque in universitate Papiensi ; ut car-
men ibi impressum docet.

Auctor Ticini primus in urbe legens .

Stephanus Cremonensis , vide *Stepha-
nus Serva*.

Stephanus Diaconus . Vide supra sub
Messiano lib. XII. p. 76.

Stephanus Dolanensis . Vide infra *O-
lomucensis*.

Stephanus Dulcinus , Cremonensis ,
non Mediolanensis , Regiæ Ecclesiæ S.
Mariæ Scalensis Mediol. Canonicus, i-
nitio sec. XVI. scripsit *de nuptiis Illu-
striss. Ducis Mediolanensis*, Mediol. 1489.

4. Bre-

pend. Centur. IV. 38. memorat, est idem *Stephanus Langtonus*, de quo Fabricius noster supra lib. XI. p. 242. seqq.

Alius hujus nominis fuse consignavit *Vitam S. Wilfridi*, quam in compendium redegit Guilielmus Malmesburiensis. Vossius de Historicis Latinis I[illegible] 722.

Stephani, *Aniciensis* Episco[illegible] *Cemu lam* in passionem S. Placi[illegible] *rum hi-* & sociorum ediderunt M[illegible]; ex me rand Collect. ampliss. V[illegible], quam ex

Stephanus, Archiepi[illegible] *jus* verbis. *sis*, circa finem sec[illegible] *lucu*bratione i- *de fide contra Tur*[illegible], nisi ut in se *latione* MSS. in B[illegible] evulgandi; de- de Montfauco[illegible] *breviarium*, seu bre- Prior impress[illegible] Cætera sunt ejusdem tione loci [illegible] opus primo lucem vi- & forte [illegible] An. 1492. mense Janua- Vide [illegible] *Codicem* hunc servat Biblio- infra [illegible] *Canoni*corum Majoris Ecclesiæ [illegible] cui in fine manu descriptam [illegible] quamdam legi ad opus istud, [illegible] *auctorem* pertinentem. Hanc ipsam *Epistolam*, quod non admodum prolisit, hic dare non gravabor.

Reverendo in Christo Patri D. Abbati, cæteris quoque Patribus, confratribusve Monasterii S. Augustini intra muros Civitatis Placentiæ ordinis Regularium Canonicorum Frater Aloisius della Cruce Prior Cornu S. P. D. & optat.

Fama est haud diu ficta, falsa vel, sed vera, & quam (juxta Philosophum) veram omnes autumant. Famant quilibet nempe, Reverende D. P. Abba, vestram tandem Paternitatem una cum vestro toto Angelico cœtu vere imitari vitæ sanctimoniam venerabilis S. P. Augustini Doctoris excellentissimi vastam eremum incolentis; qui nec propterea sacram meditationem divinam aspernabatur, quin potius jugi vigilantia amplexabatur summopere utramque. Vobis itaque Magni Doctoris imitatoribus venerandis Patribus, literarum studii pariter, & vitæ solitariæ cultoribus Reverendus Dominus Bonifacius ribus Ord. [illegible] *S. Stephani Cornu* [illegible] 480. Al[illegible]*ensis* (*me medio*) *fragmen* Ste[illegible] *quod & quidem dono largitus*) *quo*[illegible]*am, suarum vigiliarum: opus vide*[illegible] *pene divinum ab eo miro ordine com*[illegible]*situm: ut id capientes mutua charitate (uti soletis) simul benevolentia c*[illegible]*tes unanimes (ut semper fuistis,) & perseverantes consolidemini. Ex eo quippe percipietis, viri famosissimi,* [illegible] *religionem, mansuetudinem, devotionem, munificentiæ culmen, pietatem, clementiam, cunctarum denique scientiarum monarchiam, bonorum atque morum omnium peramœnum odorem, prudentiam; neque ejusdem auctoris ingenium prodere angelicum necesse est; mirificum ipsum se commendat opus, in eo velut Paradiso (cum animadvertetis) ita perpulchri flores legi conjicietis cum fructibus miracissimis cum suavissima harmonia cujusque Philosophis, artis & scientiæ, ut nusquam ab ipso haud plenius, vel abscedat hilarius, ad il vel tristis etsi jejunus accesserit. At si primo opus nomen possideat de persecutione Christianorum; tamen sic varius varias liber hic modo continet artes, quod (ut ita dicam) Reginam adstare videas a dextris in vestitu deaurato circumdata varietate. Nempe liber ipse sua varietate, auctoris sui perspicacissimi denique insignem doctrinam aperit partim, modo Pontificum actus summorum, & vitas demonstrando, modo commendando eorum lem virtutes; vitiaque malaque ipsorum damnando crimina. Haa; quæ quis non laudet sacro monimenta liquore adspersa? Epistolarum enim hujus insignis ita sensus varios aperit claro sermone; quod non dubium illi singulas heroi hærere scientias, sive Astronomo sint, aut Medico, vel Physico, seu Historico, Cosmographo, Chiromanticoque attinentes. Docet & perspe civilium legum ordinem, ac Canonicarum institutiones. (Ut quidam scribit) denique habent scriptores protinus omnes: emicat hoc clarum opus.*

1. *Quod boni* (ut fert idem) *dat gravitas: quod candida facta tulerunt:*

2. *Hic*

Hic velut irrigui refluenti aspergine
rati
Agmina subluerit florum varioque
olore
Herba viret: placito sic stat sententia
usu
Proposito, & quadrant alienaque di-
a sequuntur
igitur jucunda accipe corde sereno
consortium devota quod porrigit ma-
extrocherium e superis delapsum, vi-
monilibus immensis coruscatum,
issimis lapidibus splendidatum, ver-
us, atque coruscantibus gemmis ra-
i, contextum insignibus margaritis,
uoque purissimo circumligatum, &
o, ac splendore luminatum Solis,
.....clarum & syderum, in vi-
communi vestra excellentissima Bi-
ca (ut inde redactum magis, ma-
sicuti lux super candelabrum posita
at) honorifice sic ibidem locandum
s qui inter orthodoxorum clara Pa-
opera gloriose vivat in æternum. Ve-
tamen universa vanitas omnis homo
, & imagine pertransiens, frustra-
conturbans, casso atque suo labore
e exercens. Valete Venerabiles Pa-
mei quoque obsecro ad pium memo-
ote dominum nostrum. Amen.
Ex Abbatia S. Stephani Cornu ju-
XVI. Kal. Jan. 1497.
umdem VV. RR. Paternitatum A-
ysius della Cruce Claravallis Mo-
achus decretorum Doctor, & S. Ste-
hani Cornu Prior immeritus.
nus Ecclesiæ Gallus Arvernus, Cla-
tii natus, S. Theologiæ Magi-
t hæreticæ pravitatis Inquisitor,
A. 1366. Reliquit *Expositionem*
Pater noster, *& Acta inquisitionis*.
Quetif de Scriptoribus Ord. Præ-
rum tom. I. p. 660.
hanus Eddius. Vide supra lib. V.
o.
hanus Eduensis, vide *Æduensis*.
hanus Eiton, *Edon*, lat. *Aquæ-*
, Anglus, Canonicus regularis Ord.
gustini in monasterio Warotren-
ecesis Eboracensis, circa A. 1320. Scripsit *Acta Regis Edvvardi secundi*. Lelandus c. 346. Balæus Centur. V. 9. Pitseus c. 470.

Stephanus Eugubinus, floruit tempore Justini Imp. A. 565. scripsit *Chronicon* ab origine mundi usque ad sua tempora, *de Christo & de Ecclesia*. Ita Jacobillus in Bibl. Umbriæ p. 254. qui ad Vincentii Armanni Comment. civitatis Eugubii provocat.

Stephanus de Exonia: de hoc addimus verba ex Catalogo MSS. Bibl. Tenisonianæ p. 12. 13. *Annales domus Fratrum de Multifernan* (i. e. Montis Fernandi) ab An. Dom. 45. ad A. 1274. In iis nulla deprehenduntur vestigia sive auctoris, sive loci ad quem olim pertinebant. Sed quia ibi crebra fit mentio de rebus Conatiensibus, & speciatim de antiqua familia Dexceterorum (sive de Exonia) Athletanæ Dominorum, & Cœnobii Stradensis Fundatorum; inde orta est suspicio, ad Cœnobium fratrum Prædicatorum Stradæ prope Athelthan, in Comitatu Majo, pertinuisse, & ejus loci Dominicanum aliquem horum Annalium fuisse auctorem; fortasse (inquit Waræus) fratrem Stephanum de Exonia, quem natum perhibent A. 1246. & inductum 1263. Hæc ibi. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 320. eum *Stephanum Hibernicum* vocat, male vero *de Oxonia*: in reliquis consentit.

Stephanus Fliscus, Manfredi fil. Soncinensis, J. U. D. ac Epidaurii Gymnasii Rector circa annum 1453. Scripsit *Synonyma verborum*, *Synonyma seu variationes Sententiarum*, Mediol. 1480. Venet. 1544. *Phrases elegantiæ Latinæ*, sine loco. 1485. *de componendis Epistolis*, Venet. 1505. in 4. 1547. *Regulas Summaticas*, (opus Grammaticum) Brixiæ 1634. Arisii Cremona literata tom. I. p. 278.

Stephanus Forestus, Hungarus, a. 1312. fuit Archiepiscopus Strigoniensis, alias Ord. S. Augustini, obiit a. 1332. scripsit *Sermones & Comment. in libros Sententiarum*. Gandolfus de ducentis Au-

Augustinianis scriptoribus pag. 326.

Stephanus Francus, Ord. SS. Trinitatis Redemptionis captivorum S. Joannis de Mattha fundatoris discipulus, Presbyter Cardinalis S. Callisti ab Innocentio III. creatus, obiit a. 1218. Scripsit *de virtutibus & excellentiis B. Mariæ*, *& de immaculata ejusdem conceptione*. Oldoini Athenæum Romanum p. 619.

Stephanus de Garesio, Insuber, Ord. Prædicatorum, a quo ajunt typis editum esse librum, *Catena argentea in universam Logicam*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 895. Andr. Rossotti Syllabus Scriptorum Pedemontanorum p. 521.

Stephanus de S. Genovefa, vide infra *Tornacensis*.

Stephanus Geroldus, Antiquitatum amator circa a. 1360. collegit *Epitaphia insignia Cremonæ*. Arisius l. c. p. 173.

Stephanus Gilletus, Burgundus, Carmelita, Lugdunensis & Narbonæ Provincialis, Tria *Sermonum* volumina per annum scripsit, & *Collationes varias*. Vivebat a. 1380. Possevinus tomo II. Apparatus p. 433.

Stephanus, *Grandimontensis* ordinis fundator, alias quoque *Stephanus de Mureto*, a loco scilicet *Mureto*, horis quatuor ab urbe Lemovicensi dissito, ubi primum vitam eremiticam egit: obiit a. 1124. cujus Regula edita Divione 1645. & Rotomagi 1671. Opus ejus, quod *Doctrina* inscribitur, MS. exstat in Bibl. S. Germani de Pratis, teste Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 1137. Adde Oudinum tomo II. p. 881.

Stephanus Herrandus, *Halberstadensis* Episcopus. Vide supra lib. VIII. p. 242. quibus jam addimus, conferendas esse Leuckfeldii Antiquitat. Halberstadenses p. 534. seqq. *Sermones* ejus memorant Annales Corbejenses a Paullino editi p. 503. *Epistola* adversus Schismaticos pro Gregorio VII. legitur in Variis Monumentis contra Schismaticos a Sebast. Tengnagelio Ingolstad. 1612. editis.

Stephanus Hardingus, Anglus, primum monachus Ord. S. Benedicti in conventu Schirburnensi, congregationis Cluniacensis, studiorum caussa in Scotiam, Galliam, Italiam & Romam usque perrexit. Post reditum fuit primum monachus & Subprior cœnobii Molismensis, Lingonensis diœcesis, deinde Cistercium una cum aliis fundare cœpit, demum Abbas ejusdem loci tertius fuit, & a. 1135. obiit. Ejus sunt:

1. *Charta Charitatis*, h. e. primæ Constitutiones Ordinis Cisterciensis, quæ exstant apud Angelum Manrique Annal. Cisterc. tom. I. ad a. 1119. & in Menologio Cisterciensi d. 5. Jul.

2. *Epistolæ duæ*, inter Epistolas S. Bernardi n. 45.

3. *Sermo habitus in obitu S. Alberici*, decessoris sui, apud Manrique l. c. a. 1109.

4. *Sermo* habitus a. 1113. cum S. Bernardum cum triginta sociis venientem habitu Ordinis Cisterciensis induit, apud Bernardum Britum lib. I. cap. 22.

5. *Exhortationes privatæ ad Monachos* sunt ineditæ.

6. Eidem vulgo adscribitur *Liber Usuum seu Rituum Ordinis Cisterciensis*. Paris. 1628. & alibi editus.

Librum *de exordio cœnobii Cisterciensis* huic nostro quoque tribuit Caveus, sed meliori jure *Abbati Boni Fontis* adscribimus, donec meliora doceamur.

Vide Lelandum c. 143. Balæum Centur. II. 63. Pitseum c. 190. Car. de Visch Biblioth. Script. Cisterc. p. 301. Ludovicum Jacobum de claris scriptoribus Cabilonensibus p. 138. & quos ille citat.

Stephanus Havves, Anglus, illustri genere natus, in Anglia, Scotia & Gallia literis incubuit, postea inter Aulicos, Cubicularios & Secretarios Henrici VII. Regis admissus. Claruit a. 1500. Scripsit *Templum crystallinum*, *Virtutis exemplar*, *Delectamentum spiritus*, *de conjugio Principis*, *Amantium consolamen*, *Alphabetum avicularum*. Balæus Centur. VIII. 58. Pitseus c. 903.

Ste-

hanus Herrandus, v. supra lit. H.
hanus Hibernicus, vide supra Ste-
de Exonia.
hanus Hispanus, vide supra Cellæ
Monachus.
hanus Hœst, Laudenburgensis, Ca-
ıs Spirensis circa annum 1471.
ıt in libros Ethicorum, Sermones &
ones. Trithemius de scriptor. Ec-
:. 833.
hanus Infessura, primum, ut ipse
ınum 1478. testis est, Civitatis
næ Prætor, deinde S. P. Q. R.
sive Cancellarius, scripsit Dia-
urbis Romanæ ab anno 1371. 1494.
n ab Eccardo in Corpore Scripto-
nedii ævi tom. II. p. 1863. repe-
a Muratorio S. R. Ital. tom.
art. 2. p. 1109. Opus partim Ita-
partim Latina lingua conscriptum
Codices ejus MSS. in quampluri-
ibliothecis occurrere, testatur In-
ı Bern. de Montfaucon Bibl. Bi-
ıccarum MSS.
hanus Juliacus, Ordinis S. Fran-
Doctor Theologus Sorbonæ Pari-
, Vitam B. Coletæ, Reformatricis
S. Claræ Gandavi a. 1447. defun-
quam Petrus a Vallibus, alias Pe-
le Remis dictus, Gallico sermone
t, Latine vertit. Vixit eodem fe-
npore. Edita est autem Vita hæc
tis SS. Martii tom. I. p. 539. Su-
. 6. Martii mutato parumper sti-
compendium redegit, Lucas Wad-
s Annalibus Minorum passim in-
. Ex hac notitia emendanda sunt,
ıerperam de nostro profert Aub.
ıs de script. Eccles. c. 522.
hanus Jureconsultus Anglus, Oxo-
Londini versatus, sed seculo in-
, Municipalium actionum Epitomen
it. Pitseus Append. Centur. IV.

hanus Langtonus, vide supra lib.
ag. 242.
hanus de Lantzkrana, Præpositus
sterii S. Dorotheæ Viennensis,
is Canonicorum regularium S.
tini, circa a. 1450. obiit in vi-
'om. VI.

gilia S. Andreæ a. 1477. Tractatus ejus de IV. novissimis editus est a Bernardo Pezio tomo I. Bibliothecæ Asceticæ p. 27. Responsio ad Epistolam scrupulosi, qui ordinari timuit ab Episcopo, quem simoniacum existimavit, prodiit in Raymundi Duellii Miscellaneorum libro I. p. 218. Inedita adhuc supersunt Expositio Missæ, Collatio in Cœna Domini de ingratitudine & humilitate, Expositio Regulæ D. Augustini, Tractatus de tribus substantialibus seu essentialibus status religiosi, & Lingua Germanica, Via ad cœlum, Speculum Claustralium, de quibusdam ad solos religiosos pertinentibus. Viam ad cœlum Pezius promiserat, ubi codicem integrum nacturus esset; sed huc usque nondum præstitit. Notitia hæc debetur laudato Duellio in præfatione libri citati.

Stephanus Leodiensis monachus & Abbas S. Jacobi, quem quidam anno 740. vixisse tradunt, melius illi, qui cum Oudino tomo II. p. 961. ipsi a. 1100. assignant, scripsit *Vitam S. Modoaldi*, Trevirensis Episcopi, quæ apud Surium exstat d. 12. Maji & in Actis Sanctorum tom. III. Maji p. 50. * De hoc scriptore hæc lego in Alberici chronico ad an. 1015. *Floruit apud S. Jacobum in Leodio Abbas Stephanus in musica valde peritus, qui fecit novum canticum de B. Benedicto, & multa alia scilicet florem mundi*. An ad hunc ipsum Stephanum potius quam ad Episcopum ejus nominis Leodiensem carmina, quæ Bibliothecarius noster tribuit Leodiensi Episcopo, referenda sint, viderint docti. Profecto in adnotatione MSS. Codicis Bibliothecæ Lambetanæ *officium de inventione S. Stephani, & de SS. Trinitate* assignatur Stephano Leodiensi, nihil vero ibi de Episcopatu. Eadem de Cantilena S. Benedicti ab hoc Stephano scripta tradit Anonymus in Historia S. Laurentii Leodiensis vulgatus a Martene Vet. Mon. tom. IV. addens cantionis illius exordium hoc: *Florem mundi* &c. Cantilenam aliam de S. Jacobo majore eidem pariter authori deberi testatur.

Stephanus, *Leodienſis* Epiſcopus, Comes Salmenſis, Clericus Metenſis, Abbas Lobienſis, tandem a. 903. Epiſcopus Leodienſis obiit a. 920. Scripſit *Vitam & Paſſionem S. Lamberti*, quæ exſtat apud Chapeauvillium tom. I. Script. Leodienſ. p. 351. & Surium 17. Sept. Scripſit etiam *Cantica quædam & Antiphonas*, ex quibus, ut apud Caveum videre eſt, quædam ſunt prohibita. Evolve Sigebertum Gemblac. ad a. 903. & de ſcript. Eccleſ. c. 125. Trithemium cap. 298. Anſelmi vitas Epiſc. Leodienſium c. 39. Val. Andreæ Bibl. Belgicam pag. 816. Svvertii Athenas Belgicas p. 679. Hippol. Marraccii Bibl. Marianam tomo II. p. 380.

Stephanus Lugdunenſis Card. ap. Cang.

Stephanus Maconus, vide infra *Stephanus de Senis*.

Stephanus Mediolanenſis, vide *Stephanardus*.

Stephanus Meldenſis Epiſcopus, ſeculo XII.

Ejus *Epiſtola* ad Stephanum Epiſc. Æduenſem MS. exſtat in Bibl. S. Germani, teſte Car. du Freſne & Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1131.

Stephanus Meſſalahus, Anglus, Mathematicus & Aſtrologus, ætatis incertæ. Ejus ſunt *de compoſitione Aſtrolabii*, *Flores judiciorum ex ſtellis*, *de revolutione annorum mundi*, *de ratione circuli & ſtellarum*. Balæus Cent. XII. 31. Pitſeus Append. Cent. IV. 41.

Stephanus de Mureto, vide ſupra *Stephanus Grandimontenſis*.

Stephanum Muſicum, qui *de arte Muſica* ſcripſerit memorat Anon. Mellicenſis de ſcriptor. Eccleſ. c. 79. ubi Bern. Pez in annot. conjicit indigitari forte Stephanum Epiſcopum Leodienſem.

Stephanus Niger, Cremonenſis, Mediolani Græcas literas docuit circa annum 1489. ſcripſit *Comm. in Hermogenem*, *in aurea Carmina Pythagoræ*. *Dialogum*, *quo*, *quicquid in Græcarum literarum penetralibus reconditum*, *quoad Hiſtoriæ veritatem*, *ad fabularum oblectamenta*, *ad eruditionis famam conferre quo modo poſſit*, *congeſtum in lucem propagatur*. *Accedunt Philoſtrati Heroica*. Mediol. 1517. fol. *Dial. Mercurii & Stephani*; *Præfationes in Homerum*, *Pindarum & Livium*, *opus de nimio vitæ luxu*, quod ſub titulo, *de luxu Græcorum* prodiit tom. VIII. Theſauri Gronoviani p. 2466. E Græcis Latine vertit *Icones & Heroica Philoſtrati*, *aurea Carmina Pythagoræ*, *quædam Iſocratis*, *Muſonii & Plutarchi*, impreſſa Mediolani 1521. Ven. 1532. fol. *Epiſtola* ad Ant. Pratum magnum Galliæ Cancellarium, & *de fraterna benevolentia* Opuſculum, prodierunt cum quibuſdam Opuſculis Plutarchi Baſil. 1518. 4. Ariſii Cremona literata p. 396. Picinelli Athenæum Eruditorum Mediolanenſium p. 499. * Eſt apud me opuſculorum quorumdam Stephani Nigri collectio Baſileenſis an. 1532. ex qua nonnulla minus accurate tradita hic emendare licet. *Dialogus Mercurii & Stephani* nihil eſt aliud quam dedicatio verſionis a ſe adornatæ de *Iconibus* quæ dirigitur ad Joannem Grolierum Lugdunenſem Francorum Regis a ſecretis ac Inſubriæ quæſtorem primarium. Epiſtola ad Antonium Pratum dedicatio eſt operis chriarum quinque, quas dirigit non quidem ad Antonium Pratum Cancellarium Galliæ, ſed ad Antonium & Guillelmum ejuſdem Antonii filios. His quinque chriis nonnullas poetarum Latinorum Græcorumve ſententias author illuſtrat.

Stephanus ex Nottis, Ord. Humiliatorum, ſcripſit *Opus remiſſionis a pœna & culpa*, quod Mediolani prodiit 1500. fol. * Primo in Breidæ domo ordinis Humiliatorum ..... profeſſus & nunc in domo de Carugate ejuſdem ordinis, & civitatis præpoſitus artium & Theologiæ magiſter ac decretorum doctor. Ita legitur in calce tractatus de jejunio ejuſdem auctoris dicato Antonio Trivulcio S. R. E. Cardinali. Exſtat in cod. MS. Taurinenſi, de quo in catalogo MSS. ejuſdem tom. II. pag. 47.

Stephanus, nobili genere natus, & primum Regni Bohemiæ Cancellarius,

po-

Cartusiæ Dolanensis in Moravia, i domus Vallis Josaphat *Olomu-* primus Prior, vixit temporibus issi, obiit a. 1421. 7. Junii. Ejus nota sunt hæc:

Medulla tritici, sive *Anti-Wikleffus*, Wikleffum tanquam viventem tur. Editus est a Bern. Pez Thes. Anecdot. tom. IV. part. 2. p.

Anti-Hussus: ibid. p. 361. Dedi- est Stanislao de Znoyma, & c. ibet Epistolam ipsius Hussi ad num datam. Sub finem operis p. xstat etiam *Copia instrumenti De-* *nem certorum dubiorum M. Jo. Huss* *ntis*, a. 1412.

Dialogus Volatilis inter Aucam (h. erem) *& Passerem*, *adv. Hus-* bid. p. 431. Scriptus est a. 1414.

Liber Epistolaris ad Hussitas, parti- constans: ibid. p. 503. Scriptus 1417.

Apologia pro sacris religionibus mo- *adversus hæreticos*, edita est ab Pezio Bibliothecæ Asceticæ tom. 87.

hanus Palecz, Bohemus, Theolo- ussitis admodum infensus, qui *Hussum* ibidem scripsit, & *de qua-* *rtis inferni*, *contra articulos Bohe-*. Vide Felleri Catalogum MSS. Paullinæ p. 201. 211.

hanus Palosius, Romanus, ex Ca- S. Mariæ Majoris Episc. Tuder- Gregorio XI. ab Urbano VI. R. E. Camerarius ac Romæ Vi- post Presbyter Cardinalis crea- t. Obiit anno 1398. & *Constitu-* *pro Clericis Tudertinis* edidit. ri Mandosii Bibl. Romana Cen- III. 18. Ughelli Italia sacra to- p. 1354.

hanus, *S. Pantaleonis* procul du- loniæ Monachus, circa annum ripsit librum *de S. Maurini Ab-* *r Martyris inventione & transla-* *monasterium S. Pantaleonis*. Ex- ud Surium d. 10. Jun. Mabillo- ec. V. Bened. p. 333. & in Actis Sanctorum tom. II. Jun. p. 279.

Stephanus, *Parisinus*, Episcopus, co- gnomine *Templier*, cujus prostat *Re-* *scriptum de quorundam errorum & libro-* *rum damnatione a.* 1270. & 1277. *cum* *rotulo errorum*, in Bibliothecis Patrum, & quidem in maxima tom. XXV. p. 329. Forte hujus est *Tractatus in Regu-* *lam S. Benedicti*, quem in monasterio Senoviensi offendit Theod. Ruinartus. Vide illius Iter in Alsatiam & Lotha- ringiam p. 442. tom. III. Operum po- sthumorum.

Alius Stephanus vixit a. 1131. cujus aliquot *Epistolæ* habentur in Spicilegio Dacheriano tom. III. p. 489. seqq. *Duæ* aliæ tomo VI. Conciliorum Harduini part. 2. p. 1183.

Stephanus Patringtonus, aliis *Petring-* *ton*, Eboracensis, Theologiæ Doctor Oxoniensis, monachus Carmelitanus & ordinis sui Provincialis, Confessionarius Reginæ, tandem Episcopus Menevensis & Cicestriensis, obiit anno 1417. Scri- psit *in Epistolam ad Titum*, *super Ma-* *gistrum Sententiarum*, *contra Statutum* *Parlamenti*, *contra Wiclefitas*, *Lolhardos*, *& Nicolaum Herfordum*, *super Eclogas* *Theodoli*, *in fabulas Æsopi*, *& alia*. Le- landus c. 514. Balæus Centur. VII. 43. Pitseus c. 766. Trithemius de script. Eccles. c. 661. Bzovius ad a. 1419. p. 596.

Stephanus de Piopera, Mediolanensis, Ord. Prædicatorum circa annum 1500. *de rosario B. Virginis* scripsisse dicitur. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædi- catorum tom. I. p. 895.

Stephanus Piperacensis, vide infra *Ste-* *phanus* de S. Victore.

Stephanus Poloniaci laudatur a Sixto Senensi, Ord. Prædicatorum, sec. XIV. qui *Commentarium in Evangelium Joan-* *nis* scripsit. MS. Codex Lugduni est in conventu ordinis. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 730. qui in Indice monet, rectius *Poliniaci* scribendum.

Stephanus de Praga, Theologus Bo- hemus, cujus *Orationem* in Concilio

Constantiensi solemniter habitam *de maturanda Ecclesiæ emendatione* edidit Hermannus von der Hardt in Actis Concilii jam dicti tomo. I. p. 823. Fortasse est *Stephanus Palecz*, de quo superius. * Opportune Bibliothecarius noster admonuit suspicari se hanc *de maturanda Ecclesiæ emendatione* orationem sub nomine Stephani de Praga vulgatum deberi Stephano de Palecz; reipsa enim hanc ipsam orationem nactus sum in codice Bibliothecæ Cæsareæ Vindobonensis hoc præfixam titulo: *Sermo Rev. Magistri Stephani de Palicz de Praga sacræ Theologiæ Prof. prædicatus in Concil. Constantiensi Dominica III. post festum SS. Trinitatis anni* 1416. (male ergo Hardtius habitum suspicatur anno 1417. *in illud: Resistite fortes in fide*.

Stephanus Presbyter, vide supra *Africanus & Anglicus*.

Stephanus de Provincia, Juris Professor circa annum 1330. scripsit *super Clementinis & Quæstiones varias*. Trithemius de scriptor. Eccles. c. 573.

Stephanus de Reate, Ord. Prædicatorum vixit circiter a. 1368. & *Tractatum de universalibus* reliquit. Jac. Quetif de Sriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 659. Adde Ambr. ab Altamura p. 22.

Stephanus de Filgeriis, *Redonensis* Episcopus, primum Capellanus Henrici II. Anglorum Regis, obiit a. 1178. Scripsit *Vitam S. Firmati Episcopi*, quæ bis Gallice prodiit circa annum 1612. seqq. translata a Præsidente la Barre, latine vero dedit God. Henschenius in Actis Sanctorum tom. III. Aprilis p. 334. & *Vitam S. Vitalis primi Abbatis Savigneii*. Bulæus Hist. Univers. Parisiensis tom. II. p. 775. Robertus de Monte ad annum 1178.

Stephanus Rotomagensis, Beccensis monachus, circa annum 1160. cujus complura habentur in Bibl. Sangerman. Cod. 771. Car. du Fresne in Indice Auctorum, Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 1137. 1138. Duo ejus Carmina, unum *de Waleranno Comite Mellenti*, alterum *Acrostichis* ad Gislebertum, amicum suum, cui ei carmina sua mitteret, inde ediderunt Martene & Durand Collect. amplissimæ tom. I. p. 875. 879.

Stephanus de Salanhaco, aliis *de Salanacho*, Aquitanus Lemovicensis diœcesis, a loco originis suæ *Salanbac* nomen adeptus, natus fuit circa annum 1210. post annos XX. Lemovicis Ordini Prædicatorum adscriptus, a. 1249. Prior conventus sui, a. 1261. Tolosanus, a. 1261. in Scotiam missus fuit ejus regni Visitator. Post varias alias in ordine suo dignitates obiit circiter a. 1290. Scripsit 1. *Tractatum de quatuor rebus, quibus Deus Prædicatorum ordinem insignivit. Primo de bono ac strenuo duce S. Dominico. Secundo de glorioso nomine Prædicatorum. Tertio de illustri prole. Quarto de securitate Professionis*. Hic manu exaratus exstat Mediolani in Conventu Gratiarum, teste Henschenio in Actis Sanctorum tom. I. Martii p. 655. 2. *Tractatum de tribus gradibus Prælatorum Ordinis Prædicatorum: De ordinis magistris: De Prioribus provincialibus, præsertim provinciæ Provinciæ: De Prioribus conventualibus dictæ provinciæ*. 3. *Collectionem Actorum omnium Capitulorum generalium & Capitulorum etiam provincialium provinciæ Provinciæ a principio ad annum* 1278. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 415. seqq. Altamura p. 64. Oudinum tomo III. p. 502.

Stephanus de Senis, Prior Domus S. Mariæ de Gratia Ord. Carthusiensis prope Papiam, scripsit a. 1411. *Epistolam* ad Thomam Antonii de Senis, *de gestis & virtutibus S. Catharinæ Senensis*, quam edidit Dan. Papebrochius in Actis Sanctorum tom. III. Aprilis p. 961. *Vitam S. Catharinæ* postea auctiorem fecit Raymundus de Vineis, Ord. Prædicatorum, de quo supra. Adde Theod. Petreji Bibl. Cartusianam p. 275. 276. Car. Jos. Morotii Theatrum Chronol. Ord. Cartusiani pag. 23.

Stephanus Seropus, Historicus Anglus circa annum 1399. scripsit quædam *de re-*

Inglicis. Pitſeus Append. Centur.
;.
hanus Serva, Cremonenſis, ex icis Regularibus Lateranenſibus, ıitium ſeculi XVI. explicuit *Vi-*'. *Ubaldi*, Epiſcopi Eugubini & ſoris, ſermone latino & italico, : per Franc. Ugoletum, 1519. fol. Romæ per Mich. Angelum ium Eugubinum, 1628. Fortaſſe eſt, quæ apud Surium, ſed ſty-tato, legitur d. 16. Maji.

hanus Sfondratus, Cremonenſis, ı inter Advocatos receptus a. 1495. t *de Tabellionum dignitate*, *de ere-montis pietatis*, *de ornatu mulie-de privilegiis dotalibus*, *Allegatio-ı Jure diverſas*. Ariſii Cremona a tom. I. p. 374.

hanus Torcellanus in ditione Ve-Epiſcopus, & Archiepiſcopus Pa-ſis, claruit a. 1515. quo *Sermo-*ıabuit in Concilio Lateranenſi, l. tom. XIV. p. 261. Whartoni ıd. ad Caveum pag. 163.

tephanus Thegliatii Torcellanus Epi-: & Archiepiſcopus Patracenſis. ris hujus ſermo *de fide contra Tur-*ıbitus fuit in celebratione Miſſæ icis in ſolemnitate S. Joannis E-liſtæ an. 1481. Quare fallitur Bi-ecarius noſter impreſſum definiens ,80. Porro quæ dixi de anno le-r in fine ejuſdem ſermonis excuſi k anno incertis. Extat etiam al-juſdem oratio excuſa in 4. abſque & loco editionis dicta die feſto :oſtes coram Innocentio VIII. an. icatus ejus tertio, ideſt an. 1487. autem Patracenſem Archiepiſco-& Epiſcopum Torcellanum age-Anno 1486. orationem habuit die omnium Sanctorum coram Ale-› VI. *in prima Miſſa & capella ontificatus*. Edita eſt abſque nota . anni in 4. obiit anno 1515.

ıhanus iſte Torcellanus idem omni-t cum Stephano Archiepiſcopo arenſi, de quo Bibliothecarius jam egerat ſuperius V. *Stephanus Antibarenſis*, ut ex titulo ſermonis, quem ſupra deſcripſi, *de fide contra Turcas*.

Stephanus Tornacenſis Epiſcopus, patria Aurelianenſis, primum a. 1165. Aureliæ in monaſterio S. Evurtii Canonicus Regularis, poſt Abbas, a. 1177. Abbas S. Genovevæ Pariſiis, a. 1190. comes Philippi Auguſti in terram ſanctam, a. 1192. Epiſcopus Tornacenſis, obiit a. 1200. Habemus ejus *Epiſtolas* CCXXXVIII. quas J. B. Maſſonus primus eruit, & cum Epiſtolis Gerberti & Joannis Sarisburienſis edidit Pariſ. 1611. 4. inde in Bibl. PP. aliquoties ſunt repetitæ: poſt XL. ineditis locupletavit & denuo edidit Claudius du Molinet, Pariſ. 1682. 8. *Epiſtolam unam* ad Wilhelmum Æp. Remenſem edidit Steph. Baluzius Miſc. tom. I. p. 420.

Alias plures Miræus ſeu potius Continuator illius, Opp. diplom. tom. II. p. 838. 981. 1197. 1200. 1201. tom. III. pag. 364. 579.

Sermo de S. Geraldo, Abbate Silvæ majoris in Aquitania, pro officii proprii lectionibus compoſitus, exſtat in Actis Sanctorum tom. I. April. p. 430.

Ad inedita pertinent *Sermones & Comment. in Decretum Gratiani*, quæ Claud. du Molinet editione indigna judicat.

Plura vide apud Caveum p. 600. Bulæum hiſt. Univerſit. Pariſienſis tom. II. p. 774. Val. Andream Bibl. Belgica p. 817. Oudinum tomo II. p. 1647.

Stephanus monaſterii *S. Trudonis* monachus, congregationis Cluniacenſis, vixit ſub finem ſeculi XI. conſignavit *Miracula per S. Trudonem* in memorato cœnobio facta ab a. 1055. ad 1082. Voſſius de Hiſtor. Latinis p. 380.

Stephanus de Varneſia, dictus etiam *Autiſſiodorenſis*, Ord. Prædicatorum, Theologiæ Magiſter Pariſinus a. 1248. ſcripſit *Sermones aliquot*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. pag. 120.

Stephanus Venturatus, Patavinus, Philoſophus & Poeta, Scriba Capituli eccleſiæ Cathedralis in urbe patria, ſcripſit

psit *Annales de rebus & gestis Patavii* ab anno 1184. 1523. quos Scardeonius possedit: *Orationes multas*, quarum tres celebrat Pignorius adversus Aristotelem pro Platone, *Commentaria in omnes Platonis Dialogos*, *& in Periarchon Origenis*, *Carmen heroicum inscriptum*, *Platonis Apotheosis*, *& Epigrammata multa*. Italice edidit *Dialogum de officio Scribæ Prætorii*. Obiit juvenis a. 1528. Confer Scardeonii Antiquitates Patavinas II. 10. p. 241. & Nicolai Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini tomo II. p. 190.

Stephanus a Vicomercato, vide *Stephanardus*.

Stephanus de S. Victore, Canonicus Regularis monasterii S. Victoris prope Lutetiam, vixit sec. XII. & dedit *Vitam & miracula S. Petri de Chavanon*, fundatoris ac primi Præpositi Ecclesiæ S. Mariæ de Piperaco in Episcopatu S. Flori in Arvernia, Ord. Canonicorum Regularium S. Augustini. Exstat ea tomo II. Spicilegii Dacheriani p. 155.

Stephanus, *Ulyssiponensis* Ecclesiæ Præcentor, sub finem sec. XII. scripsit *Miracula S. Vincentii* in translatione ejus a. 1173. patrata. Exstant in Actis Sanctorum tom. II. Jan. p. 408.

Stephanus Wittebiensis in Northumbria monasterii monachus Ord. S. Benedicti, post primus Abbas Eboraci in monasterio B. Mariæ Congregationis Cluniacensis circa annum 1080. Scripsit *de reparato monachatu & de fundatione cœnobii sui*. Balæus Centur. II. 57. Pitseus c. 170. Oudinus tomo II. p. 753.

Stephanus Wittebergensis, Prior Raynolbiensis cœnobii (nescio cujus) Ord. S. Augustini, *Quadragesimale magnum* scripsit, quod Monachii asservatur, Felix Milensius in Alphabeto ordinis Erem. S. Augustini p. 263. 286.

Stephelinus, monachus ad S. Trudonem, sub Guntramno & Adelardo II. Abbatibus, sec. XI. scripsit *Vitam S. Trudonis*. Molanus ad Usuardum d. 23. Nov. Hæc Val. Andreas in Bibl. Belgica p. 819. Exstat MS. in Bibl. Antverpiensi publica, teste eodem Andrea Bibl. Belgica MSS. I. pag. 270.

Sterlengerius, Ord. Prædicatorum, scripsit *in quatuor libros Sententiarum & Sermones ad Clerum*. Vivebat a. 1355. Possevinus tomo II. Apparatus p. 436. *Sterlengatium* vocat Ambr. ab Altamura pag. 129.

Joannes Stoeflerus, *Justingensis*, Mathematicus celebris & professor Academiæ Tubingensis, natus a. 1452. mortuus a. 1532. Blaubeuræ, ut ajunt. In Prognosticis suis diluvium universale a. 1524. prædixerat, ab eventu destitutus, de qua re Bælius in Lexico. Scripsit *Calendarium Romanum magnum*, Oppenheim 1518.

Rationem Compositionis Astrolabiorum.
Cosmographicas Descriptiones,
Commentarium Latinum in Sphæram Procli.

Strabo, Bedæ Venerabilis germanus frater, *Homiliarum* Auctor, scriptor fictitius: ac proinde nullo jure inter scriptores Ligures ponitur in Oldoini Athenæo Ligustico p. 509.

Sturmio, aliis *Sturmius*, natus in Norico sub initium sec. VIII. comes & assecla Bonifacii, in monasterio Fritislariensi educatus, postea primus Abbas Fuldensis, mortuus a. 776. vel 779. De eo Historici passim, præcipue Eccardus tomo I. rerum Francicarum. Ejus sunt duo scripta a Mabillonio tom. IV. Analectorum p. 454. 457. ἀνωνύμως edita, quorum prius inscribitur *Ordo officii in domo seu ecclesia Frisingensi ante Pascha*, alterum *Antiquæ consuetudines monasteriorum Ordinis S. Benedicti*. Verum ipse Mabillonius postea agnovit opuscula esse Sturmionis, qui ea in itinere Italico, & præcipue monasterio Casinensi, collegerat. Et sub hujus nomine denuo edita sunt in Libro *Vetus disciplina monastica*, Paris. 1726. 4. p. 4. Histoire litteraire de la France tom. IV. p. 161.

Petrus Subertus, Decretorum Doctor, urbisque S. Pappuli sub metropoli Tolosana, Episcopus, obiit a. 1454. Scripsit

...um *de cultu vineæ Domini*, *s.* ...ne *Episcopali*, quem Jc. Cappui... ...ognovit, & cum Baculo Pasto... . Francisci Pavini edidit 1508. ...od. Henschenius in Comm. hi... de S. Veronica n. 16. tom. I. ...g. 453. Editionem alteram 1514. ...scensium memorat Oudinus to... . p. 2337.

...idus Rodolphi, Sterkenburgius, ...diæ natus, sedem fixit in arce ...burgo, unde ipsi cognomen. circa annum 1499. & *Historiam* ...composuit, quod opus hinc & ...tractum in cœnobio monialium ...nstratensium Bethlehem, inter ...liam & Doccomium, aliquam... ...ituit. Suffridus Petri de scripto... ...risiæ Dec. IX. 10.

...*ius*, Abbas S. Dionysii, ab an... ...1. 1152. cujus vita conscripta Anonymo Gallo, sub titulo: ... *de Suger*, *Abbè de S. Denis*, ...*e d' Etat sous le regne de Louis* ... Paris. 1721. 12. 3. Vol. ...sit *Vitas Ludovici VI. & regum* ..., *de translatione corporum S. Dio*... *sociorum*, *de Consecratione eccle*... *ædificatæ*, quæ omnia exstant ...V. Script. Francicorum Franc. ...sne, p. 281. 331. seqq. Supple... ...n hujus dedit Mabillonius Ana... ...m tomo I. p. 328. Ejus *Epistolæ* ..., & multorum ad ipsum exstant ...I. Thesauri novi Anecdotorum ...ii & Durandi p. 414. seqq. *Una* ...rum Mauricium sive Venerabi... ...in Bibl. Cluniacensi p. 960. ubi tres Epistolæ Petri ad nostrum ...ur. *Una* ad Eugenium Papam le... ...n tomis Conciliorum; *de rebus* *administratione gestis*, qui liber ...a Franc. du Chesne seorsim edi... ..., Paris. 1648. 8.

...*rdus*, Westmonsteriensis mona... ...Ord. S. Benedicti, congregatio... ...niacensis circa annum 1070. Scri... ...*hronicon*, *Sermones*, *Epistolas &* ...*a varia* Balæus Centur. II. 55. cap. 167. *Chronologia monasterii* *Westmonasteriensis* est in Bibl. Cottoniana. Libros III. *de gestis Anglorum*, qui ἀνωνύμως habentur in collectione Scriptorum Anglicorum Heidelbergensi, nostro tribuit Oudinus tomo II. p. 870. hac præcipue ratione adductus, quia libro III. c. 27. horum temporum meminit, quæ ipsi adtribuuntur. * Authores Historiæ Literariæ Gallicæ notant obiisse Sulcardum circa annum 1060. vel paulo citius; addunt pariter superesse in CL. MSS. præter ea, quæ hic indicantur; varia etiam opuscula, quorum tituli non referuntur. Ex ejus Chronico fragmentum quoddam vulgatum est in Monastico Anglicano Tom. I. pag. 57. 58.

Sulpicia, Poetria seculi incerti, cujus *Satyra* eruditis non incognita est. De hac vide post alios Bibliothecam Latinam Fabricii nostri, sed collato Indice, nam omnia de illa sparsim adduxit. Illud jam addo, *Carmina* illius XX. cum Gregorii Tipherni & aliorum poematibus prodiisse Argentorati per Thomam Schurerium 1509. 4.

Sulpicius Alexander: vide supra libro I. p. 67.

Sulpicius Pius cognomine, Vatani in diœcesi Bituricensi natus, post ordines inferiores Ecclesiæ laudatæ Episcopus a. 624. mortuus 644. Exstant ejus *Epistolæ quatuor* non magni admodum momenti, primum editæ a Canisio Ant. Lect. tom. V. part. 2. p. 53. post in Bibliothecis Patrum, nec non ab Andr. du Chesne Script. Franc. tom. I. p. 882. Adde Hist. literaire de la France tom. III. p. 559. Vitam ejus dant Surius 17. Jan. Acta Sanctorum tomo II. Jan. pag. 165. Mabillonius Sec. II. Bened. p. 167.

C. *Sulpicius Apollinaris*, Carthaginiensis, Grammaticus sec. II. temporibus Antoninorum. Auctor habetur *Periocharum in Comœdias Terentii*. Inter Epigrammata Vetera Pithœi & Catalecta Virgiliana ipsi tribuitur *Epigramma in Æneida Virgilii* ex incendio ereptam. Alias crebra ejus mentio est apud Gellium.

lium. Confer Dictionarium Petri Bælii.

Joannes Sulpicius, *Verulanus* a patria *Verulo*, humaniores literas docuit Romæ feculo XV. Liber ejus *de octo partibus orationis* prodiit Venet. 1488. idem cum Donato de figuris, Verulano *de componendis epistolis*, *de scansione & syllabarum quantitate*, ibid. 1489. 4. *de componendis & ornandis Epistolis*, ibid. 1488. 4. *de scansione* cum Servii Centimetro & Prisciano de accentibus, edit. ant. 8. fine anno & loco, *Grammatica cum suo vocabulario*, Lipf. 1500. 4. *Comment. in Lucanum*, Parif. per Afcenfium 1506. fol. Edidit quoque Vegetium & Vitruvium. * Præter ea quæ hic recenfentur, dedit & opufculum elegans metricum *de moribus in mensa servandis*, quod poft editionem a Badio curatam, iterum produxit Gulielmus Durandus Ludimagifter Lugdunenfis, additis adnotationibus fuis Gallico-latinis in 8. Lugduni 1542.

Præter Vegetium fimul etiam junctimque edidit Aelianum, & Frontinum, quæ tria opufcula emifit Romæ an. 1487. in 4.

Sydo, Canonicus Regularis Falderæ in Holfatia, qui locus etiam Novummonafterium (*Nienmunster*) dicebatur: monafterium autem ipfum poftea Bordesholmam translatum eft. Ille Sydo, qui fe *pusilli gregis in Novo-monasterio ministrum* vocat, fub finem feculi XII. *Neomonasteriensis historiæ Synopsin* fcripfit, ex qua quædam adducit Henfchenius in Actis Sanctorum tom. I. Martii p. 654. Henricus Muhlius, Theologus Kilonienfis, qui in Differtationibus Academicis Hiftoriam monafterii Bordesholmenfis copiofe fatis expofuit, noftri paucis verbis mentionem facit, & quartum ordine Præpofitum fuiffe afferit, p. 492.

Syagrius, nefcio quis, fcripfit *de fide & regulis fidei libros septem*, in quibus inter alia refutat eos, qui Patrem & Filium in Trinitate non admittunt, quia hæc nomina relationem aliquam involvunt. Meminit ejus folus Gennadius c. 65: Opus vero dudum periit.

De Syghen, *Nicolaus*, aliis *Sigen* vel *Segen*, monachus Ord. S. Benedicti Erfordiæ in monafterio D. Petri, vixit circa annum 1490. Verum nomen illius fuiffe *Nic. Hottenbach*, eumque a. 1495. pefte abreptum teftatur Petrus Friderici mox citandus. Ego auguror, fortaffe patriam ejus fuiffe *Sigenam* Comitum Naffoviorum urbem. Scripfit:

1. *Chronicon Petrense*, five monafterii laudati, volumen fatis fpiffum, quod res Erfordienfes complectitur, ad quod Jo. Maur. Gudenus fæpe provocat. Ineditum eft huc ufque, nec facile edetur. Continuationem illius elaboravit P. Petrus Friderici, ejufdem Ordinis monachus.

2. *Continuationem Lamberti Schafnaburgensis*, de qua Fabricius nofter fupra tom. IV. p. 237. & tom. V. p. 132. Quum ante nofter incognitus fuerit, Gudenus in Programmate publico a. 1681. exarato primum ejus mentionem fecit, idque ex Manufcriptis Cœnobii, ad quæ provocat.

3. Jo. Chrift. Neu in mantiffa ad Wheari relectiones hiemales eidem tribuit *Monachi Erfurtensis Historiam Landgraviorum Thuringiæ* a Piftorio tom. I. p. 908. editam, quod in medio relinquendum eft. Videtur enim hic potius monachus Reinhardsbornenfis fuiffe.

Vide Motfchmanni Erfordiam literatam Collect. I. p. 38. & in Supplem. p. 974.

Syllanus de Nigris, Medicinæ Profeffor Ticinenfis circa annum 1398. & Jo. Galeatio Vicecomiti valde charus, fcripfit *de medicina practica*, Venet. 1518. fol. Arifii Cremona literata tom. I. p. 247.

Symmachus, Papa, natione Sardus, electus a. 498. mortuus a. 514. *Epistolæ* quædam ad Æonium f. Cæfarium extant apud Baronium ad annum 499. n. 36. 37. & in Appendice tomi VII. ad annum 502. num. 37. ad annum 514. n. 4. *Apologeticus adversus Anastasium Imperatorem*, ad annum 503. n. 18. 30. *Epistola ad Episcopos Gallis*, ad an-

n 513. n. 46. & in Jo. a Bosco Floriacensi tomo III. pag. 33. *E- ad Avitum* edita est a Dacherio III. Spicilegii, pag. 307. *Confir- Theodori Episc. Laureacensis* a. 499. edita est a Gasp. Bruschio de Lau- & Patavio p. 48. a Gevvoldo Chronico Reicherspergensi, & in- Ludevvigii Script. Bambergensi- om. II. pag. 352. *Epistolæ ad Li- n Patricium & Laurentium Medio- sem*, nec non *Decreta* illius, in iliis Harduini tom. II. p. 955. *geticus ad Anastasium Imperatorem* iicropresbytico & Bibliothecis PP. inis: *idem* cum *Epistola ad Eccle- in Illyrico, Dardania & Dacia*, in odoxographis Grynæi. Adde Lud. i a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. Oldoini Athenæum Romanum p. Trithemium de Scriptoribus Ec- c. 195.

Aurelius Symmachus, Vir Consu- & Præfectus Urbis, de quo plera- jam occupata sunt a Celeb. nostro icio Bibl. Lat. III. 14. Symmachus im *Historiarum libros* edidit, ex um quinto Jornandes in Geticis entum adfert fragmentum de Ma- no Imp. Dubium vero, an sit hu- Symmachi, an vero Patris, qui *ammata in præstantes sui seculi viros* idit, ut ex ejus ad filium Epistola ii responso, lib. I. Epist. 2. & 3. oscitur. Vossius de Histor. Latinis 724. Prosp. Mandosii Bibl. Roma- ent. II. 21. 22.

mphosius Amalarius: vide supra lib. ig. 80.

mposius Poeta vulgo habitus, & *igmata* ipsi adscripta. Verum no- tempore Vir Celeberrimus, Chri- orus Augustus Heumannus, cum aoveræ 1722. 8. novam illorum gmatum editionem proderet, in atione luculenter ostendit, Ænig- i illa Lactantium, Ciceronem il- Christianum, auctorem agnoscere. imenta apud ipsum videantur. Ibi ue notitiam editionum habes, cir- ca quam nihil habeo, quod moneam, præterquam quod editiones primæ Pa- risinæ a. 1533. & 1537. ex Maittairio jam confirmentur.

Syrus, vide supra *Aldebaldus* tomo I. p. 54. Vita ibi memorata exstat et- iam apud Mabillonium Seculo V. Be- nedictino pag. 786.

LIBER XIX.

TAgeno, Decanus Patavinus f. Pas- saviensis, cum Diepoldo f. Theo- baldo Episcopo suo expeditioni Asiati- cæ interfuit, deinde jussu illius *de expe- ditione Asiatica Friderici I. Imperatoris* a. 1189. scripsit, quod Opusculum ha- bes in Freheri Script. rerum German. tom. I. Append. pag. 6. Adde Wossium de Hist. Latinis II. 54.

Taio, vel *Taius*, cognomento *Sa- muhel*, Episcopus Cæsaraugustanus post S. Braulionem, a. 649. Romam missus est, ut Gregorii M. partem Moralium, quæ in Hispania desiderabatur, inde peteret. Quum liber inveniri non pos- set, cœlesti monitu locum illius resci- vit, prout narrant Rodericus Toletanus II. 20. & Mariana VIII. 8. Baronius ad annum 649. Adde Harduinum tom. V. Concil. p. 625. Sed fides sit penes auctorem. *Collegit V. libros Sententia- rum ex Operibus Gregorii M.* qui in bi- bliotheca Thuana fuerunt. Fragmen- tum dedicationis ad Quiricum Episco- pum Barcinonensem edidit Mabillonius præfat. Seculi II. Benedictini p. 41. in- tegram vero idem Analect. tom. II. p. 68. edit. novæ p. 62. Adjicitur quoque Epigramma in illud opus. Libro primo Tajo agit de Deo divinisque adtributis: in secundo de incarnatione Christi & prædicatione Evangelii, deque pastoribus & subditis: in tertio de diversis Ecclesiæ ordinibus, & de virtutibus: in quarto de divinis judiciis, tentationibus & pecca- tis: in quinto de reprobis & de judicio ac resurrectione. Idem opus dicitur *Taji Sententiarum volumen* in Chronico Fon- ta-

tanellensi apud Dacherium tomo II. p. 280. Adeoque Tajo primus fuit, qui Sententias collegit, & Petro Lombardo in hoc ipso laboris genere præluxit. *Epistola* ejus ad Eugenium Toletanum exstat in Miscellaneis Balusii tom. IV. p. 397. Confer Nic. Antonii Bibl. Hispanam Vet. VI. 7. num. 422. Mabillonium p. 64. Oudinum tomo I. p. 1622.

Tancredus a Corneto, Hetruscus, JCtus, *Bononiæ* Canonicus, Archidiaconus, & major studii Cancellarius, Parisiis quoque per aliquod tempus docuit, circa annum 1217. mortuus 1240. A. 1233. una cum aliis a Gregorio IX. electus est, ad inquirendum in res gestas & miracula S. Dominici, cum ἀποθέωσιν illius meditarentur. Scripsit *Praxin Juridicam*, *de ordine & processu judiciario*, *Glossas super Decretales*, *Provinciale*, h. e. recensionem omnium Episcopatuum. Panzirollus de claris Legum interpretibus III. 4. Bumaldi Minerval Bononiense p. 217. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium pag. 250. Tractatus *de ordine judiciario* correctus per Barthol. Brixiensem, MS. est in Bibl. monasterii Heilsbrunnensis, teste Catalogo Hockeriano pag. 97. Circa annum 1227. *Collectionem quintam*, vel *sextam* potius, *Epistolarum Decretalium* composuit, in qua Constitutiones exstant Honorii tertii, sub cujus nomine etiam publicari debuit. Opus istud factum post annum 1227. quo Honorius tertius Innocentii III. successor mortuus est. Hujus interpres perhibetur Jacobus Albanus Faventinus Episcopus, Henrici Ostiensis Præceptor. Hanc diu desideratam, neque unquam editam, quia Gregorius IX. Honorii Successor, Pontifex factus statim de nova editione Decretalium cogitabat, cum Antonius Augustinus inter Collectiones suas Decretalium non edidisset, tandem in Bibliotheca Albiensi repertam, Tholosæ a. 1645. Innocentius Cironius Academiæ Tholosanæ Cancellarius, edidit, & Glossas doctissimas adjecit, in quibus explicat ea, quæ ad juris cognitionem & temporum historiam pertinent, quæ a prioribus Glossarum scriptoribus omissa fuerant. De scriptore isto Arthurus Duck de Auctoribus juris lib. I. cap. 6. §. 6. Gerardus von Mastricht, in Academia Doesburgensi Juris & Historiæ Professor, in Historia Juris Ecclesiastici & Pontificii, num. 352. p. 384. edita Duisburgi anno 1676. & Amstelodami 1686. in 8. Hæc Oudinus tomo III. pag. 90.

* *Summula compendiosa juris civilis, atque canonici per D. Tancredum de Corneto*. Inter codices Latinos Bibliothecæ Taurinensis cod. CCCXLIII. Extat etiam in MS. codice 372. Bibliothecæ Felinianæ scripto an. 1391.

Tancredus de Tancredis, Senensis, Ord. Prædicatorum, sec. XIII. de quo multa fabulosa narrant, & scripta quoque proferunt, sine auctoritate & fide, unde hic monenda tantum fuerunt. Vide Jacob. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. pag. 91. Altamura pag. 9.

Alter hujus nominis Italice scripsit: ibid. pag. 857.

Tangmarus, sub initium seculi XI. primum Presbyter, Bibliothecarius & Notarius, postea Decanus Hildesheimensis, in Italiam missus ad Papam & variis negotiis adhibitus, scripsit *Vitam S. Bernvvardi Episcopi Hildesheimensis* æqualis & discipuli sui, editam a Surio d. 20. Novembris, sed admodum interpolate, melius a Brovvero in Sideribus Germaniæ, Mabillonio Sec. VI. Benedictino part. I. p. 201. & Leibnitio S. R. Brunsuic. tom. I. p. 441. Adde Vossium de Histor. Latinis II. 43.

Tarra, monachus Hispanus, seculo VI. reliquit *Epistolam ad Reccaredum Regem*, quam ex Codice Toletano descriptam habuit Cardinalis de Aguirre, sed ita depravatam, ut vix sententia elici possit. Nic. Antonii Bibl. Hispana Vetus IV. 5. num. 115.

Petrus Tateretus, aliis *Tartaretus*, natione Gallus, Philosophus Scholasticus. Ejus

cripta nota mihi sunt sequentia:
Expositio in Summulas (Logicales) Hispani. Parif. per Jo. Buyer & Boucher, 1496. 4. ibidem per Andr. Bocard. 1494. 4. Albiori . Wittebergæ) in Academia nova, & expensis Friderici III. Electoris iæ, suasu Martini Pollichii Mellii, per Wolfgangum Stoekel, folio.
Expositio super textu Logices Aristo- cum allegationibus passuum Sco- 'itteb. ut modo. Particula hujus ca versa fuit a quodam Judæo, omine ספר הטרטאט, Codicem ossedit Wolfius, prout ipse testatur thecæ Hebraicæ tomo IV. pag. 826.
Expositio Metaphysica Aristotelis, illegatione passuum Scoti. Vitteb. fol.
Quæstiones morales sunt in Bibl. ii de Vauclerc apud Laudunum. aucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1301. : intelligenda sunt verba Martini iii Mellerstadii, quum primum i sermonem audivisset: *Hic mo- Ecclesiam omnem reformavit. Ni- nim scripturis Prophetarum & Apo- n, & firmus est in verbis Christi, mo Thomistarum cum integro Tar- vertet.* Vide Tentzelium de ini- formationis Lutheri c. 3. p. 156.
us Cyrillus, historicus tempore ntini Magni a Capitolino memo- Cangius.
vinus, Anglus ex Mercia, Ordinis edicti Monachus & Sacerdos mo- Bruidune in Mercia, cujus me- Beda Hist. Ecclef. Angl. V. 23.
Archiepiscopus Cantuariensis, odem, quo Beda, a. 734. Scri- *rmina & AEnigmata*. Lelandus Pitseus c. 100.
entius, alii scribunt *Turentius citius*, nescio quis, dedit *Episto-* Ruricium Lemovicensem, quam Canisius Lect. Ant. tom. II. part. o. & Ruricius quoque ad ipsum dit. Auctores Historiæ littera- licæ tom. III. p. 55. ipsum *Tauricianum* Episcopum Nivernensem esse conjiciunt: sed illis hoc obstat, quod Ruricius, cum ad Episcopum scribit, hunc dignitatis characterem semper adjecit, hunc vero tantum modo *virum magnificum* appellavit.

Joannes Taxston, vide supra *Joannes de Buri*.

Teclanus Scotus natione & cognomento, Ord. S. Benedicti, monachus S. Jacobi majoris in suburbio Herbipolitano Scotorum Cœnobiarcha VI. Vir pius & literatus, ut libro 18. Historiæ Scoticæ refert Thomas Dempsterus, scripsit *Hymnos in laudem Deiparæ virginis*, obiit a. 1217. Hippolytus Marraccius in Bibl. Mariana tomo II. p. 387.

Telesphorus, Episcopus Romanus, Thuriensis, (non Carmelita, ut ridicule Lud. Jacobus p. 217.) sedit a. 142. 154. *Epistola*, quæ ipsi tribuitur, in tomis Conciliorum tom. I. Harduini p. 91. & Epistolis Pontificum, est suppostitia.

Adde Oldoini Athenæum Romanum pag. 624.

Telesphorus Eremita, & Presbyter, patria Cosentinus, floruit a. 1368. ut exstat in MS. Taurinensi, teste Montefalconio Bibl. MSS. p. 1401. & tradit Toppius in Bibl. Neapolitana pag. 287. quod rectius est, quam quod Rusticianus, de quo supra, a. 1486. claruisse dicit: nam a. 1486. nullum amplius in Ecclesia Romana schisma obtinuit. Scripsit *de devotione religionis*, *de futuris Ecclesiæ schismatibus*, *Explicationem Apocalypseos*, *de magnis tribulationibus*, & *de statu Ecclesiæ*, *vel de causis præsentis tunc Schismatis*, *ex Joachimo*, *Cyrillo & aliis*. Exstat MS. Lugduni in Bibl. Societatis Jesu cum figuris manu exaratis, teste Lud. Jacobo a S. Carolo Bibl. Pontificia p. 441. Adde Eliæ de Amato Pantopologiam Calabram p. 134. Papebrochium tom. VII. Maji p. 125. Oudinum III. p. 2217. * Legendum Thelosphorus; vixisse utique potuit an. 1368. ut ex Taurinensi Bibliotheca eruit Montfauconius. Opus ejus inscribitur non

quidem *de devotione Religionis*, *sed de magnis tribulationibus in proximo futuris compilatum a docto & devoto presbytero eremita Thelosphoro de Cusentia Pronunciæ Calabriæ*. Liber iste nondum prodiit, sed ejus epitome conflata a Rusticiano Italo ordinis Prædicatorum an. 1486. vid. V. *Rusticianus*.

Teliesinus Helius vel *Telesinus*, Britannus, Philosophus, Rhetor & Mathematicus insignis circa a. 540. Latino & Britannico sermone scripsisse dicitur *Acta Regis Arthuri*, *Vaticinalem historiam*, *Vaticinia & Carmina*. Lelandus c. 24. Balæus Centur. I. 54. Pitseus c. 47.

Teraldus, nescio quis, circa annum 1000. Scripsit *Epistolam* ad Guidonem, *cur in festivitatibus SS. Pauli & Laurentii versiculi antiphonis innectantur*, quæ edita est in Martene & Durand Thesauro novo Anecdotorum I. p. 120. Monachum Floriacensem fuisse conjicit Hist. literaria Galliæ tom. VI. p. 555. 6.

Terentianus, Maurus f. Afer natione, vulgo Carthaginiensem dicunt, quod negat Tanaquillus Faber ad Longinum περὶ ὕψους c. 1. Ætatem ex eo judices, quod Augustinus ad ipsum provocat, teste Baptista Pio in annotationibus posterioribus c. 104. & Ennodius Epist. VIII. 29. observante Fabricio.

Carmen ejus *de literis*, *syllabis*, *pedibus & metris* primus produxit Georgius Merula, deinde prodiit Venetiis per Jo. Tacuinum, 1503. 4. ex castigatione Jac. Micylli, Francof. 1532. cum Comment. Villerii Parisiis apud Simonem Colineum, 4. in Opere Poetarum, & inter Grammaticos Heliæ Putschii p. 2383. Adde Fabricii Bibl. Latinam IV. 7. p. 794. 795. Omissus est in historia Poetarum medii ævi Leyseriana.

Teridius, vel *Tetradius*, patria Cabilonensis, Cæsarii Arelatensis nepos & monachus Lerinensis circa annum 541. Ejus est *Regula monachorum* Cæsario dictante scripta, in Bibl. Patrum maxima tom. VIII. p. 873. Adde Ludovicum Jacobum de doctis Cabilonensibus p. 6.

Arnoldus Terreni, patria Ruscinonensis, Decretorum Doctor, Ecclesiæ Elnensis Sacrista, Avenione a. 1373. Jus Pontificium docuit, ubi quoque Tractatum *de mysterio missæ & horis canonicis*, nec non *Quæstiones Avenione compilatas* scripsit. Utrumque opus MS. est in Bibl. Colbertina. Oudinus tomo III. pag. 1140.

Tertius Damianus Vissenacus Decipolitanus, edidit Librum *de victus ratione*, *medendi modo*, *purgatione*, *hidrotoso*, *seu morbo Anglico*. Antverp. 1491. 4. Reliqua ejus mihi non sunt nota.

Quintus Septimius Florens Tertullianus, Carthaginiensis, primus ex Patribus Latinis, de quo nihil profero, quia de ipso exhausta sunt fere omnia a Caveo, Dupinio, Oudino & aliis, qui de ipso scripserunt. Editiones operum singulorum sollicite conquisivit Ittigius in præfatione libri de Bibliothecis & Catenis Patrum. Ab illo tempore prodiit *Apologeticus* cum notis Variorum ex recognitione Sigeberti Haverkamp, Lugd. Bat. 1718. 8. Liber *de Oratione* plenior ex Codice Ambrosiano in Anecdotis Muratorii, sub initium tomi tertii. Adde Giornale de' Letterati d' Italia tomo XV. pag. 2. Liber *de Præscriptionibus* in Institutionibus Theologicis antiquorum Patrum (cujus Collectionis auctor est Cardinalis Tolomeus) sub initium tomi primi.

Teterius, presbyter Ecclesiæ Altissiodorensis sec. VI. scripsit *Miracula S. Cyri & S. Julittæ martyrum*, post translationem in Gallias patrata, quorum mentio fit in Actis Sanctorum tom. I. Maji p. 52. & tom. III. Junii p. 20. Adde Historiam Galliæ literariam tom. III. p. 404.

Tetradius, vide *Teridius*.

Teulfus, vide *Theulfus*.

Teutcarius monachus S. Galli *de computo Ecclesiastico* MS. in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 58.

Teu-

nzo, Florentinus, monachus ordi-
. Benedicti inter Vallumbrosanos, Abbas mon. S. Pauli Radiolensis œcesi Fæsulana, *di Raggiolo*, obiit 95. 7. Aug. scripsit *Commentarium gulam S. Benedicti*, cum præfixa ola ad Odelricum Episcopum. In otheca Benedictinor. Florentiæ in-
Jo. Mabillonius, prout ipse testa-
ı Itinere Italico pag. 169. Scripsit *Vitam S. Jo. Gualberti, ord. Vallis sæ fundatoris, Magistri sui*, quæ superest. Julius Niger de Scripto-
Florentinis p. 510. Venantii Si-
Catal. virorum illustrium Vallis osæ p. 287. 288.

addæus Dini, Florentinus, ord. icatorum circa a. 1359. scripsit *mes* bene multos. Jac. Quetif de toribus ord. Prædicatorum tom. 647. Pocciantius p. 163. Julius : p. 507.

addæus, Florentinus, Philosophus Medicus in Academia Bononiensi, sit *in Aphorismos Hippocratis*, nec *in alia ejusdem*, & *Joannitii Isago- ı Libellum*, quæ conjunctim pro-nt, Venet. 1527. fol. *in artem m Galeni*, Neap. 1522. fol. *de con- nda sanitate*, *Consilia varia*. Obiit a. 1303. Pocciantii Catal. Scripto- Florentinorum pag. 162. Julius r p. 508. de ipso hæc notavit Sym- anus Champerius de script. Me- : *Cum a Principibus Italiæ vocaba- quinquaginta aureos in mercedem diur- acisci consueverat. Ab Honorio sum- ontifice semel vocatus non prius adi- uit, quam centum aureos sibi in diem s intellexit. Unde liberatus Pontifex millia aureorum illi condonavit.* Merklini Lindenium renovatum ı. Trithemium de script. Eccles. 13. * Quamquam vera sunt ea, Bibliothecarius noster asserit de dæo, juvat tamen illa ex anti- e testimonio asserere. Ita enim t Aurelius Martoranensis Episco- in oratione sua funebri pro Lau- ɔ Medice Neapoli habita: *Thaddæus ob raram in medicis experientiam velut alter Esculapius quinquaginta aureos diunam mercedem pacisci solitus: ab Honorio Pontifice ægrotante centenos in diem, & hoc amplius restituta illi valetudine decem millia dono consecutus est. Hujus sunt Hippocratis aphorismi, & prænostica, & Galeni Niccrotegmi. Hujus de servanda sanitate liber, & ad varias utilitates multa consilia mortalibus opitulantur.*

Thaddæus, Abbas Scotorum *Ratisponæ* a. 1457. excerpsit quædam *de Chronica fundationis Scotorum* ad petitionem Conradi Præpositi in Illminster, quæ exstant apud Canisium Lect. Ant. tom. IV. p. 752. Basnagius vero in observatione prævia memorat, Jo. Cuspinianum ejus opera uti solitum in elucubrando opere de Romanis Imperatoribus.

Thaddæus a Roma, carmine descripsit *bellum Friderici I. Imp. adversus Mediolanenses*, cui interfuit. Reinesius Epist. 79. ad Daumium.

Thaddæus, Notarius Vicentinus, cujus *Versus rhythmici de Ecelino Romano & Alberico*, a Felice Osio editi sunt cum Alb. Mussato pag. 32. & postea tomo VI. Thesauri Italiæ.

Thaddæus Urbevetanus, Hetruscus, Ord. Prædicatorum circa annum 1470. scripsit *Comment. in Augustinum de Civitate Dei*. Idem Quetif l. c. p. 847. Altamura pag. 196. 520.

Thalassius, Africanus, dictus *Humilis Monachus*, scripsit ad Paulum presbyterum *de sincera charitate ac vera continentia*, nec non *de regimine mentis* Hecatontades quatuor. Augustæ Vindel. 1520. Basil. 1551. nec non in Bibliothecis Patrum, Micropresbytico, Orthodoxographis Heroldi & Grynæi.

Thebaldus Cortellerius, cujus *Annales rerum gestarum Marchiæ Trevisinæ & de Familiis illustribus Patavinis* exstant MSS. in Bibl. Ambrosiana Mediolanensi. Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. pag. 524.

Thebaldus Eugubinus, v. infra *Theobaldus*.

The-

Thebites Astrologus & Mathematicus, ben Chorath, Ex-Judæus, quem alii Hispanum, alii Anglum credunt. Vixit a. 1190. & scripsisse dicitur *de significationibus Planetarum, de capite & cauda Draconis, de motu octavæ Sphæræ, Demonstrationes in Almagestum, Additiones in Sphærica Menelai, de diffinitionibus, de imaginationibus, de Magia naturali*. Hæc Balæus Centur. XII. 2.

Theganus, Treverensis Ecclesiæ Chorepiscopus sec. IX. scripsit *librum de gestis Ludovici Pii* usque ad annum 837. vere magis, ut Miræus judicat, quam erudite. Editus est cum aliis Francicarum rerum scriptoribus a Petro Pithœo, nec non in Scriptoribus rerum Germ. qui Culpisii, vel etiam Schilteri nomen præferunt, pag. 69.

Exemplum multo auctius Pithœano adservat Bibl. Vindobonensis, teste Lambecio tom. II. p. 391.

Scripsit quoque *Epistolam* ad Hattonem præsulem Moguntinum, cum ei librum Alcuini de Trinitate mitteret, editam in Collect. amplissima Edm. Martene & Ursini Durand tom. I. pag. 84.

Adde Hist. literaire de la France tom. V. pag. 45.

Thelíaus, alias *Eliud*, Britannus, Episcopus Landavensis circa annum 563. *Conciones ad populum* scripsisse dicitur. Lelandus c. 30. Balæus Cent. I. 58. Pitseus cap. 51.

Theobaldus Anglicus, monachus Cartusianus a. 1320. scripsit *de progressu Sanctorum Patrum & de vita contemplativa*. Balæus Centur. V. 8. Pitseus c. 467.

Theobaldus Auguilbertus, Hibernus, Artium & Medicinæ Doctor, scripsit *Mensam Philosophicam*, Paris. 1507. & 1517. 8. editam, quam quidam præter rem Michaeli Scoto tribuunt. Lepidam ex illa historiam narrant Menagiana tom. IV. pag. 50.

Theobaldus Cabilonensis Episcopus, ab anno 1261. ad 1264. prius Canonicus Trecensis, reliquit *Sermones* varios, quos monasterio Firmitatis super Gronam testamento legavit. Vide Ludovicum Jacobum de claris scriptoribus Cabilonensibus p. 8. & quos ille citat.

Theobaldus Episcopus *Eugubinus*, a. 1163. obiit a. 1171. Scripsit *Vitam S. Ubaldi Episc. Eugubini*, cujus originale Eugubii in curia adservatur. Impressa vero est primo a Surio d. 16. Maji, dein Perusii 1623. per Carolum Oliverium, Vicentinum, quæ editio quia optima fide ad exemplar authenticum curata fuerat, Vincentius Armannus eandem denuo collatam & emendatam parti tertiæ Epistolarum suarum inseruit. Tandem Daniel Papebrochius eandem cum MSS. Belgicis collatam edidit in Actis Sanctorum tom. III. Maji p. 630. Adde Rosini Lyceum Lateranense pag. 177. Ughelli Italiam sacram tomo I. p. 638.

Theobaldus de Saxonia, Ord. Prædicatorum, Concilio Constantiensi interfuit, & a. 1416. *Sermonem* ibidem habuit. Quetif tom. I. p. 757. Scripsit quoque libellum hoc tit. *Talmut, sive Objectiones contra Judæos*, cujus notitiam a me primum habuit Wolfius ὁ μακαρίτης, tom. III. Bibl. Hebraicæ p. 1164. ubi particulam ipsi ex MS. Stargardensi mutilo submiseram. Postea ex editione antiqua exemplar integrum misi, quod tomo IV. p. 556. seqq. insertum est. Posthæc occurrit mihi alia editio antiquis literis Longobardicis, sine anni & loci mentione, in 4. foliis octo impressa, cujus hic est titulus: *Thalmut. Objectiones in dicta Talmut seductoris Judæorum*. Operæ pretium est varias lectiones illius adnotare.

p. 556. lin. 1. *doctrina*) add. *Judæorum* l. 2. *Et* (*prout*. l. 9. *Contra*) hic ponitur τελώ σιγῶ. l. 10. *Legitur*) add. &. l. 13. *respondet*) *respondit*. l. ult. *hec determinant*) *hoc determinat Rabbi Moyses & dicit*.

p. 557. l. 7. *per Esa. dicit*) *per Malachiam dicit ca. iij*. l. 13. *Auen*) *Amen*. l. 18. *pascet*) *pascit*. l. 26. *Currus*) add. *Dei*.

29. *Rabbi Saul Naaman*) *Rabbi* ! *Naaman*. l. 30. *desertionis a tem-* *sertionis templi*: forte ponendum :structionis.
58. l. 3. *Illis*) *Illos*. l. 7. *lacta-*)--*rint*. l. 9. *delectationes*)--*nis*. :*herisasim*) add. *id est*. l. 19. *isra-* *æ*) *vitæ israel*. l. 22. *ergo*) illud us deest. l. 23. *veniam*) *& ve-* l. 24. *venia*) add. *ergo peccat*. l. :*i*) add. *hoc*. *verbo*) adde *Jeremiæ*. *qui*) *Reliqui*. l. 30. *Divisi*) *Di-* l. 35. *ruinas*) *rimas*. l. 32. *nessu-* *ebussor*.
559. l. 6. *eis*) hij. l. 7. *etiam*) l. 27. *&*) posterius deest. l. 31. :*ibus*) add. *est*. *tibi*) *ter*. l. 28. *t*) Ita legitur: *asserunt*, *maledi-* '*inistris eccles*.
;60. l. 2. *adimus*) *ad minus*. l. 6.) *parvum gentis*) add. *tuæ*. l. 8. *zgatur*) *confringatur*. l. 25. *In An-* *liberati sunt*) hæc omittuntur.
;61. l. 5. *Idem*) *Item*. l. 24. *cubi-*) add. *& longitudo Moysi fuit et-* :*cem cubitorum*. l. 26. *tales*) *talos*. *Item de*. l. 36. *cervam*) add. *qui* *m*.
;62. l. 7. *oleas*) *ollas*. l. 26. *hoc*) l. 27. *Si est*) lege sic: *Si est de* *tia deitatis*, & illa.
;63. l. 1. *Quot*) *Quot autem Psal-* *icit*. l. 10. *detrimento*) *determina-* :4. *numerantur*) *numerabunt*. l. 17. '*e*) *impossibile*. l. 21. *dicit*) *di-* l. 28. *eclipsim*) Codex addit: *Si* *quod fuerit in cœlo aereo*, *interro-* *unde causentur fulgura & tonitrua*, ' *nives*. l. 36. *ratione*) *Nonne*.
;64. l. 5. *tamen*) *tantum*. l. 13. add. *infusionem*. l. 22. *Intravit*) *s*. l. 24. *modum*) *nodum*. l. 25. *Dei*. l. 37. *contineant*) *continet*.
;65. l. 5. *offertis*) *offeratis*. l. 15. :*ntes*) add. *& has lachrimas in ma-* *mare stillare*. l. 23. *vagire*) *rugire*. *desolutionum*) *desolationem*. l. 30. deest. l. 31. *in potentia*) *ex impo-* . l. 37. *id est*) *quæ est*.
566. l. 5. *&*) *est*. l. 8. *Isaiam*) *Malachiam*. l. 25. *suis*) add. *tunc juramentum illud ipsum non juvaret*. *Sin autem*, *tunc*. *Et*) add. *non*. l. 22. *paradiso*) add. *Et adhuc vivit*, *ut illi pessimi credunt*. l. 27. *inimico*) *invito*. l. 29. *restitit*) *restitit*. l. 30. *extra*) *contra*.

p. 567. l. 4. *Deum*) *Deo*. l. 19. *asinum*) *syon*. l. 27. *spurius*) add. *& quod sciret omnem scientiam*, *& quod fuisset*. l. 30. *omnium*) *omni*. *nigromantiæ*)--*ticæ*. l. 33. *peremere*) *perimere*.

p. 568. l. 11. *plene*) *pleni*. *l*. 14. *quos*) *quas*.

Theobaldus Stampensis, Gallus, non Anglus, circa annum 1240. S. R. E. Presbyter Cardinalis tit. S. Sabinæ dicitur Balæo Cent. X. *66*. XIII. 85. & Pitseo c. 413. sed dubitante Ciaconio & Bulæo. *Epistolas* ejus V. edidit Dacherius Spicil. tom. III. p. 445. in quarum initiis se *Magistrum Oxenefordiæ*, *& Magistrum Cadumensem* appellat. Quinta ex his est ad Roscelinum Compendiensem Clericum, quem graviter arguit, quod filios sacerdotum ad sacros ordines non esse admittendos asserebat. Ea legitur quoque in Bulæi historia Universitatis Parif. tom. I. p. 489. quem confer p. 643. 644. Scripsisse præterea dicitur *Disputationes varias* & *Contra errantes in Theologia*. *Librum adversus quosdam*, *qui contra Ecclesiæ a Christo datam Petro & ejus successoribus curam*, *temere concionabantur*, teste Lud. Jacobo a S. Carolo Bibl. Pontificia p. 441. & Oldoino in Athenæo Romano pag. 624.

Theobaldus Vereducius, Assisiensis, Ord. Minorum, postea Episcopus Terracinensis & Stabiensis, demum a. 1309. Assisiensis. Edidit *Historiam Indulgentiæ S. Mariæ Angelorum prope Assisium* Waddingi Annales Ord. Min. tom. I. p. 291. Jacobilli Bibl. Umbriæ pag. 257. Hippolyti Marraccii Bibl. Mariana tom. II. pag. 386.

Theobaldus, nescio quis, cui *Vita S. Willelmi Pictavorum Comitis* adscribitur: in tribus Codicibus Vaticanis ille *Willelmus Aquitaniæ Dux* dicitur. Bern. de

de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 43. 74. 76. *Dux* absolute, in Codice monast. Lobiensis, Val. Andreas Bibl. Belgica MSS. I. p. 304. Quamvis, judice Mabillonio in Itinere Italico p. 53. nomen Theobaldi recens additamentum est. Est potius *Vita S. Guilielmi Magni Eremitæ in Stabulo-Rodis in Etruria*, qui ex Comitibus illis descenderat, exstat autem in Actis Sanctorum tom. II. Februarii p. 450. & apud Surium d. 10. Febr.

Theobaldus monachus, scripsit ad Sigerum Præpositum Lirensem in Brabantia, *Vitam S. Gummari*, patroni Lirani. Exstat apud Surium d. 11. Octobr. sed Prologo trunca, qui legitur in Rubra valle juxta Bruxellam. Hæc Val. Andreas in Bibl. Belgica p. 822.

Theobaldus Episcopus incertus, cujus *Physiologum de naturis XII. animalium*. 4. sine anno & loco editum memorat Hockerus in Bibl. Heilsbrunnensi p. 274. * Idem opusculum metrice scriptum extat in MS. Codice Mellicensi, ut disco ex historia ejusdem Bibliothecæ edita Viennæ. In Bibliotheca Riccardiana extat Codex inscriptus: *Tebaldus Physiologus de natura animalium cum allegoria ad Christum*. Vide Lami in Catalogo ejusdem Bibliothecæ.

Theobaldus, monachus cœnobii *Bezensis* vel *Besuensis*, in Burgundia vixit a. 1126. scripsit autem *Acta*, *Translationes & miracula S. Prudentii martyris*, libris IV. edita in Labbei Biblioth. MSS. tom. II. p. 605. Nomen suum gemina Acrostichide sub finem libri IV. aperuit, ætatem vero, cum initio libri IV. meminit Ansirici, Archiep. Chrysopolitani, qui a. 1136. obiit. Adde Oudinum tom. II. p. 1064.

Theodatus Frithona, apud Anglos Westsaxonas nobili genere natus, primus post Italos Archiepiscopus Cantuariensis ex gente Anglorum circa annum 664. Meminerunt ejus Beda Venerabilis, Wilhelmus Malmesburiensis, & Gervasius Dorobernienſis. Scripsisse dicitur *de suis prædecessoribus Archiepiscopis Cantuariensibus*. Vixit a. C. 664. Lelandus cap. 55. Balæus Centur. X. 11. Pitseus cap. 74.

Theodemarus Abbas Casinensis, seculo IX. *Epistola* ejus ad Carolum M. exstat in Petri Diaconi Chronico Casinensi l. 12. quam suspectam habet Menardus in Martyrologio Benedictino, & Car. le Cointe ad annum 789. n. 137. seqq. vindicant vero Angelus de Nuce, editor Chronici laudati, & Jo. Mabillonius præfat. ad Seculum IV. Benedict. part. 1. p. 60. seqq.

Theodemirus, amicus Claudii Episcopi Taurinensis, seculo IX. qui eum primo adhortatus fuerat, ut quædam conscriberet, postea quum de imaginibus perperam sentire cœpisset, ad ipsum amice & graviter scripsit, sententiam ejus refutans, sed omnia illius perierunt. Histoire literaire de la France tom. IV. p. 490. le Cointe ad annum 828. * Scriptorem hunc Monachum & Abbatem extitisse compertum est ejus epistola ad Claudium Taurinensem, quæ in MS. codice Pistoriensi præcedit commentarium seu quæstiones ejusdem Claudii in libros Regum. Liber iste Claudii nondum in lucem productus servatur in MS. codice hœdino Bibliothecæ Canonicorum Majoris Ecclesiæ Pistoriensis. Epistolam vero ex hoc ipso codice evulgavit nuper in sua Bibliotheca Pistoriensi vir Cl. ac de literis deque me ipso egregie meritus P. Franciscus Antonius Zacharia Societatis Jesu ornamentum. Opusculum vero Claudii integrum propediem evulgandum speramus a viro Doctissimo P. Joanne Chrysostomo Trombelli Abbate S. Salvatoris Bononiæ viro eruendis vetustis codicibus nato, cujus cœptis tota applaudit Italia.

Theodericus S. Albani monachus apud Moguntiam, Ord. S. Benedicti, scripsit ad Richardum Fuldensem Abbatem *de vita & miraculis S. Benedicti*, *de translatione ejusdem in Galliam*, & *sermones in honorem Sanctorum*. Addit autem Eisingreinius, ab eodem Theoderico scripta

pta

ſſe *Commentaria in Canticum Can-n*, *& in D. Joannis Evangelium*: *iones* item *Moguntinorum Pontificum* ate fuiſſe deſcriptas, rerum geſta-ıc temporum notatione inſignitas. vero alii ſcribant eum vixiſſe an-440. forte in Eiſingreinii nume-error irrepſit, quo indicatur eum ſſe a. 985. Hæc Poſſevinus tomo Apparatus p. 455. Eadem pagina *& translatio S. Benedicti Theoderico* m monacho Hirsfeldenſi tribuun-qui a. 1042. vixerit.

eodericus de Apoldia, vel quod eſt, *de Thuringia*, (nam Apoldia Thuringiæ eſt oppidum non pro-ı Jena ſitum) circiter a. 1229. na-anno ætatis XVIII. cœnobiticam ı ſectatus eſt, Ordini fratrum Præ-orum in conventu Erfordienſi ad-tus. Cum jam ſenectutem attigiſ-ſexagenarius *Vitam S. Eliſabethæ*, Andreæ, Regis Hungariæ filia, & ıvici, Thuringiæ Landgravii, con-uit, conſcripſit. Varia ad eam undequaque collegerat ab ancillis bethæ relicta, Conradi de Martburg olam, conciones Monachorum ali-, denique rumores per vulgus ſpar-Facili methodo illud opuſculum cerat, quippe aliquando verba ipſa ibebat, ut ſpecimen videre poſſis ſtoria Landgraviorum Thuringiæ. ipſe diffitetur hanc viam tenuiſ-Hæc Jac. Baſnagius in obſervatio-rævia ad hanc vitam, quæ edita Surio d. 10. Nov. Caniſio Lect. edit. prior. tom. V. p. 143. po-ris tom. IV. p. 113. Quædam hu-Theoderici ex duobus Codicibus othecæ Jenenſis ſupplevit Burc. Go-Struvius in Actis litterariis tomo aſciculo I. Exſtat quoque Codex ſat locuples Heilsbrunnæ in Fran-ı, teſte Hockero in Catalogo Bi-hecæ illius monaſterii pag. 122. ſit præterea *Vitam S. Dominici*, ı poſt a. 1285. colligere cœpit, & demum a. 1292. ad finem perduxit. Eam in Codice membranaceo ſcriptam habuit & memorat Henſchenius in Actis SS. tom. I. Martii p. 656. edidit quoque, ſed ſtilo ſuo ubique interpolatam, Surius d. 5. Auguſti, & nonniſi fragmenta quædam libri VII. & VIII. adfert. Integram vero ex Codice Francofurtenſi & Ultrajectino edidit Guilielmus Cuperus in Actis Sanctorum tom. I. Auguſti p. 562. cujus adde quoque Commentarium prævium p. 361. 370. 371. Fidem ejus variis argumentis in dubium vocat Phileleutherus Helvetius de miraculis, quæ Dominico & aliis adſcribuntur (Duaci 1734. 8.) p. 345. ſeqq.

Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. pag. 413. *Theodericum Thuringum* & p. 453. *Theod. de Apoldia* tanquam diverſos exhibet, ipſe tamen p. 414. dubitationem ſuam profert, annon unus & idem eſſe potuerit. Sed revera unus eſt Theodericus, id quod tempus & circumſtantiæ reliquæ ſatis oſtendunt. Illud adhuc moneo, Quetifium p. 453. cum *Apoldæ* nomen memorat adjicere vocem *Wilani*, quæ plane nullum ſenſum habet, & expungenda eſt. Sic quoque Oudinus tomo III. p. 603. libros *Theoderici de Vriberg* huic noſtro tribuit, tractatum *de Iride & Calendarium metricum*, quæ duo ſunt in Bibl. Paullina Lipſienſi. Diſpici autem poſſet de altero tractatu *de beatifica viſione per eſſentiam*, qui Theoderico Teutonico Ord. Prædicatorum adſcribitur.

Theodericus Bernenſis, Ord. Præmonſtratenſis in monaſterio Bernæ ad Moſam, a. 1160. ſcripſit *Homilias* & *Hiſtorias*. Svvertius Athenis Belgicis p. 685.

Theodericus Burgognonus, Patria Lucenſis Ord. Prædicatorum, Epiſcopus Cervienſis, obiit a. 1298. ætatis 93. Ei *libros tres Chirurgiæ* tribuunt, Venet. 1499. 1513. & 1519. impreſſos, ſed qui

Habuimus olim in Thuringia *Vicedominos de Apoldia*, ex quorum nobili familia hunc Theodericum ıtum fuiſſe, aliunde ſibi conſtare ait Val. Ferd. de Gudenus in Sylloge Diplomatum tom. I. p. 356.

qui potius ad *Theodericum Catalanum*, ejusdem ordinis, pertinent. Is autem libros suos lingua patria conscripsit, unde ad nos non pertinent. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 354. 355. Ejus *Mulomedicina* sive *Chirurgia Equorum* latine MS. adest in Bibl. Vaticana & Taurinensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 23. 1402. Adde Lindenium renovatum pag. 993. * Liber hujus *chirurgia equorum* extare quidem potest in Bibliotheca Vaticana, a Taurinensi vero abest, cum nullibi legatur in catalogo MSS. Codd. ejusdem Bibliothecæ per hos annos vulgato.

Theodericus Burgsdorfius, aliis *Buxdorf*, Eques Silesius, Jurium Doctor, Professor Lipsiensis, a. 1439. ibidem Rector, a. 1463. Episcopus Numburgensis obiit a. 1466. Scripsit *Orationes Scholasticas*, *Commentarios in Jura municipalia*, *Additiones in Speculum Saxonicum*, *Repertorium Speculi Saxonici*, quæ scripta aliquoties typis antiquis impressa sunt. *Conciliorum* quoque *Volumen* ingens collegit. Confer Centuriam Maderianam c. 21. Hanckium de Silesiis indigenis Eruditis p. 150. Sagittarii historiam Episcopatus Numburgensis §. 38.

Theodericus ab Homborch, Abbas *Bursfeldensis* ab anno 1469. 1487. Scripsit librum *de religione claustralium & exercitio novitiorum*, quem Jo. Trithemio perficiendum dedit, sub cujus nomine MS. adest in Bibl. Domini de Vauclerc prope Laodunum, teste Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 1301. Adde Leuckfeldii Antiquitates Bursfeldenses pag. 24. 25.

Theodericus, *Cassinensis* monachus seculo XI. scripsit *Vitam S. Firmani*, & *hymnum in laudem S. Mauri*. Petrus Diaconus in Catalogo Virorum illustrium Cassinensium c. 16. * Vitam S. Firmani ab hoc Theoderico descriptam latine cum Italica versione excusam habemus typis Tarvisinis seu potius Lucensibus sub mentito Tarvisii nomine an. 1727. ex hac vero discimus egregie decipi Vossium de Histor. latinis, qui Firmanum hunc cum Firmino Ambianensi Episcopo confudit; cum monachus iste hermiticam vitam perpetuo egerit. Editionem & versionem curavit, deditque suppresso tamen nomine vir doctissimus P. Hieronymus Lagomarsini Societatis Jesu.

Theodericus Delphius, a patria Delphis Belgicis, Ord. Prædicatorum Coloniæ, Theologiæ Magister, ibique & Erfordiæ Studii Regens, circa annnm 1400. Scripsit *Speculum fidei christianæ*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 749.

Theodericus, monachus *Dunelmensis* in Anglia, familiaris & Confessionarius Mariæ, Reginæ Scotiæ, quæ a. 1093. obiit, scripsit *Vitam illius Reginæ*, quæ habetur in Actis Sanctorum tom. II. Junii p. 328. Sunt, qui illam Turgoto tribuant, de quo inferius, sed is, teste Hectore Boethio, scripsit hanc Vitam sermone patrio, non Latino.

Theodericus, monachus *Floriacensis*, circa a. Scripsit Librum *de illatione reditque corporis S. Benedicti Aurelianis ad Floriacum*, quem edidit Jo. a Bosco in Bibl. tom. I. p. 219.

Theodericus de Friburgo, a patria Brisgoiæ urbe nomen habens, a Dressero quoque *Thamninus* dicitur, Theologiæ Magister Parisiensis fuit circa annum 1310. Scripsit *de origine rerum prædicabilium*, *de tempore*, *de iride*, *de mensuris rerum*, *de corpore Christi sub Sacramento*, *de corpore Christi mortuo*, *de entium communitate*, *de tribus difficilibus*, *de entium quidditate*, *de generatione lucis*, *de visione beatifica &c.* Altamura Bibl. Domin. p. 46. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 510. qui eundem p. 731. sub nomine *Thomæ Teutonis* profert. *Theodorus de Utiburgo* perperam vocatur in Codice Vaticano, qui opera illius continet. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 106.

Theodericus Gresemundus vel *Gresmunt*, de Meschede, Artium & Medicinæ

Doctor Moguntiæ, scripsit Tra-
n *de regimine sanitatis tempore pe-
iali*. Trithemius de script. Ec-
:. 832.
um habuit cognominem, quique
erea ab aliis *junior* dicitur, patria
ısem, ut in titulo Carminis de
:a Cruce dicitur, quamvis alii
ntinum dicant. Quindecim annos
admirandum ingenium & erudi-
m plane singularem ostendit, sic
res suæ ætatis habuerit paucos aut
;. Ejus *Lucubrantiunculæ sive Apo-
septem artium liberalium Dialogus*
ıt Moguntiæ per Petrum Friedberg,
4. Daventr. 1497. 4. Lipf. 1505.
ırmen de historia violatæ Crucis,
ıt. 1514. 4. Memorantur etiam
*:n pro purissima Conceptione semper
is Dei genitricis Mariæ*, *Orationes
ıistolæ*. Trithemius l. c. Hippolyti
ıccii Bibl. Mariana tomo II. p. 387.
'inus tomo II. Apparatus p. 455.
odericus de Herxen, Germanus,
Fratrum Clericorum in communi
tium Visitator, scripsit *in Psalte-
otum*, *in Orationem Dominicam*,
utationem Angelicam, *de moriendi
·io*. Vivebat a. 1476. *Exercitium
ıicæ passionis*, prodiit 1492. 8. sine
one loci. Maittaire tom. I. p.
Trithemius de script. Eccles. c.
?ossevinus tomo II. Apparatus p.
Hippol. Marraccii Bibl. Mariana
II. pag. 387.
odericus, *Hirsfeldensis* monachus,
ır *Vitæ S. Benedicti*, vixit a. 1042.
esne in Syllabo Auctorum, qui
rio præfixus est.
ıdericus ab Homborch, vide supra
ricus Bursfeldensis.
ıdericus Kerberus, Magdeburgensis
hus, scripsit *Epistolas* contra Pe-
Wigmannum Vratislaviensem,
eum de nonnullis laudat, de
autem iracundiæ atque invidiæ
. Hæc Possevinus tom. II. Appa-
pag. 455.
ıdericus Langen, vel *Longus*. Vide
lib. XI. p. 242.

Theodericus a Leydis, supra tomo III. p. 46. Egmondensium rerum scriptor.

Theodericus Loerius a Stratis, monachus Carthusianus Coloniensis, & Vicarius, scripsit *Vitam Dionysii Carthusiani*, quæ Coloniæ a. 1532. primum edita, post in Actis SS. Martii tom. II. pag. 247. rursum repetita est.

Theodericus Monachus *S. Matthiæ* prope Treverim, Ord. S. Benedicti a. 1000. scripsit *de inventione S. Celsi Episcopi & Confessoris*, apud Surium 23. Febr. & in Actis Sanctorum tomo III. Febr. p. 396. *de miraculis ejusdem*, & *Sermones de Sanctis*: item *Historiam Trevirorum*, quam memorat Trithemius principio Chronici Hirsaugiensis: quamquam in Catalogo virorum illustrium Germaniæ inter ejus Scripta Annales Treverenses non numerat. Adde Oudinum tomo II. p. 726. qui pro more multa infercit, ad rem non pertinentia, ut tantum volumina magna constiparet.

Idem forte est Auctor *Vitæ S. Hildegardis*, primum in Operibus Hildegardis, Colon. 1566. post a Surio d. 17. Sept. editæ: is autem illum Abbatem Benedictinum vocat, qui a. 1200. claruerit. Adde Oudinum tomo II. p. 1695.

Theodericus de Monasterio, S. Theologiæ Professor in Academia Coloniensi, vixit seculo XV. Scripsit *de vitio proprietatis* ad sanctimoniales conventus S. Ægidii Monasteriensis. MS. est in Bibl. S. Martini Tornacensis, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica manuscripta I. p. 135. Fuit item apud Cornelium Dielmannum Ord. Eremitarum S. Augustini: ibid. p. 295. *Sermo de necessaria morum in Ecclesiasticis reformatione* in Concilio Constantiensi a. 1415. habitus editus est ab Herm. von der Hardt in Hist. literaria Reformationis part. III. pag. 45. *Excerpta* alterius a. 1416. habiti, ibidem p. 58. alia duo apud Eundem in præfatione ad Acta Concilii Constantiensis tomo V. p. 22, 23.

Theodericus monachus *Nidrosiensis* in

Norvvegia, vixit circa annum 1160. & Augustino Archiepiscopo Nidrosiensi tunc viventi dedicavit *Historiam de regibus Norvvagicis*. Eam e MS. Lubecensi protraxit Jo. Kirchmannus, & annotationibus quibusdam illustravit, in lucem vero edidit Bern. Casp. Kirchmannus, J. U. D. nepos illius, & cum Anonymo *de profectione in terram Sanctam* edidit Amstelodami apud Jansonio-Waesbergios 1684. 8. Oudinus libellum non vidit, quamvis de illo quædam proferat.

Theodericus de Niem, vide supra lib. XIII.

Theodericus de Osembruch, (non *Obsembruch*) a patria, urbe scil. Osnabruga, sic dictus, monachus Ord. Minorum, floruit a. 1498. Scripsit *de passione Domini*, *Manuale simplicium*, (*a*) *de exercitio interiori & Librum precationum*. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 321. Willot Athenæ sodalitii Franciscani pag. 331. Trithemius script. Eccles. c. 950.

Theodericus Paderbornensis Canonicus circa annum 1079. scripsit *Commentationem in Orationem Dominicam*, & quidem, ut titulus Codicis Claustro-Neoburgensis habet, ob memoriam *Immabi Venerabilis Episcopi*, qui ab anno 1052. ad 1079. sedi Paderbornensi præfuit. Editum est opusculum a Bern. Pez Thes. noviss. Anecdotorum tom. II. part. 1. p. 57.

Theodericus Pauli, Gorcomiensis, scriptor seculi XV. cujus *Chronicon universale* MS. possident Jesuitæ Antverpienses, prout ipsi testantur in Actis Sanctorum tom. II. Martii p. 641. Ex eo forte petitum est *Miraculum memorabile* in homine quodam flammis misere exusto, & tamen in vita conservato, donec Confessione & Eucharistia munitus esset meritis S. Barbaræ. Contigit a. 1448. & Theodericus ipse rei gestæ interfuit: exstat autem apud Surium d. 4. Decembris.

Theodericus de Porta Cœli, Saxo, monachus Ord. S. Augustini, procul dubio in monasterio *Himmels-Pfort*, juxta Wernigerodam, diœc. Halberstadiensis, floruit a. 1498. & scripsit *Hortulum Virginitatis*, qui de laudibus B. Mariæ agit. MS. exstat Monachii. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 649. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 387. 388.

Theodericus de Saxonia, Ord. Prædicatorum, circa a. 1311. Saxoniæ Provincialis, scripsit *in quatuor libros Sententiarum*, *& de radialibus impressionibus*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 513.

Theodericus de Susteren, a patria, oppido Juliacensi sic dictus, Ord. Prædicatorum Coloniæ sec. XVI. ineunte. Scripsit *Summam contra gentes*, Col. 1499. 1509. fol. *Quæstiones disputatas*: ibid. 1499. fol. Idem Quetif Tom. II. p. 22.

Theodericus, monachus cœnobii *Theologiensis* sive *Tolegiensis* in diœcesi Trevirensi sec. XI. scripsit *Acta S. Conradi*, S. Cononis, designati Archiepiscopi Trevirensis, qui A. 1066. obiit. Edita est a God. Henschenio in Actis Sanctorum T. I. Junii p. 127.

Theodericus Thuringus, vide supra *Theodericus de Apoldia*.

Theodericus Trevirensis Archiep. vid. Theodericus S. Trudonis.

Theodericus, monachus *Trevirensis*, vide supra *Theodericus S. Matthiæ*.

Theodericus, Abbas *S. Trudonis*, Ord. Benedicti, diœcesis Leodiensis, primum Blandiniensis & ad S. Petrum Gandavensis monachus. Rexit monasterium suum ab Anno 1099. ad annum 1107. Res ejus narrat Rudolphus, successor ipsius, in Chronico S. Trudonis lib. VI. Tomo II. Dacherii. Vide de ipso Val. Andreæ Bibl. Belgicam pag. 822. Vossium de Historicis Latinis pag. 393. Acta Sanctorum Julii I. p. 171.

Scri-

(*a*) Possevini conjectura est, librum inscribi *Manuale supplicum*; quod illi dijudicabunt, qui librum inspicere poterunt.

Scripta ejus sunt sequentia:
Vita S. Rumoldi, Episcopi Dubli-
s & Mechliniensium Apostoli,
dita est a Surio d. 1. Julii, ab
ne Vardæo, Ord. Min. Lovanii,
tis S. Rumoldi, opere posthumo,
ıii 1662. tandem a Jo. Bapt. Sol-
in Actis Sanctorum Julii Tomo
g. 241. cum Commentario præ-
tis luculento, a p. 169. 241.
Vita S. Bavonis, edita est a Surio
Octobr. repetita a Mabillonio Sec.
nedictino pag. 396.
Vita S. Landradæ (non Lintrudis
utrudis) Abbatissæ Bellisiensis,
Leodiensis, edita est a Surio d.
ii & in Actis SS. Julii Tom. II.
). cum Comm. prævio Jo. Bapt.
ii. Hanc vitam Theoderico Æp.
rensi quidam tribuunt: male.
: tamen Vossium de Hist. Lati-
. 40. III. 1. 6. & libro III. par-
pag. 725. cujus verba Oudinus
e descripsit.
Vita S. Trudonis, &
Sermo de translatione SS. Trudonis
cherii, exstant apud Surium 23.
nb.
Vita S. Amalbergæ virginis, apud
n d. 8. Julii, & in Actis SS.
III. Julii pag. 90. sed hæc ipsi
n per conjecturam tribuitur.
Liber unus versu heroico Veteris
vi Testamenti historias continens
m est editus.
ı autem in annis Christi, & certis
atoribus ac Pontificibus adjun-
multum aberrasse, observatur in
SS. Tomo II. Maji p. 593. in
s etiam chronologicis & histori-
is negligentem, & tantum de æ-
one sollicitum fuisse tradit Jo.
Sollerius Tomo III. Julii pag. 84.
dericus de Vallis-colore, vulgo de
uleur, Gallus, carminice scripsit
Urbani IV. Pontif. Romani, quæ
stat Trecis in Ecclesia S. Urba-
t testantur Andreas Duchesnius
ta Urbani IV. & Petrus Trizo-
n Gallia Purpurata. Hæc Lud.

Jacobus a S. Carolo in Bibl. Pontificia pag. 442. Carmen vero illud ex Papirii Massoni libro V. de Episcopis Urbis Romæ repetiit Muratorius S. R. Ital. Tomo III. parte 2. p. 405.

Theodericus Virdunensis Episcopus, ab Anno 1048. diu Ecclesiæ suæ præfuit, & tempore schismatis inter Henricum IV. & Gregorium VII. a partibus Cæsaris stetit. Scripsit *Epistolam ad universos Prælatos & nobiles*, apud Goldastum Constitut. Imperial. Tom. I. p. 236. qua Gregorium satis acerbe perstringit, & *aliam ad ipsum Gregorium VII.* in qua ipsum consulit, quid adversariis ipsius respondere debeat, apud Martene & Durand Thes. Anecdot. T. I. pag. 214.

Theodericus Ulsenius, Friso, Medicus & Poeta An. 1494. scripsit *de pharmacandi comprobata ratione* lib. II. carmine, cum scholiis Pictorii, Norib. 1496. *Epigrammata & Elegias*. Swertii Athenæ Belgicæ pag. 687. Trithemius de script. Eccles. cap. 961. Suffridus Petri de scriptoribus Frisiæ Dec. VII. 7.

Theodericus Vrie, quod Latine est *Liber*, *ingenuus*, Osnabrugensis, Ord. S. Augustini, in Conventu urbis dictæ circa annum 1440. Scripsit *Historiam Concilii Constantiensis*, Sigismundo Imperatori inscriptam, quæ primum prodiit Coloniæ per Joannem de Lubeck, 1488. post Tom. I. Concilii Constantiensis per Herm. von der Hardt.

Reliqua lucem publicam non viderunt, memorat autem Jo. Schiphowerus in Chron. Comitum Oldenburgensium Tom. II. Meibomii p. 172. *Sermones*, *Cosmologium* sive *Librum Apum*. *Tract. de conceptione immaculatæ virginis: super decem præcepta · de intentione & remissione formarum contra Marsilium de Padua: Logicam magnam & parvam: Quadragesimale*, & alia. Plura laudatus Hermann von der Hardt cujus narrationem retinuit Gandolfus de ducentis Augustinianis scriptoribus p. 329. Adde Oudinum Tomo III. p. 2259. a quo perperam scribitur *Vric*.

Theodinus, Cassinensis monachus, qui videtur Arnoldo Wioni omnino is esse, qui ab Alexandro II. Papa in numerum Cardinalium adscriptus fuit. Elegantes *sermones duos* habuit *in festo S. Placidi Abbatis & Protomartyris*, Ord. S. Benedicti: qui extant apud Timotheum a Messana, Monachum Messanensem, MSS. Hæc Possevinus Tomo II. Apparatus p. 456.

Theodorus, monachus *Campidonensis* & S. Galli, sec. VII. SS. Columbani & Galli discipulus. Ejus nomen præfert *Vita S. Magni*, qui fundator fuit Cellæ Campidonensis, edita a Canisio Lect. Ant. Tom. I. p. 651. Surio d. 6. Sept. & Goldasto Rerum Alemannicarum Tom. I. part. 2. p. 190. Quædam hujus vitæ de Tozzone Episcopo Augustano exstant in Actis Sanctorum T. II. Jan. pag. 56. Cum vero non nisi nugas agat & falsa proferat, quod erudite ostendit Basnagius tum in Observatione prævia, tum in annotationibus, credibile est alium quendam vitam Theodori deperditam reficere voluisse. Jo. Mezlerus de viris illustribus S. Galli l. 3. dicit, hanc vitam a Canisio depravatam prodiisse. Mabillonius Seculo II. Benedictino pag. 505. hoc Theodori nomen ab impostore quodam suppositum existimat. Ait enim ipse Theodorus se vitam S. Magni descripsisse, & ad caput ejus in sepulcro reposuisse, c. 29. Goldastus vero p. 141. refert, Lantonem Episcopum Augustanum hanc vitam in tumulo Magni repertam Ermenrico Elevvagensi monacho describendam atque emendandam commisisse. Ab hoc igitur Ermenrico depravationes illæ irrepsisse poterunt. Adde Sandii notas ad Vossium de Hist. Latinis p. 273. 274.

Theodorus, Episcopus Romanus, patria Hierosolymitanus, sedit An. 643. 649. *Epistolæ* ejus *duæ* habentur Tomo II. Conciliorum Harduini p. 613. Adde Oldoini Athenæum Romanum pag. 624.

Theodorus, natione Græcus, Tarsensem vocat Anonymus Mellicensis cap. 27. Archiepiscopus Scotorum, aliis *Cantuariensis* circa annum 688. Capitula s. *Pœnitentiale* ejus edidit Dacherius Spicil. Tom. IX. sed edit. novæ Tom. I. pag. 486. repetiit Harduinus Tom. III. Conciliorum pag. 1771. *Epistolas ad diversos* scripsit. Possevinus Tom. II. Apparatus pag. 464. Plura dabit Caveus & Trithemius. A Correctoribus Gratiani Archiepiscopus Hiberniensis vocatur. Waræus de script. Hiberniæ p. 33.

Theodorus, Prior monasterii B. M. *de Charitate* in Gallia, *Ascetica quædam* scripsit, nec non *Epistolam* unam inter Epistolas Petri Venerabilis II. 5. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 308.

Theodorus Lælius, alias *de Lellis*, vide supra lib. XI. pag. 235. adde vero sequentia: Natus fuit Interamnæ, Patavii studuit, & J. U. D. renunciatus est, Romæ Auditor Rotæ fuit. De Feltrensi Episcopatu res non satis certa est. Obiit A. 1466. ante adeptum pileum. Scripsit *Orationem gratulatoriam super creationem Pii II. Quinque orationes ad Galliarum Regem pro Pio II. pro defensione Catholicæ fidei contra Turcos*: *plures elegantes Epistolas nomine Pauli II. & alias*: *Apologiam pro liga inter Venetos & Sigismundum Imp.* Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 258. Ejusdem *Tractatus contra Pragmaticam sanctionem*, *de Annatis*, & *Orationes* habentur in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 139. *Replica* etiam impressa est Francof. 1607. 4. cum aliis hujusmodi opusculis ad illam controversiam spectantibus, & inter Scriptores Goldasti de Monarchia S. R. Imperii Tomo II. Plura dabit Nicolai Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini Tom. II. p. 21. Oldoini Athenæum Romanum p. 625.

Theodorus Memus, Venetus, Ordinis Minorum circa annum 1321. Scripsit *Vitam S. Francisci*, *Vitam S. Claræ Assisiatis*, *Volumen Sermonum*, & *Sermo-*

nes

nebres. Jac. Alberici Catalogus
orum Venetorum p. 85.
dorus Priscianus, Medicus, de
sufficienter egit Fabricius noster in
Latina IV. 12. n. 4. hinc non
ntur.
dorus Spanduginus Cantacuzenus,
liber *de origine & moribus Turca-*
Prodiit Florentiæ 1468. 8. teste
airio Tomo I. Annalium p. 280.
. versio edita est Florentiæ apud
atinum 1551. 8. * Florentinam
editionem Theodori Spandugini
t quidem Maittairius, sed ex fide
m, atque in Notis num reipsa
editio extet ambigere se profite-
& mihi pariter vix persuadere-

eodorus Sacerdos Monachus, & Ab-
ripsit opusculum quoddam, in
fert Corpus S. Bartholomæi ar-
lusum & in mare conjectum Li-
Siciliæ appulisse. tum in Cala-
locum quemdam delatum tran-
Hæc olim legi in MS. historia
i Puteolani, quam adhuc servat
theca Malatestarum Cæsenæ (non
transiit in Bibliothecam Vati-
, ut obreptum est clarissimo Tar-
o in differt. de scriptor. a Dan-
laudatis inserta rerum Italicar.
XXV.) Ait vero idem Paulinus
Theodorum *signorum virtutibus* cla-
duorum insignium cœnobiorum Abba-
isse, tum & opuscula quædam a-
lia edidisse, vixisse vero tempo-
riani, & Leonis summorum Pon-
i; nempe sæculo IX. ineunte.
dosius, aliis *Theodorus Blanchet-*
Nobilis Bononiensis circa annum
scripsit *de beata vita lib. 3. de*
andis divitiis Christiano more lib.
detestatione avaritiæ lib. 2. *contra*
s lib. 10. *Consolationem pauperta-*
miseriarum humanæ vitæ. Bumal-
erval Bononiense pag. 217. Or-
Notitia Scriptorum Bononiensium
.
s hujus nominis junior, circa
1350. fuit Eques Hierosolymi-
tanus, qui cum Georgio fratre *Chronicon Bononiense* composuit. Orlandus p. 251.

Theoduinus, vide *Deoduinus*, supra T. II. p. 21.

Theodulphus, Episcopus Aurelianensis, seculo IX. Patria ejus incerta est. Vulgo Italum statuunt, quia in veteri Chronico apud Quercetanum Tom. I. p. 36. Carolus Magnus illum ex Italia in Gallias adduxisse legitur. Quæ sententia satis infirma est. Non melior est altera, qua Mabillonius, Nic. Antonius & Eccardus rerum Francicarum XXXVIII. 169. ipsum Hispanum faciunt, quia Theodulphus Getici populi reliquias in Hesperia sive Hispania *consanguineos suos* vocavit. Nam *consanguinei* vox metaphorice posita esse potuit, pro ejusdem fidei ac religionis consorte. Igitur patria ejus certo nondum est cognita. Antequam in Galliam veniret, uxorem habuit, ex eaque Gislam filiam, ad quam Carmen IV. libri III. scriptum est. Fuit autem primum Abbas Floriacensis, teste Catalogo Abbatum Floriacensium T. I. Miscellaneorum Baluzii p. 492. post Episcopus Aurelianensis. Interfuit A. 794. Concilio Francofurtensi contra Felicem: Anno 811. testis fuit in testamento Caroli M. Apud Ludovicum Pium primum in gratia fuit, post quum Bernardo Italiæ Regi magis favere videretur, A. 818. sede sua ejectus, & in urbe Andegavensi carceri inclusus fuit, quia vero innocentiam suam constanter tuebatur, A. 821. restitutus est, quo etiam obiit. Epitaphium ejus edidit Mabillonius Analect. Tom. I. p. 426. ubi vide annotationes p. 433. 434. in editione recent. p. 377. 378. & Eccardum l. c.

Opera ejus conjunctim edita sunt a Jacobo Sirmondo, Paris. 1646. 8. post in Operibus hujus repetita, sequenti ordine:

1. *Capitula ad Presbyteros parochiæ suæ:* Edita sunt primum a Baronio ad annum 835. num. 5. deinde a Jo. Busæo

ſæo cum Epiſtolis Hincmari Rhemenſis, Moguntiæ 1602. 8. porro a Sirmondo T. II. Conciliorum Galliæ p. 211. qui longe accuratius ad annum 797. aut circiter referenda eſſe cenſet: Spelmanno Tomo I. Conciliorum pag. 584. Harduino Tom. IV. p. 911. Canones IX. Concilii VI. Oecumenici, qui Tom. III. Conciliorum Harduini habentur p. 1719. ſuppoſiti ſunt, & fere toti ex his Capitulis exſcripti.

2. *De ordine baptiſmi*, qui liber A. 812. conſcriptus eſt, quum Carolus M. de hac re cogitaſſet. Eccardus rerum Francic. XXVIII. 18. Inſcriptus eſt Magno Senonenſi Archiepiſcopo, in uno vero Codice Corbejenſi, ex quo Menardus ad librum Sacramentorum Gregorii M. (Pariſ. 1642. 4.) p. 113. edidit, Joanni Arelatenſi, quod Sirmondus mendoſe factum crediderat, Mabillonius vero Tom. I. Analect. p. 24. (edit. novæ p. 76.) rem ſic expedivit, ut diverſa exempla utrique inſcripta eſſe contendat.

3. *De Spiritu Sancto*, liber, A. 809. editus & Carolo M. inſcriptus. Nam illo anno in Concilio Aquiſgranenſi de proceſſione Spiritus S. actum fuerat. Vide Eccardum XXVII. 63.

4. *Carmina* in libros VI. diſtincta, de quibus accurate ſatis agit Polic. Lyſerus in hiſtoria Poetarum mædii ævi p. 223. ſeqq. ita tamen, ut quædam ſuppleri debeant. *Paræneſin ad Judices*, quæ librum I. conſtituit, ſed initio deſtitutum edidit Lutetiæ Pet. Daniel: poſt Gev. Elmenhorſtius Lugd. Bat. 1618. 4. porro Andr. Rivinus cum quibuſdam carminibus ex Caniſio & Bibl. PP. Colonienſi Lipſ. 1653. 8. una cum Drepanio, Floro & aliis. Poſtea *Carmina X. inedita* primus dedit Mabillonius Annal. T. I. pag. 376. ſeq. (edit. novæ p. 410. *Epigrammata duo* Baluzius Miſcell. lib. I. p. 492. 493. Hymnos autem duos *de Natali Domini & ad SS. Martyres Sergium & Bacchum*, in editione Sirmondi omiſſos eſſe obſervat Chriſtianus Daumius in Syllabo Poetarum Chriſtianorum, qui tamen jam ante in Bibliothecis Patrum & in editione Riviniana excuſi fuerant. Carmen *de tota Veteri & Novi Teſtamenti inſtructione* legitur in Goldaſti Manuali Biblico p. 34. in Operibus lib. II. Carm. I. inſcribitur ſic: *Verſus in fronte Bibliorum, quæ ipſe deſcribi fecit*. Carmen breve *de luxuria* ediderunt Martene & Durand. Theſauro novo Anecdot. Tom. I. p. 399.

5. *Fragmenta Sermonum duorum*, nec non Fragmentum aliud *operis de ſacris Interpretibus* edidit Lucas Dacherius Spicil. Tom. V. p. 117. (in edit. recent. Tom. I. p. 254.) Hæc vero Theodulfi eſſe, tum ſtilus docet, tum quoque, quia initium Capitularium ejus ſub finem adjectum eſt.

6. *Annales Caroli M. & Ludovici Pii* ſcripſiſſe Theodulphum ait Arnoldus Wion in Ligno Vitæ & poſt ipſum Voſſius de Hiſtoricis Latinis pag. 757. & adeſt hujuſmodi fragmentum Annalium ſub nomine Theodulphi in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 35. Fortaſſis eſt unus ex illis Annaliſtis Anonymis, quales de illis temporibus plures exſtant.

7. In Catalogo Abbatum Floriacenſium ſupra memorato ipſi quoque tribuitur *Explicatio Simboli Athanaſiani* & *Explicatio myſtica Miſſæ*, quæ duo etiam in MS. Codice Floriacenſi habentur.

8. *Speculum* locorum Biblicorum ipſi quoque tribuitur, quod alias inter Opera Auguſtini Tom. III. p. 680. exſtat.

Plura dabit Hiſtoria literaria Galliæ Tomo IV. p. 459.

Theodulus, natione Italus, primum in Italia, deinde Athenis ſtuduit, & Epiſcopus conſtitutus eſt. Sunt, qui eum Cœles Syriæ Presbyterum vocant, quos Honorius Auguſtodunenſis, Theodorum & Theodulum diſtinguens, refutat. Vixit ſeculo X. Scripſit *Eclogam, qua comparantur Miracula V. T. cum veterum poetarum commentis*. In quodam

Codice MS. habetur, Joannem
ıstomum hoc opus composuisse,
ıutem arrogantiam vitaret, Theo-
ıomen inscripsisse. Vide Sanderi
Belgicam MSS. I. p. 139. *Tetra-*
ı in aliis Codicibus inscribitur,
ingula carmina quatuor versibus
ehenduntur. Prodiit hæc Ecloga
Commentario Liptz per Conra-
acheloven, 1492. 4. Colon. 1494.
5. 4. Est & inter auctores octo
ılorum, ut Catonis Faceti, Mat-
Vindocinensis &c. Lugduni per
Baland, 1505. 4. in Goldasti
ıli Biblico (Francof. 1620.) pag.
anc editionem cum Codice Aca-
Juliæ contulit Polycarpus Lyse-
ı hist. Poetarum medii ævi pag.
in eam commentatus est Bernar-
lvester, teste Sigeberto Gembla-
c. 169. quem adde de nostro c.
& Lyserum l. c. p. 293. & Ste-
s Patringtonus, de quo supra.
ıd *de opere Eclogarum*, in Bibl.
ana & Helmstadiensi obvio me-
Hallervordius, procul dubio er-
Certe in Codice Helmstadiensi
pus plurium Eclogarum, sed tan-
ına hæc Ecloga in tres libros di-
habetur. Trithemius cap. 185.
s & librum *de consonantia Scri-*
ım distinguit.

ofridus Abbas, cujus Sermones
Sanctorum reliquiis, & *de venera-*
anctorum, primum editi sunt cum
gofo, Colon. 1555. 8. post in Bi-
ecis Patrum eruditis controversiam
unt. Plerique cum Caveo ipsum
I. Abbatem Epternacensem fuisse
ıdunt, de quo paullo post age-
Auctores autem Historiæ litera-
iallicæ Tom. IV. p. 60. eos *Ser-*
adscribunt Theofrido, qui secu-
I. fuit Abbas primum Menaten-
ılvernensi diœcesi, post Camerien-
territorio Velaunensi. *Theoffridi*
is Sermones MSS. sunt in Bibl.
ına. Bern. de Montfaucon Bibl.
MSS. p. 134. * Quamquam ser-
; illi duo Bibliothecario hic noti
ab auctoribus Historiæ Gallicæ Theo-
frido huic Abbati in T. 4. operis ad-
scripti fuerunt, in volumine tamen
IX. ad vitam Theofridi Abbatis Epter-
nacensis eidem Epternacensi Monacho,
revocata priori opinione, adscribunt.
Vide ibi quibus permoventur conjectu-
ris. Porro Theofridus iste Abbatem a-
gebat Carmeriensem Velaunensi diœcesi.

Theofridus, Abbas *Epternacensis*, ord.
S. Benedicti, obiit A. 1110. scripsit *Vi-
tam S. Willebrordi*, fundatoris cœnobii
sui, & Ultrajectensis Archiepisc. a Su-
rio editam d. 7. Dec. *Flores epitaphii
Sanctorum* lib. IV. qui Luxemburgi e-
diti sunt cum vita S. Willebrordi &
cum notis Jo. Roberti, S. J. 1619. 4.
Vid. Val. Andreæ Bibl. Belgicam pag.
832. Svveertii Athenas Belgicas p. 692.
Libros *de consummatione seculi*, ac de
novissimo die, ex Eisengreinio ipsi tri-
buit Possevinus Tomo II. Apparatus p.
469. * Villebrordi a Surio edita alia
plane est ab ea quam Theofridus scri-
psit; vulgavit enim Surius eam quam
Alcuinus prosa oratione dedit. Theo-
fridi opus numquam prodiit, uti mo-
nent historiæ literariæ Galliæ scripto-
res Tom. IX. pag. 508. Aliam pariter
vitam idem Abbas composuit, nempe
S. Irminæ Abbatissæ Heresiensis in diœ-
cesi Trevirensi, quæ tamen numquam
comparuit. Opusculum *de fine mundi* a
Possevino Theofrido huic tributum, est
Theofridi Abbatis Carmeriensis, nec
aliud profecto est, quam liber Micro-
logi de lapsu mundi senario ab eodem
Theofrido scriptus, ut ex iisdem au-
thoribus discimus.

Theogerus, Episc. Metensis, scripsit
Librum de Musica, qui MS. est in Bi-
bl. monasterii Tegernseensis & Zvvet-
lensis. Incipit: *Pythagoras philosophus
apud Græcos primus Musicæ artis repertor
fuisse legitur*. Vid. Rev. Bern. Pezii diss.
isagogicam ad Tom. I. Thesauri Anec-
dotor. novissimi p. 15.

Theonas, cujus *Epistolam ad Lucia-
num Præpositum Cubiculariorum*, monita
christiana & politica præscribentem, e-

didit Dacherius Spicil. Tom. III. pag. 297. qui fuerit, incertum est. Græcum hominem fuisse ex eo constat, quod dicit: *Ptolemæus Philadelphus divinas scripturas in linguam nostram traduci jussit*. Dacherius suspicatur esse Theonæ Episcopi Cyziceni, qui eam Præposito Cubiculariorum inscribere potuerit. Editor novus Dacherii Franciscus Josephus de la Barre Theonam Cyzicenum retinet, sed illum Lucianum Præfectum Cubiculariorum Licinii fuisse auguratur. Certi quid nemo facile proferet.

Theophanius, aliis *Theophilus*, Diaconus Casinensis, vixit A. 855. & carminice scripsit *de constructione cœnobii Domini Salvatoris*, *de adventu S. Benedicti ad Casinum*, *ac de miraculis per eum inibi factis in laudem sanctæ Dei genitricis*, *de constructione monasterii S. Mariæ in Plumbariola*. Petrus Diaconus de viris illustribus Casinensibus cap. 10. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana Tom. II. p. 395.

Theophilus de *Ferrariis*, Cremonensis, ord. Prædicatorum circa A. 1471. Prælo subjecit *Commentaria S. Thomæ in varios libros Aristotelis* ad varios Codices MS. recognita. Venet. 1471. fol. Postea prodierunt ejus *Propositiones ex omnibus Aristotelis operibus collectæ*, ibid. 1493. 4. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicator. Tomo I. pag. 847. Arisii Cremona literata T. I. p. 328. Ambr. Altamura Bibl. Dominicana p. 211.

Theophilus Historiographus, auctor perantiquus, Pelbarti de Temesvvar indicio notus, cujus meminit in Stellario Mariæ, scripsit *de nativitate B. Mariæ*, *& de portentis & signis*, *quibus clarificata fuit*. Andreas etiam Gelsomius in Theatro cœlesti Devotionis Mariæ cap. 4. citat Theophilum antiquum scriptorem in *Speculo Beatæ Mariæ*. Ætas & reliqua sunt incerta. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana T. II. p. 396.

Theophorus, sub quo nomine Jo. Gerson latere voluit. Vid. supra lib. VII. pag. 51.

Therasia, s. *Theratia*, cujus *Epistola ad Sanctum & Amandum*, cum aliis Opusculis Patrum edita est a Thoma Galleto, Lugd. 1615. post in Bibliothecas Patrum illata.

Theseus Capocius, Lilybætanus Siculus, Priami, de quo supra, filius, J. U. D. & Poeta circa a. 1520. *Epigrammata* reliquit. Mongitore Bibl. Sicula tomo II. p. 252.

Theudoinus, Præpositus Catalaunensis, an. 868. scripsit *Epistolam* ad Almannum Monachum Altivillarensem prope Remos, ut vitam S. Memmii Ep. Catalaunensis primi describeret. Edita est a Mabillonio Annal. p. 423. edit. prioris tomo II. p. 86.

Theulfus, monachus monasterii Mauriniacensis in diœcesi Senonensi, ord. S. Benedicti, scripsit *Chronicon Mauriniacense*, quod usque ad a. 1147. pertingit, libris tribus, quorum primus periit, duo posteriores exstant in Scriptoribus Francicis Andr. du Chesne Tomo IV. p. 359. Vide Launojum de S. Brunone p. 47.

* *Theulfus Brito*. Scripsit circa sæculum XI. astricta oratione opusculum de schola Abbatiæ Fossatensis sicut & de iis qui in eadem schola exercebantur. Habuit illud P. Mabillon & ex eodem carmina quædam vulgavit in Annalibus Ordinis S. Benedicti l. 61. n. 20.

Thierricus Vallicoloris, vide supra *Theodericus de Vallis-Colore*.

Thietmarus, vide *Dithmarus* supra lib. IV. p. 37.

Thimo, monachus S. Michaelis Bambergensis a. 1146. *de conceptu originali* & alia plura scripsisse dicitur Eisengreinio. Possevinus tomo II. Apparatus p. 476. Scripsit etiam *Vitam S. Ottonis*, *Bambergensis Episcopi*, vel certe multum ad eandem contulit de quo confer Acta Sanctorum tomo I. Julii.

Thinredus Doverius, monachus Anglus Ordinis S. Benedicti in cœnobio Doverensi, & Præcentor circa a. 1371. Scripsit *Pentachordorum & Tetrachordorum librum I.* & *de legitimis ordinibus Musicæ*.

ſicæ . Balæus Cent. VI. 47. Pitſeus c. 630. Alii ſcribunt *Thiuredus*.

Thiotfridus, vide ſupra , *Theofridus*.

Thomas de Acerno , Epiſc. Lucerienſis, Decretor. Doctor, Urbani VI. Papæ familiaris & protector negotiorum & cauſarum Regni Neapolitani , ſcripſit *Opuſculum de creatione Urbani VI.* quo ille contendit creationem ejus fuiſſe legitimam . Lacinias ex illo produxit Baluzius in Vitis Paparum Avenionenſium : Integrum vero ex Codice Vaticano Muratorius S. R. Ital. tom. III. part. 2. p. 715.

Thomas Agni de Lentino , Leontii in Sicilia natus , fuit ex primis ſodalibus Dominicanorum ordinis., Romanæ provinciæ Prior , (*a*) a. 1255. Epiſcopus Bethlehemitanus , a Pontifice Legatus in Syriam miſſus , a. 1267. Archiep. Cuſentinus , a. 1272. Patriarcha Hieroſolymitanus , obiit a. 1277. Scripſit *Vitam S. Petri Martyris* , *ord. Prædicatorum*, quam ſtylo immutato edidit Surius d. 29. April. primigenio vero Acta Sanctorum tomo III. Aprilis p. 686. *Epiſtolam de ſtatu terræ ſanctæ*, *Sermones de Tempore & Sanctis* , nec non *de feſtivitatibus Mariæ*. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 558. ſeqq. Altamura p. 45. Ughellus tomo IX. pag. 216. Hier. Raguſa Elogia Siculorum p. 284. ut Miræum & Voſſium taceam.

Thomas Alcherus, Anglus, ætatis incertæ ſcriptor, dedit *Poſtillas in Evangelium Marci* , *Lucæ & Joannis* . Pitſeus Append. Cent. IV. 48.

Thomas de Ales, Anglus, Doctor Pariſienſis, ord. Minorum, circa a. 1240. ſcripſit librum *de Vita beatæ Virginis* , & *Sermones* . Catalogus Doctorum de Immaculata Conceptione apud Pezium & Hueberum Cod. diplom. part. III. pag. 325. Willot Athenæ ſodalitii Franciſcani p. 332.

Thomas Almericus, Cremonenſis, circa a. 1198. ſcripſit *Eventus Italiæ ſui temporis*, & *Acta Friderici I. Imperatoris*. Ariſii Cremona literata tomo I. p. 95.

Thomas Anglicus, vide infra, *Jorſius*, & *Walleis*.

Thomas Antonii , Senenſis, ord. Prædicatorum in Conventu SS. Joannis & Pauli Venetiis , circa a. 1430. terram ſanctam adiit. Scripſit *Vitam Catharinæ de Senis*, a Bonino Mombritio editam, in Actis vero Sanctorum tomo III. Aprilis p. 967. tantum excerpta illius habentur : Collegit *Epiſtolas ejuſdem : Vitam S. Dominici*, *B. Mariæ Storionæ Venetæ* , *Vitas quarundam aliarum Sororum de pœnitentia tertii ordinis* , *de merito vitæ regularis* : *de principiis & confirmatione tertii ordinis S. Dominici* . Vid. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 780. Altamura Bibl. Domin. p. 170. Vinc. Maria Fontana de Provincia Romana ord. Præd. p. 380.

Thomas de Aquino, vel *Aquinas*, natus anno circiter 1225. obiit a. 1274. de cujus vita nihil memoro , cum illam ſcriptores complures ediderint.

Anonymus , in editione Operum Romana, tomo I.

Clementis VI. P. M. Sermonem MS. de laudibus S. Thomæ allegat Oudinus p. 312.

Pauli *Frigerii* , oratorii Romani ſodalis Vita S. Thomæ , Italice . Rom. 1668. 4.

Bernardus *Guidonis* de Vita & miraculis S. Thomæ Aquinatis MS. in Bibl. S. Victoris Pariſienſis : editus in Actis Sanctorum tomo I. Mart. p. 716.

God. *Henſchenii* Comm. prævius, in Actis SS. tomo I. Martii p. 655. & Analecta, ibid. p. 741.

Raymundi *Hugonis*, ord. Præd. Conventus Prageriaci , provinciæ Toloſanæ , Hiſtoria Translationis a. 1368. ibid. p. 725.

Antonii *Mallet* Vita S. Thomæ , tomo I. Editionis Opp. Pariſinæ præmiſſa.

(*a*) Ant. Mongitore in Bibl. Sicula tomo II. p. 252. ipſum vocat *Priorem Neapolitanum* , ubi etiam Divum Thomam ordini adſcripſerit.

Angeli *della Noce*, Archiep. Rossanensis, diss. de monachatu & professione S. Thomæ, priusquam Prædicatorum castra ingrederetur, in S. Archicœnobio montis Cassini.

Antonii *Pizamani*, Patricii Veneti, Vita S. Thomæ, præmissa Opusculis Venetiis 1498. editis.

Petrus *Rogerius*, vide supra, Clemens VI.

Guilielmi de *Thoco* Vita Ejus: de qua Fabricius noster supra libro VII. p. 169.

A. *Touron* Vie de S. Thomas d' Aquin. Paris 1737. 4. (*a*)

Hier. *Vielmius*, ord. Præd. *De D. Thomæ Aquinatis doctrina & scriptis libri duo*. Patavii per Pasqualium 1564. 4. Venet. apud Juntas 1575. 4.

Vita Thomæ Othonis *Vænii* ingenio & manu & XXXI. tabulis æri incisis delineata. Antverp. 1610. fol.

Plures indicat Index Bibliothecæ Quetifianæ tomo II. p. 987.

De doctrina & auctoritate D. Thomæ sequentes auctores mihi occurrerunt.

Anon. de arte prædicandi collectus ex Thomæ scriptis. Memming. 1483.

Hugo de *Bilhonio* contra corruptorem S. Thomæ. Vide Quetifium tomo I. p. 385.

Jo. Ge. *Dorschei* Thomas Confessor veritatis. Argent. 4.

Franc. *Garcia* Emendatio erratorum, quæ typographorum incuria in Summa S. Thomæ reperiebantur. Tarraconæ 1578. 4.

Dav. *Lenfant*, ord. Præd. Biblia S. Thomæ, s. Explicatio locorum V. T. ex Thomæ scriptis. Paris. 1657. 4. 3. Voll.

Reginaldi *Lucarini* Massa auri, s. Hermes Biblicus MS. Vide Quetif tomo II. p. 641.

Guil. de *Mara*, Angli, ord. Minorum, Correctorium Thomæ.

Xantis *Mariales* Bibl. interpretum ad Summam S. Thomæ, Venet. 1660. fol.

Antonini *Massoulieu*, Thomas sui interpres, Romæ 1692. fol.

Jo. *Parisiensis* Correctorium Corruptorii Thomæ.

Anton. *Senensis*, qui multum de Thoma laboravit. Vide modo Quetifium tomo II. p. 27.

Alb. *Zenneri* Armamentarium Evangelico-Thomisticum. 1665. 4. contra Dorscheum.

Operum ejus conjunctim editorum Editiones habemus quatuor. *Prima* prodiit Romæ, jussu & sumtibus *Pii V.* Pontificis, a. 1572. tomis XVII. *Secunda* Venetiis a. 1592. apud Dominicum Nicolinum, quæ ad Romanam plane efformata est. *Tertia* Antverpiensis (Quetifius mavult Coloniensem dicere) a. 1612. tomis XVIII. apud Jo. Keerbergium, cura & studio Cosmæ Morelles, Valentini, ord. Præd. Professoris Theologi: in qua tomo ultimo quædam spuria sunt addita, quæ Thomam auctorem non agnoscunt. *Quarta* Parisiensis, curantibus Joanne Nicolai, Cosma Morelles, Antonio Mallet, & Petro Pellicano, ord. Præd. sumtibus societatis Bibliopolarum, 1660. tomis XXIII. fol.

Quæ in singulis his editionibus exstant, ea nunc singulatim recensebimus, editionem tamen, quam ipsi Pontificii meliorem existimant, Romanam secuti, ubi singulæ quoque librorum editiones, quas expiscari potuimus, subjicientur.

Tomus I. Editionis Romanæ

Vita D. Thomæ e diversis collecta.

Expositio (imperfecta tamen) *in primum & secundum peri-Hermenias*, cum duplici textus interpretatione, antiqua & Joannis Argyropyli.

Expositio in primum & secundum Posteriorum Analyticorum, cum interpretatione antiqua & Argyropyli.

Quæ hoc Tomo habentur, prodierunt separatim Venetiis per Guil. de Tridino, 1489. fol. per Octavianum Scotum 1495. & cum Quæstionibus

De-

(*a*) Beyträge zu denen Leipziger Gelehrten Zeitungen, IV. Band p. 775. sq.

ici de Flandria . Venetiis 1497.
Tomus II.
fitio in octo libros de Physico audi-
n textu antiquo & Argyropyli .
1480. Venet. apud Scotum 1480.
ibid. per Joannem & Gregorium
:goriis 1492. fol. Fortasse sub Ti-
: principiis rerum naturalium, Li-
498. 4.
i duo priores Græce versi sunt a
:holario, in Bibl. Medicea & Va-
. Quetif p. 345.
mentaria (imperfecta tamen) *in*
:res de Cœlo & Mundo, cum tex-
iquo & Argyropyli . Non enim
it S. Thomas, sed reliqua Petrus
vernia , discipulus ejus absolvisse
etur . Cum his additionibus Pe-
: Alvernia editi sunt Venetiis
ibid. per Octavianum Scotum ,
fol. & apud Juntas 1516.
rimum & secundum de generatio-
um versione antiqua & Franc.
i. Venetiis per Petrum Lichten-
498. fol. & postea 1565. fol.
duo posteriora opera simul pro-
t Coloniæ 1480. fol.
Tomus III.
fitio in quatuor libros Meteororum,
versione antiqua & Francisci a
ercato. Venet. 1561. fol.
res libros de Anima, cum versio-
iqua & Michaelis Sophiani . Duos
ores Thomæ esse omnes judicant,
m ajunt esse Reginaldi de Piper-
dque consentientibus scriptoribus
is . Colon. 1480. Venet. per Pe-
Lichtenstein 1503. Bonon. 1575.
vertit Georgius Scholarius , in
Medicea. Allatius de Georgiis p.

ibros de anima, de cœlo & mun-
rif. 1539. fol.
asse hæc Expositio librorum A-
is de anima est ille liber *de fa-*
us animæ , quem in hebraicum
iem conversum possidebat Wol-
ικκαέτης, prout legitur in Biblio-
illius Hebraica Vol. IV. pag.

In parva Naturalia , nimirum in libros *de sensu & sensato* , *de memoria & reminiscentia* , *de somno & vigilia* , *de somniis & divinatione per somnum*. Cætera Petrus de Arvernia supplevit, scil. *de motibus animalium*, *de longitudine & brevitate vitæ*, *de respiratione & inspiratione*, *de juventute & senectute*. Paduæ, apud Hieronymum de Durantis, 1493. fol. cum additionibus Petri de Alvernia & libro Proculi (f. Procli) de caussis ab Aquinate illustrato , Venetiis 1505. item 1566. adjuncto libello quodam *de motu caloris & lumine*.

Tomus IV.

Expositio in duodecim libros Metaphysicorum, cum versione antiqua & Bessarionis. Venet. 1560. fol.

In librum de Ente & Essentia , cum Comm. Thomæ de Vio Cajetani.

Expositio in librum de Caussis .

Tomus V.

Expositio in decem libros Ethicorum ad Nicomachum , cum versione antiqua & Joannis Argyropyli. Venetiis 1519. & 1599. folio.

In octo libros Politicorum, cum versione antiqua & Leonardi Aretini . Cum præfatione Nimiræi , Paris. 1500. Venet. 1563. & 1595. fol.

In omnes hos libros Aristotelis Expositiones conjunctim prodierunt Venet. 1496. fol.

Cæterum quod S. Thomas in libros Aristotelis vetitos & nondum expurgatos scripsit, excusare conatur Launojus Epist. V. 9. c. 1. irrito conatu . Aut enim sanctitas Thomæ , aut infallibilitas Pontificis vacillat . Novimus Launojum . Cætera Lector meditetur.

* Pontificia infallibilis in docendo auctoritas , & Thomæ Aquinatis sanctimonia in tuto sunt. Id autem omissis cæteris aliis argumentis , quæ facile esset proferre, constat ex tempore, quo Aquinas ad scribendos commentarios istos se contulit , nempe cum *studium Romæ teneret* , ait Ptolemæus Lucensis Hist. Eccl. lib. 22. cap. 24. *quasi totam Philosophiam sive Moralem* , *sive naturalem*

lem in scriptum seu commentum redegit; sed præcipue Ethicam & Mathematicam (Metaphysicam) Igitur si Romæ scribebat Thomas, non ergo invito Pontifice, neque ejus auctoritate spreta. Ex hoc etiam intelligimus Pontificem, cum Aristotelis libros vetuit, id egisse non tamquam judicaret falsa dogmata in illis contineri, sed quod multi eis abuterentur; quod periculum ex D. Thomæ commentariis tolli posse censebat Pontifex.

Tomus VI.

Comment. in primum & secundum Sententiarum Petri Lombardi.

Tomus VII.

In tertium & quartum Sententiarum.

Prodierunt in omnes Sententiarum libros Moguntiæ per Petrum Schœffer, 1469. fol. Venet. per Jo. de Colonia & Nic. Genson 1481. 1483. 1486. fol. cum titulis & Conclusionibus M. Henrici Gorrichemiensis, Argent. 1489. Ex recognitione Timothei Veronensis, cura Boneti Locatelli, typis Octaviani Scoti, Venet. 1497. 1500. 1514. fol. Basil. per Nic. Kesler, cum scriptis S. Thomæ ad Hanibaldum, 1492. Paris. 1574. 8. ibid. ex recognitione & cum notis Joannis Nicolai, Ord. Præd. 1659. fol.

Super primo libro Sententiarum separatim: Venet. per Ant. de Strata, 1486. folio.

Super secundum, Bononiæ, per Bened. Hectorem, 1494. folio.

Super tertium, Colon. 1476. Basil. 1489. Venet. per Herm. Lichtenstein 1490. ib. per Simonem de Luere. 1503. fol.

In quartum. Venet. 1478. per M. Alexandrum de Vuild. 1598. fol.

Tomus VIII.

Quæstiones disputatæ. Prodierunt 1472. fol. sine mentione loci, Romæ per Arnoldum Pannartz, 1476. fol. Colon. 1477. curante Theoderico de Susteren, Colon. per Henr. Quentel. 1499. 1500. & 1508. fol. Argent. 1500. 1507. fol. Venet. apud Nic. Jenson 1480. apud hæredes Octaviani Scoti 1503. fol. 2. Vol. Paris. per Franc. de Honoratis, 1557. fol. Lugd. 1569. fol. Quædam in Græcum sermonem versæ adsunt in Bibl. Coisliniana, p. 150.

Quæstiones quodlibeticæ, quæ etiam dicuntur *Placita S. Thomæ*. Coloniæ, 1471. 1485. 1491. fol. Noribergæ, per Andr. Frisner & Jo. Sensenschmid, 1474. fol. Ulmæ, 1475. Venet. apud Jo. de Colonia, 1476. ibid. apud Jo. de Forlivio & Greg. de Gregoriis 1485. 1495. 1498. fol. ibid. per Marinum Saracenum, 1486. 4. & Octavianum 1501 Lovanii 1487. Lugd. 1513. 8. Paris. cum Scripto altero in libros Sententiarum, quod vulgo dicitur *ad Hannibaldum*, ex recognitione Joannis Nicolai. 1660. fol.

Tomus IX.

Summa Catholicæ fidei, contra gentiles, cum Comment. *Francisci Ferrariensis*. Editio antiqua sine mentione anni & loci fol. Romæ 1476. fol. Venet. per Jo. de Colonia & Nic. Jenso, 1480. Coloniæ per Henr. Quentel. 1497. 1499. fol. Lugd. per Juntas & socios 1521. 8. 1566. fol. Paris. cum comm. Silvestri Ferrariensis, apud Jo. Foucher, 1552. fol.

Græce vertit Demetrius Cydonius. Exstat in Bibl. Regis Galliæ, Vaticana & Veneta. Quetif p. 346.

Hebraice libros III. priores vertit Josephus Ciantes, Episcopus Marsicanus, Romæ 1657. folio. Wolfii Bibl. Hebr. Vol. III. p. 278. 419.

Tomus X.

Prima pars Summæ Theologiæ, cum commentario Thomæ de Vio, Cajetani. *Inter omnes constat*, ait Launojus Epist. l. 1. n. 4. *Theologiæ Summam Doctoris S. opus esse ultimum, & ceterorum perfectissimum, quod tamen absolvere non potuit*. Idem tamen postea hanc Summam S. Thomæ non esse pronunciat in Observatione Octava Tractatus de Traditione Eccles. Romanæ circa Simoniam, Opp. Tomo II. parte 2. p. 522. Respondit ipsi Jacobus Echardus, idem ille, qui una cum Quetifio Biblio-

ıam Ordinis Prædicatorum edi-
Dissertatione, cui titulus: *Sanmæ Summa suo auctori vindicata, de V. F. Vincentii Bellovacensis dissertatio*, Paris. 1708. quam
b defectum exemplorum operi
ı rursus inseruit. Argumenta e-
ucis verbis in summam redige-
1. quia adsunt Codices Seculi
sat multi, antequam Thomas in
um Sanctorum redigeretur, qui
nc Summam tribuunt; 2. quia
ım Morale, quod Vincentio Be-
i tribuitur, & in quo Prima Se-
& Secunda Secundæ maximam
ı leguntur, non sit opus Vin-
sed a quodam falsario sub ipsius
: ex Thoma, Stephano de Bor-
Petro de Tarentasia & Richardo
dia villa compilatum, id quod
hardo labore operosissimo, duo
hæc opera secum conferendo,
›batum est. Ex quo deinceps pa-
Summam prius fuisse quam Spe-
, item Speculum ante annum
uo circiter mortuus est Richar-
non fuisse compilatum, quum
ıtius Ann. 1269. jam obierit.
dingus & Joannes de la Haye,
Minorum, statuunt, S. Thomam
xandro de Hales Summam suam
isse, quod rursum operose refu-
Echardus.
iit vero Summa hæc integra Ba-
85. fol. vol. 4. Venetiis 1489.
ud Scotum 1505. fol. apud Jun-
509. & apud Juntas, 1588. fol.
Commentariis Cajetani & addi-
ıs multis, Lugduni & alibi plu-
Amstelodam. sub ementitis Colo-
grippinæ typis, 1640. 4. & 1639.
ıl. decem. Editio recentissima
cura Cornari, Cardinalis & E-
Patavini, Patav. 1713. 12. Vi-
rnale de' Letterati d' Italia To-
I. p. 456.
mam in compendium redactam
ce vertit R. Jacob Isaaci filius
n, Judæus Ferrariensis & Medi-
d nondum typis expressam. Alias R. Asarias de Rubeis hunc Thomam citat. Vide Wolfii Bibl. Hebraicam Vol. I. p. 396. 601.

Græce versa est a Maximo Planude, quæ versio in variis Codicibus MSS. latet, quarum recensum init Quetifius p. 346. 347.

Versibus *Italicis* ad latinorum Hexametrorum metrum compositis Summam expressit Hyacinthus de Ruggieri, Ord. Prædicatorum. Acta Erud. 1704. pag. 524.

Prima pars Summæ separatim prodiit Venet. 1477. fol. ibid. apud Antonium de Strata, 1482. 1484. 1489. per Theodericum de Asula, 1490. per Octavianum Scotum 1495. ibid. cura F. Matthæi Siculi, 1508. fol. ibidem ex recognitione F. Augustini Natalis Ragusæi, typis Philippi Pincii, 1509. fol.

Expositio in librum Dionysii de divinis nominibus. Prodiit cum Operibus Dionysii, Argent. 1503. fol.

Tomus XI.

Prima Secundæ, & Secunda Secundæ, cum Comment. Thomæ de Vio.

Prima Secundæ seorsim prodiit Moguntiæ per Petrum Shoyffer de Gernsheim, 1471. fol. Venet. 1478. 1483. 1490. 1496. 1497. 1500. 1508. 1509. 1522. Paris. cura Antonii Coronel. 1513. 4.

Secundam Secundæ S. Thomæ recte adscribendam judicat Joan. Launojus Epist. VI. 14. n. 335. ex Judæis allegat R. Gedalja in Schalscheleth hakkabala fol. 67. 1. edit. Amstel. Prodiit Moguntiæ per Petrum Schoffer 1467. 1469. Venet. 1475. 1479. 1480. 1481. 1490. 1491. 1496. 1516. 1527. fol. Romæ 1475. Colon. 1480. 1493. Paris. 1512. 8. 1515. 4. 1520. fol. & 4.

Tomus XII.

Tertia pars Summæ Theologiæ, cum Comm. Thomæ de Vio. Tarvisii 1476. Venet. 1478. 1486. 1493. 1522. fol.

Hic quoque memorandum est *Quartum Scriptum S. Thomæ*, quod nihil aliud est, quam Supplementum operis ab ipso Thoma non ad colophonem per-

perducti. Prodiit per Petr. Schoiffer de Gernsheim 1469. sine loco 1478. Venet. 1487. 1493. 1505. 1518. fol.

Tomus XIII.

Expositio in librum beati Job. Lugd. 1520. 8. Hanc editionem Quetifius Psalmis tribuit: perperam.

In primam Quinquagenam Psalmorum.

In Cantica Canticorum. Editio Parisina duos habet D. Thomæ Commentarios in Cantica, quum tamen nemo veterum tale quid memoret. Alter autem ille, ab Amadeo Scoto, Lugd. 1562. editus, in MS. Bibl. Cluniacensis, Oudino teste p. 316. Remigio Antissiodorensi tribuitur, quanquam etiam inter Opera Cassiodori edit. Rothomagensis A. 1679. impressus habetur.

In Isaiam Prophetam.

In Jeremiam Prophetam. In hos duos Expositiones prodierunt Lugduni, 1531. 8.

In Lamentationes s. Threnos Jeremiæ. Hæc omnia D. Thomæ vindicat Oudinus p. 310. seqq. Expositio in Jesaiam, Jeremiam, Threnos & Matthæum cura F. Bartholomæi Spina, Venet. 1527. fol.

Tomus XIV.

Expositiones in sancta Jesu Christi Evangelia secundum Matthæum & Joannem. Priorem quidam sollicitarunt, & vel Petro de Scala vel Petro de Andria tribuunt: perperam. Supplevit quædam ex lectionibus ejus Reginaldus socius illius sed tamen D. Thomas correxit & approbavit. Vide Oudinum & Quetifium. In Evangelium Joannis seorsim prodiit Parif. per Joannem de Porta 1520. folio.

Tomus XV.

Continuum s. Catena aurea in quatuor Evangelistas. Hoc Opus Petrus de Alva & Astorga Pontio Carbonello potius tribuit, sed refutatus a Francisco Jansseo. Quin & Quetifius p. 327. & Oudinus p. 317. multis opus hoc. D. Thomæ vindicarunt. Editum est Romæ 1470. Norib. apud Koburger 1474. 1475. Venet. 1474. 1482. 1484. 1486. 1493. fol. 1494. 1584. 4. Colon. Parif. Antverpiæ, tandem Parisiis per Joannem Nicolai 1667. fol. & Lugd. 1686. fol. Editiones recentiores interpolatas esse notat Rich. Simonius.

Tomus XVI.

Expositiones in omnes D. Pauli Epistolas. Basil. 1475. ibid. per Mich. Furter, 1495. fol. Bonon. 1481. fol. Venet. 1496. 1498. Parif. 1526. 1529. 1532. 1541. per Joannem de Roigny 1549. 1563. &c. demum per Jo. Nicolai, Lugduni 1689. folio.

Sermones pro diebus Dominicis & Sanctorum solemnitatibus. Romæ 1571. 8. Parif. 1578. 8. Mogunt. 1616. 8.

Enarrationes Evangeliorum Dominicalium & quadragesimalium ex Catena aurea excerptæ, Parif. per Claudium Chevallon, 1538. 8.

Tomus XVII.

Continet *Opuscula*, *D. Thomæ*, quorum editiones separatæ multum differunt. Prima continet *Opuscula Philosophica*. 1484. fol. sine mentione loci edita, a Maittairio memorata. In editione Mediolanensi 1488. quæ cura Pauli Barbi Soncinatis habentur opuscula LI. Quetifius tantum XLIX. numerat. Editio Antonii Pizamani Venet. 1490. 1498. 1587. & 1596. habet numero LXXIII. Alia editio Venet. per Herm. Lichtenstein 1490. 4. a me non visa est. Insigniora XXVIII. Duaci, 1609. 8. 2. Vol. Memoratur alia Parisina, 1634. fol. Optima est, quæ opuscula Theologica & moralia novo ordine disponit, editio Petri Pelicani, Parif. 1656. folio.

In editione Romana hoc ordine sequuntur:

1. *Contra errores Græcorum*, ad Urbanum Pont. Max. Testimonia Græcorum hic pessima fide adducuntur, prout Launojus in Epistolis docet: quod excusat Quetifius, quia ea fide adduxit, qua ipsi a Pontifice tradita fuerant.

2. *Compendium Theologiæ*, ad Mag. Reginaldum socium suum.

3. De-

eclaratio quorundam Articulorum
'racos, Armenos & Saracenos,
orem Antiochenum. Græce ver-
etrius Cydonius, in Bibl. Vin-
ısi, Medicea & Veneta.
: duobus præceptis Charitatis, &
n Legis Præceptis.
: Articulis Fidei & Sacramentis
.
cpositio super Symbolum Apostolo-
:ilicet, credo in Deum.
cpositio Orationis Dominicæ, Pa-
ter.
cpositio Salutationis Angelicæ, A-
:ia. Quidam hæc quatuor Petro
'ia tribuunt, utpote qui illa ex
bus Thomæ collegerat.
:sponsio de articulis centum, & o-
'is, ex Opere Petri de Tarantasia
o. Vercellensem Generalem Ma-
Ord. Præd.
'esponsio de Articulis 42. ad eun-

'esponsio de Articulis 36. ad Le-
Venetum.
Responsio de sex Articulis, ad Le-
Bisuntinum.
Differentia Divini Verbi, & hu-

De natura verbi intellectus.
De substantiis separatis, sive *de*
um natura ad F. Reginaldum so-
ıum.
De unitate intellectus contra A-
as.
Contra pestiferam Doctrinam Re-
um homines a religionis ingressu.
De perfectione Vitæ spiritualis.
Contra impugnantes Dei cultum &
'm.
De Regimine Principum, ad Re-
'pri. Libro tertio & quarto mul-
antur, quæ demum post tempo-
'homæ contigerunt, hinc, con-
:ibus præterea Codicibus MSS.
Quetifius, hos duos, una cum
:undi ad Thomam non pertine-
a Ptolemæo Lucensi additos es-
ıdinus contra ipsi plane abjudi-
Cæterum hi libri speciatim pro-
m. VI.

dierunt Venetiis, 1568. & inter Res-publicas minores, Lugd. Batav. apud Joannem le Maire, 1630. 12.

21. *De Regimine Judæorum.*

22. *De Forma absolutionis*, ad Generalem Magistrum Ordinis.

23. *Expositio prima Decretalis*, ad Archidiaconum Cudestinum.

24. *Expositio super secundam Decretalem*, ad eundem.

25. *Tractatus de sortibus*, ad Dominum Jacobum de Burgo.

26. *De officiis astrorum*, ad F. Reginaldum socium suum. Dicunt seorsim prodiisse Colon. 1580.

27. *De æternitate Mundi*. Græce vertit Prochorus presbyter, in Bibl. Vaticana.

28. *De Fato.*

29. *De Principio individuationis.*

30. *De Principiis naturæ*. ad F. Silvestrum.

31. *De Ente & Essentia*. Venet. 1488. 4. ibid. 1496. fol. Lypsiæ 1498. 1508. 4.

32. *De natura materiæ & dimensionibus interminatis.*

33. *De mixtione Elementorum*, ad Magnificum Philippum.

34. *De occultis operibus Naturæ*, ad quendam militem.

35. *De motu cordis*, ad Mag. Philippum. Hæc duo prodierunt Lipsiæ per Jac. Thanner 1495. 4. & 1499. 4.

36. *De Instantibus.*

37. *De Oppositis.*

38. *De Demonstratione.*

39. *De Fallaciis*, ad quosdam nobiles Artistas. Græce habetur in Bibl. Florentina & Vaticana. Quetif pag. 245.

40. *De Propositionibus modalibus.*

De Eruditione principum, qui liber tum primum e Vaticana prodiit. Ostendit autem Quetifius p. 135. opus esse Guil. Peraldi.

41. *De natura accidentis.*

42. *De natura generis*. Hæc duo agnoscit Ptolemæus Lucensis.

43. *De potentiis animæ.*

44. *De tempore.*

45. *De pluralitate formarum*. Hæc sunt dubia.

46. *De dimensionibus indeterminatis*. Jam supra adfuit n. 32.

47. *De natura Syllogismorum*. Dubium.

48. *Summa totius Logicæ Aristotelis*. Constat tractatibus novem, & inter dubia refertur. Prodiit Venet. per Simonem Bevilaqua, 1496. 4. Sunt qui *Thomæ Anglico*, cui cognomen est *Jorsius*, vel etiam Herveo Britoni tribuant. In editione Parisina hæc Summa habetur tom. I.

49. *De sensu respectu singularium, & intellectu respectu universalium*.

50. *De inventione medii*.

51. *De natura luminis*.

52. *De natura loci*.

53. *De intellectu & intelligibili*.

54. *De quo est & quod est*.

55. 56. *De universalibus* tractatus duo. Omnia hæc dubia sunt, & minori charactere impressa.

57. *Officium de festo Corporis Christi*, jussu Urbani IV. qui hoc festum instituerat. Meminerunt omnes antiqui, & indubium est. De hoc Officio, quod Breviario Romano insertum est, exstat dissertatio Danielis Papebrochii in Propylæo ad Acta Sanctorum Maji tomo II. p. 51. Adde Oudinum p. 340.

58. *De venerabili Sacramento Altaris*. Quetif Alberto Magno tribuit, dissentiente Oudino p. 342. qui Itali vel Galli esse statuit.

59. *De Sacramento Eucharistiæ ad modum decem prædicamentorum*. Oudinus ad seculum XIV. definens vel XV. incipiens refert.

60. *De humanitate Jesu Christi*. Dubium.

61. *De dilectione Christi & proximi*. Oudinus p. 345.

62. *De divinis moribus*.

63. *De beatitudine*.

64. *De modo confitendi & puritate conscientiæ*. Gallice vertit Ant. Stephanus. Paris. 1579. 8.

65. *De officio Sacerdotum*. Editio antiqua prodiit sine anno & loco, deinde Paris. per Chevallonum 1527. 1536. 12.

66. *Expositio Missæ*.

67. *De emtione & venditione ad tempus*.

68. *Epistola de modo salubriter acquirendi scientiam sive humanam sive divinam*. De his omnibus vide Oudinum pag. 347. seqq.

69. *Expositio in librum Boetii de Hebdomadibus*.

70. *Quæstiones super librum Boetii de Trinitate*. Græce versum exstat in Bibl. Vaticana.

71. *De vitiis & virtutibus numero quaternario conjunctis*. Est compendium *Summæ* Guilielmi Peraldi *de virtutibus & vitiis*, auctore Jacobo de Voragine, quemadmodum Oudino visum est.

72. *De concordantiis dictorum, in quo concordat seipsum in passibus apparenter contradictoriis*.

73. *De usuris in communi & de usurariorum contractibus*. Spuria hæc sunt.

74. *De præscientia & prædestinatione*. Hoc opusculum tantum in editione Parisina accessit, quippe additum fuerat Commentariis Cajetani in Summam Doctoris Angelici.

Post hæc opuscula in editione Romana accessit *Scriptum secundum D. Thomæ in quatuor libros sententiarum, ad Annibaldum Annibaldensem, Ord. Prædic. & Cardinalem*. Hannibaldo de Hannibaldis asseruit Quetifius, de quo etiam Noster supra libro VIII. p. 187.

In editione Opusculorum ultima Parisina hoc etiam nunquam alias editum prodiit: *Quæstiones propositæ in Capitulo generali Parisiis celebrato anno Domini MCCLXIX. coram magistro ordinis & diffinitoribus*.

Tomi XVIII. loco possit esse Tabula aurea F. *Petri de Bergamo in omnia opera D. Thomæ*, cum Concordantiis dictorum ejus & Indice auctoritatum Sacræ Scripturæ. Quanquam ex Quetifio constat, solere illud opus cum tomo I. compingi.

Speculator de verbis Petri, Græce exstat

Venetiis inter Codices MSS. Car-
is Bessarionis.
nfessio, Græce per Demetrium Cy-
ım in Bibl. Medicea.
editione Antverpiensi vel Colo-
si additus est tomus XVIII. cujus
:nta etiam recensebo:
Postilla seu Expositio aurea in librum
seos. Hujus libri nullus veterum
ırum, qui opera D. Thomæ re-
nt, meminit. Prodiit antea Ant-
æ apud Bellerum 1572. 8. Lugdu-
;73. 8. Vide Oudinum p. 307.
Expositio in Danielem Prophetam,
S. Lovaniensi Thomæ esse negat
enda de Antichristo p. 10.
Expositio in 1. & secundum Ma-
orum, quam Stephanus Sampajo
ım edidit Paris. 1596. 8. repeti-
ibidem 1636. 8.
Commentarius in septem Epistolas
icas, editus Paris. 1543. & 1550.
:laudium Spineum: deinde Lugdu-
56. 8. & Antverpiæ 1592. Rur-
Parisiis cum Commentario in E-
ıs Paullinas, 1563. fol. Labbeus
ravit Lyranum allegari ad I. Pe-
.
In B. Joannis Apocalypsin, *nunc*
m e tenebris eruta. Sed jam pro-
: Florentiæ, per Laur. Torrenti-
1549. 8.
Commentarius super libros Boethii
solatione Philosophiæ, qui jam an-
:odiit Tolosæ per Jo. Paris. 1481.
ıvi 1485. fol. Venet. 1486. &
&. alibi.
Expositio in tractatum Boethii de
ium disciplina. Colon. 1498. fol.
ıni per Jo. de Prato 1490. 4.
4.
um hæc opera spuria, & indi-
quæ sub D. Thomæ nomine ci-
, ut pluribus ostendunt Labbeus
:cipue Quetifius: adde Oudinum
.
ula omnium Operum Thomæ Aqui-
ırodiit Basileæ 1495. 4.
d ad auctoritatem Operum D.
æ pertinet, jam olim fuerunt,

qui doctrinis illius non semper voluerunt assurgere, de quo testatur *Epistola Stephani Episcopi Parisini*, *cum consilio universitatis Theologorum de commendatione doctrinæ S. Thomæ*, *& quomodo Episcopus annullavit excommunicationem*, *quæ facta fuerat contra aliquos articulos*, quam habes in Thesauro novo Anecdotorum Edmundi Martene & Ursini Durand Tomo I. p. 1372. & habent quædam Quetifius & Bulæus in historia Universitatis Parisinæ. Contra vero sequentibus temporibus auctoritas quarundam illius doctrinarum in tantum invaluit, ut Jo. Launojus, qui non facile credebat, quæ Ecclesia Romana, in doctrinam Thomæ juraret. Verba ejus sunt hæc Epist. VI. 14. n. 561. *Religiose juro in beati Thomæ doctrinam omnem*, *quam convenienter definitæ a se Theologiæ scholasticæ in prima parte quæst. 1. art. II. & art. VIII. ad secundum tradidit*: *& propter honorem S. Thomæ non juro in aliam*, *quæ ab illa dissentiret*.

Cæterum in his, quæ hic de S. Thoma protuli, plerumque secutus sum Quetifium & Oudinum, ita tamen, ut de meis multa quoque interspersérim. Reliqua Lector ab Auctoribus laudatis petet, item ab aliis, qui Scriptores Ecclesiasticos percensuerunt. * Summa Catholicæ fidei, seu potius, ut fert titulus, *de veritate Catholicæ fidei contra errores Gentilium* prodiit Romæ impressore Arnoldo Parnartz in domo viri nobilis Petri de Maximis An. Verbi 1475. die vero 20. septembris sedente Xisto IV. pontifice Maximo anno ejus V. est etiam apud me vetustissima editio ejusdem operis impressa Venetiis per Franciscum de Hailbrum & Nicolaum de Francfordia socios absque anni adscriptione.

In abbatia Rubei Claustri in Belgio, quæ est Canonicorum Regularium S. Augustini servatur Epistola S. Thomæ de Aquino ad Aleydem Ducissam Brabantiæ fundatricem Vallis Ducis. Vide Itinerar. literar. duorum Benedictinorum T. II. p. 115.

Hh 2 Ver-

Versionem Summæ ab Hyacintho de Ruggieri metrica oratione concinnatam laudans Bibliothecarius noster errat, errore ex actis eruditorum hausto. Non enim Italicis versibus ad Latinorum sonum exactis illam Rogerius expressit, sed potius latinis versibus dedit ita concinnatis, ut solent Itali octono metro. Prodiit opus Rogerii primum A. 1652. Romæ. Vide Crescimbeni Stor. della Volgar Poesia vol. 1. l. VI. cap. VIII.

Prætereundum non duco opus præclarum P. Bernardi De Rubeis Ord. Præd. *de gestis, & scriptis, ac doctrina S. Thomæ Aquinatis dissertationibus criticis & apologeticis* exactum in fol. Venetiis An. 1730. Dissertationes vero illæ comparent etiam in sua singulæ loca distributæ in nova editione operum S. Thomæ, quæ cœpta est Venetiis in 4. An. 1745.

Thomas, Archidiaconus Roberti Capitonis Episcopi Lincolniensis circa annum 1253. scripsit *Librum de Baptismo*. Pitseus Append. Cent. IV. 49.

Thomas de Argentina, a patria sic dictus, Theologus Parisinus, Augustinianus Eremita, & A. 1345. ordinis sui Generalis, obiit Viennæ A. 1357. Scripsit *in IV. libros Sententiarum*, Argent. 1490. Venet. 1564. 1588. Genuæ 1585. *Constitutiones ordinis sui*, *Sermones*, *Meditationes* & *Epistolas*. Vide Trithemium c. 627. Whartoni Append. ad Caveum p. 31. Felicis Milensii Alphabetum ord. Eremitarum S. Augustini pag. 288. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 655. Gandolfum de ducentis Augustinianis Scriptoribus p. 334.

Alius *Thomas de Argentina*, ord. Præd. qui vixit A. 1495. & *Sermones*, *Meditationes*, *Epistolas* & *Quæstiones* scripsit. Gesnerus, Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicator. Tom. I. p. 811. Ita scriptores, qui procul dubio hos duos confundunt.

Thomas, vel etiam *Thomasinus Aribertus*, Cremonensis, Rhetor & Philosophus, obiit An. 1320. scripsit *Odas Pindaricas*, *Epigrammata*, *Epistolas*, *de hominis generositate*, *de vera amicitia*. Arisii Cremona literata Tom. I. p. 227.

Thomas Arientus, Philosophiæ & Medicinæ Doctor, Chirurgiæ Lector publicus Bononiæ, A. 1390. una cum uxore, & filio adoptivo a famulo perfido occisus fuit. Reliquit opus MS. *Praxis omnium morborum*, *cum medicinis cujuscunque generis*. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium p. 251.

Thomas Arundelius, Comitum prosapia natus, Episcopus Eliensis, Archiepispopus Eboracensis, Angliæ Cancellarius, tandem Archiepiscopus Cantuariensis, obiit An. 1415. Scripta ejus sunt *de Clericis peregrinis*, *de Magistris*, *de hæreticis*, *Comment. in Sapientiam*, *Explicatio Passionis J. C. Sermones ab Adventu usque ad Pascha*. Pitseus c. 764. *Sermonem* habuit in obitum Annæ Reginæ A. 1394. ex quo quædam adducit Usserius de Scripturis & Sacris Vernaculis p. 161. sibi tamen in agnoscenda veritate non constans, ut idem ostendit p. 163.

Thomas Asheburnus, Staffordiensis, ord. Eremitarum S. Augustini, Ann. 1382. in Synodo Londinensi una cum aliis Wiclefum damnavit. Scripta ejus sunt: *Contra Trialogium Wiclefi*, *de identitate in Sacramento*, *Sermones*, *Quæstiones ordinariæ*, *Replicationum liber I. Extractiones ex S. Augustino*. Balæus Centur. VI. 77. Pitseus c. 676.

Thomas Aulabii, Anglus, Magister Cantabrigiensis, scripsit *de origine & successu Cantabrigiensis Gymnasii*. Gesnerus ex Balæo, quæ tamen in illo mihi non occurrerunt.

Thomas Aymo Bonjoannis, Insuber, ord. Prædicator. conventus Albensis, sec. XV. Scripsit *Vitam B. Margaritæ de Sabaudia*, *Theodori marchionis Montisferratensis sponsæ*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 905.

Thomas de *Azzoguidis*, Bononiensis, JCtus circa A. 1340. scripsit *Quæstiones Juridicas*. Bumaldi Minerval Bononiense p. 217.

Thomas Bacillerius, Bononiensis, docuit

Philosophiam Bononiæ. Patavii &
e, obiit A. 1521. Gesnerus.
omas de *Baillaco*, Cancellarius A-
niæ Parisinæ, obiit A. 1328. Ejus
de rebus Theologicis *Commenta-*
Quodlibeta & *Sermones* servantur in
otheca S. Victoris. Hemeræus de
lemia Parisina p. 130. Montfaucon
Bibliothecarum MSS. p. 1375.
omas Bajocensis, cognomento *Ju-*
Thomæ senioris Archiepiscopi ne-
circa A. 1169. Scripsit *Cantus Ec-*
sticos, & *Officiarium Eboracensis Ec-*
. Balæus Centur. XIII. 25.
omas Balduinus, vide supra lib.
. 165.
omas Patriarcha *Barbariensis*, pro-
r ab Oudino, tanquam Auctor
litii fidei, qui liber est Alphonsi
pina, id quod ex editionibus illius
at. Poterat hoc Oudinus facile vi-
, inter alias etiam hac de caussa,
in opere Alphonsi libri singuli lo-
ipitum in Considerationes dispertiti
. Addit autem potius conjecturam,
Thomam fuisse monachum ex or-
us mendicantibus, & quidem or-
Minorum, qui Patriarchali titu-
Pontifice donatus sit sine certa se-
Sed miror, ipsi talia excidere po-
. Credo enim potius, hunc Tho-
Barbariensem in rerum natura
uam fuisse. Jo. quidem Wolfius
m memorabilium Tomo I. pag.
Thomam hunc expresse auctorem
ibri facit: sed nulla addita ratio-
Contra Alphonsus de Spina in
litio fidei Libro III. Consideratio-
II. fol. 144. a. edit. Noribergensis
Coburgerum An. 1494. citat *Fra-*
Thomam Patriarcham Barbariensem
ro suo de apibus c. XXX. Atqui
hic liber pertinet ad *Thomam*
ntinum, qui etiam *Cantimpratensis*
ir, de quo inferius agetur. Si i-
fuit aliquis *Thomas Barbariensis*,
negare non prorsus sustineo, alia
im & certiora de illo erunt pro-
la.
mas Basinus, Lexoviensis Episco-
pus, a Rege autem ejectus, Archiepi-
scopi Cæsariensis titulum accepit, &
ultimum vitæ tempus Ultraj. consum-
sit, mortuus A. 1491. Vide Wilh. He-
dam in historia Ultraject. p. 304. Ex
ejus *historia de Ludovico XI. Galliæ Re-*
ge & Carolo Burgundiæ Duce, sæpius a-
liqua ad verbum, non dissimulato Tho-
mæ nomine exscribit Jac. Meyerus An-
nal. lib. XVII. Juris fuisse peritissi-
mum, atque id in schola Lovaniensi
fuisse professum, auctor est Rob. Ga-
guinus in historia Francorum, quem
vide ad A. 1465. Vossius de Hist. La-
tinis p. 611. Excerpta ex illa historia
de rebus in Hollandia & diœcesi Ul-
trajecti Ann. 1481. seqq. gestis edidit
Ant. Matthæus Annal. Tomo II. edit.
prioris, Tomo I. p. 505. edit. novæ,
quem confer in præfatione. Ejus *Apo-*
logia & *Historia* est in Bibl. Regis Gal-
liarum. Bern. de Montfaucon Bibl. Bi-
bl. MSS. p. 952. *Consilium ejus super*
processu puellæ Aurelianensis MS. bis ex-
stat in Bibl. Vaticana: ibid. pag. 54.
82. Adde Oudinum Tomo III. pag.
2616.

Thomas Beccatellus, Poeta Bononien-
sis, A. 1503. edidit *Carmina in hono-*
rem B. Catharinæ de Bononia. Orlandi
Notitia Scriptorum Bononiensium pag.
251.

Thomas Bechington, Anglus, Theolo-
gus Oxoniensis & benefactor Collegii
Novi ibid. Fuit A. 1429. Decanus Cu-
riæ de Arcubus, post Episcopus Batho-
niensis. Scripsit *de jure Regum Anglo-*
rum ad regnum Franciæ, *Sermones*, & *in*
Epistolas Petri Blesensis. Lelandus cap.
541. Balæus Centur. VIII. 10. Pitseus
c. 842.

Thomas Becket, Londinensis, studuit
Oxoniæ, Parisiis & in Italia, Juris
Canonici Doctor, Archidiaconus Can-
tuariensis, Præpositus Beverlacensis,
Summus Angliæ Cancellarius, & tan-
dem A. 1162. Archiepiscopus Cantua-
riensis. Clericorum fautor summus ma-
gnas cum Rege inimicitias gessit, a
cujus satellitibus tandem A. 1170. in-
ter-

terfectus, post mortem Sanctus habitus est. De vita ejus plura habes in *Quadrilogo*, sive vita ejus ex quatuor Scriptoribus contexta, & Epistolis ejus præfixa, brevius apud Caveum, & alias. *Epistolarum* ejus *Libros VI.* una cum admixtis aliorum ad Thomam, edidit Christianus Lupus, Bruxellis 1682. 4. *Encomium rhythmicum de septem gaudiis B. Virginis* edidit Hippolytus Maraccius in opere de Antistitibus Marianis, teste Car. de Visch in Bibl. Scriptor. Cisterc. p. 309. Inedita sunt sequentia: *Apologia ad Gilbertum, Episcopum Londinensem, Processus ejus ad suos Episcopos lib. I.*

Confer Balæum Cent. II. 100. Pitseum c. 239. Bulæum hist. Universitatis Paris. Tomo II. p. 775. 776. Car. de Visc. Bibl. Scriptorum ord. Cisterc. p. 309. Vitam ejus ingenti Volumine scripsit Herbertus de Boscham, cujus mentionem facit Oudinus Tomo III. p. 1479.

Thomas Beverlacensis, Anglus, sed *Frigidi Montis* (Fremont) in Gallia, diœcesis Beluacensis, monachus Cisterciensis, circa A. 1170. Scripsit *vitam B. Margaretæ*, cognomento Hierosolymitanæ, sororis suæ, prosa & carmine, quæ MS. aliquot locis occurrit, magna vero ex parte Annalibus suis ab Ann. 1187. & seqq. inseruit Angelus Manrique. *Tractatum de contemtu mundi*, ad sororem suam memoratam. Vide Car. de Visch Bibl. Scriptorum Cisterc. p. 311. 312. Polyc. Lyseri Hist. Poetar. medii ævi p. 435. Oudinum T. II. p. 1688.

Thomas Bongeius, vide infra *Bungeius*.

Thomas Bonjoannes, ord. Prædicatorum, Panormitanus, Philosophus & Theologus, circa A. 1342. scripsit *de rerum proprietatibus*. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum T. I. *p.* 906. Alium hujus nominis quære supra in *Thomas Aymo*.

Thomas Borstallus, Norfolcensis, ord. Eremitarum S. Augustini, Doctor Theologus, & Professor in Sorbona Parisiensi, mortuus A. 1290. reliquit *Quodlibeta Scholastica*, *Disceptationes ordinarias*, & *super Magistrum Sententiarum*. Balæus Cent. IV. 58. Pitseus c. 418.

Thomas de Bozolasto, Insuber, ord. Prædicatorum in conventu Papiensi, Sec. XIV. Ejus *Vita B. Sibyllinæ Papiensis Sororis de Pœnitentia S. Dominici* a Taegio part. III. Monum. p. 193. & in Actis Sanctorum Tomo III. Martii edita est p. 68. Idem Quetif *I.* c. p. 662.

Thomas Brabantinus, vide *Cantimpratensis*.

Thomas Bradelejus, vide *Scropus*.

Thomas Bradvvardinus, vid. lib. II. p. 67.

Thomas Bricot, Theol. Prof. Scripta ejus sunt:

1. *Textus suppositionum Logicæ Petri Hispani*, & *Quæstiones in fine singulorum librorum:* prodierunt cum Georgii Bruxellensis Logica, Lugd. 1494. 1509.

2. *Textus Aristotelis super octo libris Physicorum abbreviatus*, cum continuatione textus M. Georgii & quæstionibus ejusdem. Parisiis per Henr. Stephanum 1504. fol. Lugduni per Jo. Carcan 1495. fol.

3. *Abbreviati textus totius Logices*. Parisiis 1489.

4. *Insolubilia*. Parif. 1492. 8.

5. *Additiones ad Georgii Bruxellensis expositionem in Logicam Aristotelis*. Lugd. apud Steph. Gueynard 1504. 4.

6. *Cursus optimarum quæstionum super totam Logicam*. fol. sine mentione anni & loci. Est Northusæ in Bibl. Blasiana.

Thomas Brinton, vel *Brampton*, Anglus, monachus ordinis S. Benedicti in cœnobio Norvicensi. Romam vocatus sedis Apostolicæ fuit Pœnitentiarius, tandem Episcopus Roffensis, circa An. 1380. Scripsit *Sermones coram Pontifice* & *Sermones solemnes*. Balæus Centur. XII. 12. Pitseus Append. Centur. IV. 50.

Thomas de Brixia, vide, *Thomas Calvisanus*.

Tho-

as Bromius, Carmelita in Con- Londinensi, & Prior, post An. Provincialis, obiit A. 1380. E- it *Lectura Theologia*, *Quæstiones de laudibus Scripturæ*, *in præfa- Hieronymi*, *in Epistolas ad Ro-*, *Sermones de tempore*. Lelandus . Balæus Centur. VI. 61. Pitseus .

nas Brovvnus, Presbyter secula- cripsit Ann. 1513. *Vitam Nicolai -ii*, Episcopi Leghlinensis, cujus inus fuerat. Hæc Waræus de oribus Hiberniæ I. p. 87.

nas de Brundusio, cujus *Additio- Apostillas super constitutionibus*, *is & pragmaticis regni Siciliæ* me- Gesnerus.

nas Buckinghamus, Anglus, illu- :o natus, Theologiæ Doctor O- sis, Ecclesiæ Exoniensis Cancel-, cujus ætas ignoratur, scripsit *ntarios super Magistrum Sententia-* & *Quæstiones Theologicas*. Pitseus d. Centuria IV. 52.

nas Bungeius, vel *de Bungey*, ad Avonam districtus Norfol- ordinis S. Francisci, Theologus · & Professor Oxoniensis, suique ; Provincialis circa Ann. 1290. : *super Magistrum Sententiarum*, *mes Theologicas*, & *de Magia na-*. Lelandus c. 290. Balæus Cent. I. Pitseus c. 417. Waddingus de ribus ord. Minorum pag. 323. . p. 332. Gesnerus.

nas de Cabham, Anglus, Theo- Doctor, Subdiaconus Sarumen- :cclesiæ Sarisburiensis Canonicus :-Decanus, vulgo *probus Presbyter* ninatus, tandem An. 1313. Ar- copus Cantuariensis. Scripsit *Sum- e casibus pœnitentiæ & Ecclesiasti- ciis*, *de peccatis in genere*, *Spe- Ecclesiæ*, *de baptismo*, *Sermones* elandus c. 286. Balæus IV. 98. c. 416. Bern. de Montfaucon 3ibl. MSS. p. 663.

ıas Caffarinus, vide *Thomas An-*

Thomas Cajetanus, vide infra *de Vio*.

Thomas de Caloria, alias *Messanensis*, a patria dictus, Franc. Petrarchæ intimus, obiit circa Ann. 1341. Latine scripsit *Carmina* & *Epistolas*, *Poemata* quoque Italica. Mongitore Bibl. Sicula T. II. p. 256. 257.

Thomas de Calvisano, a patria in diœcesi Brixiensi sita, unde etiam *Thomas de Brixia* vocatur, ord. Prædicatorum, sub initium seculi XVI. scripsit *Orationes*, *Comm. in Summam S. Thomæ*, *Sermones de tempore*, *de Sanctis*, & *Quadragesimales*. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum Tomo II. pag. 26. Leon. Cozzando Libraria Bresciana p. 297. Altamura p. 233.

Thomas de Campo, monachus ordinis nescio cujus scripsit *Versus medicinales*. Vide Felleri Catal. MSS. Bibl. Paulinæ p. 267.

Thomas de Cantilupo, vide supra lib. III. p. 329.

Thomas Cantimpratensis, *Joannem* vocant Sammarthani in Gallia Christiana, *Henricum* & *Guilielmum* alii, indicante Sandio ad Vossium de Historicis Latinis p. 381. Puto perperam id factum. Natus fuit in vico Leuuis prope Bruxellam A. 1201. primo Canonicus ord. S. Augustini in Cantimprato prope Cameracum, deinde monachus ord. Prædicatorum Lovanii. Coloniæ docentem audivit Albertum Magnum, & Thomam Aquinatem condiscipulum habuit. Porro Lovanii in Conventu Dominicanorum Subprior & Lector, Episcopus Lusentinus & Episcopi Cameracensis Suffraganeus fuit, & Ann. 1263. fatis concessit. Scripta ejus nota sunt hæc:

1. *Bonum universale de Apibus*, Daventriæ ante A. 1478. Paris. & alibi sine mentione temporis, deinde curante Ge. Colvenerio Duaci 1597. 1605. 1627. 8. Gallice vertit Vincentius Willart ord. Prædicator. Bruxell. 1650. 4.

2. *Vita Joannis Abbatis primi monasterii Cantimpratensis, & ejus Ecclesiæ funda-*

datoris. Parisiis asservatur in Bibl. S. Genovefæ.

3. *Vita B. Christinæ*, dictæ *Mirabilis*, Trudonopoli in Hasbania. Exstat apud Surium d. 23. Junii, & in Actis Sanctorum Tomo V. Julii p. 650.

4. *Vita B. Mariæ Ogriacensis*, apud Surium ibid. Hanc vitam Thomæ nostro tum Codices MSS. tribuunt, tum etiam Dionysius Carthusianus libro de quatuor novissimis, articulo 50. ubi hunc Thomam vocat virum literatum, religiosum ac nobilem. Tamen Daniel Papebrochius non Thomæ, sed Nicolao Cantimpratensi tribuit, in Actis Sanctorum Tomo IV. Junii p. 634. Ratio sola hæc est, quia Arnoldus Rayssius inter Peristromata Sanctorum Duaci, 1630. ac rursus post Cœnobiographiam & Lipsanographiam A. 1636. editam, hanc vitam *N. Regulari Canonico monasterii Cantimpratensis* tribuit. Interim non negat Papebrochius, Thomam nostrum libro 2. Apiarii cap. 54. num. 18. quædam ex hac vita verbotenus descripsisse.

5. *Vita B. Lutgardis Monialis de Aquiria*, ord. Cisterc. Surius d. 16. Junii, & in Actis Sanctorum Tom. III. Junii p. 234. cum annot. Dan. Papebrochii.

6. *Vita B. Margaritæ Iprensis*, prodiit Duaci 1618. per Hiacinthum Choquetium, inter Sanctos Belgii ord. Prædicator. p. 144.

7. *Hymnus de B. Jordano* exstat in Actis Sanctorum Tomo II. Febr. pag. 738.

8. Creditur & hujus esse *Latina Aristotelis translatio*, quæ in Scholis solet obtinere: sed, Bulæo judice, antiquior est.

9. Opus *de naturis rerum* lib. XX. memorat Trithemius, quod quindecenni labore confectum ipse asserit. Fuit Duaci apud Ge. Colvenerium.

Vitam ipsius dederunt Hyacinthus Choquetius de Sanctis Belgii ord. Prædicator. Jo. Gillemannus in Hagiologio Brabantinorum, & Ge. Colvenerius supra memoratus. Adde Scholion Miræi ad Henr. Gandavensem c. 51. Vossium p. 419. Caveum p. 638. Bulæum historia Univers. Parisiensis Tom. III. pag. 711. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 250. s. Val. Andream in Bibl. Belgica p. 832. Swertii Athenas Belgicas p. 692. Ambr. ab Altamura p. 21.

Thomas Cantuariensis, vide supra *Becket*.

Thomas ex Capitaneis de Cellionibus, Gallus, Theologiæ Doctor, Abbas monasterii B. Mariæ de Pietate Raineri Orator a Ludovico XI. ad Sixtum IV. missus A. 1471. al. 1473. *Orationem* elegantem recitavit, quæ statim Parisiis excusa est. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 310. Prædicatorum ordini, ex quorundam sententia adscribit Jac. Quetif Tomo I. p. 865.

Thomas Capuanus, a patria sic dictus, A. 1216. ab Honorio III. Cardinalis Presbyter tit. S. Sabinæ creatus est. Duabus legationibus a Gregorio IX. adhibitus est, in quarum altera A. 1230. pacem inter Fridericum & Papam conciliavit. Patriarcha quoque Hierosolymitanus creatus est, sed a Pontifice non dimissus, qui Græcis hunc tantum virum invidebat. Moritur A. 1239. teste Odorico Raynaldo ad h. a. n. 19. Ad hunc data est Epistola Friderici II. apud Petrum de Vineis III. 19. Scripsit *Dictatorem Epistolarem* sive *Summam dictaminis*, h. e. de modo conscribendi Epistolas & bullas Pontificias in Cancellaria Romana. Opus est miscellum, seria & jocosa, prosas & rhythmos continens, & in Bibliothecis Galliæ sæpius occurrit. *Summam epistolarem* vocat Codex Heilsbrunnensis, teste Hockero p. 80. Particulam ejus edidit Jo. Ge. Hahnius Collectionis Historicorum Tomo I. p. 279. Martyrologium ejus exstat in Bibl. Vaticana, teste Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 41. Epistolæ in Bibl. Regia Parisina, ibid. p. 937. Adde

Top-

Bibl. Neapolitanam pag. 294. Athenæum Romanum p. 628. m Tomo III. p. 86.

as Cardinalis tit. S. Petri ad , natione Anglus , monachus canus & Theologiæ Doctor, vi- io 1380. & scripsit *super Aristo- ilosophiam universam* , *Quodlibeta* Pitseus c. 655.

as de Cassano , ab oppido duca- diolanensis , quod patria ipsi dictus, Ord. Prædicatorum cir- 1410. *Sermones* reliquit Jac. Que- Scriptoribus Ord. Prædicatorum . p. 753. Alius junior sec. XVI. atur a Julio Nigro de Script. inis p. 512.

as de Cassato , vide *Thomas de* .

as Castelfordus , Eboracensis, mo- Ordinis S. Benedicti in cœnobio acti, vulgo *Ponfret* , vixit An. *Historiam* & *Gesta Pontisfracti* . Lelandus c. 340. Balæus Cen- . 100. Pitseus c. 471.

as Cawston , monachus Cantua- , *Historiam de monachis Ecclesiæ Cantuariensis* duplicem scripsit , t , quo die singuli professi fue- Anno 1207. ad 1486. & quo guli obierint ab A. 1286. Hæc s T. III. p. 1153.

as de Celano , Ordinis Minorum iæ Pendensis , vel *Pendentis* in , circa A. 1220. Libellum reli- *Vita & miraculis S. Francisci* , Gregorius IX. approbavit . Vos- Hist. Lat. II. 57. p. 461. Top- l. Neapolitana p. 295. Waddin- scriptoribus Ord. Minorum pag. Willot Athenæ sodalitii Franci- ag. 333. Oudinus Tomo III. p. tr. Anton. Corsignanus de viris Marsorum p. 54. 185.

as de Ceperano , Ordinis Mino- Notarius Pontificis Romani , scri- *gendam S. Francisci* , quam ipsi itius de Æsino, Generalis in ca- generali A. 1245. consignandam erat. Vossius l. c. & III. 7. fin.

mo. VI.

Waddingus l. c. Willot p. 333.

Thomas Ceriolus , Cremonensis , Ju- rium Doctor, inter Judices patriæ coo- ptatus An. 1473. anno sequenti inter Decuriones, scripsit *Consilia legalia*. A- risii Cremona literata T. I. p. 400.

Thomas Chaundler , de hoc jam egit Fabricius lib. IX. p. 174. nam Lelan- dus & hunc secuti *Joannem* prænomi- naverant. Adde tamen Rob. Gerii Ap- pend. ad Cayeum p. 114. ubi varias e- jus dignitates recenset. *Chronicon de vi- ta Willelmi de Wickham* edidit Whar- tonus Angl. Sacræ Tom. II. p. 355. Ex *Allocutionum opere de laudibus Wi- ckhami* ea quæ ad Thomam de Beching- ton Episcopum Wellensem pertinent , habentur ibidem p. 357. Adde Oudi- num Tomo III. p. 2725.

Thomas Chesterfield vel *Chesterton* , Canonicus Lichfeldensis A. 1347. Scri- psit *Seriem Episcoporum Coventrensium & Lichfeldensium* , adjecta historia Eccle- siæ ab A. 656. ad sua tempora, quam edidit Whartonus Angliæ Sacræ Tom. I. p. 423.

Thomas Chillendenus , Jurisconsultus Anglus, post monachus Cantuariæ ad S. Servatorem, ævo incerto. Scripsit *Com- mentarios in Leges antiquas* . Lelandus c. 568. Balæus Centur. XI. 57. Pitseus Append. Centur. IV. 54.

Thomas Cisterciensis Ordinis & Abba- tiæ Monachus circa A. 1201. Scripsit *Commentarios in Cantica Canticorum* , quos Pontio Episcopo Claromontano dedicavit. Paris. 1521. Lugd. 1521. Caroli de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 310. 312. qui addit in monasterio Morimundensi asservari ta- lem Commentarium , cui præscriptum sit nomen *Thomæ de Persenia* . Fratres Ordinis Minorum hunc sibi Commen- tarium vindicare voluerunt, sed a Ma- gistro Sacri Palatii caussa cognita Ci- sterciensibus adscriptus fuit , ut docent Bertrandus Tissier in præfat. ad Tom. I. Bibl. PP. Cisterciensium , Oudinus T. II. p. 1575.

Thomas de Clarasco , alias quoque *de*

Ii *Cas-*

Cassato, Pedemontanus, in illo ducatu hæreticæ pravitatis Inquisitor, Prior provincialis Lombardiæ superioris, & tandem Cardinalis tit. S. Sabinæ, obiit Anno 1390. Scripsit *Summam casuum conscientiæ & Sermones*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum T. I. p. 702. Altamura p. 132.

Thomas Claxton, Anglus, Ordinis Dominicanorum, Doctor Theologus, seculo incerto, scripsit *super librum I. Sententiarum*. Pitseus Append. Cent. IV. 55.

Thomas Clifford, Historicus Anglus, quædam de rebus Anglicis scripsisse dicitur. Pitseus Cent. IV. 56. in Append.

Thomas Colbius, Carmelitanus in cœnobio Norvvicensi, A. 1399. Episcopus Lismorensis & Waterfordiensis in Hibernia constitutus est, quamquam ea dignitate non admodum diu fruitus esse videtur. Scripsit *Præceptorium divinæ Legis, de Ecclesiæ paritate, Lectiones sacræ Scripturæ:* item *Indices in quædam Opera Augustini, Gregorii, in Polychronicon Carnotensis, in Guilhelmum Senghamum de fide & legibus*. Lelandus cap. 444. Balæus Centur. VII. 38. Pitseus c. 741. Waræus de scriptor. Hiberniæ p. 128.

Thomas Colyngham, Doctor Sorbonicus, post monachus Cisterciensis circa A. 1387. Scripsit *Commentarios Sorbonicos de Eucharistia*, Lutetiæ excusos. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 310. 311. Ge. Mackenzie de Scotis eruditis Vol. I. p. 422.

Thomas Cracoviensis. Huic in Cod. Thuano 773. (*a*) adscribitur *Dialogus de ratione sumendi Corpus Domini*. Car. du Fresne in Indice Auctorum. Verum error est librarii, qui scribere debebat *Matthæum de Cracovia*, de quo Fabricius noster supra lib. XII. p. 48. cui adde Pomeraniam meam novantiquam vernaculo sermone editam part. V. p. 642. 643.

Thomas Craulæus, Anglus, Theologiæ Doctor, Academiæ Oxoniensis Cancellarius, a. 1398. Archiepiscopus Dublinienfis, Hiberniæ Cancellarius & Justitiarius. Scripsit *Epistolam ad Regem*, in qua de negotiis suis conqueritur. Vide Lelandum c. 279. Balæum Cent. XIII. 96. Pitseum c. 767. Waræum de script. Hiberniæ p. 129. *Czanleius* perperam dicitur Bzovio ad annum 1419. p. 596.

Thomas Dando, aliis *Daudo*, Anglus, Carmelitanus in Comitatu Wilcheriæ & Conventus Marleburgensis Prior, circa A. 1436. Ejus est *Vita Alfredi Regis:* apud Vossium de Hist. Latinis p. 560. perperam legitur *Arturi*. Lelandus cap. 543. Balæus Cent. XI. 53. Pitseus c. 809.

Thomas Diaconus, Flander, monachus Bergæ S. Winoci, a Gallis A. 1333. in expugnatione urbis illius captus, sed rursum liberatus fuit. Descripsit *illam calamitatem expugnationis & captivitatis suæ*. Jacob. Meyerus Annal. Flandriæ lib. XIII. Vossius de Histor. Lat. p. 539. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 834. Sanderus de scriptoribus Flandriæ p. 156.

Thomas Dinus, vide *de Garbo* p. 253.

Thomas Diplovatatius, *Plonatatium* vocat Gesnerus, postquam ipsius loco suo jam mentionem fecerat. Corinthi natus, apud Thomam Palæologum Peloponnesi Despoten educatus est. Philosophiam & Jurisprudentiam Patavii didicit, Romæ & Neapoli docuit. In aula Alfonsi Regis Arragoniæ, & Nicolai de Flisco Cardinalis Romæ vixit. Decessit Romæ a. 1534. major nonagenario.

Scripsit varia, quæ allegantur a Nicolao Comneno in Prænotionibus Mystagogicis, *Synopsin juris Græci, ad Novellas, in IV. controversias Græcorum, Ecthesin Canonum Apostolorum, notas ad sententias Synodales, Explicationem regularum Nicephori CPol. notas ad Epistolam*

(*a*) Ex hoc vel simili prodiit editio Parisina, apud Guidonem Mercatorem 1497. 8. ubi inscribitur, *Dialogus de accedendo ad Altaris Sacramentum*.

Orthodoxam Bessarionis, Opus inde præstantia Doctorum & clarissimis consultis, quod eruditi mire deside-. Scripsit quoque *Vitas Innocentii Bartoli a Saxoferrato*, *Pauli Castren- Angeli de Gambillonibus*, *Aretini*, *andri de Tartagnis*, *Imolensis & Ja- Mayni*, prout tradit Gesnerus. is *Vita Bartoli* impressa est in Ce- nostri Fabricii Bibl. Græca Vol. p. 555. quem etiam confer Vol. . 502. *Collectanea cum scholiis græ- r Tipucitum & Gregorium Patzò Græcos*. *Excerpta cum annot. in Po- n*, *Compendium Vitarum Plutarchi* . *Descriptio Peloponnesi cum scholiis 'lethone &c.* Plura Nic. Comneni lopoli Hist. Gymnasii Patavini to- I. pag. 43.

omas Dockingus, patria Norfolcen- nonachus Franciscanus in cœnobio vicensi a. 1270. Scripsit *in pleros- ibros Biblicos*, *in Magistrum Sen- rum*, *Quæstiones ordinarias*, *in po- a Aristotelis*, Lelandus c. 311. Ba- Centur. IV. 39. Pitseus c. 379. lingus de scriptorib. Ord. Mino- p. 324. Willot Athenæ sodalitii iscani p. 333.

'homas Doctius Senensis Bartholo- Socini præceptor *Doctor verus* ob arem veritatis indagandæ peritiam atus, defunctus Ann. 1441. Vide rof. de clar. leg. Interpr. lib. 2. 11. *De excusatore consilium* Pisciæ 489.

mas Donatus, Venetus, patritia ortus, Ord. Prædicatorum, A. invitus Patriarcha Venetorum fa- obiit A. 1505. Scripsit *Sermones*, *cia pro festis visitationis & sancti- is B. V.* quæ impressa extant in rio Veneto 1492. *Comment. super ium*, *Epistolas Pauli & Evange- Matthæi*, *Tractatum super Summam mæ*, *Sermones in conventuum visi-* . Jacob Quetif de Scriptoribus 'rædicatorum Tom. II. pag. 11. Alphabeti Catalogus Scriptorum orum p. 83. Altamura pag. 225.

Thomas Dorniberg, vide supra lib. IV. pag. 61.

Thomas Dublinensis, vide supra *Craulæus*.

Thomas Dundramensis Abbas, f. *de Dundranan* in Scotia, unus fuit e sex Doctoribus Theologiæ, qui Cardinalibus conjuncti in Concilio Constantiensi Rom. Pontificem elegerunt. Scripsit *de Schismate deponendo*, *de Pontifice eligendo*, *Acta Concilii Constantiensis*. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis, p. 311. Basileensi etiam Concilio interfuisse, & *Orationem* habuisse, quam in tomis Conciliorum exstare docet Ge. Mackenzie de Scotis eruditis Vol. I. p. 319. seqq.

Thomas Eboracensis, Ordinis S. Francisci Prælector in Academia Oxoniensi circa A. 1260. dedit *Commentarium in Ecclesiasten*. Lelandus cap. 254. Balæus Centur. X. 69. Pitseus cap. 370. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 324.

Thomas Eborallus, Theologiæ Doctor & Professor Oxoniensis, postea Canonicus Paulinus Londinensis, cujus ætas est incognita, reliquit *Sermones in Visitatione Cleri Londinensis*. Balæus Centur. XII. 64. Pitseus Append. Cent. IV, 58.

Thomas Eccleston, Anglus, monachus Franciscanus, vixit An. 1340. scripsit *de adventu Minorum in Angliam*, & *de impugnatione ordinis per Dominicanos*. Prius opus Balæus Centur. V. 58. cum Conformitatum libro comparat. Adde Lelandum c. 284. & Pitseum c. 524. Waddingum l. c. Willot p. 334.

Thomas Edvvardston, Anglus, Ordinis Eremitarum S. Augustini e cœnobio Clarensi in Suffolcia, Theologiæ Doctor Oxoniensis, Leonelli Ducis Clarentiæ opera ad Archiepiscopatum (Hiberniæ putat Pitseus, sed reclamante Waræo: Ego putarim titularem fuisse in partibus infidelium) promotus: obiit An. 1396. & in cœnobio Clarensi sepultus est. Scripsit *Sermones solemnes*, *Determinationes Theologiæ*, & *Lecturas Scholasticas*. Balæus Cent. VII. 7. Pit-

ſeus c. 216. Waræus de ſcript. Hiberniæ p. 126. Phil. Elſſius in Encomiaſtico Auguſtiniano p. 660.

Thomas, *Elienſis* cœnobii Monachus, claruit A. 1170. Ejus ſunt *Vita S. Etheldredæ*, Reginæ & Abbatiſſæ Elienſis, cujus libro II. continetur *Hiſtoria monaſterii Elienſis* : ſequuntur *Miracula in translatione S. Etheldredæ edita*. Omnia hæc edita ſunt, & adnotationibus illuſtrata per Dan. Papebrochium, in Actis Sanctorum Tom. IV. Junii p. 493. 582. Ante hunc *Hiſtoriam*, ſed mutilam, dederat Jo. Mabillonius ſec. II. Benedictino pag. 738. *Vitam* edidit Galeus, & Hiſtoriæ Elienſi tanquam ab Anonymo ſcriptam adjecit, Tom. I. (Caveus allegat Tom. III. qui mihi notus non eſt) p. 489. *Prologum* totius operis ſeparatim dedit Henr. Whartonus Angliæ Sacræ Tom. I. p. 39. *Vitam* & *Hiſtoriam* in compendium redegit Anonymus, quem ſub nomine Thomæ noſtri edidit Guil. Dugdalius Tomo I. Monaſtici Anglicani p. 87.

Vide Caveum p. 594. Oudinum T. II. p. 1673.

Thomas Elmham, non *Elinham*, ut Pitſeus Append. Centur. IV. 59. multo minus *Holingham*, ut idem n. 60. qui præterea duos ex uno facit. Fuit patria non Anglus, ſed tranſmarinus, primum monachus Abbatiæ S. Auguſtini juxta Cantuariam, poſt An. 1407. Theſaurarius, tandem in Cœnobio de Lenton, agri Nottinghamenſis, Ord. Cluniacenſis A. 1414. Prior, quod tamen munus A. 1426. reſignavit. Scripſit *Vitam & Geſta Henrici V.* Angliæ Regis, quam primus edidit Thomas Hearne, Oxon. 1727. 8. Eandem *Vitam metrice* quoque confecit, cujus ſpecimina dedit Hearnius in Appendice p. 375. 376. Ultimum ex iiſdem exhibemus:

SCrVtVs Conſpirat, RiMatVr OLeuCia PLebi,
Rumpe Iugo Cor Aiens; Res Dabit Vltra Sonum:
EIA! Ruit GenS Avita, Malis Opus Hoſte Triumphat.

Primi verſus literæ initiales nomen Patroni innuunt, qui fuit Henricus *Scrope*: reliqui numerales Annum C. 1415. Secundi verſus literæ indicant *Ricardum* fratrem Ducis Eboracenſis. Tertii verſus literæ primæ retro lectæ alium patronum celebrant, qui fuit *Thomas Graye*. Sed turpe eſt difficiles habere nugas. Cæterum quæ de hoc auctore diximus, ea certa ſunt, & ex præfatione libri petita, ubi plures alii non accurate de noſtro ſcribentes refutantur. Adde Journal des Scavans 1728. Nov. p. 311. Acta Eruditorum 1730. p. 476.

Thomas Eporedienſis, a patria, hodie *Yvrea*, ſic dictus, ord. Prædicatorum, floruit A. 1516. Scripſit *Vitam B. Margaritæ de Sabaudia, Theodori Marchionis Montisferrati conjugis, & a ſponſi morte monaſterii Albenſis fundatricis & profeſſæ*. Jac. Quetif Tomo II. p. 34.

Thomas de Fauce, Eugubinus, Congregationis Scopettinorum Generalis A. 1461. ſcripſit *contra cultum Ethnicorum*, opus laudatiſſimum, ut Armannius in Chron. Eugub. refert. Hæc Jacobillus in Bibl. Umbriæ p. 260.

Thomas Fich, Canonicus regularis & Subprior Eccleſiæ cathedralis S. Trinitatis Dublinii, ſcripſit *de rebus Eccleſiæ ſuæ*, qui *liber albus* dicitur, fortaſſe & *Necrologium*, quia character libri MS. illud ævum indicat: obiit Ann. 1517. Waræus de Scriptoribus Hiberniæ pag. 81.

Thomas de Firmo, a patria ſic dictus, ord. Prædicatorum, Concilio Piſano A. 1409. adfuit, Magiſter ordinis, poſt Nuncius Apoſtolicus Joannis XXIII. obiit A. 1413. Ejus ſunt *Sex literæ encyclicæ e Capitulis generalibus, quibus præfuit, pro more ſcriptæ, Regulæ Fratrum & Sororum de pœnitentia B. Dominici*. Jac. Quetif de Scriptoribus ordinis Prædicatorum Tomo I. p. 747. Altamura p. 153.

Thomas Florentinus, vide *Thomas de Garbo*, pag. 253.

Tho-

omas de Fonte, Senensis, Ord. Præ-
orum, Confessor S. Catharinæ Se-
; circa A. 1389. scripsit *Singularia*
ira, quæ in Beata illa virgine ex-
atur, ex quibus alii Scriptores vi-
lius profecerunt. Jac. Quetif de
toribus Ord. Prædicatorum Tom.
696.

omas de Forcellis, Legatus Acade-
Parisinæ ad Concilium Basiliense,
Oratio ad Concilium dictum exstat
bl. monasterii Heilsbronnensis, te-
atalogo Hockeriano p. 116. * Le-
homas de Corcellis. Ab ea quam
othecarius noster hic indicat, di-
m credo orationem ab eodem Tho-
dictam Bituris in Concilio Ann.
ex Gallis Episcopis coacto, quam
in Cod. MS. Bibliothecæ Cæsar.
obonensi Jur. Can. 68. pag. 303.
ı hæc verba præcedunt: *A. D.*
postquam coram Rege Franciæ &
torum in Bituris congregatorum pro-
nes tam ex parte Conc. Basiliensis,
D. Papæ Eugenii factæ fuissent, &
ratum quod Rex ipse authoritatem
iæ defendere vellet per Regem re-
m extitisset, unus ex oratoribus D.
Episcopus Dignensis in præsentia
prælatorum, & cæterorum Princi-
non tamen Regis, plurima contra
itatem supremam generalium Conci-
ı exposuisset, ad quam pro parte S.
ii per organum Thome de Concellis
heologiæ Doctoris unius ex ambiato-
S. Concilii Basiliensis prædicti ex-
esponsum, ut juxta sequitur.
striss. Principes &c. *Incumbit nobis*

mas Formaglinus, Bononiensis,
circa An. 1319. Scripsit *Lecturas*
gestum Vetus & Codicem, nec non
ones. Bumaldi Minerval Bono-
: p. 220. Orlandi Notitia Scripto-
Bononiensium p. 253.

mas Fremont, seu *de Frigido Mon-*
de supra *Beverlacensis*.

mas Fulginas, tertii Ordinis S.
isci, miraculis & prophetia cla-
ætate incerta, scripsit metrice
Ruinas multarum civitatum Italiæ & tri-
bulationum Ecclesiæ, antequam eveni-
rent. Waddingus de scriptoribus Ord.
Minorum p. 324.

Thomas Fyle, vide *Thomas Lyld*.

Thomas Gallus, Abbas S. Andreæ
Vercellensis, Ord. Cisterciensis, patria
Pedemontanus, ex familia Galla oriun-
dus: præceptor fuit S. Antonii de Pa-
dua, obiit A. 1246. Scripsit *Comment.*
in Dionysium Areopagitam Expositionem
s. Paraphrasin in Canticum Canticorum:
quæ opera nondum sunt edita. Plura
dabit Andreas Rossottus in Syllabo Scri-
ptorum Pedemontii p. 1. * Expositio
ejus in Canticum Canticorum publicam
lucem aspexit Parisiis An. 1521. typis
Ascesianis. Obiit vero A. 1246. ut ex
ejus epitaphio, quod legitur in ædibus
S. Andræe Vercellensis discimus. En
versus:

Bis tres viginti currebant mille ducenti
Anni, cum Thomas obiit Venerabilis
Abbas.
Primitus istius templi summeque peri-
tus
Artibus in cunctis liberalibus atque
magister
In hierarchia; nunc arca clauditur i-
sta;
Quam celebri fama vegetavit pagina
sacra.

Titulus operis ejus in S. Dionysium
hic notatur in Cod. 656. Bibliothecæ
Athenæi Taurinensis: *Tractatus de diffe-*
rentia mundanæ Theologiæ, atque divinæ,
& demonstrationibus eorum.

Thomas de Garbo, Dini filius, Flo-
rentinus, Medicus & Vir Consularis
circa A. 1340. scripsit *Summam Medi-*
cinalem cum tractatibus duobus de adje-
ctione humidi radicalis, & de reductione
medicinarum ad actum. Venet. 1521.
1529. fol. Tractatus posterior extat
cum Libellis De Dosibus, Patav. 1556.
8. 1579. 4. Lugd. 1584. 8. *Expositio-*
nem super Cap. III. Canonis Fen. XXV.
Avicennæ de Generatione Embryonis. Ve-
net. 1502. fol. *Comment. in Libros Ga-*
leni de febrium differentiis, Parif. 4.
Lugd.

Lugd. 1514. 4. Confer Symphorianum Champerium de scriptoribus Medicis, Trithemium de script. Eccl. cap. 613. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum p. 164. Mercklini Lindenium renovatum pag. 1018. * Medici hujus doctissimi de natura fœtus duæ sunt commentationes, altera brevior, diffusior vero altera, quas ambas simul habeo excusas in fol. Venetis typis Ann. 1500. Harum postrema quamquam sub Dini nomine excusa est ibidem & ab aliis Gentili de Perusio tribuitur, editionis tamen illius curator Bassianus Politus Medicinæ Doctor in literis huic ipsi editioni præmissis Thomæ Garbo vindicat. Est etiam ejusdem Thomæ summa medicinalis cum tractatibus hic a Bibliothecario nostro indicatis eodem pariter A. 1500. ibidem excusa.

Thomas Gascoigne, Anglus, nobili genere natus, Cancellarius Academiæ Oxoniensis, claruit A. 1460. Ejus sunt *Sermones in Evangelia*, *Veritates ex scripturis*, *Dictionarium Theologicum*, *Vita S. Hieronymi*, *Septem flumina Babylonis*, *Lectiones ordinariæ*. Balæus Centur. VIII. 22. Pitseus c. 852. Lelandus c. 526.

Ex Dictionario Theologico hæc verba notatu digna adfert Usserius de Scripturis & Sacris vernaculis pag. 164. *Thomas Arundel, Cantuariensis Archiepiscopus, sic lingua percussus erat, ut nec deglutire, nec loqui aliquot dies ante mortem suam potuerit, divitis epulonis exemplo, & sic tandem obiit. Atque tunc multi fieri putabant, quia verbum alligasset, ne suo tempore prædicaretur.*

Thomas de S. Gervasio, Nobilis Brixiensis, Ord. Prædicatorum Ann. 1365. Scripsit *Acta Sanctorum Sacri Ordinis Prædicatorum: Vitam S. Dominici, S. Petri Martyris, & S. Thomæ Aquinatis*. Leonardo Cozzando Libraria Bresciana p. 297.

Thomas Graius, testante Briano Twyno lib. 3. de antiquit. Academiæ Oxoniensis p. 277. auctor est Chronici, quod inscribitur *Scala mundi*. Vossius de Histor. Latinis lib. III. pag. 725. ibi Sandius.

Thomas Gualensis, vide infra *Walleis*.

Thomas Guichardus, Rhodius, J. U. D. Magistri Ordinis Hierosolymitani Orator ad Clementem VII. *Orationem* habuit, in qua Rhodiorum expugnationis & deditionis a. 1522. factæ Summa continetur, Romæ excusam 1523. & 1524. 4. Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 585.

Thomas Gulpherammus, Patritius & Judex Cremonensis circa a. 1340. scripsit *de sepulturis Illustrium virorum Cremonensium*, & *de memoria locali*. Arisi Cremona literata tom. I. p. 163.

Thomas de Hales, sive *Halensis*, Anglus, Ordinis S. Francisci, Doctor Sorbonicus, circa a. 1340. Scripsit *de beata Virgine*, *Sermones Dominicales*, *Disputationes Scholasticas*. Balæus Centur. V. 49. Pitseus c. 523. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 324.

Thomas de Hanneia, Grammaticus Anglus, in patria & Tolosæ docuit, & *de quatuor Grammaticæ partibus* scripsit circa a. 1360. Balæus Centur. XIII. 90. Pitseus c. 584.

Thomas Hasilvvodus, Canonicus regularis S. Augustini in monasterio de Leidis in Cantia circa a. 1320. reliquit *Chronicon compendiarium*. Balæus Cent. V. 20. Pitseus c. 483.

Thomas de Hasselbach, vide supra lib. VIII. pag. 193.

Thomas Hibernicus, alias *Palmeranus* s. *Palmerstonensis*, in agro Kildariensi natus, Doctor Sorbonicus aliquando docuit, mortuus in monasterio Aquilæ regni Neapolitani a. 1269. Ejus prostant *Manipulus florum*, sive *Flores omnium doctorum*, *qui super sacris literis scripserunt*, Placent. 1483. folio. Venet. 1492. 1550. Paris. 1556. Lugd. 1555. 1567. & alibi pluries.

Inedita sunt *de Christiana religione*, *de illusionibus dæmonum*, *de tentatione diaboli*, *de remediis vitiorum*.

Balæus Centur. XIV. 89. Waræus de scriptor. Hiberniæ p. 60. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum t. I. p. 744.

/illotus eum Franciscanis adscri-
Athenis sodal. Franciscani p. 333.
nas de Hilleia, patria Suffolcen-
ırmelitanus in cœnobio Gippesv-
, Theologiæ Doctor Cantabri-
, ibi & Brugis eandem docuit,
'ithi cognomen adeptus. Vixit a.
& scripsit *in Apocalypsin Joannis*,
ia Sacræ Scripturæ loca, *Quæstiones*
gicas, *Introductiones ad Lecturam*
elandus c. 357. Balæus Cent. IV.
tseus cap. 421.
nas Hispellas, Ord. Minorum,
: A. 1270. *Vitam B. Andreæ de*
'is, Hispellatis, magistri sui, qui
ncisci discipulus fuit. Eam Joan-
Targurinis JC. Hispellas, Bartoli
ılus Ann. 1358. in compendium re-
. Waddingi Ann. Ord. Minorum
I. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 260.
nas Holingham, vide *Thomas Elm-*

nas Januensis de Valcrano, re-
t Chrysostomi homilias in Mat-
ı, editionem antiquissimam, &
ionem adjecit. Eam in Bibliotheca
terii Farfensis vidit Mabillonius, &
rat hoc in Itinere Italico p. 147.
mas de Illeia, vide *Hilleia*.
mas Jorsius, sive *Joyce*.
mas Ismaelita, Ordinis S. Brigit-
cœnobio prope Richemundam ad
fim, quod vocatur *Sion*, circa
ı 1430. Edidit *Speculum humilita-*
Collectiones miraculorum. Balæus
r. VII. 82. Pitseus c. 797.
mas de Kempis, vide supra lib.
215.
mas de Laa, monachus Mellicen-
ıjus *Epistola de statu monasterii sui*
1452. data exstat in Codice Di-
tico Pezii & Hueberi part. III.
).
mas Langfordus, Essexiensis, Or-
Prædicatorum Theologiæ Doctor,
A. 1320. Scripsit *Chronicon uni-*
:, *Commentarium sive Postillam su-*
b, *Sermones* & *Varias Disputatio-*
Balæus Cent. V. 15. Pitseus c. 476.
mas Langleius, Ordinis S. Bene-
dicti monachus in Hulnensi Comitatus Nortfolcensis cœnobio A. 1430. Scripsit *Epigrammata*, & *de variandis carminibus*. Balæus Cent. XI. 43. Pitseus cap. 802.

Thomas Lauingham, Philosophus Anglus, scripsit *Supplementum in libros Physicorum*, forte Aristotelis. Pitseus Append. Cent. IV. 62.

Thomas Leirmant vel *Ersiletonus*, natione Scotus, edidit *rhythmica quædam*, & ob id *Rhythmicus* apud Anglos cognominatus est. Vixit An. 1286. Gesnerus.

Thomas Leontinus, vide supra *Thomas Agni*.

Thomas Lexoviensis, vide *Basinus*.

Thomas Lilus, vide infra *Lyld*.

Thomas Linacer; Anglus, Cantabrigiensis, studia in patria cœpta Florentiæ Demetrio Chalcondylæ & Angelo Politiano ductoribus prosecutus, & a Laurentio Mediceo humanissime exceptus est, postea Romæ Bibliothecas invisit, & Hermolao Barbaro familiariter usus est. In patriam redux Arturo Principi, Henrici VII. filio præceptor datus est. Post Medicinæ Doctor & Professor Oxonii factus, in aulam revocatus, Archiatri partes sustinuit. A. 1515. beneficio Ecclesiastico & Sacerdotii dignitate mactus est: obiit A. 1524. ætat. 64. Notatu dignum est, quod de eo narrat Jo. Checus in libro de pronunciatione Linguæ Græcæ: *In Ciceronis convitio Linacer mihi perinde placere debet, atque in eo, quod, cum provecta admodum inclinataque ætate esset, homo studiis morbisque fractus, & morti vicinus, cum Sacerdos esset, jam tum novum Testamentum primo in manus cepisse, & ex eo aliquot Matthæi capita perlegisse fertur. Et quum quintum, sextum, septimumque percurrisset, abjecto, quantum potuit, totis viribus libro, jurasse, aut hoc non fuisse Evangelium, aut nos non esse Christianos*.

Scripta ejus nota sunt sequentia:

1. *Grammatica rudimenta*, Mariæ principi Regiæ dedicata. Paris. 1533. 1543. per

per Rob. Steph. 1538. 1540. 4. 1556. 8. Basil. 1542. Ex Anglico latine vertit Ge. Buchananus.

2. *De emendata structura Latini sermonis*. Lond. 1524. 4. Parif. 1528. 1533. 1536. 4. Basil. 1530. 4. 1543. 8. Col. 1539. Parif. 1543. 4. Lugd. 1541. Venet. Ald. 1557. 8. Lipf. 1591. 8. Dedicatus fuit liber Mariæ principi regiæ, post Reginæ.

3. *Epistolæ ad diversos*.

4. *Carmina*.

5. *Sphæram Procli latine vertit*, editam. Witteb. 1538. 8. Hunc librum Henrico VII. Regi dedicaverat, quia vero adulator aliquis ipsi indicaverat, librum jam Latine conversum esse, quamvis satis misere, Rex munus aspernatus est, & implacabili in Linacrum odio exarsit. Erasmus Epist. XXVI. 14.

6. *Aristotelis meteora*.

7. Multa Galeni Latine vertit *de temperamentis*, *de sanitate tuenda*, *de inæquali intemperie*, *Methodum medendi*, *de naturalibus facultatibus*, *de pulsuum usu*. Parif. per Simonem Colinæum, 1530. fol. *de inæquali intemperie* seorsim, Basil. 1539. 8.

Confer de eo Balæum Centur. VIII. 65. Pitseum c. 925. Bælii Dictionarium.

Thomas Lirer, Ranckvvillensis, vixit A. 1200. & *omnium superioris Alamanniæ Comitum & Baronum origines* scripsit, quas tamen multis fabulis inquinavit. Vide Goldastum sub finem Tomi II. rerum Alemannicarum. *Chronicon Suecicorum* (rectius *Suevico*) *Germanicum* Ulmæ 1486. impressum memorat Maittaire Tomo I. p. 479.

Thomas Lombardus, Ord. Prædicatorum, Inquisitor Pedemontanus, tempore Schismatis creatus Cardinalis, scripsit *Sermones*, qui Toleti in cœnobio S. Marci asservantur. Possevinus Tomo II. Apparatus p. 489.

Thomas Lovaniensis, vide *Cantipratanus*.

Thomas Lumbæus, vel *Lombe*, Anglus, Carmelitanus in conventu Linnensi, Theologiæ Doctor & Professor Oxoniensis, obiit A. 1390. Scripsit *Lecturas in Sacram Scripturam*, *super Magistrum Sententiarum*, *Determinationes Theologiæ*, *Quæstiones ordinarias*, *de incarnatione Verbi*, *Sermones*, *contra Lolhardos & VViclefitas*. Trithemius de scriptor. Eccles. c. 663. Lelandus cap. 562. Balæus Centur. VI. 91. Pitseus c. 685. Petri Lucii Bibl. Carmelitana p. 79.

Thomas Lyld, a Balæo corrupte *Lyle*, aliis *File*, dictus, Anglus, Ord. Prædicatorum, Magister Cantabrigiensis, Avenione a Clemente VII. Ann. 1344. Episcopus Eliensis constitutus, obiit A. 1361. Scripsit *Quæstiones Theologicas*, *Sermones de tempore & Sanctis*. Balæus Centur. VI. 26. Pitseus c. 586. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 649. Altamura p. 139. 491.

Thomas Mailorius, ex Mailor, urbe Cambriæ, oriundus, vixit Ann. 1490. descripsit *Acta Arturi Regis*, & *de mensa ejus rotunda*. Pitseus c. 894.

Thomas Maldonus, a patria sic dictus, ubi inter Carmelitanos versatus est, & dignitatem Prioris consecutus circa annum 1404. Ejus sunt *Introitus Bibliorum*, *Lectura in Genesin*, *Lectiones in Psalmos*, *Sermones*, *Collationes solemnes*, *super Magistrum Sententiarum*, *Determinationes Theologiæ*, *Quæstiones ordinariæ*, *Quodlibeta*, *Actus vesperiales*. Lelandus c. 483. Balæus Centur. VII. 27. Pitseus cap. 735. Hipp. Marraccii Bibl. Mariana T. II. p. 412.

Thomas de Malumbris, Cremonensis, JCtus & Senator patriæ circa A. 1350. scripsit *super Infortiatum Volum.* 2. *super Instituta regulas faciliores*, *de modo bene vivendi*. Arisii Cremona literata T. I. p. 168.

Thomas de Manfredis, Cremonensis, JCtus & Judex patriæ circa annum 1364. scripsit *Consultationes in utroque jure*. Arisii Cremona literata T. I. p. 121.

Thomas Maurigniacensis Abbas, vixit tem-

ibus S. Bernardi. Exstat *Episto-* ad hunc scripta in Miscellaneis i lib. IV. pag. 459. in qua i- consulit, quid sibi faciendum ıui a Legato Apostolico sede sua ıs esset. Duæ allæ exstant in ico Abbatiæ Maurigriacensis. Li- ibl. Chartraine p. 51.

nas Martanus, Spoletinus, Co- ;alli Cedulis, Ampliator Ann. castri Collis Marchionis in agro .no, & nepos Thomæ de Mar- qui Anno 1360. fuit Senator Scripsit *Historiam Spoletinorum* ɪnis *sub Pirro Tartari Tomacelli Spoleti Rectore & arcis præ-* ab A. 1436. usque ad A. 1441. ɫt Spoleti, exemplum fuit penes acobillum, cui hæc debentur ex Jmbriæ p. 260.

nas Medicus, patricius Venetus, *Fabellam Epiroticam*, impressam Gesnerus.

nas de Mediolano, a patria & ıtu Ord. Prædicatorum, ubi ver- ſt, ita dictus, Mathematicus in- :irca A. 1510. Scripsit *Epitomam ortionibus motuum*. Jac. Quetif de ɪribus Ord. Prædicatorum T. II. Altamura p. 228. * Scripsit et- · *sphera*, sicut & *de Re Mecha-* ɪuscula, Quæ M-Sa. in Cœno- Mariæ Gratiarum Mediolani ser- :statur Argelatus in Biblioth. Me-

nas Messanensis, vide supra *Tho-* *Caloria*.

nas Mieres, Gerundensis, JCtus, ɪso V. Regi Aragoniæ a consi- regiique patrimonii in Catalonia atus fischalis, circa A. 1439. scri- *ɔparatum super constitutionibus cu- generalium Cataloniæ*, Barcinone & 1610. fol. impressum. Nic. .us Bibl. Hispana Vet. X. 5. n. 289.

ɪas, *Monumetensis* monachus Be- nus, circa A. 1160. scripsit *Vi-* ' *miracula Guilhelmi pueri & mar-* quem Judæi Norvici cruci adfi- . Lelandus c. 288. Balæus Cent. II. 94. Pitseus c. 222.

Thomas de la Moor, sive *Morus*. Vide supra lib. XII. p. 89.

Thomas Murnarus, Argentinensis, Ord. Minorum, Cracoviæ, Francofurti ad Mœnum, Friburgi in Brisgoia, Treveris & Argentorati versatus est, ubique nugas egit, ubique cum viris doctis rixas excitavit, præcipue cum Sebastiano Brant & Jacobo Wimphelingio. In Lutherum quoque strinxit calamum, sed parum ab ipso responsi tulit. Ingenium ex scriptis cognosces, ex quibus hæc mihi nota sunt:

Invectiva contra Astrologos, Serenissimo Romanorum Regi Maximiliano piissimo, contra fœderatos, quos vulgo Suitenses nuncupamus, interitum prædicentes. Argent. 1499. 4.

Tractatus de pythonico quæstu, (non *spiritu*, ut scribit Waddingus) Friburgi, 1499. *De pythonico contractu* inscribitur in opere, quod Malleus maleficarum vocatur, T. II.

Reliqua Waddingus memorat de scriptoribus Ord. Minorum p. 325. *Chartiludium in Instituta Justiniani*, quod in tabellas redactum impressum est Venetiis, *de Sacerdotio Novi Testamenti* & alia quædam Germanice scripta, *die Narren-Beschvverung*, *die Schelmenzunft*, *der Gret Mullerin Jartag*: inter quos etiam est liber notus *der Eulenspiegel*: id quod ipsi objicit liber vernaculus: *Ayn schoner dialogus und straffred von dem Schulthayss von gayssdorf &c.* Waddingus etiam ipsi tribuit *Tractatum contra viros mulierosos*, prænotatum, *Patrum stultorum Geuthma*. Ne vero quis frustra quærat, quid sit illud *Geuthma*, notandum est, vocem esse Germanicam, a Waddingo, qui linguam nostram non calluit, ita depravatam. Titulus libri in Becmani Catalogo Bibl. Francofurto-Viadrinæ p. 205. sic habet: *Gauchmat zu Strafe allen vveibisch chen Mannen*, Basil. 1519. 4.

Thomas Nacci, idem est, qui supra *Thomas Antonii*; id nomen autem ab avo assumsit.

Thomas Nerius, Florentinus, Ord. Præd. vir pius, scripsit librum eruditum *pro doctrina* Fr. Hieronymi Savonarolæ circa A. 1512. Hæc Vinc. Maria Fontana de Provincia Romana Ord. Præd. p. 380.

Thomas Netter, vide infra *Waldensis*.

Thomas Nevvmarket, sive *de Novo foro*, a patria sic dictus, Anglus, Rhetor & Poeta circa Ann. 1410. Scripsit *Compendium Rhetorices*, *de arte dictandi*, *Expositionem Computi Dionysii*, *Tractatum de Sphæra* (sive potius, *in Sphæram*) *Sacrobosci*, *Conciones*, *Epistolas*, *Carmina*. Balæus Centur. VII. 60. Pitseus c. 756.

Thomas Nortonus, Bristolensis, Chymicus circa A. 1477. scripsit *de lapide Philosophico*, *Epitomen Alchymiæ*, & *de transmutatione metallorum*. Balæus Cent. XI. 66. Pitseus p. 876.

Thomas Norvvodus, Anglus, Ordinis Prædicatorum, A. 1320. commentatus est *in Epistolam ad Romanos* & *Magistrum Sententiarum*. Pitseus c. 479. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. pag. 531. Altamura pag. 99.

Thomas Ocleffus vel *Hocleffus*, Anglus, claris parentibus ortus, Galfredi Chauceri discipulus, Poeseos cultor, Berengarii & Wiclefi sectator circa A. 1410. Scripsit partim Latino, partim Anglico sermone *de cœlesti Jerusalem*, *Planctum proprium*, *de quodam Jonatha*, *de regimine principis*, *Dialogum ad amicum*, *de quadam Imperatrice*, *de arte moriendi*. Balæus Centur. VII. 40. Pitseus c. 747.

Thomas Otterburnus, Anglus Franciscanus, quem ad a. 1411. referunt. Ejus sunt *Historia rerum Anglicarum*, *de successione Comitum Northumbriæ*, & *Opuscula*. Balæus Cent. VII. 55. Pitseus c. 761. Lelandus c. 394. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 326. *Historia Anglica* ab origine gentis usque ad Eduardum IV. cum Joanne a Whethamstade, edita est a Thoma Hearne, Lond. 1733. 8. * Si Thomas iste Anglia genitus est, & in ordine Minorum meruit profecto alius est a F. Thoma Ochsenbrunner Basileensi Ordinis FF. Prædicatorum, qui scripsit libellum de ætatibus Populi Romani, quem edidit Romæ an. 1493. in 4. direxitque Paulo de Campo Fregoso titu. S. Sixti Card. Genuensi.

Thomas Palmeranus, vide supra *Hibernicus*.

Thomas Palmerus, monachus Dominicanus, Conventus Londinensis Prior, & Theologiæ Doctor, circa a. 1410. Opera ejus sunt, *super unione facienda*, *de originali peccato*, *de adoratione imaginum*, *de veneratione Sanctorum*, *de peregrinatione*, *de indulgentiis*. Balæus Cent. VII. 47. Pitseus c. 761. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 753. Altamura p. 500.

Thomas Parpalia, (non Parapalia, ut apud Gesnerum legitur) Taurinensis, Condominus Roviliasci, J. U. D. in Academia patria Juris Civilis Lector, circa a. 1500. scripsit *Præludia feudalia*, *in Rubric. 2. ff. vet. si certum petatur*, *l. si quis nec causam*, *in Quint. tit. Codic. lib. 1. de Sacros. Eccles. l. placet*, & *de Transact. l. si quis*, *in 1. Infort. tit. solut. matrimon. Repetitionem in 2. part. ff. novi*, *tit. de verbor. obligat.* quæ Taurini impressa sunt. Andr. Rossotti Syllabus Scriptorum Pedemontii p. 541.

Thomas Penket, Anglus monachus Augustinianus in cœnobio Warringtonensi, sectator Joannis Scoti, Oxonii & Patavii per aliquod tempus Theologiam docuit, in patriam redux Ordinis sui per Angliam & Hiberniam Provincialis, obiit a. 1487. Ejus sunt *Annotationes in Augustinum*, *in Magistrum Sententiarum*, *in Metaphysicam Aristotelis*, *Placita Theologica*, *Lectiones in Scotum*, *de arte sermocinandi*, *Elucidationes naturalium*, *Summa dialectices &c.* Edidit quoque & emendavit Jo. Duns in IV. libros sententiarum, Venet. 1481. per Jo. de Colonia & Nic. Jenson, & 1474 per

Albertum de Stendal. Lelandus c. Balæus Centur. VIII. 47. Pitſeus c. Phil. Elſſii Encomiaſticon Augu- ınum p. 662. Gandolfus de ducen- ĉriptoribus Auguſtinianis p. 340.
ɔomas Penzelo, Widenſis: Ejus *Mo- ludendi* impreſſus eſt Lipſiæ 1507. :. Thanner. Geſnerus.
ɩomas de Perſenia. Vide ſupra *Tomas rcienſis*.
ɩomas Peverellus, vel *Piperellus*, Suf- nſis, Carmelitanus, Theologiæ Do- Oxonienſis, a. 1397. Epiſcopus ·ienſis, a. 1398. Landavenſis, & 1407. Wigornienſis, obiit a. 1417. Mart. Balæus, qui initium a Cal. deducit, ponit a. 1418. Edidit *lìones Theologiæ*, *Sermones ſolennes*, *ʾrdinationes ſui cleri*. Lelandus c. Balæus Centur. VII. 49. Pitſeus 9. Waræus de ſcriptor. Hiberniæ ɩ7.
ɯomas Piperata ſ. *de Storletis*, Bono- is, Jureconſultus, ſcripſit librum *ma* typis excuſum, & *Quæſtiones*. ıldi Minerval Bononienſe p. 221.
omas Pontanus, Italus, patria Sa- ıenſis, ſec. XV. *Epiſtolæ* ejus duæ ıtur in Martene & Durand. Col- ampliſſ. III. p. 723. 739.
omas Pontius, Ord. S. Benedicti .chus Cantuariæ in cœnobio S. Au- ıi, & poſt Abbas, vixit a. 1330. *clara Dei viſione* Tractatum reli- Lelandus c. 344. Balæus Centur. ʃ. Pitſeus c. 500.
ɔmas Prondolus, Ferrarienſis, pri- in patria Canon. & Vicar. deinde .epiſcopus Ravennenſis, interfuit ılıis Conſtantienſi, Ferrarienſi & ɔtino, defunctus a. 1445. ſcripſit *·ium Ravennatenſe*, quod in Bibl. ana MS. ſupereſt. Auguſtinus Su- s de viris illuſtribus Ferrarienſi- . 13.
mas Radburnus, Rob. Gerius ma- *Radburnum*, Anglus, Theologiæ ·r Oxonienſis, poſt Archidiaconus Sudberienſis tandem Epiſcopus Mene- venſis, vixit a. 1419. Ejus notum eſt *Chronicon* & *Epiſtolæ ad diverſos*, præ- cipue Thomam Waldenſem. Pitſeus c. 771. Voſſius eum cum ſequenti confu- dit, de Hiſtor. Latinis p. 559. 636.

Thomas Radburnus junior, Ordinis S. Benedicti monachus cœnobii Hidenſis in ſuburbio Wintonienſi ſiti. Scripſit circa a. 1480. *De rebus Gidenſis mona- ſterii*, *Hiſtoriam Epiſcopatus Wintonienſis*, *Breviarium Chronicorum*, a Bruto uſque ad a. 18. Henrici II. quod eſt Londini in Bibliotheca Cottoniana; Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. pag. 637. & *Hiſtoriam majorem:* quam auctori ſuo reſtituit, & reſectis alienis, edendam curavit Henr. Whartonus Angl. Sacræ tom. I. p. 179. *Minoris* præfatio- nem, ibid. p. 287. Pitſeus c. 879. Plu- ra Rob. Gerius Append. ad Caveum p. 104.

Thomas Radcliffus, Leiceſtrienſis, in patria monachus Ord. Eremitarum S. Auguſtini, Theologiæ Doctor & Epi- ſcopus, circa a. 1370. Scripſit *Pro in- troitu Sententiarum*, *Lecturas Scholaſticas*, *Conciones ad vulgum*. Balæus Centur. VI. 14. Pitſeus c. 621. Phil. Elſſii En- comiaſticon Auguſtinianum p. 663.

Thomas Radinus, *Todiſchus* dictus, patria Placentinus, ord. Dominicani Theologus ſubtiliſſimus, Poeta, Philo- ſophus & Orator eximius, &, quod mireris, αὐτοδίδακτος. Claruit a. 1510. Scripſit ad Maximilianum Imp. Librum *de Pulchritudine animæ*, quem *Callipſy- chian* vocavit, Mediol. 1511. alium, cui titulus, *Abyſſus ſideralis*. Pariſ. 1514. 4. *Orationem contra Lutherum*, Lipſ. 1510. 4. (*a*) & alteram *contra Melan- chthonem* Romæ 1522. 4. Hæc Warto- nus Append. ad Caveum p. 161. cui adde Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. II. p. 73. Poſſevi- num tomo II. Apparatus p. 490. Alta- mura Bibl. Domin. p. 233.

Thomas de Raymundis, JCtus & Ju- dex

(a) Lutherus hanc orationem non Radino, ſed tribuerat, utpote qui noſtrum tunc non- dum noverat. Adde *unſchuldige Nachrichten* 1720. pag. 195. 196.

dex patriæ a. 1488. Hierosolymitanum iter suscepit & obiit a. 1510. scripsit *Carmina contra hypocritas* & *Peregrinationem ad loca sancta*. Arisii Cremona literata tom. I. p. 399.

Thomas Ringstedus, Anglus, Dominicanus, Theologiæ Doctor & Professor Cantabrigiensis, peragrata Gallia & Italia Pœnitentiarius Pontificis, in patriam redux a. 1357. Episc. Bangorensis, obiit a. 1370. Scripsit *Glossas super Psalterium*, *Postillam in Parabolas Salomonis*, *super Magistrum Sententiarum*, *Placita Theologiæ* &c. Lelandus c. 413. Balæus Centur. VI. 43. Pitseus c. 627. Idem in Append. Centur. III. c. 91. *Richardum* quendam *Ringstedum* nobis adfert, verum id nominis corruptum fuit ex *Rich.* pro quo legerunt *Fr. Th.* Adde Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 652. Altamura p. 99.

Thomas Ringstedus junior, Jurium Doctor, apud Mildenhamum in Comitatu Suffolcensi Vicarius, claruit a. 1440. Reliquit *Glossas in Epistolas & Evangelia totius anni*, *Sermones de tempore & Sanctis*, *de Commemorationibus*. Balæus Centur. VII. 92. Pitseus c. 817.

Thomas Rodelius, monachus Igniacensis, Scripsit *Vitam B. Petri Monoculi*, *Abbatis Claraevallensis*, quam publicavit Henriquez in Fasciculo Sanctorum ord. Cisterciensis. Car. de Visch Bibl. Scriptorum ord. Cisterciensis p. 312.

Thomas Rubettius, Ordinis Cisterciensis., circa a. 1151. claruit, & literis comprehendit *Decreta Synodalia*, nec non *Vitam B. Walleni* sive *Waltheni*, prout refert. Car. de Visch Bibl. Cisterc. p. 312. & Dempsterus Hist. Scot. a. 1087. Hæc Hallervordius spicil. ad Vossium.

Thomas Rudburnus, vide supra *Radburnus*.

Thomas Sandalius, Scotus, monachus Cisterciensis in Kentire, post Abbas cœnobii quod Sandal vel Sandalium dicitur, circa a. 1257. Scripsit *super Magistrum Sententiarum*, *de Baptismo*, & *Quæstiones controversas*. Car. de Visch l. c.

Thomas, Episcopus *Sareptanus*, ordinis Præmonstratensis & Medicus Wratislaviensis, scripsit circa a. 1360. *Practicam medicinalem Tractatum de febribus*. Uterque liber MS. est in Bibl. Academiæ Lipsiensis Paullina, teste Catalogo Felleriano p. 271.

Thomas Sarisburiensis, Theologus Anglus, scripsit *de arte prædicandi*. Pitseus Append. Cent. IV. 65.

Thomas Scaravellus, Insuber Vercellensis, Ord. Prædicatorum in conventu Salutiensi, interfuit Concilio Basiliensi, & *Volumen Sermonum* reliquit. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tom. I. p. 795. Rossotti Syllabus Scriptorum Pedemontii p. 542.

Thomas Schifaldus, Siculus, Lilybæi natus, Ord. Prædicatorum, Orator, Theologus, Poeta, qui literas humaniores in Siciliam intulit & auxit, Alphonso quoque Regi charus, circa a. 1495. Scripsit *Vitam B. Petri Hieremiæ Panormitani Ord. Prædic.* quam edidit Octavius Cajetanus in vitis Sanctorum Siculorum tom. II. p. 254. & Antverpienses in Actis Sanctorum tom. I. Martii p. 294. sed sine auctoris nomine, quem suppleverunt Jo. Bapt. de Franchis in indice auctorum, quibus usus est in vita B. Petri scribenda, & Hier. Ragusa in Elogiis Siculorum. *De viris illustribus Ord. Prædicatorum*, *Commentaria in Psalmos*. *De adventu Caroli VIII. regis Francorum Neapolim*, *Artem Poeticam*, *Comment. in Horatium*, *Juvenalem & Persium*. Vide Jac. Quetif. de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 882. Ant. Mongitore Bibl. Siculam tom. II. p. 262. 263. Hier. Ragusa Elogia Siculorum p. 290.

Thomas Scropus, nobilissima familia ortus ex oppido Bradley, monachus Benedictinus, postea Carmelitanus in cœnobio Norvvicensi, duriorem vitam agens. A. 1446. factus est Episcopus Dromorensis in Hibernia, & a Papa ad Rhodienses missus fuit. Reversus cum

pa-

n cum Hibernis colere non posset, iato Præsulatu Episcopi Norvvi-; Vicarius generalis obiit a. 1491. ·sit *De Carmelitarum institutione*, *'ogum Sanctorum ejusdem ordinis*, *'endium historiarum & jurium*, *Ser-; de decem præceptis*, *de privilegiis ficum*, *de sua legatione ad Rhodios*. ›s quoque decem *Phil. Riloti Ca-i de peculiaribus Carmelitarum gestis* nglicum sermonem convertit. Le-ıs c. 584. Balæus Centur. VIII. ?itseus c. 896. Waræus de scripto-Hiberniæ p. 133. Petri Lucii Biheca Carmelitana p. 79.

ıomas de Senis, vid. *Thomas An-.* * Alterum ab hoc Tho-puto esse Thomam Antonii Se-:m natum anno circiter 1350. cu-st contestatio *de Sanctitate B. Ca-ıæ* vulgata ex parte a P. Martene ›llectione Monum. Tom. VI. Inte-vero servat MS. Bibliotheca SS. ıis & Pauli Veneta Dominicano-. Laboravit etiam una cum P. Barmæo Dominici in conficiendo *li-seu tractatu de origine seu ortu*, *at-›rocessu status Fratrum & Sororum 'œnitentia S. Dominici in civitate iarum*: quod opus MS. servatur in n Bibliotheca teste P. de Rubeis omment. de rebus Congregationis cobi Salmorii cap. II. §. 3. Idem vir doctissimus ibidem admonet de *reformatione*, quod Raimundo 'ineis Magistro Generali Ordinis ıcatorum nondum editum adscri-a Fontana in Theatro Ordinis ıcatorum idem forte esse opus cum iori, excerpta enim quædam ex ı Fontana adducta in eodem tra-de statu Fratrum, & sororum :otidem verbis recurrunt. Obiisse ı hunc post annum 1422. idem :or affirmat cap. III. §. 6.

›mas Schavestenus, Franciscanus iensis, seculo incerto, scripsit *Cur-moralem* & *Collectanea in Lucam*. ıdus c. 403.

Thomas, *Spalatensis* patria, natus a. 1200. primum ibid. Canonicus, post Archidiaconus, obiit a. 1268. Condidit *Historiam Salonitanam*, sive Pontificum Salonitanorum, atque Spalatensium, quam J. Lucius sub finem operis de regno Dalmatiæ p. 310. edidit, & annotationibus. illustravit.

Thomas Sperman, Anglus, ord. Prædicatorum, circa a. 1310. Scripsit *Comm. in Genesin*, *in Epistolam ad Hebræos & Jacobi*, *Quæstiones disputatas*. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 511.

Thomas Sprottus, Norvvicensis, monachus Benedictinus Cantuariæ in cœnobio S. Augustini. Scripsit *Historiam Cantuariensem* & *Abbatum sui cœnobii Vitam & res gestas*, circa a. 1274. *Chronica ab Orbe condito ad a. C.* 1339. edidit una cum aliis Thomas Hearne, Oxon. 1719. 8. (*a*) Lelandus c. 287. Balæus Centur. IV. 42. Pitseus c. 394. Usus est eo Guilielmus Thorne, de quo supra lib. VII. p. 169. & Jo. Jocelinus: vide Catal. MSS. Bibl. Tenisonianæ p. 10.

Thomas Squarzaficus, Genuensis, mandante Senatu Legum publicarum Volumen a. 1450. correxit. Hæc Oldoinus in Athenæo Ligustico p. 520.

Thomas Stacius, Mathematicus Cantabrigiensis, Collegii regalis alumnus, Astrologus insignis circa a. 1440. reliquit *Judicia revolutionum*. Balæus Centur. XI. 49. Pitseus c. 815.

Thomas Staucham, Anglus, ord. SS. Trinitatis redemtionis captivor. circa a. 1340. scripsit *de salutatione Angelica* lib. I. ut testatur Petrus Lopez de Altuna in Chronica generali ordinis prædicti lib. 4. Hæc Hippol. Marraccius in Bibl. Mariana tomo II. p. 415. Fortasse confunditur cum sequenti.

Thomas Straveshavv, vel *Straveshan*, ord. S. Francisci monachus Bristoliensis, vixit a. 1346. Ab eo conscripta sunt *in D. Lucam Collectanea*, *de salutatione Angelica*, *de excellentia nominis Jesu*,

(*a*) Acta Eruditorum 1722. p. 107. Bibl. Angloise tomo VI. p. 277.

ſu, *Tabula Doctorum univerſalis*, *in Lecturam Guilhelmi de Wara*, *in Delamarum contra Thomam*, *in Lecturam Roberti Canton*, *Curſum moralem* &c. Balæus Centur. V. 73. Pitſeus c. 545. Waddingus de ſcriptoribus ordinis Minorum p. 327. Marraccius l. c.

Thomas Stubbs, ſive *Stobæus*, Eboracenſis, monachus Dominicanus & Theologiæ Doctor. Scripſit *Chronicon Archiepiſcoporum Eboracenſium* ab initio uſque ad a. 1373. quod exſtat in Scriptoribus Anglicis Tvvyſdeni p. 1685. & in Wharthoni Anglia Sacra t. II. p. 1685. Reliqua ſunt inedita: Officium *de nomine Jeſu & de B. Anna*, *in Revelationes Brigittæ*, *de perfectione vitæ ſolitariæ*, *de ſtatutis Eccleſiæ*, *ſ. Scutum Eccleſiæ*, *Contra Statutorum impugnatores*, *de ſtipendiis, quæ prædicationibus debentur*, *de pœnis peregrinationis hujus vitæ* &c. Lelandus c. 324. Balæus VI. 36. Pitſeus c. 634. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 671. Altamura p. 225.

Thomas Stureienſis, Anglus monachus Auguſtinianus & Nuncius Apoſtolicus, vixit a. 1370. Ejus ſunt *Moralitates in Apocalypſin*, *de Sacramentis*, *Declamationes*, *de utroque ſeculo Prognoſticon*, *Exceptiones Philoſophorum*. Balæus Centur. VI. 33. Pitſeus c. 624. Phil. Elſſii Encomiaſticon Auguſtinianum p. 659. Gandolfus de ducentis Auguſtinianis Scriptoribus p. 342.

Thomas Sutton, aliis *Svetonius*, vel *de Svetonia*, Anglus Dominicanus & Doctor Sorbonicus circa a. 1290. Scripſit *Commentarios in Pſalmum*, *in quædam Ariſtotelis & Thomæ*, *Summam Theologiæ*, *Quodlibeta de relatione*, *de unitate formarum* &c. Lelandus c. 305. Balæus Centur. IV. 69. Pitſeus c. 424. Jac. Quetif l. c. p. 464. Altamura p. 48.

Thomas de Templo, ſocius S. Dominici creditur, ſed recentior eſt, ſcripſit librum *de miraculis & Roſario B. Virginis*, *& de prædicatione illius facta per S. Dominicum*, & obiit a. 1260. Nic. Antonius Bibl. Hiſpana Vet. VIII. 4. n. 120. Altamura p. 56. Jac. Quetif l. c. p. 472. Acta Sanctorum tomo I. Auguſti p. 361. 362.

Thomas Teuto, vide ſupra *Theodericus de Friburgo*.

Thomas de Toledo, Dominicanus provinciæ Caſtellanæ, S. T. Magiſter, claruit circa a. 1470. *Indices* confecit in Summam S. Thomæ, Jac. de Voragine & Jo. a S. Geminiano Sermones, quædam Nicolai Lyrani & alia. Scripſit ſuper *Quodlibeta D. Thomæ*, *Mariale*, & *de laudibus portæ Paradiſi*, (h. e. Mariæ.) Nic. Antonius Bibl. Hiſpana Vet. X. 12. n. 643. Quetif l. c. p. 846. Altamura p. 195. & 519. Hipp. Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 417.

Thomas Tomaſſinus, Venetus, ord. Prædicatorum, Theologiæ Magiſter, Prior provincialis Lombardiæ inferioris, a. 1410. Epiſcopus Æmonienſis, (vulgo *Città nova* in Iſtria) a. 1420. Polenſis, a. 1423. Urbinatenſis, a. 1424. Tragurienſis, tandem a. 1435. Feltrenſis & Belunenſis, obiit a. 1447. Scripſit *de diviniſſimo corporis Chriſti Sacramento Carmen heroicum*, & *Sermones de Sanctis*. Quetif l. c. p. 806. Ughellus Italia Sacra tomo V. col. 193. ubi de Epiſcopis Bellunenſibus. Jac. Alberici Catalogus Scriptorum Venetorum p. 83. Altamura p. 168. * Præter Epiſcopatus illos, quos geſſiſſe Tomaſſinum Bibliothecarius narrat, obtinuiſſe etiam adminiſtrationem civitatum Forilivii, Imolæ, & Cerviæ demandatam ſibi ab Eugenio IV. anno 1443. conſtat. Inſuper anno 1435. translatus fuit ad cathedram Recanatenſem, & Maceratenſem. Obiit anno 1446. die 24. Maji. Vide P. De Rubeis in comm. de Rebus Congregat. B. Jacobi Salmonii cap. IV. §. 7.

Thomas de Torquemada, a patria, Caſtellæ veteris oppido, ſic dictus, Dominicanus in cœnobio Pinciano, Prior conventus Segobienſis, Catholicis Regibus a confeſſionibus, ipſiſque auctor fuit, ut Judæos ex Hiſpania ejicerent: tan-

m Inquisitor generalis, obiit a. 16. Kal. Oct. Auctor est *Directoro Magistratu & munere Inquisito-* & *variorum Statutorum ordinis*. Antonius Bibl. Hispana Vet. X. i. 846. Jac. Quetif de Scriptoribus Prædicatorum tomo I. p. 192. Possus tomo II. Apparatus p. 492. Alra Bibl. Dominicana p. 524.

omas de Trentaquatris, nobili fa- . Bononiæ natus, ord. Prædicato- , qui de Bibliotheca conventus sui i optime meritus est, obiit a. 1444. *rmones de tempore*, *de Sanctis*, & *ragesimales* reliquit. Quetif l. c. p. Toppii Bibl. Neapolitana p. 300. mura p. 513.

omas de Tuderto, scripsit *Artem cinandi*. Gesnerus.

omas, monachus Cisterciensis B. æ de *Valcellis* in Cameracesio, scri- *Expositionem in Cantica Canticorum*. de Visch p. 312. Exstat in Bibl. ısterii Elnonensis. Ant. Sanderi Belgica MSS. I. p. 45.

omas Varoye, Scotus, Præpositus ıvaliæ, circa a. 1390. Scripsit *de burnensi prælio*, *Odas & Rhythmos*. as Cent. XIV. 55. & ex eo Vosde Histor. Lat. p. 801. Ge. Mazie de Scotis eruditis vol. I. p.

omas Vasco, vide supra *Gascoigne*.

omas Vercellensis, natione Gallus & or Parisinus, Canonicus S. Victo- demum primus Abbas monasterii ndreæ Vercellis, obiit a. 1226. sit *Extractiones* (h. e. Compen-) *librorum Dionysii Areopagitæ*, in as *per annos viginti* elaborasse se ter, quæ cum Operibus Dionysii Ar- 1503. Colon. apud Quentelium . fol. editæ sunt. *Commentarium rrchicum in Cantica Canticorum* edi- lern. Pez in Thesauro noviss. Anecrum tomo II. part. 1. pag. 501. que non ex merito *elegantissimum rorsus divinum opus* vocat, quum inconditum & absurdum sit fabu- ierarchicas textui sacro admiscere. *Tractatum de septem fructibus contemplationis* ipse citat Comment. in Cantica p. 659. Cæterum laudanda est diligentia Cel. Pezii in illis, quæ ad hunc auctorem, huc usque satis obscurum, pertinent, extricandis, cui adde Oudinum tomo III. p. 9. * Discipulum habuit S. Antonium de Padua. Hunc enim esse Abbatem illum S. Andreæ de Vercellis, cujus proprio nomine suppresso meminit Author libri de miraculis ejusdem Sancti insertis in actis SS. ad diem XIII. Junii. Idem vero scriptor affirmat ab eodem Abbate non solum commentarium digestum in libros S. Dionysii; sed libros ipsos pariter e Græco in latinum vertisse. En verba ejusdem scriptoris: *Accesserunt ad Abbatem S. Andreæ de Vercellis, qui tunc inter omnes Theologos excellentior habebatur, qui & libros B. Dionysii noviter ex Græco transtulerat in latinum, & pulcherrime commentatus est*. Vivebat author iste post obitum B. Antonii parum.

Thomas de Vio, a patria, arce regni Neapolitani ad mare Tyrrhenum sita, dictus, natus a. 1469. ord. Prædicatorum in conventu Cajetano, unde *Cajetani* cognomen, a. 1491. Lector artium Patavii, post Magister Theologiæ Brixiæ, Ticini & Romæ docuit, a. 1517. Cardinalis titulo S Sixti, varia cœtus sui negotia gessit & a. 1534. obiit. Opera ejus prodiere sat multa, & quidem

I. Philosophica.

Comment. in D. Thomam de ente & essentia, Patav. sine anno, Lugd. 1541. 1581. & alibi: *in libros posteriorum Analyticorum Aristotelis*, Lugd. 1578. 8. *in prædicabilia Porphyrii & prædicamenta Aristotelis*, ibid. *in tres libros de anima*, Romæ, Venet. 1496. fol. Paris. 1539. fol.

II. Theologica.

1. *Commentarii in Summam S. Thomæ*, prodierunt cum ipsa Summa Lugd. 1540. & 1541. fol. Vol. IV. ibid. 1552. seorsim ibid. 1558. 8. In sequenti Romana 1570. quædam resecta sunt, juben-

bente Pio V. quod & in posterioribus servatum fuit.

2. *Peccatorum summula ordine alphabetico*, Rom. 1525. Venet. 1525. 8. Parif. 1526. 1530. 8. Lugd. 1550. 1565. 8.

3. *Commentarii in totam fere Scripturam Sacram*, post varias editiones conjunctim prodierunt Venet. 1531. 2. Vol. Lugd. 1639. fol. tom. V.

4. *Tractatus speciales* de variis materiis numero LXXX. prodierunt Lugd. 1581. Antverp. 1612. fol. tribus voluminibus, quorum autem recensum brevitas nostra non patitur.

III. Inedita.

Commentarii in octo libros Physicorum Aristotelis, in libros de cœlo & mundo, in secundum Periherminias, in quatuor libros Sententiarum, Quæstiones de sensu agente, Epistolæ tres encyclicæ ad totum ordinem, Acta Legationis suæ Germanicæ & Hungaricæ, Epistolæ plures ad Leonem X.

Plura de eo habent Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tom. II. p. 14. Possevinus tomo II. Apparatus p. 493. seqq. Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini tom. I. lib. III. p. 302. Altamura Bibl. Dominicana p. 258. seqq. Oldoini Athenæum Romanum p. 631. Hippolyti Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 419. 420. * Inter Cajetani opuscula junctim edita nequaquam extare puto brevem ejus commentatiunculam in quæstione *num fas sit Principes absolvere in sacramentali confessione. qui per apros, cervos &c. subditis inferunt damna, nisi desistant & damnis satisfaciant.* Opusculum istud editum est Coloniæ an. 1518. atque ab eo scriptum ibidem legitur cum generalem Magistrum ordinis sui ageret Romæ anno 1514. die 2. Maji; tunc vero prodire typis datum est data facultate *a Reverendo P. Silvestro de Pierio Ord. Prædicatorum Romæ sacri Palatii magistro, & sacrarum literarum professore divinissimo*. Hanc Cardinalis Cajetani scriptam lucubrationem anonymus quidam vulgavit.

Thomas de Vio, Papiensis, JCtus, ni fallor, Brixiensis, scripsit *de Cambiis*, & *Montibus pietatis*, quæ opuscula extant in Oceano Juris tomo V. fol. 192. 195.

Thomas Ugolini, Umber, Iguvii (hodie Eugubio) natus, ord. Prædicatorum Theol. Magister, ad partes septentrionales & orientales Inquisitor a Nicolao V. a. 1447. delegatus, scripsit *de solitudine monastica*. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tom. I. p. 808. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 261.

Thomas de Viglevano, Insuber, ord. Prædicatorum circa a. 1500. scripsit *Sermones*, *Compendium Juris Canonici*, & *Summam de contractibus*, *confessariis utilem*. Quetif l. c. p. 895. Altamura p. 235.

Thomas de Vintona, vide *Thomas Sutton*.

Thomas Virlejus, Theologus Anglus, ætatis incertæ, scripsit *Commentarium in omnes D. Pauli Epistolas*. Balæus Centur. X. 96. Pitseus Append. Cent. IV. 67. Lelandus c. 371. Fortassis idem est, quem Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tom. I. p. 731. *Thomam de Virduno* dicit, cuique sec. XV. tribuit.

Thomas de Utino, ord. Prædicatorum circa a. 1483. scripsit *Summam de casibus conscientiæ*, *seu de dubiis per totam Quadragesimam*. Quetif. l. c. p. 865. Altamura p. 208.

Thomas Netterus, *Waldensis*, a vico Walden in agro Essexiensi, Magister Oxoniensis, Carmelita Londinensis, ordinis sui Provincialis, intimus & a Confessionibus Regis, missus est a. 1409. ad Concilium Pisanum, a. 1415. ad Concilium Constantiense, a. 1419. ad Regem Poloniæ & Ordinis Teutonici Magistrum, obiit Rothomagi Regem secutus a. 1430. Exstat ejus *Doctrinale Antiquitatum fidei Ecclesiæ Catholicæ*, adversus Wiclefitas & Hussitas, impressum Parif. 1532. fol. Salmanticæ 1556. fol. & cum brevibus elucidationibus Jo. Bapt. Rubei, Venet. 1571. fol. Inedita sunt longe plura, *Comment. in varios li-*

Biblicos, *in Magistrum Sententia-* *Defensorium pacis*, *Sermones coram* *ad clerum Oxoniensem*, *in funere* , *Fasciculus Zizaniorum Wicleffi*, *nsa in Concilio Pisano*, *ad clerum* *lem Concilio*, *Orat. ad Cæsarem Si-* *ndum*, *ad Concilium Constantiense*, *las CLXIV. Gravamina fratrum con-* *xonienses*, *in varios libros Aristote-* *&c.* Trithemius de scriptor. Eccl. 7. Lelandus c. 532. Balæus Cent. 84. Pitseus c. 797. Whartonus in nd. ad Caveum p. 75. Petri Lucii Carmelitana p. 79. 80.

omas Walleis, alias *Guallensis* & *cus* dictus, Cambro-Britannus, Do-canus & Theologiæ Doctor Oxo-is, Joannem XXII. Pont. Max. ntem hæreseos accusavit, ob id incula conjectus, sed paullo post itus. Vixit a. 1330. Scripta ejus memorantur: *Comment. in plures* *Biblicos*, *in Augustinum de civitate* *in Magistrum Sententiarum*, *de sta-* *imarum post mortem*, *de videndo fa-* *Dei post resurrectionem*, *de theoria* *rte prædicandi*, *contra Iconoclastas*, *mporibus in potestate patris*, *Mora-* *ones in Ovidium*, *de formis veterum* *um* &c. Solent fere opera ejus & næ Jorsii, hujus item & Thomæ inatis confundi. Confer Lelandum 45. Trithemium c. *696*. Balæum ur. V. 35. Pitseum c. 504. Whar-m Append. ad Caveum p. 21. Jac. if de Scriptoribus ord. Prædicato-tomo I. p. 597. Ambr. ab Alta-a p. 147. Oldoini Athenæum Ro-. p. *626*. Oudinum tomo III. p. * Quæstio est anceps num huic, seu rto Holcoti Anglo tribuenda sit *tio in Proverbia Salomonis*, quam utriusque simul nomine vulgavit nsius Parisiis 1510. quo in Præfa-e profitetur agnoscere se in toto opere vultum Vallesii; quare pu-ex indulgentia quadam Holcoti no-præfigi. Sed Ludovicus Valleoleti II. testatur Holcotum scripsisse *val-* *tabiliter super omnes libros sapientia-* *les*; quod non dixit de Vallensio. Vide Lambeker Biblioth. Antiq. civic. Vindobon. pag. 41.

Thomas Walsingham, a patria sic dictus, oppido Norfolcensis districtus, monachus & Præcentor in cœnobio S. Albani circa a. 1440. Scripsit *Hypodigma Neustriæ* a sec. VII. usque ad a. 1416. quod habetur in Scriptoribus Britannicis Camdeni p. 409. edit. Francof. item *Chronicon breve* ab anno 1273. 1422. ibid. p. 37. Inedita sunt *Auctarium Polychronici* Ranulfi Higdeni, & *Gesta Henrici VI.* Balæus Centur. VII. 88. Pitseus c. 8*16*. Whartonus Append. ad Caveum p. 98. Oudinus tomo III. p. 2423.

Thomas Wicke, ord. S. Augustini Canonicus regularis in cœnobio Osney juxta Oxonium, circa a. 1290. Ejus sunt *Chronica compendiosa*, quod alias *Chronicon Salisburgensis monasterii* vocatur, tomo II. Scriptorum Anglicor. Thomæ Gale p. 21. habetur: *Catalogus Abbatum Osniensium*, Carmina, *Increpatio gulæ* & *Commendationes vini*. Balæus Centur. IV. 72. Pitseus c. 425. Ejus etiam esse creditur, ait Oudinus tomo III. p. *946*. *Indiculus vasorum & supellectilis sacræ monasterii de Osneya*, quem Galeus tomo II. Scriptorum Anglicorum edidit. Idem Pitseus in Append. *Thomam Wicket* memorat, qui *Chronicon Angliæ* scripserit, forte ab hoc nostro non distinguendum.

Thomas Wigenhalus, monachus Præmonstratensis in cœnobio Dieramensi Comitatus Norfolcensis a. 1470. Scripsit *Historiam cœnobii sui*, & *Miracula B. Virginis in eodem loco*. Lelandus c. 434. Balæus Cent. VIII. 41. Pitseus c. *866*. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. *910*. Male Ambr. ab Altamura p. 344. a. 1570. vixisse asserit.

Thomas Wikingham, Carmelita Norvicensis, Coloniæ literis operam dedit, nil nisi *Sermones* scripsit. Vixit autem a. 1372. Balæus Cent. XIII. 88. Pitseus c. *632*.

Thomas Wilton, Jurium Doctor, Decanus Paullinus & Cancellarius Londinensis fuisse creditur circa a. 1470. Scripsit *contra Mendicantes*, *Visitationem Cleri* & *Petitiones Orationis Dominicæ*. Balæus Cent. VIII. 32. Pitseus c. 864.

Thomas Winchecumbus, Wigorniensis, monachus Benedictinus Eueshamensis, ætatis incertæ, dedit *Chronica sui cœnobii*. Balæus Cent. X. 92. Pitseus Append. Cent. IV. 69.

Thomas Winchelseus, Anglus, monachus, nescio cujus ætatis, scripsit *Quodlibeta*, *Comment. in Logicam Aristotelis*, & *Sermones*. Lelandus c. 319.

Thomas Winterton, Lincolniensis, Eremita S. Augustini in cœnobio Stanfordiensi, Theologiæ Doctor Oxoniensis, & ordinis sui Provincialis circa a. 1392. Scripsit *super assertione Eucharistiæ lib. I. Absolutionem contra Confessionem Wicleffi*, *Disputationes Theologicas* & *Sermones*. Lelandus c. 468. Pitseus c. 673. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 664.

Thomas Wodbrigius, Historicus incertæ ætatis, scripsit *de rebus Anglicis*. Pitseus Append. Cent. IV. 70.

Thomas Wolphius, junior, Decretorum Professor Argentinensis, in litteris humanioribus non ineruditus, obiit Romæ a. 1509. ætatis 34. Scripsit *Expositionem in Psalm. XIV.* Domine quis habitabit, Argent. 1508. *Epistola* ad Jacobum Wimphelingum cum Adolescentia Mantuani impressa est. *Chronicon* quoque *de rebus gestis urbis Argentoratensis* scribere aggressus est, teste Jac. Wimphelingio in Catalogo Episcop. Argent. p. 123. *Disputatio de nomine imperatorio* edita est cum Vita Catonis & Aurelio Victore, Argent. per Jo. Prus, 1504. 4. Gesnerus. * Juvat hic adscribere epitaphium viri hujus docti a Beato Rhenano Selestatino conditum, quod legi impressum in veteri editione vitæ Joannis Geileri Cæsaremontani ab eodem Rhenano scriptæ.

D. O. M.

Thomæ Volphio juniori
Pontificis jurisperito
Priscæ elegantiæ, facundiæque
Studiosissimo
Quem tam immatura, quam
Subitaria morte Romæ
Sublatum
Et Quirites & Germani flevere
Amici B. M.
Posuerunt
Vixit ann. XXXIII. mens. IX.
Obiit ann. Salutis M. D. IX.
Exscriptum in ædibus
Schurerianis.

Thomas Wolsæus, Anglus, lanionis filius, Episcopus Lincolniensis, post Dunelmensis ac Wintoniensis, Archiepiscopus Eboracensis Angliæ, Cancellarius, Cardinalis & Pontificis in Angliam Legatus tempore Henrici VIII. sec. XVI. de quo pleni sunt omnes historiarum libri. *Epistolæ* ejus quædam editæ sunt a Martene & Durand Collect. ampliss. III. p. 1269.

Thomas Wright, Anglus, professione Trinitarius Redemptionis Captivorum, in Academia Parisiensi Theologiæ publicus Doctor, quam Academiam instante S. Ludovico Rege, novis legibus scriptis, reparavit, ab Innocentio IV. anno 1244. Pontificatus II. in Concilio Lugdunensi evulgatus Presbyter Cardinalis Titulo S. Crucis in Hierusalem, & Archiepiscopus Tuamensis in Hibernia, doctrina & sanctitate clarus decessit anno 1249. ætatis 66. Kal. Novembris, cum posteris tradidisset *in Canticum Magnificat Commentaria* libris duobus, *in omnes Psalmos Davidicos* libros novem, totidemque *in Epistolam Pauli ad Hebræos*. Libros item novem *in Magistrum Sententiarum*, librum unum *de incarnatione Christi contra Hebræos*, & *Sermonum Adventualium* librum alterum. Hæc Oldoinus in Athenæo Romano p. 634.

Tho-

Thomas de Zacchariis, Cremonensis, Medicinæ, ac Philosophiæ Doctor, linguæ Græcæ, Hebraicæ, Syriacæ, ac Chaldaicæ Professor, obiit octogenarius a. 1368. scripsit *de partu mulierum lib.* 5. *de cœna & prandio lib.* 2. & quædam ad rem medicam pertinentia ex Hebræo transtulit. Arisii Cremona literata tom. I. p. 176.

Thomasellus de Perusio, ord. Prædicatorum circa a. 1285. scripsit *Commentarium in Magistrum Sententiarum*. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tom. I. p. 401. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 261. Oldoini Athenæum Augustum p. 316.

Thomasinus Aribertus, vide supra *Thomas Aribertus*.

Thomasinus de Ferraria, ord. Prædicatorum Theol. Magister circa a. 1390. Ejus sunt hæc: *Thomasina S. Compendium librorum I. II. & III. S. Thomæ in Sententias*, *Sermones Quadragesimales*, impressi Colon. per Jo. Koelhof, 1474. fol. *Sermones de tempore & Sanctis*. Quetif l. c. p. 700. Altamura Bibl. Dominicana pag. 142. Augustinus Superbus de viris illustribus Ferrariensibus p. 25.

Thomasucius e Valle Macinaria juxta Nuceriam, tertii Ordinis S. Francisci, obiit Fulginiæ, miraculis & prophetia celebris d. 15. Sept. 1377. & Beatis accensetur. Præscripsit metrice *Ruinas multarum civitatum Italiæ & tribulationem Ecclesiæ*, antequam evenirent, & postea adimpletas, Fulginiæ a. 1566. & 1627. cum ejus vita impressas. Waddingus de Script. Ord. Minorum. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 261.

Thomellus, vide *Tomellus*.

Thoromachus Episcopus, ex cujus Chronica Græca collectus est liber IV. & VI. Collectionis Historicæ Chronographicæ, tom. II. Ant. Lect. Canisii part. 1. p. 195. Ostendit autem Vir Celeberrimus Jac. Basnagius in observatione prævia p. 151. neminem alium, quam Gregorium Turonensem intelligi. Nam *Toronachus* pro Turonensi sæpius scribere solebant. Quæ vero in Codice Petavii Senatoris Parisiensis sic leguntur: *Excarpsum de Chronica Greg. Thoronaci*; ea Codex, quo usus est Canisius, sic immutavit: *Excerptum de Chronica Græca Thoromachi Episcopi*. Quæ vero hoc libro narrantur, non Græca sunt, sed Occidentalia, & quæ plerumque in Francia contigerunt.

Thuringiæ Landgraviorum historiam dedit Anonymus, quem quidam Erphordiensem, alii Reinhardsbornensem monachum vocant, ab origine gentis usque ad a. 1426. editus a Jo. Pistorio tomo I. rerum Germanicarum p. 908. ex Codice in quibusdam auctiore & emendatiore à Jo. Georgio Eccardo in Historia Genealogica Principum Saxoniæ superioris p. 351.

Nicolaus Marschalcus Thurius. De hoc scripsi Dissertatiunculam a. 1733. Viro Amplissimo, *Jo. Danieli Schadæo*, JCto, novos honores, quum ipse in supremo Provocationum consilio locum obtinuisset, gratulatus. Quia vero observavi, hoc schedion, neque Viro summo, Jo. Alberto Fabricio, neque Viro Illustri, Ernesto Joachim. de Westphalen, qui nuper scriptores Cimbricos & Mecklenburgicos nobis dedit, notum fuisse, quamvis posterior quædam de illo resciville videtur, totum illud hic repetere, & additionibus novis locupletare placet. Ante omnia vero notandum est, me multa debere Bibliothecæ Historicæ Hamburgensi, reliqua propria diligentia adjecisse: in novis vero additamentis quædam Viro Celeb. Jo. Backmeistero debere, qui in Animadversionibus ad Annales Marschalci nostri quædam de vita illius congesserat.

§. 1.

Patria Marschalci & Natales.

Nicolaus igitur Marschalcus patria Thuringus est, id quod expressis verbis probat Equitum suo tempore doctissimus, Ulricus Huttenus, qui Elegiam ad Marschalcum nostrum scribens, Mu-

ſam ſuam ſub finem ſic alloquitur: (*a*)

Hæc ubi tradideris vati, mea Muſa, Thuringo,
Ad mea, reſcripto carmine, tecta redi.

Quod vero perpauci id huc uſque perſpectum habuerunt, cauſſa hæc eſt, quod ipſe Marſchalcus ſe non *Thuringum*, ſed *Thurium* ſcripſit. Nimirum ea labes tunc temporis viros eruditos invaſerat, ut, quæ Teutonica eſſent, contemnerent, & nomina peregrina potius eligerent. Sic Miſnenſes maluerunt eſſe *Myſi*, Saxones *Sacæ*. Eodem modo noſter *Thurium* ſe vocavit, quod nomen populus olim magnæ Græciæ habuit, ut antiquitatis ſe gnarum oſtenderet. Quænam vero ſpeciatim patria ipſius fuerit, huc uſque nondum expiſcari potui. Celebr. Hornius (*b*) eum ex gente Nobilium Marſchallorum, qui olim apud Landgravios Thuringiæ hoc dignitatis genus obtinuerunt, & Goſſerſtadium vicinaſque aliquot villas dudum poſſident, oriundum eſſe tradere videtur. Quum igitur aſſerti ſui rationem nullam adtulerit, rem interea in medio relinquendam eſſe puto, donec certiora dies doceat. Hoc addo, *Nobiliſſimum Thurium* vocari a Conrado Mutiano Rufo, (*c*) quumque illis temporibus tituli non eſſent tam vulgati, ac noſtris, credibile utique eſt, ipſum ortu fuiſſe nobilem.

§. 2.

Erfurti & Witteberga verſatur.

Ad litterarum ſtudia cum animum applicuiſſet, in Erfurtenſi Academia iiſdem incubuit, ubi Spalatinum habuit diſcipulum, *Artiumque Magiſtri* & *Juris Utriuſque Baccalaurei* dignitatem obtinuit. Eo tempore Fridericus Sapiens, Elector Saxoniæ, Academiam novam Wittebergæ condebat, quam ille inter primos decoravit, ſic, ut in albo inſcriptorum nomen ipſius undecimo loco habeatur. (*d*) An ibi Jura docuerit, non ſatis audeo confirmare, quum nec nomen illius inter eos legatur, qui Juris Utriuſque Doctores ibidem renunciati ſunt. Hoc a Marſchalco noſtro edocemur, Fridericum Electorem cum fratre Joanne ſæpius auditoria frequentaſſe: (*e*) id quod rarum eſt in Principibus, & hac occaſione omittendum non erat.

§. 3.

Roſtochii honores publici.

Patria vero ipſi non ſatis faviſſe videtur; quapropter exteris potius, quam patriæ, ſtudia ſua offerre coactus eſt. Docent hoc verba Hutteni, qui ait, ipſum multa alibi mala ſuſtinuiſſe, & demum in terris Megalopolitanis halcyonia inveniſſe. (*f*) Roſtochium enim abiit anno MDVII. a Ducibus Megalopolitanis, Henrico Pacifico & Alberto

(*a*) Edidit Huttenus inter alia *in Vvedegum Lotz & filium ejus Henningum V. Juris Doctorem Gripeſvaldi in Pomerania Querelarum libros duos. Francophordii cis Oderam*, 1510. 4. pl. 13½. Quod opuſculum quum Cl. Burckhardus, ſcriptor Vitæ Huttenianæ, prorſus non viderit, pauca de illo monenda ſunt. Huttenus ex Italia redux a. 1509. in Pomeraniam venit, ubi cum morbo & paupertate conflictabatur. Wedegus Loſſius Coſ. Gryphiſvvaldenſis ipſum recipiebat, & quaſdam pecunias ſubminiſtrabat, ſed indignis præterea modis ipſum tractabat. Huttenus hujus rei impatiens pedibus iter Roſtochium ſuſcipit, ſed non procul ab urbe aberat, quum Loſſiani ſatellites ipſum adgreſſi omnibus, quæ ſecum habebat, ſpoliarunt. Ipſe autem ſic affectus Roſtochium venit, ibique magno cum applauſu docuit. Poſtea vero has Querelas edidit, quæ nihil aliud ſunt, quam Farrago variorum Carminum, ad Patronos & amicos miſſorum, in quibus alia quoque varia, quæ ibi non quæras, inveniuntur.

(*b*) *Horn Sachs. Hand-Bibl.* 1. *Theil* p. 99.

(*c*) Epiſt. XLII. in Tentzelii Suppl. II. hiſt. Gothanæ p. 41.

(*d*) Sennerti Athenæ Witteberg. p. 39.

(*e*) Marſchalcus in præfatione ad Petri Ravennatis Compendium Juris civilis: *Audiunt te (Ravennatem) & D. Pedericus Ro. Imp. Archimarſcalcus: & D. Joannes germanus ejus, principes noſtri Saſſoniæ illuſtriſſimi: ſi quando per otium rei ſuæ publicæ liceat.*

(*f*) Huttenus lib. 1. Querelarum p. 40. ita de Marſchalco:

Utque malis olim tulit ipſe ſimillima noſtris,
Dum leget, in promptu cauſa doloris erit.
Utere ſorte tua, cui nunc fortuna ſecunda eſt:
Quem levat ex longo parta labore quies.
Utque tibi domus eſt, ut blandi muneris uxor,
Ut grave ſub tanto Principe nomen habes,
Dignum illis animum gere &c.

ılchro, evocatus, non quidem, ackmeisterus, ut Jus tam Civile, Canonicum ibidem in Cathedra emica doceret, sed ut Historiam s universalem studiosæ juventuti ret: qnæ per anos XX. post obi- Alberti Krantzii in Academia lau- filuerat. Præterea Ducıbus lauda- t a Consiliis. (*a*) Cancellarii quo- lignitatem laudatus Backmeisterus ribuit, de qua dubitare nollem; ı vero Epitaphium sileat, nullum- liud adsit testimonium, imo, qu- t inferius dicendis constet, Caspa- Schoneichium tunc Cancellarii di- te functum fuisse, cui Epitomen anicam Historiæ Megalopolitanæ ıvit, illam merito in dubium vo- s. In Miscellaneis Rostochiensibus xstat ipsum a. MDX. Rectore M. co Crusemanno in album Rosto- se relatum fuisse, quod etiam di- ackmeisterus, sed ex Querelis Hut- ıis constat, ipsum hoc anno Ro- i jam domum, uxorem & munus sse. Nescio igitur, qui factum sit, m demum apud Academiam no- professus fuerit. Miscellaneis lau- insertum est Scriptum publicum inscribitur *Observantia Lectionum iversitate Rostochiensi* a. 1520. edi- ubi inter *Lectiones* & *exercitatio-* utroque Jure extraordinarias de hæc habentur: *D. Nicolaus Ma- us Thurius utriusque Juris Doctor Hora duodecima convenientem in ju- ili materiam juxta voluntatem stu- m. Et aliis temporibus non occu- elucidabit Hystoriam aquatilium & græce*. Quum Scriptores Me- urgici pauca nobis de illo, præ- ıores litterarios, de quibus paul- :, memoratu digna reliquerint: num Spalatinus, (*c*) discipulus retulit, quod a. MDXXIII. una cum aliis Legatis a Duce Megalopolitano ad Electorem Saxoniæ missus fuerit. Quid vero ibidem peregerit, non additur. Plures legationes memorat Backmeisterus, sed nullius gesta singulatim refert.

§. 4.

Scripta Marschalci.

Plura de scriptis illius proferre possumus, quæ quamvis aliorum scriptis satis celebrata, a paucissimis tamen ob raritatem summam visa sunt: idque partim ob antiquitatem, partim vero quia Rostochiensia suo sumtu imprimi curavit. Habuit enim in ædibus propriis typographum Erfurtensem, Guntherum Winterum, quem ipse aluit, & hoc modo commodum litterarum augere voluit. (*d*) Quæ igitur ex ingenii ipsius monumentis mihi cognita sunt, ea sequenti ordine enumerabo:

1. *Carmina de diva Anna, & de moribus Archigrammateorum, cum commentario Georgii Burcardi Speltini*, h. e. Spalatini: exstant in Collectione Poematum Hesiodi, Lactantii, Ovidii, Ausonii & aliorum, Erphordiæ a. MDI. 4. impressa, cujus contenta jam olim Cel. Fabricio a me transmissa, ab hoc autem primum in Supplemento Bibliothecæ Latinæ, postea vero in ejusdem tomo III. relata sunt. Ipse liber exstat in Bibliotheca Paullina Lipsiensi.

2. *Libellus de Orthographia*. Erphordiæ per Wolfg. Schenck, 1501. 4.

3. *Enchiridion Poetarum*, libri duo. Erfordiæ 1502. 4. Hunc librum nuper in auctione Gothana observavi, sed non vidi. Sunt tamen, qui Spalatino potius, quam Marschalco tribuunt.

Præfatio in Petri Ravennatis Compendium Juris civilis, impressum Albiburgi pridie nonas Septembres, Anno a natali Christiano MDIII. 4. Hunc librum ipse possideo, fortasse primum omnium, qui Wi-

Germanice, pro istorum temporum simpli- se tantum scribit *Sr. Furstlichen Gnaden mer:* in præfatione Chronici rhythmici. ol. Histor. Hamb. tom. II. p. 276.
tuvas von Rostockischen Sachen a. 1739.

(*c*) Spalatinus Annal. tom. II. Mencken. p. 630.

(*d*) *Stiebers MecKleuburgische Historie der GelebrasamKeit* p. 75. 77. *und im leben Hertzogs* Magni p. 20.

Wittebergæ unquam sunt excusi. (*a*) Typi sunt satis nitidi, sed nomen typographi non adparet.

5. *Bericht von dem zu Sternberg* 1491. *vorgelaufenen Juden-Handel. Rost.* 1510. 4. Est narratio de Clerico, qui hostiam consecratam Judæis vendiderat, a quibus pessime accepta, hi vero deinde una cum sacrificulo suppliciis adfecti sunt (*b*) Opusculum illud postea latino sermone edidit, hoc ipsi rubrum præfigens: *Res a Judæis perfidissimis in Monte Stellarum gesta, ad Illustres Principes Henricum & Albertum, germanos, Duces Mecklenburgicos inclitos*. Rost. MDXXII. 4. Nostro tempore illud propter raritatem rursum edidit Jo. Hubnerus Junior, J. U. L. Hamb. MDCCXXX. 4. pl. *6*.

6. *Institutionum Reip. militaris, ac civilis libri IX.* Sub finem hæc leguntur: *Impressum feliciter in celebri urbe Rostochio in ædibus Thuriis Anno a Nat. Christ. MDXV. ad Cal. Maias*. fol. Cl. Bunemannus, hoc opus nuper una cum aliis venum exponens, pretium constituit octo imperialium.

7. *Cebetis Philosophi Thebani de fortunæ instabilitate opus elegantissimum*. Sub finem hæc leguntur: *Impressam Rostochii in ædibus Thuriis ad Calendas Febr. MDXVI*. 4. Continet plagulas IV.

8. *Historia aquatilium*, latine & græce, *Rostochii*, *in ædibus ipsius anno* 1520. *in folio: cum figuris, sed absurdis. Promittit Zoographiam & therion historiam, & ornithographiam, quæ an præstiterit, nescio*. Hæc Gesnerus in Bibliotheca, cui notitiam pleniorem hujus operis, leviter tantum ab aliis tacti, debemus.

9. *Annales Herulorum ac Vandalorum, libri VII. Rost.* 1521. fol. plag. *26*. Hunc librum in Bibliotheca Regia Berolinensi oculis usurpavi, quo tempore Nobilis quidam Megalcpolitanus ipsum manu sua describebat. Sub finem additæ sunt Annotationes quædam Grammaticæ vocum Latinarum & Græcarum, non ubivis occurrentium, quæ non satis versatos remorari poterant, rogatu Valentini Stoientini, Equitis Pomerani, & JCti Gryphisvvaldensis, conscriptæ. Notitiam sufficientem contentorum hujus libri dat Bibliotheca Historica Hamburgensis. (*c*) Typi non sunt admodum elegantes, minoris formæ: græca non satis sese commendant, & accentibus destituuntur. Judicant, qui perlegerunt, Auctorem satis bene scribere, sed ita, ut vitio seculi sui laboret, neque ad hodiernas Historicorum accuratiorum rationes sit exigendus. Postquam hic liber diu inter rarissimos habitus fuit, optime de illo meritus est Vir illustris, quem modo laudavimus, Ernestus Joachimus de Westphalen, Serenissimi Holsatiæ Ducis Cancellarius, qui illum tomo I. Scriptorum Cimbricorum & Megapolensium recudi jussit p. 165. & annotationibus quibusdam illustravit.

Horum Annalium exstat Versio vernacula Eliæ Schedii, quam Vir Illustris ad latus textus Latini poni voluit. Hæc textum Latinum, utpote qui obscuritatem singularem affectavit, ita explicat, ut Lector in eruditione antiqua non satis exercitatus non detineatur.

Quum vero Annales Marschalci ultra annum 1521. non procederent, laudabilem operam suscepit Sebastianus Beckmeisterus, Verbi divini Minister in Ecclesia Travemundensi, qui illos Lingua Latina usque ad a. 1713. continuavit.

(*a*) Alium, qui anno sequente Albiori prodiit, in Bibliotheca Scholæ nostræ Crucianæ conspiciendum, memorat Cl. Beyerus in Epist. de Bibliothecis Dresdensibus.

(*b*) Ex Marschalco sua desumserunt, quotquot deinceps hujus negotii meminerunt, ex quibus præcipue nominandi sunt Dav. Henr. Kœpkenius in fabulosa Megapoli p. 104. seqq. Henr. Ascanius Engelke, diss. de hostia, Sternbergæ a Judæis confossa & cruentata. Lips. 1599. 4. *Dav. Franck's Bericht von der Hostie tzu Sternberg Rost.* 1721. 8. & quos Kœpkenius cum Franckio magno numero citat.

(*c*) Tom. II. p. 261. seqq. Adde *Stiebers Historie der Mecklenb. Gelehrsamkeit* p. 76. 77.

venies operam ejus in Gollectio-
ata p. 339.
s filius Joannes Backmeisterus,
iæ Doctor & Professor Tubin-
nec non Archiater Bado-Durla-
Animadversiones Genealogico-
ılogico-Historicas in hos Anna-
ɔoravit, quæ ibidem locum in
ıllectione invenerunt p. 453.
Chronicon Principum Megapolen-
libri V. rhythmis germanicis.
ibidem p. 561. & antea impres-
ɔn fuerat.
Vitæ Obetritarum cum *Commentariis*
s gestorum Obetritarum, ineditæ hu-
occurrunt tomo II. Operis lau-
p. 1502. ex Codice Bibl. regiæ
ensis descriptæ.
Deflorationes Antiquitatum ab ori-
undi. Rost. 1522. fol. pl. 16. Est
ndium historiæ universalis, cu-
nopsin recensent Hamburgenses,
ui simul observant, ipsum Annio
iensi multum tribuere, & no-
Deflorationum ab ipso quoque peti-
t hoc opus publico reddidit Il-
Westphalius tomo I. Operis lau-
. 1419.
Ein Auszog der Meckelburgischen
ken. Hic titulus est libelli pla-
V. in folio, procul dubio in ædi-
huriis impressi. In altera facie ti-
guntur hæc verba: *Der Meckel-*
hen Chroniken ein Kostbarlicher
k von Doctore Nicolao Marescalco
, deme Erbarn vehesten und gestren-
ern Caspari von Schoeneychen, der
uchtigen hochgebornen Fursten und
, Hern Heinriches, und Hern Al-
Gebruder, Herzogen zu Meckel-
Fursten der Wenden, graven zu
n, der Lande Rhostoch und Star-
Herren, Canczler &c. zvv geschrie-
Hunc libellum ipse possideo.
Epistola ad Spalatinum, Branden-
a. 1505. data edita est a Celeb. Kap-
æf. ad Beehrii Hist. Meclenb. p. 45.

Hamb. Bibl. Hist. pag. 277.
Stiebers MecKlenburgische Kirchen-Historie,
312. 313. Adde judicium illustris Westpha-

§. 5.
Judicia de eo.

Ex his igitur adparet, quid de Marschalco nostro judicandum sit. Certe pro fato istorum temporum fuit non eruditus solum, sed inter majorum gentium jure suo collocandus. Utriusque sane linguæ studiosus fuit, Latine scripsit satis eleganter, Poeticam artem tractavit non infeliciter, Historias legit & ipse quoque scripsit, Jus civile docuit, Principibus suis consilio adfuit. Sic igitur de eo judicant, qui ex æquo judicare didicerunt, qui tamen id simul addunt, veritatem sectantes, Marschalcum nostrum ex istorum temporum conditione dijudicandum esse, quibus studia literarum in Germania post diuturnam barbariem prodire quidem cœperunt, sed plenam messem ostendere nondum potuerunt. Vitium certe seculi erat, quod nonnunquam oratorem potius, quam historicum agit, quod in rebus majoris momenti non satis accuratus fuerit, quod ad Geographos Græcos sæpe numero sine caussa, & tantum eruditionis ostentandæ gratia, provocaverit. (*b*) Huttenus nostro quoque Cosmographiæ studium tribuit, cum Musam suam ad Marschalcum ablegatam sic adloquitur:

Invenies illum placidas tractare sorores,
Invenies gravium volvere scripta virum.
Et jam forte vagas depingit in ordine terras,
Cumque mari silvas, flumina, rura, lacus;
Et gentes, quavis cœli regione repostas,
Totque urbes graphico digerit in radio.

In margine additur: *Marschalcus Cosmographus*. Fortasse Marschalcus tunc privata opera hujusmodi litteris incubuit, aut studiosam juventutem eas docuit: in publicis enim monumentis tale

lii in præfatione, quod cum hoc meo fere in omnibus convenit.

le quid ab ipso præstitum esse non constat.

§. 6.

Mors & Sepultura.

Tandem fato suo functus est Marschalcus noster, & exuviæ ejus templo monasterii Dobberanensis illatæ sunt. Unde, quantum apud Principes suos gratia valuerit, vel ideo conjicimus, quia locus ille sepulturæ ipsorum Principum alias destinatus fuit. Monumentum ipsi sequens poni jussit Henricus Pacificus:

Nicolao Marschalco Thurio, & literarum & linguarum omnium Viro Doctissimo, Jurisprudentia insigniter claro, tanquam bene merito, *Henricus*, Megalopyrgensium Dux, Gratissimus Princeps, monumenta posuit.

Hoc Nicolai habitant Marschalci funera saxo,
Henricus Princeps hæc monumenta dedit.
Henricus Princeps, quo non modo sanctior alter,
Et Megalopyrgos Vandalicosque regit:
Omnia consiliis cum multa pace gubernans,
Doctorum ut semper, sic, Nicolae, tuis.
Hic merito funus tanto sepelivit honore,
Virtuti gratus inclytæ & officiis.

Moritur Rostochii die 12.Jul.1525.(*a*)

Tiberianus, Bæticus, s. Hispanus, hæreticus, sectator Priscilliani, scripsit *Apologeticum*, sed tumescenti sermone. Hieronymus de viris illustribus c. 123. Vixit seculo III. inclinante.

Tiberius Bacillerius, Bononiensis, Philos. & Med. Doctor, Bononiæ, Ferrariæ, Patavii, Papiæ & alibi Philosophiam docuit circa a. 1490. Ejus prodierunt sequentia: *Lectura in tres libros* (Aristotelis) *de anima, & parva naturalia, & libros Averrois de substantia orbis, & in duos libros de generatione & corruptione*, Papiæ 1508. fol. *In octo libros de Physico auditu, & in librum de Cœlo Summa*, ibid. 1509. fol. *In universam Aristotelis & Averrois Dialecticam*. ib. 1512. fol. Bumaldi Minerval Bononiense p. 222. Marchesii monumenta virorum illustrium Galliæ togatæ p. 77.

Ticonius, vel *Tychonius*, Afer, Donatista, qui tamen contra Donatistas scripsit, ut monet Augustinus de doctrina Christ. III. 30. & Epist. 48. al. 93. quo posteriore loco *Narrationem* illius exhibet. *Septem* ejus *Regulæ de explicatione Sacræ Scripturæ* MS. sunt in Bibl. Benedictinorum Florentiæ & S. Victoris Parisiis: Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 416. 1375. impressæ in Orthodoxographis Grynæi & Bibliothecis PP.

Regulæ XII. de concordia Evangelii MS. in Bibl. monasterii B. M. de Becco: Montfaucon p. 1253. Guidonis Ebroicensis, ord. Prædicator. a. 1290. annotationes ad Tichonii regulas memorantur a Sixto Senensi & aliis.

Tidericus Lange. Vide supra lib. XI. p. 242.

Tigernacus, auctor *Annalium Hiberniæ*, quos usque ad a. 1088. perduxit. Eos, & continuationem Anonymi, manuscriptos habuit Waræus, prout ipse testatur de Scriptoribus Hiberniæ p. 51. Adfuerunt quoque in Bibl. Jo. More Episc. Norvicensis, teste Montefalconio in Bibl. MSS. p. 689. & ante hunc in Bibl. Tenisoniana, ubi p. 18. *Tigernanus* scribitur.

Nicolaus Tigrinus, Lucensis, de vita Castrucii Castracani MS. in Bibl. Vaticana, teste Montefalconio p. 86. Vide Nicolaus Tegrimius.

Tilmannus de *Aquisgrano*, vel *Aquensis*, etiam de *alto lapide* dictus, ordinis Carmelitarum Prior provincialis inferioris Germaniæ, docuit Parisiis & Coloniæ circa an. 1360. Scripsit *Super Sententias lib. III. In Evangelium Matthæi Lecturam, Quæstiones disputatas* & *Sermones*. Trithemius de viris illustribus Germaniæ p. 30. de scriptor. Ecclef. c. 636. de script. Carmeliticis p. 79. b. Svvertii Athenæ Belg. p. 606.

Tilmannus Dulmaniensis, Vestphalus, ord.

(*a*) *Stiebers MecKlenb. Hist. der Gelehrs.* p. 77. 78. *Hamb. Bibl.* p. 270.

ord. D. Augustini Canonicus, Drutenhusensis monasterii Priorem vocat Marraccius, Trithemio Præpositus cœnobii D. Christophori in Ravengirsburg. (auf dem Hundsruck) Scripsit volumen de laudibus beatiss. Virginis prænotatum, *Corona Virginis*, item super Domini verbis, *Nisi quis conversus fuerit, sicut parvulus*, Tractationem uberem. Librum *de vinea spirituali*. Alium *de Novitiorum Institutione*. *Parva* quoque *exercitia spiritualia*. Vivebat Eisingreni ann. 1477. Possevinus tomo II. Apparatus p. 497. Trithemius c. 871. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 422.

Timannus Remenerius, Guernensis, scripsit *Libellum regiminis & constructionis*, qui a Jo. Finctio Paulinensi recognitus prodiit Parisiis apud Jo. Gaulthier 1511. 4.

Timo, Præpositus monasterii Kaminatensis in Westphalia circa a. 1239. scripsit *Chronicon monasterii sui*, quod ab Herboldo de Haselhorst continuatum an. 1481. oculis usurpavit Greg. Wittehenne, prout ipse testatur in continuatione Chronici Huxariensis Petri Visselbeccii p. 135.

Timotheus de Totis, Mutiensis, ord. Prædicatorum, sub finem sec. XVI. cætera obscurus. Scripsit *Orationem de funere Rev. Patris ac excellentiss. Doctoris Magistri Ludovici de Ferraria, totius ord. Præd. Procuratoris dignissimi*, sine mentione anni & loci 4. impressam.

Timotheus Veronensis, Canonicus regularis Bononiæ a. 1453. *Epistolam* scripsit, ad singulos Italiæ principes, quos nominatim hortatur, ut suis copiis in Turcam, qui nuper urbe CP. potitus erat, contendant. Exstat tomo III. Codicis diplomatici Pezio-Hueberiani p. 367. 378. *Apologia ad Antianos Parmæ de Stephano monacho non restituendo parti seculari*, & *libri II. in sanctam rusticitatem litteras impugnantem* MSS. adsunt in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon l. c. p. 98. 119. 141. *Epistolas* idem in Indice Auctorum præfixo memorat, sed numeri non respondent.

* *Timotheus Maffejus* Veronensis Archiepiscopus Ragusinus. Plura scripsit, quæ singula enarrat Cl. Scipio Maffejus in suo opere *Verona illustrata*. Sunt vero: *Dialogus*, in quo de Monachorum studiis disquirit, quæ scilicet Monachum deceant. Inscribitur: *In sanctam rusticitatem literas impugnantem*. Dirigitur opus Nicolao V. Pontifici & duobus libris absolvitur. Ejus præfationem Maffejus vulgavit in eodem opere Hortatoriam ad Italiæ principes, cujus hic Bibliothecæ author meminit. *De confessionibus* & *Pœnitentiis*. *Guarinum de obscuritate vocabulorum*. *Ad Nicolaum V. Epistolam*, qua oblatum sibi Mediolanensem Archiepiscopatum deprecatur. Hanc epistolam præfixo nomine Bartholomæi Cotta Can. Later. vulgavit Ughellius tom. IV. pag. 259. sed in MS. codice Strozziano Florentiæ Timotheo vero authori restituitur. In Bossii epistolis ep. 5. laudatur Timothei opusculum ad Alphonsum Aragonium, & in epist. 26. Oratio ejus nescio quæ. Extat denique ejus *in detractores magnificentiæ Cosmi Medices Dialogus*, qui publicam lucem aspexit in Lamii Deliciis Erudit. to. XI.

Tindarus Alphanus, Perusinus, frater Accursii sive Bonacurtii JCti, & pronepos Bartoli, Lector Juris civilis in patria, scripsit Dialogum *de testibus variantibus*, item *de compensationibus*, quæ duo opera inserta sunt Oceano Juris, vol. III. fol. 96. 123. & *de decimis*, proavi quoque Responsa eo ordine, quo nunc habentur, collocavit. Pancirollus de claris Legum interpretibus II. 67. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 258.

* *Dialogus de Testibus variantibus* diu antequam ederetur in Oceano Juris, prodierat loco & anno incertis. Exstat in Bibliotheca Felini, qui sua manu ad oram adnotavit: *Mirabilissimus & optimus*. Opus vero *de compensationibus*, & illud pariter seorsum lucem viderat impressum Senis an. 1493.

Tirechanus, Episcopus Hibernus, S. Ultani discipulus, post medium seculi VII.

VII. ſcripſit *libros II. de rebus geſtis S. Patricii*, quorum hæc eſt inſcriptio: *Tirechan Epiſcopus hæc ſcripſit ex ore, vel libro Ultani Epiſcopi, cujus ipſe alumnus vel diſcipulus fuit*. Suo tempore adhuc MSS. exſtitiſſe teſtatur Waræus de Script. Hiberniæ p. 23. cui hæc debentur. Uſus eodem non ſemel eſt Uſſerius in Antiquitatibus Eccleſiarum Britannicarum, cujus loca congeſſit & exſcripſit Jo. Colganus in Triade Thavmaturga Hiberniæ p. 196. ſqq. Adde Acta Sanctorum Antverpienſia tomo I. Julii p. 631. & Colganum p. 217. 218.

Joannes Tiſſerandus, ord. S. Franciſci, Doctor Theologus, Pariſiis a. 1494. vel ſequenti ordinem mulierum pœnitentium inſtituiſſe dicitur. Scripſit *Acta Berardi de Carbio*, & aliorum quinque martyrum, ord. S. Franciſci, qui a. 1220. in Mauritania occiſi ſunt. Habentur in Actis Sanctorum tomo II. Jan. p. 65.

Titianus, Epiſcopus Tarviſinus, ſeculo incerto. Quamvis enim Ughellus tomo V. Italiæ ſacræ p. 489. ipſum circa a. 400. floruiſſe tradit, tamen hoc certum eſt, Vindemialem a. 484. Collationi Epiſcoporum Catholicorum cum Arianis diſputantium interfuiſſe. Vide Papebrochium tomo II. Junii pag. 180. Scripſit *Vitam Florentii & Vindemialis*, Epiſcoporum ex Africa per Hunericum ejectorum, quæ habetur in Actis Sanctorum tomo I. Maji p. 270.

Titus Caſtritius, Rhetor ſeculi II. de quo vide Bælium in Lexico lit. C.

Titus Livius, *Forojulienſis*, aliis *de Fraloviſiis*, ſive verum nomen ſit, ſive fictum, gratioſus fuit Humfredo, Gloceſtriæ Duci, fratri Henrici V. Scripſit *Vitam Henrici V. Regis Angliæ*, quam cum aliis eo pertinentibus edidit Thomas Hearne, Oxoniæ 1716. 8. Adde Giornale de' Letterati d' Italia tomo XXVIII. p. 400. Ex his emendanda ſunt, quæ Fabricius ſupra de patria perperam poſuerat lib. XI. p. 278. reliqua bene ſe habent.

Titus Veſpaſianus Strozzius, Ferrarienſis, Poeſi & armis a. 1470. claruit. Hercules Eſtenſis Ferrariæ Marchio eo Præceptore uſus eſt, & Profeſſores literarum illum velut Mæcenatem ſuſpexerunt. Varios *Carminum Latinorum* libros ſcripſit: Marcheſii monumenta virorum illuſtrium Galliæ togatæ p. 101.

* *Titus Veſpaſianus Strozius* non Ferrarienſis, ut per errorem hic, ſed Florentinus cum pariter inter Florentinos viros doctos recenſeatur ab Aurelio Marturanenſi Epiſcopo in oratione Funebri in Laurentium Medicem Neapoli habita: hæc enim ille agens de viris doctis Florentinis: *Titum Stroccium in ſcribendis elegis Tibullo, Propertioque parem*. Præceptore Guarino Veronenſi uſum ait, ſimulque ejus in carminibus elegantiam celebrat Janus Pannonius in Panegyrico ejuſdem Guarini hoc terno carmine:

Sed Titus hac ipſa longe perfuſior unda
Seu lituo pugnas, cythara ſeu cantet amores
Intexens Paphiæ laurum Parnaſida myrto.

Tobias, illuſtri familia in Cantia natus, ord. S. Benedicti, Cantabrigiæ Græcam & Latinam linguam docuit, poſt Epiſcopus Roffenſis fuit circa a. 726. Scripſit *Homiliarium* & *Epiſtolas ad diverſos*. Lelandus c. 63. Balæus I. 96. Pitſeus c. 91.

* *Tobias Veronenſis* Sigiſmundi Malateſtæ Poeta, Guarini Veronenſis diſcipulus, ut lego in Panegyrico Guarini a Jano Pannonio carmine adſtricta oratione ſcripto:

Hinc Aganippæo Tobias fonte rigatus.

Scripſit de rebus geſtis a Sigiſmundo Malateſta, quos commentarios ſumme elegantes eſſe ex aliorum relatione ſibi compertum ſcribit Franciſcus Barbarus in ep. 225. ad Phœbum. Hujus operis meminit nemo, ne Cl. quidem Scipio Maffejus in ſua *Verona illuſtrata* p. 2. ubi de Tobia in claſſe Poetarum Latinorum. Eumdem credo Tobiam a Bur-

cujus epistolas *ad Isottam Nogaro-* in MS. Cod. servari ait Maffejus . Ejus pariter est oratio ad Fran- ım Barbarum Veronensem Præto- , quam ex Veronensi Cod. idem fejus laudat ejusque excerpta dat E- entissimus Cardinalis Quirinus *in triba præliminari ad Epistolas Barba-* Ex alio Codice MS. apud eumdem fejum rescimus carmen ab eo scri- m, cui titulus : *Isottæus* ; sunt au- libri tres Elegiarum in laudem I- æ Ariminensis , quos typis editos siis asserit idem Maffejus , sed & to auctiores servari in Cod. Vero- i affirmat , in quo pariter Tobiæ tæ Veronensis nomen legitur, cum editis nullum extet nomen adscri- n . Hunc denique esse censeo To- ı , quem Nestor Dionysius Nova- sis in suo vocabulista inter scripto- , quibus ipse usus est , & sæpe in e illo emendavit, accenset.

mellus, Balduini cognomento Mon- , Flandriæ & Hannoniæ Comitis tarius , scripsit *Historiam Hasno- is monasterii* , ord. S. Benedicti ad pim fluvium in diœcesi Atreba- , a Balduino laudato a. 1070. fun- . Exstat in Edm. Martene & Urs. ınd Thesauro novo Anecdotorum › III. p. 777. Val. Andreas in Bi- ielgica p. 840. cum Svveertio eum ıchum *Elnonensem* vocat , & de ısterii *Elnonensis* fundatione scri- tradit Svveertius in Athenis Bel- p. 695. ipsi quoque tribuit *Vitam uini* , *Insulani Comitis* . Adde Jac. rum in Annal. Flandriæ A. 1070. *omellus Monachus* Hasnoniensis nul- dedit historiam Abbatiæ Elnonen- quamvis id asserit Svveertius hic liothecario productus. Forte enim e MS. Svveertius legerat pro *Has- ısis Elnonensis* oscitatione quadam, exemplo non caret . Hinc factum ovi Chronici author haberetur . ores historiæ literariæ Galliæ T. . p. 146. suspicantur Historiam Abbatiæ Hasnoniensis hiulcam es- se in editis , & forte illi deesse quid- quid excurrit historiæ ab Anno 1070. usque ad obitum Rollandi Abbatis , cujus elogium hic a Tomello legitur , nempe ab A. 1070. usque ad A. 1085.

Tomichus, rerum Aragonensium scri- ptor , qui res cum Gallis gestas ad A. 1390. scripserat . Citari hunc video a Joanne Mariana l. 18. c. 14. non dum ta- men, quod sciam , typis evulgatum . Hæc Andr. Schottus Bibl. Hispan. p. 352.

Tonantius, vide infra , *Vitalis*.

Tormundi , monachi Clarævallensis , sec. XII. *Epistolæ* de Bernardo Sanctis adscripto , exstant T. VI. Opp. Bernar- di p. 1359.

Tortarius , vide *Rodulphus Tortarius*.

Franciscus Toti , Perusinus , ord. Mi- norum , circa A. 1326. jussu Joannis S. Theodori Cardinalis Diaconi scripsit Tra- ctatum *de potestate Ecclesiæ* , qui est in Bibl. Colbertina . Oudinus T. III. p. 880.

Tranquillus Parthenius Andronicus, na- tione Dalmata , in Academia Lipsiensi habuit Orationem *de laudibus Eloquen- tiæ*, quæ ibid. A. 1518. 4. typis excu- sa est . Alia Oratio *contra Turcas ad Germanos* prodiit Augustæ 1518. 4. pl. 3. Viennæ 1541. Lovanium profectus est ad visendum Erasmum . Vide Czv- vittingeri Hungariam litteratam p. 16. Leichium de origine Typographiæ Li- psiensis p. 39.

Trasimundus, vel potius *Traymundus*, non Abbas , sed monachus Claræval- lensis , circa An. 1180. scripsit *Librum de arte dictandi*, collegit quoque *Episto- las Petri* & *Henrici* , Abbatum Claræ- vallensium : inter quas *duæ* ipsius Tra- simundi habentur in Bibl. PP. Cister- ciensi Tomo III. p. 259. & 261. Car. de Visch Bibl. Scriptorum ord. Cister- ciensis p. 313. In Codice Bibl. S. Ger- mani scribitur *Transmundus* . Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1138.

Tribrarchi Mutinensis *Epistola ad Tho- mam*, *cambiatorem Bononiensem*, *ad Bo- nijacobum*, *Patavinum poetam*, *Excusatio ad d. Borsiam Ducem*, *quod carmina sua non sint scripta in bona charta*, *neque mi-*

niata : in Guil. Maerum , pictorem optimum ; Epitaphium in Barthol. de Jacobæis Pado demersum a. 1461. ex MS. Bibl. Juliæ manu Frid. Besselii descripta exstant in Bibl. Regiomontana : teste præfatione ad hujus Besselii Miscellaneorum Philologico-Criticorum Syntagma.

Trifolius Presbyter circa A. 520. scripsit *Epistolam ad Faustum Senatorem contra Joannem Scytham monachum*, editam primum in Conciliis Labbei, postea T. II. Harduini p. 1460.

Tripartita Historia Ecclesiastica vocatur eo, quod ex tribus græcis Scriptoribus, Sozomeno, Socrate & Theodorito, ab Epiphanio Scholastico in latinum translatis, a Cassiodoro collecta & conscripta fuit. Eaque ducitur a temporibus *Constantini M.* usque ad *Theodosium* juniorem, sive ab A. 1306. ad 441. Et olim quidem plus valuit, quam hodie, cum ipsos illos triumviros habemus, nec tantum eorum fontes adire, sed meliorem etiam, quam quæ illius est Epiphanii, versionem legere, & usurpare possumus. Continuata est a Sigeberto Gemblacensi usque ad A. 1113. atque hujus laborem excepit ac persecutus est Robertus, Abbas S. Michaelis de Monte usque ad Ann. 1147. Editio Francof. 1588. fol. in eo præstat prioribus, quod, adhibitis aliquot vetustissimis exemplaribus, a mendis prope infinitis repurgata, narrationibusque anni a nato Christo in margine adjecti sunt. Hæc Jo. Fabricius Bibl. Fabricianæ part. II. p. 413.

Tristanus Caracciolus, Neapolitanus, nobili genere natus circiter An. 1439. privatus vixit usque ad annum fere 1517. Scripta ejus sunt hæc: *Vita Joannæ I. Reginæ Apuliæ, Vita Serzanis Caraccioli magni Seneschalli, Joh. Bapt. Spinelli Cariati Comitis Vita, ad Ferdinandum illius filium : De varietate fortunæ : De inquisitione Epistola : Genealogia Caroli I. Siciliæ regis : De Ferdinando, qui postea Rex Aragonum fuit, ejusque Genealogia : Nobilitatis Neapolitanæ defensio, ad Legatum Reipublicæ Venetæ* : quæ edidit Muratorius S. R. Ital. T. XXII. p. 1. seqq. Sequentia sunt inedita : *Disceptatio quædam priscorum cum junioribus de moribus suorum temporum : Oratio ad Alphonsum juniorem : De inconstantia : De cujusque vanitate in loquendo : Epistola de statu civitatis Neapolis : Plura bene vivendi prȩcepta, ad filium : De funere Ferdinandi I. Epistola : De vita Auctoris pauca quȩdam : Joviani Pontani Vita brevis : Didonis Reginæ Vita : Penelopes castitas & perseverantia ; Quid sit in tot variis artibus junioribus amplectendum : Opusculum ad Marchionem Atellæ : De Sororis obitu : De concordia, & de ineundo conjugio : Ordo servandus a Militibus Hierosolymitanis in electione magni Militiæ Magistri*. Adde Toppii Bibl. Neapolitanam p. 363. & Acta Eruditorum 1733. p. 384.

Tristanus de Sylva, Civitatensis, eques nobilissimus, sub finem sec. XV. *de rebus gestis Ferdinandi Catholici & Isabellæ* scripsisse refertur a Marineo Siculo lib. XX. princ. & Steph. Guiribajo in Compend. historiarum Hispaniæ XVIII. 1. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. X. 16. n. 889.

Nicol. Trivetus, vide supra *Nicolaus*.

Troianus Episcopus Santonensis in Gallia circa A. 540. *Epistola* ejus ad Eumerium Episcopum Namnetensem, *de puero, qui, an baptizatus esset, nesciebat*, occurrit in Conciliis Harduini T. II. p. 1434.

Troilus Malvetius, Bononiensis, J. U. D. Collegiatus circa A. 1446. Scripsit *de Episcopi dignitate, Consilia, Tractatus in materia commendæ beneficiorum*. Reliqua exstant in Oceano Juris, *de Sortibus*, Tomo XI. part. 2. p. 598. (al. edit. Tom. X. fol. 141.) *de Oblationibus*, Tomo XIV. p. 136. *de Sanctorum Canonizatione*, ibid. p. 97. (al. edit. Tomo VI. fol. 179.) Separatim prodiit Bonon. apud Ugonem de Rugeriis 1487. fol. Adde Bumaldi Minerval Bononiense p. 224. * Ex consiliis ejus in beneficiaria extat typis editum sine loco, & anno *Consilium in materia*

Com-

aendæ *Beneficiorum & Tractatus de*

tula, quæ & *Erotis* dicitur, cujus *darum ægritudinum muliebrium ante*, *post partum liber* exstat cum Me- antiquis Venet. apud Aldi filios, fol. p. 71.

mberus, Anglus, regum Northum- m prosapia ortus, primum in ı monachus, deinde in cœnobio ngensi non procul a Richmondo, ; , tandem Episcopus Lichfeldensis A. 700. Scripsisse dicitur *de Offi- Ecclesiasticis*. Lelandus c. 58. Ba- Cent. I. 89. Pitseus c. 78.

sianus Valorius, ab aliis perperam *nus*, *Drusianus* vel *Torrigianus* di- patria Florentinus, Medicus in- , post, quia fortuna curationibus is respondere noluit, ordinem Car- num professus circa A. 1370. scri- *per Avicennæ præfationibus*, & *su- gni* (Arte) *Galeni*. Pocciantii Script. Florentinor. p. 165. Sym- nus Champerius de Script. Medi- eod. Petreji Bibl. Cartusiana pag. Vide infra Turrisanus.

stanus, alii *Turstanus*, Henrici e Regis Sacellanus, post A. 1119. piscopus Eboracensis, deinde mo- s Cisterciensis in cœnobio Fonta- apud Rippon, oppidum agri E- nsis, obiit circa A. 1140. Scri- *origine cœnobii Fontanensis*, *de rimatu ad Calixtum II. Papam*, *Anselmum juniorem*. Pitseus cap. Car. de Visch Bibl. Scriptor. ord. . p. 313. Oudinus Tomo II. p.

rus Trutvetter, a patria vulgo *I- sis* dictus, Theologiæ Licentiatus ralium artium Professor Erfurti, ır. Lutherum albo Academiæ in- , mortuus Ann. 1519. Ab hoc n didicit Lutherus, solis Cano- ibris deberi fidem: quamvis in s a Luthero dissenserit. Ejus no- ii sunt hæc:

na totius Logicæ, Erf. 1501. 4.
ome Logicæ, ibid. 1507. 4.
Breviarium Dialecticum, ibid. 1500. 4.
Opus majus de Logica, quod Nic. Marschalcus Thurius epigrammate ornavit.
Systema Physicum, quæ duo memorat Paulini in Annal. Isenacensibus, a me non visa.

Confer Fabricii Centifolium Lutheri pag. 19. 20. ubi hoc nomen restituendum, quod operæ satis corrupte expresserunt.

Franciscus de Tuderto, vero nomine *Franciscus de Aptis*, patria Tudertinus circa annum 1340. fuit Episcopus Corsiensis, An. 1348. ad Ecclesiam Clusinam translatus, A. 1353. ad Cassinensem, A. 1356. ad Florentinam, tandem R. E. Cardinalis, Avenione moritur peste A. 1361. Scripsit tractatum *de quarta canonica piorum legatorum debita Episcopo*, qui MS. est in Bibl. Colbertina. Reliqua ejus gesta, quæ huc non pertinent, enarrat Oudinus Tomo III. p. 961. Ughelli Italia sacra Tom. I. p. 576. III. p. 149. 641.

Tundalus alias *Tungalus*, Hibernus, patria Casseliensis, vel, ut alii volunt, Corcagensis, A. 1159. in ecstasin raptus *Apparitiones* miras recitavit, vel etiam descripsit, quæ habentur in Joannis Tinmouthensis Sanctilogio MS. Vincentii Beluacensis Speculo Historiali XXVII. 88. in Bibliotheca Vaticana & Oxoniensi. Waræus de Script. Hibern. p. 55. 56. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 79. Cartusianorum ordini adscribit Possevinus, nescio quo jure, hinc de ipso etiam evolvantur Theod. Petreji Bibl. Cartusiana p. 296. Car. Jo. Merotii Theatrum Chronol. Ord. Cartusiensis p. 70.

Tullius Dacus, aliis *Julius*, Ord. Prædicatorum sec. XIV. reliquit *Lecturam super XII. Prophetas minores*, *Tractatum de potentiis animæ*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum T. I. p. 729.

Turcius Rufus Asterius quis fuerit, constat ex adnotatione ad calcem Codicis antiquissimi Georgicorum Virgilii, in

in Bibl. Vaticana occurrentis, quæ sic habet: *Turcius Rufius Apronianus Asterius V. Cl. & illustris ex Comit. Domestic. protect. ex Comit. privat. largit. ex Præfecto Urbis Patricius, & Consul. ordin. legi & distinxi Codicem Fr. Macharii V. Cl. non mei fiducia, sed ejus, cui ad omnia sum devotus arbitrio. XI. Kal. Majas Romæ.* Fuit autem ille Codex scriptus circa tempora Valentis vel Theodosii. Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 318. Idem Carmina Sedulii collegit & edidit, de qua re Barthius Adverf. II. 2. Norisius in Cenotaphio Pisano diss. 4. c. 2. p. 451. s. & editio Sedulii Celleriana p. 10.

Turgotus, Anglus, primum Monachus, post Prior Dunelmensis, tandem An. 1109. Episcopus S. Andreæ in Scotia, obiit A. 1115. Abbatem Wiremuthensem fuisse dicunt Pitseus & Balęus, verum e chronico Forduni Tomo III. p. 500. & 551. ostendi potest, ipsum e Priore factum esse Episcopum. Vitam ejus dedit Simeon Dunelmensis de Gestis regum Anglorum ad annum 1074. Scripsit sermone patrio *Vitam Malcolmi Regis*, *Vitam Margaritæ Reginæ*, & *de Regibus Scotorum;* Latino vero *Annales sui temporis*: ex quibus multas lacinias Joannes Fordunus in Scoti-Chronicon intulit, quas in indice editionis Hearnianæ quilibet evolvere potest, pag. 1578. Tomo V. *Historiam Ecclesiæ Dunelmensis*, quam vulgo Simeoni Dunelmensi tribuunt, ab hoc Simeone, Turgoto nostro surreptam & nomine suo inscriptam, rationibus non contemnendis adducti statuunt, Usserius, Seldenus & alii. Vide Balæum Cent. II. 60. Pitseum c. 178. Seldenum præf. ad Scriptores Anglicos Tvvysdeni pag. 4. 22. seqq. & Opp. Tomo II. p. 1127. Vossium de Historicis Latinis p. 397. ibique Sandium, Dan. Papebrochium in Actis Sanctorum Junii Tomo II. pag. 521.

Turibius, patria Taurinensis, ex nobili familia *de Becutis*, Episcopus Asturicensis in Hispania, circa A. 448. Ejus est *Epistola* ad Idatium & Ceponium, *de Ecclesiarum Hispanicarum statu s. de non recipiendis in auctoritatem fidei apocryphis scripturis, & de secta Priscillianistarum*, edita ab Ambrosio de Morales Hist. Hispan. XI. 26. & Baronio ad A. 447. n. 3. De iisdem Priscillianistis scripsit ad Leonem Papam, cui hic respondet epist. 93. Perquam multa de eo habet Nic. Antonius Bibl. Hispana Vetere III. 4. n. 96. III. cui adde Andreæ Rossotti Syllabum Scriptorum Pedemontii p. 543.

Alius Turibius fuit Episcopus secundus Cenomanensis sec. II. ut ajunt. Vide Gesta Pontificum Cenoman. c. 2. apud Mabillonium Annal. p. 242. & Montfauconii Bibl. Bibl. MSS. p. 8.

S. Turibii monachi Palentini in Hispania circa A. 565. Elogium historicum dedit id. Mabillonius sec. I. Bened. p. 187.

Turrisanus de Turrisanis, aliis *Drusianus*, Florentinus, Medicus Bononiensis, discipulus Thaddæi, claruit Ann. 1343. & Bononiæ octogenarius obiit. Scripsit *Plusquam-Commentum in parvam Artem Galeni* editum Venet. 1504. 1543. 1557. fol. unde *Plusquam-Commentator* dictus est. Mercklini Lindenius renovatus p. 1031. Idem est cum Trusiano de quo supra.

Turpinus, vide supra lib. IX. sub *Joannes Turpinus*, & adde Hist. literariam Galliæ Tom. IV. p. 205. nec non Acta Sanctorum Tom. II. Jan. pag. 875.

Turstanus, vid. supra *Trustanus*.

Tutilo, monachus S. Galli, circa finem seculi IX. cognomine *Itinerarius*, quia sæpius ex monasterio excurrere solitus erat. Post mortem inter Beatos habitus est. De eo vide quædam in Vita Notkeri c. 22. 23. Fuit poeta, pictor & musicus egregius. *Carmina* ejus quædam, inter quæ sunt aliquot *Tropi*, sive Cantica, edidit Canisius Ant. Lect. Tom. II. part. 3. p. 212. seqq. Plura de illo Jodocus Metzlerus de viris illu-

stri-

stribus S. Galli I. 24. Hist. literaire de la France T. V. p. 671.

Tyndarus, JCtus, vide supra *Tindarus*.

Tynna, Scotus, monachus Melrosiensis Ord. Cisterciensis, & Cellarius circa annum 1164. scripsit *Acta S. Walleni Magistri* (Abbatis) *sui*, *de Eleemosyna bono*, & *Sermones Quadragesimales*. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 313.

Typhis Odaxius, Patavinus, sub initium sec. XVI. vixit, Poeta lepidissimus & inventor versuum Macaronicorum. *Opus* quoque *Macaronicorum* scripsit, quod morti proximus igni comburi voluit: attamen Opusculum ejus plus quam decies impressum est, diuque in Italia maximi habitum incredibili cum voluptate legebatur, donec Merlinus Cocajus ex Ordine S. Benedicti illud Poeseos genus melius excolere cœpit, & Typhin superavit. Vide Nicolai Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini T. II. p. 186.

LIBER XX.

VAlascus de Taranta, Medicus Regis Galliæ, natus Monspelii, obiit circa annum 1418. ætatis 36. Scripsit *Philonium Pharmaceuticum & Chirurgicum*, *de medendis omnibus corporis affectibus*, cum annot. Jo. Hartmanni Beyeri, Venet. 1502. 1521. 1532. fol. Francof. 1599. 4. Lugd. 1490. fol. 1500. 4. 1526. 8. cum præf. Ge. Wolfg. Wedelii Frf. 1680. 4. *Medicinalium observationum Exempla*, cum observationibus Remberti Dodonæi, Colon. 1581. 8. Hardervici, 1671. 8. *De Epidemia sive peste*. fol. sine loco, 1474. Mercklini Lindenius renovatus p. 1037.

Valentinus Diaconus, forte Asculanus, sub initium seculi IV. scripsisse dicitur *Acta S. Emygdii* Episcopi & martyris Asculani, cum Epistola ad Melchiaden, Episcopum Romanum, qui ab Anno 310. 314. sedit; directa: verum hæc traditio non satis solido fundamento nititur. Interim *Acta* hæc edita sunt in Actis Sanctorum Antverpiensibus T. II. Augusti pag. 28. ubi vide Commentarium prævium Petri Boschii p. 21.

Valentinus de Forolivio, Avicennam *de Embryone Valentinus* in sermonem Latinum transtulit, qui MS. exstat Cæsenæ in Bibl. Fratrum Minorum. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 433.

Valentinus Misnensis, Licentiatus, monachus Afranus, scripsit librum *de arte moriendi*, Lips. Apud Maur. Brandiss. 1489. 4. Hæc Possevinus Tom. II. Apparatus pag. 517. Maittaire I. pag. 511.

Valentinus Perusinus, aliis *de Camerino*, Ord. Prædicatorum, Præceptor Thomæ de Vio, Cajetani, vixit circa annum 1500. Scripsit *Centum quinquaginta quæstiones Metaphysicas*. Altamura Bibl. Dominicana p. 222.

Valerianus Episcopus *Cemeliensis*, quæ urbs olim in Alpibus maritimis juxta Ebrodunum sita fuit, hodie in ruinis suis jacet. De eo certiora proferre non possumus, nisi quod Concilio Regiensi in Galliis A. 439. interfuit. Vide T. III. Conciliorum Labbei p. 1289. Goldastus ipsum *Priscum Valerianum* vocat, qui prius quam Episcopus factus est, Præfecti Prætorio Galliarum dignitatem obtinuit, illumque Valerianum esse statuit, cui Paræneticus Eucherii Lugdunensis inscriptus est. (*a*) Hunc alii quoque sequuntur. Illud certius est, ipsum a Monachis Lirinensibus Abbatem fuisse electum, ut testatur Epistola a Sirmondo edita.

Diu incognitus fuit hic Valerianus, donec Goldastus *Sermonem* ejus *de bono disciplinæ*, qui dudum Tomo IX. operum D. Augustini lectus fuerat, edidit cum Isidori Hispalensis Fragmento de Prælatis, apud Petrum de la Rouiere, 1601. 8. (*b*) deinde sub initium Paræne-

(*a*) De hoc agit Hist. literaire de la France Tom. II. p. 360.

(*b*) Non in 12. ut scribunt Auctores Hist. litter. Galliçe Tom. II. p. 331.

neticorum Veterum, Insulæ ad lacum Acronium, h. e. Lindaviæ, (*a*) 1604. 4. utrinque cum annotationibus, ita tamen, ut priores posterioribus longe sint uberiores. Postea Jac. Sirmondus invenit *Sermones* ejus *viginti*, in quibus ille modo memoratus etiam fuit, nec non *Epistolam ad monachos de virtutibus & ordine doctrinæ Apostolicæ*: (*b*) quæ edidit Parif. 1612. 12. post 1623. cum Operibus Leonis & Petri Chrysologi. Interea recudit Theoph. Raynaudus Lugd. 1633. demum in Opp. Sirmondi edit. Parif. Tomo I. p. 613. edit. Venetæ Tomo I. p. 345. & in Bibl. PP. maxima T. VIII. p. 498.

Semipelagianismi ipsum accusavit medio ævo Nicolaus Chichon ord. Minorum: de quo vide Raynaudum Tom. XII. Opp. p. 438. verum Theophilus Raynaudus Apologiam ejus dedit, sub titulo *Contra parcum charitatis Valeriani criminatorem*, Tomo XI. Opp. p. 93. ubi etiam sancti titulum ipsi vindicat.

Plura dabunt Goldastus in annotationibus citatis, Histoire literaire de la France Tomo II. p. 328. Oldoinus in Athenæo Ligustico p. 523. Andr. Rossotus in Syllabo Scriptorum Pedemontii p. 545.

Valerianus Angussola, Cremonensis, Rhetoricam ibi publice docuit circa A. 1364. scripsit *Regulas ad humaniores literas addiscendas*, *Epistolas* & *Epigrammata*. Arisii Cremona literata Tomo I. p. 175.

Valeriani, nescio cujus, *Dissuasio* ad Rufinum *de non ducenda uxore*, fuit bis in Bibliotheca monasterii *Glastoniensis*, prout Catalogus ejus a Thoma Hearnio editus docet, post Chronicon Joannis Glastoniensis p. 431. 432.

Valerius Abbas monasterii S. Petri de Montibus Compluti, sec. VII. Scripsit *Vitam S. Fructuosi*, Abbatis Dumiensis, post Archiepiscopi Bracarensis, quam ediderunt Prudentius Sandoval in libro Fundationum Benedictinarum Hispaniæ, lingua Hispanica scripto, Jo. Tamayus in Martyrologio Hispaniæ Tomo II. d. 16. April. Jo. Mabillonius Sec. II. Bened. p. 581. & Acta Sanctorum Antverpiensia d. 16. April. In Concordia Regularum Benedicti Anianensis ab Hugone Menardo publicata cap. 3. §. 7. fragmentum Valerii *de genere monachorum* insertum est. Inedita ejus sunt *de vana seculi sapientia*, *de institutione novæ vitæ*, *de vita & sancta peregrinatione S. Eucheriæ*, *Historia brevis Dona-dei Abbatis*, *de quibusdam miraculis & revelationibus duorum monachorum Maximi & Bonelli*, *cujusdamque S. Fructuosi famuli*. Vid. Nic. Antonii Bibl. Hispanam Vet. V. 7. n. 367. f.

Valerius Abbas, nescio ubi, patria Cremonensis, circa A. 1196. scripsit *de familiis nobilibus Longobardis Cremonæ commorantibus*, cujus supplementum confecit Raphael Fabagrossa. Arisii Cremona literata Tom. I. p. 94.

Valerius Aragonus, ord. Prædicatorum in oppido S. Matthæi regni Valentini sec. XV. *Volumen sermonum* reliquit. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum T. I. p. 905.

Valerius, socius S. Pontii, qui Cimellæ in Alpibus maritimis circa A. 257. martyrium subiit, & cujus ipse *Vitam* descripsit. Exstat in Actis Sanctor. T. III. Maji p. 272.

Valerius, Archipresbyter Asturicensis, claruit A. 902. Multas *Patrum Orientalium Vitas*, longe diversas ab editis, in unum collegit volumen, quod Gothicis literis exaratum in Ecclesiæ Toletanæ Bibliotheca etiamnum extare ex Rosvveydi fide refert Aubertus Miræus Auctar. de Script. Eccl. c. 279. Hæc Caveus.

Valerius Rosanus, Cremonensis, circa A. 1468. scripsit *de Exarchis Ravennæ*, *de memorabilibus Italiæ successibus*,

de

(*a*) Ibidem Auctores sic ponunt: *Imprimè à l'Isle, mais plutot a Geneve*. Parænetici non impressi sunt *Insulis*, quę urbs vulgo *Ryssel* vel *l'Isle* audit, sed *Lindaviæ*, ut diximus. Poterant illud Auctores discere ex Ittigio de Bibliothecis Patrum.

(*b*) Epistola hęc plenior edita est inter Patres Apostolicos Tomo I. p. 449.

ntiis Dialogum. Arisii Cremona
. T. I. p. 300.
ius Stradivertus, Cremonensis,
phus, Latinæ, Græcæ & He-
linguæ Interpres circa A. 1357.
de Philosophia morali & specula-
Italice vero *de gestis Marchionis*
Pallavicini, *& Bossii Dovariensis*
monæ Regulis. Arisius l. c. pag.

gius Valla, Placentinus, Medi-
Humaniorum literarum Venetiis
or, sec. XV. Edidit varia.
n Ciceronis libros de Universitate
nt. Venet. per Anton. de Strata
fol.
Georgio Valla interprete. *Nicephori*
idæ logica. *Georg. Vallæ libell. de*
ntis. *Euclidis elementorum 14us*
ypsiclis interpretatione. *Nicephorus*
clus de Astrolabio. *Aristarch. Sam.*
nitudinibus & distant. solis & lu-
imæus de mundo. *Cleonidis musi-*
Euseb. Phamphil. de Theologic. am-
tibus. *Cleomedes de mundo*. *A-*
r. de resurrectione. *Aristotel. de*
, *magna ethica & poetica*, *Rhaz.*
ilentia. *Galen. de bono corporis ha-*
confirmatione corporis, *præsagitura*,
io, *introductorium*, *de succidaneis*.
d. Aphrodis. de febrium causis.
de victu humano. Venet. per An-
e Strata, 1488. per Simonem Pa-
m dictum Bevilaquam. 1498. fol.
De rebus expetendis & fugiendis.
. apud Aldum 1497. 1501. fol.
Aristotelis magna moralia Latine ver-
Paris. 1497. fol. & cum va-
Aristotelis operibus, Venet. per
rdinum Venetum, 1504. fol.
o. Tortellii Orthographia & Lima
e. Vallam. Venet. 1504. fol.
Rhetorica, Venet. per Simonem de
1514. 4.
Grammatica Latina, ibid. eod. 4.
De expedita argumentandi ratione.
apud Frobenium, 1519. 4. Vi-
, qui conferre possunt, an sit *Lo-*
. 2. memorata.
Compendiaria & facilis differendi
om. VI. *ratio*. Basil. 1522. 8.

10. *In Ciceronis Partitiones Comment.* Paris. apud Rob. Stephanum 1535. 8.

Laurentius Valla, patria Romanus, Patricius & Canonicus S. Joannis Lateranensis, natus A. 1415. obiit Ann. 1465. seu potius 1457. Orationis Latinæ fuit studiosus, & veritatis amantissimus, sed ob eandem libere prolatam Pontificis, Regum & magnorum virorum, qui sua vitia ab ipso taxari nolebant, odium incurrit. Interim in numero illorum ingeniorum est habendus, quæ litterarum studia tunc revirentia multum instaurarunt, corruptionem Ecclesiæ perspectam habuerunt, eique pro viribus mederi studuerunt. De vita ejus multa non addo, de scriptis ejus plura prolaturus.

Opera ejus, post Collectionem opusculorum variorum Lovanii 1483. prodierunt Basileæ apud Henricum Petri 1540. & 1543. fol. ordine sequenti:

1. *Elegantiarum Latinæ Linguæ Libri VI.* quod opus quanto cum plausu receptum fuerit, testantur editiones fere innumeræ.

Editio antiquissima sub initium typographiæ, sine anno & loco, fol. Rom. 1471. fol. ibidem per Arnoldum Pannartz. 1475. fol. Venet. per Jac. Rubeum, 1476. fol. Mediolani, per Phil. Lavagna, 1479. fol. Ven. 1483. Venet. per Bapt. de Tortis, 1486. fol. Colon. 1487. 4. Venet. per Bernardinum de Novaria, 1491. fol. Cum libello *de pronominibus reciprocis*, Venet. apud Christophorum de Pensis, 1496. fol. cum libello *de pronomine Sui*, & *Lima*, per Ant. Mancinellum, Venet. 1499. fol. Mediolani per Phil. de Lavagna, 1475. 4. cum *Lima*, Venet. per Barth. de Zanis, 1503. fol. cum libello de *reciprocis*, *annotationibus in Raudensem*, & *Dialogo in Poggium*, Paris. apud Henr. Stephanum, 1520. 4. Argent. per Ulr. Morhardum 1521. fol. Editiones sequentes data opera omittimus.

Elegantiarum adeps per Bonum Ac-

cursium Pisanum collectus, Paris. per Simonem Colinæum 1533. 1536. 1543. 8. *Paraphrasis luculenta & brevis* Erasmi in hos Elegantiarum libros Colon. 1529. 8.

2. *Libellus de reciprocatione* sui & suus, qui in editionibus recentioribus Elegantiarum tantum non omnibus exhibetur.

3. *Antidoti in Poggium Florentinum libri IV.* Senæ per Henr. *de Harleim*. 1490. fol.

4. *Apologus & Actus Scenicus in eundem*.

5. *In Antonium Raudensem Annotationum libellus*. Venet. per Lucam, 1481. 4.

6. *Ad Alphonsum Regem Epistola Apologetica*. Huic primum a secretis fuit, postea tamen iram ejus incurrit.

7. *Invectivarum s. Recriminationum in Benedictum Morandum Bononiensem libri II.*

8. *In Barthol. Facium Ligurem & Antonium Panormitam Recriminationum libri IV.*

9. *In Bartoli de insigniis & armis libellum*, *ad Candidum Decembrium Epistola*.

10. *De Dialectica libri tres*. Impressi sunt 4. sine mentione anni & loci, Venet. 1499. fol.

11. *Contra Donationis*, *quæ Constantini dicitur*, *privilegium*, *ut falso creditum est & ementitum*, *Declamatio*, in Fasciculo rerum expetendarum, & Schardii Collectione de potestate Imperiali.

12. *Apologia pro se & contra calumniatores*, ad Eugenium IV. Pont. Max.

13. *De voluptate & vero bono libri III.* Basil. 1519. 4.

14. *De libero arbitrio*. Prodiit una cum aliis opusculis 1482. fol. sine mentione loci, Basil. 1518. 4. cum *Apologia*, & opusculo *contra Bartolum*.

Et hæc quidem in Collectione operum laudata: Supersunt autem alia, quæ ibi frustra quæres, a nobis jam supplenda.

Lima, Venet. 1482. ab Antonio Mancinello edita, & ibidem 1497. 4. repetita. Etiam aliquando cum libris Elegantiarum.

Historiarum Ferdinandi Regis Aragoniæ libri III. Paris. per Rob. Stephanum 1521. 4. ibidem per Simonem Colinæum, 1521. 4. item in Hispania illustrata T. 1. p. 727.

Sermo de mysterio Eucharistiæ. Argent. 1490. 4. cum Operibus Lactantii, Venet. 1502. fol.

Annotationes in Novum Testamentum, Paris. apud Badium 1505. fol. Inscribuntur etiam *de Collatione Novi Testamenti*, & cum annot. Jacobi Revii prodierunt Amstel. 1631. 8. repetitæ in Bibliis Criticis Anglicanis.

Calumnia Theologica, *Laurentio Vallæ olim Neapoli intentata*, *quod negasset*, *Symbolum membratim articulatimque per Apostolos esse compositum*. *Ipso Laur. Valla autore*. Argent. 1522. 4.

Comment. in Sallustium, in editione Veneta per Jo. Tacuinum de Tridino 1500. fol. ibid. 1590. Basil. 1519. 1564. fol.

Emendationes in sex libros Livii de secundo bello Punico, in editione Paris. 1573. folio.

Homeri Ilias, lat. Venet. 1502. fol. Colon. 1522. 8. Lugd. apud Gryphium, 1541.

Herodotus latine. Coloniæ per Eucharium Cervicornum 1526. item in editionibus Henrici Stephani, & Frf. 1594. fol.

Thucydides lat. in editione Henr. Stephani, Basil. 1540. apud Hervagium.

Æsopi fabulæ XXXIII. latine.

Librum Epistolarum & *Commentaria in Quintilianum* memorat Trithemius, *Orationem in laudem S. Thomæ* MS. Oudinus. *Vita Aristidis MS.* est in Bibl. Augustana. * Quamquam non nego vera disputasse Vallam, cum donationem Constantini in dubium revocandam suscepit; exploratum mihi est tamen Pontificum Romanorum odium & insectationes non ex opinione quidem illa sua incurrisse; sed ideo potius invidiam in se concitasse constat quod

in

meditationibus suis exponendis versus est procacibus, & plane indi-, quæ ab homine sacris christianis, catholicis addicto, atque insignibus ficiis a Pontificibus affecto exprontur. Hæc illi exprobrarunt viri is illius doctissimi, qui tantam aum perstrinxerunt, & castigarunt. o mihi verba Antonii Cortesii in Valla, quod opus ego in MS. Co- Biblioth. Felini nactus mihi desi: *Quod de donatione Flavii Cæsa- Constantini, quæ sibi visa erant, illu- ibus mandasset literis, non equidem ne ferrem; nisi tam acerbe in Pon- s Maximos atque adeo in omnes sa- ordines invectus esset*. Profecto nec iothecarius noster pepercisset oratio- habenti cuidam in sæcularem ali- n principem tam asperam, tam pe- tem, tantis injuriis redundantem, cendamque tantam audaciam æquis- m fore judicasset. Quid vero est l Bibliothecarius addit nempe labo- Vallam ut corruptam Ecclesiam ret? Quid est dogmatis quod Valla hen derit? Quid est in Religione, quod deprehenderit sanandumque perit? Unum est, quod Valla re- endit, Pontifices scilicet Maximos nio civili potiri; hoc illum urit, oc invehitur. Contra illum viri summi, atque doctissimi calamum cerunt, vindicaruntque sæcularium n dominium Romano Pontifici. in hac lite Vallæ potius, quam sariis ejus jus æquum adsistere pro- averimus? Unus fuit tunc & so- us Valla, qui jus istud Pontifici ino negaret; alii plures, immo o- contra asserendum illi censuerunt. uni potius quam omnibus faveri-

colaus Valla, JCtus & Romæ ad trum Canonicus, *partem Iliadis lesiodum* latine vertit. Posterior prodiit Basileæ apud Frobenium 4. & alibi sæpius. Ipse Valla o- Ann. 1473. Adde Lexicon Bælia-

Petrus Valla. De hoc parum mihi constat, nisi quod *Annotationes* ejus in Plautum Venet. per Lazarum Soardum A. 1511. fol. impressæ sunt.

Varinus, aliis *Viridianus*, Presbyter, Stephani I. Pontificis jussu *Sanctorum Martyrum Passiones* conscripsit; uti habemus ex Actis SS. Diodori Presbyteri Mariaci Diaconi Martyrum apud Surium. Meminit etiam de eo Petrus de Natalibus. Hæc Prosper Mandosius in Bibl. Romana Cent. IV. 13.

* *Varrinus* ex ordine Minorum S. Francisci, qui circa finem sæculi 13. florebat, dedit commentarios in IV. libros Sententiarum, quos servari in Biblioth. Universitatis Taurinensis docet nos Tomus II. indicis MSS. ejusdem Biblioth. p. 43.

Diarium Vazstenense: Hoc titulo prostant Annales monasterii *VVadstena* vel *Vazstena*, quod in Ostro-Gothia situm fuit. Incipiunt ab A. 1344. usque ad A. 1545. & primis temporibus breviores sunt, postea, quæ singulis diebus in monasterio notatu digna sunt, observant, unde *Diarii* nomen. Auctores sunt varii ex Clericis illius, quorum aliquos recenset Reverendiss. Ericus Benzelius, Editor illius, in præfatione. Prodiit liber Upsaliæ 1721. 4. cui varia diplomata & chartæ ad historiam Ecclesiasticam Sueciæ spectantes subjunctæ sunt.

Ubaldus de Luca, vide *VValdus*.

Ubertinus de Albicis, v. *Hubertinus*.

Ubertinus de Casalis, vide supra lib. III. p. 354. adde Willoti Athenas sodalitii Franciscani p. 336. Liber *de vita Christi* MS. est in Bibl. Laurentiana Medicea, teste Montefalconio p. 237.

Ubertinus Clericus, Crescentinas, ex oppido Crescentio, ad Durium amnem in Longobardia transpadana sub potestate Ducis Sabaudiæ, oriundus, vixit post medium sec. XVI. Papiæ & Mediolani bonas literas docuit. Scripsit *Commentarios in Ciceronis epistolas ad familiares*, quorum editiones triginta duæ ab A. 1479. usque ad Ann. 1580.

prodierunt, *Carmina*. Venet. 1491. fol. *Epistolas*, ib. eod. *Comment. in officia Ciceronis* & *Metamorphosin Ovidii*, uterque dicto loco, anno & forma, *Comment. in Epistolas Heroides Ovidii*, Venet. 1493. 1499. 1501. bis 1515. 1543. fol. 1503. 1558. 4. Addunt quidam *Comment. in Valerium Maximum*. Confer Jo. Christiani Fischeri dissert. de hoc Hubertino Clerico, Jenæ 1739. habitam: Andr. Rossotti Syllabum Scriptorum Pedemontii p. 555. * Scripsit quidem Ubertinus iste commentarios in Epistolas familiares Ciceronis, qui tamen sub ejus nomine prodierunt plus vice simplici commentarii, authorem non quidem unicum, sed multos referunt; sunt enim alii a Guarino, alii a Joanne Petro Lucensi, alii ab Omnibono Vicentino adornati, iique simul omnes in unum corpus collecti sunt ab Ubertino, cui proinde adscripti in fronte editionum quarumdam reperiuntur.

Ubertinus de Marinis, Panormitanus, JCtus, magnæ Regiæ Curiæ Judex, Consiliarius Regius & Vice-Cancellarius, A. 1414. Archiepiscopus Panormitanus, Orator ad Concilium Constantiense missus, & magnus Siciliæ Cancellarius, obiit An. 1434. Scripsit *Interpretationem ad Capitulum* Volentes 28. *Regis Friderici de alienatione feudorum*, *Allegationes super intellectum Capituli* 38. *Regis Jacobi*, *quæ incipit*, ad novas communantias, *Consilium contra Baronem Castriveterani*. Vide Ant. Mongitore Bibl. Siculam Tom. II. p. 271. 272.

Ubertus Decembrius, vide supra lib. IV. p. 18.

Ubertus Foliata, Cremonensis, JCtus circa A. 1395. Scripsit *de officio Prætoris*, *de differentiis Legum & Canonum*, *de fideicommisso*, *de reprobatione testium*, *de favoribus pupillis præstandis*. Arisii Cremona literata Tomo I. p. 195. Avum habuit cognominem, qui multa quoque in Jure scripsisse dicitur, sed tituli operum non exstant. Vide eundem p. 148.

Ubertus Stangonus, Ligur, omnium votis electus est ad prosequendos *Annales Genuenses* ab A. 1270. 1279. Sopranus de Scriptoribus Liguriæ pag. 221. 222. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 527. * *Ubertus Stangonus* seu Stanconus Jurisperitus decreto Senatus electus ad continuandam Caffari historiam Genuensem per decennium produxit. Hæc porro historia legitur vulgata a Muratorio Rerum Italicar. T. VI. p. 559.

Udalricus, monachus *S. Afræ*, Augustæ, scripsit simul cum Sigism. Gossenpot *Chronica Augustensium*, quæ Viennæ extabant MS. in Bibl. Laziana. Possevinus Tomo II. p. 518.

Udalricus, Patriarcha *Aquilegiensis* circa A. 1060. *Epistolæ* illius VI. habentur in Codice Diplomatico Pezii & Hueberi parte I. p. 419. Aliorum ad ipsum Epistolæ ibidem sequuntur.

Udalricus Argentoratensis, ord. Prædicatorum, Alberti Magni Auditor, *scripsit in quatuor libros Sententiarum*, *Summam* item collegit *Theologiæ*, ac librum *de Anima* composuit. Vivebat A. 1281. Ex Eisengreinio & Trithemio c. 475. Possevinus Tomo II. Apparatus p. 518. cui adde Labeum de Script. Eccle. Tomo II. p. 456. Sed dijudicandum viris doctis relinquo, annon fortasse cum *Thoma de Argentina* confundatur, hac præcipue de caussa, quia nemo huc usque indicavit, ubi & a quo hi libri impressi sint.

Udalricus, primus hujus nominis Episcopus Augustanus, de quo pauca quædam hic repetere & addere liceat, post ea, quæ supra lib. VIII. pag. 305. s. adfuerunt.

1. Negari non potest, Udalricum hunc Nicolai I. temporibus vixisse; per ea, quæ jam docuit Fabricius. Unde & scriptores recentiores negare non debebant.

2. Negari non potest, Epistolam ejus ipsis Pontificiis satis fuisse cognitam, imo jure a quoquam in dubium revocari debet neutiquam. Nam præter testimonium Hermanni Contracti a Fa-

·icio productum, invenitur illa et- in Codice Udalriciano Bibliothecæ dobonensis, atque invitis ipsis edita :um Codice integro ab Eccardo T. Corporis Scriptorum medii ævi p. Ex alio quodam Codice dederunt :tene & Durand Collectionis am- imæ Tomo I. p. 449. ut alios au- es taceam, ad quos Calixtus de con- o Clericorum provocavit.

Quum igitur hæc ita sese habeant, cent inter ipsos Pontificios, qui ju- re possunt, quantum vel doctrina um de cœlibatu sacerdotum, vel or ipsorum constare possit. Non cit cum Martenio in annotatione ecta, rem quæ negari non potest, ıribus inducere. Verba ejus sunt : *Eam* (Epistolam) *hic damus*, *ut*, *n corrupti fuerint illo ævo presbyterorum s*, *demonstremus*, *& quam bene de esia meruerit Gregorius VII. qui pres- orum matrimonia*, *seu potius concubi- m*, *incredibili pene labore abstulit*. sufficit vocem *Fabulæ* adponere re- ıni de capitibus infantum in viva- inventis. Si enim tantum mille in- ım capita ibi fuissent, satis ille in- um sanguis ad cœlum clamitasset.

Ponamus vero, nunquam conces- , Epistolam hanc esse suppositam & m, ad quosnam hujus rei culpa re- labit? Certe non ad nostros: quum ces antiqui ab ipsis Pontificum as- ; descripti illam nobis in manus rint. Inde vero tantum hoc con- mus, fuisse semper in mediis Pa- ; tenebris homines male de Papa entes, inque contumeliam ipsius ı protrudentes, quale quid etiam ›anna Papissa factum est.

Cæterum editionibus a Fabricio oratis, præter duas jam prolatas illam, quæ in Roberti Barns vi- Pontificum habetur, fol. 8. edit. ebergensis 1536. 8. In Autographis eri memoratur versio Germanica Hagenoæ 1521. 4. excusa: ego Argen- tinensem ejusdem anni possideo. * Bi- bliothecarius noster nonnulla hic con- gerit, quibus fides integra Epistolæ de continentia clericorum Udalrico I. Au- gustano Episcopo adseratur. Principio quidem immerito negari ait Udalricum sub Nicolao I. Pontifice Augustanam cathedram tenuisse; demonstratum e- nim ait a Fabricio lib. 8. p. 305. U- dalricum quemdam tunc reipsa Augu- stanis sacris præfuisse. Verum nihil ha- bet Fabricius, quæ fidem extorqueant. Unum affert Bertoldi Constantiensis, qui sub exordium Sæculi XII. scribe- bat, testimonium. Idoneum profecto testem de re ante tercentos fere annos gesta. In regesto Epistolarum Nicolai Papæ I. nulla legitur Epistola ad U- dalricum Augustanum; nulla etiam mentio de conjugio clericis conceden- do; nec quidquam mutit idem Ponti- fex de hac re sibi ab orthodoxo aliquo Episcopo proposita; hæc tanta non sunt, ut plane demonstrent nullum sub Ni- colao Papa I. extitisse Augustanum E- piscopum Udalricum, qui cum eodem Pontifice conquestus de jugo continen- tiæ immerito sacris hominibus imposi- to; sed neque contrarium evincit Ber- toldi auctoritas. Non abs re suspicare- mur scriptorem hunc non aliunde U- dalricum Augustanum sub Nicolao nisi ex hac una Epistola nosse.

Sed hæc missa faciamus. De sinceri- tate Epistolæ hujus inquirendum supe- rest; ego fictitiam judico tum quod nonnulla contineat plane commentitia, ut illa de plusquam sex millibus in- fantibus in hortum projectis; hæc enim emunctæ naris criticis fabellam subo- lent. Insuper ex nullo certo monu- mento Sæculi IX. discimus agitatam tum fuisse quæstionem de Cœlibatu Sa- cerdotis. Synodi omnes tunc habitæ, omnesque Nicolai Epistolæ in eo sunt, ut cœlibes Sacerdotes velint, ac sta- tuant, cujus disciplinæ caussa omne a Sa-

) Codex Udalricianus & editiones Protestan- habent: *plusquam sex millia infantum capi- ta*: Martenius vero sic exhibet: *plus quam mil- lia infantum capita*.

Sacerdotibus mulierum contubernium, ac consuetudinem arcent.

Ponamus tamen, ut verbis utar Bibliothecarii nostri, *numquam concessuri* Epistolam hanc ab Udalrico Augustano Episcopo ad Nicolaum I. datam. Numquid propterea improbandus esset Latinorum Sacerdotum cœlibatus? Non arbitror. Alvarus Pelagius, Guillelmus Mimatensis Episcopus, versari se in ambiguo profitentur, num præstaret ad tollendam Clericorum incontinentiam conjugium illis concedere. Fac in ea persuasione fuisse etiam Udalricum Augustanum Episcopum. Quid inde? Plane contrariam in sententiam Romani Pontifices omnes. Synodi per successiones Sæculorum celebratæ descenderunt. Hos laudatores habet, assertoresque Latinorum Clericorum cœlibatus.

Udalricus Episcopus *Augustanus*, secundus hujus nominis (nam de primo jam supra egit Fabricius noster lib. VIII. p. 305. s.) rexit Ecclesiam suam ab A. 924. ad 973. Vitam ejus exhibet Anonymus a Velsero Opp. p. 515. Surio 4. Jul. Mabillonio Sec. V. Benedictino p. 415. & in Actis Sanctorum Tom. II. Julii p. 97. editus, cum Commentario prævio Jo. Pinii p. 73. 97. item Benedictus Gullmann, Augustanus, in dissert. Lips. 1693. præside M. Godofredo Ludovici habita. Ei *Sermo Synodalis*, *parochianis presbyteris in Synodis enunciandus* adscribitur, editus primum T. IX. Conciliorum Binii edit. secundæ pag. 803.

Diploma ejus monasterio Campidonensi datum edidit Mabillonius p. 476. & post eum Pinius p. 77. In Concilio Romano a. 993. de Canonizatione ejus actum est, cujus decretum exstat apud Harduinum tom. VI. Conciliorum p. 727.* Animadvertisse debuit Bibliothecarius noster *sermonem* illum *Synodalem*, qui authori huic in collectionibus Conciliorum adscribitur, ipsam esse homiliam S. Leonis Papæ IV. quæ olim in principio Synodicarum sessionum pro consueto more legebatur. Est tamen homilia illa multa interpolatione variata prout sæpe alias in variis MSS. Codicibus offenditur. Quin & ipsa homilia Leonis, quæ suo loco in collectione Labbeana legitur, non usque adeo pura est, & intacta, ut ego in meo supplemento Conciliorum demonstravi.

Udalricus Babenbergensis a. 1125. *Codicem Epistolarem* collegit: sic enim ipse docet in prologo:

Cum jam curriculis annorum mille peractis

Centum viginti cœpisset quintus haberi.

Eum vero postea dedicavit Præsuli Gebhardo, qui, si Bambergensis indigitatur, quem sequiorum temporum scriptores *Eberhardum* vocant, anno demum 1147. Episcopus consecratus est. Potuit igitur esse Udalricus sacerdos S. Ægidii, qui comes S. Ottoni fuit in itinere Pomeranico, & ex cujus ore Ebbo vitam Ottonis descripsit. Vide præfationem Andreæ Bambergensis ad vitam Ottonis, & ipsam vitam loco non uno. *Codicem* igitur hunc *Epistolarem* a. 1125. scripserat Udalricus, post annum vero 1147. demum Gebehardo Episcopo dedicavit. Codex ipse continet proprie Institutionem quandam Epistolicam, ut formulas inde Epistolarum suarum haurirent Scriptores illorum temporum satis rudes. Sed tamen Epistolæ non sunt fictæ, verum potius diplomata adsunt vera & genuina, ut plurimum ex Archivis Bambergensibus desumta, quæ res mediorum temporum mirifice illustrant.

Quasdam illarum jamdudum ediderat Reinerus Reineccius cum Historia Henrici IV. & (Bennonis vita) Gregorii VII. Frf. apud Andr. Wechelum, 1581. fol. p. 29. Easdem & plures ex codice Bibliothecæ Cæsareæ Sebastianus Tengnagelius, Bibliothecarius, in Veteribus Monumentis pro Gregorio VII. contra Schismaticos, Ingolstadii, 1612. 4. editis: (*a*) alias Jacobus Gretserus in

(*a*) Vide Ittigium de Bibliothecis Patrum c. 7. p. 614. 617.

'olumine Epistolarum, quas Ro- Pontifices ad varios Imperatores :ges dederunt, ibidem 1613. 4. e- . Nostro tempore Rev. Bernardus :jus Codicis exemplum in Biblio- . monasterii Zvvetlensis invenit, litione dignum judicavit, confi- que suum in Actis Eruditorum ensibus a. 1717. p. 30. aperuit. iit paullo post Epistola Angeli Fon- Veronensis, (h. e. Joan. Benedi- Gentillotti ab Engelsbrunn, Biblio- rii Cæsarei) qui primo quidem dit, quasdam hujus codicis Epi- s dudum fuisse impressas, reliquas satius esse supprimi, vel levioris enti, vel, (id quod præcipuum entum esse credo) quia multæ ates historicæ adsunt de dissidio rici IV. & Gregorii VII. Pontifi- non admodum gratæ. Pezio re- dit Epistola ad Joan. Burcardum ckenium, Kal. Maji data, & Au- e Vindel. & Græcii 1717. 4. im- a, in qua satis candide consilium defendit, neque omnia dissimu- a esse censet, quæ a Pontificibus male acta, vel de illis sequius scri- sunt, adducto in hanc rem loco noto ex Melch. Cani Locis Com- ibus. Angelus autem Fontejus Kal. i 1718. huic aliam Epistolam re- it ad eundem Menckenium datam, Viennæ impressam, in qua priora dam repetit, hoc tamen de edendo in- o Codice Udalriciano consilium non at, idque ideo ne nostris ansa de- inde proficiendi, & ipsius quoque i honori consulatur. (a) Interim : Codicem ex ipsa Bibliotheca Vin- nensi nactus est Jo. Georgius Ec- us, & tomo II. Corporis Histori- m medii ævi sub initium inseruit.

dalricus Abbas in *Campo liliorum*. edit *Sermones figurativos*, quorum us *Concordantia Charitatis*. MS. ex- : in Bibl. Vindobonensi, teste Lam- o lib. II. p. 773.

Udalricus, patria Ratisponensis, Prior primum in Gruningen, post fundator & primus Prior monasterii *Cellensis* in Silva nigra circa a. 1087. Vitam ejus a monacho illius cœnobii conscriptam edidit primum Joan. Mabillonius Sec. VI. Bened. part. 2. p. 781. post Jo. Bapt. Sollerius in Actis Sanctorum tom. III. Julii p. 154. cum Comm. prævio. Scripsit autem hic Udalricus *de antiquioribus consuetudinibus libros III.* editos a Dacherio tom. IV. Spicilegii p. 21. edit. prior.

Udalricus, *Cluniacensis* Monachus, Ratisbonæ illustri familia natus, circa a. 1018. monente Wilhelmo Abbate Hirsaugiensi, scripsit *Antiquiores consuetudines Cluniacensis monasterii*, quas edidit Dacherius Spicil. tom. I. p. 641. edit. prioris tom. IV. p. 21. Scripsit etiam *Vitam S. Hermanni monachi*, *filii Ducis Bertholdi*, & *Epistolas varias*. Anonymus Mellicensis cap. 110.

Udalricus Constantiensis Episcopus, primum monachus S. Blasii in Silva Hercynia, a. 1109. electus, a. 1118. demum consecratus, vixit usque ad a. 1140. vel circiter. Scripsit *Vitam S. Gebehardi*, *Episcopi Augustani*, editam in Antiquis Lectionibus Henrici Canisii & a Surio, d. 27. Augusti, *Vitam S. Conradi*, *Episcopi* itidem *Augustani*, quam dedit idem Surius d. 26. Novembris. Oudinus tom. II. p. 1124.

Udalricus Herlinger, vel *Nerlinger*, vide supra *Hericus* lib. VIII. p. 235. & adde Possevinum l. c.

Udalricus de Landau, monachus Tegernseensis sec. XV. Quatuor ejus Scripta *contra M. Joannem Pyrckhamer*, *asserentem*, *quod textus Evangeliorum*, *quæ nunc præ manibus habemus*, *sit per S. Hieronymum solummodo emendatus*, *sed quo interprete de Græco in Latinum sit translatus*, *nescitur*, exstant in bibliotheca laudati monasterii, teste Bern. Pezio Differt. Isagogica ad tomum I. Thesauri Anecdotorum novissimi p. 14.

Udal-

) De hac controversia evolve Giornale de' Letterati d' Italia tom. XXXI. p. 351. seqq. & rdum in prefatione tomi II.

Udalricus a Lentzburg, ex Anachoreta *Curiensis* Episcopus, *Vitas SS. Lucii & Amisonis Pontificum* conscripsit. Vivebat a. 1332. Ex Eisengreinio Possevinus tomo II. Apparatus p. 518.

Udalricus, Abbas monasterii *Tegernseensis* in Bavaria ab a. 1041. Ejus *Epistolæ IV.* exstant in Codice Diplomatico Pezii & Hueberi part. I. p. 227.

Udalricus Welling, vide supra *Henricus Stero*, lib. VIII. p. 229.

Udalscalcus, ex familia honesta nobilium virorum de Maisack natus, monachus ad S. Ulricum, (Augustæ Vindelicorum) Abbatis Eginonis individuus comes, vir religiosus & præclare doctus, versificator non pœnitendus, musicus & componista eximius, Theologus vero sui seculi nominatissimus, eligitur in Abbatem anno Domini 1126. Præfuit prudenter & fideliter annis 25. Scripsit librum *de Musica*, *historiam* multorum sanctorum, imprimis vero *S. Afræ*, *S. Udalrici*, *S. Mauritii* & *S. Mariæ Magdalenæ*, varii generis versibus. Extant multa ipsius *epigrammata* sparsim hinc inde parietibus inscripta, quæ ipsius ingenium admodum secundum, doctrinam vero non vulgarem præclare & luculenter produnt. Obiit anno Domini 1151. Hæc Casp. Bruschius in Chronologia monasteriorum Germaniæ pag. 497. cum quo confer Sigismundi Chronicon Augustense Pistorianum tom. III. p. 605. Ejus hodie exstat *Narratio de Controversiis inter Hermannum Episcopum Augustanum & Eginonem Abbatem S. Udalrici*, edita a Canisio Lect. Ant. tom. III. part. 2. p. 1. Unicum *Epigramma* ejus in Eginonem decessorem exstat apud Bruschium p. 496. Mabillonius seculo V. Benedictino p. 415. dicit, ipsum a quibusdam Auctorem Vitæ S. Udalrici Episcopi Augustani, a Velsero, ipso Mabillonio & in Actis Sanctorum editi, habitum fuisse: quia vero ille auctor binis locis memorat, se Udalricum vidisse, noster vero binis seculis junior fuit, eam scribere non potuit. Contra vero Sigismundus l. c. docet *vitam hujus Udalrici* carmine ab Udalscalco fuisse conscriptam: Incipit enim his verbis: *Inclyta devotis colimus*. Adde Jo. Pinium in Commentario prævio ad Vitam S. Udalrici, in Actis Sanctorum tomo II. Junii p. 95. Oudinum tomo II. p. 1013.

Alius Udalscalcus Episcopus Augustanus fuit post medium seculum XII.

Udardus monachus Cuprensis in Scotia, post Episcopus Brechinensis circa a. 1190. Scripsit *in Canticum Salomonis*, *in omnes D. Pauli Epistolas*, *Homilias ad populum Scotium*, *Epistolas ad diversos*. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 315.

Udo de Nellenburgo, Archiepiscopus Trevirensis, ab a. 1067. ad 1078. cui quidam *Martyrologium*, quod sub *Adonis* nomine notum est, tribuunt.

Vedastus, Episcopus Cameracensis & Atrebatensis ab anno circiter 500. usque ad a. 540. Vita ejus duplex cum Commentario prævio Godofredi Henschenii & aliis habetur in Actis Sanctorum tom. I. Febr. p. 782. Adde Annales Caroli le Cointe, & Galliam Christianam tomo III. p. 2.

Ejus *Orationes* MSS. supersunt in Bibl. monasterii S. Vedasti Atrebatensis, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica manuscripta pag. 63.

Venericus, ex clerico Trevirensi, Episcopus Vercellensis & Regni Italiæ Cancellarius, amicus Gregorii VII. Papæ, scripsit *de unitate Ecclesiæ conservanda*, *& de Schismate inter Henricum Imp. & Gregorium VII.* qui liber editus est a Simone Schardio, & quidem primo loco inter Scriptores de Jurisdictione Imperiali, Basil. 1566. fol. Adde Andr. Rossotti Syllabum Scriptorum Pedemontii p. 551. & Trithemium de scriptor. Eccles. c. 341. neque alia habet Ughellus in Italia sacra tomo IV. p. 776.

Guilielmus Ventura, Capitaneus Astensis, Ogerii Alterii *Chronica Astensia* ab origine urbis, usque ad a. 1294. scripta continuavit ab a. 1260. usque

ad

:25. quæ simul edita sunt in Scri-
ɔus Italicis Muratorii tomo XI.
Menckeniorum Bibl. virorum mi-
ac scriptis illustrium p. 466.

ıturinus de Bergomo , a patria ita
s, Ord. Prædicatorum , magno a-
rum flagravit desiderio, a Benedi-
[II. in exilium actus , a Clemen-
I. restitutus, crucem in expeditio-
Hierosolymitanam prædicare jus-
st : ipse quoque ad iter eo se ac-
t, sed Smyrnæ obiit a. 1346. Scri-
Sermones & *Epistolas*. Ex his quæ-
excerpta dedit Jac. Quetif de Scri-
bus Ord. Prædicatorum tom. I.
.o. 621. cui hæc debentur . Adde
r. ab Altamura Bibl. Domin. p.

·anius , Eucherii Lugdunensis Epi-
filius , post Episcopus Vincien-
le quo supra , ubi de Salonio fra-
gimus, dictum fuit . Vide præte-
Hist. literaria Galliæ tom. II. pag.

ranius, Episcopus Cabellicensis cir-
. 580. Ejus est *Sententia* in aliquo
:ilio proposita *de continentia Cleri-*
ı, tom. V. Conciliorum Labbei p.
& tom. III. Harduini p. 458.
er librum cit. tom. III. p. 356.
: Galliam Christianam tomo I. p.

rcellinus de Vercellis , a patria sic
ıs, Ord. Prædicatorum circa a. 1460.
sunt *Postilla super Evangelia Do-*
:alia, *Hymni & Sequentiæ de San-*
Summa Logicæ, *cujus titulus* Tetra-
; , *Quæstiones in totam Physicam &*
logiam, *Logica contra Ocham*, *quam*
ipsit Anti-Ocham . Jac. Quetif de
ıtoribus Ord. Prædicatorum tom.
. 822. 825. Andr. Rossotti Index
ıtorum Pedemontii p. 553. Alta-
a Bibl. Domin. p. 80.

recundus Presbyter scripsit in *Can-*
ı Canticorum . Possevinus tomo II.
aratus p. 519.

lius Afer , Episcopus Juncensis in
ncena Africæ provincia, exul Chal-
ne obiit a. 552. scripsit duos mo-
dicos brevesque libellos , quorum pri-
mus *de Resurrectione & Judicio* , alter
de Pœnitentia agit . Appendix Isidori
& Ildefonsi de Script. Eccl. c. 6. ibi-
que Miræus , Leyseri hist. Poetarum
medii ævi p. 146.

Veremundus , Hispanus , Archidiaco-
nus ad D. Andream in Scotia, a. 1090.
ab Hectore Boethio & Guil. Elphinsto-
no laudatus , scripsit *Scotorum Antiqui-*
tates. Balæus Cent. XIV. 46.

* *Petrus Paulus Vergerius* Justinopolita-
nus ad excidium usque Carrariensis fa-
miliæ in ejus famulatu perseveravit ;
anno 1404. Doctoris Lauream ibidem
consecutus est . Tempore Concilii Basi-
leensis in Hungaria obiit , ut ex fide
Æneæ Sylvii testatur Bergomensis in
supplemento chronicorum ad annum
1428. Laudatur a Jano Pannonio in
Panegyrico Guarini hoc versu :

Rupibus & sparsos decorans Vergerius I-
stros ;

a Raphaele Volaterrano , Jovio , Vos-
sio, & aliis . Scripsit historiam Carra-
riensium Principum ab eorum origine
usque ad Jacobini mortem a Murato-
rio Rer. Italicar. T. XVI. vulgatam .
Dedit etiam librum *de ingenuis mori-*
bus, quem ego habeo ex editione Ve-
neta an. 1497. cum commentariis Joan-
nis Bonardi presbyteri Veronensis . Scri-
psit & vitam Francisci Petrarchæ a Ja-
cobo Philippo Thomasino Æmonensi
Episcopo in *Petrarcha redivivo* vulga-
tam . Teste etiam Bergomensi oratio-
nes dedit in laudem S. Hieronymi ,
quas in Estensi Bibliotheca se reperis-
se testatur Muratorius ; una tamen ex
his orationibus lucem aspexit excusa
in fine epistolarum S. Hieronymi edi-
tionis Venetæ an. 1490. tom. 2. in fol.
Recusa dein in Mantissa ad opera S.
Hieronymi editionis novissimæ Vero-
nensis pag. 298. inter vetera testimo-
nia de S. Hieronymo . Est etiam ejus
Invectiva contra Sigismundum Malate-
stam , qui Virgilii Maronis statuam e
foro Mantuano summovit ; quæ ora-
tio alicubi legitur hoc titulo : *Invecti-*

va in *Carolum de Malatestis*; tum & *Invectiva in Ludovicum Alidosium*. Dedit & historiam Principum Mantuanorum frustra huc usque quæsitam. Collegit etiam *Syllogem* sententiarum ex Timæo Platonis hoc titulo distinctum: *Allegabilia dicta ex Timæo Platonis*. Olim pariter extabat liber epistolarum ejus. Denique superest adhuc ejus Apologia pro Carrariensibus Principibus contra Albertinum Mussatum, & opusculum de differentia amici, & assentatoris. Diligenter distinguendus est Paulus Vergerius iste ab alio ejus nominis Vergerio Justinopolitano Episcopo, qui cum minus recta de religione sensisset multis jactatus est, ac tandem Italiam, & Fidem Catholicam deseruit. Obiit anno 1565.

Exciderat de seniori illo Vergerio id, quod legi in catalogo Codicum MSS. Bibliothecæ regii Athenæi Taurinensis, in quo Tom. II. pag. 304. codex 1027. se offert scriptus hoc titulo: *Petri Pauli Vergerii de Justinopoli sermo de laudibus B. Hieronymi*. Incipit: *Præstantissimi viri, atque optimi Patres*: *cum bona venia vestra*; est tamen idem opus ac orationes in laudem S. Hieronymi, quarum supra ex Muratorio memini. Ibi pariter in cod. 601. Latino extat carmen ad Franciscum de Carraria super reditu natorum ejus Francisci & Jacobi ex hostili captivitate. Denique Arriani opusculum de Alexandri Magni Indica expeditione e Græco in Latinum vertisse constat; quam versionem utpote barbaris Germanicis magis quam latinis auribus dulciter insonantem, e manibus delicatulorum excutiendam ratus Bartholomæus Facius, suam ipse adornavit, quam vicissim alii improbandam censuerunt. Vide Fabricium Biblioth. Græca tom. 3. pag. 269. quo etiam docente versio ista Vergerii numquam typis prodiisse disco.

Hæc postquam scripsi incidit in manus meas Cl. Zeni opus differt. Wossianæ T. I. pag. 51. &c. ex quo plura mihi incognita de hoc Vergerio didici. Igitur epistolarum Vergerii Codicem nondum quidem editum adhuc tamen superesse apud Cl. Brunaccium nunc primum scio. Versionem Arriani pedestrem quidem non tamen barbaram ideo vir clarissimus extitisse demonstrat, atque ex eodem MS. Codice præfationem ad Sigismundum Imperatorem producit.

Invectiva in Malatestam directa est ad Ludovicum Alidosium, ex quo factum est, ut quidam invectivam unicam in duas distinxerint, aliam in Malatestam, aliam vero in Alidosium, quem tamen habuisse exosum nullibi discimus. Invectivam istam sub nomine Guarini Veronensis dedit P. Martene Veter. Monum. T. 3. col. 868. sed illam suo Authori Muratorius Rer. Italic. T. 16. col. 112. restituit. Alia hujus opera videnda sunt apud Zenum *ibid.*

Vernherius de Bothis, vide *Warnherus*.

Verus, Episcopus *Arausionensis*, sub finem sec. V. scripsit *Vitam S. Eutropii*, decessoris sui, qui post Ann. 475. decessit. Sigebertus Gemblacensis c. 73. Tota nondum prostat, sed particulam ejus ex Codice Parisino dedit Dan. Papebrochius in Actis Sanctorum Tom. VI. Maji p. 699. Episcopum *Hispalensem* perperam vocat Trithemius de script. Eccles. c. 245. quem sequitur Possevinus Tomo II. Apparatus p. 520. qui & nomen *Eutropii* non expressit, sed habet *Episcopi*. Vide Galliam Christianam T. I. p. 767.

Verus, Episcopus *Rutenensis* in Galliis, qui A. 625. Concilio Remensi interfuit. *Epistolæ* ejus *duæ* ad Desiderium Episcopum Cadurcensem editæ sunt a Canisio Lect. Ant. T. I. p. 648. 649. ad ipsum vero datæ sunt Epistolæ Sulpitii Severi Episc. Bituricensis, ibidem p. 645. & Ruricii Lemovicensi II. 22. Adde Galliam Christianam Tomo I. p. 201.

Annales Vetero-Cellenses, nihil habent, quod Annalibus simile sit, sed continent ennarrationem illustris prosapiæ Mar-

:hionum Misniæ. Auctor, cujus
:n non est cognitum, monachus
in monasterio Veteris Cellæ in
ia, quod Christianus Schlegelius &
:onradus Knauthius singulatim de-
ferunt. Editiones illius varias re-
t Clar. Kreysigius in Bibl. Histo-
Saxoniæ superioris p. 4.
fingus vel *Uffo*, Worcomiensis Fri-
, Ord. S. Benedicti, monachus in
bio S. Ludgeri Werthinensis, scri-
Carmen de S. Ludgero, quod edi-
est in Actis Sanctorum Tom. III.
ii p. 659. *Vitam S. Idæ, viduæ* Eg-
Saxonum principis, apud Surium
. Sept. & Leibnitium T. I. Scri-
um Brunsuicensium p. 171. *Carmen
in laudem monasterii VVerthinensis*,
Eundem Tomo III. p. 604. *Vi-
S. Lucii*, Regis Britanniæ, quæ
um est edita. Vixit circa A. C.
Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 843.
tii Athenæ Belgicæ p. 699. Suffri-
Petri de script. Frisiæ Dec. VII. 5.
de Castello, Triphernas, quæ
hodie *Città di Castello* vocatur, Ord.
icatorum Florentiæ in conventu S.
æ novellæ A. 1337. scripsit *in Sphæ-
Joannis de Sacrobosco*. Quetif de
toribus Ord. Prædicatorum T. I.
3.
de Prato, Ord. Prædicatorum,
Sermones itinerarii dicti a. 1499.
Florentiæ in Bibliotheca ordinis.
p. 893.
linus, vide *Hugolinus*.
linus Malabranca, vide supra lit.
uibus adde Gandolfum de ducen-
ugustinianis scriptoribus pag. 343.
linus de Porta Ravennate, Bono-
s, auditor Irnerii, Juris civilis
sor & Glossator celeberrimus. *Glos-*
us Crassus in suo apparatu adje-
A Friderico etiam I. Imperatore
rum Feudorum compilandum &
endum adhibitus est. Obiit A.
Pancirollus de claris Legum in-
tibus II. 17. Bumaldi Minerval
iense p. 228.
linus de Scoalochis, Cremonensis,
U. J. D. Urbis Astensis, Prætor Ge-
nensis & in numerum nobilium rela-
tus circa A. 1318. scripsit *ad Codicem
Justinianeum, de legatis piis, de compro-
misso*. Arisii Cremona literata T. I. p.
152.

Uguetinus, Canonicus primum S. Au-
gustini, deinde Monachus Metensis,
Ord. S. Benedicti, scripsit *Opus de vi-
sione sua terribili*, quam in spiritu ha-
buisse se refert. Excusum est Parisiis
1513. fol. apud Henricum Stephanum,
in libro trium virorum & trium spi-
ritualium virginum, quod Jacobus Fa-
ber edidit. Adde Possevinum Tomo II.
Apparatus p. 520.

Uguitio, vide *Huguitio*.

Vibianus, seu *Vivianus Tomasius*, Ur-
bevetanus, Presbyter Cardinalis S. Ste-
phani in Cœlio monte ab Alexandro
III. renunciatus, *plures* ad S. Thomam
Archiepiscopum Cantuariensem, atque
ad Regem Angliæ *literas* misit, qua-
rum aliquæ publici juris sunt: Ejusdem
literæ *de Appellatione* asservantur MSS.
in Bibliotheca Regia, teste Philippo
Labbe in Bibl. MSS. Hibernica legatio-
ne functus e vita excessit Romæ sub
Urbano III. incertum quo anno, men-
seve. Hæc Oldoinus in Athenæo Ro-
mano p. 634.

Vicedominus de Vicedominis, Placenti-
nus, Minorita, Gregorii X. ex sorore
nepos, celebris Jureconsultus & caussa-
rum patronus, ex Aquensi Archiepi-
scopo a patruo creatus Episcopus Car-
dinalis Prænestinus, obiit Ann. 1276.
Edidit Ann. 1269. in Synodo Aquensi
*Statuta & Constitutiones pro suis Cleri-
cis*. Oldoini Athenæum Romanum p.
635.

Vichardi, Canonici Lugdunensis, *Car-
men Satyricum contra monachos*, a Fla-
cio ex Codice Veteri descriptum, ex-
stat in Bibl. Regiomontana, teste præ-
fatione ad Frid. Besselii Miscellaneo-
rum Philologico-Criticorum Syntagma.
Sed quo tempore auctor vixerit, & re-
liqua illius adhuc ignorantur.

Victor I. Papa, natione Afer, electus

A. 186. sedit usque ad A. 196. vel secundum Baronium ab A. 194. 203. *Epistolæ* ejus *duæ* in controversia Paschali ad Desiderium & Paracodam, Episcopos Viennenses, exstant in Bibliotheca Floriacensi Tom. III. p. 24. 26. apud Baronium ad annum 198. n. 17. cum notis Binii Tom. I. Conciliorum: aliæ duæ Tom. I. Conciliorum Harduini pag. 103. Tribuitur ipsi quoque Opusculum, quod inscribitur, *Ratio fidei reddita Hunerico Regi Vandalorum*.

Vide Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 218. Oldoini Athenæum Romanum p. 635.

Victor II. prius dictus Gebehardus Episcopus Aichstetensis, sedit ab Ann. 1055. ad 1057. *Litteræ* confirmatoriæ privilegiorum ecclesiæ Sylvæ Candidæ exstant apud Harduinum T. VI. Conciliorum p. 1037.

Victor III. antea Desiderius Abbas Casinensis, de quo superius actum est l. IV. p. 63. Hujus forte est *Admonitio* carmine scripta, cujus initium: *Ergo doma carnem, qui vis evadere mortem*. Exstat in Bibl. monasterii S. Martini Tornacensis, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica MSS. p. 108. *Oratio* in Concilio Beneventano, de miseriis Ecclesiæ Romanæ & nequitiis multifariis Guiberti Anti-papæ, apud Leonem Ostiensem III. 71. Baronium ad annum 1087. n. 9. 16.

Victor Antipapa, antea dictus Octavianus Cardinalis S. Cæciliæ, intrusus A. 1159: moritur A. 1164. *Epistola* ejus ad Principes Germaniæ de electione sua occurrit apud Radericum Frisingensem II. 50. & Baronium ad An. 1159. n. 42. Alia ad Albertum Episcopum Virdunensem pro absolutione Ecclesiæ S. Michaelis prodiit in Miscellaneis Baluzii Tomo IV. p. 465.

Victor, *Capuanus* Episcopus, vixit temporibus Justiniani, & refutavit Cyclum Paschalem Victorii s. Victorini Aquitani, quod opus Beda citat, de ratione temporum c. 49. sed hodie non exstat. *Præfatio* ejus *in Ammonii Harmoniam Evangelistarum*, Moguntiæ 1524. 4. edita exstat in Bibliothecis Patrum, Orthodoxographis & alibi. Vid. Sigebertus de script. Eccles. c. 20. Baronius ad Martyrologium 17. Octobr. Leon. Nicodemi additiones ad Toppii Bibl. Neapolitanam p. 246. 247. Labbeus de Script. Eccles. Tomo II. pag. 461.

Victor de Carben, Ex-Judæus, in Archiepiscopatu Coloniensi baptizatus, post inter Christianos Sacerdos, circa initium seculi XVI. Scripsit *de Vita & moribus Judæorum*, Colon. 1504. 1509. 4. Paris. per Henr. Stephanum, 1511. 4. *Propugnaculum fidei Christianæ*. Colon. 1518. 4. cujus pleniorem notitiam dat. Wolfius Bibl. Hebr. Vol. IV. pag. 568. quem & de ipso confer Vol. I. p. 355. III. p. 238. IV. p. 815.

Victor Cartennæ in Mauritania Episcopus circa A. 460. teste Gennadio c. 77. Scripsit *adversus Arianos* ad Gisericum, Vandalorum regem, *de pœnitentia publica*, *ad Basilium quendam super mortem filii consolatorium libellum*, & *Homilias* multas, Liber *de pœnitentia* habetur ad calcem operum Ambrosii in multis editionibus: Liber vero *de consolatione in adversis* inter opera Basilii Magni Tomo III. pag. 613. edit. Parisinæ, 1638. Vide præter alios Caveum & Oudinum Tomo I. p. 1282. Tillemontium Tom. XVI. p. 611.

Victor, Episcopus Carthaginiensis creatus A. 646. scripsit *Epistolam* ad Theodorum Episcopum Romanum, in qua eum de creatione sua certiorem facit, & confessionem fidei suæ exponit. Exstat apud Baronium ad A. 646. n. 15. & Tom. III. Conciliorum Harduini p. 754. *Fidei ratio*, Hunerico Regi Wandalorum tradita, exstat in Sichardi Antidoto adversus Hæreses & Bibliothecis Patrum.

Claudius Marius Victor, alii *Victorium* & *Victorinum* vocant, perperam, patria Massiliensis, ibidem sec. V. Rhetoricam docuit, mortuus circiter A. 445. Scripsit

de Genesi libros III. carmine epicui adjuncta est Epistola ad Saloem Abbatem. Edidit primum, sed odum interpolatos, Jo. Gagneius, l. 1536. Paris. 1545. 8. Guil. Mis castigatiores edidit, omissa Epiad Salomonem, 1560. 8. sed taeditionem Gagneianam secutus est gius Fabricius in Corpore Poeta-Christianorum & Bibliothecæ Pa tantum non omnes. Vide, prælios, Historiam literariam Galliæ . II. pag. 244. Leyseri Historiam arum medii ævi p. 51. Labbeum I. p. 462.

ctor *Martyritanus* in Africa Episco-, Joannis Cassiani dicta ita purga-& quæ minus erant, addidit, ut rum istarum palma merito confe-: quem inter alia de Africæ parcito nobis credimus esse dirigen-. Ita Cassiodorus Institut. divin. 29. loquitur. Ex his Cassiodori is colligi videtur, a Victore Marano antidotum contra veneni intionem, quod scriptis suis Cassianus uit, adpositum fuisse. Baronius taexistimat, Cassiodorum spe fruim non accepisse, quod ex Africa ctabat. Siquidem Ado Viennensis hronico, ab ipso Cassiodoro id o-, ut Cassianum corrigeret, elabon affirmat, dum ait: *Opera Cassa catholicis cautissime legenda, made libero arbitrio & gratia: sed & itarum hæresi incautius favit. Erillius Cassiodorus purgare volens, d plenum omni ex parte potuit*. Hæc erbum Miræus de script. Eccles. p. dit. Fabric.

ctor *Massiliensis*, non est auctor, omen monasterii S. Victoris in urlassiliensi. Id quod ideo moneo, in Indice ad Ittigium de Biblio-Patrum hic Victor una cum Vino Metensi inter Auctores refertur. vero numerus paginæ evolvitur, Chronica Victoris Metensis & Vi-Massiliensis a Labbeo in Biblionova MSS. indigitantur.

Victor Tunnunensis Episcopus, non Hispanus, ut vult Steph. Garibajus Hist. gener. Hispaniæ VIII. 24. indicante Nic. Antonio, sed Afer, cujus urbem huc usque *Tunnunum* fuisse crediderunt, Petrus autem Wesselingius in dissert. de Evangeliis, jussu Imp. Anastasii non emendatis p. 27. *Tennonam* vocat. Alii aliter scribunt.

Propter tria Capitula multa passus est, exilio, carcere & plagis mulctatus, tandem in quodam monasterio Constantinopolitano, cui jussu Justiniani inclusus fuerat, mortuus. Ejus exstat *Chronicon* ab A. C. 444. ad A. 565. editum a Canisio Lect. Ant. I. p. 319. in Hispania illustrata IV. p. 117. post Chronicon Eusebii a Josepho Scaligero editum & in Opusculis Petri Pithœi p. 397. sed hæc editio non est tam plena. Isidorus Hispalensis de scriptor. Ecclesiasticis c. 25. ipsum Chronicon ab orbe condito ad primum annum Justini junioris condidisse scribit, in qua re ipsi, qui ætate proprior est, non omnem fidem cum Basnagio negabimus. Librum ejus *de pœnitentia* ediderunt Benedictini in Appendice ad T. II. Operum Ambrosii p. 589. *Pro defensione trium Capitulorum lib. I.* memorat Trithemius de script. Eccles. c. 214.

Adde Labbeum de scriptoribus Eccles. T. II. p. 462.

Victor Episcopus *Vitensis* in provincia Africæ Byzacena, Ann. 484. Eugenii Carthaginiensis Episcopi professioni fidei Hunnerico Regi Vandalorum oblatæ subscripsit. *Uticensem* vulgo quondam dixerunt, sed recentioribus temporibus fidei Codicum & ope Criticorum res satis clare deducta est. Imo quatuor Victores Vitenses Episcopos fuisse memorant Memoriæ Trivultinæ mense Aprili A. 1709. quibus adde Acta Sanctorum Tomo III. Augusti p. 454. Noster persecutione orthodoxorum ejectus Constantinopolin abiit, ibique, vel, ut Cotelerius Tomo III. Monumentorum p. 598. contendit, in Epiro veteri scripsit

Hi-

Historiam persecutionis Vandalicæ sive Africanæ sub Genserico & Hunnerico, Vandalorum regibus, cui sub finem Appendicis loco annexuit *Acta septem monachorum martyrum Capsensis territorii*. Historia persecutionis, ab aliis in tres, ab aliis in quatuor, quinque vel sex libros distinguitur. Imo in Codice monasterii Cremisanensis Ord. S. Benedicti in Austria, qui seculo XII. scriptus esse creditur n. 55. *Victoris historiæ Wandalicæ libri XIV.* annunciantur. Nisi forte aliud sit opus, ab hoc nostro diversum, quod historiam non persecutionis Wandalicæ, sed potius res gestas regum Wandalicorum in Africa contineat; tum sane auro carius volumen esset, quod orbi erudito non ultra debebat invideri. Hæc autem Historia persecutionis prodiit primum Coloniæ 1517. 8. deinde cura Reinhardi Lorichii, ibidem 1537. per Beatum Rhenanum Paris. 1541. in Orthodoxographis Grynæi Tom. I. pag. 799. in Bibliothecis Patrum, porro cum annot. Francisci Balduini post Optatum Milevitanum, Paris. 1569. 8. Hæc editio in Bibl. S. Joannis Hamburgi occurrit, a Friderico Lindenbrogio collata cum MS. optimo Lugdunensi, ex quo innumera loca optime restituuntur. Prodiit ulterius cum Operibus Vigilii Tapsensis, quæ Divione 1664. 4. impressa sunt, cum notis & dissertationibus Petri Francisci Chifflectii, Soc. Jesu Presbyteri, (a) tandem parte prima Historiæ persecutionis Vandalicæ a Ruinarto editæ, cum notis & observationibus illius, Paris. 1694. 8. (b)

Versio Belgica, *van vervolginghe der Christenen in Africa door de Vandalen*, prodiit Antverp. 1568. 8.

Ei quoque tribuitur *Passio Liberati Abbatis & sociorum ejus Carthagine*, quæ editio est a Surio d. 17. Aug. & in Actis Sanctorum Tomo III. Augusti p. 455.

Conjiciunt porro, ipsum Auctorem esse *Notitiæ provinciarum & civitatum Africæ*, quam edidit Sirmondus Operum T. I. pag. 430. vid. tamen Tillemontium T. XVI. p. 558. Non autem videtur auctor *Expositionis fidei Catholicorum Arianis oblatæ*, de qua idem p. 561. 598.

Cæterum Anonymi *Dissert. sur Victor de Vite, avec une nouvelle vie de cet Eveque* prodiit Paris. 1708. 12. Confer Journal des Scavans 1708. p. 243. Memoires de Trevoux 1709. Avril. pag. 677.

Victorianus Voconius, vide infra *Voconius*.

Victorinus, (1) pleno nomine *Fabius* (a) *Marius Victorinus*, Afer, Rhetoricam Romæ diu docuit, & ad senectutem gentilium superstitionem sectatus, tandem vero ad veram fidem conversus est. Mortuus est anno circiter 370. De conversione elegans est testimonium Augustini Confess. VIII. 2. 5. 11. Ex scriptis ejus nota sunt sequentia:

1. *Expositio in libros duos Ciceronis de Inventione*, editi cum libris Rhetoricis Ciceronis, & in Rhetoribus Pithœi p. 79. Seorsim Mediolani per Anton. Zarotum, 1474. fol. Paris. apud Ascensium 1508. fol. ibid. per Rob. Steph. 1537. 4.

2. *De re Grammatica sive Orthographia, de carmine heroico, & de ratione metrorum*. Hæc exstant in Grammaticis Ve-

(a) Giornale di Roma 1675. p. 23. seqq.

(b) Journal des Scavans 1694. p. 675. Journal de Hambourg p. 109. Acta Erudit. Tomo II. Supplem. p. 407.

(1) Victorinos alios hac occasione memoramus ex Jo. Launoji differt. de quinque Victorinis.

1. Victorinus, qui hæresin Praxeæ defendit, memorante Tertulliano de præscriptione adv. hæreticos cap. ult.

2. Victorinus Massiliensis, de quo infra sub *Claudius Marius Victor*.

3. Victorinus Lampadius, Antiochenus, cujus *Orationes consulares* varias, nec non *Imperatorias* in laudem Zenonis Imp. citat Photius Cod. CL.

4. Victorinus Aquitanus, vide infra *Victorius*.

5. Victorinum Episcopum, qui ob redarguentes Paschales Ecclesiæ cyclos in Synodo Romana altera damnatus sit, memorat Baronius ad a. 303. 324. sed sine teste.

(a) *Laurentii* nomen interponit Sirmondus ad lib. I. Epist. Ennodii, procul dubio ex Codicibus antiquis, quos tamen non indicavit.

ibus Putschii p. 1939. seqq. ubi
ι perperam *Maximus Victorinus* vo-
. *Ars Grammatica* & *de ratione me-*
ι rursus occurrunt apud eundem
hium p. 2450. Alias editiones ha-
'abricius Bibl. Lat. IV. 7. pag.

De sanctissima Trinitate adversus
nos.

Contra Justinum Manichaeum.

De principio diei. Haec duo Opu-
primus edidit Jac. Sirmondus Pa-
630. 8.

De generatione Verbi adv. Candi-
Arrianum. Liber editus primum
Jac. Ziegleri Conceptionibus in
sin, Basil. 1528. fol. post in Hae-
ogia Heroldi p. 171. Is vero Zie-
; docet hunc librum adversus Can-
n praeponi debere libris IV. de
tate, quia verba illorum prima
sunt: *In primo sermone hujus operis*
ulta & fortiora quaedam etiam ho-
, *o amice Candide, proposita atque*
ta sunt abs te: quae quanquam ut op-
ia dissoluta sunt, tamen idcirco ista
um Epistolis audire voluimus. Hinc
:o miratur Andr. Rivinus in prae-
ie ad Scripta duorum Victorino-
p. 28. quod Bibliothecae Patrum,
nque compilatores, hoc Opusculum
us neglexerint. Ne igitur oblivio-
aderetur, Andreas Rivinus illud
iisso Candidi Arriani libello, pag.
recudi jussit p. 238. operis modo
ιti. Denique duo haec opuscula Can-
& Victorini tanquam nondum edi-
:Codice Augustano S. Udalrici pro-
: Mabillonius Annal. Tom. IV. p.
cdit. novae p. 1. ita tamen, ut
la sit Epistola Candidi. Incipit e-
ita: *Dei est omnis substantia. Deus*
· *non est substantia. Quomodo igitur*
Adde Ittigium de Bibliothecis PP.
. pag. 295. Maxima autem inter
:ditiones est lectionum varietas, sic
na ex altera emendari possit. De
ura Campani in hunc librum vide
ι lib. III. p. 327.

De Trinitate hymni tres, alii sic habent, *de Homousio recipiendo hymni tres*, exstant in editione Rivini (Gothae 1652. 8.) p. 208.

8. *Carmen de fratribus VII. Maccabaeis*, quod quidam *Victario*, alii *Victorino Pictaviensi* tribuunt, a Rivino quoque editum est cum annot. p. 167. Pleraque scripta Theologica etiam in Bibliothecis Patrum occurrunt.

9. *Versio Isagoges Porphyrii de quinque vocibus* extat cum Boethii Commentariis.

10. Inedita sunt, Hieronymo teste, *Commentarii in Apostolum*, h. e. Epistolas Paulinas, & teste Cassiodoro de Dialectica, liber *de syllogismis hypotheticis*.

Victorinus non *Pictaviensis*, ut perperam vulgo crediderunt, sed *Petavionensis* Episcopus, id quod singulari dissertatione de Victorino Episcopo & Martyre adstruxit Jo. Launojus Tomo II. Operum, part. 1. p. 634. Fuit autem *Petavio* urbs Pannoniae, inter Sisciam & Vindobonam ad Dravum fluvium, quod ex Tacito, Aethico, Itinerario Antonini, Ammiano Marcellino & aliis probat idem Launojus Observat. I. p. 640. Hodie dicitur *Pettau*, & in Stiria ad fines Slavoniae sita est. Vixit sub finem seculi III. & A. 303. martyrio coronatus est. Hieronymus de Viris illustribus c. 74. testatur eum scripsisse in *Genesin*, *Exodum*, *Leviticum*, *Esaiam*, *Ezechielem*, *Abacuc*, *Ecclesiasten*, *Canticum Canticorum* & *Apocalypsin*. Nihil vero illius hodie superest praeter *Commentarium in Apocalypsin*, cujus editionem primam hucusque ignoro, illatus autem est postea in Bibliothecas Patrum, & editus ab Andrea Rivino in Scriptis Sacris duorum Victorinorum, Gothae 1652. 8. idem simul edidit *Carmen de Jesu Christo Deo & homine*, & alterum *de Pascha*, quod an huic nostro tribuendum sit, ambiguum est. praeterea Caveus in Hist. lit. p. 95. edidit *Tractatum Victorini de Fabrica mundi*, qui ἀποσπασμάτιον ex Commentario in Genesin vel Apocalypsin esse possit, sed

ſed de auctore nihil pronunciare audet. Adde Poſſevinum Tomo II. Apparatus p. 523.

Victorinus Epiſcopus neſcio quis. Exſtat ejus *Epiſtola una* ad Ruricium Lemovicenum, ſicut & in hujus Epiſtolis una ad Victorinum habetur.

Victorius, Aquitanus, quem Lemovicenſem vulgo credunt, Clericus Romæ fuit & Mathematicus inſignis ſec. V. Quum illis temporibus de feſto Paſchatis celebrando multæ eſſent controverſiæ, is juſſu Hilarii Archidiaconi Romani *Canonem Paſchalem* conſcripſit, quem Eccleſia Occidentalis poſtea ſecuta eſt. Edidit illum Ægidius Bucherius, Antverp. 1634. fol. cum Commentario. Confer præter alios Auctores Hiſt. literariæ Gallicæ Tom. II. p. 424. Acta Sanctorum Tom. I. Jan. p. 354. le Cointe Tomo I. p. 588. Tom. IV. pag. 870. Mabillonium de ſtudiis monaſticis p. 391. edit. Gallicæ.

Alius Victorius eodem ſeculo in Gallia Poeta inſignis fuit, quem Sidonius Apollinaris celebrat. Vide Hiſt. literariam citatam Tom. II. p. 419.

S. Victricius, Epiſcopus Rotomagenſis ſub finem ſeculi IV. amicus Paullini Nolani, cujus ad illum exſtant Epiſtolæ aliquot. Vitam ejus ſcripſit Jo. Bapt. le Brun, quæ in Actis Sanctorum die 2. Auguſti repetita legitur. *Tractatus ejus de laude Sanctorum*, occaſione receptionis reliquiarum quarundam ex Italia miſſarum, ex MS. S. Galli editus eſt ab Abbate Lebeuf in libro Gallico: *Recueil de divers ècrits pour ſervir d' eclairciſſement à l' hiſtoire de France*. Pariſ. 1739. ſub finem Tomi II. (*a*)

Vigellus, vide ſupra *Nigellus*.

Vigilantius, inter hæreticos vulgo habitus, Gallus natione, non Hiſpanus, cujus ſcripta, quæ hodie non amplius exſtant, refutat Hieronymus, non ſine affectuum depravatorum indicio. In quam rem conferenda eſt diſſert. Jo. Clerici de argumento ab invidia petito. Presbyter fuit Barcinonenſis, & ab Epiſcopo ſuo, quod docet Caveus, etiam durante controverſia, communione non excluſus fuit. Vide Gennadium de viris illuſtr. c. 35. Nic. Antonium Bibl. Hiſpana Vet. II. 11. n. 464. ſ. Hiſtoire literaire de la France T. II. p. 57. ſ. Bælium in Lexico, Pagium ad A. 406.

Vigilius, Diaconus, poſt Archidiaconus Romanus, jam A. 531. a Bonifacio Papa ſucceſſor denominatus, poſtea rejectus, tandem per fraudes Silverio dejecto (*b*) ſedit ab A. 538. 555. Variæ illius *Epiſtolæ* habentur apud Baronium ad A. 538. n. 14. 22. ad Ann. 540. n. 14. 23. ad A. 544. n. 11. ad annum 545. n. 3. 7. 8. ad A. 546. n. 61. 65. ad Ann. 550. n. 2. 9. 16. & ſeqq. nec non Tom. II. Conciliorum Harduini p. 1429. Tom. III. p. 3. 61. 175. ſeqq. 213.

Fragmentum Epiſtolæ Vigilii Papæ exſtat apud Baluzium Miſc. Tom. V. p. 461. *Decretum ſive Conſtitutio Vigilii de tribus Capitulis* exſtat Tom. III. Conciliorum Harduini p. 10. 217. Ejus nomine *Epiſtola* ſcripta, quam impiam Harduinus pronunciat, occurrit in Breviario Liberati c. 22.

Adde Proſp. Mandoſii Bibl. Romanam Cent. VII. 76. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 220. Oldoini Athenæum Romanum p. 636.

Vigilius Diaconus circa A. 430. ſcripſit *Regulam Monachorum*, teſte Gennadio de ſcript. Eccleſiaſticis c. 51. Edita eſt in Collectione Regularum Holſtenii, Pariſ. 1663. 4. part. I. pag. 89.

Vigilius Tapſenſis in Africa Epiſcopus, in provincia Byzacena circa An. 484. Epiſcopum Brixienſem multi ſtatuunt, quibus adſtipulatur Leonardus Cozzandus in Libraria Breſciana pag. 204. 205. Sed hiſtoria illorum temporum

(*a*) *Leipziger gelehrte Zeitungen* 1740. p. 53. Memoires de Trevoux 1740. Dec. p. 2521.

(*b*) Conf. Gottlieb Wernſdorfii jun. Diſſ. de Silverio & Vigilio PP. MM. Witteb. a. 1739. qui Baronii de his narrationes expendit.

lia quævis docet: vide modo Sir-
ım Tomo III. Opp. pag. 1013.
ıontium Tomo XVI. pag. 614.
Ughelli Italiam sacram T. IV.
3. cum annot. Galeardi. Opera il-
:onjunctim edidit Petrus Franci-
:hiffletius, post opera Victoris Vi-
, Divione, 1664. 4. cum annota-
us & dissertationibus: & quidem
: sequenti.

Adversus Nestorium & Eutychem V. pro defensione Synodi Chalcedo-, qui sub Vigilii Tridentini no- aliquoties editi sunt: primum ıgæ apud Huldericum Morhardum, fol. cum præfatione Casp. Chur-, deinde Tiguri 1539. per Cassan- Colon. 1575. 8. & subjectis Var. ex vet. Codice P. Pithœi, inter ı Cassandri p. 514. Basileæ, per n Simlerum 1571. fol. inter Scri- 'eterum Latina de una persona & ıs naturis in Christo, fol. 88. b. eresiologia Heroldi, & in Biblio- Patrum. Ipse possideo editionem nsem, ex officina Vœgeliniana ty- ıtidis expressam, 8. sed sine men- anni. Germanice vertit Christo- tolberg, Pastor Creutzenacensis, 8.

Altercatio sub nomine Athanasii ad- Arium, sive Dialogi II. in Con- Nicæno inter Athanasium & A- habiti p. 84. Exstant Tomo III. Athanasii p. 632.

Dialogi sive Altercationes tres, sub e Athanasii adversus Arium, Sa- m & Photinum, p. 118. Hos si- se tribuit Vigilius libro V. adv. :hen c. 2. Exstat Opp. Athanasii ɔ III. p. 642. Utrumque hoc o- n unum compaginavit & cum li- ıdversus Eutychen edidit Georgius ınder.

De Trinitate, sive de unita Trini- Deitatis libri XII. ad Theophilum. cim tantum libri exstant T. III. Athanasii pag. 604. Idatio Claro lmius & Benedictini in Opp. A- sii p. 603. octo libros priores vin- *Tom. VI.* dicant: Reliqui, nimirum nonus, decimus & undecimus auctorum incertorum sunt: Duodecimus, qui inscribitur *de Trinitate & Spiritu Sancto*, ipsius Athanasii genuinus fœtus est, inter opera ejus T. I. editus.

Vigilius patria Romanus, Episcopus *Tridentinus*, martyrio coronatus circa A. 400.

Epistola ad Simplicianum Episc. Mediolanensem, quæ gesta Sisinii & sociorum martyrum continet, edita primum est ab Aloysio Lipomano T. II. Vitarum sanctorum priscorum Patrum, post a Laur. Surio d. 29. Maji, a Baronio ad Ann. 400. denique in Actis Sanctorum Tom. VII. Maji p. 41. *Alium de eadem materia libellum*, Joanni (Chrysostomo) urbis CPol. Episcopo inscriptum, quem Baronius periisse dolebat, ex MS. Vaticano edidit Papebrochius l. c. p. 42.

Sunt qui *libros contra Eutychetem* huic Vigilio tribuunt, quos toto cœlo errare ostendit Baronius ad Martyrologium Romanum. Constat enim, Eutychen, multo post, quam Vigilius Tridentinus, martyrio coronaretur, hæresim suam disseminasse, contra quem alter Vigilius scripsit. Vide Ughelli Ital. sacram Tomo V. p. 589. & Prosp. Mandosii Bibl. Romanam Centur. I. 22.

Philippus de Villeta, monachus, post Abbas S. Dionysii A. 1398. scripsit librum *de auctoritate Conciliorum* & *Chronica*. Sunt, qui ipsi tribuunt *Vitam Caroli VI. Francorum Regis*, quæ MS. est in Bibl. Thuanea, jam Regia, & Gallice translata a Jo. le Laboureur, Paris. 1663. fol. 2. Vol. sed fundamento non satis firmo innixi. Vide Oudinum Tomo III. p. 1270. & Galliam Christianam, edit. antiquæ Tomo IV. pag. 338.

Vincentius, Prior Cartusiæ *Axpacensis* in Austria, cujus *Epistolas XX.* quibus tamen aliorum quædam admixtæ sunt, ediderunt Bern. Pez & Philib. Hueber Codicis Diplomatici parte III. p. 327.

Pleræque datæ ſunt ad Jo. de Weylhaim, monachum Mellicenſem, qui nonnunquam ad marginem quædam notavit, ex quibus hoc memoramus, quod A. 1459. fuerit ſeptuagenarius, p. 338. 9. natus igitur A. 1389. Agnovit autem bonus ſenex calamitatem Eccleſiæ temporum ſuorum, inde conqueritur, quod Concilia generalia, eorumque decreta non obſerventur, quod de Cardinali Cuſano nihil boni ſperandum ſit, quod electio Calixti III. ſenis octogenarii reformationi Eccleſiæ parum profutura ſit, quod inteſtini Eccleſiæ hoſtes multo ferocius in Eccleſiam ſæviant, quam Turcæ & barbari &c. Extant quoque notabilia quædam de peregrinatione puerorum ex Germania & Helvetia ad monaſterium S. Michaelis de periculo maris in Picardia. Credibile vero eſt, eum, utpote teſtem veritatis, non habuiſſe multos amatores, illum tamen, tanquam ſenem, tolerare coacti ſunt. Succeſſor ipſius in munere Prioratus, Thomas, ad eundem Jo. de Weylhaim de hac re conqueritur, quod tam libere ſcribat, & admonitionem reſpuat. Inter alia controverſiam habuit cum Bernardo de Waging *de ignorantia docta*, quorſum pertinent Epiſt. X. & XV. nec non annotatio Jo. de Weylhaim p. 342. nam ultra modum hæc exaggerare nolo.

Vincentius Bandellus, Caſtro novo diœceſis Dertonenſis oriundus & A. 1435. natus, Ord. Prædicat. Magiſter Theologiæ, diſputator ſubtilis, Prior Bononiæ & Mediolani, A. 1500. Magiſter Ordinis, Galliam, Belgium, Hiſpaniam & Germaniam peragravit, obiit Ann. 1506. Ejus ſunt *Libellus recollectorius de veritate conceptionis B. Mariæ*, ſine nomine Auctoris impreſſus Mediol. 1475. 4. *Tractatus de ſingulari puritate & prærogativa conceptionis Jeſu Chriſti*, Bonon. 1481. 4. Mediol. 1512. & alibi. *Quod beatitudo hominis in actu intellectus & non voluntatis eſſentialiter conſiſtit*, *Opuſculum de poteſtate Papæ*, *Multijugæ in Theologia quæſtiones*, *Epiſtola encyclica ad univerſum ordinem &c.* Vid. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. II. p. 1. 2. Altamura Bibl. Domin. p. 226. Hippol. Marraccii Bibl. Marianam T. II. p. 430.

Vincentius Barſius vel *Bartius*, Mantuanus, Ord. Carmelitarum, Theologus & Poeta inſignis, ſcripſit *Silvam Carminum*, Bonon. & *Albam Labyrinthum*, Parmæ 1519. Petri Lucii Bibl. Carmelitana p. 80. Gio. Maria Penſa Teatro degli huomini più illuſtri della famiglia Carmelitana di Mantova pag. 85.

Vincentius Bellovacenſis, non ab Epiſcopatu ſic dictus, ut multi falſo opinantur, ſed a patria, & Cœnobio Dominicanorum, in quo Bellovaci degebat: Burgundum quidam ſtatuunt, ſed ſine cauſſa. Regnante Philippo Auguſto Lutetiæ literis operam navavit, familiæ regiæ adſcriptus, & unus ex primis fuit, qui ordini Prædicatorum ſe adjunxerunt. Helluo librorum fuit, ac proinde nullis dignitatibus ornari voluit, obiit autem A. 1264. Oudinus uſque ad A. 1289. vel 1290. ſuperſtitem fuiſſe ſtatuit.

Vide Trithemium de ſcript. Eccleſ. . 457. Bulæi hiſtor. Academ. Pariſinæ Tom. III. p. 713. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. 212. ſeqq. Altamura Bibl. Dominicana p. 21.

Opera ejus hæc ſunt:

1. *Speculum majus*, quod tria alia *Specula* complectitur, *Naturale*, *Doctrinale* & *Hiſtoriale*, quæ una cum *Morali*, de quo poſtea, conjunctim edita ſunt Argentinæ apud Jo. Mentelin 1473. & 1476. Baſileæ apud Jo. Amerbachium ſub titulo *Bibliotheca mundi*, fol. Maittaire Tom. I. pag. 428. Noribergenſis Ant. Coburgeri ubi *Speculum Hiſtoriale* prodiit A. 1483. *Naturale*, 1483. *Morale*, 1485. Regiſtrum in Speculum Hiſtoriale prodiit 1493. *Doctrinale*, 1486. Venetiis 1489. 1494. & 1591. Duaci 1624. fol.

Speculum Hiſtoriale ſeparatim prodiit Mo-

antiæ per Jo. Fust, 1474. fol. lau-
etiam Noribergensem 1473. Aug.
lel. 1496. fol. Gallice versum Pa-
1495. fol. 5. Vol.
eculum Morale, ut ait Jac. Quetif,
est Vincentii, sed fœtus seculi
. ex operibus S. Thomæ, Petri de
ntasia, Richardi de Mediavilla &
iani de Borbone compilatus, quod
ille Quetifius per singulas libri
s ostendit p. 218. 231. Editum est
et. per Hermannum Lichtenstein
. folio. Adde, quæ supra ad To-
X. Operum D. Thomæ Aquina-
licta sunt.
Sermonum pars æstivalis & hiema-
Nurenb. per Ant. Koberger, 1492.
2. Vol. Vid. Hockeri Catal. Bibl.
sbrunensis p. 145.
Libri *de Gratia humanæ Redemtio-*
Laudum Virginitatis gloriosæ: de S.
ie Evangelista: de Eruditione pue-
regalium: Consolatorius de morte a-
. Basil. per Jo. Amerbach. 1481.
Hocker l. c.
Liber consolatorius de morte amici,
t in Bibl. monasterii S. Martini
iacensis, teste Ant. Sandero in Bi-
Belgica Manuscripta p. 119. & in
asterio Dunensi: ibid. p. 193. Est
is *Epistola consolatoria ad Ludovicum*
corum Regem de morte filii. Vide
num T. III. p. 453.
Flores ex libris Cassiani excerpti:
nentarius in Orationem Dominicam
ılutationem Angelicam, in MSS. An-
& aliis exstant.
De laudibus Beatissimæ Virginis, sive
oribus & gestis ipsius, Basileæ apud
Amerbach 1481. impressum testatur
olytus Marraccius in Bibl. Maria-
omo II. p. 431.
ıcentius Carrarius, Doctor & Scri-
Ravennas scripsit *historiam totius*
ıciæ Ravennatensis, sed huc usque
tam, qua tamen usus est Scipio
imontius lib. VII. Cæsenatensis.
nondum est cognita.
ıcentius de Casali, Ord. Prædicato-
, a. 1216. scripsit *Tractatum de*
Conceptione B. Virginis. Possevinus tom.
II. Apparatus p. 527. Altamura Bibl.
Dominicana p. 1. Marraccius tomo II.
p. 433.

Vincentii Castellani Historia Forosempronii est in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 140.

Vincentius Cipellus, Cremonensis, Monachus Casinensis & Abbas in monasterio S. Thomæ Cremonæ circa a. 1442. scripsit *de religiosa militia*. Arisii Cremona literata Tom. I. p. 266.

Vincentius Corcionus, scripsit *Archivium Neapolitanum*, seu Indicem omnium scripturarum ad Regiam Jurisdictionem spectantium in 18. tomos distributarum. MS. exstat Romæ in Bibl. Slusiana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 176.

Vincentius Coventriensis, Ordinis S. Francisci de Observantia monachus, (non Carmelita, ut voluit Lelandus) Doctor & Professor Cantabrigiensis circa a. 1251. Scripsit *Expositorium Missæ* & *Repetitiones Lectionum*. Balæus Cent. IV. 12. Pitseus c. 356. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 330. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 337.

Vincentius Ferrerius, vide supra lib. VI. p. 163.

Vincentius Gruner, Cygnæus, Collegii majoris in Academia Lipsiensi Collegiatus & a. 1410. Rector Academiæ. Scripsit *Expositionem in Officium Missæ*, *Librum quæstionum disputatarum*, *Grammaticam* & *Rhetoricam*. Trithemius de script. Eccles. c. 726. Centuria Maderiana c. 27.

Vincentius Hispanus JCtus circa a. 1260. quem Antonius Augustinus inter cæteros Glossatores appellat, præf. ad Decretales. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. VIII. 3. n. 115. & sub finem tomi II. p. 271.

Alius primum Valentiæ Rex, *Zeit Abu Zeit* dictus Mohammedanus, postea Christianus, nomine *Vincentii* assumto, obiit a. 1267. aut sequenti, scripsit *de historia animalium*, qui cum

Abn-Sinæ operibus per Michaelem Schotum ex Arabico in Latinum translatus vulgo dicitur. Idem Antonius VIII. 4. n. 146. * De *Vinc. Hisp.* isto juvat ea referre, quæ adnotavit Ptolomæus Lucensis Histor. Eccl. lib. 25. cap. 26. Hujus Pontificis (Honorii) tempore floruerunt duo Doctores Juris Canonici videlicet Laurentius & Vincentius, quos tradunt Hispanos fuisse, & magna auctoritate allegantur in jure. De Laurentio nihil lego sive in Pancirolo sive in Nicolao Antonio. De Vincentio vero Hispanicam habuisse originem non alio testimonio asseritur ab utroque nisi Antonii Augustini in epistola dedicatoria Antiquarum compilationum. Scripsit commentarium in libros quinque Decretalium eo ipso tempore, quo illæ prodierunt, quare recentior est anno 1260. ut hic definitur.

Vincentius Kadlubko, vide supra lib. III. pag. 310.

Vincentius Lector in provincia Franciæ Ord. Prædicatorum circa a. 1500. scripsit *Gnomologiam Alphabeticam*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 905.

Vincentius Lirinensis, natione Gallus, primum secularibus negotiis addictus, dein monachus & Presbyter in monasterio Lirinensi, mortuus circiter a. 450. De vita ejus satis accurate exponit Daniel Papebrochius in Actis Sanctor. tom. V. Maji p. 284. Tillemontius tom. XV. p. 143. Ejus est sub nomine *Peregrini*, *Commonitorium adversus hæreticos*, quod quidem duplex scripserat, posterius autem periit. De editionibus illius variis vide Caveum p. 275. & Hist. literaire de la France tom. II. p. 310. 311. Optima est Baluziana primum seorsim a. 1663. post aliquoties cum Salviano edita, & Bremæ a. 1688. 4. repetita. Inseruit quoque Thomasius Cardinalis Institutionibus Theologicis antiquorum Patrum Romæ 1709. tom. I. p. 188. Recentissima est D. Joannis Salinas, Neapolitani, Canonici Regularis Lateranensis ac Theol. Lectoris, qui in Præfat. ad opera Prosperi Aquitanici & Honorati Massiliensis a. 1732. Romæ edita testatur, se Vincentii Lirinensis opus jam ante menses aliquot edidisse. *Bohemice* vertit Balthasar Osthovinus S. J. teste Sotvvello Bibl. Jesuit. p. 103.

Quod ipsum aliqui Semipelagianum faciunt, alii vero defendunt, id Lector harum rerum curiosus apud Vossium & Norisium in Historia Pelagiana, nec non alios Historiæ Ecclesiasticæ scriptores evolvet. Vide Launojum, vel qui sub ejus nomine latet, in vera Ecclesiæ doctrina de prædestinatione & gratia c. 12. Opp. tom. I. p. 1086. item Brunonis Neusseri Prodromum velitarem contra (Norisium) Auctorem Hist. Pelagianæ, unde excerpta Actis Sanctorum p. 287. inserta sunt, nec non ipsum Papebrochium p. 285.

Tribuunt quoque nostro *objectiones Vincentianas contra doctrinam Augustini de prædestinatione & libero arbitrio*, quibus Responsiones reposuit Prosper Aquitanicus in operibus illius obvias. Id quod si verum est, a crimine Pelagianismi non erit immunis. Oudinus ei quoque librum sub nomine *Prædestinati* a Sirmondo editum tribuit, verum Historia literaria citata p. 313. seqq. cum omnibus viribus defendit. Ratio defensionis est, quia ab Ecclesia Romana sanctus habetur, & a Baronio d. 24. Maji Martyrologio Romano insertus est, quod honoris genus fatente ipso Tillemontio Hist. Eccl. tom. XV. p. 146. ante hoc tempus ipsi a nemine tributum fuit. Vide Oudinum, qui multis hæc tractat, tom I. p. 1233. seqq. & Labbeum de Script. Eccles. tomo II. pag. 486.

Vincentius de Marvegio, a patria, quod oppidum est Galliæ in tractu Gabalensi, Ord. Prædicatorum sub finem seculi XIV. aut initium sequentis, scripsit *Sermones super Pater noster & Ave Maria*, item *de Vita Christi*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 731.

Vincentius Merlinus, Venetus, Ord. Præ-

icatorum, Professor Metaphysices
vinus circa a. 1490. *de metaphysicis*
fit. Idem p. 872. Altamura p.

ncentius Metensis, vide supra *Victor*
ilienfis.

ncentius Palæottus, vide sub lit. P.

ncentius Presbyter Gallus sec. V.
ıadio teste c. 80. *in Psalmos* com-
:atus est, sed huc usque nihil ejus
m est. An auctor sit *objectionum*
i Augustinum, de quibus sub Vin-
o Lirinensi, item libri, qui *Præ-*
ıatus inscribitur, operose disquirunt
dictini in Historia literaria Fran-
Tom. II. p. 414. 415. totique in
ınt, ut hominem ignotum ejusque
ɔdoxiam defendant, nescio in quem
ı.

ncentius Victor, seculo V. contra
ıstini libros *de origine animæ* scri-
ab hoc quoque confutatur. Vide
sii Hist. Pelagianam I. 19. & Ou-
m tomo I. p. 1231.

ıdicianus, Comes Archiatrorum
ıtiniani Imp. circa a. 370. cujus
ola de Medicina, exstat cum Me-
antiquis, Venetiis apud Aldum,
. fol. p. 86. & inter Medicos mi-
: Andreæ Rivini, Lipf. 1654. 8.
ıostro etiam *Carmen de Medicina*
it, quod vulgo Marcello adscribi-
Quædam hujus Vindiciani *Epistolæ*
æ in Codice Bibl. Cathedralis Atre-
ısis, teste Val. Andrea Bibl. Bel-
MSS. I. p. 330.

ıdricus, Abbas monasterii S. Apri
be Tullensi, sec. X. scripsit *Vitam*
ɛrardi Episcopi Tullensis, quæ ex-
ı Actis Sanctorum tomo III. Apri-
206. * *Vindricus* florebat sæculo
uidem X. sed XI. Scriptum vero ab
ommentarium de S. Gerardo, sed
integrum, ac potius ex eo epito-
Bollandistæ dederunt. Integrum
nus ex Anecdotis Martenis Tom.
ut ex Calmet in histor. Ecclesiast.
ıringiæ T. I. pag. 55. Vide Histo-
litterariam Galliæ Tom. VII. pag.
Obiit an. 1069. ut Calmeto pla-
cuit. Mabillonius tamen ambigere se profitetur, num ultra annum 161. vitam produxerit.

Virgilius, antiqua & nobili familia ortus in Hibernia, patria relicta transfretavit in Galliam, & in aula Pipini biennio commoratus Odiloni Bavariæ Duci mittitur, ut Episcopatui Saltzburgensi præficeretur. Consecratus igitur est a. 767. obiit a. 785. vel 784. 5. Cal. Decembris. Hic Virgilius una cum Sidonio scripsit *Epistolam* ad Zachariam PP. contra Bonifacium Archiepiscopum Moguntinum, quæ inter Bonifacianas habetur. Putatur etiam Virgilius scripsisse *Glossarium* a Melchiore Goldasto in notis ad Columbanum citatum, & *de Antipodibus*. Hæc Waræus de scriptor. Hiberniæ p. 37.

Virgilius Wellendorfer, Salisburgensis, Artium Magister & Theologiæ Baccalaureus in Academia Lipsiensi sub initium sec. XVI. Ejus *Trilogium de mirifico verbo intelligibili mentis & cordis* impressum est Lipsiæ per Melch. Lotter, 1605. 4. *Moralogium ex Aristotelis Ethicorum libris excerptum*, ibid. per Wolfg. Stœckel 1509. fol. *Decalogium de Metereologicis impressionibus & mirabilibus naturæ operibus*, ibid. per eund. 1507. 4. Erfurt. 1514. 4. *Heptalogium de septem artibus liberalibus*, Lipf. 1502. 4. *Oecologium ex Oeconomicis Aristotelis*. ibid. 1511. fol. *Polilogium ex Politicorum libris Aristotelis* ibid. 1513. fol. Vide Centuriam Maderianam n. 61.

S. Virgnous, discipulus S. Columbæ, sub finem sec. VII. obiit a. 612. Scripsit *Vitam* Magistri & Doctoris sui, teste Dempstero Hist. Scotiæ n. 1170.

Vitalianus, Papa, Signinus patria, sedit ab a. 655. 669. Ejus nomine exstant Epistolæ *duæ* apud Baronium ad a. 669. n. 5. 7. *sex* in Conciliis Harduini tomo I. *una* tomo VIII. Italiæ sacræ Ughelli p. 19.

Vitam ejus congessit Bollandus Tomo II. Jan. p. 779. quibus adde Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 211. Oldoini Athenæum Romanum p. 640.

Vi-

Vitalis & *Tonantius*, Hispani, sec. V. videntur ad hæresin Nestorianam delapsi fuisse, unde Capreolus ad eos *Libellum* sive *Epistolam* scripsit, de qua supra Fabricius noster lib. III. p. 332. *Responsio* autem illorum ad eandem, quantum sciam, nondum edita, exstat in Codice monasterii Augiæ Divitis in Svevia, teste Mabillonio in Itinere Germanico p. 93. edit. Fabricianæ.

Vitalis, de *Auxitana* provincia oriundus, Apostolicæ sedis Notarius, circa a. 1123. scripsit *Vitam S. Bertrandi Convenarum Episcopi*, quam ediderunt Martene & Durand Collect. ampliss. VI. p. 1021.

Vitalis, *Brixiensis* patria, Præpositus monasterii S. Petri Olivetani circa a. 1118. scripsit *Historiam Brixiensem* & *Sermonem de Cruce*, *quæ ibidem adoratur*. Leonardo Cozzando Libraria Bresciana p. 206.

Vitalis de Canellas, vel *Caniellas*, Catalanus, bellicis & politicis expeditionibus Jacobi I. Aragoniæ Regis interfuit, a. 1247. in Comitiis Oscensibus *Codicem Legum Aragonensium* a se conscriptum publicavit. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. VIII. 3. n. 75.

Vitalis de Fontibus, monachus, scripsit a. 1333. *Comment. in Boethium de consolatione Philosophiæ*, qui MS. est in Bibl. Laudunensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1296.

Vitalis de Furno, vide supra, *Joannes Vitalis*.

Vitalis Nemausensis, JCtus, *de Collationibus* exstat in Oceano Juris tomo VI. fol. 222.

Vitalis, *Tholonensis* Episcopus, cujus *Sermo* in Concilio Constantiensi a. 1417. habitus exstat in Herm. von der Gardt Hist. lit. Reformationis parte III. p. 17. particula illius jam edita erat in Actis Concilii modo dicti tomo V. præfat. p. 26. *Alius* a. 1416. habitus in Actis laudatis Tomo IV. p. 1360.

Vitellus Afer, Donatista, tempore Constantis Imp. scripsit *de eo, quod odio sint mundo servi Dei*; *adversus gentes*: *adversus traditores*, quo nomine orthodoxos intelligit; *ad Regulam ecclesiasticam*. Gennadius de Scriptoribus eccles. c. 4.

Vitus Arnpekhius, (non Præpositus Ebersbergensis, de quo paullo post, sed) Presbyter & Sixti Episcopi Frisingensis Capellanus, natus est a. circiter 1441. & in Academia Viennensi literis incubuit. Scripsit

1. *Chronicon Bajoariæ*, quod a. 1495. Sixto Episcopo modo dicto dedicavit, exstat in Bern. Pezii Thesauro novissimo Anecdotorum tomo III. part. 3. p. 1. Excerpta de Guelfis ex eodem jam dederat Leibnitius S. R. Brunsvic. Tomo III. p. 660.

2. *Chronicon Austriacum* ab a. 810. 1490. editum ab Hieron. Pezio S. R. Austriac. tomo I. p. 1165.

3. *Librum de fundationibus monasteriorum in Bajoaria*, quem ipse citat Chron. Bajoar. II. 23. & 29. & putat Rev. Bern. Pez non diversum esse ab *Historia Fundationum nonnullorum per Bavariam monasteriorum*, quam sub nomine Andreæ Presbyteri & Canonici Reg. S. Aug. apud S. Magnum prope Ratisbonam Marq. Freherus Ambergæ 1602. 4. evulgavit. Nam Codex Tegernseensis, ætati Arnpekhii proximus, id Opusculum eidem tribuit. Mutilum edidit Freherus, longeque id auctius exstat MS. in bibliothecis Lunælacensi & Emmerammensi.

4. *Librum de gestis Episcoporum Frisingensium*, ipse memorat Chron. Bajoar. V. 73. sed is huc usque detegi nondum potuit.

Vitus, patria *Cortonensis*, ab ipso S. Francisco a. 1211. in ordinem suum allectus, & Minister provincialis ad Romaniam sive Thraciam missus, vixit usque ad a. 1250. Scripsit *Vitam B. Æmilianæ* sive *Humilianæ* viduæ tertii ordinis S. Francisci Florentiæ, quam edidit Dan. Papebrochius in Actis Sanctorum tomo IV. Maji p. 386. Adde Waddingum de Scriptoribus ord. Minorum p. 331.

Vitus Prior *Ebersbergensis* monasterii in

varia, ord. S. Bened. Scripsit *Chro-* *Bavariæ* ab initio gentis, usque 1505. quod a. 1493. cœptum Wi- 10, Comiti Palatino Rheni & sque Bavariæ Duci dedicavit. Hic Dux per Joannem Regiomonta- , Præceptorem suum, hunc labo- nostro detulerat. Codex ejus MS. negligentius ac perturbatius exara- abetur in Bibliotheca Cæsarea Vin- nensi. Hunc Auctorem Lambecius, :lius, Sandius, Gentillottus, & Pezii cum *Vito Arnpekhio* confu- nt, sed Bern. Pezius, Vir Celeb. em hunc ingenue fassus est, & de- , in quo fecit, quod virum hone- decet. Ut vero differentiam libri isque alii quoque perspicere possent, cationem, Prologum, & contenta s Viti Eberspergensis ex Codice obonensi publicavit in Dissert. Isa- a ad tomum III. Thesauri Anec- rum novissimi p. 23. 24.

ventiolus, in monasterio Cordatensi atus, a. 516. fuit Episcopus Lugdu- s. Scripsit quædam, ex quibus ve- ihil superest, nisi *Epistola* una non iæ molis, ad Alcimum Avitum, Epistolas hujus n. 59. *Fragmentum* onis in Concilio Agaunensi a. 517. oncillis Labbei tom. IV. p. 1559. *ractoria Epistola* ad Episcopos pro- æ suæ, ut ad Synodum Epaonen- a. 517. veniant, apud Harduinum o II. Conciliorum p. 1046. Ad- listoriam Galliæ literar. Tomo III. 4.

vianus, monachus Præmonstraten- unus ex primis S. Norberti disci- ; circa a. 1130. scripsit *Harmoniam* *Tractatum de libero arbitrio & gra-* ditum a Martene & Durand Col- amplisf. tomo IX. p. 1073.

Vivianus Bononiensis Doctor, cujus iber impressus vetustis typis sine lo- k anno in fol. continens casus in inis super ff. veteri. Item ejusdem r infortiato casus longi. Item ejus- super codicem casus longi.

gerius, Episcopus Nannetensis, aliis Andegavensis, ab a. 1126. Scripsit Carmine *Vitam S. Mauritii*, Andegavensis Episcopi, ex qua versus quosdam adducit Auctor Apologiæ pro translatione prima Renati Andegavensis Episcopi, & ex hoc Launojus in diss. de historia hujus Renati, Operum Tomo II. part. I. p. 675. *Relatio* ejus ad Innocentium Papam II. pro monasterio Rotensi adversus monachos Vindocinenses exstat Tomo II. Miscellaneorum Baluzii p. 200. *Versus* ejus de Marbodo Episcopo Redonensi ediderunt Martene & Durand in Thesauro novo Anecdotorum Tomo I. p. 357. Mag. Vulgerii *Versus in Bonifacium VIII. Papam & mores cleri* editi sunt a Jo. Georgio Eccardo Corporis scriptorum medii ævi Tomo II. p. 1849. Ulgerii, Episcopi Andegavensis, *Venalitium disciplinarum* citat Joannes Saresberiensis in Metalogico II. 20. p. 108. edit. Paris. 1610. Adde & Bulæi Hist. Academiæ Parisinæ Tomo II. p. 778.

Ulmarus, Presbyter & monachus cœnobii S. Vedasti, scripsit libellum *de inventione corporis & miraculis S. Vedasti* Episc. *Atrebatensis*, qui editus est in Mabillonii Sec. II. Benedictino part. I. p. 599.

Ulpericus, vide *Helpericus*.

Ulpho, monachus ord. S. Birgittæ in cœnobio Wadstenensi Sueciæ, obiit a. 1433. Scripsit *Vitam S. Catharinæ Suecicæ*, quæ filia fuit S. Birgittæ, quæ primum Stockholmiæ prodiit, post apud Surium d. 24. Martii, & in Actis Sanctorum Tomo III. Martii p. 505. Confer Diarium Vadstenense ad a. 1433. & Vastovii Vitem Aquiloniam p. 142. edit. Benzelianæ.

Ulricus, cujus cognomen huc usque latet, Presbyter Orphanorum a. 1432. ad Concilium Basileense missus, ibi anno sequenti defendit *Tertium Articulum Bohemorum in Concilio Basileensi propositum*. Exstat in Martene & Durand Collect. ampliss. tomo VIII. p. 305. *Replica contra dicta M. Kaltisen*, ibid. p. 493. Vide Jac. Lenfant Hist. Concilii Ba-

Basileensis Tomo I. p. 338. & Tomo II. p. 4.

Ulricus Engelberti Argentinensis, ord. Prædicatorum, magnus Theologus & Casuista, obiit a. circiter 1272. cujus *Summa* citatur in Catalogo Doctorum pro maculata Conceptione Mariæ apud Pezium & Hueberum Codice dipl. III. p. 323. Scripsit quoque *super Sententias*, & *super librum Meth.* dubium Meteororum an Metaphysicorum Aristotelis. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum Tomo I. p. 356. Altamura p. 46. *Ulrici de Argentina* magnum opus *de summo bono* MS. exstat in Bibl. Corsendoncana, teste Val. Andrea Bibl. Belgica MS. II. p. 70.

Ulricus Herbipolensis, monachus ord. Cartusiani in Horto Angelorum prope Wirceburgum, & sacræ paginæ Licentiatus, circa a. 1480. Scripsit carmine *de sanctis fundatoribus*, *processu*, *titulo ac confirmatione Carmelitani instituti*, & *Epistolam ad Carmelitas Herbipolenses*, in qua eos ad majorum suorum Eliæ & Elisæi vestigia sectanda hortatur. Theod. Petreji Bibl. Cartusiana p. 296. Car. Jos. Morotii Theatrum Chronol. ord. Cartusiensis p. 109.

Ulricus Huttenus, nobilis Francus, miles, poeta & literator summus, sub initium seculi XVI. De cujus vita, ne Iliada post Homerum scribam, nihil adfero. Eam enim tribus voluminibus edidit Jo. Jac. Burcardus, Guelferbyti 1717. seqq. 8. Adde Lexicon Bælianum, & Niceronum tomo XV.

Catalogus Opp. illius habetur apud Burcardum & Niceronum, sed uterque mancus & mutilus, potest autem ex aliis scriptis suppleri, quod ab otio meo jam impetrare non possum.

Ulricus Kriegius, Tigurinus, *historiam parvam* sui temporis conscripsit, in qua Stumpfio teste, de originibus Habspurgicis agit. A Bucelino laudatur, & sec. XIV. scriptor dicitur. Stumphius Rudolpho I. Imp. æqualem facit lib. 7. fol. 207. Marq. Herrgott Geneal. Habspurg. Proleg. VIII. p. 66. Felleri Monumenta inedita p. 40.

Ulrici cujusdam *Chronicon monasterii in Ensdorff* exstat MS. in Bibl. Electoris Bavariæ, teste Bern. Pez dissert. Isagogica ad tomum I. Thesauri Anecdotorum novissimi p. 23.

Ulricus Molitor, Constantiensis, Decretorum Doctor Papiensis, & caussarum in patria patronus, scripsit *de lamiis & pythonicis mulieribus*, Constantiæ 1489. 4. Lips. 1495. 4. Mantissa ad Miræum de Scriptoribus Eccles. p. 107. edit. Fabric.

Ulricus Sculteus, Germanice *Schultheiss*, Lenzburgensis, primum Matthiæ Comitis de Buchek Confessarius, post a. 1333. Episcopus Curiensis in Rhætia, obiit a. 1355. Scripsit *Vitas Sanctorum Lucii & Amisonis Pontificum*, & alia. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 302. Gandolfus de ducentis scriptoribus Augustinianis p. 345.

Ulrichus Velenus, Minhoniensis. Cum præfatione illius a. 1520. 4. prodiit hoc opusculum: *Gravissimis certissimisque & in S. Scriptura fundatis rationibus variis probatur: Apostolum Petrum Romam non venisse, neque illic passum. Proinde satis frivole & temere Romanus Pontifex se Petri Successorem jactat & nominat.* Vidi quoque editionem illius recentiorem.

Ultanus mac Concubar (aliis filius O-Concharii) Episcopus Ardbracensis vel Ardbrecanensis in Media, Hiberniæ Provincia, obiit valde longævus a. 656. vel 662. Scripsit *Vitam S. Brigidæ*, quam Jo. Colganus edidit in Triade Thaumaturga Hiberniæ p. 527. & Jo. Bollandus in Actis SS. Febr. tomo I. p. 118. Hic posterior eam ipsi tribuere non vult, adest autem apud Colganum p. 542. 545. qui Ultanum expresse auctorem facit. *Hymnum miracula S. Brigidæ* complectentem, apud Colganum p. 542. cujus tamen ordo turbatus est, sic, ut acrostichis Alphabetica non integra sit, quare & quædam deesse credo. Putatur quoque *Vitam S. Patricii* scripsisse: certe illa usus est Auctor Vitæ Tripartitæ S. Patricii in Sanctis Hibernicis editæ p. 28. quæ & citatur in Actis

San-

orum Tomo II. Martii p. 520.
ius *Ultanus*, Furfei frater, cujus
init Beda Hist. Eccl. Anglorum
. 19. Waræus de script. Hibern.
:.
ibertus Heduus, vide supra *Huber-
e Romanis*, lib. VIII. p. 285.
mo, nescio quis, scripsit *Vitam S.
lphi* Episcopi Metensis a. 640. mor-
quam Petrus Boschius edidit in
; Sanctorum Tomo IV. Julii p.
de erroribus tamen illius histori-
quædam monuit in Commentario
io p. 434.
ivvonus, Camber, linguæ antiquæ
nnicæ admodum gnarus, ab Ab-
S. Albani Verulamium vocatus es-
citur, ut quædam in linguam la-
n transferret, ex quibus præcipue
S. Albani memoratur. Vixit a.
Lelandus c. 128. Balæus Centur.
3. Pitseus c. 145.
:onius, Afer, Castellani Mauritaniæ
:opus a. 460. Scripsit *adversus Ju-
, Arianos & Hæreticos*, & *Sacra-
rum egregium volumen*: Gennadius
. quæ vero hodie non extant. For-
:anonem Missæ Gregorii M. jussu
nium vel Musæum Massiliensem
osuisse notat Fabricius ex libro *la
tuitè de la foy* IV. 3. p. 27.
:onius, vide Fabricium nostrum su-
lib. III. p. 294.
'cmarus, Abbas monasterii Fursten-
sis in Bavaria, & Ludovico, Ba-
: Duci, Ludovici IV. Imp. Patri,
nsiliis, obiit a. 1318. Scripsit *An-
Bavariæ* ab a. 508. 1313. qui etiam
exstare dicuntur. Car. de Visch
Scriptorum ord. Cisterciensis p.
Possevinus Tomo II. Apparatus p.
Emendandus hic est Vossius, mo-
: Sandio.
'cvvinus, *Volquinus*, vide supra *Fol-
s* lib. VI. p. 174.
'cuinus, monachus Veteris Campi,
Cisterciensis, post Prior Walckenre-
s, demum primus Abbas monaste-
ttichenbacensis in Thuringia, quod
:viate *Sichem* vocarunt, a. 1179.
Tom. VI.

adhuc in vivis fuit, & testis in diplomate apud Leuckfeldium in Antiquit. Kaltenbernensibus p. 103. Scripsit *Sermones* pios & doctos, ex quibus *unum Synodalem* habuit & citat Goldastus ad Paræneticos p. 95. edidit autem Leuckfeldius Ant. Walckenred. Tomo II. p. 180. Alium *Sermonem de Zizania & Semine* citat Goldastus ad Eginhardi vitam Caroli M. c. 32. *Commentarium perpetuum in Evangelia*, adhuc ineditum. Car. de Visch Bibl. Scriptorum ord. Cisterciensis p. 316. Schamelii hist. monasterii Sittichenbacensis p. 109.

Volradus Schube, Vicarius Hildesheimensis in summo templo, circa a. 1483. scripsit *Chronicon monasterii S. Godehardi in Hildesheim*, pro quo Abbas largissimum ei præmium dederat. Greg. Witthenne contin. Chron. Huxariensis Petri Visselbeccii p. 136. An adhuc supersit, non potuit rescire Luckfeldius, cui hæc debentur ex Antiqu. Bursfeldensibus p. 92.

Volusianus scripsit *Epistolam* ad Augustinum, quæ in hujus Epistolis est secunda numero: qua de illo quærebat explicationem dubiorum aliquorum ad Christianam religionem spectantium. Hæc Possevinus Tomo II. Apparatus p. 544. Episcopus autem Carthaginiensis fuit.

Alii cuidam Volusiano Codices quidam falso tribuunt *Epistolam*, quæ sub Udalrici Augustani nomine satis est nota, inter quos unus fuit satis vetustus, quem Jo. Balæus Matthæo Parkero, Archiepiscopo Cantuariensi, dono dederat, teste Martyrologio Anglicano Jo. Foxi: qui etiam, teste Caveo, aliam de hac re sub Volusiani nomine Epistolam plane elegantem adjunxit, qua Clerici uxorati causam suam adversus Nicolaum Papam strenue & nervose agunt.

Volusius Mæcianus, Brixiensis, JCtus, Imperatorum ab Antonino Pio ad Alexandrum Severum Consiliarius. Scripsit *Fideicommissorum* libros XVI. *Publicorum* lib. XIV. *Ad legem Rhodiam*

lib. I. & Quæstiones singulares.

Leonardo Cozzando Libraria Bresciana p. 206. Ottavio Rossi Elogj istorici di Bresciani illustri p. 6.

Uranius, discipulus Paullini Nolani & Ecclesiæ dictæ Presbyter, natione Gallus. Dedit a. 431. *Relationem de morte S. Paullini*, quam edidit Surius d. 22. Jun. ex meliore Codice Chiffletius in Paullino illustrato p. 198. Acta Sanctorum d. 22. Jun. Tom. IV. p. 195. & Editores novi Operum Paullini Tomo II. p. 143.

Adde Oudinum Tomo I. p. 1006. & Histoire literaire de la France Tomo II. p. 202. In Vossio hic quædam transposita esse monet Sandius, quæ ad Uranium minime pertinent.

Urbanus I. Papa, Romanus patria, Pontiani filius, a. 224. creatus. *Epistola* ejus *ad omnes Christianos* exstat apud Harduinum Tomo I. Conciliorum p. 113. quæ tamen spuria censetur. *Decreta* ejus apud Gratianum, Carranzam & Barbosam exstant. Vide Mandosii Bibl. Romanam Cent. II. 31. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 221. Oldoini Athenæum Rom. p. 642.

Urbanus II. Papa, prius Otto Castilionæus dictus, monachus Cluniacensis & Episcopus Ostiensis creatur a. 1088. 12. Martii, obiit a. 1099. 29. Jul.

Vitam ejus cum cura scripsit Theod. Ruinartus, quæ impressa est sub initium Tomi III. Opp. posthumorum Mabillonii & Ruinarti: in cujus Appendice multæ quoque Urbani hujus Bullæ exhibentur. Narratio de adventu ejus ad monasterium Cluniacense habetur in Miscell. Baluzii Tom. V. p. 237. seqq.

Adde Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 222. Arn. Wion Lignum Vitæ V. 20. Lyseri Historiam Poetarum medii ævi p. 365. Hippolyti Marraccii Bibl. Marianam Tomo II. p. 442.

Epistolæ ejus sat multæ occurrunt apud Baronium inde ab anno dicto 1088. Harduinum Tomo VI. Conciliorum p. 1627. *Sermo ejus post consecrationem Ivonis Carnotensis* exstat apud eundem a. 1092. n. 5. *Sermo Synodalis*, in Concilio Claromontano *pro liberanda ab oppressione paganorum terra sancta* reperitur apud Guilielmum Tyrium de bello sacro I. 15. & Baronium a. 1095. n. 35. 42. *alius* ibid. n. 43. 49. item Tomo X. Conciliorum Labbei p. 514. seqq. Tom. VI. Harduini p. 1721. & in Appendice Ruinarti p. 369. 381. *Præceptum* de cœnobio Figiacensi & Conchensi uniendo, Mabillonius sec. III. Bened. part. 2. p. 448. *Decretum* de Primatu Lugdunensi, Harduinus l. c. p. 1729. de Atrebatino Episcopatu, Miræus in Codice piarum donationum, p. 76. 271. de aliis idem p. 669. Continuator ejus Tom. III. p. 21. *Epistolæ* ad Episcopos Gallos & Clerum Viennensem in Jo. a Bosco Bibl. Floriacensi Tomo III. p. 74. 75. *Quatuor* alias Steph. Baluzius in Appendice ad Petri de Marca dissert. tres (Paris. 1669. 8. p. 351. seqq. *Privilegium* de Ecclesia Gratianopolitana, idem Miscellaneorum Tomo II. p. 177. *Bullæ multæ* in Marca Hispanica p. 1184. 1208. *Epistola* de adulterio Philippi, Regis Galliæ, apud Dacherium Tom. III. Spicilegii p. 418. aliæ p. 422. seqq. *Epistolæ variæ* ad Ecclesiam Atrebatensem pertinentes, apud Baluzium Miscell. V. p. 237. *Epistolæ XVI.* aliæ ibidem Tomo VI. p. 371. *tres*, ibid. Tomo VII. p. 129. *Duæ* apud Hahnium Collect. Tomo I. p. 119. 120. *Aliquot* apud Martene & Durand Collect. ampliss. I. p. 520. s. *Duæ* in Eorundem Thesauro novo Anecdot. p. 248. 267. *Quatuor* ad Episcopum Dolensem, ibid. Tomo III. p. 878. *Duæ* in Codice diplomatico Pezii & Hueberi part. I. p. 297. *Quatuor* in Bibl. Cluniacensi p. 514.

Urbanus III. antea Lambertus Crivellus, Archiepiscopus Mediolanensis, sedit ab a. 1185. 1187. *Epistola* ejus, qua electionem suam orbi Christiano indicat, edita est a Baronio ad a. 1186. n. 1. *quinque* aliæ Tomo VI. Conciliorum Harduini part. 2. p. 1883. *Variæ* apud Miræum Tomo I. Operum diplomat. p. 550. Tomo II. p. 834. Tomo

III.

p. *63*. 353. *una* in Marca Hispa-
p. 1380. *una* ad Episcopum Do-
em, in Thesauro novo Martenii &
andi Tomo III. p. 911. *tres* in Co-
diplomatico Pezii & Hueberi part.
p. 33. 40. 42. *duæ* in Bibl. Clunia-
i p. 1447. Vide Lud. Jacobi a S.
olo Bibl. Pontificiam p. 224.
rbanus IV. antea Jacobus Pontaleo,
ıs Tricassibus, patre sutore vetera-
ıtario, primum Canonicus Tricas-
s, postea Archidiaconus Laudunen-
Episcopus Verdunensis, Alexandri
per Germaniam, Pomeraniam,
Tiam & Livoniam Legatus, Patriar-
Hierosolymitanus, tandem a. 1261.
tifex Romanus, mortuus a. 1264.
Epistolas ejus sæpe provocat Bzo-
, qui Regestum ejus in Bibl. Vati-
ι oculis usurpavit, *quinque* vero
um publicavit a. 1262. seqq. *plures*
ldingus in Annalibus ord. Mino-
. Varia *Privilegia* Academiæ Pari-
ſi concessa edidit Balæus Tomo III.
56. *Epistolas duas* Harduinus Tomo
. Conciliorum p. 547. *Plures* Mi-
; opp. diplom. I. p. 429. II. p. 1253.
Baluzius post Concilia Galliæ Nar-
:nsis p. 167. *Sexdecim* apud Marte-
k Durand Collect. amplisſ. p. 1250.
II. apud Eosdem in Thesauro no-
Anecdotorum Tomo II. p. 1.
escriptio terræ sanctæ, qua usus est
ichomius.
letaphrasis in Psalm. L. (secundum
æos est LI.) exstat in Bibl. PP.
finis Tomo I. A quibusdam tribui-
Urbano III.
ide Lud. Jacobi a. S. Carolo Bibl.
ificiam p. 224. Marraccii Bibl.
ianam Tomo II. p. 444.
banus V. antea dictus Guilielmus
ıoaldus, fuit S. Victoris apud Mas-
ıses Abbas ord. S. Benedicti, & Se-
Apostolicæ in Sicilia Nuncius, ele-
a. 1362. mortuus a. 1370. *Episto-*
jus quasdam edidit Bzovius ad a.
. seqq. quam plurimarum vero ex-
a suppeditat: *tres* Harduinus to-
VII. Conciliorum p. 1767. 1793. 1862. *duas* Miræus, vel potius ejus Continuator, Opp. dipl. tomo II. p. 1326. *unam* Jo. a Bosco in Bibliotheca Floriacensi tomo I. p. 248. *sexaginta* in Waddingi Annalibus Minorum, *alias LVII.* ibidem in Regesto Pontificum, *unam* Chapeavillius tomo III. Scriptorum Leodiensium p. 37. *duas* Martene & Durand Thes. novo Anecdotorum tomo I. p. 1489. 1492.

Oratio de expeditione terræ sanctæ ad Joannem Franciæ Regem habita, & *de oratione ex voto Commentaria egregia* memorantur a Lud. Jacobi p. 225.

Adde Wion Lignum Vitæ V. 24. Baluzii Vitas Paparum Avenionensium Tomo I. p. 363. seqq. Oudinum Tomo III. p. 1113. * Inter Consilia Ægidii Bellameræ ad Consil. V. occurrunt mihi: *Allegationes Domini quondam Gulielmi Grimoardi* tunc in minoribus constituti, & postea Urbani Papæ V. in facto monachi delinquentis, qui homicidium commisit intra claustra, & adulterium extra, an de reo cognoscere pertineat ad Episcopum sive ad Abbatem. Scriptum istud an typis prodierit, ignoro; cum nesciam an typis excusa sint illa consilia Bellameræ; & si excusa, an omnia. Ego in MS. cod. Feliniano reperi. *Bullam ejusdem Pontificis ad Marquardum Patriarcham Aquilejensem de abusu in judiciis ferendis corrigendo* dedit Ughellius in Aquilejensibus, sed multo correctiorem P. Franciscus Madrisius Utinensis Congregationis Oratorii in nova editione operum S. Paulini Aquilejensis appendice 2. actorum veterum n. 31.

Urbanus VI. antea Bartholomæus Prignanus, Neapolitanus, Decretorum Doctor, ex Archiepiscopo Acheruntino Metropolita Barensis, Cancellariæ Apostolicæ in Italia Præfectus, Pontifex eligitur a. 1378. moritur a. 1389. *Epistolas* ejus complures edidit Bzovius in Annalibus Ecclesiasticis: *unam* Dacherius Tomo III. Spicilegii p. 751. *unam* Pez & Hueber Codicis diplomatici parte III. p. 69.

Historia Episcoporum Barensium usque ad sua tempora.

Formulæ precum, Germanice prodierunt Dilingæ 1567.

Adde Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 227.

Urbanus a Bononia, vide infra *Urbanus Servita*.

Urbanus Hydruntinus, ord. S. Francisci, post a. 1429. Episcopus Castrensis, sedit annos 28. Ughelli Italia sacra Tomo IX. p. 95. Scripsit *de Antichristo*, *de nativitate Domini*, *de animæ immortalitate*, & Opus, cui titulus *Negotium*. Waddingus de scriptoribus ord. Minorum p. 332. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 339.

Urbanus Muscardus, Sarzanensis, sec. XII. scripsit *de Christiana amicitia*, *de transitu animarum ad beatam vitam*, & *de quatuor elementis*. Sopranus de Scriptoribus Liguriæ p. 728. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 540.

Urbani Reversei Historia Archiepiscoporum Senonensium 8. voluminibus constans Parisiis MS. exstat in Bibl. Regia. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 953.

Urbanus, *Servita*, Bononiensis, cognomine *Averroista*, & *Philosophiæ Parens*, Theologiæ Doctor, Parisiis, Patavii & Bononiæ Philosophiam docuit, circa a. 1390. obiit a. 1503. Scripsit *super libros* (Aristotelis) *Physicos*, *de Cœlo & Anima*, qui typis excusi sunt a. 1485. Bumaldi Minerval Bononiense p. 235. 264. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium p. 266. Marchesii virorum illustrium Galliæ togatæ p. 77.

Ursinus, monachus Gallus, vixit sec. VII. & jussu Anscaldi Pictaviensis Episcopi, nec non Audulfi, Abbatis sui, *Vitam S. Leodegarii* Episcopi Augustodunensis & Majoris Domus in Francia scripsit, editam ab Andr. du Chesne Tomo I. Scriptorum Francicorum, Mabillonio Sec. II. Benedictino p. 698. & Surio d. 2. Octob. du Chesne II. p. 617. Adde Sandii notas ad Vossium p. 272.

Ursinus, monachus, teste Gennadio c. 27. *adversus eos* scripsit, *qui rebaptizandos hæreticos decernunt*. Primus sine auctoris nomine edidit Nic. Rigaltius in annotationibus ad Cyprianum, quem sequitur Jo. Fellus in editione Operum Cypriani. Interea auctorem detexerat Phil. Labbeus in tabula Conciliis a se editis præfixa, & inseruerat Tomo I. p. 770. Vide Caveum & Oudinum Tomo I. p. 1005

Ursio Abbas Cœnobii Altimontensis in Hannonia circa a. 1054. scripsit *Acta S. Marcelli Papæ & Martyris* sec. IV. Exstat in Actis SS. tom. II. Jan. p. 9. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 848. Swertii Athenæ Belgicæ p. 705.

Urso, *Ursonus*, vel *Ursus*, Notarius Genuensis, heroico carmine Latino *Ligusticæ classis Victoriam de Friderico II. Cæsare* a. 1242. descripsit, eodemque metro *librum fabularum moralium* contexuit: quæ opera MSS. apud plures custodiuntur. Hæc Sopranus de Scriptoribus Liguriæ p. 279. Oldoinus in Athenæo Ligustico p. 541.

Urso, scripsit *Epitaphium* Einonis cujusdam Abbatis vel Episcopi, quod exstat in Pezii & Hueberi Codice diplom. part. I. p. 8. Alius *Urso* sive *Ursus* de *urinis*. Reinesii Epist. ad Daumium p. 280. 2. 4.

S. Ursula, cognomine *Cynosura*, natione Britanna patria Cornubiensis, in oppido maritimo Tamerwvorth nata, Christiani Principis Dionothi filia, tandem Coloniæ cum Undecimilla (ex qua undecies mille virgines fecerunt) martyrio coronata circa a. 453. Scripsisse dicitur *Documenta fidei*, *de arcanis visionibus*, & *Epistolas ad diversos*. Balæus Centur. I. 39. Pitseus c. 36. Possevinus Tomo II. Apparatus p. 545.

Ursus, S. R. E. Diaconus, vel, ut alii, Subdiaconus circa a. 860. *Vitam S. Basilii* Cæsariæ Cappadociæ Ep. ab Amphilochio Græce scriptam latinitate donavit. Oldoini Athenæum Romanum pag. 643. Acta Sanctorum Tomo II. Junii p. 937.

Bar-

Bartholomæus Arnoldi Usingus, sive *de Usingen*, monachus Augustinianus, Erpfurdiæ docuit, ibique unus ex præceptoribus Lutheri fuit, obiit Herbipoli a. 1532. Ejus sunt:

Parvulus Philosophiæ naturalis. Lipf. 1499. 4.

De falsis Prophetis tam in persona, quam doctrina vitandis. Erphurd. 1525. 4.

Exercitium veteris artis. Basil. 1527.

Compendium Philosophiæ naturalis. Erford. sine anno 4. Dispiciant, qui comparare possunt, an idem sit cum parvulo jam memorato.

Sermo de sancta Cruce Erphurdiæ prædicatus. Erph. 1524. 4.

Liber tertius Fr. Barth. ab Usingen, *in quo respondet nebulis Culsameri* &c. ibid. 1524. 4.

Responsio ad Confutationem Culsamericam plus quam tragicam. Erphurd. 1522. 4.

Vide Felicis Milensii Alphabetum Eremitarum S. Augustini p. 9. Bzovium ad a. 1526. n. 53.

Usuardus, Gallus, monachus S. Germani Pratensis, ut creditur, quamvis alii Fuldensem, alii quoque S. Salvatoris in Neustria monachum fuisse tradunt. Vixit non temporibus Caroli M. ut quidam existimant, sed Caroli Calvi, cui etiam *Martyrologium* dedicavit, prout docent Hadr. Valesius in parte posteriore Defensionis disceptationis de Basilicis Mabillonius præf. ad Secul. IV. Benedictinum part. 2. p. 87. & Bouillartus in præfatione ad Usuardum. Editum est illud *Martyrologium* primo Lubecæ 1475. in opere, quod inscribitur *Rudimentum Novitiorum*, deinde prodiit editio Belgica nomine Jacobi de Voragine, 1480. Titulo *Martyrologii Romani* edidit Bellinus de Padua, Augustinianus, Venet. 1498. Patavii 1500. Sequitur Greveniana Colon. 1515. 1521. In usum Ecclesiæ Parisiensis a Jo. Munerato, Theologo Parisino, de quo Fabricius noster supra lib. IX. p. 106. Parif. 1536. Lovanii, cum additionibus & annotationibus Jo. Molani, Theologi Lovaniensis, 1568. 1573. 8. Antverpiæ, per Jo. Hessels, qui jussu Curiæ Romanæ quædam omisit, 1583. 8. eodem anno in Collectione Renati Laurentii de la Barre, quæ inscribitur *Historia Christiana Veterum Patrum*, Parif. Editio Bouillarti quoque prodiit Parisiis, & tandem Jo. Bapt. Sollerius emendatiorem dedit Antverpiæ, 1714. fol. cum præfatione sat luculenta & erudita, cujus contenta habes in Actis Eruditorum Lipf. 1715. p. 473.

Auctoritas ejus Martyrologii est longe maxima per omnes fere Ecclesias Galliæ, quod testimoniis quamplurimis in medium productis docet Jo. Launojus in libro de discrimine inter Dionysium Areopagitam, 8. Dionysium Parisiensem Episcopum, Opp. Tomo II. p. 499. f. Et tamen a. 1670. insignis de illa auctoritate controversia oborta est, quum Canonici Parisini Martyrologium Ecclesiæ suæ, quod ipsum est Usuardi, denuo describere, tres vero ex illis verba XVIII. Cal. Sept. *Dormitio sanctæ Dei genitricis Mariæ*, immutari vellent. Hinc Jolius, Cantor & Canonicus Parisinus Opuscula tria pro Usuardo edidit, diss. *de verbis Usuardi, quæ in Martyrologio Ecclesiæ Parisiensis referuntur in festo Assumptionis B. M. V.* 1669. 12. *Epistolam ad Cardinales Retzium & Bullonium*, 1670. 12. & *Traditionem antiquam Ecclesiarum Franciæ de verbis Usuardi*, 1671. Contra hunc surrexit Jacobus Gaudinus, Canon. qui *Assumptionem Mariæ Virginis vindicatam* edidit. 1670. 12. & Nicolaus Advocatus Billiadus, Canonicus, qui *Vindicias Parthenicas* edidit Parif. 1670. 8. Joan. Launojus a duobus aliis Canonicis consultus scripsit *Judicium de controversia super exscribendo Parisiensis Ecclesiæ Martyrologio*, Lauduni, 1670. Parif. 1671. 8. Gaudinum præcipue refutans, Advocatum vero sigillatim in *Specimine Erratorum, quæ in Vindiciis Parthenicis extant*, 1671. Operum Tom. I. p. 84. Advocatus vero *Repetitas Vindicias* dedit

dit

dit 1672. 8. nulla tamen Launoji mentione facta. Huc quoque pertinet Carpentarii Theologi (h. e. Jacobi Boileau) Epistola *de contentione orta inter Canonicos Parisienses super verbis Usuardi*. Duaci, seu potius Senonis, 1671. Exstat in Operibus Launoji Tom. I. p. 108. Confer Præfationem hujus ipsius Tomi. Sub finem adducimus verba ex Pithœanis p. 4. *Il y a dans le martyrologe de Rome une quantitè de Saints Ariens. Cela est venu, qua Usuard & les autres, qui ont fait des martyrologes, n' ètant pas beaucoup sçavans, & trouvant les Martyrologes des Ariens, ils les fourroient dans la leur.*

Adde Bulæi historiam Universitatis Parisinæ Tom. I. p. 648. 649. Bollandi præfationem generalem ad Acta Sanctorum, ante Tom. I. Januarii p. 50. Labbeum de script. Eccles. Tomo II. p. 490. Historiam Galliæ literariam Tomo V. p. 436.

Alium librum Usuardi *de vitiis & virtutibus* servat Bibl. monasterii Camberonensis in Hannonia, teste Val. Andrea Bibl. Belgica MSS. I. p. 367.

Utho Secundi Hermanni Sueviæ Ducis ex fratre nepos. Episcopus Argentoratensis a. 950. scripsit *Vitas Sanctorum Arbogasti atque Amandi*, decessorum suorum. Ex Eisengreinio Possevinus Tomo II. Apparatus p. 546. Prior edita est post editionem Colon. 1485. & Argent. 1496. in Actis Sanctorum Tom. V. Junii p. 170. Add. Hist. literariam Galliæ Tom. VI. p. 302.

Utredus Boltonus, Ordinis S. Benedicti monachus Dunelmensis circa a. 1380. cum Guil. Jordano, Dominicano, & Jo. Hiltono Franciscano, propter fratres mendicantes controversias habuit, hinc scripsit *contra querelas fratrum*, *Quæstiones contra eorum mendicitatem*, *de regia Christi dignitate*, *contra blasphemos in Christum*, *de substantialibus regulæ monachalis*, *de non auferendis Ecclesiæ bonis*, *de esu & abstinentia carnium*, & alia longe plura. Lelandus c. 449. Balæus Centur. VI. 53. Pitseus c. 659.

Chronicon Vulturnense, res monasterii Vulturnensis in provincia Samnii complectitur. Auctor est Joannes monachus ibidem.

Edidit Muratorius S. R. Ital. tom. I. part. 2. p. 319.

LIBER XXI. ET ULTIMUS.

Walafridus Strabus vel *Strabo*, a vitio oculorum ita dictus. De patria ejus eruditi certant. Balæus Centur. XIII. 9. & Pitseus c. 112. Anglosaxonem statuunt, Venerabilis Bedæ vel fratrem, vel consanguineum, atque ita Haymonis fratrem germanum. Addunt illum primum Londini, dein Fuldæ monachum, Alcuino quoque præceptore usum fuisse. Verum neque res ipsa, neque tempora conveniunt. Si enim Walafridus a. 750. obiit, in monasterio Fuldensi educari non potuit. Melius igitur Sigebertus Gemblacensis cum Trithemio & aliis Germanum faciunt; Suevus enim fuit (*a*) quamvis locus patrius detegi adhuc nequeat. Educatus autem primum fuit in monasterio S. Galli, prout docet Ermenricus monachus Augiensis in libro de Grammatica, quem exhibent Analecta Mabilloniana p. 421. ubi auctor Grimoldum sic alloquitur, cum prius de aliis viris claris in illo monasterio instructis locutus fuisset: *Domnus Walhafredus tibi notissimus, quem etiam tu ipse ut peritus cathegeta peritum sophistam enutristi*. Imo ipse, teste Goldasto, (*b*) alicubi scribit, se in monasterio S. Galli scholas frequentasse, sed locum investigare nondum potui. Inde ad monasterium Fuldense pervenit, & Rabanum

(*a*) Sic ipse Walafridus in præfatione libri I. de vita B. Galli: *Inveni terram, quam nos Alamanni, vel Suevi incolimus, Altimaniam sæpius nominari*.

(*b*) Vide Prolegomena de Auctoribus ad Scriptorum Alemannicorum tom. I. partem 2. Pluribus vero illud docet Jodocus Metzlerus de viris illustr. S. Galli II. 68. quamvis non minus operose illud impugnet Jo. Egon de Viris illustribus Augiæ divitis II. 13.

Maurum præceptorem habuit. um autem fuit Decanus Cœnobii alli, deinde a. 842. Abbas Augiæ is (*Reichenau*) in diœcesi Constan- i, mortem obiit a. 849. & qui- in Gallia, quo ad expediendum ıod negotium missus fuerat. Tri- ııus ipsum Rectorem scholarum in asterio Hirsfeldensi fuisse tradit. Bulæum in historia Univers. Pa- æ tom. I. p. 446. 447.

t scriptis ejus supersunt sequentia:

De officiis divinis sive *de Exordiis & mentis rerum Ecclesiasticarum*. Pit- male duos ex hoc libros facit. Ex- in Collectione Jo. Cochlæi, quæ ibitur: Speculum antiquæ devotio- circa Missam, num. 2. in Colle- ıé Melchioris Hittorpi de Catho- Ecclesiæ divinis officiis ac mini- is, n. 7. nec non in Bibliothecis um.

De vita B. Galli Confessoris libri Habentur apud Surium d. 16. Octo- n Scriptoribus rerum Alemannica- Goldasti tom. I. part. 2. p. 142. Mabillonium Sec. II. Benedictino 27.

De vita S. Othmari Abbatis: apud ım d. 16. Nov. Goldastum p. 177. abillonium Sec. III. Benedict. part. 153.

Vita S. Blaitmaici Abbatis Hiiensis artyris: apud Canisium Antiqu. tom. VI. edit. novæ tom. II. 2. p. 201. in Actis Sanctorum 2. Jan. p. 236. in Bibl. PP. ma- ı Tom. XV. p. 210. in Actis SS. Benedictini l. c. p. 439. in Jo. Col- Actis SS. Hiberniæ Tom. I. pag.

Vita S. Mammæ sive Mamantis mo-: Canisius p. 184. Bibl. PP. p.

Vita S. Leodegarii: Canisius p. 210.

De Visionibus S. Wettini: Canisius 04. Bibl. PP. max. p. 212. Mabil- ıs Sec. IV. Bened. part. 1. p.

Hortulus, quem Jo. Atrocianus sub *Strabi Galli* nomine edidit; fortasse scri- ptum fuerat, *Strabi Decani S. Galli Hortulus*, quod non recte assecuti sunt. Prodiit autem primum Norib. apud Joan. Weyssenburgerum 1512. 4. Porro dedit eum Jo. Atrocianus ad calcem Æmilii Macri de herbarum virtutibus, Friburgi Brisgoiæ 1530. 8. Editus et- iam est cum Eobano Hesso de tuenda valetudine Frf. 1564. 1571. 8. Venetiis apud Aldum 1547. cum Medicis anti- quis p. 247. Basil. 1627. 8. Inserta dein- de Bibliothecis Patrum Coloniensi & Lugdunensi, a Canisio Tom. VI. p. 672. Exstat in Asse veterum de re her- baria per Andr. Rivinum Lips. 1655. 8. Dedicatoriam ad Grimoaldum Ab- batem primus dedit Canisius. Quædam illius emaculavit & illustravit Barthius Adv. IV. 24. qui & Dedicationem suo loco reponendam esse monuit. Codi- cem ejus manu exaratum in incendio Bibliothecæ suæ amissum deplorat Bar- tholinus p. 89. 90. Ut obiter hoc ad- damus, hic Strabo a Macro de viribus herbarum allegatur, cap. XXV. 19. 25. unde de ætate hujus conjectura capi po- terit. Bulæus notat, Walafridum no- strum, Poema, quod *Hortulum Puero- rum* vocavit, ad Grimoaldum Abbatem S. Galli, scripsisse.

9. *Sermo seu Tractatus de subversione Hierusalem*: Canisius Tom. VI. p. 331. edit. novæ p. 275.

10. *Poemata varia*, apud Canisium p. 537. in Bibliothecis Patrum, Balu- zium Misc. IV. p. 551.

11. *Glossæ* quoque *Ordinariæ*, quam vocant, in Scripturam Sacram auctorem esse, vel potius eandem ex ore Rabani Mauri excepisse dicunt. Ejus editiones exhibet Hist. liter. Galliæ Tom. V. p. 62.

12. *Commentarius in Novum Testamen- tum*, quem edidit Marcianæus Tomo V. Opp. Hieronymi p. 847.

13. *Præfationem* præmisit Thegano de gestis Ludovici Pii, eumque in capita distinxit. Editiones require supra, ubi de *Thegano* egimus.

14.

14. *Glossæ Latino-Barbaricæ de partibus humani corporis* rursum ex doctrina Rabani Mauri per Walafridum descriptæ exstant in Goldasti Alemannicis Tom. II. part. 1. p. 64.

15. *Pictura Historiarum Novi Testamenti*, habentur in Goldasti Manuali Biblico Frf. 1620. p. 85.

16. *Homilia in initium Evangelii Matthæi de Genealogia Christi* edita est a Bern. Pez Thes. noviss. Anecdot. Tom. II. part. I. pag. 39.

17. *Expositio XX. primorum Psalmorum*, exstat ibidem Tomo IV. part. 1. p. 471.

18. *Epitome Commentariorum Rabani Mauri in Leviticum:* Exstat Tomo II. Operum Rabani p. 296.

19. Initium *Annalium Fuldensium* nostro tribuunt Auctores Gallici de l' histoire literaire de la France. Confer Mem. de Trevoux 1742. Jan. p. 97.

Inedita ejus sunt *Liber de vita S. Galli* sermone ligato, qui adhuc in monasterio S. Galli superesse dicitur, *Homiliarium*, *Epistolæ ad diversos*, *Carmen heroicum de miraculis B. Virginis*, & alia, quæ narrat Mezlerus. *Chronicon de Abbatibus monasterii sui* est in Bibl. Vaticana, prout testatur Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 74.

Vide Trithemium de Script. Eccles. c. 246. Balæum Cent. XIII. 9. Pitseum c. 112. Jod. Mezlerum de viris illustr. S. Galli II. 69. Jo. Egonem de viris illustr. Augiæ divitis I. 12. II. 13. Lyseri Historiam Poetarum medii ævi p. 235. Hist. literaire de la France Tom. V. p. 59. sq.

S. Walburga vel *Walburgis*, natione Angla, SS. Winibaldi & Willibaldi soror, S. Bonifacii neptis, in pietate Christiana & studiis litterarum bene versata, una cum aliis virginibus in Germaniam vocata est, ut ibi cursum Evangelii promoveret. Vixit circa a. C. 780. & scripsit *Hodiporicon S. Willibaldi*. Hæc Pitseus c. 120. Hoc *Itinerarium* una cum *vita S. Wunibaldi* edidit Canisius Antiqu. Lect. Tom. IV. part. 2. edit. novæ Tom. II. part. 1. p. 99. & Sanctimoniali Heidenheimensi in ipsa inscriptione tribuit. *Hodœporicon* solum editur in Actis Sanctorum Tom. II. Julii p. 500. *Vita S. Wunibaldi* sola a Surio d. 18. Dec. Canisius quoque ex glossa Codicis Rebdorfiani docet, bis auctorem Walburgam vocari, vitam vero Wunibaldi ab alio quodam scriptam esse asserit, quia Walburgis in ea mentionem facit. Jac. Basnagius de Walburgi rem in medio relinquit: Mihi vero testimonium Pitsei pondus aliquod habere videtur, qui narrationem suam procul dubio ex ipsa Anglia nactus est. Adde God. Henschenium in Actis Sanctorum Febr. Tom. II. p. 69. 70. ubi p. 75. 76. quædam ex *Hodœporico* & *Vita Wunebaldi* eduntur, & Tom. III. p. 511. seqq. ubi vita ejus a variis auctoribus conscripta cum Commentario prævio editur. Jo. Bapt. Sollerius in Comm. prævio ad vitam S. Willibaldi pag. 488. ex ipso Itinerario multa adfert, quæ Walburgam Itinerarii auctorem probabiliter faciant. Quia vero Adalbertus Abbas Heidenheimensis in vita S. Willibaldi dicit, Walburgam asserere, se Richardo Rege genitam, hoc vero in Hodœporico non exstat, concludit exinde Sollerius, Hodœporicum, quod nunc editum est, Walburgæ non esse.

Waldeccense Chronicon auctoris recentioris sec. XVII. exstat in Collectione Sim. Frid. Hahnii Tomo I. p. 803. Conjicit quidem Hahnius, Danielem Prasserum, cujus p. 864. mentio fit, auctorem esse potuisse, sed nihil inde in rem nostram concludi potest.

Waldevvinus, Wigorniensis Episcopus circa a. 1200. *Sermones* reliquit. Balæus Cent. X. 51. Pitseus c. 276.

Waldrammus, Monachus & postea Decanus monasterii S. Galli, Græce quoque non indoctus, qui Epistolas Canonicas Græcas manu sua describere potuit. Ekkehardus in vita Notkeri c. 20. Tandem factus est Episcopus Argentoratensis, & a. 895. Concilio Tribu-

nsi interfuit. Versus quosdam *in ıtu Regis* factos scripsit, qui inter ua Carmina monachorum S. Galli nt apud Canisium Lect. Ant. Tom. ›art. 3. p. 214. *Carmina duo* ad Sa›nem Constantiensem ibidem p. 248. & in Bibl. PP. maxima Tom. XVI. 304. *Psalterium* quoque in linguam aculam transtulit, qui Codex in ıotheca S. Galli diu fuit asservatus. Observationem Jac. Basnagii, Jod. lerum de viris illustr. S. Galli I. Lyseri Historiam Poetarum medii p. 271. Hist. literariam Galliæ ı. VI. p. 166.

'aldus vel etiam *Ubaldus de Luca*, tria sic dictus, Ord. Prædicatorum XIV. Scripsit *Summam*, *quam in›vit Sententias Sententiarum omnium ›rum super Sententias quæstiones scri›um*, *Expositiones quarundam auctori›ı Sacræ Scripturæ*, *de civitate Bea›ı*, *& de dotibus corporis & animæ orum*, *de civitate Babylonis & de n vitiis capitalibus*. Jac. Quetif de ›toribus Ord. Prædicatorum Tom. 732.

'allenus, natione Scotus, Simonis ıitis Huntingtoniensis filius, Regum ıæ avunculus, primum Canonicus laris, deinde monachus Cistercien›n Wardona & Rievalle, tandem ıs Melrosensis, obiit a. 1163. Scri› *Comment. in Regulas Ecclesiasticas*, *›sitionem in Genesin*, *de silentio clau›*. Car. de Visch de Scriptoribus Ord. rciensis p. 316.

'alramus, ab aliis scribitur *Walera›*, *Gualeramus*, *Walrabanus*, Episco› Numburgensis ab a. 1090. ad 1110. rtibus Henrici VII. adversus Gre›ım VII. stetit fideliter. Ejus sunt: *Epistola ad Ludovicum*, Thuringiæ ›gravium, qua ipsum monet, ut, ıfice deserto, Imperatori fidem ex›ıt. Ediderunt eam Dodechinus in ›ndice ad Marianum Scotum a. . Baronius h. a. n. 5. Goldastus in ›ogia pro Henrico IV. p. 51. Lu›ıs in Spicilegio Ecclesiastico Archivi Imperialis part. II. Append. p. 146. Leuckfeldius in Antiqq. Halberstadensibus p. 693. Verum Ludovicus in responsione, quam Herrandus Episcopus Halberstadensis scripsisse dicitur, indignis modis nostrum tractat.

2. *De unitate Ecclesiæ conservanda*, *& de schismate inter Imperatorem & Pontificem*. Inventus est primum ab Ulrico Hutteno & 1520. Moguntiæ, 4. editus: postea Simon Schardius inseruit Collectioni de Jurisdictione & auctoritate Imperii, primum illi locum tribuens: deinde Goldastus Apologiæ pro Henrico IV. p. 53. Vide Jac. Burckhardum de vita Hutteni part. II. p. 28. & Nostrum supra libro III. p. 420.

3. *De investitura Episcoporum per Imperatores facienda* libellus in Collectione Schardii de Jurisdictione Imperiali n. 14.

4. *Epistolam* ejus *de S. Leonardo Confessore* ediderunt Martene & Durand Collect. amplissimæ Tom. I. p. 635. Data est autem ad serenissimam matronam domnam *Gertrudem*, quæ fuit, ut conjiciunt Editores, Ecberti marchionis Saxoniæ (vel Misniæ potius) filia, relicta Henrici Comitis de Northeim, avia Lotharii Imperatoris.

5. Aliam *Epistolam ad Anselmum Cantuariensem*, quæ in hujus Operibus p. 137. sqq. exstat, additis notis p. 578. supra Tomo I. p. 112. memorat Fabricius.

6. Ejus quoque *Epistola ad Ecclesiam Bambergensem*, qua excommunicatum aliquem vitandum esse indicat, in Codice Udalriciano, Tomo II. Corporis scriptorum medii ævi Jo. Georgii Eccardi p. 263.

Adde de ipso Acta & Facta Præsulum Nuenburgensium in Syntagmate Paulliniano p. 133. Sagittarii Historiam Episcoporum Numburgensium §. 11.

Walterus, vide supra *Gualtherus*.

Walterus Abbas, nescio quis, scripsit *Vitam S. Vindiciani*, quæ MS. habetur in Bibl. S. Vedasti Atrebatensis, teste Ant. Sandero in Bibl. Belgica manu scripta p. 73.

* *Walterus Abbas* S. Vedasti Atrebatensis scripsit vitam S. Vindiciani Atrebatensis, quæ nondum prodiit: ejus tamen epitomen vulgavit Haræus in suo opere de vitis Sanctorum. Obiit teste Mabillonio an. 1091. die XI. Martii.

Walterus Bovver, vel etiam *Bovvyer*, Scotus, natus a. 1385. postea Jo. Forduno, historias suas scribenti amanuensis adfuit, & quæ ille in itineribus dicerat, ab illo accepit: Tandem factus est Abbas monasterii S. Columbæ. In Jo. Forduni *Scotichronico* libri quidam ab ejus manu profecti sunt, in quibusdam codicibus etiam totum opus hinc inde interpolavit. Quæ vero omnia Thomas Hearne in editione novissima *Scotichronici* Oxon. 1722. 8. 5. Voll. omisit: Cujus præfatio integra multa de hoc Bovero notatu digna profert. *Continuatio* autem *Walteri Bovveri* in hac nova editione incipit lib. V. c. 46. anno Christi 1385. Tomo IV. p. 1063. usque ad a. 1425. & ad finem hujus Tomi. *Prologus Bovveri* in hoc opus exstat Tom. V. p. 1393. & *alia præfatiuncula* p. 1403. Fragmentum Bovveri, quod ad bellum de Bannokburne pertinet, ex Codice MS. Comitis Oxoniensis edidit Hearne in Appendice ad Jo. Glastoniensis Chronicon p. 577.

Walterus, vel *Gualterus*, Cabilonensis Ecclesiæ primum Archidiaconus, deinde ab a. 1080. usque ad 1114. Episcopus. Scripsit *Epistolas nonnullas pro monachis Cisterciensibus*, quarum una exstat Tom. I. Annal. Cisterciensium Angeli Manrique p. 70. Vide Ludovici Jacobi lib. I. de claris scriptoribus Cabilonensibus p. 6. qui & auctores bene multos, ejus mentionem facientes, allegat. Vide multis Galliam Christianam Tomo IV. p. 887. seqq.

Walterius de Moda, monachus Cisterciensis in monasterio B. Mariæ de Thosan, vulgo *Dost* in Flandria, circa a. 1284. Scripsit metrice *Compendium vitæ B. Torphinii Episcopi Hamariæ in Norvegia*, quod edidit Car. de Visch. in Bibl. Scriptorum ord. Cisterciensis p. 316.

Waltherus, Subdiaconus *Spirensis*, ibidem beneficio Balduini vel Balderici Episcopi literis imbutus, vixit & scripsit,

Cum primum regno successit tertius Otto, ut ipse libro VI. operis jam memorandi sub finem aperuit. Scripsit *vitam S. Christophori* metrice libris VI. quorum primus ab ipso inscribitur *Scholasticus*, quippe in quo rationem vitæ juvenilis & studiorum suorum reddit. Edidit opus Rev. Pezius Thes. noviss. Anecdotor. Tomo II. part. 3. p. 27. Eandem *Vitam* scripsit etiam prosaice, quam edidit idem l. c. p. 97. Adde Mabillonii Iter Germanicum p. 64. 65. edit. Fabricianæ.

Walterus de Verdinio, forte Virodunensis, ord. Prædicator. sec. XIV. scripsit *Summam ad omne propositum secundum ordinem Alphabeti ad reperiendum omnes auctoritates Sanctorum & Sacræ Scripturæ pro prædicatione*, quæ MS. esse dicitur in conventu Autissiodorensi. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum Tomo I. p. 732.

Waltramus, vid. supra *Waldramus*.

Joannes Koelver de Wanckom, Professor Juris Canonici in Acad. Coloniensi a. 1460. scripsit *Summaria & Conclusiones tam Glossarum, quam Doctorum supra Sextum Decretalium*, Colon. 1463. fol. *Summaria & Conclusiones circa Clementinas*, ibid. 1484. fol. Vide Oudinum Tomo III. p. 2703.

Wandelbertus, Diaconus & monachus Prumiensis monasterii circa a. 850. Scripsit *Martyrologium* carminice, quod Bedæ prius adscripserunt (vide supra lib. II. p. 18.) editionem novam Phil. Labbeus promisit in Bibl. nova MSS. p. 64. integrum autem edidit Lucas Dacherius Spicil. Tom. II. p. 39. Tom. V. p. 305. editionis veteris sub finem p. 62. additur *Carmen de Creatione mundi*, quod in editione priore Spicilegii desiderabatur. Adde Trithemium de scriptor. Eccles. c. 316. Bulæum hist. Univers. Parisiensis Tomo I. p. 447. Bollandum in præfatione generali ad

Acta

Sanctorum, ante Tom. I. Janua-
. 51. Baronium de Martyrolog. c.
llerium præf. ad Usuardi Marty-
ium cap. I. artic. 3. *Vitam & mi-*
S. Goaris presbyteri jussu Marc-
li Abbatis sui conscripsit circiter
9. editam a Surio d. 6. Julii, Ma-
rio Seculo II. Benedictino p. 281.
cula tantum, omissa vita, dedit
Pinius in Actis Sanctorum Tomo
ulii p. 337. Vide Oudinum Tomo
. 149. Hist. literaire de la France
. V. p. 377. * Præteriisse pigeret
m a Dacherio Wandelberti mar-
ogium interpolatum esse, siquid
maxime. Integrius, ac purius
ar in MS. Codice Bibliothecæ Ca-
corum S. Martini Lucensis. Inter-
ionis hujus unicum hoc ex multis
men hic exhibendum duco ex men-
nuario acceptum. Ibi vero ita le-
Dacherianus codex:
m pridie nonas Augenti festa recur-
Codex cathedralis:
m pridie nonas Aggei festa recurrunt.
rofecto scripsit Wandelbertus; cum
i cujusdam martyris nomen hac
lie in Hieronymianis vetustis mar-
ogiis occurrat. Hoc igitur sublato
yre minus noto, alterum sibi for-
agis celebrem Augentum seu Au-
um interpolator substituit; nisi
non interpolatoris, sed imperiti ex-
oris hoc vitium esse malueris.
igitur dum recolo subit animum
itio, num operæ pretium facturus
si novam Martyrologii hujus
nem moliar; quod opportune tunc
tero, cum novam Martyrologii
rentino gentili meo excusi editio
tegro a me recensita novisque ac-
aibus illustrata proferetur in lu-

rinus, Clericus primum Leodien-
post monachus Gorziæ tandem Abb.
nsis in monasterio S. Arnulfi, circa
60. Ejus prostat *Epistola* qua ref-
t Joanni Abbati Fiscamnensi. Is
i repetebat ab eo Benedictum mo-
um suum, ex Judæo Christianum, qui in monasterium S. Arnulfi trans-
missus per plures annos ibi versatus
fuerat. Habetur apud Mabillonium
Annal. p. 451. in editione priore Tomo
I. p. 225.

Warmannus, antiqua Comitum Ki-
burgensium & Dillingensium stirpe or-
tus, monachus primum Augiæ divitis,
post a. 1026. Episcopus Constantiensis
fuit, mortuus a. 1034. Scripsit *vitam
S. Priminii*, fundatoris cœnobii Augien-
sis & Episcopi Meldensis. Jo. Egon de
viris illustr. Augiæ divitis II. 26. Illa
vita edita est primum a Christoph.
Brovvero in Sideribus Germaniæ, post
a Jo. Mabillonio Sec. III. Benedictino
part. 2. p. 140.

Warnaharius, vel *Warnacharius*, Pres-
byter Ecclesiæ Lingonensis in Galliis,
initio seculi VII. A Ceraunio Episcopo
Parisiensi rogatus Acta martyrum de-
scripsit, ex quibus adhuc exstant *Acta
SS. Tergeminorum*, h. e. Speusippi,
Eleusippi & Meleusippi, edita a Su-
rio d. 17. Jan. pag. 392. & Bollan-
do Tom. II. Jan. p. 76. quem etiam
confer p. 73. item *Acta S. Desiderii
Episcopi Lingonensis*, qui sec. II. mar-
tyrium subiit, quæ exstant in Actis SS.
Maji Tom. V. p. 244. Præfatio horum
Actorum ad Ceraunium habetur etiam
in Gerardi Dubois Hist. Eccles. Paris.
III. 6. n. 12. Vide Historiam Galliæ
literariam Tom. III. p. 524.

Warnerus, monachus, & forte quo-
que Abbas Westmonasteriensis, a. 1092.
Homiliarius cognomine, quia librum
Homiliarium conscripsit. Ejus sunt præ-
terea *Fasciculus temporum*, & *Defloratio-
nes Sanctorum Patrum*, quod opus Pit-
seus Basil. 1494. impressum esse dicit.
Vide Balæum Cent. X. 39. Pitseum c.
173.

Warnerus de Botis, ord. Prædicato-
rum circa a. 1314. Scripsit *super Evan-
gelia de tempore per totum annum*. Jac.
Quetif de Scriptoribus ord. Prædicato-
rum Tomo I. p. 532. ex Possevino to-
mo II. Apparatus p. 547.

Waselinus Abbas S. Laurentii in su-
Rr 2 bur-

burbio Leodiensi, scripsit *Epistolam* ad Florinensem Abbatem, *de continentia conjugatorum ante Communionem*, quam edidit Mabillonius Analect. p. 471. Duo autem fuerunt ibi hoc nomine Abbates; prior cognomento *Momalius*, a. 1147. obiisse memoratur, alter ejus successor, nonnulla ingenii sui monumenta reliquit, prout testatur Reinerus de Scriptoribus monast. S. Laurentii Leodiensis I. 12. ut sunt: *de concordia Evangeliorum & expositione eorum*, quod imperfectum reliquit: *de vita & miraculis S. Nicolai; Cantus de transfiguratione Domini, de sanctis Agaunensibus, de S. Apollinare martyre*. Eo tempore, Mabillonio teste, Guaselinus ejusdem diœcesis monasterio præfuit, an idem cum posteriore Waselino fuerit, nondum liquet. Unus quoque illorum fuit Prior S. Laurentii, cui Epistolas duas a Reimbaldo Canonico Leodiensi directas esse, ex Codice MS. Alnensi testatur Mabillonius. * *Liber de consensu Evangelistarum* satis amplus extat in MS. codice Abbatiæ S. Laurentii extra muros Leodienses, quem vidisse se scribunt eruditissimi authores secundi itineris literarii pag. 188. qui & monent epistolam illam *de continentia conjugatorum* a P. Mabillonio vulgatam non quidem ad Abbatem Florinensem prout legitur in Mabillonio, sed ad Abbatem Monasterii *de Flonne* Ordinis S. Augustini quatuor mille passibus a Leodio dirigi, ut se legisse in MS. codice S. Laurentii authori coævo testantur.

Busso *Watenstedius*, Mindensis, pistoris filius, a. 1460. Canonicus Hamelensis, scripsit *Chronicon Mindense*, quod cum annotationibus suis in Syntagmate rerum Germanicarum edidit Christ. Franc. Paullini, Frf. 1697. 4.

Annales Wavverleiensis monasterii in Anglia, ord. Cistercienſis, in agro Surregiensi, ab a. 1066. ad 1291. exstant Tomo II. Script. Anglicorum Galei p. 129. seqq.

Waso, *Wazo* & *Gnaso* alias dictus, fuit primum Capellanus Leodii, deinde Scholarum magister, Capellanus Henrici III. Imp. Decanus Leodiensis; Præpositus & Archidiaconus, tandem a. 1042. Episcopus Leodiensis, obiit a. 1048. Vitam ejus dedit Anselmus Canon. Leod. cum additionibus Ægidii, Tom. I. Chapeavillii p. 281. seqq. ubi etiam p. 282. Wazonis *Invectiva in Joannem Præpositum*, qui munere suo satis violenter fungebatur: p. 300. *Epistola ad Henricum Imperatorem*, ne Aquisgranum pergeret: p. 302. *Epistola ad Episcopum Catalaunensem*, in qua monet, ne hæretici, qui tunc erant Manichæi, supplicio adficerentur. Nam, ut obiter hoc adjiciamus, ex solo pallore hæretici judicabantur, sic ut multi quoque ex Catholicis eo prætextu trucidarentur. p. 303. 304. *Epistola alia ad Cæsarem*, ne electioni Pontificis se immisceat. Vide Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 849. * Viri hujus Sancti vitam non unus tantummodo Anselmus Canonicus Leodiensis scripsit, sed & operam suam illi junxit Alexander Canonicus alter Leodiensis, qui ambo in continuatione sua ad Historiam Episcoporum Leodiensium gesta hujus Episcopi descripserunt. Hanc vero Historiam post editionem Chapeavillii iterum ex alio MS. codice produxit P. Martene in Collect. Monum. Tom. IV. pag. 894. &c. In utraque hac editione litteræ hic indicatæ repræsentantur, sed præterquamquod apud Martene *Invectiva ad Joannem Præpositum* multo integrior est, reliquæ etiam epistolæ in multis valde discrepant ab iis, quæ in priori editione leguntur. Cæterum Bibliothecarius noster hic omisit epistolam aliam Wasonis ad Henricum I. Regem Galliæ, qua illum monet ne bello lacessat Henricum Nigrum occupatum in itinere Romano, quo ad obtinendam Imperii Coronam se contulerat. Vide Historiam litterar. Galliæ Tom. VII. pag. 591.

VVedechindus Duldorp, Vicarius, dubium Hamelæ an Mindæ, *Poemata* dedit in Episcopos Mindenses, quos singulos tristicho complectitur: pertigit au-

autem usque ad Wulbrandum, qui circa a. 1437. obiit, unde ætas illius forte conjicienda. Editus est cum Watenstedio, de quo modo egimus.

Monachus VVeingartensis, nomen habet a monasterio *VVeingarten* in Suevia, dioecesis Constantiensis, ord. S. Benedicti, non procul a Ravensburgo, civitate Imperiali. Scripsit *Chronicon de Guelfis Principibus*, qui monasterii laudati fundatores fuerunt, usque ad a. 1191. pertingens. Editum est primum a Canisio Antiquarum Lectionum Tomo I. p. 176. edit. prioris, in recentiore vero Tomo III. part. 2. p. 577. deinde a Leibnitio Scriptorum Brunsuicensium Tomo I. p. 781. accedunt Emendationes & Supplementa e duobus Codicibus antiquis Tomo III. p. 657. Vide Jo. Davidis Kœleri, Viri Celeberrimi, Programma inaugurale de fide & autoritate Monachi Weingartensis, Gœttingæ, 1735. ubi multa invenies notatu dignissima.

Annales VVeingartenses ad historiam Sueviæ & Bavariæ multum conducentes ab a. 811. 877. editi sunt a Mabillonio in Analectis p. 368.

Aliud *Chronicon VVeingartense* a nato Christo usque ad a. 1197. historiam potissimum universalem tractat, & a Canisio post Chronicon de Guelfis editum est.

VVenceslaus de Crumlovia, Decanus Ecclesiæ Pragensis, Librum *de LXX. erroribus Jo. Rokyzani hæretici* conscripsit, Bohuslao Balbino visum. Vide Ge. Conradi Riegeri Historiam fratrum Bohemorum, vernaculo sermone conscriptam, Vol II. p. 777.

VVenceslaus Payer de Cubito, Bohemus, ex urbe *Elnbogen*, quæ vox *Latine* cubitum denotat, Medicus Lipsiensis, sub finem seculi XV. & initium XVI. Scripsit *Tractatum de Thermis Carolinis*, adjecto *Consilio de Peste*, Lipf. 1522. 4. & 1614. 8. additis aliorum Medicorum de hoc argumento epistolis. Mercklini Lindenius renovatus p. 1050.

VVendelinus Steinbach, Butzbaco, Wetteraviæ oppido, oriundus, Tubingæ literis incubuit, & ibidem primo plebanus in arce, deinceps Theologiæ Doctor ac Professor a. 1489. constitutus est. Scripsit *Supplementum in XXVII. Distinctiones ultimas Sententiarum*, quæ in Opere Gabrielis Biel, Præceptoris ejus, defuerant, Tubing. 1520. fol. & alibi cum opere Bielis. Manuscripta ejus ibidem servantur: *Epithoma tractatus de Simonia D. Conradi Summerhard*, *Accurtatio tractatuum ejusdem de suffragiis defunctorum & de Matrimonio*, *Comment. in Epistolas Pauli ad Philippenses*, *Colossenses & Laodicenses*, *Sermones & Disputationes variæ*. Moserus de Professoribus Theologiæ Tubingensibus.

VVenericus, vide supra *Venericus*.

VVerefridus, aliis *VVirofridus*, in aula primum Alfredi Regis Angliæ, deinceps Episcopus Wigorniensis circa a. 900. *Gregorii M. Dialogorum libros* in Linguam Saxonicam transtulit. Balæus Cent. X. 29. Pitseus c. 135. Lelandus c. 118.

VVerembertus, patria Curiensis, monachus S. Galli, Rabani Mauri discipulus, linguæ Græcæ, historiarum, Theologiæ & Musices peritus, vixit a. 862. Scripsit *in Genesin*, (a) *Sermones*, *Epistolas*, *Epigrammata*, *in Evangelia*, *Hymnos de Christo & Sanctis*. Hæc Jod. Mezlerus de viris illustribus S. Galli I. 16. Monachus Sangallensis, qui de vita Caroli M. scripsit, se multa de religiositate & Ecclesiastica Caroli cura ex ore illius scripsisse ait, patrem quoque illius Adalbertum vocat. Adde Bulæi hist. Academiæ Parisinæ Tom. I. p. 640. & 647. Trithemii Catal. illustrium Germanorum. Lambecium Bibl. Vindobonensi Tomo II. p. 452. Hist. literaire de la France Tom. V. p. 605.

VVeremboldus, monachus Hirsaugiensis, Ord. S. Benedicti a. 988. scripsit *de laude martyrum*. Ex Eisengreinio Possevinus Tomo II. Apparatus p. 547.

Wer-

(a) Non *Apocalypsin*; vid. Sandii notas ad Vossium, p. 54.

VVernerus, vide *Irnerius*.

VVernerus, Abbas *S. Blasii* in Silva nigra, Ord. S. Benedicti, circa a. 1210. Scripsit *Deflorationem s. Excerptionem Sanctorum Patrum* super Evangeliis de tempore, Basil. 1494. *Sermones* plures & elegantes. Miræus de scriptorib. Eccles. p. 65.

VVernerus Laerius cognomento (*a*) *Rolevink*, Westphalus, monachus Cartusianus in cœnobio Coloniensi per annos 48. obiit a. 1502. Edidit 1. *Fasciculum temporum*, h. e. Historiam universalem ab orbe condito ad sua tempora. In Bibl. Scholæ nostræ Crucianæ exemplar adest in folio, sine nota loci & temporis, quod indicem præfixum habet, & usque ad a. 1490. pertingit. Prodiit vero etiam editio Colon. 1480. fol. & versio Belgica eodem anno Ultrajecti impressa, Aug. Vind. per Erh. Ratdolt, 1481. 1483. fol. Colon. per Henr. Quentel. 1481. fol. Venet. per Erh. Ratdolt 1485. fol. Argent. per Joannem Pryss. 147. fol. Lovanii apud Jo. Veldener, 1476. Spiræ, per Petrum Drach, 1477. fol. Paris. apud Jo. Parvum 1512. 4. Adde Fabricium nostrum lib. VI. p. 444. Jo. Pistorius sub initium Tomi II. Rerum Germanicarum repetiit, cui additum est supplementum Jo. Linturii usque ad a. 1514. Gallica versio Petri Sarget prodiit Paris. 1505. fol. Belgica Anonymi, Ultrajecti a. 1480. fol. Utraque est in Bibl. Regia Dresdensi teste Cel. J. C. Gœtzio in Memorab. illius Bibliothecæ Vol. I. p. 430. 433.

2. *De moribus & situ antiquorum Saxonum* lib. III. quem titulum aliqui sic ponunt: *De laude VVestphaliæ*; nam Westphalia antiquis dicebatur Saxonia. Prodiit liber primum sine anno & tempore adjecto in 4. post Coloniæ 1514. curante Ortvvino Gratio 4. & 1602. demum Tomo III. Scriptorum Brunsuicensium Leibnitii p. 606.

2. *Quæstiones XII. pro Sacræ Theologiæ Studiosis*, Colon. apud Arnoldum Therhornen 1457. 4. editas esse docet Leibnitius præf. Tomi III. citati p. 20.

4. *Paradisus conscientiæ*, ibid. impressus.

5. *Sermo de S. Benedicto*, quem impressum ait Morotius & Trithemius.

Reliqua ejus sunt inedita, *Vita D. Pauli*, *Formula timoratorum Episcoporum*, *item Canonicorum & Presbyterorum secularium*, *de vera nobilitate & ejus origine*, *de Hospitalariis & operibus misericordiæ vacantibus*, *de Kalendario & Martyrologio*, *de excellentia Alberti Magni*. *Epistolæ innumeræ*, præsertim ad Trithemium (non Possevinum, ut scribit Morotius) qui etiam ipsum in cella sua inviserat. Vide hunc de script. Eccles. c. 929. de script. Germ. c. 246. Theod. Petreji Bibl. Cartusianam p. 259. Car. Jos. Morotii Theatrum Chronol. ordinis Cartusiensis p. 113.

VVernerus alius Cartusianus, eodem modo ab Historicis hujus ordinis describitur, quo a Fabricio nostro supra lib. VII. p. 122. Cartusiani differunt, & ajunt eum a. 1400. vixisse, & forte a Victorinis ad suos transiisse. Opus quod *Enucleamenta Biblica* inscripsit, dicunt impressum esse Parisiis 1518. apud Petrum Gomarscium.

Alius Wernerus Cartusianus est, cujus librum *de Venerabili Sacramento Eucharistiæ*, una cum Alegri Opusculo Coloniæ edidit Petrus Quentelius 1535.

Theod. Petreji Bibl. Cartusiana p. 296. Car. Jos. Morotii Theatrum Chronol. Ord. Cartusiensis p. 75.

VVernerus Titianus, patria Juliacensis, a villa *Titz* nomen nactus, sec. XVI. primum in monasterio Canonicorum Regularium S. Augustini Novesii institutus, deinde Prior cœnobii Marbacensis in Alsatia fuit, tandem cum monasterium Novesiense solo æquatum esset, ejus quoque Prior, multa pro libertate monasterii sui pugnavit. Scripsit *Annales Novesienses* ab a. 690. 1592. editos in Martene & Durand Collect. ampliss. IV. p. 523.

Wern-

(*a*) Tres hoc nomine adducit Sincerus de libris rarioribus p. 87.

ernharus, Abbas monasterii Alta-
s in Bavaria, obiit a. 1317. *Epi-*
illius XXXVII. ediderunt Pezius
Iueberus in Codice diplom. part.
. 208.

ernherus, Lector Minorum Ratis-
nsium Sec. XIII. vel initio sequen-
scripsit *Librum Soliloquiorum*, quem
odice Mellicensi, qui apographum
odicis Tegernseensis, edidit Bern.
is Biblioth. Asceticæ Tom. IV. p.
bservat Editor Reverendus, illum
lam ab Anselmo mutuatum esse.

erthinense monasterium in Comi-
Marcano situm ad Ruram flu-
, cujus colonia est monasterium S.
eri apud Helmestadium. Chartu-
m illius dedit Leibnitius Tomo I.
torum Brunsuicensium p. 101. Ex-
a vero ex Necrologio illius Tomo
p. 717. Alias Syllogen Abbatum
ab Henningo Hagen elaboratam
et idem Tomo III. p. 600. & Car-
Uffingi in laudem ejus p. 604.

essel's Groningensis, vide supra *Joan-*
Wesselus.

ettinus, Monachus Augiæ divitis
chenau) in diœcesi Constantiensi,
lonis ibidem Abbatis consangui-
, & scholarum monasterii præfectus.
finem vitæ a. 824. extra se raptus,
Angelo, ut ajunt, e corpore du-
, reductusque miranda arcana in
, purgatorio & inferno vidisse &
risse traditur, quæ Heito Episco-
& Abbas Augiensis prosaice, (v.
lib. VIII. p. 194.) metrice au-
Walafridus Strabus descripserunt.
l scripsit, quod huc usque cogni-
sit, mentio autem illius ideo inji-
, quia Arnoldus Wion in Ligno
II. 79. eum primo Canonicum S.
stini, deinde Metensem S. Vin-
i monachum facit, quem *Ugueti-*
vocat, hominem pium & sanctum,
ex Tractatu, quem de visione
terribili scripsit, constare possit.
latum vero illum in persona Fra-
Metensium invenire licet in Li-
rium virorum & trium spiritualium virginum, & lib. VIII. Collat. Predenbachii cap. 39. Sed rem totam multis verbis refutat Jo. Egon de viris illustribus Augiæ divitis II. 7. cujus etiam verbis hic usi sumus. Observat enim ille, ipsissimum esse opus Heitonis sive Hattonis Episcopi, sed cui audaculus aliquis sequentem præfationem e cerebello suo effictam attexuit: *Visio Uguetini prius Canonici, postea Monachi, quam ostendit illi Deus per Angelum, & quam nos Fratres ejus ipso narrante scripsimus, servi sancti Vincentii Metensis, &c.* Adde Magnoaldi Ziegelbaur Conspectum rei literariæ Ord. S. Benedicti part. I. p. 93. Pagium ad a. 824. n. 20.

Guilielmus WWhitlock, Canonicus Lichfeldensis, additamenta collegit ad Thomæ de Chesterfield Seriem Episcoporum Lichfeldensium & Coventrensium, ab a. 1357. usque ad a. 1559. quæ habetur in Angliæ Sacræ VVhartoni Tom. I. p. 4.

VVibaldus, aliis *Guibaldus*, *VViboldus* & *Guicboldus*, claro genere apud Leodios natus, ex nobilibus scilicet *de Pratis*. Ab ipsis incunabulis in monasterio Stabulensi educatus fuit, deinde ad Leodiensium scholas perrexit, ubi adhuc a. 1115. versatus est, a. 1117. vero ad VValciodorense monasterium se contulit. Ubi scholas ipse rexit, donec a. 1130. Stabulensium Abbas, a. 1136. Casinensium, denique a. 1137. Corbejensium creatus est, ubi a. 1158. fatis concessit. Magna auctoritate fuit apud Lotharium Imp. qui eum in Epistola ex archivis Casinensibus a Mabillonio protracta *Romani imperii archicancellarium* vocat. Exstat in vita nostri p. 165. Negotiis quoque civilibus & bellicis multum interfuit. De vita ejus confer Petri Diaconi Chronicon Cassinense IV. 124. seqq. Schatenium in Annalibus Paderbornensibus. Omnium vero industriam superarunt Edm. Martene & Ursinus Durand qui Tomo II. Collectionis amplissimæ Vitam VVibaldi a p. 153. 183. copiose satis elaborarunt.

runt. Iidem Duumviri *Epistolas* ejus CCCCXLI. ex Codice Stabulensi συγχρόνῳ ediderunt, a p. 183. seqq. cum huc usque non nisi una fuerit edita Tom. II. Spicilegii Dacheriani p. 708. edit. novæ, & in Actis Sanctorum Tom. III. Aprilis p. 807. ad Theodericum Abbatem VValciodorensem, quæ in hac Collectione sexto loco posita est.

VVibaldus, civis, post a. 965. Episcopus Cameracensis, Ottoni Imp. familiaris, obiit a. 969. Scripsit carminice *Tractatum de Alea regulari contra Aleam secularem*, ubi de virtutibus Christianis: qui exstat in Historia Episcoporum cum annot. Georgii Colvenerii. Adde Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 850. Svvertii Athenas Belgicas p. 706. Hist. literariam Galliæ Tom. VI. p. 311.

VVibertus, Archidiaconus Tullensis sec. XI. scripsit *Vitam Leonis IX. Papæ*, qui primum Episcopus Tullensis fuerat. Edita est primum a Surio d. 19. April. & Sirmondo Paris. 1615. aucta vero & emendata a God. Henschenio in Actis Sanctorum Tomo II. Aprilis p. 648. Jo. Mabillonio Sec. VI. Benedictino parte 2. p. 49. Jo. Ge. Eccardo in Probationibus Originum Habsburgo-Austriacarum p. 171.

VVibertus, monachus Villariensis in Brabantia, Ord. Cisterciensis, scripsit *Epistolam* prolixam ad S. Hildegardem, in qua ipsi quæstiones XXXVIII. proponit, quæ cum solutionibus exstant inter opera Hildegardis. Car. de Visch de Scriptoribus Ord. Cisterciensis p. 320. 321.

VVicbertus, alii *Hunerbertum* vocant, Anglus, patria Deirus, primum Canonicus Eboracensis, deinde Monachus Benedictinus, porro Abbas VVirmouthensis & Giruicensis. Ajunt eum S. Bonifacii præceptorem fuisse. Scripsisse dicitur *de vita Ceolfridi* Abbatis VVirmouthensis, & *Epistolas ad diversos*. Balæus Cent. I. 90. Pitseus c. 95.

VVicbodus, cujus *Quæstiones in Octateuchum* in Codice S. Maximini Trevirensis invenerunt, in tria vero tantum Geneseos capita ediderunt Martene & Durand Collect. ampliss. IX. 293. dubium est, quis fuerit. Sub initium Codicis exstant hæc verba: *Carolus Rex Francorum & Longobardorum, ac patricius Romanorum, hunc codicem ad opus suum scribere jussit*. An igitur VVigbaldus ille sit, Caroli Magni sub Itherio & Radone Archicancellarius notarius; an VVidbaldus, quem teste Astronomo, idem princeps circa a. 778. præfecit Petragoricis, incertum est. Opus autem ex dictis sanctorum Patrum, Augustini, Gregorii, Hieronymi, Ambrosii, Hilarii, Isidori, Eucherii, Junilii contextum est, quorum verba retinuit. Et quia maxima Geneseos pars purum Hieronymi atque Isidori textum fere exprimit, sequentes vero libri unum Isidorum exhibent, plura Duumviri laudati edere noluerunt. Ipse tamen Codex usui esse potest illis, qui futuro tempore Hieronymi & Isidori opera denuo recensebunt. Adde Historiam literariam Galliæ Tom. IV. p. 177.

VVichardus Baro *a Polheim* Austriacus, primo Decanus, deinde Archiepiscopus Salisburgensis, mortuus a. 1315. scripsit *Continuationem Hermanni Contracti* ab a. 1279. 1310. (Possevinus *Chronicon Austriæ* vocat) quæ quondam extabat Viennæ MS. apud VVolfgangum Lazium, nunc in Bibliotheca Viennensi. Hæc Possevinus Tomo II. Apparatus p. 548. Lambecius in Catalogo librorum a se editorum p. 54. qui ipsum una cum aliis auctoribus editioni paraverat.

VVidbertus, aliis *Guibertus*, Abbas tertius monasterii in Valle S. Petri Carnuti, a sanctis moribus laudatus, obiit inter a. 981. & 986. Scripsit *Vitam & martyrium* (de S. Eman) *S. Amantii*, quæ adhuc manuscripta circumfertur. Ita Jo. Liron in Bibl. Carnotensi (Bibl. Chartraine) p. 7. 8. sed ostendit Autor Hist. literariæ Gallicanæ tomo VI. p. 407. illam in Actis Sanctorum 16. Maji dudum esse impressam.

VVi-

VVidi monachi circa a. 1000. *Epistola* ad Heribertum Archiep. Coloniensem edita est Tomo I. Miscellaneorum Baluzii p. 412.

VVidradus, Abbas Flaviniacensis a. 748. cujus *Testamentum duplex* exhibet Mabillonius sec. III. Benedictino part. 1. p. 683. 688.

Joannes VViclef, *VViklyf*, Lelando *VVicoclivus*, aliis aliter, Anglus, in septentrionali insulæ parte, locum quidam *VViked life* vocant, natus & educatus, Collegii Mertonensis in Academia Oxoniensi socius, Collegii quoque Cantuariensis ac Baliocensis Præfectus, & Rector Ecclesiæ Luttervordiensis, obiit a. 1387. ultima die Decembris. De actis & doctrina ejus nolo multa proferre, quia Bibliothecam tantummodo curare meum est. Interim plena de ipso sunt Historiarum volumina, & consulat Lector præterea scriptores sequentes, qui vitam ipsius data opera describunt.

Petrus Maria *Grassus* de ortu & progressu hæresium Jo. VViclefi. Vicentiæ, 1707. fol. Giorn. de' Letterati d' Italia Tomo XIV. p. 24. XVII. p. 104. Journal des Sçavans 1709. p. 321.

N. *Harpsfeldii* Historia VViclefi, a me visa non est.

Thomæ *Jamesii* Apologia pro VViclefo, Oxon. 1608. 4. Anglice.

Jo. *Levvis* historia vitæ & Vexationum Jo. VViclefi. Lond. 1720. 8. Anglice, de quo Bibl. Angloise Tom. IX. p. 138. Memoires lit. de la grande Bretagne Tom. VII. p. 120. Acta Erudit. Tomo VIII. Supplem. p. 205. Nevv Memoirs Tom. V. p. 104.

Ejusd. præfatio ad versionem Novi Testamenti a VViclefo conversi.

Dan. *Neal* hist. Puritanorum, Anglice (Lond. 1732. 8.) cap. 1.

Bened. *Picteti* oratio de VViclefo. Genev. 1717. 4.

Ge. Conr. *Rieger* in historia Fratrum Bohemorum, libro Germanico. §. 127. seqq.

Stephani Prioris Olomucensis Anti-VViclefus, Anti-Hussus & alia, edita in Thesauro novissimo Anecdotorum Bern. Pezii Tom. IV. parte 2. p. 149.

Ant. *Varillas* hist. hæresim Wiclefi, Hussi & Hieronymi. Paris. 1681. 12. Gallice.

Opera ab ipso scripta magnum satis numerum implent, nos initium faciemus ab impressis

1. Primum locum occupet *Versio* totius Scripturæ Sacræ in linguam Anglicam, ex Vulgata versione suscepta, cujus Codices non pauci in Bibliothecis Angliæ latent, mirum vero est, Anglos eam tam diu neglexisse, quum vel linguæ caussa ipsis in pretio esse debeat. Nostro tempore Jo. Levvis *Novum Testamentum* edidit Lond. 1732. fol. cum præfatione, quæ notitiam versionum Anglicarum exhibet. Evolve Memoires de Trevoux 1733. p. 928. Bibl. raisonnee Tom. VIII. pag. 479. De ea quoque agunt Henr. Whartonus in Auctario ad historiam dogmaticam de scripturis & sacris vernaculis, Jac. le Long in Bibl. sacra & alii.

2. *Dialogorum libri IV.* 1525. 4. sine mentione loci, Basileæ prodiisse placet Fabricio.

3. *Ostiolum Wiclefi*, sive Tractatus de Sacramento Altaris, in quo Transsubstantiatio tam e Scriptura, quam Philosophia oppugnatur. Norimb. 1546. 8. Oxon. 1612. 12.

4. *Tractatus duo adversus Fratres mendicantes*, Angl. per Jamesium, Oxon. 1608. 4.

5. *Aphorismi* s. *Articuli Wicleviani*, per Jo. Foxum Argent. 1554. 8.

6. *Confessio fidei*, sive Conclusiones XVIII. in Synodo Lambethano Ann. 1377. exhibitæ, apud Foxum in Comment. rerum Eccles. (Basil. 1563. fol.) part. 1. p. 8.

7. *Epistola* ad Urbanum Papam An. 1384. ibid. p. 16.

8. *Responsum* ad Richardum Regem A. 1377. *de jure Regis & Papæ*, ibidem.

9. *Declaratio fidei suæ*, & *Conclusiones* plu-

plures apud Walsinghamum ad A. 1378. & sequentes. In his impressis præcipue Whartonum secutus sum.

Plurima Wiclefi nostri sunt inedita, quæ in Bibliothecis Angliæ latent, & a Bæleo, Oudino & Catalogis Anglicis magno numero proferuntur, unde quædam delibabo. *Commentarius in Epistolas & Evangelia totius anni*, Latine, *Expositio in Epistolas Dominicales*, Anglice, *Commentarius in Psalmos & alios hymnos ecclesiasticos: de veritate S. Scripturæ: de peccatis mortalibus: de civili dominio: Confessiones binæ de Sacramento Altaris: de vita Sacerdotum: de regula S. Francisci: Expositio Symboli Apostolici, Decalogi & Orationis Dominicæ: de abominatione in loco sancto: Speculum secularium Dominorum: de fundatione Pseudofratrum: de Christo & Antichristo: de contrarietate duorum dominorum: de citationibus frivolis & aliis versutiis Antichristi: Speculum Ecclesiæ militantis*, & alia longe plura.

Ex his titulis conspicimus, Wiclefum fuisse virum summo ingenio & judicio præditum, qui se non abripi passus est a tenebris illius seculi, sed qui singulari rerum omnium perspicientia corruptionem doctrinæ & vitæ cognitam habuit. Hinc opera ejus aliquot voluminibus conjunctim edere debebant Angli, neque hunc tantum thesaurum orbi Christiano & cœtui puriori diutius invidere. * Juvat hic eos recitare libellorum Wicleffi titulos, ex quibus decerptæ sunt impiæ ejus assertiones ab universitate Oxoniensi in Epistola ad Archiepiscopum Cantuariensem vulgata a Wilkins Concil. Britan. Tom. III. p. 339. &c. censura notatæ. Liber inscriptus *de sermone Domini in monte* libri IV. quorum tertius est de Antichristo, idest de Papa. Ex hoc depromptæ sunt 74. hæreticæ assertiones. Libellus de perfectione statuum ex quo excerptæ sunt 33. hæreses. Libellus de ordine Christiano, ex quo 13. Dialogus, ex quo 35. *tractatus* 3. de arte sophistica, ex quo 20. De dominio civili lib. 3. de quo 43. Tractatus *de Diabolo & membris ejus*; de quo 5. De donatione Cæsarea, de quo hæreses 14 *Liber responsorius ad argumenta monachi de Salley*; de quo hæreses II. *Liber responsorius ad argumenta Stroadæ*; de quo 9. *Libellus de confessione*, de quo 5. *de versutii Pseudocleri* ex quo 4.

Quantum vero ex his excerptis intelligimus, nihil viro inerat, ex quo sibi insigne illud, quo a Bibliothecario nostro mactatur, elogium promereretur. Tota ejus scriptio perpetua est debacchatio in viros Ecclesiæ addictos ad furorem usque. Multum ibi scurrile, ut illud num. 243. *Sic religiosi nostri possent religionem suam merdosam deserere* &c. n. 5. *Papa est patulus antichristus* &c. Rudis ubique barbaries; legas enim ibi num. 226. *Ecclesiæ servitilior* pro Ecclesiæ servus addictior; sic etiam *Ecclesiæ amatilior*; legas pariter n. 221. *ordines Mendicantium sunt dispositi arrabibiliter, ut incurrant ingratitudinem*. Nec in verbis tantummodo, sed in rebus etiam ineptit, ut constat ex illo num. 224. *Quilibet est Deus* & 223. *Non sequitur quælibet creatura est Deus, ergo Deus est aliqua creatura*. Num. 171. *Ubique omne ens est, cum omne ens sit Deus*. Nec in antiquitatem Ecclesiasticam minus offendit n. 53. *Confessio vocalis facta Sacerdoti introducta per Innocentium III. non est tantum necessaria ut diffinit; quia si quis solum cogitatu, verbo, vel opere offenderet fratrem suum, solo cogitatu, verbo, vel opere sufficit pœnitere*. In iis etiam, ex quibus viri docti laudem sibi a Bibliothecario nostro extorsit, multa, ne dicam omnia sunt in ejus etiam sententia indigne & impie dicta: nam Eucharistiæ Sacramentum, quod sensu etiam heterodoxorum venerabile est, & reverentia dignissimum indignis & impiis modis traducit. Insuper in eo pariter dogmate sibi perpetuo adversatur; modo enim ait corpus Christi esse in Eucharistia *substantialiter, corporaliter, & demencionaliter attendendo ad modum hostiæ secundum naturam suam*, ut est in excerpto 259.

modo vero propos. 70. *hostia con-ita est verus panis naturaliter*, & *cor-Christi figuraliter*. Sed apage nugas. igitur præclarum scriptorem, cujus :i edendo Anglicana prælia merito ident.

Vigandus VVirt s. *Caupo*, ord. Præ-torum in conventu Francofurtensi ologiæ Lector & Concionator, mul-habuit cum Jo. Trithemio & aliis Conceptione B. virginis controver-, contra Trithemium scripsit *Dialo-apologeticum*, *contra VVeseli perfi-i*, & *contra eos, qui de Conceptione iaculatissimæ Virginis male sentiunt*. enheimii 1494. vel 1507. 4. Edi-em sine mentione anni & loci me-at Jo. Lud. Hockerus in Bibl. He-unensi p. 153. *Tractatum de eadem ria sed versibus elegiacis adv. Seba-um Brant*. Jac. Quetif de Scriptori-ord. Prædicatorum Tom. II. pag.

Vigmorus, cognomine *Homiliarius*, onc Anglus, sed seculo incerto, sit *Sermones per Adventum*, & *per n annum*, quos Balæus Londini a erto Graftono impressos esse dicit, tur. XI. 4. Pitseus Append. Cent. 75. Dispiciant eruditi, annon hic a sit cum *VVarnero Homiliario*, de superius actum fuit: nam vicinitas similitudo literarum facile effecit, ınum pro altero legeretur.

Vigo Decanus monasterii Phyuhtv-ʒensis s. Feuchtvvangensis in Fran-a, circa A. 980. Ejus *Epistolæ XIII.* e sunt in Codice dipl. Pezii & Hue-part. 1. p. 110.

Vilbertus Alemannus, scripsit ad Ta-ndum Petragoricensem S. R. E. linalem *Historiam partium terræ san-* Vivebat A. 1336. Ex Arnoldo Bo-Possevinus Tomo II. Apparatus p.

Vilfridus Ripponensis, in oppido Rip-Angliæ septentrionalis natus, pri-monachus fuit in cœnobio S. Hil-itreneshalcensi, deinde Archiepisco-Eboracensis & Frisionum Apostolus, obiit A. 710. Vitam ejus scripse-runt *Eddius Stephanus*, & *Eadmerus*; de quibus Fabricius noster superius. Scripsit *de Catholico celebrandi Paschatis ritu*, *de Clericorum tonsura*, *de regulis Monachorum*, *de actis & decretis Stre-neshalcensis Concilii*, *Epistolas ad diver-sos*. Lelandus c. 74. Balæus Centur. I. 88. Pitseus cap. 85. Suffridus Petri de scriptoribus Frisiæ Dec. IV. 2.

VVilfridus, vide supra *Bonifacius*, T. II. p. 258.

VVilhelmus de Benyne, Prior de Neu-bothle, postea Abbas Cupri in Scotia, circa A. 1188. Scripsit *de Vita S. Joan-nis Scoti*, *Episcopi S. Andreæ*. Car. de Visch p. 326.

VVilhelmus Brome & *VVilhelmus de Dyngton*, Custodes Capellæ B. Mariæ Ecclesiæ Parochialis S. Joannis Bapt. Cirencestriæ, A. 1460. fecerunt *Regi-strum Chartarum ac Munimentorum perti-nentium ad Capellam modo dictam*. Ca-talogus Codicum Dugdalianorum in Mu-seo Ashmoleano p. 16.

VVilhelmus Bruce, Scotus, circa An. 1479. sub Antonio Spinola Poloniæ Re-gi contra Tartaros militavit. Ejus sunt, *de bello adversus Turcas gerendo consi-lium*. Lips. 1595. 8. *De Tartaris Dia-rium*, Frf. 1598. fol. Ge. Mackenzie de Eruditis Scotis vol. I. p. 460.

VVilhelmus Cisterciensis, Abbas, ne-scio cujus loci aut temporis, scripsit *Sermonem de Assumtione B. Virginis*, qui exstat in Car. de Visch Bibl. Scri-ptorum ord. Cisterciensis p. 321. seqq.

VVilhelmus Dean, Anglus, scripsit ad Papam Alexandrum III. *de nece Thomæ Cantuariensis*. Exstat in Bibl. Regia Londinensi. Bern. de Montfaucon Bi-bl. Bibliothecarum MSS. p. 628.

VVilhelmus Dempsterus, Scotus, ex Curestoniorum familia natus, sec. XIII. Professor Philosophiæ, a Parlamento, quid de Philosophia Lulliana statuen-dum sit, in consilium adhibitus. Scri-psit *Examen in Brevem Raimundi Lulli artem*. Lugd. 1514. Ge. Mackenzie de Scotis eruditis vol. I. p. 231.

VVillelmi Godellus, monachus S. Martialis Lemovicensis, scripsit *Chronicam* ab orbe condito usque ad Ann. 1172. quæ exstat MS. Parisiis in Bibl. Regia. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 946.

VVilhelmus Kecellus, Anglus, Clericus Beverlacensis, sub finem sec. XI. aut initium sequentis videtur scripsisse *Miracula Joannis Beverlacensis*, Archiepiscopi Eboracensis, quæ edidit Henschenius T. II. Maji p. 173.

* *VVilhelmus* Abbas Hirsaugiensis scripsit Astronomica, quæ in Codice fere coævo Emmerammensi non tamen integra extare testatur P. Pez in Cod. Diplomatico p. 259. ex quo libro præfationem ibidem vulgavit. Floruit circa annum 1073.

VVilhelmus, Abbas Melrosensis in Scotia, ord. Cisterciensis, circa A. 1170. Scripsit *in Canticum Salomonis*, *de officio Monachi*, & *ad Joannem Cardinalem*, *Scotiæ & Hiberniæ Legatum*. Car. de Visch p. 326.

VVilhelmus de Morbecta, vel *Morbeta*, vide supra libr. XII. p. 88. Adde Lambecium libro III. Bibl. Vindob. p. 326.

VVilhelmus Parisiensis, auctor *Nanceidos*, sive Poematis de clade Burgundionum circa urbem Nancejum. A. 1474. unde non semel versus aliquot adducit Meierus Annalium Flandriæ lib. 17. qui & p. 371. illum *Poetastrum Parisiensem* appellat. Hæc ex Vossio de Historicis Latinis III. 8. p. 605. Auctorem verum detexit Oudinus T. III. p. 2674. eumque *Petrum de Blarrovivo*, Parisinum esse docet. Opus illud Nanceidos impressum est in celebri Lotharingiæ pago Divi Nicolai de portu (non A. 1476. ut vult Labbeus: illo enim prælium gestum fuerat) sed An. 1518. fol. Maittaire Tomo II. p. 323. qui tamen pagi Lotharingici nomen mutilavit. Illum Petrum vero Fabricius noster supra suo loco omiserat.

VVilhelmus de Prato, ord. Prædicatorum, scripsit *de Eruditione Principum*, qui liber bis occurrit in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 57. 88.

VVilhelmus, nobili genere in Gallia natus, in monasterio S. Germani de Pratis educatus, Canonicus S. Genovefæ, tandem A. 1162. Abbas *Roschildensis* in Dania, ab Absalone Archiepiscopo eo vocatus, obiit An. 1202. ætatis 98. Intercessione Genovefæ, ut credebat, a morbo sanatus scripsit Opusculum *de miraculis Genovefæ*, quod MS. superest in Bibl. Regis Galliæ. Oudinus Tomo II. p. 1460.

M. VVilhelmus Smetius, de Basseveldé in Flandria, Monasterii in Thosan (vulgo *ter Doest*) Abbas sec. XV. Scripsit *Summam Theologiæ Scholasticæ* tribus tomis distinctam. Car. de Visch de Scriptoribus ord. Cisterciensis p. 326.

VVilhelmus Saginetus, cujus *Lamentatio ob cælibatum Sacerdotum*, seu Dialogus Nicænæ constitutionis & naturæ ea de re, (ita) cum refutatione Joannis Gersonis, MS. est in Bibl. Basileensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 615.

VVilhelmus de Schepseved, monachus Abbatiæ de Crokysden in Comitatu Staffordiensi, sec. XIV. cujus *Annales de rebus præcipue Anglicis ab a. 1066. ad a. 1374.* MSS. adservantur in Bibl. Cottoniana. Oudinus Tomo III. p. 1087.

VVilhelmus VVey, Anglus, Collegii Etonensis socius A. 1450. Scripsit *Itinerarium ad terram sanctam*, *Peregrinationem ad S. Jacobum in Hispania*, *Indulgentias in curia Romana*, quæ inter Codices MSS. Angliæ supersunt. Oudinus T. III. p. 2543.

VVilhelmus de *VVycumba*, ord. Canonicorum regularium S. Augustini, primum Roberti Betun Episcopi Herfordiensis Clericus familiaris, postea Prior Lanthensis cœnobii in Cambria, circa A. 1140. Scripsit *Vitam Roberti Episcopi* jam laudati, quam edidit Henr. Wharton Tomo II. Angliæ sacræ pag. 295. Adde Oudinum Tomo II. pag. 1385.

VVilhelmus Vressenich, A. 1348. Pastor, anno sequente Abbas Steinfeldensis, diœc. Coloniensis, ord. Præmonstratensis, scripsit *Vitam B. Hermanni Josephi* monachi Steinfeldensis. Poematis initium est.

Agrippinensis Hermanni pauperis ortum. Definit autem his versibus:

Sanctorum vere legitur tot nullus habere,
Ut Joseph, alloquia cum Virgine matre Maria.

Hæc God. Henschenius in Comm. prævio ad vitam Hermanni Josephi, T. I. Aprilis p. 683.

VVilhelmus Turnbull, Scotus, Episcopus Glascuensis circa A. 1450. Academiam Glascuensem recens fundatam inauguravit. Ejus sunt *Oratio ad Academiæ suæ Professores*, & *Academiæ Glascuensis Statuta*. Ge. Machenzie de Scotis eruditis Vol. I. p. 465.

VVilkinus, (aliis *Gualichinus*, *Qualichinus*) *de Spoleto*, seculi XIII. scriptor, Carmen heroicum *de gestis Alexandri Magni* procudit, cujus Codicem vidi Francofurti ad Viadrum apud Nicolaum Westermanum. Vide Fabricii nostri Bibl. Græcam Volum. II. pag. 227.

VVilebrandus ab *Oldenburg*, Canonicus Hildesheimensis, qui A. 1211. lustravit terram sanctam, & quæ viderat, in scripta retulit: auctor neque indoctus neque incuriosus. Hæc Leo Allatius, qui illud *Itinerarium terræ Sanctæ* Symmictorum libro I. p. 122. edidit, nuper admodum Venetiis cum Josepho Genesio inter Scriptores Byzantinos recusorum.

VVilleramus Abbas, non *Eberspergensis*, (*a*) sed *Merseburgensis* monasterii in Suevia, (*b*) Ord. S. Benedicti Parisiis operam dedit bonis literis, inde Scholasticus Ecclesiæ Bambergensis, post assumto habitu in monasterio Fuldensi Abbas Merseburgensis claruit A. 1070. Scripsit *Paraphrasin geminam in Canticum Canticorum*, quarum prior metrica est lingua Latina, posterior prosaica, lingua veteri Theotisca. Ipse librum inscripsit *de nuptiis Christi & Ecclesiæ*. Editus est primum a Paulo Merula, Lugd. Bat. ex Officina Plantiniana Raphelengii 1598. 8. secutæ sunt observationes Francisci Junii, Amstel. 1655. 8. *Præfationem*, quæ huc usque defuerat, ex codice Rhedigeriano dedit Opitius ad Hymnum de S. Annone p. 3. postea ex Codice S. Euchari ante annos 600. exarato Martene & Durand Collect. ampliss. I. p. 507. Codex Ambrosianus Bibliothecæ Vindonensis emendatior est, prout pluribus ostendit Lambecius lib. II. de Bibl. Vind. p. 764. sqq. Tandem prodiit in Thesauro Schilteriano Tomo II.

Plura Trithemius de Scriptoribus Eccl. & de viris illustribus Germaniæ, Eccardus l. c. Leyseri Historia Poetarum medii ævi, p. 354. Jo. Henr. a Seelen in vita Stadenii p. 58.

VVilibaldus, Presbyter in Ecclesia S. Victoris Moguntiæ, sec. VIII. qui jussu Lulli Archiepiscopi Moguntini & Megingaudi Episcopi Herbipolensis *Vitam S. Bonifacii* primum in ceratis tabulis conscripsit, deinceps in pergamenis rescribendam, prout habet Auctor incertus Vitæ S. Bonifacii, in Actis Sanctor. Junii Tomo I. pag. 476. cui addatur Eccardus rerum Francicarum XXIV. 22. Nec obstat, quod Mabillonius & Papebrochius objiciunt, in fine operis sic legi: *Ego VVillibaldus Episcopus scripsi:* nam hæc lacinia ab homine otioso & ignaro adscripta est. Præterea Willibaldus noster cognationis cum S. Bonifacio ne verbo quidem meminit; imo n. 46. Vitæ illius, in Actis Sanctorum p. 469. expresse de Episcopo Eichstadiensi, tanquam a se diverso his verbis loquitur: *Duos bonæ industriæ viros ad ordinem Episcopatus pro-*

(*a*) Ita vocatur ab Anonymo Mellicensi c. 78. & in Codice Lugdunensi, quo usus est Merula.

(*b*) Non in Saxonia, ut scribit Eccardus in Historia studii Etymologici linguæ Germanicæ c. 14. p. 125. Nam Saxonicum illo tempore nondum erat extructum.

promovit. *VVillibaldum* (Eichstedensem) *&* *Burghardum* (Wirzburgensem .) Adde Jo. Bapt. Sollerii Commentarium prævium ad Vitam Willibaldi Tomo II. Julii p. 487.

Edita est hæc vita primum a Canisio Antiquar. Lectionum Tomo IV. in editione Basnagiana Tomo II. part. I. p. 227. deinde a Serario ad calcem Epistolarum Bonifacii, Mogunt. 1605. 4. & in Bibliothecis Patrum , apud Surium d. 5. Junii , Mabillonium Sec. III. Bened. part. 2. sub initium , in Actis Sanctorum Tomo I. Junii p. 460.

Vita S. VValburgæ sororis & *Epistolæ* , quæ Willibaldo Eichstedensi tribuuntur, sunt adhuc ineditæ.

Confer præter jam laudatos Henschenii Comm. prævium ad Vitam Bonifacii p. 452. Mabillonii Observationes prævias . Hist. literaire de la France Tom. II. p. 167.

S. VVillibrordus , in Northumbria in territorio Ripponensi natus, monachus cœnobii Ripponensis , Ordinis S. Benedicti , post Episcopus Ultrajectinus , obiit A. 736. vel 739. Scripsit *Canones Ecclesiasticos* , *de sua peregrinatione* , *Homiliarium* , *Epistolas ad diversos* . Lelandus c. 72. Balæus Cent. II. 5. Pitseus c. 102. *Testamentum* ejus edidit Scribanius in Antvverpia , Miræus in Codice piarum donationum p. 11. in Batavia sacra T. I. & in Calmeti Hist. Lotharing. Tom. I. Append. p. 270.

De vita ejus scriptores fere triginta allegantur in Indice Lelandi , quibus adde Waræum de scriptor. Hiberniæ p. 108. Hist. literaire de la France Tom. IV. p. 63. Arn. Wion Lignum Vitæ V. 51.

Jacobus VVimphelingius Selestatensis scripsit *elegantiarum medullam* , oratoriaque præcepta in ordinem clare breviterque redacta , quæ dicavit Theodorico Gresmundi Moguntino juniori data ad illum Epistola signata An. 1493. Prodiit opusculum istud sine nota anni & loci impressionis in 4. Scripsit præterea opus de integritate , cujus meminit Trithemius lib. 2. Epist. 38. & iterum Epist. 42. ad Matthæum Hibernum . In altera ex istis Epistolis narrat Trithemius ejus libri authorem evincere adnisum fuisse , S. Augustinum numquam cucullum induisse ; quo nomine delatum ad sedem Apostolicam Apologiam suam centum versiculis digessisse . Scripsit etiam vitam Joannis Geileri Keisspergii , quæ extat in priori volumine sermonum ejusdem Geileri *edito* cum altero secundo volumine Argentinæ A. 1518. & 1519. in fol. Ejusdem est pariter liber inscriptus *Adolescentia* editusque Argentinæ Anno 1500.

VVimundus , Benedictinus ex monacho Abbatiæ de Cruce S. Leufridi seu Heltonis , Archiepiscopus Aversanus circa annum 1060. *Epistola* ejus , qua Erfasto *de uno Deo & trino* inquirenti respondet , exstat Tomo III. Spicilegii Dacheriani p. 401.

VVindignotus , Historicus Anglus , ut ex Guilhelmo Hormanno colligitur, sed ætatis incertæ . Scripsit *Historiam Saxonum* , quæ adhuc Pitsei tempore Windesoriæ in Bibliotheca dicti Hormanni adfuit . Sunt , qui eum eundem cum Witichindo Corbeiense fuisse dicant , quod nemo dirimet , nisi qui conferre poterit . Balæus Cent. X. 54. Pitseus Append. Centur. IV. 78.

VVindricus , vide *Vindricus* .

VVipo vel *VVippo* , presbyter , Conradi Salici & Henrici III. Imp. Capellanus . Burgundum natione facit Jac. Basnagius , ex his illius versibus :

Irradias patriam , si tu modo viseris ,
illam .

Sed non cogitavit vir summus , *patriam* mediis temporibus idem notasse ac regionem . Cætera igitur illius nos latent . Scripsit *Vitam Conradi Salici* , editam a Pistorio Tomo III. S. R. Germ. p. 421. *Panegyricum ad Henricum III. Imp.* ligato sermone , a Canisio Lect. Ant. Tom. III. part. I. p. 161. & *Proverbia* ad Henricum Conradi Imp. filium , a Martene & Durand Collect. ampliss. Tom. IX. pag. 1095.

& post

ſt eum a Cel. Fabricio noſtro To-
. hujus Operis p. 447. edita.
thredus, presbyter Anglus, ami-
edæ Venerabilis circa A. 730. ſcri-
dicitur *de celebratione Paſchatis*.
dus cap. 97. Balæus Cent. X. 23.
is c. 96.
itikindus, patria Saxo, monachus
ienſis, diſcendi cauſſa monaſterium
ugienſe adiit, poſt ad Corbeien-
diit, ibique Scholis præfuit. Ma-
dus Ziegelbaur in Conſpectu rei
riæ Ord. S. Benedicti part. I. p.
cripſit circa A. 980. *de rebus Sa-*
i geſtis libros III. editos primum in-
criptores Germanicos Hervagii, Ba-
532. fol. poſt a Reinero Reineccio,
580. fol. ab Henrico Meibomio ſenio-
Frf., 1621. fol. cum annotationi-
quas nepos Scriptorum Germani-
n Collectionis Tom. I. repetiit.
em Leibnitius *Summam Capitum*
kindi ex Codice antiquo Caſinenſi
iit Tomo I. S. R. Brunſuicenſium
8. ſequuntur ibidem p. 211. Va-
ectiones ex Codice Archivi Dreſ-
, & p. 221. Codicis Caſinenſis.
a ejus, teſte Sigeberto c. 129. ſunt
Theclæ Virginis, & *vita Pauli*
itæ, quæ proſam habuit admix-
utrumque opus nondum typis eſt
m. Adde Lyſeri Hiſtoriam Poeta-
medii ævi p. 283. 284. Paulli-
de viris illuſtribus Corbeiæ Saxo-
p. 96.
itmundus, vide ſupra *Guitmundus*,
VII. p. 172.
lbero, monachus & Abbas S. Pan-
ii Colonienſis, Ord. S. Benedicti,
s Ann. 1147. obiit 1167. Scripſit
entarium in Cantica Canticorum,
Henricus Gravius edidit Colon.
4. Oudinus Tomo II. p. 1423.
lfgangus, patre Comite de Pfulin-
rtus, in monaſterio Augiæ divi-
ucatus, Epiſcopus Ratisbonenſis
a. 994. Vide Jo. Egonem de viris il-
ous Augiæ divitis I. 5. Ejus *Pa-*
ſis in Pſalmum L. edita eſt in Bern.
Theſ. noviſſ. Anecdotorum Tom.

II. part. 1. p. 11.

VVolfgangus, Monachus *Nideraltahenſis* in Bavaria monaſterii, ſub finem ſec. XIII. vixit & variis conſiliis virorum ſummorum adhibitus fuit, quod teſtantur *Epiſtolæ* ejus LXXII. editæ in Codice diplomatico Pezii & Hueberi part. II. p. 173.

VVolfhardus, monachus & Presbyter cœnobii Haſenrictani (non *Haſſerenſis*, ut habet Poſſevinus,) in diœceſi Eichſtetenſi, ſub finem ſeculi IX. ſcripſit *Vitam S. VValpurgis* libris IV. quorum duos dedit Caniſius Tom. IV. p. 720. edit. novæ Tomo II. part. 3. p. 262. ſtilo immutato Surius d. 25. Febr. integros Acta Sanct. Tom. III. Febr. p. 523. & Mabillonius Sec. Bened. III. part. 2. p. 287. Scripſit quoque *Vitas Sanctorum*, quorum plura Volumina in diverſis Germaniæ Bibliothecis exſtant. Præfationes ejus in ſingulos menſes, excepto Februario ediderunt Pez & Hueber Cod. diplom. part. I. p. 90. Adde Hiſt. literariam Galliæ Tom. V. pag. 682.

VVolfhelmus, Abbas tertius Brunvvillarenſis monaſterii, diœc. Colonienſis. obiit A. 1091. vel, ut alii volunt, A. 1132. Vitam ejus ſcripſit Conradus monaſterii laudati monachus, editam a Surio d. 22. Aprilis, in Actis Sanctorum Tom. III. Aprilis pag. 76. & a Mabillonio Seculo VI. Benedictino part. 2. p. 675. Scripſit hic Wolphelmus *Epiſtolam de Sacramento Euchariſtiæ contra errores Berengarii*, quæ ipſius Vitæ inſerta eſt c. 10. 11. *Verſus in utrumque Teſtamentum* inſeruit idem Conradus c. 4. p. 83. *Sermones*, *Epiſtolas* & *Carmina*, teſte Trithemio de viris illuſtribus Germanis. Adde Mabillonii Obſervationes prævias p. 675. & Poſſevinum Tomo II. Apparatus p. 549.

VVolfherrus, in Altahenſi monaſterio educatus, & diſcipulus S. Godehardi Epiſcopi Hildesheimenſis ſec. XI. Scripſit *Vitam S. Godehardi*, magiſtri ſui, quæ edita eſt primum ſub ſpurio *Arnoldi* nomine, qui eam *Mengbardo* dedi-

di-

dicavit, a Brovvero inter Sidera Germaniæ, & Surio d. 4. Maji, postea cum Codicibus MSS. collata & vero auctori restituta a Godefrido Henschenio in Actis Sanctorum Tomo I. Maji p. 502. a Mabillonio cum observationibus præviis Seculo VI. Benedictino part. 1. p. 395. tandem a Leibnitio inter Scriptores Brunsuicenses Tom. I. p. 482.

Scripsit quoque *Vitam S. Guntheri*, nobilis Thuringi, Eremitæ juxta monasterium Altahense, quam edidit Canisius Tomo III. parte 1. p. 183. Surius d. 9. Oct. Mabillonius loco citato p. 475. Hunc autem illius vitæ Auctorem esse tum stilus comprobat, tum etiam, quod sex priora capita illius ex vita S. Godehardi repetita sunt.

VVolstanus, patria Wintoniensis, ibidem monachus Benedictinus & cantor circa A. 1000. Scripta ejus sunt, *de S. Suithuni translatione & miraculis*, *vita Ethelvvoldi Episcopi*, *vita Ethelvvoldi Regis*, *de tonorum harmonia*. Lelandus c. 126. Balæus Cent. II. 41. Pitseus c. 154. *Vita Suithuni* metrice edita est a Mabillonio sec. V. Bened. p. 628. & T. I. Augusti p. 98. *Vita* vero *Ethelvvoldi Episcopi* a Surio d. 1. Aug. ab eodem Mabillonio p. 606. nec non in Actis Sanctorum T. I. Augusti p. 88.

Adde Jo. Pinium in Comment. prævio ad vitam S. Suithuni, Tom. I. Julii p. 321. 324. *VVolstanum* vocat Oudinus Tom. II. p. 500. & cum *Lupo* convenire perperam tradit.

S. VVolstanus, Wigorniensis, monachus & Prior ordinis S. Benedicti in cœnobio S. Burgi, post Abbas Glavorniæ, tandem Episcopus Wigorniensis obiit A. 1095. Reliquit *Homiliarium* & *Admonitiones ad diversos*. Pitseus cap. 174.

VVolterus de Brugis, vide supra lib. III. adde Willoti Athenas sodalitii Franciscani p. 339.

VVoperius Remsinagestus, Prior cœnobii Thaborensis, *Frisiæ Chronicon* posteris reliquit, quod in Alberto Bavaro Hollandiæ Comite definit. Exstat Hagæ Comitis apud Cornelium Dunium JC. Hæc Ant. Sanderus in Bibl. Belgica manuscripta I. p. 27. Laudatus autem Hollandiæ Comes, obiit A. 1404. ex quo de ætate auctoris judicare licet. Aliud exemplum, sed mutilum est in Bibl. publica Amstelodamensi II. p. 45. ubi *Vorperus* scribitur.

VVorgresius, Britannus, Abbas primus Glasconiensis circa A. 630. *Historias* & *Homiliarium* scripsisse dicitur. Pitseus c. 68.

P. Wuia, non est scriptor medii ævi, sed nomen P. tantum adposuit, ut eo melius lateret. Literæ vero W VI. retro lectæ indicant nomen auctoris, qui fuit *Jurga* (h. e. Georgius) *Valentinus VVintherus*, Treptoviensis ad Regam Pomeranus, J. U. D. Comes Palatinus Cæsareus, & Ducum aliquot Pomeraniæ Consiliarius, qui obiit An. 1623. Vitam ejus dedit Burc. Gotthelf Struvius in Archivo Historico-Politico, quod vernacula lingua edidit, part. 1. pag. 193. Addito nomine vero edidit *Parthenium litigiosum*, aliquoties editum: Elaborare cœpit opus ingens *Balthi Pomeranici*, quod a quibusdam, velut editum, allegatum fuit, re vera autem affectum est. Vide Pomeraniam meam antiquam & novam parte I. Sub nomine autem *P. VVuja*, & titulo *Canonici irregularis*, scripsit *Historiam Episcopatus Caminensis*, quæ diu latuit, tandem a Jo. Petro Ludevvigio Tomo II. scriptorum Germanicorum p. 496. seqq. in lucem est protracta, quamvis admodum mendose, si nomina propria spectes. Scriptus est liber a. 1616. vel 1617. quo tempore libellus *de turbato Imperii statu*, 1613. 8. editus, de Protestantium Episcopatibus non satis ex æquo & vero scripserat.

VVulfadus primum præceptor Carolomanno a Carolo Calvo patre datus, deinde Canonicus Remensis, tandem Archiepiscopus Bituricensis, obiit An. 876. *VVlphardus* dicitur in subscriptione diplomatis A. 869. apud Dacherium

Spi-

|. II. p. 466. *Ejus Epistola pastora-l parochos & parochianos suos* exstat Mabillonium Anal. p. 100. Adde i Histor. Univers. Paris. Tom. I. |8. Histor. literariam Galliæ T. V. '9.

'ulfajus vel etiam *VVulphagus*, mo-ıs Elnonensis, condiscipulus Milo-ec. IX. Scripsit *Versiculos in confir-me operis*, scil. vitæ S. Amandi E-Trajectensis a Milone scripti, quan-ı res ipsa docet, legendum potius *in commendationem operis*. Exstat in ; Sanctorum Tom. I. Febr. pag.

'ulfinus Boethius, de quo Fabricius supra egit, lib. II. p. 251. quibus : pauca hæc adde: Non fuit revera :opus Pictaviensis, sed forte Cho-copus illius Ecclesiæ sub Sigibrano. *S. Juniani* edita fuit etiam a Lab-Bibl. nova MSS. Tom. II. p. 569. iculæ quoque ante hunc ab Hugo-Menardo & Andrea du Chesne. *A-ranslationis S. Juniani*, quæ procul o eundem auctorem habent, dedit illonius in Actis SS. Ord. Bened. ı. IV. part. 1. p. 430. repetierunt verpienses Tom. III. Augusti pag. Histoire literaire de la France T. p. 499.

'ulpertus, forte monachus Benedicti-, scripsit *Libellum metricum de vita lrali*, hoc exordio:

ıi cupis immundi vitare pericula mun-di,
Teque sitis Dio tradere servitio &c.

MS. in Bibliotheca monasterii Wei-tephenensis in Austria, prout testa-Rev. Bern. Pezius Dissert. Isagogica Tomum I. Thesauri Anecdotorum ıssimi p. 26.

X.

Rancifcus Ximenius, (hunc enim Fabricius noster Tom. II. pag. 199. ıunc locum rejecit) Gerundensis, copus Elnensis & Patriarcha Hierosolymitanus, circa A. 1400. vixisse creditur. Scripsit *Librum de Natura Angelica*, Compluti, 1527. *Tractatum de Scala Dei*, Barcinone, 1501. *Pastorale pro instructione Episcoporum & Superiorum*, ibid. 1495. fol. *de Vita Christiana libros IV.* Valentiæ 1484. Granatæ 1486. fol. Alia illius opera sed lingua Hispanica in Bibl. Cœnobii S. Mariæ de Jesu prope Barcinonem MSS. asservari testatur Waddingus de Scriptoribus ord. Minorum p. 140. Hæc Whartonus in Appendice ad Caveum. Oudinus ex Petri Salazar Chron. Provinciæ Castellæ II. 23. refert, scripsisse de vitis Sanctorum copiose, sub titulo *Flos Sanctorum*, Tom. III. p. 2226.

Alter hujus nominis est Franciscus Ximenius, Cardinalis & Archiepiscopus Toletanus, cujus vitam scripserunt Gallice Marsolerius & Flechierius, ut de aliis scriptoribus Hispanicis taceam. Is suo sumtu dedit *Biblia Complutensia* Polyglotta, de quibus Jacobi le Long Bibliotheca Biblica p. 13. edit. Lipsiensis, & Jo. Christophori Wolfii, τῦ μακαρίτυ, Bibl. Hebraica Tomo II. pag. 338.

Tres alios recentiores adfert Nic. Antonius in Bibl. Hispanica nova Tomo I. p. 385.

Ex his unus est, ord. Franciscanorum, unus ex duodecim, qui primi ad Indos occidentales missi sunt, mortuus Mexici An. 1540. qui proprie huc non pertinet. Vide tamen Waddingum.

Tom. VI.

Y.

YVo vide *Jvo*.

Yvo, aliis *Evenus de Begaignon*, Gallus Armoricus in parochia *Plestin* dicta diœcesis Trecoriensis, ex illustri familia *Rumen-Begaignon* natus, ord. Prædicatorum, A. 1357. Innocentii VI. fuit Pœnitentiarius, post a. 1360. Trecorensis in Britannia Episcopus & Cardinalis. Scripsit *super Psalmum Miserere*, & *Statuta Synodalia*. Jac. Quetif de

 Scri-

Scriptoribus Ord. Prædicatorum Tom. I. p. *667*. Oldoini Athenæum Romanum p. *644*.

Yvo Brito s. Armoricus, ex primis sodalibus Ord. Prædicatorum circa An. 1250. Scripsit *Relationes duas* exigui momenti: Quetif l. c. p. 151.

Ysembardus le Tollier, Rothomagensis, Doctor Theologus Parisinus, & in Gymnasio S. Bernardi sacrarum literarum interpres circa A. 1509. Scripsit *in* 5. *prima capita Genesis*, *Sermones de tempore & Sanctis*. Car. de Visch in Bibl. Scriptorum ord. Cisterciensis pag. 334.

Z.

FRANCISCUS *Zabarella* (nam & hunc Fabricius Tom. II. p. 199. hoc loco quæri jussit) patria Patavinus, ibidem & Florentiæ jus Pontificium docuit, factus postea Archiepiscopus Florentinus & Cardinalis titulo Sanctorum Cosmæ & Damiani, obiit in Concilio Constantiensi A. 1417. Ejus sunt:

1. *Commentarius in libros Decretalium & Clementinas*. Venet. 1502. fol. *in Clementinas* seorsim ibid. 1481. 1487. fol.

2. *Consilia juris*. Venet. 1581. fol.

3. *Variarum Legum repetitiones*. Venet. 1597.

4. *De Schismatibus auctoritate Imperatoris tollendis*, in Collectione Schardii de auctoritate Imperiali, & Argent. *1609*.

5. *Capita agendorum in Concilio Constantiensi de Ecclesiæ reformatione*, apud Herm. von der Hardt in Actis Concilii Constantiensis Tomo I. p. *506*.

6. Reliqua sunt inedita: *Commentarii in naturalem & moralem Philosophiam*: *Tractatus de Horis Canonicis*: *Historia sui temporis*: *De felicitate libri III. Commentarii in Vetus & Novum Testamentum*: *Acta in Concilio Pisano & Constantiensi*: *Epistolæ*, & alia.

Videatur Pancirollus de claris Legum interpretibus III. 38. Wharthonus in Append. ad Caveum p. 57. Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini Tom. I. Adde Poggi Florentini & alterius Anonymi orationes in funere illius habitas tomo I. Concilii Constantiensis p. 537. 546. * In Bibliotheca Felini non unus est Codex operum Zabarellæ, quorum alii manuscripti sunt, impressi vero alii, quibus omnibus adnotationes quædam Felini manu additæ sunt, unde multa ad rem literariam noscuntur. In Codice 250. sunt in secundum Decretalium expositiones, ibi vero hæc notat Felinus: *Fuit impressa hæc Lectura Venetiis an.* 1502. *& cum volebam emere reperi quod hæc MS. est longe plenior & forte in duplum, unde puto illa esse priora commentaria Zabarellæ, hæc autem esse opus consummatum; idem reperi de lectura istius integra super tertio, quarto & quinto. Super primo non habebam, unde emi impressam, quam puto plenam*. In Cod. 257. continentur ejusdem Zabarellæ tractatus *de sepulturis*, *de parochiis*, *de celebratione Missarum*, *de reliquiis & veneratione Sanctorum*, *de observatione jejunii*, *de purificatione post partum*, *de capellis monachorum*, *de jure patronatus*, *de victu*, *& honestate Clericorum & mulierum*, *& de Clericis ægrotis*. An typis hæc omnia prodierint, viri docti discutiant; mihi enim in præsenti non vacat; forte enim continentur *in repetitionibus variarum legum*, hic a Bibliothecario nostro indicatis. Codex 258. MS. continet ejusdem varia *consilia & responsiones*, in quibus multa sunt Zabarellæ ipsius manu conscripta. Est etiam ibi tractatus *de removendo schismate in Pontificatu*, cujus opusculi meminit Bibliothecarius noster sub titulo *de schismatibus authoritate Imperatoris tollendis*. Codicem hunc dedit Felinus ad impressionem, quæ Pisciæ adornata est An. 1490. ut excussum ibi epigramma a Cyllenio Pisciensi editum declarat. Cum vero editio hæc inter raras sit rarissima, ideo hexasticum istud hic dare non piget.

Ad D. Felinum Sandeum de opere Zabarellæ perfecto

Qui jacuit neque adhuc nisi te favitante niteret
Feline, impressus nunc Zabarella tuus.
Pro patre, pro Domino tanto lætare reperto
Qui colis & doctum tam venerare senem
Consiliis fulgens opus immortale legendum
Missum. Pischea gratius esto manu.
Cillenius Piscienfis.

Opusculum Francisci Zabarellæ de horis dicendis ad Clem. *Dignum* de celebratione Missarum offert Codex 374. MS. Felini.

Bartholomæus de Zabarellis ejusdem cum Francisco familiæ Protonotarius Apostolicus dein Spalatensis Archiepiscopus scripsit *Consilia* & allegationes numero LXI. quæ extant in Codice 260. MS. Felini.

Zachæus Christianus. Hujus *cum Apollonio Philosopho Consultationum libros III.* edidit Lucas Dacherius Tom. I. Spicil. I. edit. novæ, & in Monito adjecto, varia de ætate illius conjecerat, quæ non repetimus. Ediderunt vero postea Edm. Martene & Ursinus Durandus T. V. Anecdotorum sub initium *Altercationem Theophili Christiani & Simonis Judæi*, cujus Gennadio teste, auctor est Evagrius, unde probabile admodum esse credunt viri laudati, Evagrium hoc quoque opus elaborasse: Quæ argumentatio, mea quidem sententia, non procedit, quum etiam alter quidem Evagrium imitari potuerit. Interim Fabricius noster supra lib. V. p. 113. hujus operis notitiam jam exhibuit.

Zacharias, Pontifex Romanus, natione Græcus, mortuus 752. cujus Vitam per Anastasium Bibliothecarium cum annot. & Commentario prævio dederunt Bollandistæ Tom. II. Mart. pag. 406.

Dialogos Gregorii M. in Græcum sermonem convertit, de quorum editionibus Fabricius noster consulendus supra lib. VII. p. 86. 87. Illud observatione dignum memorat Jac. Basnagius, quod Græcorum sententiam de processione Spiritus S. a solo Patre versioni suæ immiscuerit. Nam quæ Gregorius Dialog. II. 38. ita scripsit: *Cum enim constet, quia Paracletus Spiritus a Patre semper procedat & Filio*; Zacharias ita vertit: *Aperte igitur patet, quod Paracletus a Patre procedit, & in Filio permanet*, *Epistolas* aliquot illius habes inter Epistolas Pontificum a Gretsero, & Bonifacianas a Serario editas, in Conciliis Galliæ, Tom. III. Conciliorum Harduini pag. 1877. seqq. in Codice piarum donationum Aub. Miræi p. 12. 640. 641. in Bibl. Floriacensi Jo. a Bosco Tom. III. p. 43. apud Othlonum libro II. de Vita S. Bonifacii, quarum variantes lectiones habes apud Canisium Lect. Ant. Tom. III. part. 1. pag. 359. inter Epistolas Hibernicas ab Usserio editas. Privilegium ejus, quod monasterio S. Dionysii dedit, suppositum esse docet Jo. Launojus in Assertione Inquisitionis in Chartam immunitatis S. Germani Tom. III. Opp. part. 1. p. 160. De alio Fuldensis monasterii Privilegio idem probat in Assertione Inquisitionis in privilegium S. Medardi Suessionensis Tomo eodem part. 2. p. 295.

Vide Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 230. Possevini Apparatum Tomo II. p. 552. Oldoini Athenæum Romanum p. 644. * Inter Epistolas ab eo scriptas una est incipiens: *Pythacium*, e qua canonem Gratianus eruit, hanc vero integram Labbeus evulgavit; ego quæ deerant ex MS. Codice Bibliothecæ Canonicorum majoris Ecclesiæ Lucensis supplevi atque evulgavi in priori volumine supplementi Conciliorum suo loco.

Zacharias, incertæ sedis Episcopus, cujus *Sermonem de S. Georgio* edidit Bern. Pez Thes. noviss. Anecdot. Tom. IV. part. 2. p. 15.

Zacharias Benedictus, Italus, patria Vi-

Vicentinus, Ord. Cartusiani in cœnobio S. Andreæ de littore Venetiis circa An. 1508. Scripsit *Vitam S. Brunonis*, qui auctor erat ordinis dicti, & reperitur in calce operum illius Brunonis, editionis Ascensianæ. *Originem ordinis Cartusiani* habes sub finem operum Brunonis Cartusiani, Tomo III. Theod. Petreji Bibl. Cartusiana p. 297. Vossius de Hist. Lat. p. 649. Car. Jos. Morotii Theatrum Chronol. Ord. Cartusiani p. 116.

Zacharias de Bozonis, *Savonensis*, Ord. Eremitarum S. Augustini, Prior Cœnobii patrii, postea Pœnitentiarius Basilicæ S. Petri, demum Sacrarii Pontificii Custos renunciatus A. 1498. post quadriennium obiit. Scripsit Tractatum *de sacris ritibus*, qui in Bibl. Vaticana MS. custoditur. Oldoinus in Athenæo Ligustico p. 542. Adde Gandolfum de ducentis Augustinianis scriptoribus p. 346.

Zacharias Chrysopolitanus sive *Goldsborough*, Anglus, Ordinis Canonicorum Præmonstratensium in Abbatia S. Martini Laudunensis circa A. 1150. Scripsit *Commentarium in Concordiam Evangelicam Ammonii Alexandrini*, quæ Colon. 1535. fol. & post in Bibliothecis Patrum edita est. Oudinum Tom. II. p. 1442.

Zacharias Ferrerius, Vicentinus, Episcopus primum Sebastensis, dein Guardensis, Leonis X. Papæ Prælatus domesticus ac Referendarius, per universam Poloniam, cum Legati de Latere, & majoris Pœnitentiarii de Urbe potestate A. 1520. Nuntius ac Orator, ideo missus, ut inter Sigismundum I. Poloniæ Regem & Magnum Prussiæ Magistrum, Albertum Brandenburgicum, sororis ejus filium, pacem conciliaret, quæ tamen non successit. Scripsit *Vitam S. Casimiri*, qui Poloniæ Regis filius, & Rex Hungariæ fuit, Thorunii A. 1521. typis editam, & post in Actis SS. Martii Tom. I. p. 347. repetitam. Scripsit etiam *Lugdunense somnium de Divi Leonis X. P. ad summum Apostolatus apicem electione* & *Epistolas* a[d] *Ludovicum Francorum Regem XII.* qu[æ] duo simul impressa sunt Lugduni 15[..] Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibli[o]thecarum MSS. p. 308. Hippol. Ma[r]raccii Bibl. Marianam Tomo II. pa[g.] 449. Ughelli Italiam sacram T. VII p. 298.

Zacharias Lilius, Vicentinus Cano[ni]cus regularis, circa An. 14. 93. sc[ri]psit *Breviarium orbis*, Florent. per A[n]tonium Miscominum 1493. 4. Nea[p.] 1496. 4. *Opuscula* Florent. 1496. 4. * A[b] Opusculis hic indicatis differunt libel[li] ejus *de perenni Sanctorum gloria*, quo[s] ab authore suo recepisse se commem[o]rat Matthæus Bossius in Epistola 22. ad eumdem Lilium inter Epistolas ej[us] posteriores legenda. *Actum in illis*, ait Bo[s]sius, *de vero Dei cultu suscipiendo*, *inspectu illius majestatis æternæ*, *de utriu[s]que animi & corporis dotibus*, *atque a[u]reolis*, *de animorum perpetuitate*, *de re[su]rrecturis a morte*, *& judicandis omnibu[s] de purgando ignibus toto orbe*, *de singu[lis] cælestibus orbibus astris*, *& signis*, *de[que] Angelis*, *hominibusque beandis*.

Zacharias de Lunigiana, Ord. Præd[i]ex Conventu S. Marci de Florentia Concionator insignis circa Ann. 149[.] Scripsit *Apologiam in favorem Savonar[o]læ*. Ambr. ab Altamura Bibl. Domin[i]cana p. 218. Vinc. Maria Fontana [in] Provincia Romana Ord. Præd. p. 38[.]

Zacharias de Rhodigio, mihi ignotu[s] scripsit *de donatione Constantini*. MS. Bibl. Vaticana. Bern. de Montfauc[on] Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 142.

* *Zacharias* Abbas mihi unice no[t.] ex Nevizani Sylva nuptiali, qui lib. [.] fol. 8. editionis Lugdunensis A. 152[.] habet. *Abbas Zacharias in sermone Co[n]cilii Pisani in fine II. chartæ*, *ubi duodenario*, *de quinquennario*. Conciliu[m] Pisanum hic intelligi illud credo, qu[od] occasione Schismatis A. 1409. habitu[m] est. Num forte idem est Zacharias [de] Rhodigio, quem de donatione Consta[n]tini scripsisse hic legimus?

Zanettinus Roccius, Cremonensis, ci[r]ca

ca A. 1424. Scripsit *Carmina varia vol. 3. Hymnos in laudem S. Himerii, Petri ac Marcellini, ac Homoboni, Tutelarium Cremonæ, Comœdiam inscriptam Filotecia, de fato Tract.* 1. Arisii Cremona literata T. I. p. 238.

Zanettinus Zuccus, Cremonensis, circa A. 1444. Scripsit carmine *Vitam S. Eusebii Abbatis Cremonensis*, *Comœdias sacras*, soluta vero oratione *de vitiis evellendis*, Idem p. 266.

Zeno, Veronensis Episcopus, quem alii Græcum, alii Veronensem patria tradunt. Martyrium subiisse vulgo tradunt tempore Gallieni, Caveus paullo ante Ambrosii tempora vixisse credit. Vitam ejus sermone Italico dedit Baptista Perettus, quæ in utraque editione Veronensi habetur. Eandem justo Commentario, insertis Actis, explicat Godofredus Henschenius in Actis Sanctorum Tomo II. Aprilis p. 69. cui adde Italiam sacram Tomo V. p. 679. s. & Ceillerium T. VIII. De ætate disputant quoque Vossius & Sandius.

Exstant ejus *Sermones* ultra Centum & triginta, plerique non magnæ molis, quos viri docti non omnes genuinos volunt agnoscere. Certe orta jam hæresi Ariana scriptos esse palam est, quorsum pertinent tres illi *de æterna Filii Dei generatione*: & Labbeus observat Tom. II. p. 509. quatuor ex illis inter homilias S. Basilii reperiri, alios ex Commentario Hilarii in Psalmos, alios aliunde depromtos esse. Vide Tillemontium Tomo III. Hist. Imperatorum, annot. 6. ad persecutionem Valeriani, & Rivetum Tomo III. Opp. p. 641. *Non sunt Sermones illi paris stili, judicii, seculi, neque adeo unius Theologiæ, ut alibi docemus*. Ita Barthius ad Statii Silvas V. 1. 256. An vero alibi illud docuerit, incertum est, quia commentarios illos admodum senex conscripsit. Contra genuinos esse contendit & valde laudat Buchnerus Dissert. Academica 389. p. 257. Stilum in illo scintillantem commendat Barthius & Apulejum Christianum dicit Adversf. XLIII. 10. ad Claudianum p. 1231. & ad Statium Thebaidos II. 213.

Editi sunt illi Sermones primum a Guarino Veronensi Venetiis 1508. deinde auspiciis Augustini Valerii, Episcopi Veronæ & Cardinalis, cura Raphaelis Bagatæ & Baptistæ Peretti prodierunt Veronæ 1586. 4. repetiti postmodum in Bibliothecis Patrum, tandem rursum Veronæ 1710. 4. jussu Jo. Francisci Barbadici, Episcopi Veronensis, in qua editione nihil accessit, nihil emendatum est, unde manu critica vehementer eget, ad Codices MSS. sollicite recensenda. Melior editio prodiit Veronæ 1739. folio, cura Petri & Hieronymi Ballerinorum fratrum, qui vitam Zenonis enarrant, & scripta illius critice dijudicant. (*a*)

Sermo de S. Arcadio exstat apud Surium d. 12. Jan. & cura Jo. Bollandi cum MSS. collatus in Actis Sanctorum T. I. Januarii p. 723.

Zenobius Strata, Florentinus, Joannis Grammatici filius, liberales artes Florentiæ docuit, & Pisis a Carolo IV. Poeta coronatus est. Vixit circa Ann. 1355. & *Versus in Sphæram*, nec non *Orationem de fama* ad Carolum IV. Imp. reliquit. Ad ipsum exstant Epistolæ Francisci Petrarchæ versibus conscriptæ. *Moralia* Gregorii Magni in sermonem Italicum transtulit, impressa Florentiæ 1486. fol. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum p. 170. Julius Niger de Scriptor. Florentinis p. 537.

Zenzelinus Cassanus, Gallus, JCtus, in *Extravagantes* & *Clementinas* Commentarios edidit. Pancirollus de claris Legum interpretibus III. 20. * Ejus apparatus in constitutionibus editis per Joannem Papam XXII. prodierunt vetustis typis excusi sine loco & anno in fol.

Zephyrinus Papa, aliis *Abundius Zephyrinus*, sedit ab A. 203. 221. *Epistolæ* duæ illius exstant apud Baronium T. II. & Tom. I. Conciliorum Harduini p. 105

(*a*) Journ. des Scavans 1741. Dec. p. 411.

p. 105. *Decreta* apud Ivonem, Gratianum & alios.

Adde Prosperi Mandosii Bibl. Romanam Centur. VI. 9. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 232. Oldoini Athenæum Romanum p. 645.

Matthæus de Zervvist, Augustinianus, scripsit *de triplici adventu Verbi, in carnem, in mentem, & in judicium: De indulgentiis: Expositionem Symboli Athanasiani: De corpore Christi: Expositionem in orationem Dominicam*, quæ habentur Monachii in Bibl. Augustinianorum. Felix Milensius in Alphabeto Eremitarum S. Augustini p. 81. 82.

Ziliolus seu *Ægidiolus*, aliis *Gelliolus de Cantellis*, Cremonensis, JCtus ex patriæ Decurionibus, Perusiis & Patavii Legum Phrontistes circa A. 1384. scripsit *de fideicommissis lib. 4. de legitimatione, de dato in solutum lib. 2.* Arisii Cremona literata Tom. I. p. 185.

Zixilianes, vide *Cixilanes*: & adde Vitam illam editam esse in Actis Sanctorum Tom. II. Jan. p. 536. & Seculo II. Benedictino Mabillonii p. 515.

Zosimus Papa, natione Græcus, sedit ab Anno 417. 19. Aug. ad finem A. 418. Epistola ejus duplex ad quoddam Concilium Africanum contra Pelagium memoratur ab Augustino in Epistola ad Optatum de origine animæ, edita est autem a Baronio ad annum 417. num. 19. & 25. Aliæ plures exstant ibidem n. 41. 44. 49. 50. 52. ad A. 418. n. 5. 40. 41. *Duæ* T. I. Conciliorum Harduini pag. 1233. *Alia* ad Simplicium Viennensem Archiepiscopum in Jo. a Bosco Bibl. Floriacensi Tom. III. p. 29. Trithemius c. 150. memorat libros *de Paschate* & *de Sacerdotio*. Quasdam ex ejus Epistolis spurias esse contendit Launojus de duobus Dionysiis.

Plura apud Lud. Jacobum de S. Carolo Bibl. Pontificia pag. 232. Oldoini Athenæum Romanum p. 645.

Joannes de Zredna, Cancellariæ regni Hungariæ Protonotarius circa A. 1450. reliquit *Epistolas Historicas de rebus gestis inter Fridericum V. Imp. & regnum Hungariæ ab anno* 1445. 1451. quas collegit Paulus de Ivancis, diœcesis Zagratiensis Presbyter. Volumen hoc asservatur in Bibl. Vindobonensi. Petrus autem Lambecius in Syntagmate rerum Germanicarum se editurum promisit in Catalogo librorum suorum pag. 59. sed eventus non respondit. Vide Czvvittingeri Specimen Hungariæ literatæ p. 408. &, qui ex eo profecit, Oudinum Tomo III. p. 2571.

Zuinus Roncadellus, Cremonensis, familia illustri oriundus, circa A. 1384. scripsit *de imaginum cœlestium significatione*, & *de horis planetariis*. Arisii Cremona litterata T. I. p. 187.

Zvvetlense Chronicon (quod a monasterio Austriæ nomen habet) duplex habemus, *alterum* a nato Christo, usque ad annum 1349. editum in Scriptoribus Austriacis Pezii Tomo I. p. 524. *alterum* ab Anno 1075. 1179. ibid. pag. 517. Fragmentum de fundatione monasterii Zvvetlensis exstat ibidem p. 522. Diplomatarium autem Zvvetlense dedit Jo. Petrus Ludevvigius in Reliquiis Manuscriptorum T. IV. p. 24.

COELII SEDULII PRESBYTERI CARMEN DE VERBI INCARNATIONE

Ex MS. Codice Corbejensi ante annos nongentos exarato.

Observatio prævia.

IN pervetusto Codice Corbejensis monasterii, unde Juvenci librum in Genesim eruimus, extat absque ullo auctoris nomine, Sedulii presbyteri Scoti operis paschalis liber I. cui tanquam pars ejusdem, nulla interposita distinctione, nulla divisione, nulloque titulo præmittitur sequens de Verbi incarnatione carmen: quod cum singulari studio perlegissemus, eundem in priori & in sequenti lucubratione stilum animadvertimus, nihilque incommodi videri, si uni eidemque auctori, nempe Sedulio, utraque attribueretur. Judicium hoc nostrum confirmavit Sedulius ipse in dedicatorio carmine operis paschalis ad Theodosium Augustum, quod ita incipit:

Romulidum ductor, clari lux altera solis,
Eoum qui regna tenes moderamine justo,
Spes orbis, fratrisque decus, dignare Maronem
Mutatum in melius divino agnoscere sensu.

Quibus ex verbis luce clarius patet, Sedulium in opere paschali Virgilium poetam imitari, ejusque phrases divino adaptare sensui sibi proposuisse. Id autem in carmine de Verbi Incarnatione observatum ita fuit, vix ut sit versus aliquis, qui Virgilium non resonet, ejusque non exprimat verba. Et ne quod hac de re dubium suboriri valeat, singulos Virgilii locos unde suos versus accepit Sedulius, in notis designari curavimus.

* * *

OMnipotens genitor tandem miseratus ab alto, 1
Postquam cuncta dedit cœlo constare sereno, 2
Omnibus in terris divinum aspirat amorem, 3
Semper honore pio nomen natique patrisque 4
Ornare & canere, paribusque in regna vocari 5
Auspiciis, hinc progeniem virtute futuram
Egregiam, & totum quæ legibus occupet orbem.
Ne tamen in terris mortalia pectora turbet,

Igno-

1 Æneid. V. vers. 726.
Imperio Jovis huc venio, qui classibus ignem
Depulit, & cælo tandem miseratus ab alto est.

2 Ex Æneid. III. v. 518.
Postquam cuncta videt cælo constare sereno.

3. Æneid. VIII. v. 373.
Incipit & dictis divinum aspirat amorem.

4 Æneid. VI. v. 116.
Natique patrisque,
Alma precor, miserere.

5 Æneid. VII. v. 256.
Paribusque in regna vocari
Auspiciis hinc progeniem virtute futuram
Egregiam, & totum quæ viribus occupet orbem.

Ignotum numen , Deus æthere missus ab alto,
Mortalis visus potuit quantusque videri.
Virgo matura fuit jam plenis nubilis annis, *6*
Cui genus a proavis 7 ingens nomenque decusque :
Intemerata thoris talem se læta ferebat, 8.
Casta pudicitiam miro servabat amore . *9*
Huic se forma Dei , cœlo dimissus ab alto 10
Spiritus , intus alit , casto se corpore miscet . 11
Ante tamen dubiam dictis solatur amicis: 12
Alma parens mundi Dominum paritura potentem,
Nam te digna manent generis cunabula 13 sancti,
Vade, ait , o felix nati pietate , quocumque vocaris 14
Auspiciis manifesta novis, hic vertitur ordo, 15
Hujus in adventu fides & fama perennis. *16*
Dixerat ; illa pavens oculos suffusa nitentes, 17

Suspirans , imoque trahens a pectore vocem, 18
Virgo refert : haud equidem tali me dignor honore : 19
Non opis est nostræ , 20 nec fas nec conjugis umquam
Prætendi tædas, aut hæc in fœdera veni : 21
Sed post jussa Deum nihil est, quod dicta recusem.
Accipio ; agnoscoque libens : sequor omina tanta, 22
Promissisque patris 23 exsequar cœlestia dona,
Admiranda Dei tantarum munera laudum.
Panditur interea domus omnipotentis olympi 24
Sydeream in sedem , terras unde arduus omnes
Aspicit , & natum verbis compellat amicis: 25
Nate , meæ vires , mea magna potentia solus, *26*
Nate , mihi quem nulla dies ab origine rerum
Dissimilem arguerit, 27 comitem complector in omnes .
Te sine nil altum mens inchoat : omnia mecum

Æter-

6 Æneid. VII. v. 53.
Jam matura viro, jam plenis nubilis annis.
7. Æneid. XII. v. 225.
Cui genus a proavis ingens clarumque paterna
Nomen erat virtutis.
8 Æneid. I. v. 507.
Talis erat Dido, talem se læta ferebat.
9 Georg. II. v. 524.
Casta pudicitiam servat domus.
10 Eclog. IV. v.
Jam nova progenies cœlo demittitur alto.
11. Æneid. VI. v. 726.
Spiritus intus alit , totamque infusa per artus
Mens agitat molem , & magno se corpore miscet.
12 Æneid. V. v. 770.
Excipit ac fessos dictis solatur amicis.
13 Æneid. III. v. 105.
- - - *Gentis cunabula nostræ.*
14 Eclog. III. v. 49.
- - - *Veniam quocumque vocaris.*
15 Æneid. III. v. 375.
Auspiciis manifesta fides , sic fata Deum rex
Sortitur volvitque vices, is vertitur ordo.
16 Æneid. IX. v. 79.
Dicite prisca fides facto, sed fama perennis.
17 Æneid. I. v. 232.
- - - *Oculos suffusa nitentes.*
18 Æneid. I. v. 375.
Suspirans imoque trahens a pectore vocem.
19 Æneid. I. v. 339.
Tunc Venus: Haud equidem tali me dignor honore.
20 Æneid. I. v. 605.
Non opis est nostræ Dido - - -
21 Æneid. IV. v. 339.
- - - *aut bac in fœdera veni.*
22 Æneid. IX. v. 21.
- - - *Sequar omina tanta.*
23 Æneid. V. v. 863.
Promissisque patris Neptuni.
24 Æneid. X. v. &c.
Panditur interea domus omnipotentis Olympi,
Conciliumque vocat divum pater atque h:minum rex
Sideream in sedem , terras unde arduus omnes
Aspicit.
25 Æneid. II. v. 372.
Inscius atque ultro verbis compellat amicis.
26 Æneid. I. v. 668.
Nate, mea vires , mea magna potentia solus.
27 Æneid. IX. v. 281.
- - *me nulla dies tam fortibus ausis*
Dissimilem arguerit.

Æternis regis imperiis, 28 & quidquid ubique eſt.
Nulla meis ſine te quæretur gloria rebus: 29
Omnia ſub pedibus, qua ſol utrumque recurrens 30
Aſpicit oceanum, vertique regique videbunt.
Quæ tibi polliceor, neque eſt te fallere quicquam,
Hæc tibi ſemper erunt vatum prædicta priorum: 31
Nec mea jam mutata loco ſententia cedit. 32
Naſcere præque diem veniens age lucifer almum; 33
Naſcere, quo toto ſurgat gens aurea mundo, 34
Unde etiam magnus cœlorum naſcitur ordo; 35
Naſcere, ut incipiant magni procedere menſes 36
Ne maneant nobis priſcæ præſtigia fraudis; 37
Proſpera venturo lætentur ut omnia ſeclo. 38
Adgredere, o magnos, aderit jam tempus, honores: 39
Aſpera tum poſitis miteſcent ſæcula bellis, 40
Pacatumque regent patriis virtutibus orbem. 41
Haud mora, continuo patris præcepta faceſſit: 42
Æthere ſe mittit, 43 figitque in Virgine vultus, 44
Nec mortale tuens, afflata eſt numine quando
Jam propiore Dei 45 Nam tempore eodem
Matri longa decem tulerunt faſtidia menſes; 46
Et nova progenies 47 mox clara in luce refulſit. 48
Mox etiam magni proceſſit numinis aſtrum, 49
Stella facem ducens multa cum luce cucurrit. 50
Ille dies primus lethi, primuſq; ſalutis 51
Monſtrat iter vobis ad eum, quem ſemper acerbum 52
Semper honoratum cuncti celebrate faventes.
Annua vota tamen 53 noctem non amplius unam 54

28 Æneid. I. v. 234.
Æternis regis imperiis.
29 Æneid. IX. v. 278.
Nulla meis ſine te quæretur gloria rebus.
30 Æneid. VII. v. 100. & 101.
Omnia ſub pedibus qua ſol utrumque recurrens
Aſpicit oceanum.
31 Æneid. IV. v. 464.
Multaque præterea vatum prædicta priorum.
32 Æneid. IX. v. 220.
33 Ecloga VIII. v. 17.
34 Ecloga IV. v. 9.
Deſinet, ac toto ſurget gens aurea mundo.
35 Eclog. IV. v. 5.
Magnus ab integro ſeclorum naſcitur ordo.
36 Eclog. IV. v. 12.
- - *Incipient magni procedere menſes.*
37 Eclog. IV. v. 31.
Pauca tamen ſuberunt priſcæ veſtigia fraudis.
38 Eclog. IV. v. 52.
Aſpice venturo lætentur ut omnia ſæclo.
39 Eclog. VI. v. 48.
Aggredere, o magnos, &c.
40 Æneid. I. v. 195.
Aſpera tum poſitis miteſcent ſæcula bellis.
41 Eclog. VI. v. 17.
Pacatumque reget patriis virtutibus orbem.
42 Georg. VI. v. 548.
Haud mora, continuo matris præcepta faceſſit.
43 Æneid. IX. v. 645.
Æthere ſe mittit.
44 Æneid. XII. v. 70.
Illum turbat amor figitque in virgine vultus.
45 Æneid. VI. v. 50.
Nec mortale ſonans afflata eſt numine quando
Jam propiore Dei.
46 Eclog. IV. v. 61.
47 Eclog. IV. v. 7.
Jam nova progenies.
48 Æneid. II. v. 590.
- - *& pura per noctem in luce refulſit.*
49 Eclog. IX. v. 47.
Ecce Dionæi proceſſit Cæſaris aſtrum.
50 Æneid. II. v. 694.
51 Æneid. IV. v. 196.
Ille dies primus lethi primuſque malorum.
Monſtrat iter vobis, &c.
52 Æneid. V. v. 40.
Jamque dies ni fallor adeſt, quem ſemper acerbum,
Semper honoratum, ſic dii voluiſtis, habebo.
53 Æneid. V. v. 53.
Annua vota tamen ſolemneſque ordine pompas.
54 Æneid. I. v. 87.
Tu faciem illius, noctem non amplius unam
Falle dolo.

Haud ſegnes vigilate viri, 55 dapibuſque futuris 56
Luce palam cumulate piis altaria donis. 57
Hac veſtri maneant in religione nepotes; 58
Jamque egomet venio ſedes arcemque reviſo. 59
Accipite ergo animis atque hæc mea figite dicta, 60
Ore favete omnes, 61 & huc advertite mentem. 62
E diverſo ſedem quotiens venietis 63 in unam,
Undique collecti pacem laudate 64 frequentes.
Cogite conſilium, coeant in fœdera dextræ, 65
Qua datur pacis ſolum inviolabile pignus. 66
Diſcite juſtitiam, æterna in pace futuræ
Concordes animæ, ſi non irrita dicta putatis. 67
Nulla dies uſquam memori vos eximet ævo: 68
Mortalem eripiam formam, 69 & præmia reddam
Fortunatorum nemorum, ſedeſque beatas. 70
Non eritis regno indecores, nec veſtra feretur
Fama levis, 71 mecum pariter conſidite regnis.
Urbem quam ſtatuo, veſtra eſt, 72 intrare licebit.
Nuſquam abero, & tutos patrio vos limine ſiſtam: 73
Iidem venturos tollemus in aſtra nepotes. 74
Quæ vero nunc quoque vobis, dum vita manebit,
Præmia digna feram? non vobis numine noſtro
Divitis uber agri rerumque opulentia deerit. 75
Fundit humo facilem victum juſtiſſima tellus, 76
Proventuque onerat ſulcos, atque horrea vincit: 77
Floret ager, ſpumat plenis vindemia labris. 78
Exuberat fœtus ramos frondentis olivæ:
Quotque in flore novo pomis ſe fertilis arbor
Induerit, totidem autumno matura tenebit. 79
Non liquidi gregibus fontes, non gramina deerunt:

Et

55 Æneid. IV. v. 73.
Præcipites vigilate viri.
56 Æneid. I. v. 214.
Illi ſe prædæ accingunt dapibuſque futuris.
57 Æneid. XI. v. 50.
- - *vota facit, cumulatque altaria donis.*
58 Æneid. III. v. 400.
Hac caſti maneant in religione nepotes.
59 Æneid. II. v. 760.
Procedo ad Priami ſedes arcemque reviſo.
60 Æneid. III. v. 250.
61 Æneid. V. v. 71.
Ore favete omnes - - -
62 Æneid. VIII. v. 449.
- - - *& huc advertite mentem.*
63 Æneid. XII. v. 446.
Vidit ab adverſo venientes.
64 Æneid. XI. v. 460.
Cogite concilium, & pacem laudate ſedentes.
65 Æneid. XI. v. 292.
- - - *Coeant in fœdera dextræ.*
66 Æneid. XI. v. 363.
Turre ſimul pacis ſolum inviolabile pignus.
67 Æneid. XII. v. 504.
- - *æterna gentes in pace futuras*
Concordes animæ, ſi non irrita dicta putatis.
68 Æneid. IX. v. 47.
Nulla dies unquam &c.
69 Æneid. X. v. 101.
Mortalem eripiam formam, magnique jubebo
Æquoris eſſe Deas.
70 Æneid. VI. v. 639.
71 Æneid. VIII. v. .
Non erimus regno indecores, nec veſtra feretur
Fama levis.
72 Æneid. I. v. 576.
Vultis & his mecum pariter conſidere regnis?
Urbem, quam ſtatuo, veſtra eſt.
73 Æneid. II. v. 620.
74 Æneid. III. v. 158.
75 Æneid. VII. v. 261.
- - - *Non vobis rege Latino*
Divitis uber agri, Trojæque opulentia deerit.
76 Georg. II. v. 460.
77 Georg. II. v. 580.
Proventuque oneret ſulcos atque horrea vincat
78 Georg. II. v. 6.
79 Georg. IV. 142. & 143.
Quotque in flore novo pomis ſe fertilis arbor
Induerat, - - *tenebat.*

Et quantum longis carpent armenta diebus,
Exigua tantum gelidus ros nocte reponet. 80
Hæc ſunt, quæ noſtra deceat vos voce moneri. 81
Vivite felices, & condita mente tenete. 82
Hæc ubi dicta dedit, mox ſeſe attollit in auras
Suſpiciens cœlum, caput inter nubila condit. 83
Atque ita diſcedens terris, animiſque ſuorum
Concretam exemit labem, purumque reliquit
Æthereum ſenſum, atque aurai ſimplicis ignem. 84
Ex illo celebratus honos, lætique minores 86
Servavere diem, atque hæc pia ſacra quotannis 86
Matres atque viri, pueri innuptæque puellæ 87
Carminibus celebrant, pateriſque altaria libant. 88
Aſt ego, qui cecini magnum & mirabile numen,
Hæc eadem gentique meæ, generique manebunt.

80 Georg. II. v. 200.
Non liquidi - - deſunt.
Et quantum longis carpent armenta diebus,
Exigua tantum gelidus ros nocte reponet.
81 Æneid. III. v. 461.
Hæc ſunt, quæ noſtra liceat te voce moneri.
82 Æneid. III. v. 88.
- - - tu condita mente teneto.
Vivite felices, quibus eſt fortuna peracta.
83 Æneid. IV. v. 176. & 177.
- - - mox ſeſe attollit in auras
Ingrediturque ſolo, & caput inter nubila condit.
84 Æneid. IV. v. 746. 747.
85 Æneid. VIII. v. 268. 269.
86 Æneid. V. v. 59.
- - - Atque hæc mea ſacra quotannis.
87 Æneid. VI. v. 306. 307.
Matres atque viri, defunctaque corpora vita
Magnanimum heroum, pueri innuptæque puellæ.
88 Æneid. XII. v. 174.
- - - pateriſque altaria libant.

HENRICI SEPTIMELLENSIS

CARMINA

De diversitate Fortunæ, & Philosophiæ Consolatione Varian. Codicis Lucensis collati cum editione Florentina anni 1730. in 4.

	Edit.	MS.
Pag. 3.	Probra pati	verba loqui
	ut monstrum monstror	ut monstror monstrum
	cantica cantat	cantica cantant
4 - -	mihi multa	multa mihi
	nunc mea versa	nunc versa
	ut gravius cadit hic, quem format forma gigantis	
	quam nanus, cujus parvula forma sedet.	desunt; sed dantur post carmen: *A*... *dò mater erat:*
	Hinc ego	At ego
5 - - -	nullus miserans	miserans nullus
	omnia fata	omnia dira
	Jupiter alte	Jupiter alme
	& ultor	& ultra
	Thersiten	Terxistem
	ora rigant	ora bibunt
Pag. 6.	tam fuit orbe miser	tam miser orbe fuit
	Nec Tityus lacerus	Non Titius lazarus
	Hæc collecta	Hæc collata
7 - -	Neciet hinc	Nescit hinc
	nimio vel solis in ortu	vel solis in ortu nimio
	perpetuum	perpetuo
	miseris aliena	miseros aliena
	longinquis dedecus Indis	longinquis partibus Indis dedecus
	miser inter amicos	inter amicos miser
	Reciproca caret hic transitione dolor	Reciproca hic transitione caret dolor
8	quis vocer	quod vocer
	quod magis est &	quod maius amici
	inconcussa fero turbine vera fides	inconcusas fides fero turbine vera
	strinxit	stringit
9 - -	Atqui lupi citius pace fruentur ovis	atque lupis citius pace fruetur ovis
Pag. 9	& ternus	& trinus
	autumnus nutrit	nutrit & autummus
	dolore ligat	dolore rigat
	corda ferit	corda forat

	Edit.	MS.
Pag. 10	cor lancinat	cor lanceat
	Pænarum fero	Pænorumque fero
	propere maledico clientem	proprio maledico clienti
	Hugo, veni	Hugo, miſer
	meus iſte quid	meus quid eſt hoc
	verbero duris	verbero diris
Pag. 11	aquoſus adeſt	aquoſus habet
	Immo vomunt	imo gemunt
	ratum	rarum eſt
	ad aſſem	in aſſum
	& geminas ſortis	& geminos fontes
	viſibus	uſibus
	hoc plus	hic plus
Pag. 12.	incauſtum	incauſtrum
	plus miſer eſſe nequit	plus nequit eſſe miſer
	Lib. II.	Lib. II.
Pag. 13	me ſia	me ſibi
	quod puto	ſed puto
	vos hoc mea	vos mea
	miſera quam carne	miſero quem carcere
	occat	tractat
	Theſiphon æque	Theſiphoneque
14 - - -	Megera ferit	Megera furit
	lacerare cupit	lacerare ſitit
	& ſceleris	& celerem
15 - -	Mundique minores	mundique minora
	ſubdere colla	ſubdere cuncta
	fericam	ferigam
	& calphos	& calvis
	Expugnans	expugnas
	ſentiet	ſentit
	quid me	quidve
	deveni ad nihilum	ad nihilum deveni
16 - - -	florida nunc	aurea nunc
	ſermones ponderet	ſermones ponderat
17 - - -	ſacerdotem	ſacerdotes
	hæc ſolum	hoc ſolum
18 - - -	lævia fracta Fides	lænia fracta Fidem
	ingere	inſere
	neſcia habere	neſcis habere
	laceras mea membra laceſſis	laceras me, meve laceſſis
19 - - -	verſare	vexare
20 - - -	vaniloquis	veriloquis
	omnimoda	omnimode
	avorum	avitum
	aliquando	quandoque
21 - - -	Clarus	carus *utrinque*
	orbe tuo	orbe ſuo

Pag.

Edit. Lib. III.		MS. Lib. III.
Pag. 22	Fortunæ	Fortuna
	limen	lumen
	jus	mis
	tuus	tuos
	exorbitat idem	exorbitat illud
Pag. 23	debilem at	debilis
	ignarus	ignare
Pag. 24	abest	abiit
	aberrat	oberrat
	Te multum fovi docui te sæpe rogavi	deest
	Et mea secreta sæpe videre dedi	
	sepis munimine	te sepis vimine
Pag. 25.	Nimis & tibi	nimium tibi
	dextro lumine	dextro limite
	miseranda	miserande
	primo &	primo
	nunc ego	non ego
Pag. 26	Cum fructus hodie ante suos paret edere flores	Cum fructus paret ante suos nunc dere flores
	cum quod	cum quod est
	Phaleris circundata fictis	falsis circumdata fucis
	fastigia	fastidia
	quam sit ad	quanque sit alta
Pag. 27	Macedo	Macedum
	esse potest	esse docent
	robora multa	robora dura
Pag. 28	quid loculusve	loculusve
	esse potest	esse solet
	vitæ	venæ
	quod jacet	quo jacet
	veniamus	venimus
	sordibus	sordidus
	fæda cupit	fæda capit
Pag. 29	commercia sedes	commercia merces
	studet	sudat
	ingenuam	ingenuum
	nunc mercenaria vitæ	sua mercenaria vita
Pap. 30	perfecto	profecto
	indoctus	edoctus
	linita	lenita
	& omnes	& omnem
	patrant	patrat
	Regnis	Regis
Pag. 31	attenuat vires	accumulat vices
Pag. 32	inter utcunque	inter utrumque
	respue	despice

	Edit.	MS.
	ſectare, pares venerare.	venerare pares ſectare
	arcum	antrum
	aurum	ſi aurum
Pag. 33	virtutum	virtutem
	redeundi	reddundi
Pag. 34	nec in omni	*deeſt* omni
	urbanos	urbanum
	ſemper nec quæras ſemper	ſemper quæras, nec ſemper
	pratum feſtinat	prato feſtinant
	non niſi	nam niſi
	quanquam ſpina orta ſit illa	quamvis ſit filia ſpinæ
Pag. 35.	Jungas	jungo
	Ille colores, ille ſonos, ſapit ille ſapores	Ille colores ſapit, ille ſonos, ille ſapores
	claros	caros
	& phaleris	& fallens
	querelis	loquelis
Pag. 36 -	quod tu vere	quod fere
	amor	honor
	qui nimis	quod nimis
	Syriæ	Syrium
37	inique	iniquos
	in propriis gradibus	in proprio ſtatu
	plus bonitate	cum probitate
	probis	probris
38 - - -	obrui	obruit
	inſidiæ ſit dolus	inſidiæ & dolus
	trutanam	tirannam
	ſuſcipe mente tuum	mente reſume tuum
39 - - -	& quem	& ſi quem
	Florentine ſtatum	Florenzete tuum
	reſume tuum	reſume tua
	tiſibus	riſibus
Pag. 39	tiſibus acta tuis	riſibus acta tuis.
40 - - -.	Suſcipe Millenis &c.	Alongeps (ſic) unde locus, quod amor dimittat amorem Hos disjungit quos copulat unus amor. Suſcipe Millenes &c. In fine adduntur hi tres verſiculi

Materiam miſeriam quam fuit arte ſecutus
Hoc opus exegit Metroſus Philoſophus Dux
Ex re nomen habens, qui Gandolphinus habetur.

Addenda & Corrigenda in adnotationibus Joannis Dominici Mansi ad Fabricii Bibliothecam.

LAurentius Abstemius scripsit etiam præfationem in libellum continentem Cornelii Nepotis vitam Catonis Senioris, Sextum Aurelium de vitis Cæsarum, & Benvenuti Imolensis Augustalem, qui prodiit Fani an. 1514. typis Hieronymi Soncini in 8. *Ibidem*.

Angelus Acciajolus. Obiit scriptor iste Pisis die 12. Junii an. 1409. Vide Mazzuchellum: *Gli Scriptori d' Italia* vol. I. p. 1. pag. 38. *Ibidem*.

Donatus Acciajolus obiit anno 1478. ut docet Fontius in Annalibus, & monet Mazzuchellus de Scriptor. Ital. Tom. I. p. 1. pag. 41. Vitas Annibalis & Scipionis an ipse ex Græco verterit, vel de suo scripserit ambigunt multi; quin & multo probabilior est eorum sententia, qui primum ab ipso cusas arbitrati sunt. Vid. ibid. pag. 44. *Tom. I. pag.* 4.

Zenobius Acciajolus vitam absolvit die 27. Julii 1519. ut ex codice MS. Vaticano Mazzuchellus emendat (Scrittori d' Italia vol. I. p. 1. p. 51.) *Ibidem*.

Franciscus de *Accoltis*. Mazzuchellus in opere de Scriptoribus Italiæ Tom. 1. p. 1. pag. 71. recte monet e vivis excessisse Jurisconsultum hunc post conjurationem Pazzianam, quæ in annum 1478. incidit. In Bibliotheca Felini extat liber ejus in *tit. Digest. Solut. Matrim. de Testib., de lib. & posth. de vulgar. & Pupil. & de acquir. hered.* Quæ omnia simul impressa sunt Senis an. 1486. die 15. Julii in fol. Extat insuper ejus *lectura in primam partem Inforziati* edita Pisciæ per Jacobum de Orlandis sine anno. Insuper ejus commentarius *de acquir. hered.* editus Pisciæ die X. Decembris 1489. Item ejus consilia, ibidem an. 1486. In alio codice Felini chartaceo signato n. 180. continetur manu ejusdem Felini Sandei descripta lectura, seu *lecturæ super decretales* Francisci Aretini, in cujus codicis fine hæc scribit Felinus: *Solemnissimi, rarissimiquæ Jurisconsulti Francisci Aretini commentaria, quæ in ultimis suis congressibus Ferrariæ gestis sapientissime edidit; demum quinquennio vixit sub imperio Ducis Mediolani secretorum ejus fidelissimum scrinium*. Cui Duci defuncto successo Galeacio filio *abiit tantus doctor vocatus a populo Senensi leges Romanas isthic commentaturus. Quo tendens per Ferrariam transitum fecit* 3. *Octobris* 1466. *quo die forte hæc oommentaria scribere complevi Felinus ego studiorum meorum anno finito nono, ætatis* 22. *injuncto mihi lecturæ Decreti onere pro sequenti anno, quam alio anno habueram*. Ex hac adnotatione constat de certo anno lecturæ Senensis. Discimus etiam moram Mediolanensem Aretini per annos plures. Discimus pariter consedisse illum diu Mediolani, quod Mazzuchellum fugit. Est etiam in eadem Bibliotheca n. 181. liber typis impressus Francisci Aretini super *tit. de Accusat. Inquisit.* & *denunciat. in* 5. *Decretal.* in fine vero operis legitur: *completa est lectura ista in civitate Senarum videlicet die* 23. *Junii* 1469. Excusum est opus Pisciæ an. 1486. die 21. Octobris. Alterum est ejusdem Bibliothecæ volumen signatum n. 182. continens *Consilia Francisci Aretini de Accoltis cum repertorio eorum, quæ in istis consiliis proscripta sunt edita per Simonem de Octavianis de Aretio U. J. D. Jus Canonicum ordinarie legentem, ac ejusdem D. Francisci sororis filium edita Pisis an. Domini* 1482. *die vero* 23. *mensis Martii*. Valent hæc ad perficiendam genealogiam familiæ Accoltorum ab eodem Cl. Mazzuchello ibidem pag. 60. deductam, in qua hæc Francisci soror minime signatur. In eodem pariter volumine cum superiori opere compacta sunt ejusdem *Francisci elegantissima in*

lib.

lib. 2. *Decretalium scripta* excusa Bononiæ an. 1481. die 20. Decembris. Vertit etiam ex Græco Chrysostomi homilias LXXXVIII. in Joannis evangelium editas Romæ an. 1470. Sunt qui in ea Romana editione excusas homilias non quidem omnes, sed ex iis nonnullas tantummodo Aretinum tulisse interpretem ferant, cum aliæ ad alium antiquiorem pertineant; sed falsi illos redarguit editoris monitum, quod in priori pagella legitur: *Francisco huic nostro, cujus translationem hoc præsens continet volumen*. Præter hos commentarios in Joannem in cod. 59. MS. Bibliothecæ Felini sex aliæ leguntur homiliæ S. Joannis Chrysostomi ex Aretini hujus interpretatione, quarum nonnullas ille direxit *Archidiacono Valentino SS. D. N. Datario*, præfatiuncula de suo adjecta contextæ sunt homiliæ istæ ex excerptis S. Joannis Chrysostomi, & fere respondent Eclogis S. Joannis Chrysostomi in Tom. XII. editionis Montfauconii legendis; quamquam & interdum sed raro ab illis discrepant. Has puto a Facio de viris illustribus pag. 15. designari, cum ab authore nostro versa scribit ex Origenis philocalia quædam; constat enim scriptum illud eclogas ex multis Patribus continere.

Persuasum huc usque omnibus & mihi etiam fuit versionem epistolarum Diogenis ex Græco Francisco huic Aretino deberi. Nunc vero novum mihi accidit didicisse ex inedita historia M. Attilii Alessi de Antiquit. Aretinis, cujus fragmentum vulgavit Cl. Lamius in Catalogo MSS. Riccardianor. in eo etenim hæc lego: *Francesco Grifolini (Aretino) in greco & latino doctissimo infelicissimo Giovine, il quale nella città di Napoli cascando morì di subito essendo già stato esaminato, e in dispute publiche provato, allora quando tradusse l' epistole di Diogene in latino a Papa Pio II. Pontefice Massimo*. Quis non videat designari hisce verbis versionem illam Francisco Accolto tributam, quæque Pio II. Pontifici inscripta est? Florebat Attilius iste sæculo XVI. Tom. I. pag. 19.

Ægidius Albornotius. Gratum nuncium lectoribus eruditis nolo invidere, idque forte ex me primum recepturi sunt. Hoc ipso quo scribo vel præcedenti anno Bononiæ in collegio majori Hispanorum repertum est commercium epistolare Aegidii hujus Cardinalis, quod per annos suæ in Italia legationis detinuit. Hinc historiam totam legationis illius eruere licet; hinc de Episcopis Italiæ ad corrigendum Ughellium certiora discimus; ex his nova plura ab historia frustra petenda docemur. Superest ut communi eruditorum nomine eruditos Collegii illius alumnos, quique illis præest, Rectorem doctissimum, rogemus ne communi eruditionis utilitati tantum thesaurum occludi diutius patiantur. Aegidii hujus Constitutionum pro Marchia Anconitana codicem MS. membranaceum sæculi XIV. ego apud me servo, easdemque an. 1372. scriptas legimus. *Ibidem*.

Ægidius Carlerii. In MS. Regio Bibliothecæ Parisiensis extat *Positio de punitione peccatorum notoriorum facta ante adventum Bohemorum ad Concilium Basileense*; tum *disputatio super prædictorum punitione peccatorum sub dialogo coarctata*; quæ omnia ipsius Ægidii manu scripta ibidem servantur, cum aliis ejusdem auctoris de eodem argumento. Vide recensionem actorum Consilii Basileensis apud Schoepflinum in comment. Histor. Critic. Hujus etiam auctoris esse arbitror lucubrationem alteram inscriptam: *Positio de auctoritate Conciliorum generalium Decani Cameracensis* Tom. I. pag. 38.

Albericus Monachus Casinensis. Quo tempore vir iste obierit, nemine indicante, incertum est. Annus 1088. eruisse sibi visus est Fabricius ex adnotatione Mari ad libellum Petri Diaconi *de viris illustribus Casin.* cap 21. sed ibi adnotator annum quidem emortualem, ætatemque nonagenariam signavit; at designatio hæc temporis ad Berengarium

de quo ibi, non vero ad Albericum pertinet. Mendum hoc Fabricii detexit vir Cl. Mazzuchellus in opere *degli Scrittori d' Italia V. Alberico Monacho* Tom. 1. pag. 47.

Albertus Magnus. Liber ejus *Philosophia Pauperum* an prodierit Brixiæ an. 1493. ignoro. Illud profecto mihi oculato testi constat. Operis Alberti inscripti: *Philosophia naturalis*, quod idem esse cum *Philosophia Pauperum* vix dubito, editionem esse Brixianam anni 1490. in 4. Presbytero Baptista de Farfengo impressore Tom. 1. pag. 62.

Alexander de Antella. Aliud Doctoris hujus opus MS. servat codex Felinianus n. 223. nempe *Alexandri de Antila additiones ad tractatum Friderici de Senis de rerum permutatione*. *Ibidem*.

Alexander Ariostus. De patria viri hujus docti diffident eruditi; mihi tamen vix dubitatio superest, quin Ferrariensis censendus sit, cum in opusculo ejus *de usuris*, quod adhuc in vivis agens anno 1486. produxit, Ferrariensis in ipsa operis fronte scribatur. Tom. 1. pag. 90.

Ancharanus Petrus. Errat Fabricius cum multis notans Ancharanum anno 1410. defunctum. Pluribus enim demonstrat Cl. Mazzuchellus Tom. 2. pag. 676. annum ejus emortualem signandum esse an. 1416. erratum est etiam hic a me cum scripsi Ancharanum respondisse nomine Concilii Pisani ad Verdunensem Episcopum, scribendum enim fuerat ad *Verdensem*. In codice 164. Bibliothecæ Felini extat commentarius seu *lectura eximii Doctoris Petri de Ancharano super sextum Decretalium solerti studio per D. Petrum Albignanum Tracium & plures alios emendata, impressa Venetiis IV. id. Martias* 1501. In eodem pariter volumine compacta est *lectura ejusdem super Clementinis diligentissime castigata & correcta per D. Bernardum Oliverium de Sanguineto Finariensem impressa Mediolani A. D.* 1494. *die* 24. *Martii*. Codex alius MS. signatus 165. ejusdem Bibliothecæ membranaceus fert *lecturam Petri de Ancharano super prim. Decretalium scriptam per me Nicolaum de Misna, alias de Dreschen die* 15. *Novembris* 1398. Succedit ejusdem Petri *Repetitio C. Judicis officium de officio Judicis*. Claudit volumen *lectura ejusdem Petri super* 2. *Decretalium*. In fine codicis hæc leguntur manu Felini: *Apostillæ sunt ex propria manu Petri de Ancharano, ut vidi ex comparatione facta de literis ad consilia manu sua scripta, & subscripta, quæ habeo in 4. libro Informationum ipsius*. Demum codex est alius signatus 167. chartaceus MS. continens. *Petri de Ancharano in Regulis sexti Decretalium cum ejusdem Disputatione plenissima de Clericatu suscepto post delictum*. Accedit *lectura super cap. Canonum statuta*. In codice 190. est Repetitio ejusdem *in cap. Postulasti de Foro competenti* impressa Bononiæ 1474. die 29. Octobris, sicut & altera ejusdem *repetitio cap. de constitutionibus* impressa Bononiæ an. 1475. die 9 Januarii. In codice 239. continentur manuscripta completa Petri de Ancharano *super Clementinis* absoluta, ut ibidem legitur, *die* 28. *Martii* 1390. *Bononiæ*. Codex 248. MS. exhibet Petri hujus *Repetitionem in cap. de Rescriptis in* 6. tum alteram *in Cap. Si Pater de Testam. in* 6. tum Repetitiones alias ejusdem. In cod. 294. MS. est *Petri de Ancharano in Cap. Finem litibus Repetitio*. Tom. 1. pag. 100.

Angelus de Gambilionibus. Quid de Jurisconsulto hoc ferat Bibliotheca Felini paucis hic expediam. *Angeli de Zambelionibus* (sic) *de Aretio de materia Testamentorum, & ultimarum voluntatum fol. Venetiis* 1486. *Lectura D. Angeli de Gambilionibus de Aretio super tit. de action. in almo studio Bononiensi edita*. Item ejusdem Angeli *de Appellationibus & relation. Quam legit & finem imposuit die* 2. *Septembris an. D.* 1443. *in almo studio Bononiensi per Vindelinum de Spira* fine anno & loco. In veteri editione Mediolanensi anni 1490. consiliorum Barbaciæ legitur consilium quodam

dam hujus Angeli de Gambilionibus. Hujus pariter Angeli esse opus puto *lecturas super instituta Angeli de Aretio* editas Romæ 1478. & Mediolani 1483. Tom. 1. pag. 150.

Augustinus de *Asculo*. Cl. Mazzuchellus annum quo scriptor iste floruit, recte emendat. Scribendum enim fuerat floruisse an. 1297. quo destinatus fuit a Bonifacio VIII. ut sacras omnium ubique fidelium confessiones audiret. Alia ejus opera vide ibidem apud eumdem Mazzuchellum Tom. 1. pag. 239.

Jacobus Bertaldus. Quamvis adnotatio ad codicem Vindobonensem a Lambecio indicatas fert Jacobum hunc scripsisse opus suum anno 1245. certum est tamen auctorem recentem hujusce adnotationis errasse, nam Bertaldus obiit anno 1315. ut ex allata sepulchrali ejus epigraphe aliisque monumentis evincit P. Joannes degli Agostini Tom. 1. operis inscripti *notizie degli Scrittori Veneziani* pag. 517. Tom. 1. pag. 247.

Joannes Baptista a S. Blasio. Patavini hujus Jurisconsulti hæc opera extant in Bibliotheca Felini: *De actionibus* Venetiis 1481. *De Correlativis* ibidem eodem anno. *Consilium de prohibitione Feudi alienandi* Venetiis 1477. Tom. 1. pag. 376.

Christophorus Castellioneus. In Bibliotheca Felini extat *Christophori de Castilione Repetitio l. ubi ita donatur de donat.* edita Pisis anno 1494. Tom. 2. pag. 51.

Dominicus Bolanus, seu potius Bollanus obiit anno 1496. ut scribit P. Degli Agostini *Storia degli Scrittori Veneziani Tom. I. pag.* 527. Præter *de Conceptione B. Mariæ Virginis* scripsit etiam *Venetarum rerum historiam*, quæ adhuc in manuscriptis jacet, & alia nonnulla apud eumdem Degli Agostini recensita. Tom. 2. pag. 52.

Dominicus de *Dominicis*. Plura de operibus auctoris hujus tum manuscriptis tum editis congerit P. de Augustinis in opere vernaculo de Scriptoribus Venetis Tom. 1. pag. 213. Ex eo vero discimus opusculum *de Cardinalium legitima creatione* prodiisse impressum post quatuor priores libros prioris voluminis operis *de Republica Ecclesiastica* auctore Marco Antonio de Dominis Londini 1617. & Heidelbergæ 1618. Diversum vero ab hoc est Opusculum ejusdem auctoris: *de creatione Cardinalium ad Pium II. Consilium* quod in MS. codice Berberino superesse idem P. de Augustinis testatur. Tom. 2. pag. 59.

Hieronymus Donatus. Quid mihi fucum fecerit ignoro. Profecto oratio illa Donati ad Julium II. nomine Venetorum ab eo ipso Donato ad hoc misso a Senatu suo est habita, nihilque in ea de loco, in quo edita est, legitur. Quare ea quæ hic scripsi imprudens volens, prudensque retracto. Tomo 2. pag. 131.

Stephanus de *Noctis*, ita enim scribendum, non ut est in Fabricio Ex noctis, operis de Remissione a pœna, & culpa author religiosum Humiliatorum ordinem professus fuit Mediolani exeunte sæculo XV. Videndus de illo Saxius Historia typographica Mediolan. ad annum 1483. Tom. 2. pag. 193.

Franciscus Aretinus. Ea quæ hic adnotavi, modo retractanda esse judico. Constat enim ea quæ hic dixi de Francisco de Acceptantibus pertinere ad Franciscum de Accoltis, qui etiam Franciscus Aretinus sine addito dicebatur. *Eadem pagina*.

Franciscus Albertinus. Libri de mirabilibus novæ & Veteris urbis editio anni 1510. erat quidem hic subjungenda, utpote Fabricio ignota, sed nec silendum fuerat, editionem Romanam anni 1505. a Fabricio indicatam non latuisse eruditos. Tom. 2. pag. 197.

Franciscus Niger. Plura de scriptore isto congessit P. Degli Agostini *notizie degli Scrittori Veneziani* Tom. 2. pag. 473. quo docente disco Nigrum circa annum 1513. obiisse. Ejus vero opus de arte Epistolandi prodiisse primum Venetiis an. 1488. in 4. Quam vero ego hic indicavi, editionem anni 1496.

fine loco idem vir doctus non vidit, sed illam penes me esse sancte profiteor. Reliqua viri hujus docti opera apud eumdem scriptorem diligenter recensita reperies. Tom. 3. pag. 41.

Gerardus Dicens floruit sub initium sæculi XV. lege XVI. Tom. 3. pag. 82.

Gratianus de *Clusio*. Dolet præteriisse me egregii operis mentionem, quod suscepit per hos dies, & ferme jam totum absolvit Cl. Carolus Sebastianus Berardi jurisprudentiæ studiis in Regia Taurinensi Nobilium Academia præfectus. En ejus titulum: *Gratiani Canones ab apocryphis discreti, corrupti ad emendatiorum codicum fidem exacti, difficiliores commoda interpretatione illustrati*. Totum illud, quantum quantum est, in volumina distribuetur tria, ex quibus duo jam prodiere Taurini anno 1752. & 1754. in 4. In priori agitur de Canonibus Conciliorum in Gratianeo opere repræsentatis; altero discutiuntur canones Romanis Pontificibus tributi; tertium denique propediem evulgandum de canonibus ex Patrum operibus desumptis. Idem olim venit in mentem Cl. Antonio Augustino in suo illo opere *de emendatione Gratiani*, cum tamen post illius viri celebris obitum plura in lucem producta sint, ex quibus magis ac magis emendari Gratianus possit, inde facta occasio est Cl. Berardo, ut eamdem spartam iterum adornaret Tom. 3. pag. 130.

Guido de *Bonato*. Si fides habeatur Jacobo Malvecio in chronico Brixiensi Guidonem hunc penes se habuit, ac de futuris rerum eventibus sæpius consuluit Ezelinus de Romano celebris in Italia tyrannus, qui anno 1259. vita cessit. Vide Malvecium Chron. distin. 8. cap. 28. & 30. Tom. 3. pag. 246.

Hieronymus Balbi. P. Joannes Degli Agostini in altero volumine operis: *Notizie istoriche degli Scrittori Veneziani* pag. 241. mihi imputat opinionem de patria Hieronymi Balbi a vero plane alienam ratus scripsisse me Hieronymum illum Balbi patria extitisse Foroliviensem. Non equidem diffiteor, me ex fide Laurentii Champerii scripsisse Hieronymum Balbum, qui Parisiis amœniores literas docuit Forolivium habuisse patriam, ita enim asseruit Champerius in catalogo præceptorum suorum in fine opusculi: *Duellum epistolare* edit. Venetiis 1519. cujus hæc sunt verba: *Præceptores nostri primum inter amicos locum vendicarunt in humanitate Guido Juvenalis, Joannes Ferdinandus, Faustus Andrelinus, Hieronymus Balbus Foroliviensis*. Non dubito, quin hic designetur Hieronymus ille Balbus, qui cum Andrelino lites immortales Parisiis exercuit; an vero Hieronymus iste Balbus idem omnino sit habendus cum Episcopo Gorcensi ejusdem nominis nec ibi ego affirmavi, nec omnino scio. Immo ex hoc forte Camperii testimonio dirimi utcumque posset lis inter eruditos diu agitata, num Hieronymus Balbus Andrelini adversarius idem omnino sit cum Gurcensi Episcopo cognomine; nemo enim huc usque scivit vel scripsit Hieronymum Balbum Gurcensem Episcopum natum esse Forolivii, sed alii Venetiis, alii alibi prodierunt. Vide eumdem Degli Agostini ibid. & Mazzuchellum V. Andrelini not. 23. Tom. IV. pag. 5.

Jacobus de *Arena*. In codice MS. Felini extat tractatus *de excussionib. compositus per D. de Arena de Parma*; tum & alius *de natura expensarum quæ fiunt in judiciis* ejusdem auctoris. Tom. IV. pag. 14.

Jacobus Malvetius. Fugerat me indicare Chronicon Jacobi Malvecii prodiisse in Muratorio Rer. Italic. Tom. XIV. Perducitur illud usque ad annum 1332. Tom. IV. pag. 51.

Joannes Patriarcha *Antiochenus*. Quamvis Joannes iste in Concilio Constantiensi Romani Pontificis partibus facit; in Concilio tamen Basileensi pro superioritate Concilii supra Pontificem peroravit ea oratione, quæ legitur in Labbeo Venetæ edit. Tom. XVII. pag. 706. Tom. IV. pag. 108.

nnes Nesius . Præter *oraculum de sæculo* in Bibliotheca Riccardiana atur ejus *oratio quædam funebris & tola Consolatoria ad Braccium Marum* in obitu ejus patris , & alia lam opuscula vernacula scripta. : Lamium in catal. ejusdem Biblio-Tom. IV. pag. 120.

annes de *Polemar* . In recensione rum Concilii Basileensis , quæ in d. Regis Galliæ continentur vulga-a Cl. Schoepflino in comment. hi-Critic. editis Basileæ an. 1741. 541. exhibetur : *Joannis de Palo-Sac. Palatii Auditoris dialogus inter n , & Joannem discipulum in Sac. cil. Basileensi an.* 1433. *de auctorita-'apæ* . Tom. IV. pag. 250.

aurentius de *Monacis* obiit anno 9. ut adnotat P. Degli Agostini in 'e *Istoria degli Scrittori Veneziani* n. 2. pag. 368. ubi & alia nonnulla ejus opera inedita recenset . Tom. IV. pag. 264.

Leodrisius Cribellus . Opus *de expeditione Pii II.* quod hic per incuriam Cribellio Brixiensi Præfecto tributum est, ad alterum Leodrisium Cribellum hic a Fabricio post priorem illum commemoratum pertinet . Tom. V.

Petrus de *Monte* . Cl. P. degli Agostini in opere vernaculo de Venetis Scriptoribus Tom. 1. pag. 364. ambigere se fassus est num repertorii a Petro de Monte editi exstiterit umquam editio Romana anni 1476. revera tamen extat in Bibliotheca Felini duplici in folio volumine, & in fine postremi voluminis legitur: *impressum Romæ apud S. Marcum* 1476. *die* 5. *Februarii*, tum subditur continuo manu ejus temporis exarata hæc adnotatio *per honorabilem virum Simonem Nicolai de Luca mercatorem curiam Romanam sequentem*.

NOI

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

AVendo veduto per la Fede di Revisione, ed Approvazione del *P. Fr. Paolo Tomaso Manuelli Inquisitore Genera del Sant' Offizio di Venezia*, nel Libro intitolato: *Joannis Alberti Fabricii &c. Bibliotheca Latina, Mediæ, & infimæ Ætatis &c. con aggiunte* non v' esser cosa alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per Attestato del Segretario Nostro, niente contro Principi, e buoni costumi, concediamo Licenza a *Giovanni Manfrè Stampatore di Venezia*, che possa essere stampato, osservando gli ordini in materia di Stampe, e presentando le solite Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. li 7. Luglio 1754.

(*Gio: Alvise Mocenigo II. Rif.*
(*Daniel Bragadin Cav. Proc. Rif.*
(

Registrato in Libro a Carte 52. al num. 389.

Giacomo Zuccato Segr.

A dì 13. Luglio 1754.

Registrato nel Magistrato Eccellentissimo degli Esecutori contro la Bestemmia.

Gio: Battista Battisti Segr.

ADDENDA
AD
FABRICIANAM
BIBLIOTHECAM
MEDIÆ ET INFIMÆ ÆTATIS.

JO. DOMINICUS MANSI
LUCENSIS
IN TRIA OPUSCULA MOX SUBJICIENDA.
PRÆFATIO.

Ostquam V. Cl. Petro Lambecio laudabile illud consilium succurrit, ut in eos, quos confecit de Bibliotheca Vindobonensi Commentarios rara quædam & parva, pretio magna opuscula inveheret, cæteris deinde, qui Catalogos insignium Bibliothecarum paulo accuratius conficiendos, evulgandosque susceperunt, utile illud exemplum imitari placuit. Ita conditæ dapes multo sapidiores ad palatum fastidiosorum quorumdam lectorum efficiuntur, quibus arida scriptorum nomina, & simplices librorum tituli minus sapiunt. Ad hunc morem sese composuit Jo. Albertus Fabricius, tum in Bibliotheca Græca, tum in Latina, & in præsenti hac quam in Italiam reproducimus. Cum vero additamenta plura nova hæc editio præferat, eaque me authore accesserint; opportunum mihi pariter visum est, opusculis etiam novis pretium operis augere, Lectoresque, minus forte ad proletaria mea affectos, raritate & novitate alienæ hujus mercis avidius trahere. Pauca sunt hæc de multis quæ Felini Sandei Lucensis olim Episcopi, de quo plura hic suo loco egi, Bibliotheca mihi suppeditavit, reliquis in tempus Deo dante si vita supererit evulgandis. De singulis nunc ratio reddenda est.

I. De Julio Pomponio Læto quamvis multi multa prodiderunt; plura sunt tamen incerta fama adeo obvoluta, ut in obscuro maneant; velut de natalium genere, de moribus, studiis, indole, nomine, die, & anno ejus emortuali. Singula hæc ex isto, quod nunc ego primus edo, funebri Julii Pomponii Læti elogio a Michaele Ferno scripto in majorem lucem extrahuntur. Ille enim diem fatalem insignis viri exprimit V. Idus; Junii profecto; nam statim ab eo obitu datum hoc elogium consignatur III. Id. Junii anni 1498. ex quo etiam de anno obitus edocemur. Hinc deceptos arguas Scriptores plures apud Zenum differt. Vossian. tom. II. differt. XIV. qui anno 1484, & Zenum ipsum, qui an. 1497. die 11. Maii vita functum statuit. In publica egenorum ægrotantium æde pauperem vitam absolvisse scripsit Pierius Valerianus de Literat. Infelicit. lib. II. Num vera prodiderit, nunc demum ambigere licet, cum ex Ferno discimus modicum illud, quod Læto supererat, argentuli dum *cubabat depensum* fuisse. Nihil enim fecisset sumptus si in publi-

 bli-

blica illa æde vitæ postremam partem traxisset. Reliqua ex eodem Ferno repetas. Porro Michael Fernus Mediolanensis ex editione a se primum curata operum Joannis Antonii Campani dudum Eruditis innotuit; nec Jacobi Antiquarii nomen in obscuro latet, cum & de illo agat Fabricius in hoc ipso opere V. *Jacobus* Tom. IV. pag. 4.

II. Succedunt Cyriaci Anconitani Picenicollei (ita enim se appellat) epistolæ. Cyriaci Anconitani nomen Eruditis auribus dudum insonuit; nec epistolarum ejus fama me evulgatorem expectat. Norunt enim viri docti Epistolarum Cyriaci codicem in Ambrosiana Bibliotheca servari, ut notatum Montfauconio Biblioth. MSS. Tomo I. pag. 512. Raras tamen hucusque prodiisse, credo; easque omnes collegit, quantum scio, V. Cl. Laurentius Mehus, junctas Itinerario Cyriaci, a se edito Florentiæ an. 1742. in 8. Alias ab his diversas reperi in codice MS. Biblioth. Felinianæ, quas cum dignas suo Authore, & luce publica merito suo donandas censuerim, ut hic darem operæ pretium me facturum judicavi. Adjeci in eodem codice pariter subjunctam ejusdem Cyriaci oratiunculam occasione Publici Fœderis Anconitanos inter & Ragusæos initi, cui Fœderi sanciendo Cyriacus cum aliis Optimatibus e suis civibus delectus est. Compositum illud est anno X. Eugenii IV. die XIII. Kal. Quintiles idest anno Christi 1440. die XIX. Junii. Multa sunt totidem hic expressa verbis ac leguntur in Itinerario superius indicato; quin & in Itinerarium suum invexit Cyriacus ea, quæ in hac oratione antea expresserat; cum Itinerarium non ante annum 1441. ab authore suo scribi potuisse Cl. Mehus demonstraverit. Variantes nonnullas maximi momenti, quæ ex utriusque collatione deprehendi sedulo in margine adnotavi; sicut & admonui unde consensus iste utriusque opusculi incipiat, & quo desinat. Idem Cl. Mehus in præfatione ad Itinerarium ex duabus Philelphi epistolis legendis lib. V. num. 22. 23. collectionis epistolarum ejus adstruit ante exitum anni 1443. Cyriacum Asiam Græciamque peragrasse. Cum tamen ex epistola, quam hic evulgo, scripta an. 1444. discamus Cyriacum anno illo Cycladas, Delum aliasque Græcas urbes invisisse; hinc non totam simul ab eo lustratam facile deducimus. Reliqua, quæ ex his epistolis eruuntur sine labore per se Lector intelliget.

III. Superest opusculum tertium reliquos duos amplitudine sua, & argumenti dignitate superans auctore Diomede Caraffa Comite Magdaloni, & Ferdinando I. Aragonio Apuliæ Regi ab intimis consiliis. Diomedis Caraffæ in Neapolitana Historia, nec ignotum nec incelebre nomen est. Ex illustri illa tota Europa familia prodivit Diomedes Caraffa vir strenuus, qui Alphonso I. Aragonio Neapolitano Regi admilitans adversus Renatum Andegavensem post multa egregie & strenue gesta, cum tandem in obsidione Neapolis ab Alphonsi Regis copiis incursus fieret in mœnia; ille inter primos militans accurrentibus hostibus dejectus, oppressusque fuit an. 1441. si fides habeatur Laurentio Bonincontrio Miniatensi in annalibus a Muratorio vulgatis Rer. Italic. Tom. XXI. pag. 151. cujus hæc sunt verba: *Sed illi a Renato repulsi, intra*

bo-

hortos Urbis quidam mortui; alii præcipitati; in quibus Diomedes Caraffas &c. Hunc Diomedem olim quidem ego auctorem opusc. reputaveram; cum tamen Scriptor iste opus suum direxerit Eleonoræ Aragoniæ Herculi I. Atestino Ferrariæ Duci jam nuptæ; idque primum conjugium convenerit an. 1463. ut ex diariis Neapolitanis Hectoris Pignatelli olim dictis, & in eodem volumine a Muratorio vulgatis, discimus, alium fuisse oportet Diomedem hunc a Milite an. 1441. interfecto. Filius fortasse seu ex Filio Nepos prioris illius fuerit. Quicumque ille tamen extiterit Diomedes librum suum scribebat post annum 1469. & ante annum 1483. Narrat enim in eo Robertum Malatestam opera & auxilio Ferdinandi Regis adjutum ditionem suam defendisse, & pacasse imperium. Id vero tunc contigisse credo, cum ab Archiepiscopo Spalatensi Marchiæ præfecto, atque exercitus Pontificii ductore ditione ejus occupata, & Arimino stricta obsidione afflicto e præsentissimo discrimine ab exercitu Ferdinandi Regis cum Florentinis & Duce Mediolanensi fœdere juncti ereptus fuit. Hæc narrat author noster in opusculo suo, nihilque subdit de conversis a Roberto armis in benefactorem suum Ferdinandum, quod accidit extremo Roberti anno scilicet 1482. ex quo planum factum esse arbitror, eo intermedio tempore inter annum 1469. & 1482. Diomedem hunc ad scribendum se contulisse. Videri ille posset præposterum sibi consilium statuisse, dum opus de *Regentis & boni Principis officiis*, Mulieri, Viro ejus adhuc superstite, & unico imperii administratore, destinavit. Id utique ferri vix posset nisi sciremus Eleonoram illam Aragoniam virilis animi fœminam fuisse, nec sivisse, ut partes ejus in administratione Imperii desiderarentur. Habes apud Petrum Cyrnæum in commentario de Bello Ferrariensi, orationem ejus ad Populum Ferrariensem animis consternatum, qua spe melioris fortunæ illos erexit.

Opusculum istud ego in Cod. MS. Feliniano offendens hæsi primum animo, num mihi describerem, ratus jam typis prodiisse; ea de re non unum Virum doctum percunctatus sum; consului Biblioth. Neapolitanam Toppii cum additionibus Nicomedis, altumque in utroque silentium offendi; Jafurum etiam non neglexi, nec me fecit doctiorem; quare tamquam inedito locum hic illi dare constitui. Profecto dignissimum est ut in lucem edatur; sive enim felicitatem, qua mentem suam explicavit author, sive styli elegantiam, sive in interprete latini eloquii candorem spectes, sive præceptorum copiam, utilitatemque consideres, hæc simul omnia, ut admirationi, imitationi, commodis hominum proponantur dignissima sunt. &c.

I. MI-

I.

MICHAELIS FERNI MEDIOLANENSIS JULII POMPONII LÆTI ELOGIUM HISTORICUM.

Fernus, Antiquario de obitu Pomponii.

JUlius Pomponius Lætus, felix, fortunatus decessit: Decessit Pomponius linguæ latinæ instaurator maximus. Sic morimur mortales: nec juvant quemque aut opes, aut disciplinæ. Homo semper attrivit se continuis vigiliis: Studiorum assiduitate: multa terrarum peragratione id tandem assecutus, ut princeps litteratorum omnium & haberetur, & esset, una omnium consensione; sed id nunquam assecutus, quin sibi quoque oppetendum foret una mortalium omnium lege. Quo emigrasti Pomponi? Ubi illæ tuæ junoniæ aves? Tua illa stupri nescia Catella? Illæ nemorosa inclusæ cavea garrulæ aviculæ? Mœrent, gemunt: singultiunt: lugent: in quibus tranquillissimam vitam traducebas: Quo tui videndi, demirandi; contemplandi; addo etiam adorandi causa, totus velut ad unicum literarum oraculum confluebat orbis, Constantinianæ Thermæ, illa infesta omnibus mors execrabilis, & semper probris, convitio dira, vel ob hoc solum imprecatione detestanda. Non possunt referre tibi, quanto hujus in obitu perculsa Roma dolore. Contuemur nos, quotquot in urbe sumus, studiosi alterutri; & in ipso confunduntur obtutu oculi, quasi pudeat milites imperatore suo destitutos, tantam jacturam in rem literariam accepisse; tanto principe cunctum latinum imperium, quod hic in dignitate florens & excelsum sapientissime custodiebat, orbatum esse. Quis alterum reddet nobis Pomponium? Passim rogamus. Quis in illius arcem tam eminens, & elatus, audebit se rapere? Cui unquam natura, Cœlum, superi, inferi tam concordi consensu præstabunt, ut Pomponium ingenio, studiis, cognitione, probitate, fide referre possit aut gratia? Contempsit (quod sua semper natura fuit) ad summam admirationem omnem semper fastum, adeo usque, ut nulli unquam principi, in quibus familiare illud crimen est, adjicere se voluerit; illorum gesta vel magno quæsitus stipendio scribenda, ne quid mortalium ulli deberet, sibi desumpserit; ipsam naturæ suæ facilitatem & libertatis invidia. Natus erat, id quod non ignoras, Salernitanorum principum clarissimo de sanguine: Cæterum studio literarum, & virtutis fragrantia, nec regias unquam quæsivit aut opes aut honores: nec laudavit in omni vita aliud unquam magis, quam despectis maximis facultatibus in libertate sibi vivere. Urbanitas erat in illo plurima, omnibus comis & perbenignus, sed congressus quorundam nebulonum arrogantissimorum, quorum affluebat, non tam ostentandi sui causa, quam nomen etiam & famam ex illius consuetudine sibi indipiscendi turbam ex omni Italia maximam refugiebat.

Me

Me semper, ut avidulum literarum, & vere illius præstantissimæ & divinæ virtutis admiratorem continuum amanter est complexus: etiam arcana aliqua credebat. Multorum populorum, nationum, gentium, quos adierit, mores, vitam enarrabat. De principibus multa, quantum peritissimus quisque Reipublicæ administrator, procul ab omni munere publico, disserebat. Eventus rerum longe ante videbat prædicebatque. Quæ oculis subjecisset varia orbis loca apud Cosmographos castigata demonstrabat. Cogitabat nonnunquam ad peritissimos Indos se transferre, & hanc urbis parcissimam conditionem, nisi eruditissimorum hominum conventus demulsisset, effugere gestiebat. Istos lautos, ista gulæ irritamenta assidue carpebat. Abstemium me aliquando veluti naturæ sapientissimum custodem oppido commendabat, atque pergerem in reliqua vita, quod & ipse apprime cuperet quandoquidem melior habitudo mihi perstaret, enixe suadebat; se accusabat, quod non in juventa ad id instituisset. Et de se multorumque valetudine blande & festiviter multa referebat. Heu me: memini cum paulo hilarior inter sales percunctaretur, quantum expavissem ad Regilum lacum in Algido cum in Gabios tenderem. Non ita me subito latrones invaserant, ac rescivit ille. Hac frequentatione & usu domestico evenit nonnunquam, ut interesse eum, & conspicari illum cuperent maximorum Regum oratores, & ad faciem compellare. In qua re mirificum risum excitabat mihi, cum illos non alio vultu exciperet, quam e vulgo quemlibet unum; dimittere quoque æque desiderio plenos, ac ad eum issent ante. Instabat fortasse quidam paulo ignobilis & exterus e Germania illius videndi cupidus; homo affabilis alioqui; sed sæpe angustia familiari pressus in conspectum illius se dedit: ac quærenti illi num esset Pomponius: tum, inquit: expletum desiderium tuum est; vidisti me, & in verbo abiit. Nonnullis tanta vesania nonnunquam incesserat, ut admirabundi & velut homines phanatici num esset Pomponius? ac ne illius solum eruere doctrinam contenti; sed nomen etiam usque de lustrico, genus, vitam, patrem, patriam scitarentur ac petulantius exquirerent. Nos operæ pretium fuit videre quam ridiculariter, quam virose a se eliminaret. Quem esse eum arbitrarentur; num Ursum fortasse? aut Tygridem? aut Elephantem? Vestigaret ne ipse de illis genus, aut avos, aut atavos, aut qua tandem setosa læna nati essent? Hoc ad rigiditatem quandam naturæ & nimium contemptum imputabant imperiti aliqui; nescii quod nunquam vacua illi fuisset dies, si se nugatoribus istis ad vota voluisset committere. Accedebat, quod oderat, quo delectantur alii, concursus istius fumum inanem; & præstare intelligebat impendere studiis id quantulum temporis, quam in hac sui ostentatione inutiles horas ducere; Et quamquam parvipenderet quamcunque sub hoc cœlo Deorum, hominum tempestatem animi quadam acritate, & constantia; erat tamen illi quorundam ratio; Et cum flocci faceret patres istos superciliosos omnes, in quibus majestas accedere creditur, si se quam paucissimorum faxint, si se fortasse ad vices quasdam intra penetralia contineant, unum sanctæ Crucis Carvaial Cardinalem nostrum in omni facultate excellentissimum in præcipuo cultu habebat: aperiendi capitis contentione genuflexibus & humili semper illum venerabatur affectu. Vidi ego, & interfuere innumeri, quibus admirationi erat, quod pertinax alias contemptor & in hoc uno perinsignis Pomponius huic adblandiri, hunc quam conciliatissimum sibi reddere tantopere evigilaret: unde palam fuit scite tenere illum honestissimos mores: & posse illum modestissime cum Principibus versari & esse; Sed odisse compedes, & claustra, & septum, & malle fabas commi-

minuere quam angi perpete cura, & tanquam arcta obsidione, (quod ego utique) intra aulas regum sua libertate lætus fœlix coerceri. Erat vestibus neglectus, cothurnatus plurimum; cerulei coloris caligæ. Sericum non omnino sprevit; at laciniosa indumenta, eaque domi perbrevia. Per urbem tunica celia sæpe, aliquando ostrina. Capillus rejectus & canus supra aurem. Apex, qualem gestant Insubres, paulum in ambitum complicatus. Domi invinctum longissima linea vitta caput pene in Numidicum modum ad meliorem valitudinem plurima anni parte habebat, quod advenas & spectatores in incredibilem admirationem excitabat. Errabat crebro solus per veterum monumenta, vetustatis diligentissimus rimator. Nihil in urbe tam abstrusum tamque abditum, ad quod ille non penetrarit. Situm, regiones, portas, colles, vias, vicos, ædes, templa, aras, domos, delubra, lacus, balnea, basilicas, hortos, horrea, pistrina, insulas, senatula, obeliscos, bibliothecas, campos, fora, pontes, thermas, janos, aquas, capitolia, amphitheatra, colossos, columnas, macella, theatra, ludos, nymphea, equos æneos, eburneos, tabulas, signa, arcus, lupanaria, latrinas, vexilla, castra, cohortes, sacra, prophana omnia, tam perite quam proprios digitos percalluit discriminavitque. Deprehensus sæpe intra cineres & busta majorum vagans functorum spiritus est creditus. Erat enim proceritatis infra mediocrem; habitudinis non laxæ, sed genæ spatiosioris, & lineamento reliquo vultus non tamen ad deformitatem oblongæ; dens rarus, & scaber; balbutire visus cum expeditissimæ linguæ esset, hærere namque palato lingua, & oris convexum subquatere. At hoc vis ingenii & contemptus quidam in usum trajectus pariebat; Quod mihi indicio erat; nam ubi profitebatur nihil sonantius, nihil mobilius, nihil concinnius lingua illius audiri posse judicasses. Unde & fortuiti isti compellatores & allocutores adventitii stupuisse visi sunt, quod in congressibus cum refertum illum quidem in omni doctrinarum genere sentirent, in cathedra & pro sella in gymnasio profitendo multo Divo propior quam mortali homini, tam cumulata poetarum & historiarum interpretatione haberetur. Legebat in Gallicinio semper; non imbres, non desæviens frigus, non immanis ulla tempestas hominem coercebat, quominus præcipitem se ex illo Quirinali jugo ad Gymnasium daret; & ruebant agminati illa vel hora ad illum auditores, quantum schola ipsa vix poterat capi. Interdum pro ostio sub dio longissimam velut caudam, quæ testudine recipi nequiret, ducerent. Quæ legeret ille semel volumina emendatissima in omnem Italiam exibant. Nam corrigendi, & erigendi latinam linguam studiosus adeo fuit, ut non unum ille volumen profiteretur, quod idem manu sua non transferret. Composuit multa; & edidit sub suo nomine tam honoris quam laboris sui largitor etiam mirificus paucissima: & colliguntur nulla non elegantissima illius volumina quæ haud mora audies evolare. Quamquam delectabatur magis docere quam scribere, ut essent Pomponiani plurimi discipuli, in quorum excellentia cerneret nomen suum inclarere, sicut Socrates, & factitavit Christus: qui cum ipsi (sed longe aliter hic, & aliter ille) doctissimi consummatissimi essent, in discipulis & ministrorum splendore voluerunt nomen & famam suam; ingenii & divinitatis majestatem elucere. Sed est delirantis simillimum persequi ista ad te, quo cum tanta consuetudo fuit, tantaque illi familiaritate, tanta benevolentia copulabare, & ea quidem prosequi, quam nemo unus modo etiam forte infans aut paulum literas edoctus visus est ignorare. Significare tibi acerbissimam omnibus illius mortem volui tantummodo. Sed vexit me per hanc vitæ suæ exiguam

guam

guam recitationem, tanquam per rapidissimum torrentem laudum suarum meus maximus dolor. Et tu non desivisti unquam illum ad astra ferre. Nolo tibi ostentatione quadam verborum luctum meum gravissimum recensere. Verum deesse mihi semper aliquid quiddam & urgere & percellere cor videtur anxietas quædam sollicita. Quod, cum unde est mecum impensius revolvo, protinus ad illum omnis percurrit recordatio, & in illius occursu largissimi singultus erumpunt. Primum quidem ob id quod captum mortalium omnium supergressus est Julius Pomponius Lætus, fælix, fortunatus; subinde, quod me amaret, non postremum; sed iccirco præsertim quod ille mihi ante ereptus est, quam illo cum noctes & dies, sicut cupiebam, aliquando per meliorem fortunam potuerim traducere. Non improbo illam consuetudinem antiquorum, ut cum functis carissimum quodque conjungeret, ne desiderio tabesceret superstes, quod optatissimum in vita habuisset. Roga, mi Antiquari, vitam illi æternam apud Cœli fabrum mundique summum artificem ad quem certo Lætus ille evolavit. Nam inter clarissima vitæ illius consilia illud perspicuum, quod summum semper Creatorem unice dilexit. Leviusculi homines, quidam gerriloqui gattulones, poetas, & oratores quosque eximios, gentilitatis cujusdam accusant & perfidiæ. Mors testata, quam sanctissima illius vita. Non fateri modo errata cum astantibus, velut extremi diei præsagus contendit, sed Salvatorem etiam ipsum efflagitavit. Ad religiosissimam mortem, immo vero vitam sempiternam religiosissime se composuit. Febris vexavit illum primo, mox tuberculum ad lævam aurem extuberatum capitis humore influente. Inedia curare tam febrem quam exitialem anthracem illum existimavit posse. Sed consecutus est defectus reliqui corporis: cui medicum nullum fomentum subinde potuit subministrare. Ubi fati necessitatem agnovit, occumbere se fassus est, ac in morte mortem superaturum se jactavit. Non disjectus est ille sensu non excanduit diem supremum exigi; non luctu & squallore visentes exterret. Lætus qui voluit in vita semper appellari, lætus extitit semper & in morte. Ablatus est nobis jam septuagenarius V. Id. sub vesperam. Postero die in Ara Cœli in editiore collis Tarpeji rupe, lauro coronatus virenti, tumulo traditus est. Hæres Matthias discipulus per dilectus haud multum ditatus, agellum & domunculam libros paucos & supellectilem modicam ex omni hæreditate accipiens. Quod enim argentuli fuit, dum cubat, depensum. Et funus amicorum impendio elatum. Commendavit ad sepulchrum Petrus Marsus extemporaria quidem, sed eleganti & luculenta oratiuncula. Convenerunt viri quique doctissimi, sed & ignari literarum illo munere & officio carere noluerunt. Osculum ante humationem plurimi non perhorruerunt. Mutatæ vestes quot non credat posteritas, & publicus prope luctus urbem invasit. Exequias munificentissimas instruunt; in quibus peractis sacris, quisquis pollet ingenio, depromit aliquid in publicum, ut agnoscant ludorum scenicorum restauratorem unicum quotquot sub illo claruerunt. In quo pietatis argumento quoniam effigiem illius exprimere tabella promissum sæpe manu mea, sed omine semper quodam lævo invito mihi interceptum munus non potui homo expers olim scenæ, induam & ipse forsan mimum. Ut sentiant fortunatissimi manes, quod post injectum marmor caritas illa & recordatio sanctissima meritorum in auras non concesserunt, sepulchri erit extra præsentem formam exactissima consideratio. Clarebit carmine marmor, & erit in foro Literario monitrix illius virtutis semper erecta statua. Et quidem si virtus, si probitas, si divina illius doctrina nihil admirationis promerita est; si signum absit omne, si cera, si gyp-

ſus non referant; Hoc ſemper immortalem nobis, & memorandum reddet Pomponium, quod in illius obitu patres, pueri, ſenes, juvenes, docti, indocti, advenæ, cives, deſiderium maximum oſtenderunt; nec a lachrymis etiam & ſingultu uberti temperavere. Vale. Ex urbe deſolatiſſima III. Id. Junii MCCCCXCVIII.

HIERONYMI DONATI

Patritii Veneti

Epitaphium græcum in Pomponium.

Ὦ ξένε τοῦδε σέβου τύμβου κλέος, ἐνθάδε κεῖται·
Τηλαυγὴς Λαίτου Πομπονίου κεφαλὴ
Ἐσβέθη ῥώμης κῦδος μέγα τὸν δ' ὀλοφυρμὸν
Παιδείας μουσῶν, καὶ χαρίτων ἔλακεν (a)
Ὦ γεραιὲ μεῶν, πάτερ ἤπιε σοῦγε θανόντος
Δημόσιον πένθος δάκρυα κοινὰ χέει.

Ejuſdem in Latinum converſum.

Hoſpes adi: venerare decus numenque ſepulchri:
Hic reſident Læti Pomponii cineres,
Extincta eſt Romæ præcellens gloria, luget
Docta Cohors, mœret Muſa, gemunt charites.
Te moriente quidem juvenum, pater optime, fudit
Publica communes mœſtities lachrymas.

JOANNES LAURENTIUS

HIERONYMO DONATO

Oratori Veneto.

Epigramma tuum de Pomponio græce ſcriptum adeo ſum admiratus, ut ejus elegantiam æmulari latine cuperem; non tamen omnino bene ſucceſſit: nam quanto lapſu ab ea decidere agnoſco. Ariditas enim mea uberrimam illam ingenii tui beatitudinem, feſtiviſſima græcæ linguæ venuſtate alioquin adjutam aſſequi nullo modo potuit. Id tibi in præſenti legendum, qualecunque ſit, mitto. Tu vero boni conſules, & pro ſapientia, qua præditus *es;* infantiæ mæ dabis veniam.

Ὡς γὰρ ἀπόγραφος ἐξ ἀρχετύπου δευτερεύει.

Translatio ejuſdem.

Pomponii clarum Læti venerare ſepulchrum
Hoſpes, & inſigni ſacra feras capiti.
Gloria quanta perit Romæ! gymnaſia patrem
Flevere: & charites Pieridumque chorus:
Docte ſenex, juvenum pater optime, poſt tua fata
Communi gemitu fundimus heu lachrymas.

GASPARINI LANII

aliud epitaphium in eundem

Pomponi, venerande ſenex, juvenumque magiſter,
Læte: ſub hoc ſitus & marmore: vivis adhuc.
Vivis: eriſque diu Latiæ nova gloria linguæ;
Non perimit claros mors inimica viros.
Deſine Roma ſacrum lachrymis turbare Poetam.
Hic cinis. Aſt toto perſonat orbe decus.

Ferno meo ſalutem. Vixit Pomponius ſatis ſibi; Publicæ vero utilitati non vixit ſatis diu Sanctiſſimum ſe præſtitit in omni ætatis curſu. Sed cum mortem in propinquo adeſſe cerneret ex-

(a) Ἢ ἔλιπεν.

expiato ad christianum ritum animo, perbelle se ipsum consecutus est. Totam gloriæ supellectilem ex paupertate quæsivit. Nec præterquam annos septuaginta suum quicquam putavit. In quibus ingenia excitavit, & fovit, dignumque fuit ut in humeris lachrymisque urbis elatus in Capitolio, ut scribis, sepeliretur ad Aram Cœli. Destinaverat ille tamen sibi aliquando in via Appia alienum sepulchrum, sed, donec fata permisissent, testatus vixisse. At pietas discipulorum meliorem nunc locum delegit. Amissa sunt in eo incredibilia literarum emolumenta. Hæc acerbitas jacturarum ad alios pertinet. Ipse sua nunc fruitur æternitate, quam alioquin etiam vivens usurpabat: tum novercante fortuna palam calcata. Nec ullæ unquam Romanæ illecebræ virum sine reciprocatione sibi constantem attigisse visæ sunt. In familiari lacerna quotiens amiculo caput circumdedisset, beatiorem se Persarum Rege longe putabat. Propagarunt majores nostri viri quidem clarissimi imperium de gentibus. Pomponius Imperii ornamenta excitavit de sepulchris. Triumpharunt illi re bene gesta. Iste æque bene restituta Capitolium tenet. Qui eum ergo luget, hominem fortunatum luget, de cujus celebrandis laudibus nisi cura suscipiatur, omnium qui literas sciunt livorem aut ingratitudinem posteritas accusabit, Vale. Mediolano XVIII. Julii 1498.

Frater tuus Ja. Antiquarius.

FErno meo salutem. Una disceptatiuncula apud Principem atque Senatum, non solum ostendi adversarii stoliditatem, sed etiam spem omnem vanam feci. Putabat me nescire quod sciebam. Quæ autem teneo, latebant illum. Nihil mihi temporum varietas excussit aut obliteravit. Corroboratissima sunt quæ ad te perscripsi, & meliore quotidie nitescunt recensione. Dolebam equidem ista petulantia sugillari nomen meum. Et qui optima alienis rebus pondera semper adhibui, de me ipso male meritum unquam videri posse totus animo æstuabam. Sed veritas sicut oleum supernatat. Neque alius compertus sum, quam qui semper fueram, probus & justus. Quippe divitiarum magnitudo omnis, & honorum cumulus in conspectu meo pro nihilo fuerunt, bonæ etiam famæ per bonas artes partæ tam fui cupidus quam vitæ. Nam mortuum me esse mallem, quam male audientem. Puto igitur Ricavos herbam nobis palam dedisse, quos in omni foro umbone repulsos movissem gradu stravissemque. In qua re de fide ac diligentia tua tantum mihi promittebam, quantum de hominis amicissimi ac officiosissimi opera, & studio sperare debebam. Vale. Mediolano XXIIII. Julii MCCCCLXXXXVIII.

Fr. tuus Ja. Antiquarius.

I I.

CYRIACI ANCONITANI

EPISTOLÆ, ET OPUSCULA.

Ad Joannem Palæologum Divum Augustum, Pium, Felicem, Byzantianum Imperatorem.

CYRIACUS ANCONITANUS.

(1) POsteaquam ex Italia, Sanctissima illa peracta fidelium unione, summa tui cum laude concessisti πολύχινι ἰὼ βασιλεῦ, Majestatem felicissimam tuam Byzantiana inclyta ipsa tua in Regia, revisere multis, eximiisque suadentibus meritis desiderabam, excolendissime Princeps. Verum & si occiduas ad partes me conferre omnimode maluissem, ut quod de more optabam, si quid iisdem nobilibus locis, nostram ad diem vetustatis dignum extaret, inspectaremus, non absque te primum viso, tuisve felicibus auspiciis iter ipsum captare constitui. Interea vero, cum Idibus Septembribus exactis, Alphonsus ille Hispanus, & inclytus Ausoniæ Rex, inito cum Pontifice Eugenio fædere, nostram in Picenam Provinciam cum copiis adventasset, & eam Ecclesiæ potiori ex parte deditam restituisset, dum Asculum premeret, ex Ancona Patria ad eum una cum D. Card. Firmano eadem in provincia Pontificia potestate Legato (2), me quam avidissime contuli. Ubi cum brevem hanc hisce vobis transmissam orationem suis coram Principibus Regiis in tentoriis habuissem, ac inde alia inter digna relatu, de ingenti Pannonum in Turcas motu, eximia cum Cardinali S. Angeli laude, pleraque digna oratione relata fuissent, summe desideranti gloriam principi, pro viribus suadere conabar, ut ad quiescendum Italiam, & ipsum optimum patrem hac in sanctissima expeditione favitandum nobilem intendere animum maluisset. Suaserat & idipsum sibi Byzantianus ille Theodorus Charistenus egregius Orator tuus, qui superioribus diebus ex eadem urbe regia tua hanc ob rem ipsam ad Venetos, & occidentales Principes Legatus tua providentia missus adierat. Cui bonus ille Rex, mihique non alienum ab hac re animum ostentarat, quin & summo desiderio rem ipsam affectare, auxiliaque interim daturum, classeque tibi opitulaturum pro posse, & e Balearibus usque Insulis, ex Ebyssaque pollicebatur. Ego præterea, cum inde post Idus octobres cessissem, & ob id ipsum, & tui potissimum gratia Byzantium petens, Rhagusium, Illyricam Epidauri Coloniam, divertissem; continuo iisdem ipsis de rebus nuper ab inclyto Pannonum Rege Ladislao in barbaros bene gestis felices adventare nuntios video, non exigua cum ejusdem Cardinalis, & Coniati Jani fortissimi Ducis laude, quorum certas vidimus Ragusæorum ad ordinem epistolas, & alias ad Pontificem ipsum, & cæteros in Italia Principes providentissime missas inspeximus. Quibus & nos utique principibus hac ipsa de subitanea Barbarorum invasione literas plerasque ex Illyrico dedimus. Ut ex iis denique bo-

(1) *Scripta an.* 1444. (2) *Dominico Capranica.*

bonis, piisque cæptis rebus, & tam laudatissime motis, moveant & se demum Itali præcellentissimi Potentatus, & Heroes Clari. Cohibeant denique illa sæva Latinorum invicem prælia, & detestanda bella nullos, hercle, triumphos habitura. Pudeatque ex iis penitus, ab externis Parthicæ expeditionis trophæis palmam surripere; quin & si hos tandem aliqua movet pietatis imago, in tam truces Christicolum voratores animadvertendum curent. Ego etenim cum inde ad cæptum peragendum iter cessissem: Ragusææ Civitatis Principes, & Celsitudini tuæ dicatissimi viri litteras fide dignas ad Majestatem tuam, & Illustres Despotas fratres Theodorum, & Constantinum dedere. Ut ego vobis dicatissimus, & tamdiu fidelissimus observator, & vestrum apprime cupidissimus gloriæ, vos ipsos tam fideles, catholicos, & Christianissimos Principes ad hanc ipsam adversus Barbaros hostes expeditionem favendam excitarem, &, ut ajunt, calcaria currentibus addere summo studio, solertiaque conarer. Et tandem cum ad Achaicam, Peloponnesiacamque Patrarum ad urbem venissem, illico fratri tuo Illustrissimo Constantino scripsi, & hac ipsa utique de re, quæ digna visa sunt, detexi: & cum inde Corinthum venissem a Demetrio Axanio præfecto suo percepimus eum nuper magnis undique collectis ex Peloponneso copiis una optimo cum Thoma Germano ex Lacedæmonia, Spartaniave Misistrate ad Isthon cum exercitu adventurum. Ubi iterum longo murorum aggere restituto, Isthmoque fatali rursus utique turritis mænibus vallato, exinde per Megaridem copias traducturum, Achaiamque totam, Thebarum jam urbe nuper in deditionem recepta, Lebadeam, Parnaseamque, Dauliam, & sacram Delphorum urbem singulis cohortibus invasurum, & a barbaris prædigne liberaturum, optimo juvante Deo. Ego sed enim interea cum Euripeam Chalcidiam, insignem Eubææ Civitatem advenissem, ut tute magis tuam versus regiam urbem navigarem ad V. Cal. Martias Euripeam triremem conscendens Maphio Molino Veneto Viro nobili Navarcho cæpimus navigare, ipse quidem ut Ægeum ab infestis Cyothalanis, piratisque liberaret; ego vero, ut ex itinere Sacram Delon, cæterasque sparsas per æquor Cycladas indagarem: & ex Chio denique tutiorem per navim regiam ipsam tuam Constantinopolim adventare curarem, optimo juvante Deo, nec non Genio Sanctissimo nostro favitante Mercurio. Ex eadem Trireme. Ex Orca antiqua Euboinæ Insulæ, & vetustate deleta Civitate.

E. S. R. M. T.

Dicatissimus K. A.

PRæterea cum ex Hadrianopoli recedere, & abitum Byzantium adornassem, ex Pannonia Legatos, propediem eodem ad magnum ipsum Regem adventuros percepimus. Quos cum expectare delegissem, non multos post dies, quatuor hic Oratores ad LX. equitum comitatos vidimus advenisse, unum scilicet Stoyka Quisdanich a Poloniæ, Pannoniæque inclyto Rege Ladislao, alterum Vitislaum ab illo præcellenti Equitum Magistro Coniati Jano, & duos e Georgio Argentigenæ, Mæsiæ, Servianæque provinciæ Despota: quorum alter Metropolites A. religione venerandus erat: alter vero nomine Logothetes: qui cum post biduum ad superbam Iysanni præsentiam se contulisset Regius Orator primum, deinde Despotei, ut ultimus ex primario bellica virtute Jano, Latinis, Græcis, Servianisque literis epistolas de fide, & sua quæque modesta munera principi magno dederunt. Et ad posterum diem cum apud Regios Bassianos Collegas rem tantæ legationis agitassent, & ablata jampridem; occupatave eorum in Provinciis oppida, repetita majori ex parte, concessa denique post triduum

ex-

excepissent, & nonnullis ad pacem componendam conditionibus acceptis, ad principes eorum, & patriam remeare curarunt. Sed cum expetitum præcipue oppidum illud insigne Columbarium, quod ad Danubii meatum Peristerion Græce dicunt, Barbarus occupatum iterum detinere maluerat: non omne ab Rege fœdus, sociive ratum fore putandum. Nec ea forte, quæ tam late reddiderat princeps hic superbus, amisisset: ni nuper adversus Charamannum suo potiori cum exercitu profecturus esset: nam ingens bellum potens illa in Asia princeps in ipsum Teucrorum Regem parasse, suasque jam provincias vastatum iri, oppidaque occupare cæpisse perceperat. Quas ob res non multos post dies, relicto in Thracia Cialaby nonnullis cum legionibus filio, & Chalil Bassia Collega, primario Hellespontum transfretare, & in Asiam copias enixe ductitare decreverat. Postero vero die cum Legati ut Columbarium recuperarent, hac in urbe morantes insisterent, id ipsum hodie sibi Regem reddidisse cognovimus. Et suos utique Barbaros Solymambegh, & Uranam Græcæ nationis Legatos ad firmanda Christianis cum principibus fædera in Pannoniam misisse.

Copia literarum Regis Pannoniæ ad Teucrorum Regem.

Excellenti Principi, & magno Imperatori Soltano Murathbeg, tamquam fratri, & amico syncere præferendo.

ULadislaus Dei Gratia Hungariæ, Poloniæque, Dalmatiæ, Croatiæ &c. Rex, Lithoriæque Princeps supremus, & hæres Russiæ &c. Salutem, ac fraternitatis, & amicitiæ prosperum incrementum. Noverit Vestra Excellentia, nos nobilem, & egregium Otoynagisdanich dictum, hominem nostrum fidelem in factis, ex negotiis cum Vestra Excellentia nostri parte tractandis plene informatum, & per nos sufficienter eruditum, cum totali nostra auctoritate, & potestatis plenitudine ad Vestram Excellentiam destinasse, ut cum ipsa Vestra Excellentia nostri parte valeat tractare, disponere, & concludere auctoritate, ac in persona nostri. Cujus quidem verbis, & dictis, nec non ex relatibus nostri et parte Vestræ Excellentiæ referendis placeat Magnitudini Vestræ fidem credentiæ adhibere tamquam nostræ propriæ personæ. Velit igitur Magnitudo Vestra suos nuntios solemni præfaato Nuntio nostro videlicet Floyka ad nos dirigere, & transmittere, & quicquid ipse Stoyka noster fidelis cum Vestra Magnitudine disposuerit, & concluserit, fidem, & vinculum quodcumque volueritis promittimus præfatis vestris Nuntiis dare, & conferre. Vestra igitur Magnitudo velit modo simili fidem, & vinculum dare jam fato nostro Nuntio, quod omnia illa, quæ disposueritis, & concluseritis, observabitis inconcusse, ut certi sumus in vobis. Datum Budæ secundo Die festi S. Georgii Martyris. Anno Domini 1444.

Responsio Teucri ad ipsum Pannoniæ Regem.

MAgno, ac excellenti Principi Magno Imperatori Uladislao Imperatori Hungariæ, Regique Poloniæ &c. tamquam fratri, & amico dilectissimo Amurath Beg, Magnus Dominus, Magnus Amorath, Soltani Filius, Magni Imperatoris, Magni Soltani Machmeth Beg Salutem, atque fraternitatis, & amicitiæ prosperum incrementum.

Noverit Vestra Excellentia, quod nobilem virum, ac egregium Nuntium Stoyka vestrum fidelem nobis placitam, & dilectam literam ex parte Excellentiæ Vestræ conduxit. Per quam literam Excellentia Vestra narravit, quod quicquid fidelis, ac vester Nuntius Stoyka vestræ parti tractabit, tamquam vestræ personæ propriæ credamus. Narrans Dominationi Vestræ quod di-

ctus

ctus Nuntius Stoyka nobis dixit in primo de Domino Despota Georgio, videlicet quod dare debeam filios, atque loca sua, & quod ipse Georgius sit obligatus in omnibus servitiis nostris: sicut pro præterito erat. De quo pro fraternitate Excellentiæ Vestræ concessi. Ac etiam nobis narravit, quod Domino Blado Vayvoda Valacho placeat mihi pacem securus agere in hoc modo, quod ipse Blado Vayvoda mihi det tributum ad solitum primum, ac in omnibus servitiis nostris, sicut primo erat obligatus, quod noviter sit. Nisi quod non personaliter ad nostram Curiam veniat. De quo amore Excellentiæ Vestræ contenti sumus. Videlicet quod Blado Vayvoda det tributum, & omnia, quæ in nostris negotiis erat obligatus, etiam noviter faciat, ac contenti sumus, quod ipsa personaliter non veniat in Curia nostra, nisi quod nobis mittat ostagium: ac etiam si nostri in locis suis fugiant, quod nobis mittant, & etiam nos sic faciamus, si de illis hic fugient. Et ista intelligitur hoc modo, videlicet, quod Excellentia Vestra nobiscum pacem, atque fraternitatem, & amicitiam bonam simul habeamus: ex qua causa nos juravimus coram nuntio Excellentiæ Vestræ, videlicet Stoyka, quod nos cum Excellentia vestra bonam, & Solidam pacem habeamus sine aliquo dolo, vel fraude usque ad annos decem. De quo nos mittimus nostrum fidelem nobilem, & egregium Solymasbeg, videlicet, quod placeat Excellentiæ Vestræ personaliter jurare, recte, & fideliter sine aliquo dolo, quod per annos decem bonam, & solidam pacem nobiscum habebitis. Datum Hadrianopoli XII. Junii.

Postquam per Illyricum, & ipsa in Ragusio Civitate, fortissime, atque Magnanime Princeps, certis plerisque nuntiis, & præcipue Cardinalis Optimi, & Angelici nominis Pontificia potestate Legati veris Epistolis novimus, quanta, qualiave ad Christianum pium propagandum Imperium perstrenua, & insuperabili virtute tua, tuique florentissimi exercitus probitate provide, constanter, magninimiterque gessisti te vere insignem pietate Principem, Stratagemiphorumque militiæ Ducem, dignumque, ac verum Christianæ Religiosæ, Pientissimæque gentis pugilem vocitandum, appellandumque fore censebam Potestatem, imperiumque tuum Oceano, honores vero, & laudes, atque nomen astris te dignum terminare putavi. Quapropter animum meum omnem, fidem, mentemque, & affectionem, ac meipsum totum inclytæ virtuti, & Celsitudini tuæ devovi, dedicavique, magne τροπαιοφέρστε ἀνήρ: cum vero deinde me ad Threiciam Hadrianopolim regiam, & heu barbara ditione subactam opulentissimam urbem & elati Regis Asiæ præsentiam: Plerisque, & honestis de causis contulissem, Regios nuper, & Celsitudinis Tuæ Georgiique Despotæ egregios oratores vidimus, & quanta apud ipsum elatum principem gesserint audivimus, ut omnia vobis ex relatu vestræ legationis, & ejusdem Murath Beg Regiis literis nota erunt, ad quæ & formanda vobiscum fœdera Solymambeg barbarum fidelem suum; & Græcæ utique nationis homines mittit. Sed omnia a vobis hac in re exorta, motave, optimo consilio peracta putandum est, ut e providentissimis, sapientissimisque principibus, ac magnarum gerendarum rerum expertissimis. Quamobrem vobis, & almæ Christicolum Religiosæ, atque excolendissimæ expeditioni meliora, felicioraque omnia semper successura speramus. Opto bene valeatis. Ex Hadrianopoli pridie Idus Junii. Eug. Pont. An. XIV. E. J. C. T.

Devotus, & dicatissimus
Kyriacus Anconitanus.

Scripsimus hęc ex Hadrianopoli, Christianissime Princeps, in Barbaros, quoad licuerat, moderate, ut Barbarum nempe

pe sęvam perniciem vitaremus . Nam latius de rei conditione , deque eorum coacta pace dixissem . Cum & ingenti formidine territos, ut e vestris late noveritis quotidie Teucros mœnia reparare, Turcosque propugnaculis ligno munire , militem ad fugam potius quam ad pugnam aptare cognovimus . Alia vero ex parte Charamanum in Asia in ipsum Amorath motum in armis , & loca, oppidaque sua vastatum, pessundatumque iri cum Tyrannus hic Superbus percepisset; in eum furens, relicto in Thracia Cialaby filio, cum & Chalil Bassia Collega primario suo , suis cum plerisque cohortibus ; ipse Hellespontum transfretare , & copias magna vi in Asiam ductitare delegerat. Ut etsi vos Christiani optumi principes pacem hanc improbam , & penitus execrandam observare cœperitis , statim conflicto , fugatove, aut aliqua conditione pacato Charamano ingenti animo auctis in Asia copiis , Hellesponto remenso, in Thraciam iterum validiori cum exercitu remeare, & Mœsiam, Pannoniamque tota sua cum potestate repetens , præteritam , recentemque a vobis illatam sibi cladem enixe vindicare curabit. At, etsi, quod magis putandum , & ipsum formidare jam cernimus, vos pace maligna penitus spreta , in eum paratas jam vestras invictas , & florentes copias in Thraciam ipsam admovisse cognoverit , & Classe Hellespontum a nostris occupaturum perceperit, ni forte in Eu ropa intercipperetur , ipse minori ignominia maneret in Asia. Quare agite principes optumi , & indicite dignum Christianæ Religionis bellum , & Sanctissimam , gloriosamque jam felicibus auspiciis ceptam expeditionem ad exoptatum perducere finem numquam absistere velitis. Ex Byzantiana Pera eo quo ad eam venimus . VIII. Kalend. Jul. fausto, & Præcursoris , Baptistæve Sanctissimi venerandissimo die.

Ad, Cardinalem Sancti Angeli Legatum Kyriacus Anconitanus.

POsteaquam e Florentina Urbe ad tuam hanc piam , felicemque Legationem profectus es , optime Juliane Pater, sæpe tuis de successibus optimis plura undique peragrata audivimus voce, literisque delata , & feliciores in dies de te Angelos advolare videmus , & meliora semper intelligimus allaturos , Angelice , & vere Juliane , atque Cæsaree Verendissime vir . Equidem vero cum superioribus diebus Alphonsus ille Hispanus, & inclytus Ausoniæ Rex, inito cum Pontifice fędere , nostram in Picenam Provinciam (*Repetitum reliquum Epistolæ superioris ad Joannem Palæologum Imperatorem Augustum . Postea sequitur .*)

Quin & si hos tandem aliqua movet humanæ pietatis imago in tam truces Christicolum voratores ad nostrum imperium, nostramque propagandam Religionem te pium , & optimum Patrem hac tua in Sanctissima conspiratione secundent , & ut pluries majores nostri præclarissime fecerant , insignes ex his triumphos ducere laudatissime curent . Nec minus interea Ladislaum optimum ipsum Pannoniæ Regem tibi hac in tam piissima re obtemperaturum videre , summe laudare , atque attollere cogor . Nec equidem injuria eum ipsum pium , & religiosissimum Regem ad perdignam hanc in Teucros expeditionem exequendam magnum intendisse animum existimandum puto . Quoniam & olim Romæ Cæsareo quoque tempore Sibyllinis fatalibus in libris compertum fuisse tradatur , numquam nisi a Rege Parthos subjici posse . Teucrorum namque genus , & Achemenidum originem a Parthis duxisse notnm satis est. καὶ ἐχφωσςάτον τίτοις.

Nec non fortissimum illum equitum Magistrum, & insignem peregrinæ militiæ Ducem Coniati Janum inclytam, omni-

omnifariamque per laudem extollendum censui, qui perstrenua virtute sua, suique florentissimi exercitus probitate tam modici temporis spatio, tot egregiis victoriis, tam saevi, perniciosique almae Religionis nostrae hostis inveteratam diu audaciam ita depresserat, ut quod paulo ante Murath Beg truculentissimi principis nomen undique Christicolis formidandum memorabatur: hodie tergiversatum, fugax, dejectum, peneque extinctum videatur, habeaturque. Laudandum utique magnopere duco Georgium ipsum pientissimum Despoten, qui a tam violentissimo hoste Mesiae Servianae provinciȩ suae imperio pulsus ob eam ipsam digne in pristinam potestatem redigendam tam provide, solerterque hanc ipsam dignissimam expeditionem aere potissimum suo excitandam, parandam, prosequendamque curavit. Sed in primis, & ante alios omnes probare, laudareque constitui Divinum illud Eugenii Sanctissimi Pontificis ingenium, & admirabilem providentiam; qui tot, tantosque inter celeberrimos patres te unum dignum, & optimum atque angelicum hominem huic tam piae, laboriosaeque, & honorificentissimae rei praefecerat Antistitem designatum, benemeritumque, Pontificia potestate Legatum. Utque semper, quibusque in rebus, & Ecclesiae Dei maximis, & in illa potissimum tot externarum gentium compositione provide, constanter, aeque, pie, magnanimiterque gessisse cognoverat. At & quis tam expers humanae pietatis esset, qui in tam profanum, invisum, & penitus execrandum Teucrorum genus hunc ipsum pium, dignum, opportunumque motum non summopere laudare, benedicere, & praedicare potuisset? Equidem vero cum profanorum iisdem periculosis in locis saepius fuerim, & per nobilissimas Asiae, & Europae per Orientem Urbes, perque Jonicas insulas, & Aegeas miserabilem Graecorum, plurigenumque Fidei nostrae gentium calamitatem aspexissem. Quis fȩdam illorum cladem? Quis funera fando explicet? Aut lachrymis possit aequare dolorem? Vidimus enim Christicolas homines, puerosque simul, & innuptas pueras, ac ingentes omnigenum matronarum globos a Teucris longo ordine praeda ferreis sub catenis, verberibusque afflictos per Threicias, & Macedonicas Urbes, miserandum in modum saepenumero ductitare. Ac eosdenique perjvicos, foraque, & Hellespontiaca littora infande, turpiter, & obscaene, more, ut ita dixerim, pecudum venumdare. Proh scelus! Nam & haec ipsa tam immania, barbaricave facinora, & a sacra praeditis Religione generosis quoque principibus intoleranda, ad praedignum hoc ipsum insigne facinus conspirandum, humanissimam vestrum, utrorumque pietatem plurimum accedere debere: vestramque virtutis magnitudinem excitare prudentum quisnam ambigerit. Vestris his igitur bonis, felicissimisque caeptis, magna illa Caelicolum numina faveant, & aspirent, quorum optimis auspiciis Christiana alma Religio, sublatis superstitionibus per orbem omnibus, & perfidiis, profanum, infandumque genus omne valuit pessumdare quorumque SS. auxilio fugatis, pressis, & trucidatis, profanis undique hostibus, non modo ab his Maesiam, Graeciam, Macedoniam, Epyrum, Illyriamque liberam per vos, atque restitutam videre. Quin & extra per Asiam, atque Lybiam nostrum ipsum pium, & religiosum imperium, nostraeque almae Religionis cultum super & Aetiopas, atque Garamantas, & Indos proferre insigniter, fauste, atque felicissime videamus. Opto bene valeatis. Ex Ragusio Non. Decembr. Eug. Pont. A. XIII. (1)

(1) *Anno* 1443.

Ad eumdem Julianum Cardinalem S. Angeli Kyriacus Anconitanus.

(1) SCripsimus ad te pridem ex Hadrianopoli, & Byzantio, quæ digna nobis potissimum visa sunt, fortunatissime Juliane Pater. Sed inde paucos post dies Reverendissimum Vicecancellarium Cardinalem, (2) optimum tuum hac Sanctissima in expeditione Collegam: Pontificia cum beatissima Classe Hellespontum, Byzantiumque venisse novisti. Ex qua ita Hellespontiacum, Bosphorumque fretum observatum habeto, ut nequis Teucer hinc inde trajicere possit, effectum est. At & non multum postea major huic lætitiæ accessit hilaritas nobis, & Imperatori nostro fidelissimo Joanni. Nam cum nudiustertius VII. Idus Septembres apud eum in curia essem, Angelum ab Angelico te viro optimo exoptatum adventasse vidimus: & literas tuas alacres, & felices, Regiasque, & invictissimi Coniati Jani Ducis, ac optimorum quorumcumque principum patentes, privatasque vidimus, quas equidem primum Majestati Suæ legimus Græce retulimus, & quanta ex his eum, & curiam totam, atque urbem, & in conspectu Coloniam Peram jucunditate, hilaritateque repletas vidimus: hisce non facile literis explicarem. Optabam equidem magnopere omnes per orbem Gentes, & fidelium potissimum principes harum copiis litterarum & Sanctissimi fæderis, & amplissimi apparatus, & ad felices accessus certiores fore, & per navim, quæ jampridem Siciliam navigavit, Alphonso Regi, ac aliis in Regno Ausoniave Principibus exempla pleraque misimus, e quibus sibi pro viribus, suadere conabar, ne tam Sanctissimæ expeditionis eos videremus expertes. Et ne his plura dicam Imperatorem hunc optimum, & inclytos fratres ad rem ipsam favendam, paratamque jam suam triremum classem augendam summa sua cum potestate, diligentia, solertiaque incumbere scito; ad quæ non modo Regiam suam Urbem; sed Ægeas utique Insulas, Lemnum, Imbrum, Scyron, Scyathum, Scopulosque admiscendum curarunt. Valere te quam diu feliciorem, & te Sanctissima hac in expeditione revisere opto. Pridie Idus. Septembr.

Præterea clusis, & ad diem hunc XIII. Kalend. Octobres morantibus literis, Nobiles nonnulli Genuenses Viri certis ex Rhodo epistolis significarunt; Rhodios Ægyptiacæ Classi ingentem Cladem intulisse, & quos ad terram desilientes, & mænia quassare calcantes convenerant, ad novem hominum millia captos, cæsosque fecisse, machinasque, ac spolia omnia barbara diripuisse, & inter captivos e præstantioribus Admiratos sex intercepisse. Quæ quidem felicissimæ res quantum Christicolis adjumenti extiterint; Barbarisque profanis hostibus obfuisse sane te intelligere scimus, optime, atque sapientissime pater, & fere patrum insigne, & immortale decus.

E. R. P. T.

Dicatissimus Kyriacus Anconitanus.

Anconitana, Illyricaque laus: & Anconitanorum, Rhagusæorumque fædus: ex K. P. A. Marino de Resti Rhagusæo Viro Cl. Kyriacus Anconitanus. Picenicolleus.

VEnisti tandem, optume, præstantissimeque Marine, nostram hanc Anconitanam P. C. ex amplissimo Vestræ nobilissimæ Civitatis ordine Legatus, & Orator egregius, ad renovandum, quinimmo potius dicam in melius emendandum, reformandumque fædus

(1) *Scripta an.* 1444. (2) *Franciscus Condulmerus Eugenii Pontif. ex fratre nepos Card. tit. S. Clementis.*

dus jamdiu intermissum inter Anconitanos, & vestros tamdiu nobis amicissimos Rhagusæos: Civitatum scilicet utrarumque Cives inter, hinc inde socios, incolas, & colonos. Opus quidem honestum in primis, & exoptabile, pium, utile, dignum, humanum, & honorabile, opportunumque, & quodammodo hinc inde Civitatibus, gentibusque invicem necessarium excitatis. Sed quo sis, optume Marine, alacrior, avidiorque ad hæc ipsa honestissima fædera ineunda, firmandaque, haud dubie habeto, quod fæderatæ binæ hæ antiquo nobiles, atque liberrimæ civitates maritimæ, invicem amicissimæ Ancona, & Epidauria Ragusion, adamantinis benevolentiæ vinculis junctæ, duæ veluti stabilissimæ Illyrici, Adriaticique sinus, ad utrumque latus, & ineluctabiles arces extiterint. Hæc enim ad Italicum, illa quidem ad Dalmaticum sua quæque littora, mariaque tutantes, quarum quidem nobilium Civitatum situs, regiones, & egregias qualitates, hisce benevolentiæ tuæ duxi quam paucis adnotandum. Est enim Civitas Ancona nobilis, (1) & toto fere orbe præclara, egregiumque Piceni provinciæ caput. Quo etiam nomen dare pro excellentia meruit, ut Anconitana Marchia nuncuparetur. Etenim vero altius, ut ea de præclare Civitate antiqua ab origine repetam, qui eam homines ab origine condiderint; quare ex parte venerint, non satis certum inter auctores Græcos, Latinosve compertum habeo, nec mirum tam longo ævo Commentariis non intercedentibus. Fuere, qui ex Delo sacra in Ægeo, atque nobilissima Cycladum Insula, commemorarunt Sacerdotes quosdam viros ex Dorica regione Græcos, ea forte tempestate prædonibus agitatos altum per Jonium, Illyrium, Adriaticumve transfretantes, nostrum tandem ad promontorium Cymba devectos, ædem Divæ Veneri, quæ sibi Dea Cœlo benigna fuerat, postquam dicaverant, principium Civitati dedisse, eique nomen situs opportunitate ad recurvi cubiti figuram Græco vocabulo Anconam merito imposuisse. Quos deinde secuti ex Lydia, Jonia, Caria, atque Cilicia juvenes, quam plures nobiles, nostra ad hæc littora navibus applicantes, locum postquam illis habilem, situmque incomparabilem cognoverant: ibi postquam desidientes consederant, incrementum eximium cæptæ Civitati omnifariam, modisque omnibus contulisse. Nec equidem alii defuere, qui dicerent Siculos quosdam antiquissimos populos Tyrannicam Cyclopum, Lestrigonumque fugientes edacitatem, sinistrum Italiæ litus, per Adriaticum navibus perlegentes, ad nostrum ipsum Apennini montis promontorium Ancona, liberam sibi Coloniam delegisse in loco fertili, aere sub æquo, claris in collibus Oenotriis, & sub pede ejusdem Acroterii montis præcelsi. Ubi Liburnorum in conspectu ad portum aquæ conspectabantur, a quo ad Illyriam, Græciam, Asiam, & Ægyptum, reliquasque necessarias gentium regiones saluber, ac facilis navigantibus ab Italia pateret accessus; hoc enim sanctissimo pacto ne unquam ibi deesset honestæ, & pulcherrimæ libertatis specimen, decus, nomen, & ornamentum. At enimvero noto inter auctores Græcos comperimus Mathematicum illum Claudium Ptolemæum Alexandrinum hac de nobilissima Civitate trifariam & egregiam mentionem habere. (2) Posuerat enim in suo de Geographia libro, in Europæ Chorographia Italas inter maritimas partes, inter & Maritinos, Senonasque Cisalpinos Gallos Ancona Picenorum provinciæ insignem, primariamque Civitatem in sinu Illyrico ad sinistrum Italiæ littus, & egregium in Adriaco Apennini montis promontorii caput, habentem ab Occiduo per longitudinem gradus XXXVI., atque binas quartas, latitudinis vero ab Æquinoctiali in Arctum gradus septem de quin-

C 2

(1) *Vide Itinerar. Kiriaci Anconit.*

(2) *Ptolem. Geog. l. 3. cap. 1.*

quinquagies, & dimidium, cumque sexto. Qua vero in parte montes descripserat, Apenninos primum ad Anconis promontorium in Adriacum mare vergentes posuerat. Ubi tandem in fine de dierum altitudine, nobilium in Italia Civitatum mentionem habet, (1) Anconem X. inter insignes totius Italiæ Urbes descripsit, habentem maximam anni diem, horarum XV. atque tertiam horæ partem, distantem ab Alexandria per Occiduum hora una, atque binis quartis. Aliam vero unam ejusdem nominis urbem eo ab auctore toto terrarum orbe descriptam comperimus. Nam in Cappadociæ nobilissimo Regno maritimas ad oras Leucosyron posita est Ancon. Sed quod ad nostræ cumulum claritatis accedit, hoc præcipue dignum commemorare, & peregregium nobis visum est, quod harum, decem nobilium, & antiquarum Italiæ Urbium una hæc Civitas Ancon, unica sub alma Dei Vicarii potestate ad nostrum usque tempus, unica & alma Civium democratica libertate floret. Reliquæ vero omnes (Romam semper excipio) aut deletæ penitus, aut tyrannica ditione subactæ serviendo mœstam, & lugubrem vitam agunt. Clitomachus vero, Græcus & ipse, auctor haud ignobilis multum ante suis in Commentariis hæc de Ancone scripta reliquit, ut & Latine habetur ex Lino. *Fides primum Anconis lapidem cæmento pressit Divis manibus suis in loco Paratantino* (2) *ad lævam pacati littoris, semestribus quatuor & quinquaginta*, (3) *sole septimo ante Pergamorum flammas*. Domesticos vero auctores, qui celeberrimum hujus almæ Civitatis nomen commemorant, te dudum, & pluries lectitasse non dubito. Namque Tibullum Poetam haud ignobilem de Ancone hæc talia scripsisse luculentissime didicisti:

Fides fixa tuo sancto de nomine disci (4)
Quæ tumidos Illyris fluctus (5) repelleret *Ancon*.

Lucanum vero Cordubensem, dum in causa belli civilis insignes ad utrumque Italiæ littus describeret Urbes, dixisse novisti:

Hinc Tyrrena vado frangentes æquora Pisæ
Illinc Dalmaticis obnoxia fluctibus Ancon.

Juvenalem equidem Satyrum cecinisse haud ignoras:

Ante Domum Veneris quam Dorica sustinet Ancon. (6)

Quid memorem Quintum deinde Curtium, Latinum historicum quidem nobilem: quem de Ancone hæc in Trajanum Cæsarem scripsisse percepimus. *Trajanus igitur Imperator per æquoris vada venit in Civitatem fidelem, & in ripam Cephalinam Thetidis curvæ, ubi de se memoriam fecit, spectaculum grande. Postea vero per collis septam Picenum, & clausarum Alpibus Ombriam in Urbem profectus est*. Hujusce quidem rei nobile testimonium in hodiernum extat insignem apud ipsum nostræ Civitatis portum marmoreus, & mirabilis arcus, quem desuper inclytus olim ille S. P. Q. R. huic gloriosissimo Principi Divo Trajano Cæsari ejusdem saluberrimi portus providentissimo conditori, auream equestrem statuam conspicuas inter Divæ Martianæ Sororis, Plotinæque jucundissimæ Conjugis imagines, ut Triumphale specimen, decus, & ornamentum, mira quidem Architectorum ope dicarat, hoc nobili suo testante aureis literis hypogrammate.

IMPER. CÆSARI DIVI NERVÆ F. TRAJANO OPT. AUG. GERMANICO, DACICO PONT. MAX. TR. POT. XVIIII. IMP. IX. COS. VI. PP. PROVIDENTISSIMO Principi SENATUS P. Q. R. Quod accessum Italiæ hoc etiam addito ex pecunia sua portu, tutiorem Navigantibus reddiderit. (7)

Ipse

(1) *Idem lib. VIII. tab. VI.* (2) *Itin. Paratantino*. (3) *Itin. decem & quinquaginta*. (4) *Itin. Dixti*. (5) *Itin. Depelleret, Desunt hæc in Tibullo*. (6) *Satyr. IV. V.* 40. (7) *Itin. Imp. XI. Itin. P. F.*

Ipse deinde optimus Imperator auream ejusdem statuæ, atque præclaram imaginem huic tam egregiæ maritimas inter ad Adriacum Civitati, Civibusque omne per ævum honorabile signum gestare Regia liberalitate donavit. Cujusce vero splendentem iconis effigiem per publica, & egregia nostræ Civitatis loca, purpureaque prætoriana vexilla, undique per Latium, & Ausonias Urbes enitescere conspectamus. Vidisti præterea nostræ hujus præclaræ Civitatis ornamenta alia quamplura, sed inter potiora antiqua, atque nobilia undique ex cocto latere mænia, maritimum a fronte litus, tresque circumdantia ripales, & aereas arces, portas deinde regias, turres innumeras, & præcelsas: nec non sacra superis speciosa, ornatissimaque delubra: alta quoque magistratuum Prætoria, Civiumque palatia, & conspicuas undique per Urbem ædes; marmoreos itaque arcus, & gestarum rerum trophæa: scenas, columnas, bases, & epigrammata; quin & arenarum ingentia, vetustissimaque Numidicæ architecturæ loca per eminentia Urbis Amphitheatra, magnum indicium splendoris primævæ Civitatis familiæ, & verendissimæ antiquitatis. At enim ut finem amodo faciamus, ne quidem hoc loco prætercam disjectas olim tridente a Civibus alma pro libertate, Cataldææ altissimæ arcis moles, & machinarum vi avulsa ripis per urbem, & ariete crebro, muralive concita tormento ingentia, atque immania saxa. Quæ omnia, & alia quamquam plura eximia Civitatis ornamenta quandoque per otium conspectare bellissimum nobis visum est. Videres namque deinde exoptabilius, Cl. Marine? Immo potius dicatum, vidistine? Politicam illam Civium modestiam, & honestatem? Quietem, pacem, unionem, concordiam, securitatem, Religionem, almamque Democraticam libertatem, quam & nobilissimæ utique vestræ quamvis Aristocraticæ nullam existimares morum difformitatem habere. Quæ quidem igitur omnia ad hæc ipsa ineunda tam idonea, felicia, & honestissima fædera, tuam denique benevolentiam, & affectionem plurimum debent incendere tuamque non parum virtutis magnitudinem excitare. (1)

Explicavimus hactenus aliqua de Ancona, nunc vero de Rhagusio aliquid delibandum erit. Dicam admodo aliquid vestra de antiquissima Dalmatica Epidauro nobilissima Illyridis Urbe, a qua insignis vestra Rhagusion traxit originem Rhisinum olim vestris a majoribus dicta. Comperimus enim Cosmographum illum Cl. Claudium Ptolemæum Alexandrinum suo eodem libro, eademque Chorographia Epidaurum tres inter maritimas Illyridis urbes egregiam Dalmatiæ posuisse, atque secundam maritimam civitatem: sed omnes inter Illyricas terra, marique primarias, unam inter quinas Epidaurum descriptam cognovimus habentem ab Occidente per longitudinem gradus XLIV. $\frac{1}{3}$, latitudinem vero ab Æquinoctiali in Arctum gradus XLII., & tertiam gradus partem, quam & Anneus ipse Lucanus civilia inter bella cecinerat.

Illyris Jonias vergens Epidaurus in undas.

Quam demum vetustissimam Civitatem, a posteris apud Rhisinum oppidum duodenariam gradus partem australiorem vestratum in Coloniam deductam, Rhagusium nuncupatam percepimus. Quæ quidem nobilissima urbs magna suorum Civium probitate, solertia, cura, industria, & egregia cum virtute in dies mirifice aucta, una omnes inter Illyricas, præclara, & politiarum optima, nobilium, & optimorum hominum potestate municipali, & Aristocratica libertate floret. Reliquæ vero aut collapsæ penitus, & omnino deletæ, aut Regum, Potentatuumve ditione, aut Tyrannica, & barbarica feritate subactæ sunt. Qua quidem in re nostra cum Ancone tamdiu liberrima

(1) *Huc usque Itinerarium.*

ma Civitate, tam dignam habere conformitatem, optimamque paritatem, luculentissime didicisti, optume, præclarissimeque Marine. Inite igitur bonis avibus tam decens idoneum, & honestum nobilium Civitatum, & gentium utrarumque felicissimum fædus.

Ad Iduum Junii faustum, felicissimumque diem, hoc inter Anconitanos, & Rhagusæos novum fędus initum, vetusque firmatum est: Marino Resto Rhagusæorum Oratore Viro Cl. suorum in hac parte Legato, & Paulo Polydoro, Nicolao Bonarello, & Kyriaco Picenicolle regulatoribus, nec non eorum de Collegis Piliaresio Pisanello, Stephano Fatato, & Antonio Bertucio VI. Vir. Anconitanorum auctoritate Senatus egregiis hujusce rei Commissariis, ad futurum usque vigesimum temporis annum duraturum. In quo hæc fere, summatimque comprehensa sunt.

Sanctio.

Pax, amicitia, & benevolentia esto populo Anconitano, sociisque. Item Rhagusæis, sociisque suis: Itemque per omnia Rhagusæorum maria, portus, & littora Anconitanis, sociisque mercaturæ gratia, honestisve de causis navigare licere, eorumque navigia suis in quibusque locis impune pernoctanto, quæ etsi non exonerando merces abierint, immunitas esto, nihilque solvunto.

Eodem itaque mare Rhagusæis, eorumque sociis nostra per maria, littoraque iisdem honestis de causis navigare utique liceat, perinde ac licebat. Hoc sed enim præcipue unum novo hoc in fędere additum, & decretum est, quod omnia Rhagusæorum navigia, quæ ex quaque Illyrici sinus parte, quomodolibet intus Anconitani portus limites applicuerint pro qualibet in Illyrico perceptarum rerum centena existimati valoris aureum unum, ac tres octavas aurei partes pro duhana publico Anconitanæ Civitatis ærario persolvunto.

Exemplis quidem, penitusque libere præservatis auro, argento, margaritis, pretiosisque omnifariam gemmis. In cæteris vero aliis prius conventa, inveterataque antiqui, intermissique fęderis pacta servanto.

Qui vero adversus hujusce fęderis præcepta ierit, secusve faxit, mille aureis pęna mulctanto.

Sit igitur felix, faustum, & beatum hoc ipsum, recens, emendatum, confirmatum, homologatumque fędus, Beatissimis auspicantibus Martyribus, & Pontificibus nostris Kyriaco, atque Blasio publicarum rerum ambarum protectoribus optumis, & patronis. Aliisque juvantibus utrarumque Civitatum Divis almis, piissimisque Numinibus. Exactum Anconæ XIII. Kal. Quintiles. Eugenii Papæ anno X. (1)

Sex modi administrandarum Rerumpublicarum, Tres ad Justitiam, & tres ad Injustitiam.

Monarchia justum Regnum, cui opposita est Tyrannis. Aristocratia Optimatum Potentatus, cui contraria est Oligarchia paucorum violentum Imperium. Democratia populi bene administrantis potentatus, cui opposita est Ochlocratia imperitæ turbæ temeraria potestas.

Monarchia.

Princeps unus in orbe bonus, ut Cæsar, vel Augustus, qui ex lege & S.C. Plebisvescito, & Tribuni potestate, magistratibus bonis provincias, regnaque per orbem moderare curabant, ut hodie Fridericus designatus Imperator in Germania. Nec non in Gallia, & Britannica Insula Carolus, & Henricus nobilissimi Reges: sua quique Regna optime nostro ævo Regia potestate gubernant. Sed præclarius hodie Alphon-

(1) *Anno Christi* 1440.

-phonſus inclytus ille Auſoniæ Rex Tarraconenſem Hiſpaniam Balearum , Sicanorumque Inſulas, Auſoniamque ſua præclariſſima Regna inſigniter propagata gubernat; Eugenio Opt. Maximoque annuente Pontifice, qui ſanctius Divinis juris ordine Chriſticolis toto orbe imperat univerſis.

Tyrannis.

Principis unius in Urbe , Regnove dominatio : ut Athenis Pyſiſtratus , & Syracuſis Dionyſius, qui fortiter , ſine lege , abſoluta poteſtate populis imperitabant , & ad libitum eos ſua quæque juſſa , mandatave ſequi pro impetu cogebant. Ut hodie potiſſimum inter Barbaros homines Murath Beg in Bythinia, & Thracia; in Ægypto vero , & Syria Sultanus ille Memphiticæ Babylonis Princeps inſolentiſſime ſervant.

Ariſtocratia.

Optimates Cives delecti , ut Lacedæmonum XXVIII. Viri virtute bona Conſilium, & Romanorum Patrum Senatus. Quorum optimam politiam noſtra hac ætate Veneti per Italiam ; Sed aliis poſthabitis omnibus externis , una inter Illyricos Rhaguſæorum Civitas laudatiſſime ſervat.

Oligarchia.

Paucorum Civium in Urbe regimen , vel dominium , ut Decemviri, qui in Urbe perinde ac Tyrannidem magiſtratum gerere contendebant, ut Bononiæ, & Genuæ noſtro ævo ſæpe nonnulli audaces inſurgere conantur ſuis cum ſectatoribus Cives.

Democratia.

Populi , Municipumque mixtum in Civitate Principatum , ut Athenienſes ſervaſſe comperimus . Quamquam ſæpenumero perinde ac Ariſtocraticum opportune optimum Areopagitarum Conſilium habuiſſent . Hodie vero ex Italis Florentia in Thuſcia, in Piceno autem Ancon, & Ricinatum Colonia ſervare videntur, & hæ quidem alma ſub Pontificia Dei Vicaria poteſtate protectæ, & moderatæ ſunt.

Ochlocratia.

Plebis Urbanæ, Turbæve multorum in Civitate Dominium , ut in Urbe quandoque a Patribus ſegregata Plebs, concitave Tribunis ex impetu multitudinis eorum abſoluta voluntas, ut perinde ac lex haberetur, inſtabat: eamque ſequi magiſtratus omnes cogere prætendebat. Ut & noſtro tempore Bononienſis populus, & Aſculanus, & quodammodo conciti Genuenſes magni perniciose quandoque, tumultuarieque conſpiraſſe videntur.

Iratus recole, quod nobilis ira Leonis
In ſibi proſtratos ſe negat eſſe feram.

III. DIO-

III

DIOMEDIS CARAFFÆ

COMITIS MAGDALONI,

ET

Ferdinandi I. Apuliæ Regis ab intimis Consiliis

DE REGENTIS ET BONI PRINCIPIS OFFICIIS.

ELIONORA ARAGONIA FERRARIÆ DUCISSA

Magnifico, & amplissimo viro Diomedi Caraffæ Comiti Magdaloni, & Consiliario secreto S. P. D.

AUCTOR BAPTISTA GUARINUS.

CUm omnibus abundare te semper judicaverim, Magnifice, & amplissime vir Diomede; tum vero hoc in te præcipuum esse cognovi quod maximam habes in amore constantiam: quod quidem licet plurimis, evidentissimisque argumentis persæpe antea perpexissem; tamen eo libello, quem de Regis, & boni Principis officio proxime ad me misisti, sic me in sententia confirmasti, ut nulla ex parte id mihi obscurum, aut ambiguum esse possit. Nam cum in patria juvenilem ætatem meam erudire, & ad bonorum morum disciplinam te mihi ducem, consiliatorem, & rectorem præbere nunquam destiteris; nunc scribendis ad me præceptis tuis facile declarasti, non temporis spatio, non locorum intervallo tuam erga me benevolentiam ulla ex parte labefactatam, aut imminutam esse. Neque enim potest mihi non satis spectatus esse animus, qui tanta cura, tantaque industria pro mea dignitate, utilitateque laborare, & invigilare studuerit]. Legi itaque libentissime ea de caussa libellum ipsum quod cum non dicam meo judicio, (quod exiguum est) sed inclyti conjugis mei, & omnium, qui de tam arduis negotiis ferre sententiam possunt: omnibus numeris absolutus videatur, ei multum apud me gratiæ amor in me tuus adjiciebat. Neque ego sane te arrogantiæ, ut suspicari videbaris, condemnavi, quod eam scribendi materiam sumpsisses, in qua præter ingenii tui acumen, singularemque prudentiam etiam usus, qui magister egregius haberi solet, te doctorem optimum reddere potuisset: præsertim cum apud gloriosissimum & maximis rebus gestis, clarissimum parentem meum exercitatum te esse & tu ipse fatearis, & ego non ignorem: quem & sapientissimum, & regendi imperii artibus instructissimum esse non modo Italæ gentes prædicant; sed tanta diversitate cæterarum provinciarum discreta omnium judicia consentiunt. Nec me latebat, aut quod dici solet, optimum quemque suæ artis disputatorem: aut Græcorum proverbium: Quam quisque novit artem, in hac se exerceat. Sed profecto cum libelli ipsius excellentiam mecum animo contemplor, quid in eo primum laudem, nescio: in-

inventionem, an dispositionem, an explicandi rationem. Nam in excogitando munere, quod mihi accomodatum pro tua erga me fide, ac benignitate mitteres, prudentiam tuam mirifice sum admirata: non solum quia iter, quod jam totiens confeceras, mihi nunc primum ingredienti demonstrare voluisti: sed quod rectissime gustasse videris, quod privatum hominem doceat: ab eo unum tantum hominem adjuvari: qui vero consulendo admonendoque bonum principem effecisset; hunc non principi soli, sed & subditis una opera magnopere prodesse. Ea vero collegisti, quibus, qui obtemperaverint; non modo regnum suum tueri, ac defendere, verum etiam alienum admiratione sui comparare, & sibi conciliare poterit. In distributione præterea rei familiaris tibi plurimum & usus, & providentiæ superesse ostendisti; ut ad dispensandas facultates tua sibi consilia assumere tam privati, quam principes utiliter possint. Quid autem de præceptorum ordine loquar? Nam etsi pulchrum, & difficile est invenire præclare; indocti tamen interdum, & barbari id facere solent; disponere autem apte, nisi eruditis, & magno ingenio præditis negatum esse dicitur. Is enim a te servatus est ordo, qui maxime debuit; ut ea prius explicarentur, quæ majoris essent ponderis, & a quibus posteriora pendere cognoscerentur; ut nusquam diluciditas, nusquam industria, nusquam tua desideretur attentio. In eloquendo vero eum modum adhibuisti, ut cum præcipere, qualis esse debeat princeps, onerosum, ac prope superbum haberi soleat; tu aliena magis recitare, quam ex te arroganter promere, aut docere verecunde professus es: ac sæpe sapientissimi aut avi, aut patris mei saluberrima mihi exempla proposuisti, ad quæ facile excitari queam: cum a sapientibus dici solitum accepimus: honestissimum esse majorum vestigia sequi, præsertim si recto itinere præcesserunt. Quid, quod nihil superfluum, aut accersitum inculcasti: ipsa vero præcepta (quod in eo genere observandum esse ajunt) brevius, quam fieri possit explicasti? Neque enim (quod accidere tibi apud me posse vereris) te prolixitatis accuso. Neque semel tantum a fronte ad calcem libellum ipsum perlegi, sed identidem in manus assumpsi, semperque aliquid, quo quasi novo delectarer, inveni; nec nisi unum fuit, quod molestia me afficeret: nam cum scripta tua tantum habere suavitatis, utilitatisque intelligerem, multo majorem sermonibus tuis, præsentibusque consiliis inesse conjectabar, atque adeo sciebam; eaque res, quo sepius legi, eo magis ad desiderium tui me accendit, acerbioremque mihi absentiam tuam reddidit: Scito igitur, Clarissime Vir, munus tuum mihi gratissimum fuisse eoque nomine ingentes a me tibi gratias agi, haberique; & quoad vivam, a tuis me consiliis in Regno, ac re familiari administranda minime discessuram cum te, & natura acutum, & usu exercitatum, & ad veritatem promptum, fidelemque, esse jampridem mihi persuaserim. Sed cum opus tuum ex omni parte utilissimum, ac summa laude dignissimum ab omnibus censeri animadverterem; ut non solum Italis, sed exteris quoque nationibus prodesse, & nomen tuum, quamvis per se satis clarum, hac etiam ratione ad regiones longinquas transmitti posset, dedi operam, ut a Baptista Guarino homine nonnullius in re literaria nominis, cujus fidem, observantiamque erga me innumerabilibus, & claris indiciis exploratam habebam, in Latinam linguam, quod ea longius, latiusque diffusa est, quam noster vernaculus & vulgaris sermo, converteretur: idque tamquam mutuæ in te benevolentiæ meæ testimonium ad te remittere constitui, ut quasi diligens agricola primus laborum tuorum fructum perciperes. Qua in re si sibi gratum aliquid fecero, gaudebo sane me operam non perdidisse; si minus; meum tamen in dis-

disseminandis laudibus tuis studium improbare non debebis.

Diomedis Caraffæ Comitis Magdaloni, & Regii Consiliarii Secreti ad Illustrissimam Ferrariæ Ducissam D. Elianoram Aragoniam, de regentis, & boni Principis officiis.

PROOEMIUM.

QUod multis nonnumquam accidere videmus, Illustrissima Elianora, ut dum benemerendi studium suum, cupiditatemque ostendere quærunt, arrogantiæ crimen incurrant; tametsi eorum ingenium ab hujusmodi culpa longe absit; mihi quoque apud impræsentiarum fortassis eveniret: quod cum istic adesse, & operam tibi præsens navare non possum; tamen cum mihi de te sæpius diligentissime percunctanti nunciatum fuerit in magnis, variisque rebus pertractandis, ac totius imperii tui gubernaculis te solere versari: (id quod verissimum esse oportet cum & tanto genere, talique parente nata sis: & ingenii, cæterisque naturæ dotibus abundes) hoc mihi arrogaverim, ut quę tibi ad id propositum negotia suscipienda, & quibus artibus, quave ratione administranda sint, in breves commentarios redigere statuerim; neque id consideraverim, nos a te potius, quam te a nobis instrui, atque edoceri posse: præsertim cum & ingenii tui vigor, & virtutum excellentia mihi, qui tot annos tecum vixi, non ignota esse debuerit. Sed licet, inclyta Elianora, cæteris in rebus si te monere audeam, atque adeo cogitem, me reprehensione dignum esse confiteor: ea tamen ratio non parvam mihi ad hoc opusculum tibi conscribendum fiduciam præbuit; quod multarum, magnarumque rerum usus, in quibus tui sapientissimi parentis benignitate potius, quam ulla mea dignitate longo jam tempore versatus sum; non dicam, me qui aliqua fortasse ingenii mediocritate censeri queo, sed quamvis etiam maxime rusticum sub talis, tantique præceptoris disciplina erudire, & ad ejusmodi præcepta exercitatum reddere potuit. Itaque si quid a me dicetur, quod non improbandum videatur, id non inventioni meæ, sed ipsius parentis tui sapientiæ prope Divinæ attribuito; & eum magis, quam me loqui, existimato: ab illius enim fontibus omnis hæc nostra doctrina manavit. Illud præterea cogitabis, solere quidem interdum juvenes prudentes appellari, quod in te plane dici & potest, & solet; sed tamen prudentia ipsa vel diu, & frequenter experiendo, vel ab his, qui experti sunt, audiendo comparatur. Quocirca tritum est sermone proverbium: quibus in rebus dubites, earum peritos esse consulendos: sic enim fieri, ut quæ non sine labore, aut sumptibus ipsi consecuti sunt; ea tibi facile, & gratis impertiantur. Ego vero de his ipsis rebus, in quibus jamdiu exercitatus fueram, ut me tibi in consilium adhiberes, non expectavi; sed prævenire, & audacter me tibi offerre volui. Qua quidem in re si, ut ab initio dixi, arrogans fortasse visus fuero: ut boni consulas, rogo. Non enim temeritate ulla id aggressus fui, sed qui honori tuo semper invigilo, quique tua laude multo etiam magis, quam mea delector.

Operis divisio

COgitanti mihi, Illustrissima Elianora, & persæpe, ac diligenter animo pertractanti quatuor potissimum negotiorum genera esse videntur, quæ ad curam tuam, officiumque pertinere possunt; quorum primum ad tuendum imperii statum spectat: alterum in jure dicendo versatur: tertium rei familiaris, & vectigalium administrationem, dispensationemque complectitur: quartum in subditorum, & civitatis commodis procurandis, augendisque consumitur. Neque enim tibi, & tui similibus

libus personis mercaturam, aut maritimas negotiationes consentaneas esse existimandum est.

PARS PRIMA.

De Imperio tuendo.

ANte omnia vero ab eo, quod primum propositum est, ordiemur; quoniam nisi statum imperii servaveris, in reliquis, quæ ab illo dependent, frustra laborabis. Cum autem ad id munus præstandum necesse sit, aliquos quasi consiliorum socios, & ministros adhiberi, danda in primis erit opera, ut hi deligantur, qui fideles, & rerum experientia docti; ad hæc natu grandiores sint, & naturali perspicacitate, atque acri ingenio vigeant: ac postremo, quæ tractata fuerint, secreta reticeant.

Quæ quoniam in paucissimis universa reperiuntur: ii fere solent adhiberi, in quibus pauciora deesse cognoscantur. Sed si detur optio; eos potius sumendos esse censeo, qui summa prudentia, quam qui fide careant: quanto enim callidiores, peritioresque fuerint, nisi te, ac imperium tuum amaverint tanto eos apud te habere tibi perniciosius est: quorum fides tibi cognita, & perspecta fuerit, tametsi non ita ingenio abundent, studio tamen inserviendi solertiores plerumque, acutioresque reddentur. Etsi ad ea, quæ necessaria sunt, prævidenda minime idonei erunt; saltem ab eis cavere non oportebit: cum certo scias nihil contra te molituros, & nunquam in fide peccaturos. Quocirca non sine causa dicitur ad hominem sapientem, nisi tibi amicus fuerit, (1) consulendum ne accesseris: sicut nec ad insanum, etiamsi tibi benevolus sit. Postremo id pro certo habeto: si apud te hi fuerint, qui utriusque fortunæ tecum participes futuri sint; eos in rebus tuis omnem industriam, curam, meditationem, diligentiam, omnem denique mentem locaturos: ubi, si quid ingeniis acumen denegaverit, experientia supplebitur.

Sint præterea ab inclyto conjuge tuo ad id munus adhibiti; quo quidem in consilio si pauci fuerint, longe magis probaverim, quam si multi: quoniam quæ pluribus communicata sunt, ea secreta esse perdifficile est. Nec ulla certe tractandis imperii negotiis capitalior accidere calamitas potest, quam si ea palam fiant; ut quotidianis prope exemplis docemur. Et profecto hæc, de qua loquimur, taciturnitas in hominibus rarior fere, quam ulla alia virtus, reperitur; quia, quos taciturnos existimari oportet; non solum eis commissa sponte vulgare non decet; verum etiam si quis apud eos iis ipsis de rebus sermonem habere instituerit, ita respondere debent, ut penitus ignari videantur. Quod nisi fiat, sæpe accidit, ut ea revelarint, de quibus ne verbum quidem se fecisse credant.

Non igitur te latet, Illustrissima Elianora, quod & vulgo ajunt, & in Romana sæpius historia legitur; innatum fœminis esse, ut nihil reticere possint. Ego vero, qui te optime novi, numquam equidem verebor, nequid hac in re labaris; monendos tamen esse consiliorum, secretorumque participes censeo, ut ad hoc plurimum curæ adhibeant; & præsertim, si quos tu ipsa delegeris, ne si quid forte emanaverit, conjux tuus te, ut fœminam suspectam habeat. Quocirca, ut ab ejusmodi te culpa, liberes quotiens ab aliquibus enunciari consilia deprehenderis, tu prima conjugi tuo indicabis.

Maxime tamen omnium eos ad imperii gubernationem idoneos consiliarios existimabis, qui non modo præsentia intelligunt, verum etiam futura cogitatione percipiunt. Nam sicut ante fluminis incrementa extruendi sunt aggeres; non autem cum inundatio jam cœperit; ita sapientis est futuros casus prævidere; ut enim est in veteri pro-

(1) *Non consulas sapientem, nisi amicus sit.*

verbio : mala , postquam acciderunt , ab insipientibus quoque cognoscuntur . Nec te moveat, quod vulgo ajunt : soli Deo futura nota esse : nam sapientes quoque multa prospiciunt ; aut si non plane divinant , saltem quot modis aliquid accidere possit , animo complectitantur . Itaque disputatione constituendum est, quid agendum sit, cum quid evenerit, ut contra singulos casus muniti esse possimus . Quod enim ajebat Scipio : turpe esse Imperatori dicere : non putaram : id nos omnibus rempublicam , imperiumque gubernantibus, præceptum esse credere debemus. Post ipsam vero consultationem , quæ fieri possunt , ea præparanda sunt , si qua erunt , quæ caveri nequeant : saltem cum prævisa fuerint , minus lædent.

In primis tibi laboriosum , aut molestum esse non debebit , ut præstituto tempore negotiis intersis : nec umquam gravaberis omnium sententias diligenter audire. Nam sæpe evenit , ut qui melius, quam cæteri , non sentiat, utile tamen aliquid in medium adducat . Idcirco dici consuevit : appellandum esse sapientem ; non qui bonum a malo secernat ; sed qui propositis duobus bonis , utilius ; rursusque, qui de duobus incommodis minus eligere noverit.

Illud præcipue animadvertendum est, cum de imperii statu consilium agitatur, videri nonnumquam adeo circumspecta, & excussa esse omnia, ut nihil præterea quærendum sit, quo tamen tempora plurima providenda, & cavenda supersint. Nam cum rebus tuis omni ex parte abunde prospexeris : (quod tamen magnum , ac perdifficile) tunc de cæterorum Italiæ principum, Rerumquepublicarum statu : tam quos tibi , si eveniat , auxilio futuros speres ; quam de quorum erga te voluntate dubites : immo etiam de his , qui nec amici, nec inimici sunt, consultandum erit ; hoc enim exploratum habeas & in Italia, & apud exteras nationes ; sicut & in ipso regno tuo tres , quas retuli animorum varietates reperiri : totius autem fere orbis Reges , populosque in gubernandi status sui deliberationibus commoda sua sequi ; & ea tam generis, quam affinitatis, & amicitiæ vinculis anteponere solere . Quare hi tibi pluris faciendi erunt , quorum fortuna cum tua conjuncta est ; quam qui tibi aut cognatione , aut alia quavis necessitudine devincti sunt præsertim si ad eos aliqua ex calamitatibus tuis perventura sit utilitas.

Cum autem duæ omnino regni tuendi rationes sint ; amoris una , altera timoris : non solum honestius , ac laudabilius ; sed etiam ad perpetuitatem firmius est ita cum subditis agere , ut te diligere cogantur : quod quidem volenti facillimum est . Nam quod ajunt nonnulli ; oportere omnibus iis largiri, quorum benevolentiam venari studeas ; id falsum est. Licet enim beneficos esse principes deceat : sæpe tamen ad amorem satis est, si civium bona per vim, aut injuriam non eripiantur. Quos circa si forte acciderit, ut consueta vectigalia (1) subitis, & insperatis sumptibus minime sufficiant , & ea de causa ad subditorum opes confugiendum sit ; danda erit opera , ut non voluntate , sed necessitate , & irritum quoque ad auxilium rogandum venire principem intelligant : At si quando mulctandi erunt aliqui , ostendere oportebit servandæ justitiæ gratia id fieri, non pecuniæ aviditate. Nam cum pauci sint, quibus auferri bona contingat , apud cæteros tamen ea res odiosa esse consuevit.

Sed cum multa ad colligendam benevolentiam valeant ; nulla est profecto facilior ratio, quam subditorum necessitatibus providere, & in primis cavere ne frugum , & annonæ penuria invalescat ; quæ si instare videbitur, ab alienis regionibus quovis modo procuranda erit rei frumentariæ copia . hæc enim potissimum causa est , quia plebs

aut

(1) αἴσχρον.

aut bene, ſi adſit; aut male, ſi non adſit, ſecum agi prædicat. Quamobrem eorum non ſecus ac filiorum cura ſuſcipienda eſt: præſertim, quia ſi rebus ad victum neceſſariis abundant, nihil mali verſabunt animo, & quominus pecuniæ in commeatus profuderint; eo copioſius, ſi quando uſus evenerit, tibi ſubvenire poterunt. Nec ullo modo committendum eſt, ut de Rege ſuo queri valeant. Solent enim querelarum pleni ſermones ad res novas moliendas viam patefacere: quas cum aggredi ſtatuerunt; periculoſo ſemper itinere graſſantur, nec umquam ſine magna rerum perturbatione, & ingenti diſpendio eorum conatibus reſiſti poteſt; cum abſque maxima Regum jactura ſubditi perire nequeant. Id ergo ne accidat: attente providendum eſt, ut ſuum quiſque negotium agat, nec novandis rebus anſam ullam habeat. Plura, ut hac de re loqueremur, producti ſumus: quod licet in fronte, non magni fortaſſe ponderis, a quibuſdam judicetur, maximorum tamen motuum cardo in ea perſæpe vertitur.

Si vero pro tuendo ſtatu exules aliqui facti fuerint: dies, noctesque ab eis cavendum erit, nec umquam ſuſpitione liber animus eſſe debebit: quoniam, ut ſemper viſum eſt, & in dies magis, magiſque cognoſcitur; ii aſſidue invigilant, nec umquam meditari deſinunt, qua ratione adverſarios invadere, & lædere queant: nunc eorum gubernationes calumniando, nunc cives magnis pollicitationibns ſollicitando: quæ ſi contempſeris, facile his rebus aditum patefacies, quas antea ne cogitaſſes quidem; & ſæpe contingit, ut quæ temere attentata ſunt, dum ab hoſte negliguntur, optato fine non careant. Nullo autem modo harum rerum, ſicut nec aconiti periculum in homine amico fieri vellem.

Curandum erit igitur, ut ab iis cogitationibus exulum animi avertantur; nec ulla via, quæ eis conducat, in patriam reducendi erunt; ſed potius aut variis negotiis occupandi, aut in alicujus tibi conjunctiſſimi Regis, vel Reipublicæ fines relegandi. Atque ut hanc partem brevi concludam; omnium quidem optimum eſt dare operam, ne illi fiant exules: proximum vero, ut ſi qui facti fuerint, quam longiſſime ſummoveantur.

Quoniam autem hi tantum inopes exiſtimari ſolent, qui amicis carent: & quotidie experimur, nullam eſſe vitam, quę amicitia non egeat, eam vel in primis regendo imperio maxime neceſſariam arbitrari debemus: amicorum enim reſpectus, auctoritaſque etiam ſine ſumptu eorum, & auxilio perſæpe nos tutos reddere poteſt: quos tamen ad hanc neceſſitudinem tibi adjungas, diligenter animadvertendum erit. Nam ſi quis eſt, qui vel omne regnum tuum, vel ejus partem ſperare videatur, cum eo perpetua, & ſtabilis amicitia eſſe nullo modo poteſt. Si quis præterea cum veteribus ſociis ſimultatem exercebit, parum idoneus erit, qui ſibi concilietur: neque enim, ut eſt in veteri proverbio, duabus ſimul uxoribus, duobuſve inter ſe æmulis commode placere quiſque poteſt; quin alteram partem offendat; dum alteri morem gerere ſtudet. Quos autem tibi devinxeris, laborandum erit, ut eorum ſocietas perpetuo conſervetur: quod quibus rationibus fieri debeat, non eſſe te admonendam duxi; cum id optime callere ſoleas, & domeſticum, ac recens exemplum obſervari animo debeat: non ignorare te puto, proximis annis Robertum Ariminenſem principem ob amicitiam, quam cum magnanimo parente tuo inierat contra potentiſſimos hoſtes, agrum ſuum defendiſſe, tutoque domi manſiſſe: quo quidem in bello nullos ſumptus pater ipſe tuus ſibi definierat: ſed cum ſervandæ ſocietatis finem victoriam ſibi propoſuiſſet; ſupra tercenta millia nummum aureorum effudit, priuſquam amici regnum in tuto collocatum eſſe perſpiceret, quod quam proximum exitio fuerit, nemo

eſt,

est, qui nesciat. Quotquot igitur haberi poterunt amicitiæ, tot appetendæ, & suscipiendæ erunt: nec quemquam omnino, ut humilem, aut indignum repudiaveris, fastidierisque, quoniam ea tempora nonnumquam accidunt, ut ab hominibus etiam infimis, quod numquam sperasses, beneficium maxime accipere contingat.

Sicut autem expedit amicitias comparare, easque colere, atque augere; ita maxime conducit: (posteaquam eo deventum est, ut ad has quoque artes confugiendum sit) apud eos, quos tibi infensos esse noveris, aliquem tibi ex familiaribus eorum conciliare, qui de omnibus, quæ contra te agantur, statim, & occulte certiorem te faciat: quod quidem in tam corruptis hujus sæculi moribus tibi difficile non erit, si modo non esse argento parcendum non existimaveris. Neque te hujusmodi sumptus gravent, quia vel minimi damni, aut mali futura notitia, quam hac ratione investigaveris, cum omni solutæ pecuniæ jactura, non male compensari poterit. Sed quemadmodum magno usui erit in aliena regia tales homines vendicare, sic cavendum erit, ne in tua nutriantur. Neque sane laboriosum erit diligenter attendenti eos deprehendere, cum vel minimo verbo plerumque, vel alia conjectura manifesto sese aperiant:

De facilitate vero in subditos, de mansuetudine, deque audiendi benignitate, quæ pars ad captandam benevolentiam non modo utilis, verum etiam pernecessaria est, non multa mihi dicenda sunt, cum in ea te cunctis antecellere & constans omnium sermo prædicet, & ego te ad id egregie natam jampridem cognoverim: quo etiam tibi magis laborandum puto, ne major videlicet reprehensio sequatur, si in eo defeceris, ad quod ingenium tuum ipsum te ducit. Ne tamen ab animi tui magnitudine decipiaris te breviter admonendam esse duxi, non esse necesse; imo nec fieri posse; (quod etiam paulo ante dicebamus) ut omnibus, qui ad te accesserunt, aurum, opesque largiaris: neque enim divitiæ Cresi, aut Midæ ad id satis forent: sed leniter respondere, hilarique vultu, & blandis verbis, affabilitateque sermonis unumquemque tibi adjungere, hoc est, quod omnibus præstare & potes, & debes: quam in re dictum illud Titi Cæsaris observandum erit: *Non oportere quemquam a sermone principis tristem discedere*.

Hæc autem verborum liberalitas a pecuniarum beneficentia maxime differt; quoniam, ut crebris largitionibus opes exhauriuntur; ita sermonis thesauris, quo pluribus distribueris, eo beatiores, copiosioresque, & ad bene de multis promerendum paratiores redduntur: hoc est mercimonii genus, quod nec usu atteritur, nec lassat exercentem: sed quo affluentius erogatur, eo magis tam danti, quam accipienti prodest. Nec tibi dubium sit, Illustrissima Elianora, magnos principes, & tui similes plus verbis sæpenumero, quam muneribus efficere. In hoc igitur benignitatis genere, quod in regendo imperio non postremum locum obtinet, quodque uberrimos fructus brevi affert, non dicam, te exerceas, sed exercere pergas: nam id a te summa cum dexteritate hactenus factitatum esse; ex quo maximam voluptatem cæpi; una omnium voce ad nos perlatum est.

Inter illa vero, quæ magnam regno tuo auctoritatem parere possunt, hoc vel præcipuum judicabis; si milites, quotquot possis, alueris. Nam, ut omittam, quod quidquid sumptus in ea re feceris, id omne in tuorum subditorum utilitatem redundabit; etiam cum adesse armatos, quibus coerceantur, intelligent, dicto semper audientes populi erunt, nec novi quicquam molientur. Apud finitimos vero, cæterasque gentes hac ipsa ratione tuarum opum existimatio augebitur. Quæ omnia, si militum præsidia desint, contra evenire solent. Nam & tui ad tumul-

multus, seditionesque contumaciter insurgent, & a cæteris facile despicieris.

Nec modici sane operis est, ita te cum finitimis gerere, ut ab illis ameris: exoriuntur enim crebræ contentiones, æmulationesque, quæ concordiam dirimant. Quia tamen experientia docemur, cum altera pars nolit, haud facile duos separari, manibus, pedibusque (ut ajunt) eniti quisque debet, ut bonum se vicinum præstet: plus enim prodesse potest, qui proxime adest, quam qui procul, etiam si longe potentior sit. Et si verum perscrutari velimus, parvæ causæ sunt, quæ finitimorum contentiones excitare consueverunt. Quare melius est nonnunquam aliquid de suo jure concedere, quam in summæ rerum certamen descendere. Non enim frustra sapientes habentur, qui aliquid interdum amittere sciunt; quia videlicet sua prudentia intelligunt, nisi hoc fecerint, quantum damni, incommodique consequatur. Unde non ab re Cæsar Augustus minima commoda, non minimo sectantes discrimine comparare solebat aureo hamo piscantibus, cujus abrupti damnum nulla captura pensari posset. Nec illud contemnendum est, quod præterquamquod a bono vicino nihil mali provenit; etiam id assequeris ut rebus tuis adversis subitum afferatur auxilium. Sola enim vicinitas persæpe id efficit, quod nulla pecuniarum longinqua vis præstabit; ut taceam, quod quæ procul distant, re transacta, fere nobis opitulantur. Danda erit igitur opera, ut si non omnes, majorem saltem finitimorum partem tibi devincias.

Ad tuendas etiam fortunas tuas maxime conducet tam ad inferendam, quam ad propulsandam injuriam, omni genere telorum, armorumque, nec non balistarum, & tormentorum refertum habere armamentarium. Nam cum ea maximam imperio tuo & auctoritatem, & tutelam præbeant; nullum tamen a te commeatum, nullos sumptus exigunt; cumque adversus repentinos incursus, tumultusque intestinos, quasi certissimum præsidium tibi suppeditent, etiamsi qui sint, qui mala cogitent, harum rerum terrore coercentur: amicis vero, sociisque non mediocrem eadem fiduciam exhibent. Itaque si quid mihi fidei habes, hanc partem nullo modo neglexeris.

Arcium quoque custodiendarum diligens adhibenda est cura, & quanto majoris sunt ponderis, tanto fideliores homines præficiendi sunt. Nam sæpe cognitum est, totius summæ ruinam, eversionemque ab unius præfecti fluxisse perfidia. Sed meo judicio id negotium nonnisi claris, & alto loco natis viris committi debet. Nam obscuri generis homines nec habent, quod de existimatione perdant: & nisi raro, & summo cum labore nobilium vestigia sequuntur, ut fidei famam, & laudis honorem reliquis omnibus rebus anteponant, nec pretio, aut animi imbecillitate frangantur. Non equidem negaverim, quosdam virtutis igniculos in humilibus etiam personis reperiri; sed hujusmodi spei in aliis mallem, quam in me, aut quopiam meorum periculum facere. Ipsas vero arces cum armis tutas, tum vero commeatibus, rebusque & ad victum, & ad defensionem necessariis instructas esse oportet: quod nisi optime prospectum fuerit, non nobis plerumque, sed hostibus servantur, qui imparatas aggressi absque ullo certamine potiuntur, nec ita cito, aut facile sedes amissæ recipiuntur. Nulla tamen castella, nullosque muros magis inexpugnabiles fore tibi persuadeo, quam populorum animos, ut antea dixi, tibi conciliatos habere; & subditorum omnium benevolentiam. Neque enim dubitari potest omnia regna suspicionibus semper abundare: nec nisi cum magna (ut ita loquar) zelotypia contineri; nec immerito: nulli enim sunt populi, qui non alicui imperio præter suum Regem commodi sint: quod verum esse facillime credere, si memoria repetere volueris quam mul-

multa regna, aliud alia ratione intercepta fuerint. Quocirca contra omnes casus, omnesque rerum eventus, præmeditati assidue, ac probe muniti esse debemus.

Illud vel in primis attendendum est, quod si ad protegendas tui status opes, & milites, & bellica, ut paulo ante exposui, arma, tormentaque haberi necesse est; multo magis aliquam vim pecuniæ ad necessarios usus comparatam, ac reconditam servari oportet; ut si quando eveniat, in tempore uti possis. Neque enim tunc cumulanda est, cum erogandi necessitas incumbit; nam & amici, ut ajunt, & pecuniæ in rebus adversis maxime deficiunt, aut saltem in tam brevi temporis articulo comparari nequeunt. Et profecto, mea sententia, hi longe errant, qui tutum esse illud imperium prædicant, cui cum reliqua, quæ supra diximus, tum vero pecunia desit, tanta saltem, quanta repentinis casibus sufficere valeat. Quis est enim, qui non intelligat, ea pecuniarum vi effici, quæ nulla alia ratione impetrentur: nec sine causa dici solere: argentum morbis omnibus aptissimam esse medicinam. Non tamen propterea sumptus eos, quos personarum, & imperii dignitas postulat, omittendos esse dixerim: sed si qua sunt, quæ aut libido regalis, ut fit, sibi indulgeat, aut usus minime necessarii surripiant: ea omnia ad tempus differenda esse censuerim; quoniam si salvæ res fuerint; ea facile restituentur: at si summa rerum perierit: nihil omnino illa subvenient.

Si vero propter incertos temporum casus aliquam pecuniæ summam tuendo imperio necessariam esse statuimus: quanto magis credere debemus, ob eamdem ipsam caussam oportere homines quosdam ad rem militarem & manu, & consiliis idoneos, quasi in thesauro quodam repositos habere? Nam gregarios milites, cum tempus postulat, ubique locorum facile reperies: & sero peditum, equitumque duces militaris disciplinæ scientia, ac virtute præditos, & in rebus administrandis exercitatos perraro, & difficile invenies. Qua quidem in re prudentissimi parentis tui imitandum tibi erit exemplum: qui tametsi jamdiu pacem, summamque tranquillitatem sibi terra, marique pepererit: ex eo tamen tempore non modo quemquam illustrium imperatorum, ducumque non dimisit, sed in hodiernum usque diem alios stipendiis, maximisque præmiis affectos, alios clarissimarum matronarum conjugiis honestatos: oppidisque donatos necessitatum suarum usui reservat: nam, ut antea dixi, quos duces exercitatos habuerit, facile cum opus erit, exercitus, ac multitudinem pecunia comparabit. Quod si non ita multi nutriri possunt, videndum est tamen, ut pro vectigalium tuorum ratione nonnullos habeas; iique tibi non secus, ac rerum tuarum salus carissimi sint. Magnopere tamen considerandum erit, ut eos deligas, quos tui amantissimos, & conjugis tui studiosissimos esse cognoveris: sæpe enim accidit, ut quos longo tempore magnis sumptibus aluimus; ii, quando maxime indigemus, nos destituant, & interdum ad hostes transeant, quo fit, ut non nobis eos, sed contra nos tamdiu paraverimus. Nonnulli etiam reperiuntur, qui licet a nobis minime transfugiant; tamen cum belli gerendi necessitas premit, tunc operam suam jactant, tunc sibi nimium arrogant, tunc duras leges, gravioraque onera, & majora stipendia nobis imponunt: quod, nescio, an longe detestabilius sit, quam ab illis deseri. Si quos ergo, nacta eris, quorum præter rei bellicæ scientiam, fidem etiam erga vos, benevolentiamque probe perspexeris, eos non solum arctiore familiaritate, comique sermone tibi devincias; sed etiam ut promptiores, ac diligentiores efficias, pro cujusque meritis, proque tuarum opum ratione largiore munificentia prosequeris. Nam, ut omittam, quod virtute insignes extol-

tollendo, eos ipsos tibi obnoxios reddes: reliquis etiam (quod non parum emolumenti affert) quoddam quasi calcar adjicies, & hoc exemplo confirmabis: ut si benemerendo illos imitari studuerint, similia quoque munera se consequuturos minime desperent. Nisi enim majora fortibus, quam ignavis præmia, honoresque proponantur: quemadmodum illi operam suam non navabunt; sic hi numquam ad meliorem frugem emendabuntur. Consuevit enim inertissimus quisque, ubi præmium non assequatur, suo magis ingenio, quam alienis exhortationibus obtemperare.

Sed profecto qui regendis hominibus præsunt, nisi eorum peccata aut legibus, aut exemplis coerceant, hos ego apud summi Dei tribunal aliquando negligentiæ suæ rationem reddituros arbitror. Neque enim data est illis a Deo potestas, ut diem voluptatibus conterant, aut subditis errores indulgeant; sed ut populos eorum curæ commissos bonis moribus instituant, & ad virtutis iter dirigant, in quo a plerisque parumpensi habetur. Quinimmo si quis terreni principis decreta spreverit, aut quoque modo inobediens fuerit, statim ad carnificem rapitur. Si quis vero contra Omnipotentis Dei jussa, aut interdicto ludo aliena rapuerit, aut ingenuos liberos constupraverit, aut Deum, & Sanctos ejus spurcissimis blasphemiis lacessiverit, aut aliud inexpiabile facinus admiserit; non modo non quæritur ad pœnam, sed ipsis quoque principibus arridentibus, quasi re bene gesta inflatus per limina potentiorum, & populi frequentiam impune versatur. Non debet igitur, qui se optimum Regem profitetur, pati nomen Divinæ Majestatis conviciis lacerari: sed ut debitam rerum omnium Creatori reverentiam præstet, quicumque illum aut verbo, aut gestu aliquo nefario temerare ausus fuerit, talibus suppliciis afficiatur, ut cæteris exemplum esse possit. Nam si data est Regibus facultas, ut solo verbo flagitia prohibendo tantum subditis prodesse, & Deum honorare queant; qui hoc facere neglexerit; quo pretextu, quibusve rationibus suam excusabit incuriam? Ludus quoque talaris, & quicumque in se turpitudinem continet, prohibendus est, neque hoc a regentis officio alienum esse judices: ex eo namque ludo, cum nihil boni proveniat, odia, vulnera, cædes oriuntur, & plerumque bonorum omnium amissiones, quas non inopia solum, sed furta, latrocinia, corporis prostitutiones, & multa hujuscemodi flagitia consequuntur. Quod si remissio aliqua continuis laboribus interponenda est; lusus pilæ a veteribus etiam non improbatus, calculi, sagittatio, discus, jaculatio, aliaque, quæ nec illiberalem aviditatem præseferunt, & aliquando usui esse possunt, iis concedantur. Quin etiam utile esse arbitror subditis ipsis persuadere, ut aliquod missilium, balistarumve genus quisque domi habeat; ea dico præsertim, quæ nec magno parabilia sunt, & militum telis, tuisque tormentis resistere nequeunt, quo in genere sunt jacula, arcus, scorpionesque, quibus sagittæ jaciuntur. Nam si majora possederint; verendum est, ne sic instructi sint aliquando, ut copias tuas contemnere possint. Illud enim perspicuum est, quibus artibus assueverunt populi, ad easdem proniores semper esse. Itaque si bellicosi nimis evaserint; metuendum erit, ne si quando necessitas incumbat, tua potentia cohiberi nequeant; præsertim cum magnæ copiæ tum propter nimios sumptus, tum propter suspectam multitudinis fidem, assidue in urbibus ali non possint. Exercendi sunt igitur subditi festis, otiosisque diebus arcuum, scorpionumve sagittatione; quod etiam libentius facient, si præmia victoribus interdum a Rege proponentur; aut si eorum lusibus nonnumquam se quoque miscere, ac spectaculo interesse non gravabitur: hoc enim pacto & tela comparabunt, & huic exercitationi absque principis sumptu (quod ad conservan-

dum imperium maxime conducit) idoneos se præbebunt. Nec solum ea utilitas sequetur; verum etiam, dum hoc ludo erunt occupati vanis cogitationibus, levioribusque, aut seditiosis negotiis non inquietabuntur. Quare huic loco proverbium illud optime quadrare duxi: quando puerum mulier pepererit, eam non modo, quia masculus natus sit, sed etiam, quia femellam non ediderit debere lætari.

SECUNDA PARS.

De jure dicendo, & justitia servanda.

QUoniam de rebus, quæ ad tuendum imperium spectant satis, ut arbitror, multa diximus, jam tempus postulare videtur ut de justitia servanda, qui (non) alter propositi nostri locus erat, quam brevius fieri poterit, differamus. Est enim justitia omnis felicitatis humanæ fundamentum, his, qui eam dilexerint, & inviolabiliter colendam esse censuerint. Primum igitur debet princeps, aut quicumque regendos populos susceperint, eos homines juri dicendo præficere, qui & Deum timeant, & præsentem rerum statum diligant. Deinde qui ingenii præstantia, & dignoscendi juris scientia cæteris antecellant, quæ ut in uno concurrant omnia, optabile est; veruntamen si nemo reperiatur, qui omnibus iis rebus præditus sit; ut quisque optimus existimabitur, ita primus adhibeatur, eique mandetur, ut ipsum jus tam locupletibus, quam tenuioribus conservetur æquabile; nec pecunia, aut gratia varietur. Nam ubi hoc diligenter fiat; ibi Dei summi patrocinio tuta omnia esse, ac fore sperandum est. Quæ autem violenta, aut iniqua sunt, ea diu permanere non possunt. Neque solum jus suum unicuique tribuendum est; sed curandum, ut judicia ipsa, quantum patietur æquitas, celerrimam in discernendis controversiis, terminandisque litibus habeant dissolutionem; ac si quando amplioris viri, ejusque, qui apud Regem, aut in Republica magna sit auctoritate, causa agetur; tunc præcipue danda erit opera, ut conservatam æquabilitatem omnes intelligant: hujusmodi enim casus, si fieri posset, præsentaria pecunia emendi essent, ut palam fieret, nihil principibus carius, atque acceptius esse justitia: cujus quidem tanta vis est, ut ne latrones quidem, ac piratæ sine æquabili inter se prædæ divisione (quæ justitiæ particula quædam est) vivere nequeant: & si verum diligenter animo, rationeque lustraveris; sola justitia ad mutandum imperium per se satis valet. Reliqua simul omnia sine hac nihil ad eam rem virium habent.

His autem, qui juri dicendo præficientur, certa merces e fisco, vel de publico constituta esse debebit, nec ullo modo concedendum erit, ut a litigatoribus utilitatis aliquid capiant. Nam licet in ferendis sententiis æquum statuant: tamen accepta pecunia corruptionis suspicione non carent. Qua quidem in re, sicut & in cæteris omnibus, circumspectissimi parentis tui sapientiam non laudare non possum: qui eam ob causam controversiarum præmia, quas tricesimas vocabant, judicibus sustulit, & proprio ære solvere maluit, quam corruptorum judiciorum infamiam sustinere.

Sed ad conservandum justitiæ munus, nihil æque valere putandum est, quam si is, qui cæteros continere velit, seipsum contineat: non enim recte cæteros comprimet, qui ipse frenis indiget. Quoniam ergo principi dies a subditis dici non potest, ipsemet de se judicium statuat; quod nisi fecerit, non secus aliis coercendis frustra laborabit, quam si quis curvati ligni umbram erigere velit: ipsum vero lignum, ex quo umbra jacitur, movere negligat. Cum autem in seipsum severus extiterit, facile reliquis imperabit: præsertim, quia ea natura multitudinis est, ut ad principis mores sese conformet. Et profecto,

cto, si diligenter cum animo nostro reputare voluerimus, præter bonas actiones, nihil in hac vita reperiemus, ex quo veram voluptatem, fructumque percipiamus: nam cum benefactorum recordatio jucundissima sit; tum vero laudem, existimationemque hac ipsa ratione consequemur: cumque ex corporeis vinculis liberati hinc discedemus; ad eas sedes, justitia duce, migrabimus, in quibus ævo fruamur sempiterno: his enim, qui justos se præbuerint, ea, quæ diximus, præmia in utraque vita proposita esse nemo dubitaverit. Qui vero sese vitiis addixerint, & injustis facinoribus inquinaverint; præterquamquod perpetuis conscientiæ flagellis verberantur; etiam cum e vita excesserint, iis erit seclusum iter a concilio beatorum, in ea loca, ubi pænis crucientur æternis. Et certe qui justitiam contempserit, tyranni nomen obtineat, necesse est. Neque enim debet justus Rex aut uxores, aut liberos, aut alia bona civium concupiscere; atque adeo si concupiscenti non concedantur; sibi ipsi, qui aliena intemperanter appetiverit, magis irasci debet, quam sua fortiter, & obstinate tutari volentibus. Suas igitur cupiditates princeps coerceat, libidinem domet, motus animi cogat rationi parere; a quibus si se vinci permiserit; nihil erit, de quo victor evadat. Si vero immoderatos appetitus suos prostraverit, facile reliquis superiorem se præbebit. Quando autem in rebus subditorum aliquid conspexerit, quod ejus animum moveat (nonnulla enim esse possunt), aut non petat; aut si petierit, longe majus aliquod munus contra paret; vel pretium tantum eroget, ut non lucri aviditate, sed aut delectatioue, aut necessitate ad id flagitandum inductus videatur.

Maxime vero protegendi sunt tenuiores viduæque, & pupilli, ne ob inopiam, ac solitudinem suam patrocinio destituti a potentioribus (quod fere accidere solet) opprimantur, atque vexentur: neve minores (ut ajunt) pisces a majoribus devorentur. Nobiles enim, ac locupletes rebus suis propria ope facillime consulunt.

Omnibus in locis, ubi præcipua viget humanitas, ea consuetudo est, quam tibi quoque probari cupio; ut præstitutis nonnullis diebus aliquis in carcere vinctos invisat, eorumque causam principibus renuntiet: ut si qui ob æs alienum, & inopiam nexi fuerint, eorum saluti legitima via consulatur; ut vinculis exempti ad quæstus suos abeant, & sese a creditoribus redimant. Si qui vero sint capitalibus pænis obnoxii, aliquando tandem inde ad supplicium promantur: nam mors celeriter irrogata beneficii loco persæpe haberi solet.

Instituendi sunt etiam, qui egenorum, calamitosorumque patrocinium suscipiant, & eorum curam agant: iique quotiens ad te accesserint, benigne audiendi, & omni favore prosequendi, ac celeriter expediendi erunt. Id enim cum Deo acceptissimum sit; tum vero ad alliciendam multitudinis benevolentiam plurimum prodest; nec tibi dubium esse debet injuria multos in civitatibus affici, quia vel inopia, atque imbecillitate, vel inscitia causam suam tutari non potuerunt.

Quemadmodum autem juris dicendi tenor uniformis, ac simplex esse debet, nec personarum, sed causarum varietatem internoscere; sic in animadversionibus, castigationibusque constituendis sequendum non est jus extremum, ut quicumque contra leges aliquid admiserit, e vestigio puniatur. In hoc enim Reges maxime a legibus differre oportet; quod illas rem surdam, ac inexorabilem esse, nihilque laxamenti, nec veniæ habere convenit. Regiæ vero humanitatis officium est, temporum, maleficii, ætatis discrimen habere, periculosumque existimare, in tot humanis erroribus sola innocentia vivere. Nam cum Omnipotens, & Misericors Deus nobis ignoscat, nec statim supplicia peccantibus irroget; nos quoque vicissim

sim lapsorum misereri oportet, eorumque maxime, qui tunc primum in errores inciderint, sive æris, sive capitis pœna mulctandi videantur. Ad clementiam quippe proniores, quam ad crudelitatem esse debemus. Neque id dicendum est, non esse crudelitatis nomine appellandum, quod a legibus concedatur. Nam summum jus, ut dicitur, summa injuria; & justitiæ rigor, nisi benignitate clementiæ temperatus fuerit, ad immanitatem quamdam vergit unde non solum Demea ille Terentianus ait, reipsa reperisse se, facilitate nihil esse homini melius, neque clementia: sed etiam Scripturæ doctrina, cujus vexillum sequimur. *Noli*, inquit, *esse multum justus*. Qua quidem in re benignissimo conjugi tuo gratulor, qui in reos perhumanum, ac clementem ipsum esse constanti fama celebratum est. Nec hisce de rebus ideo disserui, quod aut illum, aut te ipsam talibus præceptis indigere putarem; sed quod ad susceptum opus, quod sub tuo nomine cæteris etiam fortasse proderit, hoc quoque pertinere videbatur.

Id autem, humanissima Elianora, maxime considerandum erit, ut antequam edictum a principe promulgetur, etiam atque etiam diligenti meditatione, consilioque discutiatur. Sed cum per præconem recitatum fuerit, videndum erit, ut ei obtemperetur. Nam qui legem a se conditam negligi patitur, nihil aliud facere videtur, quam publice sui contemptum edicere.

Maximam vero laudem, & nominis immortalitatem ea res principi affert, si curam adhibuerit, ut per omnes imperii sui fines latrocinia, furtaque tollantur, & tam noctu, quam interdiu tutum omnibus iter pateat, possitque unusquisque onustis auro manibus, ut ajunt, palam per deserta etiam loca deambulare. Et certe, qui hoc non fecerit, reprehensione dignus existimabitur; quia nulla est tam spatiosa regionis, provinciæve latitudo, nulla tanta vastitas, ut, si diligentia adhibeatur, caveri non possit. Testimonio tibi iterum esse velim excellentissimi parentis tui providentiam, qua factum est, ut per universum ejus regnum, cum apertis pecuniarum sarcinis in viis publicis cubare non reformident: nec aut verbo, aut facto cuipiam afferatur injuria. Nam si quando accidebat, ut spoliatum se *quis*que quereretur, maximis suppliciis cæterorum securitati, indemnitatique consule*batur*; neque sumptibus, aut labori parce*ba*tur, quominus sceleris auctores ad pœnam investigarentur. Quin etiam non multi dies præterierunt, ex quo quidam propter pastoriam vestem comiti surreptam in crucem sublatus fuit. Non enim rei vilitas attendenda erat; sed itinerum benignitas exemplo procuranda; nec certe in hujusmodi casibus ultra modum progredi severitas est. Nam quid inter bellum, & pacem intererit; si per tranquillum, & pacatum agrum quovis tempore, nec iter quam tutum præbeatur? Ut taceam, quod præter subditorum utilitatem, cui hac ratione consulueris, magnam hinc tibi benevolentiam adjunges, & a peregrinis, quibus per loca ditionis tuæ transire contigerit, nomen tuum ubique gentium extolletur in astra laudibus.

Ad jurisdictionem ipsam hoc quoque pertinere judicandum est, ut a principe ipso subditi aliquando publice audiantur: quod & ab avo tuo Alphonso Regum omnium ætatis nostræ tam justitia, quam cæteris rebus gestis clarissimo, & deinceps ab inclyto parente tuo, cujus singulas actiones, quasi regendi formulas quasdam arbitrari debemus, enixe, atque sollicite servatum esse video. Sic enim multis contumeliis nobilium adversus humiles; potentiorum in tenuiores; aulicorum in reliquos cives occurritur; qui opibus, & gratia sua freti, nisi oppressorum querelis ad principis aures patere aditum intellexerint; plebejos, & infimos quosque nunc rapiendo, nunc verberando, nunc debitam mercedem

ab-

abnegando injuriis onerare non desinunt. Ad reprimendam igitur eorum audaciam, & ad cætera subditorum commoda prospicienda, si propter arduas, multiplicesque occupationes id sæpius agi non poterit; saltem unum in mense destinatum audiendis uniuscujusque postulatis diem esse omnes intelligant.

Sed cum omnium commodis serviendum sit, peregrinorum in primis habenda est ratio, qui exigendæ pecuniæ causa in tuas urbes advenerint. Neque id tantum Divini honoris, atque justitiæ, sed & populorum tuorum utilitatis gratia faciendum erit: ut ipsi quoque in alienis urbibus idem consequantur. Nam cum fama percrebuerit a te præclare cum externis agi; idem juris in tuos ubique servabitur. Nec satis mirari possum, hoc tempore nonnullorum hominum inscitiam, qui dum civium suorum protegere facultates prohibendis, impediendisque exactionibus conantur; id agunt, ut sui omnes apud externos populos claudi sibi judicia, & fidem suam contemni, ac pro nihilo haberi sentiant. Itaque quod ad utilitatem subditorum factum esse videbatur, in detrimentum vertitur; & dum paucorum opibus consulitur, in omnes odium perniciesque contrahitur. Unde & hominum sæpenumero captivitates, mercium, & aliorum bonorum interceptiones; mutuæ inimicitiæ, semina denique bellorum nasci solent. Quare ut aliquando huic parti finem imponam, non minus peregrinis adversus cives, quam civibus inter se jus servetur æquabile, atque eo celerius, diligentiusque ipsorum controversiæ decidantur, quo in aliena patria, quam domi suæ, lites persequi incommodius est.

TERTIA PARS.

De re familiari, & vectigalibus administrandis.

QUemadmodum tuendi imperii negotia gubernanda, Illustrissima Elianora; & quæ in jure dicendo servanda essent, satis ut opinor, explicatum est; sequitur, ut quæ ad rem familiarem, vectigaliaque, & proventuum, atque impensarum administrationem pertinere videantur, ea quam brevissime persequar. Qua quidem in re scio multos esse, qui sibi primas partes deferri oportere arbitrantur; cum tamen a summo fastigio mea sententia longissime absint. Sed his nunc omissis, nos institutum nostrum agamus. Primum igitur redditũum omnium, qui certi, ac legitimi sunt, tam ex terra nascentium, quam cæterorum exactissima tenenda est ratio; eamque, ne nos fallat, ad calculum sæpius revocari oportet. Deinde pro eorum summa facienda est accurata distributio, ut ad custodiendas arces, militesque alendos, & cætera, quæ pro conservando imperio necessaria esse docuimus, pars una convertatur. Altera in pascenda, vestiendaque familia, & in uxoris, liberorumque sumptibus, aliisque hujusmodi, quæ ad vitæ cultum, dignitatemque pertinent, consumatur. Tertia incertis, & in dies occurrentibus impensis reservetur, quæ neque vitari possunt, & majorem interdum, quam quibus ordo, modusque præfinitus est, partem intercipiunt. Atque ea omnia, quæ proposuimus, ita moderanda sunt, ut ad subitos, & impræmeditatos casus aliquid etiam pecuniæ (quod bene regenti faciendum esse supra ostendimus) reponere, ac recondere valeas. In quo etiam illud te meminisse velim, proventuum quidem, ac vectigalium rationem non incertam, facile haberi posse: sumptuum vero, & principi præsertim quam difficillime. Quare ob causas paulo

lo ante explicatas, hoc negotium sic administrari oportebit, ut longe majores sint redditus, quam impensæ; quod nisi fiat, cum detrimento afficiat: tum vero dedecus, & infamiam quamdam insipientis affert. Cum dicitur in tantis opibus, facultatumque copiis hominem adeo rationis expertem esse, ut neque vires suas metiri sciat, &, ut ita loquar, mendicare cogatur: nec assentatoribus patefeciendæ sunt aures, qui eum tum magnanimum, tum multo majore imperio dignum esse prædicent. Nam qui in mediocri fortuna parum se prudentem ostenderit; multo minus sperandum est eum moderatiorem in amplissima futurum.

Habendi sunt præterea, qui ad domesticos usus, necessariasque apparationes sufficiant, quorum & dignitas, & conditio tum ad facultates, tum ad regni dignitatem erit referenda. Atque ego sane pauciores potius sumendos esse suaserim, quam ita multos, ut eorum commodis prospicere nequeas. Quis enim præstabilius esse ambigat, pauciores habere, qui bene; quam plures, qui male secum agi prædicent? Pretiosissimum omnino, elegantissimumque supellectilis genus est præstantes, & ad res agendas accommodatos habere domesticos. Nec temere a senioribus usurpatum est, quod jam in proverbii consuetudinem venit, unum hominem interdum mille aliis æquari, & comparari posse. Idque sæpissime vidimus ad procurandam fortunæ, ac dignitatis accessionem nonnullis principibus, singulos tantum familiares, & summa prudentia, & egregia fide præditos satis fuisse. Quare fortunatum illum Regem esse, & Deo carissimum existimare licet, cui tanta ingenii vis data est, ut, cui rei suorum quisque aptissimus sit, dijudicare possit. Ad quam sententiam ingeniosi poetæ carmen non male accommodaveris:

Principis est virtus maxima nosse suos.

Nam nisi acre in discernendo judicium adsit, iis plerumque administrationibus nonnulli præficiuntur, a quibus eorum mores, & natura prorsus abhorret, & ab iis summoventur alii, ad quas mira quadam dexteritate propensi ferebantur: ex quo fit, ut neutri de Rege benemereri valeant. Idque maxime in rei familiaris distributione contingit. Unde enim alter modico sumptu magnum regenti honorem conciliaverit: alter cum majore etiam copia ignominiam, ac decus sæpenumero comparabit. Diligenter igitur etiam, atque etiam considerandum erit, quinam ad principis usus adhibeantur: in quibus eligendis id potissimum spectari debebit, an res suas bene gesserint: nam qui sua male administraverit, hunc in alienis prudentiorem fore desperandum est.

Sed multi profecto in hac facultatum dispensatione vehementer errant, & extremum aliud alii complectuntur: nonnullos enim reperies, qui adeo rem familiarem claudant, ut non dicam ad res justas, sed ne ad necessarias quidem aperiant; & struendis, accumulandisque pecuniis, noctes, diesque totas se dedant, reliqua omnia negligentes: quo quid homini miserius accidere possit, non intelligo; nec aliud de iis suspicandum puto, quam Divina ira esse hac pœna mulctatos, ut bonis suis frui nesciant; sed iis sordibus immersi vitam (si vita est potius nominanda, quam viventium sepultura) transigant: qui ut nummos possideant, quos quasi Deos suos venerantur, & colunt, sese Diabolo, & Angelis ejus, in servitutem mancipantur.

Alii contra ita largi sunt, ut redditus suos vix dum collectos quam celerrime profundant, atque abjiciant. Quo fit, ut cum bona sua profligaverint, multa contra leges, honestatemque aggrediantur; ut sub aliquo prætextu, alienis manus inferre possint. Quæ quidem si indigentibus, aut iis saltem, quos de se benemeritos sentiunt, erogarent, aliquo modo ferendum videretur. Nunc, quasi amarissima sarcina exonerare se cupiant, præcipiti via, variisque vitiorum diverticulis statim a

se

se divitias omnes abigere festinant: neque intelligunt in eos aliquando se temporum casus incidere, in quibus non solum honoris, dignitatisque, sed ipsius etiam imperii jacturam faciant, a qua si se redimere nequeunt, nulli rei, nisi effusioni stultissimæ imputandum est. Qui vero mediocritatem in hisce rebus tenere possunt; ii sunt, qui populos optime regunt, & summis efferendi sunt laudibus. Nam sicut prodigos esse non convenit, ita fugienda est avaritiæ suspicio: & omnia, ut ante diximus, agenda pro viribus, ut ad usus necessarios suppetant facultates, & mendicandi periculum devitetur. Nec omnia, quæ aut in mentem veniunt, aut importuna libido efflagitat, coemenda sunt; sed ea tantum, quæ commoda, & utilia judicamus, habita semper rerum, quas supra memoravimus, ratione. Illud enim animo frequenter repetendum est, quod jam proverbii locum obtinet: Qui non necessaria emere studet, hunc sæpe cogi, quæ necessaria sunt, vendere.

Sed cum diligentes, & moderati sumptus multas commoditates in se contineant; tum vero illud in primis afferunt, ut tua tibi satis sint, nec alienam opem implorare, aut per vim copias subditorum auferre, quæ utraque detestabilia sunt, ac perniciosa, cogaris. Multos autem videmus, qui nullo modo scelus arbitrentur, aliena mutuari, nec ea restituere, aut si restituant, vel sero id agant, vel parte retenta. Sed profecto alienas pecunias accipere, & eas nunquam reddere, quid aliud existimari debet, quam tutum quoddam rapinæ, ac furti genus? Ad extremum autem subsidium eo tempore dumtaxat confugiendum est; quo repentina fortunæ vis aliqua, tantam summam postulat, quantam ex tuo, quia forte nondum exacta sint vectigalia, parare nequeas; ad quos tamen casus aliquid pecuniæ sepositum esse oportere supra ostendimus. Tunc etiam petendum fortasse concesserim, cum vel fines imperii emptione dilatandi, vel prædii, aut domus comparandæ, oblata fuerit opportunitas; ut petendi justa, & aperta causa subesse videatur. Cum vero profundendi temeritas in eam te negligentiam adduxerit, ut alienas opes rogare oporteat, facillime omnibus patefacies, posteaquam tuas facultates attriveris, velle etiam reliquorum insontium bona perditum ire. Quid enim profuerit temperanter, moderateque vixisse, & rei familiaris habuisse rationem; si ea, quæ parcendo corraserint, alienæ stultitiæ vivendo consumant? Aut quid animi tandem credis eis futuram, qui locupletioribus mutuum dando, hoc amittere sese intelligant; quod sæpissime genium suum defraudantes ex tenuissimis facultatibus superlucrari studuerint? Hæc igitur omnia vitia sustulerit, qui in redditibus distribuendis mediocritatem servabit, modestumque sese ad omnes impensas præbebit. Nec parum etiam in ea re civibus exemplo proderit, qui cum iis moribus institutum esse principem intelligent; ipsi quoque rebus suis consulent; & se locupletare studebunt; nec metuent divitias ostentare, quas ibi occulere, & dissimulare consueverunt, ubi eas a principe rogatum ire suspicantur. Quicquid ergo deinceps sibi comparabunt, principi suo acceptum referant.

Cæterum, ut ii maxima reprehensione digni sunt, qui sub nomine mutui aliena rapiunt; ita etiam vehementer improbandi, qui cum egere cæperint, non ea quidem petendi via grassantur; sed in fisci latebras sese immergunt; & inde obsoleta jam, & antiquata jura, tabulasque curiose indagatas, more egentissimi fæneratoris eruunt: & si quid nacti fuerint, unde aviditati suæ fomenta suppeditent, pertinaciter id apprehendunt; & ut locupletissimos quisque videtur, ita plurima, & persæpe levissima crimina ei objiciuntur; operæ pretium est tunc videre; ab aliis, qui ante rei Divinæ tempus

pus hæsitaverint: ab aliis, qui in amicorum aurem insusurraverunt;. aut ab hujusmodi, ridiculas calumnias grandes pecuniarum summas efflagitari, quæ si aliter solvendo non sint, ad supellectilis, & prædiorum venditiones compelluntur. Eas deinde pecunias inconsulto princeps dissipabit, ac profundet, nihil existimans quanto cum labore, miseriisque illorum partæ fuerint: & quotidie modo in hunc, modo in illum novas struet insidias: prius namque unde extorqueat, finem invenit, quam suas cupiditates refrænare possit. Quam diuturnum autem futurum sit hoc imperium tam avidum, atque violentum, quis est, qui non videat? Nam brevi optimus quisque aut in alias regiones migrabit; aut qua ratione mutare Regem, & eo metu liberare se queat, rationem inibit. Quocirca non temere dicitur; ubi æquum vigeat imperium, ibi florere urbes, & civium opes crescere. Contra ubi vi agatur, ibi omnia in deterius ruere; ac celeriter evanescere. Nam si malum vicinum ferre nolumus; quomodo tandem injustum principem æquo animo feremus, qui non solum bona nobis eripere; sed etiam in carcerem nos retrudere facillime potest? Nemini ergo mirum esse debet, si tyrannorum odio patriam fugientes aliquos in abstrusas, reconditissimasque provincias sese abdere interdum videmus; ad boni autem Regis tranquillam, pacatamque gubernationem permultos sæpe confluere. Et profecto cum mecum animo contemplor, nulla clades, nullum infortunii, aut exitii genus homini miserabilius accidit, quam ut sapiens stulti, & justus iniqui regatur imperio; ex quibus sane, inclyta Elianora, colligere potes, quam fructuosum principibus sit vectigal ita se regere, ut subditos spoliare non cogantur. Suaserim multo magis hoc loco, posteaquam in hujusce rei mentionem incidimus; fiscales calumnias gravi calumniantium pœna esse reprimendas; & Domitiani Cæsaris vocem memoria tenendam: princeps, qui delatores non castigat, irritat.

Cum autem Regum fere omnium proventus ex portoriis, decumis, salinis, mercaturæ, & annonæ publicis habeantur; eos, multo conducibilius est, redemptoribus locare, quam suo nomine exigere, & qui aliter egerit, non est bonus administrator existimandus, cum publicani majore sedulitate, vigilantiaque negotium suum agant, quam alienum. Quippe qui modo præfinita studio suo mensura, vel annua salaria sequantur, non multum laboris adhibere consueverunt. Quo fit, ut non tantum exigua tibi redeant vectigalia, sed ipsa quoque negligentia spatio temporis paulatim diminuantur. Nec moleste ferendum est, si mancipites nonnunquam eo quæstu patrimonium augeant. In eo namque lucrantur, in quo fiscus jacturam non facit, & quo majorem ex iis redempturis fructum consequuntur, eo plures locationis tempore licitatores adsunt. Unde & proventus ipsi augentur. Multa præterea publicanis facere licet, quæ principi turpia sunt. Omnino autem, qui vectigalia conducunt, eos adjuvare, & favore prosequi decet, ut locupletiores fiant, modo consuetudinis, & honestatis ratio habeatur.

Omnis autem quæstus principis dignitati indecorus, & sordidus videri debet: quippe qui negotiatoribus imperare, non ipse negotiari, nec lucrum ullum, nisi ex diligenti suorum proventuum, & legitimorum administratione sibi instituere debet. Subditis vero quæstuosæ relinquendæ sunt officinæ, & ad eas exercendas adhortandi, atque adjuvandi: iis enim artibus locupletari eis concessum est. Si vero princeps quoque eas profiteatur, aut deserenda est illis mercatura: at nihil omnino utilitatis inde sperandum, cum neque emendi, neque vendendi commodis principi pares esse possint: atque etiam si possint, expectare tamen oportebit, dum illius merces divenditæ fuerint. Negotiatio au-

autem (quod te non latere arbitror) nec nugas, nec moram ullam patitur. Quamobrem si quæstum princeps sequitur, multo magis ille quidem opes suas, quam cives ipsi, amplificat. Videndum est tamen, ne idem accidat, quod domum ædificantibus nonnullis, qui dum lapides fundamentis parcius suppeditando utilitati suæ consulere se credunt; id agunt, ut quicquid supra construxerunt, corruat. Subditorum quippe facultates potentiæ regiæ fundamentum existimari oporteret. Optimates ergo, mercatores, opifices, agricolæ, suo quisque munere fungantur. Neque enim cuiquam, quid agat, deesse potest. Rex ipse quoque in sua arte versetur. Nam sicut indignum est a civibus officia regentis invadi; ita civium negotia occupari a Rege non decet.

Postquam autem & redditibus, & sumptibus, ut supra diximus, tum modus, tum ordo præfinitus erit: quanto plures haberi poterunt ad eam rem idonei præficiendi, qui ut ea omnia diligenter observentur, attendant. De quo quidem paucis agendum esse duxi, cum istic a vobis plane intelligi putem; quæ ad id munus optime præstandum concurrere oporteat.

Ad alendam vero familiam etsi omni commeatuum genere cellas tuas, & horrea semper abundare, non dubitarem, tamen quid hac etiam de re sentirem, te breviter commonere volui. Scio namque multos esse, qui in diem, ut dicitur, vivere, quam totius anni præparatum habere victum, longe melius opinentur, & prædicent; quia scilicet minus stipendia sentiuntur, cum de pleno semper hauritur; qui potius conservandi molestiam, distribuendique laborem mihi fugere videntur, quam veritatem non dignoscere. Nam quis non intelligat multo commodius, & utilius esse oleo, caseo, ligno, fœno, frugibus ad hominum, equorumque usum necessariis instructos esse, ut suis quæque temporibus aut ex redditu, si habeas, aut pecunia, si non habeas, comparare, atque recondere, quam aut iis rebus sæpenumero vi adversæ tempestatis indigere, aut urgente penuria cariora omnia mercari? Quod si parsimoniæ minus hoc modo consuli objiciant; ego vilitatem rerum cum affluentia facile compensaverim, honorificentiusque, & melius esse contenderim: eodem etiam sumptu large, & copiose, quam parce, contenteque familiam pascere. Nam ut præteream, quod ab institutoribus, qui lucrari quærunt, multa coemenda sunt; hospites aliquando his temporibus improvisi adveniunt, quibus, quæ necessaria duxeris, ad eos accipiendos, haberi nullo modo queunt. Unde præter incommodum sæpe etiam imprudentiæ, aut tenacitatis infamia nascitur, quam postea tollere, abolereque difficillimum est. Aut omnia igitur, aut maxima quæque saltem temporibus seposita, & parata esse, eaque bene custodiri, dispensarique convenit.

Quando autem omnia bene provisa, & summa cum ratione tibi constituta esse videbuntur; non tamen remisso penitus, ac negligenti animo esse debebis; sed aliquando videndum erit, an impositus ordo servetur, eorumque, quos sumptibus præposueris, fides, & cura exploranda erit; quod cum eorum dignitati non adversetur; tum vero permagni interest, talia ne omittantur, an interdum diligenter a te recenseantur; &, mihi crede, ubi observari hæc a te cognoverint, attentiores ipsi quoque, & ad subducendam rationem curiosiores efficientur. Neque tibi aliter sperandum est, quam pecuniæ regiæ vel publicæ dispensatores, qui se integros ad id munus, incorruptosque præbeant, albo corvo rariores reperiri: cujus quidem perfidiæ originem, & quasi rivulos quosdam ab illius Judæ fontibus manasse credo, qui fraudandis Christi loculis ad avarissimæ proditionis scelus conscientiæ suæ iter aperuit. Id ergo cum minime ferendum sit, singulis annis, si non sæ-

pus hæsitaverint: ab aliis, qui in amicorum aurem insusurraverunt; aut hujusmodi, ridiculas calumnias ... pecuniarum summas efflagi... aliter solvendo non ... ctilis, & prædi... pelluntur. Ea... sulto princep... nihil existir... miseriisque ... credenda quotidie ... lum nov... adjiciam, taque ur... esses, & iquam ... fuisse, & Qua... noverim; ut cum in hoc ... virtute præstantes, & le ... meriti sunt beneficus l... ac liberalis: tum vero in... & Christi pauperibus de re ... impertiat. Nam cum omne ... ab illo nobis datum esse firmi... credamus; grati erga ipsius Majestati animi testimonia edere debemus. Quæ autem laudabiliora etiam videbuntur, si nonnunquam in propatulo eleemosynæ fient: non quod sinistræ ignotum esse non debeat, quod dextera fecerit; sed quia, ut sæpe jam diximus, principis exemplo multitudinem bene institui oporteat. Nec minus languentes, & infirmos, quam egenos, commendatos esse conveniet: ii sunt enim, quibus ad Cælum velocissimus patet ascensus; & pro singulis, quæ in eos conferuntur, centuplum promittitur; ut omittam longe majorem ex iis laudem, & gloriam principi fore, quam si histrionum, ridiculorumque hominum prædicationes largitione consectetur.

QUARTA PARS.

De subditorum, civitatisque commodis procurandis.

Restat, ut de subditorum vita pro cujusque dignitate constituenda, deque eorum commodis procurandis (quæ reliqua pars erat divisionis nostræ) disseramus. Decet enim tamquam ... antibus, ita & populos Regi... curæ. Sed omnium, quæ ad ... rem pertinent, primum, & optimum existimari debet, ut pacato regantur imperio, pacique, quoad ejus fieri possit, consulatur, nec nisi summa necessitas cogat, bella ulla suscipiantur. Quanta enim detrimenta, quantas calamitates, quantam agri desolationem, quanta sæpe amittendi totius Regni pericula bellum afferat; nemo fere credit; nisi qui expertus fuerit. Quare de bello verba quidem fieri aliquando concesserim; sed tamen attente cavendum est, ne ad id necessario suscipiendum causa ulla præbeatur. Nam sæpe quasi miraculi loco & antiquis temporibus, & ætate nostra cognitum est, qui primus discordiarum causas attulerit, eum non modo in acie superari, verum etiam gravioribus jacturis, acerbioribusque cladibus affligi; quod quidem pro evidentissimo argumento haberi potest, hoc injustitiæ genus Divinæ Majestati nullo modo placere.

Huic pacis beneficio proximum est juventutem diligenter perscrutari, & quorum ingenia, corporaque rei militari aptiora videantur; eos aut stipendiis propriis adjuvare, aut alienis ducibus, sub quorum disciplina erudiri possint, commendare: ne domi vitam segnes transigant: neque enim sperandum est gubernandis prædiis, aut culturæ agrorum ejus generis homines deditos fore. Qui vero ad negotia gerenda idonei judicabuntur, hos quoque vel a principe ipso exerceri conveniet; vel apud Regem quempiam, aut Rempublicam collocari: ubi Magistratibus gerendis spectandam virtutem suam præbeant: hac enim ratione nec otio torpescent, & facile in claros viros evadent: cum honoribus, & ali ingenia, & augeri soleant. Magistratus vero ipsos tam tuos, quam publicos, etsi quo pluribus distribueris, eo major æquitas videri possit: tamen cum eos præsertim, qui majoris sunt ponderis, prudenter a quibus-

busdam fideliterque, & ad tuam, subditorumque utilitatem, & honorem optime administrari cognoveris; eos ergo vel nunquam, vel nonnisi sero mutandos esse censuerim: quoniam si aliter factum fuerit evenit plerumque, ut ante ab honoribus discedant, quam ad officii curam pertinentia negotia callere cæperint; efficiturque, ut cum imperitis semper imperitiores succedant: & res tuæ, & cum alii cives, tum vero infimi, qui nullo modo negligendi sunt; hac ignoratione plectantur.

Si qui vero in mercaturæ quæstu elaborare, & excellere studebunt; non modo ad id eos hortari, & favore prosequi; sed etiam, si fieri poterit, eis pecuniæ opem afferre decebit. Ad sustentandas quippe civitates fructuosa est negotiatio; & ad suppeditandam rerum, quibus egeas, copiam accomodata. Ideoque pluribus verbis de ea disputandum esse censui. Nam cum natura sterilia persæpe loca videamus ex mercatorum industria omnibus rebus affluere; multo magis, nisi cives tuos ad id exercitationis genus institui, ac erudiri curaveris; aliunde institores ad oppida tua concurrent; perceptamque utilitatem non aliter in patriam suam auferent; quam sylvestres columbæ solent, quæ si quando ad peristeronem alliciuntur, ubi appositum cibum depastæ sunt, ad pristinas sedes redeunt. Laborandum est igitur, ut apud tuos is fructus maneat; etiamsi opus fuerit, quoad lucri dulcedinem gustaverint, eos tua ope foveri, atque sustentari. Quod a liberalissimo parente tuo hisce annis egregie factum est; qui complures onerarias, actuariasque naves magnis sumptibus ad eum dumtaxat usum ædificavit, ut negotiari volentibus deserviant; nec aliud ex illis fænus comparatur, quam ut Cives navigando rem sibi vel quærere, val augere possint. Nec ipsas modo naves omnibus armamentis instructas commodat; verum etiam alumen, triticum, cæterasque in suo Regno nascentes merces, eorum fidei credit.

Quo effectum est, cum prioribus seculis nulli præter transmarinos in regionibus nostris conspicerentur mercatores; jam nunc indigenæ multi emptionibus, venditionibusque dediti; plurimaque ad eam rem aptissima navigia inveniantur, & plura in dies fabricentur: adeo ut in ultimis Orientis, Occidentisque finibus nostrates homines assidue negotientur. Speroque brevi, quantum huic Regno profuerit ea res ad nihil aliud, nisi ad subditorum utilitatem ab ipso parente tuo excogitata; facile omnibus notum fore. Itidemque ab eo pro introducenda lanificii arte factum est. Nam cum magnam auri vim ob pannorum inopiam ex urbibus exportari cerneret; nonnullos ad id artificii genus delegit; quibus, ut inchoandi facultatem haberent, interdum uno tempore centena millia aureorum absque ullo fænore mutuavit. Nec unquam desinit subditos ipsos proprio etiam sumptu pro cujusque ingenio in variis artibus; magistratuum præterea, vel rei familiaris administrationibus exercere: quibus in rebus nihil aliud ei propositum videtur, quam ut a populis otium avertat; & patrimonia singulorum adaugeat. In quam narrationem ideo digressus sum, ut quanta locupletandorum civium cura principibus suscipienda sit, domestico exemplo cognosceres. Neque enim Rex inops esse potest, cujus imperio ditissimi homines subjiciuntur. Nec tamen negaverim non posse hoc idem ab omnibus & ubique præstari; sed ubi & facultatum copia, & locorum commoditas suppetit; ibi subditos a principibus suis & consilio, & re excitandos, adjuvandosque esse assero.

Ut autem propositum persequar; cum omnium civium pro varietate naturæ sit suscipienda cura, ne rusticos quidem negligendos esse censuerim; sed providendum, ut boves ad arandum habeant, ne agri cultura deseratur;

 utque

utque alio pecore pro loci situ, & ingenio abundent, in quibus nihil sane detrimenti patieris; quoniam quicquid acceperint, ex pecuniæ creditæ fructu facile reddere poterunt. Nullo autem modo adversus id genus hominum exigendi acerbitate utendum est; sed si quando temporum inæqualitates, & aeris injuriæ ad solvendum impotentes effecerint; æquo animo exactionem differri conveniet. Nulla est enim mora, quam debitori præsertim non celerrime properasse videatur. Cumque ea dilatione quasi beneficio immortali ipsorum studia, fidemque tibi arctissime devinxeris; nihil tamen de tuo amittes. Quod si secus facere volueris, aut boves ipsos vendere, aut agrorum culturam omittere (quod non ipsis modo, verum etiam tuis proventibus perniciosissimum est,) aut supellectilem, & alia usus necessaria oppignorare coguntur; quæ res maxima illos calamitate afficit; cum tibi parum emolumenti accelerata conferat exactio.

Inter alia ad hoc, de quo agimus, pertinentia officia hoc præcipuum existimare princeps debebit; ut civium discordias sopire; orientes inter eos lites componere; & in ipso limine contentionibus obstare studeat: quod eo facilius accedente præsertim regentis auctoritate tum monendo, tum suadendo, tum corripiendo impetrabitur, quo minus jurgia processerint. Nam ut ait Ovidius:

Principiis obsta: sero medicina paratur,
Cum mala per longas invaluere moras.

Hoc qui facere neglexerit; quique nihil aliud curandum sibi existimaverit; nisi ut argento populos emungat, is tyrannum potius, quam principem, aut justum Regem agere se confiteatur necesse est.

Sed cum subditos Regi, non aliter, quam patri filios diligendos supra posuerimus, non in postremis illud habendum erit, ut si qua eis calamitas acciderit, internuntii domum ab ipso mittantur, qui eorum dolorem consolando mitigare, ac lavare studeant. Idemque faciendum erit, si quis adversa valetudine laboraverit, qui si inops fuerit ad morbi curationem, & ad recuperandam salutem opem afferri, sustentarique conveniet. Nam quando mendicare erubescentibus tribuitur eleemosyna, duplo major cæteris æstimanda est.

Similique modo ad copulanda matrimonia intercedere decebit; ea quippe in re vel tua, vel inclyti conjugis tui magnopere prodesse potest auctoritas. Nam regentum verba, & ob eam causam sperata familiaritas pro dotis accessione a multis habentur: ac si quando extrema parentum inopia esse videbitur, in filiarum collocatione præter verborum auxilium aliqua etiam pecuniæ summula eos adjuvare oportebit: hoc enim liberalitatis genus hominibus, & ipsi Deo beneficiorum omnium acceptissimum, ac æterna remuneratione dignissimum judicatur.

In procuranda vero subditorum utilitate illud vel in primis cavendum est, ne adulterini nummi a quoquam feriantur: hoc enim ad unicum Regis patrocinium, fidemque pertinere arbitrantur omnes. Et certe nescio, an ulla res alia magis providenda sit: cum suarum facultatum proventus, suarumque artium, & laborum mercedem in pecuniæ fundamenta quisque locatam esse putet: sed ita corrupti sunt ætate nostra mores, ut maxima etiam diligentia adhibita, maximisque pœnis, animadversionibusque propositis, vix reprimi, coercerique possint: qui nummos tondent, circumciduntque; aut subdola specie contegunt; aut alia quavis fraude corrumpunt; ut in tanta facinorosorum hominum copia, facile intelligi queat, eos, impunitate sperata, novas quasdam, & inopinatas depravandæ pecuniæ rationes excogitaturos. Nam cum circumspectissimus parens tuus omni studio, curaque id genus hominum prosequatur: nec tamen

adhuc

adhuc ex Regno tuo tollere; ac penitus eradicare potuerit, quid in his locis futurum arbitramur, ubi nulla adversus eos severitas distringatur?

Neque hoc de aureis, argenteisque nummis tantum admoneri quisquam putet. Nam moneta ærea, quo vilior est, eo facilius adulteratur. Ideoque eo modo, eaque prudentia excudenda est, ut in ea re nihil auctori lucri fiat: non enim ad principis quæstum, sed ad emendi, vendendique commoditatem, & multitudinis utilitatem id nummorum genus percutitur. Idcirco tantum æris in singulis esse debet, ut labor omnis cudendi pro nihilo habeatur; ne quis e numero scelestorum ad eos simulandos operam sumat: cum & frustra tempus amitti cognoscet, & nullum inde fructum se consecuturum sperare poterit. Si quis autem princeps signando ære lucrari voluerit; magno detrimento populares afficiet, & cum his conferri posse videbitur, qui, ut quotidie aliquid acquirant, de hordeo equis suis demunt; nec intelligunt ipsorum periculo eos macescere.

Cum autem non una, eademque ubique consuetudo, aut locorum, & agri natura sit; sed variis in regionibus victum alii aliis artibus, aliaque industria sibi comparent; videndum erit unicuique regenti, ut suis hæ suppetant facultates, quas patriæ ipsius situs, & opportunitas, non hominum cupiditas postulat. Omnium tamen primum, & maximum est; idque omnino meminisse debemus, ut si agri ingenium ferat; detur opera, ut quam largissima colligatur frugum, & omnis annonæ copia. Nam quibus civitatibus ea suppetit, tanta saltem, quanta incolis necessaria est, ab eis plurima, & ingentia mala prohibentur, quæ rei frumentariæ inopia quotidie accidere videmus. Vester equidem Ferrariensis tractus, quantum perspicere potui, tritici, reliquarumque frugum feracissimus est: sed quia sæpius, stagnante Pado, magna pars intercipi solet: curandum est, ut in aliis Imperio vestro subjectis locis, quæ fluviorum inundationibus non sunt obnoxia, copiosa fiat sementis; ut si quam Padus stragem istic ediderit, e Regno ipso vestro subsidium petere possitis. Ad eam rem igitur, tamquam arcum, intentam habere mentem oportebit, & agricolas, ut ante diximus, adjuvare, qui si gravioribus forte oneribus ita pressi videbuntur, ut operi rustico vacare nequeant, levandi & aliqua immunitate donandi erunt. Neque enim ulla tibi in hac re fiet jactura; cum dempta ex iis locis tributa, & frequens hominum illuc concurrentium multitudo, & rerum omnium compensatura sit affluentia. Sapientis enim est pecuniam in loco negligere; rerum causas, earumque progressus prævidere, & præterita futuris annectere. Rude autem, & imperitum vulgus, quod sensu tantum movetur, ad id solum, quod adest, quodque præsens est, se accommodat. Quantam vero utilitatem, fructumque afferat rerum ad vitam degendam necessariarum præparatio, perspicuum est considerare, & memoria repetere volenti: quam multi ætate nostra hac ipsa providentia imperii sui statum non modo incolumem conservaverunt; verum etiam cum magna sui nominis celebritate, existimationeque amplificaverunt. Contraque quam multos commeatuum negligentia in gravissima damna, cladesque, in turpissimum denique contemptum, atque ignominiam adduxit.

Plura equidem, Inclyta Elianora, ad susceptum opus pertinentia, & hæc ipsa, quæ dicta sunt, latius, copiosiusque explicari potuisse arbitror; sed quia minus mali est semel, quam bis peccare; ideo & brevitati studui; & nunc jam finem facere decrevi; ne præter arrogantiæ crimen, de quo ab initio dixi, etiam prolixitatis arguar. Te vero obsecro, obtestor, supplico denique ut meam benemerendi voluntatem accipias. Si autem materiæ dignitati ingenioli mei parvitas respondere non

po-

FINIS TOMI VI.

NOI RIFORMATORI
Dello Studio di Padova.

AVendo veduto per la Fede di Revisione, ed approvazione del P. Gio. Franc. Ant. Mantoa Inquisitor Generale del Sant' Offizio di Padova nel Libro intitolato Primum *Michaelis Ferni Mediolanensis continens Julii Pomponii Læti Elogium Historicum:* Secundum *continens Epistolas & Opuscula Cyriaci Anconitani* : Tertium *Diomedis Caraffæ de Regentis, & Boni Principis Officiis, Præfatione præmissa Jo. Dominici Mansi Lucensis*: non v' esser cos' alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per Attestato del Segretario Nostro, niente contro Principi, e buoni costumi, concediamo Licenza a Giovanni Manfrè Stampatore di Venezia, che possa essere stampato osservando gli ordini in materia di Stampe, e presentando le solite copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. li 23. Luglio 1754.

(
(*Daniel Bragadin Cav. Proc. Ref.*
(*Marco Foscarini Cav. Proc. Ref.*

Registrato in Libro a Carte 55. al Num. 405.

Giacomo Zuccato Segr.

Adì 27. Luglio 1754.

Reg. in Libro del Mag. Ecc. de' Sig. Esecutori contro la Bestemmia.

Gio. Battista Battisti Segr.

